

Stalin, J. W.

Beginselen van het Leninisme



www.MinisterieVanPropaganda.org

STALIN

BEGINSELEN
VAN HET
LENINISME

J. W. STALIN

BEGINSELEN VAN HET LENINISME



UITGEVERIJ „PEGASUS" - AMSTERDAM, 1938

COPYRIGHT BY UITGEVERIJ „PEGASUS“, AMSTERDAM, 1938

OVER DE GRONDSLAGEN VAN HET LENINISME.

**VOORDRACHTEN GEHOUDEN AAN DE SWERDLOW-UNIVERSITEIT
IN MOSKOU, BEGIN APRIL 1924.**



С. С. С.

J. STALIN.

De grondslagen van het Leninisme vormen een uitgebreid onderwerp. Er zou een heel boek nodig zijn, om het tot in de kleinste bijzonderheden te behandelen. Nog sterker — er zou een gehele reeks van boeken voor nodig zijn. Het spreekt daarom vanzelf, dat mijn voordrachten het Leninisme niet in al zijn bijzonderheden kunnen uiteenzetten. Zij kunnen, in het beste geval, slechts een beknopt overzicht geven van de grondslagen van het Leninisme. Niettemin acht ik het nuttig dit overzicht te geven, teneinde enkele van de meest belangrijke uitgangspunten te kunnen aanwijzen, die voor een succesvolle bestudering van het Leninisme noodzakelijk zijn.

De grondslagen van het Leninisme uiteenzetten — dat betekent nog niet de grondslagen van de wereldbeschouwing van Lenin uiteenzetten. De wereldbeschouwing van Lenin en de grondslagen van het Leninisme zijn, wat hun omvang betreft, niet hetzelfde. Lenin is Marxist en het fundamentele van zijn wereldbeschouwing is natuurlijk het Marxisme. Maar daar volgt volstrekt nog niet uit, dat de uiteenzetting van het Leninisme met de uiteenzetting van de grondslagen van het Marxisme moet worden begonnen. Het Leninisme uiteenzetten — dat betekent, het bijzondere en nieuwe in de werken van Lenin uiteenzetten, dat Lenin aan de algemene schatkamer van het Marxisme heeft toegevoegd en dat natuurlijkerwijze met zijn naam is verbonden. Slechts in die zin zal ik in mijn voordrachten over de grondslagen van het Leninisme spreken.

Wat is dus het Leninisme?

Sommigen zeggen, dat het Leninisme de toepassing is van het Marxisme op de bijzondere voorwaarden van de Russische verhoudingen. Deze omschrijving bevat een gedeelte van de waarheid, maar zij put de gehele waarheid lang niet uit. Lenin heeft inderdaad het Marxisme op de Russische werkelijkheid toegepast en hij deed dit meesterlijk. Maar als het Leninisme niets meer zou zijn dan alleen de toepassing van het Marxisme op de bijzondere situatie van Rusland, dan zou het Leninisme een zuiver nationaal en alleen maar nationaal, een zuiver Russisch en alleen maar Russisch verschijnsel zijn. Intusschen weten wij, dat het Leninisme een internationaal verschijnsel is, dat zijn wortels in de gehele internationale ontwikkeling heeft en niet alleen in de Russische. Ziehier waarom ik aanneem, dat deze omschrijving aan eenzijdigheid lijdt.

Anderen zeggen, dat het Leninisme de wedergeboorte is van de revolutionaire elementen van het Marxisme uit de jaren '40 van de 19e eeuw, in tegenstelling tot het Marxisme van de daaropvolgende jaren, dat gematigd, niet revolutionair zou zijn geworden. Wanneer wij deze stompzinige en onnozele onderverdeling van de leer van Marx in twee delen, in een revolutionair en een gematigd, ter zijde laten, dan moeten wij erkennen, dat er zelfs in deze volkomen onvoldoende en onbevredigende omschrijving een korreltje waarheid schuilt. Dit korreltje waarheid bestaat daarin, dat Lenin werkelijk de revolutionaire inhoud van het Marxisme, die de opportunisten van de IIde Internationale hadden ingemetseld, deed herleven. Maar dit is slechts een deel van de waarheid. De gehele waarheid over het Leninisme is, dat het Leninisme niet slechts het Marxisme deed herleven, maar ook nog een schrede verder ging, door het Marxisme onder de nieuwe verhoudingen van het kapitalisme en de proletarische klassenstrijd verder te ontwikkelen.

Wat is nu tenslotte het Leninisme?

Het Leninisme is het Marxisme van het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revolutie. Meer nauwkeurig: het Leninisme is de theorie en de taktiek van de proletarische revolutie in het algemeen, de theorie en de taktiek van de diktatuur van

het proletariaat in het bijzonder. Marx en Engels waren werkzaam in het vóór-revolutionaire tijdvak (wij hebben de proletarische revolutie op het oog), toen er nog geen ontwikkeld imperialisme bestond, in het tijdvak van de voorbereiding van de proletariërs tot de revolutie, in dat tijdvak, toen de proletarische revolutie nog niet rechtstreeks een praktische onvermijdelijkheid was. Lenin evenwel, de leerling van Marx en Engels, was werkzaam in het tijdvak van het ontwikkelde imperialisme, in het tijdvak van de zich ontwikkelende proletarische revolutie, toen de proletarische revolutie reeds in één land had overwonnen, de burgerlijke demo- kratie had stuk geslagen, en het tijdperk van de proletarische democratie, het tijdperk van de Sowjets, had geopend.

Ziehier waarom het Leninisme de verdere ontwikkeling van het Marxisme is.

Gewoonlijk vestigt men de aandacht op het buitengewoon strijdlustige en revolutionaire karakter van het Leninisme. Dat is volkomen juist. Maar deze bijzonderheid van het Leninisme wordt door twee oorzaken verklaard: ten eerste, doordat het Leninisme opkwam uit de proletarische revolutie, wier stempel het wel moest dragen; ten tweede, doordat het groeide en sterk werd in de worstelingen met het opportunisme van de Ilde Internationale, wier bestrijding een noodzakelijke voor waarde was en is voor de succesvolle strijd tegen het kapitalisme. Men moet niet vergeten, dat er tussen Marx en Engels enerzijds en tussen Lenin anderzijds een gehele fase ligt van onbepaalde heerschappij van de Ilde Internationale, wier meedogenloze bestrijding één der belangrijkste taken van het Leninisme moest zijn.

I.

DE HISTORISCHE WORTELS VAN HET LENINISME.

Het Leninisme groeide en vormde zich onder de verhoudingen van het imperialisme, toen de tegenstellingen van het kapita

lisme tot het uiterste werden toegespitst, toen de proletarische revolutie een vraagstuk werd van de onmiddellijke praktijk, toen de oude periode van de voorbereiding van de arbeidersklasse tot de revolutie in botsing kwam met, en uitgroeide tot de nieuwe periode van de rechtstreekse bestorming van het kapitalisme.

Lenin noemde het imperialisme „het stervende kapitalisme”. Waarom? Omdat het imperialisme de tegenstellingen van het kapitalisme tot hun laatste vormen opvoert, tot hun uiterste grenzen, waarachter de revolutie begint. Tot de meest belangrijke dezer tegenstellingen moet men de drie *volgende* rekenen:

De eerste tegenstelling — dat is de tegenstelling tussen arbeid en kapitaal. Het imperialisme betekent de almacht van de monopolistische trusts en syndikaten, van de banken en de financiers- oligarchie in de industriële landen. In de strijd tegen deze almacht bleken de gewone methodes van de arbeidersklasse — de vakverenigingen en de koöperaties, de parlementaire partijen en de parlementaire strijd — volkomen onvoldoende te zijn. Geef je over aan de genade van het kapitaal, veeteer als vroeger en zak naar omlaag, of grijp naar het nieuwe wapen — zó stelt het imperialisme de kwestie voor de millioenenmassa's van het proletariaat. Het imperialisme voert de arbeidersklasse naar de revolutie.

De tweede tegenstelling — dat is de tegenstelling tussen de verschillende financiers-groepen en de verschillende imperialistische mogendheden in hun strijd om de vindplaatsen der grondstoffen en om vreemde gebieden. Het imperialisme betekent de uitvoer van kapitaal naar de vindplaatsen der grondstoffen, de verwoede strijd om het bezitsmonopolie van deze plaatsen, de strijd om herverdeling van de reeds verdeelde wereld, een strijd die met bijzondere verbetering wordt gevoerd van de kant van de nieuwe financiers-groepen en mogendheden, die „een plekje onder de zon” zoeken — tegen de oude groepen en de mogendheden, die zich krampachtig aan het veroverde vasthouden. Deze verwoede strijd tussen de verschillende groepen van kapitalisten wordt daardoor gekenmerkt, dat hij als een onvermijdelijk element imperialistische oorlogen, oorlogen ter verovering van

vreemde gebieden bevat. Deze omstandigheid wordt op haar beurt gekenmerkt, doordat zij tot de wederzijdse verzwakking van de imperialisten voert, tot de verzwakking van de positie van het kapitalisme in het algemeen, tot het naderen van het ogenblik van de proletarische revolutie en tot de praktische noodzakelijkheid van deze revolutie.

De derde tegenstelling — dat is de tegenstelling tussen het handjevol overheersende „beschaafde” naties en de honderden miljoenen der koloniale en afhankelijke volken van de wereld. Het imperialisme is de meest onbeschaamde uitbuiting en de meest onmenselijke onderdrukking van de honderden miljoenen der bevolking van de omvangrijke koloniën en afhankelijke landen. Het doel van deze uitbuiting en onderdrukking is het verkrijgen van overwinsten. Maar terwijl het imperialisme deze landen uitbuit, is het genooddaakt daar spoorwegen, fabrieken en bedrijven, industriële- en handelscentra op te richten. De vorming van een klasse van proletariërs, het ontstaan van plaatselijke groepen van intellectuelen, het ontwaken van het nationale zelfbewustzijn, de versterking van de vrijheidsbeweging — dat zijn de onvermijdelijke resultaten van deze „politiek”. De versterking van de revolutionaire beweging in alle kolonies en afhankelijke landen zonder uitzondering, getuigt daarvan met grote duidelijkheid. Deze omstandigheid is voor het proletariaat van bijzonder belang, omdat zij de posities van het kapitalisme grondig ondermijnt en de kolonies en de afhankelijke landen van reserves van het imperialisme in reserves van de proletarische revolutie verandert.

Dit zijn in het algemeen, de voornaamste tegenstellingen van het imperialisme, die het oude „bloeiende” kapitalisme in een stervend kapitalisme veranderen.

De betekenis van de imperialistische oorlog, die tien jaar geleden uitbrak, ligt onder anderen daarin, dat hij al deze tegenstellingen in een knoop tezamen bracht en hen in de weegschaal wierp, waardoor de revolutionaire slagen van het proletariaat werden verhaast en verlicht.

Anders gezegd, het imperialisme leidde er niet alleen toe, dat de revolutie een praktische onvermijdelijkheid werd, maar ook,

dat er gunstige omstandigheden voor de rechtstreekse bestorming van de vesting van het kapitalisme ontstonden.

Van dien aard was de internationale situatie, waarin het Leninisme is ontstaan.

Dat is alles goed en wel, zal men ons zeggen, maar wat heeft Rusland daarmee te maken, dat toch geen klassiek land van het imperialisme was en kon zijn? Wat heeft Lenin hiermee te maken, die in de eerste plaats in Rusland en vóór Rusland werkte? Waarom diende juist Rusland tot haard van het Leninisme, tot geboorteland der theorie en taktiek van de proletarische revolutie ?

Omdat Rusland het knooppunt was van al deze tegenstellingen van het imperialisme.

Omdat Rusland, meer dan enig ander land, zwanger was van de revolutie en alleen dit land uit dien hoofde in staat was, deze tegenstellingen langs revolutionaire weg tot oplossing te brengen.

Om te beginnen was het tsaristische Rusland een haard van iedere soort van onderdrukking, — zowel van de kapitalistische, als ook van koloniale en militaire onderdrukking, — in haar meest onmenselijke en barbaarse vorm. Wien is het niet bekend, dat in Rusland de almacht van het kapitaal zich verenigde met het despotisme van het tsarisme, de agressiviteit van het Russische nationalisme met de beulsrol van het tsarisme tegenover de niet- Russische volkeren, de uitbuiting van gehele landstreken — Turkije, Perzië, China — met het in bezit nemen van deze gebieden door het tsarisme, met de veroveringsoorlog ? Lenin had volkomen gelijk, toen hij het tsarisme een „militair-feodaal imperialisme” noemde. In het tsarisme waren de meest negatieve kanten van het imperialisme gekoncentreerd en in het kwadraat verheven.

Verder. Het tsaristische Rusland was de grootste reserve van het West-Europese imperialisme, niet slechts in die zin, dat het het buitenlandse kapitaal, dat zulke beslissende takken van de volkshuishouding in Rusland, als de brandstoffen- en de metaalindustrie in zijn handen hield, de vrije hand verleende, maar ook in die zin, dat het de Westerse imperialisten miljoenen soldaten ter beschikking kon stellen. Herinnert U zich het Russische twaalf miljoenen-leger, dat zijn bloed aan de imperialistische fronten

vergoot om de waanzinnige winsten van de Engels-Franse kapitalisten te beveiligen.

Verder. Het tsarisme was niet alleen de waakhond van het imperialisme in het Oosten van Europa, maar het was tevens het agentschap van het Westerse imperialisme om honderden miljoenen uit de bevolking te persen als rente voor leningen, die in Parijs, Londen, Berlijn en Brussel aan het tsarisme werden toegestaan.

Tenslotte was het tsarisme de zekerste bondgenoot van het West-Europese imperialisme bij de verdeling van Turkije, Perzië, Ghina enz. Wien is het niet bekend, dat het tsarisme de imperialistische oorlog in bondgenootschap met de imperialisten van de Entente voerde en dat Rusland een wezenlijk element in deze oorlog vormde ?

Aldus waren de belangen van het tsarisme en het Westerse imperialisme met elkaar verstrengeld en definitief tot één vast kluwen van imperialistische belangen geworden. Kon het West-Europese imperialisme vrede hebben met het verlies van een dergelijk machtig steunpunt in het Oosten, van een dergelijk rijk reservoir aan krachten en middelen als het oude, tsaristische, burgerlijke Rusland, zonder al zijn krachten te hebben ingespannen tot een strijd op leven en dood tegen de Russische revolutie, om het tsarisme tot iedere prijs te verdedigen en te behouden? Natuurlijk kon het dat niet!

Maar hieruit volgt, dat, wie het tsarisme wilde verslaan, zich onvermijdelijk tegen het imperialisme moest richten en dat wie tegen het tsarisme in opstand kwam, ook tegen het imperialisme in opstand moest komen, want wie het tsarisme wilde omverwerpen, die moest ook het imperialisme omverwerpen, als hij inderdaad van plan was het tsarisme niet alleen te verslaan, maar het ook volkomen te vernietigen. De revolutie tegen het tsarisme naderde dus en moest wel uitgroeien tot de revolutie tegen het imperialisme, tot de proletarische revolutie.

Intussen brak in Rusland een grootse volksrevolutie uit, aan wier hoofd het meest revolutionaire proletariaat van de wereld stond, dat zulk een belangrijke bondgenoot als het revolutionaire

boerendom in Rusland te zijner beschikking had. Moet het nog worden bewezen, dat een dergelijke revolutie niet halverwege kon blijven stilstaan, dat zij in geval van sukses verder moest gaan en het vaandel van de opstand tegen het imperialisme moest ontplooiën ?

Ziehier, waarom Rusland tot een knooppunt moest worden van de imperialistische tegenstellingen, niet slechts in die zin, dat deze tegenstellingen het gemakkelijkst juist in Rusland konden worden blootgelegd wegens hun bijzonder hatelijk en bijzonder onduldbaar karakter en niet slechts, omdat Rusland het belangrijkste steunpunt van het Westerse imperialisme was, dat het financierskapitaal van het Westen met de koloniën van het Oosten verbond, maar ook, omdat alléén in Rusland de reële kracht bestond, die in staat was om de tegenstellingen van het imperialisme langs revolutionaire weg op te lossen.

Maar hieruit volgt, dat de revolutie in Rusland wel een proletarische revolutie moest worden, dat zij van de eerste dagen van haar ontwikkeling af wel een internationaal karakter moest aannemen en dat zij dus ook de grondslagen van het wereldimperialisme zelf aan het wankelen moest brengen.

Konden, bij zulk een stand van zaken, de Russische kommunisten zich in hun werk tot de enge nationale perken van de Russische revolutie beperken? Natuurlijk niet. Integendeel, de gehele toestand, zowel de binnenlandse (de diepe, revolutionaire crisis) als de buitenlandse (de oorlog) dreven hen er toe, om in hun werk buiten deze perken te treden, de strijd over te brengen naar de internationale arena, het gezwel van het imperialisme bloot te leggen, de onvermijdelijkheid van het bankroet van het kapitalisme te bewijzen, het sociaal-chauvinisme en het sociaal-pacifisme te verslaan en tenslotte, om in hun eigen land het kapitalisme omver te werpen en voor het proletariaat als een nieuw wapen, de theorie en taktiek van de proletarische revolutie te smeden, om daarmee den proletariërs van alle landen de omverwerping van het kapitalisme te vergemakkelijken. De Russische kommunisten konden ook niet anders handelen, want slechts langs deze weg kon er op bepaalde veranderingen in de internationale toestand

worden gerekend, die Rusland voor de restauratie van de burgerlijke orde konden vrijwaren.

Daarom werd Rusland de haard van het Leninisme en de leider van de Russische kommunisten, Lenin — zijn schepper.

Met Rusland en Lenin „gebeurde” hier ongeveer hetzelfde, wat met Duitsland en Marx en Engels in de jaren veertig van de vorige eeuw was gebeurd. Duitsland was toen, evenals Rusland in het begin van de XXste eeuw, zwanger van de burgerlijke revolutie. Marx en Engels schreven toen in het „Kommunistische Manifest”:

„Op Duitsland richtten de kommunisten in de eerste plaats hun opmerkzaamheid, omdat Duitsland zich aan de vooravond van een burgerlijke revolutie bevindt en omdat deze omwenteling zich onder meer progressieve voorwaarden van de Europese beschaving in het algemeen voltrekt, met een veel verder ontwikkeld proletariaat, dan in Engeland in de XVIIde en in Frankrijk in de XVIIIde eeuw, de Duitse burgerlijke revolutie, kan dus slechts het direkte voorspel zijn van een proletarische revolutie”.

Met andere woorden, het centrum van de revolutionaire beweging was naar Duitsland verplaatst.

Valt het te betwijfelen, dat juist deze omstandigheid, door Marx in het aangehaalde citaat vastgesteld, de waarschijnlijke oorzaak was, dat juist Duitsland het geboorteland van het wetenschappelijke socialisme werd en dat de leiders van het Duitse proletariaat — Marx en Engels — zijn scheppers werden?

Hetzelfde moet, maar in nog sterkere mate, van Rusland in het begin van de XXste eeuw worden gezegd. Rusland bevond zich in deze periode aan de vooravond van de burgerlijke revolutie, het moest deze revolutie voltrekken onder meer progressieve verhoudingen in Europa en met een meer ontwikkeld proletariaat dan Duitsland (om van Engeland en Frankrijk maar te zwijgen), waarbij alle gegevens erop wezen, dat deze revolutie moest dienen tot gist voor en als voorspel van de proletarische revolutie. Het is zeker geen toeval, dat Lenin reeds in 1902, toen de Russische revolutie nauwelijks was begonnen, in zijn brochure „Wat te doen?” de profetische woorden schreef:

„De geschiedenis heeft ons (d.i. de Russische Marxisten *J. S.*) thans voor een naastbij liggende taak geplaatst, die de meest revolutionaire

is van alle naastbij liggende revolutionaire taken van het proletariaat, van welk ander land. Het vervullen van deze taak, het vernietigen van het machtigste bolwerk, niet alleen van de Europese, maar ook van de Aziatische reaktie, zou het Russische proletariaat tot de voorhoede van het internationale revolutionaire proletariaat^jnaken". (Zie Deel IV. blz. 382). *) >).

Met andere woorden, het centrum van de revolutionaire beweging moest zich naar Rusland verplaatsen.

Het is bekend, dat de loop van de revolutie in Rusland deze voorspelling van Lenin rijkelijk heeft bevestigd.

Is het na dit alles verwonderlijk, dat het land, dat een dergelijke revolutie heeft doorgemaakt en dat een dergelijk proletariaat bezit, tot het geboorteland werd van de theorie en de taktiek van de proletarische revolutie ?

Is het verwonderlijk, dat de leider van dat proletariaat, Lenin, tevens de schepper werd van deze theorie en taktiek en de leider van het internationale proletariaat?

II.

DE METHODE.

Hierboven zeide ik, dat tussen Marx—Engels enerzijds en Lenin anderzijds, een geheel tijdvak ligt van de heerschappij van het opportunisme van de Ilde Internationale. Terwille van de juistheid moet ik er aan toevoegen, dat hier geen sprake is van de formele heerschappij van het opportunisme, maar alleen van zijn feitelijke heerschappij. Formeel stonden aan het hoofd van de Ilde Internationale de „zuiver in de leer zijnde" Marxisten, de „orthodoxen" — Kautsky en anderen. In werkelijkheid werd het belangrijkste_werk van de Ilde Internationale echter langs de lijn van

1) De aanhalingen uit Lenin's werken zijn uit de Russische uitgave der „Komplete Werken", He en IHe druk, van de Staatsuitgeverij, Moskou, 1929. Zijn de aanhalingen ook in werken te vinden, die in het Nederlands zijn vertaald, dan wordt dit zo nodig in een noot vermeld. — *Red.*

2) Zie bl. 58 van deel II van de Nederlandse vertaling van Lenin's Verzamelde Werken. 1937. —

het opportunisme gevoerd. Krachtens hun aanpassingsvermogen en kleinburgerlijke natuur pasten de opportunisten zich aan de bourgeoisie aan, de „orthodoxen” pasten zich op hun beurt, in het belang van „het bewaren van de éénheid” met de opportunisten en in het belang van „de vrede in de partij”, aan de opportunisten aan. Als resultaat ontstond de heerschappij van het opportunisme, want de keten tussen de politiek van de bourgeoisie en de politiek van de „orthodoxen” bleek gesloten te zijn.

Dat was de periode van de betrekkelijk vreedzame ontwikkeling van het kapitalisme, de z.g. vóór-oorlogsperiode, toen de katastrophale tegenstellingen van het imperialisme nog niet met zo'n volledige duidelijkheid aan het licht traden, toen de economische stakingen van de arbeiders en de vakverenigingen zich nog min of meer „normaal” ontwikkelden, toen de verkiezingsstrijd en de parlamentsfrakties „duizelingwekkende” suksessen boekten, toen de legale strijdvormen zich tot in de hemel verhieven en men geloofde door de legaliteit het kapitalisme te kunnen „doodslaan”

— in één woord, toen de partijen van de Ilde Internationale vet werden en niet ernstig aan de revolutie, nóch aan de diktatuur van het proletariaat, nóch aan de revolutionaire opvoeding van de massa's wilden denken.

Inplaats van een revolutionaire theorie uit één stuk — tegenstrijdige, theoretische stellingen en brokstukken van de theorie, die van de levende, revolutionaire strijd van de massa's waren losgeraakt, tot bouwvallige dogma's waren geworden. Voor het uiterlijk werd wel aan de theorie van Marx herinnerd, maar alleen om er de levende revolutionaire geest uit te snijden.

Inplaats van revolutionaire politiek — oude-mannen-philisterij en nuchter politiek gedoe, parlementaire diplomatie en parlementaire combinaties. Voor het uiterlijk werden er natuurlijk „revolutionaire” besluiten en leuzen aangenomen, maar om ze in de doofpot te stoppen.

Inplaats van opvoeding en scholing van de partij door een juiste, revolutionaire taktiek aan de hand van de kritiek der eigen fouten

— een zorgvuldig vermijden van pijnlijke kwesties, het verdoezelen en versmeren daarvan. Voor het uiterlijk had men er natuurlijk

niets op tegen om over pijnlijke kwesties te spreken, maar alleen om de zaak met de een of andere „kloetsjoek”-resolutie te beëindigen.

Dat was de physionomie van de Ilde Internationale, haar werkmethode en haar arsenaal.

Onderwijl naderde er een nieuwe fase van imperialistische oorlogen en revolutionaire worstelingen van het proletariaat. De oude strijdmethodes bleken volkomen onvoldoende en krachteloos te zijn tegenover de almacht van het financiers-kapitaal.

Het was noodzakelijk, het gehele werk van de Ilde Internationale, haar gehele arbeidsmethode te herzien en heel het filisterdom, de bekrompenheid, het politieke gedoe, het renegatendom, heel het sociaal-chauvinisme en sociaal-pacifisme naar den duivel te jagen. Het was noodzakelijk het gehele arsenaal van de Ilde Internationale te toetsen, al wat verroest en versleten was over boord te gooien en een nieuw soort van wapens te smeden. Zonder dergelijk voorbereidend werk was het niet mogelijk, zich in de oorlog tegen het kapitalisme te begeven. Zonder dit riskeerde het proletariaat, dat het plotseling voor nieuwe revolutionaire worstelingen werd geplaatst, onvoldoende bewapend of zelfs geheel ongewapend.

De eer van de algemene toetsing en de algemeene reiniging van de Augiasstal van de Ilde Internationale viel aan het Leninisme ten deel.

Onder zulke omstandigheden werd de methode van het Leninisme geboren en gevormd.

Waar toe leiden de eisen van deze methode?

Ten eerste, tot het *toetsen* van de theoretische dogma's van de Ilde Internationale in het vuur van de revolutionaire massa-strijd, in het vuur van de levende praktijk, d.i. tot het herstel van de verbroken eenheid van theorie en praktijk, tot de likwidatie van de kloof daartussen, want alleen zó kon er een werkelijke, proletarische partij, uitgerust met een revolutionaire theorie, worden gevormd.

Ten tweede, tot het *toetsen* van de politiek van de partijen der Ilde Internationale, niet aan hun leuzen en resoluties (die men 20

niet mag geloven), maar aan hun daden en handelingen, want alleen zó kan men het vertrouwen van de proletarische massa's winnen en verdienen.

Ten derde, tot de *ombowiti* van het gehele partijwerk op een nieuwe, revolutionaire wijze, in de geest van opvoeding en voorbereiding van de massa's tot de revolutionaire strijd, want alleen zó kunnen de massa's tot de proletarische revolutie worden voorbereid.

Ten vierde, tot de *zelfkritiek* van de proletarische partijen, tot hun scholing en opvoeding aan de hand van hun eigen fouten, want alleen zó kunnen werkelijke kaders en werkelijke leiders van de partij worden opgevoed.

Dat zijn de grondslagen en het wezen van de methode van het Leninisme.

Hoe werd deze methode in de praktijk toegepast?

Bij de opportunisten van de Ilde Internationale bestaan een reeks van theoretische dogma's, waar zij steeds van uitgaan. Laten wij enige van deze dogma's beschouwen.

Het eerste dogma: over de voorwaarden der machtsverovering door het proletariaat. De opportunisten beweren, dat het proletariaat de macht niet kan en mag grijpen, als het zelf niet de meerderheid in het land vormt. Daar is geen enkel bewijs voor, want het is niet mogelijk deze onzinnige stelling theoretisch of praktisch te bewijzen. Laat het zo zijn, antwoordt Lenin den heren van de Ilde Internationale. Maar indien er een historische situatie ontstond (oorlog, agrarische crisis enz.), waarin het proletariaat, dat de minderheid van de bevolking uitmaakt, de mogelijkheid heeft, de geweldige meerderheid van de werkende massa's om zich heen te scharen, — waarom zou het dan niet de macht grijpen? Waarom zou het proletariaat niet van de gunstige internationale en binnenlandse situatie gebruik maken, om het front van het kapitaal te doorbreken en de algemene ontknoping te versnellen? Heeft Marx soms niet reeds in de jaren '50 van de vorige eeuw gezegd, dat de zaak van de proletarische revolutie in Duitsland er „schitterend” voor zou staan, indien het mogelijk zou zijn, de proletarische revolutie, om zo te zeggen „door een

tweede uitgave van de boerenoorlog te ondersteunen ?” Is het soms niet allen en iedereen bekend, dat er toentertijd in Duitsland naar verhouding minder proletariërs waren, dan b.v. in het Rusland van 1917? Heeft soms de praktijk van de Russische revolutie niet bewezen, dat dit geliefde dogma van de helden der Hde Internationale voor het proletariaat van iedere vitale betekenis gespeend is? Is het soms niet duidelijk, dat de praktijk van de revolutionaire massastrijd dit bouwvallige dogma verslaat en stuk slaat?

Het tweede dogma: het proletariaat kan de macht niet behouden, indien het niet in voldoende mate over kultureel en administratief geschoolde kaders beschikt, die in staat zijn, het beheer in het land te voeren, — eerst moeten deze kaders onder de verhoudingen van het kapitalisme worden gevormd en eerst daarna kan de macht worden gegrepen. Laat dit zo zijn, antwoordt Lenin, maar waarom kunnen wij de zaak niet omkeren, zó, dat eerst de macht wordt gegrepen en gunstige voorwaarden voor de ontwikkeling van het proletariaat worden geschapen, om daarna met zevenmijlslaarzen voort te schrijden naar de verheffing van het kulturele peil van de werkende massa's, naar het vormen van talrijke kaders van leiders en administrateurs uit de arbeiders? Heeft soms de Russische praktijk niet bewezen, dat onder de proletarische macht de kaders van leiders uit de arbeiders honderd maal sneller en beter groeien, dan onder de macht van het kapitaal. Is het soms niet duidelijk, dat de praktijk van de revolutionaire strijd ook dit theoretische dogma van de opportunisten onbarmhartig stukslaat ?

Het derde dogma: de methode van de algemene politieke staking kan door het proletariaat niet worden aanvaard, omdat zij theoretisch ongemotiveerd (zie de kritiek van Engels) en praktisch gevaarlijk is (zij kan de normale gang van het economische leven van het land verstoren, zij kan de kassen van de vakverenigingen ledigen), zij kan de parlementaire strijdvormen, die de voornaamste vormen van de klassenstrijd van het proletariaat zijn, niet vervangen. Goed, antwoorden de Leninisten. Maar, ten eerste kritiseerde Engels niet een willekeurige algemene staking, maar alleen een bepaald soort van algemene staking, de algemene

ekonomische staking van de anarchisten, die door de anarchisten *als vervanging* van de politieke strijd van het proletariaat naar voren werd gebracht — wat heeft hier de methode van de algemene *politieke* staking mee te maken? Ten tweede, wie bewees en waar werd bewezen, dat de parlementaire strijdvorm de voornaamste strijdvorm is van het proletariaat? Toont soms de geschiedenis van de revolutionaire beweging niet aan, dat de parlementaire strijd slechts een school en een hulpmiddel is ter organiseren van de buiten-parlementaire strijd van het proletariaat, dat de belangrijkste vraagstukken van de arbeidersbeweging onder het kapitalisme, door de kracht van de onmiddellijke strijd van de proletarische massa's, door hun algemene staking en door hun opstand worden beslist? Ten derde, waaraan heeft men de vraag ontleend van de vervanging van de parlementaire strijd door de methode van de algemene politieke staking? Waar en wanneer werd door de aanhangers van de algemene politieke staking gepoogd om de parlementaire strijdvormen te vervangen door buiten-parlementaire strijdvormen? Ten vierde. Heeft soms de revolutie in Rusland niet aangetoond, dat de algemene politieke staking, de meest grootse school is van de proletarische revolutie en een niet te vervangen middel ter mobilisatie en organisatie van de meest brede massa's van het proletariaat aan de vooravond van de bestorming van het bolwerk van het kapitalisme, — wat heeft daar het philistreuze gehuil over de ontwrichting van de normale gang van het economische leven en over de kassen van de vakverenigingen mee te maken? Is het soms niet duidelijk, dat de praktijk van de revolutionaire strijd ook dit dogma van de opportunisten stukslaat?

Enz. Enz.

Ziehier, waarom Lenin zeide, dat „de revolutionaire theorie geen dogma is”, dat „zij zich slechts definitief vormt in nauw verband met de praktijk van de werkelijk massale en werkelijk revolutionaire beweging”. („De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”); want de theorie moet de praktijk dienen, „de theorie moet de door de praktijk gestelde vragen beantwoorden” („Wat zijn de volksvrienden”), zij moet aan de gegevens van de praktijk worden getoetst.

Wat de politieke leuzen en besluiten van de partijen van de Ilde Internationale betreft, — het is voldoende zich de geschiedenis van de leuze „oorlog aan de oorlog” te herinneren, om heel het valse en voze van de politieke praktijk van deze partijen te begrijpen, die hun contra-revolutionaire zaak met pralende leuzen en resoluties bedekken. Iedereen herinnert zich nog de pompeuze demonstratie van de Ilde Internationale op het Bazelse Kongres, waar de imperialisten met alle verschrikkingen van de opstand bedreigd werden, indien ze er toe zouden besluiten, de oorlog te beginnen en met de dreigende leuze „oorlog aan de oorlog”. Maar wie herinnert zich niet, hoe men na verloop van enige tijd, onmiddellijk bij het begin van deze oorlog, de Bazelse resolutie in de prullemand stopte en aan de arbeiders een nieuwe leuze gaf: — elkaar tot roem van het kapitalistische vaderland wederzijds te verdelgen? Is het soms niet duidelijk, dat revolutionaire leuzen en resoluties geen duit waard zijn, wanneer zij niet door de daad worden bekrachtigd? Men behoeft slechts Lenin’s politiek van het omzetten van de imperialistische oorlog in de burgeroorlog te vergelijken met de verraderlijke politiek van de Ilde Internationale gedurende de oorlog, om heel de lafhartigheid der politiciers van het opportunisme en heel de grootsheid van de methode van het Leninisme te begrijpen. Ik kan niet nalaten hier een gedeelte uit het boek van Lenin „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky” aan te halen, waar hij de poging van den leider van de Ilde Internationale, K. Kautsky om de partijen niet volgens hun daden, maar volgens hun papieren leuzen en dokumenten te beoordelen, ongenadig geselt:

„Kautsky voert een typisch kleinburgerlijke, bekrompen politiek, door zich in te beelden dat het *stellen van een leuze* de zaak zou kunnen veranderen. De gehele geschiedenis van de burgerlijke democratie verstoort deze illusie: de burgerlijke democratie plaatste en plaatst altijd alle mogelijke „leuzen” op de voorgrond, om het volk te bedriegen. Het is zaak, hun oprechtheid te *kontrolleren*, hun woorden en daden naast elkaar te plaatsen, zich niet tevreden te stellen met een idealistische of kwakzalverachtige *frase*, maar de *klassewerkelijkheid*. op te sporen” (zie Deel XXIII, blz. 377)^{x)}

1) Zie: „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, uitgave Pegasus. 1935, bl. 56. — *Red.*

Ik zeg maar niets van de vrees van de partijen der Ilde Internationale voor zelfkritiek, van hun gewoonte om hun eigen fouten te verbergen, pijnlijke kwesties te verdoezelen, hun eigen gebreken door een paraderen met welvarendheid te bemantelen, die iedere levende gedachte verstikt en de zaak van de revolutionaire scholing van de partij door haar eigen fouten remt, een gewoonte, die door Lenin werd bespot en aan de schandpaal geslagen. Lenin schrijft over de zelfkritiek van de proletarische partijen in zijn brochure „De linkse stroming” het volgende:

„De houding van een politieke partij tegenover haar fouten is één van de belangrijkste en zekerste aanwijzingen voor de ernst der partij en hoe zij in *werkelijkheid* haar verplichtingen tegenover haar *klasse* en de arbeidende *massa's* vervult. Een fout openlijk erkennen, de oorzaak daarvan blootleggen, de situaties, die haar verwekten, analyseren en de middelen, om de fout te verbeteren, grondig onderzoeken, — dat is het kenmerk van een ernstige partij, dat is het vervullen van haar plichten, dat is de opvoeding en de scholing van de *klasse* en daarna van de *massa*”. (Zie Deel XXV, blz. 200). ^{x)}

Anderen zeggen, dat het blootleggen van eigen fouten en de zelfkritiek gevaarlijk zijn voor de partij, want zij kunnen door de tegenstanders, tegen de partij van het proletariaat worden gebruikt. Lenin beschouwde dergelijke tegenwerpingen als niet- ernstig en als volkomen onjuist. Reeds in het jaar 1904, toen onze partij nog zwak en onbetekenend was, schreef hij daarover in zijn brochure „Een schrede voorwaarts, twee schreden achterwaarts”.

„Zij (d.w.z. de tegenstanders van de Marxisten *J. St.*) koesteren leedvermaak en maken allerlei grimassen bij het gadeslaan van onze twisten; zij zullen natuurlijk trachten, afzonderlijke plaatsen uit mijn brochure, die gewijd zijn aan de onvolkomenheden en tekortkomingen van onze partij, voor hun doeleinden te benutten. De Russische Marxisten werden in de gevechten reeds genoegzaam beschoten, om door deze knepen niet in de war te worden gebracht en desondanks hun werk van zelfkritiek en meedogenloos blootleggen van hun eigen tekortkomingen, die beslist en onvermijdelijk door de groei van de arbeidersbeweging overwonnen zullen worden, voort te zetten”. (Zie Deel VI, blz. 161).

1) Zie: „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”, uitgave Pegasus 1933, blz. 37 — *Red.*

Dat zijn in het algemeen, de karakteristieke zijden van de methode van het Leninisme.

Datgene, wat in de methode van Lenin werd gegeven, vindt men in hoofdzaak reeds in de leer van Marx, die volgens de woorden van Marx „in haar wezen kritisch en revolutionair is”. En juist deze kritische en revolutionaire geest doordringt van het begin tot het einde de methode van Lenin. Het zou echter onjuist zijn te veronderstellen, dat door de methode van Lenin datgene, wat door Marx werd gegeven, eenvoudig werd hersteld. Inderdaad is de methode van Lenin niet alleen het herstel, maar ook het konkretiseren en de verdere ontwikkeling van de kritische en revolutionaire methode van Marx, van zijn materialistische dialektiek.

III.

DE THEORIE.

Uit dit thema neem ik drie vraagstukken. 1) over de betekenis van de theorie voor de proletarische beweging, 2) over de kritiek van de „theorie” der spontaneïteit en 3) over de theorie van ide proletarische revolutie.

1) *Over de betekenis van de theorie.* Sommigen zijn van mening, dat het Leninisme de praktijk boven de theorie stelt, in die zin, dat het belangrijkste daarin, het omzetten van de Marxistische stellingen in de daad is, het „uitvoeren” van deze stellingen, maar dat, wat de theorie betreft, in dit opzicht het Leninisme tamelijk zorgeloos zou zijn. Het is bekend, dat Plechanow zich meer dan eens vrolijk maakte over de „zorgeloosheid” van Lenin, wat de theorie en vooral wat de filosofie betreft. Het is eveneens bekend, dat vele huidige Leninisten-praktici niet erg van de theorie houden, voornamelijk wegens de grote hoeveelheid praktisch werk, die zij uit hoofde van de situatie genoodzaakt zijn te verrichten. Ik moet verklaren, dat deze meer dan vreemde mening over Lenin en het

Leninisme volkomen onjuist is en in generlei opzicht met de werkelijkheid overeenkomt, dat het streven van de praktici, om zich aan de theorie te onttrekken, in tegenspraak is met de gehele geest van het Leninisme en dat dit grote gevaren voor de zaak oplevert.

De theorie is de ervaring van de arbeidersbeweging van alle landen, genomen in haar algemene vorm. Natuurlijk blijft de theorie abstrakt, indien zij zich niet met de revolutionaire praktijk verbindt, evenals de praktijk blind blijft, indien haar weg niet door de revolutionaire theorie wordt verlicht. Maar de theorie kan tot een ontzaglijke kracht van de arbeidersbeweging worden, wanneer zij zich in onverbrekkelijk verband met de revolutionaire praktijk vormt, want zij en zij alleen kan de beweging zekerheid, oriënteringsvermogen en begrip voor de innerlijke samenhang van de omringende gebeurtenissen geven, want zij en zij alleen kan de praktijk helpen te begrijpen, niet alleen hoe en waarheen de klassen zich op het huidige moment bewegen, maar ook hoe en waarheen zij zich in de naaste toekomst moeten bewegen. Niemand anders dan Lenin zeide en herhaalde tientallen keren de bekende stelling:

„Zonder revolutionaire theorie kan er geen revolutionaire beweging bestaan”
(zie Deel IV, blz. 380, „Wat te doen?” Hoofdstuk I)^x)

Lenin begreep, beter dan wie ook, de grote betekenis van de theorie, speciaal voor een partij als de onze, met het oog op de rol van voorvechtster van het internationale proletariaat, die haar ten deel viel en de komplikatatie van de binnenlandse en de internationale situatie, waarin zij zich bevindt. Hij voorzag deze bijzondere rol van onze partij reeds in 1902 en reeds toen vond hij het noodzakelijk, hieraan te herinneren:

„Slechts een partij, die door een vooraanstaande theorie wordt geleid, kan de rol van een vooraanstaand strijder vervullen” (zie Deel IV, blz. 380, „Wat te doen?” Hoofdstuk I)^x).

Is het soms nodig te bewijzen, dat nu, nadat de voorspelling van Lenin over de rol van onze partij reeds is verwezenlijkt, deze

1) Zie blz. 55—56 van deel II van Lenin's Verzamelde Werken. 1937. — *Red.*

stelling van Lenin bijzondere kracht en bijzondere betekenis verkrijgt?

De geweldige betekenis, die Lenin aan de theorie hechtte, komt misschien het duidelijkst tot uitdrukking in het feit, dat niemand anders dan Lenin zelf, de vervulling van de ernstige taak op zich nam, om op het gebied van de materialistische filosofie het belangrijkste te veralgemenen, van datgene wat de wetenschap gedurende de periode van Engels tot Lenin had geschonken en tevens, om de anti-materialistische stromingen onder de Marxisten aan een alzijdige kritiek te onderwerpen. Engels zeide, „dat het materialisme bij iedere nieuwe grote ontdekking een nieuwe vorm moet aannemen”. Het is bekend, dat niemand anders dan Lenin in zijn prachtig werk „Het materialisme en het empiriokriticisme” deze taak voor zijn tijd vervulde. Het is bekend, dat Plechanow, die zich gaarne over de „zorgeloosheid” van Lenin, wat de filosofie betreft, vrolijk maakte, er zelfs geen ogenblik ernstig over heeft nagedacht, tot de vervulling van een dergelijke taak over te gaan.

2) *De kritiek van de „theorie” van de spontaneïteit, of over de rol van de voorhoede in de bezeging.* De „theorie” van de spontaneïteit is een theorie van het opportunisme, de theorie, van het buigen voor de spontaneïteit van de arbeidersbeweging, de theorie van het daadwerkelijk ontkennen van de leidende rol van de voorhoede van de arbeidersklasse, van de partij van de arbeidersklasse.

De theorie van het buigen voor de spontaneïteit richt zich op besliste wijze tegen het revolutionaire karakter van de arbeidersbeweging, zij is er tegen, dat de beweging in de richting van de strijd tegen de grondslagen van het kapitalisme wordt gericht, — zij is er voor, dat de beweging uitsluitend langs de lijn van de, voor het kapitalisme „uitvoerbare, aannemelijke” eisen gaat, zij is tenvolle voor „de lijn van de minste weerstand”. De theorie van de spontaneïteit is de ideologie van het Trade-Unionisme.

De theorie van het buigen voor de spontaneïteit is er beslist tegen gekant, aan de spontane beweging, een bewust, planmatig karakter te verlenen, zij is er tegen, dat de partij zich aan het hoofd van de arbeidersklasse stelt, dat de partij de massa's tot 28

het peil van klassebewustzijn opheft, dat de partij de beweging met zich meesleept, zij is er vóór, dat de bewuste elementen van de beweging haar niet zullen verhinderen, om haar eigen weg te gaan, zij is er vóór, dat de partij slechts naar de spontane beweging zal luisteren en achter haar aanlopen. De theorie van de spontaneïteit is de theorie van de onderschatting van de rol van het bewuste element in de beweging en de ideologie van het „chwoostisme”^{x)}, is de logische grondslag van *ieder* soort van opportunisme.

Praktisch leidde deze theorie, die reeds vóór de eerste revolutie in Rusland op de voorgrond trad, er toe, dat haar aanhangers, de z.g. „ekonomisten” de noodzakelijkheid van een zelfstandige arbeiderspartij in Rusland ontkenden, tegen de revolutionaire strijd van de arbeidersklasse ter omverwerping van het tsarisme optraden, een Trade-Unionistische politiek in de beweging propageerden en in het algemeen de arbeidersbeweging aan de hegemonie van de liberale bourgeoisie overleverden.

De strijd van de oude „Iskra” en de schitterende kritiek van de theorie van het „chwoostisme” in Lenin's brochure „Wat te doen?” versloegen niet alleen het zogenaamde „ekonomisme”, maar schiepen tevens de theoretische grondslagen voor een werkelijk revolutionaire beweging van de Russische arbeidersklasse.

Zonder deze strijd zou er zelfs aan het scheppen van een zelfstandige arbeiderspartij in Rusland en aan haar leidende rol in de revolutie niet te denken zijn geweest.

Maar de theorie van het buigen voor de spontaneïteit is niet alleen een Russisch verschijnsel. Zij is in alle partijen van de Ilde Internationale, zonder uitzondering, — weliswaar in een enigszins andere vorm — zeer ruim verbreid. Ik bedoel de zogenaamde, door de leiders van de Ilde Internationale vervlakte theorie „van de jproduktiekrachten”, een theorie, die alles rechtvaardigt en allen verzoent, die feiten konstateert en verklaart, nadat deze reeds allen

i) Het Russische chwoost betekent staart, dus chwoostisme staartpolitiek, een politiek van achter een bepaalde richting of achter de gebeurtenissen aanlopen. — *Red.*

^de keel uithingen en die zich met het konstateren daarvan tevreden stelt. Marx zeide, dat de materialistische theorie er zich niet toe kan bepalen, de wereld te verklaren, maar dat zij haar bovendien moet veranderen. Maar Kautsky en Co. is het daar niet om te doen, zij geven er de voorkeur aan bij het eerste deel van de formule van Marx te blijven stilstaan. Ziehier één van de vele voorbeelden van toepassing dezer „theorie”. Men zegt, dat vóór de imperialistische oorlog, de partijen van de Ilde Internationale „de oorlog aan de oorlog” dreigden te verklaren, indien de imperialisten de oorlog zouden beginnen. Men zegt, dat die partijen vlak voor het begin van de oorlog, de leuze „oorlog aan de oorlog” in de prullemand stopten en een tegenovergestelde leuze „de oorlog vóór het imperialistische vaderland” in praktijk brachten. Men zegt, dat als resultaat van deze verwisseling der leuzen miljoenen slachtoffers onder de arbeiders zijn gevallen. Maar het zou verkeerd zijn te denken, dat er hier schuldigen zouden zijn, dat de één of ander de arbeidersklasse verried of verkocht. Dit is helemaal niet het geval! Alles is gebeurd, zoals het had moeten gebeuren. Ten eerste, omdat de Internationale „een instrument van de vrede” en niet van de oorlog is. Ten tweede, omdat bij het „peil van de produktiekrachten”, dat toentertijd bestond, er niets anders gedaan had kunnen worden. „De schuldigen” zijn de „produktiekrachten”. Dit verklaart „ons” in alle nauwkeurigheid „de theorie van de produktiekrachten” van den heer Kautsky. En wie niet in die „theorie” gelooft, die is geen Marxist. De rol der partijen? Hun betekenis in de beweging? Maar *wat* konden de partijen doen tegenover zulk een beslissende faktor als „het peil van de produktiekrachten” ?...

Men zou een massa soortgelijke voorbeelden van vervalsing van het Marxisme kunnen aanhalen.

Het is nauwelijks nodig te bewijzen, dat dit vervalste „Marxisme”, dat er toe geroepen is, om de naaktheid van het opportunisme te bedekken, alleen maar een Europese variëteit is van diezelfde theorie van het „chwostisme”, waar Lenin nog vóór de eerste Russische revolutie tegen streed.

Het is nauwelijks nodig te bewijzen, dat het vernietigen van

deze theoretische vervalsing een noodzakelijke voorwaarde is voor het oprichten van werkelijk revolutionaire partijen in het Westen.

3. *De theorie van de proletarische revolutie.* De Leninistische theorie van de proletarische revolutie gaat van drie fundamentele stellingen uit.

De eerste stelling: De heerschappij van het financierskapitaal in de vooraanstaande landen van het kapitalisme; de emissie van aandelen en obligaties, als de belangrijkste operatie van het financierskapitaal; de uitvoer van kapitaal naar de vindplaatsen der grondstoffen, als één van de grondslagen van het imperialisme; de almacht van de financiersoligarchie, als het resultaat van de heerschappij van het financierskapitaal, — dit alles legt het grof- parasitaire karakter van het monopolistische kapitalisme bloot, maakt de druk van de kapitalistische trusts en syndikaten honderdmaal meer voelbaar, versterkt het toenemen van de verbolgenheid der arbeidersklasse tegen de grondslagen van het kapitalisme en leidt de massa's naar de proletarische revolutie, als de enige redding (zie „Het Imperialisme” van Lenin).

Hieruit volgt de eerste konklusie: het verscherpen van de revolutionaire crisis binnen de kapitalistische landen, het aangroeien van de elementen ener uitbarsting aan het binnenlandse, proletarische front in de „moederlanden”.

De tweede stelling: De versterkte uitvoer van kapitaal naar de koloniale en afhankelijke landen; de uitbreiding van de „invloedssferen” en van het koloniale bezit, tot dit zich uitstrekt over de gehele aardbol; het veranderen van het kapitalisme in een *wereldsysteem* van financiële verslaving en koloniale onderdrukking van de overgrote meerderheid van de bevolking der aarde door een handvol „vooraanstaande” landen, — dit alles maakte enerzijds de afzonderlijke nationale volkshuishoudingen en de nationale gebieden tot schakels van één keten, wereldhuis- houding genaamd, anderzijds — splitste het de bevolking van de aardbol in twee kampen: in een handvol „vooraanstaande” kapitalistische landen, die grote koloniale en afhankelijke landen uitbuiten en onderdrukken en in een overgrote meerderheid van koloniale en onderdrukte landen, die genoodzaakt zijn, strijd te

voeren voor de bevrijding van het imperialistische juk (zie „Het Imperialisme”).

Hieruit volgt de tweede konklusie: de verscherping van de revolutionaire crisis in de koloniale landen, het aangroeien van de elementen van verzet tegen het imperialisme aan het buitenlandse, koloniale front.

De derde stelling: De monopolistische heerschappij over de „invloedssferen” en koloniën; de ongelijkmatige ontwikkeling van de verschillende kapitalistische landen, die een waanzinnige strijd voeren om de herverdeling van de wereld tussen de landen, die reeds gebieden in bezit hebben genomen en tussen landen, die hun „aandeel” wensen te ontvangen; de imperialistische oorlogen, als het enige middel, om het verstoorde „evenwicht” te herstellen — dit alles voert tot de versterking van het derde front, van het inter- kapitalistische front, dat het imperialisme verzwakt en de vereniging van de eerste twee fronten: het revolutionair-proletarische- en het koloniale-bevrijdingsfront tegen het imperialisme vergemakkelijkt (zie „Het Imperialisme”).

Hieruit volgt de derde konklusie: de onafwendbaarheid van oorlogen onder het imperialisme en de onvermijdelijkheid van de coalitie tussen de proletarische revolutie in Europa en de koloniale revolutie in het Oosten tot een eensgezind wereldfront van de revolutie tegen het wereldfront van het imperialisme.

Al deze gevolgtrekkingen worden bij Lenin samengevat in de algemene gevolgtrekking dat „*het imperialisme de vooravond is van de socialistische revolutie*” (zie Deel XIX, blz. 71, „Het Imperialisme”, voorwoord). ^{x)}

In overeenstemming hiermee wordt ook het standpunt zelf ten opzichte van het vraagstuk van de proletarische revolutie, het karakter van de revolutie, haar omvang, haar diepte en het schema van de revolutie in het algemeen anders.

Vroeger ging men bij de analyse van de voor waarden van de proletarische revolutie gewoonlijk uit van het standpunt van de economische toestand van dit of dat afzonderlijk land. Thans is deze methode reeds niet meer voldoende. Thans moet men het

i) Zie: „Het imperialisme**”, Pegasus 1935, blz. 3 — *Red*,

vraagstuk van het standpunt van de economische toestand van alle of van de meerderheid der landen aansnijden, vanuit het gezichtspunt van de toestand der wereldhuishouding, want de afzonderlijke landen en de afzonderlijke nationale volkshuishoudingen hebben opgehouden zelfgenoegzame éénheden te zijn, werden tot schakels van één keten, wereldhuishouding genaamd; want het oude „kulturele” kapitalisme groeide uit tot imperialisme en het imperialisme is het ^algemene wereldsysteem van de financiële verslaving en de koloniale onderdrukking van de overgrote meerderheid van de bevolking der aarde door een handvol „vooraanstaande” landen.

Vroeger was men gewoon, te spreken over het aanwezig zijn of het ontbreken van de objectieve voorwaarden voor de proletarische revolutie in afzonderlijke landen of, nauwkeuriger gezegd, in het een of andere ontwikkelde land. Thans is dit standpunt reeds niet meer voldoende. Nu moet men spreken over het aanwezig zijn van de objectieve voorwaarden van de revolutie in het gehele systeem van de imperialistische wereldhuishouding als een geheel, waarbij het aanwezig zijn binnen het bestand van dit systeem van enkele, in industrieel opzicht onvoldoend ontwikkelde, landen niet als onoverkomelijke hindernis voor de revolutie kan dienen, *indien* het systeem in zijn geheel of juist gezegd — *omdat* het systeem in zijn geheel reeds rijp is voor de revolutie.

Vroeger was men gewoon over de proletarische revolutie in het een of andere ontwikkelde land te spreken — als over een afzonderlijke, zelfgenoegzame grootheid, die als antipode tegenover het afzonderlijke, nationale front van het kapitaal werd gesteld. Nu is dit standpunt reeds niet meer voldoende. Thans moet men spreken over de proletarische wereldrevolutie, want de afzonderlijke nationale fronten van het kapitaal werden tot schakels van één keten, wereldfront van het imperialisme genaamd, dat tegenover het algemene front van de revolutionaire beweging van alle landen moet worden gesteld.

Vroeger beschouwde men de proletarische revolutie als het resultaat van een uitzonderlijke, binnenlandse ontwikkeling van het betreffende land. Thans is dit standpunt reeds niet meer

Voldoende. Thans móet men de proletarische revolutie in de eerste plaats als het resultaat van de ontwikkeling van de tegenstellingen in het wereldsysteem van het imperialisme beschouwen, als het resultaat van het breken van de keten van het imperialistische wereldfront in het een of andere land.

Waar zal de revolutie beginnen, waar, in welk land zal, in de eerste plaats, het front van het kapitaal kunnen worden doorbroken ?

Daar, waar de industrie het meest ontwikkeld is, waar het proletariaat de meerderheid vormt, waar de meeste kuituur en de meeste democratie is, luidde vroeger gewoonlijk het antwoord.

Neen, — zegt hiertegenover Lenin's theorie van de revolutie, — *niet noodzakelijk daar, waar de industrie het meest is ontwikkeld* enz. Het front van het kapitaal wordt daar doorbroken, waar de keten van het imperialisme het zwakst is, want de proletarische revolutie is het resultaat van het breken van de keten van het imperialistische wereldfront op haar zwakste plaats, waarbij het kan voorkomen, dat het land, dat de revolutie begon en het front van het kapitaal doorbrak, kapitalistisch minder is ontwikkeld dan andere, meer ontwikkelde landen, die echter binnen het raam van het kapitalisme bleven.

In het jaar 1917 bleek de keten van het imperialistische wereldfront in Rusland zwakker te zijn dan in de andere landen. Daar brak zij dan ook en opende de weg voor de proletarische revolutie. Waarom? Omdat zich in Rusland een grootse volksrevolutie had ontplooid, aan wier hoofd het revolutionaire proletariaat schreed, dat een zo ernstige bondgenoot had als de vele millioenen tellende, door de landheren onderdrukte en uitgebuite boerenmassa. Omdat tegenover de revolutie zulk een weerzinwekkende vertegenwoordiger van het imperialisme stond als het tsarisme, dat verstoken was van elk moreel overwicht en dat zich de algemene haat van de bevolking op de hals had gehaald. In Rusland bleek de keten zwakker, ofschoon Rusland in kapitalistisch opzicht minder ontwikkeld was, dan b.v. Frankrijk of Duitsland, Engeland of Amerika.

Waar zal de keten in de naaste toekomst breken? Wederom

daar, waar zij hét zwakst is. Het is niet uitgesloten dat, zeggen we, de keten in Indië zal worden verbroken. Waarom? Omdat daar een jong, strijdvaardig, revolutionair proletariaat bestaat, dat zulk een bondgenoot heeft als de nationale bevrijdingsbeweging, ongetwijfeld een grote en ernstige bondgenoot. Omdat daar tegenover de revolutie een aan ieder bekend tegenstander, het uitheemse imperialisme, staat, dat verstoken is van elk moreel krediet en dat zich de algemene haat van de onderdrukte en uitgebuite massa's van Indië op de hals heeft gehaald.

Het is eveneens zeer goed mogelijk, dat de keten in Duitsland kan breken. Waarom? Omdat de factoren, die, laten we zeggen, in Indië werkzaam zijn, ook in Duitsland beginnen te werken, waarbij het begrijpelijk is, dat het geweldige verschil in ontwikkelingspeil, dat tussen Indië en Duitsland bestaat, wel zijn stempel moet drukken op de loop en de uitslag van de revolutie in Duitsland.

En daarom zegt Lenin:

„De West-Europese kapitalistische landen voltrekken hun ontwikkeling naar het socialisme . . . niet door een gelijkmatig „rijp worden” van het socialisme in die landen, maar langs de weg van de uitbuiting van de ene soort staten door de anderen, langs de weg van de uitbuiting van de eerste, tijdens de imperialistische oorlog overwonnen staat, verbonden met de uitbuiting van het gehele Oosten. En het Oosten anderzijds, geraakte juist tengevolge van deze eerste imperialistische oorlog voor goed in de revolutionaire beweging en werd definitief betrokken in de algemene kringloop van de revolutionaire beweging”, (zie Deel XXVII, blz. 416, „Liever minder, maar beter”).

Korter gezegd: de keten van het imperialistische front zal, als regel, daar breken, waar haar schakels het zwakst zijn en in ieder geval niet noodzakelijk daar, waar het kapitalisme meer ontwikkeld is en waar het proletariaat zoveel en de boeren zoveel procent tellen, enz.

Dat is de reden, waarom de statistische cijfers ten aanzien van het percentage proletariërs onder de bevolking in de afzonderlijke landen, bij het oplossen van het vraagstuk van de proletarische revolutie, die overwegende betekenis verliezen, die de tekstuitleggers van de Ilde Internationale, die het imperialisme niet hebben begrepen en die de revolutie vrezen als de pest, daaraan zo gaarne verleenden.

Verder. De helden van de liide Internationale beweerden (en gaan door met te beweren), dat tussen de burgerlijk-demokratische revolutie enerzijds en de proletarische anderzijds, een afgrond bestaat of in ieder geval een Chinese muur, die de ene van de andere voor een meer of minder langdurige tussenpoos scheidt, in de loop waarvan de aan de macht gekomen bourgeoisie het kapitalisme ontwikkelt en het proletariaat krachten verzamelt en zich voorbereidt op de „beslissende strijd” tegen het kapitalisme. Deze tussenperiode berekent men gewoonlijk op vele tientallen jaren, zo niet op meer. Het is nauwelijks nodig, te bewijzen, dat deze „theorie” van de Chinese muur onder de verhoudingen van het imperialisme gespeend is van iedere wetenschappelijke gedachte, dat zij niets anders is, en niets anders kan zijn, dan een dekmantel, een verbloemen van de kontra-revolutionaire verlangens van de bourgeoisie. Het is nauwelijks nodig, te bewijzen, dat onder de verhoudingen van het imperialisme, dat zwanger gaat van botsingen en oorlogen, dat onder de verhoudingen aan de „vooravond van de socialistische revolutie”, wanneer het „bloeiende” kapitalisme in het „stervende” kapitalisme verandert en de revolutionaire beweging in alle landen van de wereld toeneemt, wanneer het imperialisme, zich met alle reaktionaire krachten zonder uitzondering, het tsarisme en de lijfeigenschap daarbij inbegrepen, verbindt en daarmee het samengaan van alle revolutionaire krachten van de proletarische beweging in het Westen tot de nationale bevrijdingsoorlog in het Oosten noodzakelijk maakt, wanneer het vernietigen van de overblijfselen van de feodale, op de horigheid berustende orde zonder revolutionaire strijd tegen het imperialisme onmogelijk blijkt, — het is nauwelijks nodig te bewijzen, dat de burgerlijk-demokratische revolutie in een min of meer ontwikkeld land, onder zulke omstandigheden de proletarische revolutie moet naderen en dat de eerste tot de tweede moet uitgroeien. De geschiedenis van de revolutie in Rusland heeft duidelijk de juistheid en de onbetwistbaarheid van deze stelling bewezen. Niet voor niets heeft Lenin reeds in 1905, aan de vooravond van de eerste Russische revolutie, in zijn brochure „Tweeërlei taktiek” de burgerlijk-demokratische revolutie en de socialistische omwen

teling uitgebreid als twee schakels van één keten, als één en ondeelbaar beeld van de vlucht der Russische revolutie.

„Het proletariaat moet de democratische omwenteling tot het einde toe doorvoeren, door de massa der boeren met zich te verenigen, ten einde het verzet van het absolutisme met geweld te breken en de wankelmoedigheid der bourgeoisie te verlammen. Het proletariaat moet de socialistische omwenteling voltrekken, door de massa der halfproletarische elementen van de bevolking met zich te verenigen om met geweld de tegenstand der bourgeoisie te breken en de wankelmoedigheid van de boeren en de kleine bourgeoisie te verlammen. Dat is de taak van het proletariaat, die zich de mensen van de nieuwe „Iskra” in al hun beschouwingen en resoluties over het élan van de revolutie zo beperkt voorstellen” (zie Deel. VIII, blz. 96 „Tweeërlei taktiek van de sociaal-democratie in de democratische revolutie”, Hoofdstuk 12).^{x)}*

Ik spreek niet eens over andere, latere werken van Lenin, waar de idee van het uitgroeien van de burgerlijke revolutie tot de proletarische, als een van de hoekstenen van Lenin’s theorie van de revolutie, veel scherper omlijnd naar voren komt, dan in „Tweeërlei taktiek”.

Het blijkt, dat sommige kameraden veronderstellen, dat Lenin eerst in 1916 op deze idee is gekomen, dat hij tot die tijd in de mening zou hebben verkeerd, dat de revolutie in Rusland binnen het burgerlijke raam beperkt zou blijven en dat dus de macht uit de handen van het orgaan van de diktatuur van het proletariaat en het boerendom zou overgaan in die van de bourgeoisie en niet in die van het proletariaat. Men zegt, dat deze bewering zelfs in onze kommunistische pers zou zijn doorgedrongen. Ik moet zeggen, dat deze bewering volkomen onjuist is, dat zij volstrekt niet met de werkelijkheid overeenkomt.

Ik zou kunnen verwijzen naar de bekende redevoering van Lenin op het lilde Partijkongres (1905), waar hij de diktatuur van het proletariaat en het boerendom, d.w.z. de overwinning van de democratische revolutie, niet als een „organisatie van de „orde”,” maar als een „organisatie van de oorlog” kenschetste (zie Deel VII, blz. 264. „Het lilde Kongres van de R.S.D.A.P.” Hoofdstuk 9).

Ik zou verder kunnen verwijzen naar het bekende artikel van

1) Zie blz. 114 van Lenins Verzamelde Werken, deel III, 1938. — *Red.*

Lenin „Over de voorlopige regering⁰ (1905) ¹⁾, Waar hij de perspectieven van de ontwikkeling van de Russische revolutie schildert en de partij tot taak stelt, „er naar te streven, dat de Russische revolutie niet een beweging van enkele maanden, maar van vele jaren zal zijn, dat zij niet slechts tot kleine concessies van de kant van de machthebbers, maar tot hun volledige val zal leiden” en waar hij dit perspectief verder ontwikkelt, het met de revolutie in Europa verbindt en vervolgt:

„Maar als dit gelukt, — dan . . . dan zal de revolutionaire gloed Europa in vuur en vlam zetten; de onder de burgerlijke reactie smachtende Europese arbeider zal zijnerzijds in opstand komen en ons tonen, „hoe men het doet”; — dan zal de revolutionaire ervaring van Europa op Rusland terugwerken en van het tijdperk van enige revolutiejaren het tijdperk van enige tientallen revolutionaire jaren maken . . .” (zie Deel VII, blz. 191 „De Sociaal-demokratie en de voorlopige revolutionaire regering”) ²⁾.

Ik zou verder kunnen verwijzen naar het bekende, in November 1915 gepubliceerde artikel van Lenin, waar hij schrijft:

„Het proletariaat strijdt en zal met onbegrensde overgave strijden voor de verovering van de macht, voor de republiek, voor de konfiskatie van de grond . . . voor het deelnemen van de „niet-proletarische volksmassa's” aan de bevrijding van het *burgerlijke* Rusland van het *militair feodale* „imperialisme” (= het tsarisme). En deze bevrijding van het burgerlijke Rusland van het tsarisme, van de heerschappij van de landheren over de grond zal het proletariaat *onmiddellijk* ³⁾ gebruiken, niet om de welgestelde boeren in hun strijd tegen de landarbeiders te helpen, maar — om de socialistische revolutie in bondgenootschap met de proletariërs van Europa te voltrekken” (zie Deel XVIII, blz. 318, „Over twee lijnen der revolutie”) ⁴⁾.

Ik zou tenslotte kunnen verwijzen naar de bekende plaats in de brochure van Lenin over „De Proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, waar hij onder verwijzing naar het hierboven aangehaalde citaat uit „Tweeërlei taktiek” over de vlucht van de Russische revolutie, tot de volgende gevolgtrekking komt:

1) Zie in dit zelfde deel III bl. 30—46. — *Red.*

) Zie bl. 41 van Lenins Verzamelde Werken, deel III, 1938 — *Red.*

3) Kursief van mij, *J. St.*

4) Zie bl. 179 van Lenins Verzamelde Werken, deel V, 1937. —

„Het is juist zó uitgekotnen als we gezegd hebben. De loop van de revolutie heeft de juistheid van onze opvatting bevestigd. *Eerst* tezamen met „af de boeren tegen de monarchie, tegen de landheren, tegen het middeleeuwse, (en inzoverre blijft de revolutie burgerlijk, burgerlijk- democratisch). *Daarna* tezamen met de armste boeren, tezamen met het halfproletariaat, tezamen met alle uitgebuiten *tegen het kapitalisme*, daarbij ook tegen de dorpsrijken, de koelakken, de spekulanten, en inzoverre wordt de revolutie *socialistisch*. Te pogen kunstmatig een Chinese muur tussen beiden op te richten, hen van elkaar te scheiden, *op andere wijze* dan door de mate van voorbereiding van het proletariaat en van zijn vereniging met de dorpsarmen, dat is de grootste verdraaiing van het Marxisme, zijn vervlakkings en zijn vervanging door het liberalisme” (zie „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Hoofdstuk VIII, Deel XXIII, blz. 391) ^x).

Ik geloof, dat dit voldoende is.

Goed, zal men ons zeggen, maar waarom streed Lenin in dat geval tegen de idee van de „permanente (ononderbroken) revolutie” ?

Omdat Lenin voorstelde, de revolutionaire geschiktheid van het boerendom „tot de laatste mogelijkheid toe te benutten” en van hun revolutionaire energie tot het uiterste gebruik te maken voor de volledige likwidatie van het tsarisme, voor de overgang tot de proletarische revolutie, terwijl de aanhangers van de „permanente revolutie” de zeer belangrijke rol van het boerendom in de Russische revolutie niet begrepen, de kracht van de revolutionaire energie van de boeren onderschatten en de kracht en het vermogen van het Russische proletariaat om het boerendom achter zich aan te voeren onderschatten en op deze wijze de bevrijding van de boeren van de invloed van de bourgeoisie en het zich scharen van de boeren om het proletariaat bemoeilijkten.

Omdat Lenin voorstelde om de zaak van de revolutie te *bekronen* met de overgang van de macht aan het proletariaat, terwijl de aanhangers van de „permanente revolutie” meenden, direkt met de macht van het proletariaat te kunnen *beginnen*, omdat zij niet begrepen, dat zij daarmee zulk een „kleinigheid” als de overblijfselen van de lijfeigenschap over het hoofd zagen, omdat zij geen rekening hielden met zulk een gewichtige kracht als het Russische boerendom en niet begrepen, dat zulk een politiek

1) Zie bl. 73—74 van de Nederlandse vertaling. Pegasus. 1935. — *Red.*

het winnen van de boeren voor het proletariaat alleen maar kon remmen.

Lenin vocht dus tegen de aanhangers van de „permanente revolutie”, niet wegens de kwestie van de ononderbrokenheid, want Lenin zelf stond op het standpunt van de ononderbroken revolutie, maar omdat zij de rol van de boeren, die de grootste reserve van het proletariaat zijn, onderschatten en omdat zij de idee van de hegemonie van het proletariaat niet begrepen.

De idee van de „permanente revolutie” is geen nieuwe idee. Marx heeft haar voor het eerst aan het einde van de jaren '40 in zijn bekend „Adres” aan de „Kommunistenbond” (1850) naar voren gebracht. Uit dit dokument hebben onze „permanentici” de idee genomen van de ononderbroken revolutie. Er moet worden opgemerkt, dat onze „permanentici” deze aan Marx ontleende idee enigszins van aanschijn deden veranderen en al veranderend haar „bedierven” en haar voor praktisch gebruik ondeugdelijk maakten. Er was de geofende hand van Lenin voor nodig, om deze fout te herstellen, de idee van de ononderbroken revolutie van Marx in haar zuivere vorm te nemen en haar tot een van de hoekstenen van zijn theorie van de revolutie te maken.

Ziehier, wat Marx in zijn „Adres”, na een reeks van revolutionair-demokratische eisen te hebben opgesomd, tot wier verovering hij de kommunisten oproept, over de ononderbroken revolutie zegt:

„Terwijl de democratische kleinburgers de revolutie zo snel mogelijk en met het doorzetten van hoogstens de bovengenoemde eisen willen beëindigen, is het in ons belang en is het onze taak, de revolutie ononderbroken te doen zijn, totdat alle min of meer bezittende klassen uit de heerschappij zijn gedrongen, de staatsmacht door het proletariaat is veroverd en de associatie van de proletariërs niet in één land alleen, maar in alle heersende landen van de wereld zover is voortgeschreden, dat de concurrentie tussen de proletariërs in deze landen heeft opgehouden en dat tenminste de beslissende produktiekrachten in de handen van de proletariërs zijn gekoncentreerd”.

Met andere woorden:

a) Marx stelde helemaal niet voor, om de revolutie in het Duitsland van de jaren '50, direkt met de proletarische macht te

beginnen, — dit in *tegenstelling* tot de planneil van ónze Russische „permanentici”.

b) Marx stelde slechts voor, de zaak van de revolutie met de proletarische staatsmacht te *bekronen*, door stap voor stap, de ene fractie van de bourgeoisie na de andere uit de macht te dringen, opdat, nadat de macht door het proletariaat zou zijn veroverd, daarna de revolutie in alle landen zal worden ontketend, hetgeen *in volkomen overeenstemming* is met alles wat Lenin leerde en wat hij in de loop van onze revolutie verwezenlijkte, doordat hij volgens zijn theorie van de proletarische revolutie onder de verhoudingen van het imperialisme handelde.

Het komt dus hierop neer, dat onze Russische „permanentici” niet alleen de rol van het boerendom in de Russische revolutie en de betekenis van de idee van de hegemonie van het proletariaat onderschatten, maar bovendien de idee van Marx over de „permanente revolutie” van aanschijn deden veranderen (verbasterden) en haar ondeugdelijk maakten voor de praktijk.

Dit is de reden, waarom Lenin de theorie van onze „permanentici” bespote, haar „origineel” en „prachtig” noemde en hen er van beschuldigde niet te willen „bedenken, krachtens welke oorzaken het leven tien volle jaren deze prachtige theorie links liet liggen” (Artikel, door Lenin in 1915 geschreven, 10 jaren na het in Rusland verschijnen van de theorie van de „permanentici”, — zie „Over twee lijnen der revolutie”, Deel XVIII, blz. 317) ^x).

Djt is de reden, waarom Lenin deze theorie als halfmensje-wistisch beschouwde, waarom hij zeide, dat zij „aan de bolsjewiki, de oproep tot de vastberaden revolutionaire strijd van het proletariaat en de verovering van de politieke macht ontleende en aan de mensjewiki „het negeren” van de rol van de boeren” (zie het artikel van Lenin „Over twee lijnen der revolutie”, ter zelfder plaatse).

Zo staat het met Lenin’s idee over het uitgroeien van de burgerlijk-demokratische revolutie tot de proletarische, over het

i) Zie bl. 178 van Lenins Verzamelde Werken, deel V. Pegasus 1937. — *Red.*

benutten van de burgerlijke revolutie vóór de „ónmiddellijke^B overgang naar de proletarische revolutie.

Verder. Vroeger werd de overwinning van de revolutie in één land niet mogelijk geacht en veronderstelde men, dat voor de overwinning op de bourgeoisie het gemeenschappelijke optreden van de proletariërs van alle vooraanstaande landen of, in ieder geval, van de meerderheid van deze landen, noodzakelijk was. Thans komt dit standpunt reeds niet meer met de werkelijkheid overeen. Thans moet men uitgaan van de mogelijkheid van zulk een overwinning, want het ongelijkmatige en sprongsgewijze karakter van de ontwikkeling van de verschillende kapitalistische landen onder de verhoudingen van het imperialisme, de ontwikkeling van de katastrofale tegenstellingen binnen het imperialisme, die onvermijdelijk tot oorlogen leiden, de groei van de revolutionaire beweging in alle landen van de wereld, — dit alles voert niet alleen tot de mogelijkheid, maar ook tot de noodzakelijkheid van de overwinning van het proletariaat in afzonderlijke landen. De geschiedenis van de revolutie in Rusland is daarvan rechtstreeks het bewijs. Men moet zich hierbij alleen maar in het geheugen roepen, dat de omverwerping van de bourgeoisie slechts in dat geval met sukses kan worden doorgezet, indien er aan enige, absoluut noodzakelijke voor waarden voldaan is, zonder welke er aan het grijpen van de macht door het proletariaat niet valt te denken. Over deze voor waarden zegt Lenin in zijn brochure: „De linkse stroming”:

„De fundamentele wet van de revolutie, bevestigd door alle revoluties en in het bijzonder door de drie Russische revoluties van de XXste eeuw, bestaat uit het volgende: voor de revolutie is het niet voldoende, dat de uitgebuite en onderdrukte massa's inzien, dat zij onmogelijk op de oude wijze verder kunnen leven en een verandering eisen; voor de revolutie is nodig, dat de uitbuiters niet op de oude wijze kunnen leven en regeren. Alleen wanneer „*de onderste lagen*” de oude orde niet langer *willen* verdragen en „*de bovenste lagen*” niet langer *op de oude wijze kunnen* leven, — alleen dan kan de revolutie zegevieren. Met andere woorden kan deze waarheid aldus worden uitgedrukt: *de revolutie is onmogelijk zonder een algemeen- nationale crisis (die zozvel de uit- gebuiten als de uitbuiters) *) aangrijpt*. Bijgevolg is voor de revolutie nodig,

i) Kursief van mij. — J. Si.

ten eerste: te bereiken, dat de meerderheid van de arbeiders (in ieder geval de meerderheid van de bewuste, denkende, politiek actieve arbeiders) de noodzakelijkheid van de omwenteling volkomen heeft begrepen en bereid is, terwille daarvan in de dood te gaan; — ten tweede, dat de heersende klassen een regeringskrisis doorleven, die zelfs de meest achterlijke massa's in de politiek betreft. . . , de regering verzwakt en het den revolutionairen mogelijk maakt, haar snel omver te werpen¹⁾ (zie Deel XXV, blz. 222. „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”²⁾).

Maar de macht van de bourgeoisie omverwerpen en de macht van het proletariaat in één land oprichten, betekent nog niet het verzekeren van de volkomen overwinning van het socialisme. Het proletariaat van het overwinnende land, dat zijn macht heeft bevestigd en het boerendom met zich meevoert, kan en moet de socialistische maatschappij opbouwen. Betekent dit echter, dat het proletariaat daarmee de volledige, definitieve overwinning van het socialisme zal hebben bereikt, d.w.z. betekent dit, dat het met de krachten van slechts één land, definitief het socialisme kan bevestigen en het land volkomen voor interventie, dat betekent tevens voor restauratie kan vrijwaren? Neen, dat betekent dit niet. Daarvoor is de overwinning van de revolutie in, op z'n minst enige landen nodig. Daarom is het ontwikkelen en ondersteunen van de revolutie in andere landen een essentiële taak van de overwinnende revolutie. Daarom moet de revolutie van het overwinnende land zichzelf niet als een zelfgenoegzame grootheid beschouwen, maar als een steunpunt, een middel, om de overwinning van het proletariaat in andere landen te versnellen.

Lenin drukte deze gedachte in twee woorden uit, door te zeggen, dat de taak van de zegevierende revolutie bestaat in het verwezenlijken van „het maximum van hetgeen in één land verwezenlijkt kan worden, *ten bate* van de ontwikkeling, ondersteuning en verwekking van de revolutie *in alle landen*” (zie „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Hoofdstuk VII, Deel XXIII, blz. 385)^{1 2)}.

Dat zijn in het algemeen, de karakteristieke trekken van Lenin's theorie van de proletarische revolutie.

1) Zie: „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme, uitgave Pegasus 1933, bl. 63. — *Red.*

2) Zie bl. 66 van de Nederlandse uitgave. Pegasus 1935. — *Red.*

IV.

DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT.

Uit dit onderwerp neem ik drie belangrijke vraagstukken:

a) de diktatuur van het proletariaat als het werktuig van de proletarische revolutie; b) de diktatuur van het proletariaat als de heerschappij van het proletariaat over de bourgeoisie; c) de Sowjetmacht, als de staatsvorm van de diktatuur van het proletariaat.

1) *De diktatuur van het proletariaat als het werktuig van de proletarische revolutie.* Het vraagstuk van de proletarische diktatuur is in de eerste plaats het vraagstuk van de fundamentele inhoud van de proletarische revolutie. De proletarische revolutie, haar beweging, haar gang, haar suksessen worden eerst door de diktatuur van het proletariaat tot vlees en bloed. De diktatuur van het proletariaat is het werktuig van de proletarische revolutie, haar orgaan, haar belangrijkste steunpunt, in het leven geroepen om, ten eerste, de tegenstand van de ten val gebrachte uitbuiters te onderdrukken en haar eigen suksessen vast te leggen, ten tweede, om de proletarische revolutie tot het einde toe door te zetten, de revolutie tot de volledige overwinning van het socialisme door te zetten. De bourgeoisie overwinnen, haar macht omverwerpen — dat kan de revolutie ook zonder de diktatuur van het proletariaat. Maar de tegenstand van de bourgeoisie onderdrukken, de overwinning behouden en verder schrijden naar de definitieve overwinning van het socialisme, — daartoe is de revolutie al niet meer in staat, indien zij niet op een zekere trap van haar ontwikkeling een speciaal orgaan, in de vorm van de diktatuur van het proletariaat, als haar fundamenteel steunpunt in het leven roept.

„Het fundamentele vraagstuk van de revolutie is het vraagstuk van de macht” (*Lenin*). Betekent dit soms, dat de kwestie beperkt wordt tot het in handen nemen, tot het grijpen van de macht? Neen, dat betekent dit niet. Het grijpen van de macht is slechts het begin van de zaak. De in één land ten val gebrachte bour- 44

geoisie blijft nog lang, krachtens talrijke oorzaken, sterker dan het proletariaat, dat haar ten val heeft gebracht. Daarom gaat het er juist om, de macht te behouden, te versterken en onoverwinnelijk te maken. Wat is er nodig om dit doel te bereiken? Daartoe moeten minstens drie hoofdtaken worden vervuld, die aan de diktatuur van het proletariaat „op de dag na de overwinning” worden gesteld:

a) Het breken van de tegenstand van de ten val gebrachte en door de revolutie onteigende landheren en kapitalisten, het likwiden van al hun pogingen om de heerschappij van het kapitaal te herstellen;

b) Het organiseren van de opbouw, in de zin van het aaneensluiten van alle werkers om het proletariaat en de voortzetting van dit werk in de richting van de voorbereiding van de likwidatie en de vernietiging van de klassen;

c) de revolutie bewapenen, een leger van de revolutie organiseren voor de strijd tegen de buitenlandse vijanden, voor de strijd tegen het imperialisme.

De diktatuur van het proletariaat is nodig om deze taken te vervullen.

„De overgang van het kapitalisme naar het kommunisme, — zegt Lenin — omvat een geheel historisch tijdperk. Zolang dit niet is beëindigd, blijft bij de uitbuiters onvermijdelijk de hoop op een restauratie bestaan en deze *hoop* zal overgaan in *pogingen* tot restauratie. En na de eerste ernstige nederlaag zullen de ten val gebrachte uitbuiters, die hun eigen omverwerping niet verwachtten, daaraan niet geloofden, zelfs de gedachte daaraan niet toelieten, met vertienvoudigde energie, met doller hartstocht, met een haat, die tot het honderdvoudige toeneemt, zich in de strijd werpen voor de terugkeer van het hun ontnomen „paradijs”, voor hun gezin, dat zó welvarend leefde en dat nu door het „eenvoudige gepeupel” tot armoede en verval (of tot „eenvoudige” arbeid . . .) is veroordeeld. En achter deze uitbuiters-kapitalisten trekt de brede massa van de kleinburgerij aan, van wie tientallen jaren historische ervaring van alle landen getuigen, dat zij wankelt en weifelt, vandaag achter het proletariaat aanloopt, morgen verschrikt wordt door de moeilijkheden van de omwenteling, bij de eerste nederlaag of halve nederlaag van de arbeiders in paniek geraakt, zenuwachtig wordt, niet weet waarheen zich te wenden, jammert en van het ene naar het andere kamp overloopt” (zie Deel XXIII, blz. 355, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Hoofdstuk III) *).

1) Zie bl. 28—29 van de Nederlandse uitgave. Pegasus. 1935- —

En de bourgeoisie heeft haar redenen, om pogingen tot restauratie te ondernemen, want zij blijft nog lang na haar val sterker dan het proletariaat, dat haar ten val heeft gebracht.

„Indien de uitbuiters slechts in één land zijn verslagen’*, — zegt Lenin, — en dat is natuurlijk het typische geval, want het uitbreken van de revolutie in een reeks van landen tegelijkertijd is een zeldzame uitzondering, — dan blijven zij *nog altijd sterker dan de uitgebuitenen*’* (zie terzelfder plaatse blz. 354) ^x)

Waarin bestaat de kracht van de ten val gebrachte bourgeoisie?

Ten eerste, „in de kracht van het internationale kapitaal, in de kracht en de duurzaamheid van haar internationale betrekkingen’* (zie Deel XXV, blz. 173 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”) ^{1 2)}.

Ten tweede, in het feit „dat de uitbuiters nog lange tijd na de omwenteling onvermijdelijk een reeks van geweldige, feitelijke voordelen behouden: zij blijven in het bezit van geld (men kan het geld niet terstond vernietigen) van enige roerende goederen, dikwijls van een belangrijke hoeveelheid, er blijven verbindingen bestaan, de ervaring om te organiseren en te besturen, het kennen van alle „geheimen” (gewoontes, methodes, middelen en mogelijkheden) van beheer, er blijft een hogere ontwikkeling bestaan, een nader staan tot het technisch hogere, als de bourgeoisie levende en denkende personeel, een onvergelijkelijk grotere ervaring op het gebied van het krijgswezen (en dat is zeer belangrijk) enz. enz. (zie Deel XXIII, blz. 354 „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky” Hoofdstuk III) ³⁾.

Ten derde, „in de macht der gewoonte, in de kracht van *het kleinbedrijf*. Want er zijn helaas nog veel, zeer veel kleinbedrijven overgebleven; het kleinbedrijf *brengt* evenwel onophoudelijk, iedere dag, ieder uur, op elementaire wijze, op massale schaal, kapitalisme en bourgeoisie voort**’ . . . want „de klassen vernietigen, dat betekent niet alleen het verdrijven van de landheren en de kapitalisten — dat hebben wij betrekkelijk gemakkelijk gedaan, — dat betekent ook de *kleine waren- producenten vernietigen; maar hen kan men niet v e r d r i j v e n*, niet onderdrukken, met hen *moet men tot een overeenkomst komen*, hen kan (en moet) men herscheppen en opnieuw op voeden, evenwel slechts door een zeer langdurige, langzame, voorzichtige, organisatorische arbeid’* (zie Deel XXV, blz. 173 en 189 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme” ⁴⁾).

1) Zie bl. 28—29 van de Nederlandse uitgave. Pegasus. 1935 — *Red.*

2) Zie bl. 5 van de Nederlandse uitgave. Pegasus. 1933. — *Red.*

3) Zie: „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Uitgave Pegasus 1935, bl. 28. — *Red.*

4) Zie: „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”, Uitgave Pegasus 1933, bl. 5 en 25. — *Red.*

Djaaröm zegt Lenin, dat:

„De diktatuur van het proletariaat de meest onbeperkte, de meest meedogenloze oorlog van de nieuwe klasse, tegen een *machtige*? vijand is, tegen de bourgeoisie, wier verzet door haar val (zij het ook slechts in één land) *vertienvoudigt**¹, dat, . . . „de diktatuur van het proletariaat een hardnekkige, al of niet bloedige, gewelddadige en vreedzame, militaire en economische, scholende en besturende strijd is tegen de krachten en tradities van de oude maatschappij” (zie terzelfder plaatse blz. 173 en 190)^x).

Het is nauwelijks nodig te bewijzen, dat het onmogelijk is om deze taak in het korte tijdsverloop van enige jaren door te voeren. Daarom moet de diktatuur van het proletariaat, de overgang van het kapitalisme naar het kommunisme, niet beschouwd worden als een snel voorbijgaande periode, in de vorm van een reeks van uiterst revolutionaire daden en dekreten, maar als een geheel historisch tijdperk, vol van burgeroorlogen en buitenlandse botsingen, van hardnekkige organisatorische arbeid en economische opbouw, van aanvallen en terugtochten, van overwinningen en nederlagen. Dit historische tijdperk is niet alleen noodzakelijk voor het scheppen van de economische en kulturele voorwaarden voor de volledige overwinning van het socialisme, maar ook om het proletariaat de mogelijkheid te schenken, ten eerste — om zich zelf op te voeden en te stalen als de kracht, die in staat is, om het land te besturen en ten tweede om de kleinburgerlijke lagen te herscheppen en opnieuw op te voeden in de richting, die de organisatie van de socialistische produktie verzekert.

„Gij moet — zeide Marx tot de arbeiders — 15, 20, 50 jaar van burgeroorlog en volkerenstrijd doormaken, niet alleen om de verhoudingen te veranderen, maar ook, om U zelf te veranderen en bekwaam tot de politieke heerschappij te maken” (zie de Verzamelde werken van Marx en Engels, Deel VIII, blz. 506).

De gedachte van Marx voortzettend en verder ontwikkelend, schrijft Lenin:

„Onder de diktatuur van het proletariaat zal men miljoenen boeren en kleine eigenaars, honderdduizenden bediendes, ambtenaren, burgerlijke intellektuelen moeten her-opvoeden en allen onder het gezag van de proletarische staat en de proletarische leiding moeten brengen, — en onder hen de burgerlijke gewoontes en tradities moeten over winnen”.

1) bl. 5 en 25 van de Nederlandse uitgave. — *Red.*

— evenals het noodzakelijk zal zijn om „in een langdurige strijd, op de grondslag van de diktatuur van het proletariaat, ook de proletariërs zelf opnieuw op te voeden, die zich van hun eigen kleinburgerlijke vooroordelen niet op eens, niet door een wonder, niet op het bevel van een Moeder Gods, niet op grond van een leuze, een resolutie, een dekreet kunnen bevrijden, maar slechts door een langdurige en moeilijke strijd van de massa's tegen de massale kleinburgerlijke invloeden” (zie Deel XXV, blz. 248 en 247 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”^x).

2) *De diktatuur van het proletariaat, als de heerschappij van het proletariaat over de bourgeoisie.* Uit het gezegde blijkt reeds, dat de diktatuur van het proletariaat niet een eenvoudige persoonsverwisseling in de regering, het vervangen van een ministerie, enz., is, waarbij de oude economische en politieke orde onaangetast blijft. De mensjewiki en de opportunisten van alle landen, die de diktatuur als het vuur schuwen en die in hun angst het begrip diktatuur verwarren met het begrip „het veroveren van de macht”, zien gewoonlijk het „veroveren van de macht” verwezenlijkt, wanneer een „kabinet” wordt vervangen en een nieuw ministerie, bestaande uit mensen van het slag van Scheidemann en Noske, Macdonald en Henderson aan de macht komt. Het zal nauwelijks nodig zijn te verklaren, dat deze en dergelijke kabinetswisselingen niets gemeen hebben met de diktatuur van het proletariaat, met het veroveren van de werkelijke macht, door het werkelijke proletariaat. Met de Macdonalds en de Scheidemanns aan de macht, bij het in stand blijven van de oude, burgerlijke orde, kunnen ook hun zozegde regeringen niets anders zijn, dan een hulp- apparaat in handen van de bourgeoisie, niets anders dan een dekmantel voor de etterbuilen van het imperialisme, niets anders dan een werktuig in handen van de bourgeoisie tegen de revolutionaire beweging van de onderdrukte en uitgebuide massa's. Hen, deze regeringen, heeft het kapitaal als een scherm nodig, als het hinderlijk, onvoordelig en moeilijk is, om de massa's zonder scherm uit te buiten. Natuurlijk is het verschijnen van zulke regeringen een teken, dat er daar „bij hen” (d.i. bij de kapitalisten) „iets aan de hand is”. Maar regeringen van dit soort blijven

1) bl. 90 en 89 van de Nederlandse uitgave. — *Red.*

niettemin verbloemde regeringen van het kapitaal. Een regering van Macdonald of Scheidemann is even ver van het veroveren van de macht door het proletariaat verwijderd als de hemel van de aarde. De diktatuur van het proletariaat betekent niet een verwisseling van regering, maar een nieuwe staat, met nieuwe machtsorganen in het centrum en in het gehele land, een staat van het proletariaat, die op de ruïnes van de oude staat, van de burgerlijke staat ontstaat.

De diktatuur van het proletariaat ontstaat niet op de grondslagen van de burgerlijke orde, maar in de loop van het breken van deze orde, na het omverwerpen van de bourgeoisie, in de loop van de onteigening der landheren en kapitalisten, in de loop van de socialisatie van de voornaamste produktiemiddelen, in de loop van de gewelddadige revolutie van het proletariaat. De diktatuur van het proletariaat is een revolutionaire macht, die steunt op het geweld tegenover de bourgeoisie.

De staat is een machine in handen van de heersende klasse, ter onderdrukking van de tegenstand van haar klassetegenstanders. *In dit opzicht* onderscheidt de diktatuur van het proletariaat zich in wezen in niets van de diktatuur van iedere andere klasse, want de proletarische staat is een machine ter onderdrukking van de bourgeoisie. Maar hier bestaat één *essentieel* verschil. Het bestaat hierin, dat alle tot nu toe bestaande klassenstaten diktaturen waren van de uitbuitende minderheid over de uitgebuite meerderheid, terwijl de diktatuur van het proletariaat de diktatuur is van de uitgebuite meerderheid over de uitbuitende minderheid.

Korter gezegd: *De diktatuur van het proletariaat is de, door geen zvet beperkte en op geroeid steunende heerschappij van het proletariaat, die de sympathie en de ondersteuning z/an de werkers en uitgebuite massa's bezit, over de bourgeoisie.*

(„Staat en Revolutie”).

Daaruit volgen twee fundamentele gevolgtrekkingen.

Eerste gevolgtrekking: De diktatuur van het proletariaat kan geen „volledige” democratie zijn, geen democratie voor *allen*, zowel voor de rijken als voor de armen, — de diktatuur van het proletariaat „moet een staat zijn, die op een *nieuwe manier*

democratisch is *voor*[^]) de proletariërs en de nietbezitters en op een *nieuwe manier* diktatoriaal, *tegen*¹⁾ de bourgeoisie.” (zie „Staat en Revolutie”, Hoofdst. II, Deel XXI, blz. 393) ²⁾).

Het gepraat van Kautsky en Co. over de algemene gelijkheid, over de „zuivere” democratie, over de „volkomen” democratie, enz. is een burgerlijk bemantelen van het onbetwistbare feit, dat er geen gelijkheid van uitgebuiten en uitbuiters kan bestaan. De theorie van de „zuivere” democratie, is de theorie van de arbeiders- aristokratie die door de imperialistische rovers wordt getemd en bevoordeeld. Deze theorie werd in het leven geroepen, om de etterbuilen van het kapitalisme te bemantelen, het imperialisme op te tooien en het morele kracht te verlenen in zijn strijd tegen de uitgebuite massa's. Er is en er kan onder het kapitalisme geen werkelijke „vrijheid” voor de uitgebuiten bestaan, al was het alleen maar, omdat de gebouwen, de drukkerijen, de papierpakhuizen enz., al datgene, wat voor het benutten van de „vrijheid” nodig is, een privilege zijn van de uitbuiters. Er is en er kan onder het kapitalisme geen werkelijk deelnemen bestaan van de uitgebuite massa's aan het bestuur van het land, al was het alleen maar om het feit, dat onder de verhoudingen van het kapitalisme, onder de meest democratische orde, de regeringen niet door het volk, maar door de Rothschilds en de Stinnessen, de Rockefellers en de Morgans worden ingesteld. De democratie is onder het kapitalisme een *kapitalistische* democratie, een democratie voor de uitbuitende minderheid, die op de beperking van de rechten van de uitgebuite meerderheid berust en tegen deze meerderheid is gericht. Alleen onder de proletarische diktatuur is werkelijke „vrijheid” voor de uitgebuiten mogelijk en het werkelijk deelnemen van de proletariërs en de boeren aan het bestuur van het land. De democratie is onder de diktatuur van het proletariaat een *proletarische* democratie, de democratie van de uitgebuite meerderheid, berustend op de beperking van de rechten van de uitbuitende minderheid en gericht tegen deze minderheid.

Tweede gevolgtrekking: De diktatuur van het proletariaat kan

1) Kursief van mij. *J. St.*

2) Zie bl. 34 van de Nederlandse uitgave. Pegasus. 1938. — *Red.*

niet ontstaan als het resultaat van een vreedzame ontwikkeling van de burgerlijke samenleving en de burgerlijke democratie — zij kan slechts ontstaan als het resultaat van het breken van de burgerlijke staatsmachine, het burgerlijke leger, het burgerlijk- bureaucratistische apparaat, de burgerlijke politie.

„De arbeidersklasse kan niet eenvoudig de gereedstaande staatsmachine in bezit nemen en haar voor haar eigen doeleinden in beweging brengen”, — zeggen Marx en Engels in hun voorwoord tot de „Burgeroorlog”. — De proletarische revolutie moet . . . „de bureaucratisch- militaire machine niet, zoals tot nu toe gebeurde van de éne hand in de andere doen overgaan, *maar haar breien* . . . dat is de voorwaarde voor iedere werkelijke volksrevolutie op het vasteland”, zegt Marx in zijn brief aan Kugelmann in 1871.

Het voorbehoud, dat Marx ten aanzien van het vasteland maakte, was voor de opportunisten en mensjewiki van alle landen aanleiding, om er lawaai over te maken, dat Marx dus de mogelijkheid van een vreedzame ontwikkeling van de burgerlijke democratie tot proletarische democratie tenminste voor enige landen, die niet tot het Europese vasteland behoren (zoals jbngeiand en Amerika), had toegegeven. Marx heeft werkelijk zulk een mogelijkheid toegegeven en hij had er zijn redenen voor, om dit voor het Engeland en Amerika van de jaren '70 van de vorige eeuw te doen, — toen het monopolistische kapitalisme nog niet hestond, toen er nog geen imperialisme was en er in die landen, kraciitens de bijzondere voor waarden van hun ontwikkeling, nog geen volgroeid militarisme en bureaukratisme bestond. Zo stond dé zaak voor het verschijnen van het ontwikkelde imperialisme. Maar daarna, 30—40 jaar later, toen de toestand in deze landen grondig was veranderd, toen het imperialisme zich had ontwikkeld en het alle kapitalistische landen zonder uitzondering omvatte, toen het militarisme en het bureaukratisme ook in Engeland en Amerika waren verschenen, toen de bijzondere voorwaarden voor een vreedzame ontwikkeling van Engeland en Amerika waren verdwenen, — toen moest het voorbehoud ten aanzien van deze landen vanzelf wegvallen.

„Thans, — zegt Lenin, — in 1917, in het tijdperk van de eerste grote imperialistische oorlog valt deze beperking van Marx weg. Zowel

Engeland als Amerika, de grootste en laatste vertegenwoordigers — in de gehele wereld — van de Angelsaksische „vrijheid”, in de zin van het ontbreken van militarisme en bureaukratisme, zijn ten volle afgezakt in het algemeen-Europese vuile en bloederige moeras van de bureau-kratisch-militaire instellingen, die alles aan zich onderwerpen en alles verstikken. Nu is ook in Engeland en in Amerika het *breken* en het *vernietigen* van de „kant-en-klare” „staatsmachine” (die daar in de jaren 1914—1917 de „Europese” algemeen-imperialistische volmaaktheid heeft bereikt) „de voorwaarde voor iedere werkelijke volksrevolutie” (zie „Staat en Revolutie”, Hoofdst. III; Deel XXI blz. 395) ¹⁾.

Met andere woorden, de wet van de gewelddadige revolutie van het proletariaat, de wet van het breken van de burgerlijke staatsmachine, als voorwaarde van zulk een revolutie, is een onvermijdelijke wet van de revolutionaire beweging van de imperialistische landen der wereld.

Natuurlijk in de verre toekomst, als het proletariaat in de voornaamste kapitalistische landen zal hebben overwonnen en de tegenwoordige kapitalistische omsingeling vervangen zal zijn door een socialistische dan zal een „vreedzame”⁰ ontwikkelingsweg voor enkele kapitalistische landen, welke kapitalisten het krachtens de „ongunstige”⁰ internationale toestand voor doelmatiger houden, „vrijwillig”⁰ tot ernstige concessies aan het proletariaat over te gaan, heel wel mogelijk zijn. Maar deze veronderstelling betreft slechts een verre en mogelijke toekomst. Voor de naaste toekomst is deze veronderstelling volkomen, maar dan ook volkomen, ongegrond.

Daarom had Lenin gelijk, toen hij zeide:

„De proletarische revolutie is onmogelijk zonder gewelddadige vernietiging van de burgerlijke staatsmachine en haar vervanging door een *nieuwe*” (zie Deel XXIII blz. 342 „De proletarische revolutie en de renegaat Kautski” Hoofdstuk I).²⁾

3) *De Sowjet-macht als de staatsvorm van diktatuur van het proletariaat.* De overwinning van de diktatuur van het proletariaat betekent de onderdrukking van de bourgeoisie, het breken van de burgerlijke staatsmachine en het vervangen van de burgerlijke democratie door de proletarische. Dat is duidelijk. Maar welke

1) Zie bl. 37 van de Nederlandse uitgave. Pegasus 1938. — *Red.*

2) Zie bl. 12 van de Nederlandse uitgave. Pegasus 1935. — *Red.*

zijn de organisaties, met behulp waarvan dit geweldige werk kan worden gedaan? Dat de oude organisatie-vormen van het proletariaat, die op de grondslag van het oude, burgerlijke parlementarisme zijn opgegroeid, voor zulk een werk niet voldoende zijn, — dat is nauwelijks aan twijfel onderhevig. Wat zijn echter de nieuwe organisatievormen van het proletariaat, die in staat zijn, de rol van doodgraver van de burgerlijke staatsmachine te spelen, die niet alleen in staat zijn deze machine te breken, de burgerlijke democratie door de proletarische te vervangen, maar ook, om tot de grondslag van de proletarische staatsmacht te worden?

Déze nieuwe organisatievorm van het proletariaat zijn de Sowjets.

Waarin ligt de kracht van de Sowjets vergeleken bij de oude organisatievormen ?

Daarin, dat de Sowjets de *alomvattendste* massa-organisaties van het proletariaat zijn, want zij en zij alleen omvatten alle arbeiders zonder uitzondering.

Daarin, dat de Sowjets de *enige* massa-organisaties zijn, die alle onderdrukten en uitgebuiten, arbeiders en boeren, soldaten en matrozen omvatten en waar de politieke leiding van de strijd der massa's van de kant van hun voorhoede, het proletariaat, het gemakkelijkst en volledigst kan worden verwezenlijkt.

Daarin, dat de Sowjets de *mchtigste organen* zijn van de revolutionaire strijd der massa's, van hun politieke akties, hun opstanden, dat zij organen zijn, in staat om de almacht van het financierskapitaal en zijn politieke aanhangsels te breken.

Daarin, dat de Sowjets *rechtstreekse* organisaties van de massa's zelf zijn, d.w.z. de *meest democratische* en dus de organisaties van de massa's met de grootste autoriteit, die hun het deelnemen aan de opbouw van de nieuwe staat en aan zijn bestuur ten zeerste vergemakkelijken, die de revolutionaire energie, het initiatief, de scheppende mogelijkheden van de massa's in de strijd ter vernietiging van de oude orde en voor de opbouw der nieuwe, proletarische orde in de hoogste mate ontplooiën.

De Sowjet-macht is de vereniging en de formering van de plaatselijke Sowjets tot één algemene staatsorganisatie, tot de

staatsorganisatie van het proletariaat, als de voorhoede van de onderdrukte en uitgebuite massa's en als de heersende klasse, — de vereniging tot een Sowjetrepubliek.

Het wezen van de Sowjetmacht bestaat daarin, dat de meest massale en meest revolutionaire organisaties, juist van die klassen, die door de kapitalisten en de landheren werden onderdrukt, thans „de *bestendige* en *enige* grondslag zijn van de gehele staatsmacht, van het gehele staatsapparaat”, dat „juist die massa's, die zelfs in de meest democratische republieken, wel volgens de wet rechts- gelijk zijn,” „inderdaad echter door allerlei middelen en sluwheden van het deelnemen aan het politieke leven en van het gebruikmaken van de democratische rechten en vrijheden worden afgehouden, thans bij het *bestendige*, onafgebroken en bovendien *beslissende* deelnemen aan het democratische bestuur van de staat worden betrokken.” (zie Deel XXIV, blz. 13 „Eerste Kongres van de Kommunistische Internationale”).

Dat is de reden, waarom de Sowjet-macht een *nieuwe vorm* van staatsorganisatie is, die zich principieel van de oude, burger- lijk-democratische en parlementaire vormen onderscheidt, een *nieuw type* van staat, niet gericht op de uitbuiting en de onderdrukking van de arbeidersmassa's, maar op de taak hunner volledige bevrijding van elke onderdrukking en uitbuiting, op de taak van de diktatuur van het proletariaat.

Lenin had gelijk, toen hij zeide, dat met het verschijnen van de Sowjetmacht, „het tijdperk van het burgerlijk-democratische parlementarisme is beëindigd en een nieuw hoofdstuk in de wereldgeschiedenis — het tijdperk van de proletarische diktatuur is begonnen.”

Waaruit bestaan de karakteristieke kentekenen van de Sowjetmacht? .

Hieruit, dat de Sowjet-macht de meest massale en meest democratische van alle mogelijke staats-organisaties is op de grondslag van het bestaan van klassen, want zij is, — doordat zij de arena vormt van de smytsjka¹) en de samenwerking van de arbeiders en de uitgebuite boeren in hun strijd tegen de uitbuiters, doordat

i) Smytsjka = verbond. — *Red.*

zij bij haar werk op deze smytsjka en op deze samenwerking steunt, — de heerschappij van de meerderheid van de bevolking over de minderheid, de staat van deze meerderheid, de uitdrukking van haar diktatuur.

Hieruit, dat de Sowjet-macht, de meest internationalistische is van alle staatsorganisaties van de klassenmaatschappij, want zij vergemakkelijkt, terwijl zij iedere nationale onderdrukking vernietigt en steunt op de samenwerking van de arbeidende massa's der verschillende nationaliteiten, de vereniging van deze massa's in één enkel staatsverbond.

Hieruit, dat de Sowjet-macht, volgens haar eigen structuur, de leiding van de onderdrukte en uitgebuite massa's door de voorhoede van deze massa's, door het proletariaat, als de meest vast aaneengesloten en de meest klassebewuste kern van de Sowjets, vergemakkelijkt.

„De ervaring van alle bewegingen van de onderdrukte klassen, de ervaring van de socialistische wereldbeweging leert ons” — zegt Lenin — „dat slechts het proletariaat in staat is, de verbrokkelde en achterlijke lagen van de werkende en uitgebuite bevolking te verenigen en achter zich aan te voeren” (zie JDeel XXIV, blz. 14 „Eerste Kongres van de Kommunistische Internationale”). De structuur van de Sowjet-macht vergemakkelijkt het doorvoeren van de leringen uit deze ervaring.

Hieruit, dat de Sowjet-macht, die de wetgevende en uitvoerende macht in één staatsorganisatie verenigt en de territoriale kies- distrikten door produktie-eenheden, bedrijven en fabrieken vervangt — de arbeiders en in het algemeen de werkende massa's, rechtstreeks verbindt met het apparaat van het staatsbestuur en hen leert, het land te besturen.

Hieruit, dat alleen de Sowjet-macht in staat is, om het leger te bevrijden van zijn onderwerping aan de burgerlijke bevelvoering en het van een werktuig ter onderdrukking van het volk, dat het onder de burgerlijke orde was, tot een werktuig van de bevrijding van het volk van het juk van de bourgeoisie te maken, zowel van de eigen als van de vreemde bourgeoisie.

Hieruit, dat „slechts de sowjet-organisatie van de staat de

mogelijkheid geeft, met één slag en voor goed het oude, d.i. het burgerlijke beambten- en rechtsapparaat te vernietigen”, (zie ter zelf der plaatse).

Hieruit, dat slechts de sowjetvorm van de staat, die de massa-organisaties van de werkers en de uitgebuiten bij het bestendige en onvoorwaardelijke deelnemen in het staatsbestuur betreft, de mogelijkheid geeft, dat afsterven van de staat voor te bereiden, dat een van de fundamentele elementen van de toekomstige staats- loze kommunistische maatschappij is.

De Sowjet-republiek is dus die lang gezochte en eindelijk gevonden politieke vorm, binnen welks perken de economische bevrijding van het proletariaat en de volledige overwinning van het socialisme moet worden voltrokken.

De Parijse Kommune was de kiem van deze vorm. De Sowjet- macht is haar ontwikkeling en voltooiing.

Daarom zegt Lenin dan ook:

„De Republiek van de Sowjets der arbeiders-, soldaten- en boerengedeputeerden is niet alleen een vorm van een hoger type van democratische instellingen . . . maar ook de *enige* vorm, die in staat is om de minst smartelijke overgang naar het socialisme te verzekeren” (zie Deel XXII, blz. 131 „Stellingen over de Konstituante”).

V.

HET BOERENVRAAGSTUK.

Uit dit onderwerp neem ik vier vraagstukken: a) hoe het vraagstuk wordt gesteld; b) de boeren tijdens de burgerlijk- democratische revolutie; c) de boeren tijdens de proletarische revolutie; d) de boeren na de vestiging van de Sowjet-macht.

1) *Hoe het vraagstuk wordt gesteld.* Sommigen zijn van mening, dat het fundamentele vraagstuk van het Leninisme het boerenvraagstuk is, dat het vraagstuk van hun rol en hun soortelijk gewicht het uitgangspunt van het Leninisme vormt. Dat is vol

komen onjuist. Het fundamentele vraagstuk van het Leninisme, zijn uitgangspunt, is niet het boerenvraagstuk, maar het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat en de voorwaarden tot haar verovering en versterking. Het boerenvraagstuk, het vraagstuk van de bondgenoot van het proletariaat in zijn strijd om de macht, is een daaruit afgeleid vraagstuk.

Deze omstandigheid evenwel ontnemt het vraagstuk geenszins de ernstige, vitale betekenis, die het ongetwijfeld voor de proletarische revolutie heeft. Het is bekend, dat men in de gelederen van de Russische Marxisten eerst kort voor de eerste revolutie (van 1905) met de ernstige bestudering van het boerenvraagstuk begon, toen het vraagstuk van de omverwerping van het tsarisme en de verwezenlijking van de hegemonie van het proletariaat, zich in zijn volle omvang aan de partij voordeed en het vraagstuk van de bondgenoot van het proletariaat in de komende burgerlijke revolutie een vitaal karakter verkreeg. Het is eveneens bekend, dat het boerenvraagstuk in Rusland een nog meer aktueel karakter aannam in de tijd van de proletarische revolutie, toen het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat, van de verovering en de handhaving daarvan, tot het vraagstuk van de bondgenoten van het proletariaat in de komende proletarische revolutie leidde. En het is begrijpelijk, dat wie zich op de overname van de macht voorbereidt, wel belang moet stellen in het vraagstuk van zijn werkelijke bondgenoten.

In die zin is het boerenvraagstuk een deel van het algemene vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat en is het als zodanig een van de meest vitale vraagstukken van het Leninisme. De onverschillige, soms direkt afwijzende houding ten aanzien van het boerenvraagstuk van de kant der partijen van de Ilde Internationale valt niet alleen te verklaren uit de bijzondere ontwikkelingsvoorwaarden in het Westen. Zij wordt in de eerste plaats hierdoor verklaard, dat deze partijen niet in de proletarische diktatuur geloven, dat zij de revolutie vrezen en er niet aan denken, om het proletariaat naar de macht te voeren; en wie de revolutie vreest, wie de proletariërs niet naar de macht wil voeren, die kan ook geen belangstelling hebben voor het vraagstuk van de

bondgenoten van het proletariaat in de revolutie, — voor hem zal het vraagstuk der bondgenoten bijkomstig, niet-aktueel zijn. De ironische houding van de helden der Ilde Internationale tegenover het boerenvraagstuk wordt door hen als een kenmerk van goede toon, als een kenmerk van „echt” Marxisme beschouwd. In werkelijkheid is er geen spoor van Marxisme in een dergelijke houding te vinden, want onverschilligheid ten aanzien van zulk een belangrijk vraagstuk als het boeren vraagstuk aan de vooravond van de proletarische revolutie, is de keerzijde van de ontkenning van de diktatuur van het proletariaat en een onloochenbaar kenmerk van rechtstreeks verraad aan het Marxisme.

De vraag is deze: zijn de revolutionaire mogelijkheden die onder de boeren, krachtens bepaalde levensvoorwaarden, sluimeren, *reeds uitgeput* of niet? Indien niet, is er dan *hoop*, is de *grondslag aanwezig* om deze mogelijkheden *ten bate van* de proletarische revolutie te gebruiken, om de boeren, om hun uitgebuite meerderheid, van een reserve van de bourgeoisie, die zij tijdens de burgerlijke revoluties in het Westen waren en ook nu nog zijn, — tot de reserve van het proletariaat, tot zijn bondgenoten te maken?

Het Leninisme beantwoordt deze vraag bevestigend, d.w.z. in die zin, dat het erkent, dat er bij de meerderheid der boeren revolutionaire geschiktheid aanwezig is en het voor mogelijk houdt om hen in het belang van de proletarische diktatuur te gebruiken. De geschiedenis van de drie revoluties in Rusland bevestigt de hierop betrekking hebbende gevolgtrekkingen van het Leninisme volkomen.

Daaruit volgt de praktische konklusie van de ondersteuning, van de verplichte ondersteuning van de arbeidende massa der boeren in hun strijd tegen de schuldlavernij en de uitbuiting, in hun strijd om zich van de onderdrukking en de ellende te bevrijden. Dit betekent natuurlijk niet, dat het proletariaat *iedere* boerenbeweging moet ondersteunen. Er is hier slechts sprake van het ondersteunen van een zodanige beweging en een zodanige strijd, die direkt of indirekt de bevrijdingsbeweging van het proletariaat vergemakkelijkt, die op de één of andere wijze koren op de molen 58

is van de proletarische revolutie, die er toe bij draagt, het boerendom tot de reserve en de bondgenoot van de arbeidersklasse te maken.

2) *De boeren tijdens de burgerlijk-demokratische revolutie.* Deze periode omvat het tijdvak van de eerste Russische revolutie (1905) tot en met de tweede revolutie (Februari 1917). De karakteristieke zijden van deze periode zijn: de bevrijding der boeren van de invloed der liberale bourgeoisie, het zich *afzOenden* der boeren van de kadetten en hun *zwenking* naar de kant van het proletariaat, naar de kant van de partij der bolsjewiki. De geschiedenis van deze periode is de geschiedenis van de strijd der kadetten, (de liberale bourgeoisie) en de bolsjewiki (het proletariaat) om het boerendom. De afloop van deze strijd werd door de periode van de Doema's beslist. De periode van de vier Doema's was voor de boeren een aanschouwelijke les, die hen duidelijk toonde, dat zij van de kadetten nóch land, nóch vrijheid zouden krijgen, dat de tsaar volkomen aan de kant van de grootgrondbezitters stond en dat de kadetten den tsaar ondersteunden, — dat de enige kracht op wier hulp te rekenen viel, de arbeiders uit de steden, het proletariaat was. De imperialistische oorlog bevestigde slechts deze les van de periode der Doema's, voltooide het zich vrijmaken der boeren van de bourgeoisie; voltooide de isolatie van de liberale bourgeoisie, want de oorlogsjaren toonden heel het nutteloze en heel het bedriegelijke van de hoop, om van den tsaar en zijn burgerlijke bondgenoten de vrede te verwachten. Zonder de aanschouwelijke lessen van de Doema-periode zou de hegemonie van het proletariaat onmogelijk zijn geweest.

Zo ontstond het verbond tussen de arbeiders en de boeren in de burgerlijk-demokratische revolutie. Zo ontstond de hegemonie {de leiding} van het proletariaat in de algemene strijd voor de omverwerping van het tsarisme, een hegemonie, die tot de Februari- revolutie van 1917 leidde.

De burgerlijke revoluties in het Westen (Engeland, Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk) volgden, zoals bekend is, een andere weg. Daar had niet het proletariaat, dat, ten gevolge van zijn zwakheid, geen zelfstandige politieke kracht vormde en kon

vormen, de hegemonie in de revolutie, maar de liberale bourgeoisie. Daar verkregen de boeren hun bevrijding uit de lijfeigenschap niet uit de handen van het proletariaat, dat weinig talrijk en ongeorganiseerd was, maar uit de handen van de bourgeoisie. Daar streden de boeren samen met de liberale bourgeoisie tegen de oude orde. Daar vormde het boerendom de reserve van de bourgeoisie. Daar leidde derhalve de revolutie tot de geweldige versterking van de politieke invloed van de bourgeoisie.

In Rusland daarentegen, leidde de burgerlijke revolutie tot rechtstreeks tegenovergestelde resultaten. De revolutie in Rusland leidde niet tot de versterking, maar tot de verzwakking van de bourgeoisie als politieke kracht, de revolutie leidde niet tot de vermeerdering van haar politieke reserves, maar tot het verlies van haar fundamentele reserve, tot het verlies van de boeren. In de burgerlijke revolutie in Rusland werd niet de liberale bourgeoisie, maar het revolutionaire proletariaat op de voorgrond geplaatst en schaarde het revolutionaire proletariaat de vele miljoenen tellende massa van boeren om zich heen.

Daardoor wordt o.a. ook het feit verklaard, dat de burgerlijke revolutie in Rusland in betrekkelijk korte tijd tot de proletarische revolutie uitgroeide. De hegemonie van het proletariaat was de kiem en de overgangstrap naar de diktatuur van het proletariaat.

Waardoor moet dit eigenaardige verschijnsel in de Russische revolutie worden verklaard, een verschijnsel dat geen precedent in de geschiedenis van de burgerlijke revoluties in het Westen heeft? Waar kwam deze eigenaardigheid vandaan?

Dit wordt verklaard door het feit, dat de burgerlijke revolutie in Rusland onder verder ontwikkelde verhoudingen van de klassenstrijd plaats vond dan in het Westen, dat het Russische proletariaat in die tijd er reeds in was geslaagd om tot een zelfstandige politieke kracht te worden, terwijl de liberale bourgeoisie, verschrikt door de revolutionaire gezindheid van het proletariaat, ieder vermogen tot revolutionair handelen verloor (vooral na de lessen van 1905) en een verbond sloot met den tsaar en de landheren tegen de revolutie, tegen de arbeiders en de boeren.

Men moet de aandacht vestigen op de volgende omstandigheden, die de eigenaardigheden van de Russische burgerlijke revolutie bepalen:

a) De ontzaglijke concentratie van de Russische industrie aan de vooravond van de revolutie. Het is b.v. bekend, dat in Rusland in ondernemingen met meer dan 500 arbeiders, 54 % van alle arbeiders werkzaam waren, terwijl in zulk een ontwikkeld land als Noord-Amerika in analoge ondernemingen in het geheel 33 % van alle arbeiders werkten. Het is wel nauwelijks nodig, te bewijzen, dat alleen reeds deze omstandigheid, bij het aanwezig zijn van zulk een revolutionaire partij als de partij van de bolsje- wiken, de arbeidersklasse van Rusland tot een geweldige kracht in het politieke leven van het land maakte.

b) De weerzinwekkende vormen der uitbuiting in de ondernemingen, plus het ondragelijke politie-regime van de tsaristische rabauwen, vormden een omstandigheid, die iedere ernstige staking van de arbeiders in een geweldige politieke handeling deed overgaan en die de arbeidersklasse als een konsekwente revolutionaire kracht staalde.

c) De politieke slapheid van de Russische bourgeoisie, die na de revolutie van 1905 in ogendienarij van het tsarisme en rechtstreekse kontra-revolutionaire gezindheid overging, wordt niet alleen verklaard door het revolutionaire wezen van het Russische proletariaat, dat de bourgeoisie in de armen van het tsarisme dreef, maar ook door de rechtstreekse afhankelijkheid van deze bourgeoisie van de regeringsbestellingen.

d) Het aanwezig zijn van de schandelijkste en ondragelijkste overblijfselen van de lijfeigenschap op het platteland, aangevuld door de almacht van den landheer, vormde een omstandigheid, die de boeren in de armen van de revolutie dreef.

e) Het tsarisme, dat al het levende verstikte en door zijn willekeur de onderdrukking door de kapitalisten en de landheren nog versterkte, vormde een omstandigheid, die de strijd der arbeiders en boeren tot één revolutionaire stroom verenigde.

f) De imperialistische oorlog, die al deze tegenstellingen in het politieke leven in Rusland tot een diepe revolutionaire crisis deed

samensmelten en die de revolutie een ongelooflijke stootkracht verleende. . I

Waarheen moesten de boeren zich onder zulke omstandigheden wenden? Bij wie ondersteuning zoeken tegen de almacht van den landheer, tegen de willekeur van den tsaar, tegen de alles te gronde richtende oorlog, die hun bedrijf vernietigde? Bij de liberale bourgeoisie? Maar zij was een vijandin, dat leerde de veeljarige ervaring van de vier Doema's. Bij de sociaal-revolutionairen? De sociaal-revolutionairen waren natuurlijk „beter” dan de kadetten en hun program was voor de boeren aannemelijk en „geleek” bijna op een boerenprogram; maar wat konden de sociaal-revolutionairen geven, indien zij meenden alleen op de boeren te kunnen steunen en juist zwak waren in de stad, waar de vijand zijn krachten haalt. Waar was de kracht, die voor niets terugdeinsde, nóch op het platteland, nóch in de stad, die dapper in de voorste gelederen in de strijd tegen den tsaar en de landheren optrok, die den boeren hielp, zich van de knechtschap, het land- gebrek, de onderdrukking en de oorlog te ontdoen? Bestond er in Rusland w'el zulk een kracht? Ja, die was er. Dat was het Russische proletariaat, dat reeds in 1905 zijn kracht, zijn bekwaamheid om tot het einde toe te vechten, zijn moed en zijn revolutionaire gezindheid had getoond.

In ieder geval, een andere kracht van dien aard was er niet en was ook nergens te vinden.

Dat was de reden waarom de boeren, nadat zij zich van de kadetten tot de sociaal-revolutionairen hadden gewend, tot de overtuiging kwamen van de noodzakelijkheid, om zich onder de leiding te stellen van het Russische proletariaat, van den moedigen leider van de Russische revolutie.

Dat waren de omstandigheden, die de eigenaardigheid van de Russische burgerlijke revolutie bepaalden.

3) *De boeren tijdens de proletarische revolutie.* Deze periode omvat het tijdvak van de Februari-revolutie (1917) tot de Oktoberrevolutie (1917). Deze periode duurde betrekkelijk kort, in het geheel acht maanden, maar deze acht maanden, beschouwd van het standpunt der politieke voorlichting en de revolutionaire

Opvoeding van de massa's, kunnen gerust op één lijn worden gesteld met een geheel tijdvak van tientallen jaren van gewone konstitutionele ontwikkeling, want zij betekenen acht maanden *van revolutie*. Een typische trek van deze periode is de verdere revolutionering van de boeren, hun ontgoocheling ten aanzien van de sociaal-revolutionairen, het zich *afwenden* der boeren van de sociaal-revolutionairen en hun *wending* naar de kant van de *rechtstreekse aaneensluiting* om het proletariaat, als de enige konsekvent revolutionaire kracht, in staat om het land de vrede te geven. De geschiedenis van deze periode is de geschiedenis van de strijd van de sociaal-revolutionairen (de kleinburgerlijke democratie) en de bolsjewiki (de proletarische democratie) om het boerendom, om de verovering van de meerderheid der boeren. Het lot van deze strijd werd beslist door de coalitie-periode, door de periode van de regering van Kerenski, door de weigering van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki om de grond van de landheren te konfiskeren, door de strijd van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki voor de voortzetting van de oorlog, het Juni-offensief aan het front, de invoering van de doodstraf in het leger en de opstand van Kornilow.

Vormde vroeger, in de voorafgaande periode, de val van den tsaar en van de macht der landheren het kardinale vraagstuk van de revolutie, nu werd, in de periode na de Februari-revolutie, toen er al geen tsaar meer was en de oorlog, waaraan geen einde kwam, het economische leven van het land te gronde richtte en tot de volkomen ondergang van de boeren leidde, — het kardinale vraagstuk van de revolutie, het vraagstuk van de likwidatie van de oorlog. Het zwaartepunt werd duidelijk verplaatst van de vraagstukken van binnenlandse aard naar het fundamentele vraagstuk — naar het vraagstuk van de oorlog. „Beëindigt de oorlog”, „Bevrijdt ons van de oorlog”, dat was de algemene kreet van het uitgeputte land en, in de eerste plaats, van de boeren.

Maar om een einde aan de oorlog te maken, daartoe was het noodzakelijk om de voorlopige regering omver te werpen, was het noodzakelijk de heerschappij van de bourgeoisie, de heerschappij van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki ten val te brengen,

want zij en zij alleen rekten de oorlog tot aan „het zegevierende einde”. In de praktijk bleek er geen andere uitweg uit de oorlog te zijn, dan de bourgeoisie omver te werpen.

Dit was een nieuwe revolutie, de proletarische revolutie, want zij ontnam de laatste, uiterst linkse fractie van de imperialistische bourgeoisie, de partij van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki de macht, ten einde een nieuwe, de proletarische macht, de macht van de Sowjets te scheppen, teneinde de partij van het revolutionaire proletariaat, de partij van de bolsjewiki, de partij van de revolutionaire strijd tegen de imperialistische oorlog, vóór de democratische vrede, aan de macht te brengen. De meerderheid van de boeren ondersteunde de strijd van de arbeiders vóór de vrede, vóór de Sowjet-macht.

Een andere uitweg was er voor de boeren niet. Een andere uitweg kon er ook niet zijn.

De Kerenski-periode was dus voor de werkende massa's van de boeren een zeer grote, aanschouwelijke les, want zij toonde hun duidelijk, dat er onder de heerschappij van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki aan geen bevrijding van het land uit de oorlog viel te denken, dat de boeren land nóch vrijheid zouden zien, dat de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen zich slechts van de kadetten door zoetelijke redevoeringen en valse beloften onderscheidde, in werkelijkheid echter dezelfde imperialistische politiek als de kadetten voerden en dat alleen de Sowjet-macht de macht kon zijn, in staat om het land op de juiste weg te brengen. Het verdere rekken van de oorlog bevestigde slechts de juistheid van deze les, zweepte de revolutie op en joeg de miljoenenmassa's der boeren en soldaten op de weg naar de *rechtstreekse aaneensluiting* om de proletarische revolutie. De isolatie van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki werd een onherroepelijk feit. Zonder deze aanschouwelijke lessen van de coalitieperiode zou de diktatuur van het proletariaat niet mogelijk zijn geweest.

Dit waren de omstandigheden, die het proces van het uitgroeien van de burgerlijke revolutie tot de proletarische revolutie vergemakkelijkten.

Zo werd de diktatuur van het proletariaat in Rusland gevestigd.

4) *De boeren na de bevestiging van de Sowjet-macht.* Indien vroeger, in de eerste periode van de revolutie, het in hoofdzaak ging om het omverwerpen van het tsarisme en daarna, na de Februari-revolutie, in de eerste plaats om de uitweg uit de imperialistische oorlog door de omverwerping van de bourgeoisie, — nu treden, na de likwidatie van de burgeroorlog en de bevestiging van de Sowjet-macht, de vraagstukken van de economische opbouw op de voorgrond. Het versterken en ontwikkelen van de genationaliseerde industrie; het verbinden van deze industrie met de landbouw via de, door de staat geregelde handel; het vervangen van de rekvisities door de belasting in nature, met het doel om daarna de omvang van deze belasting geleidelijk te verminderen en over te gaan tot de ruil van de produkten van de industrie tegen de produkten van het boerenbedrijf; het doen opleven van de handel en het ontwikkelen van de koöperaties, door de millioenenmassa's der boeren daarin te betrekken, — zó schetste Lenin de eerstvolgende taak van de economische opbouw op de weg naar het leggen van het fundament van de socialistische economie.

Men zegt, dat deze taak boven de krachten van een boerenland als Rusland kan blijken te gaan. Sommige sceptici beweren zelfs, dat deze zaak eenvoudig een utopie en onuitvoerbaar is, want boeren zijn en blijven boeren, zij zijn kleine producenten en zij kunnen derhalve niet voor de organisatie van het fundament van de socialistische produktie worden benut.

Maar de sceptici vergissen zich, want zij houden geen rekening met enige omstandigheden, die in het gegeven geval beslissende betekenis hebben. Laat ons de voornaamste daarvan beschouwen.

Ten *eerste*. Men mag de boeren van de Sowjet-Unie niet verwisselen met de boeren van het Westen. De boeren, die de school van drie revoluties hebben doorlopen, die tegen den tsaar en tegen de heerschappij der bourgeoisie, tezamen met het proletariaat en met het proletariaat aan het hoofd, hebben gestreden, de boeren, die de grond en de vrede uit de handen van de proletarische revolutie hebben ontvangen en daardoor de reserve werden van

het proletariaat, — deze boeren moet men wel onderscheiden van de boeren, die tijdens de burgerlijke revolutie met de liberale bourgeoisie aan het hoofd hebben gestreden, die de grond uit de handen van deze bourgeoisie hebben ontvangen en daardoor de reserve van de bourgeoisie werden. Het zal wel niet nodig zijn te bewijzen, dat de Sowjet-boeren, die gewend zijn de politieke kameraadschap en politieke samenwerking met het proletariaat op prijs te stellen en die hun vrijheid aan deze kameraadschap en samenwerking hebben te danken, niets anders dan bijzonder gunstig materiaal kunnen zijn voor de economische samenwerking met het proletariaat.

Engels zeide, dat „de verovering van de politieke macht door de socialistische partij, de zaak van de naaste toekomst is geworden”, maar dat „om haar te kunnen veroveren, de partij eerst van de stad naar het dorp zal moeten gaan en een macht op het land worden” (zie „Het Boerenvraagstuk” van Engels). Hierover schreef hij in de jaren '90 van de vorige eeuw, met betrekking tot de West-Europese boeren. Moet men soms bewijzen, dat de Russische kommunisten, die in dat opzicht in de loop van drie revoluties een kolossale arbeid hebben verricht, er reeds in geslaagd zijn, zich in het dorp zulk een invloed en zulk een steunpunt te verschaffen, waarvan onze West-Europese kameraden zelfs niet durven te dromen? Hoe kan men ontkennen, dat deze omstandigheid het tot stand brengen van de economische samenwerking tussen de arbeidersklasse en de boeren in Rusland slechts grondig kan vergemakkelijken?

De sceptici spreken steeds over de kleine boeren als over een faktor, die niet in overeenstemming is te brengen met de socialistische opbouw. Luistert echter naar wat Engels over de kleine boeren van West-Europa zegt:

„Wij staan beslist aan de zijde van den kleinen boer; wij zullen al het mogelijke doen, om hem zijn lot dragelijker en de overgang tot de koöperatie gemakkelijker te maken, in geval hij daartoe besluit en zelfs indien hij nog niet in staat zal zijn, dit besluit te nemen, hem op zijn klein stukje land een langere bedenktijd laten. Wij doen dit echter niet alleen, omdat wij de overgang van den zelfstandig werkenden, kleinen boer naar onze kant als mogelijk beschouwen, maar ook uit

direct partijbelang. Hoe groter het aantal boeren is, dat wij nog als boeren voor ons kunnen winnen, vóór hun val in het proletariaat, des te sneller en gemakkelijker zal zich de maatschappelijke omvorming voltrekken. Wij hebben er geen belang bij met deze omvorming te wachten tot de kapitalistische productie zich overal tot haar uiterste konsekventies heeft ontwikkeld, tot ook de laatste kleine handwerker en de laatste kleine boer als slachtoffer van de kapitalistische grootindustrie zijn gevallen. De materiële offers, die wij in dit opzicht in het belang van de boeren uit de openbare middelen zullen hebben te brengen, kunnen van uit het gezichtspunt der kapitalistische economie slechts als weggegooid geld worden beschouwd, maar desniettemin is het een uitstekende belegging, omdat zij ons waarschijnlijk een tien keer groter bedrag besparen op de kosten van de maatschappelijke reorganisatie als geheel. In deze zin kunnen wij dus ten opzichte van de boeren zeer liberaal zijn".

(F. Engels, „Het Boeren vraagstuk in Frankrijk en Duitsland“).

Zó sprak Engels met het oog op de boeren van West-Europa. Maar is het soms niet duidelijk, dat de uitspraak van Engels nergens zo gemakkelijk en volledig kan worden verwezenlijkt als in het land van de diktatuur van het proletariaat? Is het soms niet duidelijk, dat slechts in Sowjet-Rusland thans reeds „de overgang van den zelfstandig werkenden kleinen boer naar onze zijde”, volkomen kan worden verwezenlijkt en dat de daartoe joodzakelijke „materiële offers” en de „liberale houding tegenover de boeren”, dat deze en dergelijke maatregelen ten gunste van de boeren in Rusland reeds worden uitgevoerd? Hoe kan het worden ontkend, dat deze omstandigheid op haar beurt de economische opbouw van het land der Sowjets vergemakkelijken en vooruitbrengen moet?

Ten tweede. Men mag de landbouw in Rusland niet verwisselen met de landbouw in West-Europa. Daar gaat de ontwikkeling van de landbouw langs de gebruikelijke wegen van het kapitalisme, onder de* verhoudingen van een scherpe differentiatie van de boeren, met grote landgoederen en privaatkapitalistische 'lati- fundiën aan de éne kant en pauperisme, ellende en loonslavernij aan de andere. Daar zijn verval en ontbinding een volkomen natuurlijk verschijnsel. Zo is het niet in Rusland. Bij ons kan de ontwikkeling van de landbouw alleen daarom al niet langs zulk een weg gaan, omdat het bestaan van de Sowjet-macht en de nationalisatie van de fundamentele produktiemiddelen en -werk-

tuigen, zulk een ontwikkeling niet toelaten. In Rusland moet de ontwikkeling van de landbouw langs een andere weg gaan, langs de weg van het verenigen in koöperaties van de miljoenen kleine en middelboeren, langs de weg van de ontwikkeling van de massa- koöperatie in het dorp, ondersteund door de staat, door het geven van voordelige kredieten. Lenin heeft er in zijn artikelen over de koöperatie terecht op gewezen, dat de ontwikkeling van de landbouw bij ons langs een nieuwe weg moet gaan, langs de weg van het betrekken van de meerderheid der boeren in de socialistische opbouw door middel van de koöperatie, de weg van het geleidelijke doordringen in de landbouw van het beginsel van het kollektivisme, eerst op het gebied van de afzet en daarna op het gebied van de produktie van landbouwprodukten.

Buitengewoon interessant zijn in dit opzicht enige nieuwe verschijnselen in het dorp, in verband met het werk van de landbouw-koöperatie. Het is bekend, dat in de „Selskosojoes”^{x)} nieuwe, grote organisaties volgens de verschillende takken van landbouw, zoals vlas, aardappelen, boter en derg., zijn ontstaan, die een grote toekomst tegemoet gaan. Onder hen verenigt b.v. de Vlascentrale een geheel net van produktie-koöperaties van boeren-vlasver- bouwers. De Vlascentrale voorziet den boeren van zaad en produktiewerktuigen, koopt dan bij dezelfde boeren de gehele vlas- produktie op, organiseert de afzet in het groot op de markt, verzekert den boeren hun aandeel in de winst en verbindt op deze wijze de landbouw over de Selskosojoes met de staatsindustrie. Hoe moeten wij zulk een vorm van organisatie der produktie noemen? Dat is volgens mij een huisindustrie-systeem van de grote staats-socialistische produktie, op het gebied van de landbouw. Ik spreek hier over een systeem van huisindustrie van de staats-socialistische produktie in analogie met het huisindustrie- systeem van het kapitalisme, op het gebied van, zeggen wij, de textielindustrie, waar thuiswerkers van de kapitalisten grondstoffen en gereedschappen krijgen, hem daarvoor hun gehele produktie afstaan en feitelijk halve loonarbeiders zijn, die thuis werken. Dat is één van de vele aanwijzingen langs welke weg de ont

ij Centrale bond van landbouw-koöperaties. — *Red.*

wikkeling van de landbouw in ons land moet gaan. Ik spreek hier verder niet over andere aanwijzingen van dezelfde soort, in andere takken van de landbouw.

Het behoeft wel niet te worden bewezen, dat de geweldige meerderheid der boeren gaarne deze nieuwe ontwikkelingsweg inslaat, om de weg van de privaat-kapitalistische latifundiën en de loonslavernij, van de ellende en het verval, te vermijden.

Over de ontwikkelingswegen van onze landbouw zegt Lenin:

„Alle grote produktiemiddelen in het bezit van de staat, de staatsmacht in handen van het proletariaat, het verbond van dit proletariaat met de vele millioenen kleine en kleinste boeren, de verzekering van de leiding der boeren door dit proletariaat enz., is dit soms niet alles, wat nodig is om uit de koöperatie, alleen al uit de koöperatie, die wij vroeger als een kruidenierszaakje behandelden en die wij in zeker opzicht, thans onder de Nep het recht hebben eveneens zó te behandelen, is dit soms niet alles, wat voor de opbouw van de volledige socialistische maatschappij nodig is? Dat betekent nog niet de opbouw van de socialistische maatschappij, maar dat is alles wat voor deze opbouw noodzakelijk en voldoende is”, (zie Deel XXVII, blz. 392 „Over de koöperaties”).

Terwijl Lenin verder spreekt over de noodzakelijkheid van financiële en andere ondersteuning van de koöperatie, als „nieuw principe van organisatie der bevolking” en als nieuwe „maatschappelijke orde” onder de diktatuur van het proletariaat, vervolgt hij :

„Iedere maatschappelijke orde ontstaat slechts bij financiële ondersteuning door een bepaalde klasse. Het is niet nodig, te herinneren aan de honderden millioenen roebels, die de geboorte van het „vrije kapitalisme” heeft gekost. Thans moeten wij erkennen en in de daad omzetten, dat tegenwoordig de maatschappelijke orde, die wij meer dan gewoonlijk moeten ondersteunen, de koöperatieve orde is. Wij moeten deze orde evenwel in de werkelijke betekenis van het woord ondersteunen, d.w.z. dat het niet voldoende is, hieronder de ondersteuning van een willekeurige koöperatieve omzet te verstaan, maar van een zodanige koöperatieve omzet, waaraan *de werkelijke massa's der bevolking inderdaad deelnemen*”, (zie terzelfder plaatse).

Waarvan getuigen al deze feiten?

Daarvan, dat de skeptici ongelijk hebben.

Daarvan, dat het Leninisme, dat de werkende massa's der boeren als een reserve van het proletariaat beschouwt, gelijk heeft.

Daarvan, dat het aan de macht zijnde proletariaat deze reserve benutten kan en moet, om de industrie met de landbouw te verbinden, de socialistische opbouw te bevorderen en onder de dikta- tuur van het proletariaat, dat noodzakelijke fundament te leggen, zonder hetwelk de overgang tot de socialistische economie niet mogelijk is.

VI.

!

HET NATIONALE VRAAGSTUK.

Uit dit onderwerp kies ik twee fundamentele vraagstukken: a) het stellen van het vraagstuk; b) de bevrijdingsbeweging van de onderdrukte volkeren en de proletarische revolutie.

1. *Hoe het vraagstuk wordt gesteld.* In de laatste twintig jaren heeft het nationale vraagstuk een reeks van ingrijpende veranderingen ondergaan. Het nationale vraagstuk in de periode van de Hde Internationale is lang niet hetzelfde, als het nationale vraagstuk in de periode van het Leninisme. Zij verschillen zeer veel van elkaar, zowel wat omvang als innerlijk karakter betreft.

Vroeger beperkte zich het nationale vraagstuk gewoonlijk tot een enge kring van kwesties, die hoofdzakelijk op de „beschaafde” naties betrekking hadden. De Ieren, Hongaren, Polen, Finnen, Serviërs en nog enige andere nationaliteiten van Europa, behoorden tot de kring van de niet volberechtigde volken, in wier lot de helden van de Hde Internationale belangstelden. De tientallen en honderdtallen millioenen tellende Aziatische en Afrikaanse volkeren, die de nationale onderdrukking in haar meest ruwe en hardvochtige vorm hebben te dragen, bleven gewoonlijk buiten het gezichtsveld. Men durfde er niet toe over te gaan, blanken en zwarten, „geciviliseerden” en „ongeciviliseerden” naast elkaar te stellen. Twee of drie nietszeggende, zuurzoete resoluties, die de kwestie van de bevrijding van de koloniën zorgvuldig omzeilden,

r— dat is alles, waarmee de leiders van de Ilde Internationale konden pronken. Tegenwoordig kunnen wij deze dubbelzinnigheid en halfheid ten aanzien van het nationale vraagstuk als gelijkwaardig beschouwen. Het Leninisme legde deze schreeuwende ongerechtigheid bloot, vernietigde de scheidsmuur tussen blanken en zwarten, tussen Europeanen en Aziaten, tussen de „geciviliseerde” en „ongeciviliseerde” slaven van het imperialisme en verbond op deze wijze het nationale vraagstuk met het koloniale vraagstuk. Daardoor werd het nationale vraagstuk van een partieel en binnenlands staatsvraagstuk tot een algemeen en internationaal vraagstuk, tot het wereldvraagstuk van de bevrijding der onderdrukte volkeren der afhankelijke landen en koloniën van het juk van het imperialisme.

Vroeger werd het zelfbeschikkingsrecht der naties gewoonlijk onjuist uitgelegd en niet zelden teruggebracht tot het recht van de naties op autonomie. Enige leiders van de Ilde Internationale gingen zelfs zó ver, dat zij het zelfbeschikkingsrecht veranderden in het recht op kulturele autonomie, d.w.z. in het recht van de onderdrukte naties, haar eigen kulturele instellingen te bezitten, terwijl de gehele politieke macht in de handen van de overheersende natie bleef. Deze omstandigheid leidde ertoe, dat de idee van het zelfbeschikkingsrecht gevaar liep van 'n wapen in de strijd tegen de annexaties, tot een werktuig ter rechtvaardiging van de annexaties te worden. Thans moet deze verwarring geacht worden als te zijn overwonnen. Het Leninisme breidde het begrip van het zelfbeschikkingsrecht uit, door het uit te leggen als het recht van de onderdrukte volkeren der afhankelijke landen en koloniën op volledige afscheiding, als het recht van de naties op een zelfstandig staatsbestaan. Daarmee was tegelijkertijd de mogelijkheid uitgesloten, de annexaties te rechtvaardigen, door het zelfbeschikkingsrecht uit te leggen als het recht op autonomie. Op deze wijze werd dus het principe van de zelfbeschikking, van een middel ter misleiding van de massa's, wat het ongetwijfeld in de handen van de sociaal-chauvinisten tijdens de imperialistische oorlog was, gemaakt tot een werktuig ter ontmaskering van iedere en elke soort imperialistische hebzucht en chauvinistische machi

natie, tot een middel ter politieke voorlichting van de massa's in de geest van het internationalisme.

Vroeger werd het vraagstuk van de onderdrukte naties als een zuivere rechtsvraag beschouwd. De plechtige proklamatie van „de nationale rechtsgelijkheid”, de talloze deklaraties over „de gelijkheid der naties”, daarmee maakten de partijen van de Ilde Internationale zich van de zaak af, terwijl zij het feit verdoezelden, dat de „gelijkheid der naties” onder het imperialisme, wanneer de ene groep van naties (de minderheid) leeft door uitbuiting van de andere groep, een hoon is voor de onderdrukte volkeren.

Heden kan dit burgerlijke rechtsstandpunt, ten opzichte van het nationale vraagstuk, beschouwd worden als te zijn ontmaskerd. Het Leninisme heeft het nationale vraagstuk, uit de hoge sfeer der veelbelovende deklaraties, naar de aarde teruggebracht, door te verklaren, dat alle deklaraties over het gelijke recht der naties, die niet worden bekrachtigd door de direkte ondersteuning van de bevrijdingsstrijd van de onderdrukte volkeren van de kant der proletarische partijen, holle en valse deklaraties zijn. Daarmee werd het vraagstuk van de onderdrukte naties een vraagstuk van de ondersteuning, van de werkelijke en duurzame hulp aan de onderdrukte naties in hun strijd tegen het imperialisme, vóór de werkelijke gelijkheid der naties, vóór hun zelfstandig staatsbestaan.

Vroeger werd het nationale vraagstuk op reformistische wijze, als een afzonderlijk, zelfstandig vraagstuk beschouwd, buiten verband met het algemene vraagstuk van de macht van het kapitaal, van de omverwerping van het imperialisme en de proletarische revolutie. Er werd stilzwijgend verondersteld, dat de overwinning van het proletariaat in Europa mogelijk is, zonder een rechtstreeks verbond met de bevrijdingsbeweging in de koloniën, dat de oplossing van het nationale en koloniale vraagstuk terloops, „vanzelf”, kan worden opgelost, onder vermindering van de brede weg van de proletarische revolutie, zonder revolutionaire strijd tegen het imperialisme. Thans kan dit contra-revolutionaire standpunt beschouwd worden als te zijn ontmaskerd. Het Leninisme bewees, en de imperialistische oorlog en de revoluties in Rusland hebben het bevestigd, dat het nationale vraagstuk slechts kan worden

opgelost in verband met, en op grond van de proletarische revolutie, dat de weg van de overwinning van de revolutie in West- Europa, over het revolutionaire verbond met de bevrijdingsbeweging van de koloniën en de afhankelijke landen tegen het imperialisme loopt. Het nationale vraagstuk is een deel van het algemene vraagstuk van de proletarische revolutie, is een deel van het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat.

De kwestie staat zó: zijn de revolutionaire mogelijkheden in de schoot van de revolutionaire vrijheidsbeweging der onderdrukte landen *reeds uitgeput* of niet, en indien dat niet het igeval is, bestaat er dan hoop, is er een grondslag om deze mogelijkheden voor de proletarische revolutie te benutten, om de afhankelijke en de koloniale landen van een reserve van de imperialistische bourgeoisie in een reserve van het revolutionaire proletariaat, in een bondgenoot van dit laatste, te veranderen?

Het Leninisme beantwoordt deze vraag bevestigend, d.w.z. in de zin van de erkenning, dat er in de schoot van de nationale bevrijdingsbeweging der onderdrukte landen, revolutionaire aanleg aanwezig is, in de zin van de mogelijkheid, om deze te benutten voor de omverwerping van den gemeenschappelijken vijand, in het belang van de omverwerping van het imperialisme. Het raderwerk van de ontwikkeling van het imperialisme, de imperialistische oorlog en de revolutie in Rusland hebben in dit opzicht de gevolgtrekkingen van het Leninisme volledig bevestigd.

Daaruit volgt voor het proletariaat de noodzakelijkheid, om de nationale bevrijdingsbeweging van de onderdrukte en de afhankelijke volkeren vastberaden en actief te ondersteunen.

Dat betekent natuurlijk niet, dat het proletariaat *iedere* nationale beweging overal en altijd, in alle afzonderlijke konkrete gevallen moet ondersteunen. Er is hier alleen sprake van de ondersteuning van zulke nationale bewegingen, die op de verzwakking en de omverwerping van het imperialisme zijn gericht en niet op de versterking en het behoud daarvan. Er zijn gevallen, dat nationale bewegingen van afzonderlijke, onderdrukte landen, in botsing komen met de belangen van de ontwikkeling der revolutionaire beweging. Het spreekt vanzelf, dat er in zulke gevallen van onder

steuning geen sprake kan zijn. Het vraagstuk van de rechten der naties is geen geïsoleerd en zelfstandig vraagstuk, maar een deel van het algemene vraagstuk van de proletarische revolutie, dat daaraan geheel en al ondergeschikt is en dat van uit dit gezichtspunt moet worden beschouwd. Marx was in de jaren '40 van de vorige eeuw vóór de nationale beweging van de Polen en Hongaren en tégen de nationale beweging van de Tsjechen en Zuid-Slaven. Waarom? Omdat de Tsjechen en Zuid-Slaven toentertijd „reaktio-naire volkeren” waren, „Russische voorposten” in Europa, voorposten van het absolutisme, terwijl de Polen en Hongaren „revolutionaire volkeren” waren, die tegen het absolutisme stredden. Omdat toentertijd het ondersteunen van de nationale beweging van de Tsjechen en Zuid-Slaven een indirecte ondersteuning betekende van het tsarisme, van den gevaarlijksten vijand van de revolutionaire beweging in Europa.

„De afzonderlijke eisen van de democratie — zegt Lenin — daaronder ook de zelfbeschikking, zijn niet iets absoluuts, maar een *deeltje* van de algemeen—demokratische (tegenwoordig algemeen-socialistische) were/Sbeweging. Het is mogelijk, dat in enkele konkrete gevallen, dit deeltje, tegenstrijdig is met het geheel, dan moet het worden verworpen” (zie Deel XIX, blz. 257—258 „De resultaten van de dis- kussie over het zelfbeschikkingsrecht”. Hoofdstuk 7).

Zo staat het met het vraagstuk met betrekking tot de afzonderlijke nationale bewegingen, tot het mogelijk reaktionaire karakter van deze bewegingen, als men ze natuurlijk niet formeel, niet van het standpunt van abstracte rechten, maar konkreet, van het standpunt van de belangen der revolutionaire beweging, beschouwt.

Hetzelfde moet worden gezegd van het revolutionaire karakter van de nationale bewegingen in het algemeen. Het ongetwijfeld revolutionaire karakter van de overweldigende meerderheid der nationale bewegingen, is evenzo betrekkelijk en eigenaardig, als het mogelijk reaktionaire karakter van enige afzonderlijke nationale bewegingen betrekkelijk en eigenaardig is. Het revolutionaire karakter van de nationale beweging, onder de verhoudingen van de imperialistische onderdrukking, veronderstelt volstrekt nog niet het noodzakelijk aanwezig zijn van proletarische elementen in de

beweging, het voorhanden zijn van een revolutionair of republikeins program en van democratische grondslagen der beweging. De strijd van den Emir van Afghanistan voor de onafhankelijkheid van Afghanistan is objektief een *revolutionaire* strijd af gezien van de monarchistische opvattingen van den Emir en zijn medewerkers, want hij verzwakt, ontbindt en ondermijnt het imperialisme, terwijl de strijd van zulke „onverbeterlijke” democraten en „socialisten”, „revolutionairen” en republikeinen als, laten wij zeggen Kerenski en Tseretelli, Renaudel en Scheidemann, Tsjernow en Dan, Henderson en Clynes tijdens de imperialistische oorlog, een reaktionaire strijd was, want hij had het verbloemen, de versterking en de overwinning van het imperialisme tot resultaat. De strijd van de Egyptische kooplieden en burgerlijke intellectuelen voor de onafhankelijkheid van Egypte is om dezelfde redenen objektief een *revolutionaire* strijd, niettegenstaande de burgerlijke afkomst en de burgerlijke stand der leiders van de Egyptische nationale beweging, niettegenstaande het feit, dat zij tegen het socialisme zijn; terwijl de strijd van de Engelse arbeidersregering voor het behoud van de afhankelijkheid van Egypte, om dezelfde redenen een *reaktionaire* strijd is, niettegenstaande de proletarische afkomst en de proletarische stand van de leden van deze regering, niettegenstaande zij „voor” het socialisme zijn. Ik spreek niet eens over de nationale bewegingen van de andere, grote, koloniale landen, als Indië en China, waarvan iedere stap op de weg naar de bevrijding, zelfs indien zij de eisen van de formele democratie overtreedt, een slag van een stoomhamer op het imperialisme is, d.w.z. een stap, die ongetwijfeld *revolutionair* is.

Lenin had gelijk, toen hij zeide, dat de nationale beweging van de onderdrukte landen, niet van het standpunt van de formele democratie, maar van het standpunt van de feitelijke resultaten in de algemene balans van de strijd tegen het imperialisme, d.w.z. „niet geïsoleerd, maar op wereldschaal” moet worden beschouwd (zie Deel XIX blz. 257 „De resultaten van de Jdiskussie over het zelfbeschikkingsrecht”, Hoofdst. 7).

2. *De bevrijdingsbeweging van de onderdrukte volkeren en de proletarische revolutie.* Bij zijn konklusies ten aanzien van het

nationale vraagstuk gaat het Leninisme uit van de volgende stellingen:

a) de wereld is in twee kampen verdeeld: het kamp van een handvol geciviliseerde naties, die door het financierskapitaal worden beheerst en die de overweldigende meerderheid van de bevolking van de aardbol uitbuiten en het kamp van de onderdrukte en uitgebuite volkeren van de koloniën en de afhankelijke landen, die deze meerderheid vormen;

b) de koloniën en afhankelijke landen, onderdrukt en uitgebuit door het financierskapitaal, vormen de grootste reserve en de voornaamste krachtsbron van het imperialisme;

c) de revolutionaire strijd van de onderdrukte volkeren van de afhankelijke en koloniale landen tegen het imperialisme is de enige weg hunner bevrijding van de onderdrukking en uitbuiting;

d) de belangrijkste koloniale en afhankelijke landen hebben de weg van de nationale bevrijdingsbeweging reeds betreden, een weg, die wel tot de crisis van het wereldkapitalisme moet voeren;

e) de belangen van de proletarische beweging in de ontwikkelde landen en van de nationale bevrijdingsbeweging in de koloniën eisen de vereniging van deze twee vormen der revolutionaire beweging in één gemeenschappelijk front tegen den gemeenschappelijke vijand, tegen het imperialisme;

f) de overwinning van de arbeidersklasse in de ontwikkelde landen en de bevrijding van de onderdrukte volkeren van het juk van het imperialisme is niet mogelijk zonder de vorming en de versterking van een gemeenschappelijk revolutionair front;

g) de vorming van een gemeenschappelijk, revolutionair front is niet mogelijk, zonder de rechtstreekse en vastberaden ondersteuning van de zijde van het proletariaat der onderdrukkende naties aan de bevrijdingsbeweging der onderdrukte volkeren, tegen het „vaderlandse” imperialisme, want „een volk dat andere volkeren onderdrukt, kan niet vrij zijn” (*Marx*);

h) deze ondersteuning betekent: het opstellen, het verdedigen, het doorvoeren van de leuze — het recht van de naties op een zelfstandig staatsbestaan;

i) zonder de verwezenlijking van deze leuze, is het niet mogelijk

de vereniging en samenwerking van de naties in één economisch wereldsysteem, dat de materiële basis vormt voor de overwinning van het socialisme, tot stand te brengen;

j) deze vereniging kan slechts vrijwillig zijn, kan slechts op grond van wederzijds vertrouwen en broederlijke wederzijdse betrekkingen tussen de volkeren tot stand komen.

Hieruit volgen twee kanten, twee strekkingen in het nationale vraagstuk: de strekking tot politieke bevrijding uit de imperialistische ketenen en tot vorming van een zelfstandige nationale staat, die ontstaat op de grondslag van de imperialistische onderdrukking en de koloniale uitbuiting; en de «strekking tot economische toenadering van de naties, die ontstaat in verband met de vorming van de wereldmarkt en de wereldhuishouding.

„Het zich ontwikkelende kapitalisme, zegt Lenin, kent twee historische strekkingen van het nationale vraagstuk. De eerste: het wekken van het nationale leven en de nationale bewegingen, de strijd tegen iedere nationale onderdrukking, het stichten van nationale staten. De tweede: de ontwikkeling en vermeerdering van iedere soort van toenadering tussen de naties, het afbreken van de nationale omheiningen, het tot stand komen van de internationale eenheid van het kapitaal en van het economische leven in het algemeen, van de politiek, de wetenschap enz. Beide strekkingen liggen in het wezen van de wereldwet van het kapitalisme besloten. De eerste overheerst in het begin van zijn ontwikkeling, de tweede kenschetst het rijpe kapitalisme, dat zijn verandering in de socialistische maatschappij tegemoet gaat” (zie Deel XVII, blz. 139—140 „Kritische opmerkingen over het nationale vraagstuk”, Hoofdstuk 2).

Voor het imperialisme zijn deze twee strekkingen onverzoenlijke tegenstellingen, want het imperialisme kan niet leven zonder de koloniën uit te buiten en gewelddadig binnen het raam van „een geheel” vast te houden, want het imperialisme kan de naties slechts nader tot elkaar brengen langs de weg van annexatie en koloniale veroveringen, zonder welke het imperialisme, in het algemeen gesproken, ondenkbaar zou zijn.

Voor het kommunisme daarentegen zijn deze strekkingen slechts twee kanten van dezelfde zaak, van de zaak der bevrijding van de onderdrukte volkeren van het juk van het imperialisme, want het kommunisme weet, dat de vereniging van de volkeren in één wereldhuishouding slechts mogelijk is volgens de beginselen van

wederzijds vertrouwen en vrijwillige overeenstemming, dat de weg tot het vormen van een vrijwillige vereniging van de volkeren loopt over de afscheiding van de koloniën van het imperialistische „éne geheel” en over hun verandering in zelfstandige staten.

Daaruit volgt de noodzakelijkheid, om hardnekkig, ononderbroken, vastberaden te strijden tegen het grote-mogendheids- chauvinisme van de „socialisten” der overheersende naties (Engeland, Frankrijk, Amerika, Italië, Japan enz.), die niet tegen hun eigen imperialistische regeringen wensen te strijden en de strijd van de onderdrukte volkeren van „hun” koloniën, vóór de bevrijding van de onderdrukking en vóór de staatkundige afscheiding, niet wensen te ondersteunen.

Zonder zulk een strijd is de opvoeding van de arbeidersklasse van de overheersende naties in de zin van een werkelijk internationalisme, in de zin van toenadering tot de werkende massa's van de afhankelijke landen en koloniën, in de zin van werkelijke voorbereiding van de • proletarische revolutie, ondenkbaar. De revolutie in Rusland zou niet hebben overwonnen en Koltsjak en Denikin zouden niet zijn verslagen, als het Russische proletariaat niet de sympathie en de steun van de onderdrukte volkeren van het vroegere Russische rijk zou hebben gehad.

Maar om de sympathie en de steun van deze volkeren te kunnen winnen, moest het in de eerste plaats de ketenen van het Russische imperialisme stukslaan en deze volkeren van de nationale onderdrukking bevrijden. Zonder dit zou het onmogelijk zijn geweest, de Sowjet-macht te bevestigen, een werkelijk internationalisme tot stand te brengen en die merkwaardige organisatie van samenwerking der volkeren te stichten, die Unie van Socialistische Sowjet-Republieken wordt genoemd en die het levende voorbeeld is van de toekomstige vereniging der volken in een één en ondeelbare wereldhuishouding.

Hieruit volgt de noodzakelijkheid van de strijd tegen (nationale afgeslotenheid, enghartigheid, afgezonderdheid van de socialisten der onderdrukte landen, die niet buiten de kring van hun eigen nationale gezichtseinder kunnen komen en het verband tussen de bevrijdingsbeweging in hun eigen land met de proletarische

beweging in de overheersende landen, niet begrijpen.

Zonder zulk een strijd, blijft de zelfstandige politiek van het proletariaat van de onderdrukte naties en zijn klasse-solidariteit met het proletariaat van de overheersende landen in de strijd voor de omverwerping van den gemeenschappelijken vijand, in de strijd voor de omverwerping van het imperialisme ondenkbaar, zonder zulk een strijd zou het internationalisme niet mogelijk zijn.

Dit is de weg van de opvoeding van de arbeidende massa's der overheersende en der onderdrukte naties in de geest van het revolutionaire internationalisme.

Ziehier wat Lenin zegt, over deze dubbele taak van het kommunistische op het gebied van de opvoeding van de arbeiders, in de geest van het internationalisme:

„Kan deze opvoeding . . . *konkreet dezelfde* zijn voor de grote onderdrukkende en voor de kleine, onderdrukte naties, voor de annexerende en voor de geannexeerde naties?

Klaarblijkelijk niet. De weg naar één doel: naar de volledige gelijkberechtigtheid, naar de nauwste toenadering en verdere *samensmelting van alle* naties, loopt hier klaarblijkelijk langs verschillende konkrete wegen, — precies zoals, laten we zeggen, de weg naar het punt, dat in het midden van deze bladzijde ligt, van de ene kant naar links en van de tegenovergestelde kant naar rechts loopt. — Als een sociaal-demokraat van een grote onderdrukkende, annexerende natie, die in het algemeen de samensmelting van de naties propageert, ook maar een ogenblik vergeet, dat „zijn" Nikolaas II, „zijn" Wilhelm, George, Poincaré enz. óó£ *voor de „samensmelting" zijn* met de kleine naties (door middel van annexaties) — Nikolaas II voor de „samensmelting" met Galicië, Wilhelm II voor de „samensmelting" met België enz. — dan blijkt deze sociaal-demokraat een belachelijk doktrinair in de theorie en een handlanger van het imperialisme in de praktijk te zijn.

Het zwaartepunt van de internationalistische opvoeding der arbeiders in de onderdrukkende landen, moet onvermijdelijk liggen in de propaganda en de verdediging van de vrijheid van afscheiding van de onderdrukte landen. Zonder dit bestaat er *geen* internationalisme. Het is ons recht en wij zijn verplicht iederen sociaal-demokraat van de onderdrukkende naties, die zulk een propaganda *niet* voert, als een imperialist en een schoft te behandelen. Dit is een onvoorwaardelijke eis, ook al zou *het geval* van de afscheiding vóór de overwinning van de revolutie slechts in één van de duizend gevallen mogelijk en „uitvoerbaar" zijn . . .

Omgekeerd moet de sociaal-demokraat van een kleine natie het zwaartepunt van zijn agitatie leggen naar het tweede woord van onze algemene formule: „vrijwillige *vereniging*" van de naties. Hij kan, zonder zijn eigen plichten als internationalist te overtreden *en* voor de

politieke onafhankelijkheid van zijn eigen natie *en* voor haar aansluiting bij de naburige staat X.Y.Z. enz. zijn. Maar in alle gevallen moet hij strijden *tegen* de aan kleine naties eigen beperktheid, afgeslotenheid en afzondering en *vóór* de behartiging van het geheel en het algemene, *vóór* het ondergeschikt maken van de belangen van een deel aan de belangen van het geheel.

Mensen, die zich niet in dit vraagstuk indenken, zullen het „tegenstrijdig” vinden, dat de sociaal-demokraten van de onderdrukkende naties de „vrijheid van *afscheiding*” verdedigen en de socialisten van de onderdrukte naties „de vrijheid van *vereniging*” verlangen. Maar een weinig nadenken toont, dat een *andere* weg naar het internationalisme en de samensmelting van de naties, een andere weg, die *uit de gegeven* toestand naar dit doel leidt, er niet is en niet zijn kan” (zie Deel XIX, blz. 261—262: „De resultaten van de discussie over het zelfbeschikkingsrecht”. Hoofdstuk 7).

VII.

STRATEGIE EN TAKTIEK.

Uit dit onderwerp neem ik zes vraagstukken: a) de strategie en de taktiek als wetenschap van de leiding van de klassenstrijd van het proletariaat; b) de étappes van de revolutie - en de strategie; c) eb en vloed van de beweging en de taktiek; d) de strategische leiding; e) de taktische leiding; f) het reformisme en het revolutionisme.

1. *De strategie en de taktiek als de Wetenschap van de leiding van de klassenstrijd van het proletariaat.* De periode van de heerschappij der IIde Internationale was in de eerste plaats de periode van het formeren en scholen van de proletarische legers, onder de verhoudingen van een min of meer vreedzame ontwikkeling. Dit was de periode van het parlementarisme als de overheersende vorm van de klassenstrijd. Vraagstukken van grootse klassenbotsingen, van de voorbereiding van het proletariaat op revolutionaire gevechten, van de wegen ter verovering van de diktatuur van het proletariaat, waren toen, naar het scheen, niet aan de orde. De taak bestond in het gebruikmaken van alle wegen van 80

de legale ontwikkeling ter formering en scholing van de proletarische legers, in het gebruikmaken van het parlementarisme, toegepast op verhoudingen, waarbij het proletariaat zich in de oppositie bevond en naar het scheen ook moest blijven. Het zal wel nauwelijks nodig zijn, te bewijzen, dat er in een dergelijke periode, bij een dergelijke opvatting van de taak van het proletariaat, geen vast omlinjnde strategie, noch een uitgewerkte taktiek kon zijn. Er waren losse gedachten, afzonderlijke denkbeelden over taktiek en strategie, maar er bestond geen taktiek en geen strategie.

De doodzonde van de Ilde Internationale ligt niet hierin, dat zij te harer tijd gebruik maakte van de taktiek van de parlementaire strijdvormen, maar daarin, dat zij de betekenis van deze vormen overschatte, ze ongeveer als de enig mogelijke beschouwde en dat, toen de periode van de openlijk revolutionaire strijd aanbrak en het vraagstuk van de buiten-parlementaire strijdvormen op de voorgrond trad, de partijen van de Ilde Internationale zich van de nieuwe taken afwendden en ze niet aanvaardden.

Slechts in de volgende periode, in de periode van het openlijke optreden van het proletariaat, in de periode van de proletarische revolutie, toen het vraagstuk van het ten val brengen van de bourgeoisie, een vraagstuk van de direkte praktijk werd, toen het vraagstuk van de reserves van het proletariaat (de strategie) één van de meest brandende vraagstukken werd, toen alle strijd- en organisatievormen — de parlementaire en buiten-parlementaire (de taktiek) — volkomen duidelijk naar voren traden, eerst in deze periode kon er een vast omlinjnde strategie en een volledige taktiek voor de proletarische strijd worden uitgewerkt. De geniale gedachten van Marx en Engels over de taktiek en de strategie, die door de opportunisten van de Ilde Internationale waren begraven, werden juist in deze periode door Lenin weer aan het licht gebracht. Maar Lenin beperkte zich niet tot het herstel van de afzonderlijke taktische stellingen van Marx en Engels. Hij ontwikkelde ze verder en vulde ze met nieuwe gedachten en stellingen aan, verenigde ze in een systeem van regels en leidende beginselen voor de leiding van de klassenstrijd van het proletariaat. Brochures van Lenin als „Wat te doen?“, „Tweeërlei taktiek“,

„Het imperialisme”, „Staat en Revolutie”, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, de „Kinderziekte”, zullen ongetwijfeld als uiterst kostbare bijdragen aan de schatkamer van het Marxisme, aan zijn revolutionair arsenaal worden toegevoegd. De strategie en de tactiek van het Leninisme is de wetenschap van de leiding van de revolutionaire strijd van het proletariaat.

2) *De étappes van de revolutie en de strategie*, De strategie is het bepalen van de richting van de hoofdaanval van het proletariaat in de gegeven étappe der revolutie, het uitwerken van een daarmee overeenkomstig plan voor de verdeling der revolutionaire krachten (de hoofdreserves en de reserves van de tweede rang) en de strijd voor de uitvoering van dit plan voor de gehele duur van de gegeven étappe van de revolutie.

Onze revolutie heeft reeds twee étappes doorgemaakt en is na de Oktoberrevolutie in haar derde étappe getreden. Dienovereenkomstig werd ook de strategie gewijzigd.

Eerste étappe. Van het jaar 1903 tot Februari 1917. Het doel: — het tsarisme ten val brengen en de overblijfselen uit de middeleeuwen volkomen likwideren.

De fundamentele kracht van de revolutie is het proletariaat. De naaste reserves vormen de boeren. De richting van de hoofdaanval: het isoleren van de liberaal-monarchistische bourgeoisie, die de boerenmassa's tracht te beheersen en de revolutie door een *overeenkomst* met het tsarisme te likwideren. Het plan van de verdeling van de krachten, het verbond van de arbeiders met de boeren. „Het proletariaat moet de democratische revolutie tot het einde toe doorzetten, door de massa der boeren met zich te verenigen, ten einde het verzet van het absolutisme met geweld te breken en de wankelmoedigheid der bourgeoisie te verlammen” (zie Lenin, Deel VIII, blz. 96 „Tweeërlei tactiek van de sociaal- democratie”. Hoofdst. 12) ^x).

Tweede étappe van Maart 1917 — Oktober 1917. Het doel: het imperialisme in Rusland ten val brengen en zich uit de imperialistische oorlog terugtrekken. De fundamentele kracht van de revolutie is het proletariaat. De naaste reserves zijn de armste i) Zie bl. 114 van Lenins Verzamelde werken, deel III, 1938. — *Red.*

boeren. Het proletariaat van de naburige landen als een waarschijnlijke reserve. De slepende oorlog en de crisis van het imperialisme vormen een gunstig moment. De richting van de hoofdaanval: het isoleren van de kleinburgerlijke democratie (de men- sjewiki en de sociaal-revolutionairen), die de werkende massa's van de boeren trachten te beheersen en de revolutie door een *overeenkomst* met het imperialisme te beëindigen. Het plan (van de verdeling van de krachten: het verbond van het proletariaat met de armste boeren.

„Het proletariaat moet de socialistische omwenteling voltrekken, doordat het de massa's van de half-proletarische elementen van de bevolking om zich verenigt, teneinde met geweld de tegenstand van de bourgeoisie te breken en de wankelmoedigheid van de boeren en de kleinburgerij te verlammen” (Lenin: terzelfder plaatse).

Derde étape. Zij begon na de Oktoberomwenteling. Het doel — de diktatuur van het proletariaat in één land te bevestigen en haar als steunpunt te gebruiken voor de omverwerping van het imperialisme in alle landen. De revolutie treedt buiten de perken van één land, het tijdperk van de wereldrevolutie is begonnen. De fundamentele krachten van de revolutie: de diktatuur van het proletariaat in één land en de revolutionaire beweging van het proletariaat in alle landen. De hoofdreserves: de halfproleta- rische en kleine boerenmassa's in de ontwikkelde landen en de bevrijdingsbeweging in de koloniën en de afhankelijke landen. De richting van de hoofdaanval: het isoleren van de kleinburgerlijke democratie, het isoleren van de partijen der Hde Internationale, die het voornaamste steunpunt van de feom/>romw'-politiek met het imperialisme vormen. Het plan van de verdeling der krachten: het verbond van de proletarische revolutie met de bevrijdingsbeweging der koloniën en afhankelijke landen.

De strategie houdt zich met de fundamentele krachten der revolutie en haar reserves bezig. Zij wijzigt zich in verband met het overgaan van de revolutie van de ene étape naar de andere, maar zij blijft in de grond, gedurende de gehele periode van de gegeven étape onveranderd.

3) *Eb en vloed van de beweging en de taktiek,* De taktiek is het

bepalen van de gedragslijn van het proletariaat voor de betreffende korte periode van eb of vloed van de beweging, van op- of neergang van de revolutie; de strijd voor het doorzetten van deze gedragslijn, door het vervangen van de oude strijd- en organisatievormen, van de oude leuzen door nieuwe, door het verbinden van deze verschillende vormen, enz. Heeft de strategie ten doel, de oorlog, zeggen wij, tegen het tsarisme of de bourgeoisie te winnen en tot het einde toe te voeren, de taktiek stelt zich minder omvangrijke doeleinden, want zij tracht niet de oorlog in zijn geheel, maar een bepaalde schermutseling, dit of dat gevecht te winnen, deze of gene campagne of actie met succes te voeren, die met de concrete situatie in de periode van de gegeven op- of neergang van de revolutie overeenstemmen. De taktiek is een deel van de strategie, is aan haar ondergeschikt en moet haar dienen.

De taktiek wijzigt zich overeenkomstig de eb en de vloed. Terwijl in de periode van de eerste étappe van de revolutie (1903— Februari 1917) het strategische plan onveranderd bleef, wijzigde de taktiek gedurende deze tijd zich enige malen. In de periode van 1903—1905 was de taktiek van de partij de aanval, want dit was het tijdperk van de vloed van de revolutie, de beweging steeg tot een hoogtepunt en de taktiek moest van dit feit uitgaan. Dienovereenkomstig waren ook de strijd vormen revolutionair en beantwoordden zij aan de eisen van de vloed van de revolutie. Plaatselijke politieke stakingen, politieke demonstraties, algemene politieke staking, boycot van de Doema, de opstand, revolutionaire strijdleuzen — dit waren de elkaar afwisselende strijdvormen van deze periode. In verband met de strijdvormen veranderden toen ook de organisatievormen. Fabrieks- en bedrijfskomitees, revolutionaire boerenkomitees, stakingskomitees, Sowjets van arbeiders- gedeputeerden, een min of meer openlijk werkende arbeiderspartij — dat waren de organisatievormen van deze periode.

In de periode van de jaren 1907—1912 was de partij genoodzaakt, over te gaan tot een taktiek van terugtrekken, want wij beleefden toen de neergang van de revolutionaire beweging, de eb van de revolutie en de taktiek moest wel met dit feit rekening 84

houden. Dienovereenkomstig wijzigden zich ook de strijd vormen, evenals de organisatievormen. Inplaats van de boycot van de Doema — het deelnemen aan de Doema, inplaats van openlijk buiten-parlementair, revolutionair optreden — het optreden en werken in de Doema, inplaats van algemene politieke stakingen — partiële economische stakingen of eenvoudig stilte. Het is duidelijk, dat de partij in deze periode in de illegaliteit moest gaan, dat de revolutionaire massa-organisaties vervangen werden door ontwikkelings-, koöperatieve-, verzekerings- en dergelijke legale organisaties.

Hetzelfde moet worden gezegd van de tweede en de derde étappe van de revolutie, in wier verloop de taktiek tientallen malen werd veranderd, terwijl de strategische plannen onveranderd bleven.

De taktiek houdt zich bezig met de strijd- en organisatievormen van het proletariaat, met hun wijziging en hun kombinaties. Op grond van een gegeven étappe van de revolutie, kan de taktiek enige malen worden veranderd, al naar gelang er eb of vloed, opgang of neergang van de revolutie is.

4) *De strategische leiding.* De reserves van de revolutie zijn: *de direkte:* a) de boeren en in het algemeen de tussenlaag in het eigen land, b) het proletariaat in de naburige landen, c) de revolutionaire beweging in de koloniën en de afhankelijke landen, d) de veroveringen en de aanwinsten van de diktatuur van het proletariaat, — waarvan het proletariaat tijdelijk een deel kan afstaan, om een machtig tegenstander te kopen en een adempauze te verkrijgen, als het zich het overwicht in de verhouding der krachten heeft verzekerd.

de indirecte: a) de tegenstellingen en conflicten tussen 'de niet-proletarische klassen van het eigen land, die door het proletariaat kunnen worden gebruikt om zijn tegenstander te verzwakken en zijn eigen reserves te versterken, b) de tegenstellingen, conflicten en oorlogen (b.v. de imperialistische oorlog) tussen de, aan de proletarische staat vijandige burgerlijke staten, die door het proletariaat kunnen worden gebruikt, bij zijn aanval of bij het manoeuvreren, ingeval van een gedwongen terugtocht.

Over de reserves van de eerste soort behoeven wij verder niets

te zeggen, omdat hun betekenis voor iedereen duidelijk is. Wat betreft de reserves van de tweede soort, wier betekenis niet altijd duidelijk is, moeten wij zeggen, dat zij nu en dan voor het verloop van de revolutie van de grootste betekenis zijn. Men zal wel nauwelijks de geweldige betekenis kunnen ontkennen, van b.v. het konflikt tussen de kleinburgerlijke democratie (de sociaal- revolutionairen) en de liberaal-monarchistische bourgeoisie (de kadetten) tijdens de eerste revolutie en ook daarna, dat ongetwijfeld zijn rol bij de bevrijding van de boeren van de invloed der bourgeoisie heeft gespeeld. Er is nog minder reden, om de kolossale betekenis te loochenen van de strijd op leven en dood tijdens de periode van de Oktober-omwenteling, tussen de voornaamste imperialistische groepen, toen de imperialisten, die oorlog tegen elkaar voerden, niet in de gelegenheid waren, hun krachten tegen de jonge Sowjet-republiek te concentreren en het voor het proletariaat juist daardoor mogelijk werd, zich energiek met het organiseren van zijn krachten bezig te houden, zijn macht te versterken en de vernietiging van Koltsjak en Denikin voor te bereiden. Men mag veronderstellen, dat thans, nu de tegenstellingen tussen de imperialistische groepen zich nog meer verscherpen, nu een nieuwe oorlog tussen hen onvermijdelijk wordt, de reserves van dien aard, voor het proletariaat een steeds ernstiger betekenis zullen hebben.

De taak van de strategische leiding ligt hierin, van al deze reserves op de juiste manier gebruik te maken, om het hoofddoel van de revolutie in de gegeven étappe van haar ontwikkeling te bereiken.

Waarin bestaat het juiste benutten van deze reserves?

In het vervullen van enige noodzakelijke voorwaarden, waarvan de volgende als de belangrijkste beschouwd moeten worden.

Ten eerste. De concentratie van de voornaamste krachten van de revolutie op het beslissende moment op de meest kwetsbare plaats van den tegenstander, als de revolutie reeds rijp is geworden, het offensief met volle kracht vooruitgaat, als de opstand aan de deur klopt en het aanvoeren van de reserves naar de voorhoede, de beslissende voorwaarde van het succes is. Men kan de

strategie van de partij, gedurende de periode April-Oktober 1917, als een voorbeeld beschouwen, dat een dergelijk gebruikmaken van de reserves demonstreert. De meest kwetsbare plaats van den tegenstander was in deze periode ongetwijfeld de oorlog. Het valt niet te betwijfelen, dat de partij juist in deze kwestie, die de hoofdkwestie was, de breedste massa's van de bevolking om de proletarische voorhoede verzamelde. De strategie van de partij in deze periode was er op gericht om, terwijl zij de voorhoede door akties op straat, door manifestaties en demonstraties schoolde, tevens de reserves, door middel van de Sowjets in het binnenland en de soldatenkomité's aan het front, met de voorhoede te verbinden. De uitslag van de revolutie toonde, dat van de reserves een juist gebruik was gemaakt.

Over deze voorwaarde voor het strategische benutten van de krachten van de revolutie, zegt Lenin, terwijl hij de bekende stellingen van Marx en Engels over de opstand omschrijft:

„*Nooit met de opstand spelen en als men hem begint, zeer beslist weten, dat men tot het einde moet gaan. Het is noodzakelijk, een groot overwicht van krachten op de beslissende plaats, op het beslissende ogenblik samen te trekken, want anders vernietigt de vijand, die over een betere voorbereiding en organisatie beschikt, de opstandelingen. Is de opstand eenmaal begonnen, dan moet er met de grootste vastberadenheid worden gehandeld en onvoorwaardelijk tot de aanval worden overgegaan. „Verdediging betekent de dood van de gewapende opstand”*. Men moet pogen den tegenstander bij verrassing te overweldigen, het ogenblik te kiezen, zolang zijn legers nog verspreid zijn. Er moet worden getracht iedere dag, zij het ook kleine suksessen te behalen (men kan zelfs zeggen ieder uur, als het gaat om een enkele stad) om daardoor, het koste wat het wil, zijn „moreel overwicht”* te bewaren (zie Deel XXI blz. 319—320 „Raadgevingen van een buitenstaander”).*

Ten tweede. De keuze van het moment van de beslissende slag, van het begin van de opstand, moet zó zijn berekend, dat de crisis haar hoogtepunt heeft bereikt, dat de voorhoede bereid is, tot het einde toe te strijden, de reserves gereed zijn, om de voorhoede te ondersteunen en er reeds een toppunt van verwarring in de gelederen van den tegenstander heerst.

„De tijd van het beslissende gevecht”, — zegt Lenin, — kan men beschouwen als volkomen rijp te zijn geworden, *indien* „al de aan ons vijandige klassekrachten voldoende in verwarring zijn geraakt, vol

doende elkaar in de haren zitten en door de strijd, die boven hun krachten gaat, voldoende zijn verzwakt"; *indien* „alle weifelende, onzekere, wankelbare, onstandvastige elementen, d.w.z. de kleine^{bour-}geoisie, de kleinburgerlijke democratie, wel te onderscheiden van de bourgeoisie, zich voor het volk voldoende hebben onmaskerd en zich door hun praktisch bankroet voldoende te schande hebben gemaakt"; *indien* „in het proletariaat de stemming der massa's ten gunste van de ondersteuning van de meest besliste, grenzenloos-dappere revolutionaire akties tegen de bourgeoisie begint en machtig aanzwelt. Dan eerst is de tijd van de revolutie rijp geworden, dan eerst is, indien wij alle boven aangehaalde voor waarden juist berekend en het ogenblik juist gekozen hebben, onzerover winning verzekerd" (zie Deel XXV blz. 229 „De linkse stroming, een kinderziekte^{van het kommunisme}")¹⁾

Als voorbeeld van zulk een strategie kan het voltrekken van de Oktober-opstand worden beschouwd.

Het niet voldoen aan deze voor waar de leidt tot een gevaarlijke fout, tot het zogenaamde „tempo-verlies", waarbij de partij óf bij de beweging achterblijft of veel te ver vooruitsnelt, waardoor het gevaar van een nederlaag ontstaat. Als voorbeeld van een dergelijk „tempo-verlies", als voorbeeld, hoe men het moment van de opstand niet moet kiezen, moet de poging van enige kameraden worden beschouwd, om de opstand te beginnen met het arresteren van de „demokratische konferentie" in Augustus 1917, toen de Sowjets nog aarzelden, het front zich nog aan de tweesprong bevond en de reserves nog niet met de voorhoede waren verbonden.

Ten derde. Het standvastig doorzetten van de reeds ingeslagen koers, door alle moeilijkheden en komplikaties heen, op de weg naar het doel, is noodzakelijk, opdat de voorhoede het hoofddoel van de strijd niet uit het oog zal verliezen en de massa's, als zij zich naar dit doel bewegen en proberen zich bij de voorhoede aan te sluiten, niet van de weg zullen afdwalen. Het overtreden van deze voorwaarde leidt tot een gevaarlijke fout, die den zeelieden goed bekend is onder de term „uit de koers slaan". Als voorbeeld van een dergelijk „uit de koers slaan" moet men de verkeerde houding van onze partij beschouwen, onmiddellijk na de democratische konferentie, toen de partij het besluit nam, om aan het Vóórparlement deel te nemen. De partij vergat als het ware op dat ogenblik, dat het Vóórparlement een poging van de bourgeoisie

1) Zie bl. 71—72 van de Nederlandse uitgave. 1933. — *Red.*

was, om het land van de weg der Sowjets op de weg van het burgerlijke parlementarisme te brengen, dat het deelnemen van de partij aan zulk een instelling, alle kaarten door elkaar kon gooien en de arbeiders en boeren, die de revolutionaire strijd onder de leuze „alle macht aan de Sowjets” voerden[^] van de juiste weg kon afbrengen. Deze fout werd hersteld door het uittreden van de bolsjewiki uit het Vóórparlement.

Ten vierde. Een manoeuvreren met de reserves, berekend op een juiste terugtocht, als de vijand sterk, als de terugtocht onvermijdelijk is; als het voor de hand ligt, dat het aanvaarden van het gevecht, dat de tegenstander ons wil opdringen, onvoordelig is, als de terugtocht onder de gegeven krachtsverhoudingen, het enige middel is, om de voorhoede aan de slagen van de tegenstander te onttrekken en haar de reserves te doen behouden.

„Revolutionaire partijen, — zegt Lenin, — moeten tot het einde toe leren! Zij hadden geleerd aan te vallen. Nu moesten zij begrijpen, dat men deze wetenschap noodzakelijk moest aanvullen met de wetenschap, hoe men op de juiste manier moet terugtrekken. Zij moesten begrijpen — en de revolutionaire klasse verwerft dit begrip door eigen bittere ervaring, — dat men niet kan overwinnen, wanneer men niet geleerd heeft op de juiste wijze aan te vallen en op de juiste wijze terug te trekken”* (zie Deel XXV, blz. 177 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”^x).

Het doel van een dergelijke strategie is: — tijd te winnen, de krachten van den tegenstander tot ontbinding te brengen en krachten te verzamelen, om later tot de aanval over te gaan.

Als voorbeeld van een dergelijke strategie kan het sluiten van de vrede van Brest gelden, die de partij in staat stelde, tijd te winnen, van de botsingen in het kamp van het imperialisme gebruik te maken, de krachten van den tegenstander tot ontbinding te brengen, de boeren aan haar zijde te behouden en krachten te verzamelen, om de aanval op Koltsjak en Denikin voor te bereiden.

„Door het sluiten van de afzonderlijke vrede, — zeide toentertijd Lenin — bevrijden wij ons *voor het huidige ogenblik zoveel mogelijk* van de beide vijandelijke imperialistische groepen, doordat wij gebruik maken van hun vijandschap en van de oorlog, — die het hen bemoeilijkt, tegen ons samen te spannen, — en verkrijgen wij daardoor gedurende een

1) Zie bl. 9 van de Nederlandse uitgave. 1933- —

zekere periode de vrije hand, om de socialistische revolutie verder door te zetten en te bevestigen, (zie Deel XXII blz. 198 „Stellingen over de vrede“* 1918).

„Thans ziet zelfs de grootste domoor” — zeide Lenin drie jaren na de vrede van Brest, — „dat de „vrede van Brest” een concessie was, die ons versterkte en de krachten van het internationale imperialisme verbrokkelde” (zie Deel XXVII blz. 7, „Nieuwe tijden, oude fouten in nieuwe gedaante”).

Dat zijn de hoofdvorwaarden, die de juistheid van de strategische leiding verzekeren.

5) *De taktische leiding.* De taktische leiding is een deel van de strategische leiding en is ondergeschikt aan haar taken en eisen. De taak van de taktische leiding bestaat hierin, zich alle strijd- en organisatievormen van het proletariaat eigen te maken en hun juist gebruik te verzekeren, opdat onder de gegeven krachtsverhoudingen het grootst mogelijke resultaat kan worden bereikt, dat voor de voorbereiding van het strategische sukses noodzakelijk is.

Waaruit bestaat het juiste gebruik van de strijd- en organisatievormen van het proletariaat?

In het vervullen van enige noodzakelijke voorwaarden, waarvan wij de volgende als de voornaamste moeten beschouwen:

Ten eerste. Het op de voorgrond stellen van juist die strijd- en organisatievormen, die het meest in overeenstemming zijn met de gegeven omstandigheden van de eb of vloed der beweging en die in staat zijn om het te vergemakkelijken en te verzekeren, dat de massa's tot de revolutionaire posities, de millioenen massa's tot het front van de revolutie worden gevoerd en aan het front van de revolutie hun plaats innemen.

Het is er niet om te doen, dat de voorhoede de onmogelijkheid inziet van het instandhouden van de oude orde en de noodzakelijkheid van haar val. Het is er om te doen, dat de massa's, de millioenen-massa's, deze noodzakelijkheid begrijpen en zich bereid tonen, de voorhoede te ondersteunen. Maar de massa's kunnen dit slechts begrijpen op grond van hun eigen ervaring. De taak bestaat hierin, de millioenen-massa's de gelegenheid te geven, om op grond van hun eigen ervaring, de noodzakelijkheid van de val van de

oude macht in te zien en daarin, dat zulke strijdmethoden en organisatievormen op de voorgrond gesteld worden, die het de massa's zullen vergemakkelijken om op grond van de ervaring, de juistheid van de revolutionaire leuzen in te zien.

De voorhoede zou zich van de arbeidersklasse hebben losgemaakt en de arbeidersklasse zou haar verbinding met de massa's hebben verloren, indien de partij indertijd niet zou hebben besloten, aan de Doema deel te nemen, indien zij niet zou hebben besloten, haar krachten op het werk in de Doema te concentreren en haar strijd op grond van dit werk te voeren, om het de massa's te vergemakkelijken aan hun eigen ervaring de doelloosheid van de Doema, de leugenachtigheid van de beloften der kadetten ¹⁾, de onmogelijkheid van een overeenkomst met het tsarisme, de noodzakelijkheid van een verbond tussen de boeren en de arbeidersklasse, in te zien. Zonder deze ervaring van de massa's in de periode van de Doema, zouden de ontmaskering van de kadetten en de hegemonie van het proletariaat niet mogelijk zijn geweest.

Het gevaar van de taktiek van het „otzowisme” ²⁾ bestond daarin, dat zij de voorhoede van zijn miljoenen-reserves dreigde 'los te maken.

De partij zou zich van de arbeidersklasse hebben losgemaakt en de arbeidersklasse zou zich van haar invloed op de brede massa's van de boeren en de soldaten hebben beroofd, indien het proletariaat in de voetsporen van de linkse kommunisten zou zijn getreden, die in April 1917 tot de opstand opriepen, toen de mensje- wiken en de sociaal-revolutionairen nog niet de tijd hadden gehad, om zich als aanhangers van de oorlog en het imperialisme te ont- maskeren, en de massa's, om aan de hand van hun eigen ervaring, de leugenachtigheid van het mensjewistische en sociaal-revolutionaire gepraat over vrede, grond en vrijheid in te zien. Zonder de ervaring van de massa's gedurende de Kerenski-periode, zouden

1) De kadetten — de partij van de Konstitutionele Demokraten, d.w.z. van de liberale bourgeoisie. — *Red.*

2) Otzowisten — „terugroepers”, een „linkse” groep, die het terugroepen van de sociaal-demokratische fractie uit de Doema eiste. Zie „Verzamelde Werken” van Lenin, deel IV, o.a. bl. 21/44. — *Red.*

de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen niet zijn geïsoleerd en zou de diktatuur van het proletariaat onmogelijk zijn geweest. Daarom was de taktiek van „de geduldige uiteenzetting” van de fouten der kleinburgerlijke partijen en de openlijke strijd binnen de Sowjets de enig juiste taktiek.

Het gevaar van de taktiek van de linkse kommunisten bestond hierin, dat zij de partij van de leidster der proletarische revolutie tot een handvol leeghoofdige samenzweerders zonder bodem onder de voeten dreigde te maken.

„Met de voorhoede alleen, — zegt Lenin, — kan men niet overwinnen. De voorhoede alléén in de beslissende strijd werpen, zolang de gehele klasse, zolang de brede massa's de voorhoede niet direkt ondersteunen of tegenover haar althans een welwillende neutraliteit aan de dag leggen . . . dat zou niet slechts een domheid, maar ook een misdaad zijn. Om evenwel de gehele klasse, de brede, door het kapitaal onderdrukte massa's der werkers en onderdrukten ook werkelijk zulk een standpunt te doen innemen, daartoe is propaganda of agitatie alleen niet voldoende. Daartoe hebben deze massa's eigen politieke ervaring nodig. Dit is de fundamentele wet van alle grote revoluties, die thans niet slechts in Rusland, maar ook in Duitsland met verbazingwekkende kracht en duidelijkheid werd bevestigd. Niet slechts de op een laag cultureel peil staande, voor een goed deel ongeletterde massa's in Rusland, maar ook de hoog beschaafde, man voor man geletterde massa's in Duitsland, moesten aan eigen lijf geheel de onmacht, geheel de karakterloosheid, geheel de hulpeloosheid, de kruipende onderdanigheid aan de bourgeoisie, de laaghartigheid van de regering van de ridders der Ilde Internationale, de volstrekte onvermijdelijkheid van de diktatuur van de uiterste reaktionairen (Kornilow in Rusland, Kapp en Co. in Duitsland), ondervinden, als het enig alternatief tegenover de diktatuur van het proletariaat, om zich vastberaden tot het kommunisme te wenden” (zie Deel XXV blz. 228, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme”.^x)

Ten tweede. Op ieder gegeven moment juist die bijzondere schakel in de keten der processen te vinden, die men moet grijpen om in staat te zijn, de gehele keten vast te houden en de voorwaarden voor het bereiken van een strategisch sukses voor te bereiden.

Het is er hier om te doen, om uit de reeks van taken, die de partij te vervullen heeft, juist die naastbij liggende taak te kiezen, waarvan de vervulling in het middelpunt staat en waarvan de uit

1) Zie bl. 70—71 van de Nederlandse uitgave. 1933. —

voering de succesvolle oplossing van de daarop volgende taken mogelijk maakt.

De betekenis van deze stelling zou aan twee voorbeelden gedemonstreerd kunnen worden, waarvan het ene uit het verre verleden (de periode van de vorming van de partij) en het andere uit het dichtbij-gelegen heden (de periode van de N.E.P.) genomen zou kunnen worden.

In de periode van de vorming der partij, toen de talloze hoeveelheid studiekringen en organisaties nog niet onder elkaar waren verbonden, toen het op eigen gelegenheid werken en het studie-kring-gedoe de partij van boven tot onder verteerde, toen het uiteenlopen van de ideeën het karakteristieke kenteken van het interne partij leven vormde, — in deze periode, was de voornaamste schakel en de voornaamste taak in de keten van schakels en taken, die toen voor de partij stonden, het oprichten van een illegale krant voor geheel Rusland. Waarom? Omdat het slechts door zulk een illegale krant onder de toenmalige omstandigheden mogelijk was, een harmonisch samenwerkende kern van de partij te vormen, in staat om de ontelbare kringen en organisaties tot één geheel samen te binden, de voorwaarden voor een ideologische en taktische eenheid voor te bereiden en op deze wijze het fundament voor de vorming van een werkelijke partij te leggen.

In de periode van de overgang van de oorlog tot de economische opbouw, toen de industrie in de greep van de verwoesting vegeteerde en de landbouw aan een tekort aan fabrikaten uit de stad leed, toen de aaneensluiting van de staatsindustrie en het boerenbedrijf de hoofdvoorwaarde werd voor de succesvolle socialistische opbouw, in deze periode bleek de belangrijkste schakel in de keten der processen, de belangrijkste taak in de reeks van andere taken, de ontwikkeling van de handel te zijn. Waarom? Omdat onder de voorwaarden van de N.E.P. het aaneensluiten van de industrie en het boerenbedrijf niet anders mogelijk was dan door de handel, omdat onder de voorwaarden van de N.E.P. een productie zonder afzet de dood van de industrie is, omdat de industrie slechts kan worden uitgebreid, doordat men de afzet langs de weg van de ontwikkeling van de handel uitbreidt, omdat wij alleen,

nadat wij ons op het gebied van de handel hebben versterkt, alleen, nadat wij de handel leren beheersen, nadat wij deze schakel hebben leren beheersen, de hoop kunnen koesteren, de industrie met de boerenmarkt te verbinden en de andere aktuele vraagstukken met sukses op te lossen, teneinde de voorwaarden te scheppen, om het fundament van de socialistische ekonomie te leggen.

„Het is niet voldoende, een revolutionair en een aanhanger van het socialisme of kommunisme in het algemeen te zijn . . ., zegt Lenin. Wij moeten ook op ieder moment die bijzondere schakel in de keten kunnen vinden, die men met alle kracht moet grijpen, om de gehele keten vast te kunnen houden en de overgang tot de volgende schakel goed te kunnen voorbereiden”. „Op het huidige ogenblik vormt de ontplooiing van de binnenlandse handel en zijn juiste regeling (leiding) door de staat een dergelijke schakel. De handel is die „schakel” in de historische keten van de gebeurtenissen, in de overgangsvormen van onze socialistische opbouw van 1921—1922, die men met alle kracht moet vastgrijpen*. .. (zie Deel XXVII, blz. 82, „Over de betekenis van het goud”).

Dat zijn de hoofdvorausden, die de juistheid van de taktische leiding verzekeren.

6) *Reformisme en revolutionisme*. Waardoor onderscheidt de revolutionaire taktiek zich van de reformistische taktiek?

Meningeën is van mening, dat het Leninisme in het algemeen tegen hervormingen, tegen kompromissen en tegen overeenkomsten is. Dat is volkomen onjuist. De bolsjewiki weten even goed als ieder ander, dat in zekere zin, „ook de kleinste gave haar waarde heeft”, dat onder zekere omstandigheden, hervormingen in het algemeen, kompromissen en overeenkomsten in het bijzonder, noodzakelijk en nuttig zijn.

„Oorlog voeren om de internationale bourgeoisie ten val te brengen, — zegt Lenin, — een oorlog, die honderd maal moeilijker, langduriger en ingewikkelder is, dan de hardnekkigste der gewone oorlogen tussen de staten, — en dan van te voren het laveren, het gebruikmaken van de belangtegenstellingen (ook die van tijdelijke aard) tussen de vijanden, het pakteren en kompromissen sluiten met mogelijke (zij het dan ook tijdelijke, onstandvastige, wankelende, voorwaardelijke) bondgenoten, af te wijzen, — is dat soms niet het toppunt van belachelijkheid? Is dat soms niet hetzelfde, als wanneer men bij een moeilijke beklimming van een nog niet onderzochte, tot dusver ontoegankelijke berg van te voren zou willen weigeren, menigmaal zigzagsgewijze te gaan, dikwijls om te keren, de eens gekozen richting op te geven

en verschillende richtingen te beproeven? (zie Deel XXV, blz. 210 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”¹⁾).

Het gaat hier klaarlijk niet om de hervormingen, kompromissen en overeenkomsten, maar om het gebruik dat de mensen van deze hervormingen en overeenkomsten maken.

Voor den reformist betekent de hervorming alles; het revolutionaire werk daarentegen is voor hem bijzaak, iets om over te praten, om de massa's zand in de ogen te strooien. Daarom wordt de hervorming bij de reformistische taktiek, onder de verhoudingen van de burgerlijke heerschappij, onvermijdelijk tot een werktuig van de versterking van deze heerschappij, tot een werktuig van de ontbinding van de revolutie.

Voor den revolutionair daarentegen, is het revolutionaire werk en niet de hervorming het voornaamste; voor hem betekent de hervorming slechts een bijproduct van de revolutie. Daarom wordt de hervorming bij een revolutionaire taktiek, onder de verhoudingen van de burgerlijke heerschappij, natuurlijkerwijze tot een werktuig van de ontbinding van deze heerschappij, tot een werktuig van de versterking van de revolutie en tot een steunpunt voor de verdere ontwikkeling van de revolutionaire beweging.

De revolutionair vindt de hervorming aannemelijk, omdat hij in haar een schakel tussen het legale en illegale werk ziet, omdat hij haar als dekking voor de versterking van het illegale werk kan gebruiken, met het doel om de massa's op revolutionaire manier voor te bereiden voor het ten val brengen van de bourgeoisie.

Daarin ligt het wezen van het op revolutionaire wijze gebruikmaken van de hervormingen en overeenkomsten onder de verhoudingen van het imperialisme.

De reformist daarentegen is voor de hervorming, om zich aan elk illegaal werk te kunnen onttrekken, om het voorbereiden van de massa's voor de revolutie te saboteren, om in de schaduw van de „geschonken” hervorming uit te rusten.

Daarin ligt het wezen van de reformistische taktiek.

Zo staat het met de hervormingen en overeenkomsten onder de verhoudingen van het imperialisme.

1) Zie bl. 49 van de Nederlandse uitgave. 1933- — *Red-*

De zaak verandert echter enigszins na de val van het imperialisme, onder de diktatuur van het proletariaat. Onder bepaalde verhoudingen, in een bepaalde situatie, kan de proletarische macht genoodzaakt zijn, de weg van de revolutionaire omvorming van de bestaande orde tijdelijk te verlaten en de weg van haar geleidelijke omvorming in te slaan, „de reformistische weg”, zoals Lenin zich in zijn bekend artikel „Over de betekenis van het goud” uitdrukt, de weg van de omtrekkende beweging, de weg van hervormingen en van concessies aan de niet-proletarische klassen, met het doel om deze klassen tot ontbinding te brengen en de revolutie een adempauze te verschaffen, krachten te verzamelen en de voorwaarden voor een nieuwe aanval voor te bereiden. Het kan niet worden ontkend, dat deze weg in zekere zin een reformistische weg is. Men mag echter niet vergeten, dat wij hier met een fundamentele bijzonderheid te doen hebben, die daarin bestaat, dat de hervorming in dit geval van de proletarische macht uitgaat, dat zij de proletarische macht versterkt, dat zij haar de noodzakelijke adempauze verschaft en er niet toe dient, om de revolutie, maar de niet-proletarische klassen tot ontbinding te brengen.

De hervorming verandert dus onder dergelijke verhoudingen in haar tegendeel.

Het voeren van een dergelijke politiek door de proletarische macht is daarom en slechts daarom mogelijk, omdat de stootkracht van de revolutie in de voorafgaande periode, groot genoeg was en dus voldoende armslag verleende, om een terugtocht te kunnen volbrengen, om de taktiek van de aanval door de taktiek van een tijdelijke terugtocht, door de taktiek van een omtrekkende beweging te kunnen vervangen.

Indien dus vroeger, onder de burgerlijke heerschappij, de hervormingen bijprodukten van de revolutie waren, — nu, onder de diktatuur van het proletariaat, zijn de revolutionaire veroveringen van het proletariaat, die reserves in de handen van het proletariaat hebben opgehoopt, de bron van de hervormingen.

„De verhouding tussen hervorming en revolutie, zegt Lenin, werd slechts door het Marxisme volkomen precies en juist bepaald, waarbij Marx deze verhouding slechts van één kant kon zien en wel: onder de

verhoudingen, die de eerste, min of meer standvastige, min of meer duurzame overwinning van het proletariaat, zij het dan ook in één land, voorafgingen. Onder deze omstandigheden was de grondslag van een juiste verhouding tussen hervorming en revolutie: de hervorming is het bijproduct van de revolutionaire klassenstrijd van het proletariaat ... Na de overwinning van het proletariaat, zij het ook slechts in één land, komt er in de verhouding tussen hervorming en revolutie iets nieuws. Principieel blijft alles hetzelfde, maar in de vorm treedt een wijziging in, die Marx persoonlijk niet vooruit kon zien en die men slechts op grond van de filosofie en politiek van het Marxisme kan begrijpen ... Na de overwinning zijn zij (d.w.z. de hervormingen *J. St.*) (terwijl zij op internationale schaal, hetzelfde „bijproduct” als te voren blijven) voor dat land, waarin de overwinning is behaald, bovendien een noodzakelijke en gewettigde adempauze in die gevallen, wanneer na de hoogste krachtsinspanning, de krachten voor de revolutionaire verwezenlijking van deze of gene overgang, klaarblijkelijk onvoldoende zijn. De overwinning levert zulk een „voorraad aan krachten”, dat men zich zelfs bij een gedwongen terugtocht, in materiele, zowel als morele zin kan staande houden” (zie Deel XXVII, bl. 84—85 „Over de betekenis van het goud”, 1921).

VIII.

DE PARTIJ.

In de vóórrevolutionaire periode, in de periode van de min of meer vreedzame ontwikkeling, toen de partijen van de Ilde Internationale in de arbeidersbeweging overheersten en de parlementaire strijdvorm als grondvorm van de strijd gold — onder deze voorwaarden had de partij niet die ernstige en beslissende betekenis en zij kon die niet hebben, die zij later onder de voorwaarden van de openlijke revolutionaire Strijd verkreeg. Ter verdediging van de Ilde Internationale tegen de verschillende aanvallen zegt Kautsky, dat de partijen van de Ilde Internationale werktuigen van de vrede en niet van de oorlog zijn en dat zij juist daarom niet in staat waren, iets ernstigs tijdens de oorlog, tijdens de periode van de revolutionaire akties van het proletariaat, te ondernemen. Dat is volkomen waar. Maar wat betekent dat? Dat betekent, dat de partijen van de Ilde Internationale voor de revolutionaire strijd

van het proletariaat niet deugen, dat zij geen proletarische strijd- partijen zijn, die de arbeiders aan de macht zullen brengen, maar verkiezingsapparaten, die zich aan de parlementsverkiezingen en parlementaire strijd hebben aangepast. Daardoor wordt eigenlijk ook het feit verklaard, dat in de periode van de heerschappij van de opportunisten der Ilde Internationale niet de partij, maar de parlementsfractie als de belangrijkste politieke organisatie van het proletariaat gold. Het is bekend, dat in die periode de partij inderdaad het aanhangsel en het dienend element van de parlementsfractie was. Het behoeft wel niet te worden bewezen, dat er onder zulke verhoudingen en met zulk een partij aan het hoofd, van een voorbereiding van het proletariaat tot de revolutie geen sprake kon zijn.

De zaak veranderde echter grondig met het aanbreken van de nieuwe periode. De nieuwe periode is de periode van de openlijke botsingen der klassen, de periode van de revolutionaire akties van het proletariaat, de periode van de proletarische, revolutie, de periode van de rechtstreekse voorbereiding der krachten voor de omverwerping van het imperialisme en het grijpen van de macht door het proletariaat. Deze periode stelt aan het proletariaat nieuwe taken: het gehele partijwerk op nieuwe, revolutionaire wijze om te bouwen, de arbeiders in de geest van de revolutionaire strijd om de macht op te voeren, de reserves voor te bereiden en aan te trekken, een verbond te sluiten met de proletariërs van de naburige landen, vaste banden met de bevrijdingsbewegingen van de koloniën en afhankelijke landen aan te knopen, enz. enz. Te menen, dat deze nieuwe taken vervuld kunnen worden met de krachten van de oude sociaal-demokratische partijen, opgevoed in de vreedzame verhoudingen van het parlementarisme, — dat betekent zichzelf tot hopeloze vertwijfeling, tot de onvermijdelijke nederlaag veroordelen. Met zulk een taak op de schouders de leiding aan de oude partijen te laten, — dat betekent, zich in een toestand van volkomen ontwapening bevinden. Het is welhaast overbodig aan te tonen, dat het proletariaat met een dergelijke toestand geen vrede kon hebben.

Hieruit volgde de noodzakelijkheid van een nieuwe partij, een 98

strijdbare partij — een revolutionaire partij, dapper genoeg, om de proletariërs in de strijd om de macht aan te voeren, voldoende ervaren, om uit de ingewikkelde verhoudingen van de revolutionaire situatie wijs te worden en buigzaam genoeg, om alle klippen op de weg naar het doel te omzeilen.

Zonder een dergelijke partij valt er niet aan de omverwerping van het imperialisme, aan de verovering van de diktatuur van het proletariaat te denken.

Deze nieuwe partij is de partij van het Leninisme.

Waaruit bestaan de eigenaardigheden van deze nieuwe partij?

1) *De partij, als voorhoede van de arbeidersklasse.* De partij moet in de eerste plaats de *voorhoede* van de arbeidersklasse zijn. De partij moet de beste elementen van de arbeidersklasse, hun ervaring, hun revolutionaire gezindheid, hun onbegrensde toewijding aan de zaak van het proletariaat in zich verenigen. Maar om werkelijk de voorhoede te kunnen zijn, moet de partij uitgerust zijn met een revolutionaire theorie, met de kennis der wetten van de beweging en met de kennis der wetten van de revolutie. Zonder dat, is zij niet in staat, de strijd van het proletariaat te leiden en het proletariaat leiding te geven. De partij kan geen werkelijke partij zijn, als zij zich beperkt tot het registreren van hetgeen de massa van de arbeidersklasse beleeft en denkt, als zij achter de spontane beweging aansukkelt, indien zij niet in staat is, de traagheid en politieke onverschilligheid van de spontane beweging te overwinnen, indien zij niet in staat is, zich boven de ogenblikkelijke belangen van het proletariaat te verheffen en de massa's tot het peil van de klassebelangen van het proletariaat op te heffen. De partij moet de arbeidersklasse vooruit zijn, zij moet verder dan de arbeidersklasse zien, zij moet aan het proletariaat leiding geven en niet achter de spontane beweging aansukkelen. De partijen van de Ilde Internationale, die het „chwoetisme” prediken, zijn verkondigers van de burgerlijke politiek die het proletariaat tot de rol van werktuig in de handen der bourgeoisie veroordeelt. Alleen de partij, die het standpunt van de voorhoede van het proletariaat inneemt en in staat is, de massa's tot het peil van de klassebelangen van het proletariaat op te heffen — alleen die partij is in

Staat, om de arbeidersklasse van dé weg van het Trade-Unionisme af te brengen en haar in een zelfstandige, politieke kracht te veranderen. Deze partij is de politieke leidster van de arbeidersklasse.

Ik sprak hierboven over de moeilijkheden van de strijd der arbeidersklasse, over de ingewikkeldheid van de situatie van de strijd, over de strategie en de taktiek, over reserves en manoeuvreren, over aanval en terugtocht. Deze voorwaarden zijn niet minder ingewikkeld, zo niet ingewikkelder dan die van de oorlog. Wie kan hier de weg vinden en den millioenen proletariërs een juiste oriëntatie geven? In de oorlog kan geen enkel leger het zonder een ervaren staf stellen, wil het zichzelf niet tot de nederlaag veroordelen. Is het soms niet duidelijk, dat het proletariaat het nog veel minder zonder zulk een staf kan stellen, als het niet zichzelf aan zijn gezworen vijanden wil uitleveren? Maar waar is deze staf? Deze staf kan alleen de revolutionaire partij van het proletariaat zijn. De arbeidersklasse, zonder revolutionaire partij, is als een leger zonder staf. De partij is de legerstaf van het proletariaat.

Maar de partij kan niet enkel *voorhoede* zijn, zij moet tegelijkertijd ook een detachement, een deel van de klasse zijn en met alle wortels van haar bestaan, ten nauwste met haar zijn verbonden. Het onderscheid tussen de voorhoede en de massa der arbeidersklasse, tussen partijleden en partijlozen kan niet verdwijnen, zolang de klassen niet verdwijnen, zolang het proletariaat wordt aangevuld door elementen uit andere klassen, zolang de arbeidersklasse in haar geheel niet de mogelijkheid heeft, zich tot het peil van voorhoede te verheffen. Maar de partij zou ophouden de partij te zijn, indien dat onderscheid tot een breuk zou leiden; indien zij zich in zichzelf zou opsluiten en zich van de partijloze massa's zou losmaken. De partij kan de klasse niet leiden, indien zij niet verbonden is met de partijloze massa's, indien er geen verbinding tussen de partij en de partijloze massa's bestaat, indien deze massa's haar leiding niet akseptereren, indien de partij bij de massa's geen moreel en politiek krediet bezit. Er werden, niet lang geleden, in onze partij 200.000 arbeiders als nieuwe leden opgenomen. Het merkwaardige was hierbij, dat deze mensen niet zozeer uit eigen beweging naar de partij kwamen, dan wel, dat zij

door de overige, partijloze massa's werden gezonden, die aan het opnemen van de nieuwe leden actief deelnamen en zonder wier toestemming in het geheel geen nieuwe leden werden aangenomen. Dit feit bewijst, dat de brede massa's der partijloze arbeiders, de partij als *hun* partij beschouwen, als de partij die hen *nastaat*, waaraan zij *verwant* zijn, in wier uitbreiding en versterking zij ten sterkste belangstellen en aan wier leiding zij zich vrijwillig toevertrouwen. Het behoeft wel niet bewezen te worden, dat zonder deze onzichtbare, morele draden, die de partij met de partijloze massa's verbinden, de partij niet tot de beslissende kracht van haar klasse had kunnen worden. De partij is een onafscheidelijk deel van de arbeidersklasse.

„Wij zijn — zegt Lenin, — de partij der klasse en daarom moet *bijna de gehele klasse* (en in oorlogstijd, in de tijd van de burgeroorlog werkelijk de gehele klasse) onder leiding van onze partij handelen, moet zij zich zo nauw mogelijk aan onze partij aansluiten, maar het zou ijdele dromerij en „chwostisme” zijn, te denken, dat onder het kapitalisme de gehele of bijna de gehele klasse ooit in staat zou zijn om zich tot de bewustheid en de activiteit van haar voorhoede, van haar sociaal-demokratische partij te verheffen. Geen enkele verstandige sociaal-demokraat heeft er ooit aan getwijfeld, dat onder het kapitalisme, zelfs de vakorganisaties (die toch veel primitiever en veel toegankelijker zijn voor het bewustzijn van de onontwikkelde lagen) niet in staat zullen zijn, om bijna de gehele of de gehele arbeidersklasse te omvatten. Het betekent zichzelf voor de gek houden en zijn ogen voor de ontzaglijke omvang van onze taak sluiten, deze taak inkrimpen — als men niet wil zien, dat er tussen de voorhoede en de massa's, die door haar worden aangetrokken, een onderscheid bestaat en dat de bestendige plicht van de voorhoede is om steeds bredere lagen tot het peil van de voorhoede *op te heffen* (zie Deel VI, blz. 205—206; „Eén schrede voorwaarts, twee schreden achterwaarts”, 1904).

2) *De partij als de georganiseerde strijdafdeling van de arbeidersklasse.* De partij is niet alleen de *voorhoede* van de arbeidersklasse. Indien zij werkelijk de strijd van de klasse wil leiden, moet zij tevens de *georganiseerde* strijdafdeling van haar klasse zijn.

De taken van de partij onder het kapitalisme zijn buitengewoon omvangrijk en veelsoortig. De partij moet de strijd van het proletariaat onder de buitengewoon moeilijke verhoudingen van de binnenlandse en buitenlandse ontwikkeling leiden, zij moet het proletariaat in de aanval brengen, wanneer de situatie dat

vereist, zij moet het proletariaat aan de slagen van een krachtiger tegenstander onttrekken, als de situatie een terugtocht vereist, zij moet in de miljoenenmassa's van de ongeorganiseerde, partijloze arbeiders de geest van discipline en planmatigheid in de strijd, de geest van organisatie en uithoudingsvermogen brengen. Maar de partij kan deze taken slechts vervullen, als zij zelf de belichaming van de discipline en de georganiseerdheid is, als zij zelf de *georganiseerde* strijdafdeling van het proletariaat is. Zonder deze voorwaarden kan er van een werkelijke leiding van de miljoenenmassa's van het proletariaat door de partij, geen sprake zijn. De partij is de georganiseerde strijdafdeling van de arbeidersklasse.

De opvatting van de partij als een georganiseerd geheel, is vastgelegd in de bekende formulering van Lenin, in het eerste punt van onze partij statuten, waar de partij wordt beschouwd, als de *som* van haar organisaties, terwijl als partijleden worden beschouwd zij, die lid zijn van één van de partij organisaties. De mensjewiki, die zich reeds in het jaar 1903 tegen deze formulering verklaarden, stelden, inplaats daarvan, een „systeem” voor van het-zich-zelf-tot-de-partij-rekenen, „een systeem”, waar „de benaming” partijlid tot iederen „professor”, „gymnasiast”, tot iederen „sympathiserende” en iederen „staker”, die de partij op de een of andere manier ondersteunde, maar niet tot één van de partij-organisaties behoorde noch wenste te behoren, werd uitgebreid. Het is wel nauwelijks nodig, te bewijzen, dat dit originele „systeem”, indien het in onze partij vaste voet zou hebben verkregen, onvermijdelijk tot een overlading van de partij met professoren en gymnasiasten en tevens tot haar ontanding in een drabbige, vormloze, gedesorganiseerde „massa” zou hebben geleid, die in de zee der „sympathiserenden” ten onder zou zijn gegaan, die de grenzen tussen de partij en de klasse zou hebben uitgewist en de taak van de partij, om de ongeorganiseerde massa's tot het peil van de voorhoede op te heffen, onmogelijk zou hebben gemaakt. Nog geheel af gezien daarvan, dat onze partij onder een dergelijk opportunistisch „systeem” niet in staat zou zijn geweest, om tijdens onze revolutie, haar rol van organiserende kern van de arbeidersklasse te vervullen.

„Van het standpunt van Martow — zegt Lenin — blijft de grens van de partij volkomen onbepaald, want „iedere staker" kan zichzelf tot partijlid verklaren". Wat is het nut van deze vaagheid? Een brede verbreiding van de „benaming". De schadelijkheid daarvan is het brengen van de *desorganiserende* idee van het verwarren van de klasse met de partij" (zie Deel VI, blz. 211; „Eén schrede voorwaarts twee schreden achterwaarts", 1904).

De partij is echter niet alleen de *som* van de partij-organisaties. De partij is tegelijkertijd het eenheids *systeem* van deze organisaties, hun formele vereniging tot één geheel, met hogere en lagere organen van de leiding, met het ondergeschikt zijn van de minderheid aan de meerderheid, met praktische besluiten, die voor alle partijleden bindend zijn. Zonder deze voorwaarden kan de partij geen georganiseerd geheel zijn, kan zij niet in staat zijn, de planmatige en georganiseerde leiding van de proletarische klassenstrijd te verwezenlijken.

„*Vroeger*, — zegt Lenin, — was onze partij geen formeel georganiseerd geheel, maar slechts de som van afzonderlijke groepen en daarom kon er, behalve van een ideologische invloed, van geen andere betrekkingen tussen deze groepen sprake zijn. *Nu* zijn wij een georganiseerde partij geworden en dat betekent ook het scheppen van een macht, het veranderen van de autoriteit der idee in de autoriteit van de macht, het ondergeschikt maken van de lagere partij-instanties aan de hogere" (zie terzelfder plaatse, blz. 291).

Het beginsel van het ondergeschikt zijn van de minderheid aan de meerderheid, het beginsel van de leiding van het partij werk vanuit het centrum, lokt niet zelden aanvallen uit van de kant van onstandvastige elementen, en beschuldigingen van „bureau- kratisme", „formalisme" enz. Het zal wel niet nodig zijn, te be- Wijzen, dat het planmatige werk van de partij als geheel en de leiding van de strijd van de arbeidersklasse, zonder het aanvaarden van deze beginselen, onmogelijk zou zijn. Het Leninisme in de organisatiekwesitie, betekent het onwrikbare doorzetten van deze beginselen. De strijd tegen deze beginselen noemt Lenin „Russisch nihilisme" en „heren-anarchisme", dat bespot en ter zijde geschoven dient te worden.

Ziehier, wat Lenin over deze onstandvastige elementen in zijn boek Eén schrede voorwaarts" schrijft:

Den Russischen nihilist is dit heren-anarchisme bijzonder eigen. De'partijorganisatie lijkt hem een monsterachtige „fabriek het ondergeschikt zijn van het deel aan het geheel, van de minderheid aan de meerderheid, doet zich aan hem voor als een „knechting de arbeidsdeling onder de leiding van het centrum verwekt pij hem een tragikomisch gejammer over het veranderen van mensen in „raadjes en schroefjes” . . . het gewag maken van de organisatiestatuten van de partij, verwekt een verachtelijke grimas en de geringschattende opmerking, dat we het best helemaal zonder statuten kunnen stellen . . .” „Het is blijkbaar duidelijk, dat het geschreeuw over het beruchte bureaucratisme slechts dient als masker voor de ontevredenheid over de

samenstelling van het centrale orgaan, slechts een vijgeblad is . . . Jij bent een burokraat, omdat jij door het kongres, tegen mijn wil, bent benoemd; jij bent een formalist, omdat je op het formele besluit van het Kongres steunt en niet op mijn toestemming; jij handelt grofmechanisch, omdat je je op de „mechanische” meerderheid van het Partijkongres beroept en met mijn wens, om gekoopteerd te worden, geen rekening houdt; jij bent een autokraat, omdat je de macht niet in de handen van het knusse gezelschap wilt leggen” ^x) (zie Deel VI, blz. 310 en 287).

3) *De partij als de hoogste vorm van de klasse-organisatie van het proletariaat.* De partij is de georganiseerde strijdafdeling van de arbeidersklasse. Maar de partij is niet de enige organisatie van de arbeidersklasse. Het proletariaat bezit nog een gehele reeks andere organisaties, zonder welke het de juiste strijd tegen het kapitaal niet kan voeren: de vakverenigingen, de koöperaties, de fabrieks- en bedrijfsorganisaties, de parlamentsfrakties, de partijloze verenigingen der vrouwen, de pers, de kulturele en voorlichtingsorganisaties, de jeugdverenigingen, de revolutionaire strijdorganisaties (tijdens de openlijke revolutionaire akties), de Sow-jets van de gedeputeerden als staatsvorm der organisatie (indien het proletariaat aan de macht is) enz. De overgrote meerderheid van deze organisaties zijn partijloze organisaties en slechts een klein deel daarvan is direkt bij de partij aangesloten of vormt een vertakking van haar. Al deze organisaties zijn onder bepaalde verhoudingen absoluut noodzakelijk voor de arbeidersklasse, want zonder deze organisaties is het onmogelijk, om de klassepositie

1) Er is hier sprake van het „gezelschap” Axelrod-Martow, Potrjesow en anderen, die zich niet naar de besluiten van het Ilde Kongres voegden en Lenin van „burokratisme” beschuldigden. f•

n het proletariaat in de verschillende sferen van de strijd te versterken en het proletariaat als kracht, bestemd om de burgerlijke orde door de socialistische te vervangen, te stalen. Maar hoe kan, bij zulk een overvloed aan organisaties, een eensgezinde leiding worden verwezenlijkt? Waar is de waarborg, dat het voorhanden zijn van zulk een groot aantal organisaties niet tot meningsverschillen in de leiding zal voeren? Men zou kunnen zeggen, dat ieder van deze organisaties zijn werk doet binnen zijn afzonderlijke sfeer, dat zij daarom elkaar niet hinderen. Dat is natuurlijk juist. Maar het is eveneens juist, dat al deze organisaties hun werk moeten leiden in één richting, omdat zij één klasse, de klasse van het proletariaat dienen. De vraag rijst: wie deze lijn, deze algemene richting, waarnaar al deze organisaties hun werk moeten richten, bepaalt? Waar is de centrale organisatie, die niet alleen, dank zij de nodige ervaring, in staat is, deze algemene lijn uit te werken, maar die ook, dank zij de hiertoe noodzakelijke autoriteit, de mogelijkheid bezit, om deze organisaties te nopen, deze lijn te verwezenlijken om de eenheid in de leiding te bereiken en de mogelijkheid van onderlinge strijd uit te sluiten?

Zulk een organisatie is de partij van het proletariaat.

De partij bezit al de daartoe noodzakelijke voor waarden, ten eerste, omdat de partij het verzamelpunt is van de beste elementen van de arbeidersklasse, die rechtstreeks met de partijloze organisaties van het proletariaat zijn verbonden en hen zeer dikwijls leiden; ten tweede, omdat de partij als verzamelpunt van de beste elementen van de arbeidersklasse, de beste school is voor het opleiden van leiders van de arbeidersklasse, in staat, om door middel van alle organisatievormen aan hun klasse leiding te geven; ten derde, omdat de partij, als de beste school van de leiders der arbeidersklasse, uit hoofde van haar ervaring en autoriteit, de enige organisatie is, in staat, om de leiding van de strijd van het proletariaat te centraliseren en om alle mogelijke partijloze organisaties van de arbeidersklasse om te zetten in hulporganen en transmissieriemen, die haar met de klasse verbinden. De partij is de , ocste vorm van klasse-organisatie van het proletariaat.

^{fto}Dit betekent natuurlijk niet, dat de partijloze organisaties, de

vakverenigingen, de koöperaties, enz. formeel aan de partijleiding ondergeschikt moeten zijn. Het gaat er hier slechts om, dat die partijleden, die als onbetwistbaar invloedrijke leden tot deze organisaties behoren, alle overtuigingsmiddelen aanwenden, opdat de partijloze organisaties in hun werkzaamheid, de partij van het proletariaat zo dicht mogelijk naderen en vrijwillig haar politieke leiding aannemen.

Uit dien hoofde zegt Lenin, dat „de partij de *hoogste* vorm van klassevereniging der proletariërs is”, wier politieke leiding zich over alle andere organisatievormen van het proletariaat moet uitstrekken (zie Deel XXV, blz. 194, „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”) ¹⁾.

Daarom is de opportunistische theorie van de „onafhankelijkheid” en de „neutraliteit” van de partijloze organisaties, die *onafhankelijke* parlementsleden en *los* van de partij *staande* pers- tensen, *bekrompen* vakverenigingsleiders en *verburgerlijkte* 'operatieleiders tot resultaat heeft —, onmogelijk in overeen- emming te brengen met de theorie en de praktijk van het .eninisme.

4. *De partij als werktuig van de diktatuur van het proletariaat.* De partij is de hoogste vorm van de organiastie van het proletariaat. De partij vormt binnen de arbeidersklasse en onder de organisaties van deze klasse de leidende kern. Maar hieruit volgt volstrekt niet, dat men de partij mag beschouwen als doel op zichzelf, als een kracht, die aan zichzelf genoeg heeft. De partij is niet alleen de hoogste vorm van klasseorganisatie van het proletariaat — zij is tevens het *werktuig* in de handen van het proletariaat ter verovering van de diktatuur, zolang deze nog niet is veroverd en ter versterking en uitbreiding van de diktatuur, nadat deze is veroverd. De partij zou niet, in die mate in betekenis hebben kunnen toenemen, zij zou niet alle overige organisatievormen van het proletariaat hebben kunnen overvleugelen, indien het proletariaat niet voor het vraagstuk van de macht zou staan, indien de voorwaarden van het imperialisme, de onvermijdelijkheid van

i) Zie bl. 30 van de Nederlandse uitgave. 1933-

oorlogen, het intreden van krisissen niet de concentratie van alle krachten van het proletariaat op één punt, de vereniging van alle draden van de revolutionaire beweging op één plaats zouden hebben vereist, om de bourgeoisie ten val te kunnen brengen en de diktatuur van het proletariaat te kunnen veroveren. Het proletariaat heeft de partij in de eerste plaats nodig als militaire staf voor de succesvolle strijd om de macht. Het zal wel niet nodig zijn, te bewijzen, dat zonder een partij, die in staat is om de massa-organisaties van het proletariaat om zich te verenigen en in de loop van de strijd de leiding van de gehele beweging te centraliseren, het proletariaat in Rusland niet in staat zou zijn geweest, zijn revolutionaire diktatuur te verwezenlijken.

Maar het proletariaat heeft de partij niet alleen nodig, om de diktatuur te veroveren, het heeft haar nog meer nodig, om de diktatuur te handhaven, haar in het belang van de volledige overwinning van het socialisme te versterken en uit te breiden.

„Ongetwijfeld ziet nu reeds bijna iedereen, — zegt Lenin, — dat de bolsjewiki geen twee en een halve maand, om van twee en een half jaar maar te zwijgen, aan de macht hadden kunnen blijven, zonder de meest gestrengde, waarlijk ijzeren discipline in onze partij, zonder de volledige en onbepaalde ondersteuning van de partij door de gehele massa der arbeidersklasse, d.w.z. door allen, die in deze klassen denken eerlijk en opofferingsgezind zijn, invloed hebben en in staat zijn, om de achterlijke bevolkingslagen te leiden en met zich mee te slepen (zie Deel XXV, blz. 173 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme” Ned. uitgave bl. 5.).

Maar wat betekent de diktatuur „handhaven” en „uitbreiden”? Dat betekent — de millioenen massa’s der proletariërs de geest van discipline en georganiseerdheid bijbrengen, dat betekent — in de proletarische massa’s een versterking en een bolwerk tegen de vernielende invloed van de kleinburgerlijke stromingen en de kleinburgerlijke gewoontes opwerpen; dat betekent — het organisatorische werk van de proletariërs, bij het opvoeden en het omvormen van de kleinburgerlijke lagen ondersteunen; dat betekent — de proletarische massa’s helpen, zichzelf tot een kracht op te voeden, die in staat is, om de klassen te vernietigen en de voorwaarden voor de organisatie van de socialistische productie te

scheppen. Maar dat alles is zonder een partij, sterk door haar geslotenheid en haar discipline, onmogelijk ten uitvoer te brengen.

„De diktatuur van het proletariaat, — zegt Lenin, is een hardnekkige, al of niet bloedige, gewelddadige en vreedzame, militaire en economische, scholende en besturende strijd, tegen de krachten en tradities van de oude maatschappij. De macht der gewoonte van miljoenen en tientallen miljoenen — dat is een vreselijke macht. Zonder een ijzeren en in de strijd gestaalde partij, — zonder een partij, die het vertrouwen bezit van al, wat in de in aanmerking komende klasse eerlijk is, — zonder een partij, die de stemming van de massa's weet waar te nemen en te beïnvloeden, is het onmogelijk, zulk een strijd met goed gevolg te voeren" (zie Deel XXV blz. 190 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme")¹⁾.

Het proletariaat heeft de partij nodig, om de diktatuur te veroveren en in stand te houden. De partij is een werktuig van de diktatuur van het proletariaat.

Maar daaruit volgt, dat met het verdwijnen van de klassen, met het afsterven van de diktatuur van het proletariaat, ook de partij moet afsterven.

5) *De partij als eenheid van wil, is met het bestaan van frakties onverenigbaar.* De verovering en instandhouding van de diktatuur van het proletariaat is zonder een partij, sterk door haar aaneengesloten zijn en ijzeren discipline, niet mogelijk. Maar een ijzeren discipline in de partij is ondenkbaar zonder de eenheid van wil, zonder de volledige en onvoorwaardelijke eenheid van handelen van alle partijleden. Dit betekent natuurlijk niet, dat daardoor iedere strijd der meningen binnen de partij wordt uitgesloten. Integendeel, de ijzeren discipline sluit de kritiek en de strijd der meningen binnen de partij niet uit, maar veronderstelt deze juist. Dit betekent nog veel minder, dat de discipline „blind" moet zijn. Integendeel, een ijzeren discipline sluit niet uit, maar veronderstelt bewustheid en een vrijwillige ondergeschiktheid, want alleen een bewuste discipline kan een werkelijk ijzeren discipline zijn. Maar nadat de strijd der meningen is beëindigd, de kritiek uitgeput en een besluit is genomen, vormt de eenheid van wil, de eenheid van handelen van alle partijleden, die noodzakelijke

1) Zie blz. 25 van de Nederlandse uitgave. 1933*

voorwaarde, zonder welke noch een eensgezinde, nóch een ijzeren discipline in de partij denkbaar zijn.

„In de tegenwoordige periode van de verscherpte burgeroorlog, — ^{ze}gt Lenin, — zal de kommunistische partij alleen in dat geval haar plicht kunnen vervullen, indien zij op de meest gecentraliseerde wijze is georganiseerd, indien er in haar rijen een ijzeren discipline, een militaire discipline nabijkomend, heerst en indien haar centrale partijinstantie, een bevoegd autoritair orgaan met uitgebreide volmachten zal zijn, dat het algemene vertrouwen van de partijleden geniet” (zie de „Voorwaarden voor de opname in de Kommunistische Internationale⁰).

Dit wat betreft partijdiscipline onder de verhoudingen van de strijd in de periode vóór de verovering van de diktatuur.

Hetzelfde, zij het ook in nog hogere mate, dient gezegd te worden over de partijdiscipline in de periode na de verovering van de diktatuur.

„Wie ook maar in het minst de ijzeren discipline van de partij var het proletariaat verzwakt (vooral tijdens zijn diktatuur) — zegt Lenin — die steunt in werkelijkheid de bourgeoisie tegen het proletariaat” (zie Deel XXV, blz. 190 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”^x).

Hieruit volgt echter, dat het bestaan van frakties nóch te verenigen is met de eenheid in de partij, nóch met haar ijzeren discipline. Het is nauwelijks nodig, te bewijzen, dat het bestaan van frakties tot het vormen van meerdere centrale instanties voert en dat het bestaan van meerdere centrale instanties, het ontbreken van een algemene centrale instantie in de partij betekent, het verbreken van de eensgezinde wil, het verzwakken en ontaarden van de discipline en de diktatuur. Natuurlijk kunnen de partijen van de Ilde Internationale, die tegen de diktatuur van het proletariaat strijden en het proletariaat niet aan de macht wensen te brengen, zich een liberalisme als de vrijheid van fractie-vorming veroorloven, omdat zij helemaal geen ijzeren discipline nodig hebben. Maar de partijen van de Kommunistische Internationale, die hun

1) Zie blz. 25 van de Nederlandse uitgave. 1933. — *Red.*

werk op de grondslag van de taak van het veroveren en bevestigen van de diktatuur van het proletariaat organiseren, kunnen zich geen „liberalisme”, geen vrijheid van fractie-vorming veroorloven. De partij is een éénheid van willen, die iedere fractie- vorming en machtsverboddeling in de partij uitsluit.

Vandaar de uitspraak van Lenin over „de gevaarlijkheid van fractievorming, van het standpunt van de eenheid der partij en de verwezenlijking van de éénheid van wil van de voorhoede van het proletariaat, als de fundamentele voorwaarde voor het sukses van de diktatuur van het proletariaat”, die in een speciale resolutie van het Xde Partijkongres „Over de Partijeenheid” werd vastgelegd.

Vandaar de eis van Lenin, van „de volledige vernietiging van elke fractievorming” en van de „onmiddellijke ontbinding van alle groepen, zonder uitzondering, die zich op dit of op dat platform hebben gevormd” op straffe van „onvoorwaardelijk en onmiddellijk roeyement uit de partij” (zie de resolutie „Over de Partij eenheid”).

6) *De partij wordt -versterkt, doordat zij zich van opportunistische elementen zuivert.* De bron van fractievorming in de partij vormen haar opportunistische elementen. Het proletariaat is geen naar buiten afgesloten klasse. Het proletariaat neemt voortdurend elementen uit de boeren, de kleinburgers en de intellektuelen op, die door de ontwikkeling van het kapitalisme worden geproletariseerd. Tegelijkertijd heeft er een ontbindingsproces in de bovenste laag van het proletariaat plaats, hoofdzakelijk bij de vakvereni- gingsleiders en parlamentsleden, die door de bourgeoisie, op kosten van de koloniale overwinsten, extra voordelen krijgen. „Deze laag van verburgerlijkte arbeiders, — zegt Lenin, — of „arbeiders- aristokratie”, die, wat hun levenswijze, hun inkomsten en hun gehele wereldbeschouwing aangaat, volkomen zijn verburgerlijkt, vormen het voornaamste steunpunt van de Hde Internationale en zijn in onze dagen, het belangrijkste *sociale* (niet militaire) *steunpunt van de bourgeoisie*. Want zij zijn de echte *agenten van de bourgeoisie in de arbeidersbeweging*, de arbeidersbedienden van de klasse der kapitalisten en echte overbrengers van het refor

misme en chauvinisme” (zie Deel XIX, blz. 77, Voorreden tot de Franse en Engelse uitgave van „Het Imperialisme”).

Al deze kleinburgerlijke groepen dringen op de een of andere manier de partij binnen en brengen daar de geest van weifeling en opportunisme, de geest van ontbinding en gebrek aan vertrouwen. Zij vormen ook in hoofdzaak de bron van fractie- vorming en verval, de bron van desorganisatie en het scheuren van de partij van binnen uit. Met zulke „bondgenoten” in de achterhoede tegen het imperialisme strijden, — dat betekent in een toestand geraken van mensen, die van twee kanten, — van het front en uit de achterhoede — worden beschoten. Daarom is de meedogenloze strijd tegen zulke elementen, hun uitdrijven uit de partij, de noodzakelijke voorwaarde voor de succesvolle strijd tegen het imperialisme.

De theorie van het „overwinnen” van de opportunistische elementen door een ideeënstrijd binnen de partij, de theorie van „het te boven komen” van deze elementen binnen het raam van één partij, is een voze en gevaarlijke theorie, die de partij met verlamming en chronische onmacht bedreigt, die dreigt, haar door het opportunisme te laten opslokken, die het proletariaat van zijn revolutionaire partij, van zijn belangrijkste wapen in de strijd tegen het imperialisme dreigt te beroven. Onze partij zou niet in staat zijn geweest, zich een weg te banen, de macht te veroveren en de diktatuur van het proletariaat te organiseren, zij zou niet als overwinnaar uit de burgeroorlog te voorschijn zijn gekomen, als zij de Martows en de Dans, de Potrjesows en de Axelrods in haar gelederen zou hebben gehad. Indien het onze partij is gelukt een interne eenheid te scheppen en haar gelederen voorbeeldig vast aaneen te smeden, dan is dat in de eerste plaats, omdat zij in staat is geweest, zich tijdig van het afschuwelijke opportunisme te zuiveren en de likwidatoren en mensjewiki uit de partij te jagen. De weg van de ontwikkeling en versterking van de proletarische partij gaat langs haar zuivering van opportunisten en reformisten, sociaal-imperialisten en sociaal-chauvinisten, sociaal-patriotten en sociaal-pacifisten. De partij wordt versterkt, door haar van opportunistische elementen te zuiveren.

„Wanneer men reformisten, mensjewiki in zijn rijen heeft, zegt Lenin, — *kan* men in de proletarische revolutie *niet* overwinnen en haar *niet* verdedigen. Dat is principieel duidelijk. Dat heeft de ervaring in Rusland en Hongarije aanschouwelijk bevestigd. In Rusland waren er *meermalen* moeilijke situaties, waarin het Sowjet-regiem *zeer zeker* ten val zou zijn gebracht, indien de mensjewiki, de reformisten, de kleinburgerlijke democraten in onze partij zouden zijn gebleven. In Italië gaat men, zoals algemeen bekend is, beslissende slagen tussen het proletariaat en de bourgeoisie om het bezit van de staatsmacht tegemoet. In zulk een ogenblik is niet slechts de verwijdering van de mensjewiki, de reformisten en de Turatianen uit de partij beslist noodzakelijk, maar kan het ook nuttig zijn, voortreffelijke kommunisten uit alle verantwoordelijke posten te verwijderen wanneer zij in staat zijn tot weifelen en weifelingen vertonen wat betreft de „eenheid” met de reformisten. Aan de vooravond van de revolutie en in ogenblikken van de verbitterdste strijd om haar overwinning, kunnen de kleinste weifelingen in de partij in staat zijn, *alles te gronde te richten*, de revolutie te verhinderen en het proletariaat de macht uit handen te rukken, want deze macht is nog niet stevig en de stormloop daartegen nog zeer sterk. Indien de weifelende leiders in zulk een ogenblik weggaan, verzwakt dit niet de partij, de arbeidersbeweging en de revolutie, maar versterkt dit hen” (zie Deel XXV, blz. 462—464, — „Onoprechte redevoeringen over vrijheid”).

IX

DE STIJL VAN HET WERK

Het gaat hier niet om de literaire stijl. Ik heb hier de stijl van het werk op het oog, dat bijzondere en eigenaardige in de praktijk van het Leninisme, dat het bijzondere type van den Leninistischen funktionaris scheidt. Het Leninisme is de theoretische en praktische school, die een bijzonder type van partij- en staatsfunktionaris voortbrengt, die een bijzondere Leninistische stijl van het werk scheidt. Waaruit bestaan de karakteristieke kentekenen van deze stijl? Wat zijn haar eigenaardigheden?

Het zijn twee eigenaardigheden: a) Russisch revolutionair élan en b) Amerikaanse zakelijkheid. De stijl van het Leninisme bestaat in het verenigen van deze twee eigenaardigheden in het partijen staatswerk.

Het Russische revolutionaire élan is het tegengif tegen traagheid, routine, konservatisme, traagheid van denken en tegen het slaafs vasthouden aan de tradities van onze voorouders. Het Russische revolutionaire élan is die bezielende kracht, die gedachten opwekt, voorwaarts drijft, het verleden afbreekt en perspectieven opent. Zonder dit élan is er geen vooruitgang mogelijk. Maar dit heeft grote kans, om in de praktijk in lege „revolutionaire” dromerij te ontaarden, indien het niet met Amerikaanse zakelijkheid wordt verbonden. Aan voorbeelden van dergelijke ontaarding ontbreekt het niet. Wie kent niet de ziekte van de „revolutionaire” plannenmakerij, die berust op het geloof in de kracht van het dekreet, dat in staat is, alles in orde te brengen en te veranderen? Eén van de Russische schrijvers, I. Ehrenburg, ontwierp in de vertelling „Oeskomtsjel” (De volmaakte kommunistische mens) het type van een, door deze ziekte bezeten „bolsjewiek”, die zich ten doel had gesteld, het schema van een volmaakt-ideaal mens te ontwerpen en... die aan dit werk te gronde gaat. In dit verhaal is veel overdreven, maar dat het de ziekte juist opvat, dat is aan geen twijfel onderhevig. Maar niemand heeft zeker deze zieken zó scherp en zonder erbarmen bespot als Lenin. „Kommunistische opgeblazenheid” — zo bestempelde hij dit ziekelijke geloof in plannenmakerij en in de uitwerking van dekreten.

„Ik noem het kommunistische opgeblazenheid, — zegt Lenin, — 'Y^{an}' neer een mens, die tot de kommunistische partij behoort, omdat hij er nog niet is uitgezet, zich verbeeldt, dat hij al zijn taken, met behulp van kommunistisch gedekreter kan vervullen”, (zie Deel XXVlf, blz. 50—51, „Redevoering op het Ilde Alrussische Kongres voor politieke voorlichting” 1921).

Tegenover „*revolutionaire*” *holle frases* placht Lenin gewoonlijk de eenvoudige en dagelijkse dingen te stellen, waarmee hij er de nadruk op legde, dat „revolutionaire” plannenmakerij in tegenspraak is, zowel met de geest, als met de letter van het onvervalste Leninisme.

„Minder opgeblazen frases, — zegt Lenin, — meer eenvoudige, *dagelijkse* daden . . . Minder politiek gezwets, meer aandacht aan de allereenvoudigste, maar levende feiten van de kommunistische opbouw” . . . (zie Deel XXIV, blz. 343 en 335, „Het grote Initiatief” 1919)-

Amerikaanse zakelijkheid is daarentegen het tegengif tegen „revolutionaire” dromerij en fantastische plannenmakerij. De Amerikaanse zakelijkheid — dat is die ontembare kracht, die geen hindernissen kent en erkent, die alle hindernissen met haar zakelijke volharding uit de weg ruimt, die een eenmaal begonnen zaak niet anders dan tot het einde doorzetten kan, ook al is het geen grote zaak, en zonder welke een ernstige, opbouwende arbeid niet denkbaar is. Maar deze Amerikaanse zakelijkheid heeft alle kans, in bekrompen, beginselloze zakelijkheid te ontaarden, indien zij niet met het Russische revolutionaire élan wordt verbonden. Wie kent niet de ziekte van het bekrompen „practicisme” en de beginselloze zakelijkheid, die menig „bolsjewiek” tot ontaarding en tot het in de steek laten van de zaak van de revolutie brengt ? Deze eigenaardige ziekte weerspiegelt zich in het verhaal van B. Pielnjak „Het naakte jaar”, waar typen van Russische „bolsjewiki” zijn uitgebeeld, die weliswaar met krachtige wil en praktische vastberadenheid zeer „energiek” hun functie vervullen, maar die geen perspectief hebben, het „waarom en waartoe” niet weten en daarom van de weg van de revolutionaire arbeid afdwalen. Niemand geselde deze ziekte zo bijtend als Lenin. „Bekrompen practicisme”, „hersenloze zak en doener ij”, zo noemde Lenin deze ziekte. Hij stelde daar gewoonlijk het levende, revolutionaire werk en de noodzakelijkheid van revolutionair perspectief op ieder gebied van ons dagelijks werk tegenover en onderstreepte daarmee, dat de beginselloze zakelijkheid met het onvervalste Leninisme evenzeer in strijd is als de „revolutionaire” plannenmakerij.

Het verenigen van Russisch revolutionair élan met Amerikaanse zakelijkheid — dat maakt het wezen uit van het Leninisme in de partij- en staatsarbeid.

Slechts zulk een vereniging schenkt ons het volmaakte type van den Leninistischen funktionaris en de stijl van het Leninisme in het werk.

DE OKTOBERREVOLUTIE EN DE TAKTIEK VAN DE RUSSISCHE KOMMUNISTEN.

Voorrede bij het boek „Op weg naar Oktober”.

I.

DE BUITENLANDSE EN BINNENLANDSE VERHOUDINGEN WAARONDER DE OKTOBERREVOLUTIE PLAATS VOND.

Drie omstandigheden van buitenlandse aard bepaalden de betrekkelijk gemakkelijke wijze, waarop het de proletarische revolutie in Rusland gelukte, de ketenen van het imperialisme te verbreken en daarmee de macht van de bourgeoisie ten val te brengen.

Ten eerste, de omstandigheid, dat de Oktoberrevolutie begon in de periode van de wanhopige strijd tussen de twee voornaamste imperialistische groepen, de Engels-Franse en de Oostenrijks- Duitse, toen deze groepen, onderling gewikkeld in een worsteling op leven en dood, tijd noch middelen hadden, om aan de strijd tegen de Oktoberrevolutie ernstig aandacht te schenken. Deze omstandigheid was voor de Oktoberrevolutie van ontzaglijke betekenis, want zij schonk haar de mogelijkheid, de scherpe botsingen binnen het imperialisme te benutten voor het bevestigen en het organiseren van haar eigen krachten.

Ten tweede, de omstandigheid, dat de Oktoberrevolutie gedurende de imperialistische oorlog begon, toen de door de oorlog gekwelde en naar vrede dorstende arbeidende massa's door de logika der dingen zelf naar de proletarische revolutie, als de enige uitweg uit de oorlog, werden gevoerd. Deze omstandigheid was voor de Oktoberrevolutie van de grootste betekenis, want zij gaf haar het machtige wapen van de vrede in handen, gaf haar de mogelijkheid, de Sowjet-omwenteling te verenigen met het beëindigen van de gehate oorlog en schonk haar daarmee zowel de massale sympathie van de arbeiders in het Westen, als die van de onderdrukte volkeren in het Oosten.

Ten derde, het aanwezig zijn van een machtige arbeidersbeweging in Europa en het feit, dat er in het Westen en in het Oosten een revolutionaire crisis naderde, verwekt door de langdurige imperialistische oorlog. Deze omstandigheid was voor de revolutie in Rusland van onschatbare betekenis, want zij schonk haar bij haar strijd tegen het wereldimperialisme trouwe bondgenoten buiten Rusland.

Maar behalve deze omstandigheden van buitenlandse aard, bezat de Oktoberrevolutie nog een gehele reeks van gunstige binnenlandse voorwaarden, die haar de overwinning vergemakkelijkten.

De voornaamste dezer voorwaarden zijn de volgende:

Ten eerste genoot de Oktoberrevolutie de meest actieve ondersteuning van de overweldigende meerderheid der arbeidersklasse van Rusland.

Ten tweede had zij ongetwijfeld de ondersteuning van de arme boeren en van de meerderheid der soldaten, die naar vrede en land dorstten.

Ten derde stond aan haar hoofd, als leidende kracht, zulk een beproefde partij als de partij van de bolsjewiki, een partij, sterk niet alleen door haar ervaring en door haar door de jaren heen verworven discipline, maar ook door haar omvangrijke verbindingen met de arbeidende massa's.

Ten vierde had de Oktoberrevolutie zulke betrekkelijk gemakkelijk te overwinnen vijanden tegenover zich, als de min of meer zwakke Russische bourgeoisie, de door de boeren-, „onlusten defi- 116

nitief gedemoraliseerde klasse van de landheren en de, in de loop van de oorlog volledig bankroet geslagen partijen van het vergelijk met de bourgeoisie (de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen).

Ten vijfde stond het ontzaglijke gebied van de jonge staat te harer beschikking, waar zij, wanneer de situatie het vereiste, vrij kon manoeuvreren, zich kon terugtrekken, kon uitrusten, krachten verzamelen enz.

Ten zesde kon de Oktoberrevolutie bij haar strijd tegen de kontra-revolutie rekenen op het voorhanden zijn in het land van een voldoende hoeveelheid voedingsmiddelen, brandstoffen en grondstoffen.

Het samenvallen van deze buitenlandse en binnenlandse omstandigheden schiep die eigenaardige konstellatie, die de betrekkelijk gemakkelijke overwinning van de Oktoberrevolutie bepaalde.

Dat betekent natuurlijk niet, dat de Oktoberrevolutie, wat betref de binnenlandse en buitenlandse toestand, geen zwakke plekken had. Welke betekenis heeft bij voorbeeld al niet een zwakheid als het bekende alleenstaan van de Oktoberrevolutie, het ontbreken van een Sowjetland achter en naast haar, waarop zij zou hebben kunnen steunen? Ongetwijfeld zal de toekomstige revolutie, b.v. in Duitsland, zich in dit opzicht in veel gunstiger omstandigheden bevinden, omdat zij zulk een, wat zijn kracht betreft, ernstig te nemen Sowjet-land tot buur heeft, als onze Sowjet-Unie is. Om maar niet te spreken over zulk een zwakke plek van de Oktoberrevolutie als het ontbreken van een proletarische meerderheid in het land.

Maar deze zwakke plekken leggen slechts de nadruk op de ontzaglijke betekenis van die eigenaardige binnen- en buitenlandse omstandigheden van de Oktoberrevolutie, waarover hierboven werd gesproken.

Deze eigenaardigheid mag geen ogenblik worden vergeten. Men moet haar vooral in aanmerking nemen bij de analyse van de Duitse gebeurtenissen in de herfst van 1923. Vooral p.g. Trotski moet daaraan denken, die, zonder onderscheid te maken, een vergelijking trekt tussen de Oktoberrevolutie en de revolutie in Duitsland en

de Duitse Kommunistische Partij wegens haar werkelijke en vermeende fouten geselt.

„In Rusland, — zegt Lenin, — was het in de konkrete, historisch buitengewoon originele situatie van het jaar 1917, gemakkelijk, de socialistische revolutie te *beginnen*, terwijl het *voortzetten* en het ten einde voeren van die revolutie in Rusland moeilijker zal zijn dan in de Europese landen. Ik moest reeds in het begin van 1918 op deze omstandigheid wijzen en de latere ondervinding gedurende twee jaren heeft de juistheid van deze beoordeling volkomen bevestigd. Zulke specifieke omstandigheden als 1) de mogelijkheid, de Sowjetomwenteling te verbinden met het beëindigen (dank zij deze omwenteling) van de imperialistische oorlog, die de arbeiders en boeren tot een uiterste kwelling was geworden; 2) de mogelijkheid, gedurende een bepaalde tijd de oorlog op leven en dood tussen twee machtige wereldgroepen van imperialistische rovers uit te buiten, welke groepen zich niet tegen den Sowjet-vijand konden verenigen; 3) de mogelijkheid, een betrekkelijk langdurige burgeroorlog uit te houden, ten dele dank zij de reusachtige uitgestrektheid van het land en de slechte verkeersmiddelen; 4) het bestaan van een zo diepgaande burgerlijk-demokratische revolutionaire beweging onder de boeren, dat de partij van het proletariaat de revolutionaire eisen van de boerenpartij (de sociaal-revolutionaire partij, die in haar meerderheid, uitermate vijandig tegenover het bolsjewisme stond) overnam en ze terstond, dank zij de verovering van de politieke macht door het proletariaat, verwezenlijkte; — zulke specifieke omstandigheden zijn thans in West-Europa niet aanwezig en een herhaling van zulke of gelijksoortige omstandigheden is niet zo licht mogelijk. Derhalve is het overigens — afgezien van een reeks van andere redenen — in West-Europa moeilijker dan bij ons, — de socialistische revolutie te *beginnen*” (zie Deel XXV, blz. 205, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme”^{a)}).

Deze woorden van Lenin mogen niet worden vergeten.

3) Toen dit werd geschreven (1924) was L. Trotski nog lid van de Kommunistische Partij der Sowjet-Unie. — *Red.*

4) Zie blz. 43—44 van de Nederlandse uitgave. 1933. — *Red.*

II.

OVER TWEE BIJZONDERHEDEN VAN DE OKTOBER-REVOLUTIE OF OKTOBER EN DE THEORIE VAN DE PERMANENTE REVOLUTIE VAN P.G. TROTSKI.

Er zijn twee bijzonderheden van de Oktoberrevolutie, die in de eerste plaats moeten worden verklaard, om de innerlijke zin en de historische betekenis van deze revolutie te begrijpen.

Wat zijn dat voor bijzonderheden?

Dat is ten eerste het feit, dat de diktatuur van het proletariaat bij ons als een macht ontstond, die op de grondslag van het verbond van het proletariaat met de werkende massa's van de boeren tot stand kwam, waarbij deze massa's onder de leiding stonden van het proletariaat. Dat is ten tweede het feit, dat de diktatuur van het proletariaat zich bij ons bevestigde als het resultaat van de overwinning van het socialisme in één land, in een land, dat kapitalistisch weinig was ontwikkeld, terwijl het kapitalisme in andere, kapitalistisch meer ontwikkelde landen, bleef voortbestaan. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat de Oktoberrevolutie geen andere bijzonderheden heeft. Maar voor ons zijn deze twee bijzonderheden thans juist van belang, niet alleen, omdat zij het wezen van de Oktoberrevolutie het duidelijkst uitdrukken, maar ook, omdat zij op uitstekende wijze het opportunistische karakter van de theorie der „permanente revolutie” blootleggen.

Laten wij in het kort deze bijzonderheden beschouwen.

Het vraagstuk van de werkende massa's, van de kleine burgerij, zowel in de stad als op het platteland, het vraagstuk van het winnen van deze massa's voor het proletariaat, is het belangrijkste vraagstuk van de proletarische revolutie. Wien zal het Werkende volk in de stad en op het platteland in de strijd om de macht ondersteunen, de bourgeoisie of het proletariaat, wiens reserve zal het vormen, de reserve van de bourgeoisie of de reserve van het proletariaat? — daarvan hangt het lot van de revolutie en de duurzaamheid van de diktatuur van het proletariaat af. De

revoluties van de jaren 1848 en 1871 in Frankrijk zijn voornamelijk te gronde gegaan, omdat de boerenreserves aan de kant van de bourgeoisie bleken te staan. De Oktoberrevolutie heeft overwonnen, omdat zij in staat was, de bourgeoisie haar boerenreserves af te nemen, omdat zij in staat was deze reserves naar de kant van het proletariaat over te halen en het proletariaat in deze revolutie de enige leidende kracht van de miljoenen massa's van het werkende volk in de stad en op het platteland bleek te zijn.

Wie dit niet heeft begrepen, die zal nooit het karakter van de Oktoberrevolutie, nóch de aard van de proletarische diktatuur, nóch het eigenaardige van de binnenlandse politiek van onze proletarische macht begrijpen.

De diktatuur van het proletariaat is niet eenvoudig een bovenste regeringslaag, die door de zorgzame hand van een „ervaren strateeg”, „handig” wordt „uitgekozen” en die op deze of gene laag van de bevolking „op verstandige wijze steunt.” De diktatuur van het proletariaat is het klassenverbond van het proletariaat en de Werkende massa's van de boeren ter omverwerping van het kapitaal en ter definitieve overwinning van het socialisme, onder voorwaarde, dat de leidende kracht van dit verbond door het proletariaat wordt gevormd.

Het gaat er dus niet om, dat men de revolutionaire mogelijkheden van de boerenbevolking „een weinig” onderschat, of „een weinig” overschat, zoals enige diplomatieke verdedigers van de „permanente revolutie” het thans gelieven uit te drukken. Er is hier sprake van de aard van de nieuwe proletarische staat, die als resultaat van de Oktoberrevolutie is ontstaan. Er is hier sprake van het karakter van de proletarische macht, van de grondslagen van de diktatuur van het proletariaat zelf.

„De diktatuur van het proletariaat” — zegt Lenin — is een bijzondere vorm van het klassenverbond tussen het proletariaat als de voorhoede van het werkende volk en de talrijke, niet-proletarische lagen van het werkende volk (de kleine burgerij, de kleine baasjes, de boeren, de in- tellectuelen enz.) of met hun meerderheid, een verbond tegen het kapitaal, een verbond, dat de volledige omverwerping van het kapitaal de volledige onderdrukking van de tegenstand van de bourgeoisie en van de pogingen tot restauratie harerzijds ten doel heeft een verbond dat de definitieve stichting en bevestiging van het socialisme ten doel

heeft'* (zie Deel XXIV, blz. 311 „Voorrede bij de uitgave van de redevoering „Over het bedriegen van het volk door de leuze vrijheid en gelijkheid”, 1919).^J

En verder:

De diktatuur van het proletariaat betekent, indien men deze Latijnse, wetenschappelijk-historisch-filosofische uitdrukking in eenvoudige taai overbrengt, het volgende: slechts een bepaalde klasse, n.l. de stedelijke en in het algemeen de fabrieks-, de industrie-arbeiders zijn in staat, de gehele massa van de werkers en de uitgebuiten te leiden in de strijd voor het af werpen van het kapitalistische juk, in de loop van dit af werpen zelf, in de strijd voor het behoud en het bevestigen van de overwinning, bij het scheppen van een nieuwe socialistische maatschappelijke orde, in de gehele strijd voor de volledige vernietiging van de klassen” (zie Deel XXIV, blz. 336 „Het grote Initiatief”, 1919).

Dit is de theorie van de diktatuur van het proletariaat, zoals Lenin die heeft gegeven.

Het is een van de bijzonderheden van de Oktoberrevolutie, dat deze revolutie de klassieke verwezenlijking is van Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat.

Enige kameraden veronderstellen, dat deze theorie een zuiver „Russische” theorie is, die alleen op de Russische werkelijkheid betrekking heeft. Dat is niet juist. Dat is volkomen onjuist. Waar Lenin over de werkende massa's van de niet-proletarische klassen spreekt, die door het proletariaat worden geleid, heeft hij niet alleen de Russische boeren op het oog, maar ook de werkende elementen in de grensgebieden van de Sowjet-Unie, die tot voor kort nog koloniën van Rusland waren. Lenin herhaalde onverpoosd, dat zonder het verbond met deze massa's van de andere nationaliteiten, het proletariaat van Rusland niet kon overwinnen. In zijn artikelen over het nationale vraagstuk en in zijn redevoeringen op de kongressen van de Komintern zeide Lenin herhaaldelijk, dat de overwinning van de wereldrevolutie zonder revolutionair verbond, zonder revolutionair blok van het proletariaat in de vooraanstaande landen met de onderdrukte volkeren van de verslaafde koloniën, niet mogelijk is. Maar wat zijn de koloniën anders, dan die zelfde onderdrukte werkende massa's en in de eerste plaats de werkende massa's van de boeren? Wien is het niet bekend, dat het vraagstuk van de bevrijding der koloniën, *in het wezen van de zaak* een

vraagstuk is van de bevrijding van de werkende massa's van de niet-proletarische klassen uit de onderdrukking en de uitbuiting door het financierskapitaal ?

Maar hieruit volgt, dat Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat geen zuiver „Russische” theorie is, maar een theorie die voor alle landen geldt. Het bolsjewisme is niet enkel een Russisch verschijnsel. „Het bolsjewisme”, — zegt Lenin — is „*een voorbeeld van tactiek voor allen*” (zie Deel XXIII, blz. 386, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”) ¹⁾.

Dat zijn de karakteristieke trekken van de eerste bijzonderheid van de Oktoberrevolutie.

Hoe staat het nu, in verband met deze bijzonderheid van de Oktoberrevolutie, met de theorie van de permanente revolutie van p.g. Trotski?

Wij zullen ons niet bij het standpunt van p.g. Trotski uit het jaar 1905 ophouden, toen hij „eenvoudig” de boeren als revolutionaire kracht had vergeten en de leuze „weg met de tsaar, voor een arbeidersregering”, d.w.z. de leuze van een revolutie zonder de boeren, naar voren bracht. Zelfs p.g. Radek, deze diplomatieke verdediger van de „permanente revolutie”, is thans genoodzaakt te erkennen, dat de „permanente revolutie” in het jaar 1905 „een sprong in de lucht uit de werkelijkheid betekende. Thans erkennen blijkbaar allen, dat het niet de moeite waard is, om zich verder met deze „sprong in de lucht” bezig te houden.

Wij willen evenmin over het standpunt van p.g. Trotski uit de periode van de oorlog, zeggen wij, uit het jaar 1915, uitweiden, toen hij in zijn artikel „De strijd om de macht” er van uitging, „dat wij in het tijdperk van het imperialisme leven”, dat het imperialisme „niet de burgerlijke natie tegenover het oude regime, maar het proletariaat tegenover de burgerlijke natie stelt” en tot de gevolgtrekking kwam, dat de revolutionaire rol van de boeren kleiner moest worden, dat de leuze van de konfiskatie van de grond reeds niet meer de betekenis had, die zij vroeger bezat. Het is bekend, dat Lenin, bij het bespreken van dit artikel van Trotski,

i) Zie blz. 67 van de Nederlandse uitgave 1935. — Red.

hem er van beschuldigde, dat hij „de rol van de boeren” negeerde, dat Lenin zeide, dat „Trotski in feite de liberale arbeiders-politici van Rusland helpt, die onder „het negeren” van de rol van de boeren, de *onwil*, om de boeren voor de revolutie in beweging te brengen, verstaan” (zie Deel XVIII, blz. 318, „Over twee lijnen van de revolutie”, 1915).

Laten we liever tot de latere werken van p.g. Trotski over dit vraagstuk overgaan, tot de werken uit de periode, toen de proletarische diktatuur er reeds in was geslaagd, zich te bevestigen, toen p.g. Trotski de gelegenheid had, zijn theorie van de „permanente revolutie” aan de praktijk te toetsen en zijn fouten te verbeteren. Nemen wij het „voorwoord” van p.g. Trotski bij zijn boek „Het jaar 1905”, geschreven in 1922. Ziehier wat hij in dit „Voorwoord” over de „permanente revolutie” zegt:

„Juist in het tijdsverloop tussen de 9de Januari en de Oktoberstaking van 1905 hebben zich bij den schrijver die meningen over het karakter van de revolutionaire ontwikkeling in Rusland gevormd, die de *naam* kregen van de „theorie der permanente revolutie”. In deze geleerde uitdrukking lag de gedachte besloten, dat de Russische revolutie, die rechtstreeks voor burgerlijke doeleinden staat, daarbij echter niet kan blijven stilstaan. De revolutie kan haar naastbij liggende burgerlijke taken niet anders vervullen, dan door het proletariaat aan de macht te brengen. Heeft dit laatste echter de macht in handen genomen, dan kan het zich niet beperken binnen het burgerlijke raam van de revolutie. Integendeel, ter verzekering van haar overwinning, moet de proletarische voorhoede reeds vanaf het allereerste begin van haar heerschappij ten diepste, niet alleen in de feodale, maar ook in de burgerlijke eigendom ingrijpen. Hierbij zal het proletariaat niet alleen met alle groeperingen van de bourgeoisie, die het in het begin van zijn revolutionaire strijd hebben ondersteund, *in vijandelijke botsing* komen, maar ook met de *brede massa's van de boeren*, met wier hulp het aan de macht is gekomen. De tegenstellingen in de positie van de arbeiders-regering in een achterlijk land, waar de overweldigende meerderheid van de bevolking uit boeren bestaat, kunnen *slechts* op internationale schaal worden opgelost, in de arena van de proletarische wereldrevolutie” *).

Zo spreekt p.g. Trotski over zijn „permanente revolutie”.

Men behoeft slechts dit citaat met het hierboven aangehaalde citaat uit de werken van Lenin over de diktatuur van het prole-

1) Kursief van mij. *J. Si.*

tariaat te vergelijken, om de gehele kloof te begrijpen, die Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat van de theorie van de „permanente revolutie” van p.g. Trotski scheidt.

Lenin spreekt over het *verbond* van het proletariaat met de werkende lagen van de boeren, als de grondslag voor de diktatuur van het proletariaat. Bij Trotski komt het echter neer op „*vijandelijke botsingen*” tussen „de proletarische voorhoede” en „de brede massa's van de boeren”.

Lenin spreekt over de *leiding* van de werkende en uitgebuite massa's door het proletariaat. Bij Trotski komt het echter neer op „*tegenstellingen*” in de positie van de arbeidersregering in een achterlijk land, waar de overweldigende meerderheid van de bevolking uit boeren bestaat.

Volgens Lenin put de revolutie haar krachten in de eerste plaats uit de arbeiders en de boeren van Rusland zelf. Bij Trotski komt het er echter op neer, dat de noodzakelijke krachten *slechts* „uit de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat” kunnen worden geput.

Maar wat te doen, indien de internationale revolutie er toe veroordeeld is, met vertraging te komen ? Is er ergens een lichtpunt voor onze revolutie? P.g. Trotski geeft geen enkel lichtpunt, want „de tegenstellingen in de toestand van de arbeidersregering... kunnen hun oplossing slechts vinden... in de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat.” Volgens dit plan, blijft er voor onze revolutie slechts één perspectief over: in haar tegenstellingen verder vegeteren en tot op de wortel verrotten in afwachting van de wereldrevolutie.

Wat betekent de diktatuur van het proletariaat volgens Lenin ?

De diktatuur van het proletariaat is de macht, die steunt op het verbond van het proletariaat en de werkende massa's van de boeren, ter „volledige omverwerping van het kapitaal”, ter „definitieve schepping en bevestiging van het socialisme.”

Wat betekent de diktatuur van het proletariaat volgens Trotski? ■ .

De diktatuur van het proletariaat is de macht, die met de brede

massa's van de boeren in „vijandelijke botsingen” geraakt en de oplossing van de „tegenstellingen”, *slechts* „in de arena van de wereldrevolutie van het proletariaat” zoekt.

Waardoor onderscheidt zich deze „theorie” van de „permanente revolutie” van de bekende theorie van het mensjewisme, die de idee van de diktatuur van het proletariaat verwerpt?

In het wezen van de zaak door niets.

Twijfel is uitgesloten. De „permanente revolutie” is geen eenvoudige onderschatting van de revolutionaire mogelijkheden van de boerenbeweging. De „permanente revolutie” is een onderschatting van de boerenbeweging, die tot de *verwerping* van Lenin's theorie van de diktatuur van het proletariaat voert.

De „permanente revolutie” van p.g. Trotski is een andere verschijningsvorm van het mensjewisme.

Zo staat het met de eerste bijzonderheid van de Oktoberrevolutie.

Welke zijn de karakteristieke kanten van de tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie.

Bij het bestuderen van het imperialisme, vooral in de oorlogsperiode, kwam Lenin tot de wet van de ongelijkmatige en sprongsgewijze economische en politieke ontwikkeling van de kapitalistische landen. Naar de zin van deze wet, voltrekt zich de ontwikkeling van de ondernemingen, de trusts, de takken van industrie en van de afzonderlijke landen niet gelijkmatig, niet naar een vastgestelde orde, niet zo, dat één trust, één tak van industrie, of één land voortdurend vooruitgaat en andere trusts of landen de een na de ander in een bepaalde orde volgen — maar sprongsgewijze, met onderbrekingen in de ontwikkeling van enkele landen en met sprongen voorwaarts in de ontwikkeling van andere landen. Daarbij leidt het „volkomen gewettigde” streven van de achterblijvende landen, om hun posities te handhaven en het evenzeer „gewettigde” streven van de vooruitspringende landen, om nieuwe posities te veroveren er toe, dat militaire botsingen tussen de imperialistische landen een onafwendbare noodzakelijkheid zijn. Dat- was b.v. het geval met Duitsland, dat een halve eeuw geleden, vergeleken bij Frankrijk en Engeland, een achterlijk land was. Hetzelfde moet worden gezegd van Japan, vergeleken bij Rusland. Het is echter be-

kend, dat reeds in het begin van de XXste eeuw, Duitsland en Japan zó ver vooruitsprongen, dat het eerste land ei in slaagde Frankrijk in te halen en Engeland van de wereldmarkt begon te verdringen.— en het tweede — Rusland. Uit deze tegenstellingen vloeide, zoals bekend is, de jongste imperialistische oorlog voort.

Deze wet gaat van het vólgende uit:

— „Het kapitalisme is uitgegroeid tot een wereldsysteem van koloniale onderdrukking en financiële worging van de overgrote meerderheid van de bevolking der aarde, door een handvol vooraanstaande landen” (zie het voorwoord voor de Franse uitgave van het „Imperialisme” van Lenin, Deel XIX, blz. 74).

— „De verdeling van deze „buit” vindt plaats tussen twee toL drie van top tot teen gewapende rovers, die de wereld beheersen (Amerika, Engeland, Japan), die wegens het verdelen van *hïin* buit de gehele aarde in *hun* oorlog betrekken” (vgl. ter zelf der plaatse).

— De groei van de tegenstellingen in het wereldsysteem van financiële onderdrukking en de onvermijdelijkheid van militaire botsingen leiden er toe, dat het wereldfront van het imperialisme licht kwetsbaar is voor de revolutie en dat de doorbraak van dit front in afzonderlijke landen waarschijnlijk is.

— Deze doorbraak zal des te waarschijnlijker op die punten en in die landen plaats vinden, waar de keten van het imperialistische front zwakker is, d.w.z. waar het imperialisme het zwakst is beslagen en de revolutie zich het gemakkelijkst kan ontplooiën.

— Dientengevolge is de overwinning van het socialisme in één land, zelfs indien dit land kapitalistisch minder is ontwikkeld, bij het behoud van het kapitalisme in andere landen, zelfs indien deze landen kapitalistisch meer zijn ontwikkeld — zeer wel mogelijk en waarschijnlijk.

Dat zijn, in een paar woorden, de grondslagen van Lenin's theorie van de proletarische revolutie.

Waarin bestaat de tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie ?

De tweede bijzonderheid van de Oktoberrevolutie ligt hierin, dat deze revolutie een voorbeeld is van de toepassing van Lenin's

„de proletarische revolutie in de praktijk.
 theorie van von^erhe|j van de Oktoberrevolutie niet heeft bc-
 ^yie deze^^ njmmer |iet internationale wezen van deze revolutie,
 ^Thaar kolossale internationale macht, nóch haar eigenaardige
 buitenlandse politiek kunnen begrijpen.

De ongelijkmatigheid van de economische en de politieke ontwikkeling” — zegt Lenin — „is een absolute wet van het kapitalisme. Hieruit volgt, dat de overwinning van het socialisme oorspronkelijk in enkele, of zelfs in één enkel, afzonderlijk genomen kapitalistisch land mogelijk is. Het overwinnende proletariaat van dit land zou zich na de kapitalisten te hebben onteigend en de socialistische produktie in eigen land te hebben georganiseerd, *tegen* de overige kapitalistische wereld verheffen, de onderdrukte klassen van de overige landen voor zich winnen, de opstand tegen de kapitalisten in deze landen aanwakkeren en, wanneer dit noodzakelijk zou zijn, zelfs met militaire kracht tegen de uitbuitersklassen en hun staten optreden”. Want „de vrije vereniging van de landen in het socialisme is zonder een min of meer langdurige, hardnekkige strijd van de socialistische republieken tegen de achterlijke staten niet mogelijk” (zie „Over de leuze van de Verenigde Staten van Europa” Ned. uitg. dl. V. bl. 154.)

De opportunisten van alle landen beweren, dat de proletarische revolutie — indien ze volgens hun theorie nog wel ergens mag beginnen — slechts in industrieel ontwikkelde landen kan beginnen en dat, hoe meer ontwikkeld in industrieel opzicht deze landen zijn, des te meer kans is er voor de overwinning van het socialisme, waarbij de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme in één land, dat dan nog kapitalistisch weinig is ontwikkeld, bij hen als iets volkomen onwaarschijnlijk is uitgesloten. Reeds tijdens de oorlog stelde Lenin, steunend op de wet van ongelijkmatige ontwikkeling van de imperialistische staten, zijn theorie van de proletarische revolutie, van de overwinning van het socialisme in één land, zelfs als dat land kapitalistisch minder is ontwikkeld, tegenover de theorie van de opportunisten.

Het is bekend, dat de Oktoberrevolutie ten volle de jn.sthe.d
 T ■ •. theorie van de proletarische revolutie heeft bevestigd.
 van Lenin s theor met de „permanente revolutie van p.g.
 Hoe staat het nu oogpunt van Lenin's theorie van de
 Trotski, gezien vanuit het o gp
 proletarische revolutie.

Nemen wij de brochure van p.g. Trotski „Onze revolutie” (1906). P.g. Trotski schrijft:

„Zonder rechtstreekse staatsondersteuning van het Europese proletariaat, zal de arbeidersklasse van Rusland niet in staat zijn, aan de macht te blijven en haar tijdelijke heerschappij in een langdurige socialistische diktatuur te veranderen. Daar valt geen ogenblik aan te twijfelen”.

Wat zegt dit citaat? Dat de overwinning van het socialisme in één land, in het gegeven geval in Rusland, niet mogelijk is, „zonder rechtstreekse staatsondersteuning van het Europese proletariaat”, d.w.z. vóór de verovering van de macht door het Europese proletariaat.

Wat heeft deze „theorie” gemeen met Lenin’s stelling over de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme „in een afzonderlijk genomen, kapitalistisch land”?

Het is duidelijk, dat zij daarmee niets gemeen heeft.

Nemen wij echter aan, dat deze brochure van p.g. Trotski, verschenen in 1906, toen het moeilijk was, het karakter van onze revolutie te bepalen, enige onwillekeurige fouten bevat en niet ten volle met de opvattingen van p.g. Trotski in een latere periode overeenstemt. Beschouwen wij een andere brochure van p.g. Trotski, zijn „Program van de vrede”, dat vóór de Oktoberrevolutie van 1917 verscheen en dat nu (in 1924) in zijn boek „1917” werd herdrukt. In deze brochure kritiseert p.g. Trotski Lenin’s theorie der proletarische revolutie in zake de overwinning van het socialisme in één land en plaatst hiertegenover de leuze van de Verenigde Staten van Europa. Hij beweert, dat de overwinning van het socialisme in één land niet mogelijk is, dat de overwinning van het socialisme slechts mogelijk is, als overwinning van enige van de belangrijkste landen van Europa (Engeland, Rusland, Duitsland), die zich als de Verenigde Staten van Europa aaneensluiten, óf dat zij in het geheel niet mogelijk is. Hij zegt ronduit, dat „een zegevierende revolutie in Rusland of in Engeland niet denkbaar is zonder een revolutie in Duitsland of omgekeerd”.

„Het enige, ook maar enigszins konkrete, historische argument” —, zegt p.g. Trotski — „tegen de leuze van de Verenigde Staten werd in de Zwitserse „Sozialdemokrat” (het toenmalige centraal-orgaan van

de J?o1sJe^{wlxx} 'SZ_ in de volgende zin geformuleerd. „De ongelijkmatigheid van de economische en politieke ontwikkeling is een absolute wet van het kapitalisme". Hieruit trok de „Sozialdemokrat" de konklusie, dat de overwinning van het socialisme in één land mogelijk is en dat het daarom met noodzakelijk is, de diktatuur van het proletariaat in iedere afzonderlijke staat afhankelijk te maken van het stichten van de Verenigde Staten van Europa. Het feit, dat de kapitalistische ontwikkeling van de verschillende landen ongelijkmatig is, is volkomen onaanvechtbaar. Maar deze ongelijkmatigheid zelf is zeer ongelijkmatig. Het kapitalistische peil van Engeland, Oostenrijk, Duitsland en Frankrijk is niet hetzelfde. Maar vergeleken bij Afrika en Azië vormen al deze landen het kapitalistische „Europa", dat rijp is voor de sociale revolutie. Dat geen enkel land in zijn strijd op het andere „moet wachten" — is een elementaire gedachte, die nuttig is en noodzakelijk herhaald moet worden, opdat de idee van de parallel lopende, internationale aktie, niet door de idee van een af wachtende, internationale lijdelijkheid zal worden vervangen. Zonder op de anderen te wachten, beginnen en vervolgen wij de strijd op nationale bodem, in de volle overtuiging, dat ons initiatief een stoot zal geven aan de strijd in de andere landen; indien dat echter niet zou gebeuren, dan zou het een hopeloze veronderstelling zijn — waarvan zowel de ervaring der geschiedenis, als theoretische argumenten getuigen — dat b.v. het revolutionaire Rusland het tegen een konservatief Europa zou kunnen uithouden, of dat ee socialistisch Duitsland geïsoleerd in de kapitalistische wereld zou kui nen bestaan".

Zoals gij ziet, hebben wij dezelfde theorie van de gelijktijdige overwinning van het socialisme in de vooraanstaande landen van Europa voor ons, die, in den regel, Lenin's theorie van de revolutie, van de overwinning van het socialisme in één land, uitsluit.

Het lijdt geen twijfel, dat voor de *volledige* overwinning van het socialisme, voor de *volledige* waarborg tegen het herstel van de oude orde, de gemeenschappelijke inspanning van het proletariaat van meerdere landen noodzakelijk is. Het lijdt geen twijfel, dat zonder de ondersteuning van onze revolutie door het Europese proletariaat, het Russische proletariaat zich niet tegen de algemene aanval had kunnen staande houden, evenmin als de revolutionaire beweging in het Westen zich zonder de ondersteuning door de Russische revolutie in dat tempo zou hebben kunnen ontwikkelen, waarin zij zich na de proletarische diktatuur in Rusland begon te ontwikkelen. Het lijdt geen twijfel, dat wij ondersteuning nodig hebben. Maar wat betekent de ondersteuning van onze revolutie door het West-Europese proletariaat? De sympathie van de Euro-

pese arbeiders van onze revolutie, hun bereidheid, om de interventieplannen van de imperialisten te verijdelen — betekent dit alles een ondersteuning, een ernstige hulp? Zeer zeker, ja. Zonder een dergelijke ondersteuning, zonder een dergelijke hulp, niet alleen van de Europese arbeiders, maar ook van de koloniale en de afhankelijke landen zou de proletarische diktatuur in Rusland het uiterst moeilijk hebben gehad. Was tot nu toe deze sympathie en deze hulp voldoende, om met de kracht van ons Rode Leger en de bereidheid van de arbeiders en boeren in Rusland om het socialistische vaderland manmoedig te verdedigen, was dit alles voldoende, om de aanvallen van de imperialisten af te slaan en de noodzakelijke voorwaarden voor een ernstige opbouwende arbeid te veroveren? Ja, dat was voldoende. Neemt de sympathie toe of neemt zij af? Zij neemt ongetwijfeld toe. Bestaan er bij ons gunstige omstandigheden, niet alleen om de organisatie van de socialistische volkshuishouding vooruit te brengen, maar ook om van onze kant zowel de West-Europese arbeiders, als de onderdrukte Oosterse volkeren steun te kunnen verlenen? Ja, die bestaan. Daarvan getuigt op zeer welsprekende wijze de zevenjarige geschiedenis van de proletarische diktatuur in Rusland. Kan men ontkennen, dat bij ons reeds een machtige opgang van het werk is begonnen? Neen, dat kan niet worden ontkend.

Welke betekenis kan na dit alles de verklaring van p.g. Trotski hebben, dat het revolutionaire Rusland het niet tegen een konservatief Europa zou kunnen uithouden?

Zij kan slechts één betekenis hebben: ten eerste, dat p.g. Trotski de innerlijke macht van onze revolutie niet voelt; ten tweede, dat p.g. Trotski de onschatbare betekenis van de morele ondersteuning niet begrijpt, die de arbeiders van het Westen en de boeren van het Oosten aan onze revolutie verlenen; ten derde, dat p.g. Trotski de innerlijke onmacht, die heden het imperialisme verteert, niet begrijpt.

Meegesleept door zijn kritiek op Lenin's theorie van de proletarische revolutie, heeft p.g. Trotski in zijn brochure „Het program van de vrede”, die in 1917 verscheen en in 1924 werd herdrukt, zichzelf onwillekeurig de beslissende nederlaag toegebracht.

• hien is ook deze brochure van p.g. Trotski verouderd Maar ^{ml}.^s^ et met zjjn huidige opvattingen overeen? Nemen wij en komt ^z^erken van p g Trotski, die na de overwinning van de ^{de} Harische revolutie *in één land*, in Rusland, werden geschreven. Nemen wij b.v. het „Nawoord” van p.g. Trotski bij de nieuwe uitgave van de brochure „Het program van de vrede”, dat in 1922 werd geschreven. Ziehier wat hij in dit „Nawoord” schrijft:

„De bewering, die in het „Program van de vrede” meermalen wordt herhaald, dat de proletarische revolutie niet met sukses binnen nationale perken voltooid kan worden, zullen vele lezers wellicht door de bijna vijfjarige ervaring van onze Sowjet-republiek als weerlegd beschouwen. Een dergelijke gevolgtrekking zou echter ongegrond zijn. Het feit, dat de arbeidersstaat zich in één land, en daarbij in een achterlijk land, tegen de gehele wereld heeft kunnen handhaven, getuigt van de kolossale macht van het proletariaat, dat in andere, meer vooraanstaande, meer geciviliseerde landen in staat zal zijn, werkelijk wonderen te verrichten. Maar, hoewel wij ons in politiek en militair opzicht als staat hebben gehandhaafd, zijn wij toch nog niet tot het scheppen van een socialistische maatschappij gekomen, ja, daar zelfs nog niet aan toe gekomen . . . Zolang in de overige Europese Staten de bourgeoisie de macht in handen heeft, zijn wij gedwongen in de strijd tegen de eko- nomische isolatie een vergelijk met de kapitalistische wereld te zoe- .^{eni} terzelfdertijd kan men met zekerheid zeggen, dat dit vergelijk ons in het beste geval kan helpen, deze of gene economische wonden te doen genezen, deze of gene stap voorwaarts te doen, dat echter een werkelijke opbloei van de socialistische volkshuishouding in Rusland *slechts* mogelijk zal zijn *na de overwinning* ^x) van het proletariaat in de voornaamste landen van Europa”.

Zo spreekt p.g. Trotski, waarbij hij duidelijk tegen de werkelijkheid zondigt en hardnekkig zijn best doet, de „permanente revolutie” van de definitieve ondergang te redden.

Hieruit volgt, dat wij, hoe wij ons ook mogen keren en wenden, niet alleen „niet” tot het scheppen van een socialistische gemeenschap „zijn gekomen” maar er zelfs niet „aan toe zijn gekomen”. Deze of gene heeft, blijkt het, zijn hoop gesteld op een „vergelijk met de kapitalistische wereld”, maar ook dit vergelijk kan blijkbaar tot niets leiden, want hoe wij ons ook mogen keren of wenden een werkelijke opbloei van de socialistische huishouding

kan niet worden bereikt, zolang het proletariaat in de „voornaamste landen van Europa” niet heeft overwonnen.

En daar de overwinning in het Westen ei nog met is, blijft er voor de revolutie in Rusland slechts de „keuze over. of tot op de wortel te verrotten, óf tot een burgerlijke staat te ontaarden.

Niet voor niets spreekt p.g. Trotski reeds sedert twee jaren over de „ontaarding” van onze partij.

Niets voor niets voorspelde p.g. Trotski vorig jaar de „ondergang” van ons land.

Hoe is deze zonderlinge „theorie” met de theorie van de „overwinning van het socialisme in één land” in overeenstemming te brengen?

Hoe is dit zonderlinge „perspektief” in overeenstemming te brengen met het perspektief van Lenin, dat de nieuwe economische politiek ons de mogelijkheid zal schenken, „het fundament van de socialistische economie op te bouwen” ?

Hoe is de „permanente” hopeloosheid in overeenstemming te brengen met b.v. de volgende woorden van Lenin:

„Het socialisme is thans al niet meer een vraagstuk van de verre toekomst, de een of andere abstraktie of het een of andere heiligenbeeld. Wat betreft de heiligenbeelden zijn wij bij onze oude, zeer slechte mening gebleven. Wij hebben het socialisme in het dagelijkse leven getrokken en hier moeten wij het klaarspelen. Dat is onze taak van heden dat is de taak van ons tijdperk. Veroorloof mij, te eindigen met de overtuiging tot uiting te brengen, dat, hoe moeilijk deze taak ook moge zijn, hoe nieuw ook in vergelijking met onze vroegere taken en hoeveel moeilijkheden zij ons ook moge veroorzaken, — wij allen tezamen, niet morgen, maar over enige jaren, deze taak, het koste wat het wil, zullen vervullen, zó, dat het Rusland van de Nep een socialistisch Rusland zal worden” (zie Deel XXVII, blz. 361 „Redevoering op het plenum van de Sowjet van Moskou”, 1922).

Hoe is deze „permanente” duisternis met b.v. de volgende woorden van Lenin in overeenstemming te brengen.

„Inderdaad, alle grote produktiemiddelen in het bezit van de staat, de staatsmacht in handen van het proletariaat, het verbond van dit proletariaat met de vele millioenen kleine en kleinste boeren, het verzekeren van de leiding van dit proletariaat met betrekking tot de boeren enz. — is dit soms niet alles wat nodig is, om uit de koöpe- ratie, alleen al uit de koöperatie, die wij vroeger als een kruidenierszaakje

• Vornzicht thans onder de Nep het recht heb .
I den en die wij in zeker op^{zich} , niet aU wat nodig is voor het

^b Enuwen van de voieo'K_{maatschappij}, maar dat is alles, wat £ opbouw v“
d_n^e dTv[^] deze opbouw” (zie Deel XXVII, blz. 392, ⁿOve^gr^edⁿe koöperatie,
1923)-

" is duidelijk, dat hier geen enkele overeenstemming aanwezig • en
dat die er ook niet kan zijn. De „permanente revolutie van ^{IS} Trotski is de
ontkenning van Lenin's theorie van de proletarische revolutie en
omgekeerd — Lenin's theorie van de prole- tarische revolutie is de
ontkenning van de theorie van de „perma- mente” revolutie”.

Ongeloof in de kracht en de bekwaamheid van onze revolutie, ongeloof
in de kracht en de bekwaamheid van het Russische proletariaat,— dat is
de ondergrond van de theorie van de „permanente revolutie”.

Tot nu toe werd gewoonlijk slechts op *één* zijde van de theorie van de
„permanente revolutie” de nadruk gelegd — op het ongeloof m de
revolutionaire mogelijkheden van de boerenbeweging. Thans moet naar recht
en billijkheid deze zijde noodzakelijk met een andere zijde •— met het
ongeloof in de kracht en bekwaamheid ^{'an} het Russische proletariaat worden
aangevuld.

Waardoor onderscheidt zich de theorie van p.g. Trotski van de gewone
theorie van het mensjewisme, dat de overwinning^r van het socialisme in één
land en bovendien in een achterlijk land, niet mogelijk is, zonder een daaraan
voorafgaande overwinning van de proletarische revolutie in de „voornaamste
landen van West- Europa”?

In het wezen van de zaak — door niets.

Er is geen twijfel mogelijk. De theorie van de „permanente revolutie” van p.g. Trotski
is een variëteit ^{x)} van het mensjewisme.

Er zijn in de laatste tijd in onze pers dubbelhartige diplomaten opgedoken, die
trachten, de theorie van de permanente revolutie”, ^r theorie, die iets met het
Leninisme

binnen te smokkelen als eet ^r theorie bleek in 1905 niet
gemeen heeft. Zeker, zegg ^{Tro} ^J ^{tski} ^{jjgt} echter hierin, dat hij toen te deugen. De fout
van p-s- - __4- -- Red.

te ver vooruitsnelde en trachtte, op de situatie van 1905 iets in toepassing te brengen, wat er toen niet op toegepast kon worden. Maar later, zeggen zij, b.v. in Oktober 1917, toen de revolutie volkomen rijp was geworden, bleek de theorie van p.g. Trotski volkomen op haar plaats te zijn. Het is niet moeilijk, te raden, dat de belangrijkste van deze diplomaten p.g. Radek is. Men hore slechts:

„De oorlog groef een afgrond tussen de boeren, die naar grond en de vrede streefden en de kleinburgerlijke partijen; de oorlog bracht de boeren onder de leiding van de arbeidersklasse en haar voorhoede — de partij van de bolsjewiki. Niet de diktatuur van de arbeidersklasse en de boeren werd mogelijk, maar de diktatuur van de arbeidersklasse, die op de boeren steunt. Datgene, wat Rosa Luxemburg en Trotski in 1905 tegen Lenin aanvoerden (d.i. de „permanente revolutie" *J. St.*) bleek in werkelijkheid de tweede étape van de historische ontwikkeling te zijn".

Hier is ieder woord een verdraaiing.

Het is niet waar, dat tijdens de oorlog „niet de diktatuur van iet proletariaat en de boeren, maar de diktatuur van de arbeidersklasse, die op de boeren steunt, mogelijk werd". In werkelijkheid was de Februari-revolutie van het jaar 1917, de verwezenlijking van de diktatuur van het proletariaat en de boeren, in een eigenaardige verstrengeling met de diktatuur van de bourgeoisie.

Het is niet waar, dat de theorie van de „permanente revolutie", die p.g. Radek beschaamd verzwijgt, in 1905 door Rosa Luxemburg en Trotski werd opgesteld. In werkelijkheid werd deze theorie door Parvus en Trotski naar voren gebracht. Thans, na tien maanden, herstelt p.g. Radek zijn fout, omdat hij het nodig acht Parvus wegens de „permanente revolutie" uit te schelden. Maar de gerechtigheid eist van p.g. Radek, dat hij ook de compagnon van Parvus, p.g. Trotski uitscheldt.

Het is niet waar, dat de „permanente revolutie", die door de revolutie van 1905 werd opzij geschoven, in de „tweede étape van de historische ontwikkeling" d.w.z. tijdens de Oktoberrevolutie juist bleek te zijn. De gehele loop van de Oktoberrevolutie, haar gehele ontwikkeling heeft de volledige onhoudbaarheid van de theorie van de „permanente revolutie", haar volkomen onverenig

baarheid met de grondslagen van het Leninisme aangetoond en bewezen.

Achter zoetelijke redeneringen en voze diplomatie kan men de gapende afgrond niet verbergen, die tussen de theorie van de „permanente revolutie” en het Leninisme ligt.

III.

OVER ENIGE BIJZONDERHEDEN VAN DE TAKTIEK DER BOLSJEWIKI IN DE PERIODE VAN DE VOOR- BEREIDING VAN DE OKTOBER-REVOLUTIE.

Om de taktiek van de bolsjewiki tijdens de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie te kunnen begrijpen, moet men zich minstens over enige zeer belangrijke bijzonderheden van deze taktiek klaarheid verschaffen. Dit is des te meer noodzakelijk, omdat in de talrijke brochures over de bolsjewistische taktiek, juist aan deze bijzonderheden niet zelden stilzwijgend wordt voorbijgegaan.

Wat zijn dat voor bijzonderheden?

De eerste bijzonderheid. Hoort men p.g. Trotski, dan zou men kunnen menen, dat er in de geschiedenis van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie slechts twee periodes zijn, de periode van de verkenning en de periode van de opstand, maar dat al, wat daar bovenuit gaat, uit den boze is. Wat was de Aprilmanifestatie van het jaar 1917? „De April-manifestatie, die een meer „linkse koers insloeg dan noodzakelijk was, was een verkenningsuitval, om de stemming van de massa's en de onderlinge betrekkingen tussen hen en de Sowjet-meerderheid te toetsen”. En wat was de Juli-demonstratie van het jaar 1917? Volgens de mening van p.g. Trotski, kwam het „in het wezen van de zaak ook deze keer neer op een nieuwe, meer uitgebreide verkenning, op een nieuwe, hogere étappe van de beweging”. Onnodig te zeggen, dat de Juni-demon-

■stratie in het jaar 1917, die op verlangen van onze partij werd gehouden, naar de opvatting van p.g. Trotski, eerst recht als een „verkenning” moet worden beschouwd.

Dat wil dus zeggen, dat de bolsjewiki in Maart 1917 reeds een gereedstaand politiek leger van arbeiders en boeren zouden hebben gehad en als zij het nóch in April, nóch in Juni, nóch in Juli voor de opstand in beweging brachten en zich slechts met „verkenningen” bezighielden, dan zou dit alleen hieraan te wijten zijn, dat de „betreffende verkenningen” toen geen gunstige „resultaten” hebben opgeleverd.

Onnodig te zeggen, dat deze simplistische voorstelling van de politieke taktiek van onze partij niets anders betekent, dan het verwisselen van de gangbare militaire taktiek met de revolutionaire taktiek van de bolsjewiki.

In werkelijkheid waren al deze demonstraties in de eerste plaats het resultaat van de elementaire druk van de massa's, het resultaat van de zich op straat uitende verbolgenheid van de massa's tegen de oorlog.

In werkelijkheid bestond de rol van de partij hier in het leiding en vorm geven aan de spontaan uitbarstende akties van de massa's, volgens de lijn van de revolutionaire leuzen van de bolsjewiki.

In werkelijkheid hadden de bolsjewiki in Maart van het jaar 1917 geen gereedstaand, politiek leger en konden zij dit ook niet hebben. De bolsjewiki formeerden zulk een leger eerst in de loop van de strijd en tijdens de botsingen van de klassen van April tot Oktober 1917, (en zij hadden dit tenslotte in Oktober 1917 geformeerd), zij formeerden het zowel door middel van de April- manifestatie, als van de Juni- en Julidemonstraties, zowel door middel van de verkiezingen voor de distrikts-Doema's, als van de algemene verkiezingen voor de stedelijke Doema's, zowel door middel van de strijd tegen de Kornilow-putsch, als door middel van de verovering van de Sowjets. Een politiek leger is niet hetzelfde als een militair leger. Terwijl de militaire bevelvoering de oorlog eerst begint, als het een gereedstaand leger in handen heeft, moet de partij in de loop van de strijd, in de loop van de botsingen der klassen, haar leger zelf scheppen, naar gelang

de massa's zelf door hun eigen ervaring zich van de juistheid van de leuzen der partij, van de juistheid van haar politiek overtuigen.

Zeker, iedere dergelijke demonstratie wierp tegelijkertijd een zeker licht op de, voor het oog verborgen krachtsverhoudingen, was een zekere verkenning, maar hier was de verkenning niet de aanleiding tot de demonstratie, maar haar natuurlijk resultaat.

Bij de ontleding van de gebeurtenissen vóór de opstand in Oktober en de vergelijking daarvan met de gebeurtenissen van April tot Juli, zegt Lenin:

„De zaak staat er namelijk niet zó voor als op de 20—21ste April, de 9de Juni, de 3de Juli, want toen bestond er een *elementaire beroering*, die wij als partij, hetzij niet hebben opgevangen (zoals op de 20ste April), hetzij hebben geremd en omgevormd tot een vredige demonstratie (9 Juni en 3 Juli). Want wij wisten toen zeer goed, dat de Sow-jets *nog* niet aan onze kant stonden, dat de boeren *nog* geloofden in de weg van de Liber-Dan's en de Tsjernow's en niet in de bolsjewistische weg (van de opstand), dat dus de meerderheid van het volk ons niet kon volgen, dat dus de opstand voorbarig was”, (zie Deel XXI blz. 345, „Brief aan de partijgenoten”).

Het is duidelijk, dat er met een „verkenning” alleen niet veel te bereiken viel.

Het gaat dus blijkbaar niet om een „verkenning”, maar om de volgende:

2) de partij steunde gedurende de gehele periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie in haar strijd bestendig op de elementair aanwassende, revolutionaire massa-beweging.

3) terwijl zij op de elementaire opgang steunde, verzekerde zij zich de ongedeelde leiding van de beweging.

4) een zodanige leiding van de beweging vergemakkelijkte haar het formeren van een massaal-politiek leger voor de Oktober-opstand.

5) een zodanige politiek moest er wel toe leiden, dat de gehele voorbereiding van de Oktoberrevolutie zich voltrok onder de leiding van één enkele partij, van de partij der bolsjewiki.

6) deze voorbereiding van de Oktoberrevolutie leidde er op haar beurt toe, dat als resultaat van de Oktoberopstand de macht fcich in handen van één partij, in die van de bolsjewiki bleek te bevinden.

Dus: de ongedeelde leiding van *één* partij, van de partij der kommunisten, als beslissend moment bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie, — dat is de karakteristieke trek van de Oktoberrevolutie, dat is de eerste bijzonderheid van de tactiek van de bolsjewiki in de periode der voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

Het behoeft nauwelijks te worden bewezen, dat zonder deze bijzonderheid van de tactiek van de bolsjewiki de overwinning van de diktatuur van het proletariaat onder de verhoudingen van het imperialisme niet mogelijk zou zijn geweest.

Daarin onderscheidt zich de Oktoberrevolutie op gunstige wijze van de revolutie van het jaar 1871 in Frankrijk, toen de leiding van de revolutie tussen twee partijen was verdeeld, die geen van tweeën een kommunistische partij konden worden genoemd.

De tweede bijzonderheid. De voorbereiding van de Oktoberrevolutie vond dus plaats onder de leiding van één partij, van de partij der bolsjewiki. Maar hoe werd deze leiding door de partij gevoerd, langs welke lijn voltrok zij zich? Deze leiding voltrok 'zich langs de lijn van het isoleren van de partijen van het *vergelijk*, als de gevaarlijkste groeperingen in de periode van de ontknoping van de revolutie, langs de lijn van het isoleren van de sociaal- .-evolutionairen en de mensjewiki.

Waarin bestaat de fundamentele strategische regel van het Leninisme?

Zij bestaat in de erkenning:

c) dat de partijen van het *vergelijk* met de bourgeoisie, het gevaarlijkste sociale steunpunt zijn van de vijanden van de revolutie in de periode van de naderende revolutionaire ontknoping.

d) dat het niet mogelijk is, zonder het isoleren van deze partijen, den vijand (het tsarisme of de bourgeoisie) ten val te brengen.

e) dat in de periode van de voorbereiding van de revolutie, uit dien hoofde de voornaamste pijlen moeten worden gericht op het isoleren van deze partijen, op het losmaken van de brede massa's der werkers van deze partijen.

In de periode van de strijd tegen het tsarisme, in de periode van de voorbereiding van de burgerlijk-demokratische revolutie

(1905—1916), was de liberaal-monarchistische partij, de partij van de kadetten, het gevaarlijkste sociale steunpunt van het tsarisme. Waarom? Omdat zij de partij van het vergelijk was, de partij van het *vergelijk* tussen het tsarisme en de meerderheid van het volk ,d.w.z. van de boeren in hun geheel. Het spreekt vanzelf, dat de partij toen haar voornaamste slagen tegen de kadetten richtte, want zonder het isoleren van de kadetten viel er op een *breuk* van de boeren met het tsarisme niet te rekenen en zonder dat deze breuk tot stand werd gebracht, viel er op een overwinning van de revolutie niet te rekenen. Velen begrepen toen deze bijzonderheid van de bolsjewistische strategie niet, velen beschuldigden de bolsjewiki van bovenmatige „kadetten-vreterij” en beweerden, dat de strijd tegen de kadetten de bolsjewiki van de strijd tegen den hoofdvijand — het tsarisme „afleidde”. Deze ongegronde beschuldigingen onthulden echter rechtstreeks het onvermogen, om de bolsjewistische strategie te begrijpen, die het isoleren van de partij van het vergelijk eist, *teneinde* de overwinning op den hoofdvijand te vergemakkelijken en te bespoedigen.

Wij behoeven wel nauwelijks te bewijzen, dat zonder deze strategie, de hegemonie van het proletariaat in de burgerlijk-demokratische revolutie niet mogelijk zou zijn geweest.

In de periode van de voorbereiding van de Oktober-revolutie, verplaatste zich het zwaartepunt van de strijdende krachten naar een nieuw terrein. Er was geen tsaar meer. De partij van de kadetten was van een kracht van het vergelijk, tot de regerende kracht, tot de heersende kracht van het imperialisme geworden. De strijd ging niet meer tussen het tsarisme en het volk, maar tussen de bourgeoisie en het proletariaat. In deze periode waren de kleinburgerlijke democratische partijen, de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, het gevaarlijkste sociale steunpunt van het imperialisme. Waarom? Omdat deze partijen toen de partijen van het vergelijk waren, de partijen van het *vergelijk* tussen het imperialisme en de werkende massa's. Het spreekt vanzelf, dat de voornaamste slagen van de bolsjewiki toen tegen deze partijen werden gericht, omdat er zonder het isoleren van deze partijen op een *breuk* van de werkende massa's met het imperialisme

niet viel te rekenen en omdat er, zonder het totstandbrengen van deze breuk, niet op de overwinning van de Sowjetrevolutie viel te rekenen. Velen begrepen toen deze bijzonderheid van de bolsjewistische taktiek niet, velen beschuldigden de bolsjewiki van een „overdreven haat” tegen de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, en dat zij het hoofddoel „vergaten”. De gehele periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie getuigt er evenwel op welsprekende wijze van, dat alleen door deze taktiek de bolsjewiki de overwinning van de Oktoberrevolutie hebben kunnen verzekeren.

Het karakteristieke kenteken van deze periode is de verdere * revolutionering van de werkende massa's der boeren, hun teleurstelling in de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, het feit, dat zij zich van deze partijen losmaakten, dat zij zich rechtstreeks om het proletariaat schaarden, als de enige konsekwente, revolutionaire kracht, in staat, om het land naar de vrede te leiden. De geschiedenis van deze periode is de geschiedenis van de strijd der sociaal-revolutionairen en mensjewiki eenerzijds en de bolsjewiki anderzijds om de werkende massa's van de boeren, om het winnen van deze massa's. Het lot van deze strijd werd beslist door de coalitie-periode, door de Kerenskiade, door de weigering van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, om de grond van de landheren in beslag te nemen, door de strijd van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki voor de voortzetting van de oorlog, door het Juli-offensief aan het front, door de doodstraf voor de soldaten en de Kornilow-opstand. En dit lot werd uitsluitend ten gunste van de bolsjewistische strategie beslist. Want zonder het isoleren van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, zou het niet mogelijk zijn geweest, de regering van de imperialisten ten val te brengen, zonder de omverwerping van deze regering, zou het niet mogelijk zijn geweest, zich aan de oorlog te onttrekken. De politiek van het isoleren van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, bleek de enig juiste politiek te zijn.

«, Dus: het isoleren van de partijen van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen, als de fundamentele lijn van de leiding bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie — dat is de tweede •bijzonderheid van de taktiek der bolsjewiki.

Het behoeft wel nauwelijks te worden bewezen, dat zonder deze bijzonderheid van de taktiek der bolsjewiki, het verbond van de arbeidersklasse met de werkende massa's van de boeren in de lucht was blijven hangen.

Het is karakteristiek, dat p.g. Trotski in zijn „Oktoberlessen” niets, of zo goed als niets zegt over deze bijzonderheid van de bolsjewistische taktiek.

De derde bijzonderheid. De leiding van de partij bij de voorbereiding van de Oktoberrevolutie voltrok zich dus langs de lijn van het isoleren van de partijen der sociaal-revolutionairen en mensjewiki, langs de lijn van het losmaken van de brede massa's van de arbeiders en de boeren van deze partijen. Maar hoe werd het isoleren door de partij konkreet verwezenlijkt, in welke vorm, onder welke leuze? Het werd verwezenlijkt in de vorm van de revolutionaire beweging der massa's voor de Sowjet-macht, onder de leuze „Alle macht aan de Sowjets”; langs de weg van de strijd voor het veranderen van de Sowjets van organen ter mobilisatie van de massa's in organen van de opstand, in machtsorganen, in het apparaat van het nieuwe proletarische staatswezen.

Waarom grepen de bolsjewiki juist naar de Sowjets, als de voornaamste organisatorische hefboom, die het isoleren van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen kon vergemakkelijken, die in staat was, de zaak van de proletarische revolutie voorwaarts te drijven en die er toe geroepen was, de millioenen-massa's van de werkers naar de overwinning van de diktatuur van het proletariaat te leiden?

Wat zijn de Sowjets?

„De Sowjets — zeide Lenin reeds in September 19*7 — zÛn een nieuw staatsapparaat, dat ten eerste de gewapende macht van de arbeiders en de boeren vertegenwoordigt, waarbij deze macht niet, als de macht van het oude, staande leger, los van het volk staat, maar ten nauwste met het volk is verbonden; in militair opzicht is deze macht onvergelykelyk veel sterker dan de vroegere, in revolutionair opzicht is zij door niets anders te vervangen. Ten tweede vormt dit apparaat zulk een nauwe, onverbrekelyke, gemakkelijk te kontroleren en te vernieuwen verbinding met de massa's, met de meerderheid van het volk, als er in het vroegere staatsapparaat in de verste verte nooit heeft bestaan. Ten derde, is dit apparaat, krachtens de verkiesbaarheid en

de afzetbaarheid van zijn leden volgens de wil van het volk, zonder bureaucratische formaliteiten, veel democratischer dan de vroegere apparaten. Ten vierde schenkt het een krachtige verbinding met de meest verschillende beroepen en vergemakkelijkt het daardoor de meest verschillende hervormingen van de ingrijpendste aard zonder bureaucratie. Ten vijfde geeft het de vorm van organisatie van de voorhoede, d.w.z. van het meest bewuste, het meest energieke en vooraanstaande deel van de *onderdrukte* klassen, van de arbeiders en boeren en is het daardoor een apparaat, door middel waarvan de voorhoede van de onderdrukte klassen *de gehele reusachtige massa* van deze klassen, die tot nu toe volkomen buiten het politieke leven, buiten de geschiedenis stond, kan mobiliseren, opvoeden, opleiden en achter zich aanvoeren. Ten zesde schenkt het de mogelijkheid, de voordelen van het parlementarisme te verbinden met de voordelen van de rechtstreekse en de directe democratie, d.w.z. zowel de wetgevende functie, *als ook de uitvoering van de wetten*, te verenigen in de personen van de gekozen volksvertegenwoordigers. Vergeleken bij het burgerlijke parlementarisme, betekent dit een stap vooruit van wereldhistorische betekenis in de ontwikkeling van de democratie . . . Wanneer de scheppende kracht van de revolutionaire klassen geen Sowjets had geschapen, zou de proletarische revolutie in Rusland een hopeloze zaak zijn geweest, want met het oude apparaat zou het proletariaat ongetwijfeld de macht niet hebben kunnen handhaven en een nieuw apparaat kan niet ineens worden geschapen (zie Deel XXI, blz. 258—259, Uit „Zullen de bolsje-wiki de staatsmacht behouden?“).

Dat was de reden, waarom de bolsjewiki zich aan de Sowjets vastgrepen als aan de fundamentele organisatorische schakel, die de organisatie van de Oktoberrevolutie en het scheppen van een nieuw, machtig apparaat van het proletarische staatswezen kon vergemakkelijken.

De leuze „Alle macht aan de Sowjets“ doorliep, wat haar innerlijke ontwikkeling betreft, twee stadia: het eerste (tot de Juli-nederlaag van de bolsjewiki, tijdens de dubbele macht) en het tweede (na de nederlaag van de Kornilow-opstand).

In het eerste stadium betekende deze leuze de verbreking van het blok van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen met de kadetten, de vorming van een Sowjet-regering uit mensjewiki en sociaal-revolutionairen (want de Sowjets waren toenmaals sociaal-revolutionair-mensjewistisch), het recht van vrije agitatie voor de oppositie (d.w.z. voor de bolsjewiki) en de vrije strijd van de partijen binnen de Sowjets, in de veronderstelling, dat het den bolsjewiki door middel van deze strijd zou gelukken, de Sowjets

te veroveren en de samenstelling van de Sowjet-regering door middel van een vreedzame ontwikkeling van de revolutie te veranderen. Natuurlijk betekende dit plan niet de diktatuur van het proletariaat, maar het vergemakkelijkte ongetwijfeld de voorbereiding van de voor waarden, noodzakelijk voor het bereiken van de diktatuur, want dit plan zou, doordat het de mensjewiki en sociaal-revolutionairen aan de macht had gebracht en hen had genoodzaakt, hun feitelijk kontra-revolutionair platform in praktijk te brengen, het ontmaskeren van de ware aard van deze partijen, hun isolatie en hun losmaken van de massa's hebben verhaast. De Juli-nederlaag van de bolsjewiki onderbrak echter deze ontwikkeling, schonk aan de kontra-revolutie van de generaals en de kadet- ten het overwicht en dreef de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki in de armen van deze laatsten. Deze omstandigheid noodzaakte de partij tijdelijk haar leuze „Alle macht aan de Sowjets” in te trekken, om haar, bij een nieuwe opgang van de revolutie, opnieuw aan de orde te stellen.

De nederlaag van de Kornilow-opstand leidde het tweede stadium in. De leuze „Alle macht aan de Sowjets” werd opnieuw aan de orde gesteld. Maar thans betekende deze leuze reeds niet meer hetzelfde, als in het eerste stadium. Haar inhoud had zich grondig veranderd. Thans betekende deze leuze de volledige breuk met het imperialisme en de overgang van de macht aan de bolsjewiki, want de Sowjets waren in meerderheid reeds bolsjewistisch geworden. Thans betekende deze leuze de direkte overgang van de revolutie, langs de weg van de opstand, naar de diktatuur van het proletariaat. Bovendien betekende deze leuze thans het organiseren en het tot staatsvorm maken van de diktatuur van het proletariaat.

De onschatbare betekenis van de taktiek, om de Sowjets tot organen van de staatsmacht te maken, bestond daarin, dat het de miljoenen-massa's van de werkers losmaakte van het imperialisme; de partijen van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen als werktuigen van het imperialisme van hun voetstuk stootte en deze massa's, om zo te zeggen, langs direkte weg tot de diktatuur van het proletariaat bracht.

Dus: de politiek van het omsmeden van de Sowjets tot organen van de staatsmacht, als de voornaamste voorwaarde voor het isoleren van de partijen van het vergelijk en voor de overwinning van de diktatuur van het proletariaat — dat is de derde bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

De vierde bijzonderheid. Het beeld zou onvolledig zijn, als wij ons niet met het vraagstuk bezighielden, hoe en waarom het aan de bolsjewiki is gelukt, hun partij leuzen tot leuzen van de millioenen-massa's te maken, die de revolutie voorwaarts stuwden, hoe en waarom het hun is gelukt, niet alleen de voorhoede, niet alleen de meerderheid van de arbeidersklasse, maar ook de meerderheid van het volk van de juistheid van hun politiek te overtuigen.

De zaak is namelijk zo, dat voor de overwinning van de revolutie, als deze revolutie werkelijk een volksrevolutie is, die miljoenen-massa's omvat, — de juistheid van de partijleuzen alléén niet voldoende is. Voor de overwinning van de revolutie moet aan nog een noodzakelijke voorwaarde beslist voldaan zijn en wel aan deze: dat de massa's zelf zich door hun eigen ervaring van de juistheid van deze leuzen overtuigen. Slechts dan worden de leuzen van de partij tot leuzen van de massa's zelf. Slechts dan wordt de revolutie werkelijk een volksrevolutie. Een van de bijzonderheden van de taktiek van de bolsjewiki in de periode der voorbereiding van de Oktoberrevolutie, bestaat hierin, dat zij die wegen en wendingen, die de massa's op natuurlijke wijze naar de leuzen van de partij leiden, die hen, om zo te zeggen, tot aan de drempel van de revolutie leiden, juist wist te bepalen en dat zij het de massa's op deze wijze vergemakkelijkte, de juistheid van deze leuzen te begrijpen, te onderzoeken en aan de eigen ervaring te toetsen. Met andere woorden, één van de bijzonderheden van de taktiek van de bolsjewiki bestaat daarin, dat zij de leiding van de partij niet met de leiding van de massa's verwisselt, dat zij duidelijk het onderscheid ziet tussen deze en gene leiding, dat zij dus niet alleen de wetenschap van de leiding der partij, maar tevens die van de leiding der miljoenen-massa's van de werkers is.

Een aanschouwelijk voorbeeld ervan, hoe zich deze bijzonderheid

van de bolsjewistische taktiek openbaarde, is de bijeenroeping en de uiteenjaging van de Konstituante.

Zoals bekend is, brachten de bolsjewiki reeds in April 1917 de leuze van de Sowjet-republiek naar voren. Het is bekend, dat de Konstituante een burgerlijk parlement is, dat radikaal in tegenstelling staat tot de grondslagen van de Sowjet-republiek. Hoe kon het nu gebeuren, dat de bolsjewiki, die streefden naar de Sowjet-republiek, tegelijkertijd van de Voorlopige regering de onmiddellijke bijeenroeping van de Konstituante bisten? Hoe kon het gebeuren, dat de bolsjewiki niet alleen deelnamen aan de verkiezingen, maar zelf de Konstituante bijeenriepen? Hoe kon het gebeuren, dat de bolsjewiki, een maand vóór de opstand, bij de overgang van het oude naar het nieuwe, de mogelijkheid toelieten van een tijdelijke combinatie van de Sowjet-republiek en de Konstituante ?

Dit „geschiedde” namelijk, omdat:

4) de idee van de Konstituante een van de meest populaire ideeën onder de brede massa's van de bevolking was;

5) de leuze van de onmiddellijke bijeenroeping van de Konstituante, het ontmaskeren van de kontra-revolutionaire aard van de Voorlopige Regering vergemakkelijkte;

6) het noodzakelijk was, teneinde de idee van de Konstituante in het oog van de volksmassa's te ontluisteren, deze massa's met hun eisen van land, vrede en Sowjet-macht, tot aan de drempel van de Konstituante te leiden en hen op deze wijze met de werkelijke en levende Konstituante in botsing te brengen.

7) men slechts op deze wijze de massa's kon helpen, zich aan de hand van hun eigen ervaring te overtuigen van de kontra-revolutionaire aard der Konstituante en van de noodzakelijkheid, om haar uit elkaar te jagen.

8) dit alles vanzelfsprekend de mogelijkheid veronderstelde van een tijdelijke combinatie van de Sowjet-republiek en de Konstituante, als één van de middelen om de Konstituante te overwinnen.

9) een dergelijke combinatie, als zij tenminste *onder de voorwaarde* van de overgang van de gehele macht aan de Sowjets

zou worden verwezenlijkt, slechts het ondergeschikt zijn van de Konstituante aan de Sowjets, haar verandering in een aanhangsel van de Sowjets, haar pijnloos af sterven zou hebben betekend.

Het behoeft wel nauwelijks te worden bewezen, dat zonder een dergelijke politiek van de bolsjewiki, de uiteenjaging van de Konstituante niet zo glad zou zijn verlopen en de verdere aktie van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki onder de leuze: „alle macht aan de Konstituante” niet met zo’n gekraak in elkaar zou zijn gestort.

„Wij hebben — zegt Lenin — in September—November 1917 aan de verkiezingen voor het Russische burgerlijke parlement, voor de Konstituante deelgenomen. Was onze taktiek juist of niet? . . . Konden wij, Russische bolsjewiki, in September—November 1917 niet met *meer* recht dan alle mogelijke kommunisten in het Westen aannemen, dat het parlementarisme in Rusland zich politiek had overleefd? Natuurlijk, want het komt er immers niet op aan, of de burgerlijke parlementen lange of korte tijd bestaan, maar in hoeverre de brede werkende massa’s (geestelijk, politiek, praktisch) er op *zijn voorbereid* om de Sowjet-orde te erkennen en het burgerlijk-demokratische parlement uit elkaar te jagen of toe te laten, dat het uit elkaar wordt gejaagd. Dat in Rusland de arbeiders uit de steden, de soldaten en boeren in September—November 1917, als gevolg van een reeks van bijzondere omstandigheden, op het erkennen van de Sowjet-orde en het uit elkaar jagen van het burgerlijk-demokratische parlement, buitengewoon goed waren voorbereid, — dat is een volkomen onbetwistbaar en een vaststaand historisch feit. En toch hebben de bolsjewiki de Konstituante *niet* geboycot, maar *voor en na de verovering* van de macht door het proletariaat, aan de verkiezingen deelgenomen” (zie Deel XXV, blz. 201—202 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”) ^x).

Waarom hebben wij de Konstituante niet geboycot?
Omdat, zoals Lenin zegt:

„Zelfs enige weken vóór de overwinning van de Sowjetrepubliek, ja zelfs *na* deze overwinning, het deelnemen aan het burgerlijk-demokratische parlement, het revolutionaire proletariaat niet alleen geen schade berokkent, maar dat het daardoor voor het proletariaat gemakkelijker wordt om de achterlijke massa's te *bewijzen*, waarom zulke parlementen verdienen uit elkaar te worden gejaagd, dat hun dit het sukses van dit uit elkaar jagen en het „politiek te boven komen” van het burgerlijke parlementarisme *vergemakkelijkt*” (zie terzelfder plaatse). ^x)

1) Zie blz. 39—40 van de Nederlandse uitgave. 1933. — *Red.*

Het is karakteristiek, dat p.g. Trotski deze bijzonderheden van de bolsjewistische taktiek niet begrijpt en voor de „theorie” van het combineren van de Konstituante met de Sowjets, als voor een Hilferdingiade, de neus ophaalt.

Maar hij begrijpt niet, dat het toelaten van zulk een combinatie, *onder* de leuze van de opstand en *bij* de waarschijnlijke overwinning van de Sowjets, verbonden met de bijeenroeping van de Konstituante, de enige revolutionaire taktiek is, die niets te maken heeft met de Hilferdingse taktiek van het maken van de Sowjets tot aanhangsels van de Konstituante; *dat* de fout van enige partijgenoten met betrekking tot *dit* vraagstuk hem geen aanleiding kan geven, om het volkomen juiste standpunt van Lenin en van de partij, inzake het vraagstuk van de „gekombineerde staatsvorm”, *onder* bepaalde verhoudingen, te beschimpen (zie Deel XXI, blz. 238 uit „De Krisis rijpt”, hoofdstuk III).

Hij begrijpt niet dat zonder deze eigenaardige politiek van de bolsjewiki, die zij tegenover de Konstituante voerden, het hun niet gelukt zou zijn, de miljoenen-massa's van het volk voor zich te winnen en dat zij, zonder het veroveren van deze massa's, niet in staat zouden zijn geweest, de Oktoberopstand in een diepingrijpende volksrevolutie om te zetten.

Het is interessant, dat p.g. Trotski zelfs voor woorden als „het volk”, „de revolutionaire democratie” en dergelijke, die men in de artikelen van de bolsjewiki aantreft, zijn neus ophaalt en deze woorden voor een Marxist onfatsoenlijk acht.

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, zelfs in September 1917, een maand vóór de overwinning van de diktatuur, schreef over „de noodzakelijkheid van de onmiddellijke overgang van de gehele macht in de handen van de, door het revolutionaire proletariaat geleide, revolutionaire democratie”, (zie Deel XXI, blz. 198 Uit „Marxisme en opstand”).

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, de bekende brief van Marx aan Kugelmann (April 1871) aanhaalt, waarin wordt gezegd, „dat het breken van de bureaukratisch- militaire staatsmachine, de voorwaarde is voor iedere werkelijke z/oZ^j-revolutie op het vasteland” en dat Lenin zwart op wit het volgende schrijft:

20u worden verwezenlijkt, slechts het ondergeschikt zijn
Konstituante aan de Sowjets, haar verandering in een aanhan van de
Sowjets, haar pijnloos afsterven zou hebben betekend¹ Het behoeft
wel nauwelijks te worden bewezen, dat zonder een dergelijke
politiek van de bolsjewiki, de uiteenjaging van de Konstituante niet
zo glad zou zijn verlopen en de verdere aktie van de sociaal-
revolutionairen en de mensjewiki onder de leuze: „alle macht aan de
Konstituante” niet met zo’n gekraak in elkaar zou zijn gestort.

„Wij hebben — zegt Lenin — in September—November 1917 aan de verkiezingen
voor het Russische burgerlijke parlement, voor de Konstituante deelgenomen. Was onze
taktiek juist of niet? . . . Konden wij, Russische bolsjewiki, in September—November
1917 niet met *meer* recht dan alle mogelijke kommunisten in het Westen aannemen, dat
het parlementarisme in Rusland zich politiek had overleefd? Natuurlijk, want het komt
er immers niet op aan, of de burgerlijke parlementen lange of korte tijd bestaan, maar in
hoeverre de brede werkende massa’s (geestelijk, politiek, praktisch) er op *zijn voorbereid*
om de Sowjet-orde te erkennen en het burgerlijk-demokratische parlement uit elkaar te
jagen of toe te laten, dat het uit elkaar wordt gejaagd. Dat in Rusland de arbeiders uit de
steden, de soldaten en boeren in September—November 1917, als gevolg van een reeks
van bijzondere omstandigheden, op het erkennen van de Sowjet-orde en het uit elkaar
jagen van het burgerlijk-demokratische parlement, buitengewoon goed waren
vorbereid, — dat is een volkomen onbetwistbaar en een vaststaand historisch feit. En
toch hebben de bolsjewiki de Konstituante *niet* geboycot, maar *voor en na de verovering*
van de macht door het proletariaat, aan de verkiezingen deelgenomen” (zie Deel XXV,
blz. 201—202 „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”^x).

Waarom hebben wij de Konstituante niet geboycot?

Omdat, zoals Lenin zegt:

„Zelfs enige weken vóór de overwinning van de Sowjetrepubliek, ja zelfs *na* deze
overwinning, het deelnemen aan het burgerlijk-demokratische parlement, het
revolutionaire proletariaat niet alleen geen schade berokkent, maar dat het daardoor
voor het proletariaat gemakkelijker wordt om de achterlijke massa’s te *bewijzen*,
waarom zulke parlementen verdienen uit elkaar te worden gejaagd, dat hun dit het
sukses van dit uit elkaar jagen en het „politiek te boven komen” van het ^burgerlijke
parlementarisme *vergemakkelijkt** * (zie terzelfder

1) Zie blz. 39—40 van de Nederlandse uitgave. 1933. _____ Red

Het is karakteristiek, dat p.g. Trotski deze bijzonderheden van de bolsjewistische taktiek niet begrijpt en voor de „theorie” van het combineren van de Konstituante met de Sowjets, als voor een Hilferdingiade, de neus ophaalt.

Maar hij begrijpt niet, dat het toelaten van zulk een combinatie, *onder* de leuze van de opstand en *bij* de waarschijnlijke overwinning van de Sowjets, verbonden met de bijeenroeping van de Konstituante, de enige revolutionaire taktiek is, die niets te maken heeft met de Hilferdingse taktiek van het maken van de Sowjets tot aanhangsels van de Konstituante; dat de fout van enige partijgenoten met betrekking tot *dit* vraagstuk hem geen aanleiding kan geven, om het volkomen juiste standpunt van Lenin en van de partij, inzake het vraagstuk van de „gekombineerde staatsvorm”, *onder* bepaalde verhoudingen, te beschimpen (zie Deel XXI, blz. 238 uit „De Krisis rijpt”, hoofdstuk III).

Hij begrijpt niet dat zonder deze eigenaardige politiek van de bolsjewiki, die zij tegenover de Konstituante voerden, het hun niet gelukt zou zijn, de miljoenen-massa's van het volk voor zich te winnen en dat zij, zonder het veroveren van deze massa's, niet in staat zouden zijn geweest, de Oktoberopstand in een diepingrijpende volksrevolutie om te zetten.

Het is interessant, dat p.g. Trotski zelfs voor woorden als „het volk”, „de revolutionaire democratie” en dergelijke, die men in de artikelen van de bolsjewiki aantreft, zijn neus ophaalt en deze woorden voor een Marxist onfatsoenlijk acht.

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, zelfs in September 1917, een maand vóór de overwinning van de diktatuur, schreef over „de noodzakelijkheid van de onmiddellijke overgang van de gehele macht in de handen *van de, door het revolutionaire proletariaat geleide, revolutionaire democratie*”, (zie Deel XXI, blz. 198 Uit „Marxisme en opstand”).

P.g. Trotski vergeet blijkbaar, dat Lenin, die toch zeker Marxist is, de bekende brief van Marx aan Kugelmann (April 1871) aanhaalt, waarin wordt gezegd, „dat het breken van de bureaucratisch- militaire staatsmachine, de voorwaarde is voor iedere werkelijke z/oZ/eó'-revolutie op het vasteland” en dat Lenin zwart op wit het volgende schrijft:

ī) e buitengewoon diepzinnige opmerking van Marx, dat het verbrijzelen van de burokratisch-militaire staatsmachine, de „voorwaarde is voor iedere werkelijke voZAs-revolutie”, verdient bijzonder de aandacht Dit begrip „volks”-revolutie lijkt vreemd in de mond van Marx, en de Russische Plechanowisten en mensjewiki, deze navolgers van Stroe- we, die als Marxisten beschouwd willen worden, zouden mogelijk een dergelijke uitdrukking van Marx voor een „zich verspreken” kunnen verklaren. Zij hebben het Marxisme tot zulk een armzalig-liberaal verwrongen beeld teruggebracht, dat er, behalve het tegen over elkaar plaatsen van de burgerlijke en proletarische revolutie, voor hen niets anders bestaat, en zelfs dit tegen over elkaar plaatsen wordt door hen ongelooflijk star opgevat... In het Europa van het jaar 1871 vormde het proletariaat in geen enkel land op het vasteland de meerderheid van de bevolking. Een „volks”-revolutie, die werkelijk de meerderheid van de bevolking in de beweging zou betrekken, kon slechts een zodanige zijn, die zowel het proletariaat als de boeren omvatte. Beide klassen vormden toen juist het „volk”. Beide klassen werden verenigd, doordat „de burokratisch-militaire staatsmachine” hen knechtte, onderdrukte en uitbuitte. Deze machine *stuk te slaan*, haar te *breken* — dat is het werkelijke belang van „het volk”, van zijn meerderheid, van de meerderheid van de arbeiders en de meerderheid van de boeren, dat is de „voorwaarde” voor het vrije verbond van de armste boeren met de proletariërs en zonder zulk een verbond, is de democratie niet hecht en de socialistische hervorming niet mogelijk” (zie Deel XXI blz. 395—396, „Staat en Revolutie”, hoofdst. III).

Deze woorden van Lenin mag men niet vergeten.

Dus, het vermogen om de massa’s, aan de hand van hun eigen ervaring, te overtuigen van de juistheid van de partyleuzen, doordat men deze massa’s naar de revolutionaire posities voert, — als de belangrijkste voorwaarde voor het winnen van de millioenen der werkers voor de partij, dat is de vierde bijzonderheid van de taktiek van de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie.

Ik meen, dat het gezegde meer dan voldoende is, om het karakteristieke van deze taktiek duidelijk te maken.

IV.

DE OKTOBER-REVOLUTIE ALS HET BEGIN EN DE VOORWAARDE VAN DE WERELDREVOLUTIE.

Het lijdt geen twijfel, dat de universele theorie van de gelijktijdige overwinning van de revolutie in de voornaamste landen van Europa, de theorie van de onmogelijkheid van de overwinning van het socialisme in één land, een kunstmatige, niet-levensvatbare theorie bleek te zijn. De zevenjarige geschiedenis van de proletarische revolutie in Rusland getuigt niet ten gunste van, maar tégen deze theorie. Deze theorie is niet alleen als ontwikkelingsschema van de wereldrevolutie onaannemelijk, omdat zij met de meest klaarblijkelijke feiten in tegenspraak is. Zij is nog minder aannemelijk als leuze, omdat zij het initiatief van de afzonderlijke landen, die, ten gevolge van bepaalde historische voorwaarden, in de gelegenheid zijn, het front van het kapitaal zelfstandig te doorbreken, remt, inplaats van het aan te wakkeren, omdat deze theorie niet de afzonderlijke landen tot de actieve aanval tegen het kapitaal aanspoort, maar tot passief wachten op het moment van de „algemene beslissing” brengt, omdat zij onder de proletariërs van de afzonderlijke landen niet de geest van revolutionaire vastberadenheid aankweekt, maar de geest van de Hamlet-twijfel — „maar wat zal er geschieden, als plotseling de anderen niet ondersteunen” ? Lenin had volkomen gelijk, toen hij zeide, dat de overwinning van het proletariaat in één land, het „typische geval” is, terwijl de „gelijktijdige revolutie in een reeks van landen”, slechts een „zeldzame uitzondering kan zijn” (zie Deel XXIII, blz. 354, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”).

Maar Lenin's theorie van de revolutie beperkt zich, zoals bekend is, niet tot deze éne zijde van de kwestie. Zij is tegelijkertijd de theorie van de ontwikkeling van de wereldrevolutie ^x). De over-

i) Zie boven — „Over de grondslagen van het Leninisme. — *J. Si.*

winning van het socialisme in één land is geen op zichzelf staande taak. De revolutie van het overwinnende land moet niet als een op zichzelf staande grootheid worden beschouwd, maar als de steun, als het middel ter versnelling van de overwinning van het proletariaat in alle landen. Want de overwinning van de revolutie in één land, in het gegeven geval in Rusland, is niet alleen het produkt van de ongelijkmatige ontwikkeling en het voortschrijdende verval van het imperialisme. Zij is tegelijkertijd het begin van en een voorwaarde voor de wereldrevolutie.

Het lijdt geen twijfel, dat de ontwikkelingswegen van de wereldrevolutie niet zo eenvoudig zijn, als dat vroeger mocht hebben geschieden, vóórdat de revolutie in één land had overwonnen, vóór het verschijnen van het ontwikkelde imperialisme, dat de „vooravond van de socialistische revolutie” is. Want intussen is er zulk een nieuwe faktor verschenen als de onder de voorwaarden van het ontwikkelde imperialisme werkende wet der ongelijkmatige ontwikkeling van de kapitalistische landen, een wet, die van de onvermijdelijkheid van militaire botsingen spreekt, van de algemene verzwakking van het wereldfront van het kapitaal en van de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme in afzonderlijke landen. Want er is zulk een nieuwe faktor verschenen als het geweldige Sowjet-land, dat tussen het Westen en het Oosten ligt, tussen het centrum van de financiële uitbuiting van de wereld en de arena van de koloniale onderdrukking, en dat alleen reeds door zijn bestaan de gehele wereld revolutioneert.

Dat alles zijn factoren (om maar te zwijgen van andere, minder belangrijke factoren) waarmee bij het bestuderen van de loop van de wereldrevolutie, in elk geval rekening moet worden gehouden.

Vroeger meende men gewoonlijk, dat de revolutie zich langs de weg van een gelijkmatig „rijpworden” van de elementen van het socialisme zou ontwikkelen en in de eerste plaats, in de meer ontwikkelde, in de „vooraanstaande” landen. Deze opvatting vereist thans wezenlijke wijzigingen.

„Er heeft zich thans — zegt Lenin —; zulk een systeem van internationale betrekkingen ontwikkeld, waarbij in Europa één van de staten door de overwinnaarsstaten wordt onderdrukt, n. l. Duitsland. Een

reeks van andere staten, en wel de oudste staten van het Westen zijn door de overwinning in een toestand geraakt, dat zij deze overwinning kunnen gebruiken, om hun onderdrukte klassen een reeks van onbelangrijke concessies te doen, concessies, die in elk geval de revolutionaire beweging in deze landen vertragen en die in zekere mate een soort „sociale vrede” scheppen.

„Tegelijkertijd werd een gehele reeks van landen: het Oosten Indië China enz. — juist ten gevolge van de laatste imperialistische oorlog' voor goed uit haar koers geslagen, hun ontwikkeling richtte zich definitief naar algemeen Europees-kapitalistische maatstaf. In deze landen begon dezelfde algemene gisting als in Europa. En het is thans aan de gehele wereld duidelijk, dat zij in een ontwikkeling werden betrokken, die niet anders dan tot de crisis van het gehele wereldkapitalisme moet leiden”.

„Tengevolge hiervan en in verband hiermee, voltrekken de West- Europese, kapitalistische landen hun ontwikkeling naar het socialisme . . . niet zoals wij het vroeger hadden verwacht. Zij voltrekken haar niet door een gelijkmatig „rijpworden” van het socialisme in deze landen, maar langs de weg van de uitbuiting van de ene staat door de andere, langs de weg van de uitbuiting van de eerste, tijdens de imperialistische oorlog overwonnen staat, verbonden met de uitbuiting van het gehele Oosten. Anderzijds geraakte het Oosten definitief in de revolutionaire beweging, juist ten gevolge van deze eerste imperialistische oorlog en werd het definitief in de algemene maalstroom van de revolutionaire wereldbeweging getrokken” (zie Deel XXVII, blz. 415—416 „Beter minder, maar beter”).

Als men hier nog het feit aan toevoegt, dat niet alleen de overwonnen landen en de koloniën door de overwinnende landen worden uitgebuit, maar dat ook een deel van de overwinnende landen zelf in het vaarwater is geraakt van de financiële uitbuiting door de machtigste overwinnende landen, Amerika en Engeland; dat de tegenstellingen tussen al deze landen de belangrijkste factor vormen van de ontbinding van het wereldimperialisme, dat er buiten deze tegenstellingen nog in ieder van deze landen de diepst ingrijpende tegenstellingen bestaan en zich ontwikkelen en dat al deze tegenstellingen zich nog verdiepen en verscherpen door het feit, dat de grote Sowjet-Republiek naast hen bestaat — indien wij met dit alles rekening houden, dan zal het eigenaardige beeld van de internationale toestand min of meer volledig worden.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de wereldrevolutie zich zó zal ontwikkelen, dat een reeks van nieuwe landen zich op revolutionaire wijze uit het systeem van de imperialistische staten losmaken,

waarbij de proletariërs van deze landen door het proletariaat van de imperialistische staten zullen worden ondersteund. Wij zien, dat het eerste land, dat zich heeft losgemaakt en dat heeft overwonnen, reeds thans door de arbeiders en, in het algemeen, door de werkende massa's van de andere landen wordt ondersteund. Zonder deze ondersteuning zou dit land zich niet staande hebben kunnen houden. Het lijdt geen twijfel, dat deze ondersteuning nog zal toenemen en sterker zal worden. Maar het lijdt eveneens geen twijfel, dat de ontwikkeling van de wereldrevolutie zelf, het proces van het zich losmaken van het imperialisme door een reeks van nieuwe landen, zich des te sneller en grondiger zal voltrekken, naar gelang het socialisme in het eerste overwinnende land zich grondiger zal versterken, naar gelang dit land sneller tot de basis voor de verdere ontwikkeling van de wereldrevolutie wordt, tot de hefboom van de verdere ontwikkeling van het imperialisme.

Wanneer de stelling juist is, dat de *definitieve* overwinning van het socialisme in het eerste bevrijde land niet mogelijk is, zonder de algemene inspanning van de proletariërs van meerdere landen, dan is het even juist, dat de wereldrevolutie zich des te sneller en grondiger zal ontplooiën, naar gelang de hulp van het eerste socialistische land, aan de arbeiders en de werkende massa's van alle overige landen, reëler zal zijn.

Waarin moet deze hulp tot uiting komen?

Zij moet ten eerste hierin tot uiting komen, dat het overwinnende land „het maximum tot stand brengt van wat in één enkel land ter ontwikkeling, ondersteuning en opwekking van de revolutie *in alle landen* kan worden gedaan” (zie Deel XXIII, blz. 385, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”).

Zij moet ten tweede daarin tot uitdrukking komen, dat het „overwinnende proletariaat” van het ene land, „na de kapitalisten te hebben onteigend en de socialistische produktie in eigen land te hebben georganiseerd... zich *tegen* de overige kapitalistische wereld zal verheffen, de onderdrukte klassen van de andere landen tot zich zal trekken, in deze landen de opstand tegen de kapitalisten aanwakkeren en, in geval van noodzakelijkheid, met

militaire kracht tegen de uitbuitende klassen en tegen hun staten zal optreden” (zie Deel XVIII, blz. 232-233, „Over de leuze der „Verenigde Staten van Europa”).

De karakteristieke bijzonderheid van deze hulp van de kant van het overwinnende land, bestaat niet alleen in het feit, dat zij de overwinning van de proletariërs van de andere landen verhaast, maar ook daarin, dat zij deze overwinning vergemakkelijkt en tegelijkertijd daardoor de *definitieve* overwinning van het socialisme in het eerste overwinnende land verzekert.

Het is het meest waarschijnlijk, dat, in de loop van de ontwikkeling der wereldrevolutie, naast de haarden van het imperialisme in de afzonderlijke, kapitalistische landen en in het systeem van deze landen over de gehele wereld, zich haarden van het socialisme in afzonderlijke Sowjet-landen en een systeem van deze haarden over de gehele wereld zullen vormen, waarbij de strijd tussen deze beide systemen, de geschiedenis van de ontplooiing der wereldrevolutie zal vormen.

„Want —, zegt Lenin — een vrije vereniging van de naties in het socialisme is niet mogelijk, zonder een min of meer langdurige, hardnekkige strijd van de socialistische republieken tegen de achterlijke staten” (zie terzelfder plaatse).

De wereldbetekenis van de Oktoberrevolutie is niet alleen hierin gelegen, dat zij het grootse initiatief is van één enkel land om het systeem van het imperialisme te doorbreken en de eerste haard van het socialisme in de oceaan van imperialistische landen vormt maar tevens in het feit, dat zij de eerste étape is van de wereldrevolutie en de machtige basis voor haar verdere ontplooiing.

Daarom hebben niet alleen zij ongelijk, die het internationale karakter van de Oktoberrevolutie over het hoofd zien en de overwinning van de revolutie in één land, voor een zuiver nationaal en alleen nationaal verschijnsel verklaren. Ook zij hebben ongelijk, die weliswaar het internationale karakter van de Oktoberrevolutie in het oog houden, maar die geneigd zijn, deze revolutie als iets passiefs te beschouwen, dat slechts op de ondersteuning van buitenaf is aangewezen. In werkelijkheid heeft niet alleen de

Oktoberrevolutie de ondersteuning van andere landen nodig, maar de revolutie in deze landen heeft tevens de ondersteuning van de Oktoberrevolutie nodig, om de omverwerping van het wereld- imperialisme te verhaasten en vooruit te brengen.

17 December 1924.

BIJDRAGE TOT DE VRAAGSTUKKEN VAN HET LENINISME.

OPGEDRAGEN AAN DE LENINGRADSE
ORGANISATIE VAN DE K.P. DER SOWJET-
UNIE (BOLSJEWIKI).

J. STALIN.

I.

DE DEFINITIE VAN HET LENINISME.

In de brochure „De Grondslagen van het Leninisme” werd een bepaalde definitie van het Leninisme gegeven, die klaarblijkelijk burgerrecht heeft verkregen. Zij luidt:

„Het Leninisme is het Marxisme van het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revolutie. Meer nauwkeurig: het Leninisme is de theorie en de tactiek van de proletarische revolutie in het algemeen, de theorie en de tactiek van de diktatuur van het proletariaat in het bijzonder”.

Is deze definitie juist?

Ik meen, dat zij juist is. Ten eerste, omdat zij terecht op de historische wortels van het Leninisme wijst, waarbij zij dit karakteriseert als het Marxisme *van het tijdperk van het imperialisme*, in tegenstelling tot enkele critici van Lenin, die ten onrechte menen, dat het Leninisme na de imperialistische oorlog is ontstaan. Zij is in de tweede plaats juist, omdat zij terecht op het internationale karakter van het Leninisme wijst, in tegenstelling tot de sociaal-demokratie, die het Leninisme slechts van toepassing

acht op de nationaal-Russische verhoudingen. In de derde plaats is zij juist, omdat zij terecht op het organisch verband van het Leninisme met de leer van Marx wijst en het karakteriseert als het *Marxisme* van het tijdperk van het imperialisme, in tegenstelling tot enkele critici van het Leninisme, die het niet beschouwen als de verdere ontwikkeling van het Marxisme, maar slechts als een hernieuwing van het Marxisme en zijn toepassing op de Russische werkelijkheid.

Dit alles, zou men zo zeggen, vereist geen bijzondere toelichting.

Desniettemin zijn er blijkbaar in onze partij kameraden, die het noodzakelijk achten, het Leninisme enigszins anders te definiëren. Zo meent b.v. p.g. Zinowjew:

„Het Leninisme is het Marxisme van het tijdperk van de imperialistische oorlogen en van de wereldrevolutie, *die rechtstreeks is begonnen in een land, waar de boeren het overwicht hebben*”.^{x)}

Wat kunnen de door p.g. Zinowjew gekursiveerde woorden betekenen? Wat betekent het toevoegen van Ruslands achterlijkheid, van zijn boerenkarakter aan de definitie van het Leninisme?

Het betekent het Leninisme van een internationale, proletarische leer tot een produkt van Russische oorsprong maken.

Het betekent Bauer en Kautsky in de kaart spelen, die het toepasselijk zijn van het Leninisme op andere, kapitalistisch meer ontwikkelde landen van de hand wijzen.

Het lijdt geen twijfel, dat het boerenvraagstuk voor Rusland van de grootste betekenis is, dat ons land een boerenland is. Maar welke betekenis kan dit feit hebben voor de karakterisering van de grondslagen van het Leninisme? Werd het Leninisme soms enkel op Rusland's bodem en voor Rusland uitgewerkt en niet op de bodem van het imperialisme en voor de imperialistische landen in het algemeen? Hebben soms werken van Lenin als „Het Imperialisme”, „Staat en Revolutie”, „De proletarische Revolutie en de renegaat Kautsky”, „De „linkse” stroming”, een kinderziekte van het Kommunisme”, enz., alleen maar betekenis voor Rusland en niet voor alle imperialistische landen in het alge-

i) Kursief van Zinowjew. *J. St.*

meen? Is het Leninisme soms met de veralgemening van de ervaring van de revolutionaire beweging *aller* landen? Zijn soms 'de grondslagen van de theorie en de taktiek van het Leninisme niet dienstig, zijn zij niet verplichtend voor de proletarische partijen *aller* landen? Had Lenin soms niet gelijk, toen hij zeide, dat „het bolsjewisme als voorbeeld van taktiek *voor allen*¹⁾ dienstig is” (zie Deel XXIII, blz. 386, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”; hoofdstuk 9)²⁾. Had Lenin soms niet gelijk, toen hij sprak over „*de internationale betekenis*”^{x)} van de Sowjet-macht en de grondslagen van de bolsjewistische theorie en taktiek” (zie Deel XXV, blz. 171-172, „De „linkse” stroming, een kinderziekte van het Kommunisme”; hoofdstuk I). Zijn soms de volgende woorden van Lenin niet juist?

„In Rusland moet de diktatuur van het proletariaat zich onvermijdelijk door enkele bijzonderheden i. v. m. de vooraanstaande landen onderscheiden, ten gevolge van de zeer grote achterlijkheid en kleinburgerlijkheid van ons land. Maar de voornaamste krachten — en de hoofdvormen van de volkshuishouding — zijn in Rusland dezelfde als in welk kapitalistisch land ook, *zodat deze bijzonderheden in geen geval de hoofdzaak kunnen betreffen*”.^{x)} (zie Deel XXIV, blz. 508, „Economie en politiek in het tijdperk van de diktatuur van het proletariaat” 1919).

Maar, als dit alles juist is, volgt daar dan niet uit, dat de, door p.g. Zinowjew gegeven definitie van het Leninisme, niet als juist kan worden erkend?

Hoe is deze nationaal-beperkte definitie van het Leninisme met het internationalisme in overeenstemming te brengen?

II.

DE HOOFDZAAK VAN HET LENINISME.

In de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme” wordt gezegd:

1) Kursief van mij. *J. St.*

2) Zie bl. 67 van de Ned. uitgave, 1935.

„Sommigen zijn van mening, dat het fundamentele vraagstuk van het Leninisme het boerenvraagstuk is, dat het uitgangspunt van het Leninisme het vraagstuk van de boeren, hun rol en hun soortelijk gewicht is. Dat is volkomen onjuist. Het fundamentele vraagstuk van het Leninisme, zijn uitgangspunt, is niet het boereivraagstuk, maar het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat en de voorwaarden tot haar verovering en versterking. Het boerenvraagstuk, het vraagstuk van den bondgenoot van het proletariaat, is een daaruit afgeleid vraagstuk”.

Is deze stelling juist?

Ik meen, dat ze juist is. Deze stelling vloeit geheel voort uit de definitie van het Leninisme. Inderdaad, wanneer het Leninisme de theorie en de taktiek van de proletarische revolutie, en de fundamentele inhoud van de proletarische revolutie de diktatuur van het proletariaat is, dan is het duidelijk, dat het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat, het uitwerken, het motiveren en het konkretiseren van dit vraagstuk, de hoofdzak vormt van het Leninisme.

Desniettemin schijnt p.g. ZinowjeW het met deze stelling niet eens te zijn. In zijn artikel „Ter nagedachtenis van Lenin” zegt hij :

„Zoals ik reeds heb gezegd, is het *fundamentele waagstuk* van het bolsjewisme, van het Leninisme, het vraagstuk van de rol der boeren”.

Zoals men ziet, vloeit deze stelling van p.g. Zinowjew geheel voort uit zijn verkeerde definitie van het Leninisme. Daarom is zij even onjuist, als zijn definitie van het Leninisme onjuist is.

Is de stelling van Lenin, dat de diktatuur van het proletariaat „de fundamentele inhoud van de revolutie” vormt, juist? (zie Deel XXIII, blz. 337 „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”; hoofdstuk I). Ongetwijfeld is ze juist. Is de stelling, dat het Leninisme de theorie en de taktiek van de proletarische revolutie is, juist? Ik meen, dat ze juist is. Maar wat volgt hieruit? Hieruit volgt, dat het fundamentele vraagstuk van het Leninisme, zijn uitgangspunt, zijn basis, gevormd wordt door het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat.

Is het soms niet waar, dat het vraagstuk van het imperialisme, het vraagstuk van het sprongsgewijze karakter van de ontwikkeling van het imperialisme, het vraagstuk van de overwinning van het

socialisme in één land, het vraagstuk van de proletarische staat en van de Sowjet-vorm van deze staat, het vraagstuk van de rol der partij in het systeem van de diktatuur van het proletariaat, het vraagstuk van de wegen van de opbouw van het socialisme — dat al deze vraagstukken juist door Lenin zijn uitgewerkt? Is het soms niet juist, dat juist deze vraagstukken, de grondslag, het fundament van de idee der diktatuur van het proletariaat vormen? Is het soms niet juist, dat zonder het uitwerken van deze fundamentele vraagstukken, het uitwerken van het boerenvraagstuk van het standpunt van de diktatuur van het proletariaat, ondenkbaar zou (zijn)?

Ongetwijfeld was Lenin een kenner van het boerenvraagstuk. Ongetwijfeld heeft het boerenvraagstuk, als het vraagstuk van den bondgenoot van het proletariaat, een zeer grote betekenis voor dat proletariaat en vormt het een bestanddeel van het fundamentele vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat. Maar is het soms niet duidelijk, dat, indien het fundamentele vraagstuk van het Leninisme, niet de diktatuur van het proletariaat zou zijn, dat dan ook het daaruit afgeleide vraagstuk van den bondgenoot van het proletariaat, het vraagstuk van de boeren, niet zou bestaan? Is het soms niet duidelijk, dat, indien het Leninisme niet voor het praktische vraagstuk van de verovering van de macht door het proletariaat zou staan, dat er dan ook geen vraagstuk van het bondgenootschap met de boeren zou zijn?

Lenin zou niet de grote ideoloog van het proletariaat zijn geweest, die hij ongetwijfeld was, hij zou een eenvoudige „boerenfilosoof” zijn geweest, zoals hij niet zelden door buitenlandse literaire kleinburgers wordt afgeschilderd, indien hij de uitwerking van het boerenvraagstuk niet op de basis van de theorie en de taktiek der diktatuur van het proletariaat zou hebben ontwikkeld, maar onafhankelijk van deze basis en buiten deze basis om.

Een van beide:

Of het boerenvraagstuk vormt de hoofdzaak van het Leninisme, en dan is het Leninisme niet geschikt, niet noodzakelijk voor de kapitalistisch ontwikkelde landen, voor die landen, die geen boerenlanden zijn.

Of de hoofdzaak van het Leninisme wordt gevormd door de diktatuur van het proletariaat en dan is het Leninisme de internationale leer van de proletariërs aller landen, geschikt en noodzakelijk voor allen, zonder uitzondering, de kapitalistisch ontwikkelde landen daarbij inbegrepen.

Hier geldt het, te kiezen.

III.

HET VRAAGSTUK VAN DE „PERMANENTE REVOLUTIE”.

In de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme” wordt de „theorie van de permanente revolutie” gekenschetst als een „theorie”, die de rol van de boeren onderschat. Er wordt daar gezegd:

„Lenin vocht tegen de aanhangers van de „permanente” revolutie, niet wegens het vraagstuk van de ononderbrokenheid, want Lenin zelf stond op het standpunt van de ononderbroken revolutie, maar wegens hun onderschatting van de rol van de boeren, die de grootste reserve van het proletariaat zijn”.

Deze karakteristiek van de Russische „permanentie!” werd tot voor korte tijd algemeen aanvaard. Desniettemin kan hij, ofschoon over het algemeen juist, niet als volledig worden beschouwd. De discussie in 1924 enerzijds en een zorgvuldige analyse van de werken van Lenin anderzijds, bewezen, dat de fout van de Russische „permanentie!” niet alleen in het onderschatten van de rol van de boeren bestond, maar ook in het onderschatten van de kracht en het vermogen van het proletariaat, om de boeren met zich mee te slepen, in het ongeloof in de idee van de hegemonie van het proletariaat.

Daarom heb ik in mijn brochure „De Oktoberrevolutie en de tactiek van de Russische kommunisten” (December, 1924), deze karakteristiek uitgebreid en haar door een andere, meer volledige vervangen. Ziehier, Wat daarover in deze brochure wordt gezegd.

„Tot nu toe werd gewoonlijk slechts op *één* zijde van de theorie van de „permanente revolutie de nadruk gelegd, op het ongeloof in de revolutionaire mogelijkheden van de boerenbeweging. Thans moet, naar recht en billijkheid, deze zijde noodzakelijk met een *andere* zijde _____ het ongeloof in de kracht en bekwaamheid van het Russische proletariaat worden aangevuld .

Dat betekent natuurlijk niet, dat het Leninisme tegen de idee van de permanente revolutie (zonder aanhalingstekens) was of is, zoals zij door Marx in de jaren '40 van de vorige eeuw werd verkondigd. Integendeel. Lenin was de enige Marxist, die de idee van de permanente revolutie juist heeft begrepen en ontwikkeld. Het onderscheid van Lenin met de „permanentici” ligt hierin, dat de „permanentici” de idee van de permanente revolutie van Marx hebben verwrongen, door haar in een levenloze boekenwijsheid te veranderen, terwijl Lenin haar in haar zuivere vorm nam en haar tot één van de grondslagen van zijn theorie van de revolutie maakte. Men moet zich herinneren, dat de idee van het overgaan van de burgerlijk-democratische revolutie in de socialistische, door Lenin reeds in 1905 ontwikkeld, één van de vormen van het verwezenlijken van de Marxistische theorie van de permanente revolutie is. Ziehier, wat Lenin reeds in 1905 hierover schreef:

„Wij zullen terstond en naar gelang van onze kracht, van de kracht van het bewuste en georganiseerde proletariaat, van de democratische revolutie naar de socialistische revolutie beginnen over te gaan. *Wij zijn voor de permanente revolutie* ¹⁾. Wij zullen niet halverwege blijven stilstaan ...

Zonder in avonturisme te vervallen, zonder ons wetenschappelijke geweten ontrouw te worden, zonder naar goedkope populariteit te haken, mogen wij zeggen, en zeggen wij *slechts dit éne*: wij zullen met alle kracht het gehele boerendom helpen, om de democratische revolutie te voltrekken, opdat het ons, de proletarische partij, *des te gemakkelijker valle*, zo snel mogelijk over te gaan tot een nieuwe en hogere taak — tot de socialistische revolutie” (zie Deel VIII, blz. 186—187 „De verhouding van de sociaal-demokratie tot de boerenbeweging” 1905).

En ziehier, wat Lenin zestien jaar later, na de verovering van de macht door het proletariaat over dit onderwerp schrijft:

1) Kursief van mij. *St.*

„De Kautsky's, Hilferding's, Martow's, Tsjernow's, Hillquit's, Longuet's, Macdonald's, Turati's en de andere helden van het „214^M Marxisme, konden . . . het verband tussen de burgerlijk-demokratische en proletarisch-socialistische revolutie niet begrijpen. *De eerste gaat over in de tweede*¹). De tweede lost terloops de vraagstukken van de eerste op. De tweede versterkt de zaak van de eerste. De strijd en de strijd alleen beslist, in hoeverre het de tweede zal gelukken, boven de eerste uit te groeien (zie deel XXVII, blz. 26, „Ter herdenking van de 4de verjaring der Oktoberrevolutie” 1921).

Ik vestig in het bijzonder de aandacht op het eerste citaat, dat ontleend is aan het artikel van Lenin, „De verhouding van de sociaal-democratie tot de boerenbeweging”, gepubliceerd op 1 September 1905. Ik leg hier de nadruk op, opdat die kameraden er nota van zullen nemen, die nog altijd doorgaan met te beweren, dat Lenin eerst na de imperialistische oorlog, ongeveer in 1916, tot de idee kwam van het uitgroeien van de burgerlijk-demokratische revolutie tot de socialistische, tot de idee van de permanente revolutie. Dit citaat laat geen twijfel bestaan over het feit, dat deze kameraden zich ten zeerste vergissen.

IV.

DE PROLETARISCHE REVOLUTIE EN DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT.

Wat zijn de karakteristieke kenmerken van de proletarische revolutie, die haar van de burgerlijke revolutie onderscheiden?

Het onderscheid tussen de proletarische revolutie en de burgerlijke revolutie, zou men in 5 hoofdpunten kunnen samenvatten:

d) De burgerlijke revolutie begint gewoonlijk daar, waar reeds meer of minder voltooide vormen van de kapitalistische formatie aanwezig zijn, die nog vóór het begin van de openlijke revolutie in het inwendige van de feodale maatschappij ontstonden en rijp werden, terwijl bij het begin van de proletarische revolutie, vol-

1) Kursief van mij. *J. St.*

toide vormen van de socialistische formatie ontbreken of bijna geheel ontbreken.

e) De fundamentele taak van de burgerlijke revolutie komt neer op het veroveren van de macht en het in overeenstemming brengen daarvan met de aanwezig zijnde burgerlijke volkshuishouding, terwijl de fundamentele taak van de proletarische revolutie neerkomt op het, na het grijpen van de macht, opbouwen van een nieuwe, socialistische volkshuishouding.

f) De burgerlijke revolutie *wordt* in de regel *voltooid* met het grijpen van de macht, terwijl voor de proletarische revolutie het grijpen van de macht slechts haar *aanvang* betekent, waarbij de macht wordt aangewend als hefboom, ter herschepping van de oude volkshuishouding en ter organiseren van de nieuwe.

g) De burgerlijke revolutie beperkt zich tot het verdringen uit de macht van de éne groep van uitbuiters door een andere groep van uitbuiters en behoeft, met het oog daarop, de oude staatsmachine niet stuk te slaan, terwijl de proletarische revolutie alle groepen van uitbuiters, zonder uitzondering, de macht ontnemt en den leider van alle werkers en uitgebuiten, de klasse van het proletariaat, aan de macht brengt; met het oog daarop kan zij het piet stellen zonder het stukslaan van de oude staatsmachine en haar vervanging door een nieuwe.

h) De burgerlijke revolutie kan niet, gedurende een enigszins langere periode, de miljoenen van de werkende en, uitgebuite massa's om de bourgeoisie scharen, juist omdat zij werkers en uitgebuiten zijn, terwijl de proletarische revolutie hen juist als werkers en uitgebuiten met het proletariaat tot een duurzaam verbond kan en moet verenigen, wil zij haar fundamentele taak, de bevestiging van de macht van het proletariaat en de opbouw van de nieuwe socialistische volkshuishouding, vervullen.

Ziehier enige hoofdstellingen van Lenin over dit thema:

„Eén van de fundamentele verschillen — zegt Lenin — tussen de burgerlijke en de socialistische revolutie is hierin gelegen, dat, bij de burgerlijke revolutie, die uit het feodalisme opgroeit, in de schoot van de oude orde geleidelijk aan nieuwe economische organisaties ontstaan, die langzamerhand de feodale maatschappij in alle opzichten veranderen. De burgerlijke revolutie stond voor slechts één taak: alle

banden van de vroegere maatschappij af te leggen, van zich af te Werpen en te vernietigen. Door het vervullen van deze taak, vervult iedere burgerlijke revolutie alles, wat van haar wordt gevegd, zij versnelt de groei van het kapitalisme.

De socialistische revolutie bevindt zich in een geheel andere toestand. Hoe achterlijker een land, dat krachtens de zigzaglijn van de historie genoopt werd, de sociale revolutie te beginnen, des te moeilijker zal zijn overgang van de oude, kapitalistische verhoudingen tot de socialistische zijn. Hier komen, bij de taken van het vernietigen, nieuwe, ongekend moeilijke taken bij-taken van organisatorische aard” (zie Deel XXII, blz. 315, „Het Zevende Kongres van de R.K.P. (b)”; hoofdstuk I).

„Indien — vervolgt Lenin — de scheppende kracht van het volk in de Russische revolutie, dat de groote ervaring van het jaar 1905 had doorgemaakt, niet reeds in Februari 1917 Sowjets zou hebben gevormd, dat zou het in geen geval in Oktober de macht hebben kunnen grijpen, omdat het sukses slechts afhing van het voorhanden zijn van reeds voltooide, organisatorische vormen van de beweging, die millioenen omvatten. Deze voltooide vorm waren de Sowjets en daarom wachtten ons op politiek gebied, die schitterende successen, die ononderbroken triomftocht, die wij beleefden, want de nieuwe vorm van de politieke macht was klaar en ons bleef slechts over, door enige dekreten, de macht van de Sowjets uit de embryonale toestand, waarin zij zich gedurende de eerste maanden der revolutie bevond, te veranderen in de officieel erkende vorm van de Russische staat, in de Russische Sowjet-republiek” (zie ter plaatse).

„Er bleven nog, — zegt Lenin — twee geweldig moeilijke taken over, wier vervulling zich in geen enkel opzicht in die triomftocht kan voltrekken, waarin onze revolutie zich voltrok” (zie terzelfder plaatse).

„Dit was ten eerste de taak van de binnenlandse organisatie, die zich bij iedere socialistische revolutie voordoet. Het onderscheid tussen de socialistische revolutie en de burgerlijke revolutie bestaat namelijk hierin, dat in deze laatste, voltooide vormen van kapitalistische verhoudingen aanwezig zijn, terwijl de Sowjet-macht, de proletarische revolutie, over deze voltooide verhoudingen niet beschikt, als men de hoogstontwikkelde vorm van het kapitalisme niet meerekent, die echter in het wezen van de zaak slechts de kleine, bovenste lagen van de industrie omvat en de landbouw zo goed als niet heeft beroerd. Organisatie van een verrekeningssysteem, kontrôle over de grote ondernemingen, het veranderen van het gehele staats-ekonomische mechanisme in één enkele, grote machine, in één bedrijfsmechanisme, dat zó funktioneert, dat honderden millioenen mensen door één enkel plan worden geleid, — ziehier de grootse organisatorische taak, die op onze schouders kwam te liggen. Onder de bestaande verhoudingen van het werk, liet deze taak in geen enkel opzicht een vervulling in een „hoe- rastemming” toe, zóals het ons gelukte, de opgaven van de burgeroorlog te vervullen” (terzelfder plaatse blz. 316).

„De tweede dezer ontzaglijke moeilijkheden . . . — is het internati

onale vraagstuk. Dat wij het zo gemakkelijk met de benden van Kerenski hebben klaargespeeld, dat wij in ons land de macht zo gemakkelijk veroverden, dat wij zonder de geringste moeite het dekreet over de socialisatie van de grond en de arbeiderskontrôle hebben verkregen — dat wij dit alles zo gemakkelijk verkregen, — dat kwam alleen daardoor, omdat een gelukkige samenloop van omstandigheden ons voor korte tijd tegen het internationale imperialisme beschermde. Het internationale imperialisme, dat over de macht van het gehele, verenigde kapitaal en over de gehele macht van de oorlogstechniek beschikt, vertegenwoordigt een reusachtige, reële macht; het kon in geen geval, onder geen enkele voorwaarde, vreedzaam naast de Sowjet-republiek leven, zowel uit hoofde van zijn objectieve toestand, als uit hoofde van de economische belangen van de kapitalistische klasse, die daarin zijn belichaamd —; het kon dit ook niet uit hoofde van de handels- betrekkingen, de internationale en financiële verhoudingen. Hier is een konflikt onvermijdelijk. Hier ligt de grootste moeilijkheid van de Russische revolutie, haar grootste historische probleem: — de noodzakelijkheid, de internationale taken op te lossen, de noodzakelijkheid, de internationale revolutie te verwekken” (terzelfder plaatse blz. 317).

Dat is het innerlijke karakter en de fundamentele betekenis van de proletarische revolutie.

Kan men deze radikale hervorming van de oude burgerlijke verhoudingen, zonder een gewelddadige revolutie, zonder de diktatuur van het proletariaat, ten uitvoer brengen?

Het is duidelijk, dat dit niet mogelijk is. Te menen, dat men deze revolutie vreedzaam, binnen het raam van de burgerlijke democratie, die zich aan de heerschappij van de bourgeoisie heeft aangepast, kan voltrekken, dat betekent, óf krankzinnig geworden te zijn en het normale begrip te hebben verloren, óf cynisch en openlijk de proletarische revolutie te verloochenen.

Deze stelling moet met des te groter kracht en beslistheid worden onderstreept, omdat wij met een proletarische revolutie te doen hebben, die voorlopig in één land heeft overwonnen, dat door vijandige, kapitalistische landen is omringd en wiens bourgeoisie zonder twijfel door het internationale kapitaal wordt ondersteund.

Daarom zegt Lenin, dat „de bevrijding van de onderdrukte klasse niet alleen niet zonder een gewelddadige revolutie mogelijk is, maar ook niet *zonder de vernietiging* van het, door de heersende

klasse geschapen apparaat van de staatsmacht" (zie Deel XXI, blz. 373, „Staat en Revolutie"; hoofdstuk I) ^x).

„Laat, onder instandhouding van de particuliere eigendom, d.w.z. onder instandhouding van de macht en de onderdrukking van het kapitaal, de meerderheid van de bevolking zich maar eerst voor de partij van het proletariaat uitspreken, — alleen dan kan en mag zij de macht grijpen", — *zo spreken de kleinburgerlijke democraten, de daadwerkelijke dienaren van de bozirgeoisie, die zich „socialisten" noemen*" ^{1 2)} (zie Deel XXIV, blz. 647, „De verkiezingen voor de Konstituanten en de diktatuur van het proletariaat") -

„Laat, — gaat Lenin verder — het revolutionaire proletariaat maar eerst de bourgeoisie omverwerpen, de onderdrukking door het kapitaal breken, het burgerlijke staatsapparaat vernietigen, — dan zal het overwinnende proletariaat snel de sympathie en de ondersteuning van de meerderheid van de werkende, niet-proletarische massa's voor zich kunnen winnen en hen, op kosten van de uitbuiters, tevreden stellen, *zo spreken wij*" ²⁾ (zie terzelfder plaatse).

„Om de meerderheid van de bevolking voor zich te winnen, — vervolgt Lenin, — moet het proletariaat ten eerste de bourgeoisie omverwerpen en de staatsmacht in handen nemen. Het moet ten tweede, de Sowjet-macht instellen en het oude staatsapparaat stukslaan, waarmede het terstond de heerschappij, de autoriteit, de invloed van de bourgeoisie en van de kleinburgerlijke opportunisten, onder de niet-proletarische, arbeidende massa's ondermijnt. Het moet ten derde, de invloed van de bourgeoisie en van de kleinburgerlijke opportunisten onder de *meerderheid* van de niet-proletarische, arbeidende massa's *geheel vernietigen*, door de *revolutionaire* bevrediging van *hun* economische behoeften, *op kosten van de uitbuiters*" (zie terzelfder plaatse).

Dit zijn de karakteristieke kenmerken van de proletarische revolutie.

Welke zijn nu in verband hiermee, de hoofdtrekken van de diktatuur van het proletariaat, als men erkend heeft, dat de diktatuur van het proletariaat de fundamentele inhoud is van de proletarische revolutie?

Ziehier de meest algemene definitie van de diktatuur van het proletariaat, zoals die door Lenin werd gegeven:

„De diktatuur van het proletariaat betekent niet het einde van de klassenstrijd, maar is zijn voortzetting, in nieuwe vormen. De diktatuur van het proletariaat is de klassenstrijd van het proletariaat, dat overwonnen en de politieke macht gegrepen heeft, tegen de bourgeoisie,

1) Zie blz. 10 van de Nederlandse uitgave. 1938. — *Red.*

2) Kursief van mij. *J. St.*

die hoewel overwonnen, nog niet is verdwenen, nog niet heeft ongehouden, tegenstand te bieden, tegen de bourgeoisie, die haar tegenstand heeft versterkt (zie Deel XXIV blz. 311, „Voorwoord tot de redevoering „Over volksbednegena leuzen 1919).

Terwijl Lenin zich uitspreekt tegen de verwisseling van de diktatuur van het proletariaat met de „al-nationale” macht, met een „macht, ontstaan uit algemene verkiezingen”, met een „klassenloze macht”, zegt hij:

„Die klasse, die de politieke heerschappij in haar handen nam, nam haar met het bewustzijn, dat zij haar *alleen* neemt. Dat ligt in het begrip van de diktatuur van het proletariaat opgesloten. Dit begrip heeft slechts dan zin, als de klasse weet, dat zij alleen de politieke macht in haar handen neemt en nóch zich zelf, nóch anderen, door redeneringen over een „al-nationale, uit algemene verkiezingen ontstane, door het gehele volk geheiligde”, macht bedriegt” (zie Deel XXVI, blz. 286, „Rede op het Al-Russische kongres der Transportarbeiders”, 1921).

Dat betekent echter niet, dat de macht van die éne klasse, van de klasse van het proletariaat, die deze macht niet met andere klassen deelt en niet kan delen, niet, ter verwezenlijking van haar doel, op de hulp van, op het verbond met de arbeidende en uitgebuite massa's van de andere klassen is aangewezen. Integendeel. Deze macht van één klasse, kan slechts bevestigd en tot het einde worden verwezenlijkt, door een bijzondere vorm van verbond tussen de klasse van de proletariërs en de werkende massa's van de kleinburgerlijke klasse en vóór alles, met de werkende massa's van de boeren.

Wat voor een bijzondere vorm van verbond is dit en waaruit bestaat het? Is dit verbond met de werkende massa's van de andere, niet-proletarische klassen, eigenlijk niet in tegenstelling tot de idee van de diktatuur van één klasse?

Deze bijzondere vorm van het verbond bestaat hierin, dat het proletariaat de leidende kracht van dit verbond is. Deze bijzondere vorm van verbond is hierin gelegen, dat de leider van de staat, de leider in het systeem van de diktatuur van het proletariaat, *één* partij is, de partij van het proletariaat, de partij der kommunisten, die de leiding *niet* met andere partijen *deelt en niet kan delen*.

Zoals men ziet, is de tegenstelling hier slechts een imaginaire, een schijnbare tegenstelling.

„De diktatuur van het proletariaat — zegt Lenin — is *een bijzondere vorm van klassenverbond*,^{x)} tussen het proletariaat, de voorhoede van de werkers, en de talrijke, nietproletansche lagen van werkers (kleine burgers, kleine bezitters, boeren, intellectuelen, enz.), of met de meerderheid van hen; het is een verbond tegen het kapitaal, een verbond, dat de volledige omverwerping van het kapitaal, de volledige onderdrukking van de tegenstand der bourgeoisie en de pogingen tot restauratie harerzijds, ten doel heeft, een verbond, dat als einddoel de invoering en bevestiging van het socialisme heeft. Het is een bijzonder soort van verbond, dat zich onder bijzondere omstandigheden vormt, n.l. te midden van een verwoede burgeroorlog; het is een verbond tussen de standvastige aanhangers van het socialisme en hun weifelende, soms „neutrale” bondgenoten. (In het laatste geval verandert de strijd- overeenkomst in een overeenkomst inzake de neutraliteit). *Het is het verbond tussen economisch, politiek, sociaal en geestelijk ongelijkwaardige klassen*”.¹⁾ (zie Deel XXIV, blz. 311, „Voorwoord tot de redevoering „Over volksbedriegende leuzen”).

In één van zijn instructieve redevoeringen zegt p.g. Kamenjew, polemiserende tegen deze opvatting van de diktatuur van het proletariaat:

„De diktatuur *is niet* ^{x)} een verbond van de éne klasse met de andere”.

Ik meen, dat p.g. Kamenjew hier in de eerste plaats een gedeelte uit mijn brochure „De Oktoberrevolutie en de taktiek van de Russische kommunisten” op het oog heeft, waarin gezegd wordt:

„De diktatuur van het proletariaat is niet eenvoudig een bovenste regeringslaag, die door de zorgzame hand van een „ervaren strateeg”, „handig” „uitgekozen” wordt en die op deze of gene laag van de bevolking „op verstandige wijze steunt”. De diktatuur van het proletariaat is het klassenverbond van het proletariaat met de werkende massa's van de boeren, ter omverwerping van het kapitaal en ter definitieve overwinning van het socialisme, onder voorwaarde, dat de leidende kracht van dit verbond door het proletariaat wordt gevormd”.

Ik handhaaf deze formulering van de diktatuur van het proletariaat ten volle, want ik ben van mening, dat zij geheel en al met de zo juist aangehaalde formulering van Lenin samenvalt.

1) Kursief van mij. *J. St.*

Ik beweer, dat de verklaring van p.g. Kamenjew, dat „de diktatuur *niet* een verbond is van de ene klasse met de andere”, gegeven in een dergelijke besliste vorm, niets met de Leninistische theorie van de diktatuur van het proletariaat gemeen heeft.

Ik beweer, dat zó slechts mensen kunnen spreken, die de zin van de idee van de „smytsjka” (van het samengaan), van de idee van het verbond van het proletariaat met de boeren, van de idee *van de hegemonie* van het proletariaat in dit verbond, niet hebben begrepen.

Zó kunnen slechts mensen spreken, die de volgende stelling van Lenin niet hebben begrepen:

„*Slechts een overeenkomst met de boeren* ^{x)} kan de socialistische revolutie in Rusland redden, zolang de revolutie in de andere landen nog niet is ingetreden” (zie Deel XXVI, blz. 238, „Xde Kongres van de R.K.P. (b), redevoering „Over de belasting in natura”).

Zo kunnen slechts mensen spreken, die de volgende stelling van Lenin niet hebben begrepen:

„*Het hoogste beginsel van de diktatuur* is het handhaven van het verbond van het proletariaat met de boeren, opdat het proletariaat de leidende rol en de staatsmacht kan behouden”* (zie Deel XXVI, blz. 460, „lilde Kongres van de Kommunistische Internationale”).

Terwijl Lenin één van de belangrijkste doeleinden van de diktatuur: de onderdrukking van de uitbuiters, naar voren brengt, zegt hij:

„Het wetenschappelijke begrip van de diktatuur betekent niets anders, dan een door niets beperkte, zich aan generlei wetten, absoluut aan generlei regels storende, zich rechtstreeks op het geweld steunende macht” . . . „De diktatuur betekent — laat u dat eens en voor altijd gezegd, zijn, heren kadetten, — een onbegrensde, zich op het geweld, en niet op de wet steunende macht. Tijdens de burgeroorlog kan iedere macht, die de overwinning heeft behaald, slechts een diktatuur zijn” (zie Deel XXV, blz. 441 en 430, „Bijdrage tot het vraagstuk van de diktatuur”).

Maar de diktatuur van het proletariaat beperkt zich natuurlijk niet tot het geweld, hoewel er geen enkele diktatuur zonder geweld bestaat.

1) Kursief van mij. *J. St.*

„De diktatuur — zegt Lenin — betekent niet alleen geweld, ofschoon zij "zonder geweld niet mogelijk is, zij betekent eveneens een hogere organisatie van de arbeid dan de vorige organisatie was" (zie Deel XXIV, blz. 305, „Het eerste Al-Russische Kongres voor opvoeding buiten de school*).

„De diktatuur van het proletariaat... is niet alleen geweld tegenover de uitbuiters en zelfs niet hoofdzakelijk geweld. De economische grondslag van dit revolutionaire geweld, het onderpand voor zijn levensvatbaarheid en zijn sukses wordt gevormd, doordat het proletariaat een, vergeleken met het kapitalisme, hoger type van maatschappelijke organisatie van de arbeid vormt en verwezenlijkt. Dat is het wezen van de zaak. Daarin ligt de krachtbron en het onderpand voor . de onafwendbare, volledige overwinning van het kommunisme" (zie Deel XXIV, blz. 335—336, „Het grote Initiatief*' 1919).

„Het meest wezenlijke daarvan (d.w.z. van de diktatuur, *J. St.*) ligt in het vermogen tot organisatie en discipline van het vooraanstaande deel van de werkers, van hun voorhoede, van hun enigsten leider, van het proletariaat. Zijn doel is de opbouw van het socialisme, het vernietigen van de verdeling van de maatschappij in klassen, het maken van alle leden van de maatschappij tot werkers, het ontnemen van de grondslag aan iedere uitbuiting van den enen mens door den ander. Dit doel kan niet op eens worden verwezenlijkt, het vereist een tamelijk langdurige overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme, — èn omdat de reorganisatie van de produktie buitengewoon moeilijk is, — èn omdat radikale veranderingen op alle gebieden van het leven, tijd nodig hebben, èn omdat de geweldige kracht van de gewoonte van kleinburgerlijk en burgerlijk huishouden, slechts in een langdurige en hardnekkige strijd kan worden overwonnen. Daarom spreekt Marx ook van een gehele periode van de diktatuur van het proletariaat, als de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme" (zie terzelfder plaatse blz. 314 „Groet aan de Hongaarse arbeiders" 1919),

Dit zijn de karakteristieke trekken van de diktatuur van het proletariaat.

Daaruit volgen drie fundamentele aspekten van de diktatuur van het proletariaat:

5) Het gebruikmaken van de macht van het proletariaat om de uitbuiters te onderdrukken, het land te verdedigen, de band met de proletariërs van andere landen te versterken, ter ontwikkeling en overwinning van de revolutie in alle landen.

6) Het gebruikmaken van de macht van het proletariaat om de arbeidende en uitgebuite massa's definitief van de bourgeoisie los te scheuren, het verbond van het proletariaat met deze massa's te bevestigen, om deze massa's in de socialistische opbouw te be-

trekken, voor de staatkundige leiding van deze massa's door het proletariaat.

7) Het gebruikmaken van de macht van het proletariaat om het socialisme te organiseren, de klassen te vernietigen en naar de klassenloze maatschappij, naar de maatschappij zonder staat, over te gaan.

De proletarische diktatuur is de vereniging van al deze drie eigenschappen. Geen enkele van deze eigenschappen kan, als het *enige* karakteristieke kenmerk van de diktatuur van het proletariaat, op de voorgrond worden geschoven en omgekeerd is het ontbreken van slechts één van deze kenmerken voldoende om, onder de verhoudingen van de kapitalistische omgeving, de diktatuur van het proletariaat te doen ophouden, diktatuur te zijn. Daarom kan geen één van deze drie eigenschappen worden uitgeschakeld, op straffe van het verminken van het begrip van de diktatuur van het proletariaat. Slechts deze drie eigenschappen tezamen, geven ons een volledig en afgerond begrip van de diktatuur van het proletariaat.

De diktatuur van het proletariaat heeft haar periodes, haar bijzondere vormen, verschillende arbeidsmethodes. Gedurende de periode van de burgeroorlog springt vooral de gewelddadige kant van de diktatuur in het oog. Maar hieruit volgt nog niet, dat er tijdens de burgeroorlog helemaal geen opbouwend werk plaats vindt. Zonder opbouwend werk is het onmogelijk, de burgeroorlog te voeren. Daarentegen springt in de periode van de opbouw van het socialisme het vréedzame, organisatorische, kulturele werk van de diktatuur, de revolutionaire wettelijkheid enz. in het oog. Maar hieruit volgt wederom volstrekt niet, dat de gewelddadige kant van de diktatuur, tijdens de periode van de opbouw wegvalt of kan wegvallen. De onderdrukkingsorganen, het leger en de andere organisaties zijn nu, op het moment van de opbouw, even noodzakelijk, als in de periode van de burgeroorlog. Zonder het voorhanden zijn van deze organen, is een enigszins verzekerde, opbouwende arbeid van de diktatuur niet mogelijk. Men moet niet vergeten, dat de revolutie voorlopig slechts in één land heeft overwonnen. Men moet niet vergeten, dat zolang er nog een kapitalis-

tische omgeving is, ook het gevaar van interventie, met al de daaruit voortvloeiende gevaren, zal blijven bestaan.

V.

DE PARTIJ EN DE ARBEIDERSKLASSE IN HET SYSTEEM VAN DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT.

Hierboven sprak ik over de diktatuur van het proletariaat vanuit het oogpunt harer historische onvermijdelijkheid, van haar klasse-inhoud, haar staatswezen en tenslotte, van de afbrekende en de scheppende taken, die zij in de loop van een gehele historische periode, de z.g. periode van de overgang van het kapitalisme naar het socialisme, heeft te vervullen.

Nu moeten wij over de diktatuur van het proletariaat spreken vanuit het oogpunt van haar bouw, haar „raderwerk”, vanuit het oogpunt van de rol en de betekenis van de „transmissies”, „hefbomen” en de „richtinggevende kracht”, die in hun geheel het „systeem van de diktatuur van het proletariaat” (Lenin) uitmaken ^n met wier hulp de dagelijkse arbeid van de diktatuur van het proletariaat wordt verwezenlijkt.

Wat voor „transmissies” of „hefbomen” in het systeem van de diktatuur van het proletariaat zijn dat? Wat voor „richtinggevende kracht” is dat? Waarvoor zijn zij nodig?

De hefbomen of transmissies — dat zijn namelijk die massa-organisaties van het proletariaat, zonder wier hulp het onmogelijk is, de diktatuur te verwezenlijken.

De richtinggevende kracht — dat is het vooraanstaande deel van het proletariaat, zijn voorhoede, die de voornaamste, leidende kracht van de diktatuur van het proletariaat vormt.

Deze transmissies, de hefbomen en de richtinggevende kracht zijn voor het proletariaat daarom noodzakelijk, omdat het zich 172

zonder dezen, in zijn strijd om de overwinning, in de toestand van een ongewapend leger tegenover het georganiseerde en bewapende kapitaal zou bevinden. Deze organisaties zijn voor het proletariaat daarom noodzakelijk, omdat het zonder dezen, in zijn strijd voor de omverwerping van de bourgeoisie, in zijn strijd voor de bevestiging van zijn macht, in zijn strijd voor de opbouw van het socialisme, onvermijdelijk de nederlaag zou lijden. De systematische hulp van deze organisaties en de richtinggevende kracht van de voorhoede zijn noodzakelijk, omdat bij het ontbreken van deze voorwaarden, een ook maar enigszins duurzame en hechte diktatuur van het proletariaat niet mogelijk is.

Wat zijn dat voor organisaties?

Dat zijn ten eerste, de *vakvereniging en* van de arbeiders, met hun vertakkingen in het centrum en in de provincie, in de vorm van een gehele reeks van industriële, kulturele, opvoedings- en andere organisaties. Zij verenigen de arbeiders van alle beroepen. Dit zijn geen partij-organisaties. De vakverenigingen kan men de algemene organisatie noemen van de bij ons heersende arbeidersklasse. Zij zijn de school van het kommunisme. Zij zonderen uit hun midden de beste mensen voor het leidende werk in alle takken van beheer af. Zij verwezenlijken het verband tussen het vooraanstaande en het achterlijke deel van de arbeidersklasse. Zij verenigen de arbeidersmassa's met de voorhoede van de arbeidersklasse.

Dat zijn ten tweede, *de sovjets*, met hun talrijke vertakkingen in het centrum en in de provincie, in de vorm van administratieve-, economische-, militaire-, kulturele- en andere staatsorganisaties, benevens een reusachtige hoeveelheid van vrijwillige massa-verenigingen van de werkers, die deze organisaties omgeven en hen met de bevolking verbinden. De Sowjets zijn de massa-organisaties van alle werkers in de stad en op het platteland. Het zijn geen partijorganisaties. De Sowjets zijn de rechtstreekse uitdrukking van de diktatuur van het proletariaat. Alle maatregelen ter versterking van de diktatuur en de opbouw van het socialisme lopen over de Sowjets. Door middel van de Sowjets wordt de staatkundige leiding van de boeren door het proletariaat verwezenlijkt.

De Sowjets verenigen de millioenen massa's van de werkers met de voorhoede van het proletariaat.

Dat zijn ten derde, de *koöperaties* van allerlei aard, met al hun vertakkingen. Het is een massa-organisatie van de werkers, een partijloze organisatie, die hen in de eerste plaats als konsumenten en, in de loop van de tijd, ook als producenten (landbouwkoöperaties) verenigt. Zij krijgt bijzondere betekenis na de bevestiging van de diktatuur van het proletariaat, in de periode van de algemene opbouw. De koöperatie vergemakkelijkt de verbinding van de voorhoede van het proletariaat met de massa's van de boeren en scheidt de mogelijkheid, deze in het vaarwater van de socialistische opbouw te betrekken.

Dat is ten vierde, het *jeugdverbond*. Dit is een massa-organisatie van de arbeiders- en boerenjeugd. Dit is geen partij organisatie, zij sluit echter bij de partij aan. Het is haar taak, de partij bij de opvoeding van de jonge generatie in de geest van het socialisme te ondersteunen. Zij stelt de jonge reserves ter beschikking voor alle andere massa-organisaties van het proletariaat, in alle takken van beheer. Het jeugdverbond heeft, na de bevestiging van de diktatuur van het proletariaat, in de periode van de brede cultuur- en opvoedingsarbeid van het proletariaat, een bijzondere betekenis verkregen.

Dit is tenslotte de *partij* van het proletariaat, zijn voorhoede. Haar kracht ligt hierin, dat zij al de beste elementen van het proletariaat, uit al zijn massa-organisaties in zich opneemt. Het is haar bestemming, de arbeid van alle massa-organisaties, zonder uitzondering, *samen te vatten* en haar werkzaamheid op één doel, op het doel van de bevrijding van het proletariaat, te *richten*. Hun samenvatting en hun richten op één doel zijn absoluut noodzakelijk, omdat anders de eenheid van de proletarische strijd, de leiding van de proletarische massa's in hun strijd om de macht, in hun strijd om de opbouw van het socialisme, niet mogelijk is. Maar slechts de voorhoede van het proletariaat, zijn partij is in staat, de arbeid van de massa-organisaties van het proletariaat samen te vatten en daaraan richting te geven. Slechts de partij van het proletariaat, slechts de partij van de kommunisten is in

staat deze rol van fundamentele leider in het systeem van de diktatuur te

Waarom ?

„In de eerste plaats, omdat de partij het verzamelpunt is van de beste elementen van de arbeidersklasse, die rechtstreeks met de partijloze organisaties van het proletariaat zijn verbonden en hen zeer dikwijls leiden; in de tweede plaats, omdat de partij, als verzamelpunt van de beste elementen van de arbeidersklasse, de beste school is voor het opleiden van leiders van de arbeidersklasse, in staat, om door middel van alle organisatievormen van hun klasse leiding te geven; in de derde plaats, omdat de partij als de beste school van de leiders der arbeidersklasse, uit hoofde van haar ervaring en autoriteit, de enige organisatie is, in staat, om de leiding van de strijd van het proletariaat te centraliseren en om iedere soort van partijloze organisaties van de arbeidersklasse om te zetten in hulporganen en transmissieriemmen, die haar met de klasse verbinden (zie „Over de grondslagen van het Leninisme”).

De partij is de fundamentele, leidende kracht in het systeem van de diktatuur van het proletariaat.

„De partij is de hoogste vorm van klassevereniging van het proletariaat” (Lenin).

Dus: de *vakverenigingen* als de massa-organisatie van het proletariaat, die de partij met de klasse, in de eerste plaats op het gebied van de produktie verbindt; de *Sozvjets* als de massa-organisatie der werkers, die de partij met deze laatsten, in de eerste plaats op het terrein van de staat verbindt; de *koöperatie* als de massa-organisatie, hoofdzakelijk van de boeren, die de partij met de boerenmassa's, in de eerste plaats economisch, op het gebied van het betrekken van de boeren bij de socialistische opbouw verbindt; het *jeugdverbond* als de massa-organisatie van de arbeiders- en boeren jeugd, die tot taak heeft, de voorhoede van het proletariaat bij de socialistische opvoeding van de nieuwe generatie en het opleiden van de jeugdreserves te ondersteunen; en eindelijk *de partij*, als de voornaamste leidende kracht binnen het systeem van de diktatuur van het proletariaat, die tot taak heeft al deze massa-organisaties te leiden, — zó is in het algemeen het beeld van het „raderwerk” van de diktatuur, het beeld van het „systeem van de diktatuur van het proletariaat”[^]

Zonder de partij als fundamentele, leidende kracht is een ook

maar enigszins duurzame en hechte diktatuur van het proletariaat niet mogelijk.

Op deze wijze — om met de woorden van Lenin te spreken — krijgt men in het algemeen, een formeel niet kommunistisch, buigzaam en betrekkelijk omvangrijk, buitengewoon machtig, proletarisch apparaat, door middel waarvan de partij nauw met de *klasse* en met de *massa* is verbonden en door middel waarvan, onder de leiding van de partij, de *diktatuur van de klasse* wordt verwezenlijkt” (zie Deel XXV, blz. 193, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme”, Ned. uitg. blz. 28).

Dit betekent natuurlijk niet, dat de partij de vakverenigingen, de Sowjets en de andere massa-organisaties kan of moet vervangen. De partij verwezenlijkt de diktatuur van het proletariaat. Zij verwezenlijkt haar echter niet rechtstreeks, maar met behulp van de vakverenigingen, via de Sowjets en hun vertakkingen. Zonder deze „transmissies” zou een ook maar enigszins hechte diktatuur niet mogelijk zijn.

„Men kan — zegt Lenin — de diktatuur niet verwezenlijken, zonder enige „transmissies”, die van de voorhoede naar de massa van de vooraanstaande klasse, en van deze naar de massa van de arbeidenden lopen . . .” „De partij zuigt, om zo te zeggen, de voorhoede van het proletariaat in zich op en deze voorhoede verwezenlijkt de diktatuur van het proletariaat. Zonder een zodanig fundament als de vakverenigingen, is het niet mogelijk, de diktatuur te verwezenlijken, is het niet mogelijk de staatsfuncties uit te oefenen. Zij moeten verwezenlijkt worden *via* ^x) een reeks bijzondere instellingen, eveneens van een nieuw type en wel *via* ^x) het Sowjet-apparaat” (zie Deel XXVI, blz. 64 en 65, „Over de vakverenigingen”).

Als hoogste uitdrukking van de leidende rol van de partij, moet b.v. bij ons, in de Sowjet-republiek, in het land van de diktatuur van het proletariaat, het feit worden beschouwd, dat geen enkele politieke of organisatorische kwestie door de Sowjet- of andere massa-organisaties wordt beslist, zonder leidende instructies van de partij. *In deze zin* zouden wij kunnen zeggen, dat de diktatuur van het proletariaat *in het wezen van de zaak* de diktatuur is

1) Kursief van mij. *J. St.*

van zijn voorhoede, de „diktatuur” van zijn partij als de fundamentele, leidende kracht van het proletariaat. Ziehier, wat Lenin hierover op het Ilde Kongres van de Komintern zeide:

„Tanner zegt, dat hij vóór de diktatuur van het proletariaat is, maar hij stelt zich de diktatuur van het proletariaat niet helemaal zó voor, als wij ons haar voorstellen. Hij zegt, dat wij onder de diktatuur van het proletariaat *in het wezen van de zaak* ^{x)}, de diktatuur van zijn georganiseerde en bewuste minderheid verstaan. En werkelijk, in het tijdperk van het kapitalisme, wanneer de arbeidersmassa's aan een ononderbroken uitbuiting worden onderworpen en niet in staat zijn, hun bekwaamheden te ontwikkelen, is het meest karakteristieke voor de politieke arbeiderspartijen juist het feit, dat zij slechts een minderheid van hun klasse kunnen omvatten. Een politieke partij kan slechts de minderheid van de klasse verenigen, zoals ook de werkelijk klasse- bewuste arbeiders in iedere kapitalistische maatschappij, slechts de minderheid van alle arbeiders uitmaken. Daarom zijn wij genoodzaakt te erkennen, dat alleen deze klassebewuste minderheid de brede arbeidersmassa's leiden en achter zich aanvoeren kan. En als kameraad Tanner beweert, dat hij een tegenstander van de partij is, maar terzelfder tijd er voor is, dat een minderheid van de best georganiseerde en meest revolutionaire arbeiders het gehele proletariaat de weg wijst, dan zeg ik, dat er in werkelijkheid geen verschil tusschen ons bestaat” (zie Deel XXV, blz. 347, „Ilde Kongres van de Kommunistische Internationale”; „Over de rol van de Kommunistische partij”).

Betekent dit echter, dat men tussen de diktatuur van het proletariaat en de leidende rol van de partij („de diktatuur” van de partij) een *teken van gelijkheid* kan zetten, dat men de eerste met de tweede kan *identificeren*, dat men de eerste door de tweede kan vervangen? Natuurlijk betekent het dat niet. Natuurlijk kan men dat niet doen. Ziehier wat b.v. p.g. Sorin zegt: „*De diktatuur van het proletariaat is de diktatuur van onze partij*” (zie „De leer van Lenin over de partij”, blz. 95). Deze stelling identificeert, zoals ge ziet, de „diktatuur van de partij” met de diktatuur van het proletariaat. Kan men deze gelijkstelling als juist beschouwen zonder het terrein van het Leninisme te verlaten? Neen, dat kan men niet doen. En ziehier, waarom niet.

Ten eerste. In het bovenaangehaalde citaat uit de rede van Lenin op het Ilde Kongres van de Komintern, identificeert Lenin de leidende rol van onze partij volstrekt niet met de diktatuur van

1) Kursief van mij. *J. Si.*

het proletariaat. Hij zegt alleen, dat „slechts de klassebewuste minderheid (d.w.z. de partij *J. St.*) de brede arbeidersmassa's leiden en achter zich kan aanvoeren”, dat wij *juist in deze zin* „onder de diktatuur van het proletariaat, *in het wezen van de zaak*¹), de diktatuur van zijn georganiseerde en klassebewuste minderheid verstaan.” Wanneer wij zeggen „*m het wezen van de zaak*”, betekent dit nog niet „volkomen”. Wij zeggen dikwijls, dat het nationale vraagstuk in het wezen van de zaak een boerenvraagstuk is. Dat is volkomen juist. Maar dit betekent nog niet, dat het nationale vraagstuk geheel met het boerenvraagstuk samenvalt, dat het boerenvraagstuk, wat zijn omvang betreft, gelijkgesteld kan worden aan het nationale vraagstuk, dat het boerenvraagstuk met het nationale vraagstuk identiek is. Het is niet nodig, te bewijzen, dat het nationale vraagstuk breder en rijker van omvang is dan het boerenvraagstuk. Hetzelfde moet, in analogie daarmee, gezegd worden van de leidende rol van de partij en van de diktatuur van het proletariaat. Indien de partij de diktatuur van het proletariaat uitvoert en in deze zin de diktatuur van het proletariaat, *in het wezen van de zaak*, de „diktatuur van de partij” is, dan wil dit nog niet zeggen, „dat de diktatuur van de partij” (de leidende rol) *identiek* is met de diktatuur van het proletariaat, dat de eerste aan de tweede, wat zijn omvang betreft, *gelijk* is. Hier is onnodig, te bewijzen, dat de diktatuur van het proletariaat, wat zijn omvang betreft, breder en rijker is, dan de leidende rol van de partij. De partij voert de diktatuur van het proletariaat uit, maar het is juist de diktatuur van het *proletariaat*, die zij uitvoert en geen willekeurige andere. Wie de leidende rol van de partij met de diktatuur van het proletariaat identificeert, die vervangt de diktatuur van het proletariaat door de „diktatuur” van de partij.

Ten tweede. Geen enkel belangrijk besluit van de massa-organisaties van het proletariaat, komt zonder leidende aanwijzingen van de kant der partij tot stand. Dat is volkomen juist. Maar betekent dit, dat de diktatuur van het proletariaat zich zonder

i) Kursief van

meer tót de leidende aanwijzingen van de partij *beperkt*? Betekent dit, dat de leidende aanwijzingen van de partij uit dien hoofde aan de diktatuur van het proletariaat kunnen worden gelijk gesteld?

Natuurlijk niet. De diktatuur van het proletariaat bestaat uit de leidende aanwijzingen van de partij, plus het uitvoeren van deze aanwijzingen door de massa-organisaties van het proletariaat, plus het in de werkelijkheid omzetten daarvan door de bevolking. Hier hebben wij, zoals gij ziet, met een gehele reeks van overgangen en tussenstadia te doen, die een lang niet onbeduidende faktor van de diktatuur van het proletariaat vormen. Tussen de leidende aanwijzingen van de partij en de verwezenlijking daarvan liggen dus de wil en de handelingen van de geleid- wordenden, de wil en de handelingen van de klasse, haar bereidheid (of onwil) dusdanige aanwijzingen te ondersteunen, haar vermogen (of onvermogen) deze aanwijzingen uit te voeren, haar vermogen (of onvermogen) ze juist zó uit te voeren, als de omstandigheden het vereisen. Het is nauwelijks nodig, te bewijzen, dat de partij, die de leiding op zich heeft genomen, met de wil, met de toestand en met de graad van bewustheid der door haar geleiden rekening moet houden, dat zij de wil, de toestand en de graad van bewustheid van haar klasse niet buiten beschouwing kan laten. Wie daarom de leidende rol van de partij identificeert met de diktatuur van het proletariaat, die vervangt de wil en de handelingen van de klasse door de aanwijzingen van de partij.

Ten derde. „De diktatuur van het proletariaat” — zegt Lenin — „is de klassenstrijd van het proletariaat, dat overwonnen en de politieke macht gegrepen heeft” (zie Deel XXIV, blz. 311, Voorwoord tot de redevoering „Over volksbedriegende leuzen”).

Waarin kan zich deze *klassenstrijd* uitdrukken? Hij kan zich uitdrukken in een reeks van gewapende akties van het proletariaat tegen de akties van de ten val gebrachte bourgeoisie of tegen de interventie van de buitenlandse bourgeoisie. Hij kan zich uitdrukken in de burgeroorlog, wanneer de macht van het proletariaat zich nog niet heeft bevestigd. Hij kan zich uitdrukken in een brede organisatorische en opbouwende arbeid van het proletariaat

en het betrekken van de brede massa* s in dit werk, nadat de macht zich reeds heeft bevestigd. In al deze gevallen is de handelende persoon het proletariaat als *klasse*. Het is nog nooit voorgekomen, dat de partij, de partij alleen, al deze akties uitsluitend met haar eigen krachten, zonder ondersteuning van de klasse, tot stand heeft gebracht. Gewoonlijk leidt zij slechts deze akties en wel in zoverre zij de ondersteuning van de klasse geniet. Want de partij is immers niet identiek met de klasse; zij kan haar niet vervangen. Trots haar belangrijkheid, haar leidende rol, blijft de partij toch slechts *een deel* van de klasse. Wie daarom de leidende rol van de partij met de diktatuur van het proletariaat identificeert, die verwacht de klasse met de partij.

Ten vierde. De partij verwezenlijkt de diktatuur van het proletariaat. „De partij is de rechtstreeks regerende voorhoede van het proletariaat, is de leidster”. (Lenin). In deze zin *neemt* de partij de macht, *regeert* de partij het land. Maar dit betekent nog niet, dat de partij de diktatuur van het proletariaat, buiten de staatsmacht om, zonder de staatsmacht, verwezenlijkt, dat de partij het land buiten de Sowjets om en niet via de Sowjets regeert. Dit betekent nog niet, dat men de partij met de Sowjets, met de staatsmacht kan identificeren. De partij vormt de kern van de macht. Maar ze is de staatsmacht niet en men kan haar niet met de staatsmacht identificeren.

„Als regerende partij — zegt Lenin — konden wij niet anders, dan de bovenste lagen van de Sowjets met de bovenste lagen van de partij versmelten en zij zijn bij ons versmolten en zullen het blijven” (zie Deel XXVI, blz. 208, „Xde Kongres van de R.K.P. (b)”; hoofdstuk 2).

Dat is volkomen juist. Maar hiermee wil Lenin volstrekt niet zeggen, dat onze Sowjet-instellingen als geheel, b.v. ons leger, ons transportwezen, onze economische instellingen enz., instellingen van onze partij zijn, dat de partij de Sowjets en haar vertakkingen kan vervangen, dat de partij met de staatsmacht kan worden gelijkgesteld. Lenin heeft herhaaldelijk gezegd, dat, „het Sowjet-systeem de diktatuur van het proletariaat is” en „dat de Sowjet-macht de diktatuur van het proletariaat is” (zie Deel 180

XXIV, blz. 15, „Ie Kongres van de Kommunistische Internationale”), maar hij heeft nooit gezegd, dat de partij de staatsmacht is, dat de Sowjets en de partij één en dezelfde zijn. De partij, die enige honderdduizenden leden telt, leidt de Sowjets en hun vertakkingen in het centrum en op het land, die enige miljoenen mensen, partijgenoten en partijlozen omvatten, maar zij kan en mag hen niet vervangen. Daarom zegt Lenin, dat de „diktatuur door het in de Sowjets georganiseerde proletariaat wordt verwezenlijkt, dat door de kommunistische partij der bolsjewiki wordt geleid”, dat „al het werk van de partij, *over*¹) de Sowjets loopt, die de arbeidende massa's, zonder onderscheid van beroep, verenigen” (zie Deel XXV, blz. 192—193, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme” (Ned. uitg. bl. 27—29), dat „men de diktatuur *via* *•) de staatsmacht, die rechtstreeks op geweld steunt, moet verwezenlijken” (zie Deel XXVI, blz. 64, „Over de vakverenigingen”). Wie dus de leidende rol van de partij met de diktatuur van het proletariaat identificeert, die verwisselt de Sowjets, de staatsmacht met de partij.

Ten vijfde. Het begrip, diktatuur van het proletariaat is een staatkundig begrip. De diktatuur van het proletariaat sluit, noodzakelijkerwijze, het begrip geweld in. Zonder geweld kan geen diktatuur bestaan, als men de diktatuur opvat in de letterlijke betekenis van het woord. Lenin definieert de diktatuur van het proletariaat, als „de macht die rechtstreeks op het geweld steunt” (zie Deel XIX, blz. 315, „Over de leuze der „ontwapening”). Wanneer men dus over de diktatuur van de partij, *met betrekking tot de klasse van het proletariaat* spreekt, en deze diktatuur met de diktatuur van het proletariaat identificeert, dat betekent dit, dat men zegt, dat de partij tegenover haar klasse, niet slechts leider, niet slechts aanvoerder en leraar moet zijn, maar ook een soort van staatsmacht, die met betrekking tot het proletariaat geweld toepast. Wie daarom „de diktatuur van de partij”, met de diktatuur van het proletariaat identificeert, die gaat stilzwijgend er van uit, dat men de autoriteit van de partij op geweld kan op

i) Kursief van mij. *J. Si.*

bouwen, hetgeen absurd en met het Leninisme volkomen onverenigbaar is. De autoriteit van de partij handhaaft zich door het vertrouwen van de arbeidersklasse. Het vertrouwen van de arbeidersklasse wordt echter niet door geweld verworven, door geweld wordt het slechts gedood, — maar door de juiste theorie van de partij, door een juiste politiek van de partij, door de toewijding van de partij voor de arbeidersklasse, door haar verbondenheid met de massa's van de arbeidersklasse, doordat zij bereid en in staat is, de massa's van de juistheid van haar leuzen te *overtuigen*.

Wat volgt uit dit alles?

Hieruit volgt, dat:

g) Lenin het woord *diktatuur* van de partij niet in de letterlijke betekenis van het woord („de macht, die op geweld steunt”) aanwendt, maar in overdrachtelijke zin, in de zin van leiding;

h) Wie de leiding van de partij met de diktatuur van het proletariaat identificeert, Lenin verdraait, doordat hij ten onrechte de partij de functies van het geweld, met betrekking tot de arbeidersklasse als geheel, opdringt;

i) Wie de partij de haar niet toekomende functie van het geweld met betrekking tot de arbeidersklasse opdringt, de elementaire eisen van de juiste onderlinge verhoudingen tussen de voorhoede en de klasse, tussen de partij en het proletariaat schendt.

Wij zijn dus dicht bij het vraagstuk van de onderlinge verhoudingen tussen de partij en de klasse, tussen de partijgenoten en de partijlozen binnen de arbeidersklasse gekomen.

Lenin definieert deze onderlinge verhoudingen, als „*wederzijds vertrouwen*¹) tussen de voorhoede van de arbeidersklasse en de arbeidersmassa” (zie Deel XXVI, blz. 235, „Het Xde Kongres van de R.K.P. (b)”; hoofdstuk 4).

Wat betekent dit?

Dit betekent ten eerste, dat de partij voor de stem van de massa een scherp gehoor moet hebben, dat zij nauwkeurig aandacht moet schenken aan het revolutionaire instinkt van de massa's, dat zij de praktijk van de strijd der massa's moet bestuderen, terwijl

i) Kursief van mij.

zij daaraan de juistheid van haar politiek toetst, dat zij, bijgevolg, niet slechts de massa's moet onderrichten, maar ook van hen leren, Dit betekent ten tweede, dat de partij dag in, dag uit zich het vertrouwen van de proletarische massa's moet veroveren, dat zij, door haar politiek en haar arbeid, de ondersteuning van de massa's moet verdienen, dat zij niet moet kommanderen, maar vóór alles overtuigen, door de massa's, op grond van hun eigen ervaringen, de juistheid van de politiek der partij bij te brengen, dat zij bijgevolg leidster, aanvoester, lerares van haar klasse moet zijn.

Het overtreden van deze voorwaarden betekent het schenden van de juiste onderlinge verhoudingen tussen de voorhoede en de klasse, het ondermijnen van het „wederzijdse vertrouwen”, het verval, zowel van de klasse-, als van de partijdiscipline.

„Ongetwijfeld, — zegt Lenin — ziet nu reeds bijna iedereen, dat de bolsjewiki geen 2% maand, om van 2% jaar maar te zwijgen, aan de macht hadden kunnen blijven, zonder de meest gestrengde, in waarheid ijzeren discipline in onze partij, *zonder de volledige, en onbeperkte ondersteuning door de gehele massa van de arbeidersklasse* ”), d.w.z. door alles, wat in deze klasse denkt, wat eerlijk en opofferend gezind is, invloedrijk en in staat is, om de achterlijke bevolkingslagen te leiden en met zich mee te slepen” (zie Deel XXV, blz. 173, „De linkse stroming een kinderziekte van het Kommunisme” Ned. uitg. bl. 5).

„De diktatuur van het proletariaat, — zegt Lenin verder — is een hardnekkige al of niet bloedige, een gewelddadige en vreedzame, militaire en economische, scholende en besturende strijd tegen de krachten en de tradities van de oude maatschappij. De macht der gewoonte van miljoenen en tientallen van miljoenen — dat is een vreselijke macht. Zonder een ijzeren, in de strijd gestaalde partij, *zonder een partij, die het vertrouwen geniet van al, wat in de betrokken klasse eerlijk is*, zonder een partij, die de stemming van de massa's weet waar te nemen en te beïnvloeden, is het onmogelijk, zulk een strijd met succes te voeren” (zie Deel XXV, blz. 191, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme” Ned. uitg. bl. 25).

Hoe wordt echter dit vertrouwen en deze ondersteuning van de klasse door de partij verworven? Hoe wordt de, voor de diktatuur van het proletariaat noodzakelijke, ijzeren discipline gevormd en op welke bodem groeit zij op?

Daarover zegt Lenin het volgende:

1) Kursief van mij. *J. St.*

„ Waardoor wordt de discipline van de revolutionaire partij van het proletariaat in stand gehouden? Waardoor wordt zij gecontroleerd? Waardoor versterkt? Ten eerste door het klassebewustzijn van de proletarische voorhoede en haar toewijding aan de revolutie, door haar doorzettingsvermogen, haar zelfopoffering, haar heldhaftigheid. Ten tweede, doordat zij het verstaat, zich *met de breedst mogelijke massa's van de werkers* ^{x)}, in de eerste plaats met de proletarische, *maar ook met de ntó-proletarische werkende massa's* te verbinden, daarmee in aanraking te komen en zo men wil — tot op zekere hoogte met hen *samen te smelten*. Ten derde, door de juistheid van de politieke leiding, die door de voorhoede wordt gegeven, door de juistheid van haar politieke strategie en taktiek, onder de voorwaarde, dat zo breed mogelijke massa's zich door *eigen ervaring* van de juistheid daarvan overtuigen. Zonder deze voorwaarden is het onmogelijk in een revolutionaire partij, die werkelijk in staat is, de partij van de vooruitstrevende klasse te zijn, de bourgeoisie ten val te brengen en de gehele gemeenschap om te vormen, discipline te scheppen. Zonder deze voorwaarden, wordt de poging om discipline te scheppen, onvermijdelijk tot een fictie, een frase, een klucht. Maar deze voorwaarden kunnen anderzijds niet ineens ontstaan. Zij worden slechts door langdurige arbeid, door harde ervaring tot stand getracht, hun ontwikkeling wordt slechts door een juiste revolutionaire theorie vergemakkelijkt, die op haar beurt geen dogma is, maar slechts definitief haar vorm krijgt, in nauwe samenhang met de praktijk van een werkelijk revolutionaire massa-beweging” (zie Deel XXV, blz. 174, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme” Ned. uitg. bl. 6).

En verder:

„Er wordt voor het sukses van de overwinning op het kapitalisme, een juiste, onderlinge verhouding vereist tussen de leidende kommunistische partij, de revolutionaire klasse, het proletariaat — en de massa, d.w.z. alle werkers en uitgebuiten tezamen. Slechts de kommunistische partij, indien zij werkelijk de voorhoede van de revolutionaire klasse is, indien zij al de beste vertegenwoordigers daarvan omvat, indien zij bestaat uit volkomen bewuste, de zaak toegewijde kommunisten, geschoold en gestaald door de ervaring van een hardnekkige, revolutionaire strijd, indien deze partij zich onverbrekkelijk weet te verbinden met het gehele leven van haar klasse en door haar, met de gehele massa van de uitgebuiten, en deze klasse en deze massa *volledig vertrouwen* ^{x)} weet in te boezemen, — slechts dan is deze partij in staat* het proletariaat in de meest meedogenloze, vastberaden, laatste strijd tegen alle machten van het kapitalisme te leiden. Anderzijds is het proletariaat alleen onder de leiding van zulk een partij in staat, om de gehele kracht van zijn revolutionaire druk te ontplooiën, om de niet te vermijden apathie en ten dele ook de tegenstand van een kleine minderheid van de, door het kapitalisme gekorrumpeerde arbeiders-

1) Kursief van mij. *J. St.*

aristokratie, van de oude vakverenigings — en koöperatieleiders enz. te overwinnen — zijn gehele kracht te ontplooiën, die, uit hoofde van de economische structuur van de kapitalistische maatschappij zelf, onvergelykelyk groter is dan zijn aandeel in de bevolking" (zie Deel XXV, blz. 315, „Stellingen over de hoofdtaken van het Ilde Kongres der Komintern").

Uit deze citaten volgt, dat:

VII. de autoriteit van de partij en de ijzeren discipline in de arbeidersklasse, die voor de diktatuur van het proletariaat noodzakelyk zijn, niet op de vrees voor, of op de „onbeperkte" rechten van de partij worden opgebouwd, maar op het vertrouwen van de arbeidersklasse in de partij, op de ondersteuning van de partij van de kant der arbeidersklasse;

VIII. het vertrouwen van de arbeidersklasse in de partij, niet in eens en niet door middel van geweld met betrekking tot de arbeidersklasse wordt verworven, maar door de langdurige arbeid van de partij onder de massa's, door de juist politiek van de partij, door het vermogen van de partij, om de massa's van de juistheid van haar politiek, op grond van de eigen ervaring van de massa's, te overtuigen, door het vermogen van de partij, om zich de steun van de arbeidersklasse te verzekeren en de massa's van de arbeidersklasse achter zich aan te voeren;

IX. zonder een juiste politiek van de partij, versterkt door de ervaring van de strijd van de massa's en zonder het vertrouwen van de arbeidersklasse er geen werkelijke leiding van de partij bestaat en ook niet kan bestaan;

X. de partij en haar leiding, in zoverre zij het vertrouwen van de klasse geniet en in zoverre deze leiding een werkelijke leiding is, niet tegenover de diktatuur van het proletariaat kan worden gesteld, want zonder de leiding door de partij („diktatuur" van de partij), die het vertrouwen van de arbeidersklasse geniet, is een ook maar enigszins hechte diktatuur van het proletariaat niet mogelijk.

Zonder deze voor waarden zijn de autoriteit van de partij en haar ijzeren discipline óf een holle frase, óf een pralerij en een avontuur.

Men mag de diktatuur van het proletariaat en de leiding („diktatuur") van de partij niet tegenover elkaar stellen. Men mag dit

niet, omdat de leiding van de partij de hoofdzaak van de diktatuur van het proletariaat is, als men een ook maar enigszins hechte en volledige diktatuur op het oog heeft en niet een diktatuur als b.v. die van de Parijse Kommune is geweest, die geen volledige en geen hechte diktatuur vormde. Men mag het niet, omdat de diktatuur van het proletariaat en de leiding van de partij, om zo zeggen, in dezelfde lijn van werken liggen, in dezelfde richting werkzaam zijn.

„Reeds de wijze waarop de kwestie is gesteld” — zegt Lenin — „diktatuur van de partij, of diktatuur van de klasse? — diktatuur (van de partij) van de leiders of diktatuur (van de partij) van de massa's, is een bewijs van de meest ongelooflijke en hopeloze warhoofderij . . . Het is algemeen bekend, dat de massa's in klassen zijn verdeeld . . . dat de klassen gewoonlijk en in de meeste gevallen, althans in de moderne, beschaafde landen, door politieke partijen worden geleid — dat de politieke partijen in den regel worden geleid door min of meer vaste groepen van personen, — leiders genaamd, die het meeste gezag en de meeste ervaring bezitten en op de posten met de meeste verantwoordelijkheid worden gekozen ... Zo ver te gaan . . . om uit dien hoofde naar het tegenover elkaar stellen *in het algemeen* van de diktatuur van de massa's en die van de leiders door te slaan — dat is belachelijke onzin en dom gezwets” (zie Deel XXV, blz. 188—189, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme” Ned. uitg. bl. 22—23).

Dat is volkomen juist. Deze juiste stelling gaat evenwel van de veronderstelling uit, dat er juiste wederzijdse verhoudingen tussen de voorhoede en de arbeidersmassa's, tussen de partij en de klasse aanwezig zijn. Zij gaat van de veronderstelling uit, dat de wederzijdse verhoudingen tussen de voorhoede en de klasse om zo te zeggen normaal, binnen het raam van het „wederzijdse vertrouwen” blijven.

Maar hoe nu te doen, indien de juiste, Wederzijdse verhouding tussen de voorhoede en de klasse, indien de verhouding van „wederzijds vertrouwen” tussen de partij en de klasse is verstoord? Hoe, indien de partij op één of andere wijze zelf begint, zich tegenover de klasse te stellen, doordat zij de grondslagen voor de juiste, wederzijdse verhoudingen met de klasse, de grondslagen voor het „wederzijdse vertrouwen” verstoort? Zijn zulke gevallen eigenlijk wel mogelijk? Ja, zij zijn mogelijk, en wel:

k) *indien* de partij haar autoriteit onder de massa's niet op 186

haar eigen arbeid en op het vertrouwen van de massa's opbouwt, maar op haar „onbepaalde” rechten;

l) *indien* de politiek van de partij klaarblijkelijk onjuist is en zij haar fouten niet wil inzien en verbeteren;

m) *indien* haar politiek in het algemeen juist is, maar de massa's nog niet rijp zijn zich die eigen te maken en de partij niet wil of niet kan afwachten, om de massa's de gelegenheid te geven, zich op grond van hun eigen ervaring, van de juistheid van de politiek der partij te overtuigen.

De geschiedenis van onze partij brengt een gehele reeks van deze gevallen. De verschillende groeperingen en fracties in onze partij vielen of stoven daarom uiteen, omdat zij één van deze drie voorwaarden en soms al deze voorwaarden tezamen overtraden.

Maar hieruit volgt, dat het tegenover elkaar stellen van de diktatuur van het proletariaat en de „diktatuur” (leiding) van de partij, alleen in dat geval onjuist moet worden geacht:

5) *als* men onder de diktatuur van de partij ten opzichte van de arbeidersklasse niet de diktatuur in de eigenlijke zin van het woord („de macht, die op het geweld steunt”), maar de leidende rol van de partij verstaat, die het toepassen van geweld tegen de klasse in haar geheel, tegen haar meerderheid, zoals ook Lenin het bedoelt, uitsluit;

6) *als* de partij de eigenschappen bezit, om een werkelijke leidster van de klasse te zijn, d.w.z. als de politiek van de partij juist is en met de belangen van de klasse overeenstemt;

7) *als* de klasse, de meerderheid van de klasse, deze politiek aksepteert, zich deze eigen maakt, zich, dank zij het werk van de partij, van de juistheid van deze politiek overtuigt, de partij vertrouwt en haar ondersteunt.

Het overtreden van deze voorwaarden verwekt onvermijdelijk een konflikt tussen de partij en de klasse, een splitsing tussen hen beiden, stelt hen tegenover elkaar.

Kan men de klasse met geweld de partij als leidster opdringen? Neen, dat kan men niet. In elk geval kan *zulk* een leiding niet van enigszins duurzame aard zijn. Als de partij de partij van het proletariaat wil blijven, dan moet zij weten, dat zij in de eerste

plaats en hoofdzakelijk de *leidster*, de *aanvoerder* en de *leraar* van de arbeidersklasse is. Wij mogen de woorden van Lenin niet vergeten, die hij, naar aanleiding hiervan in de brochure „Staat en Revolutie” gezegd heeft:

„Door de arbeiderspartij op te voeren, voedt het Marxisme een voorhoede van het proletariaat op, die in staat is, om de macht te grijpen en het gehele volk naar het socialisme te voeren, de nieuwe orde te leiden en te organiseren, de *leraar*, *leider* en *aanvoerder*^{x)} van alle werkers en uitgebuiten te zijn bij de vorming van hun eigen maatschappelijk leven, zonder de bourgeoisie en tegen de bourgeoisie” (zie Deel XXI, blz. 386, „Staat en Revolutie” Ned. uitg. bl. 25).

Kunnen wij de partij als de werkelijke leidster van de klasse beschouwen, als haar politiek onjuist is en in botsing komt met de belangen van de klasse? Natuurlijk niet. In zulke gevallen moet de partij, indien zij de leidster wil blijven, haar politiek herzien, moet zij haar politiek verbeteren, haar fouten erkennen en verbeteren. Men zou voor de bevestiging van deze stelling, bij voorbeeld naar zulk een feit uit de geschiedenis van onze partij kunnen verwijzen, als de periode van de afschaffing van de requisities, toen de arbeiders- en boerenmassa's klaarblijkelijk met onze politiek ontevreden bleken te zijn en de partij open en eerlijk tot de herziening van deze politiek overging. Ziehier, wat Lenin toentertijd op het Xde Kongres over het vraagstuk van het afschaffen van de requisities en het invoeren van de nieuwe economische politiek zeide:

„Wij moeten niets trachten te verbergen, maar moeten openhartig toegeven, dat de boeren niet tevreden zijn met de vorm van de verhoudingen, zoals die bij ons, ten opzichte van hen, zijn geworden en dat zij deze vorm van verhoudingen niet willen en niet lang meer zullen verdragen. Dat is onbetwistbaar. Deze wil heeft zich beslist uitgedrukt. Dat is de wil van de grote massa's der werkende bevolking. Wij moeten hiermee rekening houden en wij zijn voldoende nuchtere politici, om ronduit te zeggen: *laten wij onze politiek, ten opzichte van de boeren, herzien*”^{x)} (zie Deel XXVI, blz. 238, „Het Xde Kongres van de R.K.P. (b)”, „Redevoering over de belasting in natura”).

Kan men aannemen, dat de partij het initiatief en de leiding bij de organisatie van de beslissende akties der massa's reeds op

1) Kursief van mij. *J. St.*

die grondslag op zich moet nemeii, omdat haar politiek in het algemeen juist is, *indien* deze politiek nog niet het vertrouwen en de ondersteuning van de kant der klasse geniet, uit hoofde van, laten wij zeggen, haar politieke achterlijkheid, *indien* de partij er nog niet in geslaagd is, de klasse van de juistheid van haar politiek te overtuigen, omdat, laten wij zeggen, de omstandigheden nog niet rijp waren? Neen, dat kan niet. In dergelijke gevallen moet de partij, indien zij werkelijk de leidster wil zijn, kunnen afwachten en moet zij de massa's van de juistheid van haar politiek overtuigen en hen helpen, op grond van hun eigen ervaring, zich van de juistheid van deze politiek te overtuigen.

„Wanneer de revolutionaire partij — zegt. Lenin — in de vooraanstaande delen van de revolutionaire klassen en in het land niet de meerderheid bezit, dan kan er van een opstand geen sprake *zijn*” (zie Deel XXI, blz. 282, „Zullen de bolsjewiki de staatsmacht behouden?”; Voorwoord).

„Zonder wijziging der opvattingen van de meerderheid der arbeidersklasse, is de revolutie onmogelijk, maar deze wijziging wordt door de politieke ervaring van de massa's tot stand gebracht⁰ (zie Deel XXV, blz. 221, „De linkse stroming, een kinderziekte van het Kommunisme⁰; Ned. uitg. bl. 62).

„Geestelijk is de proletarische voorhoede veroverd. Dat is de hoofdzaak. Zonder dat kan men niet eens de eerste schrede naar de overwinning doen. Maar van hier naar de overwinning is het nog tamelijk ver. Met de voorhoede alleen kan men niet overwinnen. De voorhoede alleen in de beslissende slag te werpen, zolang de gehele klasse, zolang de brede massa's de voorhoede niet direkt ondersteunen of tegenover haar althans een welwillende neutraliteit en een besliste ongeschiktheid, om haar vijand te steunen, aan de dag hebben gelegd, — dat zou niet alleen een domheid, maar ook een misdaad zijn. Om evenwel de gehele klasse, de brede, door het kapitaal onderdrukte massa's van de werkers en de onderdrukten ook werkelijk zulk een standpunt te doen innemen, daartoe is propaganda en agitatie alleen onvoldoende. Daartoe hebben deze massa's eigen politieke ervaring nodig” (zie terzelfder plaats blz. 229, Ned. uitg. bl. 70).

Het is bekend, dat onze partij op deze wijze in de periode vanaf de Aprilstellingen van Lenin tot aan de Oktoberopstand in 1917 heeft gehandeld. En juist, omdat zij handelde volgens deze aanwijzingen van Lenin, heeft zij bij de opstand overwonnen.

Dit zijn in hoofdzaak de voorwaarden voor de juiste wederzijdse verhouding tussen de voorhoede en de klasse.

Wat betekent *leiding geven*, als de politiek van de partij juist

is en de juiste verhouding tussen de voorhoede en de klasse niet wordt verstoord?

Leiding geven onder zulke omstandigheden — dat betekent, in staat zijn, om de massa's van de juistheid van de politiek der partij te overtuigen, zulke leuzen op de voorgrond te stellen en in praktijk te brengen, die de massa's nader tot het standpunt van de partij brengen en hun, op grond van hun eigen ervaring, het begrijpen van de juistheid van de politiek der partij vergemakkelijken; dat betekent, de massa's geestelijk tot het peil van de partij op te heffen en op deze wijze zich van de ondersteuning van de massa's, van hun bereidheid tot de beslissende strijd, te verzekeren.

Derhalve is de methode van overtuiging, de voornaamste methode van de leiding der klasse door de partij.

„Indien wij — zegt Lenin — thans in Rusland, na 2% jaar van voorbeeldeloze overwinningen op de bourgeoisie van Rusland en van de Entente, de toelating tot het lidmaatschap van de vakverenigingen afhankelijk zouden stellen van „de erkenning van de diktatuur”, dan zouden wij een domheid begaan, onze invloed op de massa's afbreuk doen en de mensjewiki helpen. Want de gehele taak van de kommunisten is hierin gelegen, dat zij de achterlijken *overtuigen, onder hen werken*, maar niet, dat zij zich door uitgedachte kinderachtige „linkse” leuzen van hen afzonderen” (ter zelfde plaatse blz. 199, Ned. uitg. bl. 34).

Dat betekent natuurlijk niet, dat de partij alle arbeiders, tot den laatsten man, moet overtuigen en dan eerst tot handelen kan overgaan, dan eerst de aktie beginnen. In geen geval. Dat betekent slechts, dat vóórdat de partij tot beslissende politieke akties overgaat, zij zich langs de weg van langdurige revolutionaire arbeid van de ondersteuning van de meerderheid der arbeidersmassa's, tenminste van de welwillende neutraliteit van de meerderheid der klasse, moet verzekeren. In het tegenovergestelde geval zou de stelling van Lenin, dat het winnen van de meerderheid der arbeidersklasse voor de partij, de noodzakelijke voorwaarde voor een zegevierende revolutie is, generlei betekenis hebben.

Maar w'at te doen met de minderheid, wanneer zij weigert, wanneer zij er niet in toestemt, zich vrijwillig aan de wil van de meerderheid te onderwerpen? Kan en moet de partij, die het vertrouwen van de meerderheid geniet, de minderheid tot onder- 190

Werping aan de wil van de meerderheid dwingen? ja, dit kan en moet zij doen. De leiding wordt verzekerd door de methode van overtuiging der massa's, als de voornaamste methode van de inwerking van de partij op de massa. Maar dit sluit de dwang niet uit, doch vooronderstelt deze, wanneer deze dwang op het vertrouwen en op de ondersteuning van de partij door de meerderheid van de arbeidersklasse berust, wanneer hij op de minderheid wordt toegepast, nadat men er in geslaagd is, de meerderheid te overtuigen. Men herinnere zich de discussies in onze partij naar aanleiding hiervan, die in de periode van de vakverenigingsdiskussies plaats vonden. Waarin lag toen de fout van de oppositie, de fout van het Centraal-Komitee van de Transportarbeidersbond? Soms in het feit, dat de oppositie toentertijd de toepassing van dwang voor mogelijk hield? Neen, niet hierin! De fout van de oppositie lag toen in het feit, dat zij, terwijl zij niet in staat was, de meerderheid van de juistheid van haar standpunt te overtuigen, nadat zij het vertrouwen van de meerderheid had verloren, desniettemin dwang begon uit te oefenen en het „doorelkaarschudden” van de mensen eiste, die het vertrouwen van de meerderheid genoten.

Ziehier, wat Lenin toen op het Xde Partijkongres in zijn rede over de vakverenigingen zeide:

„Teneinde de wederzijdse verhouding te regelen en het wederzijdse vertrouwen tussen de voorhoede van de arbeidersklasse en de arbeidersmassa's tot stand te brengen, ware het, indien het Centraal-komitee van de transportarbeiders een fout had gemaakt, nodig geweest, deze te verbeteren. Wanneer men echter deze fout begint te verdedigen, dan wordt dit een bron van politiek gevaar. Wanneer wij, op grond van de stemmingen, die Koetoesow hier tot uiting brengt, niet alles zouden doen in de zin van de democratie, wat mogelijk is, dan zouden wij tot een politiek bankroet komen. *Wij moeten in de eerste plaats overtuigen en daarna dwang aanwenden. Wij moeten tot iedere prijs eerst overtuigen en daarna pas dwang aanwenden*¹⁾. Wij zijn niet in staat geweest de brede massa's te overtuigen en stoorden de juiste verhouding tussen de voorhoede en de massa's (zie Deel XXVI, blz. 235, „Het Xde Kongres van de R.K.P. (b)” — „Redevoering over de vakverenigingen”).

Hetzelfde zegt Lenin in zijn brochure „Over de vakverenigingen” :

1) Kursief van mij. *J. St.*

„Wij hebben dan juist en met sukses dwang aangewend, als wij deze dwang eerst een basis van overtuiging hadden weten te geven" (l.c. blz. 74, „Over de vakverenigingen").

Dat is ook volkomen juist. Want zonder deze voor waar den is in het geheel geen leiding mogelijk. Want alleen op zulk een wijze kan eenheid van handelen in de partij worden verzekerd, wanneer het gaat om de partij, eenheid van optreden van de klasse, wanneer tict gaat om de klasse als geheel. Zonder deze voorwaarde ontstaat er splitsing, verval, ontbinding in de rijen van de arbeidersklasse.

Dat zijn in het algemeen de grondslagen voor de juiste leiding van de partij.

Ieder ander begrip van de leiding is syndikalisme, anarchisme, burokratisme en wat men verder wil, — maar geen bolsjemisme, geen Leninisme.

De diktatuur van het proletariaat kan men niet tegenover de leiding („diktatuur") van de partij stellen, wanneer de juiste wederzijdse verhoudingen tussen de partij en de arbeidersklasse, tussen de voorhoede en de arbeidersmassa's aanwezig zijn. Maar hieruit volgt des te meer, dat men de partij niet met de arbeidersklasse, de leiding („diktatuur") van de partij niet met de diktatuur van de arbeidersklasse kan vereenzelvigen. *Op grond van het feit*, dat men de „diktatuur" van de partij niet tegenover de diktatuur van het proletariaat kan stellen, kwam p.g. Sorin tot de onjuiste gevolgtrekking, dat „*de diktatuur van het proletariaat, de diktatuur van onze partij is*". Maar Lenin spreekt niet alleen over de ontoe- laatbaarheid van een dergelijk tegenover elkaar stellen. Hij spreekt tevens over de ontoelaatbaarheid van het stellen van „de diktatuur van de masa's" tegenover „de diktatuur van de leiders". Zou men Soms niet *op grond hiervan* de diktatuur van de leiders aan de diktatuur van het proletariaat gelijk willen stellen? Indien wij deze weg insloegen, zouden wij moeten zeggen, dat „*de diktatuur van het proletariaat, de diktatuur is van onze leiders*". En dat is toch juist de domheid waartoe, eerlijk gezegd, de politiek van het gelijkstelden van de „diktatuur" van de partij, aan de diktatuur van het proletariaat leidt...

Hoe staat het te dien opzichte met p.g. Zinowjew?

P.g. Zinowjew staat in het wezen van de zaak op hetzelfde standpunt van de vereenzelviging van de „diktatuur” van de partij met de diktatuur van het proletariaat, als p.g. Sorin, alleen met dit verschil, dat p.g. Sorin zich meer ronduit en duidelijk uitdrukt, terwijl p.g. Zinowjew „er om heen draait?” Het is voldoende om al was het alleen de volgende passage uit het werk van p.g. Zinowjew „Het Leninisme” op te slaan, om zich daarvan te overtuigen:

„Wat is, — zegt p.g. Zinowjew, — de in de Sowjet Unie bestaande orde, van het gezichtspunt van haar klasseninhoud uit? Dat is de diktatuur van het proletariaat. Wat is de direkte drijfveer van de macht in de Sowjet-Unie? Wie verwezenlijkt de macht van de arbeidersklasse? De kommunistische partij! In deze zin bestaat *bij ons de diktatuur van de partij*. Welke juridische vorm van macht bestaat er in de Sowjet-Unie? Wat voor een nieuw type van staatsorde is er door de Oktoberrevolutie opgericht? Dat is het Sowjet-systeem. Het éne is met het andere volstrekt niet in tegenspraak”.

Dat het ene niet in tegenspraak is met het andere is natuurlijk juist, *indien* man onder de diktatuur van de partij met betrekking tot de arbeidersklasse als geheel, de leiding van de partij verstaat. Maar hoe kan men *op grond daarvan* een teken van gelijkheid zetten tussen de diktatuur van het proletariaat en de „diktatuur” der partij, tussen het Sowjet-systeem *en* de „diktatuur” van de partij? Lenin vereenzelvigde het Sowjet-systeem met de diktatuur van het proletariaat en hij had gelijk, want de Sowjets, *onze* Sowjets zijn organisaties, die de werkende massa’s om het proletariaat aaneensluiten, onder de leiding van de partij. Maar wanneer, waar en in welk van zijn werken, zette Lenin een teken van gelijkheid tussen de „diktatuur” van de partij en de diktatuur van het proletariaat, tussen de „diktatuur” van de partij en het systeem van de Sowjets, zoals thans p.g. Zinowjew doet? De diktatuur van het proletariaat is niet alleen niet in tegenspraak met de leiding („diktatuur”) van de partij, maar ook niet met de leiding („diktatuur”) van de leiders. Zou men soms niet *op grond hiervan* willen verklaren, dat ons land, het land van de diktatuur van het proletariaat is, *dat wil zeggen* het land van de diktatuur van de partij, *dat zuil zeggen* het land van de diktatuur van de

leiders? En dat is toch juist de domheid, waartoe het „principe” van het gelijkstellen van de „diktatuur” van de partij, aan de diktatuur van het proletariaat, zoals dit door p.g. Zinowjew op bedekte en weinig moedige wijze werd gedaan, leidt.

In de talrijke werken van Lenin kon ik slechts vijf gevallen vinden, waar Lenin terloops het vraagstuk van de diktatuur van de partij aanroert.

In het eerste geval in een polemiek met de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, waar hij zegt:

„Wanneer men ons de diktatuur van één partij verwijt en ons, zoals gij hebt gehoord, een socialistisch éénheidsfront voorstelt, dan antwoordden wij: „Ja, de diktatuur van één partij! Daar blijven wij bij en wij kunnen dit standpunt niet prijs geven, omdat het de partij betreft, die zich in de loop van tientallen jaren de positie van voorhoede van het gehele fabrieks- en industrie-proletariaat heeft veroverd” (zie Deel XXIV, blz. 423, „Redevoering op het Iste Alrussische Kongres van Opvoedingspersoneel”).

In het tweede geval in de „Brief aan de arbeiders en boeren naar aanleiding van de overwinning op Koltsjak”, waar hij zegt:

„De boeren jaagt men (vooral de mensjewiki en sociaal-revolutionairen, allen, zelfs de „linksen” onder hen) schrik aan met het schrikbeeld van de „diktatuur van één partij”, van de partij van de bolsje-wiki-kommunisten. Het voorbeeld van Koltsjak heeft de boeren geleerd dit schrikbeeld niet te vrezen. Of de diktatuur (d.w.z. de ijzeren macht) van de landheren en de kapitalisten óf de diktatuur van de arbeidersklasse” (zie Deel XXIV, blz. 436).

In het derde geval in de redevoering van Lenin op het Ilde Kongres van de Komintern in zijn polemiek met Tanner. Deze redevoering heb ik reeds hierboven geciteerd.

Het vierde geval betreft enige regels in de brochure „De linkse stroming”. De betreffende citaten zijn hierboven reeds aangehaald.

En het vijfde geval is een schets van het schema van de diktatuur van het proletariaat, gepubliceerd in de lilde „Leninski Sbornik”^{x)}, waar een bepaalde ondertitel, de „diktatuur van één partij”, in voorkomt (zie „Leninski Sbornik” blz. 497).

Er dient te worden vastgesteld, dat in twee van de vijf gevallen,

1) — „Lenin — Verzamelbundel”. — *Red.*

in het laatste en in het tweede geval, Lenin de woorden „diktatuur van één partij” tussen aanhalingstekens plaatst en daarmee klaarblijkelijk op de onnauwkeurige, op de overdrachtelijke betekenis van deze formulering de nadruk legt.

Er dient tevens te worden vastgesteld, dat *in al* deze gevallen Lenin onder „de diktatuur van de partij” *met betrekking tot de arbeidersklasse* niet een diktatuur in de eigenlijke zin van het woord, („de macht, die op geweld steunt”) verstaat, maar de leiding door de partij.

Het is karakteristiek, dat wij *in geen* van zijn werken, hetzij fundamentele of secundaire, waar Lenin de diktatuur van het proletariaat en de rol van de partij in het systeem van de diktatuur van het proletariaat behandelt, of daaraan eenvoudig herinnert, een enkele aanwijzing vinden, die zegt, dat de „diktatuur van het proletariaat, de diktatuur van onze partij is”. Integendeel, iedere bladzijde, iedere regel van deze werken, protesteert tegen een dergelijke formulering (zie „Staat en Revolutie”, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, „De linkse stroming” enz. enz.).

Nog meer kenmerkend is het feit, dat in de stellingen van het Ilde Kongres van de Komintern over de rol van de politieke partij, die onder rechtstreekse leiding van Lenin zijn uitgewerkt en waarnaar Lenin herhaaldelijk in zijn redevoeringen, als naar een voorbeeld van een juiste formulering van de rol en de taak van de partij verwees, wij *geen enkel*, letterlijk *geen enkel woord* over de diktatuur van de partij vinden.

Wat zegt dat alles?

Het zegt het volgende:

a) dat Lenin, de formulering van „de diktatuur van de partij”, niet voor smetteloos juist hield en dat zij uit dien hoofde in de werken van Lenin buitengewoon zelden en soms tussen aanhalingstekens wordt gebruikt;

b) dat in die weinige gevallen, wanneer Lenin genoodzaakt was in zijn polemiek met tegenstanders over de diktatuur van de partij te spreken, hij gewoonlijk over de „diktatuur van één partij” sprak, d.w.z. over het feit, dat onze partij *alleen* aan de macht

is en haar macht *niet* met *andere* partijen *deelt*, waarbij hij steeds uiteenzette, dat men onder de diktatuur van de partij *mei betrekking tot de arbeidersklasse*, de leiding door de partij, haar leidende rol moet verstaan;

c) dat in al die gevallen, waarin Lenin het nodig oordeelde de rol van de partij in het systeem van de diktatuur van het proletariaat wetenschappelijk te bepalen, hij *uitsluitend* over de leidende rol van de partij met betrekking tot de arbeidersklasse sprak (en dergelijke gevallen zijn er bij duizenden).

d) dat Lenin juist daarom „niet op de gedachte kwam” in de fundamentele resolutie over de rol van de partij — ik heb de resolutie van het tweede Kongres der Komintern op het oog — de formulering „diktatuur van de partij” op te nemen;

e) dat van het standpunt van het Leninisme gezien, die kameraden ongelijk hebben en politieke kortzichtigheid tonen, die de „diktatuur” van de partij, en dat betekent ook „de diktatuur van de leiders”, aan de diktatuur van het proletariaat gelijk stellen of pogen dit te doen, want zij overtreden daarmee de voorwaarden van de juiste wederzijdse verhouding tussen de voorhoede en de klasse.

Ik spreek er niet eens over, dat de formulering „diktatuur van de partij”, wanneer men haar zonder het hierboven aangehaalde voorbehoud neemt, een gehele reeks gevaren en politieke nadelen in ons praktisch werk kan opleveren. Indien men deze formulering zonder voorbehoud neemt zou men als het ware:

a) *tot de partijloze massa's* zeggen: waag het niet tegen te spreken — waag het niet te oordelen, want de partij kan alles, want bij ons heerst de diktatuur van de partij;

b) *tot de partijkaders*: treedt maar direkt op, pak stevig aan, gij behoeft ook niet naar de stem van de partijloze massa's te luisteren, bij ons heerst de diktatuur van de partij ;

c) *tot de partijleiders*: gij kunt u de luxe van een zeker zelfbehagen veroorloven, ja, ge kunt u zelfs een weinig in de hoogte steken, want bij ons heerst de diktatuur van de partij en „dus” ook de diktatuur van de leiders.

Op deze gevaren te wijzen, dat is juist nu op zijn plaats, in de

periode van de toenemende politieke activiteit van de massa's, nu het bereid zijn van de partij om nauwgezet naar de stem van de massa's te luisteren voor ons van bijzonder grote waarde is, nu fijngevoeligheid ten opzichte van de eisen van de massa's het voornaamste gebod onzer partij is, nu er van de partij een bijzondere voorzichtigheid en lenigheid in de politiek wordt geëist, nu het gevaar van zelfoverschatting één van de ernstigste gevaren is, die zich bij de juiste leiding van de massa's aan de partij voordoen.

Men mag de gulden woorden van Lenin niet vergeten, door hem op het XIde Phrtijkongres gesproken:

„In de volksmassa zijn wij (kommunisten *J. St.*) toch maar óen druppel in de zee en wij kunnen alleen dan regeren, wanneer wij een juiste uitdrukking geven aan, wat het volk zich bewust wordt. Zonder dit zal de kommunistische partij het proletariaat niet leiden en het proletariaat niet de massa's met zich meevoeren en dan zal de gehele machine uit elkaar vallen” (zie Deel XXVII, blz. 256, „Het XIde Kongres van de R.K.P. (b)”; hoofdstuk 3).

„*Een juiste uitdrukking geven aan wat het volk zich bewust ztiordt*” — dat is juist de noodzakelijke voorwaarde, die de partij de eervolle rol van de fundamentele leidende kracht in het systeem van de diktatuur van het proletariaat verzekert.

VI.

HET VRAAGSTUK) VAN DE OVERWINNING VAN HET SOCIALISME IN EEN LAND.

■ w-

In de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme” (April 1924, eerste uitgave) komen twee formuleringen over het vraagstuk van de overwinning van het socialisme in één land voor. De eerste formulering luidt:

„Vroeger werd de overwinning van de revolutie in één land voor niet mogelijk gehouden, omdat men veronderstelde, dat voor de overwinning op de bourgeoisie het gemeenschappelijke optreden van de proleta

riërs van alle vooraanstaande landen, of in ieder geval, van de meerderheid van deze landen, noodzakelijk was. Thans komt dit standpunt reeds niet meer met de werkelijkheid overeen. Thans moet men uitgaan van de mogelijkheid van zulk een overwinning, want het ongelijkmatige en sprongsgewijze karakter van de ontwikkeling van de verschillende kapitalistische landen onder de verhoudingen van het imperialisme, de ontwikkeling van de katastrofale tegenstellingen binnen het imperialisme, die onvermijdelijk tot oorlogen leiden, de groei van de revolutionaire beweging in alle landen van de wereld, — dat alles leidt niet alleen tot de mogelijkheid maar ook tot de noodzakelijkheid van de overwinning van het proletariaat in afzonderlijke landen” (zie „Over de grondslagen van het Leninisme”).

Deze stelling is volkomen juist en behoeft geen verdere uitlegging. Zij is gericht tegen de theorie van de sociaal-demokraten, die het grijpen van de macht door het proletariaat in één land, zonder dat tegelijkertijd een zegevierende revolutie in andere landen plaats vindt, een utopie achten.

Maar in de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme” komt nog een tweede formulering voor. Daar wordt gezegd ^{x)} :

„Maar de macht van de bourgeoisie omverwerpen en de macht van het proletariaat in één land instellen, dat betekent nog niet het verzekeren van de volkomen overwinning van het socialisme. De voornaamste taak van het socialisme — de organisatie van de socialistische produktie, ligt nog in het verschiet. Kan deze taak worden vervuld, kan de definitieve overwinning van het socialisme in één enkel land worden bereikt, zonder de gemeenschappelijke inspanning van de pro- letariërs van enkele vooraanstaande landen? Neen, dat is onmogelijk. Voor het omverwerpen van de bourgeoisie is de inspanning van één enkel land voldoende, dat weten we uit de geschiedenis van onze revolutie. Voor de definitieve overwinning van het socialisme, voor de organisatie van de socialistische produktie, is de inspanning van één land, vooral van zulk een boerenland als Rusland, al niet meer voldoende — daarvoor is de inspanning van de proletariërs van enige vooraanstaande landen noodzakelijk” (zie „Over de grondslagen van het Leninisme”, eerste uitgave).

Deze tweede formulering was gericht tegen de bewering van de critici van het Leninisme, tegen de Trotskisten, die verkondigden, dat de diktatuur van het proletariaat het in één land bij het uitblijven van de overwinning in de andere landen, niet „tegen het konservatieve Europa zou kunnen volhouden.”

i) Er wordt hier de eerste uitgave bedoeld.

In zóver, maar alleen in zóver is deze formulering toen (April 1924) voldoende geweest en heeft zij ongetwijfeld een zekere dienst bewezen.

. Maar later, toen de kritiek op het Leninisme in de partij in dit opzicht reeds was overwonnen en toen een nieuw vraagstuk aan de orde was, het vraagstuk van de mogelijkheid van de opbouw van de volledige socialistische maatschappij met de krachten van ons land, zonder hulp van buiten af, toen bleek reeds duidelijk, dat de tweede formulering onvoldoende en daarom onjuist was.

Waarin ligt het gebrekkige van deze formulering?

Haar tekortkomingen liggen hierin, dat zij twee verschillende vragen in één vraagstuk samenvat: de vraag van de *mogelijkheid* van de opbouw van het socialisme met de krachten van één land, waarop een bevestigend antwoord moet worden gegeven en de vraag of een land, waar de diktatuur van het proletariaat bestaat, zich tegen een interventie en dus tegen een restauratie van de oude orde, zonder de zegevierende revolutie in een reeks van andere landen, *volkomen gevrijvaard* kan achten, waarop een ontkenkend antwoord moet worden gegeven. Nog af gezien daarvan, dat deze formulering aanleiding kan geven tot de veronderstelling, dat het organiseren van de socialistische maatschappij met de krachten van één land onmogelijk is, hetgeen natuurlijk niet juist is.

Op grond hiervan veranderde, verbeterde ik deze formulering in mijn brochure „De Oktoberrevolutie en de tactiek van de Russische kommunisten” (December 1924) door dit vraagstuk in tweeën te splitsen, in het vraagstuk *van de volkomen garantie tegen de restauratie van de burgerlijke orde* en in het vraagstuk *van de mogelijkheid van de opbouw van de volledige socialistische maatschappij in één land*. Dat werd bereikt, ten eerste, door het behandelen van „de volledige overwinning van het socialisme”, als „de volledige garantie tegen het herstel van de oude orde”, hetgeen slechts door de „gemeenschappelijke inspanning van de proletariërs van enige landen” mogelijk is en ten tweede, door op grond van de brochure van Lenin „Over de koöperatie”, die onbetwistbare waarheid uit te spreken, dat wij al het noodzakelijke voor de opbouw van een volledige socialistische maatschappij be-

zitten (zie „De Oktoberrevolutie en de taktiek van de Russische kommunisten”) x).

Deze nieuwe formulering van het vraagstuk werd ook aan de bekende resolutie van de XIVde Partijkonferentie „Over de taken van de Komintern en de R.K.P.” ten grondslag gelegd, die het vraagstuk van de overwinning van het socialisme in één land, in verband met de stabilisatie van het kapitalisme (April 1925) beschouwde en de opbouw van het socialisme met de krachten van ons land voor mogelijk en noodzakelijk hield.

Zij diende ook als grondslag voor mijn brochure „Over de resultaten van het werk van de XIVde Partijkonferentie”, die direkt na de XIVde Partijkonferentie in Mei 1925 verscheen.

Aangaande het stellen van de vraag van de overwinning van het socialisme in één land, staat in deze brochure te lezen:

„In ons land bestaan twee groepen van tegenstellingen. De ene groep, dat zijn de binnenlandse tegenstellingen, die tussen het proletariaat en de boeren bestaan, (het gaat hier over de opbouw van het socialisme in één land *J. St.*). De andere groep van tegenstellingen, dat zijn de buitenlandse tegenstellingen, die tussen ons land, als een socialistisch land en al de overige landen als kapitalistische landen bestaan (het gaat hier om de definitieve overwinning van het socialisme *J. St.*) . . . „Wie de eerste groep van tegenstellingen, die met de krachten van één enkel land volkomen kunnen worden overwonnen, verwacht met de tweede groep van tegenstellingen, die voor haar oplossing de inspanning van de proletariërs van enige landen vereist, die begaat een zéér grove fout tegen het Leninisme, die is óf een warhoofd, óf een onverbeterlijke opportunist”* (zie „Over de resultaten van het werk van de XIVde Partijkonferentie”).

Over het vraagstuk van de *overwinning* van het socialisme in ons land zegt de brochure:

„Wij kunnen het socialisme opbouwen en wij zullen het bouwen, tezamen met de boeren onder de leiding van de arbeidersklasse” . . . want „onder de diktatuur van het proletariaat bezitten wij . . . alle voorwaarden, die noodzakelijk zijn om de volledige socialistische maatschappij op te bouwen, om alle mogelijke binnenlandse moeilijkheden te overwinnen, want wij kunnen en moeten deze met onze eigen krachten overwinnen” (l.c.).

i) Deze nieuwe formulering van het vraagstuk verving daarna de oude formulering daarvan in de volgende uitgaven van de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme”.

Over het vraagstuk van de *definitieve* overwinning van het socialisme wordt daar gezegd:

„De definitieve overwinning van het socialisme is de volledige garantie tegen de pogingen tot interventie en dus ook tegen de pogingen tot restauratie — want een enigszins ernstige poging tot restauratie kan alleen plaats vinden met de ernstige ondersteuning van buiten-af, alleen met de ondersteuning van het internationale kapitaal. Daarom is de ondersteuning van onze revolutie van de kant van de arbeiders van alle landen en des te meer de overwinning van deze arbeiders, al was het maar in enige landen, de noodzakelijke voorwaarde voor de volledige garantie van het eerste overwinnende land tegen pogingen tot interventie en restauratie, de noodzakelijke voorwaarde voor de definitieve overwinning van het socialisme”, (l.c.).

Het schijnt dat dit duidelijk is.

Het is bekend dat in mijn brochure, „Vragen en antwoorden” (Juni 1925) en in het politiek verslag van het Centraal-Komitee op het XIVde Kongres der Kommunistische Partij van de Sowjet- Unie (December 1925) dit vraagstuk in dezelfde geest wordt uitgelegd.

Dit zijn de feiten.

Ik meen, dat deze feiten aan een iegelijk bekend zijn, p.g. Zinowjew hierbij inbegrepen.

Indien thans, na verloop van bijna twee jaar, na een ideologische strijd in de partij en na de op de XIVde Partijkonferentie (Aprj 1925) aangenomen resolutie, p.g. Zinowjew het mogelijk acht ii zijn slotwoord op het XIVde Partijkongres (December 1925) d^^e oude, volkomen onvoldoende formulering uit de brochure van Stalin, die in April 1924 werd geschreven, als basis voor de beslissing van de reeds besliste kwestie van de overwinning van het socialisme in één land, te voorschijn te halen, dan getuigt deze eigenaardige manier van p.g. Zinowjew er slechts van, dat hij ten aanzien van deze kwestie volkomen in de war is geraakt. De partij achteruit te trekken, nadat zij voorwaarts was geschreden, de resolutie van de XIVde Partijkonferentie te ontwijken, nadat Zijf door het plenum van het C. K. werd bevestigd, — dat betekent zich hopeloos in tegenstellingen vast te werken, niet te geloven in de zaak van de opbouw van het socialisme, af te wijken van de weg van Lenin en zijn eigen nederlaag te ondertekenen.

Wat betekent de *mogelijkheid* van de overwinning van het socialisme in één land ?

Dat betekent de mogelijkheid om de tegenstellingen tussen het proletariaat en de boeren met de binnenlandse krachten van ons land op te lossen, de mogelijkheid dat het proletariaat de macht grijpt en deze macht gebruikt voor de opbouw van de volledige socialistische maatschappij in ons land, onder de sympathie en met de ondersteuning van de proletariërs van de andere landen, maar zonder de voorafgaande overwinning van de proletarische revolutie in andere landen.

Zonder een dergelijke mogelijkheid is het opbouwen van het socialisme een opbouw zonder perspectief, een opbouw zonder de overtuiging het socialisme te kunnen af bouwen. Men kan het socialisme niet opbouwen, zonder ervan overtuigd te zijn, dat het kan worden opgebouwd, zonder ervan overtuigd te zijn, dat de technische achterlijkheid van ons land niet een *onoverkomelijke* hinderpaal is voor de opbouw van de volledige socialistische maatschappij. Het ontkennen van deze mogelijkheid staat gelijk aan ongelooft in de zaak van de bouw van het socialisme en is een verlaten van het Leninisme.

Wat betekent de *onmogelijkheid* van de volledige, definitieve overwinning van het socialisme in één land, zonder de overwinning van de revolutie in andere landen?

Dat betekent de onmogelijkheid van de volledige garantie tegen interventies en dus ook tegen restauratie van de burgerlijke orde, zonder de overwinning van de revolutie, ten minste in een reeks van landen. Het ontkennen van deze onbetwistbare stelling is een verlaten van het internationalisme, een verlaten van het Leninisme.

„Wij leven — zegt Lenin — niet in een staat alleen, maar in een *systeem van staten* en het bestaan gedurende een lange tijd van de Sowjet-republiek naast de imperialistische staten is ondenkbaar. Tenslotte overwint hetzij de één, hetzij de andere. Maar zolang dit einde niet aanbreekt, is een reeks van de verschrikkelijkste botsingen tussen de Sowjet-Republiek en de burgerlijke staten onvermijdelijk. Dit betekent, dat de heersende klasse, het proletariaat, wanneer het wil en zal heersen, dit ook door zijn militaire organisatie moet bewijzen” (zie Deel XXIV, blz. 122, „Het VIIIste Kongres van de R.K.P (b)” — „Verslag van het Centraal-Komitee”).

Er ligt thans — zegt Lemn op een andere plaats — een in de hoogste mate wankel maar niettemin ontwijfelbare, onbetwistbare bepafde evenwichtstoestand voor ons Of deze van lange duur zal zijn, weet ik niet en ik* ben van mening, dat men dat ook niet kan weten. En daarom moeten wij van onze kant de grootste omzichtigheid betrachten. En het eerste gebod van onze politiek, de eerste les, die uit onze staatkundige werkzaamheid gedurende een jaar voortvloeit, een les die zich alle arbeiders en boeren eigen moeten maken is: op onze hoede zijn, er aan denken, dat wij omringd zijn door mensen, klassen, regeringen, die openlijk een geweldige haat tegen ons tot uitdrukking brengen. Men moet er aan denken, dat wij steeds slechts een haarbreed van iedere soort van overval zijn verwijderd" (Deel XXVII, blz. 117, „Het IXde AI-russische Sowjet-Kongres" — „Redevoering over de binnenlandse en de buitenlandse politiek van de Republiek").

Dat is meen ik, duidelijk.

Hoe staat het nu, wat betreft het vraagstuk van de overwinning van het socialisme in één land, bij p.g. Zinowjew?

Luistert:

„Onder de definitieve overwinning van het socialisme dient op zijn minst te worden verstaan: 1) de vernietiging van de klassen en dus 2) de afschaffing van de diktatuur van één klasse, in dit geval van de diktatuur van het proletariaat" . . . „Om het zich nog duidelijker voor te stellen — zegt verder p.g. Zinowjew — hoe het bij ons in de Sowjet-Unie in 1925 met dit vraagstuk is gesteld, moet men twee dingen onderscheiden: 1) de verzekerde *mogelijkheid* om het socialisme te bouwen — een dergelijke mogelijkheid om het socialisme te bouwen, kan men zich natuurlijk binnen het raam van één enkel land volkomen voorstellen en 2) het definitieve opbouwen en het bevestigen van het socialisme d.w.z. de verwezenlijking van de socialistische orde, van de socialistische maatschappij".

Wat kan dat alles betekenen?

Dit namelijk, dat p.g. Zinowjew onder de definitieve overwinning van het socialisme in één land, niet de garantie tegen interventie en restauratie verstaat, maar de mogelijkheid van de opbouw van de socialistische maatschappij. Onder de overwinning van het socialisme in één land verstaat p.g. Zinowjew' evenwel zulk een bouwen van het socialisme, dat niet tot de volledige opbouw van het socialisme kan en moet leiden. Een bouwen in het wilde weg, zonder perspectief, een bouwen van het socialisme zonder dat het mogelijk is de socialistische maatschappij volledig op te bouwen ___ dat is het standpunt van p.g. Zinowjew.

Het socialisme te bouwen, *zonder de mogelijkheid* het volledig op te bouwen, te bouwen *terwijl men weet, dat men het bouwen niet kan voltooien*, — zie hier tot welke ongerijmdheden p.g. Zinowjew is gekomen.

Maar dat is toch een bespottling en geen oplossing van het vraagstuk! Nog een plaats uit het slotwoord van p.g. Zinowjew op het XIVde Partijkongres:

„Gij ziet, tot welk een ongerijmdheid b.v. p.g. Jakowljew op de laatste gouvernementspartijkonferentie in Koersk is gekomen. „Kunnen wij in één land, vraagt hij, dat van alle kanten door kapitalistische vijanden is omringd, — kunnen wij onder zulke verhoudingen in één land het socialisme ophouden?” En hij antwoordt: „Op grond van al het voorafgaande hebben wij het recht te zeggen, dat wij niet alleen het socialisme zullen opbouwen, maar dat wij, niettegenstaande het feit dat wij voorlopig alleen zijn, dat wij voorlopig het enige Sowjet-land, de enige Sowjet-staat in de wereld zijn — dit socialisme volledig zullen opbouwen” („De Koersker Prawda", Nr. 279 van 8 December 1925). *Is dit soms het vraagstuk op zijn Leninistisch stellen, riekt het hier soms niet naar nationale bekrompenheid**9').

Volgens Zinowjew komt het er dus op neer, dat het erkennen van de mogelijkheid de opbouw van het socialisme in één land te voltooien betekent: een standpunt van nationale bekrompenheid innemen en deze mogelijkheid ontkennen, dat betekent: het standpunt van het internationalisme innemen.

Maar als dat waar is, loont het dan eigenlijk wel de moeite om de strijd voor de overwinning op de kapitalistische elementen in onze volkshuishouding te voeren? Volgt hier niet uit, dat zulk een overwinning onmogelijk is?

Kapitideren tegenover de kapitalistische elementen in onze huishouding — zie hier waartoe de innerlijke logika der argumentatie van p.g. Zinowjew leidt.

En deze ongerijmdheid, die niets met het Leninisme gemeen heeft, dist p.g. Zinowjew ons op, als „internationalisme”, als „100 % Leninisme”!

Ik beweer, dat p.g. Zinowjew in het belangrijkste vraagstuk

1) Kursief van mij. *J. Si.*

van de opbouw van het socialisme het Leninisme verlaat en tot het standpunt van den mensjewiek Soechanow afglijdt.

Laten wij ons tot Lenin wenden. Ziehier wat hij nog vóór de Oktoberrevolutie, in Augustus 1915 over de overwinning van het socialisme in één land zeide:

„De ongelijkmatigheid van de economische en politieke ontwikkeling is een absolute wet van het kapitalisme. Hieruit volgt, dat de overwinning van het socialisme, in het begin in enige, zelfs in één afzonderlijk genomen kapitalistisch land mogelijk is. Het overwinnende proletariaat van dit land, zou na de kapitalisten te hebben onteigend en *de socialistische produktie bij zich te hebben georganiseerd*, zich tegen de overige kapitalistische wereld verheffen, de onderdrukte klassen in de overige landen voor zich winnen, bij hen de opstand tegen de kapitalisten aanwakkeren en in geval van noodzakelijkheid zelfs met militaire kracht tegen de uitbuitersklassen en hun staten optreden’* (zie Deel XVIII, blz. 232—233, „Over de leuze van de Verenigde Staten van Europa”, Ned. vert. deel 5, bl. 154).

Wat betekent de onderstreepte zin van Lenin „na bij zich zelf de socialistische produktie te hebben georganiseerd?” Dit betekent, dat het proletariaat van het overwinnende land, na het grijpen van de macht, de socialistische produktie bij zich *kan* en *moe* organiseren. En wat betekent „de socialistische produktie organiseren?” Dat betekent de socialistische maatschappij opbouwen. Moet men soms bewijzen, dat deze duidelijke en scherp omlinjende stelling van Lenin geen verdere uitleg nodig heeft? In het tegenovergestelde geval zou de oproep van Lenin in Oktober 1917 tot het grijpen van de macht door het proletariaat onverklaarbaar zijn geweest.

Gij ziet, dat deze duidelijke stelling van Lenin zich als de hemel van de aarde onderscheidt van de verwarde en anti-Leninistische „stelling” van p.g. Zinowjew, dat wij het socialisme „binnen het raam van één land” kunnen bouwen, terwijl het *ónmogelijk* is om het volledig op te bouwen.

Dit werd door Lenin in 1915 gezegd vóór het grijpen van de macht door het proletariaat. Maar misschien veranderde zijn inzicht na de ervaring van het grijpen van de macht, na het jaar

1) Kursief van mij. *J. Si.*

1917? Wenden wij ons tot de brochure van Lenin „Over de koöperatie” geschreven in het jaar 1923.

„Inderdaad, — zegt Lenin, — alle grote produktiemiddelen in handen van de staatsmacht, de staatsmacht in handen van het proletariaat, het verbond van dit proletariaat met de vele millioenen kleine en kleinste boeren, de verzekering van de leiding over de boeren door dit proletariaat enz. — is dat soms niet alles wat nodig is, om uit de koöperatie, alleen uit de koöperatie, die wij vroeger als een kruideniers- zaakje behandelden en die wij tot op zekere hoogte ook nu, onder de Nep, het recht hebben als zodanig te behandelen, *is dat soms niet alles wat nodig is voor de opbouw van de volledige socialistische maatschappij ? **) Dit is nog niet de opbouw van de socialistische maatschappij, *maar het is alles wat voor deze opbouw noodzakelijk en voldoende is”^x*) (zie Deel XXVII, blz. 392, „Over de koöperatie”; hoofdstuk I).

Met andere woorden: wij kunnen en moeten de volledige socialistische maatschappij opbouwen, daar wij alles wat voor deze opbouw noodzakelijk en voldoende is te onzer beschikking hebben. Ik meen, dat men zich moeilijk nog duidelijker kan uitdrukken. Men vergelijk deze klassieke stelling van Lenin met de anti- Leninistische repliek van p.g. Zinowjew aan het adres van p.g. Jakowljew en men zal begrijpen dat p.g. Jakowljew slechts de woorden van Lenin over de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in één land heeft herhaald, terwijl Zinowjew, die zich tegen die opvatting uitspreekt en die p.g. Jakowljew er van langs geeft, zich van Lenin verwijderd en op het standpunt van den mensjewiek Soechanow gesteld heeft, op het standpunt namelijk van de onmogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land, met het oog op de technische achterlijkheid daarvan.

Het is alleen onbekend, waarom wij in Oktober 1917 de macht grepen, indien wij er niet op rekenden het socialisme op te bouwen.

Men had in Oktober 1917 de macht -niet moeten grijpen — tot zulk een gevolgtrekking leidt de innerlijke logika van de argumentatie van p.g. Zinowjew.

Ik beweer verder, dat in het belangrijkste vraagstuk van de overwinning van het socialisme, p.g. Zinowjew ingaat *tegen* duidelijke beslissingen van onze partij, vastgelegd in de bekende resolutie van de XIVde Partijkonferentie „Over de taak van de

1) Kursief van mij. *J. St.*

Komintern en de R.K.P. (6), in verband met het uitgebreide plenum van het E.K.K.I. ¹⁾).

Wenden wij ons tot deze resolutie. Ziehier wat daar over de overwinning van het socialisme in één land wordt gezegd:

„Het aanwezig zijn van twee rechtstreeks tegenover-elkaar-staande sociale systemen verwekt het voortdurende gevaar ener kapitalistische blokkade, van andere vormen van economische druk, gewapende interventie en restauratie. De enige garantie voor de definitieve overwinning van het socialisme d.w.z. de garantie tegen restauratie ²⁾, is dus de zegevierende socialistische revolutie in een reeks van landen "Het Leninisme leert, dat de definitieve overwinning van het socialisme, in de zin van de volledige garantie tegen restauratie ²⁾ van de burgerlijke verhoudingen, slechts op internationale schaal mogelijk is . . ." „Daaruit volgt echter geenszins, dat de opbouw van de volledige socialistische maatschappij ²⁾ in een achterlijk land als Rusland, zonder „staatshulp" (Trotski) van de in technisch-economische zin meer ontwikkelde landen, ónmogelijk is" (zie de betreffende resolutie).

Men ziet, dat de resolutie de definitieve overwinning van het socialisme als garantie tegen interventie en restauratie opvat, — wat in volledige tegenspraak is met de opvatting van p.g. Zinowjew in zijn boek „Het Leninisme”.

Men ziet, dat de resolutie de mogelijkheid van de opbouw van de volledige socialistische maatschappij in een achterlijk land als Rusland erkent, zonder de „staatshulp” van de op technisch-ekonomisch-gebied meer ontwikkelde landen, — in volkomen tegenstelling tot de tegenovergestelde bewering van p.g. Zinowjew in zijn repliek aan het adres van p.g. Jakowljew in het slotwoord op het XIVde Partijkongres.

Hoe moet dit anders worden genoemd dan een strijd van p.g. Zinowjew tegen de resolutie van de XIVde Partijkonferentie?

Natuurlijk zijn partijresoluties soms niet zonder zonden. Het komt voor, dat partijresoluties fouten bevatten. In het algemeen gesproken, kan verondersteld worden, dat de resolutie van de XIVde Partijkonferentie eveneens enkele fouten bevat. Het is mogelijk, dat p.g. Zinowjew de onderhavige resolutie voor foutief

1) E.K.K.I. = Exekutief Komitee van de Kommunistische Internationale. — Red.,

2) Kursief van mij. J. St,

houdt. Maar dan moet dat duidelijk en openlijk worden gezegd zoals het een bolsjewiek betaamt. Dat doet echter p.g. Zinowjew om de één of andere reden niet. Hij gaf er de voorkeur aan een andere weg te kiezen, de weg van een slinkse aanval op de resolutie van de XIVde Partijkonferentie, waarbij hij deze resolutie stilzwijgend voorbijgaat en geen enkele keer een ietwat openlijke kritiek op de resolutie uitoefent. P.g. Zinowjew meent klaarblijkelijk, dat hij langs deze weg het best zijn doel bereikt. En hij heeft maar één doel: de resolutie „te verbeteren” en Lenin terloops „een klein beetje” te verbeteren. Het is wel nauwelijks nodig te bewijzen, dat p.g. Zinowjew zich in zijn berekeningen vergist.

Waaruit vloeit de fout van p.g. Zinowjew voort? Waar ligt de wortel van deze fout?

De wortel van deze fout, ligt volgens mij, in de overtuiging van p.g. Zinowjew, dat de technische achterlijkheid van ons land een *onoverkomelijke* hinderpaal vormt voor de opbouw, van de volledige socialistische maatschappij, dat het proletariaat het socialisme tengevolge van de technische achterlijkheid van ons land niet kan opbouwen. P.g. Zinowjew en p.g. Kamenjew poogden eens met dit argument op één van de zittingen van het Centraal- Komitee van de partij vóór de Partijkonferentie van April op te treden. Maar zij ontvingen het juiste antwoord en waren genoodzaakt de terugtocht te aanvaarden, zich *formeel* naar het tegenovergestelde standpunt, het standpunt van de meerderheid van het CL K. te schikken. Maar hoewel p.g. Zinowjew zich formeel daaraan onderworpen heeft, heeft hij toch steeds de strijd daartegen voortgezet. Ziehier wat over dit „incident” in het C. K. van de Kommunistische partij van de Sowjet-Unie, het Moskouse komitee van onze partij in zijn „antwoord” op de brief van de Gouvernementspartijkonferentie van Leningrad zegt:

„Nog niet zolang geleden, verdedigden de partijgenoten Kamenjew en Zinowjew in het Politieke bureau het standpunt, dat wij tengevolge van onze technische en economische achterlijkheid niet in staat zouden zijn om de binnenlandsche moeilijkheden meester te worden, indien de internationale revolutie ons niet zou redden. Wij zijn echter met de meerderheid van het Centraal-Komitee van mening, dat wij het socialisme kunnen opbouwen, dat wij het opbouwen en tot het einde toe zullen opbouwen, niettegenstaande en ondanks onze technische

achterlijkheid. Wij menen dat deze opbouw natuurlijk veel langzamer zal gaan, dan onder de verhoudingen van een wereldoverwinning, maar desniettemin gaan wij voorwaarts en zullen wij voorwaarts gaan. Wij zijn eveneens van mening dat het standpunt van de p.g. Kamenjew en Zinowjew het ongeloof in de innerlijke krachten van onze arbeidersklasse en van de haar volgende boerenmassa's tot uitdrukking brengt. Wij zijn van mening, dat dit een verlaten van het standpunt van Lenin betekent" (zie „Antwoord”).

Dit dokument verscheen in de pers tijdens de eerste zittingen van het XIVde Partijkongres. P.g. Zinowjew had natuurlijk de mogelijkheid nog op het Kongres tegen dit dokument op te treden. Het is karakteristiek, dat nóch p.g. Zinowjew, nóch pg. Kamenjew argumenten vonden tegen deze zware beschuldiging, die door het Moskouse komitee van onze partij tegen hen werd uitgebracht. Is dat toevallig? Ik meen van niet. De beschuldiging trof blijkbaar doel. P.g. Zinowjew en p.g. Kamenjew „antwoordden” op deze beschuldiging met stilzwijgen, daar zij niets hadden om haar te „weerleggen”.

De nieuwe oppositie voelt zich beledigd, dat men p.g. Zinowjew beschuldigt van ongeloof in de zaak van de overwinning van de socialistische opbouw in ons land. Maar indien p.g. Zinowjew, nadat er gedurende een geheel jaar over de kwestie van de overwinning van het socialisme in één land werd gediskussieerd, nadat het standpunt van p.g. Zinowjew door het Politieke Buro van het Centraal-Komitee (April 1925) was afgewezen, nadat zich reeds een bepaalde mening van de partij over deze kwestie, vastgelegd in de bekende resolutie van de XIVde Partijkonferentie (April 1925), had gevormd, indien na dit alles p.g. Zinowjew in zijn boek „Het Leninisme” (September 1925) besluit tegen het standpunt van de partij op te treden, indien hij dit optreden op het XIVde Kbngrs herhaalt — hoe kan dan dit alles, deze hardnekkigheid, deze eigenzinnigheid bij het verdedigen van zijn fout anders worden verklaard, dan dat p.g. Zinowjew geïnfekteerd, hopeloos geïnfekteerd is met ongeloof aan de overwinning van de socialistische opbouw in ons land?

P.g. Zinowjew verkiest dit ongeloof van hem voor internationalisme uit te geven. Maar sinds wanneer wordt bij ons het ver-

laten van het Leninisme bij het kardinale vraagstuk van het Leninisme als internationalisme beschouwd?

Zou het niet juister zijn te zeggen, dat niet de partij, maar p.g. Zinowjew hier tegen het internationalisme en de internationale revolutie zondigt? Want wat is ons land, dat „het socialisme opbouwt” anders, dan de basis van de wereldrevolutie? Kan het echter werkelijk de basis van de wereldrevolutie vormen, indien het niet in staat is de socialistische maatschappij volledig op te bouwen? Kan het ook verder het grootste aantrekkingscentrum voor de arbeiders aller landen blijven, hetgeen het thans ongetwijfeld is, indien ons land bij zich zelf niet in staat is om de overwinning op de kapitalistische elementen in onze huishouding, de overwinning van de socialistische opbouw te verzekeren? Ik meen van niet. Maar volgt hier dan niet uit, dat het niet-geloven aan de overwinning van de socialistische opbouw, het propageren van dit ongeloof, leidt tot het onttronen van ons land als basis van de wereldrevolutie en dat dit wederom leidt tot het verzwakken van de revolutionaire wereldbeweging? Waarmee hebben de heren sociaal- demokraten de arbeiders voor ons schrik aangejaagd? Door te propageren, dat „er bij de Russen niets van terecht komt”. Waarmee verslaan wij thans de sociaal- demokraten, zodat er een lange reeks van arbeidersdelegaties naar ons land trekt, hetgeen de posities van het kommunisme in de gehele wereld versterkt? Met onze suksessen bij de opbouw van het socialisme. Maar is het soms hierna niet duidelijk, dat hij, die het ongeloof in ons sukses bij de opbouw van het socialisme propageert, indirect de sociaal- demokraten helpt, de kracht van de internationale beweging verzwakt en zich onvermijdelijk van het internationalisme afkeert?...

Gij ziet, dat het met het „internationalisme” van p.g. Zinowjew volstrekt niet beter is gesteld dan met zijn „100 %-Leninisme” bij het vraagstuk van de opbouw van het socialisme in één land.

Daarom heeft het XIVde Partijkongres juist gehandeld, toen het de opvattingen van de nieuwe oppositie als „het ongeloof in de zaak van de opbouw van het socialisme” en „het verdraaien van het Leninisme” definieerde.

VII.

DE STRIJD VOOR DE OVERWINNING VAN DE SOCIALISTISCHE OPBOUW.

Ik meen, dat het ongelooft aan de overwinning van de socialistische opbouw, de voornaamste fout is van de nieuwe oppositie. Deze fout is volgens mij de voornaamste, omdat daaruit alle andere fouten van de nieuwe oppositie voortvloeien. De fouten van de nieuwe oppositie inzake de Nep, het staatskapitalisme, de aard van onze socialistische industrie, de rol van de koöperaties onder de diktatuur van het proletariaat, de strijdmethoden tegen de koelakken, de rol en het soortelijk gewicht van de middelboeren — al deze fouten zijn af te leiden uit de kardinale fout van de oppositie, uit haar ongelooft aan de mogelijkheid van de volledige opbouw der socialistische maatschappij met de krachten van ons land.

Wat betekent dit ongelooft aan de overwinning van de socialistische opbouw in ons land?

Het betekent in de eerste plaats dat de overtuiging ontbreekt, dat de overwegende massa's van de boeren, krachtens de bepaalde verhoudingen van de ontwikkeling van ons land, in de zaak van de socialistische opbouw *kunnen worden betrokken*.

Het betekent ten tweede, dat de overtuiging ontbreekt, dat het proletariaat van ons land, dat over de kommandoposten van onze volkshuishouding beschikt, *in staat* is om de overwegende massa's van de boeren in de socialistische opbouw te betrekken.

Van deze stellingen gaat de oppositie stilzwijgend uit bij haar konstrukties over de wegen van onze ontwikkeling — onverschillig of zij dit bewust of onbewust doet.

Kan de overwegende massa van de Sowjet-boeren in de socialistische opbouw worden betrokken?

In de brochure „Over de grondslagen van het Leninisme” komen wat dit betreft twee grondstellingen voor:

- i. „Men mag de boeren van de Sowjet-Unie niet verwisselen met de boeren van het Westen. De boeren, die de school van drie revoluties hebben doorlopen, die tegen den tsaar en de heerschappij van de bourgeoisie tezamen met het proletariaat en met het proletariaat aan het

hoofd hebben gestreden, — de boeren die de grond en de vrede uif de handen van de proletarische revolutie ontvingen en daardoor tot de reserve van het proletariaat werden — deze boeren moet men wel onderscheiden van de boeren, die tijdens de burgerlijke revolutie met de liberale bourgeoisie aan het hoofd hebben gestreden, die de grond uit de handen van deze bourgeoisie hebben ontvangen en daardoor tot de reserve van de bourgeoisie werden. Het zal wel niet nodig zijn te bewijzen, dat de Sowjet-boeren, die gewend zijn de politieke kameraadschap en de *politieke* samenwerking met het proletariaat op prijs te stellen en die hun vrijheid aan deze kameraadschap en deze samenwerking te danken hebben — niet dan bijzonder dankbaar materiaal kunnen zijn voor de *ekonomische* samenwerking met het proletariaat.

2. Men mag de landbouw in Rusland niet verwisselen met de landbouw in het Westen. Daar gaat de ontwikkeling van de landbouw langs de gewone wegen van het kapitalisme, onder de verhoudingen van een scherpe differentiatie onder de boeren, met grote landgoederen en privaat-kapitalistische latifundiën aan de éne kant en met pauperisme, ellende en loonslavernij aan de andere kant. Daar zijn verval en ontbinding dientengevolge een volkomen natuurlijk verschijnsel. Zo is het niet in Rusland. Bij ons kan de ontwikkeling van de landbouw alleen al daarom niet langs zulk een weg gaan, omdat het bestaan van de Sowjet-macht en de nationalisatie van de fundamentele produktiemiddelen en -werktuigen, zulk een ontwikkeling niet toelaten. In Rusland moet de ontwikkeling van de landbouw langs een andere weg gaan, langs de weg van het koöpereren van de miljoenen kleine en mid- delboeren, van de ontwikkeling van de massale koöperaties in het dorp, ondersteund door de staat door het geven van voordelige kredieten. Lenin heeft in zijn artikelen over de koöperatie er terecht op gewezen, dat de ontwikkeling van de landbouw bij ons een nieuwe weg moet gaan, de weg van het betrekken van de meerderheid van de boeren in de socialistische opbouw door de koöperaties, de weg van het geleidelijk doordringen in de landbouw van het beginsel van het kollektivisme, eerst op het gebied van de afzet en daarna op het gebied van de voortbrenging van landbouwprodukten” . . . „Het behoeft wel niet te worden aangetoond, dat de geweldige meerderheid van de boeren gaarne deze nieuwe ontwikkelingsweg zal inslaan, om de weg van de privaat-kapitalistische latifundiën en de loonslavernij, van de ellende en het verval te verwerpen¹.

Zijn deze stellingen juist?

Ik meen, dat beide stellingen voor de gehele periode van onze opbouw onder de verhoudingen van de Nep juist en onaanvechtbaar zijn.

Zij geven slechts de uitdrukking aan de bekende stellingen van Lenin over het verbond van het proletariaat met de boeren, over het betrekken van de boerenbedrijven in het systeem van de socialistische ontwikkeling van het land, over het feit, dat het prole

tariaat tezamen met de hoofdmassa's van de boeren naar het socialisme moet schrijden, dat het samenvatten van de miljoenen- massa's van de boeren in de koöperaties de voornaamste weg is voor de socialistische opbouw op het platteland, dat bij de groei van onze socialistische industrie „de eenvoudige groei van de koöperatie voor ons identiek is met de groei van het socialisme” (zie Deel XVIII, blz. 144, „Over de Koöperatie”, Hoofdstuk II).

Inderdaad, langs welke weg kan en moet zich de ontwikkeling van het boerenbedrijf in ons land voltrekken?

Het boerenbedrijf is geen kapitalistisch bedrijf. Het boerenbedrijf is, als wij de overweldigende meerderheid van de boerenbedrijven in aanmerking nemen, een warenproducerend kleinbedrijf. Maar wat is het warenproducerende kleine boerenbedrijf? Het is een bedrijf, dat op de kruisweg staat tussen kapitalisme en socialisme. Het kan zich zowel in de richting van het kapitalisme ontwikkelen, zoals het thans in de kapitalistische landen geschiedt, als in de richting van het socialisme, zoals dat bij ons, in ons land, onder de diktatuur van het proletariaat, moet geschieden.

Wat is de oorzaak van deze onstandvastigheid, van deze onzelfstandigheid van het boerenbedrijf? Waardoor is dit te verklaren

Het moet verklaard worden door de verbrokkeling van de boerenbedrijven, door hun niet-georganiseerd zijn, hun afhankelijkheid van de stad, van de industrie, van het kredietsysteem, van het karakter van de macht in het land en tenslotte door de algemeen bekende stelling, dat het platteland, zowel in materieel als in cultureel opzicht, de stad volgt en moet volgen.

De kapitalistische ontwikkelingsweg van het boerenbedrijf betekent de ontwikkeling langs een diep-ingrijpende differentiatie van het boerendom, met grote latifundiën aan de éne, en massale verarming aan de andere pool. Zulk een weg der ontwikkeling is in de kapitalistische landen onvermijdelijk, omdat het platteland, het boerenbedrijf, afhankelijk is van de stad, van de industrie, van het in de stad gekoncentreerde krediet, van het karakter van de macht; en in de stad heerst de bourgeoisie, de kapitalistische industrie, het kapitalistische krediet-systeem, de kapitalistische staatsmacht.

Is deze ontwikkelingsweg voor het boerenbedrijf in ons land noodzakelijk, waar de stad een volkomen ander aanzien heeft, waar de industrie zich in handen van het proletariaat bevindt, waar het transport, het kredietsysteem, de staatsmacht enz. in de handen van het proletariaat zijn gekoncentreerd, waar de nationalisatie van de grond in het gehele land wettelijk is verankerd ? Natuurlijk niet. Integendeel. Juist omdat de stad de leidster is van het dorp en bij ons in de stad het proletariaat heerst, dat alle kommando- posten van de volkshuishouding in zijn handen houdt, juist daarom moesten de boerenbedrijven in hun ontwikkeling langs een andere weg, de weg van de socialistische opbouw gaan.

Wat is dat voor een weg?

Dat is de weg van de koöperatieve organisatie op massale schaal van de miljoenen boerenbedrijven volgens alle lijnen van de koöperatie, de weg van het verenigen der versnipperde boerenbedrijven om de socialistische industrie, de weg van het verbreiden van de beginselen van het kollektivisme onder de boeren, eerst langs de lijn van de *afzet* van de landbouwprodukten en de *voorziening* van de boerenbedrijven met de voortbrengselen uit de stad en later langs de lijn van de *landbouwproductie*.

En hoe verder men komt, hoe meer deze weg onder de diktatuur van het proletariaat onvermijdelijk wordt, want de koöperatieve organisatie van de afzet, de koöperatieve organisatie van de voorziening en tenslotte ten aanzien van krediet en produktie, (land- bouw- genootschappen), is de enige weg tot het verheffen van de welstand van het platteland, het enige middel om de brede massa's van de boeren van armoede en ondergang te redden.

Men zegt, dat bij ons de boeren naar de aard van hun toestand niet socialistisch zijn en dat zij daarom niet tot een socialistische ontwikkeling in staat zijn. Het is natuurlijk waar, dat de boeren naar de aard van hun toestand niet socialistisch zijn, maar dat is nog geen argument tegen de ontwikkeling van het boerenbedrijf langs de socialistische weg, indien bewezen is, dat het platteland de stad volgt, terwijl in de stad de socialistische industrie heerst. Tijdens de Oktoberrevolutie waren de boeren volgens hun toestand ook niet socialistisch, wilden zij geenszins het socialisme

in het land invoeren. Zij streefden toen hoofdzakelijk naar de likvvidatie van de macht van de landheren, naar het beëindigen van de oorlog, naar de vrede. Desniettemin volgden zij destijds het socialistische proletariaat. Waarom? Omdat het omverwerpen van de bourgeoisie en het grijpen van de macht door het socialistische proletariaat toen de enige uitweg uit de imperialistische oorlog was, het enige middel om tot vrede te komen. Omdat er toen geen andere uitweg was, nóch zijn kon. Omdat het onze partij toen gelukte, die mate van eenheid met, en onderschikking van de speciale belangen der boeren (het ten val brengen van de landheren en de vrede) aan de algemene belangen van het land (de diktatuur van het proletariaat) aan te voelen en te vinden, die voor de boeren aannemelijk en voordelig bleek te zijn. En de boeren zijn toen, hoewel zij niet socialistisch waren, het socialistische proletariaat gevolgd.

Ditzelfde moet gezegd worden over de socialistische opbouw in ons land, over het betrekken van de boeren bij deze opbouw. De boeren zijn volgens hun toestand niet socialistisch. Maar zij moeten en zullen ongetwijfeld de weg van de socialistische ontwikkeling opgaan, want er zijn voor de boeren geen andere middelen om zich van armoede en ondergang te redden dan de aaneensluiting met het proletariaat, de aaneensluiting met de socialistische industrie, dan het betrekken van het boerenbedrijf in de algemene stroom van de socialistische ontwikkeling door het op massale schaal organiseren van de boeren in koöperaties.

Waarom juist door het op massale schaal organiseren van de boeren in koöperaties?

Omdat wij in het op massale schaal organiseren in koöperaties „die graad van vereniging van het partikuliere belang, het partikuliere handelsbelang, de kontróle daarover door de staat, de graad van zijn ondergeschiktheid aan de algemene belangen” (Lenin) hebben gevonden, die voor de boeren aannemelijk en voordelig is en die het proletariaat de mogelijkheid schenkt, de overwegende massa van de boeren bij de socialistische opbouw te betrekken. En juist omdat het voor de boeren voordelig is hun warenafzet en de verzorging van hun bedrijf met machines door middel van de

koöperatie te organiseren, juist daarom moeten en zullen zij de weg van het op massale schaal in koöperaties organiseren inslaan. " Wat betekent echter het op massale schaal in koöperaties organiseren van de boerenbedrijven onder de heerschappij van de socialistische industrie?

Dat betekent het zich *afwenden* van het warenproducerende kleine boerenbedrijf, van de oude kapitalistische weg, die tot de massale ondergang van de boeren leidde en de *overgang* naar een nieuwe ontwikkelingsweg, naar de weg van de socialistische opbouw.

Daarom is de strijd voor de nieuwe ontwikkelingsweg van het boerenbedrijf, de strijd voor het betrekken van de overwegende massa van de boeren bij de opbouw van het socialisme, de naastbij- liggende taak van onze partij.

Het XIVde Partijkongres van de K.P.S.U. heeft daarom juist gehandeld, door vast te stellen dat:

„de voornaamste weg van de opbouw van het socialisme op het platteland daarin bestaat om bij het versterken van de economische leiding van de kant van de socialistische staatsindustrie, van de staats- kredietinstellingen en de andere kommandoposten, die zich in de handen van het proletariaat bevinden, de overwegende massa van de boeren in de koöperatieve organisatie te betrekken en aan deze organisatie een socialistische ontwikkeling te verzekeren, waarbij haar kapitalistische elementen benut, overwonnen en verdrongen moeten worden” (zie de „Resolutie van het XIVde Kongres bij het Verslag van het Centraal-Komitee”).

De grootste fout van de nieuwe oppositie bestaat daarin, dat zij niet gelooft in deze nieuwe ontwikkelingsweg van de boeren, de onvermijdelijkheid van deze weg onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat niet ziet en niet begrijpt. En zij begrijpt dit niet, omdat zij niet gelooft aan de overwinning van de socialistische opbouw in ons land, omdat zij geen vertrouwen stelt in het vermogen van ons proletariaat om de boeren op de weg naar het socialisme te leiden.

Vandaar het niet begrijpen van het dubbele karakter van de Nep, het overdrijven van de negatieve kanten van de Nep en het beschouwen van de Nep in de eerste plaats als een terugtocht.

Vandaar, het overschatten van de rol van de kapitalistische elementen in onze huishouding en het onderschatten van de rol van de hefboomen van onze socialistische ontwikkeling (de socialistische industrie, het krediet-systeem, de koöperatie, de heerschappij van het proletariaat enz.).

Vandaar het niet-begrijpen van de socialistische aard van onze staatsindustrie en het twijfelen aan de juistheid van Lenins koöperatieplan.

Vandaar het opblazen van de differentiatie op het platteland, de paniek voor den koelak, het onderschatten van de rol van den middelboer, de pogingen om de op het verzekeren van een duurzaam verbond met den middelboer gerichte politiek van de partij te doorbreken en in het algemeen het heen en weer slingeren ten aanzien van de politiek van de partij op het platteland.

Vandaar het niet-begrijpen van het geweldige werk van de partij tot het betrekken van de millioenen-massa's van de arbeiders en de boeren bij de opbouw van de industrie en van de landbouw, bij het doen opleven van de koöperaties en de Sowjets, bij het bestuur van het land, bij de strijd tégen de burokratie, bij de strijd voor de verbetering en de herschepping van ons staatsapparaat, die een nieuwe ontwikkelingsfase betekent, en zonder welke er geen socialistische opbouw denkbaar is.

Vandaar de hopeloosheid en de stuurloosheid ten opzichte van de moeilijkheden van onze opbouw, het twijfelen aan de mogelijkheid van de industrialisatie van ons land, het pessimistische gepraat over de ontaarding van onze partij enz.

Bij hen, bij de bourgeois staat alles er min of meer goed voor, bij ons echter, bij de proletariërs, min of meer slecht; indien in het Westen de revolutie niet te juister tijd komt, dan is onze zaak verloren, — dat is de algemene toon van de nieuwe oppositie, mijns inziens een likwidatorische toon, die echter om de één of andere reden door de oppositie (waarschijnlijk voor de grap) voor „internationalisme” wordt uitgegeven.

De Nep is kapitalisme, zegt de oppositie. De Nep is in de eerste plaats een terugtocht, zegt p.g. Zinowjew. Dit alles is natuurlijk onjuist. In werkelijkheid is de Nep een politiek van de

partij, die de strijd van de socialistische en de kapitalistische elementen toelaat en die op de overwinning van de socialistische op de kapitalistische elementen is berekend. In werkelijkheid was de Nep slechts in het begin een terugtocht, zij was er echter op berekend, om in de loop van de terugtocht een hergroepering van de krachten uit te voeren en tot de aanval over te gaan. In werkelijkheid vallen wij reeds gedurende enige jaren aan en doen wij dit met succes, doordat wij onze industrie en de sowjethandel tot ontwikkeling brengen en het partikuliere kapitaal terugdringen.

Maar wat is de zin van de stelling: de Nep is kapitalisme, de Nep is in de eerste plaats een terugtocht? Waar gaat deze stelling van uit?

Zij gaat van de foutieve veronderstelling uit, dat bij ons thans een eenvoudig herstel van het kapitalisme, een eenvoudige „terugkeer” naar het kapitalisme plaats heeft. Slechts door deze veronderstelling kan de twijfel van de oppositie inzake de socialistische aard van onze industrie worden verklaard. Slechts door haar kan de paniek van de oppositie voor den koelak worden verklaard. Slechts door deze veronderstelling kan de overhaasting, waarmee de oppositie zich aan onjuiste cijfers over de differentiatie van het boerendom heeft vastgeklemd, worden verklaard. Slechts door deze veronderstelling kan de bijzondere vergeetachtigheid van de oppositie worden verklaard ten aanzien van het feit, dat de middelboer bij ons de centrale figuur in de landbouw is. Slechts door deze veronderstelling, kan het onderschatten van het soortelijk gewicht van den middelboer en de twijfel aan Lenins koöperatie-plan worden verklaard. Slechts door deze veronderstelling kan het ongeloof van de nieuwe oppositie in de nieuwe ontwikkelingsweg van het platteland, in de weg van het betrekken van het platteland in de socialistische opbouw worden „gemotiveerd”.

In werkelijkheid voltrekt zich bij ons thans niet een eenzijdig proces van herstel van het kapitalisme, maar het tweeledig proces van de ontwikkeling van het kapitalisme en de ontwikkeling van het socialisme, het tegenstrijdig proces van de strijd van de socialistische tegen de kapitalistische elementen, van het overwinnen 218

van de kapitalistische door de socialistische elementen. Dat is evenzeer onaanvechtbaar voor de stad, waar de staatsindustrie de basis van het socialisme vormt, als voor het platteland, waar de massale koöperatie, verbonden met de socialistische industrie, de hoofdschakel van de socialistische ontwikkeling vormt.

Een eenvoudig herstel van het kapitalisme is daarom reeds niet mogelijk, omdat bij ons de regeringsmacht proletarisch is, de groot-industrie zich in handen van het proletariaat bevindt, het transport en het krediet ter beschikking staan van de proletarische staat.

De differentiatie kan niet de vroegere omvang bereiken, de middelboer blijft als voorheen de overwegende massa van de boeren vormen en de koelak kan niet meer tot zijn vroegere macht geraken, al ware het slechts, omdat bij ons de grond genationaliseerd en aan de warenomloop onttrokken is, terwijl onze handels- en krediet-, belasting- en koöperatie-politiek er op gericht is, de uit- buitersneigingen van het koelakkendom binnen de perken te houden, de welstand van de breedste boerenmassa's te verhogen en de uitersten op het platteland te vereffenen. Ik spreek er niet eens over, dat bij ons thans de strijd tegen het koelakkendom niet alleen langs de oude lijn gaat, namelijk die van de organisatie van de arme boeren tegen de koelakken, maar ook langs een nieuwe lijn, langs de lijn van het versterken van het verbond tussen het proletariaat en de arme boeren met de massa's van de middelboeren tegen de koelakken. Het feit, dat de oppositie de zin en de betekenis van de strijd tegen het koelakkendom langs deze tweede lijn niet begrijpt, bevestigt opnieuw, dat de oppositie af dwaalt naar de oude weg van de ontwikkeling van het platteland, naar de weg van zijn kapitalistische ontwikkeling, toen de koelak en de verarmde boer de voornaamste krachten op het platteland vormden, terwijl de middelboer werd „weggespoeld”.

De koöperatie is één van de vormen van het staatskapitalisme, zegt de oppositie, die zich daarbij op Lenin's „Over de belasting in natura” beroept. Daarom gelooft zij niet in de mogelijkheid om de koöperatie als de hoofdschakel van de socialistische ontwikkeling te gebruiken. De oppositie begaat ook hier een zéér grove fout. Zulk een opvatting van de koöperatie was

voldoende en bevredigend in het jaar 1921, toen „Over de belasting in natura” werd geschreven, toen wij nog geen ontwikkelde socialistische industrie hadden, toen Lenin aan het staatskapitalisme, als de mogelijke grondvorm van onze huishouding dacht en hij de koöperatie in verband met het staatskapitalisme beschouwde. Maar deze opvatting is thans reeds niet meer voldoende, zij is door de geschiedenis achterhaald, want de tijden hebben zich veranderd, de socialistische industrie heeft zich bij ons ontwikkeld, het staatskapitalisme heeft niet in die mate wortel geschoten als dat Wenselijk was geweest, terwijl de koöperatie, die thans reeds meer dan tien miljoen leden omvat, zich met de socialistische industrie begon te verbinden.

Hoe is anders het feit te verklaren, dat reeds twee jaren na „Over de belasting in natura”, Lenin in 1923 de koöperatie anders begon te beschouwen en meende, „dat de koöperatie onder onze verhoudingen in het algemeen volkomen met het socialisme samenvalt?” (zie Deel XXVII, blz. 396, „Over de koöperatie”; Hoofdstuk II).

Hoe zou dit anders te verklaren zijn, dan hierdoor, dat in deze twee jaren de socialistische industrie er reeds in geslaagd was zich te ontwikkelen, terwijl het staatskapitalisme daarentegen niet in voldoende mate wortel had geschoten en Lenin daarom de koöperatie al niet meer in verband met het staatskapitalisme, maar met de socialistische industrie begon te beschouwen?

De ontwikkelingsvoorwaarden van de koöperatie waren veranderd. Dus moest ook het aanpakken van het vraagstuk van de koöperatie veranderen.

Ziehier b.v. een voortreffelijke plaats uit Lenin's brochure „Over de koöperatie” (1923), die licht op dit vraagstuk werpt:

„ *Onder het staatskapitalisme* ¹⁾ onderscheiden zich de koöperatieve ondernemingen van de staatskapitalistische ten eerste als partikuliere ondernemingen en ten tweede als kollektieve ondernemingen. *Onder ons huidig regime* ²⁾ onderscheiden de koöperatieve ondernemingen zich van de partikuliere kapitalistische ondernemingen als kollektieve ondernemingen, maar zij *onderscheiden zich niet* ^{*)} van de socialistische ondernemingen, als zij op de grond en met de produktiemiddelen,

i) Kursief van mij. *J. St.*

die aan de staat, d.w.z. aan de arbeidersklasse behoren zijn gesticht" (zie Deel XXVII, blz. 396, „Over de koöperatie"; Hoofdstuk II).

In dit kleine citaat, zijn twee grote problemen opgelost. Ten eerste, dat „ons huidig regime" geen staatskapitalisme is. Ten tweede, dat de koöperatieve ondernemingen beschouwd in verband met „ons regime", zich „niet onderscheiden" van de socialistische ondernemingen.

Ik meen dat men zich moeilijk nog duidelijker kan uitdrukken.
Ziehier nog een plaats uit dezelfde brochure van Lenin:

„De eenvoudige groei van de koöperaties is voor ons (met de hierboven aangehaalde „kleine" uitzondering) identiek met de groei van het socialisme en tegelijk hiermee zijn wij genoodzaakt een grondige verandering van onze gehele kijk op het socialisme te erkennen" (zie terzelfder plaatse).

Klaarblijkelijk hebben wij in de brochure „Over de koöperatie" met een nieuwe waardering van de koöperatie te doen, hetgeen de nieuwe oppositie niet wil erkennen en zorgvuldig verzwijgt, tegen de feiten, tegen de duidelijke waarheid en tegen het Leninisme in.

De koöperatie in verband met het staatskapitalisme is één ding, en de koöperatie in verband met de socialistische industrie een ander ding.

Hieruit kan echter niet de gevolgtrekking worden gemaakt, dat er een afgrond ligt tussen „Over de belasting in natura" en de brochure „Over de koöperatie". Dat is natuurlijk niet juist. Het is voldoende om b.v. naar de volgende plaats uit „Over de belasting in natura" te verwijzen, om direkt het onverbreekelijke verband tussen „Over de belasting in natura" en de brochure „Over de koöperatie" ten aanzien van de beoordeling van de koöperatie, vast te stellen. Ziehier:

„De overgang van de koncessies naar het socialisme is de overgang van de éne vorm van grootbedrijf naar een andere vorm van grootbedrijf. De overgang van de koöperatie van de kleine eigenaars naar het socialisme is de overgang van het kleinbedrijf naar het grootbedrijf d.w.z. een ingewikkelder overgang, maar die, als hij sukses heeft, in staat is de meest uitgebreide massa's van de bevolking te omvatten, de diepste en levenskrachtigste wortels van de oude, *yoorsocialistische* ja zelfs van de vóórkapitalistische verhoudingen, die zich het hardnek- kigst tegen iedere „nieuwigheid" verzetten, uit te rukken" (zie Deel XXVI, blz. 337, „Over de belasting in natura").

Uit dit citaat blijkt, dat Lenin reeds in de tijd van „Over de belasting in natura”, toen wij nog geen ontwikkelde socialistische industrie bezaten, het voor mogelijk hield, *in geval van sukses*, de koöperatie tot een machtig strijdmiddel tegen de „vóór- socialistische” en dus ook tegen *de kapitalistische verhoudingen* te maken. Ik meen, dat deze gedachte hem ook juist later als uitgangspunt voor zijn brochure „Over de koöperatie” gediend heeft.

Maar wat volgt uit dit alles?

Hieruit volgt, dat de nieuwe oppositie het vraagstuk van de koöperatie niet op Marxistische, maar op metafysische wijze aansnijdt. Zij beschouwt de koöperatie niet als een historisch verschijnsel, dat in verband met andere verschijnselen moet worden genomen, in verband laten we zeggen met het staatskapitalisme (in 1921) of met de socialistische industrie (in 1923), maar als iets vaststaands, als iets, dat eens en voor altijd is gegeven, als een „ding op zich zelf”.

Vandaar de fouten van de oppositie ten aanzien van de koöperatie, vandaar haar ongelof in de ontwikkeling van het platteland door de koöperatie naar het socialisme, vandaar dat de oppositie de oude weg, de weg van de kapitalistische ontwikkeling van het platteland, inslaat.

Dit is in het algemeen het standpunt van de nieuwe oppositie inzake de praktische vraagstukken van de socialistische opbouw.

Daaruit vloeit één gevolgtrekking voort: de lijn van de oppositie, voor zover zij een lijn heeft, het weifelen en wankelen van de oppositie, haar ongelof en haar stuurloosheid tegenover de moeilijkheden, leiden tot de kapitulatie voor de kapitalistische elementen van onze huishouding. Want indien de Nep in de eerste plaats een terugtocht is, indien de socialistische aard van de staatsindustrie aan twijfel onderhevig is, indien de koelak bijna almachtig is, indien er van de koöperatie weinig valt te verwachten, indien de rol van de middelboeren meer en meer ineenschrompelt, indien de nieuwe ontwikkelingsweg van het platteland twijfelachtig is, indien de partij bijna ontaard en de revolutie in het Westen nog niet zo dichtbij is, — wat blijft er dan na dit alles in het arsenaal van de oppositie over, waarop rekt zij in de strijd tegen de kapitalistische

elementen van onze huishouding. Men kan toch niet alleen met de „Filosofie van het tijdvak” ten strijde trekken?

Het is duidelijk, dat het arsenaal van de oppositie niet benijdenswaardig is, indien men het nog wel een arsenaal kan noemen. Dit is geen arsenaal voor de strijd en nog minder voor de overwinning.

Het is duidelijk dat de partij zich met een dergelijke arsenaal „in een handomdraaien” in het verderf zou storten, indien zij zich in het gevecht zou begeven — zij zou eenvoudig voor de kapitalistische elementen in onze huishouding moeten kapituleren.

Daarom is het XIVde Kongres van de partij volkomen juist opgetreden door te besluiten, dat de „strijd voor de overwinning van de socialistische opbouw in de U.S.S.R. de voornaamste taak van onze partij is”; dat één van de noodzakelijke voorwaarden voor het vervullen van deze taak, „de strijd is tegen het niet- geloven in de opbouw van het socialisme in ons land en tegen de pogingen om onze ondernemingen, die ondernemingen zijn van „konsekwent-socialistisch type” (Lenin), als „staatskapitalistische” ondernemingen voor te stellen; dat „zulke ideologische stromingen, die een bewuste houding van de massa’s ten aanzien van de opbouw van het socialisme in het algemeen en van de socialistische industrie in het bijzonder onmogelijk maken, slechts geschikt zijn om de groei van de socialistische elementen van de huishouding te remmen en de strijd daartegen van de kant van het private kapitaal te vergemakkelijken”, dat „het Kongres daarom een omvangrijke opvoedende arbeid ter overwinning van deze verdraaiing van het Leninisme noodzakelijk acht” (zie de „Resolutie over het verslag van het Centraal-Komitee van de K.P.S.U.”).

De historische betekenis van het XIVde Kongres der K.P.S.U. ligt hierin, dat het de fouten van de nieuwe oppositie tot aan de wortel heeft weten bloot te leggen, dat het haar ongeloof en gejammer van de hand heeft gewezen, helder en duidelijk de weg voor de verdere strijd voor het socialisme heeft aangegeven, aan de partij het perspectief op de overwinning heeft geschonken en daarmee het proletariaat met het onwankelbare geloof aan de zegepraal van de socialistische opbouw heeft toegerust.

25 Januari 1926.

OVER DE DRIE VOORNAAMSTE LEUZEN VAN DE PARTIJ MET BETREKKING TOT HET BOERENVRAAGSTUK.

Antwoord aan p.g. Jan-ski.

P.g. Jan-ski!

Uw brief heb ik natuurlijk op tijd ontvangen. Ik antwoord met enige vertraging, waarvoor ik mijn verontschuldiging aanbied.

1) Lenin zegt, dat „*het allerbelangrijkste vraagstuk van iedere revolutie het vraagstuk van de staatsmacht is*” (zie Deel XXI, blz. 142, „Een van de fundamentele vraagstukken van de revolutie”). In handen van welke klasse of klassen de macht is ge- koncentreerd; welke klasse of klassen omver moeten worden geworpen, welke klasse of klassen de macht moeten grijpen, — dat is het „allerbelangrijkste vraagstuk van iedere revolutie”.

De strategische hoofdleuzen van de partij, die gedurende de gehele periode van deze of gene etappe van de revolutie van kracht blijven, verdienen niet de naam van hoofdleuzen, als zij niet geheel en ten volle op deze kardinale stelling van Lenin steunen. De hoofdleuzen kunnen slechts in dat geval juist zijn, als zij op de grondslag van de Marxistische analyse der klassenkrachten zijn opgebouwd, als zij het juiste schema van de verdeling van de revolutionaire krachten aan het front van de klassenstrijd aangeven, als zij het brengen van de massa's naar het strijdfront voor de overwinning van de revolutie, naar het strijdfront voor het 224

grijpen van de macht door de nieuwe klasse vergemakkelijken, als zij de partij het formeren van een breed en machtig politiek leger uit de brede volksmassa's, dat noodzakelijk is voor het vervullen van deze taak, vergemakkelijken.

In de loop van deze of gene *étappe* van de revolutie kunnen nederlagen, terugtochten en mislukkingen plaats hebben en in bepaalde gevallen tactische fouten worden gemaakt, maar dit betekent nog niet, dat de strategische hoofdleuze onjuist is. Zo was b.v. de hoofdleuze in de *eerste* *étappe* van onze revolutie — „samen met het gehele boerendom tegen den tsaar en de landheren, onder neutralisering van de bourgeoisie, voor de overwinning van de burgerlijke-demokratische revolutie” — ondanks het feit, dat de revolutie van 1905 de nederlaag heeft geleden, volkomen juist.

Men mag dus het vraagstuk van de hoofdleuze van de partij niet door elkaar halen met het vraagstuk van nederlagen of mislukkingen van de revolutie op deze of gene trap van haar ontwikkeling.

Het kan geschieden, dat de hoofdleuze van de partij in de loop van de revolutie reeds tot het omverwerpen van de macht van de oude klassen of klasse heeft geleid, maar dat een reeks essentiële eisen van de revolutie, die uit deze leuze voortvloeien, niet verwezenlijkt werden of dat hun verwezenlijking zich over een gehele periode uitstreckte, of dat voor hun verwezenlijking een nieuwe revolutie nodig is, maar dit betekent nog niet, dat de hoofdleuze onjuist was. Zo heeft b.v. de Februari-revolutie van 1917 het tsarisme en de landheren ten val gebracht, maar niet tot de verwezenlijking van de konfiskatie van de grond van de landheren enz. geleid, maar dit betekent nog niet, dat onze hoofdleuze gedurende de eerste *étappe* van de revolutie niet juist was. Of verder: de Oktoberrevolutie heeft de omverwerping van de bourgeoisie en de overgang van de macht in de handen van het proletariaat verwezenlijkt, maar niet terstond geleid tot: a) het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie in het algemeen en b) tot de isolatie van de koelakken in het dorp in het bijzonder — voor deze zaken had zij een bepaalde tijdsperiode nodig; maar dit betekent nog niet, dat onze hoofdleuze gedurende de *tweede* *étappe* van de

revolutie — „samen met de armste boeren tegen het kapitalisme in de stad en op het platteland, onder neutralisering van de middel- boeren, vóór de macht van het proletariaat” — niet juist was.

Bijgevolg mag men het vraagstuk van de hoofdleuze van de partij niet verwarren met het vraagstuk van de tijdsduur en de vormen van de verwezenlijking van deze of gene eisen, die uit deze leuze voortvloeien.

Derhalve mag men de strategische leuzen van onze partij niet van het standpunt van de episodische suksessen of nederlagen van de revolutionaire beweging in deze of gene periode beoordelen, en nog minder van het standpunt van de tijdsduur of de vormen van het verwezenlijken van deze of gene eisen, die uit deze leuzen voortvloeien. De strategische leuzen van de partij kunnen slechts worden beoordeeld van het standpunt van de Marxistische analyse van de klassenkrachten en van de juiste verdeling van de krachten van de revolutie aan het strijdfront voor de overwinning van de revolutie, voor de concentratie van de macht in handen van de nieuwe klasse.

Uw fout, kam. Jan-ski ligt hierin, dat gij dit belangrijkste methodologische vraagstuk uit de weg zijt gegaan of het niet hebt begrepen.

2. Gij schrijft in Uw brief:

„Is de bewering juist, dat wij *slechts* tot de Oktober-revolutie in bondgenootschap met het gehele boerendom zijn gegaan? Neen, zij is niet juist. De leuze van „het bondgenootschap met het gehele boerendom” was tot de Oktober-revolutie, *tijdens de Oktober-revolutie en in de eerste periode na de Oktober-revolutie* van kracht, aangezien het gehele boerendom belang had bij het tot het einde toe voltrekken van de burgerlijke revolutie”.

Uit het citaat zou dus volgen, dat de strategische leuze van de partij gedurende de *eerste* étape van de revolutie (1905— Februari 1907), toen het ging om de omverwerping van de macht van den tsaar en van de landheren en het instellen van de dik- tatuur van het proletariaat en het boerendom, *zich niet onderscheidde* van de strategische leuze gedurende de *tweede* étape van de revolutie (Februari 1917—Oktober 1917) toen het ging om het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie en het

instellen van de diktatuur van het proletariaat. Gij ontkent dus het fundamentele onderscheid tussen de burgerlijke-demokratische, en de proletarisch-socialistische revolutie. En gij maakt deze fout, omdat gij blijkbaar de eenvoudige zaak niet wilt begrijpen, dat het vraagstuk van de macht in de gegeven étappe van de revolutie, het vraagstuk *zvelke* klasse omvergeworpen wordt en in handen van *welke* klasse de macht overgaat, het hoofdthema van de strategische leuze is. Het behoeft wel geen betoog, dat gij hier tot in de grond ongelijk hebt.

Gij zegt, dat wij op het moment van de Oktober en in de eerste periode na de Oktober de leuze van het „verbond met het *gehele boerendom*” voerden, aangezien het gehele boerendom belang had bij het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie. Maar wie heeft U gezegd, dat de Oktoberomwenteling en de Oktoberrevolutie zich beperkten tot het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie, of dat zij dit tot hun hoofdtaak stelden? Waar hebt gij dit vandaan gehaald? Kan men soms het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie en het instellen van de diktatuur van het proletariaat een plaats geven binnen het raam van de burgerlijke revolutie? Treedt men met de verovering van de diktatuur van het proletariaat soms niet buiten het kader van de burgerlijke revolutie? Hoe kan men beweren, dat de koelakken, (dat zijn immers ook boeren) het omverwerpen van de bourgeoisie en het aan de macht komen van het proletariaat konden steunen ? Hoe kan men ontkennen, dat bij ons het dekreet over de nationalisatie van de grond, over de afschaffing van de partikuliere eigendom op de grond, over het verbod van koop en verkoop van grond enz. ondanks het feit, dat dit dekreet niet als socialistisch kan worden beschouwd, in de *strijd* tegen de koelakken en niet in bondgenootschap met hen werd uitgevoerd? Hoe kan men beweren, dat de koelakken (eveneens boeren) de dekreten van de Sowjet-macht over de onteigening van de fabrieken, de bedrijven, de spoorwegen, de banken enz., of de leuze van het proletariaat: het omzetten van de imperialistische oorlog in de burgeroorlog, konden steunen ? Hoe kan men beweren, dat niet deze of soortgelijke maatregelen, niet het omverwerpen van de bour

geoisie en het instellen van de diktatuur van het proletariaat het *fundamentele* in Oktober waren, maar dat dit het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie is geweest?

Het is onbetwistbaar, dat de Oktoberrevolutie het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie als een van haar hoofdtaken had, dat zonder de Oktoberrevolutie de burgerlijke revolutie niet tot het einde doorgezet had kunnen worden, zomin als de Oktoberrevolutie zelf zich had kunnen verankeren zonder het tot het einde doorzetten van de burgerlijke revolutie; en in zover als de Oktoberrevolutie de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzette, moest zij de sympathie van de zijde van alle boeren ontmoeten. Dat alles is onbetwistbaar. Maar kan men soms op grond hiervan beweren, dat het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie, niet een begeleidend verschijnsel in de loop van de Oktoberrevolutie was maar haar wezen of haar hoofddoel? Waar is bij U het hoofddoel van de Oktoberrevolutie heenge- raakt — het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie, het instellen van de diktatuur van het proletariaat, het omzetten van de imperialistische oorlog in de burgeroorlog, de onteigening van de kapitalisten enz. ? En indien het hoofdthema van de strategische leuze het hoofdvraagstuk van iedere revolutie is, d.w.z. het vraagstuk van de overgang van de macht uit de handen van de ene klasse in die van een andere, — blijkt dan hieruit niet duidelijk, dat men het vraagstuk van het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie door de proletarische macht, niet door elkaar mag halen met het vraagstuk van het omverwerpen van de bourgeoisie en het veroveren juist van deze proletarische macht, d.w.z. met het vraagstuk, dat het hoofdthema van de strategische leuze gedurende de tweede étappe van de revolutie is?

Een van de allergrootste suksessen van de diktatuur van het proletariaat ligt hierin, dat zij de burgerlijke revolutie tot het einde toe heeft doorgezet en het vuil uit de middeleeuwen volkomen heeft weggewassen. Voor het platteland was dat van buitengewoon grote en waarlijk beslissende betekenis. Zonder dit had de vereniging van de boerenoorlogen met de proletarische revolutie, waarover Marx reeds in de tweede helft van de vorige eeuw 228

sprak, niet kunnen worden verwezenlijkt. Zonder dit zou de proletarische revolutie zelf zich niet hebben kunnen verankeren. Daarbij moet men de volgende belangrijke omstandigheid in het oog houden. Het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie is geen met een slag plaats hebbende handeling. Inderdaad strekte het zich uit over een gehele periode en omvatte niet alleen maar een gedeelte van het jaar 1918, zoals gij in uw brief beweert, maar ook een gedeelte van het jaar 1919 (het Wolga- gebied — de Oeral) en van de jaren 1919—1920 (de Oekraïne). Ik heb hier het offensief van Koltsjak en Denikin op het oog, toen voor de boeren zonder onderscheid het gevaar rees van het herstel van de macht der landheren en toen zij juist in hun *geheel* genoodzaakt waren zich om de Sowjet-macht aaneen te sluiten, ten einde het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie te verzekeren en de vruchten van deze revolutie voor zich te behouden. Deze gekompliceerdheid en veelzijdigheid van de processen van het levende leven, deze „grillige” verstrengeling van de rechtstreeks-socialistische taken van de diktatuur met de taak om de burgerlijke revolutie tot het einde toe door te zetten moet men steeds voor ogen houden, wil men zowel de door U aangehaalde citaten van Lenin, als het raderwerk van de verwezenlijking van de partijleuzen op de juiste wijze begrijpen. Kan men zeggen, dat deze verstrengeling getuigt van de onjuistheid van de leuze der partij gedurende de *tweede* étape van de revolutie, en dat deze leuze zich niet van de leuze gedurende de *eerste* étape van de revolutie onderscheidt? Neen, dat kan men niet zeggen. Integendeel, deze verstrengeling bevestigt slechts de juistheid van de leuze van de partij gedurende de tweede étape van de revolutie: samen met de *armste* boeren tegen de kapitalistische bourgeoisie in stad en land, vóór de macht van het proletariaat enz. Waarom? Omdat in Oktober *eerst* de macht van de bourgeoisie omverge- worpen en de macht van het proletariaat ingesteld moest worden, om de burgerlijke revolutie tot het einde toe te kunnen doorzetten; want alleen deze macht is in staat om de burgerlijke revolutie tot het einde toe door te zetten. Om echter in Oktober de macht van het proletariaat te kunnen instellen was het tegen

Oktober nodig, een *overeenkomstig* politiek leger voor te bereiden en te organiseren, dat in staat was om de bourgeoisie omver te werpen en de macht van het proletariaat in te stellen, waarbij niet bewezen behoeft te worden, dat wij *zulk* een politiek leger *alleen* onder de leuze: het verbond van het proletariaat met de armste boeren tegen de bourgeoisie, vóór de diktatuur van het proletariaat, konden voorbereiden en organiseren. Het is duidelijk, dat zonder *zulk* een strategische leuze, die van April 1917 tot Oktober 1917 werd gevoerd, wij *zulk* een politiek leger niet konden hebben gehad en dus in Oktober ook niet hadden kunnen overwinnen, nóch de macht van de bourgeoisie omverwerpen en bijgevolg ook niet de mogelijkheid zouden hebben gehad om de burgerlijke revolutie tot het einde toe door te zetten.

Ziehier, waarom men het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie niet tegenover de strategische leuze van de tweede étappe van de revolutie mag stellen, die de verzekering van het grijpen van de macht door het proletariaat tot taak heeft.

Er bestaat slechts één middel om al deze „tegenstrijdigheden” te vermijden — men moet het fundamentele onderscheid tussen de strategische leuze van de eerste étappe van de revolutie (de burgerlijk-demokratische revolutie) en de strategische leuze van de tweede étappe van de revolutie (de proletarische revolutie) erkennen, men moet erkennen, dat wij in de periode van de eerste étappe van de revolutie samengingen met het *gehele* boerendom vóór de burgerlijk-demokratische revolutie, maar dat wij in de periode van de tweede étappe van de revolutie samengingen met de *armste* boeren tegen de macht van het kapitaal, vóór de proletarische revolutie. Dit moet men erkennen, omdat de analyse van de klassenkrachten gedurende de eerste en tweede étappe van de revolutie ons daartoe verplicht. In het tegenovergestelde geval zou het niet mogelijk zijn het feit te verklaren, dat wij tot Februari 1917 werkten onder de leuze van de *revolütionair-demokratische* diktatuur van het proletariaat en het *boerendom* en na Februari 1917 deze leuze vervingen door de leuze van de *socialistische* diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren. Gij zult toegeven p.g. Jan-ski, dat dit vervangen van de ene leuze door de 230

andere in Maart-April 1917 door uw schema niet kan worden verklaard.

Lenin heeft reeds in zijn brochure „Tweeërlei taktiek” dit fundamentele onderscheid tussen de twee strategische leuzen van de partij aangegeven. De leuze van de partij bij de voorbereiding van de burgerlijk-demokratische revolutie formuleerde hij als volgt:

„Het proletariaat moet de demokratische omwenteling tot het einde toe doorzetten, door de massa van de boeren om zich te verenigen, ten einde met geweld de tegenstand van het absolutisme te onderdrukken en de onstandvastigheid van de bourgeoisie te verlammen” (zie Deel VIII. blz. 96, „Tweeërlei taktiek van de sociaal-demokratie in de demokratische revolutie”, hoofdstuk 12).

Anders gezegd: met het gehele boerendom tegen het absolutisme, onder neutralisering van de bourgeoisie, vóór de demokratische omwenteling.

Wat betreft de leuze van de partij in de periode van de voorbereiding van de socialistische revolutie, — deze werd door hem als volgt geformuleerd:

„Het proletariaat moet de socialistische omwenteling voltrekken door de massa van de halfproletarische elementen van de bevolking om zich te verenigen, ten einde met geweld de tegenstand van de bourgeoisie te breken en de onstandvastigheid van het boerendom en de . kleine burgerij te verlammen” (zie ter zelfder plaatse).

Anders gezegd: samen met de armste boeren en in het algemeen met de halfproletarische lagen van de bevolking tegen de bourgeoisie, onder neutralisering van de kleine burgerij in de stad en op het platteland, vóór de socialistische omwenteling.

Dat was in het jaar 1905.

In April 1917 zeide Lenin, toen hij de toenmalige politieke toestand als een verstrengeling van de revolutionair-demokratische diktatuur van het proletariaat en het boerendom met de reële macht van de bourgeoisie karakteriseerde:

„De eigenaardigheid van het huidige moment in Rusland bestaat in de overgang van de *eerste* étappe van de revolutie, die tengevolge van de onvoldoende bewustheid en georganiseerdheid van het proletariaat, de macht aan de bourgeoisie in handen heeft gegeven, — naar haar tweede étappe, die de macht in handen van het proletariaat en

de *armste lagen* van de boeren moet geven” (zie Deel XX, blz. 88 Lenin’s „Aprilstellingen”).

Einde Augustus 1917, toen de voorbereiding voor de Oktober in volle gang was, schreef Lenin in een speciaal artikel „Boeren en arbeiders”:

„Alleen het proletariaat en het *boerendom*^{x)} kunnen de monarchie omverwerpen — zo luidde toenmaals (bedoeld is het jaar 1905 *J. St.*) de definitie van onze klassenpolitiek. En deze definitie was juist. Februari en Maart 1917 hebben dit nog eens extra bevestigd. Alleen het proletariaat, dat de *armste boeren*^{x)} leidt (de halfproletariërs, zoals ons program zegt) kan de oorlog door een democratische vrede beëindigen, zijn wonden genezen, de onvoorwaardelijk noodzakelijk geworden en *dringende* stappen in de richting van het socialisme beginnen te doen — zo luidt thans de definitie van onze klassenpolitiek "(zie Deel XXI, blz. in „De boeren en de arbeiders”).

Dit moet niet zó worden opgevat, alsof wij *thans* de diktatuur van het proletariaat *èn* van de armste boeren zouden hebben. Dat is natuurlijk niet juist. Wij schreden onder de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren naar de Oktober en hebben haar in Oktober formeel verwezenlijkt, aangezien wij met de linkse sociaal-revolutionairen een blok hadden aangegaan en de leiding met hen deelden, ofschoon wij praktisch reeds toen de diktatuur van het proletariaat hadden, daar wij, de bolsje- wijk, de meerderheid vormden. De diktatuur van het proletariaat *èn* van de armste boeren hield echter formeel op te bestaan na de „putsch” van de linkse sociaal-revolutionairen, na het uiteenspringen van het blok met de sociaal-revolutionairen, toen de leiding *geheel en al* in de handen van *één* partij overging, in de handen van onze partij, die de leiding van de staat niet met een andere partij deelt, nóch kan delen. Dat is juist, wat wij de diktatuur van het proletariaat noemen.

Tenslotte zeide Lenin in November 1918, toen hij een terugblik wierp op de door de revolutie afgelegde weg:

„Zeker, onze revolutie droeg een burgerlijk karakter, *zolang* wij met het boerendom *als een geheel* samengaan. Daarvan waren wij ons ten zeerste bewust, dat hebben wij ontelbare malen sinds 1905 herhaald,

1) Kursief van mij. *J. St.*

nooit hebben wij gepoogd over deze noodzakelijke fase van het historische proces heen te springen, noch om haar door dekretten af te schaffen . . . Maar^sinrfs April 1917, lang voor de Oktober-revolutie, voordat wij de macht veroverden ^x), hebben wij openlijk aan het volk gezegd en duidelijk gemaakt: dat de revolutie thans hierbij niet stil kan staan, want het land is vooruitgegaan, het kapitalisme is voorwaarts geschreden, het is tot verwoestingen van ongekende afmetingen gekomen, hetgeen vereist (of men dit nu wil of niet), voorwaarts naar het socialisme te gaan. Want het is niet mogelijk op een andere wijze vooruit te komen, op een andere wijze het door de oorlog uitgeputte land te redden en op een andere wijze het lijden van de werkers en de uitgebuiten te lenigen. Het is juist zo uitgekomen, als wij hebben gezegd. De gang van de revolutie heeft de juistheid van onze beoordeling bevestigd. Eerst met „het gehele” boerendom samen tegen de monarchie, tegen de landheren, tegen het middeleeuwse (en in zover blijft de revolutie een burgerlijke, een burgerlijk-demokratische revolutie). Daarna samen met de armste boeren, samen met de halfproletariërs, samen met alle uitgebuiten tegen het kapitalisme — de rijken in het dorp, de koelakken, de spekulanten daarbij inbegrepen — en in zover wordt de revolutie socialistisch” (zie Deel XXIII, blz. 390—391, „De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky”, Ned. uitg. bl. 73).

Zoals gij ziet, legde Lenin herhaaldelijk de nadruk op het gehele diepgaande verschil tussen de eerste strategische leuze in de periode van de voorbereiding van de burgerlijk-demokratische revolutie en de tweede strategische leuze in de periode van de voorbereiding van de Oktober. In het eerste geval de leuze: *samen met het gehele boerendom* tegen het absolutisme, in het tweede de leuze: *samen met de armste boeren* tegen de bourgeoisie.

Het feit, dat het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie zich over een gehele periode na de Oktober uitstreckte, dat aangezien wij de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzetten, het „gehele” boerendom wel met ons moest sympathiseren, — dat feit brengt, zoals ik reeds vroeger heb gezegd, allerminst die fundamentele stelling aan het wankelen, dat wij samen met de armste boeren de Oktober tegemoet zijn gegaan, samen met hen in Oktober hebben overwonnen, dat wij samen met de armste boeren de macht van de bourgeoisie omver hebben geworpen en de diktatuur van het proletariaat hebben ingesteld, (waarvan een van de taken het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke

1) Kursief van mij. *J. St.*

revolutie was), onder de tegenstand van de koelakken (eveneens boeren) en onder weifelingen van de kant van den middelboer.

Dat is dunkt mij duidelijk.

5) Gij schrijft verder in uw brief:

„Is de bewering juist, dat *wij de Oktober zijn genaderd onder de leuze: het verbond met de dorpsarmoede, bij neutralisering van den middelboer V** Neen, dat is niet juist. Uit de overwegingen en aangehaalde citaten uit Lenin, waarnaar hierboven reeds werd verwezen, blijkt, dat deze leuze eerst kon ontstaan, toen de „klassendeling binnen het hoerendom rijp was geworden” (Lenin) d.w.z. in de zomer en herfst van het jaar 1918”.

Uit dit citaat volgt, dat de partij de weg van het neutraliseren van den middelboer niet in de periode van de voorbereiding en niet tijdens de Oktober zou hebben betreden, maar na de Oktober en in het bijzonder na het jaar 1918, na de komitees van de dorpsarmoede. Dat is *absoluut onjuist*, p.g. Jan-ski. Integendeel, de politiek van het neutraliseren van den middelboer begon niet, maar *eindigde* na de komitees van de dorpsarmoede, na het jaar 1918. De politiek van het neutraliseren van den middelboer werd in onze praktijk juist na het jaar 1918 *af geschapt*, (en niet ingevoerd). Juist na het jaar 1918, in Maart 1919, zeide Lenin, toen hij het VUIste Kongres van onze partij opende:

„De beste vertegenwoordigers van het socialisme van de oude tijd — toen zij nog aan de revolutie geloofden en haar als theoretici dienden — spraken van *het neutraliseren van het boerendom*, d.w.z. van de idee om uit de middelboeren, zoal geen maatschappelijke laag te vormen, die het proletariaat actief helpt, dan ten minste een neutrale laag, die het proletariaat niet in de weg staat, en zich niet aan de kant van onze vijanden plaatst. Deze abstracte, theoretische wijze om de taak te stellen is voor ons volkomen duidelijk. *Maar zij is niet voldoende* ¹⁾. *Wij zijn in zulk een stadium van de socialistische opbouw getreden* *), waarin men concreet, gedetailleerd, aan de ervaring van het werk in het dorp getoetste hoofdregels en aanwijzingen moet uitwerken, waarnaar wij ons moeten richten, om ons met betrekking tot den middelboer *op de bodem van een hecht verbond te plaatsen*” (zie Deel XXIV, blz. 114, „Redevoering bij de opening van het Partijkongres op 18 Maart”).

Zoals gij ziet, komt dit dus neer op iets, dat rechtstreeks in tegenspraak is met datgene, waarover gij in uw brief spreekt,

1) Kursief van mij. *J. Sl.*

waarbij gij onze *werkelijke* partij-praktijk op de kop stelt en het *begin* van het neutraliseren met het *einde* daarvan verwacht.

De middelboer jammerde en weifelde tussen de revolutie en de kontra-revolutie, terwijl de bourgeoisie werd omvergeworpen, zolang de Sowjet-macht zich nog niet had verankerd, met het oog waarop men hem dan ook moest neutraliseren. De middelboer begon zich naar ons toe te wenden, toen hij zich er van begon te overtuigen, dat de bourgeoisie „in ernst” omvergeworpen was, dat de macht van de Sowjets zich verankerde, de koelak overwonnen werd en het Rode Leger aan de fronten van de burgeroorlog begon te overwinnen. Juist na deze wending werd de derde strategische leuze van de partij mogelijk, de leuze door Lenin op het VUIste Partijkongres opgesteld: steunend op de armste boeren en in een hecht verbond met den middelboer, voorwaarts naar de socialistische opbouw.

Hoe hebt gij dit algemeen bekende feit kunnen vergeten?

Uit uw brief zou verder volgen, dat de politiek van het neutraliseren van den middelboer *bij de overgang* naar de proletarische revolutie en *in de eerste dagen* volgende op overwinning van deze revolutie, niet juist, ondeugdelijk en derhalve onaannemelijk was. *Dat is volkomen onjuist*, p.g. Jan-ski. De kwestie staat juist omgekeerd. Juist bij het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie en vóór het verankeren van de macht van het proletariaat weifelt de middelboer het meest, stelt hij zich het meest te weer. Juist in deze periode zijn het verbond met de dorpsarmoede en het neutraliseren van den middelboer noodzakelijk.

Volhardend in uw fout, beweert gij, dat het vraagstuk van de boeren niet alleen voor ons land van grote betekenis is, maar ook voor andere landen, die „min of meer aan de ekonomie van het Rusland van vóór de Oktoberrevolutie herinneren”. Dit laatste is natuurlijk juist. Ziehier echter wat Lenin in zijn stellingen over het agrarische vraagstuk op het IIde Kongres van de Komintern over de politiek van de proletarische partijen met betrekking tot den middelboer, in de periode van het veroveren van de macht door het proletariaat, heeft gezegd. Nadat hij de armste boeren, of nauwkeuriger gezegd, „de werkende en uitgebuite massa’s op

het platteland” als een afzonderlijke groep, bestaande uit landarbeiders, halfproletariërs of keuterboeren en kleine boeren heeft gedefinieerd en daarna overgaat tot het vraagstuk van de middel- boeren als een afzonderlijke groep op het platteland, zegt hij:

„Onder „middelboeren” moet men in economische zin de kleine landbouwers verstaan, die eveneens stukken grond van niet grote afmeting in eigendom of in pacht bezitten, welke echter toch onder het kapitalisme in de regel niet alleen maar een armzalig bestaan aan het gezin en het bedrijf verschaffen, maar ook de mogelijkheid om een zeker overschot te verkrijgen, dat ten minste in de beste jaren in kapitaal kan worden omgezet terwijl zij tamelijk dikwijls hun toevlucht nemen tot het in dienst nemen van vreemde arbeidskrachten . . . Het revolutionaire proletariaat kan, ten minste *voor de vaaste toekomst en voor het begin van de periode van de diktatimr van het proletariaat* zich niet tot taak stellen, deze laag naar zijn kant over te halen. Het moet zich *beperken tot het neutraliseren van deze laag* d.w.z. haar te nopen, om de bourgeoisie geen actieve steun te verlenen in haar strijd tegen het proletariaat”* (zie het stenografisch verslag van het Tweede Kongres van de Komintern blz. 610—6n).

Kan men hierna beweren, dat de politiek van het neutraliseren van den middelboer bij ons „*eerst*” „in de zomer en de herfst van het jaar 1918” kon „ontstaan”, d.w.z. *na* de beslissende suksessen op het gebied van het verankeren van de macht van de Sowjets en van de macht van het proletariaat?

Zoals gij ziet is het vraagstuk van de strategische leuze van de proletarische partijen op het moment van de overgang naar de socialistische revolutie en het verankeren van de macht van het proletariaat, evenals het vraagstuk van het neutraliseren van den middelboer niet zo eenvoudig als gij het U voorstelt.

6) Uit al hetgeen hierboven werd gezegd blijkt, dat de door U uit de werken van Lenin aangehaalde citaten in geen enkel opzicht tegenover de hoofdleuze van de partij gedurende de tweede étappe van de revolutie kunnen worden gesteld, omdat deze citaten: a) niet handelen over de hoofdleuze van de partij *vóór* de Oktober, maar over het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie *na* de Oktober, b) zij de juistheid van deze leuze niet weerleggen, maar haar bevestigen. Ik heb hierboven reeds gezegd en ben gedwongen het nog eens te herhalen, dat men de strategische leuze van de partij gedurende de tweede étappe van

de revolutie, gedurende de periode *vóór* het veroveren van de macht door het proletariaat, voor welke leuze het voornaamste thema het vraagstuk van de macht is, niet mag plaatsen tegenover de taak van het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie, die in de periode *na* het veroveren van de macht door het proletariaat wordt vervuld.

7) Gij spreekt over het bekende artikel van p.g. Molotow in de „Prawda” „Over de burgerlijke revolutie in ons land” (van 12 Maart 1927), dat, naar het blijkt, U „de stoot heeft gegeven”, om zich tot mij om opheldering te wenden. Ik weet niet hoe gij artikelen leest pg. Jan-ski. Ik heb eveneens het artikel van p.g. Molotow gelezen en ik ben van mening, dat het in geen enkel opzicht in tegenstelling staat tot hetgeen er in mijn referaat op het XIVde Partij kongres over de leuzen van de partij met betrekking tot de boeren werd gezegd. P.g. Molotow behandelt in zijn artikel niet de hoofdleuze van de partij in de periode van Oktober, maar hij spreekt over het feit dat, in zover de partij na Oktober de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzette, zij de sympathie van alle boeren had. Ik heb hierboven evenwel reeds gezegd, dat het konstateren van dit feit, de juistheid van de fundamentele stelling niet weerlegt, maar integendeel bevestigt, dat wij de macht van de bourgeoisie hebben omvergeworpen en de diktatuur van het proletariaat hebben ingesteld, samen met de armste boeren en onder neutralisering van den middelboer, tegen de bourgeoisie in de stad en op het platteland en dat wij zonder dit te doen de burgerlijke revolutie niet tot het einde toe hadden kunnen doorzetten.

„Bolsjewiek” Nr. 7—8.

15 April 1927.

OVER DE LEUZE VAN DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT EN DE ARMSTE BOEREN IN DE PERIODE VAN DE VOORBEREIDING VAN DE OKTOBER.

Antwoord aan p.g. S. Pokrowski.

P.g. Pokrowski!

Ik ben van mening, dat uw schrijven van 2 Mei 1.1. generlei aanleiding geeft om het uitvoerig, om het zo te zeggen, tot in alle onderdelen te beantwoorden. Eigenlijk gezegd, levert het vergeleken bij de brief van p.g. Jan-ski geen bijzonder nieuws op. Als ik desniettemin uw schrijven beantwoord, doe ik dit, omdat het enige elementen bevat van een rechtstreekse terugkeer tot de Kamenjewiade van de April-Mei-periode van het jaar 1917. En alleen om deze elementen van de terugkeer tot de Kamenjewiade te ontmaskeren, acht ik het nodig om uw schrijven in het kort te beantwoorden.

1) Gij zegt in uw brief, dat „wij in de periode van Februari tot Oktober in werkelijkheid de leuze van het verbond *met het gehele* boerendom hadden,” dat „de partij in de periode van Februari tot Oktober voor haar *oude* leuze met betrekking tot de boeren — de leuze van het verbond met het hoerendom *in zijn geheel* — opkwam en ze verdedigde.”

Hieruit volgt ten eerste, dat de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktober (van April tot Oktober) zich niet ten doel stelden een kloof te maken tussen de armste boeren en de

welgestelde boeren, maar dat zij het boerendom in zijn geheel namen.

Hieruit volgt ten tweede, dat de bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktober de oude leuze — „de diktatuur van het proletariaat en het boerendom,” niet door de nieuwe leuze — „de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren” vervingen, maar bij de oude, in de brochure van Lenin „Tweeërlei Taktiek” van het jaar 1905 gegeven stellingen bleven.

Hieruit volgt ten derde, dat de bolsjewistische politiek van strijd tegen de weifelingen en het kompromisgedoe van de Sowjets in de periode van de voorbereiding van de Oktober (Maart—Oktober 1917), tegen de weifelingen van den middelboer in de Sowjets en aan het front, tegen de weifelingen tussen de revolutie en de kontra-revolutie, tegen de weifelingen en het kompromisgedoe, die in de Juli-dagen, toen de Sowjets, met de sociaal-revolutionaire en mensjewistische aanhangers van het kompromis aan het hoofd, niet onderdeden voor de kontra-revolutionaire generaals inzake het isoleren van de bolsjewiki, een bijzonder scherp karakter aannamen, — hieruit volgt, dat de bolsjewistische strijd tegen deze weifelingen en kompromisstemmingen van zekere lagen van het boerendom doelloos en absoluut overbodig is geweest.

Hieruit volgt tenslotte dat Kamenjew, toen hij in April—Mei 1917 voor de oude leuze van de diktatuur van het proletariaat en het boerendom opkwam, gelijk had en dat Lenin, die deze leuze reeds verouderd achtte en de nieuwe leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren verkondigde, ongelijk had.

Men behoeft deze kwesties slechts te stellen, om de volle ongerijmdheid van uw gehele brief te begrijpen.

Maar omdat gij een groot liefheber van afzonderlijke citaten uit de complete werken van Lenin zijt, zullen wij ons tot de citaten wenden.

Het kost geen grote moeite te bewijzen, dat Lenin het *iii*euze in de agrarische verhoudingen van Rusland na de Februari- omwenteling, beschouwd van het standpunt van de verdere ontwikkeling van de revolutie, niet zag in het gemeenschappelijke van de belangen van het proletariaat en het boerendom als een geheel,

maar in de *splitsing* tussen de arme boeren en de welgestelde boeren, waarvan de eersten, d.w.z. de armste boeren tot het proletariaat overhielden en de tweeden, d.w.z. de welgestelde boeren, met de Voorlopige Regering meegingen.

Ziehier wat Lenin naar aanleiding hiervan in een polemiek met Kamenjew en de Kamenjewiade in *April* 1917 zeide:

„Het is ontoelaatbaar voor de proletarische partij *thans*¹⁾ haar hoop te vestigen op de gemeenschappelijkheid der belangen met het hoerendom” (zie de „Redevoering van Lenin op de April-konferentie 1917” Deel XX, blz. 245).

Verder:

Reeds *thans* zien wij in de besluiten van een reeks van boerenkongressen het denkbeeld om met de oplossing van het agrarische vraagstuk te wachten tot aan de Konstituante, — dat is een overwinning *van de welgestelde boeren*^{x)} die naar de kadetten overhellen” (zie de „Redevoering van Lenin op de Petrogradse Algemene stedelijke konferentie, in April 1917”, Deel XX, blz. 176).

Verder:

„Het is mogelijk, dat het boerendom de gehele grond en de gehele macht in handen neemt. Ik vergeet deze mogelijkheid niet alleen niet, ik beperk mijn gezichtskring niet enkel tot de dag van heden, maar ik houd bij het formuleren van het agrarisch program rechtstreeks en precies rekening met het *nieuwe* verschijnsel: met de diepe *scheuring*¹⁾ tussen de landarbeiders en de armste boeren enerzijds en de meer welgestelde boeren anderzijds” (zie het Aprilartikel van Lenin „Brieven over taktiek” Deel XX, blz. 103).

Ziehier waarin Lenin het *nieuwe* en *belangrijke* zag in de nieuwe situatie op het platteland *na* de Februari-revolutie.

Ziehier waarvan Lenin uitging bij het vaststellen van de politiek van de partij in de periode na Februari 1917.

Van deze stelling ging Lenin uit, toen hij op de Petrogradse algemene stedelijke konferentie in April 1917 zeide:

„Eerst hier ter plaatse hebben wij ervaren, dat de Sowjet van arbeiders- en soldatengedeputeerden de macht in handen van de Voorlopige Regering heeft overgegeven. De Sowjet van arbeiders- en soldatengedeputeerden is de verwezenlijking van de diktatuur van het prole

1) Kursief van mij. *J. St.*

tariaat en de soldaten; de meerderheid van deze laatsten zijn boerefi. Dat is juist de diktatuur van het proletariaat en het boerendom. Maar deze „diktatuur” is tot overeenstemming met de bourgeoisie gekomen. Hier is juist een *herziening van het „oiide bolsjewisme”* ¹⁾ nodig” (zie Deel XX, blz. 176, „De Petrogradse algemene stedelijke konferentie van de R.S.D.A.P.).

En van deze stelling ging Lenin uit, toen hij in April 1917 schreef:

„Wie *thans* alleen over „de revolutionaire democratische diktatuur van het proletareatfen het boerendom” spreekt, is bij het leven ten achter gebleven, is uithoofde daarvan *overgegaan* naar de kleine burgerij tegen de proletarische klassenstrijd en moet in een archief van „bolsjewistische” vóór-revolutionaire curiositeiten worden opgeborgen (men zou het kunnen noemen een archief van „oude bolsjewiki”) (zie Deel XX, blz. 101 „Brieven over taktiek”).

Op deze grondslag is dan ook de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren ontstaan, *in plaats* van de oude leuze van de diktatuur van het proletariaat en het boerendom.

Gij kunt zeggen, zoals gij dat trouwens in uw schrijven doet, dat dit een Trotskistische sprong over de nog niet voltooide boerenrevolutie is, maar dat zal even overtuigend zijn, als de soortgelijke tegenwerping van Kamenjew* gericht tegen Lenin, in April 1917 was. Lenin heeft met zulk een tegenwerping volkomen rekening gehouden, toen hij zeide:

„Het Trotskisme zegt: „Geen tsaar, maar een arbeidersregering”. Dat is niet juist. De kleine burgerij bestaat, men kan haar niet over boord gooien. Zij bestaat echter uit twee delen. Haar *armste*¹⁾ deel gaat met de arbeidersklasse samen” (zie Deel XX, blz. 182, „De Petrogradse Algemene stedelijke konferentie van de R.S.D.A.P.).

D.e fout van p.g. Kamenjew en thans uw fout, kam. Pokrowski, ligt hierin, dat gij het verschil niet vermoogt op te merken en te onderstrepen tussen de twee delen van de kleine burgerij, in het gegeven geval van het boerendom, dat gij het armste deel van de boeren, niet van de ganse massa van de boeren als geheel vermoogt af te zonderen en hierop de politiek van de partij in de situatie van de overgang van de eerste étappe van de revolutie in 1917 naar haar tweede étappe *op te bouwen*, dat gij daaruit niet de nieuwe

1) Kursief van mij. *J. Si.*

leuze, de tweede strategische leuze van de partij vermoogt *af te leiden*, namelijk de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren.

Gaan wij in de werken van Lenin konsekwent de praktische geschiedenis na van de leuze van „de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren” van April tot Oktober 1917.

April 1917:

„De eigenaardigheid van het huidige moment in Rusland bestaat in de overgang van de *eerste* étappe van de revolutie, die tengevolge van de onvoldoende bewustheid en georganiseerdheid van het proletariaat, de macht aan de bourgeoisie in handen heeft gegeven, — naar haar tweede étappe, die de macht in handen van het proletariaat en de *armste lagen* van de boeren moet geven” (zie Deel XX, blz. 88, Lenin's „Aprilstellingen”).

f «K 1917:

„Alleen de revolutionaire arbeiders zijn in staat, indien de *armste boeren*¹⁾ hen steunen, de tegenstand van de kapitalisten te breken, het volk te leiden naar het veroveren van de grond zonder afkoop, naar de volledige vrijheid, naar de overwinning op de honger, naar de overwinning op de oorlog, naar een rechtvaardige en duurzame vrede” (zie Deel XXI, blz. 77, „Lessen van de revolutie”).

Augustus 1917:

„Alleen het proletariaat, dat de *armste boeren* leidt (de half proletariërs, zoals ons program zegt) kan de oorlog door een democratische vrede beëindigen, zijn wonden genezen, de onvoorwaardelijk noodzakelijk geworden en *dringende* stappen in de richting van het socialisme beginnen te doen — zo luidt thans de definitie van onze klassenpolitiek” (zie Deel XXI, blz. m „De boeren en de arbeiders”).

September 1917:

„Alleen de diktatuur van de proletariërs en van de *armste boeren* ^{x)} is in staat de tegenstand van de kapitalisten te breken, een werkelijk indrukwekkende dapperheid en beslistheid van de macht aan de dag te leggen en zich de geestdriftige, onbegrensde, waarlijk heldhaftige ondersteuning van de massa's, zowel in het leger als onder de boeren te verzekeren” (zie Deel XXI, blz. 147, „Een van de fundamentele vraagstukken van de revolutie”).

1) Kursief van mij. *J. St.*

September-Oktober 1917, de brochure „Zullen de bolsjewiki de staatsmacht behouden?“, waar Lenin met de „Nowaja Zjizn“^{x)} polemiseert:

„*Hetzij*^{1 2)} de gehele macht aan de bourgeoisie — dat verdedigt gij reeds sinds lang niet meer en de bourgeoisie zelf waagt het zelfs niet er over te kikken, omdat zij weet, dat het volk zulk een macht reeds op 20—2i April met een schouderbeweging heeft omvergeworpen en dat het deze thans driewerf beslist en meedogenlozer zal omverwerpen. *Hetzij*²⁾ de macht van de kleine burgerij, d.w.z. haar koalitie (verbond, overeenkomst) met de bourgeoisie, want de kleine burgerij wil en *kan* de macht *niet* zelfstandig en onafhankelijk grijpen, zoals de ervaring van alle revoluties heeft bewezen, zoals ook de economische wetenschap dat bewijst, die uiteenzet, dat men in een kapitalistisch land vóór het kapitaal kan zijn, of vóór de arbeid, maar dat men niet daar tussenin kan staan. Deze koalitie heeft het in Rusland gedurende een. halfjaar op tientallen verschillende manieren beproefd en is mislukt. *Of*²⁾ tenslotte, de gehele macht aan de proletariërs en de *armste boeren*²⁾ tegen de bourgeoisie, om haar tegenstand te breken. Dat werd nog niet beproefd en dat *raadt* gij, heren van de „Nowaja Zjizn“, het volk *af*, door het met uw eigen vrees voor de bourgeoisie schrik aan te jagen. Een vierde manier valt zelfs in het geheel niet te bedenken“. (zie Deel XXI, blz. 275).

Dat zijn de feiten.

Al deze feiten en gebeurtenissen uit de geschiedenis van de voorbereiding van de Oktober *gaat* gij „wijselijk“ *uit de weg*, gij schraapt uit de geschiedenis van het bolsjewisme in de periode van de voorbereiding van de Oktober „wijselijk“ de *strijd* van de bolsjewiki tegen de *weifelingen* en de *konipromis-gezindheid* van de „boereneigenaars“, die toen in de Sowjets zaten, gij *begraaft* „wijselijk“ de leuze van Lenin over de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren en verbeeldt U bovendien, dat dit geen *verkrachting* van de geschiedenis en van het Leninisme is.

Uit deze citaten, wier aantal men nog zou kunnen vermeerderen, moet gij, p.g. Pokrowski, zien, dat de bolsjewiki na Februari 1917 niet het boerendom in zijn geheel als uitgangspunt namen, maar zijn armste deel; dat zij niet onder de *oude* leuze van de diktatuur van het proletariaat en het boerendom naar de Oktober schreden,

1) „Het nieuwe Leven“. — *Red.*

2) Kursief van mij. *J. St.*

maar onder de *niewive* leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren.

Hieruit is te zien, dat de bolsjewiki deze leuze in de strijd tegen de weifelingen en de kompromispolitiek van de Sowjets hebben gevoerd, tegen de weifelingen en de kompromisstemming van een bepaald gedeelte van de boeren, dat in de Sowjets zitting had, tegen de weifelingen en de kompromispolitiek van bepaalde partijen van de kleinburgerlijke democratie, die de naam sociaal-revolutionairen en mensjewiki droegen.

Hieruit is te zien, dat wij zonder de nieuwe leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren, geen voldoende krachtig politiek leger op de been zouden hebben kunnen brengen, in staat om de kompromispolitiek van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki te overwinnen, de weifelingen van een bepaald gedeelte van de boeren te neutraliseren, de macht van de bourgeoisie omver te werpen en op deze wijze het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie mogelijk te maken.

Hieruit is te zien, dat wij „samen met de armste boeren onder de tegenstand van de koelakken (eveneens boeren) en de weifelingen van de kant van de middelboeren, (zie mijn antwoord aan p.g. Jan-ski), naar de Oktober zijn geschreden en in Oktober hebben overwonnen.”

Hieruit volgt dus, dat niet Kamenjew, maar Lenin in April 1917, zowel als gedurende de gehele periode van de voorbereiding van de Oktober gelijk had — en gij p.g. Pokrowski, die heden ten dage tot de Kamenjewiade terugkeert, geraakt als het ware in een niet al te goed gezelschap.

— Tegen al het hierboven gezegde voert gij de woorden van Lenin aan, dat wij in Oktober 1917 de macht hebben genomen met de ondersteuning van het boerendom *als geheel*. Dat wij de macht hebben genomen, met een *bepaalde* ondersteuning van het boerendom als geheel, dat is volkomen juist. Gij hebt echter vergeten er een „kleinigheid” aan toe te voegen: het boerendom *als geheel* heeft ons in Oktober en na Oktober slechts in *zover* ondersteund, *als* wij de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzetten. Dat is een uiterst belangrijke „kleinigheid”, die in het gegeven geval de 244

kwestie beslist. Zulk een belangrijke „kleinigheid” te „vergeten” en op deze wijze de belangrijkste kwestie te verdoezelen is voor een bolsjewiek ontoelaatbaar, p.g. Pokrowski.

Uit uw brief is te zien, dat gij de woorden van Lenin over de ondersteuning van het boerendom als een *geheel stelt tegenover* de leuze van de partij van de „diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren”, die door denzelfden Lenin werd gegeven. Om echter deze woorden van Lenin tegenover de voorafgaande citaten uit de werken van Lenin te kunnen stellen, teneinde een motief te hebben om de voorafgaande citaten van Lenin over de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren door de door U aangehaalde woorden van denzelfden Lenin over het boerendom in zijn geheel te weerleggen, — daartoe moet men minstens twee dingen bewijzen.

Ten eerste .Men moet bewijzen, dat het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie het *voornaamste* in de Oktoberrevolutie is. Lenin is van mening, dat het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie een „bijprodukt” van de Oktoberrevolutie is, die deze taak in het „voorbijgaan” heeft vervuld. Men moet in de eerste plaats deze stelling van Lenin weerleggen en bewijzen, dat niet het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie en het overgaan van de macht in de handen van het proletariaat het *voornaamste* is in de Oktoberrevolutie, maar het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie. Tracht dit eens te bewijzen, p.g. Pokrowski en dan ben ik bereid te erkennen, dat de leuze van de partij van April tot Oktober 1917 niet de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren was, maar de diktatuur van het proletariaat en het boerendom. Uit uw schrijven is te zien, dat gij, hoewel gij het niet voor mogelijk houdt, deze meer dan riskante taak op U te nemen, toch een poging doet om „in het voorbijgaan” te bewijzen, dat het *gehele* boerendom met betrekking tot één van de belangrijkste vraagstukken van de Oktoberrevolutie, namelijk dat van de vrede, ons als een geheel zou hebben ondersteund. Dat is natuurlijk niet juist. Dat is absoluut onjuist, p.g. Pokrowski. Ten aanzien van het vraagstuk van de vrede zijt gij op het kleinburgerlijke standpunt terecht

gekomen. In werkelijkheid was bij ons het vraagstuk van de vrede toen een vraagstuk van de macht, want alleen door het overgaan van de macht in handen van het proletariaat, kon men er on rekenen uit de imperialistische oorlog te geraken. Gij hebt klaarblijkelijk de woorden van Lenin vergeten, dat „de oorlog slechts beëindigd kan worden door de overgang van de macht in handen van een andere klasse, dat „ ,weg met de oorlog’ — niet betekent het neerwerpen van de bajonetten, maar de overgang van de macht aan een andere klasse” (zie de Redevoering van Lenin op de Petro- gradse algemene stedelijke konferentie in April 1917. Deel XX, blz. 178 en 181).

Dus een van tweeën, óf gij moet bewijzen, dat het tot het einde toe doorzetten van de burgerlijke revolutie het *voornaamste* in de Oktoberrevolutie is, óf gij bewijst dit niet en dan dringt zich vanzelf de gevolgtrekking op, dat het boerendom *als geheel* ons tijdens de Oktober slechts in zover kon ondersteunen, *als* wij de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzetten.

Ten tideede. Gij moet bewijzen, dat de bolsjewiki tijdens de Oktober en na de Oktober de ondersteuning van het *gehele* boerendom konden verwerven, inzover zij de burgerlijke revolutie tot het einde toe doorzetten, *zonder* het systematisch navolgen van de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren gedurende de gehele voorbereidingsperiode van de Oktober, *zonder* de systematische strijd tegen de kompromispolitiek van de kleinburgerlijke partijen, die uit deze leuze voortvloeide, *zonder* de systematische ontmaskering van de weifelingen van bepaalde lagen van de boeren en van hun vertegenwoordigers in de Sowjets, die uit dezelfde leuze voortvloeide. Tracht dit eens te bewijzen, p.g. Pokrowski. Inderdaad, Waarom is het ons gelukt tijdens en na de Oktober de ondersteuning van het boerendom als een geheel te verkrijgen? Omdat wij de mogelijkheid kregen de burgerlijke revolutie tot het einde toe door te zetten. Waardoor kregen wij deze mogelijkheid? Omdat het ons gelukte de burgerlijke macht omver te werpen en te vervangen door de macht van het proletariaat, die alleen in staat is de burgerlijke revolutie tot het einde toe door te zetten. Waardoor is het ons gelukt de macht van de

bourgeoisie omver te werpen en de macht van het proletariaat in te stellen? Omdat wij de voorbereiding voor de Oktober gevoerd hebben onder de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren, omdat wij, van deze leuze uitgaande, een systematische strijd hebben gevoerd tegen de kompromispolitiek van de kleinburgerlijke partijen, omdat wij, uitgaande van deze leuze, een systematische strijd hebben gevoerd tegen de weifelingen van de middelboeren in de Sowjets, omdat wij *alleen onder deze leuze* de weifelingen van den middelboer konden overwinnen, de kompromispolitiek van de kleinburgerlijke partijen stuk slaan en zulk een politiek leger bijeenbrengen, dat in staat was de strijd voor de overgang van de macht in de handen van het proletariaat te voeren. Het zal wel niet nodig zijn te bewijzen, dat zonder deze voorafgaande voorwaarden, die het lot van de Oktoberrevolutie bepaalden, wij de ondersteuning van het boerendom *als een geheel*, nóch tijdens de Oktober, nóch na de Oktober zouden hebben kunnen verwerven.

Zó moet men het verenigen van de boerenoorlogen met de proletarische revolutie begrijpen, p.g. Pokrowski.

Ziehier waarom men, als men de ondersteuning van het boerendom als een geheel, tijdens de Oktober en na de Oktober *tegenover* het feit *stelt* van de voorbereiding van de Oktober onder de leuze van de diktatuur van het proletariaat en de *armste* boeren, blijkt geeft *niets van het Leninisme te begrijpen*.

Uw voornaamste fout, p.g. Pokrowski, ligt hierin, dat gij nóch het feit hebt begrepen van de verstrengeling der *socialistische* taken in de loop der Oktoberrevolutie met de taken van het tot het einde toe doorzetten van de *burgerlijke* revolutie, nóch het raderwerk van de verwezenlijking der afzonderlijke eisen van de Oktoberrevolutie, die voortvloeien uit de tweede strategische leuze van de partij over de diktatuur van het proletariaat en de armste boeren.

Als men uw schrijven leest zou men kunnen denken, dat niet wij de boeren in dienst van de proletarische revolutie hebben gesteld, maar dat, omgekeerd „het boerendom in zijn geheel”, de koelakken hierbij inbegrepen, de bolsjewiki in dienst zou hebben genomen.

Het zou er slecht met de zaak van de bolsjewiki voorstaan, indien zij zo gemakkelijk in de dienst van niet-proletarische klassen „zouden zijn getreden”.

De Kamenjewiade uit de periode April 1917, — dat is het wat U naar beneden haalt, p.g. Pokrowski.

— Gij beweert, dat Stalin geen verschil ziet tussen de situatie van het jaar 1905 en die in Februari van het jaar 1917. Dat is natuurlijk niet ernstig gemeend. Dat heb ik niet gezegd en kon ik niet zeggen. Ik heb er in mijn brief slechts over gesproken, dat de partijleuze van de diktatuur van het proletariaat en het boerendom, opgesteld in het jaar 1905, in de Februari-revolutie van het jaar 1917 haar bevestiging heeft gevonden. Ein dat is natuurlijk waar. Zo heeft ook juist Lenin in zijn artikel „De boeren en de arbeiders” in Augustus 1917 de toestand geschilderd:

„Alleen het proletariaat en het hoerendom kunnen de monarchie omverwerpen, — luidde toen (bedoeld wordt het jaar 1905 *J. St.*) — de definitie van onze klassenpolitiek. En deze definitie was juist. *Februari en Maart 1917 hebben dit nog eens extra bevestigd*”
*) (zie Deel XXI, blz. m).

Gij veroorlooft u eenvoudig spijkers op laag Water te zoeken, gij zijt al te „dialektisch”, partijgenoot.

— Gij tracht verder Stalin op tegenstrijdigheden te betrappen door zijn stelling over de kompromis-neigingen van den middel- boer *vóór de Oktober* te stellen tegenover het citaat uit de brochure van Stalin „Vraagstukken van het Leninisme”, waar gesproken wordt over de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme tezamen met de middelboeren, *va het verankeren van de diktatuur van het proletariaat*. Het kost niet veel moeite de absolute onwetenschappelijkheid te bewijzen van dit aan elkaar gelijkstellen van twee verschillende verschijnselen. De middelboer *vóór* de Oktober, toen de bourgeoisie aan de macht was en de middelboer na het verankeren van de diktatuur van het proletariaat, toen de bourgeoisie reeds was onteigend, de koöperatie zich ontwikkelde en de voornaamste produktiemiddelen in handen van het proletariaat waren gekoncentreerd, — dat zijn twee verschillende zaken. Het

1) Kursief van mij. *J. St.*

aan elkaar gelijk stellen van deze twee soorten middelboeren en hen op één lijn te stellen, — dat betekent de verschijnselen buiten het verband van de historische situatie te beschouwen en geheel het perspectief te verliezen. Dat is iets van dezelfde aard als Zinowjews manier van citeren met een door elkaar halen van alle 'data en periodes. Als dit „revolutionaire dialektiek” moet heten, dan moet men erkennen, dat p.g. Pokrowski alle rekords van „dialektische” spitsvondigheid heeft gebroken.

— Op de overige vragen ga ik niet in, omdat ik van mening ben, dat zij in de korrespondentie met p.g. Jan-ski reeds volledig waren behandeld.

20 Mei 1927.

ONDERHOUD MET DE EERSTE AMERIKAANSE ARBEIDERSDELEGATIE.

9 September 1927.

I.

VRAGEN VAN DE DELEGATIE EN ANTWOORDEN VAN PARTIJGENOOT STALIN.

Iste VRAAG. Welke beginselen werden praktisch door Lenin en de kommunistische partij aan het Marxisme toegevoegd? Zou het juist zijn te zeggen, dat Lenin in de „scheppende revolutie” geloofde, terwijl daarentegen Marx meer geneigd was het hoogtepunt van de ontwikkeling der economische krachten af te wachten?

ANTWOORD. Ik ben van mening, dat Lenin generlei „nieuwe beginselen” aan het Marxisme „heeft toegevoegd”, zomin als hij een van de „oude” beginselen van het Marxisme heeft verworpen. Lenin was en blijft de meest trouwe en konsekwente leerling van Marx en Engels; hij steunt geheel en al op de beginselen van het Marxisme. Maar Lenin was niet enkel uitvoerder van de leer van Marx en Engels. Hij was tevens haar voortzetter. Wat betekent dit? Dit betekent, dat hij de leer van Marx en Engels verder heeft ontwikkeld en op de nieuwe verhoudingen van de ontwikkeling, op de nieuwe fase van het kapitalisme, op het imperialisme ■ heeft toegepast. Dit betekent, dat Lenin, terwijl hij de leer van

Marx onder de nieuwe verhoudingen van de klassenstrijd verder ontwikkelde, iets nieuws aan de algemene schatkamer van het Marxisme toevoegde, iets nieuws vergeleken bij hetgeen door Marx en Engels werd gegeven, vergeleken bij hetgeen er in de periode van het vóór-imperialistische kapitalisme kon worden gegeven, — waarbij dit nieuwe, dat door Lenin aan de schatkamer van het Marxisme werd toegevoegd, geheel en al op de door Marx en Engels gegeven beginselen is gegrondvest. In dien zin spreekt men dan ook bij ons van het Leninisme als het Marxisme van het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revoluties. Ziehier enige vraagstukken op welker gebied Lenin, door de leer van Marx verder te ontwikkelen, iets nieuws heeft gegeven.

Ten eerste het vraagstuk van het monopolistische kapitalisme, van het imperialisme als een nieuwe fase van het kapitalisme. Marx en Engels gaven in „Het Kapitaal” de analyse van de grondslagen van het kapitalisme. Maar Marx en Engels leefden in de periode van de heerschappij van het vóór-monopolistische kapitalisme, in de periode van de rustige evolutie van het kapitalisme en van zijn „vreedzame” uitbreiding over de gehele aardbol. Deze oude fase eindigde aan het einde van de XIXde en het begin van de XXste eeuw, toen Marx en Engels al niet meer tot de levenden behoorden. Het is duidelijk, dat Marx en Engels slechts konden gissen naar de nieuwe ontwikkelingsverhoudingen van het kapitalisme, die zich openbaarden in verband met de nieuwe fase van het kapitalisme, die de oude fase opvolgde, — de imperialistische, monopolistische fase van de ontwikkeling, toen de rustige evolutie van het kapitalisme door een sprongsgewijze katastrofale ontwikkeling daarvan werd afgelost, toen de ongelijkmatigheid van de ontwikkeling en de tegenstellingen van het kapitalisme met bijzondere kracht naar voren traden, toen de strijd om de markten van afzet en van de uitvoer van kapitaal onder de verhoudingen van een buitengewone ongelijkmatigheid der ontwikkeling, periodieke imperialistische oorlogen om periodieke herverdelingen van de wereld en de invloedssferen onvermijdelijk maakte. De verdienste van Lenin en dus ook het nieuwe, dat Lenin heeft gebracht op dit punt, is hierin gelegen dat hij, steunend op de fundamentele

stellingen van „Het Kapitaal”, een op het Marxisme berustende analyse van het imperialisme als de laatste fase van het kapitalisme heeft gegeven en de etterbuilen van het imperialisme en de voorwaarden van zijn onvermijdelijke ondergang blootlegde. Op de grondslag van deze analyse ontstond de bekende stelling van Lenin, dat onder de verhoudingen van het imperialisme de overwinning van het socialisme in enkele, afzonderlijk genomen kapitalistische landen mogelijk is.

Ten tweede, het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat. Marx en Engels hebben het gronddenkenbeeld van de diktatuur van het proletariaat als de politieke heerschappij van het proletariaat en de methode van de gewelddadige omverwerping van de macht van het kapitaal gegeven. Het nieuwe bij Lenin op dit gebied ligt hierin, dat hij: a) de Sowjetmacht als de staatsvorm van de diktatuur van het proletariaat ontdekte en daarbij van de ervaring van de Parijse Kommune en de Russische revolutie gebruik maakte; b) nadere konkreetheid bracht in de formule van de diktatuur van het proletariaat, ten aanzien van het probleem van de bondgenoten van het proletariaat, doordat hij de diktatuur van het proletariaat definieerde als een bijzondere vorm van het klas- senverbond van het proletariaat, als de leider, met de uitgebuite massa's der niet-proletarische klassen (de boeren e.a.), als zij, die geleid worden; c) zeer sterk de nadruk legde op het feit, dat de diktatuur van het proletariaat het hoogste type van democratie in de klassenmaatschappij is, de vorm der *proletarische* democratie, die de belangen van de meerderheid (de uitgebuiten) tot uitdrukking brengt, in tegenstelling tot de *kapitalistische* democratie, die de belangen van de minderheid (de uitbuiters) tot uitdrukking brengt.

Ten derde, het vraagstuk van de vormen en de methoden voor de succesvolle opbouw van het socialisme in de periode van de diktatuur van het proletariaat, in de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme, in een land, omringd door kapitalistische staten. Marx en Engels beschouwden de periode van de diktatuur van het proletariaat als een min of meer langdurige, vol van revolutionaire botsingen en burgeroorlogen, in de loop

waarvan het zich aan de macht bevindende proletariaat maatregelen van economische, politieke, kulturele en organisatorische aard neemt, die noodzakelijk zijn om, ter vervanging van de oude kapitalistische maatschappij, de nieuwe socialistische maatschappij te scheppen, een maatschappij zonder klassen, een maatschappij zonder staat. Lenin stond geheel en al op de bodem van deze grondstellingen van Marx en Engels. Het nieuwe op dit gebied bij Lenin is hierin gelegen, dat hij: a) de mogelijkheid motiveerde van de opbouw van de volledige socialistische maatschappij in het land van de diktatuur van het proletariaat, dat door imperialistische staten is omringd, onder voorwaarde, dat dit land niet door de militaire interventie van de omringende kapitalistische staten wordt geworgd; b) de concrete wegen aanwees voor de economische politiek („de nieuwe economische politiek”), met behulp waarvan het proletariaat, dat de economische kommando- posten in handen heeft (de industrie, de grond, het transport, de banken enz.) de socialistische industrie met de landbouw doet aaneensluiten („het verbond van de industrie met de landbouw”) en op deze wijze de gehele volkshuishouding naar het socialisme leidt; c) de concrete wegen aanwees om de hoofdmassa van de boeren geleidelijk in de bedding van de socialistische opbouw te leiden en te betrekken en wel over de koöperatie, die in de handen van de proletarische diktatuur een geweldig middel vormt tot omvorming van het kleine boerenbedrijf en tot her-opvoeding van de hoofdmassa der boeren in de geest van het socialisme.

Ten vierde, het vraagstuk van de hegemonie van het proletariaat in de revolutie, in elke volksrevolutie, zowel in de revolutie tegen het tsarisme als in de revolutie tegen het kapitalisme. Marx en Engels gaven in grote trekken het denkbeeld van de hegemonie van het proletariaat. Het nieuwe bij Lenin is hierin gelegen, dat hij deze trekken tot een harmonisch systeem van de hegemonie van het proletariaat verder ontwikkelde, tot een harmonisch systeem van de leiding der werkende massa's in stad en land door het proletariaat, niet alleen bij de omverwerping van het tsarisme en het kapitalisme, maar ook bij de socialistische opbouw onder de diktatuur van het proletariaat. Het is bekend, dat de idee van de hege

monie van het proletariaat, dank zij Lenin en zijn partij, in Rusland een meesterlijke toepassing vond. Daardoor wordt o.a. het feit verklaard, dat de revolutie het proletariaat aan de macht heeft gebracht. Vroeger nam de zaak gewoonlijk zulk een keer, dat de arbeiders tijdens de revolutie op de barrikaden vochten, hun bloed vergoten en het oude omverwierpen en dat de macht den bourgeois in handen viel, die daarna de arbeiders onderdrukten en uitbuiten. Zo ging het in Engeland en Frankrijk. Zo ging het in Duitsland. Bij ons in Rusland heeft de zaak een andere keer genomen. Bij ons vormden de arbeiders niet slechts de stootkracht van de revolutie. Terwijl het Russische proletariaat de stootkracht van de revolutie vormde, trachtte het tevens de hegemoon, de politieke leider van alle uitgebuite massa's van stad en land te zijn, doordat het die om zich heen schaarde, hen van de bourgeoisie losmaakte en de bourgeoisie politiek isoleerde. Als hegemoon van de uitgebuite massa's streed het Russische proletariaat voortdurend, teneinde de macht in eigen handen te nemen en haar in zijn eigen belang tegen de bourgeoisie en tegen het kapitalisme te gebruiken. Daardoor wordt in het bijzonder ook het feit verklaard, dat iedere machtige uitbarsting van de revolutie in Rusland, zowel in Oktober 1905 als in Februari 1917, de Sowjets van arbeidersgedeputeerden op het toneel bracht als de kiemen van een nieuw, machtsapparaat, er toe geroepen om de bourgeoisie te onderdrukken — in tegenstelling tot het burgerlijke parlement als het oude machtsapparaat, dat er toe geroepen is om het proletariaat, dat er toe geroepen is om het proletariaat te onderdrukken. Tweemaal trachtte de bourgeoisie bij ons het burgerlijke parlement te herstellen en aan de Sowjets een einde te maken. In Augustus 1917, tijdens het „Vóór- parlement”, nog vóór de verovering van de macht door de bolsje- wiki en in Januari 1918, tijdens de „Konstituante”, na de verovering van de macht door het proletariaat, en iedere keer leed zij de nederlaag. Waarom? Omdat de bourgeoisie politiek reeds ge- isoleerd was, de millioenen massa's van de werkers het proletariaat als de enige leider van de revolutie beschouwden en de massa's de Sowjets reeds hadden getoetst en beproefd als hun eigen arbeidersmacht, welker vervanging door het burgerlijk parlement voor

het proletariaat zelfmoord zou hebben betekend. Het valt derhalve niet te verwonderen, dat het burgerlijke parlement bij ons geen voet kon vatten. Ziehier, waarom in Rusland de revolutie tot de macht van het proletariaat heeft geleid. Dit waren de resultaten van de verwezenlijking van Lenin's systeem van de hegemonie van het proletariaat in de revolutie.

Ten vijfde, het nationale en koloniale vraagstuk. Marx en Engels hebben in hun tijd de gebeurtenissen in Ierland, in Indië, in China, in de landen van Midden-Europa, in Polen en Hongarije geanalyseerd en de richting-gevende grondgedachten met betrekking tot het nationale en koloniale vraagstuk gegeven. Lenin baseerde zich in zijn werken op deze gedachten. Het nieuwe op dit gebied bij Lenin is hierin gelegen, dat hij: a) deze ideeën in een harmonisch systeem van opvattingen over de nationale en de koloniale revoluties in het tijdperk van het imperialisme heeft samengevat; b) het nationale en koloniale vraagstuk met het vraagstuk van de omverwerping van het imperialisme heeft verbonden; c) het nationale en koloniale vraagstuk tot een bestanddeel van het algemene vraagstuk van de internationale proletarische revolutie heeft verklaard.

Tenslotte, het vraagstuk van de partij van het proletariaat. Marx en Engels gaven in grote trekken de definitie van de partij als de voorhoede van het proletariaat, zonder welke partij het proletariaat zijn bevrijding, nóch in de zin van de verovering van de macht, nóch in de zin van de omvorming van de kapitalistische maatschappij kan bereiken. Het nieuwe op dit gebied bij Lenin is hierin gelegen, dat hij deze trekken, overeenkomstig de nieuwe voorwaarden van de strijd van het proletariaat in de periode van het imperialisme verder ontwikkelde en aantoonde dat: a) de partij de hoogste vorm van klasseorganisatie van het proletariaat is, vergeleken bij zijn andere vormen van organisatie (de vakverenigingen, de koöperatie, de staatsorganisatie), en dat zij geroepen is, het werk van die andere organisaties samen te vatten en te leiden; b) de diktatuur van het proletariaat slechts door de partij als haar richtinggevende kracht kan worden verwezenlijkt; c) de diktatuur van het proletariaat slechts in dat geval volledig kan zijn, indien

zij door één partij wordt geleid, door de partij van de kommunisten die haar leiding niet met andere partijen deelt en niet moet delen' d) zonder een ijzeren discipline in de partij de taak van de dikta- tuur van het proletariaat tot onderdrukking van de uitbuiters en de ombouw, van de klassenmaatschappij in de socialistische, niet kunnen worden verwezenlijkt.

Dat is in hoofdzaak het nieuwe, dat Lenin in zijn werken heeft gegeven, toen hij de leer van Marx konkretiseerde, verder ontwikkelde en haar op de nieuwe voorwaarden van de strijd van het proletariaat in de periode van het imperialisme toepaste.

Daarom zegt men bij ons ook, dat het Leninisme het Marxisme van het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revoluties is.

Hieruit is te zien, dat men het Leninisme niet van het Marxisme kan scheiden, nog minder het tegenover het Marxisme kan plaatsen.

De vraag van de delegatie luidt verder: „Zou het juist zijn te zeggen, dat Lenin in een „scheppende revolutie” geloofde, terwijl Marx meer geneigd was het hoogtepunt van de ontwikkeling van de economische krachten af te wachten?” Ik ben van mening, dat het volkomen verkeerd zou zijn dit te zeggen. Ik ben van mening, dat iedere volksrevolutie, indien zij werkelijk een volksrevolutie is, een scheppende revolutie is, omdat zij de oude orde stuk breekt en een nieuw orde schept. Zeker, er kan niets scheppends zijn gelegen in zulke „revoluties”, met verlof gezegd, als er zo nu en dan, zeggen wij, in Albanië voorkomen, als speelgoed-„opstanden” van de ene stammen tegen de andere. Maar zulke speelgoed- „opstanden” werden door de Marxisten nooit als revoluties beschouwd. Het gaat klaarblijkelijk niet om zulke „opstanden”, maar om een massale volksrevolutie, die de onderdrukte klassen tegen de klasse van de onderdrukkers in opstand brengt. En zulk een revolutie kan niet anders dan scheppend zijn. Marx en Lenin waren juist voorstanders van zulk een revolutie en alléén van zulk een revolutie. Daarbij spreekt het vanzelf, dat zulk een revolutie niet onder willekeurige verhoudingen, maar alleen onder bepaalde gunstige verhoudingen van economische en politieke aard kan uitbreken.

2de VRAAG. Kan men zeggen, dat de kommunistische partij de regering controleert?

ANTWOORD. Alles hangt af van hetgeen men onder kontrôle verstaat. In de kapitalistische landen wordt kontrôle ietwat eigenaardig opgevat. Ik weet, dat een gehele reeks van kapitalistische regeringen, in weerwil van het bestaan van „demokratische” parlementen, door de grote banken wordt gecontroleerd. De parlementen beweren, dat zij het zijn, die de regeringen controleren. Inderdaad komt het er op neer, dat de grote financiële konsortiums de samenstelling van de regeringen van te voren vaststellen en haar handelingen controleren. Wien is het niet bekend, dat bij geen enkele kapitalistische „mogendheid” het ministerie tegen de wil van de grootste financiële magnaten kan worden geformeerd: men behoeft slechts financiële druk uit te oefenen en de ministers vliegen als op kommando van hun posten. Dat is de werkelijke kontrôle van de banken over de regeringen, de schijnkontrôle van de parlementen ten spijt. Als er sprake is van een dergelijke kontrôle, dan moet ik verklaren, dat bij ons een kontrôle van de geldzakken over de regering ondenkbaar en volkomen uitgesloten is, al ware het maar, omdat bij ons de banken reeds lang geleden genationaliseerd en de geldzakken uit de Sowjet-Unie werden gejaagd.

Misschien heeft de delegatie niet over de kontrôle, maar over de leiding van de partij met betrekking tot de regering een vraag willen stellen? Als de delegatie hieromtrent een vraag wil stellen, dan antwoord ik: ja, bij ons leidt de partij de regering. En deze leiding is mogelijk, omdat bij ons de partij het vertrouwen van de meerderheid van de arbeiders en van de werkers in het algemeen geniet en zij het recht heeft in naam van deze meerderheid de regeringsorganen te leiden.

Waarin komt de leiding van de regering door de arbeiderspartij van de Sowjet-Unie, door de kommunistische partij van de Sowjet-Unie tot uiting?

In de eerste plaats hierin, dat de kommunistische partij tracht, door de Sowjets en hun kongressen voor de voornaamste staats-

posten in ons land haar eigen kandidaten te doen verkiezen, haar beste, de zaak van het proletariaat meest toegedane werkers, bereid het proletariaat trouw en eerlijk te dienen. En dat gelukt haar in de overgrote meerderheid der gevallen, omdat de arbeiders en boeren vertrouwen in de partij stellen. Het is geen toeval, dat bij ons de leiders van de machtsorganen kommunisten zijn en dat deze leiders, een ontzaglijke autoriteit in het land genieten.

Ten tweede hierin, dat de partij het werk van de bestuursorganen, het werk van de machtsorganen controleert, fouten en gebreken, die altijd voorkomen, corrigeert, hen helpt de besluiten van de regering uit te voeren en tracht hun de steun van de massa te verzekeren, waarbij deze organen geen enkel belangrijk besluit nemen zonder desbetreffende aanwijzingen van de partij.

Ten derde hierin, dat de partij bij de uitwerking van het werkplan van deze of gene regeringsorganen op het gebied van de industrie en de landbouw, van de handel en de kulturele opbouw algemeen leidende aanwijzingen verstrekt, die het karakter en de richting van het werk van deze organen tijdens de geldigheid van deze plannen bepalen.

De burgerlijke pers drukt gewoonlijk haar „verwondering” uit over zulk een „ingrijpen” van de partij in de staatszaken. Maar deze „verwondering” is door en door onoprecht. Het is bekend, dat in de kapitalistische landen de burgerlijke partijen precies zó in de staatszaken „ingrijpen” en de regeringen leiden, terwijl de leiding daar in handen van een kleine kring van personen is ge- koncentreerd, die op de een of andere wijze met de grote banken zijn verbonden en met het oog hierop hun rol voor de bevolking trachten te verbergen. Wien is niet bekend, dat iedere burgerlijke partij in Engeland of in de andere kapitalistische landen, zijn eigen uit een kleine kring van personen bestaand geheim kabinet bezit, dat de leiding in zijn handen koncentreert? Men herinnere zich slechts de bekende redevoering van Lloyd-George over het „schaduw”-kabinet in de liberale partij. Het verschil tussen het land van de Sowjets en de kapitalistische landen is hierin gelegen, dat: a) in de landen van het kapitalisme de staat door de burgerlijke partijen in het belang van de bourgeoisie en tegen het proleta- 258

riaat wordt geleid, terwijl in de U.S.S.R. de kommunistische partij de staat in het belang van het proletariaat, tegen de bourgeoisie leidt; b) de burgerlijke partijen hun leidende rol voor het volk verbergen en tot verdachte geheime kabinetten hun toevlucht nemen, terwijl de kommunistische partij in de U.S.S.R. geen behoefte heeft aan zulke geheime kabinetten, zij brandmerkt de politiek en de praktijk van geheime kabinetten en verklaart openlijk voor het gehele land, dat zij de verantwoordelijkheid voor de leiding van de staat op zich neemt.

Een van de gedelegeerden: Worden de vakverenigingen volgen.; dezelfde grondslagen door de partij geleid?

Stalin: In hoofdzaak — ja. Formeel kan de partij generlei richtlijnen aan de vakverenigingen geven. Maar de partij geeft aan de kommunisten, die in de vakverenigingen werken, richtlijnen. Het is bekend, dat er in de vakverenigingen frakties van kommunisten bestaan, evenals in de Sowjets, in de koöperaties enz. Deze kommunistische frakties zijn verplicht in de organen van de vakverenigingen, van de Sowjets, van de koöperaties enz. langs de weg van overtuiging zulke besluiten te doen aannemen, die aan de richtlijnen van de partij beantwoorden. En in de overgrote meerderheid der gevallen gelukt hun dit, omdat de invloed van de partij onder de massa's geweldig groot is en de partij bij hen groot vertrouwen geniet. Op deze wijze wordt er eenheid van handelen in de meest verschillende organisaties van het proletariaat bereikt. Zonder deze eenheid zou er verwarring en tegenstrijdigheid in het werk van deze organisaties van de arbeidersklasse zijn.

3de VRAAG. Aangezien er in Rusland slechts één legale partij bestaat, hoe kunt gij dan zoeten, dat de massa's met het kommunistisme sympathiseren?

ANTWOORD. Het is waar, dat er in de U.S.S.R. geen legale burgerlijke partijen bestaan, dat hier slechts één partij, de partij van de arbeiders, van de kommunisten legaal is. Hebben wij echter wegen en middelen om er ons van te overtuigen, dat de meerderheid van de arbeiders en de arbeidende massa s met de kommu-

nisten sympathiseert? Hier worden natuurlijk de arbeiders en de boerenmassa's bedoeld en niet de nieuwe bourgeoisie of de splinters van de oude uitbuitersklassen, die door het proletariaat reeds werden verslagen. Ja, wij hebben deze mogelijkheid, wij hebben de wegen en middelen om te weten of de arbeiders en boerenmassa's met de kommunisten sympathiseren of niet. Nemen wij de belangrijkste momenten uit het leven van ons land en laten wij eens zien of er aanleiding is om te beweren, dat de massa's werkelijk met de kommunisten sympathiseren.

Nemen wij in de eerste plaats zulk een belangrijk moment, als de periode van de Oktoberomwenteling in het jaar 1917, toen de partij van de kommunisten, juist als partij, de arbeiders en boeren openlijk tot het omverwerpen van de macht van de bourgeoisie opriep en toen deze partij de steun van de geweldige meerderheid van de arbeiders, soldaten en boeren verkreeg. Hoe was toen de situatie? De sociaal-revolutionairen (de S. R.) en de sociaal-demokraten (de mensjewiki) bezaten de macht en waren in een blok met de bourgeoisie getreden. Het machtsapparaat in het centrum en plaatselijk, evenals het apparaat van de bevelvoering van het twaalf-miljoen man tellende leger bevond zich in handen van deze partijen, in handen van de regering. De partij van de kommunisten bevond zich in een half legale toestand. De bourgeois van alle landen voorspelden de onvermijdelijke ineenstorting van de partij der bolsjewiki. De Entente was geheel en al op de hand van de regering van Kerenski. Niettemin hield de partij van de kommunisten, de partij van de bolsjewiki, niet op het proletariaat tot de omverwerping van deze regering en de instelling van de diktatuur van het proletariaat op te roepen. En wat gebeurde er? De geweldige meerderheid van de arbeidende massa's, zowel in het achterland als aan het front, ondersteunde op de meest besliste wijze de partij van de bolsjewiki, en de regering van Kerenski werd omvergeworpen, de macht van het proletariaat werd ingesteld. Hoe kon het gebeuren, dat de bolsjewiki toen overwinnaars bleken te zijn, ondanks de vijandige voorspellingen van de bourgeoisie van alle landen over de ineenstorting van de partij der bolsjewiki? Bewijst deze omstandigheid niet, dat 260

de brede masa's van de werkers met de partij van de bolsjewiki sympathiseren? Ik meen van ja. Zie hier dus de eerste kontrôle aangaande de autoriteit en invloed van de kommunistische partij onder de brede massa's van de bevolking.

Nemen wij de volgende periode, de periode van de interventie en de burgeroorlog, toen de Engelse kapitalisten Noord-Rusland, de gebieden van Archangelsk en Moermansk bezetten, toen de Amerikaanse, de Engelse, Japanse en Franse kapitalisten Siberië bezetten en Koltsjak op de voorgrond schoven, toen de Franse en de Engelse kapitalisten stappen deden om „Zuid-Rusland” te bezetten en daarbij Denikin en Wrangel op het schild verhieven. Dit was de oorlog van de Entente en de kontra-revolutionaire generaals van Rusland tegen de kommunistische regering in Moskou, tegen de Oktober-veroveringen van onze revolutie. Dat was de periode van de allerstrengste kontrôle op de kracht en de stevigheid van de kommunistische partij onder de brede massa's van de arbeiders en de boeren. En wat gebeurde er? Weet niet iedereen, dat als resultaat van de burgeroorlog de bezetters uit Rusland werden gesmeten en de kontra-revolutionaire generaals door het Rode Leger totaal verslagen? Flier bleek nu ook, dat het lot van de oorlog in laatste instantie niet door de techniek wordt beslist — in dit opzicht werden Koltsjak en Denikin door de vijanden van de U.S.S.R. overvloedig toegerust — maar door de juiste politiek, door de sympathie en de ondersteuning van de miljoenen-massa's der bevolking. Was het een toeval, dat de partij van de bolsjewiki toen als overwinnaar te voorschijn trad? Natuurlijk niet. Getuigt deze omstandigheid er niet van, dat de partij van de kommunisten bij ons de sympathie van de brede massa's der werkers geniet? Ik meen van wel. Dat was dus de tweede kontrôle van de kracht en de stevigheid van de kommunistische partij in de U.S.S.R.

Gaan wij thans over tot de huidige periode, tot de periode van na de oorlog, toen de vraagstukken van de vreedzame opbouw aan de orde kwamen en de fase van de economische verwoesting werd vervangen door de fase van het herstel van de industrie en tenslotte door de fase van de ombouw van onze gehele volkshuishouding op een nieuwe technische basis. Bezitten wij thans wegen en

middelen om de kracht en stevigheid van de kommunistische partij te toetsen en vast te stellen in hoever deze partij de sympathie van de brede massa's van de werkers geniet? Ik meen van wel.

Nemen wij in de eerste plaats de vakverenigingen, die ongeveer 10 miljoen proletariërs verenigen en bezien wij de samenstelling van de leidende organen van onze vakverenigingen. Is het toeval dat de kommunisten aan het hoofd van deze organen staan? Neen natuurlijk niet. Het zou dom zijn te menen, dat de arbeiders van de U.S.S.R. onverschillig zouden staan tegenover de samenstelling van de leidende organen van de vakverenigingen. De arbeiders van de U.S.S.R. zijn in de storm van drie revoluties opgegroeid en opgevoed. Zij hebben als geen ander, geleerd hun eigen leiders te controleren en hen weg te jagen, indien zij de belangen van het proletariaat niet behartigen. Eens was Plechanow de populairste man in onze partij. Evenwel, toen de arbeiders zich ervan hadden overtuigd, dat Plechanow van de proletarische lijn afweek, zijn zij . er niet voor teruggedeinsd hem totaal te isoleren. En als zulke arbeiders hun volle vertrouwen in de kommunisten tot uitdrukking brengen, door hen op de verantwoordelijke posten in de vakverenigingen te brengen, dan moet dit wel als rechtstreeks bewijs dienen, dat de kracht en de stevigheid van de kommunistische partij onder de arbeiders van de U.S.S.R. geweldig zijn. Ziehier dus de kontrôle op het feit, dat de brede massa's van de arbeiders onvoorwaardelijk met de partij van de kommunisten sympathiseren.

Nemen wij de jongste verkiezingen voor de Sovjets. Bij ons heeft de gehele volwassen bevolking van de U.S.S.R. kiesrecht voor de Sowjets, van de leeftijd van 18 jaar af, onafhankelijk van geslacht en nationaliteit, uitgezonderd de bourgeois-elementen ,die vreemde arbeidskracht uitbuiten en die geen kiesrecht bezitten. Dit betekent ongeveer 60 miljoen kiezers. De overgrote meerderheid zijn natuurlijk boeren. Van deze 60 miljoen kiesgerechtigden hebben ongeveer 51 %, d.i. meer dan 30 miljoen aan de verkiezingen deelgenomen. Beschouwen wij thans de samenstelling van de leidende organen van onze Sowjets in het centrum en plaatselijk. Kan het feit, dat de geweldige meerderheid van de gekozen, leidende elementen kommunisten zijn, een toeval worden genoemd?

Het is duidelijk, dat men dit geen toeval kan noemen. Maar getuigt dit feit niet van het vertrouwen, dat de kommunistische partij onder de miljoenenmassa's van de boeren geniet? Ik meen van wel. Hier hebt gij dus nogmaals een bewijs van de kracht en de stevigheid van de kommunistische partij.

Nemen wij de Komsomol (de kommunistische jeugdbond), die ongeveer 2 miljoen jonge arbeiders en boeren verenigt. Kan het feit, dat de geweldige meerderheid van de gekozen, leidende elementen van de Komsomol kommunisten zijn, een toe val worden genoemd? Ik ben van mening, dat men dit geen toeval kan noemen. Ziehier dus nog een kontrôle wat betreft de kracht en de autoriteit van de kommunistische partij.

Nemen wij tenslotte onze talloze konferenties, beraadslagingen, gedelegeerden-vergaderingen enz., die de miljoenen-massa's der arbeidende mannen en vrouwen, arbeiders en arbeidsters, boeren en boerinnen van alle nationaliteiten, die tot de U.S.S.R. behoren, omvatten. Over deze beraadslagingen en konferenties wordt in West-Europa soms ironisch gesproken en beweerd, dat de Russen in het algemeen van praten houden. Maar intussen hebben deze beraadslagingen en konferenties voor ons een geweldige betekenis, zowel ten behoeve van de kontrôle op de stemming van de massa's als ten behoeve van het ontdekken van onze fouten en het aanwijzen van de methoden om deze fouten uit de weg te ruimen. Want er worden bij ons niet weinig fouten gemaakt en wij verbergen ze niet, omdat wij veronderstellen, dat het blootleggen van de fouten en de eerlijke verbetering daarvan, de beste methode is om de leiding van het land te verbeteren. Beschouwt de redevoeringen van de sprekers op deze konferenties en beraadslagingen, Beschouwt de zakelijke en ongeunstelde opmerkingen van deze „eenvoudige mensen”, behorende tot de arbeiders en boeren, beschouwt hun besluiten en gij zult zien hoe geweldig de invloed en de autoriteit van de kommunistische partij is — gij zult zien, dat elke partij ter wereld, ons om deze invloed, om deze autoriteit zou kunnen benijden. Dat is dus nog een kontrôle op de stevigheid van onze partij.

Dat zijn de wegen en middelen, die de mogelijkheid verschaffen

om de kracht en invloed van de kommunistische partij onder de volksmassa's te controleren.

Vandaar is het mij bekend, dat de brede massa's van de arbeiders en boeren van de U.S.S.R. met de kommunistische partij sympathiseren.

4de VRAAG. Indien een partijloze groep een fractie zou organiseren en bij de verkiezingen haar eigen kandidaten zou stellen, die op een program van ondersteuning van de Sozjet- regering zouden staan, maar als zij tevens de opheffing van het monopolie van buitenlandse handel zou eisen, — zouden zij dan over hun eigen middelen kunnen beschikken en een actieve politieke campagne kunnen voeren?

ANTWOORD. Ik meen, dat deze vraag een onverzoenlijke tegenspraak bevat. Het is niet mogelijk zich een groep voor te stellen, die op een program van ondersteuning van de Sowjet- regering zou staan en die tevens de afschaffing van het monopolie van buitenlandse handel zou eisen. Waarom? Omdat het monopolie van de buitenlandse handel één van de onwankelbare grondslagen van het „program” van de Sowjet- regering is. Omdat een groep, die de afschaffing van het monopolie van buitenlandse handel eist, niet vóór de ondersteuning van de Sowjet- regering kan zijn. Omdat dit slechts een groep zou kunnen zijn, die volkomen vijandig tegenover de gehele Sowjet-orde zou staan.

In de U.S.S.R. zijn natuurlijk elementen, die de opheffing van het monopolie van buitenlandse handel eisen. Dat zijn de Nep- mannen, de koelakken, de resten van de reeds verslagen uitbuiters- klassen enz. Maar deze elementen maken een zeer geringe minderheid van 'de bevolking uit. Ik neem aan, dat de delegatie bij haar vraag niet over deze elementen spreekt. Indien evenwel de arbeiders en werkende massa's van de boeren worden bedoeld, dan moet ik zeggen, dat de eis tot opheffing van het monopolie van buitenlandse handel onder hen slechts gelach en vijandschap zou kunnen verwekken.

Inderdaad, wat zou voor de arbeiders de opheffing van het monopolie van buitenlandse handel kunnen betekenen ? Voor hen

zou dit het opgeven van de industrialisatie van het land betekenen, van het bouwen van nieuwe bedrijven en fabrieken, van de uitbreiding van de oude bedrijven en fabrieken. Voor hen zou dit het overstromen van de U.S.S.R. met waren uit de kapitalistische landen betekenen, de achteruitgang van onze industrie wegens haar betrekkelijke zwakte, het vermenigvuldigen van het aantal werklozen, de verslechtering van de materiële toestand van de arbeidersklasse, de verzwakking van haar economische en politieke positie. Dat zou in laatste instantie een versterking van den nepman en in het algemeen van de nieuwe bourgeoisie betekenen. Kan het proletariaat van de U.S.S.R. op deze zelfmoord ingaan? Het is duidelijk van niet.

En wat zou de opheffing van het monopolie van buitenlandse handel voor de werkende massa's van de boeren betekenen? Dat zou betekenen, dat ons land van een zelfstandig, tot een half- koloniaal land gemaakt werd, benevens de pauperisatie van de boerenmassa's. Dat zou de terugkeer naar dat regime van „vrije handel” betekenen, dat onder Koltsjak en Denikin heerste, toen het de verenigde krachten van de kontra-revolutionaire generaals en de „bondgenoten” vrij stond de miljoenenmassa's van de boeren te beroven en uit te plunderen. Dat zou in laatste instantie de versterking van de koelakken en van de overige uitbuitende elementen op het platteland betekenen. De boeren hebben in de Oekraïne, in de Noord-Kaukasus, aan de Wolga en in Siberië de heerlijkheden van dit regime meer dan genoeg ondervonden. Welke redenen zijn er om te veronderstellen, dat zij hun hoofd opnieuw in deze strik willen steken? Is het soms niet duidelijk, dat de werkende massa's van de boeren niet voor de opheffing van het monopolie van buitenlandse handen kunnen zijn?

Een van de gedelegeerden. De delegatie heeft het punt betreffende het monopolie van buitenlandse handel en de opheffing daarvan vermeld als een punt, waarop zich een gehele groep van de bevolking zou kunnen organiseren, wanneer er in de U.S.S.R. geen monopolie van een enkele partij, geen monopolie van de legaliteit zou bestaan.

Stalin. De delegatie komt dus op de vraag van het monopolie

van de kommunistische partij, als de enige legale partij in de U.S.S.R. terug. Ik heb reeds een kort antwoord op deze vraag gegeven, toen ik over de wegen en middelen ter kontrôle van de sympathie van de millioenenmassa's der arbeiders en boeren voor de kommunistische partij sprak. Wat betreft de andere lagen van de bevolking, de koelakken, de nepmannen, de overblijfselen van de oude verslagen uitbuitersklassen, dezen hebben bij ons geen recht van politieke organisatie, zomin als zij het recht hebben aan de verkiezingen deel te nemen. Het proletariaat heeft de bourgeoisie niet alleen de fabrieken en bedrijven, de banken en spoorwegen, de grond en de mijnen ontnomen. Het heeft haar tevens het recht ontnomen, haar eigen politieke organisatie te hebben, want het proletariaat wenst geen herstel van de macht van de bourgeoisie. De delegatie heeft er klaarblijkelijk niets op tegen, dat het proletariaat van de U.S.S.R. aan de bourgeoisie en de landheren de fabrieken en bedrijven, de grond en de spoorwegen, de banken en de mijnen heeft ontnomen (*gelach*). Maar de delegatie heeft er naar het mij toeschijnt toch enig bezwaar tegen, dat het proletariaat zich niet daartoe heeft beperkt, dat het verder is gegaan en de bourgeoisie haar politieke rechten heeft ontnomen. Dat is volgens mij niet helemaal logisch of juist gezegd, volkomen onlogisch. Op welke grond eist men van het proletariaat grootmoedigheid tegenover de bourgeoisie? Legt de bourgeoisie, die zich in het Westen aan de macht bevindt, soms maar de kleinste grootmoedigheid tegenover de arbeidersklasse aan de dag? Drijft zij de werkelijk-revolutionaire partijen van de arbeidersklasse soms niet in de illegaliteit? Op welke grond wordt er van het proletariaat van de U.S.S.R. grootmoedigheid tegenover zijn klassenvijand geëist? Ik ben van mening, dat logika verplicht. Hij, die aan de mogelijkheid denkt de bourgeoisie haar politieke rechten terug te geven, moet indien hij logisch wil zijn, verder gaan en ook de vraag stellen, om aan de bourgeoisie de fabrieken en bedrijven, de spoorwegen en de banken terug te geven.

Een van de gedelegeerden. Het was de taak van de delegatie op te helderen, op welke wijze de van de mening der kommunistische partij afwijkende opvattingen in de arbeidersklasse en onder 266

de boeren hun legale uitdrukking kunnen vinden. Het zou onjuist zijn de zaak aldus op te vatten, alsof de delegatie belang zou stellen in de kwestie van het verlenen van politieke rechten aan de bourgeoisie, of in de vraag, hoe de bourgeoisie haar opvattingen langs legale weg tot uitdrukking zou kunnen brengen. Bedoeld wordt hier juist, op welke wijze de meningen in de arbeidersklasse en onder de boeren, die van de meningen der kommunistische partij verschillen, hun legale uitdrukking kunnen vinden.

Een andere gedelegeerde. Deze verschillende meningen zouden hun uitdrukking kunnen vinden in de massale organisaties van de arbeidersklasse, in de vakverenigingen enz.

Stalin. Uitstekend. Bedoeld wordt dus niet het herstel van de politieke rechten van de bourgeoisie, maar de strijd der meningen binnen de arbeidersklasse en onder de boeren. Heeft er in de tegenwoordige tijd een strijd der meningen onder de arbeiders en de werkende massa's van de boeren plaats? Ongetwijfeld. Het is niet mogelijk, dat miljoenen arbeiders en boeren allen dezelfde mening hebben. Dat komt in het leven niet voor. Ten eerste is er een groot verschil tussen de arbeiders en de boeren, zowel wat hun economische toestand, als wat hun opvattingen over deze of gene vraagstukken betreft. Ten tweede bestaat er enig verschil in opvatting onder de arbeidersklasse zelf, verschil in opvoeding, in leeftijd, temperament, verschil tussen de ter plaatse geboren arbeiders en zij, die uit de dorpen zijn gekomen enz. Dat alles leidt tot een strijd der meningen onder de arbeiders en de werkende massa's van de boeren, die zijn legale uitdrukking vindt op de vergaderingen, in de vakverenigingen, in de coöperaties, tijdens de verkiezingen van de Sowjets enz.

Maar er bestaat een fundamenteel verschil tussen de strijd der meningen van thans, onder de verhoudingen van de proletarische diktatuur en de strijd der meningen in het verleden, vóór de Oktoberrevolutie. Toen, in het verleden, concentreerde zich de strijd der meningen onder de arbeiders en de werkende boeren hoofdzakelijk op de vraagstukken van het omverwerpen van de landheren, het tsarisme, de bourgeoisie en het slopen van de burgerlijke orde. Thans, onder de verhoudingen van de diktatuur van het

proletariaat, gaat de strijd der meningen niet om vraagstukken als het omverwerpen van de Sowjet-macht, het slopen van de Sowjet-orde, maar om de vraag, hoe de organen van de Sowjet- macht en hun werk te verbeteren. Hier is een fundamenteel verschil. Het is in het geheel niet verwonderlijk, dat in het verleden de strijd der meningen over het revolutionaire slopen van de bestaande orde aanleiding gaf tot het ontstaan van enige onder elkaar concurrerende partijen in de arbeidersklasse en de werkende massa's van de boeren. Deze partijen waren: de partij van de bolsjewiki, de partij van de mensjewiki en de partij van de sociaal-revolutionairen. Anderzijds valt het ook niet moeilijk te begrijpen, dat de strijd der meningen thans, onder de diktatuur van het proletariaat, die niet de afbraak van de bestaande Sowjet- orde ten doel heeft, maar haar verbetering en versterking, geen voedsel schenkt aan het bestaan van verschillende partijen onder de arbeiders en de werkende massa's op het platteland. Dat is de reden, waarom de legaliteit van één enkele partij, de partij van de kommunisten, niet alleen onder de arbeiders en werkende boeren geen tegenspraak uitlokt, maar integendeel als iets noodzakelijks en wenselijks wordt beschouwd.

De positie van onze partij, als de enige legale partij in het land (het monopolie van de kommunistische partij) is niet iets kunstmatigs, niet iets dat expres is uitgedacht. Zulk een positie kon niet kunstmatig, door administratieve machinaties enz. worden geschapen. Het monopolie van onze partij is uit het leven opgegroeid, heeft zich historisch gevormd als het resultaat van het definitieve bankroet van de partijen der sociaal-revolutionairen en der mensjewiki, die onder de verhoudingen van onze werkelijkheid geheel van het toneel zijn verdwenen. Wat waren de partijen der sociaal-revolutionairen en der mensjewiki in het verleden? De overbrengers van de burgerlijke invloed op het proletariaat. Waardoor werd het bestaan van deze partijen tot Oktober 1917 aangekweekt en ondersteund? Door het bestaan van de klasse van de bourgeoisie en tenslotte door het bestaan van de burgerlijke staatsmacht. Is het dan niet duidelijk, dat met de omverwerping van de bourgeoisie ook de bestaansgrond van deze partijen moest

verdwijnen? En wat werden deze partijen na Oktober 1917? Zij werden tot partijen van de restauratie van het kapitalisme en van de omverwerping van de macht van het proletariaat. Is het dan niet duidelijk, dat deze partijen elk terrein en elke invloed onder de arbeiders en de werkende lagen van de boeren moesten verliezen ?

De strijd tussen de kommunistische partij en die van de sociaal-revolutionairen en mensjewiki om de invloed op de arbeidersklasse dateert niet van gisteren. Zijn begin dateert van het oogenblik van de eerste kentekenen der massale revolutionaire beweging in Rusland, nog vóór het jaar 1905. De periode van 1903 tot Oktober 1917 is de periode van de verbitterde strijd der meningen binnen de arbeidersklasse van ons land, de periode van de strijd tussen de bolsjewiki, de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen om de invloed op de arbeidersklasse. In de loop van deze tijd heeft de arbeidersklasse van de U.S.S.R. drie revoluties doorgemaakt. In het vuur van deze revoluties heeft zij deze partijen op hun deugdelijkheid voor de zaak van de proletarische revolutie, op hun proletarische revolutionaire gezindheid beproefd en getoetst. En ziet, in de Oktoberdagen van 1917, toen de geschiedenis de slotsom trok uit de gehele revolutionaire strijd van het verleden, toen de geschiedenis het soortelijk gewicht van de in de arbeidersklasse strijdende partijen in haar weegschaal bepaalde, — toen deed de arbeidersklasse van de U.S.S.R. tenslotte een definitieve keuze en bleef zij bij de kommunistische partij als de enige proletarische partij. Waardoor laat zich het feit verklaren, dat de keuze van de arbeidersklasse op de kommunistische partij viel? Is het soms geen feit, dat de bolsjewiki in de Sowjet van Leningrad b.v; in April 1917 een onbeduidende minderheid waren? Is het soms geen feit, dat de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki toen in de Sowjets de overgrote meerderheid hadden? Is het soms geen feit, dat tegen de Oktoberdagen het gehele machtsapparaat en alle dwangmiddelen zich in handen van de partijen der sociaal-revolutionairen en der mensjewiki. bevonden, die een blok met de bourgeoisie hadden gesloten? Dat de keuze op de kommunistische partij viel laat zich hierdoor verklaren, dat de kommunistische partij toen

vóór de likwidatie van de oorlog en voor een onmiddellijke democratische vrede was, terwijl de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki „de oorlog tot het zegevierende einde” de voortzetting van de imperialistische oorlog verdedigden. Dat laat zich hierdoor verklaren, dat de kommunistische partij toen voor het ten val brengen van de Kerenski-regering, voor het omverwerpen van de burgerlijke staatsmacht was, voor de nationalisatie van de fabrieken en de bedrijven, de banken en de spoorwegen, terwijl de partijen van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen vóór de regering van Kerenski streden en het recht van de bourgeoisie op de fabrieken en de bedrijven, de banken en de spoorwegen verdedigden. Dat laat zich hierdoor verklaren, dat de partij der kommunisten toen voor de onmiddellijke confiscatie van de grond der landheren ten gunste van de boeren was, terwijl de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki deze kwestie tot de Konstituante uitstelden en de bijeenroeping daarvan eveneens tot op onbepaalde tijd uitstelden. Moet men er zich dan over verwonderen, dat de arbeiders en de arme boeren zich tenslotte voor de kommunistische partij verklaarden? Moet men er zich dan over verwonderen, dat de partijen van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki zo snel naar beneden tuimelden? Dat is de reden waarom de kommunistische partij aan de macht kwam.

De verdere periode, na Oktober 1917, de periode van de burgeroorlog, was de periode van de definitieve ondergang van de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen en van de definitieve triomf van de partij der bolsjewiki. De mensjewiki en de sociaal-revolutionairen hebben in deze periode zelf de triomf van de kommunistische partij vergemakkelijkt. Nadat deze partijen tijdens de Oktoberrevolutie waren verslagen en ten ondergegaan, begonnen hun overblijfsels zich met de kontra-revolutionaire opstanden van de koelakken te verbinden, vormden zij een blok met de aanhang van Koltsjak en Denikin, traden zij in dienst van de Entente en maakten zij zich definitief onmogelijk in de ogen van de arbeiders en de boeren. Wij krijgen dus het volgende beeld: de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, die van burgerlijke revolutio

nairen tot burgerlijke kontra-revolutionairen waren geworden, hielpen de Entente het nieuwe, het Sowjet-Rusland te worgen, terwijl de partij van de bolsjewiki al wat levend en revolutionair was om zich heen verenigde, steeds nieuwe en nieuwe afdelingen arbeiders en boeren tot de strijd voor het socialistische vaderland, tot de strijd tegen de Entente verhief. Het is volkomen natuurlijk, dat de overwinning van de kommunisten in deze periode tot de volledige nederlaag van de sociaal-revolutionairen en de mensje-wiki moest leiden en daar ook werkelijk toe geleid heeft. Valt het dan te verwonderen, dat de kommunistische partij na dit alles de enige partij van de arbeidersklasse en de arme boeren is geworden?

Zo ontstond dus bij ons het monopolie van de kommunistische partij, als de enige legale partij in het land.

Gij spreekt over de strijd der meningen onder de boeren en arbeiders, thans, onder de verhoudingen van de proletarische dik-taur. Ik heb reeds gezegd, dat de strijd der meningen bestaat en bestaan zal, dat zonder deze strijd het niet mogelijk is voorwaarts te schrijden. Maar de strijd der meningen onder de arbeiders gaat onder de tegenwoordige verhoudingen niet om de principiële vraag van de omverwerping van de Sowjet-orde, maar om de praktische kwestie van de verbetering van de Sowjets, de verbetering van de fouten van de Sowjet-organen en bijgevolg, om de verankering van de Sowjet-macht. Het is volkomen begrijpelijk, dat zulk een strijd der meningen de kommunistische partij slechts kan versterken en volmaken. Het is volkomen begrijpelijk, dat zulk een strijd der meningen het monopolie van de kommunistische partij slechts kan versterken. Het is volkomen begrijpelijk, dat zulk een strijd der meningen geen voedingsbodem kan verschaffen voor het vormen van andere partijen in de schoot van de arbeidersklasse en de werkende boeren.

5de VRAAG. Kunt gij ons in het kort de voornaamste geschilpunten tussen U en Trotski mededelen?

ANTWOORD. Ik moet in de eerste plaats zeggen, dat de geschilpunten met Trotski geen persoonlijke geschilpunten zijn. Als

de geschilpunten een persoonlijk karakter zouden dragen, dan zou de partij zich geen uur met deze kwestie hebben beziggehouden omdat zij er niet van houdt, dat afzonderlijke personen zich óp dé voorgrond plaatsen. Er is hier dus blijkbaar sprake van meningsverschillen in de partij. Zo heb ik deze vraag begrepen. Ja, deze meningsverschillen bestaan in de partij. Over het karakter van deze meningsverschillen hebben onlangs de partijgenoten Rykow in Moskou en Boecharin in Leningrad tamelijk uitvoerig in hun referaten gesproken. Deze referaten zijn gepubliceerd. Ik heb aan hetgeen in deze referaten over de meningsverschillen wordt gezegd niets toe te voegen. Indien deze documenten niet in uw bezit zijn, dan kan ik ze U doen toekomen. (*De delegatie deelt mede, dat zij deze dokumenten in haar bezit heeft*).

Een van de gedelegeerden. Men zal ons bij onze terugkomst over deze meningsverschillen vragen, maar wij hebben niet alle dokumenten in ons bezit. Wij beschikken b.v. niet over het platform van de „83”.

Stalin. Ik heb dit platform niet ondertekend. Ik heb niet het recht over vreemde dokumenten te beschikken. (*Gelach*).

6e VRAAG. In de kapitalistische landen berust de voornaamste drijfveer voor de ontwikkeling van de industrie in de hoop op het behalen van winst. Deze drijfveer ontbreekt natuurlijk relatief in de U.S.S.R. Waardoor wordt zij vervangen en in hoever is volgens uw mening deze vervanging effctief? Kan zij blijvend zijn?

ANTWOORD. Het is juist, dat het behalen van winst de fundamentele drijfkracht van de kapitalistische huishouding is. Evenzeer is het juist, dat het behalen van winst, nóch het doel, nóch de drijfkracht van onze socialistische industrie is. Wat is dan in dit geval de drijfkracht van onze industrie?

In de eerste plaats de omstandigheid, dat de fabrieken en bedrijven bij ons aan het gehele volk behoren en niet aan de kapitalisten, dat de fabrieken en bedrijven niet door vertrouwenslieden van de kapitalisten, maar door vertegenwoordigers van de arbeiders- 272

dersklasse worden bestuurd. Het bewustzijn dat de arbeiders niet voor den kapitalist, maar voor hun eigen staat werken, voor hun eigen klasse, — dit bewustzijn is een geweldige drijfkracht voor de ontwikkeling en de volmaking van onze industrie. Er dient te worden opgemerkt, dat bij ons de geweldige meerderheid van de direktoren der fabrieken en bedrijven uit arbeiders bestaat, die daartoe, in overeenstemming met de vakverenigingen, door de Hoogste Raad van de Volkshuishouding worden benoemd, waarbij geen van de direktoren tegen de wil van de arbeiders of de betreffende vakvereniging op zijn post kan blijven. Verder dient te worden opgemerkt, dat iedere fabriek of bedrijf zijn, door de arbeiders gekozen fabrieks- of bedrijfskomitee heeft, dat de werkzaamheid van de administratie van het bedrijf controleert. En tenslotte dient te worden opgemerkt, dat er in ieder industrieel bedrijf produktievergaderingen van de arbeiders worden gehouden, die alle arbeiders van het gegeven bedrijf omvatten en waar de arbeiders het gehele werk van den directeur van het bedrijf kontro- leren, het werkplan van de fabrieksadministratie beoordelen, de fouten en tekortkomingen vaststellen en de mogelijkheid bezitten om deze tekortkomingen door de vakverenigingen, door de partij, door de organen van de Sowjet-macht te herstellen. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat al deze omstandigheden zowel de toestand van de arbeiders als ook de bedrijfsorde radikaal veranderen. Beschouwt de arbeider onder het kapitalisme de fabriek als een gevangenis — onder de Sowjet-orde beschouwt de arbeider de fabriek reeds niet meer als een gevangenis, maar als iets, dat hem na staat en verwant is, welks ontwikkeling en verbetering hem ten zeerste ter harte gaat. Het behoeft wel nauwelijks te worden bewezen, dat deze nieuwe houding van de arbeiders tegenover het bedrijf, dit gevoel van saamhorigheid met het bedrijf een ontzaglijke drijfkracht is voor onze gehele industrie. Uit deze omstandigheid moet het feit worden verklaard, dat het aantal uitvinders op het gebied van de produktietechniek en het aantal organisators van de industrie uit de rijen der arbeiders van dag tot dag toeneemt.

Ten tweede de omstandigheid, dat de inkomsten uit de industrie

bij ons niet ter verrijking van afzonderlijke personen worden aangewend, maar voor de verdere uitbreiding van de industrie, voor de verbetering van de materiële en de kulturele toestand van de arbeidersklasse, voor het goedkoper maken van de industriewaren, die zowel de arbeiders als de boeren nodig hebben, d.w.z. dus weer voor de verbetering van de materiële toestand van de werkende massa's. De kapitalist kan zijn inkomsten niet voor de verbetering van de welstand van de arbeidersklasse aanwenden. Hij leeft voor de winst. Anders zou hij geen kapitalist zijn. Hij trekt winst, teneinde haar in nieuw kapitaal om te zetten en naar de minder ontwikkelde landen, die gebrek aan kapitaal hebben, uit te voeren, met de bedoeling nieuwe nog grotere winst te trekken. Zo stromen kapitalen uit Noord-Amerika naar China, Indonesië, Zuid-Amerika, Europa, uit Frankrijk naar de Franse koloniën, uit Engeland naar de Engelse koloniën. Bij ons staat de zaak er anders voor, want wij voeren nóch erkennen een koloniale politiek. Bij ons blijven de inkomsten van de industrie in het land ten behoeve van de verdere uitbreiding van de industrie, de verbetering van de toestand van de arbeiders, en om de capaciteit van de binnenlandse markt, de boerenmarkt daarbij inbegrepen, door het goedkoper maken van de industriewaren te vergroten. 10 % van de winst van de industrie wordt bij ons voor de verbetering van het leven van de arbeidersklasse aangewend. 13 % over het bedrag van het geldloon van de arbeiders wordt bij ons voor rekening van de staat aan de sociale verzekering van de arbeidersklasse besteed (dit maakt meer dan 800 miljoen roebel per jaar uit). Een bepaald deel van de inkomsten (ik kan op het ogenblik niet precies zeggen welk deel) wordt voor kulturele doeleinden, voor de opleiding van leerlingen in de fabrieken en bedrijven en voor de vakantie van de arbeiders uitgetrokken. Een tamelijk belangrijk gedeelte van deze inkomsten (ik kan ook thans niet zeggen, welk deel precies) wordt jaarlijks voor de verhoging van het geldloon van de arbeiders aangewend. Het overige deel van de inkomsten uit de industrie wordt aan de verdere uitbreiding van de industrie besteed, aan het herstel van de oude fabrieken, de bouw van nieuwe fabrieken en tenslotte aan het verlagen van de prijs der industrie- 274

waren. De geweldige betekenis van deze omstandigheden voor onze gehele industrie is hierin gelegen, dat zij a) de toenadering van de landbouw tot de industrie vergemakkelijken en de opheffing van de tegenstellingen tussen de stad en het platteland in de hand werken; b) de toename van de capaciteit van de binnenlandse, zowel stedelijke als dorps-markt bevorderen en daarmee een zich onafgebroken uitbreidende basis voor de verdere ontplooiing van de industrie scheppen.

Tenslotte de omstandigheid, dat het feit van de nationalisatie van de industrie de planmatige leiding van de industriële huishouding in haar geheel vergemakkelijkt.

Zullen deze prikkels en drijfkrachten voor onze industrie bestendige factoren zijn? Kunnen zij blijvend werkzame factoren zijn? Ja, zij zullen ongetwijfeld blijvend werkzame prikkels en drijfkrachten zijn. En hoe verder onze industrie zich zal ontwikkelen, des te meer zal ook de kracht en de betekenis van deze factoren toenemen.

7 e TRAAG. Tot welke hoogte kan de U.S.S.R. met de kapitalistische industrie van de andere landen samenwerken? Heeft zulk een samenwerking een bepaalde grens, of is deze eenvoudig een proef om vast te stellen, waar samenwerking al dan niet mogelijk is en van welke aard die samenwerking kan zijn?

ANTWOORD. Hier zijn klaarblijkelijk tijdelijke overeenkomsten met de kapitalistische staten op industrieel- en handelsgebied en misschien op dat van de diplomatieke betrekkingen bedoeld. Ik ben van mening, dat het aanwezig zijn van twee tegenstrijdige systemen — het kapitalistische en het socialistische systeem — de mogelijkheid van zulke overeenkomsten niet uitsluit. Ik meen, dat zulke overeenkomsten onder de verhoudingen van een vreedzame ontwikkeling mogelijk en doelmatig zijn. In- en uitvoer vormen het gunstigste terrein voor zulke overeenkomsten. Wij hebben installaties, grondstoffen, (b.v. katoen), halffabrikaten (voor de metaalindustrie e.a.) nodig, de kapitalisten hebben daarentegen een afzetgebied voor deze waren nodig. Daar hebt gij

een grondslag voor een overeenkomst. De kapitalisten hebben petroleum, hout, graanprodukten nodig, en wij moeten een afzetgebied voor deze waren vinden. Daar hebt gij nog een grondslag voor een overeenkomst. Wij hebben kredieten nodig, de kapitalisten een goede rente van deze kredieten. Daar hebt gij nog een grondslag voor een overeenkomst, en wel op het gebied van het krediet, waarbij het bekend is, dat de Sowjet-organen in krediet- aangelegenheden de meest akkurate betalers zijn.

Hetzelfde kunnen wij zeggen over het gebied van de diplomatie. Wij voeren een vredespolitiek en zijn bereid met de burgerlijke staten wederzijdse niet-aanvalsverdragen te sluiten. Wij voeren een vredespolitiek en zijn bereid overeenkomsten over ontwapening aan te gaan, de volledige opheffing van het staande leger daarbij inbegrepen, hetgeen wij reeds op de konferentie van Genua ten overstaan van de gehele wereld hebben verklaard. Daar hebt gij een grondslag voor een overeenkomst op diplomatiek terrein.

De grenzen voor deze overeenkomsten? De grenzen worden bepaald door de tegengesteldheid van de twee systemen, tussen welke een wedijver, een strijd wordt gevoerd. Binnen de perken, die voor deze twee systemen toelaatbaar zijn, zijn overeenkomsten ten volle mogelijk, maar ook alleen binnen deze perken. Daarvan getuigt de ervaring van de overeenkomsten met Duitsland, Italië, Japan enz.

Zijn deze overeenkomsten eenvoudig een experiment of kunnen zij een meer of minder langdurig karakter hebben? Dat hangt niet alleen van ons af, dat hangt ook van onze kontraktanten af. Dat hangt van de algemene toestand af. Een oorlog kan alle mogelijke overeenkomsten overhoop werpen. Dat hangt tenslotte ook van de voorwaarden van de overeenkomst af. Voorwaarden die op schuldsavernij berusten kunnen wij niet aanvaarden. Wij hebben een overeenkomst met Harriman, die de mangaangroeven in Georgië exploiteert. Deze overeenkomst is voor twintig jaar gesloten. Gij ziet, dat dit lang geen korte termijn is. Wij hebben eveneens een overeenkomst met de Lena-Goldfields-maatschappij gesloten, die in Siberië goud delft. Deze overeenkomst is voor een nog langduriger termijn, voor dertig jaar, gesloten. Tenslotte heb-

ben wij een overeenkomst met Japan gesloten, over de exploitatie van petroleumbronnen en kolenmijnen op Sachalin.

Wij zouden willen, dat deze overeenkomsten een min of meer solied karakter zouden dragen. Dat hangt natuurlijk niet alleen van ons, maar ook van onze kontraktanten af.

8ste VRAAG. Waarin bestaan de voornaamste verschillen in de politiek ten opzichte van de nationale minderheden tussen Rusland en de kapitalistische staten?

ANTWOORD. Hier worden blijkbaar die nationaliteiten van de U.S.S.R. bedoeld, die vroeger door het tsarisme en de Russische uitbuitersklassen werden onderdrukt en die geen eigen staat bezaten. Het fundamentele onderscheid is hierin gelegen, dat er in de kapitalistische landen nationale onderdrukking en nationale knechtschap bestaat en bij ons in de U.S.S.R. zowel het een als het andere met wortel en tak is uitgeroeid. Daar, in de kapitalistische staten bestaan naast naties van de eerste rang, naast „staatsnaties”, die voorrechten bezitten, naties van de tweede rang, naties „zonder staat”, die niet ten volle rechtsgelijk zijn, die deze of gene rechten, in de eerste plaats staatsrechten, missen. Bij ons in de U.S.S.R. daarentegen, zijn al deze attributen der nationale ongelijkheid en der nationale onderdrukking vernietigd. Bij ons zijn alle naties rechtsgelijk en soeverein, want de nationale- en staatsvoorrechten van de vroeger overheersende Grootrussische natie zijn vernietigd. Het is hier natuurlijk niet om deklaraties over de gelijkheid van nationaliteiten te doen. Er bestaan talrijke deklaraties over de nationale gelijkheid bij allerlei burgerlijke en sociaal-demokratische partijen. Maar wat zijn deklaraties waard, die niet worden verwezenlijkt? Het gaat er om, de klassen te vernietigen, die de dragers, de scheppers en de handhavers van de nationale onderdrukking zijn. Zodanige klassen waren bij ons de landheren en de kapitalisten. Wij hebben deze klassen ten val gebracht en daarmee de mogelijkheid der nationale onderdrukking vernietigd. En juist omdat wij deze klassen hebben ten val gebracht werd bij ons de mogelijkheid van een werkelijke nationale gelijk-

heid geschapen. Dit is juist wat wij noemen de verwezenlijking
van de idee van de zelfbeschikking der nationali eiten, het recht
op afscheiding daarbij inbegrepen. Juist omdat wij de zelfbe-
schikking der nationaliteiten hebben verwezenlijkt is het ons gelukt
om het wederzijdse wantrouwen van de arbeidende massa's van
de verschillende nationaliteiten van de U.S.S.R. te overwinnen
en de nationaliteiten op de grondslag van de vrijwilligheid in één
verbonds-staat te verenigen. De tegenwoordig bestaande Unie van
Socialistische Sowjet-Republieken is het resultaat van onze natio-
nale politiek en de uitdrukking van het zich vrijwillig federatief
organiseren van de nationaliteiten van de U.S.S.R. in één verbonds-
staat. Het behoeft nauwelijks te worden bewezen, dat een dergelijke
politiek op het gebied van de nationale kwestie in de kapitalistische
landen ondenkbaar is, want daar bevinden zich de kapitalisten nog
steeds aan de macht, die de scheppers en de handhavers van de
politiek van de nationale onderdrukking zijn. Ik kan b.v. niet
nalaten, gewag te maken van het feit, dat aan het hoofd van het
hoogste orgaan van de U.S.S.R., het Centrale Uitvoerende
Komitee van de Sowjets, niet noodzakelijkerwijze een Russische
voorzitter staat, maar dat er zes voorzitters zijn, overeenkomstig
de zes bondsrepublieken, die in de U.S.S.R. zijn verenigd, waarvan
er één een Rus (Kalinin) is, de tweede een Oekraïner (Petrowski),
de derde een Witrus (Tsjerwjakow), de vierde een Azerbeidjaner
(Moesabekow), de vijfde een Turkmeniër (Aitakow), de zesde
een Oesbeek (Faizoella Chodzjajew). Dit feit is één van de meest
sprekende uitdrukkingen van onze nationale politiek. Plet behoeft
geen betoog, dat niet één burgerlijke republiek, hoe democratisch
zij ook moge zijn, tot zulk een stap zou overgaan. Deze stap is
voor ons echter een vanzelfsprekend feit, dat uit onze gehele
politiek van de nationale gelijkheid voortvloeit.

9de VRAAG. De Amerikaanse arbeid ersleiders trachten hun strijd tegen de kommunisten door twee omstandigheden te rechtvaardigen: 1) De kommunisten vernielen door hun fraktiearbeid in de vakverenigingen en door hun aanvallen op de niet-radikale vakverenigingsfunktionarissen de arbeidersbeweging; 2) de Ame-
278

rikaanse kommunisten krijgen opdrachten uit Moskou en kunnen daarom geen goede vakverenigingsfunktionarissen zijn, omdat hun loyaliteit ten opzichte van de buitenlandse organisatie groter is, dan die ten opzichte van hun eigen vakvereniging. Hoe kan deze moeilijkheid uit de voeg worden geruimd, opdat de Amerikaanse kommunisten met de andere elementen van de Amerikaanse arbeidersbeweging zullen kunnen samenwerken?

ANTWOORD. Ik meen, dat de pogingen van de Amerikaanse arbeidersleiders om hun strijd tegen de kommunisten te rechtvaardigen tegen geen enkele kritiek bestand zijn. Niemand heeft nog bewezen, dat de kommunisten de arbeidersbeweging vernielen en niemand zal dat kunnen bewijzen. Daarentegen moet het feit als volkomen bewezen worden beschouwd, dat de kommunisten de trouwste en dapperste strijders van de arbeidersbeweging in de gehele wereld zijn, Amerika daarbij inbegrepen. Is het soms geen feit, dat de arbeiders-kommunisten tijdens stakingen en demonstraties in de voorste rijen van de arbeidersklasse te vinden zijn, de eerste slagen van de kapitalisten opvangen, terwijl de reformistische arbeidersleiders zich tezelfder tijd op de binnenplaatsen bij de kapitalisten verbergen? Hoe zouden de kommunisten geen kritiek uitbrengen op de lafhartigheid en de reaktionaire gezindheid van de reformistische arbeidersleiders? Is het soms niet duidelijk, dat deze kritiek de arbeidersbeweging alleen maar kan doen opleven en sterker maken? Het is waar, deze kritiek ondermijnt de autoriteit van de reaktionaire arbeidersklasse. Welnu, wat is daar voor bijzonders in? Laten de reaktionaire arbeidersleiders maar met een tegenkritiek antwoorden, inplaats van de , kommunisten uit de vakverenigingen te verdrijven. Ik ben van mening, dat de arbeidersbeweging van Amerika, als zij wil leven en zich verder ontwikkelen, het niet zonder de strijd der meningen en zonder stromingen binnen de vakverenigingen kan stellen. Ik ben van mening, dat de strijd der meningen en stromingen in de vakverenigingen, de kritiek op de reaktionaire leiders enz. meer en meer zullen aangroeien, hoezeer ook de reformistische arbeidersleiders zich daartegen zullen verzetten. De arbeidersklasse van

Amerika heeft evenwel zulk een strijd der meningen en zulk een kritiek absoluut nodig om uit de verschillende stromingen een keuze te kunnen doen en om tenslotte in staat te zijn zich als een zelfstandige georganiseerde kracht in de Amerikaanse maatschappij te konstitueren. De klachten van de Amerikaanse reformistische leiders over de kommunisten getuigen er slechts van, dat zij niet overtuigd zijn, dat zij gelijk hebben, hun eigen toestand niet stevig achten. Daarom juist vrezen zij de kritiek als de pest. Het is opmerkelijk, dat de Amerikaanse arbeidersleiders meer besliste tegenstanders van de elementaire democratie zijn, dan vele bourgeois in hetzelfde Amerika.

Volkomen onjuist is de bewering, dat de Amerikaanse kommunisten „in opdracht van Moskou” werken. Waar ter wereld zult ge kommunisten vinden, die er in zouden toestemmen „in opdracht” van buitenstaanders, tegen hun eigen overtuiging en tegen hun eigen wil in, in strijd met de aanwijzingen van de situatie te handelen? Zelfs indien zij ergens bestonden, — zouden zulke kommunisten geen duit waard zijn. Kommunisten zijn de dapperste en vermetelste mensen, zij strijden tegen een zee van vijanden. De waarde van de kommunisten bestaat o.a. ook hierin, dat zij hun eigen overtuiging weten te verdedigen. Daarom is het zonderling over de Amerikaanse kommunisten te spreken als over mensen die geen eigen overtuiging hebben en die slechts in staat zijn, „in opdracht” van buitenaf te handelen. Aan de bewering van de arbeidersleiders is slechts één ding juist en wel, dat de Amerikaanse kommunisten tot de internationale organisatie der kommunisten behoren en van tijd tot tijd met de centrale instantie van deze organisatie over deze of gene vraagstukken beraadslagen. Maar wat steekt daar voor kwaads in? Zijn soms de Amerikaanse arbeiders- *leiders tegen de organisatie van een internationaal arbeiders- centrum?* Het is waar, dat zij niet tot de Amsterdamse Internationale behoren. Maar niet omdat zij tegen een internationaal arbeiderscentrum zijn, zijn zij daarbij niet aangesloten; maar omdat zij Amsterdam als een te linkse organisatie beschouwen. *{Gelach}*. Waarom kunnen de kapitalisten zich op internationale schaal organiseren en mag de arbeidersklasse of een deel van de arbeidersklasse

geen eigen internationale organisatie hebben? Is het niet duidelijk, dat Green en zijn vrienden van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid de Amerikaanse kommunisten belasteren, door slaafs de legenden van de kapitalisten over „opdrachten uit Moskou” te herhalen? Er zijn mensen, die menen, dat de leden van de Kommunistische Internationale in Moskou niets anders doen dan voortdurend richtlijnen voor alle landen schrijven. Daar bij de Komintern meer dan zestig landen zijn aangesloten, kunt ge u de toestand van de leden van de Komintern voorstellen, die slapen, nóch eten, en die niets anders doen dan dag en nacht richtlijnen voor al deze landen te schrijven. (*Gelach'*). En met deze gemakkelijke legende menen de Amerikaanse arbeidersleiders hun vrees voor de kommunisten te kunnen verbergen en het feit te verdoezelen, dat de kommunisten de dapperste en meest toegewijde werkers van de arbeidersklasse van Amerika zijn!

De delegatie vraagt naar een uitweg uit deze situatie. Ik meen, dat hier maar één uitweg bestaat: de strijd der meningen en stromingen binnen de vakverenigingen van Amerika toestaan, ophouden met de reaktionaire politiek van het royeren van de kommunisten uit de vakverenigingen en de arbeidersklasse van Amerika de mogelijkheid geven om een vrije keuze te doen tussen deze stromingen, want Amerika heeft zijn Oktoberrevolutie nog niet gehad en de arbeiders daar hebben nog niet de mogelijkheid gehad een definitieve keuze tussen de verschillende stromingen in de vakverenigingen te doen.

10de VRAAG. Wordt er op het huidige ogenblik ter ondersteuning van de Amerikaanse kommunistische partij of het kommunistische dagblad „Daily Worker” geld naar Amerika gestuurd? Indien dat niet het geval is, hoeveel kontributie dragen de Amerikaanse kommunisten dan jaarlijks aan de lilde Internationale af?

ANTWOORD. Wanneer men de wederzijdse verhouding tussen de kommunistische partij van Amerika en de lilde Internationale bedoelt, dan moet ik zeggen, dat de Kommunistische Partij van Amerika als deel van de Kommunistische Internationale aan de

Komintern zeer zeker kontributie betaalt, evenals de Komintern als centrale instantie van de internationale kommunistische beweging, naar men moet aannemen, naar gelang van haar krachten de Kommunistische Partij van Amerika steunt, indien zij dat noodzakelijk acht. Ik meen, dat daarin niets verwonderlijks of buitengewoons ligt. Als men de wederzijdse betrekkingen tussen de Kommunistische Partij van Amerika en de Kommunistische Partij van de U.S.S.R. bedoelt, dan moet ik verklaren, dat mij geen enkel geval bekend is, dat vertegenwoordigers van de Amerikaanse K.P. zich om hulp tot de K.P. van de U.S.S.R. hebben gewend. Gij kunt dit vreemd achten, maar het is een feit, dat van een al te grote fijngevoeligheid van de Amerikaanse kommunisten getuigt. Wat zou er evenwel gebeuren, als de Kommunistische Partij van Amerika zich om hulp tot de Kommunistische Partij van de U.S.S.R. zou worden? Ik meen, dat de K.P. van de U.S.S.R. haar naar gelang van krachten hulp zou verlenen. Inderdaad, wat zou een kommunistische partij, bovendien een partij, die aan de macht is, waard zijn, als zij weigerde, naar gelang van haar krachten hulp te verlenen aan de kommunistische partij van een ander land, dat zich onder het juk van het kapitalisme bevindt? Ik zou zeggen, dat zulk een kommunistische partij geen duit waard zou zijn. Nemen wij aan, dat de Amerikaanse arbeidersklasse, nadat zij de bourgeoisie omver heeft geworpen, aan de macht zou komen; nemen wij aan, dat de arbeidersklasse van een ander land zich zou wenden tot de arbeidersklasse van Amerika, die in een grootse strijd tegen het kapitalisme had overwonnen, om haar naar gelang van haar krachten materiële hulp te verlenen, — zou de Amerikaanse arbeidersklasse dan zulk een ondersteuning kunnen weigeren? Ik ben van mening, dat zij zich met schande zou overdekken, indien zij zou aarzelen hulp te verlenen.

11de VRAAG. Wij weten, dat sommige goede kommunisten het niet geheel eens zijn met de eis van de Kommunistische Partij, dat alle nieuwe leden atheïsten moeten zijn, want in de tegenwoordige tijd is de reaktionaire geestelijkheid onderdrukt. Zou de Kommunistische Partij in de toekomst neutraal kunnen zijn ten aanzien van

een godsdienst, die de wetenschap in haar geheel zou ondersteunen en die niet in tegenstelling tot het Kommunisme zou staan? Zoudt gij in de toekomst aan partijleden toe kunnen staan een religieuze overtuiging te hebben, als deze niet met de partijtrouwen in strijd zou zijn?

ANTWOORD. Deze vraag bevat enkele onnauwkeurigheden. Ten eerste ken ik zulke „goede kommunisten” niet, over wie de delegatie hier spreekt. Zulke kommunisten zullen er op de gehele wereld wel niet bestaan. Ten tweede moet ik verklaren, dat er, formeel gesproken, bij ons voor partijleden geen toetredingsvoorwaarden bestaan, die voor de kandidaat-leden het atheïsme tot een verplichting zouden maken. Onze opnemingsvoorwaarden in de partij zijn: het erkennen van het program en de statuten van de partij, de onvoorwaardelijke onderwerping aan de besluiten van de partij en van haar organen, het betalen van kontributie en het behoren tot een van de partij organisaties.

Een van de gedelegeerden. Ik lees heel dikwijls, dat men wegens het geloven in god uit de partij royeert.

Stalin. Ik kan slechts herhalen, wat ik reeds over de opnemingsvoorwaarden in de partij heb gezegd. »Andere voorwaarden bestaan er bij ons niet.

Betekent dit, dat de partij neutraal is met betrekking tot de godsdienst? Neen, dat betekent dit niet. Wij voeren propaganda tegen de religieuze vooroordelen en zullen dat blijven doen. De wetgeving van ons land is zodanig, dat iedere burger het recht heeft om iedere willekeurige godsdienst te belijden. Dat is voor iedereen een gewetenskwestie. Juist daarom hebben wij de scheiding van kerk en staat doorgezet. Maar tegelijk met de scheiding van kerk en staat en het afkondigen van de geloofsvrijheid, hebben wij ieder burger het recht gegeven, door middel van overreding, propaganda en agitatie tegen deze of gene godsdienst of tegen elke godsdienst te strijden. De partij kan tegenover de godsdienst niet neutraal zijn en zij voert anti-religieuze propaganda tegen alle religieuze vooroordelen, omdat zij voor de wetenschap is en religieuze vooroordelen tegen de wetenschap ingaan, want elke gods

dienst is als zodanig het tegenovergestelde van wetenschap. Zulke gevallen als in Amerika, waar onlangs Darwinisten werden veroordeeld, zijn bij ons niet mogelijk, omdat de partij de wetenschap op alle mogelijke wijzen bevordert. De partij kan tegenover de religieuze vooroordelen niet neutraal zijn en zij zal tegen deze vooroordelen propaganda voeren, omdat dit een van de zekerste middelen is, om de invloed van de reaktionaire geestelijkheid te ondermijnen, die de uitbuitersklassen ondersteunt en de onderdanigheid aan deze klassen predikt. De partij kan niet neutraal zijn tegenover de dragers van de religieuze vooroordelen, de reaktionaire geestelijkheid, die het bewustzijn van de werkende massa's vergiftigt. Hebben wij de reaktionaire geestelijkheid onderdrukt? Ja, dat hebben wij gedaan. Ongelukkig genoeg is zij nog niet volledig gelijkwideerd. De anti-religieuze propaganda is het middel, dat de likwidatie van de reaktionaire geestelijkheid ten einde moet brengen. Er zijn gevallen, dat nu en dan de een of andere partijgenoot de algemene ontplooiing van de anti-religieuze propaganda in de weg staat. Als zulke partijleden worden geroyeerd, dan is dat uitstekend, omdat er voor zulke „kommunisten” geen plaats in de rijen van onze partij is.

12de VRAAG. Kunt gij ons in het kort een karakteristiek van de toekomstige maatschappij geven, die het kommunistische tracht te scheppen?

ANTWOORD. Een algemene karakteristiek van de kommunistische maatschappij is in de werken van Marx, Engels en Lenin gegeven. Geeft men in het kort de anatomie van de kommunistische maatschappij, dan verkrijgt men een maatschappij: a) waar geen partikuliere eigendom, maar gemeenschappelijke, kollektieve eigendom van de produktiemiddelen zal bestaan; b) waar geen klassen en geen staatsmacht zullen zijn, maar waar werkers in de industrie en de landbouw zullen zijn, die zich economisch als een vrije associatie van werkers zullen besturen; c) waar de volkshuishouding, georganiseerd volgens een bepaald plan, op de hoogste techniek zal berusten, zowel op het gebied van de industrie als op 284

dat van de landbouw; d) waar geen tegenstellingen tussen de stad en het platteland, tussen de industrie en de landbouw zullen bestaan; e) waar de produkten volgens het beginsel van de oude Franse kommunisten zullen worden verdeeld: „van ieder naar zijn bekwaamheid, aan ieder naar zijn behoeften”; f) waar de wetenschap en de kunst zich in zulke gunstige verhoudingen zullen bevinden, dat zij tot volledige bloei kunnen komen; g) waar de persoonlijkheid, bevrijd van de zorg om een stukje brood en de noodzakelijkheid zich aan de „sterken der wereld” aan te passen, werkelijk vrij zal zijn. Enz. enz. Het is duidelijk, dat wij nog ver van zulk een maatschappij zijn verwijderd.

Wat de internationale voorwaarden betreft, noodzakelijk voor de volledige triomf van de kommunistische maatschappij, — zij zullen zich vormen en groeien naar gelang de revolutionaire krisissen en de revolutionaire uitbarstingen van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen zich ontwikkelen. Men kan zich de zaak niet zó voorstellen, dat de arbeidersklasse van één land of van enige landen tot het socialisme en nog sterker, tot het kommunisme zal schrijden en dat de kapitalisten van de andere landen onverschillig zullen toezien of met de armen over elkaar zullen blijven zitten. Nog veel minder kan men zich voorstellen, dat de arbeidersklasse in de kapitalistische landen er in zal toestemmen eenvoudig toeschouwer van de succesvolle ontwikkeling van het socialisme in het een of andere land te zijn. In werkelijkheid zullen de kapitalisten alles doen, waartoe zij bij machte zijn, om zulke landen te worgen. In werkelijkheid zal iedere ernstige stap naar het socialisme en nog meer naar het kommunisme in het een of andere land onvermijdelijk begeleid worden door de onweerhoudbare drang van de arbeidersklasse van de kapitalistische landen naar de verovering van de diktatuur en het socialisme in deze landen. Op deze wijze zullen zich in de loop van de verdere ontwikkeling van de internationale revolutie twee internationale centra vormen: een socialistisch centrum, dat aantrekkingskracht uitoefent op de landen, die naar het socialisme neigen en een kapitalistisch centrum, dat aantrekkingskracht uitoefent op de landen, die naar het kapitalisme neigen. De strijd van deze beide

centra om de heerschappij over de wereldhuishouding zal beslissen over het lot van het kapitalisme en van het kommuniste in de gehele wereld. Want de definitieve nederlaag van het wereld- kapitalisme betekent de overwinning van het socialisme in het strijdperk van de wereldhuishouding.

II.

VRAGEN VAN PARTIJGENOOT STALIN EN ANT- WOORDEN VAN DE GEDELEGEERDEN.

Stalin. Als de delegatie niet te zeer vermoeid is, zou ik verlov willen vragen haar op mijn beurt enige vragen te stellen (*De delegatie gaat daarmee akkoord*).

Ie VRAAG. Waardoor laat zich het geringe percentage van de in vakverenigingen georganiseerde arbeiders in Amerika verklaren? Als ik me niet vergis, zijn er in Amerika ongeveer 17 miljoen industrie-arbeiders. (De gedelegeerden wijzen er op, dat er in Amerika 18 a 19 miljoen industrie-arbeiders zijn). Er zijn naar ik meen ongeveer 3 miljoen arbeiders georganiseerd. (De gedelegeerden verklaren, dat er in de Amerikaanse Federatie van de Arbeid ongeveer 3 miljoen georganiseerde arbeiders zijn en dat er bovendien in andere vakverenigingen een half miljoen arbeiders zijn georganiseerd, zodat er in het geheel 3½ miljoen georganiseerde arbeiders zijn). Ik persoonlijk ben van mening, dat dit een zeer gering percentage is van in vakverenigingen georganiseerde arbeiders. Bij ons in de U.S.S.R. zijn 90 % van alle proletariërs in het land in vakverenigingen georganiseerd. Ik zou de delegatie willen vragen, of zij het feit van de relatief geringe georganiseerdheid van de arbeiders in de vakverenigingen als een gunstig feit beschouwt. Meent de delegatie niet, dat dit feit van de zwakte van het Amerikaanse proletariaat getuigt, van de zwakte van zijn strijdmiddelen tegen de kapitalisten op ekonomisch gebied?

Brophy. Het geringe ledental van de vakverenigingen moet niet

aan de verkeerde taktiek van de vakorganisaties worden toegeschreven, maar aan de algemene economische verhoudingen in het land, die de geheel massa van de arbeiders er niet toe aandrijven om zich bij de organisaties aan te sluiten en die tengevolge van hun gunstige gesteldheid de noodzakelijkheid van de strijd van de arbeidersklasse tegen de kapitalisten verminderen. Deze verhoudingen zullen natuurlijk veranderen en hand in hand met het veranderen van deze verhoudingen zullen de vakverenigingen in omvang toenemen en zal de gehele vakbeweging een andere weg inslaan.

Douglas. Ik ben het eens met de door den vorigen spreker gegeven verklaring. Ik voeg er aan toe, dat men ten eerste in het oog moet houden, dat het arbeidsloon in de Verenigde Staten in de laatste tijd door de kapitalisten zelf zeer sterk wordt verhoogd. Dit proces van verhoging van het arbeidsloon was in het jaar 1917, in het jaar 1919 en daarna bemerkbaar. Wanneer men het tegenwoordige reële arbeidsloon met dat van 1911 vergelijkt, dan blijkt, dat het aanmerkelijk hoger is geworden. De vakbeweging berustte in de loop van haar ontwikkeling van het begin tot nu toe op het vak-principe, op het beroepsprincipe en de vakverenigingen werden bij voorkeur voor de geschoolde arbeiders gesticht. Aan het hoofd van deze vakverenigingen stonden bepaalde leiders, die de afgesloten organisatie vertegenwoordigden en voor hun leden naar goede voorwaarden streefden. Er bestonden voor hen geen motieven om het raam van de vakverenigingen te verbreden en de ongeschoolde arbeiders in de vakverenigingen te organiseren. Bovendien moet de Amerikaanse vakbeweging met een zeer goed georganiseerd kapitalisme rekening houden, dat over alle middelen beschikt om het organiseren van alle arbeiders in vakverenigingen tegen te werken. Indien, nemen wij aan, een getrustificeerde industrie in één van haar ondernemingen een al te krachtige tegenstand van de vakvereniging ontmoet, gaat zij zelfs tot maatregelen over als het sluiten van die onderneming en het verplaatsen van het werk naar een van haar andere ondernemingen. Op deze wijze wordt de tegenstand van de vakbond gebroken. Het Amerikaanse kapitalisme verhoogt uit zichzelf het

loon van de arbeiders, maar geeft hun generlei economische macht nóch de mogelijkheid voor de verbetering van hun economische levensomstandigheden te strijden. Een andere omstandigheid, die voor Amerika van groot belang is, bestaat hierin, dat de kapitalisten tweedracht zaaien tussen de arbeiders van de verschillende nationaliteiten. De ongeschoolde arbeiders zijn in de meeste gevallen arbeiders, die uit Europa zijn gekomen of in de laatste tijd negers. De kapitalisten trachten tweedracht tussen de arbeiders van de verschillende nationaliteiten te zaaien. Deze verdeling in nationaliteiten voltrekt zich ook naar de geschoolde en ongeschoolde arbeid. De kapitalisten brengen systematisch tegenstellingen tussen de arbeiders van de verschillende nationaliteiten, onafhankelijk van de kwalifikatie van hun arbeid. In de laatste tien jaren volgt het Amerikaanse kapitalisme in dit opzicht een meer geraffineerde politiek doordat het zijn eigen vakverenigingen, de zogenaamde kompaniesvakverenigingen sticht. Het trekt de arbeiders aan tot het werken op eigen onderneming door hun belang te geven bij de winsten van die onderneming enz. Het Amerikaanse kapitalisme heeft de strekking de horizontale verdeling door een vertikale verdeling te vervangen, d.w.z. de arbeidersklasse te splitsen, haar voor de belangen van het kapitalisme te winnen en haar daarbij belang te geven.

Coyle. Ik wil de vraag niet beschouwen van het standpunt van de theorie, maar van dat van de praktijk. Zeker, men kan het best van al de arbeiders in goede tijden organiseren, maar het feit is, dat de statistiek van de loop van het ledental van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid aantoon, dat de Federatie geleidelijk ongeschoolde arbeiders verliest en haar ledental aan geschoolde arbeiders verhoogt. De Amerikaanse Federatie van de Arbeid wil en zal dus geleidelijk een organisatie worden, die hoofdzakelijk geschoolde arbeiders in haar rijen telt. De vakbeweging in Amerika omvat bijna geen ongeschoolde arbeiders. Er zijn grote takken van industrie, die door de vakverenigingen niet worden omvat. In deze grote industrietakken zijn alleen de arbeiders van de steenkoolindustrie en de spoorwegen tot op zekere hoogte georganiseerd, waarbij in de steenkool-industrie toch nog 65 % ongeorganiseerde

arbeiders werken. De arbeiders in takken van industrie als de staalindustrie, de rubber- en auto-industrie zijn bijna in het geheel niet in vakverenigingen georganiseerd. Men kan zeggen, dat de vakverenigingen de ongeschoolde arbeiders niet omvatten. Er zijn een reeks vakorganisaties, die buiten de Amerikaanse Federatie van de Arbeid staan, die ongeschoolde en weinig geschoolde arbeiders pogen te organiseren. Wat de positie van de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid betreft — één van de leiders, de voorzitter van de vakvereniging van de metaalbewerker heeft b.v. ronduit verklaard, dat hij in zijn vereniging geen ongeschoolde arbeiders wil opnemen. Met betrekking tot de vakverenigings-leiders is het zo, dat er een kaste van leiders is ontstaan, die uit enige tientallen mensen bestaat, die geweldige salarissen ontvangen, — jaarlijks tienduizend dollar en meer. Er is een kaste ontstaan, waarin het buitengewoon moeilijk is door te dringen.

Dunne. Kameraad Stalin heeft de vraag niet juist gesteld, omdat als er in zijn land 90 % van de arbeiders in de vakverenigingen zijn georganiseerd, de macht hier dan toch aan de arbeidersklasse behoort, terwijl in de kapitalistische landen de arbeiders de onderdrukte klasse zijn en de bourgeoisie alle maatregelen neemt, om de arbeiders de mogelijkheid te ontnemen zich in de vakverenigingen te organiseren. Bovendien bestaan daar reaktionaire vakverenigingen met reaktionaire leiders aan het hoofd. Onder de verhoudingen, die in Amerika bestaan, is het zeer moeilijk de idee zelf van de vakverenigingen in het hoofd van de arbeiders wortel te doen schieten. Dat is de oorzaak van de omstandigheid, dat de vakverenigingen in Amerika zo klein van omvang zijn.

Stalin. Is de laatste spreker het met den voorlaatsten eens, dat enige leiders van de arbeidersbeweging van Amerika er zelf naar streven de vakbeweging in te krimpen?

Dunne. Ja, daar ben ik het mee eens.

Stalin. Ik wilde niemand krenken. Ik wilde mij zelf slechts het verschil duidelijk maken tussen de stand van zaken in Amerika en de U.S.S.R. Als ik iemand gekrenkt heb, dan vraag ik om vergiffenis. (*Gelach van de gedelegeerden*).

Dunne. Ik ben allerminst beledigd.

Stalin. Ëstaat er in Amerika een stelsel van staatsverzekering voor de arbeiders?

Een van de gedelegeerden. Een stelsel van staatsverzekering voor de arbeiders bestaat in Amerika niet.

Coyle. In de meeste staten bestaat een vergoeding bij bedrijfsongevallen, waarbij ten hoogste 30 % van het verlies van de arbeidskapaciteit wordt vergoed. Dat bestaat in de meeste staten.

De uitbetaling geschiedt door de partikuliere firma's, in wier bedrijven de arbeidskapaciteit werd verloren, maar de wet eist zulk een uitbetaling.

Stalin. Bestaat er in Amerika een staatsverzekering tegen werkloosheid ?

Een van de gedelegeerden. Neen. Het fonds, dat voor verzekering tegen werkloosheid werd gesticht, kan slechts 80.000 tot 100.000 werklozen, genomen over alle staten, ondersteunen.

Coyle. Er bestaat een verzekering (geen staatsverzekering) tegen ongevallen in de industrie, d.w.z. tegen ongevallen, die in het produktieproces plaats hebben. Maar tegen invaliditeit tengevolge van ziekte of ouderdom bestaat in het geheel geen verzekering. Het verzekeringsfonds wordt gevormd uit de bijdragen van de arbeiders. In de grond van de zaak komt het hierop neer, dat dit gehele bedrag van het verzekeringsfonds door de arbeiders zelf wordt betaald, omdat, indien de arbeiders dit fonds niet hadden gesticht, zij een hogere toelage zouden ontvangen en daar dit fonds op een overeenkomst tussen de arbeiders en de ondernemers berust, ontvangen de arbeiders een geringere toelage. Dit vormt bijna het gehele bedrag van het fonds. De ondernemers dragen praktisch een onbetekenend deel aan dit fonds bij, ongeveer 10 %.

Stalin. Ik meen, dat het de kameraden zal interesseren indien ik hun meedeel, dat bij ons in de U.S.S.R. de staat voor de verzekering van de arbeiders jaarlijks meer dan 800 miljoen roebel uitgeeft. Het zal bovendien niet overbodig zijn mede te delen, dat de arbeiders bij ons in alle takken van industrie, behalve het gewone geldloon nog bovendien ongeveer een derde van het loonbedrag voor verzekering, verbetering van de levensomstandigheden, voor kulturele behoeften enz. ontvangen.

2de VRAAG. Waardoor laat zich hei ontbreken van een speciale massale arbeiderspartij in de Verenigde Staten van Noord-Amerika verklaren?

De bourgeoisie in Amerika bezit twee partijen — de republikeinse en de democratische partij, de arbeiders bezitten daarentegen geen eigen massapartij. Menen de kameraden niet, dat het ontbreken van een eigen massa-arbeiderspartij, al was het er maar een zoals in Engeland (de Labour Party) de kracht van de arbeidersklasse in haar politieke strijd tegen de kapitalisten verzwakt? *Verder; waarom spreken de leiders van de arbeidersbezveging in Amerika, Green e.a. zich beslist tegen het oprichten van een arbeiderspartij in Amerika uit?*

Brophy. Ja, er bestaat zo'n besluit van de leiders, dat het niet nodig is een dergelijke partij te stichten. Er is echter een minderheid, die meent, dat het stichten van zulk een partij noodzakelijk is. Thans zijn, zoals we reeds gezegd hebben, de objektieve voorwaarden in Amerika van dien aard, dat de vakbeweging in de Verenigde Staten zeer zwak is, hetgeen zich op zijn beurt door het feit laat verklaren, dat de arbeidersklasse voorlopig nog geen behoefte heeft om zich te organiseren en tegen de kapitalisten te strijden, daar de kapitalisten zelf het loon van de arbeiders verhogen en hun een bevredigende materiële toestand verzekeren.

Stalin. Het zijn toch in hoofdzaak de geschoolde arbeiders, wier bestaan wordt verzekerd. Er is hier een tegenspraak. Enerzijds komen de mededelingen er op neer, dat de noodzakelijkheid van het georganiseerd zijn niet bestaat, omdat het bestaan van de arbeiders verzekerd is; anderszijds wordt gezegd, dat in de vakverenigingen juist de best verzorgde d.w.z. de geschoolde arbeiders zijn georganiseerd en in de derde plaats komt het er op neer, dat juist de minst verzorgde, d.w.z. de weinig geschoolde arbeiders, die het meest behoefte hebben aan organisatie, niet in de vakverenigingen georganiseerd zijn. Dat kan ik in het geheel niet begrijpen.

Brophy. Ja, er is hier een tegenspraak, maar de Amerikaanse werkelijkheid is in politiek en economisch opzicht eveneens vol tegenstrijdigheden.

Brebner. Ofschoon de ongeschoolde arbeiders niet in vakverenigingen zijn georganiseerd hebben zij toch het politieke kiesrecht. De ongeschoolde arbeiders drukken dus, indien er redenen van ontevredenheid zijn, deze ontevredenheid uit, door van hun kiesrecht gebruik te maken. Anderzijds maken de arbeiders, die in de vakverenigingen zijn georganiseerd, indien zij bijzonder moeilijke tijden doormaken, niet van de vakvereniging, maar van hun politiek kiesrecht gebruik. Op deze wijze maakt het politieke kiesrecht het ontbreken van vak-georganiseerdheid goed.

Israels. Een van de voornaamste moeilijkheden is het stelsel zelf, het verkiezingsstelsel in de Verenigde Staten. Bij de presidentsverkiezingen wordt daar niet die kandidaat gekozen, die de meerderheid van de stemmen in het gehele land krijgt, of zelfs de meerderheid van de stemmen van de een of andere klasse. Er bestaan in iedere staat kieskolleges en iedere staat heeft een bepaald aantal stemmen, waarmee hij aan de presidentsverkiezingen deelneemt. Om tot president te worden verkozen, moet men 51 % van de stemmen op zich verenigen. Zouden er 3 of 4 partijen zijn, dan zou er zulk een stand van zaken ontstaan, dat er niemand werd gekozen en dat de verkiezing aan het Kongres zou moeten worden overgedragen. Dat is een argument tegen het stichten van een derde partij. De tegenstanders daarvan argumenteren als volgt: stelt geen derde kandidaat, omdat gij aldus het aantal stemmen van de liberale partij versplintert en den kandidaat van de liberale partij de mogelijkheid ontnemt om gekozen te worden.

Stalin. Senator Lafolette heeft indertijd echter een derde burgerlijke partij gesticht. Het komt er dus op neer, dat een derde partij, als zij een burgerlijke partij is, de stemmen niet kan versplinteren, maar dat zij de stemmen wel kan versplinteren als zij een arbeiderspartij is.

Davies. Ik beschouw het door den vorigen spreker aangehaalde feit niet als fundamenteel. Volgens mij is het voornaamste feit het volgende. Ik neem als voorbeeld de stad waar ik woon. Tijdens de verkiezingskampagne komt de vertegenwoordiger van de een of andere partij en geeft den leider van de vakorganisatie de een of andere verantwoordelijke post, geeft hem in verband met de

verkiezingskampagne zekere geldmiddelen, die hem ten nutte komen, waarna hij een zeker prestige verkrijgt in verband met de post die hij gekregen heeft. Er ontstaat dus zulk een stand van zaken, waarbij de leiders van de vakbeweging zelf aanhangers van de ene of de andere burgerlijke partij zijn. Het is daarom natuurlijk, dat deze leiders van de vakbeweging, indien het stichten van een derde, een arbeiderspartij ter sprake komt, niets ten gunste van het oprichten van zulk een partij willen ondernemen. Daarbij beroepen zij zich er op, dat als er een derde partij wordt opgericht, er scheuring in de vakverenigingen zal ontstaan.

Douglas. Het feit, dat in de vakverenigingen slechts geschoolde arbeiders zijn georganiseerd, laat zich in hoofdzaak daardoor verklaren, dat ieder die tot de vakvereniging wenst toe te treden een zeker bedrag en een zeker inkomen te zijner beschikking moet hebben, omdat de kontributies zeer hoog zijn en de ongeschoolde arbeiders niet in de mogelijkheid verkeren dit hoge entree-geld te betalen. Bovendien bevinden zich de ongeschoolde arbeiders voortdurend onder de bedreiging, dat de ondernemer hen op straat werpt, indien zij trachten zich te organiseren. De ongeschoolde arbeiders kunnen zich alleen organiseren, indien zij van de kant van de geschoolde arbeiders actief worden ondersteund. Deze ondersteuning hebben zij in de meeste gevallen niet. Deze omstandigheid nu, is een van de voornaamste belemmeringen voor het organiseren van de ongeschoolde arbeiders in de vakverenigingen. De voornaamste verdediging van hun rechten wordt door de arbeidersmassa's door middel van politieke verdediging van deze rechten gevoerd. Daarin zie ik de hoofdoorzaak van het ontbreken van een organisatie van de ongeschoolde arbeiders. Ik beschouw de economische basis als de hoofdoorzaak, dat de ongeschoolde arbeiders, zowel op politiek gebied als op het gebied van de vakbeweging niet zijn georganiseerd. Ik moet nog op één eigenaardigheid van het Amerikaanse kiesstelsel wijzen, op de directe verkiezingen, waar iedereen naar de verkiezingsvergadering kan gaan en zich voor demokraat of voor republikein kan uitgeven en stemmen. Ik ben er van overtuigd, dat Gompers niet in staat was geweest de arbeiders om een niet-politiek program bijeen te houden,

indien hij dit argument van de direkte stemming niet 20ü hebben gehad. Hij heeft altijd tot de arbeiders gezegd, dat zij, indien zij politieke aktie wilden voeren, tot de twee bestaande politieke partijen konden toetreden, daar de een of andere positie konden veroveren en zich autoriteit verschaffen. Met behulp van dit argument is het aan Gompers gelukt de arbeiders van de idee van de organisatie van de arbeidersklasse en het oprichten van een arbeiderspartij af te houden.

3de VRAAG. Hoe valt het te verklaren, dat de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid in het vraagstuk van de erkenning van de U.S.S.R. reaktionairder zijn dan vele bourgeois?

Hoe is het te verklaren, dat bourgeois als de heer Borah e.a. zich uitspreken voor de erkenning van de U.S.S.R., terwijl de leiders van de arbeidersbeweging van Amerika, van Gompers tot Green, de meest reaktionaire propaganda tegen de erkenning van de eerste arbeidersrepubliek, tegen de erkenning van de U.S.S.R. voerden en blijven voeren? Hoe is het te verklaren; dat zelfs zulk een reaktionair als de gewezen Amerikaanse president Woodrow Wilson het voor mogelijk hield Sowjet-Rusland te „begroeten”, terwijl Green en andere leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid reaktionairder willen zijn dan de kapitalisten? Ziehier de tekst van de „begroeting”, die Woodrow Wilson, tijdens het oprukken van de troepen van den Duitsen keizer tegen Sowjet-Leningrad, in Maart 1918 aan het Sowjet-Kongres van Rusland richtte:

„Gebruik makend van het Sowjet-kongres, zou ik uit naam van de volkeren van de Verenigde Staten de oprechtste sympathie met het Russische volk willen uitdrukken, vooral thans, nu Duitsland zijn gewapende krachten diep in het land heeft laten oprukken om de strijd voor de vrijheid te verhinderen, al het bereikte te vernietigen, teneinde de Duitse plannen te verwezenlijken om het Russische vólk te verslaven. Ofschoon de regering van de Verenigde Staten tot haar leedwezen op het huidige moment niet in staat is, om Rusland die direkte steun te verlenen, die zij zou wensen te verlenen, zou ik het Russische volk door middel van het onderhavige Kongres willen verzekeren dat de regering van de Verenigde Staten alle mogelijkheden zal aan-

grijpen om Rusland opnieuw de volledige soö'vereiniteit en de volledige onafhankelijkheid in zijn binnenlandse aangelegenheden en het volledige herstel van zijn gewichtige rol in het leven van Europa en van de huidige mensheid te verzekeren. Het volk van de Verenigde Staten sympathiseert van ganser harte met het Russische volk bij zijn pogingen om zich voor altijd van het absolutisme te bevrijden en zijn lot in eigen handen te nemen" (zie „Prawda" Nr. 50, 16 Maart 1918).

Kan men het als normaal beschouwen, dat de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid reaktionairder willen zijn dan de reaktionaire Wilson?

Brophy. Ik kan niet precies de oorzaken verklaren, maar ik ben van mening, dat de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid om dezelfde reden tegen de erkenning van de Sowjet- Unie zijn, als waarom de Federatie niet tot de Amsterdamse Internationale toetreedt. Het onderscheid bestaat in de eigenaardige filosofie van de Amerikaanse arbeiders en in het economische verschil, dat tussen de Amerikaanse en de Europese arbeiders bestaat.

Stalin. Maar de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid zijn, voor zover mij bekend is, niet tegen de erkenning van Italië of van Polen, waar de fascistten heersen.

Brophy. Door op het voorbeeld van Polen en Italië te wijzen, waar fascistische regeringen bestaan, verklaart u tegelijkertijd de oorzaak van het niet erkennen van de U.S.S.R. door Amerika. Deze vijandige verhouding tegenover de U.S.S.R. valt uit de onaangenaamheden te verklaren, die de leiders van de Amerikaanse vakbeweging met hun eigen kommunisten hebben.

Dunne. De oorzaken, die de vorige spreker aangevoerd heeft, n.l. dat zij de U.S.S.R. niet kunnen erkennen, wegens de moeilijkheden die zij met hun eigen kommunisten hebben, — is niet overtuigend, omdat zij de agitatie tegen de erkenning van de U.S.S.R. reeds voor het oprichten van de Amerikaanse kommunistische partij gevoerd hebben. De voornaamste oorzaak ligt hierin, dat de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid tegen alles zijn, wat ook maar enigszins op socialisme lijkt. En in dit opzicht worden zij door de kapitalisten beïnvloed. De kapitalisten bezitten een organisatie, de zogenaamde „Nationale burger-associatie", die met alle middelen de gehele Amerikaanse

maatschappij tegen het socialisme, in welke vorm dan ook, tracht in te nemen. Deze organisatie is tegen het standpunt van Ivy Lee opgetreden, die voor de ontwikkeling van de handelsbetrekkingen tussen Amerika en de U.S.S.R. is opgekomen. De leiders van deze organisatie zeiden: hoe kunnen wij de orde in onze arbeidersklasse handhaven, wanneer de liberalen zulke redevoweringen beginnen te houden. „De nationale burger-associatie” is een organisatie van een groep kapitalisten, die een grote som gelds in deze organisatie hebben gestoken en daar de leiding hebben. Men moet opmerken dat de plaatsvervangende voorzitter van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid, Matthew Woll, vice-president van deze reaktionaire associatie is.

Brophy. De oorzaken, die met betrekking tot de reaktionaire gezindheid van de vakverenigingsleiders werden aangehaald, zijn niet de voornaamste; men moet dieper op dit vraagstuk ingaan. De aanwezigheid van een Amerikaanse delegatie in de Sowjet-Unie is het beste antwoord en het bewijs van de sympathie van een deel van de Amerikaanse arbeiders voor de Sowjet-Unie. Ik ben van mening, dat de opvatting van de leiders van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid met betrekking tot de U.S.S.R. niet van die van de meerderheid van de arbeidersklasse van Amerika verschilt. Het standpunt van de meerderheid van de arbeidersklasse met betrekking tot de U.S.S.R. valt uit de grote afstand tussen de U.S.S.R. en de Verenigde Staten te verklaren. De arbeidersklasse van Amerika interesseert zich niet voor allerlei internationale kwesties en de invloed van de bourgeoisie op de arbeidersklasse van Amerika komt in het vraagstuk van hun verhouding tot de U.S.S.R. scherp tot uiting.

HET INTERNATIONALE KARAKTER VAN DE OKTOBERREVOLUTIE,

Bij het tienjarige bestaan van de Oktoberrevolutie.

De Oktoberrevolutie is niet alleen een revolutie „binnen nationale perken”. Zij is in de eerste plaats een internationale revolutie, een revolutie op wereldschaal, want zij betekent een radikale wending van de wereldgeschiedenis der mensheid, een wending van de oude, kapitalistische, naar de nieuwe, socialistische wereld.

In het verleden eindigden de revoluties gewoonlijk met de vervanging aan het heersersroer van de ene groep van uitbuiters door de andere. De uitbuiters wisselden, de uitbuiting bleef. Zó was het tijdens de bevrijdingsbewegingen van de slaven. Zó was het in de periode van de opstanden der lijfeigenen. Zó was het in de periode van de bekende „grote” revoluties in Engeland, Frankrijk en Duitsland. Ik spreek niet over de Kommune van Parijs, die de eerste, roemrijke, heldhaftige, maar desniettemin vergeefse poging van het proletariaat is geweest, om de geschiedenis tegen het kapitalisme te keren.

De Oktoberrevolutie onderscheidt zich principieel van deze revoluties. Zij stelt zich niet de vervanging van de ene vorm van uitbuiting door de andere, van de ene groep van uitbuiters door de andere ten doel, maar de vernietiging van iedere uitbuiting van den enen mens door den andere, de vernietiging van alle mogelijke uitbuitersgroepen, de instelling van de diktatuur van het proleta-

riaat, de instelling van de macht van de meest revolutionaire van alle tot nu toe onderdrukte klassen, de organisatie van de nieuwe klassenloze socialistische maatschappij.

Juist daarom betekent de *overwinning* van de Oktoberrevolutie een radikale wending in de geschiedenis van de mensheid, in de historische lotgevallen van het wereldkapitalisme, in de bevrijdingsbeweging van het wereldproletariaat, in de methodes van strijd en de vormen van organisatie, in de levensvormen en tradities, in de kuituur en de ideologie van de uitgebuite massa's van de gehele wereld.

Daarin ligt de grondslag van het feit, dat de Oktoberrevolutie een revolutie op internationale, op wereldschaal is.

Hierin is de kern van die diepgaande sympathie gelegen, die de onderdrukte klassen aller landen voor de Oktoberrevolutie koesteren, waarin zij de waarborg van hun eigen bevrijding zien.

Men zou een aantal fundamentele vraagstukken kunnen opnoemen, op wier gebied de inwerking van de Oktoberrevolutie op de ontwikkeling van de revolutionaire beweging over de gehele wereld plaats heeft.

1) De Oktoberrevolutie wordt in de eerste plaats daardoor gekenmerkt, dat zij het front van het wereldimperialisme heeft doorbroken, de imperialistische bourgeoisie in één van de grootste kapitalistische landen heeft omvergeworpen en het socialistische proletariaat aan de macht heeft gebracht.

‘ De klasse van de loonslaven, de klasse van de vervolgdgen, de klasse van de onderdrukten en uitgebuiten heeft zich *voor het eerst* in de geschiedenis der mensheid verheven tot de positie van *heersende* klasse en door haar voorbeeld de proletariërs van alle landen aangestoken.

Dit betekent, dat de Oktoberrevolutie een nieuw tijdperk *heeft geopend*, het tijdperk van de *proletarische* revoluties in de landen van het *imperialisme*.

Zij heeft de produktiemiddelen van de landheren en kapitalisten afgenomen, ze tot maatschappelijk eigendom gemaakt en op deze wijze de socialistische eigendom tegenover de burgerlijke eigendom geplaatst. Daarmee ontmaskerde zij de leugen van de kapitalisten 298

dat de burgerlijke eigendom onaantastbaar, heilig en eeuwigdurend is.

Zij ontrukte de macht aan de bourgeoisie, ontnam de bourgeoisie haar politieke rechten, verbrijzelde het burgerlijke staatsapparaat en legde de macht in handen van de Sowjets. Zij plaatste dus de socialistische macht van de Sowjets, als de *proletarische* democratie tegenover het burgerlijke parlementarisme, als de *kapitalistische* democratie. Lafargue had gelijk, toen hij reeds in het jaar 1887 zeide, dat „alle gewezen kapitalisten” op de dag na de revolutie „van hun kiesrecht zullen worden beroofd”. Daarmee heeft de Oktoberrevolutie de leugen van de sociaal-demokraten ontmaskerd, dat thans een vreedzame overgang naar het socialisme, langs de weg van het burgerlijke parlementarisme, mogelijk is.

Maar de Oktoberrevolutie bleef hier niet bij stilstaan en kon dit ook niet. Nadat zij het oude, burgerlijke had vernield, zette zij zich aan de opbouw; van het nieuwe, het socialistische. Tien jaren Oktoberrevolutie zijn tien jaren van opbouw van de partij, de vakverenigingen, de Sowjets, de koöperaties, de kulturele organisaties, het transport, de industrie en het Rode Leger. De onbetwistbare suksessen van het socialisme in de U.S.S.R., aan het front van de opbouw, toonden aanschouwelijk, dat het proletariaat het land met sukses, *zonder* bourgeoisie en *tegen* de bourgeoisie *kan* besturen, dat het met sukses de industrie *zonder* en *tegen* de bourgeoisie *kan* opbouwen, dat het *zonder* de bourgeoisie en tegen de bourgeoisie met sukses de gehele volkshuishouding *kan* leiden, dat het met sukses, ondanks de kapitalistische omsingeling, het socialisme *kan* opbouwen. De oude „theorie”, dat de uitgebuiten het evenmin zonder de uitbuiters kunnen stellen, als het hoofd en de overige delen van het lichaam het zonder de maag kunnen stellen — is niet alleen het eigendom van dien bekenden, Romeinsen senator uit de oude geschiedenis, Menenius Agrippa. Deze „theorie” is thans de hoeksteen van de politieke „filosofie” van de sociaal-demokratie in het algemeen, en van de sociaal-demokratische /eoad'/ic-politiek met de imperialistische bourgeoisie in het bijzonder. Deze „theorie”, die het karakter verkreeg van een vooroordeel, vormt thans één van de ernstigste beletselen op de weg naar de revolutionering

van het proletariaat der kapitalistische landen. Eén van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is het feit, dat zij deze leugenachtige „theorie” een dodelijke slag heeft toegebracht.

Moeten wij nu nog bewijzen, dat deze en soortgelijke resultaten van de Oktoberrevolutie niet zonder diepgaande invloed op de revolutionaire beweging van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen konden en kunnen blijven?

Zulke algemeen bekende feiten als de toenemende groei van het kommunisme in de kapitalistische landen, de groeiende sympathie van de proletariërs van alle landen voor de arbeidersklasse van de U.S.S.R. en tenslotte, de stroom van arbeidersdelegaties naar het Land van de Sowjets, getuigen er ongetwijfeld van, dat het door de Oktoberrevolutie uitgestrooide zaad reeds vruchten begint te dragen.

2) De Oktoberrevolutie heeft het imperialisme niet alleen in de centra van zijn heerschappij, niet alleen in de „metropolen” aan het wankelen gebracht. Zij heeft ook het achterland van het imperialisme, zijn periferie een slag toegebracht en de heerschappij van het imperialisme in de koloniale en de afhankelijke landen ondermijnd.

Door de landheren en kapitalisten ten val te brengen, heeft de Oktoberrevolutie de keten van de nationale en koloniale onderdrukking verbroken en alle onderdrukte volkeren van een uitgestrekte staat, zonder uitzondering, daarvan bevrijd.

Zonder de onderdrukte volkeren te bevrijden, kan het proletariaat zichzelf niet bevrijden. Een karakteristieke trek van de Oktoberrevolutie is het feit, dat zij in de U.S.S.R. deze nationale en koloniale revoluties niet onder de vlag van de nationale haat en de botsingen tussen de verschillende nationaliteiten heeft voltrokken, maar onder de vlag van het wederzijdse vertrouwen en de broederlijke toenadering van de arbeiders en boeren der verschillende nationaliteiten van de U.S.S.R., niet in naam van het *nationalisme*, maar in naam van het *internationalisme*.

En juist omdat de nationale en de koloniale revoluties zich bij ons onder de leiding van het proletariaat en onder het vaandel van het internationalisme hebben voltrokken, juist daarom hebben

de paria-volkeren, de slaven-volkeren zich *vóór het eerst* in de geschiedenis van de mensheid tot de positie van volkeren verheven, die *werkelijk* *werkelijk* gelijk zijn, en die door hun voorbeeld de onderdrukte volkeren de gehele wereld aansteken.

Dit betekent, dat de Oktoberrevolutie een nieuw tijdperk *heeft geopend* tijdperk van de *koloniale* revoluties, die in de *onderdrukte landen* van de wereld, in *bondgenootschap* met het proletariaat, *onder de leiding* van het proletariaat worden verwezenlijkt.

Vroeger „nam men gewoonlijk aan”, dat de wereld van oudsher in twee en hogere rassen, in zwarten en blanken was verdeeld, waarvan de eersten onvatbaar waren voor beschaving en gedoemd, een voorwerp van uitbuiting te zijn, terwijl de tweeden de enige dragers van de beschaving waren. Thans moet men deze legende als weerlegd en aan de kant gedaan beschouwen. E'en van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is het feit, dat zij aan deze legende de genadeslag toegebracht door metterdaad te tonen, dat de bevrijde, niet-Europese volkeren die in de stroom van de Sowjet-ontwikkeling zijn betrokken, in staat zijn een *werkelijk* vooraanstaande kuituur en een *werkelijk* vooraanstaand beschaving naar voren te brengen, die voor die der Europese volkeren minst niet onderdoen.

Vroeger „nam men gewoonlijk aan”, dat de enige methode om de onderdrukte volkeren te bevrijden, de methode van het *burgersnationalisme* was, welke tot gevolg had, dat de naties zich van elkaar afscheidden, dat zij uit elkaar gingen en dat de nationale haat tussen de werkende massa's van de verschillende naties toenam. Thans moet men deze legende als weerlegd beschouwen. Eén van de belangrijkste resultaten van de Oktoberrevolutie is hierin gelegen, dat zij aan deze legende de genadeslag heeft toegebracht, door metterdaad de mogelijkheid en de doelmatigheid van de *proletarische, internationale* methode van de bevrijding der onderdrukte volkeren, als de enig juiste methode te tonen, door metterdaad de mogelijkheid en de doelmatigheid van het *broederlijke verbond* van de arbeiders en boeren van de meest verschillende volkeren,

volgens de beginselen van de *vrijwilligheid* en het *internationalisme* te tonen. Het bestaan van de Unie van Socialistische Sowjet-Republieken, die het oorspronkelijke beeld vormt van de toekomstige aaneensluiting van de werkers aller landen in één wereldhuishouding, moet wel als direkt bewijs hiervoor dienen.

Het behoeft geen betoog, dat deze en soortgelijke resultaten van de Oktoberrevolutie niet zonder ernstige invloed op de revolutionaire beweging in de koloniale en afhankelijke landen konden en kunnen blijven. Feiten als de groei van de revolutionaire beweging der onderdrukte volkeren in China, in Indonesië, Indië enz. en de toenemende sympathie van deze volkeren voor de U.S.S.R. spreken hiervan, zonder een mogelijkheid tot twijfel te laten.

Het tijdperk van de ongestoorde uitbuiting en onderdrukking van de koloniën en de afhankelijke landen is *voorbij*.

Het tijdperk van de bevrijdingsrevoluties in de koloniën en afhankelijke landen is aangebroken, het tijdperk van het ontwaken van het *proletariaat* in deze landen, het tijdperk van zijn *hegemonie* in de revolutie.

8) Doordat de Oktoberrevolutie het zaad van de revolutie zowel in de centra, als in het achterland van het imperialisme uitstrooide, zijn macht in de „metropolen” verzwakte en zijn heerschappij in de koloniën aan het wankelen bracht, heeft zij de kwestie van het bestaan van het wereldkapitalisme zelf *als een geheel*, aan de orde gesteld.

Indien de elementaire ontwikkeling van het kapitalisme onder de verhoudingen van het imperialisme — met het oog op haar ongelijkmatigheid, op de onvermijdelijkheid van konflikten en militaire botsingen, en tenslotte met het oog op de ongekende imperialistische oorlog — in een proces van „verrotting” en „afsterven” van het kapitalisme overging, — dan moesten de Oktoberrevolutie en het daarmee verbonden feit, dat een geweldig land uit het wereldsysteem van het kapitalisme wegviel, dit proces wel versnellen en de grondslagen zelf van het wereldimperialisme stap voor stap ondermijnen.

Nog sterker. Terwijl de Oktoberrevolutie het imperialisme aan het wankelen bracht, schiep zij, in de vorm van de eerste proleta-

rische diktatuur, een machtige én openlijke *basis* van de revolutionaire wereldbeweging, die zij *vroeger nooit* bezat en waarop zij thans kan steunen. Zij schiep dit machtige en openlijke centrum van de revolutionaire wereldbeweging, dat deze *vroeger nooit bezat* en waar omheen zij zich thans kan aaneensluiten en *één revolutionair front van de proletariërs en de onderdrukte volkeren van alle landen tegen het imperialisme* organiseren.

Dat betekent in de eerste plaats, dat de Oktoberrevolutie het wereldkapitalisme een dodelijke wond heeft toegebracht, waarvan het zich nooit meer kan herstellen. Juist daarom zal het kapitalisme nooit meer dat „evenwicht” en die „stabiliteit” terugwinnen, die het tot aan de Oktoberrevolutie bezat. Het kapitalisme kan zich ten deele stabiliseren, het kan zijn produktie rationaliseren, het bestuur van het land aan het fascisme in handen geven, tijdelijk de arbeidersklasse terneerdrukken, maar het zal nooit meer die „rust” en dat „vertrouwen”, dat „evenwicht” en die „standvastigheid” terugwinnen, waarmee het vroeger praalde; want de crisis van het wereldkapitalisme heeft zulk een trap van ontwikkeling bereikt, dat het vuur van de revolutie onvermijdelijk nu eens in de centra van het imperialisme, dan weer in de periferie moet oplaaien, waarbij het de kapitalistische lapmiddelen te schande maakt en de val van het kapitalisme van dag tot dag naderbij brengt. Precies als in de bekende fabel: „trek je er hem aan zijn staart uit, dan blijft hij er met zijn neus in steken, trek je er hem aan zijn neus uit, dan blijft hij er met zijn staart in steken.”

Dat betekent ten tweede, dat de Oktoberrevolutie de kracht en het soortelijk gewicht, de dapperheid en strijdbereidheid van de onderdrukte klassen van de gehele wereld, tot op een bepaalde hoogte heeft verheven en de heersende klassen heeft gedwongen, daarmee, als met een *nieuwe*, ernstige faktor rekening te houden. Thans kan men de werkende massa's van de wereld al niet meer als „blind gepeupel” beschouwen, dat in het donker, van perspectief verstoken, rondtast, want voor hen heeft de Oktoberrevolutie een vuurtoren opgericht, die hun weg verlicht en hun perspectief geeft. Was er vroeger geen *internationaal* open forum, van waaruit men het verlangen en het streven van de onderdrukte klassen zou

kunnen demonstreren en vorm geven, — thans bestaat er zulk een forum, in de gedaante van de eerste proletarische diktatuur. Er valt zeer zeker niet aan te twijfelen, dat de vernietiging van dit forum, voor lange tijd het maatschappelijk-politieke leven van de „vooraanstaande landen” zou hullen in het duister van een ontoombare, zwarte reactie. Het valt niet te ontkennen, dat zelfs het eenvoudige feit van het bestaan van de „bolsjewistische staat” reeds de zwarte krachten van de reactie aan banden legt en het de onderdrukte klassen vergemakkelijkt, voor hun bevrijding te strijden. Daaruit laat zich ook juist de beestachtige haat verklaren, die de uitbuiters van alle landen de bolsjewiki toedragen. De geschiedenis herhaalt zich, hoewel op een nieuwe grondslag. Zoals vroeger in de periode van de val van het *feodalisme* het woord „Jakobijn” de aristokraten van alle landen schrik en afkeer inboezemde, zo wekt ook thans, in de periode van de val van het *kapitalisme*, het woord „bolsjewiek”, in de burgerlijke landen schrik en afkeer op. En omgekeerd, zoals vroeger Parijs het toevluchtsoord en de school was voor de revolutionaire vertegenwoordigers van de opkomende *bourgeoisie*, zo is thans Moskou het toevluchtsoord en de school voor de revolutionaire vertegenwoordigers van het opkomende *proletariaat*. De haat tegen de Jakobijnen heeft het feodalisme niet van de ondergang gered. Valt er aan te twijfelen, dat de haat tegen de bolsjewiki het kapitalisme niet van zijn onvermijdelijke ineenstorting zal redden ?

Het tijdperk van de „stabiliteit” van het kapitalisme *is voorbij* en het heeft de legende van de onaantastbaarheid van de burgerlijke orde met zich meegevoerd.

Het tijdperk van de ondergang van het kapitalisme *is aangebroken*.

9) *De Oktoberrevolutie* is niet alleen een revolutie op het gebied van de economische en de maatschappelijk-politieke verhoudingen. Zij is tevens een revolutie in de hoofden, in de ideologie van de arbeidersklasse. De Oktoberrevolutie werd geboren en werd sterk onder het vaandel van het Marxisme, van de idee van de diktatuur van het proletariaat, van het Leninisme, dat het Marxisme is van het tijdperk van het imperialisme en de proleta-

rische revoluties. Zij duidt daarom de overwinning van het Marxisme op het reformisme aan, de overwinning van het Leninisme op het sociaal-demokratisme, de overwinning van de lilde Internationale op de Ilde Internationale.

De Oktoberrevolutie heeft een onoverbrugbare kloof geschapen tussen het Marxisme en het sociaal-demokratisme, tussen de politiek van het Leninisme en die van het sociaal-demokratisme. Vroeger, *vóór de overwinning van de diktatuur van het proletariaat*, kon de sociaal-demokratie onder het vaandel van het Marxisme paraderen, zonder openlijk de idee van de diktatuur van het proletariaat af te wijzen, maar ook zonder er iets, wat het ook zij, voor te doen, om de verwezenlijking van deze idee nader te brengen; want deze houding van de sociaal-demokratie schiep generlei bedreiging voor het kapitalisme. Toen, in deze periode, viel de sociaal-demokratie formeel geheel of bijna geheel met het Marxisme samen. Thans, *na de overwinning van de diktatuur van het proletariaat*, nu allen met eigen ogen hebben gezien, *waarheen* het Marxisme leidt en *wat* zijn overwinning betekent, kan de sociaal-demokratie al niet meer onder het vaandel van het Marxisme paraderen, kan zij niet met de idee van de diktatuur van het proletariaat koketteren, zonder een zeker gevaar voor het kapitalisme op te leveren. De sociaal-demokratie, die reeds lang met de geest van het Marxisme had gebroken, bleek genoodzaakt, ook van het vaandel van het Marxisme afstand te doen. Zij stelde zich toen openlijk en ondubbelzinnig tegenover het kind van het Marxisme, tegenover de Oktoberrevolutie, tegenover de eerste diktatuur van het proletariaat ter wereld. Thans moest zij zich van het Marxisme afkeren, hetgeen zij dan ook werkelijk deed, want men kan zich onder de tegenwoordige verhoudingen geen Marxist noemen, zonder openlijk en beslist de eerste proletarische diktatuur ter wereld te ondersteunen, zonder revolutionaire strijd te voeren tegen zijn eigen bourgeoisie, zonder de voorwaarden te scheppen voor de overwinning van de diktatuur van het proletariaat in zijn eigen land. Tussen de sociaal-demokratie en het Marxisme ontstond een afgrond. Van nu af aan is het Leninisme, het kommunisme, de *enige* drager en het enige bolwerk van het Marxisme.

Maar daartoe beperkte de zaak zich niet. Na de grensscheiding tussen de sociaal-demokraten en het Marxisme te hebben opgeroepen, ging de Oktoberrevolutie verder en wierp haar in het kamp van de rechtstreekse verdedigers van het kapitalisme, *tegen* de eerste proletarische diktatuur ter wereld. Wanneer de heren Adler en Bauer, Wels en Levi, Longuet en Blum het „Sowjet-regime” beschimpen en de parlementaire „demokratie” verheerlijken, dan willen zij daarmee zeggen, dat zij strijden en zullen strijden *vóór* het herstel van de kapitalistische verhoudingen in de U.S.S.R., *vóór* het behoud van de kapitalistische slavernij in de „beschaafde” staten. Het huidige sociaal-demokratisme is het *ideologische steunpunt* van het kapitalisme. Lenin had duizendmaal gelijk, toen hij zeide, dat de huidige sociaal-demokratische politici „echte agenten van de bourgeoisie in de arbeidersbeweging zijn, arbeidersbedienden van de klasse der kapitalisten,” dat zij in de „burgeroorlog tussen het proletariaat en de bourgeoisie” onvermijdelijk „aan de kant van de Versaillanen tegen de Kommunnards” zullen staan. *Het is niet mogelijk, met het kapitalisme af te rekenen, zonder met het sociaal- demokratisme in de arbeidersbeweging af te rekenen.* Daarom is het tijdperk van het af sterven van het kapitalisme tevens het tijdperk van het afsterven van het sociaal-demokratisme in de arbeidersbeweging. De grote betekenis van de Oktoberrevolutie is o.a. hierin gelegen, dat zij de onvermijdelijke overwinning van het Leninisme op het sociaal-demokratisme in de arbeidersbeweging van de gehele wereld betekent. Het tijdperk van de heerschappij van de Ilde Internationale en van het sociaal-demokratisme in de arbeidersbeweging *is geëindigd.* Het tijdperk van de heerschappij van het Leninisme en van de lilde Internationale *is begonnen.*

„Prawda” Nr. 225.

6—7 November 1927.

AAN HET GRAAN-FRONT.

*Uit het onderhoud met de studenten van het Instituut van het Rode
Professoraat, van de Kommunistische Akademie en van de
Swerdlow-Universiteit op 28 Mei 1928.*

VRAAG. Wat moet als de hoofdoorzaak van onze moeilijkheden bij de graankvuestie worden beschouwd? Waarin bestaat de uitweg uit deze moeilijkheden? Welke gevolgtrekkingen moeten wij in verband met deze moeilijkheden maken ten opzichte van het ontwikkelingstempo van onze industrie in het algemeen, en in het bijzonder ten aanzien van de verhouding tussen de lichte en de zware industrie?

ANTWOORD^. Op het eerste gezicht kan het de schijn hebben, dat onze graanmoeilijkheden een toevalligheid zijn, alleen het resultaat van een slecht opstellen van het plan, alleen het resultaat van een reeks fouten bij het opstellen van onze ekononische balans. Maar dat kan slechts op het eerste gezicht zo lijken. In werkelijkheid liggen de oorzaken der moeilijkheden hier veel dieper. Dat een slecht opstellen van het plan en fouten bij het opstellen van onze ekononische balans hier een belangrijke rol hebben gespeeld, dat kan aan generlei twijfel onderhevig zijn. Maar alles door een slecht opstellen van het plan en door toevallige fouten verklaren, dat betekent in de grofste fout vervallen. Het zou foutief zijn, de rol en de betekenis van het opmaken van het plan te verkleinen. Maar het zou een nog grotere fout zijn, de rol van het plan-beginsel

te oVerschatten én te denken, dat wij reeds een ontwikkelingsgraad hebben bereikt, waarbij het mogelijk is, alles in zijn geheel in één plan vast te leggen en te regelen. Men moet niet vergeten, dat er, behalve de elementen die zich naar onze planmatige inwerking voegen, in het kader van onze volkshuishouding nog andere elementen zijn, die zich voorlopig niet naar onze plannen voegen, er zijn tenslotte aan ons vijandig gezinde klassen, die niet eenvoudig door de arbeid van de staatsplankommissie kunnen worden overwonnen. Daarom ben ik van mening, dat men niet alles tot eenvoudige toevalligheden, tot fouten in het opstellen van het plan enz., kan terugbrengen.

Wat ligt dus aan onze moeilijkheden aan het graanfront ten grondslag ? Aan onze moeilijkheden met het graan ligt het feit ten grondslag, dat de toeneming van de produktie van voor de markt beschikbaar graan bij ons langzamer gaat, dan de toeneming van de behoefte aan graan. De industrie breidt zich uit. Het aantal arbeiders neemt toe. De steden nemen in omvang toe. Tenslotte breiden zich ook de gebieden uit, die technische grondstoffen (katoen, vlas, suikerbieten enz.) voortbrengen en die de vraag naar voor de markt beschikbaar graan vergroten. Dat alles leidt tot een snelle toeneming van de behoefte aan graan, aan voor de markt beschikbaar graan. De produktie van dit graan neemt echter in een moorddadig langzaam tempo toe. Men kan niet zeggen, dat het ingezamelde graan, waarover de staat dit jaar kan beschikken, geringer in hoeveelheid is dan het vorige jaar of het voorvorige jaar. Integendeel, er bevindt zich dit jaar aanzienlijk meer graan in handen van de staat dan de vorige jaren. En desniettemin staan wij voor graanmoeilijkheden. Ziehier enige cijfers: in het jaar 1925/1926 zijn wij er in geslaagd tot 1 April 434 miljoen poed graan in te zamelen. Daarvan hebben wij 123 miljoen poed naar het buitenland uitgevoerd. Er bleef dus aan ingezameld graan 311 miljoen poed in het land. In het jaar 1926/1927 hadden wij tot de 1ste April 596 miljoen poed graan ingezameld. Daarvan voerden wij 153 miljoen poed naar het buitenland uit. Er bleef dus 443 miljoen poed van het ingezamelde graan in het land. In 308

het jaar 1927/1928 hadden wij tot 1 April 576 miljoen poed graan ingezameld. Daarvan werden 27 miljoen poed naar het buitenland uitgevoerd. 549 miljoen poed van het ingezamelde graan bleef in het land. Met andere woorden, wij hadden dit jaar tot 1 April 100 miljoen poed meer ingezameld graan voor de behoefte van het land, dan het vorige jaar en 230 miljoen poed meer dan in het voorvorige jaar. En toch hadden wij dit jaar moeilijkheden aan het graanfront.

In één van mijn referaten heb ik reeds gezegd, dat deze moeilijkheden door de kapitalistische elementen op het platteland en, in de eerste plaats, door de koelakken werden benut om de economische politiek van de Sowjet te breken. Gij weet, dat de Sowjet-macht een reeks maatregelen heeft genomen, die ten doel hebben, het Sowjet-vijandige optreden van de koelakken te likwideren. Derhalve zal ik nu daarover niet uitweiden. Mij interesseert nu een ander vraagstuk. Ik bedoel het vraagstuk van de oorzaken van de langzame toeneming van de produktie van het voor de markt beschikbare graan, het vraagstuk, waarom bij ons de toeneming van het voor de markt beschikbare graan langzamer plaats vindt, dan die van de behoefte aan graan, ondanks het feit, dat wij de vóór oorlogs-normen van het bezaaide oppervlak en de totale graar produktie reeds hebben bereikt.

Inderdaad, is het soms geen feit, dat wij de vóór-oorlogs-normen van het bezaaide oppervlak hebben bereikt? Ja, dat is een feit. Is het soms geen feit, dat de totale graanproduktie het vorige jaar reeds gelijk was aan de vóór-oorlogs-norm van de produktie, d.w.z. dat zij ongeveer de 5 milliard poed graan bereikte? Ja, dat is een feit. Hoe is het in dit geval dan te verklaren, dat wij, ondanks deze omstandigheden, half zoveel graan voor de markt produceren en een twintigste deel van het graan naar het buitenland uitvoeren, als in de tijd van vóór de oorlog? Dit is in de eerste plaats en in hoofdzaak te verklaren door de verandering van de structuur van onze landbouw, als het resultaat van de Oktoberrevolutie, door de overgang van het grote bedrijf der landheren en van het grote koelakkenbedrijf, die het meeste graan voor de markt opbrachten, naar het kleine en het gemiddelde boerenbedrijf,

die het minste graan voor de markt opbrengen. Alleen al het feit, dat er vóór de oorlog 15—16 miljoen individuele boerenbedrijven waren en dat wij thans 24—25 miljoen boerenbedrijven hebben, — dit alleen al getuigt ervan, dat de hoofdbasis van onze landbouw het kleine boerenbedrijf is, dat een minimum aan graan voor de markt opbrengt. De kracht van het grootbedrijf in de landbouw, of het nu een landheren-, een koelakken- of een kollektief bedrijf is, is hierin gelegen, dat dit grootbedrijf de mogelijkheid heeft, machines toe te passen, gebruik te maken van de gegevens der wetenschap, bemesting toe te passen, de arbeidsproduktiviteit te verhogen en op deze wijze een zo groot mogelijk hoeveelheid graan voor de markt op te brengen. De zwakte van het kleine boerenbedrijf daarentegen is hierin gelegen, dat het geheel of bijna geheel van deze mogelijkheden verstoken is, met het oog waarop het dan ook een bedrijf is, dat zich ten dele zelf graan moet verschaffen en dat weinig graan voor de markt produceert. Nemen wij b.v. de kolchozen en de sowchozen. Zij leveren ons graan voor de markt ten bedrage van 47,2 % van hun gehele bruto-produktie. Zij brengen m.a.w. meer graan voor de markt op dan het landheren- bedrijf in de tijd van voor de oorlog. En de bedrijven van de kleine- en de middelboeren? Van het totaal van hun produktie, brengen zij bij ons slechts 11,2 % aan graan voor de markt op. Zoals gij ziet, het verschil is sprekend genoeg. Hier hebt gij enige cijfers, die het beeld van de structuur van de graanproduktie in het verleden, in de periode vóór de oorlog en in het heden, in de periode na de Oktoberrevolutie blootleggen. De cijfers werden verstrekt door het lid van het kollege van het Centraal Bureau voor de Statistiek, p.g. Nemtsjinow. Deze cijfers maken er geen aanspraak op nauwkeurig te zijn, welk voorbehoud p.g. Nemtsjinow in zijn begeleidend schrijven maakt — zij geven slechts de mogelijkheid, benaderende berekeningen te maken. Maar deze cijfers zijn volkomen toereikend, om het verschil te doen begrijpen tussen de periode van voor de oorlog en de periode van na de Oktoberrevolutie, ten aanzien van de structuur van de graanproduktie in het algemeen en van de produktie van graan voor de markt in het bijzonder.

	De totale productie van graan		Graan voor de markt (buiten het dorp)		Het aandeel van het op de markt komend graan in %
	Mill. poed	0/ Zo	Mill. poed	%	
<i>Voor de oorlog i.</i>					
Landheren . . .	600	12,0	281,6	21,6	47,0
2. Koelakken . . .	1,900	3 ⁸ >0	650,0	50,0	34,0
3. Middel- en arme boeren ..	2,500	50,0	369,0	28,4	14,7
<i>In totaal</i>	5,000	100,0	1300,6	100,0	26,0
<i>In 1926/27</i>					
1. Sowchozen en kolchozen . . .	80,0	1,7	37, ⁸	6,0	47,2
2. Koelakken . . .	617,0	13,0	126,0	20,0	20,0
3. Middel- en arme boeren . .	4052,0	85,3	466,2	74,0	11,2
<i>In totaal</i>	4749,0	100,-	630,0	1 100,0	13,3

Waarvan getuigt deze tabel?

In de eerste plaats getuigt zij van het feit, dat de produktie van de overwegende massa van graanprodukten, over is gegaan van de landheren en de koelakken naar de kleine- en de middelboeren. Dat wil zeggen, dat de kleine- en de middelboeren, die zich geheel en al van het juk van de landheren hebben bevrijd en de kracht van de koelakken in hoofdzaak hebben gebroken, de mogelijkheid hebben verkregen, hun materiële toestand zeer aanmerkelijk te verbeteren. Dat is het resultaat van de Oktoberrevolutie. Daarin komt in de eerste plaats het beslissende voordeel tot uitdrukking, dat de hoofdmasse der boeren van de Oktoberrevolutie heeft gekregen.

In de tweede plaats getuigt deze tabel, dat het op de markt komende graan bij ons in hoofdzaak in het bezit is van de kleine, en vooral van de middelboeren. Dat betekent, dat niet alleen ten aanzien van de totale produktie van graan, maar ook van de produktie van graan voor de markt, de Sowjet-Unie, als resultaat

die het minste graan voor de markt opbrengen. Alleen al het feit, dat er vóór de oorlog 15—16 miljoen individuele boerenbedrijven waren en dat wij thans 24—25 miljoen boerenbedrijven hebben, — dit alleen al getuigt ervan, dat de hoofdbasis van onze landbouw het kleine boerenbedrijf is, dat een minimum aan graan voor de markt opbrengt. De kracht van het grootbedrijf in de landbouw, of het nu een landheren-, een koelakken- of een kollektief bedrijf is, is hierin gelegen, dat dit grootbedrijf de mogelijkheid heeft, machines toe te passen, gebruik te maken van de gegevens der wetenschap, bemesting toe te passen, de arbeidsproduktiviteit te verhogen en op deze wijze een zo groot mogelijk hoeveelheid graan voor de markt op te brengen. De zwakte van het kleine boerenbedrijf daarentegen is hierin gelegen, dat het geheel of bijna geheel van deze mogelijkheden verstoken is, met het oog waarop het dan ook een bedrijf is, dat zich ten dele zelf graan moet verschaffen en dat weinig graan voor de markt produceert. Nemen wij b.v. de kolchozen en de sowchozen. Zij leveren ons graan voor de markt ten bedrage van 47,2 % van hun gehele bruto-produktie. Zij brengen m.a.w. meer graan voor de markt op dan het landheren- bedrijf in de tijd van voor de oorlog. En de bedrijven van de kleine- en de middelboeren? Van het totaal van hun produktie, brengen zij bij ons slechts 11,2 % aan graan voor de markt op. Zoals gij ziet, het verschil is sprekend genoeg.

Hier hebt gij enige cijfers, die het beeld van de structuur van de graanproduktie in het verleden, in de periode vóór de oorlog en in het heden, in de periode na de Oktoberrevolutie blootleggen. De cijfers werden verstrekt door het lid van het kollege van het Centraal Bureau voor de Statistiek, p.g. Nemtsjinow. Deze cijfers maken er geen aanspraak op nauwkeurig te zijn, welk voorbehoud p.g. Nemtsjinow in zijn begeleidend schrijven maakt — zij geven slechts de mogelijkheid, benaderende berekeningen te maken. Maar deze cijfers zijn volkomen toereikend, om het verschil te doen begrijpen tussen de periode van voor de oorlog en de periode van na de Oktoberrevolutie, ten aanzien van de structuur van de graanproduktie in het algemeen en van de produktie van graan voor de markt in het bijzonder.

	De totale productie van graan		Graan voor de markt (builen het dorp)		1, f ^{aan} deel van , °P de markt °:nend graan in %
	Mill. poed	0/ /o	Mill. poed	%	
<i>Voor de oorlog</i>					
— Landheren ..	600	12,0 3 ⁸ >o	281,6	21,6	47,0
— Koelakken ...	1,900		650,0	50,0	34,0
— Middel- en	2,500	5°, °	369,0	28,4	14,7
<i>In totaal.....</i>	5,000	100,0	1300,6	100,0	26,0
<i>In 1926/27</i>					
7) Sowchozen en kolchozen ...	80,0	i,7 13,°		6,0	47,2
8) Koelakken . . .	617,0		37,8 126,0	20,0	20,0
9) Middel- en arme boeren ..	4052,0	35,3	466,2	74>o	11,2
<i>In totaal.....</i>	4749,0	1 100 ¹⁰⁰	j 630,0	100,0	1

Waarvan getuigt deze tabel?

In de eerste plaats getuigt zij van het feit, dat

de overwegende massa van graanprodukten, over is gcō de landheren en de koelakken naar de kleine- en de middelboerc. Dat wil zeggen, dat de kleine- en de middelboeren, die zich geheel en al van het juk van de landheren hebben bevrijd en de kracht van de koelakken in hoofdzaak hebben gebroken, de mogelijkheid hebben verkregen, hun materiële toestand zeer aanmerkelijk te verbeteren. Dat is het resultaat van de Oktoberrevolutie. Daarin komt in de eerste plaats het beslissende voordeel tot uitdrukking, dat de hoofdmassa der boeren van de Oktoberrevolutie heeft gekregen.

In de tweede plaats getuigt deze tabel, dat het op de markt komende graan bij ons in hoofdzaak in het bezit is van de kleine, en vooral van de middelboeren. Dat betekent, dat niet alleen ten aanzien van de totale produktie van graan, maar ook van de produktie van graan voor de markt, de Sowjet-Unie, als resultaat

van de Oktoberrevolutie, een land van het kleine boerenbedrijf en de middelboer de „centrale figuur” in de landbouw is geworden.

De tabel zegt ten derde, dat de likwidatie van het landherengrootbedrijf, de inkrimping van het (groot-)bedrijf der koelakken tot minder dan een derde, en de overgang naar het kleine boerenbedrijf, dat slechts 11 % van zijn produktie op de markt brengt, bij het ontbreken van een enigszins ontwikkeld gemeenschaps- grootbedrijf op het terrein van de graanproduktie (kolchozen, sowchozen), vergeleken bij de tijd van vóór de oorlog moest leiden, en in werkelijkheid heeft geleid tot een sterke inkrimping van de produktie van het op de markt komend graan. Het is een feit, dat wij thans, hoewel de totale produktie van graan de norm van vóór de oorlog heeft bereikt, over de helft minder graan voor de markt beschikken.

Ziehier, wat aan onze moeilijkheden aan het graanfront ten grondslag ligt. Ziehier, waarom men onze moeilijkheden op het gebied van de graaninzamelingen, niet eenvoudig als een toeval mag beschouwen.

Het lijdt geen twijfel, dat hier eveneens de omstandigheid, dat onze handelsorganisaties de onnodige verplichting op zich hebben genomen, een reeks van kleine en middelgrote steden van graan te voorzien, een ongunstige rol heeft gespeeld, hetgeen tot op een bepaalde hoogte de graanvoorraden van de staat wel moest doen af nemen. Er is echter geen enkele reden, om er aan te twijfelen, dat de grondslag van onze moeilijkheden aan het graanfront niet in die omstandigheid ligt, maar in het feit van de langzame toeneming van de produktie voor de markt van onze landbouw, bij een sterke groei van de behoefte aan voor de markt beschikbaar graan.

Waar is de uitweg uit deze toestand?

Er zijn mensen, die in de terugkeer naar het koelakkenbedrijf en in de ontwikkeling en de ontplooiing van het koelakkenbedrijf, de uitweg uit de toestand zien. Deze mensen wagen het niet van een terugkeer naar het landheren-bedrijf te spreken, omdat zij blijkbaar inzien, dat het gevaarlijk is, in onze tijd over zulke dingen te bazelen. Zij spreken echter des te liever over de nood

zakelijkheid van een alzijdige ontwikkeling van het koelakken- bedrijf, in het belang... van de Sowjet-macht. Deze lieden veronderstellen, dat de Sowjet-macht tegelijk op twee tegengestelde klassen zou kunnen steunen, — op de klasse van de koelakken, wier economisch principe op de uitbuiting van de arbeidersklasse berust en op de klasse van de arbeiders, wier economisch principe de vernietiging van elke uitbuiting is. Een goocheltoer, reaktio- nairen waardig. Het loont niet de moeite om te bewijzen, dat deze reaktionaire „plannen” niets gemeen hebben met de belangen van de arbeidersklasse, met de beginselen van het Marxisme, met de taken van het Leninisme. Het gepraat, dat de koelak „niet slechter” is dan de kapitalist uit de stad, dat de koelak in genen dele een groter gevaar vormt dan de Nepman in de stad, dat wij, met het oog hierop, thans van het koelakkendom niets hebben te „vrezen”, — dit gepraat is hol, liberaal gebazel, dat de waakzaamheid van de arbeidersklasse en de hoofdmassa van de boeren in slaap sust. Men moet niet vergeten, dat, terwijl wij in de industrie tegen den kleinen kapitalist in de stad de socialistische groot-industrie kunnen stellen, die 9/10 van de gehele massa industriewaren levert — wij tegenover het grote koelakkenbedrijf op het platteland, wat de produktie aangaat, slechts de nog niet gekonsolideerde kolchozen en sowchozen kunnen stellen, die 1/3 van het graan der koelakkenbedrijven produceren. De betekenis van het grote koelakken- bedrijf op het platteland miskennen, niet begrijpen, dat het soortelijk gewicht van de koelakken op het platteland honderdmaal groter is dan het soortelijk gewicht van de kapitalisten in de stedelijke industrie, — dat betekent zijn verstand verliezen, breken met het Leninisme en naar de kant van de vijanden der arbeidersklasse overlopen.

Waar ligt nu de uitweg uit deze toestand?

f) De uitweg ligt in de eerste plaats hierin, over te gaan van de kleine, achterlijke en verbrokkelde boerenbedrijven naar verenigde, grote, gemeenschaps-bedrijven, voorzien van machines, uitgerust met de gegevens der wetenschap en in staat, om de grootste hoeveelheid van voor de markt bestemd graan voort te brengen. De uitweg ligt in de overgang van het individuele boeren

bedrijf naar het kollektieve, het gemeenschaps-bedrijf in de landbouw. Reeds in de eerste dagen van de Oktoberrevolutie heeft Lenin de partij opgeroepen kollektieve bedrijven te organiseren. Sindsdien heeft bij ons in de partij, de propaganda voor de idee van de kolchozen niet opgehouden. Echter eerst in de laatste tijd heeft de oproep, om tot kolchozen toe te treden, weerklank gevonden bij de massa's. Dit is in de eerste plaats te verklaren, doordat de brede ontwikkeling van het kooperat^e-leven op het platteland de wending in de stemming van de boeren ten gunste van de kolchozen heeft voorbereid, terwijl het bestaan van een aantal kolchozen, die thans reeds 150—200 poed graan per desjatiene ^x) oogsten en 30—40 % van hun produktie op de markt brengen, een sterke trek van arme boeren en van de onderste lagen van de middel- boeren naar de kolchozen heeft verwekt. Ook de omstandigheid, dat de staat eerst in de laatste tijd de mogelijkheid verkreeg om de kolchosbeweging op ernstige wijze te financieren, is van niet geringe betekenis. Het is bekend, dat de staat in dit jaar tweemaal zoveel geld ter ondersteuning van de kolchozen ter beschikking heeft gesteld, als in het afgelopen jaar (meer dan 60 mil- lioen roebel). Het XVde Partijkongres had volkomen gelijk, toen het verklaarde, dat de voorwaarden voor een massale kolchosbeweging reeds rijp zijn, dat de versterking van de kolchosbeweging één van de krachtigste middelen is, om het voor de markt beschikbare deel van de graanproduktie in het land te doen toenemen.

De totale produktie van graan in de kolchozen bedroeg in het jaar 1927 volgens de gegevens van het Centraal-Bureau voor de Statistiek niet minder dan 55 miljoen poed, met een algemeen gemiddelde van voor de markt beschikbaar graan van 30 %. De brede golf van oprichtingen van nieuwe, en uitbreidingen van oude kolchozen in het begin van dit jaar, moet aan het einde van het jaar tot een aanmerkelijke vermeerdering van de graanproduktie in de kolchozen leiden. Onze taak is hierin gelegen, het huidige ⁱ⁾

i) een desjatiene = 1.09¹/₄H.A.

tempo van de ontwikkeling der kolchosbeweging vol te houden, de kolchozen groter te maken, kunstmatig opgeblazen kolchozen af te wijzen, ze door werkelijke kolchozen te vervangen en zulk een regime in te voeren, waarbij de kolchozen, onder bedreiging van het onttrekken van de subsidies en de kredieten van de staat, hun gehele, voor de markt beschikbare hoeveelheid graan, aan de staats- en de koöperatieve organisaties afleveren. Ik ben van mening, dat wij, bij het in acht nemen van deze voor waar den, over 3 a 4 jaren van de kolchozen 40 tot 50 miljoen poed graan voor de markt zullen verkrijgen.

Zo nu en dan wordt de kolchosbeweging tegenover de koöperatiebeweging gesteld, waarbij men blijkbaar veronderstelt, dat de kolchozen één zaak en de koöperaties een andere zaak zijn. Dat is natuurlijk niet juist. Sommigen gaan zelfs zover, dat zij de kolchozen tegenover het koöperatie-plan van Lenin stellen. Het spreekt vanzelf, dat dit tegenoverelkaarstellen niets met de waarheid gemeen heeft. In werkelijkheid zijn de kolchozen een vorm van koöperatie en wel de meest duidelijke vorm van produktieve koöperatie. Er zijn verkoopkoöperaties, er zijn verbruikskoöperaties, er zijn ook produktieve koöperaties. De kolchozen zijn een onafscheidelijk bestanddeel van de koöperatieve beweging in het algemeen en van Lenin's koöperatieplan in het bijzonder. Lenin's koöperatieplan uitvoeren, dat betekent de boeren van de verkoop- en de verbruikskoöperatie tot de produktieve koöperatie te verheffen, tot de kolchoskoöperatie, om het zo te zeggen. Daaruit is o.a; het feit te verklaren, dat bij ons de kolchozen pas als het resultaat van de ontwikkeling en de versterking van de verkoop- en verbruikskoöperatie ontstonden en tot ontwikkeling kwamen.

g) De uitweg ligt ten tweede in de uitbreiding en versterking van de oude sowchozen en in het organiseren en tot ontwikkeling brengen van nieuwe, grote sowchozen. Volgens de opgaven van het Centraal Bureau voor de Statistiek bedroeg de totale produktie van graan in de bestaande sowchozen in het jaar 1927, niet minder dan 45 miljoen poed, waarvan 65 % voor de markt beschikbaar was. De sowchozen zouden ongetwijfeld, bij een zekere ondersteuning van de staat, de graanproduktie aanmerkelijk kunnen

verhogen. Hiertoe blijft de taak evenwel niet beperkt. Er bestaat een besluit van de Sowjet-macht, krachtens hetwelk in distrikten met nog niet aan de boeren toegewezen grond, nieuwe grote sowchozen (van 10.000 tot 30.000 desjatiënen elk) georganiseerd worden, die over een jaar of vijf, zes ongeveer 100 miljoen poed graan voor de markt moeten opbrengen. Er werd reeds met de organisatie van deze sowchozen begonnen. Onze taak ligt hierin, om dit besluit van de Sowjet-macht, het koste wat het wil, te verwezenlijken. Ik ben van mening, dat wij, onder voorwaarde, dat deze taken worden vervuld, over een jaar of drie, vier zouden kunnen bereiken, dat de oude en de nieuwe sowchozen 80—100 miljoen poed, voor de markt beschikbaar graan opbrengen.

h) De uitweg ligt tenslotte hierin, dat systematisch de oogstopbrengst van de individuele kleine- en middelboerenbedrijven wordt verhoogd. Het individuele, grote koelakkenbedrijf kunnen en mogen wij niet ondersteunen. Maar wij kunnen en moeten het individuele kleine- en middelboerenbedrijf ondersteunen, door zijn oogstopbrengst te verhogen en het in de bedding van de coöperatieve georganiseerdheid te leiden. Dit is een oude taak, die bij ons reeds in het jaar 1921, bij het vervangen van de requisities door de belasting in natura, met bijzondere nadruk werd gesteld. Deze taak werd door onze partij op het XIVde en XVde Kongres bekrachtigd. Op de belangrijkheid van deze taak wordt thans, door de moeilijkheden aan het graanfront, de aandacht gevestigd. Derhalve moet deze taak met dezelfde hardnekkigheid worden vervuld als de twee eerste taken, ten aanzien van de kolchozen en de sowchozen, zullen worden vervuld.

Alle gegevens spreken er voor, dat de oogstopbrengst van het boerenbedrijf, in de loop van enige jaren met 15 tot 20 procent zou kunnen worden verhoogd. Thans zijn bij ons niet minder dan 5 miljoen houten ploegen in gebruik. Alleen al het vervangen daarvan door ijzeren ploegen, zou een zeer belangrijke toeneming van de graanproduktie van het land kunnen teweegbrengen. Ik spreek nog niet eens over de verzorging van de boerendrijven met een zeker minimum aan meststoffen, gezuiverd zaad, kleine machines enz. Het kontraktsysteem, de methode van het sluiten van over-

ênkomsten met gehele dorpen betreffende het leveren van zaad enz., onder verplichting, dat zij een daaraan beantwoordende hoeveelheid graanprodukten leveren — deze methode is het beste middel, om de oogstopbrengst van de boerenbedrijven te verhogen en de boeren in de koöperatie te betrekken. Ik ben van mening, dat wij, als wij ernstig in deze richting werken, over 3—4 jaar van de individuele kleine- en middelboerenbedrijven niet minder dan 100 miljoen poed nieuw graan voor de markt zouden kunnen ontvangen.

Wij zouden dus, bij het vervullen van al deze taken, over drie a vier jaar een 200—250 miljoen poed graan voor de markt extra ter beschikking van de staat kunnen hebben, hetgeen min of meer voldoende zou zijn, om zowel in het binnenland, als in het buitenland op de vereiste wijze te manoeuvreren.

Dat zijn, in hoofdzaak, de maatregelen, die noodzakelijk zijn, om uit de moeilijkheden aan het graanfront te geraken.

Het is thans onze taak, deze fundamentele maatregelen te verbinden met de lopende maatregelen tot verbetering van het plan, inzake de voorziening van het platteland met waren, om daarmee onze handelsorganisaties van de verplichting te bevrijden, een ge hele reeks van kleine en middelgrote steden van graan te voorziet

Moeten wij hand in hand met deze maatregelen, niet nog een reeks van andere maatregelen nemen, laten wij zeggen, maatregelen tot vermindering van het ontwikkelingstempo van onze industrie, wier groei een vergrote behoefte aan graan doet ontstaan, die voorlopig de toeneming van de graanproduktie voor de markt overtreft? Neen, dat moeten wij niet doen. In geen geval! Het ontwikkelingstempo van de industrie verminderen, dat betekent de arbeidersklasse verzwakken, want iedere stap vooruit ter ontwikkeling van de industrie, iedere nieuwe fabriek, ieder nieuw bedrijf is, naar Lenins uitdrukking, „een nieuwe vesting” van de arbeidersklasse, die haar positie in de strijd tegen de kleinburgerlijke anarchie, in de sthijd tegen de kapitalistische elementen van onze huishouding versterkt. Wij moeten integendeel ons tegenwoordig ontwikkelingstempo van de industrie behouden, wij moeten het bij de eerste mogelijkheid verder ontwikkelen, om het

platteland met waren te overstroomen en daar meer graan vandaan te halen, om de landbouw en, in de eerste plaats, de kolchozen en sowchozen van machines te voorzien, teneinde de landbouw te industrialiseren en het aandeel van zijn produktie, dat op de markt komt, groter te maken.

Misschien zouden wij, terwille van een grotere „voorzichtigheid”, de ontwikkeling van de zware industrie moeten tegenhouden, teneinde de lichte industrie, die hoofdzakelijk voor de boerenmarkt werkt, tot grondslag van onze industrie te maken ? In geen geval! Dat zou zelfmoord zijn, het zou de gehele industrie, de lichte industrie daarbij inbegrepen, ondermijnen. Dat zou het opgeven van de leuze van de industrialisatie van ons land betekenen, de verandering van ons land in een aanhangsel van het kapitalistische economische systeem. Wij gaan hier van de bekende, leidende stellingen van Lenin uit, die hij op het IVde Kongres van de Komintern heeft uiteengezet en die onvoorwaardelijk voor onze gehele partij bindend zijn. Ziehier wat Lenin hierover op het IVde Kongres van de Komintern zeide:

„De redding van Rusland is niet alleen een goede oogst in het boerenbedrijf, — dat is nog te weinig, — en niet alleen een goede toestand van de lichte industrie, die de boeren verbruiksartikelen levert — dat is eveneens nog te weinig — wij hebben ook een *zware* industrie nodig”.

Of verder:

„Wij bezuinigen op alles, zelfs op de scholen. En dat moeten wij doen, omdat wij weten, dat wij zonder de redding van de zware industrie, zonder haar herstel, in het geheel geen industrie zullen kunnen opbouwen en dat wij, zonder zware industrie, in het geheel als zelfstandig land ten onder zullen gaan” (zie Deel XXVII, blz. 349, „Vijf jaar Russische revolutie en de perspectieven van de wereldrevolutie”. Referaat op het IVde Kongres van de Komintern, 13 November 1922).

Deze aanwijzingen van Lenin mag men niet vergeten.

Hoe zal het gaan met het verbond van de arbeiders en de boeren in verband met de voorgenomen maatregelen? Ik meen, dat deze maatregelen de versterking van het verbond van de arbeiders en de boeren alleen maar kunnen vergemakkelijken. En inderdaad, indien de kolchozen en de sowchozen zich in een versneld tempo

zullen ontwikkelen, indien als resultaat van de rechtstreekse hulp aan de kleine- en de middelboeren, de oogstopbrengst van hun bedrijven groter zal worden en de coöperatie steeds bredere massa's van de boeren zal omvatten; indien de staat nieuwe honderden millioenen poed marktgraan zal ontvangen, die hij nodig heeft om te manoeuvreren; indien, als resultaat van deze en dergelijke maatregelen, de koelakken in het nauw gedreven en geleidelijk overwonnen zullen worden, — is het dan niet duidelijk, dat de tegenstellingen tussen de arbeidersklasse en het boerendom binnen het verbond tussen de arbeiders en de boeren steeds meer uit de weg zullen worden geruimd, de behoefte aan buitengewone maatregelen bij het inzamelen van graan zal vervallen, de brede massa's van de boeren zich steeds meer tot de kollektieve bedrijfvormen zullen wenden en de strijd ter overwinning van de kapitalistische elementen op het platteland steeds meer een massaal en georganiseerd karakter zal aannemen? Is het soms niet duidelijk, dat de zaak van het verbond van de arbeiders en boeren, van zulke maatregelen alleen maar voordeel kan hebben?

Men moet daarbij alleen in het oog houden, dat het verbond tussen de arbeiders en boeren onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat, niet eenvoudig maar een verbond is. Het is een bijzondere vorm van klassenverbond tussen de arbeidersklasse en de werkende massa der boeren, dat zich ten doel stelt: a) de versterking van de posities van de arbeidersklasse, b) het verzekeren van de leidende rol van de arbeidersklasse binnen dit verbond, c) het vernietigen van de klassen en van de klassenmaatschappij. Iedere andere opvatting van het verbond der arbeiders en boeren is opportunisme, mensjewisme, sociaal-revolutionairendom — alles, wat ge maar wilt, alleen geen Marxisme, alleen geen Leninisme.

Hoe moet men de idee van het verbond der arbeiders en boeren in overeenstemming brengen met Lenins bekende stelling, dat het boerendom, de „laatste kapitalistische klasse” is? Bestaat er hier geen tegenstrijdigheid? De tegenstrijdigheid is hier slechts schijnbaar. In werkelijkheid bestaat hier generlei tegenstrijdigheid. In datzelfde referaat op het lilde Kongres van de Komintern, waar

Lenin het boerendom als „de laatste kapitalistische klasse” karakteriseert, motiveert Lenin steeds en steeds weer de noodzakelijkheid van het verbond tussen de arbeiders en de boeren, verklarende, dat „het hoogste beginsel van de diktatuur, het steunen van het verbond van het proletariaat en de boeren is, opdat het proletariaat de leidende rol en de staatsmacht zal kunnen behouden.” Het is duidelijk, dat Lenin hier in ieder geval generlei tegenstrijdigheid ziet.

Hoe moet men Lenins stelling, dat het boerendom de „laatste kapitalistische klasse” is, begrijpen? Betekent dit niet, dat het boerendom uit kapitalisten bestaat? Neen, dat betekent het niet. Dit betekent ten eerste, dat het boerendom een bijzondere klasse is, die haar bedrijf op de grondslag van de partikuliere eigendom der produktiewerktuigen en -middelen opbouwt en zich uit dien hoofde onderscheidt van de klasse der proletariërs, die het bedrijf op de grondslag van de kollektieve eigendom der produktiewerktuigen en -middelen opbouwt. Dit betekent ten tweede, dat het boerendom een klasse vormt, die uit haar midden kapitalisten, koelakken en in het algemeen allerlei soort van uitbuiters afscheidt, doet ontstaan en voedsel geeft.

Is deze omstandigheid geen onoverkomelijke hinderpaal voor de organisatie van het verbond der arbeiders en boeren? Neen, dat is zij niet. Het verbond van het proletariaat en het boerendom is, onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat, niet een verbond met het gehele boerendom. Het verbond van het proletariaat en het boerendom, is het verbond van de arbeidersklasse met de werkende massa's van het boerendom. Zulk een verbond kan niet worden verwezenlijkt zonder strijd tegen de kapitalistische elementen onder de boeren, zonder strijd tegen de koelakken. Zulk een verbond kan geen hecht verbond zijn, zonder de organisatie van de arme boeren als het steunpunt van de arbeidersklasse op het platteland. Daarom kan het verbond der arbeiders en boeren, onder de tegenwoordige verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat, slechts onder de bekende leuze van Lenin worden verwezenlijkt: steunen op de dorpsarmoede, een hecht verbond met de middelboeren tot stand brengen, zonder een minuut

de strijd tegen de koelakken te staken. Want alleen bij het volgen van deze leuze kan het betrekken van de hoofdmassa der boeren in de stroom van de socialistische opbouw worden verwezenlijkt.

Gij ziet dus, dat de tegenstrijdigheid tussen de twee formuleringen van Lenin slechts een vermeende, een schijnbare tegenstrijdigheid is. In werkelijkheid bestaat er tussen deze twee formuleringen helemaal geen tegenstrijdigheid.

LENIN EN HET VRAAGSTUK VAN HET BOND- GENOOTSCHAP MET DEN MIDDELBOER ¹⁾.

Antwoord aan p.g. S.

Partijgenoot S.:

Het is niet juist, dat de leuze van Lenin: „een overeenkomst met de middelboeren tot stand weten te brengen, zonder ook maar een minuut de strijd tegen de koelakken op te geven en alleen stevig op de dorpsarmoede steunen,” — gegeven in zijn bekend artikel over Pitiriem Sorokien — de leuze zou zijn voor de „periode van de komité's van de dorpsarmoede”, de leuze „van het einde der periode van het zogenaamde neutraliseren van de middelboeren”. *Dat is absoluut onjuist*. De komité's van de dorpsarmoede werden in Juni 1918 gesticht. Tegen het eind van 1918 hadden onze krachten op het platteland reeds het overwicht tegen de koelakken, terwijl de middelboeren een *wending* naar de kant van de Sowjet- macht hadden gemaakt. Op grond van deze wending ontstond dan ook het besluit van het Centraal-Komité over de opheffing van de dubbele macht van de Sowjets en van de komité's van de dorpsarmoede, over de nieuwe verkiezingen van de distrikts- en de dorpsowjets, over de oplossing van de komité's van de dorpsarmoede in de nieuw verkozen Sowjets en dus over de likwidatie van de komité's van de dorpsarmoede. Dit besluit kreeg, zoals bekend is, de kracht van een sowjet-wet op het Vide Sowjetkongres ⁱ⁾

i) Het artikel wordt enigszins verkort afgedrukt. *J. St.*

van 9 November 1918. Ik bedoel het besluit van het Vide Sowjetkongres van 9 November 1918 over de nieuwe verkiezingen van de distrikts- en de dorpssovjets en het oplossen van de komité's van de dorpsarmoede in de Sowjets. En wanneer verscheen Lenins artikel „Waardevolle bekentenissen van Pitiriem Serokien”, waarin hij, inplaats van de leuze van het neutraliseren van den middelboer, de leuze van een overeenkomst met den middelboer verkondigt? Het verscheen 21 November 1918, d.w.z. bijna twee weken *na* dit besluit van het Vide Sowjetkongres. Lenin zegt in dit artikel ronduit, dat de politiek van een overeenkomst met den middelboer voorgeschreven wordt door de *zvenning* van den middelboer naar onze kant. Ziehier Lenin's woorden:

„Op het platteland is het onze taak, den landheer te vernietigen en de tegenstand van den uitbouter en den spekulant-koelak te breken; daartoe kunnen wij *alleen* krachtig op de halfproletariërs, op de „dorpsarmoede⁰ steunen. Maar de middelboer is niet onze vijand. Hij heeft gewefeld, hij weifelt en zal weifelen. De taak van inwerking op de weifelenden is niet *identiek* met de taak van de omverwerping van den uitbouter en de overwinning op den aktieven vijand. Een overeenkomst met den middelboer tot stand weten te brengen, zonder ook maar een minuut de strijd tegen de koelakken op te geven, en alleen stevig op de dorpsarmoede steunende — dat is de taak van het ogenblik, want juist thans is, krachtens de hierboven uiteengezette oorzaken, de *wending van de middelboeven naar onze kant onvermijdelijk* ¹⁾° (zie Deel XXIII, blz. 294. „Waardevolle bekentenissen van Pitiriem Sorokien”).

Wat volgt hier evenwel uit?

Hieruit volgt, dat Lenins leuze niet op de *oude* periode slaat, niet op de periode van de komité's van de dorpsarmoede en het neutraliseren van den middelboer, maar op de *nieuwe* periode, op de periode van de overeenkomst met den middelboer. Zij weerspiegelt dus niet het *einde* van de oude, maar het *begin* van de nieuwe periode.

Maar Uw bewering over Lenins leuze is niet alleen formeel niet juist, niet alleen, om zo te zeggen, in chronologisch opzicht, — zij is ook wat het wezen van de zaak betreft niet juist. Het is bekend, dat Lenins leuze van de overeenkomst met den middelboer door de gehele partij als nieuwe leuze afgekondigd werd op ons

1) Kursief van mij. *f. Sl.*

VUIste Partijkongres (Maart 1919). Het is bekend, dat het VUIste Partijkongres het kongres is geweest, dat de grondslagen van onze politiek van het hechte verbond met den middelboer legde. Het is bekend, dat ons program, het program van de K.P.S.U. eveneens op het VUIste Partijkongres werd aangenomen. Het is bekend, dat dit program speciale punten bevat over de verhouding van de partij tot de verschillende groeperingen op het platteland: tot de dorpsarmoede, de middelboeren en de koelakken. Wat wordt er in deze punten van het program van de K.P.S.U. over de sociale groeperingen op het platteland en de verhouding van de partij tot hen gezegd ? Luistert:

„Bij haar gehele werk op het platteland *stewit* de R.K.P. als voorheen *op de proletarische en half proletarische lagen daarvan*, organiseert hen in de eerste plaats als een zelfstandige kracht, doordat zij partij - ' cellen in het dorp, organisaties van de dorpsarmoede, een bijzonder- type van vakverenigingen van de plattelandsproletariërs en -hal{proletariërs sticht, enz., brengt hen op iedere wijze nader tot het stedelijke proletariaat en ontrukkt hen aan de invloed van de dorpsbourgeoisie en de kleine eigenaars-belangen.

Met betrekking tot de koelakken, tot de dorpsbourgeoisie, bestaat de politiek van de R.K.P. in de *besliste strijd tegen hun uitbuitersneigingen, in het onderdrukken van hun tegenstand tegen de sowje (politiek).*

Met betrekking tot de middelboeren bestaat de politiek van de R.K.P. hierin, hen geleidelijk en planmatig in het werk van de socialistische opbouw te betrekken. De partij stelt zich tot taak, de middelboeren van de koelakken te scheiden, hen door een zorgvuldig in-acht-nemen van hun behoeften, naar de kant van de arbeidersklasse over te halen en tegen hun achterlijkheid met maatregelen van ideologische beïnvloeding, geenszins echter met onderdrukkingsmaatregelen, te strijden, terwijl zij in alle gevallen, waar hun levensbelangen worden geraakt, er naar streeft *tot een praktische overeenkomst met hen te komen* en bereid is, hun bij het bepalen van de methoden van de socialistische omvorming concessies te doen ¹⁾ („Het VIIste Kongres van de R.K.P.", stenografisch verslag blz. 396).

Tracht maar eens, al was het maar het geringste verschil, al was het een verschil in woorden te vinden tussen deze punten van het program en Lenins leuze! Gij zult geen verschil vinden, omdat het in werkelijkheid niet bestaat. Nog sterker. Het lijdt niet de geringste twijfel, dat Lenins leuze niet alleen niet tegenstrijdig is aan

1) Kursief van mij. *J. St.*

de besluiten van het VIIIste Kongres over den middelboer, maar dat zij, omgekeerd, de meest juiste en meest geslaagde formulering van deze besluiten is. En het is immers een feit, dat het program van de R.K.P. in Maart 1919 op het VUIe Kongres, dat speciaal het vraagstuk van den middelboer behandelde, aangenomen werd, terwijl het artikel van Lenin tegen Pitirjem Sorokien, dat de leuze van de overeenkomst met den middelboer verkondigde, in November 1918, d.w.z. vier maanden voor het VIIIste Partijkongres, in de pers verscheen.

Is het dan niet duidelijk, dat het VIIIste Partijkongres Lenins leuze, verkondigd in zijn artikel tegen Pitirjem Sorokien, *ten volle heeft bekrachtigd* als een leuze, door welke de partij, bij haar werk op het platteland *gedurende de gehele tegenwoordige periode van de socialistische opbouw, verplicht is, zich te laten leiden?*

Wat is de kern van Lenins leuze?

De kern van Lenins leuze ligt hierin, dat zij op bewonderens- waardig treffende wijze de *drieledige* taak van het partijwerk op het platteland in één bondige formulering samengevat tot uitdrukking brengt: a) *steunt* op de dorpsarmoede, Z?) komt tot een *overeenkomst* met den middelboer, c) staakt geen oogenblik de strijd tegen den koelak. Tracht maar eens uit deze formulering één van haar delen als grondslag voor het werk op het platteland op het huidige oogenblik te nemen, en haar andere delen te vergeten — en gij zult onvermijdelijk in een slop geraken. Kan men onder de verhoudingen van de tegenwoordige fase van de socialistische opbouw tot een werkelijke en duurzame overeenkomst met den middelboer komen, zonder op de dorpsarmoede te steunen en zonder tegen den koelak te strijden? Neen, dat is niet mogelijk. Kan men onder de verhoudingen van de tegenwoordige ontwikkeling met succes tegen den koelak strijden, zonder op de dorpsarmoede te steunen en zonder een overeenkomst met den middelboer te hebben? Neen, dat is niet mogelijk. Hoe kan men deze drieledige taak van het partijwerk op het platteland het best in één generaliserende leuze uitdrukken? Ik ben van mening, dat Lenins leuze de gelukkigst gekozen uitdrukking voor deze taak is. Men moet erkennen, dat men het niet treffender dan Lenin kan zeggen...

Waarom is het noodzakelijk *juist nu*, juist *onder de onderhavige verhoudingen* van het werk op het platteland, op de doelmatigheid van Lenins leuze de nadruk te leggen?

Omdat juist nu bij enkele partijgenoten de tendentie is op te merken om de *driedelige* taak van het partij werk op het platteland in stukken te scheuren en deze delen van elkaar te scheiden. Dat werd door de praktijk van onze graaninzamelingskampagne in Januari-Februari van dit jaar ten volle bevestigd. Dat men met den middelboer tot een overeenkomst moet komen, dat weten alle bolsje- wiki. Maar hoe deze overeenkomst tot stand te brengen dat begrijpt niet iedereen. Enigen menen een overeenkomst met den middelboer tot stand te kunnen brengen, door de strijd tegen de koelakken op (e geven of deze te verzwakken: de strijd tegen de koelakken zou een deel van de middelboeren, hun welgestelde deel, schrik kunnen aan jagen. Anderen menen een overeenkomst met den middelboer tot stand te kunnen brengen, door het werk tot organisatie van de dorpsarmoede op te geven of te verzwakken: het organiseren van de dorpsarmoede zou tot de afzondering van de dorpsarmoede voeren en deze afzondering zou de middelboeren van ons kunnen afstoten. Als resultaat van deze afwijkingen van de juiste lijn verkrijgt men, dat de Marxistische stelling vergeten wordt, dat de middelboer een weifelende klasse is en dat men slechts onder de voorwaarde van de vastberaden strijd tegen de koelakken en van de versterkte arbeid onder de dorpsarmoede, de overeenkomst met den middelboer kan konsolideren, dat, als deze voorwaarden ontbreken, de middelboer in de koelakken een kracht kan zien en naar hen overhellen. Herinnert U de woorden van Lenin, door hem op het VUIste Partijkongres gesproken:

„Het is noodzakelijk de verhouding tot een klasse te bepalen, die *geen bepaalde, stabiele positie heeft*¹⁾. Het proletariaat is in zijn massa vóór het socialisme, de bourgeoisie in haar massa tégen het socialisme; het is gemakkelijk de verhouding tussen deze twee klassen te bepalen. Maar als wij ons tot zulk een laag wenden als de middelboeren, dan blijkt, dat *deze een klasse vormen, die weifelt*. Zij is ten dele eigenaar ten dele werker. Zij buit geen andere vertegenwoordigers van de werkers uit. Zij heeft gedurende tientallen van jaren met de grootste moeite¹⁾

i) Kursief van mij. *f. Sl.*

haar positie moeten verdedigen, zij heeft aan eigen lijf de uitbuiting door de landheren en de kapitalisten ervaren, zij heeft alles ondergaan en tezelfdertijd — is zij eigenaar. Derhalve biedt onze verhouding tot deze weifelende klasse geweldige moeilijkheden” („VU1ste Kongres van de R.K.P.”, stenografisch verslag, blz. 346).

Er komen echter ook andere afwijkingen van de juiste lijn voor, niet minder gevaarlijk dan de voorafgaande. Het komt voor, dat men tegen de koelakken strijdt, maar dat men deze strijd zo onbeholpen en zo zinneloos voert, dat de slagen op den middelboer en den armen boer neerkomen. Als resultaat daarvan blijft de koelak ongedeerd, het bondgenootschap met den middelboer krijgt een scheur en een deel van de arme boeren valt tijdelijk in de klauwen van den koelak, die een ondermijnende strijd tegen de sowjet- republiek voert. Er komen ook zulke gevallen voor, dat men de strijd tegen de koelakken in een vernietiging van de koelakken tracht om te zetten en de graaninzameling in een graanrequisitie, waarbij men vergeet, dat de vernietiging van de koelakken onder onze verhoudingen een domheid is en dat requisities geen verbond met, maar de strijd tegen den middelboer betekenen.

Waar vloeien deze afwijkingen van de partijlijn uit voort? Hieruit, dat men niet begrijpt, dat de drieledige taak van het partij werk op het platteland *één ondeelbare* taak is. Hieruit, dat men niet begrijpt, dat men de taak van de strijd tegen de koelakken niet van de taak van de overeenkomst met den middelboer kan losmaken en deze beide taken niet van de taak, om de arme boeren tot het steunpunt van de partij op het platteland te maken ¹⁾).

1) Hieruit volgt, dat de afwijkingen van de juiste lijn een tweeledig gevaar voor het verbond van de arbeiders en de boeren doen ontstaan: het gevaar van de kant van hen, die, laat ons zeggen, de tijdelijke, buitengewone maatregelen ten opzichte van de graaninzameling in een blijvende of langdurige partij koers menen te kunnen omzetten en het gevaar van de kant van hen, die de opheffing van de buitengewone maatregelen menen te kunnen benutten, om aan den koelak de vrijheid te geven, en om de volledige vrijheid van de handel af te kondigen, zonder de regulering van de handel door de staatsorganen. Derhalve is voor de verzekering van de juiste lijn de strijd aan twee fronten noodzakelijk.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om op te merken, dat onze pers niet altijd deze regelen in acht neemt en soms een zekere eenzijdigheid aan den dag legt. Het komt b.v. voor, dat men diegenen ontmaskert, die de buitengewone maatregelen bij de graaninzameling, die een tijdelijk karakter

Wat moet men doen, opdat deze taken in de loop van ons dagelijks werk op het platteland niet van elkaar worden gescheiden?

Daartoe moet men op zijn minst zulk een leidende leuze geven, die al deze taken in één algemene formulering verenigt, die het dus verhindert, dat deze taken van elkaar losgemaakt worden.

Bestaat er in ons partij arsenaal zulk een formulering, zulk een leuze?

Ja, die bestaat. Zulk een formulering is de leuze van Lenin: „een overeenkomst met den middelboer tot stand weten te brengen, zonder ook maar een ogenblik de strijd tegen den koelak op te geven en alleen stevig op de dorpsarmoede steunen.”

Daarom schijnt mij deze leuze de meest doelmatige en meest omvattende leuze toe en moet zij *juist nu, juist onder de onderhavige verhoudingen* van het werk op het platteland op de voorgrond worden gebracht.

Gij houdt Lenins leuze voor een „oppositie”-leuze en vraagt in uw brief: *„Hoe kon het gebeuren, dat... deze oppositie-leuze op de 1ste Mei 1928 in de „Prawda” afgedrukt werd... hoe kan men het verschijnen van deze leuze in de kolommen van de „Praidda”, het orgaan van het Centraal-komit  van de K.P.S.U. verklaren: is*

dragen, in een blijvende koers van onze politiek willen omzetten en die daardoor de smytsjka in gevaar brengen. Dat is heel goed. Maar het is niet goed en niet juist, wanneer men niet tegelijkertijd voldoende aandacht schenkt aan degenen, en hen niet ontmaskert, die de smytsjka van de andere kant bedreigen, dat men hen niet ontmaskert, die voor de kleinburgerlijke anarchie terugwijken, die de verzwakking van de strijd tegen de kapitalistische elementen op het platteland en het instellen van de volledige handelsvrijheid eisen, zonder de regulerende rol van de staat, en die dus de smytsjka van de andere kant ondermijnen. Dat is een slecht ding. Dar is eenzijdigheid.

Het komt ook voor, dat men hen ontmaskert, die laat ons zeggen, de mogelijkheid en de doelmatigheid van het op hoger peil brengen van de individuele kleine en middelboerenbedrijven, die in het gegeven stadium de basis van de landbouw vormen, ontkennen. Dat is heel goed. Maar het is niet goed en onjuist, indien men niet tegelijkertijd hen ontmaskert, die de betekenis van de kolchozen en sowchozen verkleinen en niet zien, dat de taak van het op hoger peil brengen van het individuele kleine en middelboeren- bedrijf, praktisch aangevuld moet worden met de taak van het op hoger peil brengen van de kolchos- en sowchosopbouw. Dat is dan al eenzijdigheid.

Om het volgen van de juiste lijn te verzekeren, moet men de strijd *aan twee fronten* voeren en iedere eenzijdigheid van de hand wijzen.

dit slechts een technische vergissing, of is dit een kompromis met de oppositie in het vraagstuk van den middeïboer?" Dat is ongetwijfeld dreigende taal! En toch, wees voorzichtiger „bij een scherpe bocht" p.g. S., kom in uw ijver niet tot de gevolgtrekking, dat het publiceren van ons program, dat Lenins leuze ten volle bevestigt (een feit!), dat in hoofdzaak door Lenin (helemaal geen oppositie-element!) werd uitgewerkt en dat door het VUIstè Partij- tijkongres (eveneens geen oppositie-kongres!) werd aangenomen, *verboden* moet worden. Wat meer eerbied voor de bekende punten van ons program over de sociale groeperingen op het platteland! Wat meer eerbied voor de besluiten van ons VUIste Partijkongres, inzake de middelboeren!... Wat betreft uw frase over „het kompromis met de oppositie in het vraagstuk van den middeïboer", — Uk meen, dat het niet de moeite loont, deze frase te weerleggen: zij werd door u klaarblijkelijk uitgesproken, toen gij u had opgewonden. Gij wordt blijkbaar in de war gebracht door de omstandigheid, dat er in Lenins leuze en in het, op het VUIste Kongres aangenomen program van de K.P.S.U., wordt gesproken over *een overeenkomst* met den middeïboer, terwijl Lenin in zijn openingsrede op het VUIste Partijkongres over een *hecht verbond* met den middeïboer spreekt. Gij ziet daarin klaarblijkelijk een soort van tegenstrijdigheid. Mogelijk zijt gij zelfs geneigd te veronderstellen, dat de politiek van *overeenkomst* met den middeïboer zoiets als een verwijdering van de politiek van het *verbond* met den middeïboer is. Dat is niet juist, p.g. S. Dat is een grote vergissing. Zo kunnen alleen mensen denken, die de letters van de leuze kunnen lezen, maar tot de betekenis van de leuze niet weten door te dringen. Zo kunnen mensen denken, die de geschiedenis van de leuze van het verbond, van de overeenkomst met den middeïboer niet kennen. Zo kunnen alleen mensen denken, die in staat zijn te veronderstellen, dat Lenin, die in zijn openingsrede op het VUIste Kongres de politiek van een „hecht verbond" met den middeïboer verkondigd had, van zich zelf *afweek*, toen hij in een andere rede op *hetzelfde* Kongres en in het, op het VUIste Partijkongres aangenomen partijprogram zeide, dat wij thans de politiek van een „overeenkomst" met den middeïboer nodig hebben.

Waarom gaat het hier? Het gaat er hier om, dat Lenin en de partij in de vorm van het VUIste Partijkongres *geen enkel verschil* zagen tussen het begrip „overeenkomst” en het begrip „verbond”. Het gaat er om, dat Lenin overal, in al zijn redevoeringen op het VUIste Kongres een *gelijkheidstcken* plaatst tussen het begrip „verbond” en het begrip „overeenkomst”. Hetzelfde moet gezegd worden over de resolutie van het VUIste Kongres, „Over de verhouding tot den middelboer”, waar tussen het begrip „overeenkomst” en het begrip „verbond” een *gelijkheidstcken* wordt gezet. En daar Lenin en de partij de politiek van een overeenkomst met den middelboer niet als toevallig en snel voorbijgaand, doch als *van lange duur* beschouwen, hadden en hebben zij er alle reden voor om de politiek van een overeenkomst met den middelboer de politiek van het hechte verbond met hem te noemen en omgekeerd om de politiek van het hecht verbond met den middelboer de politiek van een overeenkomst met hem te noemen. Men behoeft slechts kennis te nemen van het stenografische verslag van het VUIste Partijkongres en de resolutie van dit Kongres over den middelboer, om zich hiervan te overtuigen. Ziehier een uittreksel der redevoering van Lenin op het VUIste Kongres.

„De slagen, die voor de koelakken bestemd waren, kwamen tengevolge van de onervarendheid van de sowjet-funktionarissen, ten gevolge van de moeilijkheden van het vraagstuk, zeer dikwijls op de middelboeren neer. Hier hebben wij buitengewoon veel kwaad gesticht. De in dit opzicht opgedane ervaring zal ons helpen om alles te doen, teneinde dit in de toekomst te vermijden. Hier hebben wij geen theoretische, maar een praktische taak voor ons. Gij weet heel goed, dat deze taak moeilijk is. Wij beschikken niet over die goederen, die wij den middelboer zouden kunnen aanbieden, — maar hij is een materialist, een praktisch man en eist konkrete, materiële goederen, die wij hem nu niet kunnen geven en zonder welke het land het misschien nog maanden zal moeten stellen tijdens de zware strijd, die thans de volledige overwinning belooft. Maar wij kunnen in onze administratieve praktijk veel doen: ons apparaat verbeteren, een einde maken aan een massa misbruiken. Wij kunnen en moeten de lijn van onze partij effenen en recht maken, de lijn, die op een onvoldoende wijze op het blok, op het *verbond*, op de *overeenkomst*¹⁾ met de middelboeren

i) Kursief van mij. *J. St.*

was gericht” („Het VUIste Partijkongres van de R.K.P.”, stenografisch verslag blz. 20).

Gij ziet, dat Lenin geen verschil maakt tussen „overeenkomst” en „verbond”.

En ziehier uittreksels uit de resolutie van het VUIste Kongres „Over dé verhouding tot de middelboeren”:

„De middelboeren met de koelakken verwarren, de tegen de koelakken gerichte maatregelen tot op deze of gene hoogte tot hen uitbreiden, — dat betekent op de meest grove wijze niet alleen alle dekreten van de Sowjet-macht en heel haar politiek, maar ook alle fundamentele beginselen van het kommunisme overtreden, die naar een *overeenkomst* van het proletariaat met de middelboeren, in de periode van de beslissende strijd van het proletariaat voor de omverwerping van de bourgeoisie, verwijzen, als één van de voorwaarden voor een pijnloze overgang naar het uit de weg ruimen van iedere uitbuiting. De middelboeren, die ten gevolge van de achterlijkheid van de landbouwtechniek vergeleken bij de industriële techniek, zelfs in de vooraanstaande kapitalistische landen, om van Rusland maar te zwijgen, betrekkelijk sterke economische wortels hebben, zullen zich nog een vrij lange tijd na het begin van de proletarische revolutie staande houden. Daarom moet de taktiek van de Sowjet-funktionarissen op het platteland, zowel als die der partijfunktionarissen, berekend zijn op een *langdurige periode van samenwerking* met de middelboeren . . .

. . . Een volkomen juiste politiek van de Sowjet-macht op het platteland, verzekert dus het *verbond* en een *overeenkomst* van het zegevierende proletariaat met de middelboeren . . .

. . . De politiek van de arbeiders- en boerenregering, en van de kommunistische partij, moet ook in de toekomst in deze *geest van een overeenkomst* van het proletariaat en de armste boeren met de middelboeren worden gevoerd”¹⁾. (Het VUIste Kongres van de R.K.P.”, stenografisch verslag, blz. 417—420).

Zoals gij ziet, maakt de resolutie eveneens geen verschil tussen „overeenkomst” en „verbond”.

Het zal niet overbodig zijn er op te wijzen, dat in deze resolutie van het VUIste Kongres geen enkel woord voorkomt over een „hecht verbond” met den middelboer. Betekent dit nu, dat de resolutie zich daardoor van de politiek van het „hechte verbond” met den middelboer verwijdt? Neen, dat betekent dit niet. Dat betekent slechts, dat de resolutie een gelijkheidsteken zet tussen

1) Kursief van mij. *J. St.*

het begrip „overeenkomst”, „samenwerking” en het begrip „hecht verbond”. Dat is ook begrijpelijk: er kan geen „verbond” met den middelboer be^e r een „overeenkomst” met hem en een verbond met' kan niet „hecht” zijn, wanneer er geen „langdurige’ ’ samenwerking met hem bestaan.

Dat zijn d a het VUIste Partijkongres hebben
 Een van •er „een hecht verbond” met den
 zich van deze „een hecht verbond” met den
 midd niet-ernstige veronder-
 stel] min en het VUIste Partij-
 kon^ ussen het begrip „overeen-
 komSv und”.

DerhaiK, .xer wil zijn van lege letterzifterij,
 wie in de zin van Lenins leuze wil doordringen, die over de dorps-
 armoede als steun, over een overeenkomst met den middelboer en
 over de strijd tegen de koelakken spreekt, die moet wel begrijpen, dat de
 politiek van een *overeenkomst* met den middelboer de politiek is van het
hechte verbond met hem.

Uw fout ligt hierin, dat gij de zakkenrollerstruc van de oppositie niet hebt
 begrepen en op haar provocatie bent ingegaan, en in de, door den
 tegenstander voor U uitgezette val bent geraakt. De valse munters van
 de oppositie schreeuwen en maken lawaai, terwijl zij verzekeren, dat zij
 voor Lenins leuze van een overeenkomst met den middelboer zijn,
 waarbij zij er provokatorisch op zinspelen, dat een „overeenkomst” met
 den middelboer één zaak en „een hecht verbond” met hem een andere
 zaak is. Daarmee willen zij twee vliegen in één klap slaan: ten eerste,
 hun werkelijk standpunt ten opzichte van de middelboeren maskeren,
 een standpunt, dat niet op een overeenkomst, maar op een „*breuk*” met
 den middelboer neerkomt (zie de bekende redevoering van den
 aanhanger van de oppositie Smirnow, die door mij op de XVIden
 Moskouse gouverne- mentspartijkonferentie werd geciteerd) ; ten
 tweede, — zij willen met het *schijnbare* verschil tussen „een
 overeenkomst” en een „verbond” de eenvoudigen van geest onder de
 bolsjewiki vangen, hen volledig in de war brengen en van Lenin afstoten.
 En wat doen in antwoord daarop sommigen van onze partij

genoten? In plaats van de bedriegers der oppositie het masker van het gelaat te rukken, in plaats van het overtuigende bewijs van hun bedrog van de partij aangaande hun werkelijk standpunt te leveren, — lopen zij zelf in de val, raken zij in de klem en laten zich van Lenin afstoten. De oppositie maakt rumoer over de leuze van Lenin, de oppositiemensen verwringen zich tot aanhangers van Lenins leuze — dat betekent, dat ik mij van deze leuze afzijdig moet houden, opdat men mij niet met de oppositie over één kam zal scheren, mij niet van een „kompromis met de oppositie” kan beschuldigen, — dat is de logika van deze partijgenoten.

Dat is echter niet het enige voorbeeld van de zakkenrollers- methoden van de oppositie. Neemt bijvoorbeeld de leuze van de zelfkritiek. Aan bolsjewiki kan het niet onbekend zijn, dat de leuze van de zelfkritiek de grondslag van onze partijactie is, het middel ter versterking van de proletarische diktatuur, de ziel van de bolsjewistische methode om kaders op te voeden. De oppositie maakt rumoer, waarbij zij verzekert, dat de leuze van de zelfkritiek door haar is uitgedacht, dat de partij deze leuze van de oppositie heeft overgenomen en dus voor de oppositie is gekapituleerd. Door zo op te treden, wil de oppositie minstens twee dingen bereiken: ten eerste voor de arbeidersklasse het feit verborgen te houden (en haar daarmee te misleiden) dat er tussen de zelfkritiek van de oppositie die de *verwoesting* van het partijwezen ten doel heeft, en de bolsjewistische zelfkritiek, die zich de *versterking* van het partijwezen ten doel stelt, een afgrond ligt; ten tweede, — enkele van de eenvoudigen van geest te vangen en hen er toe te brengen om de partij leuze betreffende de zelfkritiek te verwerpen

En hoe reageren sommigen van onze partijgenoten daarop? In plaats dat zij de spitsboeven van de oppositie het masker van het gelaat rukken en de leuze van de bolsjewistische zelfkritiek verdedigen, — geraken zij in de klem, laten zij zich van de leuze van de zelfkritiek verwijderen, dansen naar de pijpen van de oppositie en... kapituleren voor de oppositie, waarbij zij verkeerdelijk veronderstellen, dat zij zich van de oppositie afgrenzen.

Wij zouden een groot aantal van zulke voorbeelden kunnen geven.

Wij kunnen echter in ons werk naar niemand's pijpen dansen. Des te minder kunnen wij ons in ons werk laten leiden door datgene, wat de aanhangers van de oppositie van ons zeggen. Wij moeten onze eigen weg gaan en de zakkenrollersstreken van de oppositie en de fouten van sommigen van onze bolsjewiki, die op de provokatie van de aanhangers van de oppositie zijn ingegaan, uit de weg ruimen. Herinnert U de woorden van Marx: „Vervolg uw weg en laat de mensen praten!”

12 Juni 1928. „Prawda” Nr. 152.

3 Juli 1928.

OVER HET RECHTSE GEVAAR IN DE K.P.S.U, (b).

Redevoering op het Plenum van het Moskouse Comité en de Moskouse Kontrole Kommissie, gehouden op 19 Oktober 1928.

Ik meen, partijgenoten, dat men zich, om een beslissing te nemen inzake het vraagstuk van de rechtse afwijking, dat ons thans bezighoudt, in de eerste plaats van alle kleinigheden, persoonlijke momenten enz. moet afwenden. — Bestaat er bij ons in de partij een rechts, opportunistisch gevaar? Zijn er voor zulk een gevaar gunstige, objektieve verhoudingen aanwezig? Hoe moet men tegen dit gevaar strijden? — Ziehier de vraagstukken, waarvoor wij thans staan. Wij kunnen echter inzake dit vraagstuk geen beslissing nemen, als wij het niet van al die kleinigheden en bijkomstige elementen reinigen, die het aan alle kanten aankleven en die ons hinderen het wezen van het vraagstuk te begrijpen.

Partijgenoot Zapolski heeft ongelijk, als hij meent, dat het vraagstuk van de rechtse afwijking een toevallig vraagstuk is. Hij beweert, dat het volstrekt niet gaat om een rechtse afwijking, maar om achterklap, persoonlijke intriges enz. Laat ons voor een ogenblik aannemen, dat achterklap en persoonlijke intriges, zoals deze in iedere strijd voorkomen, ook hier een zekere rol spelen. Maar alles door achterklap te verklaren en wegens achterklap het wezen van het vraagstuk niet te zien, — dat betekent afwijken van de juiste, de Marxistische weg. Het is niet mogelijk, dat zulk een grote, oude, vast aaneengesloten organisatie, zoals de Moskouse organisatie ongetwijfeld is, door de inspanning van enige kwaad

sprekers of intriganten van onder tot boven in beroering en in beweging zou kunnen worden gebracht. Neen partijgenoten, zulke wonderen bestaan er niet op de wereld. Ik spreek er nog niet eens over, dat men de kracht en de macht van de Moskouse organisatie niet zo laag mag aanslaan. Het ligt voor de hand, dat hier diepere oorzaken hun werk hebben verricht, oorzaken die nóch met achterklap nóch met intriges iets gemeen hebben.

Ook partijgenoot Froentow heeft ongelijk, die, hoewel hij de aanwezigheid van het rechtse gevaar erkent, er evenwel niet zo'n waarde aan toekent, dat ernstige, zakelijke mensen er zich ernstig mee zouden kunnen bezighouden. Bij hem komt het er op neer, dat het vraagstuk van de rechtse afwijking een onderwerp is, waarmede zich wel praatjesmakers, maar geen zakelijke mensen bezighouden. Ik begrijp p.g. Froentow ten volle, hij wordt zó zeer door het dagelijkse praktische werk in beslag genomen, dat hij helemaal geen tijd heeft, over het perspectief van onze ontwikkeling na te denken. Maar dit betekent nog niet, dat wij het enge en zakelijke practicisme van enkele partij funktionarissen tot dogma van onze opbouw moeten maken. Gezonde zakelijkheid is een goede zaak, maar als zij het perspectief bij het werk verliest en haar werk niet aan de fundamentele lijn van de partij ondergeschikt maakt, — dan wordt dit een ongunstig verschijnsel. En intussen is het niet moeilijk te begrijpen, dat het vraagstuk van de rechtse afwijking een kwestie is van de fundamentele lijn van onze partij, dé kwestie n. 1. of het perspectief van de ontwikkeling, dat door onze partij op het XVde Kongres werd gegeven, juist of onjuist is.

Ook die partijgenoten hebben ongelijk, die bij de behandeling van het probleem van de rechtse afwijking dit toespitsen op de personen, die de rechtse afwijking vertegenwoordigen. Wijs ons de rechtsen of verzoeners aan, zeggen zij, noem de personen, opdat wij met hen kunnen afrekenen. Dat is een onjuiste wijze om het vraagstuk te stellen. Personen spelen natuurlijk een bepaalde rol. Maar het gaat hier niet om personen, doch om de verhoudingen, om de situatie, die het rechtse gevaar in de partij doen ontstaan. Men kan personen afzetten, maar dat betekent nog niet, dat wij daarmee de wortels van het rechtse gevaar in onze partij hebben

uitgerukt. Derhalve wordt door de personenkwestie de zaak niet beslist, hoewel deze ongetwijfeld ook van belang is. Ik kan niet nalaten, in verband hiermee een episode in herinnering te brengen, die einde 1919 en begin 1920 in Odessa plaats had, toen onze troepen, die het leger van Denikin uit de Oekraïne verjaagd hadden, de laatste overblijfselen van zijn troepen in het distrikt Odessa de genadeslag toebrachten. Een deel van de Roodarmisten zocht toen in Odessa verbetering naar de Entente; zij waren er van overtuigd, dat indien zij haar — de Entente — t'f pakken zouden krijgen, de oorlog afgelopen zou zijn. (*Algemeen# vrolijkheid*). Men kan zich voorstellen, dat de Roodarmisten iemand van de vertegenwoordigers van de Entente in Odessa hadden kunnen gevangen nemen. Maar daarmee zou natuurlijk het vraagstuk van de Entente niet tot oplossing zijn gebracht, omdat de wortels van de Entente niet in Odessa, maar in het wereldkapitalisme zijn gelegen, hoewel Odessa toen het laatste territorium van de Denikintroepen was. Hetzelfde kan men van sommigen onzer partijgenoten zeggen, die het vraagstuk van de rechtse afwijking op de personen toespitsen, die de rechtse afwijking vertegenwoordigen, terwijl zij de verhoudingen, die deze afwijking doen ontstaan, over het hoofd zien.

Wij moeten hier derhalve in de eerste plaats het gehele vraagstuk van de voorwaarden van het ontstaan van de rechtse en tevens van de „linkse” (Trotskistische) afwijking van de Leninistische lijn uiteenzetten.

De rechtse afwijking van het kommunisme betekent *onder de verhoudingen van het kapitalisme* de tendentie, de neiging bij een deel van de kommunisten, weliswaar een niet geformeerde en wellicht nog onbewuste, maar dan toch de neiging, om van de revolutionaire lijn van het Marxisme, naar de kant van de sociaal- democratie af te wijken. Als bepaalde kringen van kommunisten de doelmatigheid van de leuze „klasse tegen klasse” in de verkiezingsstrijd ontkennen, (Frankrijk), of tegen zelfstandige kandidaturen van de Kommunistische Partij optreden (Engeland), of de strijd tegen de „linkse” sociaal-demokratie niet willen verscherpen (Duitsland) enz. enz. — dan beteekent dit, dat er binnen de rijen

van de kommunistische partij mensen zijn ,die het kommunisme aan het sociaal-demokratisme trachten aan te passen. De overwinning van de rechtse afwijking in de kommunistische partijen van de kapitalistische landen, zou de ideologische verplettering van de kommunistische partijen en een geweldige versterking van het sociaal-demokratisme betekenen. En wat betekent een geweldige versterking van het sociaal-demokratisme? Dat betekent de versterking en bevestiging van het kapitalisme, want de sociaal- democratie is het hoofdstunpunt van het kapitalisme binnen de arbeidersklasse. De overwinning van de rechtse afwijking in de kommunistische partijen van de kapitalistische landen voert dus tot het aanwassen van voorwaarden, die voor *het behoud* van het kapitalisme noodzakelijk zijn.

De rechtse afwijking van het kommunisme, betekent *onder de verhoudingen van de sowjet^ontwikkeling*, waar het kapitalisme reeds is omverge worpen, maar waar zijn wortels nog niet zijn uitgerukt, de tendentie, de neiging bij een deel van de kommunisten, weliswaar een niet geformeerde en wellicht nog onbewuste, maar dan toch de neiging, om van de generale lijn van onze partij, naar de kant van de burgerlijke ideologie af te wijken. Wanneer sommige kringen onzer kommunisten de partij van de besluiten van het XVde Kongres trachten af te brengen en de noodzakelijkheid van de aanval op de kapitalistische elementen op het platteland ontkennen, of de eis stellen, onze industrie in te krimpen, omdat zij het tegenwoordige tempo harer ontwikkeling verderfelijk voor het land achten, of de doelmatigheid van het verstrekken van middelen voor de kolchozen en sowchozen ontkennen, omdat zij dit (de assignatie) als weggeworpen geld beschouwen, of de doelmatigheid van de strijd tegen het burokratisme op grond der zelfkritiek ontkennen, omdat zij Veronderstellen, dat de zelfkritiek ons apparaat doet wankelen, of een verzachting van het monopolie van buitenlandse handel eisen enz. enz. — dan betekent dit, dat er in de rijen van onze partij mensen zijn, die trachtten, misschien zonder het zelf te merken, onze socialistische opbouw aan de smaak en de behoeften van de „sowjet”-bourgeoisie aan te passen. De overwinning van de rechtse afwijking in onze partij zou een ge

weldige versterking van de kapitalistische elementen in ons land betekenen. En wat betekent de versterking van de kapitalistische elementen in ons land ? Dat betekent de verzwakking van de proletarische diktatuur en het vergroten van de kansen op herstel van het kapitalisme. De overwinning van de rechtse afwijking in onze partij, zou dus het aanwassen van de voorwaarden, die *voor het herstel* van het kapitalisme in ons land noodzakelijk zijn, betekenen.

Bestaan er bij ons, in ons Sowjet-land, voorwaarden, die het herstel (de restauratie) van het kapitalisme *mogelijk* maken? Ja, die bestaan. Dat kan misschien vreemd lijken, partijgenoten, maar het is een feit. Wij hebben het kapitalisme omvergeworpen, de diktatuur van het proletariaat ingesteld en ontwikkelen nu in een versneld tempo onze socialistische industrie, terwijl wij het boerenbedrijf zich daarbij doen aansluiten. Maar wij hebben de wortels van het kapitalisme nog niet uitgerukt. Waar zijn deze wortels genesteld? Zij zijn genesteld in de warenproductie, in het kleinbedrijf in de stad en vooral op het platteland. De kracht van het kapitalisme is, zoals Lenin zegt „gelegen in de kracht van het *kleinbedrijf*, want er is helaas nog veel, zeer veel kleinbedrijf overgebleven, het kleinbedrijf kweekt evenwel onophoudelijk, iedere dag, ieder uur, elementair, op massale schaal, kapitalisme en bourgeoisie” (zie Deel XXV, blz. 173, „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”). Het is duidelijk, dat aangezien het kleinbedrijf bij ons een massaal en zelfs overheersend karakter draagt, en het voortdurend en in massale omvang, vooral onder de verhoudingen van de N.E.P., kapitalisme en bourgeoisie kweekt — er bij ons voorwaarden bestaan, die het herstel van het kapitalisme *mogelijk maken*.

Zijn bij ons, in ons Sowjet-land, de middelen en krachten aanwezig, die nodig zijn, om de *mogelijkheid* van een herstel van het kapitalisme te vernietigen, te likwideren? Ja, die zijn aanwezig. En daarop berust namelijk de juistheid van Lenin's stelling over de *mogelijkheid* van de opbouw* van de volledige socialistische maatschappij in de U.S.S.R. Noodzakelijk hiertoe is de verankering van de proletarische diktatuur, de versterking van het ver

bond van de arbeidersklasse met de boeren, de ontwikkeling van onze kommandoposten onder het gezichtspunt van de industrialisatie van het land, het snelle tempo van ontwikkeling der industrie, de elektrifikatie van het land, de overgang van de gehele volkshuishouding naar een nieuwe, technische grondslag, het op massa- schaal organiseren van de boeren in koöperaties, en het verhogen van de oogstopbrengst van hun bedrijf, de geleidelijke vereniging van de individuele boerenbedrijven tot maatschappelijke bedrijven, de ontwikkeling van de sowchozen, de beperking en overwinning van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland enz. enz.

Ziehier, wat Lenin hierover zegt:

„Zolang wij in een land van kleine boeren leven, is er voor het kapitalisme in Rusland een steviger economische grondslag dan voor het kommunisme. Dat moet men zich goed inprenten. Ieder, die het leven op het platteland, vergeleken bij het leven in de stad, aandachtig gadeslaat, weet, dat wij de wortels van het kapitalisme niet hebben uitgerukt en het fundament, de grondslag van den binnenlandsen vijand niet hebben ondermijnd. Deze laatste klemt zich vast aan het kleinbedrijf en om dit te ondermijnen is er slechts één middel — de huishouding van het land, de landbouw daarbij inbegrepen, naar een nieuwe, technische grondslag over te brengen, naar de technische grondslag van het moderne grootbedrijf. Zulk een grondslag levert alleen de elektriciteit. Kommunisme — dat is Sowjet-macht H-elektrifikatie van het gehele land. Anders blijft het land een land van kleine boeren en het is nodig, dat wij dit duidelijk inzien. Wij zijn zwakker dan het kapitalisme, niet alleen op wereldschaal, maar ook binnenslands. Dat is aan allen bekend. Wij hebben dit ingezien en wij zullen het zo ver brengen, dat de economische grondslag niet meer op de kleine boeren, maar op de groote industrie zal berusten. Alleen dan, wanneer het land geëlektrificeerd zal zijn, wanneer onder de industrie, de landbouw en het transport de technische grondslag van een moderne grootindustrie zal gelegd zijn, — alleen dan zullen wij definitief overwinnen" (Lenin: Komplete Werken, Deel XXVI, „Slotwoord op het VIIIste Alrussische Sowjet-kongres" blz. 46—47).

Hieruit volgt ten eerste, dat, zolang wij nog in een land van kleine boeren leven, zolang wij de wortels van het kapitalisme nog niet hebben uitgerukt, er voor het kapitalisme een steviger economische grondslag is dan voor het kommunisme. Het komt voor, dat de boom geveld wordt, maar de wortels niet worden geroid;

de krachten waren niet toereikend. En hieruit vloeit de *mogelijkheid* voort van het herstel van het kapitalisme in ons land.

Hieruit volgt ten tweede, dat bij ons, behalve de mogelijkheid van herstel van het kapitalisme, ook *de mogelijkheid van de overwinning van het socialisme aanwezig is*, want wij *kannen de mogelijkheid* van het herstel van het kapitalisme vernietigen, wij kunnen de wortels van het kapitalisme uitrukken en definitief de overwinning op het kapitalisme behalen, *indien* wij de elektrifikatie van het land intensief voortzetten, *indien* wij onder de industrie, de landbouw en het transport de technische basis van de moderne grootindustrie leggen. En hieruit vloeit de *mogelijkheid* van de overwinning van het socialisme in ons land voort.

Hieruit volgt tenslotte, dat men het socialisme niet alleen in de industrie kan opbouwen, terwijl men de landbouw aan de willekeur van een anarchische ontwikkeling overlaat, er van uitgaande, dat het dorp de stad „vanzelf zal volgen”. Het voorhanden zijn van een socialistische industrie in de stad, is de hoofdfactor voor de socialistische omvorming van het platteland. Maar dat wil nog niet zeggen, dat deze faktor geheel en al voldoende is. Wil de socialistische stad tot het einde toe het boerendorp achter zich aanvoeren, dan moet noodzakelijkerwijs, zoals Lenin zeide, „de huishouding van het land, de *landbouw daarbij inbegrepen*, op een nieuwe technische grondslag worden overgebracht, op de technische grondslag van het moderne grootbedrijf”.

Maar is dit citaat van Lenin niet in tegenspraak met een ander citaat van hem, dat „de N.E.P. ons ten volle de *mogelijkheid* voor het bouwen van het fundament van de socialistische economie verzekert?” Neen, het is er niet mee in tegenspraak. Integendeel, het ene valt volkomen met het andere samen. Lenin zegt allerminst, dat de N.E.P. ons het socialisme in zijn voleindigde vorm zal geven. Lenin zegt slechts, dat de N.E.P. ons de *mogelijkheid* verzekert voor het bouwen van het fundament van de socialistische economie. Er is een groot onderscheid tussen de *mogelijkheid* van de opbouw van het socialisme en *zijn werkelijke opbouw*. Men mag de mogelijkheid niet met de werkelijkheid verwisselen. Juist om deze mogelijkheid tot werkelijkheid te doen worden, stelt Lenin

in het grote citaat, de elektrificatie van het land en het stellen van de industrie, de landbouw en het transport op de technische grondslag van de moderne grootindustrie voor, als de voorwaarde voor de definitieve overwinning van het socialisme.

Maar het is onmogelijk, deze voorwaarde voor de opbouw van het socialisme in één of twee jaar te verwezenlijken. Men kan niet in één of twee jaar het land industrialiseren, een machtige industrie opbouwen, de miljoenenmassa's van de boeren in koöperaties organiseren, een nieuwe technische grondslag onder de landbouw aanbrengen, de individuele boerenbedrijven in grote kollektieve bedrijven verenigen, de sowchozen ontwikkelen, de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland beperken en overwinnen. Daartoe zijn jaren en jaren van ingespannen, opbouwende arbeid van de proletarische diktatuur nodig. En zolang dit niet is gedaan — en dat kan niet ineens worden gedaan, — blijven wij nog steeds een land van kleine boeren, waar de kleine produktie voortdurend en op massale schaal kapitalisme en bourgeoisie voortbrengt en waar het gevaar van herstel van het kapitalisme van kracht blijft. En aangezien het proletariaat niet in een luchtledige ruimte leeft, maar in het werkelijke en reële leven zelf met al zijn verscheidenheid, — wordt het door de, op de grondslag van de kleine produktie ontstaande burgerlijke elementen „van alle kanten door een kleinburgerlijke sfeer omgeven, die het doordringt, het demoraliseert en die bestendig binnen-het proletariaat terugval in kleinburgerlijke karakterloosheid, verbrokkeling, individualisme, overgang van geestdrift naar moedeloosheid doet ontstaan” (*Lenin*, Deel XXV, blz. 190, „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommunisme”) en brengen die elementen op deze wijze zekere weifelingen en wankelingen in het proletariaat en zijn partij.

Ziehier, waar de wortel en de grondslag liggen van alle mogelijke weifelingen en afwijkingen van de Leninistische lijn in de gelederen van onze partij.

Ziehier, waarom men het vraagstuk van de rechtse of van de „linkse” afwijking in onze partij, niet als een vraagstuk van geringe betekenis mag beschouwen.

Waarin is het gevaar van de *rechtse*, openlijk opportunistische

afwijking in onze partij gelegen? In het feit, dat zij de kracht van onze vijanden, de kracht van het kapitalisme *onderschat*, het gevaar van een herstel van het kapitalisme niet ziet, het mechanisme van de klassenstrijd onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat niet 'begrijpt, en daarom zo gemakkelijk tot concessies aan het kapitalisme bereid is, de eis stelt om het ontwikkelings- tempo van onze industrie te verminderen, de toestand voor de kapitalistische elementen op het platteland en in de stad te verlichten, het vraagstuk van de kolchozen en de sowchozen op de achtergrond te schuiven, het monopolie van de buitenlandse handel te verzachten enz. enz. Het lijdt geen twijfel, dat de overwinning van de rechtse afwijking in onze partij de krachten van het kapitalisme zou ontketenen, de revolutionaire positie van het proletariaat ondermijnen en de kansen op herstel van het kapitalisme in ons land verhogen.

Waarin ligt het gevaar van de „linkse” (Trotskistische) afwijking in onze partij ? In het feit, dat zij de kracht van onze vijanden, van het kapitalisme *overschat*, alleen de mogelijkheid van het herstel van het kapitalisme ziet, evenwel niet de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme met de krachten van ons land, dat zij in wanhoop vervalt en genooddaakt is, zich met gepraat over Thermidorianisme in onze partij te troosten. Uit de woorden van Lenin, dat „zolang wij in een land van kleine boeren leven, er voor het kapitalisme in Rusland een steviger economische grondslag aanwezig is, dan voor het kommunisme”, uit deze woorden van Lenin, maakt de „linkse” afwijking de onjuiste gevolgtrekking, dat het in de U.S.S.R. in het geheel niet mogelijk is, het socialisme op te bouwen, dat er van de boeren niets terechtkomt, dat de idee van het verbond van de arbeidersklasse met de boeren een verouderde idee is, dat indien de hulp van de overwinnende revolutie in het Westen niet op tijd komt, de diktatuur van het proletariaat in de U.S.S.R. ten val moet komen of ontaarden, dat indien het fantastische plan van de superindustrialisatie niet wordt aangenomen, zij het ook tot de prijs van een breuk met de boeren, de zaak van het socialisme in de U.S.S.R. als verloren moet worden beschouwd. Vandaar het avonturisme in de politiek van de „linkse” •

afwijking. Vandaar de „bovenmenselijke” sprongen in de politiek. Het lijdt geen twijfel, dat de overwinning van de „linkse” afwijking in onze partij er toe zou leiden, dat de arbeidersklasse van haar boeren-basis werd afgescheurd, zou leiden tot de breuk van de voorhoede der arbeidersklasse met de overige arbeidersmassa, — bijgevolg tot de nederlaag van het proletariaat en tot het vergemakkelijken van de voorwaarden voor het herstel van het kapitalisme.

Zoals gij ziet, leiden deze beide gevaren, zowel het „linkse” als het rechtse, deze beide afwijkingen van de Leninistische lijn, zowel de rechtse als de „linkse”, zij het ook van verschillende kanten, tot precies hetzelfde resultaat.

Welk gevaar van deze beide is het ergste? Ik ben van mening, dat beide even erg zijn. Het onderscheid tussen deze afwijkingen ligt, gezien van het standpunt van de succesvolle strijd daartegen, hierin, dat de „linkse” afwijking in het onderhavige moment duidelijker is aan de partij, dan de rechtse afwijking. De omstandigheid, dat er bij ons reeds enige jaren een intensieve strijd wordt gevoerd tegen de „linkse” afwijking, deze omstandigheid kon natuurlijk niet spoorloos aan de partij voorbijgaan. Het is duidelijk, dat de partij in de jaren van strijd tegen de „linkse”, Trotskistische afwijking veel geleerd heeft en dat zij niet zo licht meer door „linkse” frasen om de tuin kan worden geleid. Wat het rechtse gevaar betreft, dat ook vroeger bestond en dat tegenwoordig, met het oog op het sterker worden van de kleinburgerlijke anarchie, in verband met de graaninzamelingskrisis van het vorige jaar, meer naar voren komt, — ben ik van mening, dat dit gevaar aan bepaalde lagen van onze partij niet zo duidelijk is. Het is daarom onze taak, om zonder ook maar in het minst de strijd tegen het „linkse”, Trotskistische gevaar te verzwakken, de nadruk te leggen op de strijd tegen de rechtse afwijking en alle maatregelen te nemen, om het gevaar van deze afwijking aan de partij even duidelijk te doen zijn als het Trotskistische gevaar dit reeds is.

Het vraagstuk van de rechtse afwijking zou bij ons misschien niet zo brandend zijn, als dit thans het geval is, ware het niet verbonden met het vraagstuk van de *moeilijkheden* van onze ont

wikkeling. Maar het gaat er nu juist om, dat het voorhanden zijn van de rechtse afwijking, de moeilijkheden van onze ontwikkeling kompliceert en het o verwinnen van deze moeilijkheden belemmert. Maar juist, omdat het rechtse gevaar de strijd voor de overwinning van de moeilijkheden verzwaart, juist daarom krijgt voor ons het vraagstuk van het overwinnen van het rechtse gevaar een bijzonder belangrijke betekenis.

Twee woorden over het karakter van onze moeilijkheden. Men dient in het oog te houden, dat onze moeilijkheden geen moeilijkheden van stilstand of verval zijn. Er zijn moeilijkheden bij verval van de volkshuishouding of bij haar stilstand, waarbij de mensen hun best doen de stilstand minder pijnlijk of het verval van de volkshuishouding minder diep te maken. Onze moeilijkheden hebben met dezulke niets gemeen. De karakteristieke trek van onze moeilijkheden ligt hierin, dat zij moeilijkheden van de *opgang*, moeilijkheden van de groei zijn. Als er bij ons over moeilijkheden wordt gesproken, is er in de regel sprake van de kwestie, met hoeveel procent de industrie moet worden *versterkt*, met hoeveel procent het zaaioppervlak moet worden *uitgebreid*, met hoeveel poed de oogstopbrengst moet worden *verhoogd* enz. enz. En juist omdat onze moeilijkheden, moeilijkheden van de opgang zijn en niet van stilstand of verval, juist daarom behoeven zij voor de partij geen bijzonder gevaar te vormen. Maar moeilijkheden blijven toch moeilijkheden. En omdat voor het overwinnen van moeilijkheden de inspanning van alle krachten nodig is, standvastigheid en uithoudingsvermogen noodzakelijk zijn en niet iedereen over voldoende standvastigheid en uithoudingsvermogen beschikt, hetzij omdat men oververmoeid of uitgeput is, of omdat men er de voorkeur aan geeft kalmer, zonder strijd en onrust te leven, — beginnen juist hier de weifelingen, wankelingen en zwenkingen naar de kant van de weg van de minste weerstand, het gepraat over de vermindering van het ontwikkelingstempo van de industrie, het verlichten van de toestand voor de kapitalistische elementen, het afwijzen van de kolchozen en sowchozen en in het algemeen van alles, wat buiten het terrein treedt van de gewone en rustige omgeving van het dagelijkse werk. Wij kunnen echter niet voor

waarts schrijden, zonder de moeilijkheden, die voor ons staan te overwinnen. Maar om deze moeilijkheden te overwinnen, moet er in de eerste plaats tegen het rechtse gevaar gestreden worden, moet in de eerste plaats de rechtse afwijking overwonnen worden, die de strijd tegen de moeilijkheden remt en die de wil van onze partij, tot de strijd ter overwinning van de moeilijkheden, tracht te ondermijnen. Het gaat hier natuurlijk om de werkelijke strijd tegen de rechtse afwijking en niet om die met de mond, niet om een strijd op papier. Er zijn bij ons in de partij mensen, die er niet afkerig van zijn, ter wille van de zuivering van hun geweten, de strijd tegen het rechtse gevaar te verkondigen op de wijze zoals de priesters soms „Halleluja”, „Halleluja” roepen, maar die geen maatregelen, maar dan ook geen enkele praktische maatregel nemen, om de strijd tegen de rechtse afwijking naar behoren te voeren en deze afwijking metterdaad te overwinnen. Zulk een stroming wordt bij ons de *verzoeningsgezinde* stroming tegenover de rechtse, openlijk opportunistische afwijking genoemd. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat de strijd tegen zulk een soort verzoeningsgezindheid een bestanddeel uitmaakt van de algemene strijd tegen de rechtse afwijking, tegen het rechtse gevaar. Want het is niet mogelijk de rechtse, opportunistische afwijking te overwinnen, indien men niet systematisch strijdt tegen de verzoeningsgezindheid, die de opportunisten onder haar vleugels verbergt.

Het vraagstuk van de dragers van de rechtse afwijking is ongetwijfeld van belang, — hoewel het de zaak niet beslist. Wij hadden de gelegenheid met de dragers van het rechtse gevaar in de onderste partij organisaties in botsing te komen, het vorige jaar tijdens de graaninzamelingskrisis, toen een gehele reeks kommunisten in de distrikten en de dorpen tegen de politiek van de partij optraden en zó ver gingen, een verbond met de koelakken-elementen aan te gaan. Gij weet, dat dit soort elementen in het voorjaar van dit jaar uit de partij werd gezet, waarvan in het bekende dokument van het Centraal-Komitee van onze partij in Februari van dit jaar speciaal gewag werd gemaakt. Het zou echter onjuist zijn te zeggen, dat er bij ons geen dergelijke elementen in de partij zijn gebleven. Gaan wij hoger, tot de distrikts- en gouvernements-

organisaties van de partij en verdiepen wij ons wat meer in het sowjet- en koöperatieapparaat, dan zouden wij hier zonder moeite dragers van het rechtse gevaar en van de verzoeningsgezindheid hiertegenover kunnen vinden. Bekend zijn de „brieven”, „verklaringen” en andere dokumenten van een reeks funktionarissen van ons partij- en sowjetapparaat, waarin de neiging tot de rechtse afwijking in al haar beslistheid tot uiting kwam. Gij weet, dat er in het stenogram van het Juli-plenum van het Centraal-Komitee, van deze brieven en dokumenten gewag werd gemaakt. Gaan wij nog hoger en nemen wij het Centraal-Komitee onder het oog, dan moet men erkennen, dat er ook onder de leden van het C. K. enkele, weliswaar zeer onbetekenende elementen van verzoeningsgezindheid tegenover het rechtse gevaar aanwezig zijn. Het stenogram van het Juli-plenum van het G. K. is er een rechtstreeks bewijs van. Wel, en hoe staat het in het Politieke Bureau? Is er in het Politieke Bureau ook de een of andere afwijking? Er zijn bij ons in het Politieke Bureau noch rechtsen, noch linksen, noch verzoeners. Dit moet met alle beslistheid worden gezegd. Het is tijd om een einde te maken aan de achterklap over de aanwezigheid van een rechtse afwijking of een verzoeningsgezinde houding in het Politieke Bureau van ons C. K., achterklap die door kwaadwillige tegenstanders van de partij en door allerlei soort oppositie- elementen wordt verbreed. Zijn er weifelingen en wankelmoedigheid in de Moskouse organisatie of in haar spits, in het Moskouse komitee, geweest? Ja, die zijn er geweest. Het zou dom zijn thans te beweren, dat er geen wankelmoedigheid en weifelingen zijn geweest. De oprechte redevoering van p.g. Penjkow is er een rechtstreeks bewijs van. P.g. Penjkow is niet een onbetekenend iemand in de Moskouse organisatie en in het Moskouse komitee. Gij hebt gehoord, hoe hij ronduit en openlijk zijn fouten met betrekking tot een gehele reeks van de belangrijkste vraagstukken van onze partijpolitiek heeft erkend. Dit betekent natuurlijk niet, dat het Moskouse komitee in zijn geheel aan weifelingen onderhevig is geweest. Neen, dat betekent het niet. Een dokument als de oproep van het Moskouse komitee aan de leden van de Moskouse organisatie in Oktober van

dit jaar, getuigt er op onaanvechtbare wijze van, dat het het Moskouse komitee is gelukt, de weifelingen van sommige zijner leden te overwinnen. Ik twijfel er niet aan, dat het aan de leidende kern van het Moskouse komitee zal gelukken, de zaak definitief recht te zetten.

Sommige partijgenoten zijn ontevreden over het feit, dat in deze zaak de distriktsorganisaties hebben ingegrepen en de kwestie opwierpen van het likwideren van de fouten en weifelingen van deze of gene leiders van de Moskouse organisatie. Ik weet niet, Waardoor men zulk een ontevredenheid kan rechtvaardigen. Wat kan er voor slechts in gelegen zijn, dat de distriktsactivisten van de Moskouse organisatie hun stem verhieven en het likwideren van de fouten en weifelingen eisten? Verloopt ons werk soms niet in het teken van de zelfkritiek van onderop? Is het soms geen feit, dat de zelfkritiek de aktiviteit van de partij en in het algemeen van de proletarische massa's verhoogt? Wat is er hier voor slechts of gevaarlijks, indien de distriktsactivisten toonden voor hun taak berekend te zijn?

Is het Centraal-Komitee juist opgetreden toen het in deze zaak ingreep? Ik ben van mening, dat het C. K. juist heeft gehandeld. P.g. Berzin meent, dat het C. K. scherp optreedt, wanneer het de kwestie stelt van het vervangen van één van de distriktsleiders, tegen wien de distriktsorganisatie opkwam. Dat is volkomen onjuist. Ik zou p.g. Berzin aan enige episodes van het jaar 1919 of 1920 willen herinneren, toen enige leden van het Centraal-Komitee, die enkele, naar mijn mening niet zeer ernstige fouten ten opzichte van de partijlijn hadden gemaakt, op voorstel van Lenin voorbeeldig werden gestraft, waarbij één van hen naar Toerkestan werd gezonden en de andere daarvoor bijna met royement uit het Q K. moest boeten. Had Lenin gelijk om zó op te treden? Ik meen, dat hij volkomen gelijk had. In het C. K. was destijds de toestand niet dezelfde als thans. De helft van het C. K. volgde toenmaals Trotski en in het C. K. zelf was de toestand niet stabiel. Tegenwoordig treedt het C. K. onvergelijkelijk zachtmoediger op. Waarom? Zouden wij soms goedhartiger dan Lenin willen zijn? Neen, daar gaat het niet om. Het gaat er om, dat de positie van het

C. K., thans stabiel is dan toenmaals en het C. K. thans in de gelegenheid is, zachtmoediger op te treden. Ook P.g. Sacharow heeft ongelijk, als hij beweert, dat het C. K. met zijn ingrijpen te laat kwam. Hij heeft ongelijk, omdat hij klaarblijkelijk niet weet, dat het ingrijpen van het C. K., precies gezegd, in de maand Februari van dit jaar begonnen is. P.g. Sacharow kan zich daarvan overtuigen, indien hij dit wenst. Het is waar, dat het ingrijpen van het C. K. niet terstond positieve resultaten heeft opgeleverd. Maar het zou zonderling zijn, het C. K. hiervan de schuld te geven.

Konkhisies: 1) het rechtse gevaar is een ernstig gevaar in onze partij, Want het is in de sociaal-ekonomische situatie van ons land geworteld; 2) het gevaar van de rechtse afwijking wordt groter door het aanwezig zijn van moeilijkheden, die onmogelijk overwonnen kunnen worden, zonder de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid daartegenover te overwinnen; 3) in de Moskouse organisatie waren weifelingen en wankelingen en elementen van onstandvastigheid aanwezig; 4) de kern van het Moskouse komitee heeft met behulp van het C. K. en de distriktsaktivisten alle maatregelen genomen om de weifelingen te likwideren; 5) het lijdt geen twijfel, dat het aan het Moskouse komitee zal gelukken, de vroegere fouten te overwinnen; 6) de taak ligt hierin, de interne strijd te likwideren, de Moskouse organisatie aaneen te smeden en met sukses de verkiezingen in de cellen te houden, op grond van het ontplooiën van de zelfkritiek. (*Applaus*).

OVER DE RECHTSE AFWIJKING IN DE K.P.S.U. (b).

*Uit de redevoering op het Plenum van het Centraal-Konlitee
van de K.P.S.U. (b) in April 1929.*

1. DE KLASSENVERSCHUIVINGEN EN ONZE MENINGSVERSCHILLEN.

Waaruit bestaan onze meningsverschillen, waarmee houden zij verband ? Zij houden in de eerste plaats verband met het vraagstuk van de klassenverschuivingen, die in de laatste tijd, zowel in ons land als in de kapitalistische landen, plaats vinden. Sommige partijgenoten zijn van mening, dat de meningsverschillen in onze partij een toevallig karakter dragen. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is absoluut niet juist. De meningsverschillen in onze partij zijn ontstaan op de bodem van de klassenverschuivingen, op de bodem van die verscherping van de klassenstrijd, die zich in de laatste tijd voltrekt en een omkeer in de ontwikkeling teweegbrengt. De hoofdfout van de groep van p.g. Boecharin ligt in het feit, dat zij deze verschuivingen en deze omkeer niet ziet en ze niet wil opmerken. Daarmee wordt eigenlijk ook het niet-begrijpen van de nieuwe taak van de partij en de Komintern verklaard, wat een karakteristieke trek van de nieuwe oppositie is.

Hebt gij opgemerkt, partijgenoten, dat de leiders van de nieuwe oppositie, in hun redevoeringen op het plenum van het Centraal- Komitee en de Centrale-Kontrole-Kommissie, het vraagstuk van

de klassenverschuivingen in ons land volkomen links hebben laten liggen, met geen enkel woord aan de verscherping van de klassenstrijd hebben herinnerd en zelfs geen verwijderde zinspeling hebben gemaakt op het feit, dat onze meningsverschillen juist verband houden met deze verscherping van de klassenstrijd? Zij hebben over alles gesproken, zowel over de filosofie als over de theorie, maar zij hebben geen enkel woord gezegd over de klassenverschuivingen, die de oriëntatie en de praktijk van onze partij in het gegeven moment bepalen. Waardoor laat zich dit vreemde verschijnsel verklaren? Misschien door vergeetachtigheid? Natuurlijk niet! Politici kunnen de hoofdzaak niet vergeten. Het laat zich verklaren, doordat zij de nieuwe revolutionaire processen niet zien en niet begrijpen, die zich thans, zowel in ons land, als ook in de kapitalistische landen, voltrekken. Het laat zich verklaren, doordat zij de hoofdzaak, namelijk de klassenverschuivingen over het hoofd hebben gezien, die een politikus niet over het hoofd mag zien. Daardoor laat zich ook de verwarring en de hulpeloosheid verklaren, die de nieuwe oppositie tegenover de nieuwe taak van onze partij aan de dag legt.

Herinnert U de laatste gebeurtenissen in onze partij. Herinnert U de leuzen, die de partij in de laatste tijd heeft gegeven in verband met de nieuwe klassenverschuivingen in ons land. Ik spreek over leuzen, als de leuze van de *zelfkritiek*, de leuze van de *verscherping van de strijd tegen het bureaucratisme en voor de zuivering van het sowjet-apparaat*, de leuze van de *organisatie van nieuwe economische kaders en van rode specialisten*, de leuze van de *versterking van de kolchos- en sowchos-beweging*, de leuze van de *aanval op den koelak*, de leuze van de *verlaging van de zelf-kosten* en van de *grondige verbetering van de praktijk van het vakverenigingswerk*, de leuze van de *zuivering van de partij* enz. Sommigen onzer partijgenoten leken deze leuzen buitensporig en duizelingwekkend toe. Intussen is het duidelijk, dat deze leuzen op het huidige ogenblik de meest noodzakelijke en aktuele van de partij zijn.

Het begon hiermee, dat wij in verband met affaire van Sjachty op nieuwe manier de kwestie van de nieuwe economische kaders

stelden, de kwestie van het opleiden van rode specialisten, voortkomende uit de arbeidersklasse, om de oude specialisten te vervangen. Wat trad in verband met de affaire van Sjachty aan het licht? Er trad aan het licht, dat de bourgeoisie nog lang niet verpletterd is, dat zij de sabotage van onze economische opbouw organiseert en nog verder zal organiseren, dat onze economische, onze vakverenigings- en gedeeltelijk ook onze partijorganisaties het ondermijningswerk van onze klassenvijanden over het hoofd hebben gezien, dat het dus nodig is, onze organisaties te versterken en uit alle macht, met alle middelen, te verbeteren, door hun klassewaakzaamheid te ontwikkelen en te versterken.

In verband hiermee spitste zich ook de kwestie over de leuze van de *zelfkritiek* toe. Waarom? Omdat onze economische, vakverenigings- en partijorganisaties niet verbeterd kunnen worden, omdat de opbouw van het socialisme niet voorwaarts kan schrijden en de sabotage van de bourgeoisie niet de kop kan worden ingedrukt, zonder alzijdig de kritiek en de zelfkritiek te ontwikkelen, zonder het werk van onze organisaties onder de kontrôle van de massa te stellen. Het is immers een feit, dat er niet alleen in de kolengebieden sabotage werd en wordt gepleegd, maar ook op het gebied van de metaal- en de oorlogsindustrie, zowel als in de N.K.P.S. *), in de goud- en platina-ontginningen enz. enz. Vandaar de leuze van de zelfkritiek.

Verder hebben wij, in verband met de moeilijkheden bij de graaninzamelingen, in verband met de aktie van de koelakken tegen de Sowjet-prijspolitiek, de kwestie van een alzijdige ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen, van de aanval op den koelak, van de organisatie van de graaninzamelingen door middel van druk op de welgestelde koelakkelementen, krachtig aangepakt. Wat trad er bij de moeilijkheden bij de graaninzamelingen aan het licht? Er trad aan het licht, dat de koelak niet slaapt, dat de koelak groeit en het ondermijnen van de politiek van de Sowjetmacht organiseert, maar dat onze partij-, sowjet-, en koöperatieve organisaties — in ieder geval een deel daarvan — öf den vijand niet zien, öf zich bij hem aanpassen, inplaats van tegen hem te strijden.

i) N.K.P.S. = Volkskommissariaat van het verkeerswezen. — *Red.*

Vandaar de nieuwe toespitsing van de leuze van de zelfkritiek, van de leuze van de kontrôle en de verbetering van onze partij-, koöperatieve en in het algemeen van onze inzamelingsorganisaties.

Verder ontstond, in verband met de nieuwe taak van de rekon- struktie der industrie en de landbouw op de grondslag van het socialisme, de leuze van de systematische verlaging van de zelf- kosten, van de versterking van de arbeidsdiscipline, van het ontplooiën van de socialistische wedijver, enz. Deze taken eisten een herziening van de gehele praktijk van de vakverenigingen en van het Sowjet-apparaat, een grondige verlevendiging van deze organisaties en de zuivering van deze organisaties van elementen van het bureaucratisme.

Vandaar de toespitsing van de leuze van de strijd tegen het bureaucratisme in de vakverenigingen en het Sowjet-apparaat.

Tenslotte het vraagstuk van de leuze van de partij reiniging. Het zou belachelijk zijn te menen, dat onze economische, Sowjet-, vak, verenigings- en koöperatieve organisaties versterkt, en van het kwaad van het bureaucratisme bevrijd zouden kunnen worden, zonder dat de partij zelf bijgeslepen werd. Er valt niet aan te twijfelen, dat er niet alleen in de economische, de koöperatieve en in de vakverenigings- en sowjet-organisaties bureaucratische elementen leven, maar ook in de partij organisaties zelf. Waar de partij de leidende kracht is van al deze organisaties, is het duidelijk, dat de reiniging van de partij de noodzakelijke voorwaarde is, zonder welke de verlevendiging en verbetering van alle overige organisaties van de arbeidersklasse niet ten einde gebracht kunnen worden. Vandaar de leuze van de partij reiniging. Zijn dit toevallige leuzen? Neen, dat zijn geen toevallige leuzen. Gij ziet zelf, dat het geen toevallige leuzen zijn. *Zij vormen de noodzakelijke schakels van één onverbreekelijke keten, die de naam van aanval van het socialisme op de elementen van het kapitalisme draagt.*

Zij houden in de eerste plaats verband met de periode van de rekonstruktie van onze industrie en onze landbouw op de grondslag van het socialisme. Maar wat betekent de rekonstruktie van de volkshuishouding op de grondslag van het socialisme? Dat is

de aanval van het socialisme op de kapitalistische elementen in de volkshuishouding aan het gehele front. Dat is een belangrijke stap van de arbeidersklasse van ons land naar de opbouw van het socialisme. Om evenwel deze rekonstruktie te kunnen voltrekken, moet in de eerste plaats het kader van de socialistische opbouw, zowel het economische sowjetkader en het vakverenigingskader als het partij kader in de koöperaties verbeterd en versterkt worden, moeten al onze organisaties worden bijgeslepen, van ondeugdelijke elementen worden gereinigd en de aktiviteit van de miljoenen-massa's der arbeidersklasse en der boeren worden opgevoerd.

Verder houden deze leuzen verband met het feit van de tegenstand van de kapitalistische elementen in de volkshuishouding tegen het aanvallende socialisme. Men kan de z.g.n. affaire van Sjachty niet als een toevalligheid beschouwen. „Sjachtintsy” zitten er thans in alle takken van onze industrie. Velen van hen werden gesnapt, maar nog lang niet allen. De sabotage van het burgerlijk intellekt is één van de allergevaarlijkste vormen van de tegenstand tegen het zich ontplooiende socialisme. De sabotage is des te gevaarlijker, omdat zij verbonden is met het internationale kapitaal. De burgerlijke sabotage is een onaanvechtbare aanwijzing van het feit, dat de kapitalistische elementen de wapens nog lang niet gestrekt hebben en dat zij krachten vergaren voor nieuwe aanvallen op de Sowjet-macht. Wat de kapitalistische elementen op het platteland betreft, — men kan de aktie van de koelakken, die nu reeds twee jaar tegen de Sowjet-prijspolitiek wordt voortgezet, nog minder als een toevalligheid beschouwen. Velen kunnen tot nu toe het feit niet verklaren, dat de koelak tot het jaar 1927 het graan zonder druk afleverde en na 1927 er mee ophield. Maar deze omstandigheid biedt niets wonderlijks. Vroeger was de koelak nog betrekkelijk zwak en bezat hij de mogelijkheid niet om zijn bedrijf op serieuze wijze in te richten, beschikte hij niet over voldoende kapitaal om zijn bedrijf te versterken en was hij met het oog daarop genoodzaakt, alle of bijna alle overschotten van zijn graanproduktie aan de markt te brengen; nu echter, na een reeks van jaren met een goede oogst, gedurende welke hij er in slaagde

zijn bedrijf in te richten en het noodzakelijke kapitaal bijeen te brengen, verkreeg de koelak de mogelijkheid om op de markt te manoeuvreren, om broodgraan — deze waardevolste van alle valuta — op te stapelen, als reserve voor zichzelf, terwijl hij er de voorkeur aan gaf, vlees, haver, gerst en verdere tweederangs-kultures op de markt te brengen. Thans zou het belachelijk zijn de hoop te koesteren, dat men vrijwillig broodgraan van den koelak kan bekomen. Ziehier, waarin de tegenstand wortelt, die de koelak thans aan de politiek van de Sowjet-macht biedt. Maar wat is eigenlijk de tegenstand van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland tegen de aanval van het socialisme? Dat is de hergroepering van de krachten van de klasse- vijanden van het proletariaat, die de verdediging van het oude tegen het nieuwe ten doel hebben. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat deze omstandigheden wel het verscherpen van de strijd der klassen moest verwekken. Om evenwel de tegenstand van de klasse- vijanden te kunnen breken en de weg vrij te maken voor de opmars van het socialisme, is het bovendien nodig om al onze organisaties bij te slijpen en van bureaucratisme te reinigen, hun kaders te verbeteren en de millioenen-massa's van de arbeidersklasse en van de werkende lagen van het platteland tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland te mobiliseren.

Ziehier, op grond van welke klassenverschuivingen de tegenwoordige leuzen van onze partij zijn ontstaan.

Hetzelfde moet gezegd worden van de klassenverschuivingen in de kapitalistische landen. Het zou belachelijk zijn te menen, dat de stabilisatie van het kapitalisme geen verandering heeft ondergaan. Des te lachwekkender zou het zijn te beweren, dat de stabilisatie sterker wordt en zich verankert. In werkelijkheid wordt de stabilisatie van het kapitalisme van maand tot maand, van dag tot dag ondermijnd en aan het wankelen gebracht. De verscherping van de strijd om de markten en de grondstoffen, de toename van de bewapening, de toename van het antagonisme tussen Amerika en Engeland, de groei van het socialisme in de U.S.S.R., de radikaliserende van de arbeidersklasse der kapitalistische landen, de golf van stakingen en klassengevechten in de landen van

Europa, de toeflame van de revolutionaire beweging in de koloniën, Indië daarbij inbegrepen, de groei van het kommunisme in alle landen van de wereld — dat alles zijn feiten, die er onaanvechtbaar van getuigen, dat in de landen van het kapitalisme de elementen van een nieuwe revolutionaire opleving toenemen.

Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de sociaal-democratie en, in de eerste plaats, tegen haar linkervleugel als het sociale steunpunt van het kapitalisme. Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de rechtse elementen in de kommunistische partijen als de agentschappen van de sociaal-demokratische invloed. Vandaar de taak van het verscherpen van de strijd tegen de verzoeningsgezindheid tegenover de rechtse afwijking als het toevluchtsoord van het opportunisme in de kommunistische partijen. Vandaar de leuze van de zuivering van de kommunistische partijen van sociaal-demokratische tradities. Vandaar de zogenaamde nieuwe taktiek van het kommunisme in de vakverenigingen. Sommige kameraden begrijpen de zin, de betekenis van deze leuzen niet. Maar een Marxist zal steeds begrijpen, dat zonder het verwezenlijken van deze leuzen de voorbereiding van de proletarische massa's, voor de nieuwe klassengevechten en de overwinning op de sociaal-democratie, ondenkbaar is, dat het zonder de verwezenlijking van deze leuzen niet mogelijk is, de werkelijke leiders van de kommunistische beweging te onderscheiden, die in staat zijn, de arbeidersklasse naar de strijd ter omverwerping van het kapitalisme te leiden.

Ziehier kameraden, die klassenverschuivingen in ons land en in de landen van het kapitalisme, op wier basis de tegenwoordige leuzen van onze partij, zowel op het gebied van haar interne politiek als op dat van de Komintern, zijn ontstaan.

Onze partij ziet deze klassenverschuivingen. Zij begrijpt de betekenis van de nieuwe taken en mobiliseert de krachten om deze taken te vervullen. Derhalve treedt zij de gebeurtenissen in volle wapenrusting tegemoet. Derhalve vreest zij de moeilijkheden niet, waarvoor zij staat, want zij is gereed ze te overwinnen.

Het ongeluk van de nieuwe oppositie, het ongeluk van de groep van p.g. Bocharin, is, dat zij deze klassenverschuivingen niet ziet

en de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. En juist omdat zij ze niet begrijpt, verkeert zij in een toestand van volkomen verwarring, is zij bereid voor de moeilijkheden op de vlucht te slaan, de terugtocht te aanvaarden, de posities over te geven.

Hebt gij wel eens vissers vóór een storm op een grote rivier als de Jenisei gezien? Ik heb ze meer dan eens gezien. Het gebeurt, dat een groep vissers voor de aanbreekende storm al haar krachten mobiliseert, haar mensen moed inspreekt en het bootje standvastig de storm tegemoet voert: „Houdt je taai, jongens, stevig aan het roer, recht door de golven, wij houden het!” Maar er is ook een ander soort van vissers, die, als ze de storm voelen aankomen, de moed laten zinken, beginnen te lamenteren en hun eigen rijen te demoraliseren: „Daar heb je het ongeluk, de storm begint, ga liggen op de bodem van de boot jongens en sluit je ogen, mogelijk worden we op de een of andere manier naar de oever gedreven”. (*Algemeen gelach.*) Moet men nog bewijzen dat de oriëntatie en de houding van de groep van p.g. Boecharin als twee druppels water gelijk op de oriëntatie en de houding van de tweede groep vissers, die in paniek voor de moeilijkheden terugwijkt?

Wij zeggen, dat in Europa de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opgang rijp worden, dat deze omstandigheid ons de nieuwe taak oplegt, om de strijd tegen de rechtse afwijking in de kommunistische partijen te verscherpen en de vertegenwoordigers van de rechtse afwijking uit de partijen te verjagen, om de strijd tegen de verzoeningsgezindheid, die de rechtse afwijking onder haar vleugels neemt, te verscherpen evenals die tegen de sociaal- democratische tradities in de kommunistische partijen enz. enz. Maar p.g. Boecharin antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij helemaal niet zulke nieuwe taken hebben, dat het er in werkelijkheid om gaat, dat de meerderheid van het Centraal-Komitee hem, d.w.z. Boecharin, wenst „af te maken”.

Wij zeggen, dat de klassenverschuivingen in ons land ons nieuwe taken opleggen, die een systematische verlaging van de produktie- kosten en een versterking van de arbeidsdiscipline in de bedrijven eisen, dat het vervullen van deze taken niet mogelijk is, zonder een grondige wending in de gehele praktijk van het werk van de vak

verenigingen. Maar p.g. Tomski antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij zulke nieuwe taken helemaal niet hebben en dat het er inderdaad om gaat, dat de meerderheid van het Centraal- Komitee hem, d.w.z. p.g. Tomski, wenst „af te maken”.

Wij zeggen, dat de rekonstruktie van de volkshuishouding ons nieuwe taken oplegt, met betrekking tot de verscherping van de strijd tegen het bureaucratisme van het Sowjet- en het economische apparaat, met betrekking tot de reiniging van dit apparaat van rotte en vreemde elementen, van saboteurs enz. enz. Maar p.g. Rykow antwoordt ons, dat dit allemaal onzin is, dat wij helemaal niet zulke nieuwe taken hebben, maar dat het er inderdaad om gaat, dat de meerderheid van het Centraal- Komitee hem, d.w.z. p.g. Rykow wenst „af te maken”.

Maar is dat soms niet belachelijk, partijgenoten? Is het soms niet duidelijk, dat de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski niet anders in de wereld zien dan hun eigen navel.

Het ongeluk van de groep van p.g. Boecharin ligt hierin, dat zij de nieuwe klassenverschuivingen niet ziet en de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. En juist omdat zij ze niet begrijpt, is zij genoodzaakt, achter de gebeurtenissen aan te draven en voor de moeilijkheden het zeil te strijken. Ziehier de kern van onze meningsverschillen.

II.

DE MENINGSVERSCHILLEN INZAKE DE KOMINTERN.

Ik heb reeds gezegd, dat p.g. Boecharin de nieuwe taken van de Komintern niet ziet en niet begrijpt, die het uitdrijven van de rechtsen uit de kommunistische partijen, het beteugelen van de verzoeningsgezindheid en het zuiveren van de kommunistische partijen van sociaal-demokratische tradities betreffen en die door de groeiende voorwaarden van de nieuwe revolutionaire opgang worden voorgeschreven. Deze stelling werd geheel en al bevestigd 358

door onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Komintern.

Waarmee zijn de meningsverschillen op dit gebied begonnen?

De kwestie begon met de stellingen van p.g. Boecharin op het Vide Kongres, met betrekking tot de internationale situatie. Gewoonlijk worden de stellingen van te voren in de delegatie van de K.P.S.U. doorgezien. In het onderhavige geval werd deze voorwaarde echter niet in acht genomen. Zo geschiedde het, dat de stellingen met de handtekening van p.g. Boecharin, gezonden aan de delegatie van de K.P.S.U., tegelijkertijd aan de buitenlandse delegaties van het Vide Kongres werden toegestuurd. De stellingen bleken echter in een gehele reeks punten onbevredigend te zijn. De delegatie van de K.P.S.U. was genoodzaakt ongeveer 20 korrekties in de stellingen aan te brengen.

Door deze omstandigheid werd p.g. Boecharin in een enigszins pijnlijke situatie geplaatst. Wiens schuld was dit echter? Waarom moest p.g. Boecharin de buitenlandse delegaties de stellingen toezenden, voordat zij door de delegatie van de K.P.S.U. waren doorgezien? Had de delegatie van de K.P.S.U. geen korrekties in de stellingen moeten aanbrengen, toen zij onbevredigend bleken te zijn? En nu was het resultaat, dat de delegatie van de K.P.S.U., in het wezen van de zaak nieuwe stellingen over de internationale situatie leverde, die door de buitenlandse delegaties tegenover de oude, door p.g. Boecharin ondertekende stellingen werden geplaatst. Het is duidelijk, dat deze pijnlijke situatie er niet zou zijn geweest, indien p.g. Boecharin zich niet had gehaast, zijn eigen stellingen aan de buitenlandse legaties toe te zenden.

Ik zou vier van de fundamentele korrekties willen noemen, die door de delegatie van de K.P.S.U. in de stellingen van p.g. Boecharin werden aangebracht. Ik zou deze fundamentele korrekties willen noemen, om zo duidelijk mogelijk het karakter van de meningsverschillen, met betrekking tot de vraagstukken der Komintern, aan te tonen.

Het eerste vraagstuk is het vraagstuk van het karakter van de stabilisatie van het kapitalisme. Bij p.g. Boecharin kwam het er in zijn stellingen op neer, dat er op het huidige ogenblik niets nieuws

plaats heeft, dat de kapitalistische stabilisatie aan het wankelen brengt, maar dat integendeel het kapitalisme zich rekonstrueert en in hoofdzaak min of meer *stabiel* blijft. Het is duidelijk, dat de delegatie van de K.P.S.U. het met een dergelijke karakteristiek van de z.g.n. derde periode, d.w.z. van de periode, die wij thans doorleven, niet eens kon zijn. Zij kon het daarmee niet eens zijn, omdat het handhaven van zulk een karakteristiek van de derde periode, voedsel zou kunnen geven aan onze critici, die zouden verkondigen, dat wij ons op het standpunt stellen van de z.g.n. „sanering” van het kapitalisme, d.w.z. op het standpunt van Hilferding, op een standpunt, dat wij kommunisten niet kunnen innemen. Met het oog hierop heeft de delegatie van de K.P.S.U. een korrektie aangebracht, waaruit te zien is, dat de kapitalistische stabilisatie niet duurzaam is en niet duurzaam kan zijn, dat zij door de loop der gebeurtenissen, gezien de verscherping van de crisis van het wereld-kapitalisme, wankel wordt en moet worden. Dit vraagstuk, partijgenoten, is van beslissende betekenis voor de sekties van de Komintern. Wankelt de kapitalistische stabilisatie of versterkt zij zich — daarvan hangt geheel en al de instelling af, die de kommunistische partijen bij hun dagelijks politiek werk kiezen. Maken wij een periode van neergang van de revolutionaire beweging mee, een periode van het eenvoudig verzamelen der krachten, óf maken wij een periode van het groeien van de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opleving mee, een periode van voorbereiding van de arbeidersklasse op de naderende klassengevechten, — daar hangt de tactische instelling van de kommunistische partij van af. De korrektie van de delegatie van de K.P.S.U., die later door het Kongres werd aangenomen, is juist daarom goed, omdat zij een duidelijk standpunt aangeeft, dat zich op het tweede perspectief richt, op het perspectief van het groeien van de voorwaarden voor een nieuwe revolutionaire opleving.

Het tweede vraagstuk is het vraagstuk van de strijd tegen de sociaal-demokratie. In de stellingen van p.g. Boecharin werd gezegd, dat de strijd tegen de sociaal-demokratie één van de voornaamste opgaven van de sekties der Komintern is. Dat is natuurlijk juist. Maar dat is niet voldoende. Om de strijd tegen de

sociaal-demokratie met sukses te kunnen voeren, is het noodzakelijk het vraagstuk op de strijd tegen de z.g.n. „linker“-vleugel van de sociaal-demokratie toe te spitsen, tegen diezelfde „linker“-vleugel, die terwijl zij met „linkse“ frasen koketteert en zodoende de arbeiders op handige wijze bedriegt, het uittreden uit de sociaal-demokratie tegenhoudt. Het is duidelijk, dat zonder de verplettering van de „linkse“ sociaal-demokraten het overwinnen van de sociaal-demokratie in het algemeen niet mogelijk is. Intussen bleek, dat in de stellingen van p.g. Boecharin het vraagstuk van de „linkse“ sociaal-demokratie geheel en al omzeild was. Dat is natuurlijk een grote tekortkoming. Daarom was de delegatie van de K.P.S.U. genoodzaakt, een desbetreffende korrektie in de stellingen van p.g. Boecharin aan te brengen, die later door het Kongres werd aangenomen.

Het derde vraagstuk is het vraagstuk van de verzoeningsgezindheid in de sekties van de Komintern. In de stellingen van p.g. Boecharin werd over de noodzakelijkheid van de strijd tegen de rechtse afwijking gesproken, maar er bleek geen enkel woord in te staan over de strijd tegen de verzoeningsgezindheid tegenover de rechtse afwijking. Dit is natuurlijk een grote tekortkoming. De zaak is, dat wanneer aan de rechtse afwijking de oorlog wordt verklaard, de dragers van de rechtse afwijking zich gewoonlijk als verzoeners uitdossen en de partij in een lastig parket brengen. Om deze manoeuvre van de dragers van de rechtse afwijking te verhinderen is het noodzakelijk, de vastberaden strijd tegen de verzoeningsgezindheid aan de orde te stellen. Daarom heeft de delegatie van de K.P.S.U. het nodig geacht, een desbetreffende korrektie in de stellingen van p.g. Boecharin aan te brengen, die later door het Kongres werd aangenomen.

Het vierde vraagstuk is het vraagstuk van de discipline. Het bleek, dat er in de stellingen van p.g. Boecharin in het geheel niet werd herinnerd aan de noodzakelijkheid, een ijzeren discipline in de kommunistische partijen te handhaven. Dat is eveneens een tekortkoming van niet gering belang. Waarom? Omdat in de periode van de verscherping van de strijd tegen de dragers van de rechtse afwijking, in de periode van het ten uitvoer brengen van

de leuze ter zuivering van de kommunistische partijen van opportunistische elementen, de dragers van de rechtse afwijking zich gewoonlijk als fractie organiseren, hun eigen fraktiediscipline scheppen en de discipline van de partij breken en vernietigen. Om de partij tegen de fractie-aanvallen van de dragers van de rechtse afwijking te beschermen is het noodzakelijk, een ijzeren partijdiscipline en de onvoorwaardelijke onderwerping der partijleden aan deze discipline in te stellen. Zonder dit valt er aan een ernstige strijd tegen de dragers van de rechtse afwijking niet te denken. Derhalve heeft de delegatie van de K.P.S.U. in de stellingen van p.g. Boecharin een desbetreffende korrektie aangebracht, die later door het Vide Kongres werd aangenomen.

Was het voor ons mogelijk, het aanbrengen van deze korrekties in de stellingen van p.g. Boecharin te vermijden? Natuurlijk konden wij dat niet. In de oudheid werd van den filosoof Plato gezegd: — wij beminnen Plato, maar nog sterker beminnen wij de waarheid. Hetzelfde zou men van p.g. Boecharin kunnen zeggen; wij beminnen p.g. Boecharin, maar nog sterker beminnen wij de waarheid, de partij, de Komintern. Derhalve bevond de delegatie van de K.P.S.U. zich in de noodzakelijkheid korrekties op de stellingen van p.g. Boecharin in te dienen.

Dat is, om zo te zeggen, *de eerste étappe van onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Komintern.*

De tweede étappe van onze meningsverschillen staat in verband met de z.g.n. Wittorf-Thalman-zaak. Wittorf is de gewezen sekretaris van de Hamburgse organisatie, die beschuldigd werd van het verduisteren van partijgeld. Hij werd daarvoor uit de partij geroyeerd. De verzoeners in het Centraal-Komitee van de Duitse kommunistische partij maakten gebruik van de vriendschap tussen Wittorf en p.g. Thalman, zetten de Wittorf-zaak in een Thalman-zaak om, hoewel p.g. Thalman niets met de misdaad van Wittorf te maken had, en trachtten de leiding van de Duitse K.P. omver te werpen. Gij hebt uit de mededelingen in de pers reeds kunnen vernemen, dat het de verzoeners Ewert en Gerhard toenmaals gelukte, tijdelijk de meerderheid van het Centraal-Komitee van de Duitse K.P., tegen p.g. Thalman, aan hun kant

te krijgen. En wat geschiedde? Zij zetten Thalmann uit de leiding, gingen hem van korrupcie beschuldigen en publiceerden een „desbetreffende” resolutie, zonder medeweten en sanktie van het Uitvoerende Komitee van de Kjomintern. Het resultaat was dus: inplaats van het uitvoeren van de richtlijn van het Vide Kongres van de K.I. over de strijd tegen de verzoeningsgezindheid, inplaats van de strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid daartegenover, — het resultaat was in werkelijkheid een grove overtreding van deze richtlijn, een strijd tegen de revolutionaire leiding van de Duitse K.P., en tegen p.g. Thalmann, een strijd die het *dekken* van de rechtse afwijking en het *versterken* van de verzoeningsgezindheid in de gelederen van de Duitse Kom- munisten ten doel had.

En ziet, inplaats van het roer om te gooien en de zaak recht te zetten, inplaats van de richtlijn van het Vide Kongres, die men overtreden had, tot zijn recht te doen komen en de verzoeners tot de orde te roepen, stelt p.g. Boecharin in zijn bekende brief voor om de omwenteling van de verzoeners te *sanktioneren*, de K.P.D. aan de verzoeners uit te leveren en p.g. Thalmann opnieuw in de pers te onteren, door nog eens een verklaring over zijn schuld af te leggen. En dat noemt zich „leider” van de Komintern! Ja, zijn er ter wereld soms zulke „leiders” mogelijk?

Het Centraal-Komitee heeft het voorstel van p.g. Boecharin behandeld en afgewezen. Dat beviel p.g. Boecharin natuurlijk niet. Maar wie draagt hier de schuld? De besluiten van het Vide Kongres zijn niet aangenomen om overtreden, maar om uitgevoerd te worden. Waar het Vide Kongres besloten heeft, de oorlog te verklaren aan de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid, en de hoofdkern van de Duitse K.P., met p.g. Thalmann aan het hoofd, als leiding te handhaven, doch de verzoeners Ewert en Gerhard het in hun hoofd kregen om dit besluit te overtreden, was p.g. Boecharin verplicht, de verzoeners tot de orde te roepen 'en niet de leiding in de Duitse K.P. aan hen over te laten. De schuld draagt p.g. Boecharin, die de besluiten van het Vide Kongres heeft „vergeten”.

De derde étappe van onse meningsverschillen staat in verband

niet het vraagstuk van de strijd tegen de rechtsen in de Duitse K.P., met het vraagstuk van het verpletteren van de fraktie van Brandler en Thalheimer en het royement van de leiders van deze fraktie uit de Duitse K.P. Het „standpunt” van p.g. Boecharin en zijn vrienden in dit kardinale vraagstuk bestond hierin, dat zij zich voortdurend van deelname aan de beslissing van dit vraagstuk onthielden. In het wezen der zaak werd er over het lot van de Duitse K.P. beslist. P.g. Boecharin en zijn vrienden echter, die dit wisten, remden desniettemin de zaak voortdurend, door zich systematisch van deelname aan de zittingen van de desbetreffende instanties te onthouden. Terwille waarvan? Het moet wel zijn terwille van een „zuiver op de graat” blijven, zowel in het oog van de Komintern als in de ogen van de rechtsen in de K.P.D., om later te kunnen zeggen: „Niet wij, de Boecharianen, maar zij, de meerderheid van het Centraal-Komitee hebben de uitsluiting van Brandler en Thalheimer uit de kommunistische partij doorgezet”. En dat noemt men strijd tegen het rechtse gevaar!

Tenslotte, *de vierde étape van onze meningsverschillen*. Die houdt verband met de eis van p.g. Boecharin voor het November- plenum van het Centraal-Komitee, om p.g. Neumann uit Duitsland terug te roepen en p.g. Thalmann tot de orde te roepen, omdat zij in één van hun redevoeringen kritiek op het referaat van p.g. Boecharin op het Vide Kongres zouden hebben uitgebracht. Wij konden het natuurlijk met p.g. Boecharin niet eens zijn, omdat wij letterlijk geen enkel dokument in handen hadden, dat de eis van p.g. Boecharin rechtvaardigde. P.g. Boecharin beloofde, dokumenten tegen Neumann en Thalmann over te leggen. Hij heeft evenwel geen enkel dokument overgelegd. In plaats van die dokumenten heeft hij aan de leden van de delegatie der K.P.S.U., de bekende redevoering van p.g. Humbert-Droz in het politieke sekretariaat van het E.K.K.I. rondgestuurd, die zelfde redevoering, die later door het presidium van het E.K.K.I. als een opportunistische redevoering werd gebrandmerkt. Door de redevoering van Humbert-Droz aan de leden van de delegatie van de K.P.S.U. rond te zenden en haar als materiaal tegen Thalmann aan te bevelen, wilde p.g. Boecharin de juistheid van zijn eis

betreffende het terugroepen van p.g. Neumann en het tot de orde roepen van p.g. Thalmann bewijzen. In werkelijkheid heeft hij daarmee slechts bewezen, dat hij solidair is met p.g. Humbert- Droz, wiens standpunt door het E.K.K.I. als een opportunistisch standpunt wordt beschouwd. Ziehier, partijgenoten, de hoofdpunten van onze meningsverschillen inzake de vraagstukken van de Komintern.

P.g. Boecharin is van mening, dat wij, door de strijd aan te binden tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid tegenover deze afwijking in de sekties van de Komintern, door het reinigen van de Duitse en Tsjecho-Slowaakse kommunistische partijen van sociaal-demokratische elementen en tradities, door de Brandler's en Thalheimer's uit de kommunistische partijen te werpen, de Komintern „tot ontbinding brengen”, de Komintern „te gronde richten”. Wij zijn evenwel van mening, dat wij, door het voeren van deze politiek en door het toespitsen van het vraagstuk van de strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid daartegenover, de Komintern versterken, haar van opportunisten zuiveren, haar sekties bolsjewiseren en de kommunistische partijen behulpzaam zijn bij het voorbereiden van de arbeidersklasse op de naderende revolutionaire botsingen.

Gij ziet, dat dit niet eenvoudig schakeringen in de rijen van het Centraal-Komitee van de K.P.S.U. zijn, maar tamelijk ernstige meningsverschillen over de fundamentele vraagstukken van de politiek van de Komintern.

III.

MENINGSVERSCHILLEN INZAKE DE BINNENLANDSE POLITIEK.

Hiervóór heb ik over de klassenverschuivingen en over de klassenstrijd in ons land gesproken. Ik zeide reeds, dat de groep van p.g. Boecharin met blindheid geslagen is en deze verschuivingen niet ziet, de nieuwe taken van de partij niet begrijpt. Ik heb

gezegd, dat op grond hiervan bij de nieuwe oppositie verwardheid, vrees voor moeilijkheden, geneigdheid om voor de moeilijkheden te kapituleren zijn ontstaan. Men kan niet zeggen, dat deze fouten van de nieuwe oppositie uit de hemel zijn gevallen. Integendeel, zij zijn verbonden met de ontwikkelingsperiode, die reeds achter ons ligt en die de periode van het *herstel* van de volkshuishouding genoemd wordt — de periode, toen de opbouw langs vredige weg, om zo te zeggen, zijn eigen loop ging, toen de klassenverschuivingen, die er thans zijn, er nog niet waren, toen de verscherping van de klassenstrijd, die wij thans gadeslaan, er nog niet was. Maar nu is er een nieuwe ontwikkelingsperiode, die van de oude, van de herstelperiode verschilt. Nu hebben wij een nieuwe periode van de opbouw, van de *rekonstruktie* van de gehele volkshuishouding op de grondslag van het socialisme. Deze nieuwe periode verwekt nieuwe klassenverschuivingen, de verscherping van de klassenstrijd. Zij eist nieuwe strijdmethoden, de hergroepering van onze krachten, de verbetering en versterking van al onze organisaties. Het ongeluk van de groep van p.g. Boecharin is juist, dat zij in het verleden leeft, dat zij de karakteristieke eigenaardigheden van deze nieuwe periode niet ziet en de noodzakelijkheid van nieuwe strijdmethoden niet begrijpt. Vandaar haar blindheid, verwardheid en paniek tegenover de moeilijkheden.

a) OVER DE KLASSENSTRIJD.

Welke is de theoretische grondslag van deze blindheid en deze verwardheid van de groep van p.g. Boecharin?

Ik ben van mening, dat de theoretische grondslag van deze blindheid en verwardheid te zoeken is in de onjuiste, onmarxistische wijze, waarop p.g. Boecharin het vraagstuk van de klassenstrijd in ons land opvat. Ik heb de onmarxistische theorie van p.g. Boecharin op het oog over het ingroeien van de koelakken in het socialisme, het niet begrijpen van het mechanisme van de klassenstrijd onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat.

Hier werd enige malen de bekende passage uit de brochure van

p.g. Boecharin: „De weg naar het socialisme” over het ingroeien van de koelakken in het socialisme geciteerd. Zij werd hier echter met enige leemten geciteerd. Veroorloof mij, haar volledig te citeren. Dat is noodzakelijk, partijgenoten, om de volle diepte van het verlaten door p.g. Boecharin van de Marxistische theorie van de klassenstrijd te begrijpen. Luistert:

„Het hoofdnet van onze koöperatieve boerenorganisaties zal bestaan uit koöperatie-cellen, niet van het koelakken-, maar van het „arbeids*²- type, cellen, die in het systeem van onze algemene staatsorganen zullen ingroeien en langs deze weg tot *schakels van de éézijdige keten van de socialistische huishouding* worden. Anderzijds zullen de koöperatieve koelakkenesten *precies zo* via de banken enz. *in ditzelfde systeem ingroeien*; zij zullen echter tot op *zekere hoogte een vreemd lichaam blijven, zoals b.v. de concessie-ondernemingen*”¹).

Bij het citeren van deze passage uit de brochure van p.g. Boecharin, hebben enige partijgenoten om de een of andere reden, de laatste zin over de koncessionarissen weggelaten. P.g. Roziet, die blijkbaar p.g. Boecharin wenst te steunen, maakte hiervan gebruik, toen hij hier vanaf zijn plaats riep, dat men Boecharin verdraait. Intussen ligt de quintessence van het gehele citaat juist in de laatste zin over de koncessionarissen. Want, indien men de koncessionarissen op één lijn stelt met de koelakken en de koelakken in het socialisme ingroeien, waar komt dit dan op neer? De konklusie kan alleen zijn, dat ook de koncessionarissen in het socialisme ingroeien, dus niet alleen de koelakken, maar ook de koncessionarissen! (*Algemene vrolijkheid*). Dat is de enige mogelijke konklusie, p.g. Roziet.

Roziet. Bij Boecharin werd gezegd: „een vreemd lichaam”.

Stalin. Bij Boecharin, p.g. Roziet, werd niet gezegd een „vreemd lichaam”, maar een „tot op zekere hoogte vreemd lichaam”. Bijgevolg zijn de koelakken en de koncessionarissen „tot op zekere hoogte” een vreemd lichaam in het systeem van het socialisme. Maar¹ daarin schuilt dan ook juist de fout van p.g. Boecharin, dat de koelakken en de koncessionarissen, die „tot op zekere”ⁱ⁾

i) N. Boecharin. De weg naar het socialisme en het verbond van de arbeiders en de boeren, blz. 49. Kursief van mij. *J. St.*

hoogte” een vreemd lichaam zijn, desniettemin in het socialisme ingroeien. Ziehier tot welke nonsens de theorie van p.g. Boecharin leidt. Kapitalisten in de stad en op het platteland, koelakken en koncessionarissen, die in het socialisme ingroeien, — ziehier tot welk een domheid p.g. Boecharin is gekomen. Neen kameraden, wij hebben zulk een „socialisme” niet nodig. Laat p.g. Boecharin dat maar voor zichzelf houden.

Tot nu toe waren wij, Marxisten-Leninisten, van mening, dat er tussen de kapitalisten in de stad en die op het platteland enerzijds en de arbeidersklasse anderzijds een *onverzoenlijke* belangentegenstelling bestaat. En hierop berust juist de Marxistische theorie van de klassenstrijd. Thans echter wordt dit alles, volgens de theorie van Boecharin over het *vreedzaam ingroeien* van de kapitalisten in het socialisme, onderste boven gekeerd, de onverzoenlijke tegenstelling tussen de klassenbelangen van uitbuiters en uitgebuiten verdwijnt, de uitbuiters groeien in het socialisme in.

Roziat. Dat is niet juist, er wordt de diktatuur van het proletariaat verondersteld.

Stalin. Maar de diktatuur van het proletariaat is de meest scherpe vorm van de klassenstrijd.

Roziat. Daar gaat het nu juist om.

Stalin. Maar bij Boecharin komt het er op neer, dat de kapitalisten in deze diktatuur van het proletariaat ingroeien. Hoe kunt gij dit niet begrijpen, p.g. Roziat? Tegen wien moet er dan worden gestreden, tegen wien moet er dan de meest scherpe vorm van klassenstrijd worden gevoerd, indien de kapitalisten in de stad en op het platteland in het systeem van de diktatuur van het proletariaat ingroeien? De diktatuur van het proletariaat is nodig om de onverzoenlijke strijd tegen de kapitalistische elementen te voeren, om de bourgeoisie te onderdrukken en het kapitalisme met wortel en tak uit te roeien. Maar indien de kapitalisten in de stad en op het platteland, indien de koelak en de koncessionaris in het socialisme ingroeien, is dan deze diktatuur van het proletariaat eigenlijk nog wel nodig en indien zij nodig is, dan ter onderdrukking van welke klasse?

Roziet. Daar gaat het nu juist om, dat bij Boecharin het ingroeien de klassenstrijd veronderstelt.

Stalin. Ik zie, dat p.g. Roziet gezworen heeft p.g. Boecharin bij te staan. Zijn diensten worden echter herendiensten, want hij, die Boecharin wenst te redden, drukt hem in werkelijkheid zo plat, dat er niets van hem overblijft. Er wordt niet voor niets gezegd, dat een „dienstvaardige beer gevaarlijker is dan een vijand”. (*Algemene vrolijkheid*).

Een van beide: of er bestaat tussen de klasse van de kapitalisten en die der aan de macht gekomen arbeiders, die hun diktatuur hebben georganiseerd, een onverzoenlijke belangentegenstelling, of die bestaat niet en dan blijft er slechts één ding over, — het verkondigen van de harmonie van de klassenbelangen.

Of de theorie van Marx van de klassenstrijd, *of* de theorie van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme. *Of* het onverzoenlijk aan elkaar tegenovergesteld zijn van de klassenbelangen, *of* de theorie van de harmonie van de klassenbelangen. Eén van beide.

„Socialisten” van het type Brentano of Sydney Webb, die het ingroeien van het socialisme in het kapitalisme en van het kapitalisme in het socialisme verkondigen, kan men nog begrijpen, want deze „socialisten” zijn in werkelijkheid anti-socialisten, burgerlijke liberalen. Maar het is onmogelijk een mens te begrijpen, die Marxist wenst te zijn en tegelijkertijd de theorie van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme verkondigt.

P.g. Boecharin trachtte in zijn redevoering de theorie van het ingroeien van de koelakken in het socialisme te ondersteunen, door een beroep op een bekend citaat uit Lenin. Daarbij verzekert hij, dat Lenin precies *hetzelfde* zegt als hij, Boecharin. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is grove en ontoelaatbare laster aan het adres van Lenin. Ziehier de tekst van dit citaat uit Lenin:

Natuurlijk berust in onze Sowjet-republiek de sociale structuur op de samenwerking van twee klassen: die van de arbeiders en de boeren, waartoe thans op zekere voorwaarden ook de „N.E.P.-mannen”, d.w.z. de bourgeoisie, worden toegelaten”¹⁾.ⁱ⁾

i) *Lenin.* — Hoe moeten wij de Arbeiders- en Boereninspectie reorganiseren? *Koimplete Werken*, Deel XXVII blz. 405.

Gij ziet, dat hier met geen woord van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme wordt gerept. Hier wordt slechts gesproken over het feit, dat wij „op zekere voorwaarden” ook de N.E.P.-mannen, d.w.z. de bourgeoisie, tot samenwerking met de arbeiders en de boeren hebben toegelaten. Wat betekent dit? Betekent dit soms, dat wij daarmee tevens de mogelijkheid hebben toegelaten van het ingroeien van de N.E.P.-mannen in het socialisme? Dit betekent dit natuurlijk niet. Zo kunnen alleen mensen, die het schaamtegevoel hebben verloren, het citaat uit Lenin uitleggen. Dat betekent slechts, dat wij de bourgeoisie niet *onmiddellijk* vernietigen, dat wij haar niet *onmiddellijk* konfiskeren, maar haar bestaan op zekere voorwaarden toelaten, d.w.z. bij een absolute onderwerping aan de wetten van de diktatuur van het proletariaat, d.w.z. onder een toenemende beperking van de kapitalisten, die hun geleidelijke verdringing uit het leven van de volkshuishouding ten doel heeft. Kan het verdringen van de kapitalisten en het vernietigen van de wortels van het kapitalisme zonder verbitterde klassenstrijd worden verwezenlijkt? Neen, dat kan niet. Kan men de klassen vernietigen bij een theorie en een praktijk van het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme? Neen, dat kan men niet. Deze theorie en praktijk kunnen slechts de klassen kulti veren en vereeuwigen, want deze theorie staat in tegenspraak met de theorie van de klassenstrijd. Het citaat uit Lenin evenwel is geheel en al gebaseerd op de Marxistische theorie van de klassenstrijd, onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat. Wat kan de theorie van Boecharin, over het ingroeien van den koelak in het socialisme, gemeen hebben met de theorie van Lenin over de diktatuur, als de meest verbitterde klassenstrijd? Het is duidelijk, dat ze niets gemeen hebben en kunnen hebben. P.g. Boecharin is van mening, dat de klassenstrijd onder de diktatuur van het proletariaat moet worden *afgestompt* en *afgeschafft*, ten einde tot vernietiging van de klassen te komen. Lenin daarentegen leert, dat de klassen slechts door middel van een hardnekkige klassenstrijd kunnen worden vernietigd, door een strijd, die onder de voorwaarden van de diktatuur van het proletariaat *nog veel verbitterder* wordt, dan vóór de diktatuur van het proletariaat.

„De vernietiging van de klassen, — zegt Lenin, — is de zaak van een langdurige, moeilijke, hardnekkige *klassenstrijd*, die *na* de omverwerping van de macht van het kapitaal, *na* de vernietiging van de burgerlijke staat, *na* de instelling van de diktatuur van het proletariaat *niet verdwijnt* (zoals de onnozele hanzen van het oude socialisme en de oude sociaal-demokratie zich verbeelden), maar die zijn vormen slechts verandert en in vele opzichten nog verbitterder zal worden”^{x)}.

Ziehier, wat Lenin zegt over de vernietiging van de klassen.

De vernietiging van de klassen *door middel van de verbitterde klassenstrijd van het proletariaat* — zo luidt de formulering van Lenin.

De vernietiging van de klassen *door middel van het afstoppen van de klassenstrijd en het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme* — zo luidt de formulering van p.g. Boecharin.

Wat kunnen deze beide formuleringen met elkaar gemeen hebben? Het is duidelijk, dat zij niets gemeen hebben en dit ook niet kunnen hebben. De theorie van Boecharin over het ingroeien van de koelakken in het socialisme betekent dus het verlaten van de Marxistisch- Leninistische theorie van de klassenstrijd. Zij is een toenadering tot de theorie van het kathedersocialisme.

Hierin ligt de kern van alle fouten van p.g. Boecharin en zijn vrienden. Men zou kunnen zeggen, dat het niet de moeite waard is, lange uiteenzettingen te geven over Boecharins theorie van het ingroeien van de koelakken in het socialisme, omdat zijzelf spreekt, niet alleen spreekt, maar schreeuwt — tegen p.g. Boecharin. Dat is niet juist, partijgenoten! Zolang deze theorie in de la lag opgeborgen, was het mogelijk er geen aandacht aan te schenken; er worden immers heel wat domheden in de geschriften van verschillende partijgenoten begaan! Zo zijn wij tot aan de laatste tijd opgetreden. Evenwel, in de laatste tijd is de situatie enigszins veranderd. De spontane ontwikkeling van de kleinburgerlijke elementen, die in de laatste jaren plaats had, begon deze anti-Marxistische theorie te bezielen

i) *Lenin*. Begroeting aan de Hongaarsche arbeiders, Komplete Werken, Deel XXIV blz. 315.

en haar een aktueel karakter te verlenen. Thans kan men reeds niet meer zeggen, dat zij in de la ligt opgeborgen. Thans heeft zij, deze zonderlinge theorie van p.g. Boecharin, de pretentie, het vaandel te worden van de rechtse afwijking in onze partij, het vaandel van het opportunisme. Daarom moeten wij deze theorie niet negeren. Daarom zijn wij verplicht haar als een onjuiste en schadelijke theorie stuk te slaan, om zodoende voor onze kameraden de strijd tegen de rechtse afwijking te vergemakkelijken.

10) OVER DE VERSCHERPING VAN DE KLASSENSTRIJD.

De tweede fout van p.g. Boecharin, een fout die uit zijn eerste fout voortvloeit, ligt in de onjuiste, on-Marxistische opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd, van de versterking van de tegenstand van de kapitalistische elementen tegen de socialistische politiek van de Sowjet-macht. Waarom gaat het hier? Gaat het er hier misschien om, dat de kapitalistische elementen sneller groeien dan de socialistische sektor van onze volkshuishouding en dat zij uit hoofde daarvan hun tegenstand versterken en zodoende de socialistische opbouw ondermijnen? Neen, daarom gaat het niet. En bovendien is het niet juist, dat de kapitalistische elementen sneller zouden groeien dan de socialistische sektor. Ware dit juist, dan zou de socialistische opbouw zich reeds aan de rand van de afgrond bevinden. Het gaat er om, dat het socialisme met sukses de kapitalistische elementen aanvalt, dat het socialisme *sneller* dan de kapitalistische elementen groeit, dat het soortelijk gewicht van de kapitalistische elementen dientengevolge vermindert, dat juist omdat het soortelijk gewicht van de kapitalistische elementen *vermindert*, deze het dodelijk gevaar bespeuren en hun tegenstand versterken. En voorlopig hebben zij nog de mogelijkheid hun tegenstand te versterken, niet alleen omdat het wereldkapitalisme ze ondersteunt, maar ook omdat er, ondanks de vermindering van hun soortelijk gewicht, ondanks de vermindering van hun toeneming, vergeleken bij die van het socialisme, toch een absoluut toenemen van de kapitalistische elementen plaats heeft. En dat schenkt hun een zekere mogelijkheid hun krachten te ver

garen, om zich tegen de groei van het socialisme te verzetten. Op deze grondslag ontstaan dan ook *in het onderhavige ontwikkelingsstadium, onder de huidige verhoudingen* van de wederzijdse krachtsverhoudingen, een verscherping van de klassenstrijd en een intensiever tegenstand van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland. De fout van p.g. Boecharin en zijn vrienden ligt hierin, dat hij deze eenvoudige en klaarlijkkelijke waarheid niet begrijpt. Hun fout ligt hierin, dat zij de kwestie niet op Marxistische, maar op kleinburgerlijke wijze beschouwen en dat zij de verscherping van de klassenstrijd door allerhand toevallige oorzaken trachten te verklaren, laat ons zeggen, door de „ondeugdelijkheid” van het Sowjet-apparaat, door de „onvoorzichtige” politiek van de plaatselijke partijgenoten, door „het ontbreken” van soepelheid, „overdrijvingen” enz. enz.

Ziehier, bijvoorbeeld een citaat uit de brochure van p.g. Boecharin „De weg naar het socialisme”, dat een volkomen on-Marxistische opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd laat zien:

„Nu hier, dan daar, vlamt op het platteland de klassenstrijd als voorheen op, waarbij deze verscherping gewoonlijk door de koelakkenelementen wordt verwekt. Beginnen bijvoorbeeld de koelakken of zij, die zich op kosten van anderen verrijken en zij die in de organen van de Sowjet-macht zijn binnengedrongen, op de dorpskorrespondenten te schieten, — dan is dit een verschijnsel van de klassenstrijd in zijn scherpste vorm (Dit is niet juist, omdat de scherpste vorm van strijd de opstand is. *J. Stalin*). Evenwel zulke gevallen komen gewoonlijk daar voor, waar het plaatselijke Sowjet-apparaat nog zwak is. *Naarmate dit apparaat verbetert*, naarmate alle onderste cellen van de Sowjet-macht sterker worden, naarmate de plaatselijke organisaties van de partij en de Komsomol in de dorpen beter en sterker worden, zal *zulk soort verschijnselen*, zoals volkomen duidelijk is, steeds zeldzamer worden en tenslotte *spoorloos verdwijnen*”¹⁾).

Hieruit volgt dus, dat de verscherping van de klassenstrijd door oorzaken, die op het gebied van het apparaat liggen, door de deugdelijkheid of ondeugdelijkheid, zwakheid of kracht van onze onderste organisaties wordt verklaard. Er volgt b.v. uit, dat de sabotage van de burgerlijke intellectuelen te Sjachty, die een vorm¹⁾

i) *N. Boecharin*. „De weg naar het socialisme en het verbond van de arbeiders en de boeren” blz. 53—54. Kursief van mij. *J. St.*

van tegenstand van de burgerlijke elementen tegen de Sowjet- macht en een vorm van verscherping van de klassenstrijd is, zich niet door de wederzijdse verhoudingen van de klassenkrachten en door de groei van het socialisme laat verklaren, maar door de ondeugdelijkheid van ons apparaat. Er volgt uit, dat vóór het voorkomen van de massale sabotage in het distrikt van Sjachty ons apparaat in orde was, maar later, op het moment, dat de massale sabotage zich voordeed, het apparaat door de een of andere oorzaak volkomen ondeugdelijk werd. Er volgt uit, dat tot verleden jaar, toen de graaninzamelingen zonder druk plaatsvonden en er bij ons geen bijzondere verscherping van de klassenstrijd was, onze plaatselijke organisaties goede of zelfs ideale organisaties w*aren en dat sinds verleden jaar, toen de tegenstand van de koelakken bijzonder scherpe vormen aannam, onze organisaties plotseling slechte en totaal ondeugdelijke organisaties werden. Dat is geen verklaring, maar hoon op een verklaring. Dat is geen wetenschap, maar kwakzalverij.

Waardoor laat zich deze verscherping verklaren?

Door twee oorzaken.

Ten eerste, door onze opmars, door onze aanval, door de groei van de socialistische bedrijfsvormen, zowel in de industrie als in de landbouw, door een groei, die begeleid wordt door een overeenkomstig verdringen van de betreffende groepen van kapitalisten in de stad en op het platteland. Het is namelijk een feit, dat wij leren volgens de formulering van Lenin — „wie zal overwinnen ?”: óf wij zullen hen, de kapitalisten met beide schouderbladen op de grond drukken en hun, zoals Lenin het uitdrukte, de laatste beslissende slag toebrengen óf zij zullen ons met beide schouderbladen op de grond drukken.

Ten tweede, doordat de kapitalistische elementen niet vrijwillig van het toneel willen verdwijnen: zij bieden tegenstand aan het socialisme en zullen aan het socialisme tegenstand blijven bieden, want zij zien, dat de laatste dagen van hun bestaan aanbreken. En zij kunnen voorlopig nog tegenstand bieden, omdat, ondanks de vermindering van hun soortelijk gewicht, zij toch absoluut toenemen : de kleine bourgeoisie, zowel in de stad als op het platteland,

brengt uit haar midden, zoals Lenin zegt, dagelijks, ieder uur kapitalisten en kapitalistjes voort en zij, deze kapitalistische elementen, nemen alle maatregelen om hun bestaan te verdedigen.

Het is in de geschiedenis nog niet voorgekomen, dat de stervende klassen vrijwillig van het toneel verdwenen. Het is in de geschiedenis nog niet voorgekomen, dat de stervende bourgeoisie niet alle resten van haar krachten heeft beproefd om haar bestaan te verdedigen. Of ons onderste Sowjet-apparaat nu goed of slecht is, onze opmars, onze aanval zal het aantal kapitalistische elementen doen afnemen en hen verdringen en zij, de stervende klassen, zullen tegenstand bieden, wat er ook moge geschieden.

Ziehier, waarin de sociale grondslag van de verscherping van de klassenstrijd ligt.

De fout van p.g. Boecharin en zijn vrienden ligt hierin, dat zij het toenemen van de tegenstand van de kapitalisten identificeren met het toenemen van hun soortelijk gewicht. Maar deze identificatie mist iedere grond. Zij mist iedere grond, omdat, wanneer zij, de kapitalisten, tegenstand bieden, dit allerminst betekent, dat zij sterker zijn geworden dan wij. Juist het tegendeel is het geval. De afgeleefde klassen bieden tegenstand, niet omdat zij sterker zijn geworden dan wij, maar omdat het socialisme sneller groeit dan zij en omdat zij zwakker worden dan wij. En juist omdat zij zwakker worden, voelen zij de laatste dagen van hun bestaan naderen en zijn zij genoopt uit alle macht, met alle middelen tegenstand te bieden.

Ziehier het mechanisme van de verscherping der klassenstrijd en van de tegenstand der kapitalisten op het huidige historische ogenblik.

Waaruit moet, met het oog op deze stand van zaken, de politiek van de partij bestaan?

Zij moet de arbeidersklasse en de uitgebuite massa's van het platteland wakker schudden, hun strijdvaardigheid verhogen en hun mobilisatiebereidheid ontwikkelen voor de strijd tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland, voor de strijd tegen de weerstand biedende klasse vijanden. De Marxistisch- Leninistische theorie van de klassenstrijd is o.a. ook daarom een

goede theorie, omdat zij de mobilisatie van de arbeidersklasse tegen de vijanden van de diktatuur van het proletariaat vergemakkelijkt.

Waarin ligt het schadelijke van Boecharin's theorie over het ingroeien van de kapitalisten in het socialisme en van Boecharin's opvatting van het vraagstuk van de verscherping van de klassenstrijd?

In het feit, dat zij de arbeidersklasse in slaap sust, de bereidheid tot de mobilisatie van de revolutionaire krachten van ons land ondermijnt, de arbeidersklasse demoraliseert en de aanval van de kapitalistische elementen op de Sowjet-macht vergemakkelijkt.

11) OVER DE BOEREN.

De derde fout van p.g. Boecharin betreft het boerenvraagstuk. Het is bekend, dat het boerenvraagstuk één van de belangrijkste vraagstukken onzer politiek is. Onder onze verhoudingen bestaan de boeren uit verschillende sociale groeperingen en wel: uit arme boeren, middelboeren en koelakken. Het valt te begrijpen, dat onze verhouding tot deze groeperingen niet dezelfde kan zijn. De arme boeren als *steunpunt* van de arbeidersklasse, de middelboer als *bondgenoot* en de koelak als *klassevijand*, — zo is onze verhouding tot deze sociale groeperingen. Dit alles is vanzelfsprekend en algemeen bekend. P.g. Boecharin beschouwt echter deze zaak op een enigszins andere wijze. Bij zijn karakteristiek van de boeren valt het feit van de differentiatie weg, verdwijnen op de een of andere wijze de bestaande sociale groeperingen en blijft er slechts één grijze vlek over, het z.g.n. dorp. Bij hem is de koelak — geen koelak en de middelboer — geen middelboer, maar heerst er in het dorp louter bittere armoede. Zo heeft hij ook hier in zijn redevoering gesproken: kan men onze koelak soms een koelak noemen? Maar dat is immers een bedelaar — zeide hij. En onze middelboer — lijkt hij soms op een middelboer? — verklaarde p.g. Boecharin hier — dat is immers een bedelaar — die leeft als een hongerlijder. Het spreekt vanzelf, dat deze opvatting van de boeren een radikaal verkeerde, met het Leninisme onverenigbare opvatting is.

Lenin zeide, dat het boerendom de *laatste kapitalistische klasse is*. Is deze stelling juist? Ja, zij is onvoorwaardelijk juist. Waarom wordt het boerendom als de laatste kapitalistische klasse gekwalificeerd? Omdat van de twee hoofdklassen waaruit onze maatschappij bestaat, het boerendom die klasse is, welks bedrijf op de partikuliere eigendom en de kleine warenproduktie is gebaseerd. Omdat de boeren, zolang zij boeren blijven, die een kleine warenproduktie voeren, uit hun midden voortdurend en onafgebroken kapitalisten voortbrengen en wel moeten voortbrengen. Deze omstandigheid is voor ons van beslissende betekenis bij het vraagstuk van onze Marxistische verhouding tot het probleem van het verbond der arbeidersklasse met de boeren. Dit betekent, dat wij niet *ieder* verbond met de boeren kunnen gebruiken, maar alleen zulk een *verbond*, dat op de strijd tegen de kapitalistische elementen onder de boeren is gebaseerd. Zoals gij ziet, is de stelling van Lenin over het boerendom als de laatste kapitalistische klasse, niet alleen niet in tegenspraak met de idee van het verbond van de arbeidersklasse met het boerendom, maar motiveert zij daarentegen dit verbond als een verbond van de arbeidersklasse en de boeren, dat tegen de kapitalistische elementen van onze huishouding is gericht. Lenin stelde deze stelling op, ten einde aan te tonen, dat het verbond van de arbeidersklasse en het boerendom slechts dan een hecht verbond kan zijn, indien het juist gebaseerd is op de strijd tegen de kapitalistische elementen, die het boerendom uit zijn midden afscheidt. De fout van p.g. Boecharin ligt hierin, dat hij deze eenvoudige zaak niet begrijpt en niet aanvaardt. Hij vergeet de sociale groeperingen op het platteland, bij hem verdwijnen de koelakken en de arme boeren uit het gezichtsveld en blijft er slechts één gesloten massa van middelboeren over. Dat is een niet te betwijfelen afwijking van p.g. Boecharin naar rechts, in tegenstelling tot de „linkse” Trotskistische afwijking, die op het platteland, behalve de arme boeren en de koelakken, geen andere sociale groeperingen ziet en bij wie de middelboeren uit het gezichtsveld verdwijnen. Waarin ligt het verschil tussen het Trotskisme en de groep van p.g. Boecharin bij het vraagstuk van het verbond met het boeren

dom? In het feit, dat het Trotskisme zich uitspreekt *tegen* de politiek van het *hechte* verbond met de massa's der middelboeren en dat de groep van Bocharin *voor ieder* verbond met het boerendom is. Het behoeft niet te worden bewezen, dat deze beide standpunten onjuist zijn en het een niet beter is, dan het andere.

Het Leninisme is onvoorwaardelijk vóór een hecht verbond met de hoofdmassa's van de boeren, vóór het verbond met de middelboeren, evenwel niet voor elk willekeurig verbond, maar voor een zodanig verbond met de boeren, dat de *leidende rol* van de arbeidersklasse verzekert, de diktatuur van het proletariaat *verankert* en *de vernietiging van de klassen vergemakkelijkt*.

„Onder een overeenkomst van de arbeidersklasse met het boerendom, — zegt Lenin, — kan men verstaan wat men wil. Indien men niet in het oog houdt, dat een overeenkomst, van het standpunt van de arbeidersklasse, slechts dan toelaatbaar, juist en principieel mogelijk is, wanneer zij de diktatuur van de arbeidersklasse ondersteunt en één van de maatregelen is, die gericht is op de vernietiging van de klassen, dan blijft de formule van de overeenkomst van de arbeidersklasse met het boerendom natuurlijk een formule, die ook alle vijanden van de diktatuur in hun opvattingen aanvaarden”^{x)}.

En verder:

„Thans houdt het proletariaat de macht in handen en leidt door middel van haar. Het leidt de boeren. Wat betekent dit — de boeren leiden? Dit betekent ten eerste, een lijn volgen, die gericht is op de vernietiging van de klassen en niet op de vereeuwiging van den kleinen producent. Zouden wij radikaal en grondig van deze lijn worden afgeslagen, dan zouden wij ophouden socialistes te zijn en zouden wij terechtkomen in het kamp van die kleinburgers, in het kamp van de sociaal-revolutionairen en de mensjewiki, die thans de kwaadaardigste vijanden van het proletariaat zijn”^{1 2)}.

Ziehier het standpunt van Lenin met betrekking tot het vraagstuk van het verbond met de hoofdmassa's van de boeren, van het verbond met de middelboeren.

De fout van de groep van p.g. Bocharin, met betrekking tot het vraagstuk van den middelboer, ligt hierin, dat zij de tweeslachtige

1) *Lenin*, Komplete Werken Deel XXVI blz. 387, „De Alrussische Konferentie der R.K.P. (b)“.

2) *Lenin* l.c. blz. 399—400.

aard, de tweeslachtige positie van den middelboer tussen de arbeidersklasse en de kapitalisten niet ziet. „De middelboer is een weifelende klasse”, zeide Lenin. Waarom? Omdat de middelboer enerzijds een werker is, wat hem de arbeidersklasse doet naderen, maar anderzijds een eigenaar, wat hem den koelak doet naderen. Vandaar de weifelingen van den middelboer. En dit is niet alleen theoretisch juist. Deze weifelingen vertonen zich ook dagelijks, ieder uur, in de praktijk.

„De boer, — zegt Lenin — wordt als werker naar het socialisme gedreven en geeft dan de voorkeur aan de diktatuur van de arbeiders boven die van de bourgeoisie. De boer als verkoper van graan wordt naar de bourgeoisie, naar de vrije handel gedreven, d.w.z. terug naar het „vertrouwde”, oude, „van oudsher bestaande” kapitalisme”¹⁾).

Derhalve kan het verbond met den middelboer slechts in dat geval hecht zijn, wanneer het gericht is tegen de kapitalistische elementen, tegen het kapitalisme in het algemeen, wanneer het de leidende rol van de arbeidersklasse in dit verbond verzekert en het vernietigen van de klassen vergemakkelijkt.

Het is vreemd, dat de groep van p.g. Boecharin, deze eenvoudige en begrijpelijke dingen vergeet.

12) OVER DE N.E.P. EN DE MARKTVERHOUDINGEN.

De vierde fout van p.g. Boecharin betreft het vraagstuk van de N.E.P. De fout van p.g. Boecharin bestaat hier in het feit, dat hij niet ziet, dat de N.E.P. twee kanten heeft, hij ziet slechts één kant van de N.E.P. Toen wij de N.E.P. in het jaar 1921 invoerden, richtten wij haar spits tegen het oorlogskommunisme, tegen dat regime en die orde, die *elke* vrijheid van handel, *welke dan ook*, uitsluiten. Wij waren en zijn van mening, dat de N.E.P. een *zekere* vrijheid van handel betekent. Deze kant van de zaak heeft p.g. Boecharin zich herinnerd. En dat is heel goed. P.g. Boecharin vergist zich echter, wanneer hij veronderstelt, dat deze kant, de enige kant van de N.E.P. is. P.g. Boecharin vergeet, datⁱ⁾

i) *Lenin* Komplete Werken, Deel XXIV blz. 314, Begroeting Antwoord aan de Hongaarse arbeiders.

de N.E.P. nog een andere kant heeft. De zaak is, dat de N.E.P. allerm minst de *volledige* vrijheid van handel, het *vrije* spel van de prijzen op de markt beetekent. De N.E.P. is vrijheid van handel binnen *zekere* grenzen, binnen *zekere* perken, *onder verzekering van de regelende rol van de staat en zijn rol op de markt*. Hierin ligt nu juist de tweede kant van de N.E.P. Daarbij is deze tweede kant van de N.E.P. van niet minder, zo niet van meer belang, dan haar eerste. Bij ons op de markt bestaat niet het vrije spel der prijzen, zols dat gewoonlijk in de kapitalistische landen het geval is. Wij bepalen in hoofdzaak de prijzen van het graan. Wij bepalen de prijzen van de industrie-waren. Wij doen ons best, een politiek van verlaging der produktiekosten en van verlaging van de prijzen der industrie-waren te voeren en streven daarbij naar het behoud van de stabiliteit van de prijzen der landbouwproduk- ten. Is het soms niet duidelijk, dat dergelijke bijzondere en specifieke verhoudingen op de markt in de kapitalistische landen helemaal niet voorkomen ?

Hieruit volgt, dat de N.E.P. zolang zij bestaat, haar beide kanten moet behouden: zowel de eerste kant, gericht tegen het regime van het oorlogskommunisme, die de verzekering van een *zekere* vrijheid van handel ten doel heeft, als de tweede kant, gericht tegen de *volledige* vrijheid van handel en die de verzekering van de regelende rol van de staat op de markt ten doel heeft. Vernietigt één van deze kanten — en de N.E.P. zal niet meer bestaan.

P.g. Boecharin is van mening, dat de N.E.P. slechts gevaar van „links” kan dreigen, van diegenen, die *iedere* vrijheid van handel wensen te likwideren. Dat is niet juist. Dat is een zeer grote fout. Bovendien is zulk een gevaar thans het allerm minst reëel, want er zijn bij ons thans geen of bijna geen lieden in onze plaatselijke en centrale organisaties, die niet de ganse noodzakelijkheid en doelmatigheid van het handhaven van een *zekere* vrijheid van handel zouden begrijpen. Veel reëler is het gevaar van rechts, van de kant van hen, die de regelende rol van de staat op de markt wensen te likwideren, die de markt wensen te „bevrijden” en op deze wijze een tijdperk van volledige vrijheid van handel willen inluiden. Er is in het geheel niet aan te twijfelen, dat dit gevaar, 380

dat de N.E.P. van rechts af gebroken wordt, thans veel reëler is. Men dient niet te vergeten, dat de spontane ontwikkeling van de kleinburgerlijke elementen juist in deze richting werkt, — in de richting van het verbreken van de N.E.P. van rechts af. Er dient tevens aan herinnerd te worden, dat het geschreeuw van de koelakken en welgestelde elementen, het geschreeuw van de spekulanten en opkopers, waarvan velen onzer kameraden niet zelden de invloed ondergaan, de N.E.P. juist van deze kant bombardeert. Het feit, dat p.g. Boecharin, dit tweede, werkelijk reële gevaar van het verstoren van de N.E.P. niet ziet, getuigt er met stelligheid van, dat hij aan de druk van de spontane kleinburgerlijke ontwikkeling heeft toegegeven.

P.g. Boecharin stelt een „normaliseren” van de markt en het distriktsgewijs „manoeuvreren” met de inzamelingsprijzen van graan voor, d.w.z. een verhoging van de graanprijzen. Wat betekent dit? Dit betekent, dat de Sowjet-verhoudingen hem niet bevredigen. Hij wil de regelende rol van de staat op de markt remmen en stelt voor, toe te geven aan de spontane ontwikkeling der kleinburgerlijke elementen, die de N.E.P. van rechts uit afbreuk doet.

Nemen wij een ogenblik aan, dat wij de raadgevingen van p.g. Boecharin zouden opvolgen. Wat zou het gevolg daarvan zijn? Wij zouden de graanprijzen, zeggen wij in de herfst, in het begin van de inzamelingsperiode verhogen. Maar omdat er zich op de markt steeds mensen bevinden, — allerlei spekulanten en opkopers, — die voor het graan het driedubbele zullen betalen en wij dit den spekulanten niet kunnen nadoen, want zij kopen in het geheel enige tientallen millioenen poed, zullen zij, die het graan in handen hebben, in afwachting van een verdere verhoging van de prijzen, toch het graan vasthouden. Wij zullen dus tegen het voorjaar de graanprijzen opnieuw moeten verhogen, wanneer de grootste behoefte van de staat aan graan zich in hoofdzaak doet gevoelen. Maar wat betekent het verhogen van de graanprijzen in het voorjaar? Dit betekent de arme boeren en de niet-welgestelde laag van het platteland het mes op de keel zetten. Deze zijn genooddaakt, in het voorjaar gedeeltelijk voor zaaizaad, gedeelte

lijk voor konsumptie, graan bij te kopen, hetzelfde graan, dat zij in de herfst goedkoper hebben verkocht. Zullen wij als resultaat van deze operaties, iets ernstigs in de zin van het verkrijgen van een voldoende hoeveelheid graan bereiken? Naar alle waarschijnlijkheid zullen wij dit niet, omdat er altijd spekulanten en opkopers te vinden zullen zijn, die in staat zijn, voor ditzelfde graan opnieuw het dubbele en driedubbele te betalen. Wij zouden dus bereid moeten zijn de graanprijzen opnieuw, te verhogen, te vergeefs trachtend de spekulanten en opkopers te overbieden. Maar hieruit volgt, dat wij, nadat wij ons eenmaal op deze weg begeven hebben, dan ook verder omlaag zullen glijden, zonder een garantie te hebben voor het verkrijgen van een voldoende hoeveelheid graan.

Maar hiermee is de zaak nog niet afgelopen. Ten eerste zullen wij, door de *insamelingsprijzen* voor graan te verhogen, later genoodzaakt zijn, ook de prijzen der grondstoffen te verhogen, om een zekere proportie te bewaren in de prijzen der landbouwprodukten. Ten tweede kunnen wij, door de inzamelingsprijzen voor graan te verhogen, in de steden de lage broodprijs niet handhaven, — wij zullen dus genoodzaakt zijn, ook de *verkoop*^prijzen van het brood te verhogen. Aangezien wij echter de arbeiders niet kunnen en mogen krenken, — zullen wij het loon in een versneld tempo moeten verhogen. Maar dit moet wel tot prijsverhoging van de industriewaren leiden, want in het tegenovergestelde geval zou er tegen de belangen van de industrialisatie in, een overhevelen van geldmiddelen uit de stad naar het platteland kunnen plaats hebben. Als resultaat zouden wij genoodzaakt zijn, de prijzen van de industriewaren en de landbouwprodukten te vereffenen, niet op de grondslag van *dalende* of minstens van gestabiliseerde prijzen, maar op de grondslag van *stijgende* prijzen, zowel voor graan als voor industriewaren. Met andere woorden, wij zullen koers moeten houden op het duurder maken van de industriewaren en van de landbouwprodukten. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat zulk een „manoeuvreren” met de prijzen wel tot de volledige likwidatie van de Sowjet-prijspolitiek moet leiden, tot de likwidatie van de regelende rol van de staat op de markt en tot het •volkomen de vrije hand geven aan de spontane ontwikkeling van

de kleinburgerlijke elementen. Voor wien zal dit voordelig zijn? Alleen voor de welgestelde lagen in de stad en op het platteland, want dure industriewaren en landbouwprodukten zullen nu eenmaal onbereikbaar zijn èn voor de arbeidersklasse èn voor de arme boeren èn voor de economisch zwakkere lagen op het platteland. Er bij winnen zullen de koelakken en de welgestelde boeren, de Nepmannen en de andere welgestelde klassen!

Dit zal eveneens een smytsjka ^{x)} zijn, maar een eigenaardige smytsjka — een smytsjka tussen de welgestelde lagen van het platteland en die van de stad. De arbeiders en de economisch _____ zwakke lagen van het platteland zullen het volle recht hebben ons te vragen: Wat voor een macht vertegenwoordigt gij, een arbeiders- en boerenmacht of een koelakken- en Nepmannenmacht?

Scheuring met de arbeidersklasse en de economisch zwakkere lagen op het platteland, smytsjka met de welgestelde lagen op het platteland en in de stad — ziehier, waartoe Boecharin's „normalisatie” van de markt en het distriktsgewijs „manoeuvreren” met de graanprijzen moet leiden.

Het is duidelijk, dat de partij zich niet op deze verderfelijke weg kan begeven.

Hoezeer p.g. Boecharin alle opvattingen over de N.E.P. door elkaar heeft gehaald en hoe vast hij in de gevangenschap van de kleinburgerlijke anarchie is geraakt — dat blijkt o.a. uit de meer dan afwijzende houding, die hij tegenover het vraagstuk van de nieuwe vormen van warenomloop tussen de stad en het platteland, tussen de staat en de boeren inneemt. Hij is verontwaardigd en gaat te keer over het feit, dat de staat leverancier van waren voor de boeren is geworden terwijl de boeren leveranciers van graan voor de staat Worden. Hij acht dit een overtreding van alle regels van de N.E.P., bijna een vernietiging van de N.E.P. Waarom, vraagt men zich af, op grond waarvan? Wat kan er voor kwaads in steken, dat de staat, de staatsindustrie leverancier van waren voor de boeren is en de boeren leveranciers van graan voor de industrie, voor de stad? Wat kan er van het standpunt van het

i) Smytsjka = aaneensluiting, verbond. — *Red.*

Marxisme en de Marxistische politiek van de N.E.P. voor kwaads in steken, dat de boeren reeds tot leveranciers *werden* van katoen, suikerbieten en vlas ten behoeve van de staatsindustrie en de staatsindustrie tot leverancier van stadsprodukten, van zaden en produktiewerktuigen voor deze takken van landbouw? De methode der kontraktatie is hier de hoofdmethode voor het invoeren van deze nieuwe vormen van warenomloop tussen de stad en het platteland. Is de methode der kontraktatie soms in tegenspraak met de eisen van de N.E.P. ? Wat kan er voor kwaads in steken, dat de boeren ook voor graan tot leveranciers van de staat *zworden* en niet alleen voor katoen, suikerbieten en vlas, dank zij dezelfde methode van kontraktatie? Waarom mag de handel in kleine partijtjes, de handel in kleinigheden warenomloop genoemd worden en de handel in grote partijen, volgens van te voren vastgestelde verdragen (kontraktatie), de prijzen en de kwaliteit der waren betreffend, niet als zodanig beschouwd worden? Vanwaar deze tegenspraak? Valt het soms moeilijk te begrijpen, dat deze nieuwe, massale vormen van warenomloop volgens de methode der kontraktatie tussen de stad en het platteland, juist op de grondslag van de N.E.P. zijn ontstaan, dat onze organisaties hiermee een zeer grote stap vooruit doen ter versterking van de planmatige socialistische leiding van de volkshuishouding? Is het niet zonderling, dat p.g. Boecharin verleerd heeft, deze eenvoudige en begrijpelijke dingen te begrijpen?

e) OVER HET ONTWIKKELINGSTEMPO VAN DE INDUSTRIE EN DE NIEUWE VORMEN VAN DE „SMYTSJKA”.

Tenslotte het vraagstuk van het ontwikkelingstempo van de industrie en van de nieuwe vormen van de „smytsjka” tussen de stad en het platteland. Dit vraagstuk is één van de belangrijkste op het gebied van onze meningsverschillen. De belangrijkheid van dit vraagstuk ligt hierin, dat daarin alle draden van onze *praktische* meningsverschillen, betreffende de vraagstukken van de economische politiek van de partij, samenlopen. Wat zijn dit voor nieuwe vormen van de smytsjka, wat betekent 384

dit, gezien van het standpunt van onze economische politiek?

Dit betekent in de eerste plaats, dat wij buiten de oude vormen van de smytsjka tussen de stad en het platteland, waarbij de industrie in hoofdzaak in de *persoonlijke* behoeften van den boer voorzag (katoen, schoeisel, in het algemeen manufakturen enz.), bovendien nieuwe vormen van de smytsjka nodig hebben, waarbij de industrie in de *rodw£he*-behoefte van het boerenbedrijf (landbouwmachines, traktoren, verbeterde zaaizaadsoorten, meststoffen enz.) voorziet. Bevredigden wij vroeger *hoofdzakelijk* de persoonlijke behoeften van den boer, zonder veel aandacht te schenken aan de produktie-behoefte van zijn bedrijf, — thans moeten wij ons, terwijl wij voortgaan in de persoonlijke behoeften van den boer te voorzien, met heel onze kracht richten op de verzorging met landbouwmachines, traktoren, meststoffen enz., die rechtstreeks betrekking hebben op de rekonstruktie van de landbouwproduktie op een nieuwe technische basis. Zolang het ging om het *herstel* van de landbouw en om het feit, dat de boeren de vroegere grond van de landheren en de koelakken in bebouwing namen, konden wij ons tevreden stellen met de oude vormen van de smytsjka. Thans echter, nu het om de *rekonstruktie* van de landbouw⁴ gaat, is dit al niet meer voldoende. Thans moeten wij verder gaan en de boeren helpen om de landbouwproduktie te reorganiseren op grondslag van de nieuwe techniek en de kollektieve arbeid.

Dit betekent ten tweede, dat wij, naast onze industrie ook onze landbouw op serieuze wijze opnieuw moeten gaan uitrusten. Wij rusten onze industrie uit, hebben dit ten dele reeds gedaan en haar een nieuwe technische basis gegeven, door haar van nieuwe, betere machines, van nieuw*, beter kader te voorzien. Wij bouwen nieuwe fabrieken en bedrijven, wij rekonstrueren de oude en breiden ze uit, wij brengen de ijzer- en staalindustrie, de chemische industrie en de machinebouw tot ontwikkeling. Op deze basis groeien de steden, vermenigvuldigen zich de nieuwe industriële centra, breiden zich de oude uit. Op deze basis neemt de vraag naar konsumptie- middelen toe, naar grondstoffen voor de industrie. Maar de landbouw blijft bij de oude werktuigen, bij de oude voorvaderlijke methoden van grondbewerking, bij de oude, primitieve, thans reeds

ondeugdelijke of bijna ondeugdelijke techniek, bij de oude, individuele bedrijfs- en arbeidsvormen der kleine boeren. Hoe moet men b.v. het feit beoordelen, dat er vóór de revolutie bij ons ongeveer 16 miljoen boerenhofsteden waren en dat wij er thans niet minder dan 25 miljoen hebben? Waarvan getuigt dit alles, indien niet van het feit, dat de landbouw een steeds meer versplinterd, verbrokkeld karakter aanneemt. Maar één van de kenmerken van de versplinterde, kleine bedrijven ligt hierin, dat zij niet bij machte zijn in vereiste mate van de techniek, van machines, traktoren en van de resultaten van de landbouwwetenschap gebruik te maken, dat zij bedrijven zijn, die weinig produkten voor de markt leveren. Vandaar het tekort aan landbouwprodukten voor de markt. Vandaar het gevaar van een breuk tussen de stad en het platteland, tussen de industrie en de landbouw. Vandaar de noodzakelijkheid, om de landbouw tot het ontwikkelingstempo van onze industrie op te voeren, op te jagen. Welnu, om dit gevaar van een breuk te voorkomen, moeten wij er op ernstige wijze mee beginnen het landbouwbedrijf op de grondslag van de nieuwe techniek opnieuw uit te rusten. Maar ten einde het landbouwbedrijf opnieuw te kunnen uitrusten, moeten de verbrokkelde boerenbedrijven geleidelijk tot grote bedrijven, tot kollektieven worden verenigd, moet het landbouwbedrijf op de grondslag van de kollektieve arbeid worden opgebouwd, moeten de kollektieven worden vergroot, de oude en nieuwe sowchozen tot ontwikkeling gebracht; moeten wij op systematische wijze massale vormen van kontraktatie op alle belangrijkste takken van de landbouw toepassen, het systeem van de machine- en traktorenstations, die de boeren behulpzaam zijn om zich de nieuwe techniek eigen te maken, tot ontwikkeling brengen en de arbeid kollektiveren, — in één woord, moeten de kleine boerenbedrijven geleidelijk op de grondslag van de kollektieve produktie in het groot worden overgebracht, want alleen de grote produktie van het maatschappelijke type is in staat, ten volle van de resultaten van de wetenschap en nieuwe techniek gebruik te maken en de ontwikkeling van onze landbouw met zevenmijlslarzen vooruit te brengen.

Dit betekent natuurlijk niet, dat wij het individuele boeren

bedrijf van de arme en middelboeren moeten verwaarlozen. Neen, dat betekent het niet. Het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren speelt bij de verzorging van de industrie met levensmiddelen en grondstoffen een overheersende rol en zal dit in de naaste toekomst nog blijven doen. Derhalve is het juist noodzakelijk, het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren te ondersteunen. Maar dit betekent, dat het individuele boerenbedrijf alleen, *reeds* niet meer voldoende is. Hiervan getuigen onze moeilijkheden bij de graaninzameling. Derhalve moet de ontwikkeling van het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren worden *aan gevuld* met een alzijdige ontwikkeling van de kollektieve bedrijfsvormen en van de sowchozen. Derhalve moet er een brug worden geslagen tussen het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren en de kollektieve maatschappelijke bedrijfsvormen, in de vorm van massale kontraktatie, in de vorm van machine- en traktorenstations, in de vorm van de alzijdige ontwikkeling van de koöperatieve gemeenschap, ten einde het de boeren gemakkelijker te maken, hun individuele kleinbedrijf op de weg van de kollektieve arbeid te brengen. Zonder deze voorwaarden is een ernstige ontwikkeling van de landbouw niet mogelijk. Zonder deze voorwaarden is de oplossing van het graanprobleem niet mogelijk. Zonder deze voorwaarden is het niet mogelijk, de weinigvermogende lagen van de boeren voor armoede en verpaupering te vrijwaren.

Dit betekent tenslotte, dat het nodig is onze industrie, als de voornaamste voedingsbron van de landbouwproductie wat haar rekonstruktie betreft, met alle middelen tot ontwikkeling te brengen, dat het nodig is onze ijzeren staalindustrie, chemische industrie, machinebouw tot ontwikkeling te brengen, dat het nodig is traktorenfabrieken, fabrieken van landbouwmachines enz. te bouwen. Het behoeft niet bewezen te worden, dat het niet mogelijk is, de kolchozen tot ontwikkeling te brengen, dat het niet mogelijk is, de machine- en traktorenstations tot ontwikkeling te brengen, zonder de hoofdmassa's van de boeren door middel van de massale kontraktatie tot de kollektieve vormen van bedrijfsvoering aan te trekken, zonder de landbouw met een behoorlijk aantal trak-

toren, landbouwmachines enz. te verzorgen. Maar het is niet mogelijk, het platteland met machines en tractoren te verzorgen, zonder onze industrie in een versneld tempo tot ontwikkeling te brengen. Vandaar het snelle ontwikkelingstempo van onze industrie, als de sleutel tot de rekonstruktie van de landbouw op grondslag van het kollektivisme.

Dat is de zin en de betekenis van de nieuwe vormen van de smytsjka.

De groep van p.g. Boecharin werd genoodzaakt in woorden de noodzakelijkheid van de nieuwe vormen van de smytsjka te erkennen. Dit is echter slechts een erkenning *in woorden*, die er op berekend is om, onder de vlag van een erkenning met het woord van de nieuwe vormen van de smytsjka, er iets doorheen te slepen, dat daar rechtstreeks mee in *tegenspraak* is. In werkelijkheid is p.g. Boecharin tegen de nieuwe vormen van de smytsjka. P.g. Boecharin neemt als uitgangspunt niet het snelle ontwikkelingstempo van de industrie als de hefboom van de rekonstruktie der landbouwproductie, maar de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf. Bij hem staat de „normalisatie” van de markt en het toelaten van het vrije spel der prijzen voor landbouwprodukten op de markt op de voorgrond, het in het wezen van de zaak toelaten van de volledige vrijheid van handel. Vandaar zijn wantrouwende houding tegenover de kolchozen, die in zijn redevoering op het Juli-plenum van het C. K. en in zijn stellingen vóór het Juli-plenum van het C. K. tot uiting kwam. Vandaar zijn afwijzende houding tegenover elke vorm, welke dan ook, van buitengewone maatregelen tegen de koelakken bij de graaninzameling. Het is bekend, dat p.g. Boecharin buitengewone maatregelen uit de weg gaat, zoals de duivel de wierook. Het is bekend, dat p.g. Boecharin nog steeds niet kan begrijpen, dat de koelak onder de huidige verhoudingen niet vrijwillig een voldoende hoeveelheid graan zal af leveren. Dit is thans, door de tweejarige ervaring van ons inzamelingswerk, bewezen.

Maar hoe, indien desniettemin het graan voor de markt niet toereikend is? Boecharin antwoordt hierop: verontrust den koelak niet door buitengewone maatregelen en voer graan uit het buiten- 388

land in. Nog niet lang geleden heeft hij voorgesteld 50 miljoen poed graan uit het buitenland in te voeren, d.w.z. voor 100 miljoen roebel valuta. En als de valuta nodig is om installaties voor de industrie in te voeren? Boecharin antwoordt hierop: men moet de voorkeur geven aan de invoer van graan uit het buitenland en klaarblijkelijk de invoer van installaties voor de industrie op de achtergrond laten.

Hieruit volgt dus, dat niet het snelle ontwikkelingstempo van de industrie de fundamentele oplossing vormt van het graan- probleem en de rekonstruktie van de landbouw, maar de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf, het koelakkenbedrijf hierbij inbegrepen, op de grondslag van de vrije markt en het vrije spel van de prijzen op de markt.

Wij hebben dus met twee verschillende plannen van de ekonomische politiek te doen.

Het plan van de partij.

- i) Wij rusten de industrie opnieuw uit (rekonstruktie).
- j) Wij beginnen op serieuze wijze de landbouw opnieuw uit te rusten (rekonstruktie).
- k) Daartoe moet de opbouw; der kolchozen en sowchozen worden uitgebreid en moeten de kontraktatie en de machine- en traktorenstations, als middelen om de *produktie-smytsjka* tussen de industrie en de landbouw tot stand te brengen, op massale schaal worden toegepast.
- l) Wat betreft de graaninzamelingsmoeilijkheden in het gegeven moment, is het noodzakelijk de toelaatbaarheid van tijdelijke, buitengewone maatregelen te erkennen, die door de maatschappelijke ondersteuning der massa van de arme en de middelboeren worden versterkt, als één van de middelen om de tegenstand van de koelakken te breken en van de koelakken een zo groot mogelijke hoeveelheid graanoverschotten te ontvangen, die nodig zijn om het importeren van graan te vermijden en de valuta voor de ontwikkeling van de industrie te bewaren.
- m) Het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren speelt, in de kwestie van de verzorging van het land met levens

middelen en grondstoffen, een overheersende rol en zal deze nog blijven spelen, maar dit bedrijf alleen is reeds niet meer voldoende, — de ontwikkeling van het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren moet derhalve worden *aangevuld* met de ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen, met de massale kontraktatie, met de versnelde ontwikkeling van de machine- en traktorenstations, om het verdringen van de kapitalistische elementen uit de landbouw te vergemakkelijken en de individuele boerenbedrijven geleidelijk op de weg van de grote kollektieve bedrijven, op de weg van de kollektieve arbeid te brengen.

n) Maar, om dit alles te kunnen bereiken is het in de eerste plaats noodzakelijk, dat de ontwikkeling van de industrie, van ijzer en staal, de chemie, de machinebouw, de traktorenfabrieken, de fabrieken van landbouwmachines enz. wordt versterkt. Zonder dit is de oplossing van het graanprobleem en de rekonstruktie van de landbouw niet mogelijk.

Gevolgtrekking: de sleutel tot de rekonstruktie van de landbouw is het snelle ontwikkelingstempo van onze industrie.

Het plan van p.g. Boecharin.

8) „Normalisatie” van de markt, het toelaten van het vrije spel der prijzen op de markt en van de verhoging van de graanprijzen, zonder zich er door te laten weerhouden, dat dit kan leiden tot het duurder worden van de industriewaren, de grondstoffen, het brood.

9) Het individuele landbouwbedrijf op alle mogelijke wijze ontwikkelen, bij een zekere verlangzaming van het ontwikkelings- tempo der kolchozen en sowchozen (de stellingen van p.g. Boecharin in Juli, de redevoering van Boecharin op het Juli-plenum).

10) De graaninzameling aan zich zelf overgelaten, waarbij altijd en onder alle omstandigheden zelfs een partieel aanwenden van buitengewone maatregelen tegen de koelakken moet zijn uitgesloten, zelfs indien deze maatregelen door de massa van de arme en de middelboeren worden ondersteund.

11) Ingeval van een tekort aan graan — de invoer van graan voor 100 miljoen roebel.

12) En als de valuta ontoereikend is ter dekking zowel van de invoer van graan als van die van installaties voor de industrie, dan moet de invoer van installaties verminderd worden en dus ook het ontwikkelingstempo van onze industrie, — anders zal bij ons de landbouw „op de plaats rust marcheren” of zullen we zelfs een „keldering” van de landbouw beleven ^x).

Gevolgtrekking: *de sleutel tot de rekonstruktie van de landbouw is de ontwikkeling van het individuele boerenbedrijf.*

Ziehier, welk een keer de kwestie neemt partijgenoten!

Het plan van p.g. Boecharin is een plan van *vermindering* van het ontwikkelingstempo van de industrie en een *ondermijnen* van de nieuwe vormen van de smytsjka.

Dat zijn onze meningsverschillen.

Zijn wij met de ontwikkeling van de nieuwe vormen van de smytsjka, met de ontwikkeling van de kolchozen, sowchozen enz. niet te laat gekomen?

Er zijn mensen, die beweren, dat de partij met deze zaak op z'n minst twee jaren te laat is gekomen. Dit is niet juist partijgenoten. Dit is volkomen onjuist. Zo kunnen alleen „linkse” schreeuwers spreken, die geen idee van de ekonomie van de U.S.S.R. hebben. Wat betekent te laat komen in deze kwestie? Indien er sprake is van het vooruitzien van de noodzakelijkheid der kolchozen en sowchozen, dan zijn wij deze zaak reeds tijdens de Oktoberomwenteling begonnen. Dat de partij de noodzakelijkheid van de kolchozen en de sowchozen reeds toenmaals, in de periode van de Oktoberomwenteling, heeft voorzien, — daarover kan niet de minste twijfel bestaan. Tenslotte kan men ons program ter hand nemen, dat op het VUIste Partijkongres (Maart 1919) werd aangenomen. Er is daar met de noodzakelijkheid van de kolchozen en sowchozen volkomen duidelijk rekening gehouden. Maar het vooruitzien alleen van de noodzakelijkheid van de kolchozen en sowchozen door de leidende toppen van onze partij, is niet voldoende om een *massale beweging* van de kolchozen en sowchozen in het leven te roepen en te organiseren. Er is hier dus geen sprake van vooruitzien, maar van de *verwezenlijking* van het

i) N, Boecharin „, Aantekeningen van een ekonoom”.

plan van de kolchos- en sowchosopbouw. Maar voor de verwezenlijking van zulk een plan, is een gehele reeks voorwaarden vereist, die er tot nu toe niet waren en die slechts in de laatste tijd zijn ontstaan. Daar gaat het om, partijgenoten.

Om het plan voor de massale beweging der kolchozen en sow-chozen te verwezenlijken — daartoe is in de eerste plaats noodzakelijk, dat de partijleiding in deze kwestie vóór alles door de gehele partij in *haar massa* wordt ondersteund. En de partij is, zoals bekend is, bij ons een miljoenenpartij. Bijgevolg was het noodzakelijk, de brede partij massa's van de juistheid van de politiek van de leidende toppen te overtuigen. Dit ten eerste.

Daartoe is verder noodzakelijk, dat er onder de boeren zelf een massale beweging ten gunste van de kolchozen werd geschapen, opdat de boeren de kolchozen niet zouden vrezen, en zelf tot de kolchozen toetreden, nadat zij zich door de ervaring van de voordelen van de kolchozen boven het individuele bedrijf hadden overtuigd. En dit is een ernstige kwestie, die een zekere tijd eist. Dit ten tweede.

Daartoe is het noodzakelijk, dat de staat over de materiële middelen beschikt, die voor het financieren van de kolchozen en sowchozen noodzakelijk zijn. En voor deze zaak zijn honderden en honderden miljoenen nodig, waarde partijgenoten. Dit ten derde.

Daartoe is tenslotte noodzakelijk, een in min of meer bevredigende mate ontwikkelde industrie, hetgeen noodzakelijk is om de landbouw van machines, tractoren, meststoffen enz. te voorzien. Dit — ten vierde.

Kan men beweren, dat bij ons twee a drie jaar geleden aan al deze voorwaarden reeds voldaan was? Neen, dat kan men niet beweren.

Men mag niet vergeten, dat wij een *regerende partij en geen oppositiepartij zijn*. Een oppositiepartij kan leuzen uitgeven, — ik spreek over de praktische hoofdleuzen van de beweging, — ten einde ze, nadat de partij aan de macht is gekomen, te verwezenlijken. Niemand kan een oppositiepartij er van beschuldigen, dat zij haar hoofdleuzen niet onmiddellijk verwezenlijkt, omdat allen begrijpen dat niet zij, de oppositiepartij, aan het roer staat, maar 392

andere partijen. Geheel anders staat het er met een regerende partij voor, zoals onze bolsjewistische partij er een is. De leuzen van deze partij zijn niet eenvoudige (agitatorische) leuzen, maar hebben een veel grotere betekenis, omdat zij de kracht bezitten van een *praktisch besluit, de kracht van een wet*, die reeds thans uitgevoerd moet worden. Onze partij kan geen praktische leuze uitgeven en daarna de verwezenlijking daarvan uitstellen. Dat zou bedrog van de massa's zijn. Om de leuze op te stellen, vooral zulk een ernstige leuze als het leiden van de miljoenenmassa's van de boeren op de weg van het kollektivisme, daartoe moeten de voorwaarden voor de direkte verwezenlijking daarvan aanwezig zijn en daartoe moeten tenslotte deze voorwaarden worden geschapen, georganiseerd. Ziehier, waarom het voorzien alleen van de noodzakelijkheid van de kolchozen en sowchozen door de partijleiding voor ons niet voldoende is. Ziehier, waarom wij de voorwaarden nodig hebben, die voor het *verwezenlijken en het doorzetten* van onze leuzen noodzakelijk zijn.

Was onze partij in *haar massa*, laat ons zeggen, twee, drie jaren geleden gereed, om de kolchozen en sowchozen met alle middelen tot ontwikkeling te brengen? Neen, hiertoe was zij nog niet gereed. De ernstige wending in de partijmassa's in de richting van de nieuwe vormen van de smytsjka, begon pas na de eerste ernstige moeilijkheden bij de graaninzameling. Deze moeilijkheden waren er voor nodig, om de massa van de partij de volle noodzakelijkheid te doen gevoelen om de nieuwe vormen van de smytsjka en, in de eerste plaats, de kolchozen en sowchozen te forceren en in deze kwestie vastberaden haar Centraalkomitee te ondersteunen. Hier hebt gij weer een voorwaarde, die vroeger bij ons niet aanwezig was en die er thans is.

Bestond er bij ons twee a drie jaren geleden een ernstige beweging van de miljoenen massa's van de boeren ten gunste van de kolchozen en sowchozen? Neen, die bestond er niet. Het is iedereen bekend, dat de boeren twee a drie jaren geleden tegenover de sowchozen vijandig gestemd waren en de kolchozen als een volkomen overbodige „kommune” beschouwden. En thans? Thans staat het al heel anders. Thans hebben wij reeds gehele lagen van

boeren, die naar de sowchozen en kolchozen opzien als een bron van ondersteuning van het boerenbedrijf met zaden, veredeld vee, machines en tractoren. Geeft thans slechts machines en tractoren en de zaak van de kolchozen zal in een versneld tempo voorwaarts gaan.

Hoe is deze wending van zekere, tamelijk belangrijke lagen van de boeren tot stand gekomen? Waardoor werd zij begunstigd? In de eerste plaats door de ontwikkeling van de koöperatie en de koöperatieve samenwerking. Het valt niet te betwijfelen, dat er bij ons, zonder de machtige ontwikkeling van de koöperatie, vooral van de landbouwkoöperatie, die onder de boeren de psychologische grondslag ten gunste van de kolchozen heeft geschapen, niet die trek naar de kolchozen zou bestaan, die thans gehele lagen van de boeren aan den dag leggen. Een grote rol speelde hier tevens het aanwezig zijn van goed ingerichte kolchozen, die de boeren een goed voorbeeld ervan gaven, hoe men de landbouw kon verbeteren door de kleine boerenbedrijven in grote, kollektieve bedrijven te verenigen. Het bestaan van goedingerichte sowchozen, die de boeren bij het verbeteren van hun bedrijf behulpzaam waren, speelde hier eveneens een rol. Ik spreek nog niet eens van andere feiten, die aan allen goed bekend zijn. Hier hebt gij dus nog een voorwaarde, die vroeger niet bestond en die wij thans hebben. Verder, kan men soms beweren, dat wij twee a drie jaren geleden de mogelijkheid hadden om de kolchozen en sowchozen op ernstige wijze te financieren en honderden millioenen roebels aan deze zaak te besteden? Neen, dat kan men niet. Gij weet zeer goed, dat er bij ons een tekort aan geldmiddelen bestond, zelfs voor de ontwikkeling van dat minimum van de industrie, zonder hetwelk in het algemeen geen enkele industrialisatie mogelijk is, om van de rekonstruktie van de landbouw maar niet te spreken. Konden wij deze geldmiddelen aan de industrie onttrekken, aan de industrie, die de grondslag vormt van de industrialisatie van het land en ze aan de kolchozen en sowchozen overdragen? Het is duidelijk, dat wij dit niet konden. Welnu, en thans? Thans hebben wij de middelen om de kolchozen en sowchozen tot ontwikkeling te brengen.

Kan men tenslotte beweren, dat wij twee a drie jaren geleden in de industrie reeds een basis hadden, groot genoeg, voor een meer intensieve voorziening van de landbouw van machines, traktoren, enz.? Neen, dit kan men niet. Toenmaals was het onze taak, *een minimum aan industrie als grondslag te scheppen*, voor het in de *toekomst* verzorgen van de landbouw met machines en traktoren. Toen gingen onze spaarzame financiële middelen op aan het scheppen van deze grondslag. Welnu, en thans? Thans bestaat bij ons deze industriële grondslag voor de landbouw. In ieder geval wordt deze basis in een versneld tempo geschapen. Hieruit volgt, dat de noodzakelijke voorwaarden voor een massale ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen bij ons pas in de laatste tijd tot stand zijn gekomen. Zo staat de zaak ervoor, partijgenoten. Ziehier, waarom er niet kan gezegd worden, dat wij met het ontwikkelen van de nieuwe vormen van de smytsjka te laat zijn gekomen.

f) P.G. BOECHARIN ALS THEORETIKUS.

Dit zijn in hoofdzaak de voornaamste fouten van den theoretikus van de rechtse oppositie — van p.g. Boecharin — op het gebied van de fundamentele vraagstukken van onze politiek. Men zegt, dat p.g. Boecharin de theoretikus van onze partij is. Hij is natuurlijk een theoretikus en een theoretikus van niet geringe betekenis. Maar de zaak is, dat het er op het gebied van de theorie bij hem niet al te best voor staat. Dit blijkt bij voorbeeld uit het feit, dat hij bij de zo juist door mij gekarakteriseerde vraagstukken van de partijpolitiek een gehele reeks van fouten heeft opeengestapeld. Het is niet mogelijk, dat deze fouten, fouten inzake de Komintern, fouten betreffende vraagstukken van de klassenstrijd, de verscherping van de klassenstrijd, de boeren, de N.E.P., de nieuwe vormen van de smytsjka, — het is niet mogelijk, dat al deze fouten bij hem toevallig aan den dag zouden zijn getreden. Neen, deze fouten zijn geen toevallige fouten. Deze fouten van p.g. Boecharin zijn voortgesproten uit zijn onjuist standpunt, uit zijn theoretische

tekortkomingen. Ja, p.g. Boecharin is een theoretikus, maar niet ten volle een Marxistisch theoretikus, hij is een theoretikus, die nog grondig moet studeren, om ten volle een Marxistische theoretikus te worden.

Men beroept zich op de bekende brief van p.g. Lenin over Boecharin als theoretikus.

Veroorloof mij, deze brief voor te lezen.

„Wat betreft de jonge leden van het Centraal-komitee — zeide Lenin, — wil ik enige woorden over Boecharin en Pjatakow zeggen. Dit zijn volgens mijn opvatting de meest talentvolle krachten (uit de jongste krachten) en men moet, wat hen aangaat, het volgende in het oog houden: Boecharin is niet alleen een zeer waardevol en zeer groot theoretikus van de partij, maar men beschouwt hem ook terecht als de lieveling van de gehele partij, *zijn theoretische inzichten echter kunnen slechts onder het grootste voorbehoud als volkomen Marxistisch beschouwd worden, want zij hebben iets scholastisch (hij heeft de dialektiek nooit bestudeerd en ik ben van mening, dat hij haar nooit ten volle heeft begrepen* 'x).*

Dus een theoretikus zonder dialektiek. Een scholastisch theoretikus. Een theoretikus wiens „theoretische inzichten slechts onder het grootste voorbehoud als volkomen Marxistisch kunnen beschouwd worden”. Dat is de door Lenin gegeven karakteristiek van de theoretische physionomie van p.g. Boecharin.

Gij begrijpt zelf kameraden, dat zulk een theoretikus nog verder studeren moet. En als p.g. Boecharin begreep, dat hij een nog niet geheel afgestudeerd theoretikus is, dat hij nog verder moet studeren, dat hij een theoretikus is, die zich de dialektiek nog niet ten volle eigen heeft gemaakt en dat de dialektiek de ziel van het Marxisme is, — als hij dit zou begrijpen, dan zou hij bescheidener zijn en daar zou de partij slechts bij winnen. Maar nu wil het ongeluk, dat Boecharin niet aan bescheidenheid lijdt, nu wil het ongeluk, dat hij niet alleen niet aan bescheidenheid lijdt, maar dat hij er zich zelfs toe zet, onzen leraar Lenin, met betrekking tot een gehele reeks van vraagstukken en in de eerste plaats met betrekking tot het vraagstuk van de staat, te onderrichten. En daarin ligt het ongeluk, partijgenoten.

j) Het stenogram van het Juli-plenum 1926, aflevering IV, blz. 66. Kursief van mij. *J. St.*

Veroorloof mij, naar aanleiding hiervan te verwijzen naar het bekende theoretische geschil tussen Lenin en Boecharin ten opzichte van de staat, dat zich in het jaar 1916 afspeelde. Dit is voor ons van belang, zowel om de buitensporige aanspraken van p.g. Boecharin bloot te leggen, die zich opmaakt Lenin les te geven, als om de wortels van zijn theoretische zwakheden in belangrijke vraagstukken bloot te leggen, zoals het vraagstuk van de diktatuur van het proletariaat, van de klassenstrijd, enz. Zoals bekend is, verscheen in het jaar 1916 in het tijdschrift „De Jeugd-Internationale” een met Nota Bene ondertekend artikel van p.g. Boecharin, dat in het wezen van de zaak tegen p.g. Lenin was gericht. In dit artikel schrijft p.g. Boecharin:

. . . Het is volkomen foutief, het onderscheid tussen de socialisten en de anarchisten hierin te zoeken, dat de eersten — aanhangers — en de tweeden — tegenstanders — van de staat zijn. Het onderscheid ligt in werkelijkheid hierin, dat de revolutionaire sociaal-demokratie de nieuwe maatschappelijke produktie als een gecentraliseerde, d.w.z. technisch meest progressieve produktie wil organiseren, terwijl de gedecentraliseerde anarchistische produktie slechts een schrede achterwaarts naar de oude techniek, naar de oude ondernemingsvorm zou betekenen!*

„ . . . Voor de sociaal-demokratie, die de opvoedster van de massa's is of ten minste moet zijn, is het thans meer dan ooit noodzakelijk, de nadruk te leggen op haar principiële vijandschap tegenover de staat. . . De tegenwoordige oorlog heeft getoond, hoe diep de wortels van het staatswezen in de ziel van de arbeiders zijn doorgedrongen”.

Lenin die deze opvattingen van p.g. Boecharin kritiseert, antwoordt in een speciaal, in het jaar 1916 gepubliceerd artikel:

„Dit is niet juist. De schrijver stelt de vraag, waarin het verschil in de verhouding van de socialisten en de anarchisten *tegenover de staat* ligt, maar hij antwoordt *niet* op deze, maar op een *andere* vraag, op de vraag n.l., waarin het verschil ligt tussen hun verhouding tot de economische grondslag van de toekomstige maatschappij. Dit is natuurlijk een zeer belangrijke en noodzakelijke vraag. Maar hieruit vloeit niet voort, dat men de *hoofdzaak* in het verschil tussen de verhouding van de socialisten en de anarchisten tot de staat zou mogen vergeten. De socialisten zijn vóór het gebruikmaken van de moderne staat en zijn instellingen, in de strijd voor de bevrijding van de arbeidersklasse en eveneens vóór de noodzakelijkheid, om van de staat gebruik te maken voor de eigenaardige overgangsvorm van het kapitalisme naar het socialisme. Zulk een overgangsvorm, *eveneens* een staat, is de dik-

tatuur van het proletariaat. De anarchisten willen de staat „af schaffen” hem „uiteen doen springen” (sprengen), zoals p.g. Nota Bene zich op één plaats uitdrukt, waarbij bij deze opvatting verkeerdelijk aan de socialisten toeschrijft. De socialisten — de schrijver citeerde jammer genoeg de hierop betrekking hebbende woorden van Engels te onvolledig — erkennen het afsterven, „het geleidelijk” „inslapen” van de staat *na* de onteigening van de bourgeoisie

Wil men „de nadruk leggen” op de „principiële vijandige gezindheid” tegenover de staat, dan moet men deze werkelijk „duidelijk” begrijpen. Maar bij den schrijver is deze duidelijkheid juist niet aanwezig. De zin over de „wortels van het staatswezen” is al in het bijzonder volkomen verward, onmarxistisch en onsocialistisch. Niet het „staatswezen” kwam in botsing met het afwijzen van het staatswezen, maar de opportunistische politiek (d.w.z. de opportunistische, reformistische, burgerlijke verhouding tot de staat) kwam in botsing met de revolutionaire sociaal-demokratische politiek (d.w.z. met de revolutionair sociaal-demokratische verhouding tot de burgerlijke staat en tot het gebruikmaken van de staat tegen de bourgeoisie, om haar ten val te brengen). Dit zijn twee volkomen verschillende dingen”²⁾.

Het is blijkbaar duidelijk, waar het hier om gaat en in welke halfanarohistische poel p.g. Boecharin is terechtgekomen:

Sten. Lenin had toen de noodzakelijkheid van „het doen uiteenspringen” van de staat nog niet in ontwikkelde vorm geformuleerd. Boecharin benaderde, hoewel hij anarchistische fouten maakte, de formulering van dit vraagstuk.

Stalin. Neen p.g. Sten, daar gaat het thans niet om, het gaat om de verhouding tot de staat in het algemeen, het gaat er om, dat volgens de mening van Boecharin, de arbeidersklasse *principieel* vijandig tegenover *iedere* staat moet staan, de staat der arbeidersklasse daarbij inbegrepen.

Sten. Lenin sprak toen alleen over het gebruikmaken van de staat en zeide bij zijn kritiek op p.g. Boecharin niets over „het doe uiteenspringen”.

Stalin. Gij vergist U, p.g. Sten. Ik kan u verzekeren, dat het er hier om gaat, dat de arbeiders volgens de mening van Boecharin (en van de anarchisten) de nadruk moeten leggen op hun *principieel* vijandige gezindheid tegenover *iedere* staat, en dus ook tegenover de staat van de overgangperiode, tegenover de staat van

i) Lenin, Deel XIX blz. 296, „De Jeugd-Internationale”.

de arbeidersklasse. Tracht maar eens onze arbeiders uit te leggen, dat de arbeidersklasse van principieel vijandige gezindheid doordrongen moet zijn tegenover de proletarische diktatuur, die immers eveneens een staat is. Het standpunt van Boecharin, ontvouwd in zijn artikel in de „Jeugd-Internationale”, is een standpunt, dat de staat gedurende de overgangperiode van het kapitalisme naar het socialisme afwijst. P.g. Boecharin heeft hier „een kleinigheid” over het hoofd gezien, hij heeft namelijk de gehele overgangperiode over het hoofd gezien, waarin de arbeidersklasse het niet zonder haar eigen staat kan stellen, indien zij werkelijk de bourgeoisie wil onderdrukken en het socialisme opbouwen. Dit ten eerste. Ten tweede is het niet juist, dat p.g. Lenin toen in zijn kritiek de theorie van het „doen uiteenspringen”, het „afschaffen” van de staat in het geheel niet zou hebben aangeroerd. Lenin heeft niet alleen deze theorie aangeroerd, zoals dat uit de door mij aangehaalde citaten blijkt, maar haar bovendien gekritiseerd als een anarchistische theorie en de theorie van het *scheppen* van een nieuwe staat, nadat de bourgeoisie ten val gebracht is, en wel van de staat van de proletarische diktatuur er tegenover gesteld. Tenslotte mag men de anarchistische theorie van het „doen uiteenspringen” van de staat niet verwarren met de Marxistische theorie van het „breken”, het „stukslaan” van de *burgerlijke* staatsmachines. Deze of gene kameraad is geneigd, deze twee verschillende begrippen met elkaar te verwisselen, daarbij van de mening uitgaande, dat zij dezelfde gedachte tot uitdrukking brengen. Dat is echter niet juist. Dat is volkomen onjuist, partijgenoten. Lenin ging juist van de Marxistische theorie van het „breken” van de *burgerlijke* staatsmachine uit, toen hij de anarchistische theorie van het „doen uiteenspringen” en de „afschaffing” van de staat als zodanig kritiseerde.

Het is misschien niet overbodig, indien ik hier, ter meerdere duidelijkheid, één van de handschriften van p.g. Lenin over de staat aanhaal, een handschrift dat door hem blijkbaar aan het einde van 1916 of in het begin van 1917 (vóór de Februarirevolutie 1917) werd geschreven. Uit dit handschrift valt gemakkelijk op te maken, dat: a) Lenin, toen hij de halfanarchistische fouten van p.g. Boecharin, met betrekking tot het vraagstuk van de staat kritiseerde,

van de Marxistische theorie van het „breken” van de burgerlijke staatsmachine uitging, b) dat Boecharin, hoewel hij volgens de uitdrukking van Lenin, „dichter bij de waarheid staat dan Kautsky”, „de Kautskyanen bij hun fouten hulp verleent inplaats van hen te ontmaskeren”. Ziehier de tekst van dit handschrift:

„Van buitengewoon groot belang met betrekking tot het vraagstuk van de staat is de brief van Engels aan Bebel van 16/28 Maart 1875’*.

Ziehier de belangrijkste passage volledig:

„... . De vrije volksstaat is in de vrije staat veranderd. Grammatikaal genomen is een vrije staat een staat, waar de staat vrij is tegenover zijn burgers, dus een staat met een despotische regering. *Men zou heel het gepraat over de staat moeten laten varen*, in het bijzonder *sedert de Kommune, die reeds geen staat meer was in de eigenlijke zin van het woord*. De „volksstaat”* hebben de anarchisten ons tot vervelens toe naar het hoofd gegooid, ofschoon reeds het werk van Marx tegen Proudhon en daarna het „Kommunistische Manifest” rechtstreeks zeggen, dat *de staat met het invoeren van de socialistische maatschappelijke orde zich vanzelf oplost en verdwijnt*. Omdat de „staat” nu toch slechts een voorbijgaande instelling is, waarvan men zich in de strijd, in de revolutie bedient, om zijn tegenstanders met geweld er onder te houden, is het pure onzin van een „vrije volksstaat” te spreken: zolang het proletariaat de staat nog *nodig heeft*, gebruikt het hem *niet in het belang van de vrijheid, maar om zijn tegenstanders er onder te houden en zodra er van de vrijheid sprake kan zijn, houdt de staat op als zodanig te bestaan*. Wij zouden derhalve willen voorstellen, overal, inplaats van „staat”, het woord „*gemenebest*” (Gemeinwesen) te zetten, een goed oud Duits woord, dat het Franse „kommune” heel goed kan vervangen. (Kursief van Engels).

Dit is wellicht de merkwaardigste en zeker de scherpste passage, om het zo te zeggen, bij Marx en Engels „*tegen de staat*”.

XI. „Men moet heel het gepraat over de staat laten varen”.

XII. „De Kommune was reeds *geen* staat meer in de eigenlijke zin”. (Maar wat dan? Blijkbaar een overgangsvorm van de staat naar de niet-staat!)

XIII. De anarchisten hebben ons tot vervelens toe de „volksstaat” (in die Zahne geworfen) naar het hoofd gegooid. (Dit betekent, dat Marx en Engels zich schaamden voor die in het oog lopende fout van hun Duitse vrienden; zij beschouwden ze echter als een veel en veel minder ernstige fout, dan de fout van de anarchisten, hetgeen *onder de toenmalige omstandigheden*, zoals vanzelf spreekt, volkomen juist was. Dit. N.B.! I)

XIV. De staat „gaat vanzelf in ontbinding over” („wordt ontbonden”) (Nota Bene) en verdwijnt. . . (zie later: „sterft af”) „met het invoeren van de socialistische maatschappelijke orde. . .

XV. De staat is een „tijdelijke instelling”, die „in de strijd, in de Revolutie” noodzakelijk is . . .” (noodzakelijk voor het *proletariaat*, zoals vanzelf spreekt.

ⓂJ>) De staat is *niet* nodig voor de vrijheid, maar *ter onderdrukking van de tegenstanders van het proletariaat* (Niederhaltung is geen eigenlijke onderdrukking, maar een terughouden van de restauratie, een er-onder-houden).

n) Wanneer er vrijheid zal zijn, zal er geen staat zijn.

o) Wij (d.w.z. Engels en Marx) zouden willen voorstellen „*overall*” (in het program) inplaats van „staat” — van „gemenebest” (Ge-meinwesen), „kommune” te spreken! Hieruit blijkt, hoe niet alleen de opportunisten, maar ook Kautsky, Marx en Engels hebben vervlakt, bezoedeld.

De opportunisten hebben niet één van deze acht zeer rijke gedachten begrepen!

Zij hebben *slechts* de praktische behoefte van het ogenblik genomen: gebruikmaken van de politieke strijd, gebruikmaken van de *huidige* staat voor de scholing, de opvoeding van het proletariaat, voor het „loskrijgen van koncessies”. Dit is juist (tegen de anarchisten), maar dit is slechts voor i/oooste deel Marxisme, indien men zich aldus rekenkundig kan uitdrukken.

Kautsky heeft in zijn propagandistisch en publicistisch werk in het algemeen de punten i, 2, 5, 6, 7 en 8 en het „zerbreken” van Marx geheel verdoezeld (of vergeten? of niet begrepen?) (in de polemieken met Pannekoek in 1912 of 1913 was Kautsky met betrekking tot dit vraagstuk (zie hieronder blz. 45—47) reeds volkomen naar het opportunisme afgezakt. .).

Van de anarchisten scheiden ons (a) het gebruikmaken van de staat *thans* en (8) tijdens de *revolutie* van het proletariaat („de diktatuur van het proletariaat”) — punten die direkt van het allergrootste belang zijn voor de praktijk (deze heeft Bocharin juist *vergeten*). Van de opportunisten scheiden ons — veel diepere — „meer eeuwige” waarheden over (aa) het „tijdelijke” karakter van de staat, over de *schadelijkheid* van het „gepraat” over de staat *thans*, over (yy) het niet volkomen staatskarakter van de diktatuur van het proletariaat, over (88) de tegenstelling tussen de staat en de vrijheid, over (<<) de juistere idee (begrip, program-uitdrukking) van „gemenebest” inplaats van staat, over het (ff) „breken” (zerbreken) van de bureaucratistische en militaire machine. Men dient bovendien niet te vergeten, dat de openlijke opportunisten van Duitsland (Bernstein, Kolb, enz.), *de diktatuur van het proletariaat* rechtstreeks afwijzen en het officiële program en Kautsky dit *indirekt* doen door in de dagelijkse agitatie hierover te zwijgen en het renegatendom van Kolb en Co. *te dulden*.

Aan Bocharin werd in Augustus 1916 geschreven: „laat je gedachten over de staat *volledig rijp worden*”*. Hij gaf hier evenwel *niet* de gelegenheid toe, terwijl hij als „Nota Bene” in de pers optrad en dit op zulk een wijze deed, dat hij inplaats van de Kautskyanen te ontmaskeren, hen door zijn fouten hulp verleende! Maar in het wezen van de zaak staat Bocharin dichter bij de waarheid dan Kautsky”. (*N. Leniri*).

Dat is de korte geschiedenis van het theoretische geschil inzake het vraagstuk van de staat.

Men zou zeggen, dat de zaak duidelijk is. Boecharin maakte halfanarchistische fouten, — het is tijd deze fouten te verbeteren en verder in de voetstappen van Lenin te treden. Zo kunnen echter alleen Leninisten denken — Boecharin gaat hier blijkbaar niet mee akkoord. Hij beweert, integendeel, dat niet hij heeft gefaald, maar Lenin, dat niet hij in de voetstappen van Lenin trad of moet treden, maar dat omgekeerd, Lenin genoodzaakt bleek te zijn, in de voetstappen van Boecharin te treden. Gij gelooft dit niet partijgenoten? Zoo niet, luistert dan verder. Na deze *geschillen*, die in het jaar 1916 plaats hadden, 9 jaar daarna, in de loop waarvan p.g. Boecharin het stilzwijgen bewaarde, *één jaar na de dood van Lenin*, namelijk in het jaar 1925, publiceert p.g. Boecharin in het verzamelwerk „De revolutie van het recht” het artikel „Bijdrage tot de theorie van de imperialistische staat”, dat te zijner tijd door de redactie van de „Verzamelbundel van den sociaal-demokraat” (d.i. door Lenin) niet ter publikatie werd opgenomen. In een *aantekening* daarbij verklaart hij ronduit dat niet Lenin in dit geschil gelijk had, maar hij, Boecharin. Dit moge ongelooftelijk schijnen, maar het is een feit, partijgenoten.

Luistert naar de tekst van deze aantekening:

„Tegen het artikel in de „Jeugd-Internationale” trad W. I. (d.i. Lenin) op met een opmerking. De lezers zullen gemakkelijk inzien, dat ik de fout niet had begaan, die mij werd toegeschreven, want ik zag ten duidelijkste de noodzakelijkheid van de diktatuur van het proletariaat in; anderzijds blijkt uit de opmerking van Lenin, dat hij toentertijd *een onjuiste houding aannam met betrekking tot de stelling van hel „doen uiteenspringeri’ van de staat* (van de burgerlijke, zoals vanzelf spreekt) *en dit vraagstuk verwarde met het vraagstuk van het af sterven van de diktatuur van het proletariaat^x*). Misschien had ik toentertijd het onderwerp van de diktatuur meer moeten ontwikkelen. Maar te mijner rechtvaardiging kan ik zeggen, dat *toen* in het algemeen zulke sociaal-demokratische loftuitingen over de burgerlijke staat gangbaar waren, waartegenover het zeer natuurlijk was, alle aandacht op het vraagstuk van het *doen u,iteenspringen* van deze machine te concentreren.

Toen ik bij mijn terugkeer uit Amerika in Rusland Nadjezjda Konstan-

i) Kursief van mij. *J. St.*

tinowna ontmoette (dit was op ons illegale Vide Kongres — in die tijd hield Lenin zich verborgen), waren haar eerste woorden: „Lenin verzocht mij U mede te delen, dat er thans met betrekking tot het vraagstuk van de staat tussen u beiden geen meningsverschillen bestaan". *Ilijtsj* heeft zich met de vraag beziggehouden *en is tot dezelfde gevolgtrekking gekomen* met betrekking tot het „doen uiteenspringen", maar hij heeft dit thema en later ook de leer over de diktatuur in zulk een mate verder ontwikkeld, dat hij in deze richting een nieuw tijdperk in de ontwikkeling van de theoretische gedachte in deze richting heeft geopend" ^{1 2)}).

Zo schrijft p.g. Boecharin over Lenin, *een jaar na Lenin's dood*.

Hier hebt gij een voorbeeld van hypertrophische aanmatiging van een niet-volleerd theoretikus!

Het is zeer goed mogelijk, dat Nadjezda Konstantinowna inderdaad p.g. Boecharin gesproken heeft, over hetgeen p.g. Boecharin hier schrijft. Maar wat volgt hieruit? Hieruit volgt slechts dit éne, dat Lenin enige grond had te menen, dat Boecharin zijn fouten had laten varen of bereid was het te doen. Niet meer dan dat. Maar p.g. Boecharin oordeelde anders. Hij trok daaruit de konklusie, dat van nu af aan niet Lenin, maar hij, d.w.z. Boecharin, als de schepper of in ieder geval als de geestelijke vader van de Marxistische theorie over de staat moet worden beschouwd.

Tot nu toe beschouwden wij ons als Leninisten en gaan voort dit te doen. Maar thans blijkt, dat zow*el Lenin als wij, zijn leerlingen, Boecharinianen zijn. Dat is min of meer belachelijk, partijgenoten. Maar wat te doen, wanneer wij met de opgeblazen aanmatiging van p.g. Boecharin te doen krijgen.

Men zou kunnen veronderstellen, dat p.g. Boecharin zich in zijn aantekening bij het hierboven genoemde artikel heeft versproken, dat hij een domheid heeft gezegd en deze daarna heeft vergeten. Maar dit blijkt niet waar te zijn. P.g. Boecharin heeft dit, zoals blijkt, volkomen ernstig gezegd. Dit blijkt, al was het slechts hieruit, dat de verklaring van p.g. Boecharin over de *fouten* van Lenin en het *gelijk* hebben van Boecharin, die hij in deze aantekening aflegde, onlangs opnieuw werd gepubliceerd,

1) Kursief van mii. *J. St.*

2) „De revolutie van het recht" Verzamelbundel I, uitgave Kommunistische Akademie, 1925 blz. 5.

namelijk in het jaar 1927, d.i. twee jaar na de eerste uitval van p.g. Boecharin tegen Lenin, in de biografische schets van p.g. Maretski over p.g. Boecharin (zie de „Sowjet-Encyklopedie”), waarbij p.g. Boecharin er zelfs niet aan heeft gedacht tegen zulk een... durf van p.g. Maretski te protesteren. Het is duidelijk, dat het optreden van p.g. Boecharin tegen Lenin niet als toeval kan worden beschouwd.

Het komt er dus op neer, dat Boecharin gelijk heeft en niet Lenin, dat niet Lenin, maar Boecharin de inspirator van de Marxistische theorie van de staat zou zijn.

Dat is partijgenoten het beeld van de theoretische ontwrichtingen en de theoretische pretenties van p.g. Boecharin.

En deze man heeft na dit alles de durf, hier in zijn redevoering erover te spreken, dat er in het theoretische standpunt van onze partij „iets voos” is, dat er in het theoretische standpunt van onze partij een afwijking naar het Trotskisme aanwezig is! En dit zegt dezelfde p.g. Boecharin, die een gehele reeks van de grofste theoretische en praktische fouten maakt (en in het verleden maakte), die nog onlangs bij Trotski in de leer ging, die nog gisteren een blok trachtte aan te gaan met de Trotskisten tegen de Leninisten en door een achterdeur naar hen toevluchtte! Wel, is dat soms niet belachelijk partijgenoten?

10) HET VIJFJARENPLAN OF HET TWEIJARENPLAN.

Veroorloof mij, thans tot de redevoering van p.g. Rykow over te gaan. Trachtte p.g. Boecharin de theoretische motivering van de rechtse afwijking te geven, — p.g. Rykow poogde in zijn redevoering aan deze een grondslag van praktische voorstellen te geven en ons met de „verschrikkingen”, voortvloeiende uit onze moeilijkheden op landbouwgebied, bang te maken. Dit betekent niet, dat p.g. Rykow geen theoretische vraagstukken heeft aangeroord. Neen, hij heeft ze aangeroord. Maar terwijl hij dit deed, heeft hij minstens twee ernstige fouten gemaakt.

In zijn ontwerp-resolutie over het vijfjarenplan, die door de commissie van het Politieke Bureau van de hand werd gewezen,

zegt P-g- Rykow, dat de „centrale idee van het vijfjarenplan in de groei van de produktiviteit van de volksarbeid is gelegen”. Ondanks het feit, dat de kommissie van het Politieke Bureau dit volkomen onjuiste standpunt heeft verworpen, heeft p.g. Rykow het hier in zijn redevoering verdedigd. Is het juist, dat in het *land van de Sowjets* de toename van de produktiviteit van de arbeid de centrale idee van het vijfjarenplan is? Neen, dit is niet juist. Wij hebben immers niet *iedere* toename van de produktiviteit van de volksarbeid nodig. Wij hebben een *bepaalde* toename van de produktiviteit van de volksarbeid nodig en wel een zodanige toename, die het *systematische overwicht van de socialistische sektor der volkshuishouding over de kapitalistische sektor verzekert*. Daar gaat het om, partijgenoten. Een vijfjarenplan, dat deze centrale idee vergeet, is geen vijfjarenplan, maar vijfjaren- onzin. Bij de toename van de produktiviteit van de arbeid in het algemeen heeft iedere maatschappij belang, ook de kapitalistische en de vóórkapitalistische. Het onderscheid tussen de *sowjet-vnaaX*- schappij en iedere andere maatschappij ligt juist hierin, dat zij niet bij iedere toename van de produktiviteit van de arbeid belang heeft, maar bij een zodanige toename, die het overwicht van de socialistische vormen van de huishouding op de andere vormen, en in de eerste plaats op de kapitalistische vormen van de huishouding verzekert, die op deze wijze het overwinnen en het verdringen van de kapitalistische vormen van de huishouding verzekert. Maar p.g. Rykow heeft deze werkelijk centrale idee van het vijfjarenplan, van de ontwikkeling van de .row/ef-maatschappij, vergeten. Hierin ligt zijn eerste theoretische fout.

Zijn tweede fout ligt hierin, dat hij geen onderscheid maakt, of het onderscheid niet wil begrijpen, tussen, laat ons zeggen, het kolchosbedrijf en alle mogelijke individuele bedrijven, het individuele kapitalistische bedrijf daarbij inbegrepen, met betrekking tot de warenomloop. P.g. Rykow verzekert, dat hij van het standpunt van de warenomloop, op de graanmarkt, van het standpunt van het verkrijgen van graan, geen onderscheid ziet tussen een kolchos en een partikuliere bezitter van graan en dat het hem dus onverschillig is, of wij graan bij de kolchos, bij den partikulieren

bezitter van graan of bij een willekeurigen Argentijnsen opkoper van graan kopen. Dat is niet juist, partijgenoten. Dat is volkomen onjuist. Dat is een herhaling van de bekende verklaring van p.g. Froemkin, die eens beweerd heeft, dat het hem onverschillig was waar en bij wien hij graan kocht, bij den partikulier of bij de kolchos. Dat is een gemaskeerde vorm van verdediging, rehabilitatie en rechtvaardiging van de koelakkenmachinaties op de graanmarkt. Het feit, dat deze verdediging van het standpunt van de warenomloop wordt gevoerd — dit feit brengt geen verandering in de kwestie, dat het toch een rechtvaardiging van de koelakkenmachinaties op de graanmarkt is. Indien er van het standpunt van de warenomloop geen onderscheid bestaat tussen koliek- tieve en tussen niet-kollektieve bedrijfsvormen, loont het dan nog de moeite, de kolchozen tot ontwikkeling te brengen, hun voorrechten te geven, zich bezig te houden met de moeilijke taak van het overwinnen van de kapitalistische elementen in de landbouw? Het is duidelijk, dat p.g. Rykow een onjuist standpunt heeft ingenomen. Hierin ligt zijn tweede theoretische fout.

Dit echter terloops. Laat ons tot de, in de redevoering van p.g. Rykow gestelde praktische vraagstukken overgaan.

P-g. Rykow heeft hier beweerd, dat er behalve het vijfjarenplan nog een ander, een parallellopend plan en wel een twee jarenplan van de ontwikkeling van de landbouw nodig is. Hij motiveerde dit voorstel betreffende een parallellopend tweejarenplan met de moeilijkheden in de landbouw. Hij zeide: een vijfjarenplan is een goede zaak en hij is er voor, maar als wij tegelijkertijd een tweejarenplan van de landbouw zullen geven, dan zal dit nog beter zijn, in het tegenovergestelde geval zal de landbouw vastlopen. Oppervlakkig beschouwd bevat dit voorstel, om zo te zeggen, niets slechts. Wanneer men de kwestie echter van naderbij beschouwt, dan komt het er op neer, dat het tweejarenplan van de landbouw uitgedacht werd, om op het onreële, papieren karakter van het vijfjarenplan de nadruk te leggen en omgekeerd. Konden wij het hiermee eens zijn? Het is duidelijk, dat dit niet het geval kon zijn. Wij zeiden tot p.g. Rykowi: indien gij niet tevreden zijt met ons vijfjarenplan op landbouwgebied, indien gij de geldmiddelen, die 406

volgens het vijfjarenplan aan de ontwikkeling van de landbouw worden toegewezen onvoldoende acht, spreek dan rechtstreeks over uw aanvullende voorstellen, over uw aanvullende beleggingen, — wij gaan er mee akkoord, deze aanvullende beleggingen in de landbouw, in het vijfjarenplan op te nemen. En wat bleek? Het bleek, dat p.g. Rykow geen enkel aanvullend voorstel betreffende aanvullende beleggingen in de landbouw heeft. Men vraagt zich af: waartoe dient dan het parallel-tweejarenplan voor de landbouw? Wij zeiden verder tot hem: behalve het vijfjarenplan hebben wij nog de jaarlijkse plannen, die een deel van het vijfjarenplan uitmaken, — laat ons dan in de jaarlijkse plannen van de eerste twee jaar, die concrete aanvullende voorstellen inzake de gang van de landbouw opnemen, die gij hebt, indien p.g. Rykow ze tenminste heeft. En wat bleek? Het bleek, dat p.g. Rykow zulke concrete plannen inzake aanvullende beleggingen in het geheel niet voor te stellen heeft. Toen begrepen wij, dat het voorstel van p.g. Rykow over het twee jarenplan niet de opgang van de landbouw op het oog had, maar de wens uitdrukte om de nadruk te leggen op het on-reële, papieren karakter van het vijfjarenplan, de wens, over het vijfjarenplan de staf te breken. Voor het „hart”, voor het oog — het vijfjarenplan, in werkelijkheid, voor het praktische werk — een twee jarenplan, — dat bleek de strategie van p.g. Rykow te zijn. Het twee jarenplan trad bij Rykow ten tonele, om later, in de loop van de praktische verwezenlijking van het vijfjarenplan, dit tweejarenplan er tegenover te stellen, het vijfjarenplan om te werken en het aan het tweejarenplan aan te passen, door de beleggingen in de industrie te verminderen en te besnijden. Ziehier, welke overwegingen ons er toe brachten, het voorstel van p.g. Rykow betreffende het tweejarige parallel-plan te verwerpen.

11) HET VRAAGSTUK VAN DE BEBOUWDE OPPERVLAKTE.

P.g. Rykow heeft hier de partij schrik aangejaagd door te beweren, dat het bebouwde oppervlak van de U.S.S.R. de tendentie heeft systematisch af te nemen. Daarbij deed hij een uitval naar

de kant van de partij, er op zinspelende, dat de politiek van de partij schuldig is aan het afnemen van de bebouwde oppervlakte. Hij zeide niet ronduit, dat het bij ons in de richting van degradatie gaat. Maar men verkrijgt uit zijn redevoeving de indruk, dat er bij ons zoiets als degradatie aanwezig is. Is het juist, dat het bebouwde oppervlak de tendentie heeft systematisch te verminderen? Neen, dat is niet juist. P.g. Rykow werkte hier met gemiddelde cijfers met betrekking tot het bebouwde oppervlak over het gehele land. Maar de methode der gemiddelde cijfers, die niet door de gegevens volgens de distrikten zijn gekorrigeerd, is geen wetenschappelijke methode. Misschien heeft p.g. Rykow te eniger- tijd „De ontwikkeling van het kapitalisme” van Lenin gelezen. Indien hij dit gelezen heeft, dan moet hij zich herinneren, hoe Lenin daar de burgerlijke ekonomen hekelt, die de methode der gemiddelde cijfers over de toeneming van het bebouwde oppervlak gebruiken en de gegevens met betrekking tot de distrikten verwaarlozen. Het is vreemd, dat p.g. Rykow thans de fouten van de burgerlijke ekonomen herhaalt. En wanneer men het af- en toenemen van het bebouwde oppervlak volgens de distrikten beschouwt, d.i. wanneer men de zaak op wetenschappelijke wijze aansnijdt, dan verkrijgt men, dat in het éne distrikt het bebouwde oppervlak *systematisch*, toeneemt en in het andere — voornamelijk in verband met de metereologische verhoudingen, *soms* afneemt, terwijl er nergens zulke gegevens bestaan, die zouden getuigen, dat wij ergens, al was het maar in één van de belangrijkste graan- distrikten, een *systematisch*, afnemen van het bebouwde oppervlak hebben.

In werkelijkheid wijst het bebouwde oppervlak in de door vorst of droogte geteisterde distrikten, b.v. in enkele gebieden van de Oekraïne, in de laatste tijd vermindering aan.

Een stem. Niet in de gehele Oekraïne.

Schlichter. In de Oekraïne is het bebouwde oppervlak met 2,7 % toegenomen. *Stalin.* Ik heb het steppegebied van de Oekraïne op het oog. En ziet, in de andere distrikten, laten wij zeggen, in Siberië, in het Wolgagebied, in Kazachstan, in Basjkirië die niet door ongun-

stige klimaatverhoudingen zijn getroffen, neemt het bebouwde oppervlak systematisch toe. Waardoor laat zich verklaren, dat in deze distrikten het bebouwde oppervlak systematisch toeneemt en in andere soms afneemt? Men kan toch werkelijk niet beweren, dat de politiek van de partij in de Oekraïne zus en in het Oosten of het Centrum van de U.S.S.R. zo is. Dat is immers absurd, partijgenoten. Het is duidelijk, dat de klimaatverhoudingen hier van niet geringe betekenis zijn.

Het is waar, dat de koelakken, onafhankelijk van de klimaatverhoudingen, het bebouwde oppervlak beperken. Hieraan is allicht de politiek van de partij „schuldig”, een politiek, die bestond uit het ondersteunen van de massa’s van de arme en de middelboeren *tegen* de koelakken. Maar wat volgt hieruit? Hebben wij ons soms ooit verplicht, een politiek te voeren, die alle sociale greopen op het platteland zou kunnen bevredigen, de koelakken daarbij inbegrepen? En kunnen wij soms in het algemeen een politiek voeren, die zowel de uitbuiters als de uitgebuiten zou voldoen, wanneer wij een Marxistische politiek willen voeren? Wat is er voor bijzonders aan, wanneer de koelakken, als gevolg van onze Leninistische politiek, die op het beperken en overwinnen van de kapitalistische elementen op het platteland is berekend, gedeeltelijk hun zaai- oppervlak beginnen te beperken. Welnu, kan het soms anders zijn? Misschien is deze politiek niet juist — laat men ons dit dan ronduit zeggen. Is het niet zonderling, dat mensen, die zich Marxisten noemen, van de schrik trachten de gedeeltelijke inkrimping van de bebouwde oppervlakten door de koelakken, voor een beperking van de bebouwde oppervlakte *in het algemeen* uit te geven en vergeten dat er, behalve de koelakken, nog arme en middelboeren bestaan, wier zaai-oppervlak zich uitbreidt, dat er kolchozen en sowchozen bestaan, wier uitzaai in een versneld tempo toeneemt.

Tenslotte nog een onjuistheid in de redevoering van p.g. Rykow, betreffende het vraagstuk van de bebouwde oppervlakte. P.g. Rykow heeft zich hier beklaagd, dat hier en daar, namelijk op de plaatsen van de grootste ontwikkeling van de kolchozen, de individuele akkers van de arme en de middelboeren beginnen in te krimpen. Dit is juist. Maar wat steekt hier voor kwaads in? En

hoe kan het anders? Indien de bedrijven van de arme en de middel-boeren, de individuele akkers beginnen op te geven en naar het kollektieve bedrijf overgaan, is het dan soms niet duidelijk, dat de uitbreiding en vermenigvuldiging van de kolchozen een bepaalde inkrimping van de individuele akkers van de arme en de middelboeren met zich moet meebrengen? Maar wat zoudt gij dan willen? Thans bezitten de kolchozen meer dan twee miljoen hektaren grond. Aan het einde van het vijfjarenplan zullen de kolchozen meer dan 25 miljoen hektaren hebben. Ten koste waarvan moeten de akkers van de kolchozen toenemen? Ten koste, van de individuele akkers van de arme en de middelboeren. Maar wat wilt gij dan, waarde partijgenoten? Hoe kan men op andere wijze het individuele bedrijf van de arme en de middelboeren op de w'eg van het kollektieve bedrijf brengen? Is het soms niet duidelijk, dat de akkers van de kolchozen in een gehele reeks van distrikten zullen toenemen ten koste van de individuele akkers? Het is zonderling dat sommige mensen deze eenvoudige dingen niet willen begrijpen.

12) OVER DE GRAANINZAMELINGEN.

Met betrekking tot onze graanmoeilijkheden werden hier een massa fabels verteld. De hoofdmomenten van onze konjunktuur- graanmoeilijkheden werden echter over het hoofd gezien. Men vergat in de eerste plaats, dat wij dit jaar aan rogge en tarwe — ik spreek over de bruto-opbrengst van de oogst, — 500 a 600 miljoen poed minder binnengehaald hebben dan verleden jaar. Moest dit niet op onze graaninzamelingen inwerken? Natuurlijk moest dit wel daarop inwerken. Misschien is de politiek van het Centraal- Komitee hieraan schuldig? Neen, de politiek van het Centraal-Komitee heeft daar niets mee te maken. Dit laat zich verklaren door de ernstige misoogst in het steppegebied van de Oekraïne „vorst en droogte) en door de gedeeltelijke misoogst in de Noord- Kaukasus, in het gebied van de Zwarte Aarde en tenslotte in het Noord-Westelijke gebied. Daardoor laat zich hoofdzakelijk verklaren, dat wij verleden jaar op 1 April in de Oekraïne (aan rogge en tarwe) 200 miljoen poed graan hadden ingezameld en dit jaar

in het geheel slechts 26—27 miljoen poed. Hierdoor laat zich eveneens de vermindering van de inzameling van tarwe en rogge in het gebied van de Zwarte Aarde, tot een achtste, en in de Noord- Kaukasus, tot een vierde, verklaren. De graaninzamelingen in het Oosten hebben zich in dit jaar in sommige distrikten bijna verdubbeld. Maar zij konden natuurlijk het tekort aan graan niet vervangen, dat wij in de Oekraïne, in de Noord-Kaukasus en in het gebied van de Zwarte Aarde hadden en hebben dit dan ook niet gedaan. Men dient niet te vergeten, dat de Oekraïne en de Noord-Kaukasus, bij normale oogsten, meer dan de helft en soms zelfs twee derde van al het in te zamelen graan in de U.S.S.R. leveren. Het is zonderling, dat p.g. Rykow deze omstandigheid over het hoofd heeft gezien.

Tenslotte, de tweede omstandigheid, die de hoofdfactor van onze conjunktuur-graaninzamelingsmoeilijkheden uitmaakt. Ik bedoel de tegenstand van de koelakken en de welgestelde elementen van het platteland tegen de politiek van de Sowjet-macht bij de graaninzamelingen. P.g. Rykow is deze omstandigheid uit de weg gegaan. Deze faktor uit de weg gaan, dat betekent evenwel, de hoofdzaak op het gebied van de graaninzameling uit de weg gaan. Wat zegt ons de ervaring van de laatste twee jaren op het gebied van de graaninzamelingen ? Zij zegt ons, dat de vermogende lagen van het platteland, die belangrijke graanoverschotten in hun handen hebben en op de graanmarkt een overheerschende rol spelen, ons niet vrijwillig de benodigde hoeveelheid graan tegen de door de Sowjet-macht bepaalde prijzen willen af staan. Wij hebben jaarlijks ongeveer 500 miljoen poed graan nodig voor de graanvoorziening van de steden en industriële punten, het Rode Leger en de distrikten van de technische kultures (grondstoffen voor de industrie). Het gelukt ons ongeveer 300—350 miljoen poed in te zamelen zonder druk uit te oefenen. De overige 150 miljoen poed moeten wij verkrijgen door middel van een georganiseerde druk op de koelakken en op de welgestelde lagen van het platteland. Ziehier, wat ons de ervaring van de graaninzameling in de laatste twee jaren zegt. Wat is er in deze twee jaren voorgevallen, waar komen deze

veranderingen vandaan, waarom ging de graaninzameling vroeger van zelf en blijkt dit thans ontoereikend te zijn? Er heeft het volgende plaats gehad, namelijk dat de koelakken en de welgestelde elementen in deze jaren zijn gegroeid, dat een reeks van jaren van goede oogsten niet zonder gevolgen aan hen zijn voorbij gegaan, dat zij hun bedrijf hebben versterkt, kapitaaltjes hebben bijeengegaard en thans op de markt kunnen manoeuvreren, terwijl zij de graanoverschotten in hun schuren houden, in afwachting van hoge prijzen en door middel van andere kultures rondkomen. Graan is geen waar zonder meer. Graan is geen katoen, die je niet kunt opeten en niet aan iedereen verkopen. Graan is onder onze tegenwoordige omstandigheden, in tegenstelling tot katoen, zulk een waar, die allen nemen en zonder welke men niet kan bestaan. De koelak houdt hier rekening mee en hij houdt het vast, waarmee hij de houders van graan in het algemeen besmet. De koelak weet, dat graan de valuta der valuta's is. De koelak weet, dat graanoverschotten niet alleen een middel te zijner verrijking, maar ook een middel tot knechting van de arme boeren zijn. Graanoverschotten zijn, onder de huidige omstandigheden in de handen van den koelak, een middel voor de economische, zowel als voor de politieke versterking van de koelakkelementen. Wanneer wij derhalve de koelakken deze overschotten afnemen, dan vergemakkelijken wij niet alleen de graanvoorziening van de steden en van het Rode Leger, maar verzwakken wij tevens het middel voor de economische en politieke versterking van de koelakken.

Wat moet men doen, om deze graanoverschotten te verkrijgen? In de eerste plaats, de psychologie van het „van zelf gaan” als een schadelijke en gevaarlijke zaak likwideren. Men moet de graan- inzamelingen organiseren. Men moet de massa's van de arme en de middelboeren tegen de koelakken mobiliseren en hun maatschappelijke ondersteuning van de maatregelen van de Sowjet- macht, op het gebied van het versterken van de graaninzamelingen, organiseren. De betekenis van de Oeral-Siberische methode van graaninzameling, die doorgezet werd volgens het beginsel van de vrijwillige belastingomslag door de dorpen zelf, ligt juist hierin, dat zij de mogelijkheid schenkt, de werkende lagen van het platte

land, ten bate van het versterken van de graaninzameling tegen de koelakken, te mobiliseren. De ervaring heeft getoond, dat deze methode ons gunstige resultaten oplevert. De ervaring heeft getoond, dat deze gunstige resultaten bij ons langs twee richtingen werden verkregen: ten eerste nemen wij de graanoverschotten aan de vermogende lagen van het platteland af, waardoor wij de verzorging van het land vergemakkelijken; ten tweede mobiliseren wij bij deze kwestie de massa's van de arme en de middelboeren tegen de koelakken, voeden hen politiek op en organiseren uit hen ons machtig, vele miljoenen tellend politiek leger op het platteland. Sommige partijgenoten houden met deze laatste omstandigheid geen rekening. Maar intussen is dit juist één van de belangrijkste resultaten, zo niet het allerbelangrijkste resultaat van de Oeral-Siberische methode der graaninzamelingen. Weliswaar gaat deze methode soms gepaard met het toepassen van buitengewone maatregelen tegen de koelakken — hetgeen bij de p.g. Boecharin en Rykow een komisch gehuil te voorschijn roept. Maar wat steekt daar voor kwaads in? Waarom zou men nu en dan, onder bepaalde omstandigheden, geen buitengewone maatregelen tegen onzen klassevijand, tegen den koelak mogen toepassen? Waarom mag men honderden spekulanten in de steden arresteren en hen naar het gebied van Toeroechansk verbannen en zou men van de koelakken, die de Sowjet-macht bij de keel trachten te grijpen en de arme boeren in schuldslavernij trachten te slaan, de graanoverschotten niet door maatschappelijke dwang mogen af nemen tegen prijzen, Waartegen de arme en de middelboeren het graan aan onze inzamelingsorganisaties af leveren? Waar volgt dit uit? Heeft onze partij zich soms ooit in *principe* tegen het toepassen van buitengewone maatregelen tegen de koelakken uitgesproken? De p.g. Rykow en Boecharin zijn klaarblijkelijk in *principe* tegen elke toepassing van buitengewone maatregelen tegen de koelakken. Maar dit is immers een burgerlijk-liberale en geen Marxistische politiek, waarde partijgenoten. Gij moet wel weten, dat Lenin na het invoeren van de N.E.P. zich zelfs voor een terugkeer tot de politiek van de komitees van de dorpsarmoede, natuurlijk onder bepaalde verhoudingen, heeft uitgesproken. En wat betekent nu

de gedeeltelijke toepassing van de buitengewone maatregelen tegen de koelakken? Dat is zelfs geen druppel in de zee vergeleken bij de politiek van de komitees van de dorpsarmoede.

Zij, de aanhangers van de groep van p.g. Boecharin, hopen den klassenvijand ervan te overtuigen, dat hij vrijwillig van zijn belangen afstand zal doen en ons vrijwillig zijn graanoverschotten afleveren. Zij hopen, dat de koelak, die gegroeid is, die de mogelijkheid bezit aan andere kultures er bij te verdienen en die zijn graanoverschotten verbergt, — zij hopen dat deze zelfde koelak ons vrijwillig zijn graanoverschotten zal afstaan tegen onze in- zamelingsprijzen. Hebben zij het verstand niet verloren? Is het soms niet duidelijk, dat zij het raderwerk van de klassenstrijd niet begrijpen, dat zij niet weten, wat de klassen betekenen? Maar is het hun bekend, dat de koelakken in de dorpsvergaderingen, die bijeengeroepen worden om de graaninzamelingen te versterken, de spot drijven met onze funktionarissen en met de Sowjet-macht? Zijn hun dergelijke feiten bekend, dat, toen b.v. in Kazachstan onze agitator twee uur lang de houders van graan overreed had het graan af te leveren voor de verzorging van het land, een koelak met een pijp in zijn mond optrad en hem antwoordde: „Dans maar wat, jongen, dan zal ik je een paar poed graan geven”.
Stemmen. Wat een schoften!

Stalin. Probeer maar eens zulke mensen te overtuigen. Ja partijgenoten, een klasse blijft een klasse. Deze waarheid kunt ge niet uit de weg gaan. De Oeral-Siberische methode is juist daarom goed, omdat zij het gemakkelijker maakt, de laag van de arme en de middelboeren tegen de koelakken op te zetten, het gemakkelijker maakt, de tegenstand van de koelakken te breken en hen te dwingen de graanoverschotten aan de organen van de Sowjet- macht af te leveren.

Het meest in de mode zijnde woord in de gelederen van de nieuw oppositie, in de gelederen van de groep van p.g. Bocharin, is thans het woord „overdrijvingen” bij de graaninzamelingen. Dit woord is bij hen de meest gangbare waar, omdat het hun bij het maskeren van hun eigen lijn behulpzaam is. Wanneer zij hun lijn willen maskeren, zeggen zij gewoonlijk: wij zijn natuurlijk 414

niet tegen druk op de koelakken, maar wij zijn tegen overdrijvingen, die op dit gebied worden begaan en die den middelboer prikkelen. Verder komen er verhalen over de verschrikkingen van deze overdrijvingen, worden er brieven voorgelezen van „boeren”, worden er paniek-brieven voorgelezen van partijgenoten van het slag van p.g. Markow en daaruit de konklusie getrokken: dat de politiek van druk op de koelakken afgeschaft moet worden. Lijkt U dit niet? *Omdat* er overdrijvingen plaats hebben bij het uitvoeren van de juiste politiek, *daarom moet* blijkbaar *deze zelfde puste politiek worden af geschaft*. Dat is de gewone manier van doen van de opportunisten: op grond van overdrijving bij het doorzetten van de juiste lijn — deze lijn afschaffen en haar door een opportunistische lijn vervangen. Daarbij verzwijgen de partijgenoten van de groep van p.g. Boecharin zorgvuldig, dat er nog een ander soort overdrijvingen bestaat, die veel gevaarlijker en veel schadelijker is, namelijk — overdrijvingen naar de kant van het samengroeien met de koelakken, naar de kant van het zich aanpassen aan de welgestelde lagen van het platteland, naar de kant van het vervangen van de revolutionaire politiek van de partij door de opportunistische politiek van de dragers van de rechtse afwijkingen.

Natuurlijk zijn wij allen tegen deze overdrijvingen. Wij zijn er allen tegen, dat de slagen, die tegen de koelakken worden gericht, op de middelboeren zouden neer komen. Dat is duidelijk en hierover kan niet de minste twijfel bestaan. Maar wij zijn er beslist tegen, dat de revolutionaire politiek van onze partij, door het gepraat over overdrijvingen, zoals dat zo ijverig door de groep van p.g. Boecharin in praktijk wordt gebracht, zou worden opgeheven en door de opportunistische politiek van de groep van p.g. Boecharin worden vervangen. Neen partijgenoten, „die vlieger gaat bij ons niet op”.

Noemt althans één politieke maatregel van de partij, die niet van deze of gene overdrijving zou worden begeleid. Uit dit alles volgt, dat men tegen de overdrijvingen moet strijden. Maar mag men soms *op grond hiervan* de lijn zelf laken, die de enige juiste lijn van de partij is? Neem een maatregel als het invoeren van de 7-urige werkdag. Het valt niet te betwijfelen, dat deze maatregel

één van de meest revolutionaire maatregelen is, die door onze partij in de laatste tijd werden ingevoerd. Wien is het niet bekend, dat deze, in wezen zo diepgaande revolutionaire maatregel, toch ook door een gehele reeks van overdrijvingen werd begeleid, soms door de meest afschuwelijke. Betekent dit, dat wij de politiek van het invoeren van de 7-urige arbeidsdag moeten afschaffen! Begrijpen de partijgenoten van de nieuwe oppositie, in welk een poel zij terechtkomen, door de troef der overdrijvingen bij de graaninzamelingskwestie uit te spelen ?

IV.

OVER DE STRIJD TEGEN DE RECHTSE AFWIJKING.

Wij hebben dus alle hoofdkwesties van onze meningsverschillen, zowel op het gebied van de theorie als op dat van de Komintern en de binnenlandse politiek van onze partij, doorgenomen. Uit het gezegde blijkt, dat de verklaring van p.g. Rykow, dat er bij ons *één lijn* is, niet met de werkelijkheid overeenkomt. Uit het gezegde blijkt, dat er bij ons in werkelijkheid twee lijnen zijn. Eén lijn is de generale lijn van de partij, de revolutionaire Leninistische lijn van onze partij. De andere lijn is de lijn van de groep van p.g. Boecharin. Deze tweede lijn heeft nog niet een volkomen vaste vorm aangenomen, ten dele, omdat er in de rijen van de groep van p.g. Boecharin een ongelooflijke verwarring van opvattingen bestaat, ten dele, omdat zij deze tweede lijn die in de partij, wat haar soortelijk gewicht aangaat, zwak is, hoe dan ook poogt te maskeren. Maar deze lijn bestaat nu eenmaal, zoals gij ziet en zij bestaat als een lijn, die zich van de lijn der partij *onderscheidt*, als een lijn, die *zich* bijna in alle vraagstukken van onze politiek *tegenover* de generale lijn van de partij *stelt*. Deze tweede lijn is in hoofdzaak de lijn van de *rechtse* afwijking. P.g. Boecharin sprak hier van het „in het openbaar afnemen der burgerrechten” van drie leden van het Politieke Bureau, die volgens zijn woorden, door de organisaties van onze partij, werden „afgemaakt”. Hij zeide, dat de partij 3 leden van het Politieke

Bureau, de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski aan een „in het openbaar afnemen der burgerrechten” heeft onderworpen, door hun fouten in de pers en op de vergaderingen te bekritisieren, terzelfdertijd dat zij, deze drie leden van het Politieke Bureau, „genoopt” waren te zwijgen. Dit is nonsens, partijgenoten. Dit zijn de vals klinkende woorden van een liberaal-doend kommunist, die de partij in haar strijd tegen de rechtse afwijking tracht te ontzenuwen.

Bij p.g. Boecharin komt het er op neer, dat de partij, indien hij en zijn vrienden zich in de fouten van de rechtse afwijking hebben verstrikt, niet het recht heeft deze fouten te ontmaskeren, dat de partij de strijd tegen de rechtse afwijking moet staken en het moment afwachten, waarop het p.g. Boecharin en zijn vrienden zal geloven, van hun eigen fouten afstand te doen. Eist p.g. Boecharin niet te veel van ons ? Denkt hij soms, dat de partij voor hem en niet hij voor de partij bestaat? En wie dwingt hem te zwijgen, in een toestand van rust te verwijlen, wanneer de gehele partij tegen de rechtse afwijking is gemobiliseerd en de beslissende aanval doet op de moeilijkheden? Waarom zouden p.g. Boecharin en zijn naaste vrienden niet reeds thans optreden en een vastberaden strijd voeren tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid? Kan iemand er soms aan twijfelen, dat de partij p.g. Boecharin en zijn naaste vrienden verwelkomen zou, indien zij tot deze, toch niet zeer moeilijke stap zouden besluiten? Waarom evenwel besluiten zij niet tot deze, per slot van rekening voor hen noodzakelijke stap? Soms niet, omdat zij de belangen van hun groep hoger stellen dan de belangen van de partij en haar generale lijn? Wie is schuldig aan het feit, dat de p.g. Boecharin, Rykow en Tomski bij de strijd tegen de rechtse afwijking niet te zien waren ? Is het niet duidelijk, dat het gepraat over het in het openbaar afnemen der burgerrechten van drie leden van het Politieke Bureau, een slecht gemaskeerde poging is van de drie leden van het Politieke Bureau, om de partij het zwijgen op te leggen en de strijd tegen de rechtse afwijking te doen ophouden ?

De strijd tegen de rechtse afwijking is geen taak van de tweede

tang voor onze partij. De strijd tegen de rechtse afwijking is één van de beslissende taken van onze partij. Wanneer wij in ons eigen midden, in onze eigen partij, in de politieke staf van het proletariaat, die de beweging leidt en het proletariaat voorwaarts voert, — wanneer wij in deze staf zelf, het vrije bestaan en het vrije funktioneren van de dragers van de rechtse afwijking toestaan, die de partij trachten te demobiliseren, de arbeidersklasse te demoraliseren, onze politiek aan de smaak van de „Sowjet”- bourgeoisie wenssen aan te passen en op deze wijze voor de moeilijkheden van onze opbouw het zeil strijken, — wanneer wij dit alles toelaten, wat zal dit dan betekenen? Zal dit niet betekenen, dat wij de revolutie remmen willen, onze socialistische opbouw demoraliseren, de moeilijkheden ontlopen en onze posities aan de kapitalistische elementen overgeven? Begrijpt de groep van p.g. Boecharin, dat het af zien van de strijd tegen de rechtse afwijking, *verraad* aan de arbeidersklasse, *verraad* aan de revolutie betekent? Begrijpt de groep van p.g. Boecharin, dat het zonder het overwinnen van de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid niet mogelijk is om de voor ons staande moeilijkheden te overwinnen en dat het onmogelijk is om beslissende suksessen van de socialistische opbouw te behalen zonder de overwinning van deze moeilijkheden? Wat zijn na dit alles de armzalige woorden over „het in het openbaar afnemen der burgerrechten” van de drie leden van het Politieke Bureau waard?

Neen, partijgenoten, met liberaal gezwets over „het in het openbaar afnemen der burgerrechten” jaagt gij de partij geen schrik aan. De partij eist van U vastberaden strijd tegen de rechtse afwijking en de verzoeningsgezindheid in één gelid met alle leden van het Centraal-Komitee van onze partij. Zij eist dit van U, om de mobilisatie van de arbeidersklasse te vergemakkelijken, de aanval van het socialisme over het gehele front te organiseren, de tegenstand van de klassenvijanden te breken en het over winnen van de moeilijkheden van onze opbouw te verzekeren. Of gij zult deze eis van de partij inwilligen, — dan zal de partij U welkom heten. Of gij zult dit niet doen, — maar dan zult gij dit U zelf te verwijten hebben.

HET JAAR VAN DE GROTE OMMEKEER.

Bij de XIIIde herdenking van de Oktoberrevolutie.

Het afgelopen jaar was het jaar van de grote ommekeer aan alle fronten van de socialistische opbouw. Deze ommekeer geschiedde en zet zich voort onder het vaandel van de vastberaden *aanval* van het socialisme op de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland. De karakteristieke eigenaardigheid van deze aanval ligt in het feit, dat hij ons reeds een reeks beslissende *sukcessen* op de voornaamste gebieden van de socialistische ombouw (rekonstruktie) van onze volkshuishouding opleverde.

Hieruit volgt, dat de partij op doelmatige wijze de terugtocht gedurende de eerste stadia van de N.E.P. heeft weten te gebruiken om daarna, gedurende de daarop volgende stadia van de N.E.P., de *ommekeer* te organiseren en een *suksesvolle aanval* op de kapitalistische elementen uit te voeren.

Lenin zeide bij het invoeren van de N.E.P.:

„Wij wijken thans terug, wij trekken als het ware terug, wij doen dit echter om eerst terug te trekken en daarna een aanloop te nemen en nog verder vooruit te springen. Slechts onder deze éne voorwaarde trokken wij bij het voeren van onze nieuwe economische politiek terug . . . om na te terugtocht des te hardnekkiger de aanval voortwaarts te beginnen*’ (Deel XXVII, blz. 361—362, „Redevoering op het Plenum van de Moskouse Sowjet”).

De resultaten van het afgelopen jaar getuigen er zonder twijfel van, dat de partij in haar werk met sukses deze beslissende aanwijzing van Lenin in praktijk brengt.



Neemt men de resultaten van het afgelopen jaar op het gebied van de economische ophouw, die voor ons van beslissende betekenis is, dan zou men de *sukssessen* van onze aanval aan dit front, onze *veroveringen* in het afgelopen jaar, in drie hoofdpunten kunnen samenvatten.

I.

OP HET GEBIED VAN DE PRODUKTIVITEIT VAN DE ARDEID.

Er valt nauwelijks aan te twijfelen, dat één van de belangrijkste feiten, zo niet het allerbelangrijkste feit van onze opbouw in het laatste jaar, het feit is, dat het ons is gelukt een *besliste ommekeer* op het gebied van de produktiviteit van de arbeid te verkrijgen. Deze ommekeer kwam tot uiting in het ontplooiën van het *scheppende initiatief* en de hoge vlucht der *arbeids-aktiviteit* van de millioenen-massa's van de arbeidersklasse aan het front van de socialistische opbouw. Hierin ligt ons eerste en voornaamste sukses in het afgelopen jaar. Het ontplooiën van het scheppende initiatief en van de vlucht der arbeidsaktiviteit van de massa's werd langs drie hoofdlijnen gestimuleerd: a) langs de lijn van de strijd tegen het bureaucratisme, dat het arbeidsinitiatief en de arbeidsaktiviteit van de massa's aan banden legt — door middel van de *zelfkritiek*; b) langs de lijn van de strijd tegen de boemelaars en de overtreders van de proletarische arbeidsdiscipline — door middel van de *socialistische zved-ijver**, tenslotte c) langs de lijn van de strijd tegen de sleur en de traagheid in de produktie — door middel van de organisatie van de *ononderbroken* werkweek. Als resultaat behaalden wij een geweldig sukses aan het arbeidsfront in de vorm van het arbeids-enthousiasme en de arbeidswedijver van de millioenen massa's van de arbeidersklasse tot in de verste uithoeken van ons onmetelijk land. En de betekenis van dit sukses is waarlijk onschatbaar, want alleen de toename van de arbeidsaktiviteit en de geestdrift voor

de arbeid van de miljoenen massa's kunnen die voortdurende toename van de produktiviteit van de arbeid waarborgen, zonder welke de definitieve overwinning van het socialisme op het kapitalisme ondenkbaar is.

„De produktiviteit van de arbeid — zeide Lenin, — is per slot van rekening, het allerbelangrijkste, het allervoornaamste voor de overwinning van de nieuwe maatschappelijke orde. Het kapitalisme heeft een produktiviteit van de arbeid geschapen, die de horigheid niet kende. Het kapitalisme kan en zal alleen hierdoor definitief overwonnen worden, doordat het socialisme een nieuwe, veel hogere produktiviteit van de arbeid zal scheppen” (Deel XXIV, blz. 342, „Het grote Initiatief”).

Hiervan uitgaande is Lenin van mening, dat:

„Wij van dat arbeidsenthousiasme, van die wil tot arbeid, van die hardnekkigheid doordrongen moeten worden, waarvan thans de snelste redding van de arbeiders en boeren, de redding van de volkshuishouding afhangt” (Deel XXV, blz. 477, „Redevoering op de feestelijke zitting van het Plenum van de Moskouse Sowjet van arbeiders-, boeren-, en roodarmistenafgevaardigden, van het Moskouse Komitee van de R.K.P. (ö) en de Moskouse stedelijke Raad van vakverenigingen, gewijd aan de 3de herdenking van de Oktoberrevolutie op 6 November 1920).

Dat is de taak, door Lenin aan de partij gesteld.

Het afgelopen jaar heeft getoond, dat de partij met sukses deze taak vervult en op besliste wijze de zich op deze weg voordoende moeilijkheden overwint.

Zo staat de zaak voor wat betreft het eerste belangrijke sukses van de partij in het afgelopen jaar.

II.

OP HET GEBIED VAN DE OPBOUW VAN DE INDUSTRIE.

In onverbrekelijk verband met dit eerste sukses van de partij staat haar tweede sukses. Dit tweede sukses van de partij bestaat hierin, dat wij in het afgelopen jaar in hoofdzaak een gunstige

oplossing hebben bereikt van het *probleem van de accumulatie* voor de kapitale opbouw van de zware industrie, het *tempo* van de ontwikkeling van de produktie van produktiemiddelen *hebben versneld* en de voorwaarden hebben geschapen om ons land tot een land van *metaal* te doen worden. Hierin ligt ons tweede *sukses* in het afgelopen jaar.

Het probleem van de verwerkende industrie brengt geen bijzondere moeilijkheden met zich mede. Het werd door ons reeds enige jaren geleden tot oplossing gebracht. Moeilijker en belangrijker is het probleem van de zware industrie. *Moeilijker* omdat het een kolossale kapitaalbelegging vereist, waarbij, zoals de geschiedenis van de overige in industrieel opzicht achterlijke landen toont, de zware industrie het niet zonder kolossale leningen op lange termijn kan stellen. *Belangrijker*, omdat wij zonder de ontwikkeling van de zware industrie, geen enkele industrie kunnen opbouwen, op generlei wijze de industrialisatie kunnen doorzetten. En omdat wij leningen op lange termijn niet hebben gehad en niet hebben en ook geen kredieten van enigszins lange duur, wordt de scherpte van het probleem voor ons meer dan duidelijk. En juist daarvan gaan de kapitalisten van alle landen uit, wanneer zij ons leningen en kredieten weigeren, waarbij zij veronderstellen, dat wij het met het probleem van de accumulatie niet met onze eigen krachten zullen klaarspelen, dat wij over het vraagstuk van de rekonstruktie van de zware industrie onze nek zullen breken en genoodzaakt zullen zijn, ons voor hen in het stof te buigen en ons in schuld- slavernij te begeven.

En wat zeggen ons in dit opzicht de resultaten van het afgelopen jaar? De betekenis van de resultaten van het afgelopen jaar ligt hierin, dat zij de berekeningen van de heren kapitalisten aan gruzels slaan. Het afgelopen jaar heeft getoond, dat wij ons, ondanks de openlijke en geheime financiële blokkade van de U.S.S.R., niet bij de kapitalisten in schuldslavernij hebben begeven, maar met sukses het probleem van de accumulatie met eigen krachten tot oplossing hebben gebracht en de grondslagen van de zware industrie hebben gelegd. Dit kunnen thans zelfs de meest verwoede vijanden van -de arbeidersklasse niet ontkennen. En

inderdaad, wanneer de kapitaalinvesterings in de grootindustrie verleden jaar meer dan 1600 miljoen roebel hebben bedragen, waarvan ongeveer 1300 miljoen aan de zware industrie werden besteed en de kapitaalinvesterings in de grootindustrie dit jaar meer dan 3400 miljoen roebel zullen bedragen, waarvan meer dan 2500 miljoen voor de zware industrie; wanneer de brutoproduktie van de grootindustrie in het afgelopen jaar met 23 % toenam en die der zware industrie alléén met 30 %, — de brutoproduktie van de industrie in het lopende jaar met 32 % moet toenemen en die der zware industrie met 46 %, — is het dan soms niet duidelijk, dat het probleem van de akkumulatie voor de opbouw van de zware industrie ons geen onoverwinnelijke moeilijkheden oplevert? Hoe kan men' er aan twijfelen, dat wij met versnelde pas langs de lijn van de ontwikkeling van onze zware industrie voorwaarts schrijden, de oude tempo's overtreffen en onze van „oudsher” daterende achterlijkheid ver achter ons laten?

Kan men er zich, na alles wat hier is gezegd, over verwonderen, dat de cijfers van het vijfjarenplan in het afgelopen jaar overtroffen bleken te zijn en het plan met de maximumcijfers van het vijfjarenplan, dat door de burgerlijke pannelikkers als een „onbereikbare fantasie” werd beschouwd en dat onze rechtse opportunisten (van de groep van p.g. Boecharin) tot ontsteltenis bracht, in werkelijkheid tot een plan met minimumcijfers van het vijfjarenplan is geworden?

„De redding van Rusland, — zeide Lenin, — is niet alleen een goede oogst in het boerenbedrijf, — dat is nog te weinig — en niet alleen een goede stand van de verwerkende industrie, die de boeren gebruiksvoorwerpen verschaft — dat is ook nog te weinig, — wij hebben ook de *zware* industrie nodig . . . Zonder het redden van de zware industrie, zonder haar herstel, kunnen wij geen enkele industrie opbouwen en zonder haar zullen wij in het algemeen als zelfstandig land ten onder gaan . . . De zware industrie heeft staatssubsidies nodig. Wanneer wij ze niet vinden, dan zullen wij als beschaafde staat — ik zeg niet eens als socialistische staat, — ten onder gaan” (Deel XXVII, blz. 349, „Het IVde Kongres van de Kommunistische Internationale”).

Ziehier hoe scherp Lenin het probleem van de akkumulatie en de taak van de partij met betrekking tot de opbouw van de zware industrie formuleert.

Het afgelopen jaar heeft getoond, dat de partij het met sukses met deze taak klaarspeelt en op besliste wijze alle moeilijkheden, welke dan ook, op deze weg overwint.

Dit betekent natuurlijk niet, dat de industrie geen ernstige moeilijkheden meer zal hebben. De taak van de opbouw van de zware industrie berust niet alleen op het probleem van de akku- mulatie. Zij berust tevens op het probleem van de kaders, op het probleem a) van het *inlijven* van tienduizenden sowjetgezinde technici en specialisten bij de socialistische opbouw en b) van het *scholen* van nieuwe rode technici en rode specialisten, voortkomende uit de arbeidersmassa. Kunnen wij het probleem van de accumulatie in hoofdzaak als opgelost beschouwen, — het probleem van de kaders wacht nog op zijn oplossing. En het probleem van de kaders is thans, tijdens de technische rekonstruktie van de industrie, het beslissende probleem van de socialistische opbouw.

„De hoofdzaak, — zeide Lenin, — waarin wij te kort schieten, is kuituur en de kunst van besturen . . . Economisch en politiek verzekert de N.E.P. ons ten volle de mogelijkheid van de opbouw van het fundament van de socialistische economie. Het ligt „alleen” aan de kulturele krachten van het proletariaat en van zijn voorhoede” (Deel XXVII, blz. 207, „Brief aan W. M. Molotow over het plan voor het politieke referaat op het XIde Partijkongres”).

Blijkbaar gaat het hier in de eerste plaats om het probleem van de „kulturele krachten”, om het probleem van de kaders voor de economische opbouw in het algemeen, voor de opbouw en het beheer van de industrie in het bijzonder. Maar hieruit volgt, dat het probleem van de opbouw van de zware industrie, ondanks de uiterste belangrijke suksessen op het gebied van de accumulatie, die van wezenlijke betekenis voor de zware industrie zijn, toch niet als een volkomen opgelost probleem kan worden beschouwd, zolang het probleem van de kaders niet is opgelost.

Vandaar de taak van de partij, — om het probleem van de kaders stevig aan te pakken en zich tot iedere prijs van deze vesting meester te maken.

Zo staat de zaak wat betreft het tweede sukses van de partij in het afgelopen jaar.

III.

OP HET GEBIED VAN DE OPBOUW VAN DE LANDBOUW.

Tenslotte over het derde sukses van de partij in het afgelopen jaar, dat organisch met de eerste twee successen is verbonden. Het gaat hier om de *radikale ommekeer* in de ontwikkeling van onze landbouw, van het kleine, achterlijke *individuele* bedrijf naar de grote en vooraanstaande *kollektieve* bedrijven, naar de gemeenschappelijke bewerking van de grond, naar de machine- en trak- torenstations, naar de artels en kolchozen, die op de nieuwe techniek steunen en tenslotte naar de reuzensowchozen, die met honderden tractoren en „kombines” zijn uitgerust. Het succes van de partij ligt hier in het feit, dat het ons is gelukt om de hoofdmassa's van de boeren in een groot aantal distrikten *af te brengen* van de oude *kapitalistische* ontwikkelingsweg, waar alleen een handvol rijkaards-kapitalisten profiteren, maar waar de overgrote meerderheid van de boeren genoodzaakt is in armoede voort te leven, naar de nieuwe, naar de *socialistische* ontwikkelingsweg, die de rijkaards-kapitalisten verdringt, maar de middelboeren en de arme boeren geheel nieuw uitrust, uitrust met nieuwe werktuigen, uitrust met tractoren en landbouwmachines, ten einde hun de mogelijkheid te geven uit de ellende en de schuldslavernij bij de koelakken te geraken en zich op te werken naar de brede weg van de koöperatieve, kollektieve bewerking van de grond. Het succes van de partij bestaat in het feit, dat het ons is gelukt om deze *radikale* ommekeer bij de boeren zelf te organiseren en de grote massa's van de arme en de middelboeren te bewegen, ons te volgen, ondanks ongelooflijke moeilijkheden, ondanks de wanhopige tegenstand van alle mogelijke duistere krachten, vanaf de koelakken en de popen, tot en met de filisters en de rechtse opportunisten. Ziehier de enige cijfers. In het jaar 1928 besloeg het bezaaide oppervlak van de sowchozen 1.425.000 H.A. met een produktie aan graan_voor de markt van meer dan 6 miljoen centenaar ^{x)} (meer

i) Een centenaar — 100 kg — *Ver*

dan 36 miljoen poed) en besloeg het bezaaide oppervlak van de kolchozen 1.390.000 H.A. met een produktie aan graan voor de markt van ongeveer 37a miljoen centenaars, (meer dan 20 miljoen poed). In het jaar 1929 besloeg het bezaaide oppervlak van de sowchozen 1.816.000 H.A. met een produktie aan graan voor de markt van 8 miljoen centenaar (ongeveer 47 miljoen poed) en besloeg het bezaaide oppervlak van de kolchozen 4.262.000 H.A. met een produktie aan graan voor de markt van ongeveer 13 miljoen centenaar (ongeveer 78 miljoen poed). In het komende jaar, in 1930 zal het bezaaide oppervlak van de sowchozen volgens de kontrôle- cijfers 3.280.000 H.A. moeten beslaan met een produktie aan graan voor de markt van 18 miljoen centenaar (ongeveer 110 miljoen poed) en het bezaaide oppervlak van de kolchozen 5 miljoen H.A., met een produktie aan graan voor de markt van ongeveer 49 miljoen centenaar (ongeveer 300 miljoen poed). Met andere woorden, de produktie aan graan voor de markt zal in het komende jaar, in 1930, voor de sowchozen en kolchozen tezamen meer dan 400 miljoen poed moeten bedragen, d.i. meer dan 50 % van de produktie aan graan voor de markt van de *gehele* landbouw (de omzet buiten het dorp).

Men moet erkennen, dat zulk een stormachtig ontwikkelings- tempo zelfs onze gesocialiseerde grootindustrie *niet kent*, wier ont- wikkings-tempo zich in het algemeen door een bijzonder grote vlucht onderscheidt.

Is het soms niet duidelijk, dat onze jonge, socialistische, grote akkerbouwbedrijven (zowel die der kolchozen als die der sowchozen) een grootse toekomst hebben, dat zij wonderen van groei zullen vertonen?

Dit ongekende sukses op het gebied van de kolchosopbouw laat zich uit een gehele reeks van oorzaken verklaren, waarvan men minstens de volgende moet noemen.

Dit sukses laat zich in de eerste plaats verklaren door het feit, dat de partij de Leninistische politiek van de opvoeding van de massa's heeft gevolgd en konsekwent de boerenmassa's naar de kolchozen heeft gebracht door middel van het invoeren en bevorderen van het koöperatieve gemeenschapsleven. Het sukses laat

zich verder verklaren door het feit, dat de partij met sukses strijd heeft gevoerd, zowel tegen hen, die de beweging trachtten te overhaasten en de ontwikkeling van de kolchozen door besluiten trachtten in te voeren (de „linkse” fraseurs), als tegen hen, die trachtten de partij achteruit te trekken en achter de beweging aan sukkelden (de rechtse botterikken). Zonder deze politiek had de partij de kolchos-beweging nooit tot een werkelijke massabeweging van de boeren zelf kunnen maken.

„Toen het Petrogradse proletariaat en de soldaten van het Petro- gradse garnizoen de macht in handen namen, — zeide Lenin, — wisten zij zeer goed, dat zij bij de opbouw op het platteland groote moeilijkheden zouden ontmoeten, dat hier slechts meer geleidelijk te werk kon worden gegaan, dat het de grootste domheid zou zijn te pogen, het gemeenschappelijk bewerken van de grond door middel van besluiten, door middel van verordeningen in te voeren, dat slechts een minimaal aantal bewuste elementen hiertoe zou kunnen overgaan, maar dat de overgrote meerderheid van de boeren zich deze taak niet stelde. En daarom beperkten wij ons tot datgene, wat absoluut noodzakelijk was in het belang van de ontwikkeling van de revolutie: in geen geval op de ontwikkeling van de massa's vooruitlopen, maar afwachten, totdat uit de eigen ervaring van deze massa's, uit hun eigen strijd de voorwaartsbeweging opgroeit" (Deel XXIII, blz. 252, „Het Vide Alrussische buitengewone Sowjet-Kongres").

Wanneer de partij een zeer grote overwinning aan het front van de kolchosopbouw heeft behaald, dan is dat alleen te danken aan het feit, dat zij deze taktische aanwijzing van Lenin stipt in praktijk heeft gebracht. Dit ongekende sukses op het gebied van de opbouw van de landbouw laat zich ten tweede verklaren door het feit, dat de Sowjet- macht op de juiste wijze rekening heeft gehouden met de groeiende behoefte van de boeren aan een nieuwe inventaris, aan nieuwe techniek, dat zij op juiste wijze rekening hield met de hopeloosheid van de toestand der boeren bij de oude vormen van het bewerken van de grond en met dit alles rekening houdend, tijdig hulp organiseerde in de vorm van verhuur-plaatsen, traktorenkolonnes, machine- en traktorenstations, de organisatie van het gemeenschappelijk bewerken van de grond, van het oprichten van kolchozen en tenslotte in de vorm van alzijdige hulp aan het boerenbedrijf door de sowchozen. In de geschiedenis van de mensheid

is voor het eerst ter wereld een macht opgestaan, de macht der Sowjets, die metterdaad haar bereidheid en vermogen heeft bewezen, de werkende massa's van de boeren systematisch en voortdurend hulp op *produktiegebied* te verlenen. Is het soms niet duidelijk, dat de werkende massa's van de boeren, die van oudsher te kampen hebben onder een gebrekkige inventaris, deze hulp wel moesten aangrijpen en zich op de weg naar de kollektivisatie begeven? En valt het soms te verwonderen, dat vanaf heden de oude leuze van de arbeiders: „het gezicht naar het dorp” tenslotte aangevuld wordt door de nieuwe leuze van de kolchosboeren: „het gezicht naar de stad” ?

Dit ongekende sukses op het gebied van de kolchosopbouw laat zich tenslotte verklaren door het feit, dat de vooraanstaande arbeiders van ons land deze zaak in handen hebben genomen. Ik bedoel de arbeidersbrigades, die bij tientallen en honderdtallen over de voornaamste distrikten van ons land zijn verspreid. Het moet erkend worden, dat van alle bestaande en mogelijke propagandisten van de kolchosbeweging, de arbeiders-propagandisten de beste propagandisten onder de boerenmassa's zijn. Valt het dan nog te verwonderen, dat het aan de arbeiders is gelukt, de boeren te overtuigen van het voordeel van het grote kollektieve bedrijf boven het individuele kleine bedrijf, des te meer, omdat de bestaande kolchozen en sowchozen een aanschouwelijk voorbeeld zijn, die dit voordeel demonstreren?

Ziehier op welke grondslag onze successen op het gebied van de kolchosopbouw, mogelijk werden, successen, die m.i. de meest belangrijke en beslissende zijn van alle successen, die in de laatste jaren werden behaald.

Inééngestort en tot stof verstoven zijn alle tegenwerpingen van de „wetenschap” tegen de mogelijkheid en de doelmatigheid van de organisatie van grote graanfabrieken met een oppervlakte van 50.000—100.000 H.A. De praktijk heeft deze tegenwerpingen van de „wetenschap” omvergeworpen en nog weer eens getoond, dat niet alleen de praktijk bij de „wetenschap” in de leer moet gaan, maar dat het ook voor de „wetenschap” niet kwaad zou zijn, bij de praktijk in de leer te gaan. In de kapitalistische landen kunnen de 428

reuzengraanfabrieken geen vaste voet krijgen. Maar ons land is geen kapitalistisch land. Dit „kleine” onderscheid mag men niet vergeten. Daar, bij de kapitalisten, is het niet mogelijk een grote graanfabriek te organiseren, zonder een gehele reeks van landerijen op te kopen of zonder grondrente te betalen, hetgeen de produktie wel met kolossale uitgaven moet belasten, want daar bestaat de partikuliere eigendom van de grond. Bij ons daarentegen bestaat geen grondrente, noch koop en verkoop van landerijen, hetgeen wel gunstige voorwaarden voor de ontwikkeling van het grote graan- bedrijf moet scheppen, want er bestaat bij ons geen partikuliere eigendom van de grond. Daar, bij de kapitalisten, hebben de grote graanbedrijven ten doel, een maximum aan winst te verkrijgen of in ieder geval, het verkrijgen van een winst, die overeenkomt met de z.g.n. gemiddelde winstvoet, zonder welke, in het algemeen gesproken, het kapitaal er geen belang bij heeft, zich met de organisatie van graanbedrijven in te laten. Bij ons daarentegen hebben de grote graanbedrijven, die tevens staatsbedrijven zijn ,voor hun ontwikkeling noch maximale winsten, noch de gemiddelde winstvoet nodig, maar kunnen zij zich tot een minimum-winst beperken en het soms zelfs geheel zonder winst stellen, hetgeen wederom gunstige voorwaarden schept voor de ontwikkeling van het grote graanbedrijf f. Tenslotte bestaan er onder het kapitalisme voor de grote graanbedrijven noch bijzondere begunstigingskredieten, noch bijzondere begunstigingen voor de belastingen, terwijl onder de Sowjet-orde, die op het ondersteunen van de socialistische sektor is in gesteld, zulke begunstigingen bestaan en zullen blijven bestaan. Dit alles heeft de edelachtbare „wetenschap” vergeten. Inééngestort en tot stof verstoven zijn de beweringen van de rechtse opportunisten (van de groep van p.g. Boecharin), dat a) de boeren niet in de kolchozen zullen treden, dat b) het versnelde tempo van de ontwikkeling van de kolchozen alleen maar een massale ontevredenheid van de boeren en hun breuk met de arbeidersklasse kan verwekken, dat c) de „hoofdweg” van de socialistische ontwikkeling op het platteland *niet* de kolchos, *maar* de koöperatie is, dat d) de ontwikkeling van de kolchozen en de aanval op de kapitalistische elementen op het platteland het land zonder

graan zóu kunnen doen blijven. Dit alles is als óude burgerlijk- liberale rommel inééngesort en tot stof verstoven.

Ten eerste, de boeren gingen in de kolchozen, zij gingen met gehele dorpen, kantons en distrikten tegelijk.

Ten tweede, de massale kolchosbeweging verzwakt de smytsjka¹⁾ niet, maar versterkt ze, door ze een nieuwe produktiebasis te geven. Thans zien zelfs blinden, dat zo er al onder de hoofdmassa's van de boeren een zekere ernstige ontevredenheid bestaat, deze geen betrekking heeft op de kolchos-politiek van de Sowjet-macht, maar op het feit, dat de Sowjet-macht inzake de verzorging van de boeren met machines en traktoren, de groei van de kolchosbeweging niet kan bij houden.

Ten derde is het twistpunt over de „hoofdweg” van de socialistische ontwikkeling van het platteland, een scholastisch twistpunt, jonge kleinburgerlijke liberalen van het type Eichenwjald en Slep- kow waardig. Het is duidelijk, dat zolang er geen massale kolchosbeweging was, de lagere vormen van de koöperatie, de inkoop- en verbruikskoöperatie, de „hoofdweg” vormden en toen de hoogste vorm van de koöperatie, haar kolchosvorm, op de voorgrond trad, deze laatste de „hoofdweg” van de ontwikkeling werd. De hoofd- w'eg, zonder aanhalingstekens, van de socialistische ontwikkeling op het platteland is het koöperatieplan van Lenin, dat alle vormen van de landbouwkoöperatie omvat, van de laagste (inkoop- en verbruikskoöperatie) tot de hoogste (kollektieve produktie). De kolchozen *tegenover* de koöperatie te *plaatsen* — dat betekent het Leninisme honen en zich zelf een verklaring van onkunde uitreiken.

Ten vierde, thans zien zelfs blinden, dat zonder de aanval op de kapitalistische elementen van het platteland en zonder de ontwikkeling van de kolchos- en de sowchosbeweging, wij thans nóch die beslissende suksessen met betrekking tot de graaninzamelingen zouden hebben, die in het lopende jaar zijn behaald, nóch die tientallen millioenen aan onaantastbare graanvoorraden, die zich thans reeds in de handen van de staat hebben opgehoopt. Boven

i) — verbond, aaneensluiting, hier van de arbeiders en de boeren. — *Vert.*

dien kan men met Overtuiging zeggen, dat wij, dank zij de groei van de kolchos- en de sowchosbeweging, definitief de graankrisis te boven komen of reeds te boven zijn gekomen. En wanneer de ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen in een versneld tempo gaat, dan bestaat er geen reden om er aan te twifelen, dat ons land over een jaar of drie, één van de graanrijkste landen, zo niet het graanrijkste land ter wereld zal worden.

Waarin ligt het *nieuwe* in de tegenwoordige kolchosbeweging? Het nieuwe en beslissende in de tegenwoordige kolchosbeweging ligt hierin, dat de boeren niet in afzonderlijke groepen tot de kolchozen toetreden, zoals dat vroeger het geval was, maar met gehele dorpen, kantons, distrikten, zelfs met gehele gebieden tegelijk. Maar wat betekent dit? Dit betekent, dat de *middelboer tot de kolchos is toegetreden*. Hierin ligt de grondslag van de radikale ommekeer in de ontwikkeling van de landbouw, die het belangrijkste sukses van de Sowjetmacht in het afgelopen jaar vormt.

Inééngestort en tot gruzels geslagen is de mensjewistische „opvatting” van het Trotskisme aangaande het onvermogen van de arbeidersklasse, om de hoofdmassa’s van de boeren bij de socialistische opbouw achter zich aan te voeren. Thans zien zelfs blinden, dat de middelboer zich naar de kant van de kolchozen heeft gekeerd. Thans is het aan allen duidelijk, dat het vijfjarenplan van de industrie en van de landbouw, een vijfjarenplan is van de opbouw van de socialistische maatschappij, dat lieden, die niet in de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land geloven, niet het recht hebben ons vijfjarenplan toe te juichen.

Inééngestort en tot as verteerd is de laatste hoop van de kapitalisten van alle landen, die droomden van het herstel van het kapitalisme, van het „heilige beginsel van de partikuliere eigendom” in de U.S.S.R. De boeren, die door hen worden beschouwd als materiaal, dat de grond voor het kapitalisme bemest, verlaten in massa’s het geprezen vaandel van de „partikuliere eigendom” en gaan over in het spoor van het kollektivisme, in het spoor van het socialisme. De laatste hoop op herstel van het kapitalisme stort ineen.

Hierdoor laten zich o.a. ook de wanhopige pogingen van de

kapitalistische elementen van ons land verklaren, om alle krachten van de oude wereld tegen het aanbreekende socialisme in opstand te brengen, pogingen, die leiden tot een verscherping van de klassenstrijd. Het kapitaal wil niet „ingroeien” in het socialisme.

Hierdoor moet ook het kwaadaardige gehuil tegen het bolsjewisme worden verklaard, dat de waakhonden van het kapitaal, allerlei Stroewe's en Hessen's, Miljoekow's en Kerenski's, Dan's en Abramowitsjen, in de laatste tijd hebben aangeheven. Het is dan ook niet prettig te moeten erkennen: de laatste hoop op herstel van het kapitalisme verdwijnt.

Wat kunnen deze dolle verbittering van de klassen vijanden en dit razende gehuil van de lakeien van het kapitaal anders bewijzen, dan dat de partij werkelijk de beslissende overwinning aan het moeilijkste front van de socialistische opbouw heeft behaald?

„Slechts in dat geval, — zeide Lenin, — als het ons gelukt, de boeren de voordelen van de gemeenschappelijke kollektieve, koöperatieve, artelsgewijze bewerking van de grond metterdaad te tonen, slechts indien het ons gelukt de boeren te helpen, met behulp van het koöperatieve, artelsgewijze bedrijf, eerst dan bewijst de arbeidersklasse, die de staatsmacht in haar handen heeft, den boer werkelijk, dat zij gelijk heeft, brengt zij werkelijk duurzaam en op de juiste manier de vele miljoenen tellende boerenmassa aan haar zijde” (Deel XXIV, blz. 579, „Redevoering op het Iste Kongres van de akkerbouwkom- munes en landbouwartels”, op 4 December 1919).

Zo stelt Lenin het vraagstuk omtrent de wegen waarlangs de vele miljoenen boeren naar de zijde van de arbeidersklasse worden getrokken, het vraagstuk omtrent de wegen van het overbrengen van de boeren in het spoor van de kolchosopbouw.

Het afgelopen jaar heeft getoond, dat de partij het met deze zaak met sukses klaarspeelt en vastberaden alle moeilijkheden, welke dan ook, op deze weg overwint.

„De middelboeren, — zegt Lenin, zullen in de kommunistische maatschappij slechts dan aan onze zijde staan, wanneer wij hun ekonoy mische levensomstandigheden verlichten en verbeteren. Wanneer wij in staat zouden zijn morgen 100.000 eersteklas traktoren te geven, ze van benzine en machinisten te voorzien (gij begrijpt heel wel, dat dit voorlopig fantasie is), dan zou de middelboer zeggen: „Ik ben vóór de kommune” (d.i. vóór het Kommunisme). Maar om dat te kunnen doen, moet eerst de internationale bourgeoisie worden overwonnen,

moet zij worden gedwongen ons deze traktoren te geven of moeten wij onze produktiviteit zodanig opvoeren, dat wij zelf in staat zullen zijn, ze te verschaffen. Alleen zó wordt dit vraagstuk op de juiste wijze gesteld" (DeelXXIV, blz. 170, „Het VHIste Kongres van de R.K.P.(d)").

Zó stelt Lenin het vraagstuk omtrent de wegen van het technische nieuw uitrusten van den middelboer, omtrent de wegen, die hem voor het kommuniste moeten winnen.

Het afgelopen jaar heeft getoond, dat de partij het ook met deze taak met sukses klaarspeelt. Het is bekend, dat wij in het komende voorjaar van 1930 meer dan 60.000 traktoren op de akkers zullen hebben, over een jaar meer dan 100.000 traktoren en nog twee jaren later — meer dan 250.000 traktoren.

Wij zijn thans in de gelegenheid datgene, wat enige jaren geleden als een „fantasie" werd beschouwd, dubbel en dwars tot werkelijkheid te maken.

Ziedaar de oorzaak, waarom de middelboer zich naar de kant van de „kommune" heeft gewend.

Zó staat het met de kwestie van het derde sukses van de partij.

Dit zijn de voornaamste successen van de partij in het afgelopen jaar.

KONKLUSIE.

Wij bewegen ons met volle kracht op de weg van de industrialisatie — naar het socialisme, en laten onze eeuwenoude „Russische" achterlijkheid ver achter ons. Wij worden tot een land van metaal, een land van automobielen, een land van traktoren. En wanneer wij de Sowjet-Unie in de auto zetten en den boer op de traktor — laten dan de edelachtbare kapitalisten, die zich hoogmoedig op hun „beschaving" laten voorstaan, maar trachten ons in te halen. Wij zullen nog zien, welke landen men dan zal kunnen „definiëren" als achterlijk en welke als vooraanstaand.

De „Prawda" Nr. 259.

7 November 1929.

BIJDRAGEN TOT DE VRAAGSTUKKEN DER AGRARISCHE POLITIEK IN DE U.S.S.R.

*Redevoering gehouden op de konferentie der Marxistische land-
bouvikundigen op 27 December 1929.*

Kameraden! Het voornaamste feit van ons maatschappelijk en economisch leven op het huidige moment, een feit, dat de algemene aandacht trekt, is het feit van de kolossale toename der kollektivisatie.

De karakteristieke trek van de tegenwoordige kollektivisatie is deze, dat niet alleen afzonderlijke groepen van arme boeren tot de kolchozen toetreden, zoals dat tot nu toe het geval was, maar dat ook de massa van de middelboeren tot de kolchozen toetreedt. Dit betekent, dat de kollektivisatie van een beweging van afzonderlijke groepen en lagen van werkende boeren tot een beweging is geworden, die de miljoenen en miljoenen tellende hoofdmassa's van de boeren omvat. Daardoor moet o.a. het uiterst belangrijke feit worden verklaard, dat de kollektivisatie, die het karakter van een machtige, steeds aanzwellende *anti-koelakken-l&vrine* aanneemt, de tegenstand van de koelakken op haar weg wegvaagt, de koelakken verplettert en de weg baant voor de zich breed ontplooiende socialistische opbouw' op het platteland.

Maar indien wij reden hebben om trots te zijn op de *praktische* suksessen van de socialistische opbouw, — van de suksessen van ons *theoretisch* werk op het gebied van de ekonomie in het algemeen en op het gebied van de landbouw in het bijzonder kan hetzelfde niet worden gezegd. Nog sterker: wij moeten erkennen, dat

het theoretisch denken bij onze praktische suksessen ten achter blijft, dat er bij ons een zekere kloof bestaat tussen de praktische suksessen en de ontwikkeling van het theoretisch denken. Intussen is het noodzakelijk, dat het theoretische werk niet alleen met het praktische werk gelijke tred houdt, maar dat het het voorbijsnelt en onze praktici in hun strijd voor de overwinning van het socialisme van wapens voorziet.

Ik zal hier niet uitvoerig uitweiden over de betekenis van de theorie. Zij is U meer dan voldoende bekend. Het is bekend, dat de theorie, wanneer zij werkelijk een theorie is, aan de praktici kracht tot oriëntatie, helderheid van perspectief, zekerheid bij het werk en geloof in de overwinning van onze zaak schenkt. Dit alles is en moet wel zijn van geweldige betekenis voor de zaak van onze socialistische opbouw. Het ongeluk wil echter, dat wij juist op dit gebied, op het gebied van de theoretische uitwerking van de vraagstukken van onze economie, mank beginnen te gaan. Hoe valt anders het feit te verklaren, dat er bij ons, in ons maatschappelijk en politiek leven, nog altijd verschillende burgerlijke en kleinburgerlijke theorieën met betrekking tot onze economische vraagstukken gangbaar zijn? Hoe valt het te verklaren, dat deze theorieën en theorieetjes tot nu toe niet op de vereiste tegenstand stuiten? En hoe valt het feit te verklaren, dat een reeks van fundamentele stellingen van de Marxistisch-Leninistische staathuishoudkunde, die een waar tegengif tegen de burgerlijke en kleinburgerlijke theorieën vormen, in vergetelheid beginnen te raken, in onze pers niet worden gepopulariseerd, om de een of andere reden niet op de voorgrond worden gebracht? Valt het dan zo moeilijk te begrijpen, dat het zonder onverzoenlijke strijd tegen de burgerlijke theorieën op de grondslag van de Marxistisch-Leninistische theorie niet mogelijk is om de volledige overwinning op onze klasse vijanden te behalen?

De nieuwe praktijk maakt het noodzakelijk, de economische problemen van de overgangperiode anders te gaan behandelen. De vraagstukken van de N.E.P., van de klassen, van het tempo van de opbouw, van de „smytsjka”¹⁾ en van de politiek van de partij

i) = verbond, hier in de betekenis van verbond van arbeiders en boeren.

'worden thans op een nieuwe wijze gesteld. Óm niet bij de praktijk ten achter te blijven, moet men thans al deze problemen direkt gaan behandelen vanuit het gezichtspunt der nieuwe situatie. Anders is het niet mogelijk de burgerlijke theorieën te boven te komen, die de hoofden van onze praktici vertroebelen. Anders is het niet mogelijk deze theorieën uit te roeien, die de taaigheid van vooroordelen hebben verkregen. Want alleen in de strijd tegen de burgerlijke vooroordelen in de theorie kan de versterking van de posities van het Marxisme-Leninisme worden verkregen.

Veroorloof mij over te gaan tot het karakteriseren van, zij het ook slechts enige dezer burgerlijke vooroordelen, die theorieën worden genoemd, en hun onhoudbaarheid door het belichten van enige problemen van onze opbouw aan te tonen.

L

DE THEORIE VAN HET „EVENWICHT”.

Gij weet natuurlijk, dat onder de Kommunisten nog steeds de z.g.n. theorie van het „evenwicht” van de sectoren van onze volkshuishouding in omloop is. Deze theorie heeft natuurlijk niets gemeen met Marxisme. Maar toch wordt deze zelfde theorie door een aantal onzer kameraden uit het kamp van de rechtsen gepropageerd. Volgens deze theorie neemt men aan, dat wij in de eerste plaats een socialistische sektor hebben, — dat is één wagen, — en bovendien een niet-socialistische, zo men wil een kapitalistische sektor, — dat is een andere wagen. Deze beide wagens bevinden zich op verschillende rails en schuiven rustig voorwaarts, zonder elkaar te raken. Uit de meetkunde is bekend, dat evenwijdige lijnen niet samenkomen. De auteurs van deze merkwaardige theorie zijn evenwel van mening, dat deze parallellen wel ergens zullen samenkomen en wanneer dat gebeurt, zal bij ons het socialisme te voorschijn komen. Hierbij ziet deze theorie over het hoofd, dat er achter de zogenaamde „wagens” klassen staan en dat de beweging van deze „wagens” zich in de vorm van een meedogen

loze klassenstrijd voltrekt, van een strijd op leven en dood, een strijd volgens het beginsel „wie zal o ver winnen?”

Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat deze theorie met het Leninisme niets gemeen heeft. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat deze theorie objectief ten doel heeft, het individuele boerenbedrijf te verdedigen, de koelakken-elementen in hun strijd tegen de kolchozen een „nieuw” theoretisch wapen te verschaffen en de kolchozen te diskrediteren. Deze theorie is evenwel tot heden toe in onze pers in ere. En men kan niet zeggen, dat zij op ernstige, en nog minder op vernietigende tegenstand van de kant van onze theoretici stuit. Hoe zou men deze ongerijmde toestand anders kunnen verklaren, dan door de achterlijkheid van ons theoretisch denken ?

Intussen behoefde men slechts uit de schatkamer van het Marxisme de theorie van de reproductie te voorschijn te halen en deze tegenover de theorie van het „evenwicht” van de sectoren te plaatsen, om van deze laatste theorie geen spoor te doen overblijven. Inderdaad, de Marxistische theorie van de reproductie leert, dat de moderne maatschappij zich niet kan ontwikkelen, zonder jaar in jaar uit te akumuleren, dat accumulatie echter niet mogelijk is, zonder jaar in jaar uit de reproductie te vergroten. Dit is duidelijk en begrijpelijk. Onze gecentraliseerde socialistische grootindustrie ontwikkelt zich volgens de Marxistische theorie van de vergrote reproductie, want zij neemt jaarlijks in omvang toe, heeft haar accumulatie en schrijdt met zeven- mijls laarzen voorwaarts. Maar onze grootindustrie is in de volkshuishouding niet alles. Integendeel, in onze volkshuishouding overheerst nog steeds het kleine boerenbedrijf. Kan men zeggen, dat ons kleine boerenbedrijf zich volgens het beginsel van de vergrote reproductie ontwikkelt? Neen, dat kan men niet zeggen. Ons kleine boerenbedrijf brengt, over het geheel genomen, jaarlijks niet alleen geen vergrote reproductie tot stand, maar heeft integendeel zelfs niet eens altijd de mogelijkheid, de eenvoudige reproductie tot stand te brengen. Kan men onze gesocialiseerde industrie in een versneld tempo voorwaarts stuwten, wanneer men op zulk een landbouwbasis als het kleine boerenbedrijf is aange

wezen, dat tot een vergroting van de reproductie niet in staat is, maar dat toch de overheersende kracht in onze volkshuishouding vormt? Neen, dat kan men niet. Kan men in de loop van een min of meer langdurige periode de Sowjetmacht en de socialistische opbouw op twee *verschillende* grondslagen baseren, op de grondslag van de allergrootste en gekoncentreerde socialistische industrie en op de grondslag van het meest verbrokkelde en achterlijke, weinig voor de markt producerende kleine boerenbedrijf? Neen, dat kan men niet. Dat moet te eniger tijd met het volledige verval van de gehele volkshuishouding eindigen. Waar is nu de uitweg? De uitweg ligt hierin, dat wij de landbouwbedrijven moeten vergroten en ze tot accumulatie, tot vergrote reproductie in staat stellen en op deze wijze de landbouwbasis van de volkshuishouding reorganiseren. Maar hoe ze te vergroten? Daartoe bestaan twee wegen. Er is de *kapitalistische* weg, die gelegen is in het vergroten van het landbouwbedrijf door middel van uitbreiding van het kapitalisme, een weg, die tot de verarming van de boeren en tot de ontwikkeling van kapitalistische ondernemingen in de landbouw voert. Deze weg wordt door ons afgewezen, als een weg, die met de Sowjet-huishouding niet is te verenigen. Er bestaat een andere weg, de *socialistische* weg, die gelegen is in de uitbreiding der kolchozen en sowchozen in de landbouw, een weg die tot de aaneensluiting van de kleine boerenbedrijven tot grote kollektieve bedrijven voert, tot bedrijven, die met techniek en wetenschap zijn uitgerust, een weg die voert tot het verdringen van de kapitalistische elementen uit de landbouw. Wij zijn voor deze tweede weg.

De kwestie staat dus zó: óf de éne weg, óf de andere, óf *terug* naar het kapitalisme, óf *vooruit*, naar het socialisme. Een derde weg is er niet en kan er niet zijn. De theorie van het „evenwicht” is een poging om een derde weg te geven. En juist omdat zij op een derde (niet-bestaande) weg is berekend, is zij een utopische, een anti-Marxistische theorie.

Men behoefde dus slechts de reproductie-theorie van Marx tegenover de theorie van het „evenwicht” van de sectoren te plaatsen, om geen spoor van deze laatste theorie te laten overblijven.

Waarom wordt dit evenwel niet gedaan door onze Marxistische landbouwkundigen? Wie heeft er belang bij, dat de belachelijke theorie van het „evenwicht” in onze pers in omloop blijft en dat de Marxistische reproductie-theorie in de la blijft opgeborgen?

II.

DE THEORIE VAN HET „VAN-ZELF-GAAN” IN DE SOCIALISTISCHE OPBOUW.

Gaan wij over tot het tweede vooroordeel in de staathuishoudkunde, tot de tweede theorie van burgerlijk type. Ik bedoel de theorie van het „van-zelf-gaan” met betrekking tot de socialistische opbouw, een theorie, die met het Marxisme niets gemeen heeft, maar ijverig door onze kameraden uit het rechtse kamp wordt gepropageerd. De auteurs van deze theorie beweren ongeveer het volgende. Er was bij ons kapitalisme, de industrie ontwikkelde zich op kapitalistische grondslag, het platteland volgde de kapitalistische stad spontaan, vanzelf en vormde zich om naar het voorbeeld en op de wijze van de kapitalistische stad. Indien het onder het kapitalisme *op deze wijze* geschiedde, waarom zou dan onder de Sowjet-huishouding ook niet hetzelfde kunnen geschieden? Waarom zou het platteland, het kleine boerenbedrijf, niet „vanzelf” de socialistische stad volgen, zich niet spontaan naar het voorbeeld en op de wijze van de socialistische stad omvormen? De auteurs van deze theorie beweren op grond daarvan, dat het platteland de socialistische stad „vanzelf” kan volgen. Vandaar de vraag: loont het de moeite ons op te winden over het organiseren van sowchozen en kolchozen, loont het de moeite, daarvoor een lans te breken, wanneer het platteland ook zó de socialistische stad kan volgen?

Ziehier nog een theorie, die objectief ten doel heeft, de kapitalistische elementen van het platteland in hun strijd tegen de kolchozen een nieuw wapen in handen te geven. Het anti-Marxistische wezen van deze theorie is boven iedere twijfel verheven.

Is het niet zonderling, dat onze theoretici nog maar steeds geen

tijd hebben gevonden, deze zonderlinge theorie, die het denken van onze praktici-kolchosniki vertroebelt, uit elkaar te rafelen?

Het lijkt geen twijfel, dat de leidende rol van de socialistische stad met betrekking tot het platteland met zijn kleine boeren groot en niet te onderschatten is. Daarop berust met name ook de omvormende rol van de industrie met betrekking tot de landbouw. Is deze faktor echter voldoende om het kleinburgerlijke platteland, wat betreft de socialistische opbouw, vanzelf de stad te doen volgen? Neen, dat is niet voldoende. Onder het kapitalisme volgde het platteland spontaan de stad, omdat het kapitalistische bedrijf in de stad en het warenproducerende kleinbedrijf van den boer in hoofdzaak *eenzelfde bedrijfstype* zijn. Natuurlijk is het warenproducerende bedrijf van de kleine boeren nog geen kapitalistisch bedrijf. Maar zijn grondslag is dezelfde als die van het kapitalistische bedrijf, omdat het op de partikuliere eigendom van de pro-dukciemiddelen berust. Lenin heeft duizend keer gelijk, waar hij in zijn opmerkingen naar aanleiding van de brochure van p.g. Boecharin over „De ekonomie van de overgangperiode” spreekt van de „*waxenkapitalistische* neiging van de boeren”, in tegenstelling tot de „*socialistische* neiging van het proletariaat ^{x)}. Daardoor wordt ook juist verklaard, waarom „de kleine produktie voortdurend, dagelijks, ieder uur, spontaan en op massale schaal kapitalisme en bourgeoisie *doet ontstaan*” (*Lenin*). Zou men dan nu kunnen zeggen dat het waren voortbrengende kleine boerenbedrijf in wezen van hetzelfde type is als de socialistische produktie in de stad? Het ligt voor de hand, dat men dit niet kan zeggen zonder met het Marxisme te breken. Anders zou Lenin niet gezegd hebben dat „zolang wij in een land van kleine boeren leven er voor het kapitalisme in Rusland een steviger ekonomische basis bestaat, dan voor het kommunisme”. De theorie van het „vanzei f-gaan” met betrekking tot de socialistische opbouw is dus een voze, een anti-Leninistische theorie. Wil dus het dorp der kleine boeren de socialistische stad volgen, dan is het noodzakelijk ook nog — behalve al het overige — op het platteland de socialistische

i) Kursief van Lenin. *J. St.*

grootbedrijven in de vorm der sowchozen en kolchozen als de basis van het socialisme *m7 te breiden*, bedrijven die in staat zijn, onder leiding van de socialistische stad, de hoofdmassa van de boeren *met zich mee te voeren*.

De zaak is duidelijk. De theorie van het „van-zelf-gaan” onder de socialistische opbouw is een anti-Marxistische theorie. De socialistische stad moet het dorp van de kleine boeren met zich mee *voeren*, door op het platteland de kolchozen en sowchozen *uit te breiden* en het dorp op nieuwe, socialistische wijze om te vormen.

Het is zonderling, dat de anti-Marxistische theorie van het „van- zelf-gaan” in de socialistische opbouw tot nu toe van de kant van onze economen op het gebied van de landbouw niet de nodige tegenstand heeft ontmoet.

III.

DE THEORIE VAN DE „STABILITEIT” VAN HET BEDRIJF DER KLEINE BOEREN.

Gaan we nu over tot het derde vooroordeel in de staathuishoudkunde, tot de theorie van de „stabiliteit” van het bedrijf der kleine boeren. Allen zijn de tegenwerpingen bekend van de burgerlijke staathuishoudkunde tegen de bekende stelling van het Marxisme over het voordeel van het grootbedrijf boven het kleinbedrijf, een stelling die alleen maar toepasselijk zou zijn op de industrie, maar niet op de landbouw. De sociaal-demokratische theoretici van het type David en Hertz, die deze theorie propageerden, trachtten daarbij op het feit te „steunen”, dat de kleine boer taai, geduldig en tot iedere ontbering, welke dan ook, bereid is, om zijn stukje grond maar te kunnen behouden, dat met het oog daarop het bedrijf der kleine boeren in de strijd tegen het grootbedrijf in de landbouw een groote stabiliteit aan de dag legt. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat zulk een „stabiliteit” erger is dan welke labiliteit dan ook. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat deze anti-Marxistische theorie slechts één doel heeft: het verheerlijken en verster

ken van de kapitalistische orde. En juist omdat zij dit doel heeft, juist daarom gelukte het de Marxisten zo gemakkelijk, deze theorie stuk te slaan. Maar thans gaat het niet hierom. Het gaat er om, dat onze praktijk, onze werkelijkheid nieuwe argumenten tegen deze theorie levert en dat onze theoretici, zonderling genoeg, dit nieuwe wapen tegen de vijanden van de arbeidersklasse niet willen of niet kunnen benutten. Ik bedoel de praktijk van het vernietigen van de partikuliere eigendom van de grond, de praktijk van de nationalisatie van de grond bij ons, een praktijk, die den kleinen boer van zijn slaafs gebonden zijn aan zijn stukje grond bevrijdt en hem daardoor de overgang van het *kleine* boerenbedrijf naar het *grote* kollektieve bedrijf vergemakkelijkt.

Inderdaad, wat bindt, bond en zal den kleinen boer in West- Europa nog aan zijn warenproducerend kleinbedrijf binden? In de eerste plaats en in hoofdzaak het feit, dat hij zijn eigen stukje land heeft, dat de partikuliere eigendom van de grond bestaat. Jarenlang heeft hij geld opgepot om dit stukje land te kunnen kopen, hij heeft het gekocht en het valt te begrijpen, dat hij er geen afstand van wil doen, er de voorkeur aan geeft de ergste ontberingen te ondergaan, er de voorkeur aan geeft als in de wildernis te leven, om toch maar zijn stukje land — de grondslag van zijn individueel bedrijf — te behouden. Kan men zeggen, dat deze faktor ook bij ons, onder de voorwaarden van het Sowijet-systeem zijn werking blijft uitoefenen? Neen, dat kan men niet zeggen. Men kan het niet zeggen, omdat er bij ons geen partikuliere eigendom van de grond bestaat. En juist, omdat er bij ons geen partikuliere eigendom van de grond is, bestaat er bij ons ook niet dat slaafs gehecht zijn van den boer aan de grond, zoals dit in het Westen bestaat. En deze omstandigheid moet noodzakelijk de overgang van het kleine boerenbedrijf in het spoor van de kolchozen vergemakkelijken.

Ziehier één van de oorzaken, waarom het bij ons, onder de voorwaarden van de nationalisatie van de grond aan de proefbedrijven op het platteland, aan de kolchozen op het platteland zo gemakkelijk gelukt, het *voordeel* daarvan boven het *kleine* boerenbedrijf aan te tonen.

Ziehier waarin de geweldige revolutionaire betekenis ligt van de agrarische sowjet wetten, die de grondrente vernietigden, de partikuliere eigendom van de grond afschaften en de nationalisatie van de grond invoerden.

Daaruit volgt echter, dat wij een nieuw argument ter beschikking hebben tegen de burgerlijke ekonomen, die de stabiliteit van het kleine boerenbedrijf in zijn strijd tegen het grootbedrijf proklameren.

Waarom wordt echter dit nieuwe argument niet in voldoende mate benut door onze ekonomen op het gebied van de landbouw in hun strijd tegen alle mogelijke burgerlijke theorieën?

Toen wij de nationalisatie van de grond invoerden, gingen wij o.a. uit van de theoretische stellingen, gegeven in het derde Deel van het „Kapitaal”, in het bekende boek van Marx „Theorieën over de meerwaarde” en in de agrarische werken van Lenin, die een uitermate rijke schatkamer van het theoretisch denken vormen. Ik bedoel de theorie van de grondrente in het algemeen en de theorie van de absolute grondrente in het bijzonder. Thans is het iedereen duidelijk, dat de theoretische stellingen dezer werken op schitterende wijze door de praktijk van onze socialistische opbouw in de stad en op het platteland werden bevestigd.

Het valt alleen niet te begrijpen, waarom anti-wetenschappelijke theorieën van „sowjet”-ekonomen van het type Tsjajanow bij ons in de pers vrij in omloop moeten zijn en de geniale werken van Marx-Engels-Lenin over de theorie van de grondrente en de absolute grondrente niet gepopulariseerd en op de voorgrond worden gesteld, maar in de la worden opgeborgen?

Gij herinnert U zeker de bekende brochure van Engels over het „Boerenvraagstuk in Frankrijk en Duitsland”. Gij herinnert U natuurlijk, hoe omzichtig Engels het vraagstuk aansnijdt van het overbrengen van de kleine boeren op de weg van het koöperatieve bedrijf, op de weg van het kollektieve bedrijf. Veroorloof mij de desbetreffende plaats uit de brochure van Engels te citeren:

„Wij staan beslist aan de kant van de kleine boeren; wij zullen alles, wat maar enigszins mogelijk is doen om hun lot dragelijker te maken, om hun de overgang naar de koöperatie te vergemakkelijken, indien

zij daartoe zullen besluiten en zelfs dan, wanneer zij dit besluit nog niet kunnen nemen zullen wij ons best doen hun *zo lang mogelijk lijd te laten, om op hun stukjes grond daarover na te denken*"¹⁾).

Gij ziet, hoe omzichtig Engels het vraagstuk van het overbrengen van het individuele boerenbedrijf in het spoor van het kollektivisme aansnijdt. Hoe valt zulk een, op het eerste gezicht overdreven omzichtigheid van Engels te verklaren? Waarvan ging hij hierbij uit? Het ligt voor de hand, dat hij van het voorhanden zijn van de partikuliere eigendom van de grond uitging, van het feit, dat de boer zijn „eigen stukje grond” bezit, waarvan hij slechts met moeite afstand zal kunnen doen. Zó zijn de boeren in West-Europa. Zó zijn de boeren in de kapitalistische landen, waar de partikuliere eigendom van de grond bestaat. Het valt te begrijpen, dat hier een grote omzichtigheid nodig is. Kan men zeggen, dat bij ons in de U.S.S.R. een dergelijke toestand bestaat? Neen, dat kan men niet zeggen. Men kan het niet zeggen, omdat er bij ons geen partikuliere eigendom van de grond bestaat, die de boer aan zijn individuele bedrijf kluistert. Men kan het niet zeggen, omdat bij ons de nationalisatie van de grond bestaat, die de kwestie van het overgaan van den individuen boer in het spoor van het kollektivisme vergemakkelijkt.

Dat is één van de oorzaken, waarom zich in de laatste tijd bij ons de kolchosbeweging betrekkelijk gemakkelijk en snel ontwikkelt.

Men kan er zich aan ergeren, dat onze agrarische ekonomen nog niet gepoogd hebben, dit onderscheid tussen de toestand van de boeren bij ons en die in het Westen met de vereiste duidelijkheid bloot te leggen. Intussen zou zulk een werk niet alleen voor ons, sowjetfunktionarissen, van geweldige betekenis zijn, maar ook voor de kommunisten van alle landen. Want het is voor de proletarische revolutie in de kapitalistische landen niet onverschillig, of men daar vanaf de eerste dag, volgende op het grijpen van de macht door het proletariaat, het socialisme zal moeten opbouwen op de grondslag van de nationalisatie van de grond, of zonder deze grondslag.

In mijn onlangs in de pers verschenen artikel („Het jaar van de

i) Kursief van mij. *J. St.*

grote Ommekeer'*) heb ik de bekende argumenten met betrekking tot het voordeel van het grondbedrijf in de landbouw boven het kleinbedrijf verder ontwikkeld, waarbij ik de grote sowchozen op het oog had. Het behoeft niet te worden bewezen, dat al deze argumenten ook geheel en al op de kolchozen, als grote ekonomische eenheden, betrekking hebben. Ik spreek niet alleen van de ontwikkelde kolchozen, die een machine- en tractorenbasis hebben, maar ook van de primitieve kolchozen, die om zo te zeggen de manufaktuurperiode van de kollektivisatie vormen en die nog op de boereninventaris zijn aangewezen. Ik bedoel die primitieve kolchozen, die heden ten dage in de gebieden van de volledige kollektivisatie worden opgericht en die op een eenvoudig bijeenvoegen van de produktiemiddelen der boeren berusten. Nemen wij b.v. de kolchozen in het gebied van de Choper in het vroegere Dondistrikt. Uiterlijk onderscheiden zich deze kolchozen, gezien vanuit een technisch oogpunt, als het ware niet van het kleine boerenbedrijf, (weinig machines, weinig tractoren). Nochtans leverde het eenvoudig bijeenvoegen van de boerenwerktuigen in het bezit der kolchozen een effect op, waarvan onze praktici nooit hadden gedroomd. Waarin kwam dat effect tot uiting? In het feit, dat de overgang naar de kollektivisatie een uitbreiding van het bezaaide oppervlak gaf met 30, 40 en 50 %. Hoe valt dit „duizelingwekkende” effect te verklaren? Door het feit, dat de boeren, die onder de verhoudingen van de individuele arbeid machteloos waren, tot een geweldige kracht werden, zodra zij hun produktiemiddelen hadden bijeengevoegd en zich in kolchozen hadden aaneengesloten. Door het feit, dat de boeren de mogelijkheid kregen om de onder de verhoudingen van de individuele arbeid moeilijk te bewerken, verlaten en onontgonnen gronden te bewerken. Door het feit, dat de boeren de mogelijkheid kregen, onontgonnen grond onder handen te nemen. Door het feit, dat men de mogelijkheid kreeg woeste gronden, afzonderlijk braakliggende stukken grond, bermen enz. enz. te bebouwen.

Het vraagstuk van het bebouwen van verlaten en onontgonnen gronden is van geweldige betekenis voor onze landbouw. Gij weet, dat het agrarische vraagstuk in de oude tijd in Rusland de spil

van de revolutionaire beweging was. Gij weet, dat één van de doeleinden van de agrarische beweging het likwideren van het grondgebrek was. Velen waren toentertijd van mening, dat het grondgebrek een absoluut iets was, d.w.z. dat er in de U.S.S.R. verder geen uitgestrekte vrije, voor bewerking geschikte grond voorhanden was. En wat bleek in werkelijkheid? Thans is het aan iedereen duidelijk, dat er in de U.S.S.R. tientallen millioenen H.A. vrije grond waren en nog steeds zijn. Maar deze gronden met zijn armzalige werktuigen te bewerken — daartoe had de boer geen enkele mogelijkheid. En juist omdat hij niet in de mogelijkheid verkeerde, onontgonnen land en verlaten gronden te bewerken, juist daarom werd hij tot de „zachte gronden⁰ aangetrokken, tot de gronden, die aan de landheren behoorden, tot de gronden, die met zijn boereninventaris onder de voor waarden van de individuele arbeid gemakkelijk waren te bebouwen. Dat was de grondslag van het „grondgebrek”. Het valt derhalve niet te verwonderen, dat onze graantrust thans in de mogelijkheid verkeert, ongeveer 20 millioen H.A. vrije gronden produktief te maken, die niet bij de boeren in gebruik zijn en die niet door individuele arbeid en met de inventaris van het kleine boerenbedrijf kunnen worden bewerkt.

De betekenis van de kollektisatie in al haar fasen, — zowel in haar primitieve fase, als in haar meer ontwikkelde fase, wanneer zij met tractoren is uitgerust, — ligt hierin, dat de boeren thans de mogelijkheid krijgen, verlaten en onontgonnen gronden in bewerking te nemen. Daarin ligt het geheim van de geweldige uitbreiding van het bebouwde oppervlak bij de overgang van de boeren naar de kollektieve arbeid, Daarin ligt één van de oorzaken van het voordeel, dat de kolchozen boven het individuele boerenbedrijf hebben.

Het behoeft geen betoog, dat het voordeel, dat de kolchozen boven het individuele boerenbedrijf bezitten, nog veel minder aanvechtbaar zal zijn, wanneer in de gebieden van de volledige kollektisatie onze machine- en tractorenstations en -kolonnes de primitieve kolchozen hulp zullen verlenen, wanneer zij zelf de mogelijkheid zullen verkrijgen, tractoren en kombines in hun handen te concentreren.

IV.

DE STAD EN HET PLATTELAND.

Er bestaat een vooroordeel, dat door de burgerlijke ekonomen wordt aangekweekt, met betrekking tot de z.g.n. „schaar”, een vooroordeel, dat — zoals alle andere burgerlijke theorieën, die jammer genoeg in de Sowjet-pers verbreiding vinden, — op de meest meedogenloze wijze moet worden bestreden. Ik bedoel de theorie, dat de Oktoberrevolutie aan de boeren minder zou hebben gegeven dan de Februarirevolutie, dat de Oktoberrevolutie aan de boeren eigenlijk niets zou hebben gegeven. Op een zeker ogenblik werd dit vooroordeel door één van onze „Sowjet”-ekonomen in onze pers naar voren gehaald. Weliswaar heeft deze „Sowjet”- ekonoom van zijn theorie later afstand gedaan, (een *stem*: „Wie is het?”) Het is Groman. Maar deze theorie werd door de oppositiegroep van Trotski en Zinowjew opgevangen en tegen de partij gebruikt. Bovendien is er geenerlei aanleiding te beweren, dat deze theorie ook niet in de tegenwoordige tijd in het openbaar bij ons verkondigd wordt. Dit is een zeer belangrijk vraagstuk, kameraden, Plet raakt het probleem van de wederzijdse betrekking tussen de stad en het platteland. Het raakt het probleem van de opheffing van de tegenstelling tussen de stad en het platteland. Het raakt het buitengewoon aktuele vraagstuk van de „schaar”. Ik ben daarom van mening, dat het de moeite waard is, zich met deze zonderlinge theorie bezig te houden.

Is het waar, dat de boeren niets van de Oktoberrevolutie hebben gekregen? Laten wij de feiten eens nagaan.

Voor mij ligt de tabel van de bekende statistikus kam. Njemtsji- now, die in mijn artikel „Aan het graanfront” werd gepubliceerd. Uit deze tabel blijkt, dat de landheren vóór de revolutie niet minder dan 600 millioen poed graan „produceerden”. Dat wil zeggen, dat de *landheren* toenmaals over 600 millioen poed graan beschikten. De *koelakken* „produceerden” toenmaals 1900 millioen poed graan. Het was dus een buitengewoon grote macht, waarover de koelak

ken toenmaals beschikten. De *arme* en de *middelboeren* produceerden tezamen 2500 miljoen poed graan. Dat is het beeld van de toestand in het oude dorp, in het dorp van vóór de Oktoberrevolutie.

Welke veranderingen heeft het platteland nu ondergaan na Oktober? Nemen wij de cijfers van dezelfde tabel. Nemen wij b.v. het jaar 1927. Hoeveel hebben de *landheren* in dit jaar geproduceerd? Het is duidelijk, dat de landheren niets produceerden en dit ook niet konden doen, omdat zij door de Oktoberrevolutie werden vernietigd. Gij begrijpt, dat dit aan de boeren een grote verlichting schonk, want de boeren hadden zich van het juk van de landheren bevrijd. Dit leverde de boeren natuurlijk een groot voordeel op, een voordeel, dat zij als resultaat van de Oktoberrevolutie hebben verkregen. Hoeveel produceerden de *koelakken* in het jaar 1927? 600 miljoen poed graan, inplaats van 1900 miljoen poed. De koelakken hebben dus in de periode na de Oktoberrevolutie meer dan twee derde van hun macht verloren. Gij begrijpt, dat dit de toestand van de arme en de middelboeren wel moest verlichten. En hoeveel werd er door de *arme en de middelboeren* in het jaar 1927 geproduceerd? 4 milliard poed inplaats van 2500 miljoen poed. De arme en de middelboeren produceerden dus na de Oktoberrevolutie 1,5 milliard poed graan meer dan in de tijd van vóór de revolutie.

Hi-er hebt gij feiten, die ervan getuigen, dat de arme en de middelboeren ontzaglijk veel bij de Oktoberrevolutie hebben gewonnen.

Ziehier, wat de Oktoberrevolutie aan de arme en de middelboeren heeft gegeven.

Hoe kan men na dit alles beweren, dat de Oktoberrevolutie aan de boeren niets heeft gegeven?

Maar dit is niet alles, kameraden. De Oktoberrevolutie vernietigde de partikuliere eigendom van de grond, schafte het kopen en verkopen van grond af en voerde de nationalisatie van de grond in. Wat betekent dit? Dit betekent, dat de boer om graan te produceren in het geheel niet op het kopen van grond is aangewezen. Vroeger spaarde hij jarenlang om grond te kunnen

kopen, hij stak zich in schulden, begaf zich in schuldsavernij, om maar grond te kunnen kopen. De uitgaven voor het kopen van grond drukten natuurlijk op de kosten van de produktie van graan. Thans heeft de boer dit niet meer nodig. Thans kan hij graan produceren zonder grond te kopen. Wat betekent dit — is dit voor de boeren een verlichting of niet? Het ligt voor de hand, dat dit een verlichting voor hen is.

Verder. Tot in de laatste tijd was de boer genoodzaakt, het land met de oude inventaris, door middel van individuele arbeid te „bewerken”. Het is aan iedereen bekend, dat de arbeid van de individuele boer, uitgerust met de oude, thans reeds ondeugdelijk geworden werktuigen, niet het voordeel oplevert, dat noodzakelijk is, om dragelijk te kunnen leven, systematisch zijn materiële toestand te kunnen verbeteren, zich kultureel te kunnen ontwikkelen en de brede weg van de socialistische opbouw te kunnen inslaan. Thans na de intensievere ontwikkeling van de kollektivisatie verkeren de boeren in de mogelijkheid, hun arbeid met die van hun burens te verenigen, zich in een kolchos te verenigen, onontgonnen grond te ontginnen, verlaten grond te benutten, een machine en een traktor te krijgen en op deze wijze de produktiviteit van hun arbeid tweemaal, zo niet driemaal te vergroten. En wat betekent dit? Dit betekent, dat de boer thans, dank zij de vereniging in kolchozen, de mogelijkheid bezit, bij dezelfde hoeveelheid arbeid, veel meer te produceren dan vroeger. Dit betekent dus, dat de produktie van graan veel goedkoper wordt, dan het kort geleden het geval was. Dit betekent tenslotte, dat de boer bij stabiele prijzen voor zijn graan veel meer kan krijgen dan dit tot nu toe het geval was.

Hoe kan men na dit alles beweren, dat de Oktoberrevolutie aan de boeren niets heeft gegeven?

Is het soms niet duidelijk, dat lieden, die zulke onzin beweren, klaarblijkelijk de partij en de Sowjet-macht belasteren?

Maar wat volgt uit dit alles?

Daaruit volgt, dat het vraagstuk van de „schaar”, het vraagstuk van de likwidatie van de „schaar” thans op een nieuwe wijze moet worden gesteld.

Daaruit volgt, dat de „schaar” in de naaste toekomst zal worden vernietigd, wanneer de kollektivisatie in het

huidige tempo zal blijven doorgaan. Daaruit volgt, dat de betrekkingen tussen stad en platteland op een nieuwe grondslag komen te rusten en dat de tegenstelling tussen stad en platteland in een versneld tempo zal worden weggevaagd.

Deze omstandigheid, kameraden, is voor onze gehele opbouw van de grootste betekenis. Zij verandert de psychologie van den boer en doet hem zijn gezicht naar de stad toekeren. Deze omstandigheid scheidt de basis voor de vernietiging van de tegenstelling tussen stad en platteland. Zij maakt het mogelijk, dat de leuze van de partij „het gezicht naar het dorp” door de kolchosboeren zal worden aangevuld met de leuze „het gezicht naar de stad”. En daarin ligt niets verwonderlijks, want de boer krijgt thans van de stad: machines, traktoren, landbouwkundigen, organisatoren en tenslotte rechtstreekse hulp in zijn strijd tegen en zijn overwinning op de koelakken. De boer van het oude type met zijn afschuwelijk wantrouwen tegen de stad als tegen een rover, verdwijnt naar de achtergrond. In zijn plaats treedt de nieuwe boer, de kolchos- boer, die naar de stad kijkt in de verwachting vandaar werkelijke *produktieve* hulp te krijgen. In de plaats van den boer van het oude slag, die de vrees koestert tot het peil van de arme boeren af te dalen, en die, zij het ook alleen in het verborgene, (men zou hem het kiesrecht kunnen af nemen!) zich tot de positie van den koelak tracht te verheffen, treedt de nieuwe boer, die een nieuw perspectief heeft: — lid van de kolchos te worden en op deze wijze uit de ellende te geraken en de brede weg van de economische ontwikkeling te betreden.

Ziehier welk een keer de zaak neemt, kameraden.

Het valt des te meer te betreuren, kameraden, dat onze ekonomen op agrarisch gebied niet alle maatregelen hebben genomen, om alle burgerlijke theorieën, welke dan ook, uiteen te rafelen en met wortel en tak uit te roeien, — theorieën, die de veroveringen van de Oktoberrevolutie en de groeiende kollektivatiebeweging trachten te kleineren.

V.

OVER DE AARD DER KOLCHOZEN.

De kolchozen maken als *bedrijfstype* één van de *bedrijfsvormen* van de socialistische huishouding uit. Daaraan kan niet de minste twijfel bestaan.

Eén van de sprekers heeft hier op kleinerende wijze over de kolchozen gesproken. Hij verzekerde, dat de kolchozen als *ekono-* *mische* organisaties niets met de socialistische vorm van bedrijf te maken hebben. Kameraden, ik moet verklaren, dat zulk een karakteristiek van de kolchozen volkomen onjuist is. Er valt niet aan te twijfelen, dat deze karakteristiek niets met het Leninisme gemeen heeft.

Waardoor wordt een *bedrijfstype* bepaald? Blijkbaar door de betrekkingen van de mensen in het produktieproces. Hoe zou men op andere wijze een *bedrijfstype* kunnen bepalen? Maar is er soms in de kolchos een klasse van mensen, die eigenaars van de produk- *tiemiddelen* zijn en een klasse van mensen, die van deze produktie- *middelen* zijn verstoken? Zijn er soms in de kolchos een klasse van uitbuiters en een klasse van uitgebuiten ? Betekent de kolchos soms niet gemeenschappelijk bezit van de voornaamste werktuigen ter bewerking van de grond, die bovendien aan de staat behoort? Welke reden is er om te beweren, dat de kolchozen als *bedrijfstype* niet één van de socialistische *bedrijfsvormen* zijn? Natuurlijk zijn er in de kolchozen tegenstellingen. Natuurlijk zijn er in de kolchozen *individualistische* en zelfs *koelakkenoverblijfselen*, die nog niet zijn afgestorven, maar die beslist in verloop van tijd moeten af sterven, naar gelang de kolchozen sterker worden, naar gelang zij meer machines krijgen. Maar kan men soms ontkennen, dat de kolchozen in hun geheel genomen, met al hun tegenstellingen en tekortkomingen, als *ekonotmsch* feit in wezen een nieuwe ontwikkelingsweg van het platteland vormen, een *socialistische* ontwikkelingsweg van het platteland, in *tegenstelling* tot de *koelakken-*, tot de *kapitalistische* ontwikkelingsweg? Kan men soms ontkennen, dat de kolchozen (ik spreek van kol-

chozen en niet van pseudo-kolchozen), onder onze verhoudingen de basis en de haard vormen van de socialistische opbouw op het platteland, dat zij zich ontwikkeld hebben in de heftigste strijd tegen de kapitalistische elementen?

Is het niet duidelijk, dat de pogingen van sommige kameraden om de kolchozen te kleineren en ze voor een burgerlijke bedrijfsvorm te verklaren, van iedere grond zijn ontbloot?

In het jaar 1923 was er bij ons nog geen massale kollektivistie- beweging. In zijn brochure „Over de koöperatie” had Lenin alle vormen van koöperatie op het oog, zowel haar lagere vormen (de inkoop- en verkoopskoöperatie) als haar hoogste vormen (de kolchosvorm). Wat zeide hij toen over de koöperatie, over de " koöperatieve ondernemingen? Ziehier een citaat uit de brochure van Lenin „Over de koöperatie”:

„Bij onze bestaande maatschappelijke orde onderscheiden de koöperatieve ondernemingen zich van de privaat-kapitalistische als kollektieve ondernemingen, maar zij onderscheiden zich niet *) van de socialistische ondernemingen, wanneer zij gesticht zijn op grond en uitgerust zijn met produktiemiddelen, die aan de staat, d.i. aan de arbeidersklasse behoren”.

Lenin neemt dus de koöperatieve ondernemingen niet als ondernemingen op zich zelf, maar in verband met onze bestaande maatschappelijke orde, in verband met het feit, dat zij functioneren op grond, die aan de staat behoort, in een land, waar de produktiemiddelen aan de staat behoren en terwijl Lenin ze op deze wijze beschouwt, beweert hij, dat de koöperatieve ondernemingen zich niet van de socialistische onderscheiden.

Zo sprak Lenin over de koöperatieve ondernemingen in het algemeen.

Is het niet duidelijk, dat men dit met nog veel meer reden van de kolchozen van onze periode kan zeggen?

Hierdoor valt o.a. ook te verklaren, waarom Lenin „de eenvoudige groei van de koöperatie” onder onze verhoudingen „gelijk stelt aan de groei van het socialisme”.

Gij ziet, dat bovengenoemde redenaar, toen hij op kleinerende

i) Kursief van mij. *J. St.*

wijze over de kolchozen sprak, een grove fout ten opzichte van het Leninisme beging.

Uit deze fout vloeit een andere fout voort — een fout betreffende de klassenstrijd binnen de kolchozen. De redenaar schilderde de klassenstrijd in de kolchozen in zulke felle kleuren af, dat men zou kunnen denken, dat de klassenstrijd binnen de kolchozen *zich niet onderscheidt* van de klassenstrijd buiten de kolchozen. Nog sterker, men zou kunnen denken, dat hij daar nog verbitterder wordt. Overigens zondigt in deze kwestie niet alleen de genoemde redenaar. Het gezwets over de klassenstrijd, het gejammer over de klassenstrijd in de kolchozen is thans kenmerkend voor al onze „linkse⁰ schreeuwers. Het meest komische van dit gejammer is, dat deze jammeraars de klassenstrijd daar „zien”, waar hij niet of bijna niet bestaat, maar hem niet zien, waar hij bestaat en de perken te buiten gaat.

Zijn er elementen van klassenstrijd binnen de kolchozen? Ja, die zijn er. Er moeten wel elementen van klassenstrijd in de kolchozen zijn, wanneer daar nog overblijfselen van individualistische of zelfs van koelakken-psychologie bewaard zijn gebleven, wanneer daar nog een zekere ongelijkheid aanwezig is. Kan men zeggen, dat de klassenstrijd binnen de kolchozen van gelijke betekenis is als die buiten de kolchozen? Neen, dat kan men niet. De fout van onze „linkse” fraseurs ligt juist hierin, dat zij dit onderscheid niet zien. Wat betekent de klassenstrijd *buiten* de kolchozen, *vóór* het vormen van de kolchozen? Dit betekent — strijd tegen den koelak, die de produktiemiddelen *bezit* en met behulp van deze produktiemiddelen de arme boeren bij zich *in schuldslavernij brengt*. Deze strijd is een strijd op leven en dood. Wat betekent echter klassenstrijd *op de grondslag* van de kolchozen? Dit betekent in de eerste plaats, dat de koelak verslagen en van zijn produktiemiddelen beroofd is. Dit betekent in de tweede plaats, dat de arme en de middelboeren in kolchozen zijn verenigd op de grondslag van het vermaatschappelijken van de voornaamste produktiemiddelen. Dit betekent tenslotte, dat het hier gaat om een strijd tussen de leden van de kolchozen, waarvan de enen zich nog niet hebben bevrijd van de individualistische en koelakkenoverblijfselen en pogen van een

zekere in de kolchozen bestaande ongelijkheid ten bate van zichzelf gebruik te maken, terwijl anderen deze overblijfselen en deze ongelijkheid uit de kolchozen wensen te verdrijven. Is het niet duidelijk, dat alleen blinden het onderscheid tussen de klassenstrijd op de basis van de kolchozen en de klassenstrijd buiten de kolchozen niet kunnen zien?

Het zou verkeerd zijn te menen, dat wanneer de kolchozen er maar zijn, dan ook alles aanwezig is, wat voor de opbouw van het socialisme noodzakelijk is. En nog erger ware de fout, indien men meende, dat de leden van de kolchozen reeds socialisten zijn geworden. Neen, er zal nog veel moeten worden gedaan, om den kolchosboer te herscheppen, om hem zijn individualistische psychologie af te leren en een echten medewerker aan de socialistische maatschappij van hem te maken. En dit zal des te sneller worden gedaan, hoe sneller de kolchozen van machines en traktoren zullen worden voorzien. Dit doet echter in genen dele iets af aan de geweldige betekenis van de kolchozen als hefbomen van de socialistische herschepping van het platteland. De grote betekenis van de kolchozen ligt juist hierin, dat zij de fundamentele basis vormen voor het toepassen van machines en traktoren in de akkerbouw, dat zij de fundamentele basis vormen voor de omvorming van den boer, voor het veranderen van zijn psychologie in de geest van het proletarische socialisme. Lenin had gelijk, toen hij zeide:

„De kwestie van het herscheppen van den kleinen landbouwer, van het veranderen van zijn gehele psychologie en van zijn gewoonten is een kwestie, die het werk van generaties vereist. Dit vraagstuk met betrekking tot den kleinen landbouwer op te lossen, zijn gehele psychologie, om zo te zeggen, gezond te maken, is alleen mogelijk op een materiële basis, op de basis van de techniek, het toepassen van traktoren en machines in de landbouw op massale schaal en van de elektrifikatie op massale schaal”.

Wie kan ontkennen, dat de kolchozen juist die vorm van socialistisch bedrijf zijn, door middel waarvan de vele millioenen tellende massa van kleine boeren alleen de machines en traktoren deelachtig kunnen worden, als de hefbomen van de economische opgang, als de hefbomen van de socialistische ontwikkeling van de landbouw ?

Dit alles hebben onze „linkse” fraseurs vergeten. Dat heeft ook onze redenaar vergeten.

VI.

DE KLASSENVERSCHUIVINGEN EN DE WENDING IN DE POLITIEK VAN DE PARTIJ.

Tenslotte het vraagstuk van de klassenverschuivingen en de aanval van het socialisme op de kapitalistische elementen van het platteland.

De karakteristieke trek van ons werk gedurende het laatste jaar bestaat hierin, dat: a) wij als partij, als Sowjet-macht de aanval tegen de kapitalistische elementen van het platteland over het gehele front hebben ontplooid, b) deze aanval, zoals bekend is, hoogst reële *positieve* resultaten heeft opgeleverd en zal blijven opleveren.

Wat betekent dit? Dit betekent, dat wij van de politiek van de *beperking* van de uitbuitersneigingen van de koelakken zijn overgegaan naar de politiek van de *likwidatie* van de koelakken als klasse. Dit betekent, dat wij één van de beslissende wendingen in onze gehele politiek hebben doorgemaakt en nog doormaken.

Tot voor kort stond de partij nog op het standpunt van het *beperken* van de uitbuitersneigingen van de koelakken. Deze politiek werd, zoals bekend is, reeds op het VUiste Kongres geproklameerd. En juist deze politiek werd opnieuw bij het invoeren van de N.E.P. en op het XIde Kongres van onze partij verkondigd. Allen herinneren zich nog de bekende brief van Lenin aan Preobrazjenski (1922), waarin Lenin opnieuw op de noodzakelijkheid van het voeren juist van deze politiek wijst. Zij werd tenslotte ook door het XVde Kongres van onze partij bevestigd. En deze politiek hebben wij tot in de laatste tijd gevolgd.

Was deze politiek juist? Ja zij was onvoorwaardelijk juist. Zouden wij vijf of drie jaren geleden zulk een aanval tegen de koelakken hebben kunnen ondernemen? Zouden wij bij zulk een

aanval op sukses hebben kunnen rekenen? Neen, dat zouden wij niet hebben gekund. Dat zou avonturierspolitiek van de gevaarlijkste soort zijn geweest. Dat zou een hoogst gevaarlijk spel met de aanval zijn geweest. Want wij zouden hierbij zeker schipbreuk hebben geleden en zodoende de positie van de koelakken hebben versterkt. Waarom? Omdat wij nog niet die steunpunten op het platteland bezaten, in de vorm van een uitgebreid net van sow-chozen en kolchozen, waarop wij bij een besliste aanval tegen de koelakken zouden hebben kunnen steunen. Omdat wij toen nog niet in de mogelijkheid verkeerden om de kapitalistische produktie van den koelak door de socialistische produktie in de vorm der kolchozen en sowchozen te *vervangen*.

In de jaren 1926—1927 wilde de oppositiegroep van Zinowjew en Trotski de partij vol ijver de politiek van de onmiddellijke aanval op de koelakken opdringen. De partij ging niet op dit gevaarlijke avontuur in, want zij wist, dat ernstige mensen zich een spel met het offensief niet kunnen veroorloven. En het offensief tegen de koelakken is een ernstige zaak. Men mag het niet verwarren met predikaties aan het adres van de koelakken. Evenmin mag men het offensief verwarren met een politiek van schermutselingen met de koelakken, die de oppositiegroep van Zinowjew en Trotski de partij wilde opdringen. Het offensief tegen de koelakken — dat betekent de koelakken verslaan en als klasse likwideren. Een offensief, dat niet op dit doel gericht is, betekent niets dan gepreek, schermutselingen, holle woorden, alles wat ge maar wilt, alleen geen werkelijk bolsjewistisch offensief. De koelakken aanvallen — dat betekent zich op de aanval voorbereiden en de koelakken een slag toebrengen, maar dan ook zulk een slag, dat zij niet meer op de been kunnen komen. Dat noemen wij, bolsjewiiki, een werkelijk offensief. Konden wij zulk een offensief vijf of drie jaren geleden met sukses ondernemen? Neen, dat konden wij niet.

In werkelijkheid produceerde de koelak in het jaar 1927 meer dan 600 miljoen poed graan en van deze hoeveelheid kwamen ongeveer 130 miljoen poed buiten het dorp op de markt. Dat is een macht, waarmee rekening moest worden gehouden. En hoeveel produceerden toen onze kolchozen en sowchozen? Ongeveer 456

80 miljoen poed, Waarvan 35 miljoen poed op de markt kwamen. Oordeelt zelf, of wij toen de produktie van de koelakken en het door de koelakken op de markt gebrachte graan door de produktie en het op de markt gebrachte graan van onze kolchozen en sow-chozen hadden kunnen *vervangen*. Het is duidelijk, dat wij dit niet konden. Wat zou onder zulke verhoudingen het ondernemen van een vastberaden offensief tegen de koelakken hebben betekend? Dat zou betekend hebben, dat wij zeker schipbreuk zouden hebben geleden, de positie van de koelakken zouden hebben versterkt en zonder graan zouden zijn gebleven. Ziehier, waarom wij toen geen offensief tegen de koelakken konden en mochten ondernemen, ondanks de avontuurlijk propaganda van de oppositiegroep Zinow-jew-Trotsky.

En hoe is het nu? Hoe staat de zaak er nu voor? Nu beschikken wij over een materiële basis, groot genoeg om de koelakken een slag te kunnen toebrengen, hun tegenstand te breken, hen als klasse te likwideren en hun produktie door die van de sowchozen en kolchozen te kunnen *vervangen*. Het is bekend, dat in het jaar 1929 de graanproduktie in de kolchozen en sowchozen niet minder dan 400 miljoen poed bedroeg (dat is 200 miljoen poed minder dan de brutoproduktie van het koelakkenbedrijf in 1927). Het is verder bekend, dat in het jaar 1929 de kolchozen en sowchozen meer dan 130 miljoen poed graan voor de markt hebben geleverd (d.i. meer dan de koelak in 1927). Het is tenslotte bekend, dat in het jaar 1930 de brutoproduktie van de kolchozen en sowchozen niet minder dan 900 miljoen poed zal bedragen (d.i. meer dan de brutoproduktie van de koelak in het jaar 1927) en dat zij niet minder dan 400 miljoen poed graan voor de markt zullen leveren (d.i. veel, veel meer dan de koelak in 1927).

Ziehier, hoe de zaak er thans bij ons voorstaat, kameraden.

Ziehier welk een verschuiving er bij ons in de ekonomie van het land heeft plaats gehad.

Ziehier, welk een verschuiving van de klassenkrachten er bij ons gedurende de laatste tijd heeft plaats gehad.

Zoals gij ziet, hebben wij thans een materiële basis om de produktie van de koelakken te *vervangen* door die van de kolchozen

en sowchozen. Ziehier, waarom ons offensief tegen de koelakken thans ongetwijfeld sukses heeft. Ziehier, hoe men de koelakken moet aanvallen, wil men van een werkelijke aanval spreken en zich niet beperken tot holle predikaties tegen de koelakken.

Ziehier, waarom wij in de laatste tijd van de politiek van het *beperken* van de uitbuitersneigingen van de koelakken naar de politiek van de *likividatie van de koelakken als klasse* zijn overgegaan.

En hoe moet het nu gaan met de politiek van het ontkoelak- kiseren, kan men in de gebieden van de volledige kollektivisatie het likwideren van de koelakken toelaten? — zo vraagt men van verschillende zijden. — Een belachelijke vraag! Het likwideren van de koelakken kon niet worden toegestaan, zolang wij op het standpunt stonden van het beperken van de uitbuitersneigingen van de koelakken, zolang wij nog niet in de mogelijkheid verkeerden om tot een vastberaden offensief tegen de koelakken over te gaan, zolang wij nog niet in de mogelijkheid verkeerden, de produktie van de koelakken door die van de kolchozen en sowchozen te vervangen. Toenmaals was de politiek van het niet toestaan van het likwideren van de koelakken noodzakelijk en juist. En thans? Thans staat de zaak er anders voor. Thans verkeren wij in de mogelijkheid een vastberaden offensief tegen de koelakken te voeren, hun tegenstand te breken, hen als klasse te likwideren en hun produktie door die van de kolchozen en sowchozen te vervangen. Thans wordt het likwideren van de koelakken door de massa's van de arme en de middelboeren zelf doorgezet, die de volledige kollektivisatie verwezenlijken. Thans is het likwideren van de koelakken in de gebieden van de volledige kollektivisatie reeds geen eenvoudige administratieve maatregel meer. Thans vormt het likwideren van de koelakken daar een bestanddeel van de opvoeding en de ontwikkeling van de kolchozen. Ziehier waarom thans het breed uitweiden over het likwideren van de koelakken lachwekkend en niet ernstig te nemen is. Waar gehakt wordt, daar vallen spaanders.

Niet minder lachwekkend lijkt een andere vraag: kan men de koelak in de kolchos opnemen? Natuurlijk kan men hem niet in 458

de kolchos opnemen. Men kan het niet, omdat hij een gezworen vijand is van de kollekti visatie. Dat is dunkt mij duidelijk.

VII.

GEVOLGTREKKINGEN.

Ziehier, kameraden, zes kernvraagstukken, waaraan de theoretische arbeid van onze Marxistische landbouwkundigen niet voorbij kan gaan.

De betekenis van deze vraagstukken ligt in de eerste plaats hierin, dat een Marxistische bewerking ervan de mogelijkheid schenkt, allerlei burgerlijke theorieën met wortel en tak uit te roeien, theorieën, die soms — het zij met schaamte gezegd — door onze kameraden-kommunisten worden verbreid en die de hoofden van onze praktici in verwarring brengen. Deze theorieën had men reeds lang geleden moeten uitroeien en over boord werpen. Want alleen in de meedogenloze strijd tegen deze theorieën kan het theoretische denken van de Marxistische landbouwkundigen groeien en zich versterken.

De betekenis van deze vraagstukken ligt tenslotte hierin, dat zij nieuwe vorm geven aan de oude problemen van de ekonomie van de overgangperiode.

De vraagstukken van de N.E.P., de klassen, de kolchozen, de ekonomie van de overgangperiode worden thans op een nieuwe wijze gesteld. Men moet de fout blootleggen van hen, die de N.E.P. als een terugtocht en alléén als een terugtocht opvatten. In werkelijkheid heeft Lenin reeds bij het invoeren van de N.E.P. gezegd, dat de N.E.P. geen terugtocht zonder meer is, maar dat zij tevens de voorbereiding is voor een nieuw vastberaden offensief tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland. Men moet de fout van hen blootleggen, die van mening zijn, dat de N.E.P. slechts voor de verbinding tussen de stad en het platteland nodig is. Wij kunnen niet elke verbinding tussen stad en platteland gebruiken. Wij kunnen alleen zulk een verbinding gebruiken, die

ons de overwinning van het socialisme verzekert. En wanneer wij ons aan de N.E.P. houden, dan alleen, omdat zij de zaak van het socialisme dient. En als zij ophoudt de zaak van het socialisme te dienen, dan zullen wij haar naar den duivel jagen. Lenin heeft gezegd, dat de N.E.P. op ernstige wijze en voor een lange tijd werd ingevoerd. Maar hij heeft nooit gezegd, dat de N.E.P. voor altijd werd ingevoerd.

Men moet eveneens het vraagstuk stellen van de popularisering van de Marxistische theorie van de reproductie. Men moet het vraagstuk uitwerken van het opstellen van een schema voor een balans van onze volkshuishouding. Wat door het Centrale Bureau van de Statistiek in 1926 als een balans van de volkshuishouding werd gepubliceerd is geen balans, maar een spel met cijfers. Ook de manier, waarop Bazarow en Groman het probleem van de balans van de volkshuishouding behandelen, komt voor ons niet in aanmerking. Het schema van een balans van de volkshuishouding der U.S.S.R. moet door revolutionaire Marxisten worden uitgewerkt, indien zij zich in het algemeen met het bewerken van de vraagstukken van de ekonomie van de overgangperiode willen bezig houden.

Het zou goed zijn, wanneer onze Marxistische ekonomen een bijzondere groep van werkers zouden vormen ter bewerking van de problemen van de ekonomie van de overgangperiode in hun nieuwe vorm.

BIJDRAGE TOT HET VRAAGSTUK VAN DE POLITIEK DER LIKWIDATIE VAN DE KOELAKKEN ALS KLASSE.

In Nr. 16 van de „Krasnaja Zwjezda” („De Rode Ster”), komen in het artikel „De likwidatie van de koelakken als klasse”, dat in het algemeen genomen ongetwijfeld juist is, in de formuleringen twee onnauwkeurigheden voor. Het schijnt mij toe, dat het nodig is deze onnauwkeurigheden recht te zetten.

1. In het artikel wordt gezegd:

„In de periode van het herstel hebben wij de politiek van het beperken van de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland gevoerd. Vanaf het begin van de rekonstruktieperiode gingen wij van de politiek van de beperking over tot de politiek van het verdringen van de kapitalistische elementen”.

Deze stelling is niet juist. De politiek van de beperking van de kapitalistische elementen en de politiek van hun verdringing zijn niet twee verschillende soorten van politiek. Het is één en dezelfde politiek. Het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland is het onvermijdelijke resultaat en een *bestanddeel* van de politiek der beperking der kapitalistische elementen, van de politiek der beperking van de uitbuiters-neigingen van de koelakken. Het verdringen van de kapitalistische *elementen* op het platteland betekent nog niet het verdringen van de koelakken als *klasse*. Het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland is het verdringen en overwinnen van *bepaalde delen* van de koelakken, die de belastingdruk, het systeem van de beperkende maatregelen der Sowjet-macht niet kunnen verdragen. Het valt te be-

grijpen, dat de politiek van het beperken van de uitbuiters-neigingen van de koelakken, de politiek van het beperken van de kapitalistische elementen op het platteland, wel moet leiden tot het verdringen van bepaalde delen van de koelakken. Daarom kan het verdringen van afzonderlijke delen van de koelakken niet anders worden beschouwd dan als het onvermijdelijke resultaat en een bestanddeel van de politiek van het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland.

Deze politiek werd bij ons niet alleen in de herstelperiode gevoerd, maar ook in de rekonstruktieperiode, ook in de periode na het XVde Kongres (December 1927), ook in de periode van de XVIde Konferentie van onze partij (April 1929), en ook na deze Konferentie, de zomer van 1929 daarbij inbegrepen, toen bij ons het tijdperk van de volledige kollektivisatie aanbrak, toen de *wending* naar de politiek van de *likwidatie* van de koelakken als *klasse* plaats had.

Beschouwt men de voornaamste dokumenten van de partij, beginnende bij voorbeeld bij het XIVde Kongres van December 1925 (zie de resolutie bij het verslag van het Partijbestuur) tot en met die van de XVIde Konferentie in April 1929 (zie de resolutie „Over de gang van de ontwikkeling van de landbouw”), dan moet men wel opmerken, dat de stelling over het „beperken van de uitbuiters-neigingen van de koelakken” of de „beperking van de groei van het kapitalisme op het platteland” steeds hand in hand gaat met de stelling „over het verdringen van de kapitalistische elementen”, over „het overwinnen van de kapitalistische elementen op het platteland”.

Wat betekent dit?

Dit betekent, dat de partij het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland *niet afscheidt* van de politiek der beperking van de uitbuiters-neigingen van de koelakken, van de politiek der beperking van de kapitalistische elementen op het platteland.

Het XVde Kongres van de partij, alsook de XVIde Partij- konferentie, staat ten volle op de grondslag van de politiek van de „beperking van de uitbuiters-neigingen van de plattelandsbour- 462

geoisie” (Resolutie van het XVde Kongres „Over het werk op het platteland”), op de grondslag van de politiek „van het nemen van nieuwe maatregelen, die de ontwikkeling van het kapitalisme op het platteland beperken” (zie te zelfder plaatse), op de grondslag van de politiek van de „besliste beperking der uitbuiters- neigingen van den koelak” (zie de resolutie van het XVde Kongres over het vijfjarenplan), op de grondslag van de politiek van „de aanval op den koelak” in de zin van de „overgang tot de verdere, meer systematische en vastberaden beperking van den koelak en den partikulieren handelaar” (zie te zelfder plaatse), op de grondslag van de politiek van „het nog meer beslist economisch verdringen” van de elementen van de privaat-kapitalistische huishouding in stad en land (zie de resolutie van het XVde Kongres bij het verslag van het Centraal-Komit e).

Hieruit volgt dus, a) dat de schrijver van het bovengenoemde artikel ongelijk heeft, als hij de politiek van de beperking der kapitalistische elementen en de politiek van hun verdringing als twee verschillende soorten van politiek voorstelt. De feiten zeggen, dat wij hier te doen hebben met  e n algemene politiek van het beperken van het kapitalisme, waarvan het verdringen van afzonderlijke delen van de koelakken een bestanddeel en het resultaat uitmaakt. b) dat de schrijver van het bovengenoemde artikel ongelijk heeft, als hij beweert, dat het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland eerst in de periode van de rekonstruktie, in de periode van het XVde Kongres is begonnen. In werkelijkheid heeft het verdringen zowel v oor het XVde Kongres plaats gehad, in de herstelperiode als na het XVde Kongres in de periode van de rekonstruktie. In de periode van het XVde Kongres werd de politiek van de beperking der uitbuiters-neigingen van de koelakken door nieuwe aanvullende maatregelen versterkt, in verband waarmee ook het verdringen van bepaalde delen van de koelakken sterker moest worden.

2) In het artikel wordt gezegd:

„De politiek van de likwidatie van de koelakken als klasse vloeit geheel voort uit de politiek van het verdringen van de kapitalistische

elementen en vormt de voortzetting van deze politiek in een nieuw stadium".

Deze stelling is onnauwkeurig en derhalve onjuist. Het is duidelijk, dat de politiek van de likwidatie van de koelakken als klasse niet uit de hemel kon vallen. Zij werd voorbereid door heel de voorafgaande periode van het beperken en dus ook van het verdringen van de kapitalistische elementen op het platteland. Maar dit betekent nog niet, dat zij zich niet *fundamenteel* van de politiek der beperking (en verdringing) van de kapitalistische elementen op het platteland onderscheidt, dat zij de *voortzetting* van de politiek der beperking zou zijn. Te spreken, zoals onze schrijver doet, betekent het ontkennen van het sinds de zomer van 1929 aanwezig zijn van een *keerpunt* in de ontwikkeling op het platteland. Zo te spreken, betekent het feit ontkennen, dat onze partij in de loop van deze periode in haar politiek op het platteland een *wending* heeft gemaakt.

Zo te spreken —* betekent aan de rechtse elementen in onze partij een bepaalde ideologische dekking verschaffen, aan de elementen, die zich thans op dezelfde wijze aan de besluiten van het XVde Kongres tegen de *nieuwe* politiek van de partij vastklampen, als te zijner tijd p.g. Froemkin zich aan de besluiten van het XIVde Kongres vastklampte voor zijn tegen de politiek van het uitbreiden van de kolchozen en sowchozen gerichte standpunt.

Waarvan ging het XVde Kongres uit, toen het de verscherping van de politiek van de beperking (en de verdringing) van de kapitalistische elementen op het platteland afkondigde? Van het feit, dat ondanks deze beperking van de koelakken, de koelakken als *klasse* toch voor enige tijd *moeten blijven bestaan*. *Om deze reden* liet het XVde Kongres de wet over het pachten van grond van kracht, hoewel het zeer goed wist, dat de pachters in grote meerderheid koelakken zijn. *Om deze reden* liet het XVde Kongres de wet over de loonarbeid op het platteland van kracht en eiste het de stipte navolging daarvan. *Om deze reden* werd nog eens de ontoelaatbaarheid van het vernietigen van de koelakken afgekondigd. Zijn deze wetten en deze besluiten met de politiek der beperking (en verdringing) van de kapitalistische elementen op het 464

platteland in tegenspraak? Dat is beslist *niet* het geval. Zijn deze wetten en besluiten met de politiek van het likwideren van de koelakken als klasse in tegenspraak? Ontegengesteld, *ja!* Hieruit volgt, dat deze wetten en deze besluiten thans in de gebieden van de volledige kollektivisatie, welker uitbreidings sfeer niet met de dag maar met het uur groeit, terzijde moeten worden gelegd. Trouwens, zij werden door de loop zelf van de kollektivisatie in die gebieden reeds terzijde gelegd.

Kan men hierna beweren, dat de politiek van de likwidatie van de koelakken als klasse de *voortzetting* is van de politiek van de beperking (en de verdringing) van de kapitalistische elementen op het platteland? Het is duidelijk, dat men dit niet kan doen.

De schrijver van het aangehaalde artikel vergeet, dat men de koelakken als klasse niet kan verdringen door belastingmaatregelen of welke andere beperkende maatregelen ook, wanneer men de produktiemiddelen met het recht van vrij grondgebruik in handen van deze klasse laat en in onze praktijk de wet over de loonarbeid op het platteland, de pachtwet, het verbod van de vernietiging der koelakken in stand houdt. De schrijver vergeet, dat onder de politiek van de beperking van de uitbuiters-neigingen van de koelakken men slechts op de verdringing van enkele afdelingen van de koelakken kan rekenen, hetgeen niet in tegenspraak is met het voor enige tijd *doen blijven bestaan* van de koelakken als klasse, maar integendeel dit vooronderstelt. Om de koelakken als klasse te verdringen, daartoe is de politiek van de beperking en de verdringing van enkele hunner afdelingen niet voldoende. Om de koelakken als klasse te verdringen, moet men in openlijke strijd de tegenstand van deze klasse *breken* en haar de in de produktie gelegen bronnen van haar bestaan en ontwikkeling *ontnemen* (het vrije grondgebruik, de produktiemiddelen, de pacht, het recht loonarbeid te gebruiken enz.). Dit is juist de *zoending* naar de politiek van de likwidatie van de koelakken als klasse. Zonder dit, is het praten over de verdringing van de koelakken als klasse hol gezwets, dat alleen aan de aanhangers van de rechtse afwijking ten goede komt. Zonder dit is er geen ernstige en zeker geen volledige kollektivisatie van het platteland denkbaar. Dit hebben de arme en de middel-

boeren van ons dorp goed begrepen, die de koelakken verpletteren en de volledige kollektivisatie verwezenlijken. Dit wordt blijkbaar door sommigen onzer kameraden nog niet begrepen.

De tegenwoordige politiek van de partij op het platteland is dus niet de *voortzetting* van de oude politiek, maar de *wending* van de oude politiek van *de beperking* (en de verdringing) van de kapitalistische elementen op het platteland naar de nieuwe politiek van *de likwidatie* van de koelakken als klasse.

„Krasnaja Zvezda" Nr. 18

21 Januari 1930.

DUIZELIG VAN HET SUKSES,

Bijdrage tot de vraagstukken van de kollektivisatie.

Allen spreken thans over de suksessen van de Sowjet-macht op het gebied van de kollektivisatie. Zelfs de vijanden zijn genoodzaakt te erkennen, dat er belangrijke suksessen zijn behaald. En het zijn inderdaad grote suksessen.

Het is een feit, dat er op 20 Februari van dit jaar in de U.S.S.R. reeds 50 % van de boerenbedrijven waren gekollektiviseerd. Dit betekent, dat wij het vijfjarenplan op 20 Februari reeds meer dan tweemaal *hadden vervuld*.

Het is een feit, dat op 28 Februari van dit jaar de kolchozen er reeds in waren geslaagd om meer dan 36 miljoen centenaar) zaaigoed voor de zomer-uitzaai op te brengen, d.i. meer dan 90 % van het plan, d.w.z. ongeveer 220 miljoen poed. Men moet we erkennen, dat het opbrengen van 220 miljoen poed zaaigoed alleen al door de kolchozen — nadat het graaninzamelingsplan met sukses was vervuld, — een geweldig sukses betekent.

Waarvan getuigt dit alles?

Van het feit, dat *de radikale zoending van het platteland naar het socialisme reeds als een voldongen feit kan worden beschouwd*.

Het behoeft niet te worden bewezen, dat deze suksessen van de grootste betekenis zijn voor het lot van ons land, voor de arbeidersklasse als de leidende kracht van ons land en ons volk voor de partij zelf. Zonder nog te spreken over de direkte praktische resultaten, zijn deze suksessen van geweldig belang.

i) Een centenaar = 100 kg.

voor het interne leven van de partij zelf, voor de opvoeding van onze partij. Zij bezielen onze partij niet moed en geloof aan eigen kracht. Zij bewapenen de arbeidersklasse met het geloof aan de overwinning van onze zaak. Zij voeren onze partij nieuwe, mil- lioenen omvattende reserves toe.

Vandaar de taak van onze partij: de behaalde suksessen *vast te leggen* en ze planmatig voor de verdere opmars *te benutten*.

Maar suksessen hebben ook hun schaduwzijde, vooral wanneer zij betrekkelijk „gemakkelijk”, om zo te zeggen op „onverwachte” wijze worden verkregen. Zulke suksessen leiden somtijds tot eigendunk en hoogmoed: „Wij kunnen alles!” „Ons is niets te veel!” Deze suksessen maken de mensen niet zelden dronken en dan beginnen ze duizelig te worden van het sukses, zij verliezen het gevoel voor maat, zij verliezen het vermogen de werkelijkheid te begrijpen, de neiging ontstaat om de eigen krachten te overschatten en die van den vijand te onderschatten; avontuurlijke pogingen worden gedaan om alle vraagstukken van de socialistische opbouw „in een vloek en een zucht” op te lossen. Hier gunt men zich al niet meer de tijd, zich om het *vastleggen* van de behaalde suksessen te bekommeren en om ze planmatig voor de verdere opmars *te benutten*. Waarom zouden wij de behaalde suksessen vastleggen, — wij zijn ook zó in staat „in een vloek en een zucht” naar de volledige overwinning van het socialisme te snellen! „Wij kunnen alles”, „Ons is niets te veel!”

Vandaar de taak van de partij: vastberaden strijd te voeren tegen deze voor de zaak gevaarlijke en schadelijke stemmingen en ze uit de partij te verdrijven.

Men kan niet zeggen, dat deze voor de zaak gevaarlijke en Schadelijke stemmingen een enigszins ruime verbreiding in de rijen van onze partij hebben gevonden. Maar deze stemmingen zijn toch in onze partij aanwezig, en er is geen reden, om te beweren, dat zij niet in kracht zullen toenemen. En indien deze stemmingen bij ons burgerrecht zouden verkrijgen, dan behoeft men er niet aan te twijfelen, dat de zaak van de kolchosbeweging aanzienlijk zal worden verzwakt en dat het gevaar van mislukking van deze beweging een reëel feit kan worden.

/

Vandaar de taak van onze pers: deze en soortgelijke anti-Leninistische stemmingen systematisch te ontmaskeren.

Enige feiten.

1. De suksessen van onze kollektivisatie-politiek worden o.a. door het feit verklaard, dat deze politiek op de *vrijwilligheid* van de kollektivisatie berust en op het *rekening houden met de verscheidenheid der verhoudingen* in de verschillende gebieden van de U.S.S.R. Men kan de kolchozen niet met geweld oprichten. Dat zou dom en reaktionair zijn. De kollektivisatie moet op de actieve ondersteuning van de kant van de grote massa der boeren berusten. Voorbeelden van kollektivisatie in de ontwikkelde gebieden kunnen niet mechanisch naar de onontwikkelde gebieden worden overgebracht. Dat zou dom en reaktionair zijn. Zulk een „politiek” zou met één slag de idee van de kollektivisatie kompromitteren. Wij moeten bij het bepalen van het tempo en de methoden van de kollektivisatie zorgvuldig rekening houden met de verscheidenheid der verhoudingen in de verschillende gebieden van de U.S.S.R.

De graangebieden staan bij de kollektivisatie bij ons aan het hoofd van alle gebieden. Waarom? Omdat ten eerste, bij ons deze gebieden het grootste aantal reeds sterk ontwikkelde sowchozen en kolchozen bezitten, dank zij welke de boeren de mogelijkheid hebben zich te overtuigen van de kracht en de betekenis der nieuwe techniek, van de kracht en de betekenis der nieuwe, kollektieve organisatie van het bedrijf. Omdat ten tweede, deze gebieden een tweejarige school van de strijd tegen de koelakken tijdens de graaninzamelingskampagnes achter de rug hebben, hetgeen de kollektivisatie wel moest vergemakkelijken.

Omdat ten slotte deze gebieden in de laatste jaren zeer nadrukkelijk van de beste kaders uit de industrie centra werden voorzien.

Kan men zeggen, dat deze bijzonder gunstige verhoudingen ook in de andere gebieden aanwezig zijn, b.v. in de gebieden, die graan invoeren, zoals b.v. onze Noordelijke gebieden, of in de gebieden van de nog steeds achterlijke nationaliteiten van het type, laat ons zeggen, van Toerkestan?

Neen, dat kan men niet zeggen.

Het is duidelijk, dat het beginsel om rekening te houden met

de verscheidenheid der verhoudingen in de verschillende gebieden van de U.S.S.R., naast het beginsel van de vrijwilligheid, één van de belangrijkste voorwaarden is voor een gezonde kollektivisatie.

En wat geschiedt er bij ons zo nu en dan in de werkelijkheid? Kan men zeggen, dat het beginsel van de vrijwilligheid en van het rekening houden met de plaatselijke bijzonderheden in een reeks van gebieden niet wordt overtreden? Neen, dit kan men helaas niet zeggen. Het is b.v. bekend, dat in een reeks Noordelijke distrikten van het graaninvoerende gebied, waar voor het onmiddellijk organiseren van kolchozen betrekkelijk veel minder gunstige verhoudingen bestaan dan in de graangebieden, niet zelden pogingen worden gedaan om het voorbereidende werk op het gebied der organisatie van kolchozen te *vervangen* door het bureaucratisch dekreteren van de kollektivisatie, door papieren resoluties over de groei van de kolchozen, door het organiseren van kolchozen op papier, die in werkelijkheid helemaal niet bestaan, maar over wier „bestaan” een bundel pralende resoluties aanwezig is. Of nemen wij sommige gebieden van Toerkestan, waar voor het onmiddellijk organiseren van kolchozen nog veel minder gunstige verhoudingen bestaan, dan in de Noordelijke distrikten van het graaninvoerende gebied. Het is bekend, dat er in een reeks gebieden van Toerkestan eeds pogingen werden gedaan om de vooraanstaande gebieden van de U.S.S.R. „in te halen en voorbij te streven”, door met de gewapende macht te dreigen, door de boeren, die voorlopig nog niet tot de kolchozen willen toetreden, te dreigen met het onthouden van bevoeiingswater en industrieproducten.

Wat kan deze „politiek” van den onderofficier Prisjibejew^{x)} gemeen hebben met de politiek van de partij, die op de vrijwilligheid en het rekening houden met de plaatselijke bijzonderheden bij de kollektivisatie steunt? Het is duidelijk, dat die niets met elkaar gemeen hebben en kunnen hebben.

Wie heeft deze verdraaiingen, dit bureaucratisch dekreteren van de kollektivisatie, deze onwaardige bedreigingen aan het adres van de boeren nodig? Niemand, behalve onze vijanden!

i) Een figuur uit een vertelling van Tsjechow. — *Vert.*

Waarom kunnen deze verdraaiingen leiden? Tot de versterking van onze vijanden, tot het diskrediteren van de idee der kollektivisatie.

Is het soms niet duidelijk, dat de aanstichters van deze verdraaiingen, die zich zelf voor „linksen” houden, in werkelijkheid koren dragen naar de molen van het rechtse opportunisme?

2. Eén van de allergrootste verdiensten van de politieke strategie van onze partij ligt hierin, dat zij op ieder gegeven moment *de hoofdschakel* van de beweging weet te kiezen en door deze vast te grijpen de gehele ketting naar één algemeen doel kan trekken, teneinde de gestelde taak te vervullen. Kan men zeggen, dat de partij de hoofdschakel van de kollektivisatie in het systeem van de kolchosopbouw reeds heeft uitgekozen? Ja, dat kan en moet men zeggen.

Waaruit bestaat deze hoofdschakel?

Wellicht *uit de associatie ter gezamenlijke bewerking van de grond*? Neen, niet hieruit. Associaties ter gezamenlijke bewerking van de grond, waar de produktiemiddelen nog niet zijn gesocialiseerd, vormen een reeds doorlopen stadium van de kollektivisatie.

Wellicht *uit de landbouvykonomie*? Neen, ook niet uit de kommune. De communes zijn voorlopig nog op zich zelf staande verschijnselen in de kollektivisatie. Voor de landbouwkommunes als *overheersende* vorm, waar niet alleen de gehele produktie, maar ook de verdeling is gesocialiseerd, zijn de verhoudingen nog niet rijp.

De hoofdschakel van de kollektivisatie, haar *overheersende* vorm op het gegeven ogenblik, die men thans moet vastgrijpen, is het *landbouwartel*.

In het *landbouwartel* zijn de voornaamste produktiemiddelen gesocialiseerd, hoofdzakelijk op het gebied van de graanbouw: de arbeid, het gebruik van de grond, de machines en de overige inventaris, het werkvee, de bedrijfsgebouwen. *Niet gesocialiseerd ulorden hier*: de tot de boerenhofstede behorende grond (kleine moestuinen en tuintjes), de woonhuizen, een bepaald gedeelte van het melkvee, het kleine vee, het pluimvee enz. Het artel is daarom *de hoofdschakel van de kollektivisatie*, omdat het de meest doel

matige vorm ter oplossing van het graanprobleem is. Het graan- probleem evenwel is daarom de *hoofdschakel in het systeem van de gehele landbouw*, omdat zonder de oplossing van het graanprobleem nóch het probleem van de veeteelt (het kleine en het grote vee), nóch het probleem van de technische en speciale kultures, die aan de industrie de voornaamste grondstoffen leveren, kan worden opgelost. Daarom is het landbouwartel op het gegeven ogenblik de hoofdschakel in het systeem van de kollektivisatie.

Daarvan gaat het „modelstatuut” van de kolchozen uit, waarvan de definitieve tekst heden wordt gepubliceerd ^{x)}).

Daarvan moeten ook onze partij- en sowjetfunktionarissen uitgaan en een van hun plichten ligt hierin, dit statuut met de grootste aandacht te bestuderen en het volkomen tot werkelijkheid te maken.

Dat is het standpunt van de partij op het huidige ogenblik.

Kan men zeggen, dat dit standpunt van de partij zonder overtredingen en zonder het te verwringen wordt verwezenlijkt? Neen, dit kan men helaas niet zeggen. Het is bekend, dat in een reeks gebieden van de U.S.S.R., waar de strijd om het bestaan van de kolchozen nog lang niet is beëindigd en waar de artels zich nog niet hebben verankerd, pogingen worden gedaan om buiten het raam van het artel te treden en terstond tot de landbouwkommune over te gaan. Nog is het artel niet verankerd, of zij beginnen reeds de woonhuizen, het kleinvee, het pluimvee te „socialiseren”, waarbij dit „socialiseren” in een bureaucratisch dekreteren op papier ontaardt omdat de voorwaarden, die zulk een socialiseren noodzakelijk zouden maken, nog niet aanwezig zijn. Men zou kunnen denken, dat het graanprobleem in de kolchozen reeds is opgelost, dat dit reeds een doorlopen stadium is, dat niet de oplossing van het graanprobleem de voornaamste taak van het huidige moment is, maar de oplossing van het probleem van de veeteelt en van de pluimveehouderij. Men vraagt zich af, wie er belang heeft bij dit botte gedoe van het op één hoop gooien van de verschillende vormen van de kollektivisatie? Wie heeft belang bij dit domme en voor de zaak

i) de „Prawda” van 2 Maart 1930.

schadelijke vooruitsnellen? Den kolchosboer door het „socialiseren” van de woonhuizen, van al het melkvee, al het kleinvee en het pluimvee te prikkelen, terwijl het graanprobleem *nog niet is opgelost*, terwijl de artelvorm van de kolchozen zich *nog niet heeft verankerd*, — is het soms niet duidelijk, dat deze „politiek” alleen maar aan onze doodsvijanden welgevallig en van oordeel kan zijn? Eén van zulke ijverige „socialisators” ging zelfs zó ver, om in het artel een verordening uit te vaardigen, waarin hij voorschrijft „binnen drie dagen tijds al het pluimvee van elk bedrijf te registreren”, de funktie in te voeren van bijzondere „kommandeurs” voor de registratie en het toezicht, „in het artel de kommandoposten te bezetten” „het kommando te voeren in de socialistische strijd, zonder zijn post te verlaten”, en — dat is duidelijk — om het gehele artel in zijn vuist fijn te knijpen. Wat is dat — is dat een politiek van leiding geven aan de kolchos of een politiek van *ontbinding en discrediteren van de kolchos*? Ik spreek al niet eens van die „revolutionairen”, met verlot gezegd, die het organiseren van een artel *beginnen* met het neerhalen van de kerkklokken. De kerkklokken neerhalen — kijk eens aan, wat een irrevolutionaire daad!

Hoe konden deze botte oefeningen in het „socialiseren” in ons midden ontstaan, deze lachwekkende pogingen over zichzelf heen te springen, pogingen, die ten doel hebben de klassen en de klassenstrijd te vermijden en die in Werkelijkheid koren dragen naar de molen van onze klassevijandien? Zij konden slechts ontstaan in de atmosfeer van onze „gemakkelijke” en „onverwachte” suksessen aan het front van de kollektivisatie. Zij konden slechts ontstaan als resultaat van de onbezonnen stemming bij een deel van de partij: „Wij kunnen alles”, „Niets is ons te veel”. Zij konden slechts ontstaan als resultaat van het feit, dat sommigen onzer partijgenoten duizelig zijn geworden van het sukses en dat zij een ogenblik hun helderheid van verstand en nuchterheid van blik hebben verloren.

Om de koers van ons werk op het gebied van de kollektivisatie te kunnen rechtzetten, *moet men aan deze stemmingen een einde maken.*

Dat is thans een van de eerste taken van de partij.

De kunst om leiding te geven is een ernstige zaak. Men mag niet

bij de beweging ten achter blijven, want achterblijven — dat betekent zich van de massa's losscheuren. Maar men mag ook niet vooruitsnellen, want vooruitsnellen betekent het verband met de massa's verliezen. Wie de beweging wil leiden en tegelijkertijd het verband met de miljoenen-massa's behouden, moet de strijd aan twee fronten voeren — zowel tegen de achterblijvers als tegen hen, die vooruitsnellen.

Onze partij is daarom sterk en onoverwinnelijk, omdat zij bij het leiden van de beweging haar verbindingen met de miljoenen- massa's van de arbeiders en de boeren weet vast te houden en uit te breiden.

'Prawda" No. 60.

2 Maart 1930.

ANTWOORD AAN DE KAMERADEN KOLCHOS- BOEREN.

Men weet uit de dagbladen, dat het artikel van Stalin, „Duizelig van het sukses” en het bekende besluit van het Centraal Komitee „Over de strijd tegen het verwringen van de partijlijn bij de kollektivisatie” een sterke weerklank hebben gevonden in de gelederen van de praktici op het gebied der kollektivisatie. In verband hiermee heb ik in de laatste tijd een aantal brieven van kameraden kolchosboeren ontvangen met het verzoek, de daarin gestelde vragen te beantwoorden. Het zou mijn plicht zijn geweest, deze brieven bij wijze van partikuliere korrespondentie te beantwoorden. Dat bleek echter niet mogelijk, omdat meer dan de helft van de brieven werd ontvangen, zonder dat de adressen van hun schrijvers waren aangegeven (ze hadden vergeten de adressen in te sluiten). Intussen zijn de kwesties, die in de brieven werden aangeroerd van zeer grote politieke betekenis voor al onze kameraden. Het is bovendien duidelijk, dat ik ook die kameraden niet zonder antwoord kon laten, die vergeten hadden hun adressen in te sluiten. Dientengevolge bleek ik in de noodzakelijkheid te verkeren, de brieven van de kameraden kolchosboeren in het openbaar, d.i. in de pers, te beantwoorden, waarbij ik uit de brieven al die vragen neem, die voor de zaak nodig zijn.

Ik ging des te gereder hiertoe over, omdat ik in het bezit was van een rechtstreeks besluit van het Centraal-Komit e daaromtrent.

De eerste vraag. Waarin ligt de kern van de fouten bij het boerenvraagstuk ?

Antwoord. In een onjuiste houding tegenover den middelboer.

In het aanwenden van geweld op het gebied van de economische betrekkingen met den middelboer. In het vergeten van het feit, dat de economische smytsjka met de massa van de middelboeren niet op maatregelen van geweld moet berusten, maar op het overtuigen van den middelboer, op het verbond met den middelboer. In het vergeten van het feit, dat op het ogenblik de grondslag van de kollektivistische beweging is: het verbond van de arbeidersklasse en de arme boeren met den middelboer tegen het kapitalisme in het algemeen en tegen de koelakken in het bijzonder.

Zolang het offensief tegen de koelakken in een eenheidsfront met den middelboer werd gevoerd, ging alles goed. Maar toen sommigen onzer kameraden, dronken van het sukses, ongemerkt van de weg van het offensief tegen den koelak begonnen af te glijden naar de weg van strijd tegen den middelboer, toen zij, bij het streven naar een hoog percentage van de kollektivisatie, geweld tegen den middelboer gingen aanwenden, hem van zijn kiesrecht gingen beroven, hem als koelak vernietigden en onteigenden, — toen begon men het offensief te verwringen, toen begon het eenheidsfront met den middelboer te scheuren en kreeg de koelak begrijpelijkerwijze de mogelijkheid om te trachten, weer op de been te komen.

Men had vergeten, dat het geweld, dat noodzakelijk en nuttig is in de strijd tegen onze klassevijanden, ontoelaatbaar en verderfelijk is met betrekking tot den middelboer, die onze bondgenoot is.

Men vergat, dat kavalierie-charges, die noodzakelijk en nuttig zijn voor het oplossen van moeilijkheden van militaire aard, onbruikbaar en verderfelijk zijn bij het oplossen van de moeilijkheden van de kollektivisatie, die juist in bondgenootschap met den middelboer moet worden georganiseerd.

Daarin ligt de kern van de fouten met betrekking tot het boerenvraagstuk.

Ziehier wat Lenin zegt over de economische betrekkingen met den middelboer:

„Wij moeten in de eerste plaats uitgaan van de waarheid dat er hier uit de aard van de zaak met methoden van geweld niets te bereiken valt. Hier is de economische taak van een geheel andere aard. Hier

hebben wij niet te maken met een bovenste laag, die men weg kan snijden, terwijl men het gehele fundament, het gehele gebouw laat staan. Deze bovenste laag, die in de stad door de kapitalisten werd gevormd, is hier niet aanwezig. *Hier met geweld optreden — dat betekent de gehele zaak bederven . . . Niets is dommer dan alleen al de gedachte aan geweld op het gebied van de economische betrekkingen met den middelboer*” (Deel XXIV, blz. 168, „Het VIHste Kongres van de R.K.P. (&)”).

Verder:

„Geweld met betrekking tot den middelboer is in hoge mate schadelijk. Deze laag is talrijk en omvat vele miljoenen. Zelfs in Europa, waar zij nergens zulk een kracht vormt, waar de techniek en de kuituur, het stadsleven en de spoorwegen kolossaal ontwikkeld zijn, waar men veel gemakkelijker op de gedachte aan geweld had kunnen komen, heeft niemand, geen van de meest revolutionaire socialisten ooit maatregelen van geweld met betrekking tot den middelboer voorgesteld”. (Deel XXIV, blz. 167, „Het VIHste Kongres van de R.K.P. (ö)”).

Dit is dus wel heel duidelijk.

De tweede vraag. Wat zijn de voornaamste fouten op het gebied van de kollektivisatie ?

Antwoord. Er zijn minstens drie van zulke fouten.

— Men heeft het Leninistisch beginsel van de vrijwilligheid bij de kollektivisatie overtreden. Men heeft de fundamentele voorschriften van de partij en het modelstatuut voor de landbouw- artels over de vrijwilligheid van de kollektivisatie overtreden.

Het Leninisme leert, dat men de boeren op vrijwillige wijze in het spoor van het kollektieve bedrijf moet overbrengen, door hen te overtuigen van de voordelen van het gemeenschappelijke kollektieve bedrijf boven het bedrijf van den individuelen boer. Het Leninisme leert, dat men de boeren slechts dan van de voordelen van het kollektieve bedrijf kan overtuigen, wanneer men hun met-terdaad aan de hand van de ervaring *aantoont en bewijst*, dat de kolchos beter is dan het individuele bedrijf, dat zij voordeliger is dan het individuele bedrijf, dat de kolchos aan den boer, aan den armen en aan den middelboer de uitweg uit nood en ellende verschaft. Het Leninisme leert, dat zonder deze voorwaarden de kolchozen niet duurzaam kunnen zijn. Het Leninisme leert, dat iedere poging om het kollektieve bedrijf met geweld op te dringen, iedere

poging, kollektieve bedrijven door middel van dwang in te voeren, slechts een ongunstig resultaat kan opleveren en de boeren alleen maar van de kollektivisatie af kan stoten.

En werkelijk zolang deze grondregel in acht werd genomen, had de kollektivisatie sukses op sukses te boeken. Maar sommigen onzer kameraden, dronken van het sukses, begonnen deze regel over het hoofd te zien, begonnen een buitengewone haast aan de dag te leggen en bij het streven naar een hoog percentage van de kollektivisatie de kolchozen door middel van dwang op te richten. Het valt niet te verwonderen, dat de negatieve resultaten van zulk een „politiek” niet lang op zich lieten wachten. De kolchozen, die in minder dan geen tijd Waren ontstaan, begonnen weer even snel weg te smelten als zij waren ontstaan en een deel van de boeren, die gisteren nog een groot vertrouwen in de kolchozen hadden, begon zich ervan af te keren.

Dat is de eerste en voornaamste fout op het gebied van de kollektivisatie.

Ziehier wat Lenin zegt met betrekking tot de vrijwilligheid van de kollektivisatie:

„Tegenwoordig ligt onze taak in de overgang naar de *gemeenschappelijke* bewerking van de grond, in de overgang naar het gemeenschappelijke grootbedrijf. Maar van de kant van de Sowjet-macht kan er generlei dwang worden uitgeoefend; geen enkele wet dwingt daartoe. De landbouwcommissie wordt *vrijwillig* opgericht, de overgang tot de *gemeenschappelijke bewerking* van de grond kan slechts *vrijwillig* zijn, er kan van de kant van de arbeiders- en boerenregering in dit opzicht niet de minste dwang worden uitgeoefend, hetgeen de wet ook niet toelaat. Wanneer iemand van U zulk een dwanguitoefening zou waarnemen, dan dient hij te weten, dat dit misbruik is, dat dit wetsovertreding is, die wij met alle krachten moeten trachten te corrigeren en zullen corrigeren*’ x) (Deel XXIV, blz. 43, „Antwoord op de schriftelijke vragen in de zitting van het Iste Kongres der landarbeiders van het Petrogradse gouvernement” op 13 Maart 1919).

Verder:

„Slechts in geval het ons metterdaad zal gelukken de boeren de voordelen van de gemeenschappelijke, kollektieve, koöperatieve, artelsgewijze bewerking van de grond *aan te lonen*, slechts als het ons

1) Kursief van mij. 6. St.

zal gelukken den boer met behulp van het koöperatieve, artelsgewijze bedrijf te helpen, dan alleen zal de arbeidersklasse, die de staatsmacht in haar handen heeft, den boer werkelijk bewijzen, dat zij gelijk heeft, dan zal zij werkelijk duurzaam en op de juiste manier de vele millioenen tellende boerenmassa aan haar zijde brengen. Derhalve kan men de betekenis van elke soort van onderneming op het gebied van het verlenen van bijstand aan de koöperatief en artelsgewijze gedreven landbouw niet overschatten. Wij hebben millioenen in de afgelegenste dorpen verspreide, versplinterde, afzonderlijke bedrijven . . . Slechts wanneer *in de praktijk, aan de hand van de ervaring*, die den boer na aan het hart ligt, zal worden *bewezen*, dat de overgang naar de koöperatieve, artelsgewijze gedreven akkerbouw noodzakelijk en mogelijk is, slechts dan zullen wij het recht hebben te zeggen, dat er in zulk een reusachtig boerenland als Rusland een belangrijke stap vooruit is gedaan op de weg van de socialistische landbouw* (Deel XXIV, blz. 579—580, „Redevoering op het Iste Kongres van akkerbouwkommunes en landbouwartels op 4 December 1919).

En tenslotte nog een passage uit de werken van Lenin:

„Bij het aansporen tot het vormen van allerlei koöperaties en eveneens van landbouwkommunes onder de boeren mogen de vertegenwoordigers van de Sowjet-macht bij het oprichten daarvan *niet de minste dwang* toelaten. Alleen die verenigingen zijn van waarde, die door de boeren zelf, op hun vrijwillig initiatief zijn tot stand gekomen en wier voordelen door hen in de praktijk werden getoetst. *Overmatige haast is schadelijk in deze kwestie*, want zij is alleen maar in staat de vooringenomenheid van den middelboer tegen nieuwigheden te versterken. Vertegenwoordigers van de Sowjetmacht, die zich veroorloven dwang uit te oefenen, niet alleen rechtstreekse dwang, maar ook alleen maar indirecte dwang, teneinde de boeren in kommunes te verenigen, moeten op de strengste wijze ter verantwoording worden geroepen en van het werk in het dorp worden verwijderd”¹⁾. (Deel XXIV, blz. 174, „Het VHIste Kongres van de R.K.P. (d)”, Resolutie over de houding tegenover de middelboeren).

Dat is dus duidelijk.

Het zal wel nauwelijks nodig zijn te bewijzen, dat de partij deze voorschriften van Lenin in alle gestrengheid zal uitvoeren.

— Men heeft het Leninistische beginsel overtreden, dat voorschrijft, rekening te houden met de uiteenlopende verhoudingen in de verschillende gebieden van de U.S.S.R. wat betreft de kollektivisatie. Men heeft vergeten, dat er in de U.S.S.R de meest

1) Kursief van mij. *J. St.*

uiteenlopende gebieden zijn met verschillende economische verhoudingen en een verschillend kultuurpeil. Men heeft vergeten, dat onder deze gebieden vooraanstaande, gemiddelde en achterlijke gebieden zijn te vinden. Men heeft vergeten, dat het tempo en de methodes van de kollektivisatie *niet dezelfde kunnen zijn* voor deze zeer verschillende gebieden.

„Het zou foutief zijn, — zegt Lenin, — indien wij eenvoudigweg volgens een schabloon voor alle streken van Rusland dekretten zouden o verschrijven, indien de kommunisten-bolsjewiki, de sowjetfunktionarissen in de Oekraïne en aan de Don, deze zonder oordeel des onderscheids tot andere gebieden zouden uitbreiden” . . . want „wij binden ons in geen geval door een gelijksoortig schabloon, wij besluiten niet eens en voor altijd, dat onze ervaring, de ervaring van Centraal-Rusland, in haar geheel naar alle grensgebieden kan worden overgebracht” (Deel XXIV, blz. 125—126, „Het VIIste Kongres van de K.P.S.U. (ö)”; Verslag van het Centraal Komité op 18 Maart).

Lenin zegt verder:

„Centraal-Rusland, de Oekraïne en Siberië volgens een schabloon te behandelen, ze aan een bepaald schabloon te onderwerpen, dat zou een zeer grote domheid zijn” (Deel XXVI, blz. 243, „Het Xde Kongres van de R.K.P. (ö)”; „Referaat over de belasting in natura” op 15 Maart).

Tenslotte legt Lenin de kommunisten van de Kaukasus de plicht op, dat zij

„de eigenaardigheid van hun toestand en die van hun republieken moeten begrijpen, in onderscheid met de toestand en de verhoudingen van de R.S.F.S.R., de noodzakelijkheid moeten begrijpen om onze taktiek niet te kopiëren, maar om die met overleg te veranderen overeenkomstig het verschil in konkrete verhoudingen * (Deel XXVI, blz. 191. „Aan de kameraden-kommunisten van Azerbeidzjan, Georgië, Armenië, Dagestan en de Bergrepubliek”)*.

Dat is dus duidelijk.

Op grond van deze aanwijzingen van Lenin heeft het Centraal-Komitee van onze partij in zijn besluit „over het tempo van de kollektivisatie” (zie de „Prawda” van 6 Januari 1930) het gebied van de U.S.S.R. van uit het gezichtspunt van het tempo van de kollektivisatie in drie groepen verdeeld, waarvan de Noord-Kaukasus, de Midden- en Beneden-Wolga de kollektivisatie in

hoofdzaak in het voorjaar van 1931 kunnen beëindigen, terwijl de andere graangebieden (De Oekraïne, het centrale gebied van de Zwarte Aarde, Siberië, de Oeral, Kasachstan enz.) ze in hoofdzaak in het voorjaar van 1932 ten einde kunnen voeren en de overige gebieden de kollektivisatie tot aan het einde van het eerste vijfjarenplan, d.w.z. tot 1933 kunnen rekken.

Dat is wel duidelijk.

Wat geschiedde echter in werkelijkheid ? Het bleek dat sommigen onzer kameraden, dronken van de eerste suksessen van de kollektivisatie, zowel de aanwijzingen van Lenin, als de besluiten van het Centraal-Komitee kalmweg hadden vergeten. Het Moskouse gebied begon in een koortsachtige jacht naar overdreven cijfers van de kollektivisatie zijn funktionarissen in te stellen op de beëindiging der kollektivisatie in het voorjaar van 1930, hoewel het niet minder dan drie jaar (einde 1932) tot zijn beschikking had. Het Oentrale gebied van de Zwarte Aarde, dat niet „bij de anderen achter wilde blijven”, begon zijn funktionarissen in te stellen op de beëindiging van de kollektivisatie in de eerste helft van 1930, hoewel het niet minder dan 2 jaar (einde 1931) te zijner beschikking had. En de funktionarissen van Transkaukasië en van Toerkestan begonnen zich in hun ijver, om de vooraanstaande gebieden „in te halen en voorbij te streven”, in te stellen op de beëindiging van de kollektivisatie in de „kortst mogelijke tijd”, hoewel zij vier volle jaren (einde 1933) te hunner beschikking hadden. Het valt te begrijpen, dat bij zulk een overijld „tempo” van de kollektivisatie, de op de kollektivisatie minder voorbereide gebieden in hun ijver om de meer voorbereide gebieden „voorbij te streven”, genoodzaakt bleken om een verscherpte administratieve druk uit te oefenen en de ontbrekende factoren voor een snel tempo van de kollektivisatie door hun eigen administratieve ijver trachtten te vervangen. De resultaten zijn bekend. Allen is de warboel bekend, die in deze gebieden ontstond en die later door het ingrijpen van het Centraal-Komitee weer in het reine moest worden gebracht. Dit is de tweede fout op het gebied van de kollektivisatie.

— Men heeft met betrekking tot de kollektivisatie het Leninis-

tische beginsel overtreden, dat het ontoelaatbaar is, een nog onvoltooide vorm van de beweging over te springen. Men heeft het Leninistische beginsel overtreden, om de ontwikkeling van de massa's niet vooruit te snellen, de beweging van de massa's niet te bevelen, zich niet van de massa's los te maken, maar met hen tezamen voorwaarts te schrijden, ze tot onze leuzen te brengen en het hun gemakkelijk te maken zich aan de hand van hun eigen ervaring van de juistheid van onze leuzen te overtuigen.

„Toen het Petrogradse proletariaat en de soldaten van het Petro-gradse garnizoen de macht in handen namen, — zegt Lenin, — wisten zij zeer goed, dat zij bij de opbouw op het platteland grote moeilijkheden zouden ontmoeten, dat hier slechts geleidelijk te werk kon worden gegaan, dat hier *de grootste domheid* zou zijn om *te pogen het gemeenschappelijk bewerken van de grond door middel van dekreten*, door middel van verordeningen *in te voeren*, dat slechts een uiterst gering aantal bewuste elementen hiertoe zou kunnen overgaan, maar dat de overgrote meerderheid van de boeren zich deze taak niet stelde. En daarom beperkten wij ons tot datgene, wat absoluut noodzakelijk was in het belang van de ontwikkeling van de revolutie: in *geen* geval de *ontwikkeling van de massa's voorbij snellen*, maar af wachten, totdat uit de eigen ervaring van deze massa's, uit hun eigen strijd de voorwaartsbeweging opgroeit” ^{x)} (zie Deel XXIII blz. 252; „Het Vide Alrussische buitengewone Kongres van de Sowjets”).

Uitgaande van deze aanwijzingen van Lenin, heeft het Centraal- Komitee in zijn bekend besluit „Over het tempo van de kollektivisatie” (zie de „Prawda” van 6 Januari 1930) verklaard, dat a) het landbouwartel op het huidige moment de hoofdvorm van de kollektivisatie is; b) het — in verband daarmee noodzakelijk is een modelstatuut voor het landbouwartel als de hoofdvorm van de kollektivisatie uit te werken, c) het in ons praktisch werk ontoelaatbaar is de kollektivisatie van boven af te „dekreteren” en „in de kollektivisatie te liefhebben”.

Dat betekent, dat wij thans niet naar de kommune koers zetten, maar naar het landbouwartel als de hoofdvorm van de kollektivisatie, dat het niet geoorloofd is over het landbouwartel heen te springen naar de kommune en dat men de massa-beweging van

1) Kursief van mij. *J. St.*

de boeren naar de kolchozen, niet door het „dekreteren” van de kolchozen, niet door een „geliefhebber in kolchozen” mag vervangen.

Dit is wel duidelijk.

Wat geschiedde echter in werkelijkheid? Het bleek dat sommigen onzer kameraden dronken van de eerste suksessen der kollektivisatie, kalmweg zowel de aanwijzingen van Lenin, als het besluit van het Centraal-Komitee vergaten. Inplaats van een massabeweging voor het landbouwartel te organiseren, begonnen deze partijgenoten de individuele boeren rechtstreeks tot het statuut van de kommune „te brengen”. Inplaats van de artelvorm van de beweging te verankeren, begonnen zij door middel van dwang het kleine vee, het pluimvee, het melkvee voor eigen gebruik, de woonhuizen te „socialiseren”. De resultaten van deze voor een Leninist ontoelaatbare overhaasting zijn thans aan allen bekend. Stabiele kommunes hebben zij in de regel natuurlijk niet tot stand gebracht. Inplaats daarvan lieten zij echter een gehele reeks land- bouwartels uit hun handen glijpen. Er bleven wel is waar „goede” resoluties over. Maar wat heeft men daaraan?

Dat is de derde fout op het gebied der kollektivisatie.

De derde vraag. Hoe konden deze fouten ontstaan en hoe moet de partij ze corrigeren?

Antwoord. Zij ontstonden op grond van onze snelle suksessen op het gebied van de kollektivisatie. Suksessen maken soms duizelig. Zij doen niet zelden een bovenmatige eigendunk en eigenwaan ontstaan. Dat kan bijzonder gemakkelijk overkomen aan vertegenwoordigers van een partij, die aan de macht is. En vooral aan vertegenwoordigers van een partij als de onze, wier kracht en gezag bijna geen grenzen kent. Hier zijn gevallen van kommunistische eigendunk, waartegen Lenin zo grimmig heeft gestreden, zeer wel mogelijk. Hier is het geloof aan de almacht van een dekreet, een resolutie, een verordening heel wel mogelijk. Hier is het gevaar van het verworden van de revolutionaire maatregelen van de partij tot een hol ambtelijk gedekreter van enkele partij vertegenwoordigers in deze of gene uithoek van ons onmetelijk land, zeer zeker een reëel gevaar. Ik bedoel hier niet alleen de plaatselijke funktio-

narissen, inaar ook enkele gebiedsfunktionarissen en enkele leden van het Centraal-Komitee.

„Kommunistische eigendunk — zegt Lenin, — betekent, dat iemand, die zich in de kommunistische partij bevindt, omdat hij er nog niet uit is verwijderd, zich verbeeldt, dat hij al zijn opgaven door kommunistisch gedeputeerde kan oplossen” (zie Deel XXVII, blz. 50—51; „Het Hde Alrussische Kongres van medewerkers bij de politieke voorlichting op 17—22 Oktober 1921, „De hoofdvijand is de kommunistische eigendunk”).

Ziehier op welke grondslag de fouten bij de kollektivisatie en de verdraaiingen van de partijlijn op dit gebied ontstonden.

Waarin bestaat het gevaar van deze fouten en verdraaiingen, wanneer zij ook in de toekomst zullen voortduren, wanneer zij niet snel en zonder sporen achter te laten, zullen worden opgeruimd?

Het gevaar ligt hier in het feit, dat deze fouten ons rechtstreeks voeren naar het diskrediteren van de kollektivisatie, naar onenigheid met den middelboer, naar de desorganisatie van de arme boeren, naar een verwarring in onze gelederen, naar de verzwakking van onze gehele socialistische opbouw, naar het herstel van de koelakken. Kortom, deze fouten hebben de strekking ons af te voeren van de weg van het versterken van het verbond met de hoofdmassa's der boeren, van de weer van het versterken van de proletarische diktatuur en te brengen op de weg van de breuk met deze massa's, op weg der ondermijning van de proletarische diktatuur.

Dit gevaar viel reeds in de tweede helft van Februari op te merken, op hetzelfde moment, toen een deel onzer kameraden, verblind door de behaalde suksessen, een kant uitdraafde, die van de weg van het Leninisme afvoert. Het Centraal-Komitee van de partij hield rekening met dit gevaar en greep onverwijld in deze kwestie in en droeg Stalin op, de kameraden, die over de schreef waren gegaan te waarschuwen in de vorm van een speciaal artikel over de kollektivisatie. Sommigen zijn van mening, dat het artikel „Duizelig van het sukses” het resultaat van het persoonlijk initiatief van Stalin is. Dat is natuurlijk onzin. Wij houden er geen Centraal-Komitee op na, om in dergelijke zaken het persoonlijk initiatief van wie ook toe te laten. Dit was een grondige ver

kenning van ons C. K. En toen de diepte en de afmetingen van de fouten aan het licht waren gebracht, talmde het C. K. niet om met heel de kracht van zijn autoriteit de fouten te lijf te gaan en publiceerde het zijn vermaard geworden besluit van 15 Maart 1930.

Het is moeilijk om mensen, die hals over kop naar de afgrond snellen, in hun razende vaart te stuiten en hen op de juiste weg te brengen. Maar ons C. K. heet juist daarom het Centraal-Komitee van de Leninistische partij, omdat het ook nog grotere moeilijkheden weet te overwinnen. En het heeft deze moeilijkheden in hoofdzaak reeds overwonnen.

In zulke gevallen is het voor gehele afdelingen van de partij moeilijk hun vaart in te houden, tijdig op de juiste weg terug te keren en onderweg hun gelederen te reorganiseren. Maar onze partij heet immers de partij van Lenin, juist omdat zij over een voldoende elasticiteit beschikt om dergelijke moeilijkheden te overwinnen. En zij heeft deze moeilijkheden in hoofdzaak reeds overwonnen. De hoofdzaak ligt hier in het feit, dat men de moed moet tonen, zijn fouten te erkennen en de kracht te vinden om, ze in de kortst mogelijk tijd uit te bannen. De vrees om na de bedwelming door de kortgeleden behaalde suksessen zijn fouten te erkennen, de vrees voor zelfkritiek en de onwil om zijn fouten snel en vastberaden te verbeteren — daarin ligt de voornaamste moeilijkheid. Men behoeft slechts deze moeilijkheid te overwinnen, men behoeft slechts de overdreven opgaven en het bureaucratistische opdrijven van de cijfers over boord te werpen, men behoeft slechts zijn aandacht om te schakelen op de taak van de organisatorische en economische opbouw van de kolchozen om van de fouten zelfs geen spoor over te laten. Er is niet de minste reden er aan te twifelen, dat de partij in hoofdzaak deze gevaarlijke moeilijkheid reeds heeft overwonnen.

„Alle revolutionaire partijen, — zegt Lenin, die tot nu toe ten onder zijn gegaan, — zijn ten onder gegaan, omdat zij *eigendunk hadⁿ den* en niet in staat waren te zien, waarin hun kracht lag, *omdat zij bang waren over hun eigen zwakheden te spreken*. Wij zullen echter niet ten onder gaan omdat wij niet bang zijn over onze zwakheden te spre

ken en onze zwakheden zullen leren overwinnen”^{x)} (zie Deel XXVII, blz. 260—261; „Het Xlde Kongres van de R.K.P. (ö)”; „Slotwoord bij het politieke verslag van hét C. K. der R.K.P. (d)” op 28 Maart). &

Deze woorden van Lenin mag men niet vergeten.

De vierde vraag. Is de strijd tegen de verdraaiingen van de partijlijn geen schrede achterwaarts, geen terugtocht?

Antwoord. Natuurlijk niet! Hier kunnen slechts mensen over een terugtocht spreken, die het voortzetten van de fouten en de verdraaiingen als een aanval beschouwen en de strijd tegen de fouten als een terugtocht. Een aanval in de vorm van een opéén- hopen van fouten en verdraaiingen — dat is wat je noemt een fraaie „aanval”.

Wij hebben het landbouwartel als de hoofdvorm van de kollektivisatie op het huidige moment op de voorgrond gesteld en daarbij een overeenkomstig modelstatuut als leidraad bij het werk op het gebied van de kollektivisatie gegeven. Aanvaarden wij hier de terugtocht? Natuurlijk niet!

Wij hebben de versterking van de smytsjka op produktiegebied van de arbeidersklasse en de arme boeren met den middelboer als de grondslag van de kollektivisatie op het huidige moment naar voren gebracht. Aanvaarden wij hier de terugtocht? Natuurlijk niet!

Wij hebben de leuze van de likwidatie van de koelakken als klasse als hoofdleuze van ons praktische werk op het platteland op het huidige moment naar voren gebracht. Aanvaarden wij hier de terugtocht? Natuurlijk niet!

Wij hebben reeds in Januari 1930 een bepaald tempo van de kollektivisatie van de landbouw in de U.S.S.R. aangenomen en daarbij de gebieden van de U.S.S.R. in bepaalde groepen verdeeld en voor iedere groep haar eigen bijzonder tempo bepaald. Aanvaarden wij hier de terugtocht? Natuurlijk niet!

Wat is hier dan de „terugtocht” van de partij?

Wij willen, dat mensen die fouten en verdraaiingen hebben begaan, van hun eigen fouten afstand zullen doen. Wij willen, dat

1) Kursief van mij. *J. St.*

de botterikken hun botheid zullen afleggen en het standpunt van het Leninisme zullen aanvaarden. Wij willen dit, omdat het alleen onder deze voor waarden mogelijk zal zijn, de *werkelijke* aanval op onze klassevijanden voort te zetten. Betekent dit nu, dat wij daarmee een stap achteruit doen? Natuurlijk niet! Dat betekent alleen maar, dat wij de *juiste* aanval willen voeren en niet een bot spel met de aanval willen spelen.

Is het soms niet duidelijk, dat alleen zonderlingen en mensen met „linkse” overdrijvingen dit standpunt van de partij voor een terugtocht kunnen houden? Mensen, die over een terugtocht zwetsen, begrijpen op z'n minst twee dingen niet:

1) Zij kennen de wetten van de aanval niet. Zij begrijpen niet, dat een aanval, *zonder bevestiging* van de veroverde stellingen een aanval is, die tot mislukking is gedoemd. Wanneer kan een aanval, nemen wij aan op militair gebied, succes hebben? Wanneer de mensen zich niet tot een algemene opmars beperken, maar tegelijkertijd trachten de veroverde stellingen te *bevestigen*, hun krachten, al naar de zich veranderende omstandigheden *om te groeperen*, de achterhoede *voort te brengen* en reserves erbij te betrekken. Waar is dit alles voor nodig? Om zich tegen verrassingen te verzekeren, om hier en daar doorbraken te herstellen, waartegen geen enkele aanval verzekerd is en om op deze wijze de volledige likwidatie van den vijand voor te bereiden. Van zuiver militair standpunt beschouwd lag de fout van de Poolse troepen in het jaar 1920 hierin, dat zij deze regel niet in acht hebben genomen. Daardoor valt o.a. ook te verklaren, dat zij na een snelle algemene opmars tot Kiëw, genoodzaakt waren later even snel weer in massa tot Warschau terug te trekken. De fout van de Sowjet-troepen in het jaar 1920 lag, wederom van zuiver militair standpunt beschouwd, hierin, dat zij bij hun aanval op Warschau de fout van de Polen herhaalden.

Hetzelfde moet worden gezegd over de wetten van de aanval aan het front van de klassenstrijd. Men kan geen succesvolle aanval ter likwidatie van de klassevijanden ondernemen, zonder de veroverde posities te *bevestigen*, zijn krachten om te *groeperen*,

het front van *reserves* te verzekeren, de *achterhoede* vooruit te brengen enz. Heel de kwestie komt hierop neer, dat botterikken de wetten van de aanval niet begrijpen. De partij daarentegen begrijpt deze wetten en verwezenlijkt ze.

2) Zij begrijpen de klassenaard van de aanval niet. Zij schreeuwen over een aanval. De aanval echter op *welke* klasse, in bondgenootschap met *welke* klasse? Wij vallen de kapitalistische elementen op het platteland aan in bondgenootschap met den mid- delboer, want alleen een zodanige aanval kan ons de overwinning verzekeren. Maar wat te doen, wanneer in het vuur van de ijver van afzonderlijke afdelingen van de partij de aanval van de juiste weg begint af te glijden en zijn scherpte tegen onzen bondgenoot, tegen den middelboer richt? Hebben wij soms *iedere soort* aanval nodig, hebben wij soms niet de aanval op een bepaalde klasse in bondgenootschap met een bepaalde klasse nodig? Don-Quichotte verbeeldde zich eveneens, dat hij vijanden aanviel, toen hij een aanval op windmolens ondernam. Het is echter bekend, dat hij zich bij deze aanval, met verlof gezegd, het hoofd te pletter liep. De lauweren van Don-Quichote laten blijkbaar onze „linkse” cfverdrijvers niet met rust.

De vijfde vraag. Welk gevaar is bij ons het hoofdgevaar, het rechtse of het „linkse” ?

Antwoord. Het hoofdgevaar is bij ons het rechtse gevaar. Het rechtse gevaar was en blijft bij ons het voornaamste gevaar.

Is deze stelling niet in tegenspraak met de bekende stelling in het besluit van het C. K. van 15 Maart 1930, dat de fouten en de verdraaiingen van de „linkse” overdrijvers thans de voornaamste rem van de kollektivisatie zijn? Neen, dat is niet met elkaar in tegenspraak. Het gaat hierom, dat de fouten van de „linkse” overdrijvers op het gebied van de kollektivisatie, fouten zijn, die een gunstige situatie scheppen voor het versterken en verankeren van de rechtse afwijking in de partij. Waarom? Omdat deze fouten de partijlijn in een vals licht stellen — zij dus het diskrediteren van de partij vergemakkelijken — en dientengevolge ook de strijd van de rechtse elementen tegen de leiding van de

partij vergemakkelijken. Het diskrediteren van de partijleiding is juist het elementaire terrein, op welks grondslag de strijd van de dragers van de rechtse afwijking tegen de partij zich alleen kan ontplooiën. Dit terrein wordt, door de „linkse” overdrijvers, met hun fouten en hun verdraaiingen aan de mensen van de rechtse afwijking verschaft. Derhalve, om met succes tegen het rechtse opportunisme te kunnen strijden, moet men de fouten van de „linkse” opportunisten overwinnen. De „linkse” overdrijvers zijn objektief de bondgenoten van de mensen van de rechtse afwijking.

Zulk een eigenaardig verband bestaat er tussen het „linkse” opportunisme en de rechtse afwijking.

Door dit verband moet dan ook het feit worden verklaard, dat sommigen van de „linksen” vrij vaak over een blok met de rechtsen spreken. Daardoor laat zich dan ook het eigenaardige verschijnsel verklaren, dat een deel van de „linksen”, dat gisteren nog een hoera-offensief „doorzette” en de U.S.S.R. in twee a drie weken trachtte te kollektiveren, vandaag tot passiviteit vervalt, de handen in de schoot legt, kalmweg het strijdperk aan de mensen van de rechtse afwijking overlaat en op deze wijze de lijn enei; werkelijke terugtocht (zonder aanhalingstekens!) tegenover de koelakken volgt.

De bijzonderheid van het huidige moment ligt hierin, dat de strijd tegen de fouten van de „linkse” overdrijvers bij ons tot een voorwaarde en een eigenaardige vorm van de succesvolle strijd tegen het rechtse opportunisme wordt.

Die zesde vraag. Hoe moet het uittreden van een deel van de boeren uit de kolchozen worden beschouwd?

Antwoord. Het uittreden van een deel van de boeren betekent, dat bij ons in de laatste tijd een zeker aantal niet duurzame kolchozen zijn ontstaan, die zich nu van onstandvastige elementen zuiveren. Dit betekent, dat de opgeblazen kolchozen verdwijnen, de hechte kolchozen blijven bestaan en steeds sterker zullen worden. Ik ben de mening toegedaan, dat dit een volkomen normaal verschijnsel is. Sommige partijgenoten worden daardoor radeloos, vervallen in paniek en klampen zich krampachtig aan de opgeblazen procenten vast. Anderen hebben leedvermaak en profeteren de

„mislukking” van de kollektivisatie. Zowel dezen als genen vergissen zich ten eerste. Zowel dezen als genen zijn ver van het Marxistische begrip van het wezen van de kollektivisatie verwijderd.

In de eerste plaats vertrekken uit de kolchozen de z.g.n. dode zielen ^x). Dat is zelfs geen uittreden, maar het konstateren van een lege ruimte. Hebben wij dode zielen nodig? Natuurlijk niet. Ik ben van mening, dat de Noord-Kaukasiërs en de Oekraïners volkomen juist handelen, als zij de kolchozen met dode zielen opheffen en werkelijk levensvatbare en stabiele kolchozen organiseren. Daar kan de kollektivisatie alleen maar bij winnen.

Ten tweede vertrekken de vreemde elementen, die rechtstreeks aan onze zaak vijandig gezind zijn. Het is duidelijk, dat hoe eerder zulke elementen uit de kolchozen worden geworpen, des te beter dit voor de kollektivisatie-beweging is.

Tenslotte vertrekken de weifelende elementen, die men nóch vreemde elementen, nóch dode zielen kan noemen. Dit zijn die zelfde boeren, die wij *vandaag* nog niet van de juistheid van onze zaak vermochten te overtuigen, maar die wij stellig *morgen* daarvan zullen overtuigen. Het uittreden van zulke boeren is een ernstig, hoewel tijdelijk verlies voor de kolchosbeweging. Daarom is de strijd om de weifelende elementen in de kolchozen thans één van de belangrijkste opgaven van de kollektivisatie.

Hieruit volgt, dat het uittreden van een gedeelte van de boeren uit de kolchozen niet alleen maar een ongunstig verschijnsel is. Hieruit volgt, dat dit uittreden, voorzover het de kolchozen van dode zielen en rechtstreeks vijandige elementen zuivert, een heilzaam proces ter genezing en versterking van de kolchozen is.

Een maand geleden rekende men, dat in de graangebieden meer dan 60 % van de bedrijven was gekollektiviseerd. Thans is het duidelijk, dat dit cijfer, wanneer men de werkelijke en enigermate stabiele kolchozen op het oog heeft, klaarblijkelijk overdreven was. Wanneer men bij de kollektivisatie na het uittreden van een gedeelte van de boeren een cijfer van 40% gekollektiviseerde bedrijven voor de graangebieden konsolideren kan, — en dit

i) „dode zielen” * —% leden, die alleen op papier bestaan.

is ongetwijfeld te verwezenlijken — dan zal dit op het huidige moment een zeer groot sukses van de kollektivisatie zijn. Ik neem het gemiddelde cijfer voor de graangebieden, hoewel ik zeer goed weet, dat er bovendien bij ons afzonderlijke distrikten zijn met een volledige kollektivisatie van 80 tot 90 %. 40 % Kollektivisatie in de graangebieden, — dat betekent, dat wij in staat zijn, het oorspronkelijke vijfjarenplan van de kollektivisatie tegen de lente van 1930 tot het *dubbele* te vervullen.

Wie zal de moed hebben het *beslissende* karakter van deze *historische* overwinning der socialistische ontwikkeling van de Ü.S.S.R. te ontkennen?

Zevende vraag. Handelen de weifelende boeren goed, als zij uit de kolchozen treden?

Antwoord. Neen, zij handelen niet goed. Treden zij uit de kolchozen, dan handelen zij tegen hun eigen belangen, omdat alleen de kolchozen de boeren de uitweg uit gebrek en onwetendheid kunnen brengen. Treden zij uit de kolchozen, dan plaatsen zij zich zelf in een slechtere toestand, want zij beroven zich zelf van die voorrechten en voordelen, die de Sowjet-macht aan de kolchozen verleent. De fouten, de verdraaiingen in de kolchozen zijn geen argument tot uit treden. De fouten moeten met verenigde krachten worden gekorrigeerd, terwijl men in de kolchos blijft. Zij zijn des te gemakkelijker te korrigeren, omdat de Sowjet-macht ze uit alle kracht zal bestrijden.

Lenin zegt:

....„het systeem van het kleine bedrijf onder de warenproduktie is *niet in staat* om de mensheid van armoede en onderdrukking der massa's te bevrijden” (zie Deel XX, blz. 122, „De taak van het proletariaat in onze revolutie”. „Het agrarisch en nationale program”).

Lenin zegt:

. . . „met het kleine bedrijf kan men niet uit ellende komen”, (zie Deel XXIV, blz. 540, „Redevoering op de Iste Alrussische beraadslaging over het werk op het platteland”, op 18 November 1919).

Lenin zegt:

„Wanneer wij als van ouds op kleine bedrijven zullen zitten, zij het ook als vrije burgers op vrije grond, dan dreigt ons toch altijd de onvermijdelijke ondergang”, (zie Deel XX, blz. 417» >>„Het Iste Alrussische Kongres van boerenafgevaardigden”).

Lenin zegt:

„Slechts met behulp van de gemeenschappelijke, artelsgewijze en koöperatieve arbeid kunnen wij uit het slop geraken, waarin de imperialistische oorlog ons heeft gedreven” (zie Deel XXIV, blz. 537, „Redevoering op de Iste Alrussische beraadslaging over het werk op het platteland”, op 18 November 1919).

Lenin zegt:

„Het is noodzakelijk, tot gemeenschappelijke grondbewerking in grote modelbedrijven over te gaan, want zonder dit is het onmogelijk, uit die ontredde, uit die letterlijk wanhopige toestand te geraken, waarin Rusland zich thans bevindt” (zie Deel XX, blz. 418, „Het Iste Alrussische Kongres van boerenafvaardigden”).

Wat betekent dit alles?

Dit betekent, dat de kolchozen het *enige* middel zijn, dat de boeren de uitweg uit gebrek en onwetendheid biedt.

Het is duidelijk, dat de boeren niet juist handelen, wanneer zij uit de kolchozen treden.

Lenin zegt:

„Gij waat natuurlijk allen uit de gehele werkzaamheid van de Sów-jet-macht welk een *geweldige betekenis* wij aan de kommunes, de artels en in het algemeen aan iedere organisatie toekennen, die gericht is op het omzetten en de geleidelijke medewerking bij deze omzetting van het kleine, individuele boerenbedrijf in het gemeenschappelijke koöperatieve, of artelsgewijze gevoerde bedrijf” (zie Deel XXIV, blz. 579, 'Redevoering op het iste Kongres van akkerbouwkommunes en landbouwartels” op 4 December 1919).

Lenin zegt:

„... dat de Sowjet-macht rechtstreeks *de voorkeur* heeft gegeven aan de kommunes en de produktieve associaties en *ze op de eerste plaats heeft gezet*” („De proletarische revolutie en de renegaat Kautsky” blz. 83 dl. 8 der Marxistische Bibliotheek).

Wat betekent dit?

Dit betekent, dat de Sowjet-macht aan de kolchozen voorrechten zal geven en de voorkeur zal schenken boven de individuele bedrijven. Dit betekent, dat zij de kolchozen voorrechten zal schenken, zowel in de zin van het ter beschikking stellen van grond, als in

de zin van het verzorgen met machines, tractoren, zaaigoed enz., als ook in de zin van het verminderen van belastingen en het verlenen van krediet.

Waarom schenkt de Sowjet-macht deze voordelen en deze voorkeur aan de kolchozen? Omdat de kolchozen het enige middel zijn, om de boeren van hun ellende te bevrijden.

Omdat de bijzondere hulp, die aan de kolchozen wordt bewezen, de meest werkelijke vorm van hulp aan de arme en de middel- boeren is.

Dezer dagen heeft de Sowjet-macht besloten, al het gesocialiseerde werk vee in de kolchozen (paarden, ossen enz.) alle koeien, varkens, schapen en al het pluimvee, die zich hetzij in het kollektieve bezit van de kolchozen of in het individuele bezit van de kolchosboeren bevinden, voor *tzvcc jaar* van belasting *vrij te stellen*.

De Sowjet-macht heeft bovendien besloten om tot het einde van het jaar *uitstel* van betaling te verlenen voor de schulden, die wegens het opnemen van kredieten op de kolchosboeren rusten, en alle straffen en gerechtelijke vorderingen, die tot de 1ste April aan de kolchozen toetredende boeren waren opgelegd, *kwijt te schelden*.

Zij besloot tenslotte de verplichting op zich te nemen om aan de kolchosboeren in het lopende jaar kredieten te verlenen tot een bedrag van 500 miljoen roebel. Deze voordelen zullen de kolchosboeren hulp verlenen. Deze voordelen zullen die kolchosboeren ten goede komen, die aan het uittreden uit de kolchozen weerstand wisten te bieden, die gestaald werden in de strijd tegen de vijanden van de kolchozen, die de kolchozen verdedigden en het grootse vaandel van de kolchos- beweging vast in handen hebben gehouden. Deze voordelen zullen die arme en middelboeren-kolchosleden te hulp komen, die thans de hoofdkern van onze kolchozen vormen, die onze kolchozen versterken, ze een vaste vorm verlenen en die miljoenen en miljoenen boeren voor het socialisme zullen winnen. Deze voordelen zullen die kolchosboeren te hulp komen, die thans de voornaamste kaders van de kolchozen vormen en die ten volle verdienen, dat men hen helden van de kollektivisatie noemt.

Deze voordelen zullen de boeren, die uit de kolchozen zijn getreden, *niet krijgen*.

Is het soms niet duidelijk, dat de boeren die uit de kolchozen treden, een fout begaan?

Is het soms niet duidelijk, dat zij zich het verkrijgen van deze voorrechten alleen kunnen verzekeren, indien zij in de kolchozen (terugkeren) ?

De achtste vraag. Wat moet met de kommunes gebeuren, moet men ze niet ontbinden?

Antwoord. Neen, men moet ze niet ontbinden, daar bestaat geen enkele reden voor. Ik spreek hier van de werkelijke kommunes en niet van de kommunes op papier. In de graangebieden van de U.S.S.R. bestaat een aantal uitstekende kommunes, die het verdienen dat men ze aanmoedigt en ondersteunt. Ik bedoel de oude kommunes, die de jaren van beproeving hebben doorstaan, die zich in de strijd hebben gestaald en die ten volle hun bestaan hebben gerechtvaardigd. Wat betreft de nieuwe kommunes, die pas onlangs werd opgericht, — zij zullen hun bestaan slechts dan kunnen verdedigen, indien zij *vrijzwillig*, onder actieve ondersteuning van de boeren, zonder *gedzaongen* socialisatie van de leefwijze werden georganiseerd.

Het vormen en leiden van kommunes is een ingewikkelde en moeilijke zaak. Grote en stabiele kommunes kunnen slechts bestaan en zich ontwikkelen, indien er ervaren kaders en beproefde leiders aanwezig zijn. Een overhaaste overgang van het artel-statuut naar het kommune-statuut kan de boeren slechts van de kollektivisatie afstoten. Derhalve moet men deze kwestie met bijzondere ernst en zonder de minste haast behandelen. Het artel is een gemakkelijker vorm voor het bewustzijn van de grote massa der boeren. Daarom is het artel op het huidige moment de meest verbreide vorm van de kollektivisatie. Slechts naarmate het landbouwartel zich verankert en versterkt kan de basis voor een massabeweging van de boeren in de richting van de kommunes worden geschapen. Derhalve kan de kommune, die een hogere vorm is, slechts in de toekomst tot de hoofdschakel van de kollektivisatie worden.

Negende vraag. Wat moet er met de koelakken gebeuren?

Antwoord. Tot nu toe hebben wij alleen over den middelboer gesproken. De middelboer is de bondgenoot van de arbeidersklasse en wij moeten een kameraadschappelijke politiek ten opzichte van hem voeren. De koelak — dat is een andere kwestie. De koelak is een vijand van de Sowjet-macht. Tegenover hem zijn wij niet vredelievend en kunnen dit ook niet zijn. Onze politiek met betrekking tot de koelakken is de politiek van de likwidatie der koelakken als klasse. Dit betekent natuurlijk niet, dat wij de koelakken in een hand-omdraaien kunnen likwideren. Maar dit betekent, dat wij er naar zullen streven, de koelakken te omsingelen en te likwideren. Ziehier wat Lenin over den koelak zegt:

De koelakken zijn de meest beestachtige, de meest ruwe, de meest woeste uitbuiters, die meer dan eens in de geschiedenis van de andere landen de macht van de landheren, de vorsten, de priesters en de kapitalisten hebben hersteld. Er zijn meer koelakken dan landheren en kapitalisten. Maar toch vormen de koelakken een minderheid in het volk. . . . Deze bloedzuigers hebben zich tijdens de oorlog aan de volksnoden volgezogen, zij hebben duizenden en honderdduizenden bijeen geschraapt door de prijzen van het graan en de andere produkten te verhogen. Deze spinnen zijn vet geworden ten koste van de door de oorlog geruïneerde boeren en van de hongerende arbeiders. Deze bloedzuigers hebben het bloed gedronken van de werkers en werden des te rijker, hoe meer de arbeiders in de steden en in de fabrieken honger leden. Deze vampiers vergaarden en vergaren de grond van de landheren in hun handen en slaan de arme boeren opnieuw in schuldsavernij” (zie Deel XXIII, blz. 206—207, „Kameraden, arbeiders, wij treden in de laatste beslissende strijd”).

Wij hebben deze bloedzuigers, spinnen en vampiers geduld en een politiek van beperking van hun uitbuitersneigingen gevoerd. Wij hebben hen geduld, omdat wij hun koelakkenbedrijf, hun koelakkenproduktie door niets konden vervangen. Thans hebben wij de mogelijkheid om hun bedrijf ruimschoots door het bedrijf van onze kolchozen en sowchozen te vervangen. Het heeft geen zin om deze spinnen en bloedzuigers verder te dulden. Deze spinnen en bloedzuigers, die onze kolchozen in brand steken, de funktionarissen van de kolchozen vermoorden en de uitzaai pogen te doen mislukken, nog verder te dulden — betekent ingaan tegen de belangen van de arbeiders en boeren. . Daarom moet de politiek van de likwidatie van de koelakken

als klasse worden uitgevoerd met heel die hardnekkigheid en konsekwentie, waartoe alleen de bolsjewiki in staat zijn.

De tiende vraag. Waaruit bestaat de direkte praktische taak van de kolchozen ?

Antwoord. De direkte praktische taak van de kolchozen bestaat in de strijd voor de uitzaai, in de strijd voor de grootst mogelijke uitbreiding van het bebouwde oppervlak, in de strijd voor de juiste organisatie van de uitzaai.

Alle andere taken van de kolchozen moeten thans aan deze uitzaai worden aangepast.

Al het andere werk in de kolchozen moet thans aan het werk op het gebied van de organisatie van de uitzaai ondergeschikt worden gemaakt.

Dit betekent, dat men de stabiliteit van de kolchozen en van hun aktief van partijlozen, de bekwaamheid van de leiders der kolchozen en van hun bolsjewistische kern niet aan schetterende resoluties en veelbelovende begroetings-proklamaties zal toetsen, maar aan de levende werkelijkheid van de juiste organisatie van de uitzaai.

Wil men echter deze praktische taak met ere vervullen, dan moet men de opmerkzaamheid van de funktionarissen der kolchozen op de *ekonomischc* vraagstukken van de kollektivisatie, op de vraagstukken van de *innerlijke* opbouw van de *kolchozen* richten.

Tot voor kort stond het jagen naar hoge cijfers van de kollektivisatie in het centrum van de belangstelling der kolchos-funk-tionarissen, waarbij de mensen het onderscheid niet wilden zien tussen de werkelijke kollektivisatie en een kollektivisatie op papier. Thans moet deze hartstocht voor cijfers eenvoudig opzij worden gezet. Thans moet de belangstelling van de funktionarissen op *het verankeren* van de kolchozen worden gekoncentreerd, op de organisatie van het juiste *vormgeven* aan de kolchozen, op de *organisatie* van het zakelijke werk in de kolchozen.

Tot voor kort was de belangstelling van de kolchos-funktio-narissen gekoncentreerd op de organisatie van grote kolchoseen-heden, op de organisatie van de z.g.n. „giganten” (reuzen), waarbij deze „giganten” niet zelden in omvangrijke kommandoposten op papier ontvaardden, die geen ekonomische wortels op het platteland 496

en in de dorpen hadden. Het werken voor uiterlijk vertoon slokte dus het zakelijke werk op. Thans moet de hartstocht voor uiterlijk vertoon eenvoudig ophouden. Thans moet de belangstelling van de funktionarissen toegespitst zijn op het organisatorisch-ekonomische werk van de kolchozen op het platteland en in de dorpen. Wanneer dit werk de vereiste suksessen oplevert, zullen de „giganten” vanzelf ontstaan.

Tot voor kort werd er weinig aandacht besteed aan het betrekken van de middelboeren bij het leidende werk in de kolchozen. Intussen bevinden zich onder de middelboeren uitstekende landbouwers, die voortreffelijke bedrijfsleiders van de kolchosopbouw zouden kunnen worden. Thans moet aan deze tekortkoming in ons werk een eind worden gemaakt. Thans is het onze taak, de besten onder de middelboeren bij het leidende werk in de kolchozen te betrekken en hun de mogelijkheid te geven in deze kwestie hun capaciteiten te ontplooien.

Tot voor kort werd er niet voldoende aandacht besteed aan het werk van de boerinnen. De afgelopen periode heeft getoond, dat het werk onder de boerinnen tot de zwakste plek van ons werk behoort. Thans moet deze tekortkoming beslist en voorgoed worden opgeheven.

Tot voor kort gingen de kommunisten in een aantal gebieden van het denkbeeld uit, dat zij uit eigen krachten alle taken van de kollektivisatie konden vervullen. Daarvan uitgaande, besteedden zij onvoldoende aandacht aan het betrekken van de partijlozen bij het verantwoordelijke werk in de kolchozen, aan het naar voren brengen van partijlozen voor het leidende werk in de kolchozen, aan de organisatie van een uitgebreid aktief van partijlozen in de kolchozen. De geschiedenis van onze partij heeft bewezen en de afgelopen periode van de kollektivisatie heeft het nog eens extra aangetoond, dat zulk een standpunt door en door onjuist is. Indien de kommunisten zich in hun eigen kring zouden opsluiten en zich door een muur van de partijlozen afscheiden, dan zouden zij de gehele zaak te gronde richten. Wanneer het de kommunisten gelukt is, zich in de gevechten voor het socialisme met roem te beladen en de vijanden van het kommunisme te verslaan, dan kwam

dat o.a., doordat de kommunisten de besten onder de partijlozen bij de zaak wisten te betrekken, doordat zij uit de brede lagen der partijlozen krachten wisten te putten en hun partij met een uitgebreid partijloos aktief te omringen. Thans moet aan deze tekortkoming in ons werk met de partijlozen vastberaden en voor goed een eind worden gemaakt.

Deze tekortkomingen in ons werk te herstellen, ze grondig op te heffen, — dat betekent het *ekonomische* werk van de kolchozen in het juiste spoor te brengen.

Dus:

10) Een juiste organisatie van de uitzaaï — dat is de taak.

11) Het koncentreren van de aandacht op de ekonomische vraagstukken van de kollektivisatie — dat is het middel, dat nodig is om deze taak te vervullen.

„Prawda” Nr. 92

3 April 1930.

HET POLITIEK VERSLAG VAN HET CENTRAAL- KOMITEE OP HET XVIde KONGRES VAN DE K.P.S.U, (b).

*Referaat en Slotwoord.
27 Juni—2 Juli 1930.*

DE TOENEMENDE KRISIS VAN HET WERELD- KAPITALISME EN DE BUITENLANDSE TOESTAND VAN DE U.S.S.R.

Kameraden! Sedert het XVde Kongres zijn 2/2 jaar voorbij gegaan. De spanne tijds is in schijn niet zeer groot. Intussen hebben er in deze tijd diepgaande veranderingen in het leven van de volken en de staten plaats gehad. Om de afgelopen Perio^{de} in twee woorden te karakteriseren zou men haar een periode van ommekeer kunnen noemen. Zij was niet alleen voor ons, voor U.S.S.R. een periode van ommekeer, maar ook voor de kapitalistische landen van de gehele wereld. Maar tussen deze twee punten bestaat een fundamenteel onderscheid. Terwijl het voor de U.S.S.R. een wending betekende naar een nieuwe grootsere economische opbloei, betekende het voor de kapitalistische landen een wending naar de economische achteruitgang, in de U.S.S.R. toenemende opbloei van de socialistische economie, zowel in de industrie als in de landbouw. Bij de laatste jaren, toenemende crisis van de economie, zowel in de industrie als in de landbouw.

Dat is in twee woorden het beeld van de huidige toestand.

Herinnert U de stand van zaken in de kapitalistische landen 2| jaar geleden. Toeneming van de industrie-productie en van de handel in bijna alle landen van het kapitalisme. Toeneming van de productie van grondstoffen en levensmiddelen in bijna alle agrarische landen. Om de Verenigde Staten van Amerika een aureool als het land van het meest volbloedige kapitalisme. Overwinningsliederen over „voorspoed”. Knieval voor de dollar. Lofzangen ter ere van de nieuwe techniek, ter ere van de kapitalistische rationalisatie. Het verkondigen van het tijdperk van het „gezond- worden” van het kapitalisme en van de onwankelbare stevigheid van de kapitalistische stabilisatie. „Algemeen” lawaai en geschreeuw over de „onvermijdelijke ondergang” van het land der Sowjets, over de „onvermijdelijke ineenstorting” van de U.S.S.R.

Zo stonden de zaken gisteren.

Maar welk beeld zien wij thans?

Thans een economische crisis in bijna alle industrielanden van het kapitalisme. Thans een landbouwkrisis in alle agrarische landen. Inplaats van „voorspoed” — ellende voor de massa's en een kolossale groei van de werkloosheid. Inplaats van opbloei van de landbouw, ondergang van de miljoenen-massa's der boeren. De illusies over de almacht van het kapitalisme in het algemeen, over de almacht van het Noord-Amerikaanse kapitalisme in het bijzonder storten ineen. Steeds zwakker klinken de lofzangen ter ere van de dollar en de kapitalistische rationalisatie. Steeds luider klinken de pessimistische klaagliederen over de „gebreken” van het kapitalisme. En het „algemene” lawaai over de „onvermijdelijke ineenstorting” van de U.S.S.R. wordt afgewisseld door een „algemeen” kwaadaardig gestook over de noodzakelijkheid om „dit land” te straffen, het land dat het waagt zijn economie te ontwikkelen, terwijl overal in het rond de crisis heerst.

Zulk een beeld zien wij thans.

Het is precies zo uitgekomen als de bolsjewiki een jaar of twee, drie geleden hebben gezegd.

De bolsjewiki zeiden, dat de groei van de techniek in de kapitalistische landen, de toeneming van de produktiekrachten en van 500

de kapitalistische rationalisatie bij de beperkte grenzen van het levenspeil van de miljoenen-massa's der arbeiders en boeren onvermijdelijk tot een scherpe economische crisis moesten leiden. De burgerlijke pers dreef de spot met de „originele voorspellingen” van de bolsjewiki. De aanhangers van de rechtse afwijking maakten zich los van de bolsjewistische prognose en vervingen de Marxistische analyse door liberale beuzelpraat over het „georganiseerde kapitalisme”. Maar wat kwam er in werkelijkheid voor den dag? Het is precies zo uitgekomen, als de bolsjewiki hebben gezegd.

Dat zijn de feiten.

Gaan we over tot het beschouwen van de gegevens over de economische crisis in de kapitalistische landen.

1. DE EKONOMISCHE WERELDKRISIS.

a) Bij het bestuderen van de crisis springen in de eerste plaats de volgende feiten in het oog:

i) De huidige economische crisis is een crisis van *overproduktie*. Dit betekent, dat er meer waren zijn geproduceerd dan de markt kan opnemen. Dit betekent, dat er meer manufakturen, brandstoffen, fabrieksprodukten, voedingsmiddelen zijn voor bracht, dan de voornaamste verbruikers voor kontant ge

kopen, d.w.z. de volksmassa's, wier inkomsten op een laag peil zijn. En daar de koopkracht van de volksmassa's onder de waarde van de dingen van het kapitalisme op een uiterst laag peil is, aan de kapitalisten de „overtollige” waren, de manufakturen, de goeder enz. in de pakhuisen liggen, of vernietigen ze zelfs, ten einde prijzen hoog te houden; de produktie wordt ingekrompen, de arbeiders worden ontslagen en de volksmassa's zijn gedwongen in te verkeren, omdat er te veel waren zijn voortgebracht.

j) De huidige crisis is de eerste economische wereldkrisis na de oorlog. Zij is niet alleen een wereldkrisis in die zin, dat zij < of bijna alle continenten van de wereld omvat, maar ook in Frankrijk, dat systematisch inspuitingen van miljarden van de Duitse herstelbetalingen in zijn organisme opneemt,

Dat is in twee woorden het beeld van de huidige toestand.

Herinnert U de stand van zaken in de kapitalistische landen 21 jaar geleden. Toeneming van de industrie-productie en van de handel in bijna alle landen van het kapitalisme. Toeneming van de productie van grondstoffen en levensmiddelen in bijna alle agrarische landen. Om de Verenigde Staten van Amerika een aureool als het land van het meest volbloedige kapitalisme. Overwinningsliederen over „voorspoed”. Knieval voor de dollar. Lofzangen ter ere van de nieuwe techniek, ter ere van de kapitalistische rationalisatie. Het verkondigen van het tijdperk van het „gezond- worden” van het kapitalisme en van de onwankelbare stevigheid van de kapitalistische stabilisatie. „Algemeen” lawaai en geschreeuw over de „onvermijdelijke ondergang” van het land der Sowjets, over de „onvermijdelijke ineenstorting” van de U.S.S.R.

Zo stonden de zaken gisteren.

Maar welk beeld zien wij thans?

Thans een economische crisis in bijna alle industrielanden van het kapitalisme. Thans een landbouwkrisis in alle agrarische landen. Inplaats van „voorspoed” — ellende voor de massa's en een kolossale groei van de werkloosheid. Inplaats van opbloei van de landbouw, ondergang van de miljoenen-massa's der boeren. De illusies over de almacht van het kapitalisme in het algemeen, over de almacht van het Noord-Amerikaanse kapitalisme in het bijzonder storten ineen. Steeds zwakker klinken de lofzangen ter ere van de dollar en de kapitalistische rationalisatie. Steeds luider klinken de pessimistische klaagliederen over de „gebreken” van het kapitalisme. En het „algemene” lawaai over de „onvermijdelijke ineenstorting” van de U.S.S.R. wordt afgewisseld door een „algemeen” kwaadaardig gestook over de noodzakelijkheid om „dit land” te straffen, het land dat het waagt zijn economie te ontwikkelen, terwijl overal in het rond de crisis heerst.

Zulk een beeld zien wij thans.

Het is precies zo uitgekomen als de bolsjewiki een jaar of twee, drie geleden hebben gezegd.

De bolsjewiki zeiden, dat de groei van de techniek in de kapitalistische landen, de toeneming van de produktiekrachten en van 500

de kapitalistische rationalisatie bij de beperkte grenzen van het levenspeil van de miljoenen-massa's der arbeiders en boeren onvermijdelijk tot een scherpe economische crisis moesten leiden. De burgerlijke pers dreef de spot met de „originele voorspellingen” van de bolsjewiki. De aanhangers van de rechtse afwijking maakten zich los van de bolsjewistische prognose en vervingen de Marxistische analyse door liberale beuzelpraat over het „georganiseerde kapitalisme”. Maar wat kwam er in werkelijkheid voor den dag? Het is precies zo uitgekomen, als de bolsjewiki hebben gezegd.

Dat zijn de feiten.

Gaan we over tot het beschouwen van de gegevens over de economische crisis in de kapitalistische landen.

1. DE EKONOMISCHE WERELDKRISIS.

a) Bij het bestuderen van de crisis springen in de eerste plaats de volgende feiten in het oog:

13) De huidige economische crisis is een crisis van *overproductie*. Dit betekent, dat er meer waren zijn geproduceerd dan de markt kan opnemen. Dit betekent, dat er meer manufakturen, brandstoffen, fabrieksprodukten, voedingsmiddelen zijn voor S^e bracht, dan de voornaamste verbruikers voor kontant geld kopen, d.w.z. de volksmassa's, wier inkomsten op een laag peil zijn. En daar de koopkracht van de volksmassa's onder de verouderingen van het kapitalisme op een uiterst laag peil blijft, a^{en} kapitalisten de „overtollige” waren, de manufakturen, e gra enz. in de pakhuizen liggen, of vernietigen ze ze, ten einde prijzen hoog te houden; de produktie wordt ingekrompen, elders worden ontslagen en de volksmassa's zijn gevestigd in te verkeren, omdat er te veel waren zijn voortgeracet.

14) De huidige crisis is de eerste economische *wereldkrisis* sinds de oorlog. Zij is niet alleen een wereldkrisis in die zin, ^a *J ' of bijna alle tW/tófnanden van de wereld omvat » Yf^{aa} Frankrijk, dat systematisch inspuitingen van ^{mllliar^} " ^a . van de Duitse herstelbetalingen in zijn organisme opneemt, met

aan een depressie kon ontkomen, die naar alle gegevens in een crisis moet overgaan. Zij is een wereldcrisis ook nog in die zin, dat de *industriekrisis* samenvalt met een *landbottwcrisis*, die de produktie van alle soorten grondstoffen en levensmiddelen in de voornaamste *agrarische* landen van de wereld omvat.

15) De huidige wereldcrisis ontplooit zich *ongelijkmatig*, ondanks haar *algemeen* karakter en grijpt deze of gene landen op verschillende tijd en met verschillende kracht aan. De industrie- crisis begon het eerst in Polen, in Roemenië, in de Balkanstaten. Zij ontwikkelde zich daar in de loop van het gehele vorige jaar. Duidelijke kentekenen van de beginnende landbouwkrisis waren er reeds aan het einde van het jaar 1928 in Canada, in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, in Argentinië, Brazilië en Australië. Gedurende deze gehele periode gaat de industrie van de Verenigde Staten bergopwaarts. Tegen het midden van het jaar 1929 bereikt de industrieproduktie van de Verenigde Staten bijna een rekord- hoogtepunt. Eerst sinds de tweede helft van het jaar 1929 treedt een ommekeer in en daarna ontplooit zich reeds een heftige crisis van de industrieproduktie, die de Verenigde Staten op het peil van het jaar 1927 terugwerpt. Daarop volgt de industrie- crisis in Canada, in Japan. Dan komen de bankroeten en de crisis in China en in de koloniale landen, waar de crisis door het vallen van de prijs van het zilver verscherpt wordt en waar de crisis van over- produktie gepaard gaat aan de vernietiging van het boerenbedrijf, dat tengevolge van de uitbuiting door de feodale landheren en door de ondragelijke belastingen tot volledige uitputting werd gebracht. Wat West-Europa betreft, de crisis begint zich daar eerst in het begin van dit jaar met volle kracht te doen gevoelen en daarbij niet overal met gelijke kracht, terwijl Frankrijk zelfs in deze periode nog steeds een toeneming van de industrieproduktie blijft vertonen.

Ik ben van mening, dat het niet noodzakelijk is om in het bijzonder stil te blijven staan bij het cijfermateriaal, dat de aanwezigheid van de crisis aantoont. Het feit, dat de crisis bestaat, wordt nu al door niemand meer bestreden. Daarom beperk ik mij tot het aanhalen van een kleine, maar karakteristieke tabel, die onlangs door het Duitse „Instituut voor konjunktuuronderzoek” werd ge

publiceerd. Deze tabel schetst de ontwikkeling van het mijnbedrijf en van de voornaamste takken der verwerkende grootindustrie in de Verenigde Staten, Engeland, Duitsland, Frankrijk, Polen, de U.S.S.R. sinds het jaar 1927, waarbij het produktiepeil van 1928 op 100% wordt gesteld.

Ziehier deze tabel:

Jaar	U.S.S.R.	Ver. St.	Engeland	Duitsland	Frankrijk	Polen
1927 82,4	95,5	105,5	100,1	86,6	88,5
1928 100.-	100.-	100.-	100.-	100.-	100.-
1929 •••	•• 123.5	106.3	107,9	101,8	109,4	99,8
1930 (1ste kwartaal)	155,5	95,5	107,4	93,4	113. ¹	84,6

Wat zegt deze tabel?

Hij zegt in de eerste plaats, dat de Verenigde Staten, Duitsland en Polen *een scherp geprononceerde crisis* van de grote industrie produktie doorleven, waarbij in het eerste kwartaal van het jaar 1930 in de Verenigde Staten, na de *opbloei* in de eerste helft van het jaar 1929, het produktiepeil vergeleken bij dat van het jaar 1929 met 10,8 % tot het peil van 1927 terugviel; in *Duitsland*, na een driejarige *stilstand*, het produktiepeil vergeleken bij het jaar met 8,4 % daalde en 6,7 % lager staat dan in het jaar 1929/30 en in *Polen* het produktiepeil, na de *crisis* van het vorige jaar, vergeleken bij dat jaar met 15,2 % verminderde en 10,8 % lager staat dan in 1927.

Ten tweede blijkt uit deze tabel, dat *Engeland* reeds drie jaar op dezelfde plaats blijft, om en bij het peil van het jaar 1927, en een ernstige economische *stilstand* doormaakt, terwijl er in het eerste kwartaal van het jaar 1930 reeds kans zag om het produktiepeil, vergeleken bij dat van het vorige jaar, met 13,4 % te verminderen, zodat het dus in het beginstadium *van de crisis*

“fenrlie blijkt uit deze tabel, dat er onder grote kapitalistische landen alleen in Frankrijk een zekere *gro** industrie is, waarbij, indien de 13,4 % bedroeg, en in het jaar 1929/30, 10,8 %

. ,Q?g
m W.8

kwartaal van het jaar 1930, vergeleken bij het jaar 1929, in het geheel slechts 3,7 % bedroeg en dus van jaar tot jaar het beeld van een *zwakker stijgende* kurve vertoont.

Het blijkt tenslotte, dat van alle landen ter wereld slechts de U.S.S.R. *een stormachtige opbloei* van de grootindustrie heeft, waarbij het produktiepeil in het eerste kwartaal van 1930 het peil van 1927 meer dan *tweemaal* overtreft en het procent van de toeneming zich van 17,6 in het jaar 1928 tot 23,5 % in het jaar 1929 en tot 32 % in het eerste kwartaal van het jaar 1930 verheft en derhalve van jaar tot jaar het beeld van een *steeds sterker stijgende* kurve vertoont.

Men zou kunnen zeggen, dat indien dit de stand van zaken was tot aan het einde van het eerste kwartaal van dit jaar, het niet uitgesloten is, dat in het tweede kwartaal van dit jaar de zaken een keer ten goede zouden kunnen nemen. Maar de gegevens van het tweede kwartaal weerleggen op besliste wijze zulk een veronderstelling. Zij bewijzen integendeel, dat de toestand zich in het tweede kwartaal nog heeft verslechterd. Deze gegevens spreken van een *nieuwe val van de aandelen* op de beurs van New-York en van een *nieuwe golf van bankroeten* in de Verenigde Staten, van *nieuwe beperkingen* van de produktie, van *loonsvermindering* voor de arbeiders en van de *groei van het aantal zverklozen* in de Verenigde Staten, in Duitsland, Engeland, Italië, Japan, Zuid-Amerika, Polen, Tsjecho-Slowakije enz., van het treden van een reeks takken der industrie in Frankrijk in een toestand van *stilstand*, hetgeen in de huidige internationale economische situatie het voorteken van een beginnende krisis is. In de Verenigde Staten zijn thans meer dan 6 miljoen werklozen, in Duitsland ongeveer 5 miljoen, in Engeland meer dan 2 miljoen; Italië, Zuid-Amerika, Japan hebben elk één miljoen werklozen, Polen, Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk elk 500 duizend. Ik spreek nog niet eens over de verdere verscherping van de landbouwkrisis, die miljoenen farmers en werkende boeren te gronde richt. De krisis van overproduktie in het landbouwbedrijf is zover gekomen, dat er in Brazilië terwille van het handhaven van de hoge prijzen en de winsten van de bourgeoisie 2 miljoen zakken koffie in zee zijn geworpen, dat men 504

in Amerika in plaats van kolen, mais begon te stoken, dat men in Duitsland miljoenen poed rogge tot varkensvoer maakt en dat men wat de katoen en tarwe betreft alle maatregelen neemt om het bezaaide oppervlak met 10 tot 15 procent in te krimpen.

• Dat is het algemene beeld van de zich ontplooiende economische wereldcrisis.

b) Thans, nu de economische wereldcrisis haar verwoestende werking ontplooit en gehele lagen van de middel- en van de kleine bourgeoisie doet wegzinken, gehele groepen van de arbeidsaristokratie en van de farmers te gronde richt en de miljoenen-massa's van de arbeiders tot hongerslijden doemt, — thans vragen allen: waarin ligt de oorzaak van de crisis, waarin haar grondslag, hoe bestrijdt men haar, hoe kan men haar opheffen? Er worden de meest verschillende „theoriën” over de crisis uitgedacht. Er worden gehele projekten voor het „verlichten”, het „voorkomen”, de „likwidatie” van de crisis voorgesteld. De burgerlijke opposities wijzen op de burgerlijke regeringen, die naar het blijkt, „niet alle maatregelen hebben genomen” om de crisis te voorkomen. De „demokraten” beschuldigen de „republikeinen”, de „republikeinen” de „demokraten” en allen tezamen beschuldigen zij de groep van Hoover met haai* „Federaal-Reserve-systeem”, dat niet in staat was de crisis te „beteugelen”. Er bestaan zelfs wijze mannen, die de oorzaak van de economische wereldcrisis in de „intriges van de bolsjewiki” zien. Ik heb den bekenden „industriël” Rechberg op het oog, die eigenlijk weinig op een industrieel lijkt en eerder aan een „industriël” onder de literatoren en aan een „literator” onder de industriëlen doet denken. (*Vrolijkheid*).

Het valt te begrijpen, dat al deze theorieën en projekten niets met wetenschap gemeen hebben. Men moet toegeven, dat de burgerlijke ekonomen in het aangezicht van de crisis volkomen bankroet hebben geslagen. Nog sterker, het bleek dat hun zelfs dat minimum aan het aanvoelen van het leven ontbrak, dat men aan hun voorgangers niet altijd kan ontzeggen. Deze heren vergeten, dat men de crisis niet als een toevallig verschijnsel in het systeem van de kapitalistische huishouding kan beschouwen. Deze heren vergeten, dat economische krisissen een onvermijdelijk resultaat

van het kapitalisme zijn. Deze heren vergeten, dat de krisissen tezamen met de geboorte van de heerschappij van het kapitalisme ter wereld zijn gekomen. In de loop van meer dan honderd jaar hebben er periodiek economische krisissen plaats gehad, die zich iedere twaalf, tien, acht en minder jaar herhaalden. In dit tijdsverloop hebben burgerlijke regeringen van verschillende aard en kleur, burgerlijke leiders van elke rang en bekwaamheid, allen zonder uitzondering hun krachten beproefd met het doel, om de krisissen te „voorkomen” en „op te heffen”. Maar zij allen hadden geen sukses. Zij hadden geen sukses, omdat men de economische krisissen voorkomen nóch afschaffen kan, wanneer men binnen het raam van het kapitalisme blijft. Wat is er dan voor verwonderlijks aan, indien de huidige burgerlijke leiders eveneens geen sukses hebben? Wat is er voor verwonderlijks aan, indien de maatregelen van de burgerlijke regeringen in werkelijkheid niet tot het lenigen van de crisis voeren, niet tot het verlichten van de toestand van de miljoenen-massa's der werkers, maar tot nieuwe uitbarstingen van bankroeten, tot een nieuwe golf van werkloosheid, tot het opslokken van de minder sterke kapitalistische concerns door de sterkere kapitalistische concerns?

De grondslag van de economische overproduktie-krisissen, hun oorzaak, is gelegen in het systeem van de kapitalistische economie zelf. De grondslag van de crisis ligt in de tegenstelling tussen het maatschappelijk karakter van de produktie en de kapitalistische vorm van de toeëigening van de resultaten der produktie. De uitdrukking van deze fundamentele tegenstelling van het kapitalisme is de tegenstelling tussen de geweldige *groei* van de produktiemogelijkheden van het kapitalisme, die op het verkrijgen van een *maximum* aan kapitalistische winst zijn berekend en het betrekkelijke *afnemen* van de koopkrachtige vraag van de kant van de miljoenen-massa's der werkers, wier levenspeil de kapitalisten voortdurend binnen de grenzen van het uiterste *minimum* trachten te houden. Om in de konkurrentiestrijd de overwinning te behalen en zo hoog mogelijke winsten te oogsten, zijn de kapitalisten gedwongen de techniek te ontwikkelen, de rationalisatie door te zetten, de uitbuiting van de arbeiders te verscherpen en de produktiemogelijk-

heden van hun bedrijven tot de uiterste grens te verhogen. Om met bij elkaar ten achter te blijven zijn alle kapitalisten gedwongen op deze of gene wijze deze weg van de razende ontwikkeling der produktiemogelijkheden te betreden. Maar de binnenlandse, en de buitenlandse markt, de koopkracht van de miljoenen-massa's van arbeiders en boeren, die in laatste instantie de voornaamste kopers zijn, blijven op een laag peil. Vandaar de krisissen van overproduktie. Vandaar de bekende resultaten, die zich meer-of-minder periodiek herhalen, uithoofde waarvan de waren onverkocht blijven, de produktie wordt ingekrompen, de werkloosheid toeneemt, het loon wordt verlaagd en waardoor zich de tegenstelling tussen het produktiepeil en de koopkrachtige vraag juist nog meer verscherpt. De crisis van overproduktie is de uitdrukking van deze tegenstelling in stormachtige en verwoestende vormen. Zou het kapitalisme in staat zijn de produktie niet bij het verkrijgen van een maximum aan winst, maar bij de systematische verbetering van de materiële toestand van de volksmassa's aan te passen, zou het in staat zijn de winst niet ter bevrediging van de luimen van de parasitaire klassen, niet ter volmaking van de methoden der uitbuiting, niet voor de export van kapitaal aan te wenden, maar voor de systematische verheffing van de materiële toestand van de arbeiders en de boeren, dan zouden er geen krisissen zijn. Maar dan zou het kapitalisme ook geen kapitalisme zijn. Om de krisissen te vernietigen, moet men het kapitalisme vernietigen. Dat is de grondslag van de economische krisissen van overproduktie in het algemeen.

Maar bij het karakteriseren van de *huidige* crisis kan men zien daartoe niet beperken. De huidige crisis is niet een eenvoudige herhaling van de oude krisissen. Zij ontstaat en ontwikkelt zich onder enige nieuwe omstandigheden, die aan het licht gebracht moeten worden, ten einde een volledig beeld van de crisis te verkrijgen. Zij wordt door een gehele reeks bijzondere omstandigheden en gekompliceerd en verdiept, zonder wier verklaring het niet mogelijk is om zich een duidelijke voorstelling van de huidige economische crisis te maken. Welke zijn deze bijzondere omstandigheden?

Deze bijzondere omstandigheden komen op de volgende karakteristieke feiten neer:

— De crisis heeft het *voornaamste land* van het kapitalisme, zijn citadel, de Verenigde Staten, die niet minder dan de helft van de gehele produktie en van het gehele verbruik van alle landen der wereld in hun handen koncentrerend, het sterkst aangegrepen. Het is duidelijk, dat deze omstandigheid wel tot een kolossale uitbreiding van de invloedssfeer van de crisis moest voeren, tot de verscherping van de crisis en tot de opeenhoping van extra- moeilijkheden voor het wereldkapitalisme.

— In de loop van de ontplooiing der economische crisis viel de industriële crisis in de voornaamste kapitalistische landen niet eenvoudig met de landbouwkrisis in de agrarische landen samen, maar *verstrengelde* zij zich daarmee, waardoor de moeilijkheden werden vergroot en de onvermijdelijkheid van een algemene achteruitgang van de economische activiteit bepaald. Het spreekt vanzelf, dat de industriekrisis de landbouwkrisis zal verscherpen en de landbouwkrisis de industriekrisis langduriger zal maken, hetgeen wel tot de verdieping van de economische crisis in haar geheel moet leiden.

— In tegenstelling tot het oude, is het huidige kapitalisme een *monopolistisch* kapitalisme en dit brengt de onvermijdelijkheid van de strijd der kapitalistische concerns voor het handhaven van de hoge monopolistische warenprijzen, ondanks de overproduktie mee. Het is duidelijk, dat deze omstandigheid, die de crisis voor de volksmassa's, die de voornaamste warenverbruikers zijn, bijzonder knellend en verwoestend maakt, wel tot het verlengen van de crisis moet leiden en haar wegslinken moet tegenhouden.

— De huidige economische crisis ontplooit zich op de grondslag van de *algemene crisis* van het kapitalisme, die reeds in de periode van de imperialistische oorlog ontstond, die de grondvesten van het kapitalisme ondermijnt en het intreden van een economische crisis vergemakkelijkt.

Wat betekent dit?

Dit betekent in de eerste plaats, dat de imperialistische oorlog en zijn gevolgen het verrottingsproces van het kapitalisme hebben 508

versterkt en zijn evenwicht verbroken, dat wij thans in een tijdperk van oorlogen en revoluties leven, dat het kapitalisme reeds geen *unitair* en *alomvattend* systeem van de wereldhuishouding meer is, — dat naast het *kapitalistische* systeem van de volkshuishouding het *socialistische* systeem bestaat, dat groeit, dat gedijt, dat tegenover het kapitalistische systeem staat en door het feit alleen van zijn bestaan de rotheid van het kapitalisme demonstreert en zijn grondslagen ontwricht.

Verder betekent dit, dat de imperialistische oorlog en de overwinning van de revolutie in de Sowjet-Unie de grondvesten van het imperialisme *in de koloniale en de afhankelijke landen* hebben ontwricht, dat de autoriteit van het imperialisme in deze landen reeds ondermijnd is, dat het niet meer de kracht bezit verder als van ouds in deze landen huis te houden.

Verder betekent dit, dat tijdens de oorlog en daarna in de koloniale en de afhankelijke landen een eigen jong kapitalisme is ontstaan en opgegroeid, dat op de markt met sukses met de oude kapitalistische landen konkurreert en daardoor de strijd om de afzetgebieden verscherpt en kompliceert.

Dit betekent tenslotte, dat de oorlog aan de meerderheid van de kapitalistische landen een zware erfenis heeft achter gelaten in de vorm van *een chronisch achterblijven van de produktie der bedrijven* bij hun .kapaciteit en het bestaan van *nullioenen-legers van 'werklozen*, die van reserve-legers tot *blijvende legers van werklozen* werden, hetgeen voor het kapitalisme nog vóór de tegenwoordige economische crisis een massa moeilijkheden opleverde en wat tijdens de crisis de zaak nog meer moet kompliceren.

Dat zijn de omstandigheden, die de economische wereldcrisis verdiepen en verscherpen.

Men moet toegeven, dat de huidige economische crisis de ernstigste en diepste crisis is van alle economische wereldkrisissen, die er tot nu toe zijn geweest.

2. DE VERSCHERPING VAN DE TEGENSTELLINGEN VAN HET KAPITALISME.

Het voornaamste resultaat van de economische wereldcrisis is het blootleggen en de verscherping van de tegenstellingen, die aan het wereldkapitalisme eigen zijn.

12) *De tegenstellingen tussen de voornaamste imperialistische landen, de strijd om de afzetmarkten, om de grondstoffen, om de kapitaalexport, worden blootgelegd en verscherpen zich. Geen van de kapitalistische staten stelt zich tegenwoordig meer tevreden met de oude verdeling van de invloedssferen en de koloniën. Zij zien, dat de machtsverhoudingen zich hebben veranderd en dat dienovereenkomstig de afzetmarkten, de vindplaatsen der grondstoffen, de invloedssferen enz. opnieuw dienen te worden verdeeld. De voornaamste dezer tegenstellingen is die tussen de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Engeland. Zowel op het gebied van de export van afgewerkte waren, als op dat van de kapitaalexport wordt de strijd hoofdzakelijk tussen de Verenigde Staten en Engeland gevoerd. Men behoeft slechts een willekeurig economisch blad, een willekeurig dokument over de waren- en de kapitaalexport ter hand te nemen, om zich daarvan te overtuigen. Het voornaamste strijdperk is Zuid-Amerika, China, de koloniën en de dominions van de oude imperialistische staten. Het overwicht in deze strijd — bovendien een beslist overwicht — is aan de kant van de Verenigde Staten. Op deze hoofdtegenstelling volgen andere, zo al niet van de eerste rang, dan toch zeer wezenlijke tegenstellingen tussen Amerika en Japan, Duitsland en Frankrijk, tussen Frankrijk en Italië, tussen Engeland en Frankrijk enz.*

Het lijdt generlei twijfel, dat in verband met de zich ontplooiende economische crisis de strijd om de afzetmarkten, de grondstoffen en de kapitaalexport zich met iedere maand, met iedere dag zal verscherpen.

Middelen van de strijd zijn: invoerrechtenpolitiek, goedkope waren, goedkoop krediet, de hergroepering der krachten en nieuwe militair-politieke verbonden, toenemende bewapening en de voor

bereiding tot nieuwe imperialistische oorlogen, tenslotte de oorlog. Ik sprak over de crisis, die alle takken van de produktie heeft omvat. Er is echter één produktietak, die niet door de crisis werd aangegrepen. Deze produktietak is de oorlogsindustrie. Ondanks de crisis breidt zij zich voortdurend uit. De burgerlijke staten bewapenen zich en vernieuwen hun bewapening in een razend tempo. Waarvoor? Natuurlijk niet om zich te onderhouden, maar voor de oorlog. En de imperialisten hebben de oorlog nodig, omdat hij het enige middel is om de wereld opnieuw te verdelen, om de afzetmarkten, de vindplaatsen der grondstoffen, de gebieden voor kapitaalbelegging opnieuw te verdelen.

Het is volkomen duidelijk, dat in deze situatie het zogenaamde pacifisme zijn laatste dagen beleeft, dat de Volkenbond bij levenden lijve verrot, dat er van de „ontwapeningsvoorstellen” niets terecht komt en dat de konferenties ter beperking van de bewapening ter zee tot konferenties ter vernieuwing en uitbreiding van de oorlogsvloot worden.

Dit betekent, dat het oorlogsgevaar in een snel tempo zal toenemen.

Laten de sociaal-demokraten maar over het pacifisme, over de vrede en de vreedzame ontwikkeling van het kapitalisme enz. praten. Toen de sociaal-democratie in Duitsland en in Engeland aan de macht was, heeft de ervaring getoond, dat bij hen het pacifisme slechts het masker is, noodzakelijk om de voorbereiding van nieuwe oorlogen te verbergen.

13) *De tegenstellingen tussen de overwinnaarsstaten en de overwonnen staten* worden blootgelegd en zullen zich verscherpen. Wat deze laatsten betreft, bedoel ik voornamelijk Duitsland. Ongetwijfeld zal in verband met de crisis en de verscherping van het marktprobleem de druk op Duitsland sterker worden, dat niet alleen schuldenaar, maar ook een van de grootste exporteurs is. De eigenaardige verhouding, die zich tussen de overwinnaarsstaten en Duitsland heeft gevormd, zou men als een pyramide kunnen uitbeelden, aan welker spits Amerika, Frankrijk, Engeland enz. als heersers tronen, met het plan van Young, waarop geschreven staat: „Betaal!”, in de hand, terwijl beneden Duitsland neergehurkt zit,

dat aan het einde van zijn krachten is en gedwongen is zijn krachten tot het uiterste te overspannen om aan het bevel inzake de miljardenschattingen te voldoen. Wilt ge weten, wat dat is? Dat is de „geest van Locarno”. Geloven, dat zulk een toestand voor het wereldkapitalisme zonder gevolgen zal kunnen blijven, dat betekent niets van het leven te begrijpen. Te geloven, dat de Duitse bourgeoisie in staat zal zijn om in de loop van de komende 10 jaren 20 milliard mark te betalen en dat het Duitse proletariaat, dat onder het dubbele juk van „zijn eigen” en van de „vreemde” bourgeoisie leeft, het zonder ernstige strijd en hevige schokken zal dulden, dat men deze 20 miljarden uit zijn aderen perst, dat betekent het verstand verliezen. Laten de Duitse en de Franse politici maar doen alsof zij aan dit wonder geloven. Wij, bolsjewiki, geloven niet aan wonderen.

14) *De tegenstellingen tussen de imperialistische staten en de koloniale en de afhankelijke landen* worden blootgelegd en verscherpen zich. De toenemende economische crisis moet de druk van de imperialisten op de koloniën en de afhankelijke landen, die de voornaamste af zet- en grondstoffenmarkten zijn, wel verscherpen. En werkelijk, de druk verscherpt zich tot in de uiterste graad. Het is een feit, dat de Europese bourgeoisie zich thans met „haar” koloniën in India, Indochina, Indonesië, Noord-Afrika op voet van oorlog bevindt. Het is een feit, dat het „onafhankelijke” China feitelijk reeds in invloedssferen is verdeeld en de generaals- klieken van de kontra-revolutionaire Kwomintan-mensen die onder elkaar oorlog voeren en het Chinese volk te gronde richten, de wil van hun bazen uit het imperialistische kamp uitvoeren.

Dp leugenachtige bewering, dat de funktionarissen van de Russische gezantschappen in China schuldig zijn aan het verstoren van de „vrede en rust” in China, moet geacht worden definitief fiasko te hebben geleden. Sinds lange tijd zijn er èn in Zuid-China èn in Midden-China geen Russische gezantschappen meer. Er zijn daarentegen Engelse, Japanse, Duitse, Amerikaanse en allerlei andere gezantschappen. Sinds lange tijd zijn er èn in Zuid-China èn in Midden-China geen Russische gezantschappen meer. Er zijn daarentegen Duitse, Engelse, en Japanse militaire raadgevers bij

de oorlogvoerende Chinese generaals. Sinds lange tijd zijn daar geen Russische gezantschappen meer. Er zijn daarentegen Engelse, Amerikaanse, Duitse, Tsjecho-Slowaakse en allerlei andere kanonnen, geweren, vliegtuigen, tanks en gifgassen. En wat zien wij. In plaats van „vrede en rust” hebben wij in Zuid- en in Mid en- China de meest teugellose en verwoestende generaalsoorlog, die door de „geciviliseerde” staten van Europa en Amerika geïmponeren en geïnstrueerd wordt. Men verkrijgt een tamelijk pakkend beeld van het „beschavings”-werk van de kapitalistische staten. Het is alleen maar onbekend wat de Russische bolsjewiërs te maken hebben. Het zou belachelijk zijn te menen, dat deze wandaden van de imperialisten zonder gevolgen zullen blijven. De Chinese arbeiders en boeren hebben reeds met het vormen van Sowjets en van een Rood Leger hun antwoord gegeven. Men zegt, dat zij al reeds een Sowjet-regering heeft gevormd. Ik meen, dat indien het waar is, hierin niets verwonderlijks zou zijn. Er valt niet aan te denken, dat alleen de Sowjets China van de definitieve ineenstorting en pauperisatie kunnen redden.

Wat betreft India, Indo-China, Indonesië, Afrika enz. „Ervan” aan de groei van de revolutionaire beweging in deze landen, die soms de vorm van nationale bevrijdingsoorlogen aanneemt, moet men twijfelen. De heren bourgeois’ zijn van plan deze landen met bloed te overstromen, zich op de politie-bajonetten te steunen daarbij mensen van het slag van Gandhi te hulp te roepen, niet aan te twijfelen, dat politie-bajonetten een seculier wapen bieden. Het tsarisme trachtte in zijn tijd eveneens op politie-bajonetten te steunen, maar het is aan iedereen bekend en was van steun hieruit voortvloeide. Wat de helpers van de tsaristische regering betreft, het tsarisme bezat daar een gehele kluise van J’s van de liberale mannen van het kompromis van allerlei soort, dat heeft echter niets opgeleverd, dan een blamage.

15) *De tegenstellingen tussen de bourgeoisie en het proletariaat* in de kapitalistische landen werden blootgelegd en verscherpten zich. De crisis heeft nu reeds de druk van de kapitalisten op de arbeidersklasse verscherpt. De crisis heeft reeds een

nieuwe golf van kapitalistische rationalisatie in het leven geroepen, een nieuwe verslechtering van de toestand van de arbeidersklasse, de groei van de werkloosheid, het vergroten van het bestendige leger van werklozen en de verlaging van het arbeidsloon. Het valt niet te verwonderen, dat deze omstandigheden de situatie revolutioneren, de klassenstrijd verscherpen en de arbeiders tot nieuwe klassenstrijd aanwakkeren.

In verband hiermee worden de sociaal-demokratische illusies in de arbeidersmassa's vernield en storten zij ineen. Na de ervaring, opgedaan toen de sociaal-demokraten aan de macht waren, toen zij stakingen braken, uitsluitingen organiseerden en arbeiders neerschoten, klinken de arbeiders de leugenachtige beloften van de „economische democratie”, de „industriële vrede” en de „vreedzame methode” van de strijd als hoon in de oren. Zullen er thans nog vele arbeiders worden gevonden, die in staat zijn het leugenachtig gepreek van de sociaal-fascisten te geloven? De bekende arbeidersdemonstraties van 1 Augustus 1929 (tegen het oorlogsgevaar) en die van 6 Maart 1930 (tegen de werkloosheid) tonen, dat de beste elementen van de arbeidersklasse zich reeds van de sociaal-fascisten hebben afgewend. De economische crisis zal eer nieuwe slag toebrengen aan de sociaal-demokratische illusies onder de arbeiders. Er zullen thans weinig arbeiders te vinden zijn, die na het bankroet en de ineenstorting als gevolg van de crisis bereid zullen zijn, aan de mogelijkheid te geloven van de „verrijking” van „iedereen arbeider” door deel te nemen aan „gedemocratiseerde” naamloze vennootschappen. Het is overbodig te zeggen, dat de crisis al deze en dergelijke illusies een vernietigende slag zal toebrengen.

Maar het feit, dat de arbeidersmassa's zich van de sociaal- democratie afkeren betekent, dat zij zich naar het kommunisme wenden. En dat geschiedt inderdaad ook. De groei van de onder de leiding van de kommunistische partij staande vakbeweging, de suksessen van de kommunistische partijen bij de verkiezingen, de stakingsbewegingen onder leidende deelneming van de kommunisten, het uitgroeien van de economische stakingen tot politieke protesten, die door de kommunisten georganiseerd worden, de massa- 514

demonstraties van de met het kommunisme sympathiserende arbeiders, die in de arbeidersklasse de levendigste weerklank vinden, — dit alles getuigt ervan, dat de arbeidersmassa's in de kommunistische partij de enige partij zien, die in staat is tegen het kapitalisme te strijden, de enige partij, die het vertrouwen van de arbeiders waard is, de enige partij, met wie men zich met succes in de strijd kan en moet begeven voor de bevrijding uit het kapitalisme. Dat is de wending van de massa's naar het kommunisme. Dat is de waarborg, dat onze broederpartijen tot grote massa-partijen van de arbeidersklasse zullen worden. Het is alleen noodzakelijk, dat de kommunisten de situatie juist weten te beoordelen en ze in overeenstemming daarmee weten te gebruiken. De kommunistische partijen, die een onverzoenlijke strijd ontplooiën tegen de sociaaldemocratie, dit agentschap van het kapitaal in de arbeidersklasse, die alle afwijkingen van het Leninisme, die koren op de molen van de sociaaldemocratie zijn, verpletteren, hebben getoond, dat zij op de juiste weg zijn. Het is noodzakelijk, dat zij definitief op deze weg vaste voet vatten. Want slechts onder deze voorwaarde kunnen zij er op rekenen de meerderheid van de arbeidersklasse te veroveren en het proletariaat met succes op de naderende klassengevechten voor te bereiden. Want alleen onder deze voorwaarde kan men op het verdere stijgen van de invloed en de autoriteit van de Kommunistische Internationale rekenen.

Zo staat het met de fundamentele tegenstellingen van het wereldkapitalisme, die zich in verband met de economische wereldcrisis tot het uiterste verscherpt hebben.

Waarvan getuigen deze feiten?

Zij getuigen ervan, dat de stabilisatie van het kapitalisme haar einde tegemoet gaat.

Zij getuigen ervan, dat de opleving van de revolutionaire beweging der massa's met nieuwe kracht in omvang zal toenemen.

Zij getuigen ervan, dat de economische wereldcrisis in een reeks van landen tot een politieke crisis zal uitgroeien.

Dit betekent ten eerste, dat de bourgeoisie de uitweg uit deze toestand op het gebied van de binnenlandse politiek zal zoeken in

een verdere fascisering en daartoe alle reaktionaire krachten zal gebruiken, de sociaal-demokratie daarbij inbegrepen.

Dat betekent ten tweede, dat de bourgeoisie de uitweg op het gebied van de buitenlandse politiek in een nieuwe imperialistische oorlog en in de interventie zal zoeken.

Dit betekent tenslotte, dat het proletariaat in de strijd tegen de kapitalistische uitbuiting en het oorlogsgevaar de uitweg in de revolutie zal zoeken.

3. DE BETREKKINGEN TUSSEN DE SOWJET-UNIE EN DE KAPITALISTISCHE STATEN.

a) Ik heb hierboven over de tegenstellingen van het wereld- kapitalisme gesproken. Maar behalve deze tegenstellingen bestaat er nog een tegenstelling. Ik spreek over de tegenstelling tussen de kapitalistische wereld en de U.S.S.R. Weliswaar is deze tegenstelling niet van intern-kapitalistische aard. Het is de tegenstelling tussen het kapitalisme als geheel en het land, dat het socialisme opbouwt. Maar dat verhindert haar niet het kapitalisme tot in zijn grondvesten tot ontbinding te brengen en te schokken. Nog sterker, zij legt alle tegenstellingen van het kapitalisme tot op de wortel bloot, vat ze in één knoop samen, en maakt ze tot het vraagstuk van leven of dood van de kapitalistische orde zelf. Derhalve richt de bourgeoisie, telkens wanneer de kapitalistische tegenstellingen zich beginnen te verscherpen, haar blikken naar de kant van de U.S.S.R. — zou het niet mogelijk zijn, deze of gene tegenstelling van het kapitalisme of alle tegenstellingen in hun geheel genomen op te lossen ten koste van de U.S.S.R., ten koste van dit Sowjetland, de citadel der revolutie, die door haar bestaan alleen de arbeidersklasse en de koloniën revolutioneert, die het organiseren van een nieuwe oorlog in de weg staat, de herverdeling van de wereld in de weg staat, die verhindert, dat er op haar omvangrijke binnenlandse markt, die voor de kapitalisten zo noodzakelijk is, vooral thans in verband met de economische crisis, naar willekeur wordt huisgehouden.

Vandaar de tendentie tot avontuurlijke aanvallen op de Sowjet- Unie en tot de interventie, een tendentie, die zich in verband met de zich ontplooiende economische crisis moet verscherpen.

Het land dat op het gegeven ogenblik aan deze tendentie de scherpste uitdrukking verleent is het burgerlijke Frankrijk, het vaderland van het van liefde druipende „Pan-Europa”, de „wieg” van het Kellogg-pakt, het meest agressieve en militaristische land onder alle agressieve en militaristische landen ter wereld.

Maar de interventie is een tweesnijdend zwaard. Dit is aan de bourgeoisie zeer precies bekend. Mooi ware het — denkt zij — indien de interventie goed zou aflopen en met de nederlaag van de Sowjet-Unie zou eindigen. Maar wat, indien zij met een nederlaag van de kapitalisten zou eindigen? Er is immers reeds een interventie geweest, die met een mislukking is geëindigd. Indien de eerste interventie, toen de bolsjewiki zwak waren, met een mislukking eindigde, welke waarborg is er, dat ook de tweede niet met een mislukking zal eindigen? Allen zien, dat de bolsjewiki thans, zowel economisch als politiek, als ook ten aanzien van de voorbereiding van de weerbaarheid des lands, onvergelijkelijk veel sterker zijn. En hoe zal het zijn met de arbeiders van de kapitalistische landen, die de interventie tegen de Sowjet-Unie niet zullen dulden, die tegen de interventie zullen strijden en die, indien het er op aankomt, de kapitalisten een slag in de rug kunnen toebrengen? Zou het niet beter zijn, de weg van het uitbreiden van de handelsbetrekkingen met de Sowjet-Unie in te slaan, waar ook de bolsjewiki niets op tegen hebben?

Vandaar de tendentie tot het voortzetten van de vreedzame betrekkingen met de Sowjet-Unie.

Wij hebben dus twee reeksen van factoren en twee verschillende tendenties, die in tegenovergestelde richting werken.

1. De politiek, die de economische betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de kapitalistische landen ondermijnt, provokato- rische aanvallen op de Sowjet-Unie, openlijke en verkapte activiteit ter voorbereiding van de interventie tegen de Sowjet-Unie. Dat zijn factoren, die de internationale positie van de Sowjet-Unie bedreigen. Door de werking van deze factoren worden zulke feiten

verklaard als de breuk van de konservatieve Engelse regering met de Sowjet-Unie, het bezetten van de Oost-Chinese spoorweg door de Chinese militairisten, de financiële blokkade tegen de Sowjet-Unie, de „kruistocht” tegen de Sowjet-Unie van de klerikalen met den paus aan het hoofd, het organiseren van de sabotage van onze specialisten door agenten van vreemde staten, het organiseren van ontploffingen en brandstichtingen op de wijze, zoals dit door enige beambten van de „Lena Goldfields” geschiedde, aanslagen op vertegenwoordigers van de Sowjet-Unie (Polen), chicanes tegen onze uitvoer (Verenigde Staten, Polen) enz.

2. Sympathie voor, en ondersteuning van de Sowjet-Unie van de kant van de arbeiders der kapitalistische landen, stijging van de economische en de politieke macht van de Sowjet-Unie, toeneming van de weerbaarheid van de Sowjet-Unie, de vredespolitiek, die zij bestendig voert. Dat zijn de factoren, die de internationale toestand van de Sowjet-Unie versterken. Het resultaat van deze factoren kan men zien in zulke feiten, als het met sukses gelijkwideerde konflikt ten aanzien van de Oost-Chinese spoorweg, het herstel van de betrekkingen met Groot-Brittannië, het uitbreiden van de economische verbindingen met de kapitalistische landen enz.

De strijd van deze twee factoren bepaalt de internationale situatie van de Sowjet-Unie.

b) Men zegt, dat de steen des aanstoets ten aanzien van het verbeteren van de economische verbindingen met de burgerlijke staten, het vraagstuk van de schulden is. Ik ben van mening, dat dit geen argument vóór het betalen van de schulden is, maar eer voorwendsel in handen van de agressieve elementen voor de propaganda voor de interventie. Onze politiek op dit gebied is duidelijk en ten volle gemotiveerd. Onder de voorwaarde, dat ons kredieten zullen worden verstrekt, zijn wij bereid een klein deel van de vóór-oorlogsschulden te betalen, welke betaling wij als toeslag op de rente voor de kredieten zouden beschouwen. Zonder deze voorwaarde kunnen en mogen wij niet betalen. Verlangt men meer van ons? Op welk motief? Is het soms niet bekend, dat deze schulden door de tsaristische regering zijn aangegaan, die door de revolutie

werd omvergeworpen en voor wier verplichtingen de Sowjet-regering geen verantwoording op zich kan nemen? Men spreekt van het internationale recht, van internationale verplichtingen. Maar op grond van welk internationaal recht hebben de heren „Geallieerden” Bessarabië van de Sowjet-Unie afgescheurd en het in slavernij aan de Roemeense bojaren uitgeleverd? Op grond van welke internationale verplichtingen hebben de kapitalisten en de regeringen van Frankrijk, Engeland, Amerika en Japan de Sowjet-Unie overvallen, zijn zij een interventie begonnen, hebben zij haar drie jaar uitgeplunderd en haar bevolking in ellende gestort? Indien men dit internationaal recht en internationale verplichtingen noemt, wat noemt men dan roof? (*vrolijkheid, applaus*). Is het soms niet duidelijk, dat de heren „Geallieerden” door het begaan van deze roofacties, het recht hebben verloren zich op het internationale recht en op internationale verplichtingen te beroepen?

Men zegt verder, dat de propaganda van de Russische bolsjewiki het aanknopen van „normale” betrekkingen in de weg staat. Om de schadelijke invloed van de propaganda te voorkomen, perken de heren bourgeois zich nu en dan door „kordons”, of „prikkeldraadversperringen” af en laten de eer van het bewaken van deze „prikkeldraadversperringen” allergenadigst aan Polen, Roemenië, Finland enz. over. Men zegt, dat Duitsland afgunstig is, omdat men dit land het bewaken van de „kordons” en „prikkeldraadversperringen” niet wil toevertrouwen. Behoeft men nog te bewijzen, dat het gezwets over propaganda geen argument tegen het aangaan van „normale betrekkingen” is, maar een voorwendsel voor interventie-propaganda? Hoe kunnen mensen, die zich niet belachelijk willen maken, zich van de ideeën van het bolsjewisme „willen afperken”, wanneer er in het land zelf een gunstige bodem voor deze ideeën aanwezig is? Ook het tsarisme heeft in zijn tijd getracht zich van het bolsjewisme „af te perken”, maar zoals bekend, is het daarin niet geslaagd. Het kon zich niet afperken, omdat het bolsjewisme overal ter wereld toeneemt, niet van buitenaf, maar van binnenuit. Er zijn vermoedelijk geen landen, die meer van het bolsjewisme zijn afgeperkt dan China, India, Indo-China. Welnu! Het bolsjewisme neemt daar toe en zal daar toenemen, in

weerwil van alle „kordons”, omdat daar klaarblijkelijk voor het bolsjewisme gunstige voor waarden bestaan. Wat heeft daar de propaganda van de Russische bolsjewiki mee te maken? Wel, indien de heren kapitalisten zich op de een of andere wijze van de economische crisis, van de ellende der massa's, van de werkloosheid, van het lage arbeidsloon, van de uitbuiting der werkers zouden kunnen „afperken”, — dan zouden de zaken anders staan, dan zou er bij hen ook geen bolsjewistische beweging zijn. Maar dit is juist de zaak, dat iedere schavuit, die zijn eigen zwakheid of zijn eigen onbekwaamheid wil rechtvaardigen, zich op de propaganda van de Russische bolsjewiki beroept. Men zegt verder, dat ons Sowjetstelsel, de kollektivisatie, de strijd tegen de koelakken, de anti-religieuze propaganda, de strijd tegen de saboteurs en de kontra-revolutionairen onder de „mannen van de wetenschap”, het verdrijven van de Bessedowski's, de Solo- monows, de Dmitrijewski's enz. de steen des aanstoots is. Maar dit is reeds volkomen lachwekkend. Hun bevalt naar het schijnt het Sowjetstelsel niet. Maar ons bevalt het kapitalistische stelsel ook niet (*vrolijkheid, applaus*)- Het bevalt ons niet, dat bij hen tientallen miljoenen werklozen genoodzaakt zijn honger en ellende te lijden, terwijl een klein hoopje kapitalisten milliarden-rijkdom- men bezit. Maar nu wij ons eenmaal bereid hebben verklaard ons niet in de interne aangelegenheden van andere landen te mengen, — is het nu niet duidelijk, dat het niet aangaat, op deze vragen terug te komen? De kollektivisatie, de strijd tegen de koelakken, de strijd tegen de saboteurs, de anti-religieuze propaganda enz. — dat is het onaantastbare recht van de arbeiders en de boeren van de Sowjet-Unie, dat in onze konstitutie is vastgelegd. De konstitutie van de Sowjet-Unie moeten en zullen wij konsekwent ten uitvoer brengen. Het is dus duidelijk, dat hij, die met onze konstitutie geen rekening wil houden, verder op kan gaan, waarheen hij maar wil. Wat de Bessedowski's, de Solomonows, de Dmitrijewski's enz. betreft, — wij zullen dergelijke lieden ook verder als voor de revolutie overbodig en schadelijk uitschot uitbannen. Laten zij, die een bijzondere neiging tot uitschot koesteren, hen maar op het schild verheffen. (*Vrolijkheid*). De molens van onze revolutie

malen goed. Zij nemen al het deugdelijke en geven dat aan de Sowjets, maar de af val werpen zij ter zijde. Men zegt dat in Frankrijk, bij de Parijse bourgeois een grote vraag naar dit uitschot bestaat. Welnu, laten zij dit maar naar hartelust importeren. Het is waar, dit zal de invoerbalans van Frankrijk enigszins belasten, waartegen de heren bourgeois altijd protesteren. Maar dat is hun zaak. Laten wij ons niet in de interne aangelegenheden van Frankrijk mengen. *{Vrolijkheid, applaus}*.

Zo staat de kwestie met de „hindernissen”, die het aanknopen van „normale” betrekkingen met andere landen in de weg staan.

Klaarblijkelijk zijn deze „hindernissen” slechts denkbeeldige hindernissen, die alleen maar aangevoerd worden om een voorwendsel voor anti-Sowjet-propaganda te verkrijgen.

Onze politiek is een politiek van vrede en van uitbreiding van de handelsbetrekkingen met alle landen. Het resultaat van deze politiek is de verbetering van de betrekkingen met een aantal landen en het afsluiten van een reeks van handelsverdragen en overeenkomsten inzake technische hulp enz. Haar resultaat is verder het toetreden van de Sowjet-Unie tot het Kellogg-pakt, het ondertekenen van het bekende protocol in de geest van het Kellogg-pakt met Polen, Roemenië, Lithauen enz., het ondertekenen van het protocol over de verlenging van de geldigheidsduur van het vriendschaps- en neutraliteitsverdrag met Turkije. Tenslotte is het resultaat van deze politiek het feit, dat het ons gelukt is, de vrede te handhaven en dat wij ons door de vijanden niet in een konflikt lieten betrekken, 'ondanks een reeks van provokatorische daden en avontuurlijke aanvallen van de oorlogstokers. Deze vredespolitiek zullen wij ook verder met alle kracht en met alle middelen voeren. Wij willen geen stukje vreemde bodem. Maar ook van onze bodem, zullen wij aan niemand ook maar een duimbreed af staan. *{Applaus}*. Dit is onze buitenlandse politiek.

De taak is hierin gelegen om deze politiek ook verder te voeren met heel de standvastigheid die de bolsjewiki eigen is.

II.

DE STIJGENDE OPBLOEI VAN DE SOCIALISTISCHE OPBOUW EN DE BINNENLANDSE TOESTAND VAN DE SOWJET-UNIE.

Laat ons nu tot de binnenlandse toestand van de Sowjet-Unie overgaan. In tegenstelling tot de kapitalistische landen, waar nu de ekon- mische *krisis* en *toenemende werkloosheid* heerst, biedt de binnenlandse toestand van ons land een beeld van *toenemende opbloei* van de volkshuishouding en *progressieve vermindering* van de werkloosheid. Het tempo van de ontwikkeling van de grootindustrie is eveneens toegenomen en heeft zich versneld. De zware industrie is sterker geworden. De socialistische sektor van de industrie is belangrijk voorwaarts geschreden. In de landbouw is een nieuwe kracht opgegroeid, de sowchozen en de kolchozen. Hadden wij twee jaar geleden een crisis in de graanproductie en steunden wij bij de graaninzameling hoofdzakelijk op de individuele bedrijven, tegenwoordig is het zwaartepunt naar de kolchozen en sowchozen verplaatst, terwijl de graankrisis in hoofdzaak als opgelost kan worden beschouwd. De hoofdmassa's van de boeren hebben zich definitief naar de kolchozen gewend. De tegenstand van de koelakken is teruggeslagen. De binnenlandse toestand van de Sowjet- Unie heeft zich nog meer gekonsolideerd.

Dit is het algemene beeld van de binnenlandse toestand van de SoWjet-Unie op het huidige ogenblik.

Beschouwen wij de konkrete cij fers:

k) DE GROEI VAN DE VOLKSHUISHOUDING ALS EEN GEHEEL.

13) Hadden wij in het jaar 1926/1927, d.w.z. tijdens het XVde Partijkongres, *in de gehele landbouzv* — het bosbedrijf, de visserij 522

enz. daarbij inbegrepen, — een brutoproductie ten bedrage van 12,370 miljoen in roebels van vóór de oorlog, d.w.z. 106,6 % van het peil van vóór de oorlog, het volgende jaar, d.w.z. in 1927/28 hadden wij 107,2 %, in het jaar 1928/29, 109,1 % en in het lopende jaar 1929/30 zullen wij, te oordelen naar de loop van de ontwikkeling in het landbouwbedrijf, minstens 113—114 % van het peil van vóór de oorlog bereiken.

Er is een ononderbroken, hoewel naar verhouding langzame groei van de produktie van de landbouw in zijn geheel vast te stellen.

Terwijl de brutoproductie van de *gehele industrie* — zowel in het klein- als in het grootbedrijf, de maalterij daarbij inbegrepen, in het jaar 1926/27, d.w.z. tijdens het XVde Partijkongres, 8,641 miljoen in roebels van voor de oorlog bedroeg, d.w.z. 102,5 % van het peil van vóór de oorlog, het volgende jaar d.w.z. in 1927/28, hadden wij 122 % 1928/29 142,5 % en in het lopende jaar 1929/30 zullen wij, te oordelen naar de ontwikkelingsgang der industrie, minstens 180 % van het peil van vóór de oorlog bereiken.

14) Bedroeg in het jaar 1926/27, d.w.z. tijdens het XVde Partijkongres, het *goederenvervoer* op ons gehele spoorwegnet

o) milliard ton-kilometer, d.w.z. 127 % van het peil van vóór de oorlog, het volgende jaar d.w.z. in 1927/28 hadden wij 134,2 %, in 1928/29 162,4 %, terwijl het goederenvervoer in het lopende jaar — te oordelen naar de gegevens — minstens 193 % van het peil van vóór de oorlog zal uitmaken. Wat de nieuwe spoorwegbouw betreft, het spoorwegnet groeide in de verslagperiode, d.w.z. sinds 1927/28, van 76.000 kilometer tot 80.000 kilometer, hetgeen

13) % van het peil van vóór de oorlog uitmaakt.

15) Stelt men de stand van de *handelsomzet* van ons land in 1926/27 op 100 (31 milliard roebel), dan nam de omzet in het jaar 1927/28 tot 124,6 % toe, in 1928/29 tot 160,4 % en in het lopende jaar 1929/30 zal de omvang van de handelsomzet naar alle gegevens te oordelen 202 % bedragen, d.w.z. zal, vergeleken bij 1926/27 de omzet zich verdubbeld hebben.

16) Stelt men de *balansen* van al onze *krediet-instellingen* op 1 Oktober 1927 op 100 (9173 miljoen roebel), dan blijkt het, dat

wij op 1 Oktober 1928 een groei tot 141 % hadden en op 1 Oktober 1929 tot 201,1 %, d.wtz. een verdubbeling vergeleken bij het jaar 1927.

17) Stelt men het *staatsbudget* voor 1926/27 op 100 (6371 miljoen roebel), dan blijkt het, dat wij in 1927/28 een groei van het staatsbudget hadden tot 125,5 %, in 1928/29 tot 146,7 % en in 1929/30 tot 204,4 %, d.w.z. een verdubbeling vergeleken bij het budget van 1926/27 (12.605 miljoen roebel).

18) Maakte onze *buitenlandse handel* (export-import) in het jaar 1926/27 47,9 % van het peil van vóór de oorlog uit, in 1927/28 groeide hij tot 56,8 %, in 1928/29 tot 67,9 % en in het jaar 1929/30 zal hij, naar alle gegevens te oordelen, niet minder dan 80 % van het peil van vóór de oorlog bedragen.

19) Als resultaat hebben wij het volgende beeld van de groei van het totale *volksinkomen* in de verslagperiode (in onveranderde prijzen van het jaar 1926/27). In 1926/27 bedroeg het volks-inkomen volgens de gegevens van de Staatsplankommissie 23.127 miljoen roebel, in 1927/28 — 25.396 miljoen roebel, een groei met 9,8 %, in 1928/29 — 28.596 miljoen roebel — een groei met 12,6 %, in het jaar 1929/30 zal het volksinkomen naar alle gegevens te oordelen, niet minder dan 34 milliard roebel zijn, zodat de toeneming in dit jaar 20 % zal bedragen. De gemiddelde jaarlijkse groei in de drie jaren van de verslagperiode bedraagt meer dan 15 %.

Neemt men in aanmerking, dat de gemiddelde jaarlijkse toeneming van het volksinkomen in landen als de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Duitsland, niet meer dan 3—8 % bedraagt, dan moet men toegeven, dat het groeitempo van het volksinkomen in de Sowjet-Unie werkelijk een *rekord-tempo* is.

1) DE SUKSESSEN VAN DE INDUSTRIALISATIE.

De groei van de volkshuishouding gaat bij ons niet op elementaire wijze, maar in een bepaalde richting, te weten in de richting van de industrialisatie, in het teken van de industrialisatie, van 524

de groei van het soortelijk gewicht van de industrie in het gehele systeem van de volkshuishouding, in het teken van de omvorming van ons land van een agrarisch tot een industrieel land.

k) de dynamiek van de verhouding tussen de industrie als geheel en de landbouw als geheel, van het standpunt van het soortelijk gewicht van de industrie in de *totale produktie* van de gehele volkshuishouding, tekent zich in de verslagperiode als volgt af: Voor de oorlog bedroeg het aandeel van de industrie in de totale produktie van de volkshuishouding 42,1 %, het aandeel van de landbouw 57,9 %, in 1927/28 bedroeg het aandeel van de industrie 45,2 %, dat van de landbouw 54,8 %, in 1929/30 zal het aandeel van de industrie naar alle gegevens te oordelen, niet minder dan 53 % bedragen, terwijl het aandeel van de landbouw niet meer dan 47 % zal uitmaken.

Dit betekent, dat het soortelijk gewicht van de industrie reeds het soortelijk gewicht van de landbouw begint te overtreffen en dat wij aan de vooravond staan van de verandering van een *agrarisch* land in een tMt/ujfneland (*Applaus*).

l) Wij verkrijgen een nog beslister overwicht ten gunste van de industrie, indien wij van het soortelijk gewicht van de industrie in de *zwarenproduktie* van de volkshuishouding uitgaan. Bedroeg in 1926/27 het aandeel van de industrie in de algemene balans van de warenproduktie van de volkshuishouding 68,8 % en het aandeel van de landbouw daarin 31,2 %, dan hadden wij in 1927/28 voor de industrie 71,2 %, voor de landbouw — 28,8 %; in 1928/29 voor de industrie 72,4 %, voor de landbouw — 27,6 %, en voor het jaar 1929/30 zullen wij, naar alle gegevens te oordelen, voor de industrie 76 %, voor de landbouw 24 % hebben.

In deze bijzonder ongunstige toestand van de landbouw komt o.a. het kleinburgerlijke karakter van een slechts in geringe mate voor de markt producerende landbouw tot uiting. Het valt te begrijpen, dat deze toestand tot op bepaalde hoogte zal veranderen en wel naarmate de landbouw zich in de richting van het grote bedrijf der sowchozen en kolchozen zal ontwikkelen, naarmate de warenproduktie van de landbouw zal toenemen.

m) Maar de ontwikkeling van de industrie in het algemeen

geeft nog geen volledig beeld van het tempo van de industrialisatie. Om een volledig beeld te verkrijgen moet men de dynamiek van de verhouding tussen de zware en de lichte industrie vaststellen. Derhalve moet als de duidelijkste graadmeter van de groei van de industrialisatie het voortdurend aanwassen van het soortelijk gewicht van de produktie van *produktiemiddelen* (zware industrie) in de totale produktie van de industrie worden beschouwd. Bedroeg het aandeel van de produktie van produktiemiddelen in de totale produktie van de *gehele* industrie in 1927/28 27,2 % en het aandeel van de produktie van artikelen van algemeen verbruik 72,8 %, — het aandeel van de produktie van produktiemiddelen bedroeg in 1928/29 28,7 % tegenover 71,3 % en in 1929/30 zal het aandeel van de produktiemiddelen, naar alle gegevens te oordelen, reeds 32,7 % tegenover 67,3 % bedragen.

Neemt men niet de gehele industrie, maar *alleen* de in het plan van de W. S. N. Ch.¹⁾ opgenomen industrie, die alle fundamentele takken van industrie omvat, dan is hier de verhouding tussen de produktie van produktiemiddelen en die van artikelen van algemeen verbruik nog gunstiger, namelijk: in het jaar 1927/28 bedroeg het aandeel van de produktie van produktiemiddelen 42,7 % tegenover 57,3 %, in 1928/29 44,6 % tegenover 55,4 % en in 1929/30 zal het, naar alle gegevens te oordelen, minstens 48 % bedragen, tegenover 52 % voor de produktie van artikelen van algemeen verbruik.

De ontwikkeling van onze volkshuishouding staat in het teken van de industrialisatie, van de versterking en de ontwikkeling van onze eigen zware industrie.

Dit betekent, dat wij de grondslag van onze economische onafhankelijkheid, onze zware industrie, reeds hebben gelegd en dat wij haar verder ontplooien.

i) W. S. N. CH. — Hoogste Raad der Volkshuishouding. — *vert.*

m) DE LEIDENDE ROL VAN DE SOCIALISTISCHE INDUSTRIE
EN HAAR GROEITEMPO.

De ontwikkeling van onze volkshuishouding staat in het teken van de industrialisatie. Maar wij hebben niet elk soort van industrialisatie nodig. Wij hebben zulk een industrialisatie nodig, die het groeiende overwicht van de *socialistische vormen van de industrie* boven die der *kleine* warenproducenten en nog meer boven de *kapitalistische* vormen verzekert. De karakteristieke trek van onze industrialisatie is hierin gelegen, dat zij een *socialistische* industrialisatie is, die de overwinning van de *vermaatschappelijkte* sektor van de industrie op de *private*, op de sektor van de kleine waren- productie en de kapitalistische sektor verzekert.

Ziehier enige gegevens over de groei van de kapitaalbelegging en de brutoproduktie volgens de sectoren:

XVI. Neemt men de groei van de *kapitaalbelegging* in de industrie volgens de sectoren, dan verkrijgen wij het volgende beeld. De *vermaatschappelijkte sektor*: in 1926/27 — 1270 miljoen roebel; in 1927/28 — 1614 miljoen roebel; in 1928/29 — 2046 miljoen roebel; in 1929/30 — 4275 miljoen roebel. De *private en kapitalistische sektor*: In 1926/27 — 63 miljoen roebel, in 1927/28 — 64 miljoen roebel; in 1928/29 — 56 miljoen roebel; in 1929/30 — 51 miljoen roebel.

Dit betekent ten eerste, dat de kapitaalbelegging in de vermaatschappelijkte sektor van de industrie in deze tijd *tot het drievoudige is gestegen* (335 %).

Dit betekent ten tweede, dat de kapitaalbelegging in de private en kapitalistische sektor in deze tijd met *een vijfde is verminderd* (81 %).

De private en kapitalistische sektor leeft op kosten van het oude kapitaal en gaat zijn ondergang tegemoet.

XVII. Neemt men het toenemen van de *brutoproduktie* van de industrie volgens de sectoren, dan verkrijgen wij het volgende beeld. De *vermaatschappelijkte sektor*: in 1926/27 11.999 mil. lioen roebel; in 1928/29 — 18.903 miljoen roebel; in 1929/30 — 24.740 miljoen roebel. De *private en kapitalistische sektor*: in

1926/27 — 4043 miljoen roebel; in 1927/28 — 3704 miljoen roebel; in 1928/29 — 3389 miljoen roebel; in 1929/30 — 3310 miljoen roebel.

Dit betekent ten eerste, dat de brutoproduktie van de vermaatschappelijkte sektor van de industrie in drie jaar zich meer dan *verdubbeld* heeft (206,2 %). Dit betekent ten tweede, dat de brutoproduktie van de industrie van de private en kapitalistische sektor in dezelfde tijdsspanne *bijna met één vijfde is verminderd* (81,9 %).

Neemt men niet de produktie van de gehele industrie, maar alleen de *grote* — (census-) industrie en beschouwt men deze volgens de sectoren, dan verkrijgen wij het volgende beeld van de verhouding tussen de vermaatschappelijkte en de private sektor. Het soortelijk gewicht van de vermaatschappelijkte sektor in de produktie van de grootindustrie van het land bedroeg: in 1926/27

p) 97,7 %, in 1927/28 — 98,6 %, in 1928/29 — 99,1 % in 1929/30 — 99,3 %. Het soortelijk gewicht van de private sektor in de produktie van de grootindustrie van het land bedroeg: 1926/27 — 2,3 %; 1927/28 — 1,4 %; 1928/29 — 0,9 %; 1929/30

q) 0,7 %.

Zoals gij ziet, zijn de kapitalistische elementen in de grootindustrie reeds bijna ten onder gegaan.

Het is duidelijk, dat de vraag „Wie zal overwinnen?“, de vraag of het socialisme op de kapitalistische elementen in de industrie of deze op het socialisme de overwinning zullen behalen, reeds in hoofdzaak ten gunste van de socialistische vormen van de industrie is beslist. Definitief en onherroepelijk beslist! (*Applaus*).

XVIII. Bijzonder belangwekkend zijn de gegevens over het *oniwikkelingstempo* van de in het plan van de W. S. N. Ch. opgenomen kaasindustrie tijdens de verslagperiode. Stelt men de brutoproduktie van de in het plan van de W. S. N. Ch. opgenomen socialistische industrie voor 1926/27 op 100, dan blijkt het, dat in het jaar 1927/28 de brutoproduktie van deze industrie tot 127,4 %, in 1928/29 tot 158,6 % is gegroeid en dat zij in het jaar 1929/30 tot 209,8 % zal groeien.

Dit betekent, dat de in het plan van de W. S. N. Ch. opgenomen 528

socialistische industrie, die alle hoofdtakken van de industrie en de gehele zware industrie omvat, zich in de loop van drie jaren *meer* dan *verdubbeld* heeft.

Men moet wel erkennen, dat geen enkel land ter wereld zulk een razend ontwikkelingstempo van zijn grootindustrie kent.

Deze omstandigheid geeft ons ook het recht om over het vervullen van het vijfjarenplan in vier jaar te spreken.

XIX. Enige kameraden staan skeptisch tegenover de leuze: „*het vijfjarenplan in vier jaar*”. Nog zeer kort geleden heeft een deel van onze kameraden het op het Vde Sowjetkongres bekrachtigde vijfjarenplan voor iets fantastisch gehouden. Ik spreek nog niet eens over de burgerlijke schrijvers, die alleen al bij het woord „vijfjarenplan” met de ogen rollen. Maar wat zien wij in werkelijkheid, wanneer wij het vijfjarenplan beschouwen van het standpunt van zijn verwezenlijking in de eerste twee jaar? Wat toont ons de kontrôle op de uitvoering van het vijfjarenplan in zijn maximale variant? Zij toont ons niet alleen, dat wij het vijfjarenplan in 4 jaar kunnen uitvoeren. Zij toont ons ook, dat wij het plan in een gehele reeks van takken der industrie in drie en zelfs in 2% jaar kunnen vervullen. Dit kan misschien de skeptici in het opportunistische kamp onwaarschijnlijk voorkomen. Maar dat is een feit en het zou dom en belachelijk zijn het te bestrijden.

Oordeelt zelf!

Volgens het vijfjarenplan moest de *petroleum-industrie* in 1932/33 produkten voor een waarde van 977 miljoen roebel leveren. Maar in werkelijkheid levert ze reeds in 1929/30 een produktie tot een waarde van 809 miljoen roebel, d.w.z. 83 % van de in het vijfjarenplan voor het jaar 1932/33 aangewezen produktie. Wij zullen dus het vijfjarenplan in de petroleum-industrie in ongeveer twee en een half jaar vervullen.

In de *turf-industrie* moesten wij volgens het vijfjarenplan in het jaar 1932/33 produkten voor een waarde van 122 miljoen roebel verkrijgen, maar in werkelijkheid levert zij reeds in 1929/30 produkten voor een waarde van meer dan 115 miljoen roebel, d.w.z. 96 % van de in het vijfjarenplan voor het jaar 1932/33 aangewezen produktie. Wij zullen dus het vijfjarenplan in de turf-

industrie in de loop van twee en half jaar, zo al niet vroeger, vervullen.

Volgens het vijfjarenplan moet de *algemene machinebotiw* in het jaar 1932/33 een produktie voor een waarde van 2058 miljoen roebel leveren. Maar in werkelijkheid levert hij reeds in 1929/30 produkten voor een waarde van 1458 miljoen roebel, d.w.z. 70 % van de in het vijfjarenplan voor 1932/33 aangewezen produktie. Dus zullen wij het vijfjarenplan in de algemene machinebouw in twee en half tot drie jaar vervullen.

Volgens het vijfjarenplan moet de *produktie van landbouwmachines* in het jaar 1932/33 produkten voor een waarde van 610 miljoen roebel leveren. Maar in werkelijkheid levert zij reeds in het jaar 1929/30 produkten voor een waarde van 400 miljoen roebel, d.w.z. iets meer dan 60 procent van de in het vijfjarenplan voor het jaar 1932/33 aangewezen produktie. Wij zullen dus het vijfjarenplan voor de produktie van landbouwmachines in drie jaar, zo al niet eerder, vervullen.

Volgens het vijfjarenplan moest de *elektro-technische industrie* in 1932/33 produkten voor een waarde van 896 miljoen roebel leveren. Maar in werkelijkheid levert zij reeds in 1929/30 produkten voor een waarde van 503 miljoen roebel, d.w.z. iets meer dan 56 % van de in het vijfjarenplan voor het jaar 1932/33 aangewezen produktie. Wij zullen dus het vijfjarenplan voor de elektrotechnische industrie in drie jaren vervullen.

Dat zijn de ongekende ontwikkelingstempo's van onze socialistische industrie. Wij schrijden in een versneld tempo voorwaarts en halen in technisch-ekonomisch opzicht de meest vooraanstaande kapitalistische landen in.

XX. Dit betekent natuurlijk niet, dat wij hen reeds hebben ingehaald wat de omvang van de produktie betreft, dat onze industrie het ontwikkelings/wY van de vooraanstaande kapitalistische landen reeds heeft bereikt. Neen, dat betekent dit nog lang niet. Het ont- wikkelingstem/>o van de industrie en het ontwikkelings/u?i7 van de industrie mogen niet met elkander worden verwisseld. Bij ons halen velen hen door elkaar en veronderstellen, dat indien wij 530

ongekende ontwikkelingstempo's hebben verkregen, wij hierdoor reeds het ontwikkelingspeil van de industrie van de vooraanstaande kapitalistische landen zouden hebben bereikt.

Maar dit is absoluut onjuist.

Neemt b.v. de produktie van elektrische energie waar wij een zeer hoog tempo hebben. In de produktie van elektrische energie hebben wij van 1924 tot 1929 een verhoging tot bijna 600 % bereikt, terwijl de produktie van elektrische energie in de Verenigde Staten in dezelfde periode slechts tot 181 % is toegenomen, in Canada tot 218 %, in Duitsland tot 241 %, in Italië tot 222 %. Zoals gij ziet, hebben wij hier inderdaad een ongekend tempo, hebben wij de tempo's van alle andere staten overtroffen. Maar neemt men het ontwikkelingspeil van de produktie van elektrische energie in deze landen, b.v. in 1929 en vergelijkt men dit met het ontwikkelingspeil in de U.S.S.R., dan is het beeld voor de Sowjet-Unie volstrekt niet bevredigend. Ondanks het ongekende ontwikkelingstempo in de produktie van elektrische energie, bedroeg deze in de U.S.S.R. in 1929 6465 miljoen kilowattuur, terwijl de Verenigde Staten 126.000 miljoen kilowattuur hadden, Canada 17.628 miljoen, Duitsland 33.000 miljoen, Italië 10-850 miljoen kilowattuur.

Zoals gij ziet een kolossaal verschil.

Hieruit volgt, dat wij wat het ontwikkelingspeil betreft, bij deze staten ten achter staan.

Of neemt b.v. de produktie van ruwijzer bij ons. Stelt men de produktie van ruwijzer in 1926/27 op 100 (2,9 miljoen ton), dan is bij ons in drie jaar, d.w.z. van 1927/28 tot 1929/30, de produktie van ruwijzer tot ongeveer het *dubbele* gestegen en bereikte zij 190 % (5,5 miljoen ton). Het ontwikkelingstempo is, zoals gij ziet, tamelijk hoog. Maar indien men de zaak beschouwt vanuit het gezichtspunt van het ontwikkelingspeil van de produktie van ruwijzer bij ons en de omvang van de produktie van ruwijzer vergelijkt met die van de vooraanstaande kapitalistische landen, dan verkrijgt men een tamelijk onbevredigend beeld. Beginnen wij met het feit, dat het vooroorlogspeil van de produktie van ruwijzer eerst in het lopende jaar, in 1929/30, werd bereikt en overtroffen. Dit alleen

dwingt ons de onverbiddelijke gevolgtrekking te maken, dat wij, zonder verdere bespoediging van het ontwikkelingstempo van de metaalindustrie, het risico lopen, dat het lot van onze gehele industrie wordt bedreigd. Wat betreft het ontwikkelingspeil van de ruwijzer industrie bij ons en in het Westen, verkrijgen wij het volgende beeld: de produktie van ruwijzer in de Verenigde Staten bedroeg in 1929 42,3 miljoen ton; in Duitsland 13,4 miljoen ton; in Frankrijk 10,45 miljoen ton; in Engeland 7,7 miljoen ton; maar in de Sowjet-Uuie bedraagt de ruwijzerproduktie aan het einde van het jaar 1929/30 in 't geheel slechts 5,5 miljoen ton.

Zoals gij ziet is het onderscheid hier niet gering.

Hier volgt dus uit, dat wij met betrekking tot het ontwikkelingspeil van de ruwijzerproduktie bij al deze landen ten achter staan.

Waarvan getuigt dit alles?

Het getuigt er van, dat

8) men het ontwikkelingstempo van de industrie *niet* met haar ontwikkelingspeil *mag verwisselen*.

9) wij ten aanzien van het ontwikkelingspeil van onze industrie bij de vooraanstaande kapitalistische landen duivels ten *aehter zijn gebleven*.

10) slechts de *verdere versnelling* van het ontwikkelingstempo van onze industrie ons de mogelijkheid zal verschaffen, in technisch-ekonomisch opzicht de vooraanstaande kapitalistische landen in te halen en voorbij te streven.

11) mensen, die bazelen over de noodzakelijkheid van de *vermindering* van het ontwikkelingstempo onzer industrie, vijanden van het socialisme, agenten van onze klasse vijanden zijn. (*Applaus*).

4. DE LANDBOUW EN HET GRAANVRAAGSTUK.

Ik heb hierboven over de toestand van de landbouw als geheel gesproken, de bosbouw, de visserij enz. daarbij inbegrepen, zonder de landbouw in de voornaamste takken onder te verdelen. Nemen wij uit de landbouw als geheel zijn voornaamste takken, bijvoor- 532

beeld de graanbouw, de veeteelt, de technische kultures, dan tekent zich de stand van zaken naar de gegevens van de Gosplan en de N. K.¹. Zjem der U.S.S.R.^x) als volgt af:

f) Stelt men het [^]raat-oppervlak van de [^]raankultures in 1913 op 100, dan krijgen wij het volgende beeld van de dynamiek van het zaai-oppervlak volgens de jaren: 1926/27 — 96,9 %; 1927/28 — 94,7 %; 1928/29 — 98,2 % en in het lopende jaar 1929/30 — naar alle gegevens te oordelen — 105,1 % van het peil van voor de oorlog.

Het feit van de achteruitgang van het zaai-oppervlak voor de graankultures in het jaar 1927/28 trekt de aandacht.

Deze achteruitgang is niet, volgens de domme bewering van weetnieten uit het kamp van de rechtse opportunisten, door een degradatie van de landbouw te verklaren, maar door het te gronde gaan van wintergraan in de omvang van 7,700.000 H.A. (20 % van het totale oppervlak van wintergraan in de Sowjet-Unie).

Stelt men verder de órz/to-graanproduktie in het jaar 1913 op 100, dan verkrijgen wij het volgende beeld: 1927 — 91,9 %; 1928 — 90,8 % ; 1929 — 94,4 % en in het jaar 1930 — naar alle gegevens te oordelen — 110 % van het peil van vóór de oorlog.

Ook hier trekt de achteruitgang van de bruto-graanproduktie in het jaar 1928 de aandacht. Deze is te verklaren door het te gronde gaan van het wintergraan in de Oekraïne en in de Noord- Kaukasus.

Wat het *voor de markt bestemde* deel van de brutoproduktie der verschillende graansoorten (de afzet buiten het dorp) betreft, is het beeld nog leerzamer. Stelt men het voor de markt bestemde deel van de graanproduktie voor 1913 op 100, dan blijkt het, dat wij hiervan in 1927 37 % hadden, in 1928 36,8 %, in 1929 58 % en in het lopende jaar 1930, naar alle gegevens te oordelen, zullen wij niet minder dan 73 % van het peil van vóór de oorlog bereiken.

Hier volgt dus uit, dat wij wat het zaai-oppervlak en de brutoproduktie van granen betreft, de vooroorlogsnorm eerst in het lopende jaar 1930 hebben bereikt en een weinig overschreden. Er

i) Gosplan — Staatsplankommissie; N. K. Zjem — Volkskommissariaat van landbouw. — *vert.*

volgt voorts uit, dat wat betreft het deel van het graan dat voor de *markt* bestemd is, wij het peil van vóór de oorlog nog lang niet hebben bereikt en dat wij er in dit jaar nog een procent of 25 onder zullen blijven.

Hierin ligt de kern van onze graanmoeilijkheden, die zich in het jaar 1928 bijzonder hebben verscherpt.

Hierin ligt ook de kern van het graanprobleem.

g) Ongeveer hetzelfde beeld ontrolt zich voor ons op het gebied van de *veeteelt*, een beeld echter, dat nog onrustbarender trekken toont.

Stellen wij het totaal voor alle soorten van vee voor het jaar 1916 op 100, dan verkrijgen wij het volgende beeld volgens de jaren. In 1927 waren er paarden 88,9 %, rundvee 114,3 %, schapen en geiten 119,3 %, varkens 111,3 %; in 1928 paarden 94,6 %, rundvee 118,5 %, schapen en geiten 126 %, varkens 126,1 in 1929 paarden 96,9 %, rundvee 115,6 %, schapen en geiten 127,8 % varkens 103 %; in 1930 paarden 88,6 %, rundvee 89,1 %, schaper en geiten 87,1 %, varkens 60,8 %, vergeleken bij de stand van 1916.

Zoals gij ziet, hebben wij, indien wij de cijfers van het laatste jaar in aanmerking nemen, duidelijke tekenen van een beginnende inkrimping van de veeteelt.

Een nog minder bevredigend beeld verkrijgen wij van het standpunt van de *voor de markt bestemde* produktie van de veeteelt, in het bijzonder ten aanzien van vlees en vet. Stelt men de bruto- produktie van vlees en vet voor ieder jaar op 100, dan waren daarvan in 1926 33,4 %, in 1927 32,9 %, in 1928, 30,4 % en in 1929 29,2 % voor de markt bestemd.

Wij hebben dus duidelijke tekenen van de onstabieleit en van de economische onbetrouwbaarheid van het kleine en weinig waren voor de markt producerende veebedrijf.

Hier volgt uit, dat wij op het gebied van de veeteelt inplaats van het overschrijden van de norm van 1916 in het laatste jaar duidelijke tekenen hebben van een dalen onder deze norm.

Op het graanvraagstuk, dat wij in hoofdzaak reeds met sukses hebben opgelost, volgt dus voor ons het vleesvraagstuk, welks 534

scherpte zich reeds nu doet gevoelen en dat op zijn oplossing wacht.

h) Een ander beeld toont ons de ontwikkeling van de *technische* kultures, die grondstoffen voor onze industrie leveren. Stelt men het *zaai-oppervlak* voor technische kultures voor 1913 op 100, dan verkrijgen wij met betrekking tot de *katoen NQOC* het jaar 1927 107,1 %, voor 1928 131,4 %, voor 1929 151,4 %; voor 1930 217 % van het peil van vóór de oorlog; met betrekking tot het *vlas* voor 1927 86,6 %, voor 1928 95,7 %, voor 1929 112,9 %, voor 1930 125 % van het peil van vóór de oorlog; met betrekking tot de *suikerbieten* voor 1927 106,6 %, voor 1928 124,2 %, voor 1929

d) %, voor 1930 169 % van het peil van vóór de oorlog; met betrekking tot de *olieplanten* voor het jaar 1927 179,4 %, voor 1928 230,9 %, voor 1929 219,7 %, voor 1930 niet minder dan 260 % van het peil van vóór de oorlog.

Hetzelfde in hoofdzaak gunstige beeld toont ons de *bruto- produktie* der technische kultures. Stelt men de brutoproduktie voor het jaar 1913 op 100, dan bedraagt zij met betrekking tot de *katoen* in 1928 110,5 %, in 1929 119 %, in 1930 zal zij volgens alle gegevens 182,8 % van het peil van vóór de oorlog bedragen; met betrekking tot het *vlas* in 1928 71,6 %, in 1929 81,5 %, in 1930 zal zij volgens alle gegevens 101,3 % van het peil van vóór de oorlog bereiken; met betrekking tot de *suikerbieten* in het jaar 1928 93 %, in 1929 58 %, in 1930 zal de brutoproduktie, volgens alle gegevens, 139,4 % van het peil van vóór de oorlog bereiken; met betrekking tot de *olieplanten* in 1928 161,9 %, in 1929

149,8 %, in het jaar 1930 zullen wij volgens alle gegevens, 220 % van het peil van vóór de oorlog hebben.

Wat de technische kultures betreft, hebben wij dus een gunstiger beeld, indien wij de oogst van de suikerbieten over 1929, die door insekten werd aangetast, niet meerekenen.

Overigens zijn ook hier, op het gebied van de technische kultures, in de toekomst, met het oog op het overheersen van het kleine bedrijf, sterke schommelingen en verschijnselen van onstandvastigheid mogelijk en waarschijnlijk; naar het voorbeeld van die schommelingen en onstandvastigheden, die zich in deze cijfers ten aanzien van de kultures van vlas en olieplanten demon

streren, die het minst van al door de kolchozen en sowchozen worden beïnvloed.

Wij staan dus voor de volgende landbouwproblemen:

1. Het probleem van het verstevigen van de toestand der technische kultures, door aan de betreffende distrikten een voldoende hoeveelheid goedkope graanprodukten te verzekeren.

2. Het probleem van het omhoog brengen van de veeteelt en de oplossing van het vleesvraagstuk door aan de betreffende distrikten een voldoende hoeveelheid van goedkope graanprodukten en veevoeder te verzekeren.

3. Het probleem van de definitieve oplossing van het vraagstuk van het graanbedrijf als het hoofdvraagstuk van de landbouw op het gegeven ogenblik.

Hieruit volgt, dat het graanprobleem de hoofdschakel is in het systeem van de landbouw en de sleutel ter oplossing van alle andere landbouwproblemen is.

Hieruit volgt, dat het oplossen van het graanprobleem de eerste taak is te midden van de andere problemen van de landbouw.

Maar het graanprobleem op te lossen en daarmee de landbouw op de weg van een wezenlijke opbloei te leiden, dat betekent de achterlijkheid van de landbouw radikaal te likwideren, hem met tractoren en landbouwmachines uit te rusten, hem met nieuwe kaders van wetenschappelijke arbeiders te verzorgen, de arbeids- produktiviteit te verhogen en de produktie voor de markt te vergroten. Zonder deze voorwaarden valt er van de oplossing van de graankwestie zelfs niet te dromen.

Is het mogelijk al deze voorwaarden op de grondslag van het kleine individuele boerenbedrijf te vervullen? Neen, dat is niet mogelijk. Dat is niet mogelijk, omdat het kleine boerenbedrijf niet bij machte is de nieuwe techniek te aanvaarden en zich die eigen te maken, het is niet bij machte de arbeidsproduktiviteit in voldoende mate te verhogen, niet bij machte in voldoende mate de marktproduktie van de landbouw te vergroten. Er blijft slechts één weg, de weg van het *vergroten* van het landbouwbedrijf, van het vormen van grote, met de moderne techniek uitgeruste bedrijven. Maar het Sowjet-land kan de weg van het organiseren van grote

kapitalistische bedrijven niet betreden. Het kan en moet alleen ingaan op het organiseren van grote, met moderne techniek uitgeruste bedrijven van een *socialistisch* type. En zulke bedrijven zijn bij ons de *sozvochozen* en *kolchozen*.

Vandaar de taak van het oprichten van sowchozen en van het verenigen van de kleine boerenbedrijven tot grote kollektieve bedrijven als de *enige* weg ter oplossing van het probleem van de landbouw in het algemeen en van het graanprobleem in het bijzonder.

Deze weg heeft de partij in haar dagelijkse praktisch werk na het XVde Partijkongres ook betreden, vooral na het aan het licht treden van de ernstige graanmoeilijkheden in het begin van 1928.

Er moet worden opgemerkt, dat onze partij dit fundamentele probleem als praktische taak reeds op haar XVde Kongres op de agenda stelde, toen er bij ons nog geen ernstige graanmoeilijkheden bestonden. In de bekende resolutie van het XVde Partijkongres : „Over de arbeid op het platteland” is het duidelijk gezegd:

„In de tegenwoordige periode moet de taak van het verenigen en herscheppen van de kleine individuele boerenbedrijven tot grote kollektieven als de *hoofdt*taak van de partij op het platteland worden gesteld”.

Het zal misschien niet overbodig zijn, ook het betreffende gedeelte uit het verslag van het Centraal-Komitee op het XVde Partijkongres te citeren, waar even scherp en duidelijk het vraagstuk van de likwidatie van de achterlijkheid van de landbouw volgens het beginsel van de kollektivisatie wordt gesteld.

Ziehier, wat daar werd gezegd:

„Waar is nu de uitweg? De uitweg ligt in de overgang van de kleine en versplinterde boerenbedrijven naar grote en verenigde bedrijven op basis van de gemeenschappelijke grondbewerking, in de overgang naar de kollektieve bewerking van de grond op de basis van een nieuwe hogere techniek. De uitweg ligt hierin om de kleine en kleinste boerenbedrijven geleidelijk, maar vastberaden, *niet door druk uit te oefenen, maar door voorbeeld en overtuiging* te verenigen tot grote bedrijven op de basis van de maatschappelijke, genootschappelijke, kollektieve bewerking van de grond onder toepassing van landbouwmachines en tractoren, onder toepassing van wetenschappelijke methoden tot intensivering van de akkerbouw. *Een andere uitweg is er niet*”.

5. DE WENDING VAN DE BOEREN NAAR HET SOCIALISME EN HET ONTWIKKELINGSTEMPO VAN DE OPBOUW DER SOWCHOZEN EN KOLCHOZEN.

De wending van de boeren naar de kollektivisatie trad niet plotseling op. Deze wending kon ook niet plotseling optreden. Weliswaar werd de leuze van de kollektivisatie reeds op het XVde Partijkongres door de partij geproklameerd. Maar voor de wending van de boeren naar het socialisme op massale schaal is het proklameren van een leuze nog niet voldoende. Voor deze wending wordt minstens nog één omstandigheid vereist, en wel dat de boerenmassa's zelf zich van de juistheid van de geproklameerde leuze overtuigen en haar tot hun eigen leuze maken. Daarom werd deze wending geleidelijk voorbereid. Zij werd voorbereid door de gehele ontwikkelingsgang van onze industrie en in de eerste plaats door de ontwikkeling van de industrie, die machines en tractoren voor de landbouw vervaardigd. Zij werd voorbereid door de politiek van de besliste strijd tegen de koelakken en door het verloop van onze graaninzamelingen in hun nieuwe vormen in 1928 en 1929, die het koelakkenbedrijf onder de kontrôle van de massa's der arme- en middelboeren stelden. Deze wending werd voorbereid door de ontwikkeling van de landbouwkoöperatie, die den individuen boer kollektief leerde te werken. Zij werd voorbereid door het net van de kolchozen, waaraan de boer het voordeel van de kollektieve vormen van bedrijf boven het individuele bedrijf toetste. Zij werd tenslotte voorbereid door het net van de sowchozen, die over de gehele Sowjet-Unie verbreid zijn en met een nieuwe techniek zijn uitgerust en die den boer de mogelijkheid gaven, zich van de kracht en de voordelen van de nieuwe techniek te overtuigen. Het zou verkeerd zijn om in onze sowchozen alleen maar leveranciers van graan te zien. In werkelijkheid waren de sowchozen met hun nieuwe techniek, met de hulp die zij de boeren in de omtrek verlenen, met hun ongekende bedrijfsomvang, die leidende kracht, welke de wending van de boerenmassa's vergemakkelijkte en hen op de weg van de kollektivisatie bracht.

Dat is de grondslag, waarop de massale kollektivisatie-beweging van de miljoenen arme- en middelboeren is ontstaan, die in de tweede helft van 1929 begon en die de periode van de grote ommekeer in het leven van ons land opende.

Welke maatregelen trof het Centraal-Komitee om deze beweging in volle wapenrusting tegemoet te treden en zich aan de spits daarvan te stellen ?

De maatregelen van het C.K. gaan langs drie lijnen; het organiseren en financieren van de sowchozen, het organiseren en financieren van de kolchozen en tenslotte het organiseren van de bouw van tractoren en landbouwmachines en de verzorging van het dorp daarmee door bemiddeling van machine- en tractorenstations, tractorenkolonnes enz.

a) Reeds in April 1928 vatte het Politieke Bureau van het C.K. het besluit betreffende het organiseren van *nieuwe sowchozen* voor de volgende 3—4 jaar, berekenende, dat deze sowchozen aan het einde van deze termijn minstens 100 miljoen poed graan voor de markt zouden kunnen leveren. Dit besluit werd later door het plenum van het C.K. bekrachtigd. De Graantrust werd georganiseerd, die de opdracht verkreeg, dit besluit te verwezenlijken. Hand in hand daarmee werd het besluit genomen over de versterking van de *oude sozvochozen* en de uitbreiding van hun zaai-oppervlak. Het Sowchoscentrum werd georganiseerd, dat de opdracht verkreeg, dit besluit te verwezenlijken.

Men mag niet onopgemerkt laten, dat deze besluiten door het opportunistische deel van onze partij heftig werden aangevallen. Er werd over gesproken, dat het geld, dat in de sowchozen werd gestoken, „weggesmeten” geld zou zijn. Er was ook kritiek van de kant van de mannen der „wetenschap”, die door de opportunistische elementen van de partij werd ondersteund, over de onmogelijkheid en zinloosheid van het organiseren van grote sowchozen. Het C.K. heeft evenwel zijn lijn vastgesteld en tot het einde toe doorgezet, ondanks alles.

In het jaar 1927/28 werd voor het financieren van sowchozen (afgezien van de kredieten op korte termijn) 65.7 miljoen roebel beschikbaar gesteld. In 1928/29 was dit bedrag 185,8 miljoen

roebel. Ten slotte is er in het lopende jaar 856,2 miljoen roebel beschikbaar gesteld. Aan de sowchozen werden in de loop van de verslagperiode 18.000 tractoren met 350.000 p.k. ter beschikking gesteld.

Welke resultaten hadden deze maatregelen ?

Het xram-oppervlak van de *Graantrust* besloeg in het jaar 1928/29 150.000 H.A., in 1929/30 1.060.000 H.A., in 1930/31 zal het 4.500.000 HA beslaan, in 1931/32 — 9.000.000 H.A. en in het jaar 1932/33 d.w.z. aan het einde van het vijfjarenplan 14 miljoen H.A. Het zaai-oppervlak van het *Sozuchoscentrum* besloeg in 1928/29 430.000 H.A., in 1929/30 860.000 H.A., in 1930/31 zal het 1.800.000 H.A. beslaan, in het jaar 1931/32 2 miljoen H.A. en in 1932/33 2.500.000 H.A. Het zaai-oppervlak van de „*Vereniging van sowchozen van de Oekrdine*” besloeg in 1928/29 170.000 H.A., in 1929/30 280.000 H.A., in 1930/331 zal het 500.000 H.A. en in 1932/33 720.000 H.A. beslaan. Het zaai-oppervlak (voor graan) van de *Vereniging van de Sozvochozen voor suikerbieten* bedroeg 1928/29 780.000 H.A., in 1929/30 820.000 H.A., in 1930/31 zal het 860.000 H.A., in 1931/32 980.000 H.A. en in 1932/33 999.000 H.A. beslaan. Dit betekent ten eerste, dat alleen al de Graantrust aan het einde van het vijfjarenplan *een even groot* zaai-oppervlak voor graan zal hebben als thans geheel Argentinië bezit (*Applaus*).

Dat betekent ten tweede, dat alle sowchozen bij elkaar genomen aan het einde van het vijfjarenplan 1 miljoen H.A. *meer* aan zaai- oppervlak voor graan zullen hebben dan thans geheel Canada bezit. (*Applaus*).

Wat de *brutoproduktie* van de sowchozen en hun produktie van graan voor de markt betreft, — verkrijgen wij het volgende beeld in de loop van de jaren: in het jaar 1927/28 hadden wij van alle sowchozen een brutoproduktie van 9,5 miljoen centenaar, waarvan 6,1 miljoen centenaar voor de markt; in het jaar 1928/29, 12,8 miljoen centenaar, waarvan 7,9 miljoen voor de markt; in het jaar 1929/30 zullen er volgens alle gegevens 28,2 miljoen centenaar zijn, waarvan 18 miljoen centenaar (108 miljoen poed) graan, voor de markt; in 1930/31 zullen wij 71,7 miljoen cen-

tenaar verkrijgen, waarvan 61 miljoen centenaar graan voor de markt (370 miljoen poed) enz. enz.

Dft zijn de verkregen en de te verwachten resultaten van de politiek van onze partij met betrekking tot de sowchozen.

Volgens het besluit van het Politieke Bureau van het C.K. van April 1928 over het organiseren van nieuwe sowchozen moesten wij in het jaar 1931/32 van de nieuwe sowchozen minstens 100 miljoen poed graan voor de markt verkrijgen. In werkelijkheid komt het evenwel zo uit, dat wij reeds in het jaar 1931/32 alleen al van de nieuwe sowchozen meer dan 200 miljoen poed zullen verkrijgen. Het komt zo uit, dat het program met 100 procent wordt overtroffen.

Hieruit volgt, dat de mensen, die zich over het besluit van het Politieke Bureau vrolijk hebben gemaakt, zich zelf lelijk bespottelijk hebben gemaakt. Volgens het vijfjarenplan, dat door het Sowjet-Kongres werd bekrachtigd, moesten wij aan het einde van de vijf jaar voor de sowchozen van alle systemen 5 miljoen H.A. zaai-oppervlak hebben. In werkelijkheid hebben wij reeds in dit jaar voor de sowchozen een zaai-oppervlak van 3.8 miljoen H-A. en in het volgende jaar, d.w.z. in het derde jaar van het vijfjarenlan, zullen wij 8 miljoen H.A. zaai-oppervlak hebben.

Dit betekent, dat wij het program van het vijfjarenplan op het gebied van de opbouw der sowchozen in drie jaar vervullen en overtreffen.

Volgens het vijfjarenplan moesten wij aan het einde van de vijf jaar van de sowchozen een brutograanproduktie van 54,3 miljoen centenaar verkrijgen. In werkelijkheid hadden wij reeds in dit jaar in de sowchozen een brutograanproduktie van 28,2 miljoen centenaar en volgend jaar zullen wij 71,7 miljoen centenaar hebben.

Dit betekent, dat wij wat betreft de brutograanproduktie het vijfjarenplan in drie jaar zullen vervullen en overtreffen.

H.et vijf jarenplan in drie jaren!

Laten thans de burgerlijke skribenten en hun opportunistische napraters maar beweren, dat het niet mogelijk is, het vijfjarenplan

van de opbouw der sowchozen in drie jaar te vervullen en meer dan te vervullen.

b) Wat de opbouw der *kolchozen* betreft, hebben wij een nog gunstiger beeld. Reeds in Juli 1928 werd door het plenum van het C.K. het volgende besluit over de opbouw der kolchozen genomen:

„Standvastig de door het XVde Partijkongres vastgestelde taak uit te voeren tot „het verenigen en herscheppen van de kleine, individuele boerenbedrijven tot grote kollektieven" als *vrijwillige vereni- gingen*, die opgebouwd zijn op de grondslag van de nieuwe technieken een hogere vorm van graanbedrijf vertegenwoordigen, zowel ten aanzien van de socialistische reconstructie van de landbouw, als van het verzekeren van een radicale verhoging van zijn produktiviteit en var. de produktie voor de markt" (zie de resolutie van het Juliplenum van het C. K. „Over de politiek van de graaninzamelingen in verband met de algemene economische toestand" 1928).

Later verkreeg dit besluit zijn bekrachtiging in de resoluties van de XVIde Partijkonferentie en in de speciale resolutie van het Novemberplenum van het C.K. in het jaar 1929 over de kolchos- beweging.

In de tweede helft van 1929, toen er een radicale wending van de boeren naar de kolchozen viel op te merken, en toen de middel- boeien in massa tot de kolchozen toetraden, vatte het Politieke Bureau van het C.K. op 5 Januari 1930 het speciale besluit: „Over het tempo van de kollektivisatie en de maatregelen van de staat ter ondersteuning van de opbouw der kolchozen”.

Deze resolutie van het C.K.:

1) stelde *de massale wending van de boeren* naar de kant van de kolchozen vast en de mogelijkheid om het vijfjarenplan voor de opbouw der kolchozen in de lente van het jaar 1930 meer dan te vervullen.

2) stelde vast, dat voldaan was aan de materiële voorwaarden, noodzakelijk om de *produktie der koelakken door de produktie der kolchozen te vervangen* en in verband hiermee de noodzakelijkheid van de overgang van de politiek van het beperken naar de politiek van het likwideren van de koelakken als klasse.

3) opende het perspectief, dat reeds in den lente van het jaar 542

1930 het op grondslag van het gemeenschaps-principe bewerkte zaai-oppervlak de 30 miljoen H.A. aanzienlijk zal overtreffen.

4) verdeelde de Sowjet-Unie in drie groepen van distrikten en stelde voor ieder daarvan oriënteringstermijnen vast voor het in hoofdzaak voltooien van de kollektivisatie.

5) herzag de methoden van de grondregeling en de vormen van het financieren van de landbouw ten gunste van de kolchozen en stelde voor het jaar 1929/30 voor de kolchozen een krediet van niet minder dan 500 miljoen roebel vast.

6) stelde als hoofdschakel van het kolchossysteem op het gegeven ogenblik de artclvorm der kollektivisatie vast.

7) wees de opportunistische elementen in de partij terug, die de kollektivisatie wegens het te kort aan machines en tractoren trachtten te remmen.

8) waarschuwde tenslotte de partijfunktionarissen voor mogelijke fouten bij de kollektivisatie en voor het gevaar van het dekreten van de opbouw der kolchozen van bovenaf, een gevaar, dat de bedreiging doet ontstaan, dat de werkelijke en massale kolchos-beweging door een spel met de kollektivisatie zou worden vervangen.

Er moet worden opgemerkt, dat dit besluit van het C. K. door de opportunistische elementen in onze partij meer dan onvriendelijk werd opgenomen. Er werd over gepraat en gefluisterd, dat het C. K. tot fantaseren was vervallen, dat het het volksvermogen aan „niet-bestaande” kolchozen „verspilde”. De rechtse elementen wreven zich in de handen, verheugden zich al bij voorbaat over de „vaststaande” mislukking. Het C. K. volgde evenwel zijn lijn vastberaden voort en volgde deze tegen alles in tot het einde toe, ondanks alles, ondanks het kleinburgerlijke gespot van de rechtsen, ondanks de fouten van de „linksen” en het feit dat zij het hoofd verloren.

In het jaar 1927/28 werd er voor het financieren der kolchozen 76 miljoen roebel toegewezen, in 1928/29 170 miljoen roebel, tenslotte in het lopende jaar 473 miljoen roebel. Bovendien werden er 65 miljoen roebel aan het kollektivisatiefonds toegewezen. Er werden voordelen voor de kolchozen vastgesteld, die de finan-

ciële middelen der kolchozen met 200 miljoen roebel vergrootten. De kolchozen werden voorzien van de bedrijfsinventaris der onteigende koelakken, welke waarde meer dan 400 miljoen roebel bedraagt. Er werden niet minder dan 30.000 tractoren met een totale capaciteit van meer dan 400.000 p.k. voor het bewerken der kolchosaakkers ter beschikking gesteld, afgezien van de 7000 tractoren van de Traktorencentrale, die de kolchozen bedient en afgezien van de hulp, die aan de kolchozen door de tractoren van het sowchozensysteem wordt verleend. Er werden dit jaar aan de kolchozen voorschotten aan zaad en ondersteuning in zaad ter hoogte van 10 miljoen centenaar graan (61 miljoen poed) gegeven. Tenslotte werd er aan de kolchozen een rechtstreekse organisatorische ondersteuning verleend door het oprichten van machine- en paardenbasissen, wier aantal de 7000 overtreft en die niet minder dan 1.300.000 paarden gebruiken.

Wat zijn de resultaten van deze maatregelen?

Het zaai-oppervlak der kolchozen bedroeg in 1927 0,8 miljoen H.A., in 1928 1,4 miljoen H.A., in 1929 4,3 miljoen H.A., in 1930 niet minder dan 36 miljoen H.A., zomer en winterakkers bijeengenomen.

Dit betekent ten eerste, dat in de loop van drie jaar het zaai-oppervlak der kolchozen met meer dan het veertigvoudige is toegenomen (*Applaus*).

Dit betekent ten tweede, dat onze kolchozen nu een *even groot* zaai-oppervlak bezitten als Frankrijk en Italië bijeengenomen (*Applaus*).

Wat de trnfo-graanproductie en de productie *voor de markt* betreft, hebben wij het volgende beeld: In het jaar 1927 verkregen Wij van de kolchozen 4,9 miljoen centenaar graan, waarvan 2 miljoen centenaar voor de markt; in 1928 8,4 miljoen centenaar, waarvan 3,6 miljoen centenaar voor de markt; in 1929 29,1 miljoen centenaar, waarvan 12,7 miljoen centenaar voor de markt; in 1930 zullen wij, naar alle gegevens, 256 miljoen centenaar (1550 miljoen poed) verkrijgen, waarvan niet minder dan 82 miljoen centenaar graan voor de markt (meer dan 500 miljoen poed).

Het moet worden erkend, dat geen enkele tak van onze industrie, 544

die zich in het algemeen in een tamelijk snel tempo ontwikkelt, zulk een ongekend tempo heeft getoond als de kolchos-opbouw.

Wat zeggen deze cijfers?

Zij zeggen in de eerste plaats, dat de brutoproduktie van graan in de kolchozen in drie jaar met meer dan het vijftigvoudige is gestegen en de produktie van graan voor de markt met meer dan het veertigvoudige.

Zij zeggen ten tweede, dat wij dit jaar de mogelijkheid hebben om *meer dan de helft* der gehele produktie van graan voor de markt in het land, van de kolchozen te verkrijgen.

Zij zeggen ten derde, dat het lot van de landbouw en van zijn hoofdproblemen van nu af aan niet door de individuele bedrijven, maar door de kolchozen en sowchozen wordt beslist.

Zij zeggen ten vierde, dat het proces van de likwidatie van de koelakken als klasse bij ons met volle kracht voorwaarts schrijdt.

Zij zeggen tenslotte, dat er, op het land reeds zulke economische verschuivingen plaats hebben gehad, dat zij ons volledig het recht geven te zeggen, dat wij er in geslaagd zijn om het dorp een nieuwe weg, de weg van de kollektivisatie te doen inslaan en dat wij daarmee de succesvolle opbouw van het socialisme niet alleen in de stad, maar ook op het platteland hebben verzekerd.

In zijn besluit van 5 Januari 1930 heeft het Politiek Bureau van het C. K. voor het voorjaar van 1930 het program van het zaai- oppervlak der kolchozen, dat volgens maatschappelijke beginselen wordt bewerkt, op 30 miljoen H.A. bepaald. In werkelijkheid hebben wij evenwel 36 miljoen H.A. Het resultaat was, dat het program van het C. K. werd overtroffen.

Er volgt uit dat de mensen, die zich over het besluit van het C. K. vrolijk hebben gemaakt, zich zelf lelijk bespottelijk hebben gemaakt. Nóch de kleinburgerlijke anarchie, nóch de fouten in de kolchosbeweging hebben de opportunistische praatjesmakers in onze partij geholpen.

Volgens het vijfjarenplan moesten wij aan het einde van de vijf jaar, wat de kolchozen betreft, 20,6 miljoen H.A. zaaioppervlak hebben. In werkelijkheid hebben wij reeds in dit jaar 36 miljoen H.A.

Dit betekent, dat wij het vijfjarenplan van de kolchosopbouw in twee jaar meer dan 1| maal hebben overtroffen (*Applaus*).

Volgens het vijfjarenplan moesten wij aan het einde van de vijf jaar, wat de kolchozen betreft, een brutoproduktie van graan van 190,5 miljoen centenaar hebben. In werkelijkheid zullen wij in de kolchozen reeds in dit jaar een brutoproduktie van graan van 256 miljoen centenaar bereiken.

Dit betekent, dat wij het vijfjarenplan voor de graanproduktie der kolchozen in twee jaar reeds met meer dan 30 % overtreffen (*Applaus*).

Het vijfjarenplan in twee jaar! (Applaus).

Laten thans de opportunistische praatjesmakers maar beweren, dat het niet mogelijk is, het vijfjarenplan van de kolchosopbouw in twee jaren te vervullen en te overtreffen.

6. DE VERBETERING VAN DE MATERIËLE EN DE KULTURELE TOESTAND VAN DE ARBEIDERS EN DE BOEREN.

Het blijkt dus, dat de voortschrijdende groei van de vermaatschappelijkte sektor, zowel in de industrie, als in de landbouw een feit is, dat aan generlei twijfel onderhevig is.

Wat kan dit betekenen voor de materiële toestand der werkers?

Dit betekent, dat juist daardoor de grondslagen werden gelegd voor een radikale verbetering van de materiële en kulturele toestand van de arbeiders en de boeren.

Waarom, op welke wijze?

Ten eerste, omdat de groei van de vermaatschappelijkte sektor al dadelijk het afnemen van de uitbuiterselenen in de stad en op het platteland betekent, de vermindering van hun soortelijk gewicht in de volkshuishouding. En dit betekent, dat het aandeel van de arbeiders en de boeren in het volksinkomen ten koste van het aandeel van de uitbuitersklassen onvermijdelijk moet toenemen.

Omdat ten tweede, bij de groei van de vermaatschappelijkte sektor het deel van het volksinkomen, dat tot nu toe aan het onderhoud van de uitbuitersklassen en hun aanhang ten deel viel, van nu af in de produktie zelf moet blijven en wel voor de uitbreiding 546

Van de produktie, voor de bouw van nieuwe fabrieken en bedrijven, voor de verbetering van de levenswijze van de werkers. En dit betekent, dat het aantal en de kracht van de arbeidersklasse moeten toenemen, en de werkloosheid moet afnemen en wegslinken.

Omdat ten slotte de groei van de vermaatschappelijkte sektor, aangezien deze tot de verbetering van de materiële toestand van de arbeidersklasse leidt, een stijgende toeneming van de afzetmogelijkheid op de binnenlandse markt betekent, de toeneming van de vraag naar industrieproducten van de kant der arbeiders en boeren. En dit betekent, dat de groei van de binnenlandse markt de groei van de industrie zal inhalen en haar tot een ononderbroken uitbreiding voorwaarts zal drijven.

Al deze en soortgelijke omstandigheden voeren tot de ononderbroken verbetering van de materiële en de kulturele toestand der arbeiders en der boeren.

a) Beginnen wij met het vraagstuk van de *toeneming in aantal* van de arbeidersklasse en de *afnemings* der werkloosheid.

Bedroeg het aantal loonontvangers (zonder de werklozen) in het jaar 1926/27 10.990.000 personen, in 1927/28 was dit 11.456.000, in 1928/29 11.997.000 en in het jaar 1929/30 zal het, naar alle gegevens te oordelen, niet minder dan 13.129.000 bedragen. Van dit aantal verrichtten in het jaar 1926/27 7.069.000 personen handenarbeid (landarbeiders en seizoenarbeiders daarbij inbegrepen), in 1927/28 7.404.000, in 1928/29 7.758.000, in 1929/30 8.533.000 personen. Daarvan arbeiders in de grootindustrie (zonder kantoorpersoneel) in het jaar 1926/27 2.439.000, in 1927/28 2.632.000, in 1928/29 2.858.000 en in het jaar 1929/30 3.029.000. Dit betekent, dat wij het beeld ener konsekwente groei in aantal van de arbeidersklasse voor ons hebben, waarbij, terwijl het groeipercentage van de personen, die loonarbeid verrichten, in drie jaar 19,5 % bedraagt, het groeipercentage van de personen, die handenarbeid verrichten 20,7 % en het groei-percentage van de industriearbeiders 24,2 % belooft.

Gaan wij nu over tot de kwestie van de *werkloosheid*. Men moet zeggen, dat op dit gebied zowel bij het Volksskommissariaat voor Arbeid als bij de Centrale Raad der Vakbonden grote onklarheid

heerst. Enerzijds blijkt uit de gegevens van deze instellingen, dat wij ongeveer 1 miljoen werklozen hebben, van wie de personen met een minimum aan geschooldheid slechts 14,33 % uitmaken en van wie ongeveer 73 % personen uit de zogenaamde vrije beroepen en ongeschoolden zijn. Van deze laatsten wordt de overgrote meerderheid door vrouwen en jeugdige personen gevormd, die met de industrie- productie nooit iets te maken hebben gehad. Anderzijds doet zich volgens dezelfde gegevens een verschrikkelijke honger aan geschoolde arbeidskrachten voor, de arbeidsbeurzen kunnen ongeveer 80 % van de aanvragen van arbeidskrachten onzer bedrijven niet bevredigen en wij zijn derhalve gedwongen, zo snel mogelijk, letterlijk tussen de bedrijven door, volkomen ongeschoolde mensen opnieuw te onderrichten en hen tot geschoolde arbeiders op te leiden, teneinde tenminste aan de minimale eisen van onze bedrijven te kunnen voldoen. Tracht maar eens, uit deze verwarring wijs te worden! Het is in ieder geval duidelijk, dat deze werklozen geen *reserve* — en nog minder een *bestendig* leger van werklozen van onze industrie uitmaken. Immers, zelfs uit de gegevens van het Volkskommissariaat voor Arbeid blijkt, dat in de laatste tijd het aantal werklozen, vergeleken bij dat van het vorige jaar, met meer dan 700.000 is verminderd. Dit betekent een vermindering van het aantal werklozen tot 1 Mei van dit jaar met meer dan 42 %.

Hier hebt gij nog een resultaat van de groei van de socialistische sektor van onze volkshuishouding.

b) Een nog indrukwekkender resultaat verkrijgt men, wanneer men de industrie beschouwt van het gezichtspunt van de verdeling van het volksinkomen naar de klassen. Het vraagstuk van de verdeling van het volksinkomen naar de klassen is voor de materiële en de kulturele toestand van de arbeiders en de boeren van fundamenteel belang. Niet voor niets trachten de burgerlijke ekonomen van Duitsland, Engeland, de Verenigde Staten, dit vraagstuk in het belang van de bourgeoisie te verwarren, als zij daarover nu en dan hun „volkomen objektieve” onderzoeken publiceren. Volgens de gegevens van het Duitse Algemene Bureau der Statistiek bedroeg het aandeel van het arbeidsloon in het volks- 548 _____,

inkomen van Duitsland in 1929 70 % en het aandeel van de bourgeoisie 30 %.

Volgens de gegevens van de Federale Handels-Kommissie en het Nationale Bureau voor Economisch Onderzoek bedroeg het aandeel der arbeiders in het volksinkomen van de Verenigde Staten in 1923 meer dan 54 % en het aandeel van de kapitalisten ruim 45 %. Tenslotte bedroeg volgens de gegevens van de ekonomen Bowley en Stamp het aandeel van de arbeidersklasse in het volksinkomen van Engeland in 1924 iets minder dan 50 % en het aandeel der kapitalisten iets meer dan 50 % van het volksinkomen van Engeland.

Het is duidelijk, dat men het resultaat van deze onderzoeken niet op goed geloof kan aannemen. Men kan dit niet, omdat er bij deze onderzoeken behalve zonden van zuiver economische aard, nog andere zonden worden begaan, die ten doel hebben, ten dele het inkomen van de kapitalisten te verbergen en minder te doen schijnen, ten dele de inkomsten van de arbeidersklasse op te blazen en te vergroten, door beambten die geweldige salarissen ontvangen tot de arbeiders te rekenen. Ik spreek er nog niet eens over, dat men bij deze onderzoeken dikwijls de inkomsten van de farmers en in het algemeen van de plattelands-kapitalisten niet meerekent.

Kameraad Varga heeft deze gegevens aan een kritische analyse onderworpen. En zie hier welk resultaat hij verkreeg. Het blijkt, dat het aandeel van de arbeiders en de overige werkers van stad en land, die geen vreemde arbeid uitbuiten, in Duitsland 55 procent van het volksinkomen bedraagt, in de Verenigde Staten 54 procent, in Engeland 45 procent en het aandeel van de kapitalisten in Duitsland 45 procent, in de Verenigde Staten 46 procent, in Engeland 55 procent.

Zo staat de kwestie in de grootste kapitalistische landen.

Maar hoe staat het in de Sowjet-Unie?

Hier hebt ge de gegevens van de Staatsplankommissie. Het blijkt dat:

a) Het aandeel van de *arbeiders en de werkende boeren, die geen vreemde arbeid uitbuiten*, bij ons in 1927/28 75,2 % van het totale volksinkomen bedroeg (daarbij het aandeel van de stedelijke-

en de landarbeiders 33,3 %), in 1928/29 76,5 % (daarbij het aandeel van de stedelijke- en de landarbeiders 33,2 %); in 1929/30 77,1 % (daarbij het aandeel van de stedelijke- en de landarbeiders 33,5 %).

b) Het aandeel van de *koelakken* en van de *stedelijke kapitalisten* bedroeg in 1927/28 8,1 %, in 1928/29 6,5 % in 1929/30 1,8 %.

c) Het aandeel der *handwerkers*, wier meerderheid een werkend element vormt, bedroeg in 1927/28 6,5 %, in 1928/29 5,4 %, 1929/30 4,4 %.

d) Het aandeel van de *staatssektor*, welke inkomsten, inkomsten van de arbeidersklasse en in het algemeen van de werkende massa's zijn, bedroeg in 1927/28 8,4 %, in 1928/29 10 %, in 1929/30 15,2 %.

e) Tenslotte bedroeg het aandeel van de zogenaamde *overige* elementen (hier worden de gepensioneerden bedoeld) in 1927/28 1,8 %, in 1928/29 1,6 %, in 1929/30 1,5 %

Het blijkt dus, dat terwijl in de vooraanstaande kapitalistische landen het aandeel van de uitbuitersklassen in het volksinkomen ongeveer 50 %, maar soms ook meer bedraagt, bij ons in de Sowjet-Unie het aandeel van de uitbuitersklassen niet meer dan 2 % van het volksinkomen bedraagt.

Daardoor wordt dan ook het in het oog springende feit verklaard, dat in de Verenigde Staten in het jaar 1922, zoals zich de Amerikaanse burgerlijke schrijver *Denny* uitdrukt, „één procent van de eigenaars 59 % van de gehele nationale rijkdom in hun handen hadden gekoncentreerd” en in Engeland in het jaar 1920/21, volgens denzelfden *Denny*, „minder dan 2 procent van het aantal eigenaars 64 % van de gehele nationale rijkdom bezaten”. (Zie het boek van *Denny*: „Amerika veroverd Engeland”).

Kunnen dergelijke feiten bij ons, in de U.S.S.R., in het land van de Sowjets, voorkomen? Het is duidelijk, dat dit niet mogelijk is. In de Sowjet-Unie bestaan dergelijke eigenaars” reeds sinds lang niet meer en kunnen ze ook niet bestaan.

Maar wanneer in de Sowjet-Unie in 1929/30 in het geheel 550

slechts ongeveer 2 procent van het volksinkomeh op het aandeel van de uitbuitersklassen valt, waar blijft dan de overige massa van het volksinkomen ?

Het is duidelijk, dat het in handen van de arbeiders en de werkende boeren blijft.

Hier nu ligt de bron van de kracht en de autoriteit van de Sowjet-macht onder de miljoenen van de arbeidersklasse en de boeren.

Hier liggen de grondslagen van de systematische groei van de materiële welstand van de arbeiders en de boeren der Sowjet-Unie.

e) In het licht van deze beslissende feiten worden de systematische verhoging van het reële loon van de arbeiders, de groei van het budget der sociale verzekering van de arbeiders, de versterking van de ondersteuning aan de bedrijven der arme- en mid- delboeren, het vermeerderen van de middelen voor de bouw van arbeiderswoningen, voor het verbeteren van de levenswijze der arbeiders, voor moeder- en kindbescherming en in verband hiermede de voortschrijdende toeneming van de bevolking van de Sowjet-Unie, bij de vermindering van het sterftcijfer, vooral van de kindersterfte, ten volle begrijpelijk.

Het is b.v. bekend, dat het *reële loon* van de arbeiders, wanneer men de sociale verzekering en de bijdrage uit de winst aan het fonds ter verbetering van de levenswijze van de arbeiders in aanmerking neemt, tegenover het peil van vóór de oorlog tot 167 procent is gestegen. Alleen al het budget van de sociale verzekering van de arbeiders is in de laatste drie jaar van 980 miljoen roebel in 1927/28 op 1400 miljoen roebel in 1929/30 gestegen. Voor moeder- en kindbescherming werden in de laatste drie jaar (1927/28 tot 1929/30) 494 miljoen roebel uitgegeven. Voor de opvoeding van de kinderen, die nog niet de schoolgaande leeftijd hebben bereikt (kindertuinen, speelplaatsen enz.) werden in dezelfde periode 204 miljoen roebel uitgegeven. Voor de bouw van arbeiderswoningen 1880 miljoen roebel.

Dit betekent natuurlijk niet, dat reeds al het noodzakelijke voor een ingrijpende verhoging van het reële loon is gedaan, dat het onmogelijk was, het reële loon op een hoger peil te brengen. En wan-

neer dit niet werd gedaan, dan staat daaraan het bureaucratisme van ons verzorgingsapparaat in het algemeen schuldig, het bureaucratisme van de verbruikskoöperaties in de eerste plaats en in het bijzonder. Volgens de gegevens van de Staatsplankommissie omvat de vermaatschappelijkte sektor van de binnenlandse handel in het jaar 1929/30 in de groothandel meer dan 99 % en in de kleinhandel meer dan 89 %. Dit betekent, dat de koöperatie de partikuliere sektor systematisch verslaat en op het gebied van de handel een monopolistisch karakter verkrijgt. Dat is natuurlijk goed. Maar het is slecht, dat dit monopolie in een aantal gevallen schadelijk voor de verbruikers wordt. Het blijkt, dat de koöperatie, ondanks haar bijna monopolistische positie in de handel, er de voorkeur aan geeft de arbeiders meer „voordeel” opleverende waren, die grotere winsten af werpen (galanterie-waren enz.) te leveren en het vermijdt, hun minder „voordeel” opleverende waren, al zijn die ook voor de arbeiders nuttiger, (landbouwprodukten) te leveren. In verband daarmee zijn de arbeiders genoodzaakt ongeveer 25 % van hun behoeften aan landbouwprodukten op de partikuliere markt te kopen, waar zij te hoge prijzen betalen. Ik spreek er nog niet eens over, dat het apparaat van de koöperatie zich voor alles om de balans bekommert, met het oog waarop het te veel tegenstand tegen de verlaging van de prijzen in de kleinhandel biedt, ondanks de kategorische direktieven van de kant der leidende centrale instanties. Er volgt uit, dat de koöperatie in dit geval niet als een socialistische sektor handelt, maar als een eigenaardige sektor, die met een zekere Nepmansgeest is besmet. De vraag rijst, wie zulk een koöperatie nodig heeft en welk nut de arbeiders van haar monopolie hebben, indien zij de taak van het ingrijpend verbeteren van het reële loon van de arbeiders niet vervult?

En wanneer desnietteenstaande het reële loon bij ons toch van jaar tot jaar onafgebroken stijgt, dan betekent dit, dat onze orde, ons systeem van verdeling van het volksinkomen en onze gehele houding met betrekking tot het arbeidsloon van dien aard zijn, dal wij de mogelijkheid hebben, alle mogelijke ongunstige verschijnselen, die van de koöperatie uitgaan, te verlammen en goed te maken.

Voegt men aan deze omstandigheid een reeks andere factoren 552

toe, zoals de toenemende rol van de gemeenschappelijke voeding, het goedkoper worden van de woningen voor de arbeiders, het geweldig aantal stipendia voor arbeiders en arbeiderskinderen, het werk op kultureel gebied enz. dan kan men gerust zeggen, dat de verhoging van het loon der arbeiders een veel groter percentage uitmaakt dan in de statistiek van enige onzer instellingen wordt aangewezen.

Dit alles tezamen plus de overgang van meer dan 830.000 industrie-arbeiders (33,5 %) tot de zevenurendag, plus de overgang van meer dan 1,5 miljoen industrie-arbeiders (63,4 %) naar de vijf-dagenweek, plus het bestaan van een uitgebreid net van rusthuizen, sanatoria en badplaatsen voor de arbeiders, die in de laatste drie jaren meer dan 1.700.000 arbeiders hebben opgenomen — dit alles schept zulke verhoudingen voor het werk en de levenswijze van de arbeidersklasse, dat zij ons de mogelijkheid bieden, een nieuw geslacht van arbeiders op te voeden, die gezond en levenslustig zijn en in staat de macht van het Sowjet-land op de vereiste hoogte te brengen en het met hun leven tegen de aanvallen van de vijanden te verdedigen (*Applaus*).

Wat betreft de hulp aan de boeren, zowel aan de individuele- als aan de gekollektiviseerde boeren, met inbegrip van de hulp aan de dorpsarmoede, deze bedroeg in de laatste drie jaar (1927/28 tot 1929/30) niet minder dan 4 milliard roebel, die langs de weg van kredieten en over het staatsbudget werden toegestaan. Het is bekend, dat er in deze drie jaar niet minder dan 154 miljoen poed graan alleen al als zaad-verschaffing aan de boeren werd gegeven.

Het valt niet te verwonderen, dat de arbeiders en boeren bij ons in het algemeen niet slecht leven, dat het sterftcijfer in vergelijking met vóór de oorlog met 36 % over het geheel en met

42,5 % wat de kindersterfte betreft verminderd is, terwijl *de jaarlijkse aanwas* van de bevolking bij ons meer dan 3 miljoen zielen bedraagt (*Applaus*).

Wat de kulturele situatie van de arbeiders en boeren betreft, ook op dit gebied hebben wij zekere suksessen, die ons evenwel in geen geval kunnen bevredigen, gezien hun geringe betekenis. Indien men de arbeiders-klubs van alle soorten, leeszaalen, biblio

theken en instellingen ter likwidering van het analphabetisme, die dit jaar 10 miljoen mensen omvatten, niet mederekent, tekent zich de toestand van het kulturele en opvoedingswezen als volgt af. De lagere scholen omvatten in het lopende jaar 11.638.CXX) leerlingen, de middelbare scholen 1.945.CXX); de industrieel-technische, transport-, landbouwscholen en bedrijfskursussen voor massale scholing 333.100, de middelbaar-technische scholen en overeenkomstige beroepsscholen 238.700; de hoge scholen en technische hogescholen 190.400. Dit alles schiep de mogelijkheid, het percentage van de mensen, die lezen en schrijven kunnen, op 62,6 % te brengen tegenover de 33 % uit de tijd van vóór de oorlog.

Het voornaamste is nu: over te gaan tot het verplichte lager onderwijs. Ik zeg „het voornaamste”, omdat deze overgang een beslissende stap vooruit op het gebied van de kulturele revolutie zou betekenen. Het is meer dan tijd om hiertoe over te gaan, want wij hebben nu in de overwegende meerderheid van de distrikten van de Sowjet-Unie alles wat noodzakelijk is voor het organiseren van het algemene lager onderwijs. Tot nu toe waren wij genoodzaakt „op alles te sparen, zelfs op de scholen” om „de zware industrie te redden en te herstellen” (Lenin). In de laatste tijd evenwel hebben wij de zware industrie reeds hersteld en stuwen wij haar verder. Dientengevolge is de tijd aangebroken, dat wij de organisatie van het verplichte algemene lager onderwijs ter hand moeten nemen.

Ik ben van mening, dat het Kongres juist zal handelen, indien het in dit opzicht duidelijk en absoluut kategorische besluiten neemt (*Applaus*). ;

7. DE MOEILIKHEDEN VAN DE GROEI, DE KLASSENSTRIJD EN HET OFFENSIEF VAN HET SOCIALISME AAN HET GEHELE FRONT.

Ik heb over onze suksessen bij de ontwikkeling van de volkshuishouding gesproken over de suksessen op het gebied van de industrie, van de landbouw, van de rekonstruktie van de gehele volkshuishouding volgens socialistische beginselen. Ik heb tenslotte

gesproken óver de suksessen bij de verbetering van de materiële toestand der arbeiders en boeren.

Maar het zou onjuist zijn te menen, dat wij deze suksessen „op gemakkelijke en rustige wijze”, bij wijze van spreken, als vanzelf, zonder bijzondere inspanning, zonder bijzondere spanning van onze wil, zonder strijd en zonder schokken hebben verkregen. Zulke veroveringen worden niet vanzelf verkregen. In werkelijkheid hebben wij deze suksessen in een vastberaden strijd tegen de moeilijkheden, in een ernstige en langdurige strijd ter overwinning van de moeilijkheden verkregen.

Over moeilijkheden spreken bij ons allen. Maar niet allen geven zich rekenschap van de aard dezer moeilijkheden. Intussen heeft voor ons het probleem van de moeilijkheden de ernstigste betekenis.

Vandaar de vraag: Wat zijn de kenmerken van onze moeilijkheden, welke vijandelijke krachten verbergen zich daarachter en hoe zullen wij ze te boven komen?

a) Bij het karakteriseren van onze moeilijkheden moet men minstens de volgende omstandigheden in het oog houden.

In de eerste plaats moet men met de omstandigheid rekening houden, dat onze huidige moeilijkheden, moeilijkheden van de *rekonstruktieperiode* zijn. Wat betekent dit? Dit betekent, dat zij op fundamentele wijze verschillen van de moeilijkheden van de *herstelperiode* van onze volkshuishouding. Ging het er in de herstelperiode om de oude fabrieken met volle kracht op gang te brengen en de landbouw op zijn oude grondslag te ondersteunen, thans gaat het er om, zowel de industrie als de landbouw op radikale wijze om te bouwen, te rekonstrueren, door hun technische basis te veranderen en ze met de moderne techniek uit te rusten. Dit betekent, dat wij tot taak hebben de gehele technische basis van de volkshuishouding te rekonstrueren. En dit eist een nieuwe, meer omvangrijke kapitaalbelegging in de volkshuishouding, nieuwe meer ervaren kaders, die in staat zijn, de nieuwe techniek te beheersen en haar vooruit te stuwen.

Ten tweede moet men de omstandigheid in het oog houden, dat de rekonstruktie van de volkshuishouding zich bij ons niet tot de herschepping van haar technische basis beperkt, maar integendeel

tegelijktijd de herschepping van de sociaal-ekonomische verhoudingen vereist. Ik heb hier hoofdzakelijk de landbouw op het oog. In de industrie, die reeds samengevat en gesocialiseerd is, heeft de technische rekonstruktie reeds een in hoofdzaak voorbereide sociaal-ekonomische basis. De taak van de rekonstruktie is voor haar hierin gelegen, het proces van het verdringen van de kapitalistische elementen in de industrie te versnellen. In de landbouw is de zaak niet zo eenvoudig. De rekonstruktie van de technische basis van de landbouw heeft natuurlijk hetzelfde doel op het oog. Maar het eigenaardige van de landbouw; is bij ons hierin gelegen, dat daarin het kleine boerenbedrijf nog steeds het overwicht heeft, dat het kleinbedrijf niet de mogelijkheid heeft om zich de nieuwe techniek eigen te maken, dat met het oog hierop de herschepping van de technische basis van de landbouw zonder de gelijktijdige herschepping van de oude sociaal-ekonomische formatie, zonder de vereniging van de kleine bedrijven tot grote kollektieve bedrijven, onder het uitroeien van de wortels van het kapitalisme in het landbouwbedrijf *niet mogelijk* is. Het valt te begrijpen, dat deze omstandigheden onze moeilijkheden en ons werk ter overwinning daarvan wel moeten kompliceren. Ten derde moet men de omstandigheid in het oog houden, dat ons werk op het gebied van de socialistische rekonstruktie der volkshuishouding, dat de ekonomische banden van het kapitalisme verscheurt en alle krachten van de oude wereld ten onderste boven keert, noodzakelijkerwijze een woeste, vertwijfelde tegenstand van deze krachten moet verwekken. Dit is, zoals bekend, ook het geval. De kwaadaardige sabotage van de bovenste laag van de *burgerlijke intellektuglen* in alle takken van onze industrie, de beestachtige strijd van de *koelakken* tegen de kollektieve bedrijfsvorm in het dorp, het saboteren van de maatregelen van de Sowjet-macht van de kant der *bureaukratische elementen* van het apparaat, die een agentuur van den klassevijand zijn — dat zijn tot nu toe de hoofdvormen van de tegenstand van de afgeleefde klassen in ons land. Het is duidelijk, dat deze omstandigheden niet ter vergemakkelijking van ons werk tot rekonstruktie van de volkshuishouding kunnen dienen.

Ten vierde moet men de omstandigheid in het oog houden, dat de tegenstand van de stervende klassen in ons land niet geïsoleerd van de buitenwereld plaats heeft, maar de ondersteuning geniet van de kapitalistische omgeving. De kapitalistische omgeving is niet eenvoudig een geographisch begrip. De kapitalistische omgeving betekent, dat de Sowjet-Unie door vijandelijke klassenkrachten is omsingeld, die bereid zijn, onze klassevijanden binnen de Sowjet- Unie èn moreel èn materieel èn door een financiële blokkade èn bij gelegenheid, ook door een militaire interventie te ondersteunen. Het is bewezen, dat de sabotage van onze specialisten, de Sowjet- vijandige akties van de koelakken, de brandstichtingen en bomaanslagen in onze bedrijven en op onze bouwwerken van het buitenland uit worden gesubsidieerd en geïnspireerd. De imperialistische wereld heeft er geen belang bij, dat de Sowjet-Unie er boven op komt en de mogelijkheid verkrijgt de vooraanstaande kapitalistische landen in te halen en voorbij te streven. Vandaar haar ondersteuning aan de krachten der oude wereld in de Sowjet-Unie. Het is duidelijk, dat ook deze omstandigheid niet kan dienen ter vergemakkelijking van ons rekonstruktiewerk.

Maar de karakteristiek van onze moeilijkheden zou niet volledig zijn, indien men niet nog een omstandigheid in aanmerking neemt. Het gaat om het bijzondere karakter van onze moeilijkheden. Het gaat er om, dat onze moeilijkheden geen moeilijkheden van *verval*, of moeilijkheden van *stagnatie* zijn, maar moeilijkheden van de *groei*, moeilijkheden van de *opbloei*, moeilijkheden van de *voortgang*. Dit betekent, dat onze moeilijkheden op radikale wijze verschillen van de moeilijkheden van de kapitalistische landen. Wanneer er in de Verenigde Staten over moeilijkheden wordt gesproken, heeft men moeilijkheden van de *achteruitgang* op het oog, omdat Amerika tegenwoordig een crisis doormaakt, d.w.z. een achteruitgang van de economie. Wanneer men in Engeland over moeilijkheden spreekt, dan heeft men de moeilijkheden van de *stilstand* op het oog, omdat Engeland nu reeds sedert enige jaren een stilstand doormaakt, d.w.z. het ophouden van de voortgang. Maar wanneer wij spreken over onze moeilijkheden, dan hebben wij geen achteruitgang en geen stilstand van de ontwikkeling op

het oog, maar de *groei* van onze krachten, de *opbloei* van onze krachten, de *vooruitgang* van onze economie. Met hoeveel punten wij binnen bepaalde termijnen *vooruit* zijn gegaan, hoeveel procent aan produkten wij *meer* hebben geproduceerd, hoeveel *millioen* H.A. wij *meer* hebben bezaaid, hoeveel maanden *eerder* een bedrijf, een fabriek, een spoorweg is gebouwd — zie hier welke vraagstukken men bij ons op het oog heeft, wanneer er over moeilijkheden wordt gesproken. Bijgevolg zijn onze moeilijkheden ter onderscheiding van de moeilijkheden, zeggen wij, van Amerika of Engeland, moeilijkheden van de groei, moeilijkheden van de *vooruitgang*. •

Maar wat betekent dit? Dit betekent, dat onze moeilijkheden van dien aard zijn, *dat zij in zichzelf de mogelijkheid van hun overwinning bevatten*. Dit betekent, dat het kenmerk van onze moeilijkheden hierin is gelegen, dat zij *ons zelf de grondslag voor hun overwinning verschaffen*.

Wat volgt dus uit dit alles?

Hieruit volgt in de eerste plaats, dat onze moeilijkheden geen kleine of toevallige „storingen” zijn, maar moeilijkheden van de klassenstrijd.

Hieruit volgt ten tweede, dat achter onze moeilijkheden zich onze klassevijanden verschuilen, dat deze moeilijkheden gekompliceerd worden door de vertwijfelde tegenstand van de afgeleefde klassen in ons land, door de steun aan deze klassen van buiten, door de aanwezigheid van bureaucratistische elementen in onze eigen instellingen, door het voorhanden zijn van ongeloof en verstarring in enige lagen van onze partij.

Hieruit volgt ten derde, dat het ter overwinning van de moeilijkheden in de eerste plaats nodig is, de aanvallen van de kapitalistische elementen af te slaan, hun tegenstand te onderdrukken en op deze wijze de weg voor een snelle vooruitgang te banen.

Tenslotte volgt hieruit, dat het karakter zelf van onze moeilijkheden, die moeilijkheden van de *groei* zijn, ons de *mogelijkheden* geeft, die voor de onderdrukking van de klassevijanden nodig zijn.

Maar om deze *mogelijkheden* te gebruiken en ze tot *werkelijkheid* te maken, om de tegenstand van de klassevijanden te onderdrukken 558

en <le moeilijkheden te boven te komen, daartoe bestaat slechts één middel: het organiseren van de aanval tegen de kapitalistische elementen *aan het gehele front* en het isoleren van de opportunistisch elementen in onze eigen rijen, die de aanval in de weg staan, die in hun paniek van het ene uiterste in het andere vervallen en in de partij ongeloof aan de overwinning brengen (*Applaus*).

Andere middelen zijn er niet.

Slechts mensen, die hun hoofd hebben verloren, kunnen een uitweg zoeken in de kinderlijke formulering van p.g. Boecharin over het vreedzame ingroeien van de kapitalistische elementen in het socialisme. De ontwikkeling ging en gaat bij ons niet volgens de formulering van p.g. Boecharin. De ontwikkeling ging en blijft gaan volgens de formulering van Lenin: „Wie zal overwinnen?” Zullen wij hen, de uitbuiters er onder krijgen en onderdrukken, of zullen zij ons, de arbeiders en de boeren van de U.S.S.R. er onder krijgen en onderdrukken; — zo staat de zaak er voor, kameraden.

Dus, *de organisatie van de aanval van het socialisme aan het gehele front*, — zie hier welke taak aan ons gesteld wordt bij het ontplooiën van het werk tot rekonstruktie van de *gehele volkshuishouding*.

Juist op deze wijze heeft de partij haar missie begrepen, toen zij de aanval tegen de kapitalistische elementen van ons land organiseerde.

b) Maar is een aanval en nog wel een aanval aan het gehele front eigenlijk wel toelaatbaar onder de verhoudingen van het bestaan van de N.E.P. ?

Sommigen zijn van mening, dat de aanval onverenigbaar is met de N.E.P., dat de N.E.P., in het wezen van de zaak een terugtocht is, dat zo spoedig als de terugtocht is geëindigd, de N.E.P. afgeschaft moet worden. Dat is natuurlijk een dwaasheid. Een dwaasheid, die of van de Trotskisten afkomstig is, die niets van het Leninisme hebben begrepen en van mening zijn, dat de N.E.P. „in twee tellen” is „af te schaffen” óf van de rechtse opportunisten, die eveneens niets van het Leninisme hebben begrepen en die door gepraat over „het gevaar van het afschaffen van de N.E.P.” het opgeven van de aanval menen te kunnen loskrijgen. Ware de

N.E.P. niets meer dan een terugtocht, dan zou Lenin op het X'ide Partijkongres, toen de N.E.P. met al haar konsekwenties bij ons werd ingevoerd, niet hebben gezegd, dat „de terugtocht geëindigd is”. Heeft Lenin toen hij over het eindigen van de terugtocht sprak, soms niet tevens verklaard dat wij de N.E.P. „ernstig en voor lange tijd” denken uit te voeren? Men behoeft deze vraag slechts te stellen, om de gehele ongerijmdheid van het gepraat over de onverenigbaarheid van de N.E.P. met de aanval te begrijpen. In werkelijkheid veronderstelt de N.E.P. niet alleen een *terugtocht*, het toelaten van de opleving van de partikuliere handel, het toelaten van de opleving van het kapitalisme, onder verzekering van de regulerende rol van de staat (het beginstadium van de N.E.P.). In werkelijkheid veronderstelt de N.E.P. tevens op een bepaald stadium van haar ontwikkeling de *aanval* van het socialisme op de kapitalistische elementen, het *beperken* van het arbeidsterrein van de partikuliere handel, het relatief en absoluut *inkrimpen* van het kapitalisme, het groeiende *overwicht* van de vermaatschappelijkte op de niet-vermaatschappelijkte sektor, de overwinning van het socialisme op het kapitalisme (het huidige stadium van de N.E.P.). De N.E.P. werd ingevoerd ter overwinning van het socialisme op de kapitalistische elementen. Door tot de aanval langs het gehele front over te gaan schaffen wij de N.E.P. nog niet af, want de partikuliere handel en de kapitalistische elementen blijven nog bestaan, de warenomloop en het geldverkeer blijven nog bestaan — maar wij schaffen het beginstadium van de N.E.P. zeer zeker af, wanneer wij haar daarop volgende stadium, het huidige stadium van de N.E.P., dat het laatste stadium van de N.E.P. is, tot ontplooiing brengen. Ziehier wat Lenin, in het jaar 1922 — een jaar na de invoering van de N.E.P. — zeide:

„Wij aanvaardden thans de terugtocht, wij wijken als het ware terug, maar wij doen dit, ten einde eerst terug te wijken, om dan een aanloop te nemen en een nog grotere sprong voorwaarts te doen. Alleen onder deze voorwaarde zijn wij bij het invoeren van onze nieuwe economische politiek teruggeweken. Waar en hoe wij ons thans moeten hergroeperen, aanpassen, reorganiseren, om na de terugtocht uiterst hardnekkig de opmarsch te beginnen, — dat weten wij nog niet. Om

deze gehele aktie op normale wijze door te zetten moet men, zoals het spreekwoord zegt, geen tien, maar honderd maal afmeten, voordat men beslist" (Deel XXVII, blz. 361—362, Redevoering op het Plenum van de Moskouse Sowjet; 20 November 1922).

Dit is naar het schijnt duidelijk.

Maar zie hier de vraag: is de tijd reeds aangebroken om tot de aanval over te gaan, is het ogenblik voor de aanval reeds rijp?

Lenin sprak op een andere plaats, in het zelfde jaar 1922, over de noodzakelijkheid om:

Zich met de boerenmassa aaneen te sluiten, met de massa der werkende boeren en te beginnen zich uiterst langzaam, oneindig langzamer dan wij droomden, vooruit te bewegen, maar dan ook zo, dat werkelijk de gehele massa zich met ons mee zal bewegen". , , . dat „dan te zijner tijd zulk een versnelling van deze beweging zal intreden, waarvan wij thans zelfs niet kunnen dromen" (Deel XXVII, blz. 231—232, Redevoering bij de opening van het XIde Partijkongres, 27 Maart 1922)

En zie hier weer dezelfde vraag: is de tijd voor zulk een versnelling van de beweging reeds aangebroken, voor het versnellen namelijk van het tempo van onze ontwikkeling; hebben wij het moment juist gekozen, toen wij in de tweede helft van 1929 tot de vastberaden aanval aan het gehele front overgingen?

Op deze vraag heeft de partij reeds een duidelijk en beslist antwoord gegeven. Ja, dit moment is reeds aangebroken.

Ja, de partij heeft het moment juist gekozen, toen zij tot de aanval aan het gehele front overging.

Daarvan getuigt de groeiende aktiviteit van de arbeidersklasse en de ongekeerde groei van de autoriteit van de partij onder de miljoenen-massa's van de werkers.

Daarvan getuigen de groeiende aktiviteit van de massa's van de arme- en de middelboeren en de radikale ommekeer van deze massa's naar de kant van de kolchosopbouw.

Daarvan getuigen onze resultaten, zowel op het gebied van de industrie, als op dat van de opbouw der sowchozen en kolchozen.

Daarvan getuigt het feit, dat wij nu niet alleen de mogelijkheid hebben de produktie van de koelakken door de produktie van de

kolchozen en sowchozen te vervangen, maar haar ook enige malen te overtreffen.

Daarvan getuigt het feit, dat wij er reeds in slaagden het graan- vraagstuk in hoofdzaak op te lossen en bepaalde graanreserves te vergaren, door het zwaartepunt van de graanproduktie voor de markt van het gebied van de individuele produktie naar het gebied van de kolchos- en sowchos-produktie te verplaatsen.

Daarin ligt het bewijs, dat de partij het moment juist heeft gekozen, toen zij tot de aanval aan het gehele front overging en de leuze van het likwideren van de koelakken als klasse afkondigde.

Wat zou er gebeurd zijn, als wij naar de rechtse opportunisten van de groep van p.g. Boecharin hadden geluisterd, als wij de aanval hadden opgegeven, het tempo van de ontwikkeling van de industrie hadden verminderd, de ontwikkeling van de kolchozen en sowchozen hadden tegengehouden en ons op het individuele boerenbedrijf hadden gebaseerd?

Wij zouden onze industrie zeer zeker hebben stuk gemaakt, de zaak van de socialistische rekonstruktie van het landbouwbedrijf te gronde hebben gericht, wij zouden zonder brood zijn gebleven en de weg voor de overheersing van de koelakken hebben vrijgemaakt. Wij zouden met de gebakken peren zitten.

Wat zou er gebeurd zijn, als wij naar de „linkse” opportunisten van de groep van Trotski-Zinowjew hadden geluisterd en de aanval in 1926/27 waren begonnen, toen wij generlei mogelijkheid hadden, de produktie van de koelakken door die van de kolchozen en sowchozen te vervangen?

Wij zouden daarbij zeer zeker falikant zijn uitgekomen, wij zouden onze zwakheid hebben getoond, de positie van de koelakken en die van de kapitalistische elementen in het algemeen hebben versterkt. Wij zouden de middelboeren in de armen van de koelakken hebben gedreven, wij zouden onze socialistische opbouw hebben stuk gemaakt en zonder brood zijn gebleven. Wij zouden met de gebakken peren zitten.

De resultaten zouden dezelfde zijn geweest.

Niet voor niets zeggen bij ons de arbeiders: ga je naar „links” — dan kom je bij „rechts” terecht (*Applaus*).

Sommige kameraden menen, dat het voornaamste bij de aanval van het socialisme de repressies zijn en dat, als de repressies niet in aantal toenemen er ook geen aanval is.

Is dit juist? Het is natuurlijk niet juist.

De repressies zijn een noodzakelijk element van de aanval, maar een hulp- en geen hoofdelement. Het voornaamste bij de aanval van het socialisme is onder onze huidige verhoudingen het versnellen van het ontwikkelingstempo van onze industrie, het versnellen van het ontwikkelingstempo van de sowchozen en kolchozen, het versnellen van de economische verdringing der kapitalistische elementen in de stad en op het platteland, het mobiliseren van de massa's voor de socialistische opbouw, het mobiliseren van de massa's tegen het kapitalisme. Gij kunt tienduizenden, en honderdduizenden koelakken arresteren en verbannen, maar als gij niet tegelijkertijd al het noodzakelijke doet om de opbouw van de nieuwe bedrijfsvormen te bespoedigen, de oude kapitalistische bedrijfsvormen door de nieuwe te vervangen, de grondslagen in de produktie van het economische bestaan en de ontwikkeling der kapitalistische elementen van het platteland te ondermijnen en te likwideren, — dan zullen de koelakken zich toch weer oprichten en toenemen.

Anderen menen, dat de aanval van het socialisme een algemene opmars zonder meer is — zonder een behoorlijke voorbereiding, zonder een hergroepering van de krachten tijdens de aanval, zonder de veroverde posities te bevestigen, zonder gebruik te maken van de reserves voor de ontwikkeling van onze suksessen; en als er zich voortekenen zouden voordoen van, laten wij zeggen, een uittreden van een deel van de boeren uit de kolchozen, dat dit dan betekent, dat wij reeds met een „eb van de revolutie”, met de achteruitgang van de beweging, met een stilstand van de aanval te doen hebben.

Is dit juist? Het is natuurlijk onjuist.

Ten eerste kan geen enkele aanval, zelfs niet de meest sukses- volle, verlopen zonder enige doorbraken en sprongen vooruit aan afzonderlijke delen van het front. Op grond hiervan over een stil-

stand, of een mislukking van de aanval te spreken, dat betekent het wezen van de aanval niet begrijpen.

Ten tweede kon en kan er geen *suksevolle* aanval bestaan, zonder de hergroepering van de krachten in de loop van de aanval zelf, zonder het versterken van de veroverde posities, zonder het gebruikmaken van de reserves voor de ontwikkeling van het sukses en het tot het einde toe doorzetten van de aanval. Bij een oprukken in den blinde, d.w.z. zonder dat men deze voorwaarden in het oog houdt, moet de aanval onvermijdelijk doodlopen en mislukken. Een oprukken in den blinde is de dood van de aanval. Daarvan getuigt de rijke ervaring van onze burgeroorlog.

Ten derde, hoe kan men de „eb van de revolutie”, die gewoonlijk op de grondslag van het *verval* van de beweging ontstaat, gelijk stellen aan het uitreden van een deel van de boeren uit de kolchozen, dat op de grondslag van een zich voortzettende *ontwikkeling* van de beweging ontstond, op de grondslag van de zich voortzettende *ontwikkeling* van onze gehele socialistische opbouw, zowel van de industrie als van de kolchozen, op de grondslag van de zich voortzettende *ontwikkeling* van onze revolutie? Wat kunnen deze twee absoluut ongelijksoortige verschijnselen met elkaar gemeen hebben ?

c) Waarin bestaat onder onze huidige verhoudingen het wezen van onze bolsjewistische aanval?

Het wezen van de bolsjewistische aanval bestaat in de eerste plaats hierin, dat de klassewaakzaamheid en de revolutionaire aktiviteit van de massa's tegen de kapitalistische elementen in ons land gemobiliseerd worden; dat het scheppende initiatief en de zelfwerkzaamheid van de massa's gemobiliseerd worden tegen het bureaukratisme in onze stellingen en organisaties, hetwelk kolossale reserves, die in de diepte van ons stelsel verborgen liggen, onderdrukt en hun gebruik verhindert; dat de wedijver en de arbeidslust van de massa's ter verhoging van de arbeidsproduktiviteit, ter ontplooiing van de socialistische opbouw georganiseerd worden.

Het wezen van de bolsjewistische aanval bestaat ten tweede hierin, dat het gehele praktische werk van de vakverenigingen, de 564

koöperaties, de Sowjet- en alle andere massaorganisaties, ter aanpassing aan de eisen van de rekonstruktie-periode moet worden gereorganiseerd; dat daarin een kern van de meest aktieve en revolutionaire funktionarissen moet worden gevormd, dat de opportunistische, trade-unionistische, bureaukratische elementen moeten worden teruggedrongen en geïsoleerd; dat de vreemde en ontaarde elementen daaruit moeten worden verdreven en nieuwe funktionarissen van onderenop bevorderd moeten worden.

Het wezen van de bolsjewistische aanval bestaat verder hierin, dat een maximum aan geldmiddelen voor het financieren van onze industrie, van onze sowchozen en kolchozen vrijgemaakt moet worden en dat de beste mannen en vrouwen van onze partij voor de ontwikkeling van dit alles moeten worden aangewezen.

Het wezen van de bolsjewistische aanval bestaat tenslotte hierin, dat de partij zelf voor het organiseren van de gehele zaak van de aanval moet worden gemobiliseerd, dat de partij organisaties worden versterkt en bijgeslepen, door de bureaukratische en ontaarde elementen eruit te verdrijven; dat de vertegenwoordigers van de rechtse en „linkse” afwijkingen van de Leninistische lijn worden geïsoleerd en verdrongen en werkelijke, standvastige Leninisten naar voren worden gebracht.

Dit zijn de grondslagen van de bolsjewistische aanval op het gegeven ogenblik. Hoe heeft de partij dit aanvalsplan verwezenlijkt?

Gij weet, dat de partij dit plan in zijn volle konsekwentie heeft verwezenlijkt. De zaak nam daarmee een aanvang, dat de partij een brede *zelfkritiek* ontplooidde, die de aandacht van de massa's op de tekortkomingen van onze opbouw, de tekortkomingen van onze organisaties en instellingen koncentreerde. Reeds op het XVde Kongres werd de noodzakelijkheid van een versterking der zelfkritiek verkondigd. De Sjachty-affaire en de sabotage in verschillende takken van de industrie, die een ontbreken van revolutionair instinkt in zekere geledingen van onze partij openbaarden, enerzijds, de strijd tegen de koelakken en de aan het licht gebrachte tekortkomingen van onze organisaties op het platteland anderzijds, gaven een

nieuwe stoot aan de zelfkritiek. In zijn oproep van de 2de Juni 1928 gaf het C. K. een definitieve vorm aan de campagne voor de zelfkritiek en riep het alle krachten van de partij en van de arbeidersklasse op om „zonder aanzien des persoons” de zelfkritiek „van boven naar onderen en van onderen naar boven” te ontplooien. Terwijl de partij de scheidingslijn trok ten opzichte van de Trotskistische „kritiek”, die van de andere kant van de barrikaden komt en het diskrediteren en verzwakken van de Sowjet-macht ten doel heeft, verklaarde zij het tot taak van de zelfkritiek, de tekortkomingen in ons werk meedogenloos bloot te leggen, ter *verbetering* van onze opbouw, ter *versterking* van de Sowjet-macht. Het is bekend, dat de oproep van de partij bij de massa's van de arbeidersklasse en de boeren de levendigste weerklank vond.

Verder organiseerde de partij een brede campagne voor de strijd tegen het *bureaokratisme*, gaf zij de leuze uit tot *zuivering* van de partij-, de vakverenigings-, de koöperatie- en Sowjet-organisaties van vreemde en verbureaukratiseerde elementen. De voortzetting van deze campagne is het bekende besluit van het Centraal-Komitee en de Centrale Kontrôle-Kommissie van 16 Maart 1930 over het aanstellen van arbeiders in het staatsapparaat en het instellen van een massale arbeiderskontrôle op het Sowjet-apparaat (voogdijschap van bedrijven). Het is bekend, dat deze campagne een zeer sterke geestdrift en activiteit van de arbeidersmassa's tengevolge had. Het resultaat van deze campagne is de geweldige stijging van de autoriteit van de partij onder de werkende massa's, de groei van het vertrouwen in de partij van de kant van de arbeidersklasse, het tot de partij toetreden van wederom honderdduizenden arbeiders, resoluties van arbeiders, getuigend van de wiens om met gehele werkplaatsen en bedrijven tegelijk tot de partij toe te treden. Tenslotte is het resultaat van deze campagne de bevrijding van onze organisaties van een reeks versteende en bureaukratische elementen, het bevrijden van de Centrale Raad van de Vakbonden der Sowjet-Unie van de oude opportunistische leiding.

Verder organiseerde de partij een omvangrijke socialistische *wedijver* en een massale *opleving van de arbeid* in de fabrieken 566

en bedrijven. De oproep van de XVIde Partij kon ferentie over de wedijver bracht de zaak aan het rollen. Stootbrigades stuwden haar verder. De Leninistische Jeugdorganisaties en de door haar geleide arbeidersjeugd hebben de zaak van de wedijver en het stootarbeiderschap met beslissende successen bekroond. Men moet erkennen, dat onze revolutionaire jeugd in deze zaak een buitengewoon grote rol heeft gespeeld. Thans valt het al niet meer te betwijfelen, dat een van de belangrijkste feiten, zo niet het belangrijkste feit van onze opbouw op het gegeven oogenblik, de socialistische wedijver van de fabrieken en bedrijven is, het appèl van de honderdduizenden arbeiders aangaande de bij de wedijver bereikte resultaten, de brede ontwikkeling van het *stootarbeiderschap*. Alleen blinden kunnen niet zien, dat er in de psychologie van de massa's en in hun verhouding tot de arbeid een geweldige ommekeer heeft plaats gehad, die het uiterlijk van onze bedrijven en fabrieken radikaal heeft veranderd. Nog niet zo lang geleden weerklonken er bij ons stemmen over de „gekunsteldheid” en het „onvermogen” van de wedijver en het stootarbeiderschap. Thans verwaardigt men deze „wijze” lieden zelfs met geen spot, — deze „wijzen” hebben eenvoudig hun tijd overleefd. Thans zijn de wedijver en het stootarbeiderschap een zaak, die gewonnen en verankerd is. Het is een feit, dat de socialistische wedijver bij ons niet minder dan twee miljoen arbeiders omvat en dat meer dan een miljoen arbeiders in de stootbrigades zijn opgenomen.

Het meest merkwaardige in de wedijver legt hierin, dat hij een radikale ommekeer in de opvattingen van de mensen over de arbeid teweeg brengt, want hij maakt de arbeid van de smadelijke en zware last, die hij vroeger geacht werd te zijn, tot een zaak van *eer*, een zaak van *roem*, een zaak van *moed* en *heldhaftigheid*. Niets dergelijks bestaat er in de kapitalistische landen en het kan ook niet bestaan. Ginds, bij hen, bij de kapitalisten, is de meest gewenste zaak, die de maatschappelijke goedkeuring verkrijgt, het bezitten van effecten, het leven van rente, het bevrijd zijn van de arbeid, die als een verachtelijke bezigheid geldt. Bij ons, in de U.S.S.R. daarentegen, wordt het tot de meest gewenste zaak, die de maatschappelijke goedkeuring verkrijgt, een held van de

arbeid te kunnen zijn, een held van het stootarbeidersschap te kunnen zijn, die omgeven is door het aureool van de hoogachting van miljoenen werkers. Niet minder merkwaardig in de wedijver moet men het feit achten, dat hij zich ook op het platteland begint uit te breiden en onze sowchozen en kolchozen reeds aangrijpt. Aan iedereen zijn de menigvuldige feiten van ware arbeidsgeestdrift bij de miljoenen-massa's der sowchos- en kolchoswerkers bekend.

Wie kon een tweetal jaren geleden van zulke suksessen van de wedijver en het stootarbeidersschap dromen?

Verder mobiliseerde de partij de financiële bronnen van het land voor de ontwikkeling van de sowchozen en kolchozen, voorzag zij de sowchozen met de beste organisatoren en stelde zij aan de kolchozen als hulp 25.000 vooraanstaande arbeiders ter beschikking, zij stuwde de besten onder de kolchosboeren naar de leiding van de kolchozen, organiseerde een net van kursussen voor de leden van de kolchozen en legde op deze wijze de grondslagen voor de opleiding van standvastige en beproefde kaders van de kolchos- beweging.

Tenslotte reorganiseerde de partij haar eigen rijen op de grondslag der strijdvaardigheid, rustte zij de pers opnieuw uit, organiseerde zij de strijd aan twee fronten, verpletterde zij de overblijfsels van het Trotskisme, versloeg zij de aanhangers van de rechtse afwijking volkomen, isoleerde zij de „verzoeners”, verzekerde zij op deze wijze volgens de Leninistische lijn, de eenheid van hare rijen, die voor een suksesvolle aanval noodzakelijk is, gaf zij aan de aanval de juiste leiding en zette zij zowel de aanbidders van de geleidelijkheid uit het kamp van de rechtsen op hun plaats, als de op hol geslagen „linksen” op het gebied van de kolchosbeweging.

Dit zijn de voornaamste maatregelen van de partij, die zij tot uitvoering van de aanval aan het gehele front heeft genomen.

Het is iedereen bekend, dat deze aanval op ieder gebied van ons werk met sukses werd bekroond.

Hierin ligt de oorzaak, dat het ons gelukt is om een gehele

reeks van moeilijkheden van de rekonstruktieperiode van ónzë volkshuishouding te overwinnen.

Ziehier ook de oorzaak waarom wij erin slagen, om de grootste moeilijkheid van onze opbouw met sukses te overwinnen, de moeilijkheid n.1. van de wending van de hoofdmassa's van de boeren naar de kant van het socialisme. Buitenlanders vragen soms naar de binnenlandse toestand van de U.S.S.R. Maar kan er soms aan getwijfeld worden, dat de binnenlandse toestand van de U.S.S.R. hecht en onwankelbaar is? Zie naar de kapitalistische landen, naar de toeneming van crisis en werkloosheid in deze landen, naar de stakingen en uitsluitingen, de demonstraties tegen de regering — hoe zou de binnenlandse toestand van deze landen met de binnenlandse toestand van de U.S.S.R. kunnen worden vergeleken?

Men moet erkennen, dat de Sowjet-macht thans de meest hechte macht is van alle machten ter wereld! (*Applaus*).

8. HET KAPITALISTISCHE OF HET SOCIALISTISCHE EKONOMISCHE SYSTEEM.

Wij hebben dus een beeld van de binnenlandse toestand van de U.S.S.R.

Wij hebben tevens een beeld van de binnenlandse toestand van de voornaamste kapitalistische landen.

Onwillekeurig rijst de vraag: welke resultaten verkrijgen wij, indien wij deze twee beelden naast elkander stellen en ze vergelijken?

Deze kwestie is des te belangwekkender, omdat de burgerlijke politici van alle landen, de burgerlijke pers van iedere richting en schakering, van de volbloed-kapitalistische tot en met de mensje-wistisch-Trotskistische, als met één stem schreeuwen over de „bloei” van de kapitalistische landen, de „ondergang” van de U.S.S.R., de „financiële en economische ineenstorting” van de U.S.S.R. enz.

Wat zijn dus de resultaten van de analyse van de toestand bij

ons, in de U.S.S.R. en bij hen, in de kapitalistische landen?

Maken wij gewag van de voornaamste, algemeen bekende feiten.

Bij hen, bij de kapitalisten, is er economische *krisis* en *verval* van de produktie, zowel op het gebied van de industrie, als op dat van de landbouw. Bij ons in de U.S.S.R. is er economische *opbloei* en *groei* van de produktie in alle takken van de volkshuishouding.

Bij hen, bij de kapitalisten, *verslechtering* van de materiële toestand van de werkers, *verlaging* van de lonen der arbeiders en *toeneming* van de werkloosheid.

Bij ons, in de U.S.S.R., *verbetering* van de materiële toestand van de werkers, *verhoging* van de lonen van de arbeiders en *vermindering* van de werkloosheid.

Bij hen, bij de kapitalisten, *toeneming* van de stakingen en demonstraties, die tot het *verlies* van miljoenen arbeidsdagen voert.

Bij ons, in de U.S.S.R., geen stakingen en een *toeneming* van de arbeidslust bij de arbeiders en boeren, die aan onze opbouw miljoenen extra-arbeidsdagen *geeft*.

Bij hen, bij de kapitalisten, *verscherping* van de binnenlandse toestand en *aanwassen* van de revolutionaire beweging van de arbeidersklasse tegen het kapitalistische regime.

Bij ons, in de U.S.S.R., de *konsolidering* van de binnenlandse toestand en de *aaneensluiting* van de miljoenen-massa's der arbeidersklasse om de Sowjet-macht.

Bij hen, bij de kapitalisten, *verscherping* van het nationale vraagstuk en een *groei* van de nationale bevrijdingsbeweging in Indië, Indo-china, Indonesië, op de Philippijnen enz. die in de *nationale oorlog* overgaat.

Bij ons, in de U.S.S.R., *konsolidatie* van de grondslagen van de broederschap der naties, een verzekerde nationale *vrede* en de *aaneensluiting* van de miljoenen-massa's der volken van de U.S.S.R. om de Sowjet-macht.

Bij hen, bij de kapitalisten, *verwarring* en het perspectief van het verder *verslechteren* van de toestand.

Bij ons, in de U.S.S.R., *vertrouwen in eigen kracht* en het perspectief van het verder *verbeteren* van de toestand.

Men praat over de „ondergang” van de U.S.S.R., over de „bloei” van de kapitalistische landen enz. Zou het niet juister zijn te spreken over de onafwendbare ondergang van hen, die zo „onverwachts” in de maalstroom van de economische crisis zijn terecht gekomen en zich nog steeds niet uit het moeras van het verval kunnen bevrijden?

Waar liggen de oorzaken van een zo ernstige *mislukking* bij hen, bij de kapitalisten en van de belangrijke *sukcessen* bij ons, in de U.S.S.R. ?

Men zegt, dat de stand van de volkshuishouding in velerlei opzicht afhangt van de overvloed van, of het gebrek aan kapitaal. Dit is natuurlijk juist. Is de crisis in de kapitalistische landen en de opbloei in de U.S.S.R. soms te verklaren door de overvloed van kapitaal bij ons en het gebrek aan kapitaal bij hen? Neen, natuurlijk niet. Het is aan iedereen bekend, dat er in de U.S.S.R. veel minder kapitaal aanwezig is dan in de kapitalistische landen. Zou in het onderhavige geval de zaak door de stand van de akkumulatie worden *beslist*, dan zou er bij ons crisis heersen en in de kapitalistische landen opbloei zijn. ,

Men zegt, dat de stand van de volkshuishouding in velerlei op- zich afhangt van de technische en organisatorische onderlegdheid van de economische kaders. Dit is natuurlijk juist. Is dan de crisis in de kapitalistische landen en de opbloei in de U.S.S.R. soms te verklaren door gebrek aan technische kaders bij hen en overvloed daarvan bij ons? Neen, natuurlijk niet. Het is aan iedereen bekend, dat er in de kapitalistische landen veel meer technisch geschoolde kaders zijn dan bij ons in de U.S.S.R. Nooit hebben wij verheimelijkt en wij zijn ook niet van plan dit te doen, dat wij op technisch gebied leerlingen zijn van de Duitsers, de Engelsen, de Fransen, de Italianen en in de eerste plaats en hoofdzakelijk van de Amerikanen. Neen, hier wordt de zaak niet beslist door overvloed van of gebrek aan technische kaders, hoewel het kaderprobleem van grote betekenis is voor de ontwikkeling der volkshuishouding.

Misschien ligt de oplossing van het raadsel hierin, dat het kulturele peil bij ons hoger is dan in de kapitalistische landen? Alweer neen. Het is iedereen bekend, dat het algemene kulturele

peil van de massa's bij ons lager is dan in de Verenigde Staten, in Engeland, Duitsland enz. Neen, het gaat niet om het kulturele peil van de massa's, hoewel dit van ontzaglijke betekenis is voor de ontwikkeling der volkshuishouding.

Misschien ligt de oorzaak in de persoonlijke eigenschappen van de leiders van de kapitalistische landen ? Alweer neen. De krisissen werden met het aanbreken van de heerschappij van het kapitalisme geboren. Reeds sinds meer dan een eeuw vinden er periodiek economische krisissen in het kapitalisme plaats, die zich om de 12—10—8 en minder jaren herhalen. Alle partijen van het kapitalisme, alle ietwat op de voorgrond tredende vertegenwoordigers van het kapitalisme, van de meest „geniale” tot de meest middelmatige, hebben op het „vermijden” of „opheffen” van de crisis hun krachten beproefd. Maar allen leden zij schipbreuk. Wat is er dus voor verwonderlijks in, dat Hoover en zijn groep eveneens schipbreuk leden? Neen, het gaat hier niet om de leiders of om de partijen van het kapitalisme, hoewel zowel de leiders als de partijen van het kapitalisme hier een niet geringe betekenis hebben.

Waar gaat het dan om ?

Waarin ligt de oorzaak, dat de U.S.S.R., ondanks haar kulturele achterlijkheid, ondanks het gebrek aan kapitaal, ondanks het gebrek aan technisch beproefde economische kaders, zich in een toestand van toenemende economische *opbloei* bevindt en aan het front avn de economische opbouw beslissende *suks.essen* te boeken heeft, maar dat de vooraanstaande kapitalistische landen, ondanks de overvloed van kapitaal, de overvloed van technische kaders en het hogere kulturele peil, zich in een toestand van toenemende economische *krisis* bevinden en op het gebied van de economische ontwikkeling '*nederlaag op nederlaag* lijden?

De oorzaak ligt in het *verschil* in economisch *systeem* van de volkshuishouding bij ons en bij de kapitalisten.

De oorzaak ligt in het *bankroet* van het kapitalistisch systeem van de volkshuishouding.

De oorzaak ligt in het *voordeel* van het sowjet-systeem der volkshuishouding boven het kapitalistische systeem.

Wat is dat het sowjet-systeem van de volkshuishouding?

Het sowjet-systeem van de volkshuishouding betekent, dat.

1) de macht van de klasse der kapitalisten omver is geworpen en door de macht van de arbeidersklasse is vervangen;

2) de produktiemiddelen, de grond, de fabrieken, bedrijven enz. de kapitalisten werden ontnomen en in het bezit van de arbeidersklasse en van de werkende massa's der boeren werden overgegeven;

3) de ontwikkeling van de produktie niet aan het beginsel van de concurrentie en aan het verzekeren van kapitalistische winst is onderworpen, maar aan het beginsel van de planmatige leiding en de systematische stijging van het materiële en kulturele peil van de werkers;

4) de verdeling van het volksinkomen niet plaats heeft in het belang van de verrijking van de uitbuitersklassen en hun talrijk gevolg van parasieten, maar in het belang van de systematische verheffing van de materiële toestand der arbeiders en boeren en van de uitbreiding van de socialistische produktie in de stad en op het platteland;

5) de systematische verbetering van de materiële toestand der werkers en het voortdurend aanwassen van hun behoeften (koopkracht), die de bestendig groeiende drang tot de uitbreiding der produktie is, de arbeidersklasse tegen overproduktiekrisissen, tegen het toenemen van de werkloosheid enz. verzekert;

6) de arbeidersklasse, de meesteres van het land is; dat zij niet voor de kapitalisten, maar voor haar eigen klasse werkt.

Wat betekent het kapitalistische systeem van de volkshuishouding?

Het kapitalistische systeem van de volkshuishouding betekent, dat:

1) de macht in het land aan de kapitalisten toebehoort;

2) de produktiemiddelen in handen van de uitbuiters zijn gekoncentreerd;

3) de produktie niet aan het beginsel van de verbetering van de materiële toestand der arbeidende massa's is onderworpen, maar aan het beginsel van het verzekeren van een hoge kapitalistische winst;

4) de verdeling van het volksinkomen niet in het belang van de

verbetering van de materiële toestand der arbeiders plaats vindt, maar in het belang van de verzekering van een maximum aan winst voor de uitbuiters;

5) de kapitalistische rationalisatie en de snelle *toeneming* van de produktie, die het verzekeren van hoge winsten aan de kapitalisten ten doel hebben, op de hinderpaal stoten van de ellendige toestand en de *verlaging* van de materiële welstand van de miljoenen- massa's der werkers, die zelfs niet altijd in de mogelijkheid verkeren, hun behoeften, beperkt tot een uiterste minimum, te bevredigen — hetgeen noodzakelijkerwijze het terrein schept voor de onafwendbare krisissen van overproduktie, voor de groei van de werkloosheid enz.;

6) de arbeidersklasse een klasse van uitgebuiten is, die niet voor zich zelf werkt, maar voor een vreemde klasse, voor de klasse der uitbuiters.

Dat zijn de voordelen van het .yow/et-systeem van de volkshuishouding boven het *kapitalistische* systeem.

Dat zijn de voordelen van de *socialistische* organisatie van de volkshuishouding boven de *kapitalistische* organisatie.

Ziedaar, waarin de oorzaak ligt, dat er bij ons, in de U.S.S.R. een toenemende economische opleving is, maar bij hen, bij de kapitalisten een toenemende economische krisis.

Ziedaar waarin de oorzaak ligt, dat bij ons, in de U.S.S.R., de groei van het verbruik (de koopkracht) van de massa's voortdurend de toename van de produktie overtreft, en die voorwaarts stuwt, maar dat bij hen, bij de kapitalisten, daarentegen de groei van het verbruik van de massa's (de koopkracht) nooit de toeneming van de produktie inhaalt en voortdurend daarbij ten achter blijft, hetgeen de produktie telkens weer tot krisissen veroordeelt.

Ziehier waarin de oorzaak ligt, dat het bij hen, bij de kapitalisten, volkomen normaal wordt geacht, tijdens de krisissen het .overschot" aan waren te vernietigen, het „te veel" aan landbouwprodukten te verbranden, teneinde de prijzen hoog te houden en hoge winsten te verzekeren, terwijl bij ons, in de U.S.S.R., schuldigen aan dergelijke wandaden naar een krankzinnigengesticht zouden worden gestuurd. (*Applaus'*).

Ziehier waarin de oorzaak is gelegen, dat bij hen, bij de kapitalisten, de arbeiders staken en demonstrenen, de revolutionaire strijd tegen de bestaande kapitalistische macht organiseren, terwijl wij bij ons, in de U.S.S.R., het beeld hebben van een grootse arbeids-wedijver van miljoenen arbeiders en boeren, die bereid zijn met hun lichaam de Sowjet-macht te verdedigen.

Ziehier waarin de oorzaak ligt van de stabiliteit en de hechtheid van de binnenlandse toestand in de U.S.S.R., van de onstandvastigheid en wankelheid van de binnenlandse toestand in de kapitalistische landen.

Men moet erkennen, dat een systeem van volkshuishouding dat niet weet waar het het „teveel” zijner produktie moet laten en dat genoodzaakt is dit te verbranden op een ogenblik, dat er bij de massa’s nood en werkloosheid, honger en pauperisatie heersen — dat zulk een systeem van volkshuishouding zich zelf ter dood veroordeelt.

De laatste jaren waren een periode van toetsing in de praktijk, een examenperiode voor twee tegenovergestelde systemen van volkshuishouding, het sowjet- en het kapitalistische systeem. In deze jaren zijn er meer dan genoeg voorspellingen van de „ondergang” en het „bankroet” van het sowjet-systeem geweest. Nog groter was het aantal praatjes en lofliederen op de „bloei” van het kapitalisme. En wat was het resultaat? Deze jaren hebben voor de zoveelste maal aangetoond, dat het kapitalistische systeem van de volkshuishouding *bankroet* is, dat het sowjet-systeem van de volkshuishouding over zulke *voordelen* beschikt, waarvan geen enkele burgerlijke staat waagt te dromen, al is het de meest „demokratische”, een „algemene volksstaat” e.d.m.

In zijn redevoering op de konferentie der R.K.P. (b) in Mei 1921 zeide Lenin:

„Tegenwoordig oefenen wij onze grootste inwerking p nationale revolutie uit door onze ekononusche politie . J
naar de Russische Sowjet-Republiek, alle werkers van a . . . wereld, zonder een enkele uitzondering en zonder enige overdrijving. Dat hébben wij bereikt. De kapitalisten kunnen mets verzwijgen niets verbergen, derhalve vissen zij in de eerste p aats naar onze ekonomische fouten en onze zwakheden. Op dit gebied wer e j

óp wereldschaal overgebracht, indien wij deze taak volbrengen, dan zullen wij zeer zeker en definitief ook op wereldschaal hebben overwonnen” (Komplete Werken, Deel XXVI, blz. 410—411; Slotwoord op de Alrussische Konferentie van de R. K. P. (b) op 28 Mei 1921).

Men moet erkennen dat onze partij de door Lenin gestelde taak met sukses vervult.

9. DE TAKEN, DIE AAN DE ORDE ZIJN.

a) In het algemeen.

1. In de eerste plaats het probleem van de *juiste verbreiding van de industrie over de U.S.S.R.* Hoezeer wij de volkshuishouding ook hebben ontwikkeld, toch mogen wij het vraagstuk niet uit de weg gaan, hoe de industrie als de leidende tak van de volkshuishouding op de juiste wijze over het land moet worden verdeeld. Thans staat de zaak zo, dat onze industrie, evenals onze volkshuishouding in hoofdzaak op de kolen- en metaalbasis in de Oekraïne steunt. Het valt te begrijpen, dat zonder een dergelijke basis de industrialisatie van het land ondenkbaar is. En nu is dit bij ons de Oekraïense brandstoffen- en metaalbasis. Maar zal in de toekomst alleen deze enkele basis èn het Zuiden, èn het centrale deel van de U.S.S.R., èn het Noorden, èn het Noord-Oosten èn het Verre Oosten èn Toerkestan kunnen bevredigen? Alle gegevens getuigen, dat dit niet mogelijk is. Het nieuwe in de ontwikkeling van onze volkshuishouding ligt o.a. hierin, dat voor ons deze basis reeds ontoereikend is geworden. Het nieuwe bestaat hierin om, bij een alzijdig ontwikkelen van deze basis ook in de toekomst, tegelijk te beginnen met het onmiddellijk scheppen van een tweede kolen- en metaalbasis. Deze basis moet het Oeral- Koesnjetsk-kombinaat zijn, dat de cokes van Koesnjetsk met het ijzererts van de Oeral verenigt (*Applaus*). Het bouwen van de automobielfabriek in Nizjni-Nowgorod, van de traktorenfabriek in Tsjeljabinsk, van de machinefabriek in Swerdlowsk, van de kombinefabrieken in Saratow en Nowo-Sibirsk; het voorhanden

zijn van een zich uitbreidende gekleurde-metalen-industrie in Siberië en Kazachstan, die het oprichten van een net van reparatie- werkplaatsen en van metaalfabrieken van de eerste rang in het Oosten vereist, tenslotte, het besluit tot het bouwen van textielfabrieken in Nowo-Sibirsk en in Toerkestan, — dit alles eist gebiedend het vormen van een tweede kolen- en metaalbasis in de Oeral onmiddellijk ter hand te nemen.

Gij weet, dat het Centraal-Komitee van onze partij zich dan ook in deze geest uitsprak in zijn resolutie over de Oeral-Metaal- trust.

2) Verder, het probleem van het *op de juiste wijze verdelen van de hoofdtakken van de landbouw over de U.S.S.R., het probleem van het specialiseren van onze gebieden naar de kultures en de takken van de landbouw*. Het valt te begrijpen, dat bij het kleine boerenbedrijf een serieuze specialisatie niet mogelijk is. Het is niet mogelijk, omdat het kleinbedrijf niet een stabiel bedrijf is, omdat het een bedrijf is, dat niet over de noodzakelijke reserves beschikt, dat genoodzaakt is alle mogelijke kultures zelf te verbouwen, ten einde in geval van misoogst van de ene kulture, met de anderen uit te komen. Het valt eveneens te begrijpen, dat het niet mogelijk is, zonder het verzekeren van bepaalde graanreserves in handen van de staat de zaak van de specialisatie op poten te zetten. Thans, nu wij tot het grootbedrijf zijn overgegaan en graanreserves in handen van de staat hebben, kunnen en moeten wij ons de juiste organisatie van de specialisatie naar kultures en takken van de landbouw tot taak stellen. Hierbij is het uitgangspunt de definitieve oplossing van het graanprobleem. Ik zeg het „uitgangspunt”, omdat zonder oplossing van het graanprobleem, zonder organisatie van een uitgebreid net van graanschuren in de veeteelt-, katoen-, de suikerbieten-, vlas- en tabakdistrikten, het niet mogelijk is om de veeteelt en de technische kultures vooruit te stuwten, het niet mogelijk is om de organisatie van de specialisatie onzer gebie en naar kultures en takken van de landbouw te verzekeren.

De taak ligt hierin, om gebruik te maken van de zich openende mogelijkheden en deze zaak vooruit te brengen

3) Verder bestaat het probleem van de *kaders*, zowel op het

gebied van de industrie, als op dat van de landbouw. Ieder kent de onvoldoende technische ontwikkeling van onze economische kaders, van onze specialisten, technici en funktionarissen op economisch gebied. De kwestie wordt gekompliceerd, doordat een deel van de specialisten, verbonden met de gewezen ondernemers en aange- wakkerd uit het buitenland, aan het hoofd bleek te staan van de sabotage-affaire. De kwestie wordt nog meer gekompliceerd door de omstandigheid, dat een reeks van onze kommunistische funktionarissen op economisch gebied in deze kwestie geen revolutionaire waakzaamheid aan de dag legde en dikwijls de geestelijke gevangenen van de saboteurs bleken te zijn. Intussen staan wij voor de geweldige taak om de gehele volkshuishouding te rekon- strueren, hetgeen een groot aantal nieuwe kaders eist, bekwaam om de nieuwe techniek te beheersen. In verband hiermee is het probleem van de kaders bij ons in waarheid een levenskwestie geworden. De oplossing van dit probleem heeft bij ons plaats langs de weg van de volgende maatregelen; 1) vastberaden strijd tegen de saboteurs; 2) een maximum aan zorg voor en fijngevoeligheid tegenover de geweldige meerderheid van de specialisten en de technici, die zich van de saboteurs afzijdig houden (ik bedoel niet de mooie-praatjes-verkopers en potsenmakers a la Oestralow, maar de werkelijke wetenschappelijke werkers, die zonder arglist met de arbeidersklasse samenwerken); 3) het organiseren van technische hulp uit het buitenland; 4) het zenden van onze ekononische funktionarissen naar het buitenland voor studie en in het algemeen om ervaring op technisch gebied op te doen; 5) het overgeven van de technische scholen aan de overeenkomstige economische organisaties, ten einde in de kortst mogelijke tijd een voldoende aantal technici en specialisten uit de rijen van de arbeidersklasse te kweken.

De taak ligt hierin, het werk tot verwezenlijking van deze maatregelen te ontplooien.

4) het probleem *van de strijd tegen het burcaukratisme*. Het gevaar van het bureaucratisme ligt in de eerste plaats hierin, dat het de geweldige reserves, die in de schoot van onze maatschappij

verborgen liggen, belet naar voren te komen, geen gelegenheid geeft ze te gebruiken, het scheppende initiatief van de massa s tracht te niet doen, dit door kanselarij-gedoe aan banden legt en de zaak daarheen voert, dat elk nieuw, initiatief van de partij in kleingeestig bekrompen pedanterie verloopt. Het gevaar van het bureaukratisme ligt ten tweede hierin, dat het geen *kontrole op de uitvoering* duldt en tracht de fundamentele aanwijzingen van de leidende organisaties tot zinledige, buiten de levende werkelijkheid staande papieren maatregelen te maken. Het gevaar wordt niet alleen en niet zozeer door de oude bureaukraten gevormd, die in onze instellingen zijn hangen gebleven, als wel en vooral door de nieuwe bureaukraten, de sowjet-bureaukraten, onder wie „kommunistische” bureaukraten zeer zeker niet de laatste plaats innemen. Ik heb die „kommunisten” op het oog, die het scheppende initiatief en de zelfwerkzaamheid van de miljoenen-massa s der arbeiders en boeren trachten te vervangen door kanselarij-beschikkingen en „dekreten”, in welker kracht zij als in een fetisj geloven.

De taak ligt hierin om het bureaukratisme in onze instellingen en organisaties stuk te slaan, de bureaukratische „zedes en „gewoontes” te likwideren en de weg vrij te maken voor het benutten van de reserves van onze maatschappij voor het ontplooiën van het scheppende initiatief en de zelfwerkzaamheid van de massa s.

Dit is geen gemakkelijke taak. Men kan haar niet „m twee tellen” vervullen. Wij moeten echter deze taak tot iedere prijs vervullen, willen wij werkelijk ons land volgens de beginselen van het socialisme herscheppen.

Het werk van de partij gaat in de strijd tegen het bureaukratisme langs vier lijnen; de lijn van het ontplooiën van de *zelfkritiek*, die van het organiseren der *kontrole op de uitvoering*, die van het *zuiveren* van het apparaat en tenslotte de lijn van het van onderen op in het apparaat *naar voren brengen* van toegewijde funktio- narissen uit de rijen van de arbeidersklasse.

De taak ligt hierin om alle krachten in te spannen ter vervulling van al deze maatregelen.

...

5) Het probleem van de groei van de *produktiviteit van de arbeid*. Zonder de systematische groei van de produktiviteit van

de arbeid, zowel op het gebied van de industrie, als op dat van de landbouw, kunnen wij de taak van de rekonstruktie niet vervullen, kunnen wij niet alleen de vooraanstaande kapitalistische landen niet inhalen en voorbijstreven, maar zelfs ons zelfstandig bestaan niet verdedigen. Derhalve heeft het probleem van de groei van de produktiviteit van de arbeid voor ons de allergrootste betekenis. De maatregelen van de partij inzake de oplossing van dit probleem gaan langs drie wegen: langs de weg van de systematische *verbetering van de materiële toestand van de werkers*, langs de weg van aankweken ener *kameraadschappelijke arbeidsdiscipline* in de bedrijven van de industrie en van de landbouw, tenslotte, langs de weg van het organiseren van de *socialistische wedijver en het stootarbeidersschap*. Dit alles — op de grondslag van de verbetering van de techniek en van de rationele organisatie van de arbeid. De taak ligt hierin, om de massa-kampagne ter verwezenlijking van deze maatregelen verder te ontplooien.

6) Het probleem van de *verzorging*. Hiertoe behoren de vraagstukken van de *voldoende verzorging* van de werkers van stad en land met de nodige produkten, van het aanpassen van het *koöpe- ratie-ap paraat* aan de behoeften van de arbeiders en de boeren, van de systematische verhoging van het *reële loon van de arbeiders* en van de *verlaging van de prijzen* van de industriewaren en de landbouwprodukten. Over de tekortkomingen van de verbruiks- koöperaties heb ik reeds gesproken. Het is noodzakelijk deze tekortkomingen te likwideren en de *politiek van de verlaging der prijzen* ten uitvoer te leggen. Wat het tekort aan waren (de warenhonger) betreft, hebben wij nu de mogelijkheid de grondstoffenbasis van de lichte industrie te ontwikkelen en de produktie van waren uit de stad voor massaal verbruik vooruit te stuwten. De broodver- zorging kan reeds als verzekerd gelden. Moeilijker is het gesteld met de verzorging met vlees, melkprodukten en groenten. Deze moeilijkheid kan helaas niet in de loop van enige maanden worden overwonnen. Ter overwinning van deze moeilijkheid zullen wij minstens een jaar nodig hebben. Over een jaar zullen wij, vooral dank zij de ter wille van deze zaak georganiseerde sowchozen en kolchozen, de mogelijkheid hebben de verzorging met vlees, melk-

produkten en groenten ten volle te verzekeren. En wat betekent het, dat wij de verzorging met deze produkten zullen beheersen, nu wij reeds de graanreserves, de manufakturwaren, de versnelling van de arbeiderswoningbouw en de goedkope gemeentediensten in onze handen hebben? Het betekent, dat wij al de voornaamste factoren zullen beheersen, die het budget van den arbeider en zijn reëel arbeidsloon bepalen. Dat betekent de zekere en definitieve garantie voor de snelle groei van het reële arbeidsloon.

De taak ligt hierin om het werk van al onze organisaties in deze richting tot ontplooiing te brengen.

7) Het probleem van het *kredietwezen en de geldoniloop*. De rationele organisatie van het kredietwezen en het juist manoeuvreren met de geldreserves is van grote betekenis voor de ontwikkeling van de volkshuishouding. De maatregelen van de partij ter oplossing van dit probleem gaan langs twee lijnen: die van het concentreren van alle kredieten op korte termijn bij de Staatsbank en die van het organiseren van het giro-verkeer in de vermaatschappelijkte sektor. Daardoor wordt ten eerste de staatsban' tot een algemeen staatsapparaat ter kontrôle van de produktie en verdeling van de produkten gemaakt en ten tweede wordt een grote massa geld aan de omloop onttrokken. Het valt niet in het minst te betwijfelen, dat deze maatregelen zullen leiden (en reeds eien; tot de ordening van het gehele kredietwezen en het versterken van onze tsjerwonets (munt).

8) Het probleem *van de reserves*. Het is reeds meermaals gezegd en het behoeft niet herhaald te worden, dat de staat in het algemeen en onze staat in het bijzonder niet zonder reserves 'an uitkomen. Wij beschikken over enige reserves aan goud, waren en valuta. Onze kameraden hebben in deze tijd de mogelijkheid gehad de gunstige invloed van deze reserves te ervaren. Maar „enige” reserves zijn voor ons niet voldoende. Van zij hen in alle richtingen meer gedegen reserves nodig.

Vandaar de taak, reserves te vormen.

b) Op het gebied van de industrie.

1) Het hoofdprobleem is het forceren van de ontwikkeling van de ijzer- en staalindustrie. Men moet in het oog houden, dat wij de vóóroorlogsnorm van de produktie van ruwijzer eerst in het lopende jaar 1929/30 hebben bereikt en overtroffen. Dit is een ernstige bedreiging voor onze gehele volkshuishouding. Om deze bedreiging te likwideren, moeten wij maatregelen nemen voor een geforceerde ontwikkeling van de ijzer- en staalindustrie. Wij moeten aan het einde van het vijfjarenplan niet 10 miljoen ton ruwijzer produceren, zoals het vijfjarenplan dit eist, maar 17 miljoen ton. Dit' moeten wij tot iedere prijs bereiken, willen wij werkelijk de industrialisatie van ons land tot ontwikkeling brengen.

De bolsjewiki moeten tonen, dat zij het met deze taak kunnen klaren.

Dat betekent natuurlijk niet, dat wij de *lichte* industrie moeten verwaarlozen. Neen, dat betekent het niet. Tot nu toe hebben wij op alles gespaard, o.a. ook op de lichte industrie, ten einde de zware industrie te kunnen herstellen. Maar de zware industrie hebben wij reeds hersteld. Men behoeft haar slechts verder te ontplooien. Thans kunnen wij ons tot de lichte industrie keren en haar in een versneld tempo vooruit stuwen. Het nieuwe in de ontwikkeling van onze industrie ligt o.a. hierin, dat wij thans de mogelijkheid hebben, zowel de zware als de lichte industrie in een versneld tempo te ontwikkelen. Het overtreffen van de plannen op het gebied van de katoen-, de vlas-, en de suikerbietenuitzaai in dit jaar, het met sukses oplossen van het jute- en kunstzijde- vraagstuk, dit alles getuigt ervan, dat wij werkelijk de mogelijkheid hebben de lichte industrie vooruit te stuwen.

2) Het probleem van de *rationalisatie, de verlaging van de prodnktiekosten en de verbetering van de kzvalitcit* der produktie. De euvelen op het gebied van de rationalisatie, het niet vervullen van het plan tot verlaging van de prodnktiekosten en de schandelijk slechte kwaliteit van de produktie in een reeks van onze bedrijven, kunnen niet langer worden geduld. Deze euvelen en tekortkomingen drukken op onze gehele volkshuishouding en staan

haar vooruitgang in de weg. Het is tijd, het is meer dan tijd aan dit schandaal een eind te maken.

De bolsjewiki moeten tonen, dat zij het met deze taak kunnen klaren.

3) Het probleem van de *éénhoofdige leiding*. Even onduldbaar zijn de overtredingen geworden bij het doorzetten van de éénhoofdige leiding in de bedrijven. De arbeiders beklagen zich telkens: „er is geen leider op de fabriek”, „er heerst geen orde bij het werk”. Men kan niet langer dulden, dat onze bedrijven van produktie-organismen tot parlementen worden gemaakt. Onze partij- en vakorganisaties moeten eindelijk begrijpen, dat zonder het verzekeren van een éénhoofdige leiding en zonder het instellen van een strenge verantwoordelijkheid voor de gang van het werk, wij niet in staat zullen zijn de taak van de rekonstruktie der industrie te vervullen.

c) Op het gebied van de landbouw.

1) Het probleem van de *veeteelt* en de *technische kultures*. Thans, nu wij het graanprobleem in hoofdzaak reeds hebben opgelost, kunnen wij tegelijkertijd overgaan tot de oplossing van het probleem van de veeteelt, dat op het huidige moment een levenskwestie uitmaakt, en tot het probleem van de technische kultures. Bij de oplossing van deze problemen moeten wij dezelfde weg inslaan, die wij bij de oplossing van het graanprobleem hebben ingeslagen, n.l. die van de organisatie van sowchozen en kolchozen, die de steunpunten van onze politiek zijn om daarmee geleidelijk de technische en economische grondslag van de veeteelt en de technische kultures van het tegenwoordige kleine boerenbedrijf te herscheppen. De Veeteelt-, de Schapenteelt-, de Varkensteelt-trusts, de Vlees- en Melk-trust, plus de kolchozen op het gebied van de veeteelt; de bestaande sowchozen en kolchozen op het gebied van de technische kultures, — dat zijn de uitgangspunten voor het tot oplossing brengen van de problemen waarvoor wij staan.

2) Het probleem van het *verdere ontplooiën van de sozvos-*

en kolchosopbouw. Is het soms noodzakelijk er over uit te wijden, dat dit een probleem van de *eerste rang* is voor onze gehele opbouw op het platteland? Thans zien zelfs blinden, dat er een geweldige, radikale zwenking van de boeren van het oude naar het nieuwe, uit de schuldslavernij bij de koelakken naar het vrije kolchosleven heeft plaats gehad. Er is geen terugkeer naar het oude mogelijk. De koelakken zijn veroordeeld en zullen worden gelijkwideerd. Er blijft slechts één weg, de weg van de kolchozen. En de weg van de kolchozen is al geen onbekende en niet- verkende weg meer. Deze weg is reeds door de boerenmassa's zelf op duizenderlei wijze verkend en getoetst. Verkend en gewaardeerd als het nieuwe, dat de boeren uit de schuldslavernij bij de koelakken, uit ellende en duisternis bevrijdt. Hierin ligt de grondslag van onze suksessen.

Hoe zal zich de nieuwe beweging op het platteland verder ontplooiën? Aan de spits zullen de sowchozen gaan, als de rugge- graat van de opbouw van het oude dorp. Daaraan zullen zich de talrijke kolchozen aansluiten als steunpunten voor de nieuwe beweging op het platteland. De samenwerking van deze twee systemen zal de voorwaarden voor de volledige kollektivisatie in alle gebieden van de U.S.S.R. scheppen.

Een van de schitterendste veroveringen van de kolchosbeweging bestaat hieruit, dat zij er reeds in is geslaagd, duizenden *organisators* en tienduizenden *agitators* voor de zaak der kolchozen *uit de boeren zelf* naar voren te brengen. Thans dragen wij, geschoolde bolsjewiki, al niet meer alleen het vaandel van de kollektivisatie, maar zullen de boeren uit de kolchozen zelf, de tienduizenden boerenorganisators en -agitators voor de zaak der kolchozen, het vaandel van de kollektivisatie voorwaarts dragen. En de boerenagitators zijn schitterende agitators voor de kolchosbeweging, want zij zullen zulke argumenten ten gunste van de kolchozen vinden, die begrijpelijk en aannemelijk zijn voor de achterlijke boerenmassa's, argumenten, waarover wij, geschoolde bolsjewiki, zelfs niet kunnen dromen.

Hier en daar weerklinken er stemmen over de noodzakelijkheid om de politiek van de kompakte kollektivisatie op te geven. Er zijn

berichten, dat er zelfs in onze partij aanhangers van deze „idee” zijn. Maar zo kunnen slechts mensen spreken, die zich bewust of onbewust met de vijanden van het kommuniste hebben verenigd. De methode van de kompakte kollektivisatie is de noodzakelijke methode, zonder welke het niet mogelijk is om het vijfjarenplan van de kollektivisatie in alle gebieden van de U.S.S.R. uit te voeren. Hoe kan men haar opgeven, zonder het kommuniste te verraden, zonder de belangen van de arbeidersklasse en de boeren te verraden ?

Dit betekent natuurlijk niet, dat op het gebied van de kolchosbeweging bij ons alles „glad” en „normaal” zal gaan. Er zullen binnen de kolchozen nog weifelingen zijn. Er zullen nog tijden van eb en vloed zijn. Maar dit kan en mag de bouwers van de kolchosbeweging niet van de wijs brengen, en des te minder kan het een ernstige belemmering voor de machtige ontwikkeling van de kolchosbeweging zijn. Zulk een gezonde beweging als de kolchosbeweging ongetwijfeld is, zal ondanks alles toch haar doel bereiken, ondanks alle belemmeringen en moeilijkheden.

De taak ligt hierin om de krachten voor te bereiden en alles in orde te brengen voor de verdere ontwikkeling van de kolchosbeweging.

3) Het probleem van het zo dicht mogelijk *nabij brengen van het apparaat tot de rayons en de dorpen*. Het valt niet te betwijfelen, dat wij niet in staat zouden zijn geweest het geweldige werk van de ombouw van de landbouw en de ontwikkeling van de kolchosbeweging ter hand te nemen, indien wij de *rayonisatie* niet hadden ingevoerd. Het vergroten van de kantons en hun hervorming tot rayons, het afschaffen van de gouvernementen en hun hervorming tot kleinere eenheden (distrikten), tenslotte het scheppen van de gebieden als de rechtstreekse steunpunten van het Centraal-Komitee — dat is het algemene beeld van de rayonisatie. Het doel van de rayonisatie is om het partij- en sowjet-apparaat, benevens het economische- en koöperatie-apparaat nader te brengen tot de rayons en dorpen, teneinde de mogelijkheid te verkrijgen, de meest brandende vraagstukken van de landbouw, zijn opbloei, zijn rekonstruktie te juister tijd op te lossen. In die zin, herhaal

ik, heeft de rayonisatie een ontzaglijk voordeel voor onze gehele opbouw opgeleverd.

Maar werd alles in het werk gesteld, om werkelijk het apparaat en wel op de juiste wijze nader tot de rayons en de dorpen te brengen? Neen, dat werd niet gedaan. Thans is het zwaartepunt van de kolchosopbouw naar de rayons verplaatst. Hier komen de draden van de kolchosopbouw en van allerlei ander economisch werk op het platteland samen, zowel op het gebied van het koöperatie- wezen, als op dat van de Sowjets, het kredietwezen en de verzorging. Zijn de rayonorganisaties in voldoende mate voorzien van de nodige en onmisbare funktionarissen om al dit uiteenlopend werk meester te worden? Er valt niet aan te twifelen, dat zij in uiterst onvoldoende mate van funktionarissen zijn voorzien. Waar is de uitweg? Wat moet er worden gedaan om deze tekortkoming uit de weg te ruimen en de rayonorganisaties voor alle takken van ons werk van een voldoende hoeveelheid der nodige funktionarissen te voorzien? Daarvoor moet men op zijn minst twee dingen doen: 1) de distrikten opheffen, (*applaus*) die tot nutteloze scheidsmuren tussen het gebied en de rayons zijn geworden en op kosten van de vrijgekomen funktionarissen de rayonorganisaties versterken; 2) de rayonorganisaties rechtstreeks verbinden met het gebied (met het gewestelijk komitee, met het nationale Centraal-Komitee). Dat zal de rayonisatie tot het einde voeren, en het nader brengen van het apparaat tot de rayons en de dorpen voltooien.

Hier werd bijval geuit naar aanleiding van het perspectief van het opheffen van de distrikten. Natuurlijk, de distrikten moeten worden gelijkwideerd. Maar het zou verkeerd zijn te menen, dat deze omstandigheid ons het recht zou geven een blaam op de distrikten te werpen, zoals enige kameraden in de kolommen van de „Prawda” dit hebben gedaan. Men moet niet vergeten, dat de distrikten een geweldig werk hebben verricht en in hun tijd een grote historische rol hebben gespeeld (*Applaus*). Ik ben eveneens van mening, dat het verkeerd zou zijn met het opheffen van de distrikten overhaast te werk te gaan. Het Centraal-Komitee heeft het besluit genomen de distrikten op te heffen, maar het meent 586

volstrekt niet, dat deze zaak onmiddellijk moet worden uitgevoerd. Het is duidelijk, dat men, voordat men tot het opheffen van de distrikten over kan gaan, het nodige voorbereidende werk moet verrichten.

d) Op het gebied van het transport.

Tenslotte, *het probleem van, het transport*. Het is niet nodig uit te wijden over de geweldige betekenis van het transport voor de gehele volkshuishouding. En niet slechts voor de volkshuishouding. Zoals bekend is, is het transport eveneens van zeer grote betekenis voor de verdediging van het land. En ziehier, ondanks de geweldige betekenis van het transport, blijven de inrichting van het transport, de rekonstruktie van deze tak van de ekonomie bij het algemene tempo der ontwikkeling ten achter. Moet men nog bewijzen, dat wij onder deze omstandigheden gevaar lopen het transport tot een „zwakke plaats” van de volkshuishouding te maken, die onze vooruitgang kan remmen? Is het geen tijd, om aan deze toestand een einde te maken?

Bijzonder slecht is het met het transport op de rivieren gesteld. Het is een feit, dat de de scheepvaart op de Wolga nauwelijks 60 % en de scheepvaart op de Dnjeper 40 % van het peil van voor de oorlog heeft bereikt. 60 en 40 % van het vóóroorlogspeil — dat is alles, wat het transport op de rivieren op de lijst van zijn „suksessen” kan plaatsen. In alle ernst een groot „sukses”! Is het geen tijd om aan deze schande een einde te maken? (*Stemmen: ”Ja” ...*) De taak ligt hierin, om de zaak van het transport eindelijk op bolsjewistische wijze ter hand te nemen en haar vooruit te stuwen.

Dat zijn de naastbij liggende taken van de partij.

Wat is er vereist om deze taken te vervullen?

Daartoe is in de eerste plaats en hoofdzakelijk vereist het *voortzetten* van het ontplooiende offensief tegen de kapitalistische elementen aan het gehele front en het *tot het einde toe doorzetten daarvan*.

Dit is het middelpunt en de grondslag van onze politiek op het gegeven ogenblik (*Applaus*).

III.

DE PARTIJ.

Ik ga tot het vraagstuk van de partij over.

Hierboven heb ik gesproken over de voordelen, die het Sowjet- systeem van de economie heeft boven het kapitalistische systeem. Ik sprak over de kolossale mogelijkheden, die ons systeem ons in de strijd voor de volledige overwinning van het socialisme verschaft. Ik zeide, dat wij zonder deze mogelijkheden, zonder gebruik te maken van deze mogelijkheden niet de suksessen zouden hebben kunnen behalen, die wij in de afgelopen periode hebben behaald.

Maar nu rijst de vraag: heeft de partij op de juiste wijze gebruik weten te maken van de mogelijkheden, die ons door het Sowjet- systeem worden geboden; heeft zij deze mogelijkheden niet verwaarloosd en op deze wijze de arbeidersklasse verhinderd, om haar revolutionaire macht volledig te ontplooien; is zij in staat geweest uit deze mogelijkheden alles te halen, wat er uit te halen was om de socialistische opbouw over het gehele front te ontplooien?

Het Sowjet-systeem biedt ons kolossale *mogelijkheden* voor de volledige overwinning van het socialisme. Maar *mogelijkheid* is nog geen *iverkelijkheid*. Om mogelijkheid tot werkelijkheid te maken, daartoe is een reeks van voorwaarden nodig, onder welke de lijn van de partij en de juiste uitvoering van deze lijn zeker niet op de laatste plaats komen.

Ziehier enige voorbeelden.

De rechtse opportunisten beweren, dat de N.E.P. ons de overwinning van het socialisme waarborgt, bijgevolg behoeft men zich over het tempo van de industrialisatie, de ontwikkeling van de sowchozen, kolchozen enz. niet te bekommeren, omdat de overwinning toch in ieder geval verzekerd is, om zo te zeggen, van zelf. Dat is natuurlijk onjuist en dom. Zo spreken, dat betekent de rol van de partij bij de socialistische opbouw, de verantwoordelijkheid van de partij voor deze opbouw ontkennen. Lenin zeide volstrekt niet, dat de N.E.P. ons de overwinning van het socialisme

waarborgt. Lenin zeide slechts, dat „de N.E.P. ons economisch en politiek ten volle de *mogelijkheid* verzekert om de grondslag van de socialistische economie te bouwen”. Maar *mogelijkheid* is nog geen *werkelijkheid*. Om de *mogelijkheid* tot de *werkelijkheid* te maken moet men in de eerste plaats de theorie van het van-zelf-gaan overboord gooien, moet men de volkshuishouding ombouwen (rekonstrueren) en de beslissende aanval tegen de kapitalistische elementen in de stad en op het platteland voeren.

De rechtse opportunisten beweren verder, dat er in onze structuur geen grondslag aanwezig is voor een scheuring tussen de arbeidersklasse en de boeren; — bijgevolg behoeft men zich niet te bekommeren over het vaststellen van een juiste politiek met betrekking tot de sociale groepen in het dorp, omdat de koelak toch wel in het socialisme zal groeien en het verbond van de arbeiders en de boeren om zo te zeggen wel van zelf verzekerd zal worden. Dit is eveneens onjuist en dom. Zo kunnen slechts mensen spreken, die niet begrijpen, dat hier de politiek van de partij en dan nog wel van een partij, die zich aan de macht bevindt, het hoofdmoment vormt, waarvan het lot van het verbond van arbeiders en boeren afhangt. Lenin meende volstrekt niet, dat het gevaar van een scheuring tussen de arbeidersklasse en de boeren uitgesloten zou zijn. Lenin zeide, dat „zulk een scheuring uit onze sociale structuur *niet noodzakelijkerwijze voortvloeit*”, maar dat „*indien* er ernstige klassengeschieden tussen deze klassen *ontstaan*, dat dan de scheuring *onvermijdelijk zal zijn*.” In verband hiermee meende Lenin dat:

„De voornaamste taak van ons C.K. en de C.K.K. alsook van onze partij in haar geheel, hierin ligt om aandachtig de omstandigheden na te gaan waaruit scheuringen kunnen ontstaan en ze te *voorkomen*, want per slot van rekening zal het lot van onze republiek hiervan afhangen, of de boerenmassa net de arbeidersklasse zal meegaan het verbond met de arbeidersklasse trouw zal blijven of dat zij de „Nep-mannen” d.w.z. de nieuwe bourgeoisie de kans zal geven, haar van de arbeiders te scheiden en los te scheuren.”.

Bijgevolg is een scheuring tussen de arbeidersklasse en de boeren niet uitgesloten, maar zij is geenszins noodzakelijk, omdat in onze structuur de *mogelijkheid gegeven* is, deze scheuring te voorkomen

en het verbond tussen de arbeidersklasse en de boeren te verankeren. En wat is er vereist, om deze mogelijkheid tot werkelijkheid te maken? Om de mogelijkheid om een scheuring *te voorkomen*, tot werkelijkheid te maken, moet men in de eerste plaats de theorie van „het van-zelf-gaan” begraven, moet men de wortels van het kapitalisme uitroeien door sowchozen en kolchozen te organiseren en moet men overgaan van de politiek van het beperken van de uitbuiters-tendenties der koelakken tot de politiek van het likwideren van de koelakken als klasse.

Hieruit volgt dus, dat men scherp moet onderscheiden tussen de *mogelijkheden*, die in onze structuur aanwezig zijn en het *gebruik maken* van deze mogelijkheden, het maken van deze mogelijkheden tot *werkelijkheid*.

Hieruit volgt, dat zich zeer goed het geval zou kunnen voordoen, dat er mogelijkheden voor de overwinning aanwezig zijn, maar dat de partij deze mogelijkheden niet ziet of het niet verstaat, ze op de juiste wijze aan te grijpen, tengevolge waarvan men inplaats van een overwinning een nederlaag zou kunnen verkrijgen.

En ziet, steeds rijst dezelfde vraag: is de partij in staat geweest de *mogelijkheden* en de *voordelen*, die het Sowjet-systeem ons verschaffen op de juiste wijze aan te grijpen; heeft zij alles in het werk gesteld om *deze mogelijkheden tot werkelijkheid te maken* en om op deze wijze aan onze opbouw het maximum aan sukses te verzekeren?

Met andere woorden: hebben de partij en haar Centraal-Komitee de opbouw van het socialisme in de afgelopen periode op de juiste wijze geleid?

Wat is er voor een juiste leiding door de partij onder onze huidige verhoudingen vereist?

Afgezien van al het andere is het voor de juiste leiding door de partij noodzakelijk, dat de lijn van de partij juist is, dat de massa's de juistheid van de partijlijn begrijpen en die actief ondersteunen, dat de partij zich niet tot het uitwerken van een generale lijn beperkt, maar dat zij van dag tot dag leiding geeft aan de uitvoering daarvan, dat de partij vastberaden strijd voert tegen de afwijkingen van de generale lijn en de verzoeningsgezindheid tegenover deze

afwijkingen, dat de partij in haar strijd tegen de afwijkingen de eenheid harer rijen en een ijzeren discipline smeedt.

Wat heeft de partij en haar Centraal-Komitee gedaan voor het vervullen van deze voorwaarden?

1. VRAAGSTUKKEN VAN DE LEIDING VAN DE SOCIALISTISCHE OPBOUW.

a) Het fundamentele standpunt van de partij op het huidige ogenblik bestaat in de *overgang* van de aanval van het socialisme aan de afzonderlijke delen van het economische front tot de aanval *aan het gehele front*, zowel op het gebied van de industrie, als van de landbouw. Het XIVde Partijkongres was in hoofdzaak het kongres van de *industrialisatie*. Het XVde Kongres was in hoofdzaak het kongres van de *kollektivisatie*. Dit was de voorbereiding tot de *algemene* aanval. In tegenstelling tot de afgelegde étappes vormt de periode voor het XVIde Kongres de periode van de *algemene* aanval van het socialisme *aan het gehele front*, de periode van de versterkte opbouw van het socialisme, zowel op het gebied van de industrie, als op dat van de landbouw. Het XVIde Kongres is het kongres van de *ontplooiide aanval* van het socialisme *aan het gehele front*, van het likwideren van de koelakken als klasse en het verwezenlijken van de kompakte kollektivisatie.

Hier hebt gij in het kort het wezen van de generale lijn van onze partij.

Is deze lijn juist?

Ja, zij is juist. De feiten getuigen, dat de generale lijn van onze partij de enig juiste lijn is. {*Applaus*'}.

Hiervan getuigen al de suksessen en resultaten, die wij aan het front van de socialistische opbouw hebben behaald. Het is onmogelijk, het kan niet waar zijn, dat de besliste overwinning, die door de partij in de afgelopen periode aan het front van de socialistische opbouw in de stad en op het platteland is behaald, het resultaat van een onjuiste politiek zou zijn geweest. Alleen de juiste generale lijn kon ons een dergelijke overwinning schenken.

Daarvan getuigt het razend gehuil tegen de politiek van onze

partij, dat onze klassevijanden, de kapitalisten en hun pers, de paus en de bisschoppen van allerlei aard, de sociaal-demokraten en de „Russische” mensjewiki van het type Abramowitsj en Dan, in de laatste tijd hebben aangeheven. De kapitalisten en hun lakeien beschimpen onze partij, — dat betekent dat de generale lijn van onze partij juist is. (*Applaus*).

Daarvan getuigt het thans aan iedereen bekende lot van het Trotskisme. De heren uit het kamp der Trotskisten zwetsten over de „ontaarding” van de Sowjet-macht, over een „Thermidor”, over de „onvermijdelijke overwinning” van het Trotskisme enz. Maar wat was in werkelijkheid het resultaat? Het resultaat was het verval, het einde van het Trotskisme. Een deel van de Trotskisten heeft, zoals bekend is, met het Trotskisme gebroken, in talrijke verklaringen van zijn vertegenwoordigers het gelijk van de partij erkend en het kontra-revolutionaire karakter van het Trotskisme toegegeven. Het andere deel van de Trotskisten is in feite in typische kleinburgerlijke kontra-revolutionairen ontaard, is metterdaad tot een informatie-bureau voor de kapitalistische pers over zaken van de K.P.S.U. geworden. Maar de Sowjetmacht, die „ontaarden” zou, (of „reeds ontaard zou zijn”) blijft verder in gezondheid leven, het socialisme opbouwen en breekt met sukses de kapitalistische elementen van ons land en hun kleinburgerlijke troubadours de ruggegraat.

Daarvan getuigt het thans aan iedereen bekende lot van de aanhangers van de rechtse afwijking. Zij zwetsten en schreeuwden over het „verderfelijke” van de partijlijn, over de „waarschijnlijke kata- strophe” in de Sowjet-Unie, over de noodzakelijkheid het land van de partij en haar leiding „te redden” enz. Maar wat was in werkelijkheid het resultaat? In werkelijkheid was het resultaat, dat de partij aan alle fronten van de socialistische opbouw de grootste successen heeft behaald, maar dat de groep van de rechtse afwijking, die het land wenste te „redden”, maar later het foutieve van haar opvattingen erkende, thans aan de grond zit.

Daarvan getuigen de toenemende revolutionaire activiteit van de arbeidersklasse en de boeren, de actieve ondersteuning van de politiek van de partij door de miljoenenmassa’s der werkers en 592

tenslotte, het ongekeerde arbeidsenthousiasme van de arbeiders en de boerenkolchosniki, dat door zijn grootsheid, zowel vriend als vijand van ons land verbaasd doet staan. Ik spreek nog niet eens van de kentekenen van het groeiende vertrouwen in de partij, zoals de verklaringen van arbeiders, die met gehele werkplaatsen en bedrijven tegelijk tot de partij willen toetreden, de groei van het ledental der partij, die in de tijd tussen het XVde en het XVIde Kongres meer dan 600.000 leden bedroeg, het toetreden alleen in het eerste kwartaal van dit jaar van 200.000 nieuwe leden tot de partij. Waarvan getuigt dit alles — soms niet van het feit, dat de miljoenen- massa's van de werkers de juistheid van de politiek der partij erkennen en bereid zijn die te ondersteunen?

Men moet erkennen, dat deze feiten er niet zouden zijn, indien de generale lijn van onze partij niet de enig juiste zou zijn.

b) Maar de partij kan zich niet beperken tot het uitwerken van een generale lijn. Zij moet bovendien van dag tot dag het doorzetten van deze lijn in de praktijk controleren. Zij moet leiding geven aan het doorzetten van de generale lijn, de in de loop van het werk aanvaarde plannen van de economische opbouw verbeteren en volmaken, fouten corrigeren en voorkomen.

Hoe heeft het Centraal-Komitee van onze partij dit werk ten uitvoer gebracht?

Het werk van het C.K. richtte zich op dit gebied hoofdzakelijk op het verbeteren en nauwkeuriger bepalen van het vijfjarenplan in de zin van het verhogen van de tempo's en het verkorten van de termijnen, op de kontrôle van de uitvoering van de gestelde taken door de economische organisaties.

Ziehier enige fundamentele besluiten van het C. K., die het vijfjarenplan in de zin van de verhoging van de tempo's van de opbouw en het verkorten van de termijnen daarvan, verbeterden.

Op het gebied van de ijzer- en staalindustrie: het vijfjarenplan stelt vast, dat de produktie van ruwijzer in het laatste jaar van het vijfjarenplan tot 10 miljoen ton verhoogd moet worden; het besluit van het C.K. acht evenwel deze norm onvoldoende en bepaalt, dat de produktie van ruwijzer in het laatste jaar van het vijfjarenplan tot 17 miljoen ton moet worden verhoogd.

Op het gebied van de traktorenbouw: het vijfjarenplan stelt voor het laatste jaar van het vijfjarenplan vast, dat de produktie van traktoren tot 55000 stuks moet worden verhoogd; het besluit van de C.K. acht deze taak onvoldoende en bepaalt, dat de produktie van traktoren in het laatste jaar van het vijfjarenplan tot 170.000 stuks moet worden verhoogd.

Hetzelfde moet gezegd worden over de *automobielenbouw*, waar inplaats van een produktie van 100000 automobielen (vracht- en personenauto's) in het laatste jaar van het vijfjarenplan, het besluit werd genomen de automobielenproduktie tot 200000 stuks te brengen.

Hetzelfde geldt voor de *industrie van gekleurde metalen*, waar de ramingen van het vijfjarenplan met meer dan 100% werden verhoogd, en voor de *vervaardiging van landbouwmachines*, waar de ramingen van het vijfjarenplan eveneens met meer dan 100% werden verhoogd.

Ik spreek nog niet eens over het vervaardigen van *kombines*, hetgeen in het vijfjarenplan in het geheel niet was opgenomen en waarvan de produktie in het laatste jaar van het vijfjarenplan minstens tot 40000 stuks moet worden gebracht.

Op het gebied van de, sowchosopbouw: het vijfjarenplan stelt aan het einde van de vijf jaren een uitbreiding van het bebouwde oppervlak tot 5 miljoen H.A. vast; het besluit van het C.K. acht deze norm evenwel onvoldoende en bepaalt, dat het bebouwde oppervlak van de sowchozen aan het einde van het vijfjarenplan tot 18 miljoen H.A. moet zijn verhoogd.

Op het gebied van de kolchosopbouw: het vijfjarenplan stelt voor het einde van de vijf jaar een uitbreiding van het bebouwde oppervlak tot 20 miljoen H.A. vast, het besluit van het C.K. acht deze norm meer dan onvoldoende (zij werd dit jaar reeds overtroffen) en bepaalt, dat aan het einde van het vijfjarenplan de kollektivisatie van de U.S.S.R. in hoofdzaak moet zijn beëindigd en het bebouwde oppervlak van de kolchozen tegen deze termijn ⁹/io van het gehele bebouwbare oppervlak van de U.S.S.R., dat tegenwoordig door individuele boeren wordt bewerkt, moet omvatten. (*Applaus*).

En zo voorts, en zo voorts.

Dat is het algemene beeld van de leiding van het C.K. bij het doorzetten van de generale lijn van de partij, bij het vaststellen van het plan voor de socialistische opbouw.

Men kan zeggen, dat het O.K. door zulk een grondige verandering in de cijfers van het vijfjarenplan aan te brengen, het beginsel der planmatigheid schendt en de autoriteit van de plan-organen omlaag drukt. Maar zo kunnen slechts hopeloze bureaurokraten spreken. Voor ons, voor bolsjewiki, is het vijfjarenplan niet iets afgeronds, dat voor goed klaar is. Voor ons is het vijfjarenplan, zoals elk ander plan, slechts een plan, dat bij wijze van voorlopige benadering wordt aangenomen, dat men preciseren, veranderen en volmaken kan op de grondslag van de plaatselijke ervaring, op de grondslag van de ervaring bij het ten uitvoer brengen van het plan. Geen enkel vijfjarenplan kan met al die mogelijkheden rekening houden, die in de schoot van ons systeem verborgen liggen en die zich pas in de loop van het werk, in de loop van het verwezenlijken van het plan in de fabriek, op het bedrijf, in de kolchos, in de sowchos, in het rayon enz. openbaren. Slechts bureaurokraten kunnen van mening zijn, dat de arbeid aan het plan met het opstellen van het plan is afgelopen. Het opstellen van het plan is slechts *het begin van deze arbeid*. De werkelijke planmatige leiding ontplooit zich slechts na het opstellen van het plan, na de kontrôle ter plaatse in de loop van de verwezenlijking, de verbetering en de precisering van het plan.

Dat is de reden waarom het C.K. en de C.K.K., tesamen met de plan-organen van de republiek het voor noodzakelijk hielden, om op grondslag van de gegevens der ervaring, het vijfjarenplan te korrigeren en te verbeteren in de geest van de verhoging der tempo's van de opbouw en van het verkorten der termijnen voor de uitvoering.

Ziehier wat Lenin op het VUIste Kongres van de Sowjets bij het behandelen van het tienjaren-plan van de G.O.E.L.R.O.¹⁾ heeft gezegd over het beginsel van het opstellen der plannen en van de leiding in overeenstemming daarmee:

„Ons partijprogram kan niet alleen het program van de partij blijven. Het moet het program van onze economische opbouw worden,

i) G.O.E.L.R.O. Staatskommissie voor de elektrifikatie. — *Red.*

anders deugt het ook niet als partijprogram. Het moet worden aangevuld met een tweede program van de partij, met een arbeidsplan tot herstel van de gehele volkshuishouding en tot haar verheffing op het peil van de moderne techniek. . . . Wij moeten er toe komen een bepaald plan aan te nemen; dat zal natuurlijk een plan zijn, dat alleen bij wijze van voorlopige benadering wordt aangenomen. Dit program van de partij zal niet zo onveranderlijk zijn als ons tegenwoordig partijprogram, dat alleen op partijkongressen kan worden veranderd. Neen, dit program zal iedere dag, in iedere werkplaats, in ieder kanton verbeterd, uitgewerkt, volmaakt en gewijzigd worden. . . . Men moet op de ervaring van de wetenschap en de praktijk letten en er ter plaatse naar streven, dat het plan vóór de vastgestelde termijn wordt vervuld, opdat de massa's zullen zien, dat de ervaring de langdurige periode kan verkorten, die ons van het volledige herstel der industrie scheidt. Dat hangt van ons af. Laat ons in iedere werkplaats, in ieder depót, op ieder gebied de ekonomie verbeteren, en dan zullen wij de termijn verkorten. En wij verkorten hem reeds" (Verslag op het VU1ste Sowjet-kongres over de werkzaamheden van de volkskommissarissen, 22 December 1920, Komplete Werken. Deel XXVI, blz, 45, 46, 43)

Gij ziet, dat het C.K. de door Lenin aangegeven weg volgde, toen het het vijfjarenplan veranderde en verbeterde, de termijnen korter maakte en de tempo's van de opbouw verhoogde.

Op welke mogelijkheden steunde het C.K. bij het verhogen van de tempo's van de opbouw en het verkorten van de termijnen van het vijfjarenplan? Op de reserves, die in de schoot van onze maatschappij verborgen liggen en die zich slechts in de loop van het werk openbaren, op de mogelijkheden, die ons de rekonstruktieperiode verschaft. Het C. K. is van mening, dat de rekonstruktie van de technische basis van de industrie en de landbouw *onder de socialistische organisatie van de produktie* mogelijkheden ter versnelling van de tempo's openbaart, waarvan geen enkel kapitalistisch land kan dromen.

Alleen door deze omstandigheden kan men het feit verklaren, dat onze socialistische industrie in de loop van de laatste drie jaar haar produktie meer dan verdubbeld heeft, terwijl zij in 1930/31, vergeleken bij het lopende jaar, met 47 % moet toenemen, waarbij *alleen al deze toeneming* wat zijn omvang aangaat, gelijk zal zijn aan de produktie van de *gehele* grootindustrie van vóór de oorlog.

Slechts door deze omstandigheden kan men het feit verklaren, dat de sowchosopbouw het vijfjarenplan in drie jaar zal overtreffen

en de kolchosopbouw het vijfjarenplan reeds in twee jaar heeft overtroffen.

Er bestaat een theorie, volgens welke er slechts in de loop van de herstelperiode hoge ontwikkelingstempo's mogelijk zijn, dat evenwel met de overgang naar de rekonstruktieperiode de tempo's van de opbouw van jaar tot jaar aanzienlijk lager moeten worden. Deze theorie wordt de theorie van de „dalende kurve” genoemd. Dat is de theorie van het rechtvaardigen van onze achterlijkheid. Zij heeft met het Marxisme, met het Leninisme niets gemeen. Zij is een burgerlijke theorie, die er op berekend is om de achterlijkheid van ons land te laten voortbestaan. Onder hen, die in betrekking tot onze partij staan of gestaan hebben, verdedigen en propageren alleen de Trotskisten en ook de aanhangers van de rechtse afwijking deze theorie.

Er bestaat een mening, dat de Trotskisten superindustrialisten zouden zijn. Maar deze mening is slechts ten dele juist. Zij is slechts in zoverre juist, als het gaat om het einde van de *herstelperiode*, toen de Trotskisten inderdaad superindustrialisatie-fantasiën ontwikkelden. Wat de *rekonstruktie-periode* aangaat, zijn de *Trotskisten, uit het gezichtspunt van de tempo's, de uiterste minimalisten en de smadelijkste kapitulanten*. (*Vrolijkheid, Applaus*). In hun platformen en verklaringen hebben de Trotskisten geen cijfers met betrekking tot de tempo's gegeven, zij hebben zich slechts beperkt tot algemeen gepraat over de tempo's. Er bestaat echter een dokument, waarin de Trotskisten hun opvattingen over de tempo's van de ontwikkeling der staatsindustrie in cijfers hebben uiteengezet. Ik bedoel het verslag van de „Buitengewone Zitting over het herstel van het vaste kapitaal” van de staatsindustrie (O.S.W.O.K.), dat volgens Trotskistische beginselen was opgesteld. Het is interessant om dit dokument, dat van het jaar 1925/26 dateert, in een paar woorden te behandelen. Het is interessant, omdat het geheel en al het Trotskistische schema van de dalende kurve tot uitdrukking brengt.

Volgens dit dokument werd er voorgesteld in de staatsindustrie in 1926/27 1.543 miljoen roebel te *beleggen*, in 1927/28 1.490 miljoen roebel; in 1928/29 1.320 miljoen roebel; in 1929/30

1.060 miljoen roebel (volgens de prijzen van 1926/27).

Dat is het beeld van de *dalende* Trotskistische curve.

Welke bedragen hebben wij in werkelijkheid belegd? In werkelijkheid hebben wij in de staatsindustrie in 1926/27 1.065 miljoen roebel belegd; in 1927/28 1.304 miljoen roebel; in 1928/29 1.819 miljoen roebel; in 1929/30 4.775 miljoen roebel (volgens de prijzen van 1926/27).

Dat is het beeld van de *stijgende* bolsjewistische curve.

Volgens het dokument zou de *produktie* van de staatsindustrie in 1926/27 met 31,6 % moeten toenemen, in 1927/28 met 22,9 %; in 1928/29 met 15,5 %; in 1929/30 met 15 %.

Dat is het beeld van de *dalende* Trotskistische curve.

Maar hoe stond het in werkelijkheid? In werkelijkheid bedroeg de toeneming van de produktie van de staatsindustrie in 1926/27 19,7 %, in 1927/28 26,3 %, in 1928/29 24,3 % in 1929/30 32 % en in 1930/31 zal zij 47 % bedragen.

Dat is het beeld van de *stijgende* bolsjewistische curve.

Het is bekend, dat Trotski in zijn brochure „Naar het socialisme of naar het kapitalisme” deze kapitulatie-theorie van de dalende curve speciaal verdedigt. Hij zegt daar ronduit, dat, wijl „voor de oorlog de uitbreiding van de industrie hoofdzakelijk uit het oprichten van nieuwe bedrijven bestond” en „in onze tijd de uitbreiding in veel hogere mate uit het exploiteren van de oude bedrijven en het in volle werking stellen van de oude machinerie bestaat, het bijgevolg natuurlijk is, wanneer met het *voltooien van het herstelproces* de koëfficiënt van de groei *aanzienlijk lager moet worden*”, waarbij hij voorstelt „in de eerstvolgende jaren de koëfficiënt van de groei der industrie niet slechts 2 maal, maar 3 maal hoger te doen zijn dan de 6 % van vóór de oorlog en misschien zelfs meer”.

Dus, driemaal 6 procent jaarlijkse toeneming van de industrie. Hoeveel maakt dat wel uit? In 't geheel 18 % toeneming per jaar. Dus 18 % jaarlijkse groei van de produktie der staatsindustrie vormt volgens de mening van de Trotskisten die uiterste grens voor het plan van een versneld ontwikkelingstempo in de *rekon- struktie-periode*, het ideaal waarnaar men moet streven. Vergelijkt thans deze krummel-wijsheid van de Trotskisten met de werkelijke

groei van de produktie, die wij in de laatste drie jaar hebben (in 1927/28 26,3 %, in 1928/29 24,3 % in 1929/30 32 %), vergelijkt deze kapitulatie-filosofie der Trotskisten met de raming van de kontróle-cijfers van de staatsplankommissie; in 1930/31 een toeneming van 47 %, die de *hoogste tempo's* van de toeneming der produktie in de *herstelperiode* overtreft, en gij zult geheel het reaktionaire wezen van de Trotskistische theorie van de „dalende kurve” begrijpen, de gehele diepte van het ongeloof van de Trotskisten in de mogelijkheden van de *rekonstrktie-periode*.

Dat is de reden, waarom de Trotskisten thans hun stem verheffen tegen de „buitensporigheid” van de bolsjewistische tempo's van de ontwikkeling van de industrie en de kolchosopbouw.

Dat is de reden waarom *de Trotskisten zich thans niet onderscheiden van de aanhangers van de rechtse afwijking bij ons*.

Het is duidelijk, dat wij zonder de Trotskistisch-rechts-opportunistische theorie van de „dalende kurve” te hebben verbrijzeld nóch een werkelijk plan, nóch de verhoging van de tempo's en het verkorten van de termijnen van de opbouw tot stand hadden kunnen brengen. Ten einde leiding te geven aan het verwezenlijken van de generale lijn van de partij, ten einde het vijfjarenplan van de opbouw te korrigeren en te verbeteren, ten einde de tempo's te kunnen verhogen en fouten bij de opbouw te vermijden, moesten wij in de eerste plaats de reaktionaire theorie van de „dalende kurve” uiteenrafelen en likwideren. Op deze wijze heeft het C. K. dan ook gehandeld, zoals ik hierboven reeds gezegd heb.

2. VRAAGSTUKKEN VAN DE LEIDING BIJ DE INTERNE PARTIJZAKEN.

Men zou de mening kunnen zijn toegedaan, dat het werk tot leiding van de socialistische opbouw, tot uitvoering van de generale lijn der partij, bij ons in de partij rustig en kalm, zonder strijd en wilsinspanning is geschied. Dit is echter niet juist, kameraden. In werkelijkheid ging dit werk gepaard met de strijd tegen de

interne moeilijkheden van de partij, met de strijd tegen iedere soort afwijking van het Leninisme; zowel op het gebied van de algemene politiek, als op dat van het nationale vraagstuk. Onze partij leeft en werkt niet in een luchtledige ruimte. Zij leeft en werkt in het volle leven, ondergaat de invloed van het haar omgevende milieu. En ons milieu bestaat, zoals bekend is, uit verschillende klassen en sociale groepen. Wij zijn overgegaan tot het ontplooiën van de aanval tegen de kapitalistische elementen, wij hebben onze socialistische industrie ver vooruitgestuwd, wij hebben de opbouw van de sowchozen en de kolchozen tot ontplooiing gebracht. Maar zulke verschijnselen kunnen niet zonder gevolgen blijven voor de uitbuitersklassen. Deze verschijnselen gaan gewoonlijk gepaard met de ondergang van de stervende klassen, de ondergang van de koelakken in het dorp, het inkrimpen van het arbeidsterrein van de kleinburgerlijke lagen in de stad. Het is duidelijk, dat dit alles de klassenstrijd, het verzet van de stervende klassen tegen de politiek van de Sowjet-macht wel moet verscherpen. Het zou belachelijk zijn te menen, dat het verzet van deze klassen zich niet op de een of andere wijze in de rijen van onze partij zou weerspiegelen. En het vindt inderdaad zijn weerspiegeling in de partij. De afwijkingen van allerlei aard van de Leninistische lijn, die in de rijen van onze partij aanwezig zijn, vormen dan ook de weerspiegeling van het verzet van de stervende klassen.

Kan men met sukses strijden tegen de klassevijanden, zonder tegelijkertijd tegen de afwijkingen in onze partij te strijden, zonder deze afwijkingen te overwinnen? Neen, dat kan men niet. Dat kan men niet, zomin als het mogelijk is om de werkelijke strijd tegen de klassevijanden tot ontplooiing te brengen, wanneer in onze rug hun verzet in de partij weerklank vindt, wanneer er in onze rug mensen aanwezig blijven, die niet in onze zaak geloven en die er naar streven op iedere wijze onze vooruitgang te remmen. Vandaar de onverzoenlijke strijd tegen de afwijkingen van de Leninistische lijn als behorende tot de eerstvolgende taak van de partij.

Waarom is thans de rechtse afwijking het grootste gevaar in de

partij? Omdat deze afwijking het koelakken-gevaar weerspiegelt en het koelakken-gevaar op het gegeven ogenblik, op het ogenblik van de ontplooide aanval en het uitroeien van de wortels van het kapitalisme, het grootste gevaar in het land is.

Wat moest er door het C. K. worden gedaan om de rechtse afwijking te overwinnen, de „linkse” afwijking te vernietigen en de weg vrij te maken voor het zo stevig mogelijk aaneensluiten van de partij om de Leninistische lijn?

a) Er moest in de eerste plaats afgerekend worden met de resten van het Trotskisme in de partij, met de overblijfsels van de Trotskistische theorie. Wij hebben de Trotskistische groep als oppositie reeds lang geleden verpletterd en verdreven. Thans is de Trotskistische groep een aan het proletariaat en de sowjets vijandige, kontra-revolutionaire groep, die haar best doet de bourgeoisie omtrent de aangelegenheden van onze partij in te lichten. Maar de resten van de Trotskistische theorie, de overblijfsels van het Trotskisme zijn nog niet ten voile uit de partij verdreven. Zodat er in de eerste plaats met deze overblijfsels moest worden afgerekend.

Waarin bestaat het wezen van het Trotskisme?

Het wezen van het Trotskisme bestaat in de eerste plaats in het ontkennen van de mogelijkheid, het socialisme in de U.S.S.R. met de krachten van de arbeidersklasse en de boeren van ons land op te bouwen. Wat betekent dit? Dit betekent, dat wij, als wij in de naaste toekomst geen hulp van de zegevierende wereldrevolutie krijgen, voor de bourgeoisie zullen moeten kapituleren en de weg banen voor een burgerlijk-demokratische republiek. Wij hebben hier dus te maken met de burgerlijke ontkenning van e mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land, met een ontkenning, die verborgen wordt achter de „revolutionaire frase over de overwinning van de wereldrevolutie. Is het bij zu een opvatting mogelijk de miljoenen-massa's van de arbeidersk asse tot arbeidsgeestdrift, tot de socialistische wedijver, tot de massale stootarbeidersbeweging, tot de ontplooide aanval tegen de api- talistische elementen te verheffen? Het is duidelijk, dat dit met mogelijk is. Het zou een domheid zijn te menen, dat onze arbeiders

klasse, die drie revoluties heeft gemaakt, voor arbeidsgeestdrift en massaal stootarbeidersschap te vinden zou zijn, om de bodem voor het kapitalisme te bemesten. Onze arbeidersklasse komt niet tot arbeidsgeestdrift terwille van het kapitalisme, maar ter wille van het definitief begraven van het kapitalisme en het opbouwen van het socialisme in de U.S.S.R. Ontneemt haar de overtuiging in de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme en gij vernietigt daarmee iedere grondslag voor de wedijver, voor de arbeidslust, voor het stootarbeidersschap.

Vandaar de gevolgtrekking: om de arbeidersklasse tot geestdriftige arbeid en tot de wedijver te verheffen en de ontplooiende aanval te organiseren, moest in de eerste plaats de burgerlijke theorie van het Trotskisme over de onmogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land worden begraven.

Het wezen van het Trotskisme bestaat ten tweede hierin, dat het de mogelijkheid ontkent om de hoofdmassa van de boeren bij de socialistische opbouw op het platteland te betrekken. Wat betekent dit? Dit betekent, dat de arbeidersklasse niet bij machte zou zijn de boeren met zich mee te voeren bij het overbrengen van de individuele boerenbedrijven op het spoor van het kollektivisme, zodat de boeren, indien in de naaste toekomst de zegevierende wereldrevolutie de arbeidersklasse niet te hulp komt, de oude burgerlijke orde zullen herstellen. Wij hebben hier dus te doen met een burgerlijke ontkenning van de krachten en mogelijkheden van de proletarische diktatuur om de boeren tot het socialisme te brengen, met een ontkenning, die verborgen wordt achter het masker van „revolutionaire” frasen over de overwinning van de wereldrevolutie. Kan men bij zulk een opvatting de boerenmassa's tot de kolchos- beweging brengen, de massale kolchosbeweging organiseren, de likwidatie van de koelakken als klasse organiseren? Het is duidelijk, dat dit niet mogelijk is.

Vandaar de gevolgtrekking: om de massale kolchosbeweging van de boeren te organiseren en de koelakken te likwideren moest in de eerste plaats de burgerlijke theorie van het Trotskisme over de onmogelijkheid van het deelhebben van de werkende massa's der boeren aan het socialisme worden begraven.

Het wezen van het Trotskisme bestaat tenslotte in het ontkennen van de noodzakelijkheid van de ijzeren discipline in de partij, in het erkennen van de vrijheid van fractie-groeperingen in de partij, in het erkennen van de noodzakelijkheid, een Trotskistische partij op te richten. Voor het Trotskisme zou de K.P.S.U. (b) geen eensgezinde en aaneengesmede, strijdvaardige partij moeten zijn, maar een verzameling van groepen en fracties met hun eigen centrale instanties, hun eigen pers enz. Maar wat betekent dit? Dit betekent het verkondigen van de vrijheid van politieke fracties in de partij. Dit betekent, dat op de vrijheid van politieke groeperingen in de partij de vrijheid van politieke partijen in het land moet volgen, d.w.z. de burgerlijke democratie. Wij hebben hier dus te doen met de erkenning van de vrijheid van fractie-groeperingen in de partij, het toelaten van politieke partijen in het land van de diktatuur van het proletariaat daarbij inbegrepen, met een erkenning, die verborgen wordt achter de frase over de „interne-partijdemo- kratie”, over het „verbeteren van het regime” in de partij. Het is aan het Trotskisme niet gegeven te begrijpen, dat de vrijheid van fractie-intriges voor groepen intellectuelen nog geen interne partij- democratie betekent, dat de door de partij georganiseerde volledige zelfkritiek en de kolossale activiteit van de partijmassa’s een verschijnsel zijn van ware en echte interne partij-democratie. Kan men bij zulke opvattingen over de partij de ijzeren discipline, de ijzeren eenheid van de partij verzekeren, die noodzakelijk zijn voor de succesvolle strijd tegen de klassevijanden? Het is duidelijk, dat dit niet mogelijk is.

Vandaar de gevolgtrekking: om de ijzeren eenheid en de proletarische discipline in de partij te verzekeren, moest in de eerste plaats de organisatie- theorie van het Trotskisme worden begraven.

Kapitulandom metterdaad als *inhoud*, „linkse” en „revolutionaire” avonturiers-trucs als de *vorm*, die de défaitistische inhoud verbergt en hem aanprijst — dat is het wezen van het Trotskisme.

Deze tweeledigheid van het Trotskisme weerspiegelt de tweeledigheid van de toestand van de te gronde gaande stedelijke burgerij, die het „regime” van de diktatuur van het proletariaat niet

verdraagt en die er naar streeft om, óf wel „met één slag” naar het socialisme over te springen, ten einde aan de ondergang te ontkomen, (vandaar het *avonturiersdom* en de *hysterie* in de politiek), of wel, indien dit niet mogelijk is, op iedere tegemoetkoming aan het kapitalisme, welke dan ook, in te gaan (vandaar het *kapitidan-tendom* in de politiek).

Door deze tweeledigheid van het Trotskisme wordt het feit verklaard, dat het zijn „woedende” schijnaanvallen tegen de aanhangers van de rechtse afwijking in den regel bekroont met het sluiten van een *blok* met hen, die kapitulanten zonder masker zijn.

En wat vertegenwoordigen de „linkse” overdrijvingen, die in de partij op het gebied van de kolchosbeweging plaats hadden? Zij vertegenwoordigen een zekere, het is waar, onbewuste poging om bij ons de tradities van het Trotskisme in de praktijk te doen herleven, het Trotskistisch standpunt tegenover de middelboeren te doen herleven. Zij zijn het resultaat van die fouten in de politiek, die Lenin „op hol geslagen bureaukratisme” noemt. Dat betekent, dat sommige onzer kameraden, meegesleept door de suksessen van de kolchosbeweging, het probleem van de kolchosopbouw niet als bouwers, maar bij voorkeur als administrateurs benaderden en uit hoofde daarvan een reeks van de grofste fouten begingen.

Er bestaan bij ons in de partij mensen, die van mening zijn, dat men de „linkse” overdrijvers niet tot de orde had moeten roepen. Zij zijn van mening, dat men deze funktionarissen niet had behoeven te krenken en hun enthousiasme tegen te werken, zelfs dan niet, wanneer dit enthousiasme tot fouten leidde. Dat is onzin, kameraden. Zo kunnen slechts mensen spreken, die onder alle omstandigheden met de stroom mee willen zwemmen. Dat zijn dezelfde mensen, die zich nooit de Leninistische lijn zullen kunnen eigen maken: tegen de stroom in gaan, wanneer de toestand dit eist, wanneer de belangen van de partij dit eisen. Dat zijn cwos-tisten ¹⁾, maar geen Leninisten. Juist daarom is het de partij gelukt gehele groepen onzer partijgenoten op de goede weg terug te brengen, juist daarom is zij er in geslaagd de fouten te verbeteren

i) Van het Russische woord *chwo*st (staart), dus lieden die achter de de beweging aanhinken. *Verl.*

en suksessen te behalen, omdat zij in naam van het verwezenlijken van de generale lijn vastberaden tegen de stroom inging. Dat is juist het Leninisme in de praktijk, het Leninisme in de leiding.

Dat is de reden waarom ik van mening ben, dat wij zonder het overwinnen van de „linkse” overdrijvingen niet in staat waren geweest de suksessen in de kolchos-beweging te behalen, die wij thans hebben behaald.

Zo staat de zaak met de strijd tegen de overblijfselen van het Trotskisme en de oprispingen daarvan in de praktijk.

Ietwat anders staat het met het rechtse opportunisme aan het hoofd waarvan de partijgenoten Boecharin, Rykow en Tomski stonden of staan.

Men kan van de aanhangers van de rechtse afwijking niet zeggen, dat zij de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R. niet erkennen. Neen, zij erkennen die en hierin ligt het onderscheid tussen hen en de Trotskisten. Maar het ongeluk van de aanhangers van de rechtse afwijking ligt hierin, dat zij de mogelijkheid van de opbouw van het socialisme in één land wel formeel erkennen, maar dat zij die wegen en middelen van de strijd niet willen erkennen, zonder welke het onmogelijk is het socialisme op te bouwen. Zij willen niet erkennen, dat de alzijdige ontwikkeling van de industrie de sleutel is voor de omvorming van de gehele volkshuishouding volgens de beginselen van het socialisme. Zij willen de onverzoenlijke klassenstrijd tegen de kapitalistische elementen en het ontplooiende offensief van het socialisme tegen het kapitalisme niet erkennen. Zij begrijpen niet, dat al deze wegen en middelen dat systeem van maatregelen vormen, zonder welke het niet mogelijk is de diktatuur van het proletariaat in stand te houden en het socialisme in ons land op te bouwen. Zij denken, dat men het socialisme stilletjes, als van-zelf-gaand, zont er klassenstrijd, zonder offensief tegen de kapitalistische elementen kan opbouwen. Zij denken, dat de kapitalistische elementen, of we van zelf, onopgemerkt zullen afsterven, of wel in het socialisme zullen ingroeien. Maar omdat in de geschiedenis zulke wonderen niet voorkomen, komt dit hierop neer, dat de *aanhangers van de rechtse afwijking in werkelijkheid afzakken naar het standpunt van*

de ontkenning der mogelijkheid om het socialisme in ons land op te bouwen.

Van de aanhangers van de rechtse afwijking kan men ook niet zeggen, dat zij de mogelijkheid ontkennen om de hoofdmassa's van de boeren te betrekken bij de opbouw van het socialisme op het platteland. Neen, zij erkennen die en hierin ligt het onderscheid tussen hen en de Trotskisten. Maar terwijl zij die mogelijkheid formeel erkennen, verwerpen zij tegelijkertijd die wegen en middelen, zonder welke het niet mogelijk is om de boeren bij de opbouw, van het socialisme te betrekken. Zij willen niet erkennen, dat de sowchozen en kolchozen het hoofdmiddel, de „hoofdweg” vormen voor het betrekken van de hoofdmassa's van de boeren bij de opbouw van het socialisme. Zij willen niet erkennen, dat het .zonder de politiek van het likwideren van de koelakken als klasse door te zetten, niet mogelijk is, de omvorming van het platteland op de grondslagen van het socialisme te bereiken. Zij denken, dat men het platteland stilletjes, als van-zelf-gaand op het spoor van het socialisme kan overbrengen, zonder klassenstrijd, enkel maar door middel van de verbruiks- en de verkoops-koöpe- raties, omdat zij er van overtuigd zijn, dat de koelak zelf in het socialisme zal ingroeien. Zij denken, dat thans het voornaamste niet in het hoge tempo van de ontwikkeling der industrie ligt en niet in de kolchozen en sowchozen, maar in het „loslaten” van de elementaire krachten van de markt, in het „losmaken van de banden” van de individuele bedrijven, die van de kapitalistische- elementen op het platteland daarbij inbegrepen. Maar omdat de koelak niet in het socialisme kan ingroeien en het „vrijheid geven” aan de markt de bewapening van de koelakken en de ontwapening van de arbeidersklasse betekent, komt het hier op neer, dat *de aanhangers van de rechtse afwijking in werkelijkheid afsakken naar het standpunt van de ontkenning der mogelijkheid, om de hoofdmassa's van de boeren bij de opbouw van het socialisme te betrekken.*

Daaruit is in wezen ook het feit te verklaren, dat het hanengevecht van de rechtsen tegen de Trotskisten gewoonlijk bekroond wordt door onderhandelingen achter de koulissen over het sluiten van een *blok* met hen.

Het hoofdeuvel van het rechtse opportunisme is hierin gelegen, dat het met het Leninistische begrip van de klassenstrijd *breekt* en afzakt naar het standpunt van het *kleinburgerlijke liberalisme*.

Het lijdt geen twijfel, dat de overwinning van de rechtse afwijking in onze partij de volledige ontwapening van de arbeidersklasse zou betekenen, de bewapening van de kapitalistische elementen op het platteland en het toenemen van de kansen op de restauratie van het kapitalisme in de U.S.S.R.

De aanhangers van de rechtse afwijking staan niet op het standpunt van het oprichten van een andere partij en hierin ligt nog een onderscheid tussen hen en de Trotskisten. De leiders van de groep van de rechtse afwijking hebben openlijk hun fouten erkend en voor de partij gekapituleerd. Maar het zou een domheid zijn op grondslag daarvan te menen, dat de rechtse afwijking reeds begraven is. De kracht van het rechtse opportunisme laat zich niet aan deze omstandigheid afmeten. De kracht van het rechtse opportunisme ligt in de kracht van de kleinburgerlijke anarchie, in de kracht van de druk op de partij van de kant van de kapitalistische elementen in het algemeen en van de koelakken in het bijzonder. En juist omdat de rechtse afwijking de tegenstand van de hoofdelementen van de stervende klassen weerspiegelt, juist daarom is de rechtse afwijking in onze tijd het hoofdgevaar in de partij.

Dat is de reden waarom de partij het noodzakelijk achtte om de meest vastberaden en onverzoenlijke strijd tegen de rechtse afwijking te voeren.

Het lijdt geen twijfel, dat wij zonder vastberaden strijd tegen de rechtse afwijking, zonder het isoleren van haar leiding gevende elementen niet in staat zouden zijn geweest om de krachten van de partij en van de arbeidersklasse, de krachten van de dorps- armoede en van de massa's der middelboeren te mobiliseren voor het ontplooiën van het offensief van het socialisme, voor het organiseren van de sowchozen en kolchozen, voor het herstel van onze zware industrie, voor het likwideren van de koelakken als klasse.

Zo staat de zaak met de „linkse” en rechtse afwijkingen in de partij.

De taak bestaat hierin om ook in de toekomst de onverzoenlijke strijd *aan twee fronten* voort te zetten, de strijd zowel tegen de „linksen”, die het *kleinburgerlijke radikalisme* vertegenwoordigen, als tegen de rechtsen die het *kleinburgerlijke liberalisme* vertegenwoordigen.

De taak bestaat hierin om ook in de toekomst de *oiwerzocnlijkc* strijd tegen die *verzoeningsgezinde* elementen in de partij voort te zetten, die de noodzakelijkheid niet begrijpen, of de schijn aannemen de noodzakelijkheid niet te begrijpen van de vastberaden strijd aan twee fronten.

b) Het beeld van de strijd tegen de afwijkingen in de partij zou niet volledig zijn, als wij de in de partij aanwezige afwijkingen op het gebied van het *nationale vraagstuk* niet aanroerden. Ik bedoel ten eerste de afwijking van het Grootrussische chauvinisme en ten tweede de afwijking van het plaatselijke nationalisme. Deze afwijkingen zijn niet zo opvallend en in het oog springend als de „linkse” of de rechtse afwijking. Men zou hen kruipende afwijkingen kunnen noemen. Maar dat betekent nog niet, dat zij niet bestaan. Neen, zij bestaan en wat de hoofdzaak is: zij groeien. Hieraan kan geenszins worden getwijfeld. Er is geen twijfel aan, omdat de algemene atmosfeer van de verscherping van de klassenstrijd wel moet leiden tot een zekere verscherping van de nationale wrijvingen, die hun weerspiegeling in de partij vinden. Daarom moest men de fysionomie van deze afwijkingen blootleggen en in het volle licht plaatsen.

Waarin bestaat onder onze tegenwoordige verhoudingen het wezen van het Grootrussische chauvinisme?

Het wezen van de afwijking van het Grootrussische chauvinisme ligt in het streven om aan de nationale verschillen in taal, kuituur, levenswijze voorbij te gaan, om de likwidatie van de nationale republieken en gebieden voor te bereiden, om het beginsel van de nationale rechtsgelijkheid te ondermijnen en de politiek van de partij tot het nationaliseren ^{x)} van het apparaat, de pers, scholen

i) D.w.z. de eis, dat de plaatselijke funktionarissen der officiële instellingen in staat moeten zijn om zich van de betreffende nationale taal te bedienen. — *Red.*

en andere staats- en maatschappelijke organisaties, neer te halen.

De aanhangers van deze soort afwijking gaan daarbij van het standpunt uit, dat aangezien bij de overwinning van het socialisme de naties tot één geheel moeten samensmelten en hun nationale talen tot één algemene taal moeten worden, de tijd is aangebroken om de nationale verschillen te likwidieren en afstand te doen van de politiek van steun aan de ontwikkeling der nationale kuituur van de vroeger onderdrukte volkeren. Zij beroepen zich daarbij op Lenin, halen hem op onjuiste wijze aan en verdraaien en belasteren Lenin soms rechtstreeks. Lenin heeft gezegd, dat onder het socialisme de belangen van de nationaliteiten tot één geheel zullen samensmelten — volgt hier soms niet uit, dat het tijd is om aan de nationale republieken en gebieden een einde te maken in het belang van... het internationalisme?

Lenin heeft in het jaar 1913 in een polemiek met de Boendisten gezegd, dat de leuze van de nationale kuituur een burgerlijke leuze is — volgt hier soms niet uit, dat het tijd is om aan de nationale kuituur van de volkeren van de U.S.S.R. een einde te maken in het belang van... het internationalisme? Lenin heeft gezegd, dat onder het socialisme de nationale onderdrukking, de nationale scheidsmuren zullen worden opgegeven — volgt hier soms niet uit, dat het tijd is om aan de politiek van het rekening houden met de nationale bijzonderheden van de volkeren in de U.S.S.R. een einde te maken en over te gaan tot de politiek van de assimilatie in het belang van... het internationalisme? En zo voort, en zo meer.

Het lijdt geen twijfel, dat deze afwijking ten aanzien van het nationale vraagstuk, verborgen achter een masker van internationalisme en met een beroep op Lenin, de meest geraffineerde en daarom de meest gevaarlijke variëteit van het Grootrussische nationalisme is.

Ten eerste. Lenin heeft nooit gezegd, dat de nationale verschillen moeten verdwijnen en dat de nationale talen tot één algemene taal binnen de grenzen van één enkele staat moeten samensmelten, *vóór de overwinning* van het socialisme *op wereldschaal*. Lenin heeft integendeel iets gezegd, dat daarmee rechtstreeks in tegenspraak is en wel, dat de „nationale- en staats-
tussen

de volkeren en de landen... zich nog *zeer, zeer lang*, zelfs *na* de verwezenlijking van de diktatuur van het proletariaat op *zuereld-* schaal zullen handhaven” (Deel XXV, blz. 227, „De linkse stroming, een kinderziekte van het kommuniste”, Ned. uitg. bl. 69). Hoe kan men zich op Lenin beroepen en hierbij dit fundamentele van zijn aanwijzingen vergeten?

Het is waar, dat een van de gewezen Marxisten, tegenwoordig renegaat en reformist, de heer Kautsky, iets beweerd heeft, dat rechtstreeks tegenovergesteld is aan hetgeen Lenin ons leert. Hij beweert, in tegenstelling tot Lenin, dat de overwinning van de proletarische revolutie in een verenigde Duits-Oostenrijkse staat in het midden van de vorige eeuw, geleid zou hebben tot de vorming van *één gemeenschappelijke* Duitse taal en tot het *verduitsen* van de Tsjechen, aangezien „eenvoudig de macht van de vrijgemaakte ontwikkeling van het verkeer, de macht van de moderne kuituur, die de Duitsers brachten, zonder enige gewelddadige Germanisatie, *de achterlijke Tsjechische kleinburgers, boeren en proletariërs aan -Me hun wegvijnde natie niets vermocht te geven, tot Duitsers had moeten maken* (zie het voorwoord bij de Duitse uitgave van „Revolutie en Kontra-revolutie”). Het is te begrijpen, dat zulk een „opvatting” ten volle met het sociaal-chauvinisme van Kautsky harmonieert. Deze opvatting van Kautsky bestreed ik juist in 1925, in mijn redevoering aan de Universiteit van de Oosterse Volken. Maar kan dan voor ons, Marxisten, die konsekwent internationalisten wensen te blijven, dit anti-Marxistisch gezwets van een op hol geslagen Duitse sociaal-chauvinist enige positieve betekenis hebben? Wie heeft gelijk, Kautsky of Lenin? Indien Kautsky gelijk heeft, hoe valt dan het feit te verklaren, dat zulke betrekkelijk achterlijke nationaliteiten als de Wit-Russen en de Oekraïners, die dichter bij de Grootrussen staan, dan de Tsjechen bij de Duitsers, als resultaat van de overwinning van de proletarische revolutie in de U.S.S.R. niet gerussificeerd werden, maar integendeel tot nieuw leven ontwaakten en zich ontwikkelden als zelfstandige naties? Hoe is het te verklaren, dat naties, als de Toerkmenen, de Kirgiezen, de Oesbeken, de Tadzjiken (ik spreek nog niet eens van de Geor-

giërs, de Armeniërs, de Azerbeidzjanen enz.), ondanks hun achterlijkheid in verband met de overwinning van het socialisme in de U.S.S.R. niet alleen niet gerussificeerd werden, maar integendeel tot nieuw leven ontwaakten en zich tot zelfstandige naties ontwikkelden? Is het niet duidelijk, dat onze geachte „afwijkers”, bij hun jacht naar een schijn-internationalisme in de klauwen van het Kautskyaanse sociaal-chauvinisme zijn geraakt? Is het niet duidelijk, dat zij door voor een gemeenschappelijke taal binnen de grenzen van één staat, binnen de grenzen van de U.S.S.R. te strijden, in het wezen van de zaak streven naar het herstel van de *privileges* van de voorheen heersende taal, namelijk de *Groot-ritssische*? Waar is hier nu internationalisme te vinden?

Ten twiecdc. Lenin heeft nooit gezegd, dat het opheffen van de nationale onderdrukking en het samensmelten van de belangen der nationaliteiten tot een geheel gelijk staat aan het opheffen van de nationale verschillen. Wij hebben de nationale onderdrukking opgeheven, wij hebben de nationale privileges opgeheven en de nationale rechtsgelijkheid ingesteld. Wij hebben de staatsgrenzen in de oude betekenis van het woord, de grenspalen en de tolbeperkingen tussen de nationaliteiten van de U.S.S.R., opgeheven. Wij hebben de eenheid van de economische en politieke belangen van de volkeren van de U.S.S.R. tot stand gebracht. Maar betekent dit, dat wij daardoor de nationale verschillen hebben opgeheven, de nationale talen, de nationale kuituur, de levensgewoonten enz. . Het is duidelijk, dat dit niet het geval is. Maar indien de nationale verschillen, de taal, de kuituur, de levensgewoonten enz. blijven bestaan, is het dan niet duidelijk, dat de eis tot opheffing van e nationale republieken en gebieden in de gegeven historische peno e een reaktionaire eis is, gericht tegen de belangen van de di tatuur van het proletariaat? Begrijpen onze „afwijkers”, dat de ophetting thans van de nationale republieken en -gebieden zou ete enen, millioenen mensen, behorende tot de volkeren van de U.S. . • de mogelijkheid te beroven, in hun *moedertaal* te worden opgevoe , scholen, rechtbanken, administratieve lichamen, maatschappelijke en andere organisaties en instellingen in hun *niocdcrtaa* te bezitten, zich bij de socialistische opbouw aan te sluiten. Is het

niet duidelijk, dat onze „afwijkers”, bij hun jacht naar een schijn-internationalisme in de klauwen van de reaktionaire Grootrussische chauvinisten zijn geraakt en de leuze van de kulturele revolutie in de periode van de diktatuur van het proletariaat, die voor *alle* volkeren van de U.S.S.R. èn voor de Groot russen èn voor de niet- Grootrussen van gelijke kracht is, hebben vergeten, volkomen hebben vergeten?

Ten derde. Lenin heeft nooit gezegd, dat de leuze van de ontwikkeling van de nationale kuituur *onder, de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat* een reaktionaire leuze is. Integendeel, Lenin is er steeds voor opgekomen om de volkeren van de U.S.S.R. te *helpen* om hun nationale kuituur te ontwikkelen. Het was juist onder de leiding van Lenin, dat op het Xde Partijkongres de resolutie over het nationale vraagstuk samengesteld en aangenomen werd, waarin duidelijk wordt gezegd, dat:

„de taak van de partij hierin ligt om de arbeidende massa's van de niet-Grootrussische volkeren te *helpen* het vooraan schrijdende Cen- traal-Rusland in te halen, hen te *helpen*', a) bij zichzelf het Sowjet- staatswezen te ontwikkelen en te konsolideren, in vormen die met de nationale verhoudingen en levenswijze van deze volkeren overeenstemmen: b) bij zichzelf rechtbanken, administratieve lichamen economische organen, regeringsorganen tot ontwikkeling te brengen en te konsolideren, die de moedertaal gebruiken, en samengesteld zijn uit plaatselijke krachten, die de levenswijze en de psychologie van de plaatselijke bevolking kennen; c) bij zichzelf de pers, scholen, theaters, clubs en in het algemeen de kulturele- en onderrichtinstellingen in de moedertaal te ontwikkelen; d) een uitgebreid net van kursussen en scholen, zowel voor algemene ontwikkeling, als beroeps- en technische scholen in de moedertaal op te richten en tot ontwikkeling te brengen”.

Is het niet duidelijk, dat Lenin geheel en volkomen opkwam voor de leuze van de ontwikkeling van de nationale kuituur *onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat*?

Is het niet duidelijk, dat het verwerpen van de leuze van de nationale kuituur onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat betekent, dat men de noodzakelijkheid van de kulturele opbloei van de niet-Grootrussische volkeren van de U.S.S.R., en van het algemene verplichte schoolonderricht voor deze volkeren verwerpt, en dat men deze volkeren prijsgeeft aan de geestelijke knechtschap onder de reaktionaire nationalistes ?

Lenin heeft inderdaad de leuze van de nationale kuituur *onder de heerschappij van de bourgeoisie* als een reaktionaire leuze gekenschetst. Maar hoe kon dit anders? Wat is de nationale kuituur onder de heerschappij van dé bourgeoisie? Een kuituur, *burgerlijk* naar zijn inhoud en nationaal naar zijn vorm, die ten doel heeft de massa's met het gif van het nationalisme te vergiftigen en de heerschappij van de bourgeoisie te verankeren. Wat is de nationale kuituur onder de diktatuur van het proletariaat? Een kuituur, *socialistisch* naar zijn inhoud en nationaal naar de vorm, die ten doel heeft de massa's in de geest van het internationalisme op te voeden en de diktatuur van het proletariaat te verankeren. Hoe kan men deze twee principieel verschillende verschijnselen door elkaar halen, zonder met het Marxisme te breken? Is het soms niet duidelijk, dat toen Lenin tegen de leuze van de nationale kuituur onder de burgerlijke orde streed, hij een slag toebracht aan de burgerlijke *inhoud* van de nationale kuituur, maar niet aan haar nationale vorm? Het ware een domheid te veronderstellen, dat Lenin de socialistische kuituur als een *niet-nationale* kuituur zou hebben beschouwd, als een kuituur, die niet deze of gene nationale vorm zou bezitten. De Boendisten hebben inderdaad eens aan Lenin deze onzinnigheid toegedicht. Het is -echter uit de werken van Lenin bekend, dat hij scherp tegen deze laster protesteerde, dat hij met beslistheid deze onzin van zich af schoof. Sukkelen onze geachte „afwijkers” soms werkelijk in de voetstappen van de Boendisten?

Wat blijft er dus, na al het gezegde, van de argumenten van onze „afwijkers” over?

Niets, behalve het jongleren met het vaandel van het internationalisme en de laster op Lenin.

Zij, die naar de kant van het Grootrussische nationalisme afwijken, vergissen zich ten zeerste, als zij veronderstellen, dat de periode van de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R. een periode van verval en likwidatie van de nationale kulturen zou zijn. Juist het tegendeel is het geval. In werkelijkheid is de periode van de diktatuur van het proletariaat en van de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R. een periode van *opbloei* der nationale kulturen, die naar de inhoud socialistisch, naar de vorm nationaal zijn. Klaar-

blijkelijk begrijpen zij niet, dat de ontwikkeling van de nationale kulturen met het invoeren en verankeren van het algemene verplichte lagere schoolonderwijs in de moedertaal zich *met nieuwe kracht* moet ontplooien. Zij begrijpen niet, dat men de achterlijke nationaliteiten slechts onder voorwaarde van de ontwikkeling der nationale kulturen werkelijk bij de socialistische opbouw zal kunnen betrekken. Zij begrijpen niet, dat juist daarin de grondslag ligt van de Leninistische politiek van de *hulp* aan en de *steun* voor de ontwikkeling van de nationale kulturen van de volkeren van de U.S.S.R.

Het kan zonderling schijnen dat wij, de aanhangers van het *samensmelten* in de toekomst van de nationale kulturen tot één (zowel naar de vorm als naar de inhoud) gemeenschappelijke kuituur met één gemeenschappelijke taal, tegelijk aanhangers zijn van de *opbloei* van de nationale kulturen op het huidig'e ogenblik, in de periode van de diktatuur van het proletariaat. Maar hierin ligt niets verwonderlijks. Men moet de nationale kulturen de mogelijkheid geven zich te ontwikkelen en te ontplooien, al hun mogelijkheden te tonen, teneinde de voorwaarden te scheppen voor hun samensmelting tot één algemene kuituur met één gemeenschappelijke taal. Het opbloeien der kulturen, nationaal naar de vorm en socialistisch naar de inhoud, onder de verhoudingen van de diktatuur van het proletariaat in één land, *ten gunste van* hun samensmelting tot één gemeenschappelijke (èn naar de vorm èn naar de inhoud) socialistische kuituur, met één gemeenschappelijke taal, wanneer het proletariaat op wereldschaal zal hebben overwonnen en het socialisme tot een levenswijze zal worden — daarin ligt juist het dialektische wezen van de wijze waarop Lenin het vraagstuk van de nationale kuituur stelde.

Men zou kunnen zeggen, dat deze wijze, om het vraagstuk te stellen, „tegenstrijdig” is. Maar bestaat er bij ons soms niet een dergelijke „tegenstrijdigheid” ten aanzien van de staat? Wij zijn voor het af sterven van de staat. En tegelijk zijn wij voor het versterken van de diktatuur van het proletariaat, die de sterkste en meest omvattende macht is van alle staatsmachten, die tot nu toe bestaan hebben. De hoogste ontwikkeling van de staatsmacht met 614

de voorbereiding van de voorwaarden *ten gunste van* het afsterven van de staatsmacht als doel — zie hier de Marxistische formulering. Is dit „tegenstrijdig?” Ja, „tegenstrijdig”. Maar deze tegenstrijdigheid is een tegenstrijdigheid van het leven en zij weerspiegelt volkomen de Marxistische dialectiek.

Of bijvoorbeeld de Leninistische wijze, om het vraagstuk van het zelfbeschikkingsrecht der naties, de afscheiding daarbij inbegrepen, te stellen. Lenin drukte soms de stelling van de nationale zelfbeschikking uit in de vorm van een eenvoudige formule: „afscheiding terwille van de vereniging”. Bedenkt eens — afscheiding terwille van de vereniging. Dat klinkt zelfs paradoxaal. En intussen weerspiegelt deze „tegenstrijdige” formule de levende waarheid van de Marxistische dialectiek, die de bolsjewiki de mogelijkheid geeft op het gebied van het nationale vraagstuk de meest ontoegankelijke vestingen te veroveren.

Hetzelfde moet worden gezegd van de formule ten aanzien van de nationale kuituur: de opbloei van de nationale kulturen (en talen) in de periode van de diktatuur van het proletariaat in één land, met als doel de voorwaarden voor te bereiden tot het afsterven van deze kulturen en hun samensmelting tot één gemeenschappelijke socialistische kuituur (en tot één gemeenschappelijke taal) in de periode van de overwinning van het socialisme over de gehele wereld.

Wie deze eigenaardigheid en „tegenstrijdigheid” van onze overgangstijd niet heeft begrepen, wie deze dialectiek van de historische processen niet heeft begrepen, die is voor het Marxisme verloren.

Het ongeluk van onze „af wij kers” ligt hierin, dat zij de Marxistische dialectiek niet begrijpen en niet willen begrijpen.

Zo staat de zaak met de afwijking naar het Grootrussische chauvinisme.

Het is niet moeilijk te begrijpen, dat deze afwijking het streven van de stervende klassen van de eertijds heersende Grootrussische natie, om de verloren privilegiën terug te krijgen, weerspiegelt.

Vandaar dat het gevaar van het Grootrussische chauvinisme in de partij het grootste gevaar vormt op het gebied van het nationale vraagstuk.

Waarin ligt het wezen van de afwijking naar het plaatselijke nationalisme?

Het wezen van de afwijking naar het plaatselijke nationalisme ligt in het streven om zich af te zonderen en zich in de eigen nationale schulp op te sluiten, in het streven om de klassentegenstellingen binnen de eigen natie te verdoezelen, om zich tegen het Groot- russische chauvinisme te verdedigen door zich van de algemene stroom van de socialistische opbouw af te zonderen, om datgene niet te zien, wat de werkende massa's der nationaliteiten van de U.S.S.R. nader tot elkaar brengt en verenigt, maar slechts datgene daar hun eigen klasseheerschappij in te stellen.

De afwijking naar het plaatselijke nationalisme weerspiegelt de ontevredenheid van de stervende klassen van de eertijds onderdrukte naties met het regime van de diktatuur van het proletariaat, hun streven om zich in een eigen nationale staat af te zonderen en daar hun eigen klasseheerschappij in te stellen.

Het gevaar van deze afwijking ligt hierin, dat zij het burgerlijke nationalisme opkweekt, de eenheid van de werkende volken van de U.S.S.R. verzwakt en de interventen in de hand werkt.

Dat is het wezen van de afwijking naar het plaatselijke nationalisme.

De taak van de partij bestaat hierin om vastberaden strijd te voeren tegen deze afwijking en om de noodzakelijke voorwaarden te verzekeren voor de internationale opvoeding van de werkende massa's van de volkeren der U.S.S.R.

Zo staat de zaak met de afwijkingen in onze partij, met de „linkse” en rechtse afwijking op het gebied van de algemene politiek, met de afwijkingen op het gebied van het nationale vraagstuk.

Dat is de toestand binnen onze partij.

Thans, nu de partij als overwinnaar uit de strijd voor de generale lijn te voorschijn is getreden, nu de Leninistische lijn van onze partij over het gehele front zegeviert, zijn velen geneigd de moeilijkheden te vergeten, die ons allerlei „afwijkers” in ons werk hebben bereid. Meer nog, enige kleinburgerlijk gestemde kameraden zijn tot nu toe nog van mening, dat men het zonder strijd tegen de aanhangers van deze afwijkingen had kunnen klaarspelen. Het spreekt van zelf, 616

dat deze kameraden zich ten zeerste vergissen. Men behoeft slechts een blik in het verleden te slaan en zich de kunsten van de Trotskisten en de rechtse opportunisten in het geheugen te roepen, men behoeft zich slechts de geschiedenis van de strijd tegen de afwijkingen in de afgelopen periode in het geheugen te roepen, om de leegheid en nietswaardigheid van dit kleinburgerlijk gedoe in de partij in hun volle omvang te begrijpen. Er valt niet aan te twifelen, dat wij de suksessen, waarop de partij nu terecht trots is, niet hadden kunnen behalen, wanneer wij de aanhangers der afwijkingen niet hadden beteugeld en hen niet in openlijke strijd hadden verslagen.

Onze partij is groot en sterk geworden in de strijd tegen de afwijkingen van de Leninistische lijn. In de strijd tegen de afwijkingen smeedde zij de *Leninistische eenheid* in haar rijen. Thans ontkent niemand meer het onbetwistbare feit, dat de partij nog nooit zo vast om haar Centraal-Komitee was geschaard als thans. Iedereen is thans genoodzaakt te erkennen, dat de partij nu meer dan ooit *eensgezind en aaneengesloten is*, dat het XVIde Kongres een van de weinige kongressen van onze partij is, waar geen geformuleerde en aaneengesloten oppositie meer bestaat, die in staat is, haar bijzondere lijn tegenover de generale lijn van de partij te stellen.

Waaraan heeft de partij deze beslissende suksessen te danken.

Zij heeft deze suksessen aan de omstandigheid te danken, dat zij in haar strijd tegen de afwijkingen steeds een *principiële* politiek heeft gevoerd, nooit tot combinaties achter de schermen en tot diplomatiek gesjacher is afgedaald.

Lenin heeft gezegd, dat principiële politiek de *enig* juiste politiek is. Wij zijn als overwinnaars uit de strijd tegen de afwijkingen gekomen, omdat wij eerlijk en konsekvent dit testament van Lenin hebben verwezenlijkt. (*Applaus*).

Ik ben aan het einde kameraden.

Wat is de algemene konklusie?

Wij hebben in de afgelopen periode een reeks beslissende

sukcessen aan alle fronten van de socialistische opbouw te boeken. Wij hebben deze sukcessen te boeken, omdat wij het grote vaandel van Lenin wisten hoog te houden. Indien wij willen overwinnen, moeten wij ook in de toekomst het vaandel van Lenin hoog houden, de reinheid en onbevleetheid daarvan bewaren. *{Applaus'}*).

Dat is de algemene konklusie. Onder het vaandel van Lenin hebben wij in de strijd voor de Oktoberrevolutie gezegevierd.

Onder het vaandel van Lenin hebben wij in de strijd voor de overwinning van de socialistische opbouw beslissende sukcessen behaald.

Onder hetzelfde vaandel zullen wij in de proletarische revolutie over de gehele wereld zegevieren.

Leve het Leninisme! (*Stormachtig, langdurig applaus. Ovatie van de gehele saai*).

SLOTWOORD.

Kameraden! Na de discussie over het verslag van het Centraal- Komitee, na alles wat er bij ons op het Kongres in verband met het optreden van de gewezen leiders van de rechtse oppositie is voorgevallen, blijft er mij weinig in mijn slotwoord te zeggen.

Ik heb in mijn referaat gezegd, dat het XVIde Partijkongres een van de weinige kongressen in de geschiedenis van onze partij is, waar geen ietwat omlijnde oppositie aanwezig is, in staat om haar eigen lijn tegenover de lijn van de partij te stellen. Gij ziet dat het in werkelijkheid juist zo is uitgekomen. Op ons Kongres, bp het XVIde Partijkongres, bleek er niet alleen geen omlijnde oppositie te zijn, maar waren er zelfs geen kleine groep of zelfs geen afzonderlijke kameraden te vinden, die het gerechtvaardigd achten, hier op de tribune te verschijnen en de lijn van de partij voor onjuist te verklaren.

Het is duidelijk, dat de lijn van onze partij de enig juiste lijn is en haar juistheid blijkt zo klaarlijkkelijk en onbetwistbaar, dat zelfs de gewezen leiders van de rechtse oppositie het noodzakelijk achtten, zonder te weifelen bij hun optreden de juistheid van de gehele partij-politiek te onderstrepen.

Het spreekt vanzelf, dat het na dit alles niet noodzakelijk is

over de juistheid van de stellingen uit te weiden, die in het verslag worden ontwikkeld. Daar is geen behoefte aan, omdat de lijn van de partij, gezien haar klaarblijkelijke juistheid, op dit Kongres dus geen verdere verdediging nodig heeft. En wanneer ik in weerwil daarvan niet van een slotwoord heb afgezien, dan komt dat, omdat het naar mijn mening toch niet overbodig is in het kort op enige schriftelijke vragen te antwoorden, die door kameraden bij het presidium van het Kongres werden ingediend én daarna enige woorden te zeggen in verband met het optreden van de gewezen leiders der rechtse oppositie.

Het grootste gedeelte van de schriftelijke vragen betreft kwesties van de tweede rang: Waarom werd er in het verslag geen gewag gemaakt van de paardenfokkerij — zou daar in het slotwoord niet aan herinnerd kunnen worden (*Vrolijkheid*); waarom werd er in het verslag geen gewag van gemaakt van de woningbouw — misschien kan daarover in het slotwoord iets worden gezegd; waarom werd er in het verslag niets gezegd over de elektrifikatie van het landbouwbedrijf — kan daarover in het slotwoord niets worden gezegd? En zo voort in deze geest.

Ik moet al deze kameraden antwoorden, dat ik in mijn verslag niet alle vraagstukken van de volkshuishouding kon aanroeren. Niet alleen kon ik dit niet, maar ik had er ook het recht niet toe, omdat ik het recht niet heb het terrein van de verslagen van de kameraden Koeibysjew en Jakowlew te bestrijken, die aan U over de konkrete problemen van de industrie en de landbouw verslag moeten uitbrengen. En inderdaad, indien het verslag van het Centraal-Komitee alle vraagstukken zou aanroeren, waarover zouden dan de referenten in hun verslagen over de industrie, de landbouw, enz. moeten spreken? (*Stemmen*: „Juist 1).

Wat in het bijzonder de vraag over de elektrifikatie van de landbouw betreft, moet ik opmerken, dat de steller van deze vraag enige onjuistheden heeft begaan. Hij verzekert, dat wij reeds „v a voor” de elektrifikatie van de landbouw staan, dat het volks commissariaat van de landbouw deze zaak niet tot ontwikkeling aat komen, dat Lenin hierover anders dacht enz. Dat alles isjué juist, kameraden. Men kan niet zeggen,, dat wij „vlak voor de

elektrifikatie van de landbouw staan. Zouden wij werkelijk vlak voor de elektrifikatie van de landbouw staan, dan zouden wij nu reeds 10—15 rayons met geëlektrificeerde landbouwproduktie bezitten. Maar gij weet zeer wel, dat iets dergelijks bij ons voorlopig niet aanwezig is. Alles, wat men thans over de elektrifikatie van de landbouw kan zeggen is, dat de elektrifikatie zich bij ons in een stadium van proefondervindelijk onderzoek bevindt. Lenin beschouwde deze zaak juist zo, toen hij de proeven op het gebied van de elektrifikatie van de landbouw aanmoedigde. Enige kameraden zijn van mening, dat de tractoren reeds hun tijd hebben gehad, dat de tijd is aangebroken om van de tractoren naar de elektrifikatie van de landbouw over te gaan. Dat is natuurlijk onzinnig en fantastisch. Deze kameraden moet men op hun plaats zetten. Hetgeen het volkskommissariaat van landbouw met deze kameraden dan ook doet. De ontevredenheid van den steller van deze vraag met het volkskommissariaat van landbouw kan men dus niet gegrond achten. De tweede groep briefjes betreft het nationale vraagstuk. Een van deze briefjes, dat ik van het meeste belang acht, vergelijkt de behandeling van het probleem der nationale talen in mijn verslag op het XVIde Kongres met de behandeling van dit probleem, die in mijn redevoering in de Universiteit van de Oosterse Volken in 1925 gegeven is en vindt dat hier enige onklarheid heerst, die opgehelderd moet worden.

„Gij hebt U toen, — zo zegt het briefje, — verklaard tegen de theorie (van Kautsky) over het afsterven van de nationale talen en het vormen van één gemeenschappelijke taal in de periode van het socialisme (*in één land*), maar thans, verklaart gij in Uw verslag van het XVIde Kongres, dat de kommunisten aanhangers zijn van de samensmelting van de nationale kulturen en de nationale talen tot één algemene kuituur met één gemeenschappelijke taal (*in de periode van de overwinning van het socialisme op wereldschaal*). — Bestaat hier geen onklarheid?”

Ik ben van mening, dat er hier nóch onklarheid, nóch enigerlei tegenstrijdigheid bestaat. In mijn redevoering in 1925 heb ik mij verzet tegen de sociaal-chauvinistische theorie van Kautsky, krach

tens welke een overwinning van de proletarische revolutie in het midden van de vorige eeuw in een verenigde Duits-Oostenrijkse staat had moeten leiden tot de samensmelting van de naties tot één algemene *Duitse* natie met één gemeenschappelijke *Duitse* taal en tot het *verduitsen* van de Tsjechen. Ik verzette mij tegen deze theorie, daar dit een anti-Marxistische, anti-Leninistische theorie is en beriep mij op de feiten uit het leven van ons land na de overwinning van het socialisme in de U.S.S.R., feiten, die deze theorie weerleggen. En zoals uit mijn verslag op dit XVIde Kongres blijkt, verzet ik mij ook nu tegen deze theorie. Ik verzet mij er tegen, omdat de theorie van de samensmelting van alle naties, zeggen wij van de U.S.S.R., tot één algemene *Grootrussische* natie met één gemeenschappelijke *Grootrussische* taal een nationaal-chauvinistische, anti-Leninistische theorie is, die tegenstrijdig is aan de grondslagen van het Leninisme, dat zegt dat de nationale verschillen in de naastbij liggende periode niet kunnen verdwijnen, dat zij nog lange tijd, zelfs na de overwinning van de proletarische revolutie *op voereldschaal* zullen blijven bestaan. Wat het meer ver wijderde perspectief van de nationale kulturen en de nationale talen betreft, ik heb steeds de Leninistische opvattingen geaccepteerd en blijf deze opvatting toegedaan, dat in de periode van de overwinning van het socialisme *op wereldschaal*, wanneer het socialisme zich heeft verankerd en tot levenswijze is geworden, de nationale talen onvermijdelijk moeten samensmelten tot één gemeenschappelijke taal, die natuurlijk, noch Grootrussisch, noch uits, maar iets nieuws zal zijn. Dit heb ik eveneens zeer bepaald in mijn verslag op het XVIde Kongres uiteengezet. Waar is hier nu onklarheid en wat moet hier nu eigenlijks worden opgehelderd?

Klaarblijkelijk hebben de schrijvers van dit briefje zich minstens twee zaken niet volkomen duidelijk gemaakt.

Zij hebben zich *in de eerste plaats* het feit niet duidelijk voor ogen gesteld, dat wij in de U.S.S.R. reeds de periode van het socialisme zijn binnengetrepen en dat de naties, hoewel wij deze periode zijn binnengetrepen, niet alleen niet afsterven, maar integendeel tot ontwikkeling komen en opbloeien.

Inderdaad, zijn wij de periode van het socialisme reeds binnengetreden? Onze periode wordt gewoonlijk de periode van de overgang van het kapitalisme naar het socialisme genoemd. Zij werd in het jaar 1918 overgangperiode genoemd, toen Lenin in zijn beroemd artikel „Over de „linkse” kinderachtigheid”, voor het eerst deze periode met haar vijf economische formaties karakteriseerde. Zij wordt op het huidige ogenblik, in het jaar 1930, overgangperiode genoemd, nu enige van deze economische formaties als verouderd reeds ten onder gaan en een van deze formaties, namelijk de nieuwe formatie op het gebied van de industrie en de landbouw juist met ongeken- de snelheid groeit en tot ontwikkeling komt. Kan men zeggen, dat deze twee overgangperiodes identiek zijn, dat zij zich niet op radikale wijze van elkaar onderscheiden? Zeer zeker niet. Hoe stond het bij ons in het jaar 1918 met de volkshuishouding? Er was een ontredde industrie, men fabriceerde tondeldozen ¹⁾, er waren geen kolchozen en sowchozen als massa- verschijnselen, er was een toenemen van de „nieuwe” bourgeoisie in de stad en van de koelakken op het platteland. Hoe staat het thans? Er is een herstelde socialistische industrie, die gerekonstrueerd wordt, een ontwikkeld sowchos- en kolchossysteem, welks voorjaarsuitzaai alleen meer dan 40 % van het totale bebouwbare oppervlak van de U.S.S.R. beslaat, een wegstervende „nieuwe” bourgeoisie in de stad en wegstervende koelakken op het platteland. Toen een overgangperiode en nu een overgangperiode. En toch verschillen deze beiden radikaal van elkaar, verschillen zij als hemel en aarde. En toch kan niemand ontkennen, dat wij ons op de drempel bevinden van de likwidatie van de laatste belangrijke kapitalistische klasse, de klasse der koelakken. Het is duidelijk, dat wij reeds uit de overgangperiode in de oude betekenis van het woord zijn getreden en de periode van de rechtstreekse en ontplooid socialistische opbouw aan het gehele front zijn binnengetreden. Het is duidelijk, dat wij reeds de periode van het socialisme zijn binnengetreden, want de socialistische sektor heeft thans

i) In de tijd van de burgeroorlog toen behalve de oorlogsindustrie de industrie was lam gelegd, fabriceerden de arbeiders tondeldozen en dergelijke, die zij tegen levensmiddelen ruilden. — *Vert.*

alle economische hefboomen der gehele volkshuishouding in handen, hoewel wij van de voltooide opbouw van de socialistische maatschappij en van de opheffing der klasseverschillen nog ver verwijderd zijn. En toch, in weerwil daarvan, sterven de nationale talen niet alleen niet af en smelten zij niet tot één gemeenschappelijke taal samen, maar integendeel ontwikkelen zich de nationale kulturen en de nationale talen en bloeien zij op. Is het niet duidelijk, dat de theorie van het afsterven van de nationale talen en van hun samensmelting tot een gemeenschappelijke taal binnen het raam van *een* staat in de periode van de ontplooiende socialistische opbouw, in de periode van het socialisme in *een* land, een onjuiste, anti-Marxistische, anti-Leninistische theorie is?

Ten tweede hebben de schrijvers van het briefje er zich geen duidelijke voorstelling van gemaakt, dat het vraagstuk van het afsterven van de nationale talen en hun samensmelting tot een gemeenschappelijke taal niet *op één staat* betrekking heeft, geen vraagstuk van de overwinning van het socialisme in *één* land is, maar een *internationaal* vraagstuk, een vraagstuk van de overwinning van het socialisme *op wereldschaal*. De schrijvers van het briefje hebben niet begrepen, dat men de overwinning van het socialisme *in een land* niet met de overwinning van het socialisme *op internationale schaal* mag dooreenhaken. Lenin heeft niet voor niets gezegd, dat de nationale verschillen nog lang zullen blijven bestaan, zelfs na de overwinning van de diktatuur van het proletariaat op wereldschaal. Bovendien moet men nog een omstandigheid in aanmerking nemen, welke op een reeks nationaliteiten \ aan de U.S.S.R. betrekking heeft. Er bestaat een Oekraïne die deel uitmaakt van de U.S.S.R. Maar er bestaat ook een andere Oekraïne, die deel uitmaakt van andere staten. Er bestaat een Wit-Rusland dat deel uitmaakt van de U.S.S.R. Maar er bestaat ook een ander Wit-Rusland, dat deel uitmaakt van andere staten. Meent gij soms, dat het vraagstuk van de Oekraïense en de Russische taal opgelost kan worden zonder met deze eigenaardige verhoudingen rekening te houden? Neemt verder de nationaliteiten van de U.S.S.R., die aan haar Zuidelijke grenzen zijn gelegen — van Azerbeidzjan tot Kazachstan en Boerjato-Mongolië. in aan

verkeren in dezelfde toestand als de Oekraïne en Wit-Rusland. Het is te begrijpen, dat men ook hier de eigenaardige ontwikkelingsverhoudingen van deze nationaliteiten in aanmerking moet nemen. Is het niet duidelijk, dat al deze en dergelijke vraagstukken, verbonden met het probleem van de nationale kulturen en de nationale talen, niet binnen het raam van één staat, binnen het raam van de U.S.S.R. kunnen worden opgelost?

Ziehier, kameraden hoe het staat met het nationale vraagstuk in het algemeen en met het hierboven genoemde briefje over het nationale vraagstuk in het bijzonder.

Veroorlooft mij thans over te gaan tot de redevoeringen van de gewezen leiders van de rechtse oppositie.

Wat eist dit Kongres van de gewezen leiders van de rechtse oppositie? Misschien boetedoening en zelfkastijding? Natuurlijk niet! Nooit zal onze partij, het kongres van onze partij er toe overgaan, om van haar leden iets te eisen, dat hen zou kunnen vernederen. Het Kongres eist van de gewezen leiders van de rechtse oppositie drie dingen: ten eerste, dat zij er zich rekenschap van geven, dat er tussen de lijn van de partij en de lijn, die zij verdedigden, een afgrond ligt, dat de lijn die zij verdedigden, objectief niet naar de overwinning van het socialisme, maar naar de overwinning van het kapitalisme voert (*Stemmen: „Juist!”*); ten tweede, dat zij deze lijn als anti-Leninistisch zullen brandmerken en deze openlijk en eerlijk voor zichzelf zullen verwerpen (*Stemmen: „Juist!”*); ten derde, dat zij met ons schouders aan schouder een vastberaden strijd zullen voeren tegen alle vertegenwoordigers van de rechtse afwijking, wie dan ook (*Stemmen: „Juist”! Daverend applaus*).

Ziehier, wat het Kongres van de gewezen leiders van de rechtse oppositie eist. Bevatten deze eisen voor hen, als mensen die bolsjewiki wensen te blijven, ook maar iets vernederends?

Het is duidelijk, dat er hier niets vernederends aanwezig is of kan zijn. Iedere bolsjewiek, iedere revolutionair, ieder lid van de partij, dat zich zelf respekteert, zal begrijpen, dat hij in de ogen van de partij slechts in aanzien kan stijgen en er bij winnen, wan-

neer hij duidelijke en onbetwistbare feiten openlijk en eerlijk erkent.

Dat is de reden, waarom ik van mening ben, dat de beweringen van p.g. Tomski, dat men hem de Gobi-Woestijn wil insturen en dwingen honing en sprinkhanen te eten een flauwe provinciale blijspelgrap is, die met de waardigheid van een revolutionair niets te maken heeft (*Vrolijkheid, Applaus*).

Men zou kunnen vragen, waarom stelt het Kongres opnieuw deze eisen aan de gewezen leiders van de rechtse oppositie? Is het soms geen feit, dat deze eisen hun reeds eenmaal in November 1929 op het plenum van het C.K. werden gesteld? Is het geen feit dat zij, de gewezen leiders van de rechtse oppositie, deze eisen toen hebben aanvaard, hun lijn hebben opgegeven, de onjuistheid daarvan en de juistheid van de partijlijn hebben erkend en beloofd hebben tezamen met de partij tegen de rechtse afwijking te strijden? Ja, dit alles heeft plaats gehad. Waar gaat het dan om? Het gaat hierom, dat zij hun belofte niet hebben gehouden, hun verplichtingen niet zijn nagekomen en niet nakomen, verplichtingen, die zij zeven maanden geleden op zich genomen hebben (*Stemmen: „Juist!”*). P.g. Oeglanow had volkomen gelijk, toen hij in zijn redevoering verklaarde, dat zij hun verplichtingen, die zij in November op het plenum van het C. K. op zich hadden genomen, niet hebben vervuld.

Hier is de bron van het wantrouwen, dat zij thans op dit Kongres ontmoeten.

Dat is de reden, waarom het Kongres opnieuw zijn eisen aan hen stelt.

De partijgenoten Rykow, Tomski en Oeglanow hebben zich hier beklagd, dat het Kongres wantrouwend tegenover hen staat. Maar wiens schuld is dit? Zij zelf zijn daaraan schuldig. Wie zijn verplichtingen niet nakomt, kan geen vertrouwen verwachten.

Hadden zij, de gewezen leiders van de rechtse oppositie, de mogelijkheid, de gelegenheid, hun belofte te vervullen en een punt achter het verleden te zetten? Natuurlijk hadden zij die. Maar wat hebben zij in de loop van zeven maanden gedaan om deze mogelijkheden en gelegenheden aan te grijpen? Niets.

Onlangs is p.g. Rykow op de partijkonferentie van de Oeral geweest. Hij had dus de gunstigste gelegenheid om zijn fouten te herstellen. En wat was het geval ?

Inplaats van openlijk en beslist met zijn weifelingen te breken, begon hij uitvluchten te zoeken en te manoeuvreren. Het is duidelijk, dat de partijkonferentie van de Oeral hem wel op zijn plaats moest zetten. Vergelijkt nu de redevoering van p.g. Rykow op de partijkonferentie van de Oeral met zijn redevoering op het XVIde Kongres. Daartussen ligt een afgrond. Daar zocht hij uitvluchten, manoeuvreerde hij en streed hij tegen de partijkonferentie van de Oeral, hier tracht hij openlijk en met luider stemme zijn fouten te erkennen, tracht hij met de rechtse oppositie te breken en belooft hij de strijd tegen de afwijkingen te ondersteunen. Waar komt deze verandering vandaan, hoe moet men haar verklaren? Zij is klaarblijkelijk te verklaren uit de dreigende situatie, die voor de gewezen leiders van de rechtse oppositie in de partij is ontstaan.

Het is derhalve niet te verwonderen, dat er zich bij het Kongres een bepaalde indruk heeft gevormd: zolang er op deze mensen geen druk wordt uitgeoefend, is er van hen niets te verkrijgen. (*Algemene vrolijkheid, langdurig applaus*).

Had p.g. Oeglanow de mogelijkheid zijn belofte te vervullen, die hij aan het November-plenum van het C. K. had gegeven? Ja, die had hij. Ik bedoel de vergadering van partijlozen op de fabriek „Moselektriek”, waar hij onlangs gesproken heeft. En wat was het geval? Inplaats van op te treden zoals het een bolsjewiek betaamt, begon hij daar op de lijn van de partij af te geven. Het is duidelijk, dat hij door de partijcel van de fabriek daarvoor naar behoren op zijn plaats werd gezet. Vergelijkt nu deze redevoering met zijn verklaring, die vandaag in de „Prawda” werd gepubliceerd. Daartussen ligt een afgrond. Hoe is deze verandering te verklaren ? Alweer door de dreigende situatie, die voor de gewezen leiders van de rechtse oppositie is ontstaan. Wat is er nu voor verwonderlijks in, als het Kongres hieruit de zeer duidelijke les heeft getrokken: als er op deze mensen geen druk wordt uitgeoefend, is er van hen niets te verkrijgen? (*Algemene vrolijkheid, Applaus*).

Of bijvoorbeeld p.g. Tomski. Onlangs was hij in Tiflis op de Transkaukasische partijkonferentie. Hij had dus de mogelijkheid zijn zonden goed te maken. En wat was het geval? Hij roerde daar in zijn redevoering de sowchozen, de kolchozen, de koöpe- raties, de kulturele revolutie en allerlei andere dingen aan, maar over de hoofdzaak, d.w.z. over zijn opportunistische werk in de Centrale Raad der Vakbonden van de Sowjet-Unie zeide hij geen woord. Dat heet dan het vervullen van de verplichtingen, die hij tegenover de partij op zich had genomen! Hij wilde de partij bedotten en begreep niet, dat op ieder van ons miljoenen ogen zijn gericht en dat men hier niemand kan bedotten. Vergelijkt nu zijn redevoering in Tiflis met zijn optreden op dit Kongres, waar hij rechtstreeks en openlijk zijn opportunistische fouten in de leiding van de Centrale Raad der Vakbonden van de Sowjet- Unie erkend heeft. Daartussen ligt een afgrond. Hoe valt dit verschil te verklaren? Door dezelfde dreigende situatie, die voor de gewezen leiders van de rechtse oppositie is ontstaan.

Valt het dan te verwonderen, dat het Kongres poogde, naar behoren druk uit te oefenen op deze partijgenoten, om van hen het nakomen van hun verplichtingen te verkrijgen? (*Applaus. Algemene vrolijkheid in de gehele zaal*).

Ziehier waar de bron ligt van het wantrouwen, dat het Kongres nog steeds tegenover deze partijgenoten koestert.

Hoe is deze meer dan zonderlinge houding van de gewezen leiders van de rechtse oppositie te verklaren?

Hoe is het feit te verklaren, dat zij in de afgelopen periode zonder druk van buiten geen enkele maal hebben getracht hun verplichtingen vrijwillig na te komen?

Dat is op zijn minst door twee omstandigheden te verklaren.

Ten eerste door het feit dat zij, daar zij nog niet volkomen van de juistheid van de partijlijn overtuigd zijn, voortgingen heimelijk een zeker fraktie-werk te verrichten, zich voorlopig verschansten en een gunstig ogenblik afwachtten om opnieuw openlijk tegen de partij op te treden. Als zij op hun fraktie-vergaderingen bijeenkwamen en de partij aangelegenheden behandelden, kwamen hun berekeningen gewoonlijk hier op neer: laat ons het voorjaar af

wachten, misschien staat de partij voor een mislukking bij de uitzaai — dan zullen wij er naar behoren op los slaan. Het voorjaar gaf hun echter geen kans, omdat de uitzaai gunstig verliep. Toen berekenden zij opnieuw: laat ons de herfst afwachten, misschien zal de partij bij de graaninzameling voor een mislukking staan — dan zullen wij tegen het C. K. optreden! Maar ook de herfst bracht hen in verlegenheid, ook in de herfst hadden zij het nazien. En omdat lente en herfst ieder jaar terugkeren, bleven de gewezen leiders van de rechtse oppositie achter hun verschansingen en vestigden zij opnieuw hun hoop, nu eens op de lente en dan weer op de herfst. (*Algemeen gelach in de gehele saai*).

Het is duidelijk dat zij, terwijl zij zich van seizoen tot seizoen verschansten en een gunstig moment afwachtten voor een slag tegen de partij, hun verplichtingen niet konden nakomen.

Tenslotte, de tweede oorzaak. Deze tweede oorzaak bestaat hierin, dat de gewezen leiders van de rechtse oppositie onze bolsjewistische tempo's niet begrijpen, niet geloven in deze tempo's en in het algemeen niet ontvankelijk zijn voor iets, dat buiten het raam van de geleidelijke ontwikkeling, buiten het raam van het van-zelf-gaan valt. Meer dan dat, onze bolsjewistische tempo's, onze nieuwe ontwikkelingswegen in verband met de rekonstruktie- periode, de verscherping van de klassenstrijd en de gevolgen van deze verscherping boezemen hun schrik, verwarring, vrees en angst in. Het is derhalve te begrijpen, dat zij zich alles van het lijf houden, wat met de scherpste leuzen van onze partij in verband staat. Zij lijden aan dezelfde ziekte, als de bekende held van Tsje- chow, Bjelikow, leraar in de Griekse taal, de man in het foedraal. Herinnert gij u de vertelling van Tsjechow: „De man in het foedraal?” Deze held liep, zoals bekend is, steeds in overschoenen, een gewatteerde jas, met een parapluie, zowel bij warm als bij koud weer. „Met uw verlof, waarvoor heeft U in de maand Juli, bij dit warme weer overschoenen en een gewatteerde jas nodig?” — vroeg men Bjelikow. „Je kunt niet weten, er kan toch wat gebeuren — antwoordde Bjelikow — misschien begint het plotseling te vriezen en wat dan?” (*Algemene vrolijkheid, Applaus*). Hij schuwde alles wat nieuw was als de pest, alles wat buiten de

kring van het gewone grauwe alledaagse leven ging. Er werd een nieuw restaurant geopend — Bjelikow is al bezorgd: „Het kan natuurlijk misschien wel goed zijn om een restaurant te hebben, maar kijk eens, wat zou er al niet kunnen gebeuren”. Er werd een toneelclub georganiseerd, een leeszaal geopend — Bjelikow was alweer bezorgd: „Een toneelclub, een nieuwe leeszaal waar voor is dat nodig? Pas maar op, als daar maar niets gebeurt ! (*Algemene vrolijkheid*).

Hetzelfde moet gezegd worden van de gewezen leiders der rechtse oppositie. Herinnert gij u de geschiedenis van de overdracht van de technische hogescholen aan de economische Volks- kommissariaten ? Wij wilden in het geheel twee technische hogescholen aan de Hoge Raad van de Volkshuishouding overdragen. Naar het schijnt een zaak van ondergeschikt belang. Intussen ontmoetten wij een wanhopige tegenstand van de kant van de rechtse „afwijkers”. „Twee technische hogescholen aan de Hoge Raad van de Volkshuishouding overdragen? Waarover is dat nodig? Is het niet beter te wachten? Als die geschiedenis maar geen kwade gevolgen heeft...” En thans zijn alle technische hogescholen aan de economische Volkskommissariaten overgedragen. En er is niets gebeurd, wij zijn in leven gebleven.

Of bijvoorbeeld de kwestie van de buitengewone maatregelen tegen de koelakken. Herinnert gij u, welke hysterische aanvallen de leiders van de rechtse oppositie bij deze gelegenheid kregen? „Buitengewone maatregelen tegen de koelakken? Waarvoor is dat nodig? Is het niet beter tegenover de koelakken een liberale politiek te voeren ? Pas maar op, dat dat geen kwade gevolgen heeft . En nu voeren wij de politiek van de likwidatie van de koelakken als klasse, een politiek, vergeleken waarmee de buitengewone maatregelen tegen de koelakken een bagatel zijn. En er is niets gebeurd, — wij zijn in leven gebleven! Of bijvoorbeeld, het vraagstuk van de kolchozen en de sowchozen. „Sowchozen en kolchozen. Waartoe dienen die? Waarom moeten we ons overhaasten. Pas maar op, dat er met deze sowchozen en kolchozen niet iets gebemt . En zo voort, en zo meer.

Deze angst voor het nieuwe, dit niet in staat zijn op nieuwe

wijze nieuwe vraagstukken te benaderen, deze vrees, — „dat er iets zou kunnen gebeuren”, dat zijn de trekken van den man in het foedraal en zij verhinderen de leiders van de rechtse oppositie om werkelijk met de partij tot een geheel te worden.

Bijzonder lachwekkende vormen nemen deze trekken van den man in het foedraal bij de rechtsen aan, wanneer zich moeilijkheden voordoen, wanneer het kleinste wolkje aan de horizon verschijnt. Deed zich bij ons de een of andere moeilijkheid, een hinderpaal voor — dan zaten ze al in angst: als er maar niets gebeurt! Er ritselt ergens een kakkerlak en hij is er nog niet eens in geslaagd uit zijn spleet te voorschijn te komen of ze schrikken al terug, geraken in ontsteltenis en beginnen over een catastrofe, over de ondergang van de Sowjet-macht te schreeuwen (*Algemene vrolijkheid*). Wij stellen hen gerust en trachten hen te overtuigen, dat er hier helemaal geen gevaar aanwezig is, dat het toch maar een kakkerlak is, waarvoor men geen angst behoeft te hebben. Maar tevergeefs! Zij gaan door met hun geschreeuw: „Hoezo een kakkerlak? Dat is geen kakkerlak, dat zijn duizenden verscheurende dieren! Dat is geen kakkerlak, maar dat is het verderf, de ondergang van de Sowjet-macht”. En alle pennen komen in beweging... Boecharin schrijft naar aanleiding hiervan stellingen, dient ze bij het C. K. in en beweert, dat de politiek van het C. K. het land naar de ondergang gevoerd heeft, dat de Sowjetmacht zeker te gronde gaat, zo niet onmiddellijk, dan toch minstens over een maand. Rykow sluit zich bij de stellingen van Boecharin aan, maakt evenwel het voorbehoud, dat hij een zeer ernstig meningsverschil met Boecharin heeft, en wel, dat de Sowjet-macht volgens zijn mening niet over een maand, maar over een maand en twee dagen te gronde zal gaan (*Algemene vrolijkheid*). Tomski sluit zich bij Boecharin en Rykow aan, maar protesteert er tegen, dat men het niet zonder stellingen, niet zonder dekumenten heeft weten te stellen, waarover men zich later zal hebben te verantwoorden. „Hoeveel maal heb ik U gezegd — doet wat ge wilt, maar laat geen dokumenten, laat geen sporen achter”! (*Homerisch gelach van de gehele zaal; langdurig applaus*). Later, weliswaar over een jaar, wanneer het aan iederen domkop duidelijk is, dat

het kakkerlakken-gevaar geen duit waard is, beginnen de rechtse opportunisten tot zich zelf te komen, vatten ze weer moed en zijn zij er zelfs niet afkerig van om tot pralerij te vervallen en te verkondigen, dat zij voor kakkerlakken helemaal niet bang zijn en dat deze kakkerlak bovendien nog zwak en ziekelijk was. (*Vrolijkheid. Applaus*). Dit echter eerst een jaar later, intussen heeft men het maar met deze zeurkousen te stellen...

Ziehier kameraden, de omstandigheden die de gewezen leiders van de rechtse oppositie verhinderen nader tot de kern van de partijleiding te komen en daarmee tot één geheel te worden.

Waarmede kan men hier helpen? ..

Hiertoe bestaat slechts één middel: zij moeten definitief me hun verleden breken, zij moeten zich opnieuw uitrusten en met het C. K. van onze partij, in zijn strijd voor de bolsjewistische ontwikkelingstempo's, in zijn strijd tegen de rechtse afwijking vo komen tot een geheel worden.

Andere middelen zijn er niet. ..

Zullen de gewezen leiders van de rechtse oppositie dit kunnen doen — uitstekend. Zullen zij het niet kunnen — laten ze an zelf de verantwoording daarvoor dragen. (*Langdurig applaus in de gehele saai. Ovaties. Allen staan op en singen de „internationale”*).

OVER DE TAAK VAN DE CHOZJAISTWENNIKI

*Redevoering op de eerste Al-Russische konferentie van
funktionarissen van de socialistische industrie.*

4 Februari 1931.

Kameraden! Het werk van uw konferentie loopt ten einde. Straks zult gij de resoluties aannemen. Ik twijfel er niet aan, of ze zullen eenstemmig worden aangenomen. In deze resoluties, — ik ken ze een weinig — zult gij de kontróle-cijfers van de industrie voor het jaar 1931 goedkeuren en de verplichting op U nemen ze te vervullen.

Het woord van een bolsjewiek is een ernstig woord. De bolsje- wiki zijn gewend de beloften die zij doen te vervullen. Maar wat betekent de verplichting, om de kontróle-cijfers voor 1931 te vervullen? Dat betekent het verzekeren van een algemene toeneming van de industrieproductie met 45 %. En dat is een zeer grote taak. Nog sterker. Deze verplichting betekent, dat gij niet alleen de belofte aflegt om ons 5-jarenplan in 4 jaren te vervullen — dat is reeds een uitgemaakte zaak en daar zijn verder geen resoluties voor nodig, — *dat betekent, dat gij de belofte aflegt om het vijfjarenplan voor de voornaamste, de doorslaggevende takken van de industrie in 3 jaren te vervullen.*

Het is uitstekend, dat de konferentie de belofte aflegt om het plan voor 1931 te vervullen, om het vijfjarenplan in drie jaren

i) Chozjaïstwenniki: bedrijfsleiders, fabrieksdirekteuren, ekonomen enz. — *Vert.*

te vervullen. Maar wij hebben „door bittere ervaring” geleerd. Wij weten, dat beloften niet altijd worden vervuld. In het begin van 1930 werd ook zulk een belofte afgelegd om het jaarplan te vervullen. Toen moest de produktie voor onze industrie met 31 %—32 % worden verhoogd. Deze belofte werd evenwel niet volledig vervuld. De toeneming van de industrieproduktie bedroeg in werkelijkheid over 1930 25 %. Wij moeten de vraag stellen, zal hetzelfde zich niet in dit jaar herhalen? De leiders, de funktionarissen van onze industrie leggen de belofte af om de industrieproduktie voor 1931 met 45 % te verhogen. Maar welke garantie hebben wij, dat de belofte zal worden vervuld?

Wat is er vereist voor het nakomen van de kontrólecijfers, Aoor het toenemen van de produktie met 45 %, om de uitvoering \an het Vijfjarenplan niet in 4, maar voor de voornaamste en doorslaggevende takken in drie jaren bereiken?

Daarvoor zijn twee fundamentele voorwaarden vereist.

Ten eerste, dat de reële, of zoals men zich bij ons uitdrukt, „de objektieve” mogelijkheden daartoe aanwezig zijn.

Ten tweede, dat de wens en het vermogen aanwezig zijn, onze ondernemingen op zulk een wijze te leiden, dat deze mogelijkheden zullen worden verwezenlijkt.

Waren er bij ons het vorige jaar „objektieve” mogelijkheden voor de volledige vervulling van het plan? Ja, die waren er. Onbetwistbare feiten getuigen daarvan. Deze feiten zijn hierin gelegen, dat de industrie in Maart en April van het vorige jaar in vergelijking met het jaar daarvoor een groei van de produktie met 31 % heeft opgeleverd. Waarom, vraagt men zich af, hebben wij dan het plan voor het gehele jaar niet vervuld? Wat stond ons in de weg? Wat ontbrak er? *Het vermogen ontbrak, om van bestaande mogelijkheden gebruik te maken. Het vermogen ontbrak om de fabrieken, bedrijven en mijnen of de juiste aV~i h leiden.*

. . . M

De eerste voorwaarde was aanwezig: de „objektieve moge u *- heden voor het vervullen van het plan. Maar wij beschikten niet in voldoende mate over het tweede vereiste: over het \eimogen om de produktie te leiden. En juist omdat wij te koit schoten nj

het leiden van de ondernemingen, juist daarom bleef het plan onvervuld. In plaats van 31—32 % groei, bereikten wij slechts 25 %.

Natuurlijk is een *groei* met 25 % geen kleinigheid. Geen enkel kapitalistisch land toont in het jaar 1930 en ook thans een *toeneming* van de produktie. Er heeft in alle kapitalistische landen zonder uitzondering een scherpe *afnemings* van de produktie plaats. Onder zulke verhoudingen is een *groei* met 25 % een grote stap vooruit. Maar wij hadden meer kunnen geven. Daarvoor bezaten wij alle vereiste „objektieve” voorwaarden.

Welke garantie is er dus, dat het geval van het vorige jaar zich dit jaar niet zal herhalen, dat het plan volledig zal worden vervuld, dat wij van de bestaande mogelijkheden een zodanig gebruik zullen maken, als nodig is, opdat uw belofte niet voor een bepaald deel op papier blijft?

Er zijn in de geschiedenis van de staten, van de landen, van de legers gevallen geweest, dat alle mogelijkheden voor sukses, voor overwinningen, aanwezig waren, maar dat al deze mogelijkheden ongebruikt bleven, omdat de leiders deze mogelijkheden niet opmerkten, er geen gebruik van wisten te maken — en de legers leden de nederlaag.

Zijn bij ons alle, voor het vervullen van de kontrólecij fers voor 1931 vereiste mogelijkheden aanwezig?

Ja, deze mogelijkheden zijn bij ons aanwezig.

Waaruit bestaan deze mogelijkheden, wat wordt er vereist om deze mogelijkheden tot werkelijkheid te maken?

In de eerste plaats wordt daartoe vereist, dat er in het land een toereikende hoeveelheid *natuurlijke rijkdommen* aanwezig is: ijzererts, steenkool, petroleum, graan, katoen. Zijn die er bij ons? Ja, die zijn er. Die zijn er in een grotere hoeveelheid dan in welk ander land ook. Nemen wij b.v. de Oeral, die zulk een combinatie van rijkdommen vormt, als er in geen enkel ander land te vinden is. Ertsen, steenkool, petroleum, graan — wat is er al niet in de Oeral! Wij hebben in ons land alles, behalve wellicht rubber. Maar over een jaar of twee zullen wij ook rubber te onzer beschikking hebben. Van deze kant, van de kant van de natuurlijke 634

rijkdommen, zijn wij ten volle verzorgd. Wij hebben daarvan zelfs meer dan we nodig hebben.

Wat wordt er nog meer vereist?

Vereist is het *aanwezig zijn van een macht*, die de wens en de kracht heeft om de exploitatie van deze geweldige natuurlijke rijkdommen in het belang van het volk vooruit te stuwten. Is er bij ons zulk een macht? Ja, die is er. Weliswaar verloopt ons werk tot exploitatie van de natuurlijke rijkdommen niet steeds zonder wrijvingen tussen onze funktionarissen. Zo moest b.v. verleden jaar de Sowjet-macht een zekere strijd voeren met betrekking tot het vraagstuk van de schepping van een tweede steenkool- en metaalbasis, zonder welke wij ons niet verder kunnen ontwikkelen. Maar wij zijn deze belemmeringen reeds te boven gekomen. En binnen korte tijd zullen wij deze basis hebben.

Wat wordt er verder vereist?

Vereist is verder, dat deze macht de *ondersteuning* geniet van de miljoenen-massa's der arbeiders en boeren. Geniet onze macht deze ondersteuning? Ja, die geniet zij. In de gehele wereld zult gij geen andere macht vinden, die zulk een ondersteuning van de arbeiders en boeren geniet als de Sowjet-macht. Ik zal mij niet op feiten beroepen, zoals de toeneming van de socialistische wedijver, zoals de toeneming van het stootarbeiderschap, op de campagne voor de strijd ten gunste van het industriële en financiële tegenplan. Al deze feiten, waarin de ondersteuning van de Sowjet-macht door de miljoenen-massa's aanschouwelijk tot uiting komt, zijn algemeen bekend.

Wat is er nog meer nodig om de kontrôle-cijfers voor 1931 te vervullen en te overtreffen?

Daartoe is bovendien het bestaan nodig van *zulk een systeem*, dat vrij is van de ongeneeslijke ziekten van het kapitalisme en dat een serieus voordeel tegenover het kapitalisme oplevert. De crisis, de werkloosheid, de zucht tot verkwisting, de ellende van de brede massa's — dat zijn de ongeneeslijke ziekten van het kapitalisme. Ons systeem lijdt niet aan deze ziekten, omdat de macht in onze handen is, in de handen van de arbeidersklasse, omdat wij onze huishouding planmatig voeren, planmatig de middelen akkumu-

leren en die op de juiste wijze over de takken van de volkshuishouding verdelen. Wij zijn vrij van de ongeneeslijke ziekten van het kapitalisme. Daarin onderscheiden wij ons van het kapitalisme, daarin ligt het besliste voordeel dat wij tegenover het kapitalisme bezitten. Ziet, hoe de kapitalisten uit de crisis trachten te geraken. Zij verlagen tot het uiterste het loon van de arbeiders. Zij verlagen tot het uiterste de prijzen van de grondstoffen en de levensmiddelen. Maar zij denken er niet aan de prijzen van de industrie-waren ietwat ingrijpend te verlagen. Dit betekent, dat zij ten koste van de hoofdmassa der warenkonsumenten, ten koste van de arbeiders, de boeren, de werkers van de landen, die grondstoffen en levensmiddelen voortbrengen, uit de crisis willen geraken. De kapitalisten zagen de tak door, waarop zij zitten. En inplaats van een uitweg uit de crisis is een verscherping van de crisis het resultaat, een opeenhoping van nieuwe voorwaarden, die naar een nieuwe, nog scherpere crisis voeren. Ons voordeel ligt hierin, dat wij geen krisissen van overproduktie kennen, dat wij geen miljoenen werklozen hebben of zullen hebben, dat er bij ons geen anarchie in de produktie is, omdat wij onze huishouding planmatig voeren. Maar dat is nog niet alles. Wij zijn het land waar de industrie het sterkst is gekoncentreerd. Dat betekent, dat wij onze industrie op de grondslag van de beste techniek kunnen opbouwen en dat wij dank zij dat feit een ongekeerde produktiviteit van de arbeid en een ongekeerd tempo van de akumulatie kunnen tot stand brengen. Onze zwakheid in het verleden lag in het feit, dat deze industrie op het versplinterde en kleine boerenbedrijf berustte. Maar dat *was in het verleden*. Thans is dit al reeds niet meer het geval. Morgen, wellicht over een jaar, zullen wij het land met de grootste landbouw ter wereld zijn. De sowchozen en de kolchozen — en zij zijn vormen van grootbedrijf — hebben dit jaar reeds de helft van al ons voor de markt bestemd graan geleverd. En dit betekent dat ons stelsel, het sowjetstelsel, ons zulke mogelijkheden geeft om snel vooruit te komen, waarvan geen enkel burgerlijk land ook maar kan dromen.

Wat is er verder vereist om met zevenmijlslaarzen voorwaarts te schrijden?

Vereist is verder het bestaan van een *partij*, die in voldoende mate aaneengesloten en eensgezind is om de inspanning van de beste mannen en vrouwen uit de arbeidersklasse *op één punt* te richten en die ervaring genoeg bezit om niet voor de moeilijkheden terug te schrikken, om systematisch een juiste, revolutionaire, bolsjewistische politiek door te zetten. Hebben wij zulk een partij? Ja. Is haar politiek juist? Ja, zij is juist, want zij behaalt belangrijke suksessen. Dit erkennen heden ten dage niet alleen de vrienden, maar ook de vijanden van de arbeidersklasse. Zie maar eens, hoe al die bekende „geachte” gentlemen — Fish in Amerika, Churchill in Engeland, Poincaré in Frankrijk, tegen onze partij bulderen en razen. Waarom bulderen en razen zij ? Omdat de politiek van onze partij juist is, omdat zij sukses op sukses oplevert.

Ziehier kameraden, al de mogelijkheden, die ons het verwezenlijken van de kontrôle-cijfers voor 1931 vergemakkelijken, die ons de mogelijkheid schenken het vijfjarenplan in 4 jaren en in de beslissende takken zelfs in drie jaren te vervullen.

De eerste voorwaarde voor het vervullen van het plan, de „objektieve” mogelijkheden, zijn bij ons dus aanwezig.

Is de tweede voorwaarde bij ons aanwezig — het vermogen om van deze voorwaarden gebruik te maken?

Anders gezegd worden bij ons de fabrieken, bedrijven en mijnen op de juiste wijze geleid? Staat er hier alles gunstig voor?

Helaas staat hier er niet alles gunstig voor. En als bolsjewiki moeten wij dit ronduit en openlijk erkennen.

Wat betekent het leiden van de produktie? Bij ons wordt het vraagstuk van de leiding van de ondernemingen niet altijd op bolsjewistsiche wijze bekeken. Bij ons is men niet zelden van mening, dat leiden, dat betekent het ondertekenen van papten n. Dat is betreuenswaardig, maar het. is een feit. Soms herinnert men zich onwillekeurig de Pompadours *) van Ssjedrtn. utniKi U, hoe mevrouw Pompadour den jongen Pompadour ten t. »icc' je hoofd niet over de wetenschap, verdiep je met m < e zaa . a c anderen zich daar maar mee bezighouden, dat ts jouw zaa • me

i) Pompadours — benaming voor biircankratcii bij » K»'*-tirikus Saltykow-Ssjedrin — *Vert.*

jouw zaak is het, te leiden, papieren te ondertekenen. Wij moeten tot onze schande erkennen, dat er ook onder ons, bolsjewiki, niet weinigen zijn, die door middel van het ondertekenen van papieren leiding geven. Maar om zich in de zaak te verdiepen, de techniek te leren beheersen en werkelijk leider van de zaak te worden, daarvan — geen spoor.

Hoe kon het geschieden dat wij, bolsjewiki, die drie revoluties hebben gemaakt, die zegevierend uit de verbitterde burgeroorlog te voorschijn zijn gekomen, die de ontzaglijke taak van het scheppen van een industrie hebben vervuld en de boeren op de weg van het socialisme hebben gebracht — hoe kon het geschieden, dat wij, wat de leiding van de produktie betreft, voor een stuk papier de zeilen strijken?

De oorzaak ligt hier in het feit, dat het makkelijker is een stuk papier te ondertekenen dan de produktie te leiden. En ziet, vele chozjaïstwenniki hebben deze weg van de minste weerstand ingeslagen. Hier staan ook wij, de centrale instantie, schuldig. Een jaar of tien geleden werd de leuze verkondigd: „Daar de komnut- nisten de techniek van de produktie nog niet kennen zoals het behoort, daar zij het besturen van de ekonomie nog moeten leren, laten de oude technici en ingenieurs, de specialisten daarom de produktie leiden en bemoeit gij, kommunisten U niet met de techniek van de zaak, maar bestudeert, zonder in te grijpen de zaak, de techniek, bestudeert onverpoosd de wetenschap van leiding te geven aan de produktie, om later tezamen met de ons toegewijde specialisten echte leiders van de produktie, echte leiders van de zaak te worden”. Dat was de leuze. En wat is er in werkelijkheid geschied: Het tweede gedeelte van deze formule werd over boord geworpen, omdat leren moeilijker is dan het ondertekenen van papieren en het eerste gedeelte van de formule werd vervlakt, hel niet-bemoeien uitgelegd als het afzien van de bestudering van de produktie-techniek. Als resultaat werd er een schadelijke en gevaarlijke nonsens verkregen, waarvan wij ons hoe eerder hoe liever moeten bevrijden.

Het leven zelf heeft ons meer dan eens het sein gegeven, dat op dit gebied niet alles in orde is. Het Sjachty-proces was het 638

eerste signaal. Het Sjachty-proces toonde aan, dat het de partij- organisaties en de vakverenigingen aan revolutionaire waakzaamheid ontbrak. Het toonde aan, dat onze chozjaïstwenniki in technisch opzicht op schandelijke wijze ten achter zijn, dat sommige onze oude ingenieurs en technici, die ongecontroleerd werken, gemakkelijk naar de kant van de sabotage afzakken, des te meer, omdat zij onophoudelijk door „voorstellen” van de vijanden uit het buitenland worden aangehitst. Het tweede signaal was het proces van de „Industriepartij”.

Natuurlijk ligt aan de sabotage de klassenstrijd ten grondslag. Natuurlijk verweert de klassevijand zich verwoed tegen de socialistische aanval. Maar dat alleen is niet voldoende, om deze weelderige opbloei van de sabotage te verklaren.

Hoe kon het geschieden, dat de sabotage zulke grote afmetingen aannam? Wiens schuld is dat? Wij zelf zijn daaraan schuldig. Hadden wij de kwestie van de leiding van de huishouding anders gesteld, waren wij veel vroeger tot het bestuderen van de techniek van de zaak, tot het beheersen van de techniek overgegaan, hadden wij ons vaker en met meer kennis van zaken met de leiding van het bedrijfsleven bemoeid, dan zou het den saboteurs niet zijn gelukt ons zoveel schade te berokkenen.

Wij moeten, zelf specialisten, leiders van de zaak worden, wij moeten ons zelf tot de technische kennis keren — dat is het, waarop ons het leven heeft gestoten. Maar nóch het eerste signaal, nóch zelfs het tweede signaal heeft de noodzakelijke ommekeer tot stand gebracht. Het is tijd, het is al meer dan tijd, dat wij ons zelf de techniek keren. Het is tijd, de oude, afgedane leuze van het zich niet met de techniek bemoeien, over boord te gooien en zelf specialisten, zelf kenners van de zaak, zelf volslagen leiders van de zaak te worden.

Dikwijls vraagt men waarom er bij ons geen eenhoofdige leiding bestaat. Die is er niet en zal er niet zijn, zolang wij de techniek niet beheersen. Zolang er onder ons, bolsjewiki, niet een voldoende aantal mensen zal zijn, die met de vraagstukken van de techniek, de economie en de financiën goed op de hoogte zijn, zolang zal er bij ons geen werkelijke eenhoofdige leiding zijn. Schrijft zoveel

resoluties als gij maar wilt en zweert bij hoog en bij laag, maar wanneer gij de techniek, de ekonomie en de financiën van het bedrijf, van de fabriek, van de mijn niet beheerst, zal het tot niets leiden en zal er geen eenhoofdige leiding bestaan.

Het is dus onze taak, zelf de techniek te leren beheersen, zelf leiders van de zaak te worden. Dit alleen geeft de waarborg, dat onze plannen ten volle zullen worden vervuld en de eenhoofdige leiding zal worden ingevoerd.

Dat is natuurlijk geen gemakkelijke, evenwel een volkomen uitvoerbare zaak. Wetenschap, technische ervaring, kennis — dat alles kan men verwerven. Vandaag ontbreken ze, maar morgen zullen ze er zijn. De hoofdzaak is hier, dat men de vurige bolsjewistische wens koestert om de techniek en de wetenschap van de produktie te leren beheersen. Wanneer men het vurig wenst kan men alles bereiken, kan men alles overwinnen.

Soms stelt men de vraag, of het niet mogelijk is de tempo's wat te verlangzamen, de beweging wat in te houden. Neen, dat kan niet kameraden! De tempo's kunnen niet worden verlangzaamd! Integendeel, zij moeten naar gelang van de krachten en de mogelijkheden worden versneld. Dat eisen van ons onze verplichtingen tegenover de arbeiders en de boeren van de U.S.S.R. Dat eisen van ons onze verplichtingen tegenover de arbeidersklasse van de gehele wereld.

De tempo's inhouden, dat betekent achterblijven. En achterblijvers worden verslagen. Maar wij willen niet verslagen worden. Neen, dat willen wij niet! De geschiedenis van het oude Rusland bestond onder meer daaruit, dat het onophoudelijk wegens zijn achterlijkheid werd geslagen. Het werd geslagen door de Mongoolse Khans. Het werd geslagen door de Turkse Beys. Het werd geslagen door de Zweedse feodalen. Het werd geslagen door de Pools-Lithause pans. Het werd geslagen door de Engels-Franse kapitalisten. Het werd geslagen door de Japanse barons. Het werd wegens zijn achterlijkheid door allen geslagen. Wegens zijn militaire achterlijkheid, wegens zijn kulturele achterlijkheid, wegens de achterlijkheid van zijn staat, van zijn industrie, van zijn landbouw. Het werd geslagen omdat dit voordelen opleverde en

ongestraft bleef. Herinnert U de woorden van den dichter van voor de revolutie:

„Gij zijt armzalig en rijk Machtig en machteloos tegelijk Moedertje Rusland.”

Deze woorden van den ouden dichter hebben deze heren zich goed ter harte genomen. Zij sloegen er op los en zeiden daarbij: „je bent rijk” — dus kan men zich op jouw kosten verrijken. Zij sloegen er op los en zeiden: „Jij bent armzalig en machteloos”, dus mag men je ongestraft slaan en beroven. Zo is nu eenmaal de wet van de uitbuiters — de achterlijken en zwakken te slaan. Dat is de roofdierenwet van het kapitalisme. Jij bent achterlijk, jij bent zwak — dus heb jij ongelijk, dus mag men je slaan en knechten. Je bent machtig, dat wil zeggen, dat je gelijk hebt en dus moet men zich voor je in acht nemen. Daarom mogen wij niet langer ten achter blijven.

In het verleden hadden wij geen vaderland en konden wij het niet hebben. Maar thans, nu wij het kapitalisme ten val hebben gebracht en bij ons de arbeiders aan de macht zijn — nu hebben wij een vaderland en zullen wij zijn onafhankelijkheid verdedigen Zoudt gij willen, dat ons socialistische vaderland werd verslager en dat het zijn onafhankelijkheid zou verliezen? Maar zo gij dii niet wilt, moet gij in de kortst mogelijke termijn zijn achterlijkheid likwideren en in de opbouw van zijn socialistische huishouding werkelijk bolsjewistische tempo's ontwikkelen. Andere wegen zijn er niet. Daarom zeide Lenin tijdens de Oktoberrevolutie: „óf de dood, óf de vooraanstaande kapitalistische landen inhalen en voorbijstreven”.

Wij zijn bij de vooraanstaande landen 50 a 100 jaar ten achter gebleven. Wij moeten deze afstand op snelle wijze in tien jaar afleggen. Of wij doen dit, óf men drukt ons dood.

Dat wordt ons opgelegd door onze verplichtingen tegenover de arbeiders en de boeren van de U.S.S.R.

i) Nekrasow. — *Vert.*

Maar wij hebben nog andere, gewichtiger en belangrijker verplichtingen. Dat zijn de verplichtingen tegenover het wereldproletariaat. Zij vallen samen met de verplichtingen van de eerste soort. Wij stellen ze echter hoger. De arbeidersklasse van de U.S.S.R. is een deel van de arbeidersklasse van de gehele wereld. Wij hebben niet alleen met de krachten van de arbeidersklasse van de U.S.S.R. overwonnen, maar ook dank zij de ondersteuning van de arbeidersklasse van de gehele wereld. Zonder deze ondersteuning had men ons reeds lang in stukken gescheurd. Men zegt, dat ons land de stootbrigade van het proletariaat van alle landen is. Dat is uitstekend gezegd. Maar dat legt ons de ernstigste verplichtingen op. Terwille waarvan ondersteunt ons het internationale proletariaat, waaraan hebben wij deze ondersteuning te danken? Aan het feit, dat wij ons als eersten in de strijd tegen het kapitalisme hebben geworpen, dat wij de eersten waren, die de macht van de arbeiders hebben opgericht, de eersten, die het socialisme begonnen op te bouwen. Aan het feit, dat wij een werk volbrengen, dat in geval van succes, de gehele wereld onderste boven zal keren en de gehele arbeidersklasse zal bevrijden. Maar wat is er vereist om succes te hebben? De likwidatie van onze achterlijkheid, het ontwikkelen van hoge bolsjewistische tempo's bij de opbouw. Wij moeten ons zo snel vooruit bewegen, dat de arbeidersklasse van de gehele wereld, die ons gadeslaat, zal kunnen zeggen: dat is mijn voorhoede, dat is mijn stootbrigade, dat is mijn arbeidersmacht, dat is mijn vaderland — zij doen hun werk, ons werk, goed, laten wij hen tegen de kapitalisten ondersteunen en de wereldrevolutie aanwakkeren. Zijn wij verplicht de verwachtingen van de arbeidersklasse van de gehele wereld te rechtvaardigen en onze verplichtingen tegenover hen te vervullen? Ja, dat moeten wij, wanneer wij ons niet geheel en al met schande willen overdekken.

Dat zijn onze binnenlandse en internationale verplichtingen.

Gij ziet, dat zij ons bolsjewistische ontwikkelingstempo's voorschrijven.

Ik wil niet zeggen, dat er in de laatste jaren bij ons ten aanzien van de leiding der volkshuishouding niets gedaan is. Er is zelfs zeer veel gedaan. Wij hebben de produktie van de industrie, ver-

geleken bij vóór de oorlog, verdubbeld. Wij hebben het grootste landbouwbedrijf ter wereld geschapen. Maar wij zouden nog veel meer hebben kunnen doen, indien wij ons in deze tijd zouden hebben ingespannen om de produktie, haar technische, financiële en economische kant werkelijk meester te worden.

In uiterlijk tien jaren moeten wij de afstand afleggen, die wij bij de vooraanstaande kapitalistische landen ten achter zijn gebleven. Daarvoor zijn bij ons alle „objektieve” voorwaarden aanwezig. Het enige wat ontbreekt is het vermogen op de juiste wijze deze mogelijkheden aan te grijpen. En dat hangt van ons af. *Alleen* van ons! Het is tijd, dat wij deze mogelijkheden leren gebruiken. Het is tijd, dat wij een einde maken aan het voze standpunt om zich niet met de produktie te bemoeien. Het is tijd, zich een ander, een nieuw, een met de tegenwoordige periode overeenstemmend standpunt eigen te maken: zich met alles te bemoeien. Ben je de directeur van een bedrijf, bemoei je dan met alle zaken, dring daarin door, laat je niets ontgaan, studeer en studeer steeds weer. De bolsjewiki moeten de techniek leren beheersen. Het is tijd, dat de bolsjewiki zelf specialisten worden. De techniek beslist in de rekonstruktieperiode alles. En een chozjaïstwennik, die de techniek niet wenst te leren, die de techniek niet wenst te beheersen — dat is een klucht, maar geen chozjaïstwennik.

Men zegt, dat het moeilijk is de techniek te beheersen. Dat is niet juist! Er zijn geen vestingen die de bolsjewiki niet kunnen innemen. Wij hebben een reeks van de moeilijkste taken vervuld. Wij hebben het kapitalisme omvergeworpen. Wij hebben de macht gegrepen. Wij hebben de grootste socialistische industrie opgebouwd. Wij hebben den middelboer op weg naar het socialisme gebracht. Het allerbelangrijkste uit het gezichtspunt van de opbouw hebben wij reeds volbracht. Er rest ons slechts weinig: de techniek te bestuderen, de wetenschap te beheersen. En wanneer wij dat zullen hebben gedaan, zullen wij er een tempo inzetten, waarover wij thans niet eens durven dromen. En dat zullen wij volbrengen, indien wij het waarlijk willen!

NIEUWE VERHOUDINGEN — NIEUWE TAKEN VAN DE EKONOMISCHE OPBOUW.

Redevoering op de konferentie van de Chozjaistzvenniki¹⁾.

23 Juli 1931.

Kameraden! Uit het materiaal der konferentie blijkt, dat wat betreft de vervulling van het plan, onze industrie een tamelijk bont beeld vertoont. Er zijn takken van industrie, die in de afgelopen vijf maanden ene produktievermeerdering van 40 tot 50 % in vergelijking met het vorige jaar hebben. Er zijn takken van industrie met een toeneming van niet meer dan 20 tot 30 %; er is tenslotte in enkele takken van industrie een zeer minimale toeneming van nauwelijks 6 tot 10 %, en zelf nog minder. Tot deze laatste behoren de steenkool- en de ijzer- en staalindustrie. Een bont beeld, zoals gij ziet.

Waardoor is deze bontheid te verklaren? Wat is de reden van het achterblijven van een aantal takken van industrie? Wat is de oorzaak, dat enige takken van industrie een toeneming van slechts 20 tot 25 % hebben en de steenkool- en de ijzer- en staalindustrie zelfs nog minder — dat zij achter de andere takken van industrie aanhinken ?

De reden ligt hierin, dat in de laatste tijd de ontwikkelings- voorwaarden van de industrie radikaal zijn veranderd, dat een nieuwe toestand is ontstaan, die nieuwe methoden van leidinggeven vereist, maar dat enigen onzer chozjaïstwenniki, inplaats van

i) „Chozjaïstwenniki” — zie de noot op bl. 632.

hun arbeidsmethoden te veranderen, nog altijd op de oude wijze blijven werken. Het komt dus hierop neer, dat de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie een nieuwe werkwijze vereisen, maar dat verscheidenen van onze chozjaïstwenniki dit niet begrijpen en niet zien, dat men thans op een nieuwe wijze leiding moet geven.

Dat is de oorzaak van het achterblijven van enige takken onzer industrie.

Wat zijn dat voor nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van onze industrie? Waar komen zij vandaan?

Er zijn op zijn minst zes van deze nieuwe voorwaarden.

Beschouwen wij deze voorwaarden.

I.

DE ARBEIDSKRACHTEN.

Het gaat er in de eerste plaats om, de bedrijven van *arbeidskrachten* te voorzien. Vroeger stroomden de arbeiders gewoonlijk zelf naar de bedrijven, naar de fabrieken. Wij hadden dus met een zeker automatisch toestromen van arbeidskrachten te doen en dit automatisch toestromen was het gevolg van de werkloosheid, van de differentiatie in het dorp, van de armoede en de vrees voor de honger, die de mensen uit het dorp naar de stad dreef. Herinnert ge U de formulering: „De vlucht van den boer uit het dorp naar de stad”? Wat dwong den boer uit het dorp naar de stad te vluchten? De vrees voor de honger, de werkloosheid, de omstandigheid, dat het dorp hem stiefmoederlijk behandelde en dat hij bereid was, zijn dorp te verlaten, en zelfs de duivel in de armen te vluchten, als hij maar het een-of-andere werk kon vinden.

Zo, of bijna zo, was de toestand bij ons nog korte tijd geleden.

Kan, men zeggen, dat wij thans precies eenzelfde beeld voor ons hebben? Neen, dat kan men niet zeggen. Integendeel, de verhoudingen zijn thans radikaal veranderd. En juist omdat de verhoudingen anders zijn geworden, is er bij ons thans geen auto

matisch toestromen van arbeidskrachten meer. Wat is er eigenlijk in deze tijd veranderd? In de eerste plaats hebben wij de werkloosheid opgeheven; wij hebben dus de kracht vernietigd, die een druk op de „arbeidsmarkt” uitoefende. Ten tweede hebben wij de wortels van de differentiatie in het dorp radikaal uitgeroeid, hebben wij dus de massale armoede overwonnen, die de boer uit het dorp naar de stad dreef. Tenslotte hebben wij het platteland van tienduizenden tractoren en landbouwmachines voorzien, hebben wij den koelak verslagen, hebben wij kolchozen opgericht en den boer de mogelijkheid geschonken om als mens te leven en te werken. Thans kan men al niet meer zeggen, dat het dorp den boer stiefmoederlijk behandelt. En juist omdat men dit niet meer kan zeggen, blijft de boer in het dorp wonen en bestaat er bij ons geen „vlucht van den boer uit het dorp naar de stad” meer, nóch een automatisch toestromen van arbeidskrachten.

Gij ziet, dat wij thans een volkomen nieuwe toestand hebben en nieuwe verhoudingen bij de voorziening van de bedrijven met arbeidskrachten.

Wat volgt daar nu uit?

Daaruit volgt ten eerste, dat men niet meer op een automatisch toestromen van arbeidskrachten mag rekenen. Dus moeten wij van de „politiek” van het automatisch toestromen tot de politiek van het *georganiseerd* aanwerven van arbeiders voor de industrie overgaan. Daartoe bestaat echter slechts één weg, die van het afsluiten van kontrakten tussen de economische organisaties en de kolchozen en de kolchosboeren. Gij weet, dat verscheidene economische organisaties en kolchozen die weg reeds hebben betreden, waarbij de ervaring heeft getoond, dat de praktijk van het afsluiten van kontrakten, zowel voor de kolchozen als voor de industriële bedrijven belangrijke suksessen oplevert.

Daaruit volgt ten tweede, dat men onverwijld tot het *mechaniseren* van de zwaarste arbeidsprocessen moet overgaan, welk werk grondig moet worden aangepakt (de houtindustrie, het bouwbedrijf, de mijnbouw, het laden en lossen, het transport, de ijzer- en staalindustrie enz.). Dit betekent natuurlijk niet, dat men de handenarbeid zou moeten afschaffen. Integendeel: de handen

arbeid zal in de produktie nog lange tijd een zeer gewichtige rol spelen. Maar dit betekent, dat de mechanisatie van de arbeidsprocessen voor ons die *nieuwe en beslissende* kracht is, zonder welke wij nóch ons tempo nóch de nieuwe omvang van de produktie kunnen volhouden.

Er zijn bij ons nog vele chozjaïstwenniki, die nóch in de mechanisatie, nóch in het afsluiten van kontrakten met de kolchozen „geloven”. Dit zijn diezelfde, die de nieuwe situatie niet begrijpen, niet op nieuwe wijze willen werken en de „goede oude tijd” terugwensen, toen de arbeidskrachten „vanzelf” naar de bedrijven stroomden. We behoeven wel niet te zeggen, dat zulke leiders te enenmale niet opgewassen zijn tegen die nieuwe taak van de economische opbouw, die ons door de nieuwe verhoudingen wordt gesteld. Zij menen blijkbaar, dat de moeilijkheden met de arbeidskrachten een toevallig verschijnsel zijn, dat het gebrek aan arbeidskrachten van zelf, om zo te zeggen, automatisch zal verdwijnen. Dit is een dwaling, kameraden. De moeilijkheden met de arbeidskrachten kunnen niet van zelf verdwijnen. Zij kunnen slechts als resultaat van onze eigen inspanning verdwijnen.

Derhalve: *Arbeidskrachten georganiseerd aanwerven door middel van kontrakten met de kolchozen en de arbeid mechaniseren*, — dat is de taak.

Zo staat het met de eerste nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan we over tot de tweede voorwaarde.

II.

DE LONEN DER ARBEIDERS.

Ik heb zo juist gesproken over het georganiseerd aanwerven van arbeiders voor onze bedrijven. Met het aanwerven van arbeiders is de zaak echter nog niet afgelopen. Om onze bedrijven van arbeidskrachten te voorzien, moeten wij bereiken, dat het personeel in onze bedrijven blijvend en min of meer vast wordt. Het is wel

niet nodig te bewijzen, dat het onmogelijk is, zonder vast personeel, dat zich de techniek van het produktieproces min of meer heeft eigen gemaakt en zich aan de nieuwe machinale inrichtingen heeft aangepast, vooruit te gaan, of de produktieplannen te vervullen. In het tegenovergestelde geval zou men de arbeiders telkens opnieuw moeten onderrichten en de helft van de tijd aan dit onderricht besteden, inplaats van de gehele arbeidstijd voor de produktie te gebruiken. Maar wat gebeurt er nu bij ons in werkelijkheid? Kan men zeggen, dat het personeel in onze bedrijven min of meer vast is? Neen, dat kan men helaas niet zeggen. Integendeel: wij hebben nog altijd de z.g. *fluktuatie* van arbeidskrachten in onze bedrijven. Ja, meer dan dit: in een aantal onzer bedrijven vermindert deze fluktuatie niet alleen niet, maar neemt zij zelf toe. In ieder geval zult gij weinig bedrijven vinden, waarin het personeel in de loop van een half jaar of zelfs van een kwartaal niet op zijn minst voor 30—40 % heeft gewisseld.

Vroeger, in de periode van het herstel der industrie, toen onze technische inrichtingen niet gekompliceerd en de omvang van onze produktie klein was, kon men de z.g. fluktuatie van arbeidskrachten nog enigszins „dulden”. Thans is dit anders geworden. Thans zijn de verhoudingen radikaal veranderd. Thans, in het tijdperk van de grootscheepse rekonstruktie, nu de omvang van de produktie reusachtig en de technische inrichtingen uiterst gekompliceerd zijn geworden, is de fluktuatie van arbeidskrachten tot een gesel voor de produktie geworden, die onze bedrijven desorganiseert. Thans de fluktuatie van arbeidskrachten te „dulden” — dat betekent de industrie tot ontbinding brengen, haar de mogelijkheid benemen om het plan te vervullen, de verbetering van de kwaliteit van de produktie onmogelijk maken.

Waarin ligt de oorzaak van de fluktuatie van arbeidskrachten?

In de onjuiste organisatie van het loonsysteem, in het onjuiste tariefstelsel, in de „linkse” gelijkmakerij op het gebied van de lonen. In een aantal bedrijven zijn bij ons de tarieven zodanig vastgesteld, dat het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid, tussen lichte en zware arbeid bijna verdwijnt. Deze gelijkmakerij bewerkt, dat de ongeschoolde arbeider er geen belang bij heeft om 648

zich een hogere scholing eigen te maken en daarom geen perspectieven heeft om vooruit te komen, zich derhalve als „gast” in het bedrijf gevoelt, die slechts een tijd werkt, om „iets te verdienen”, om dan elders „zijn geluk te beproeven”. De gelijkmakerij leidt er toe, dat de geschoolde arbeider gedwongen is, van bedrijf tot bedrijf te trekken, tot hij eindelijk een plaats vindt, waar geschoolde arbeid naar behoren wordt gewaardeerd.

Vandaar de „algemene” beweging van het éne bedrijf naar het andere, de fluktuatie van arbeidskrachten.

Om dit euvel uit te roeien, moet men aan de gelijkmakerij een einde maken en het oude tarief stelsel afschaffen. Om dit euvel uit te roeien, moet men een tariefstelsel samenstellen, dat rekening houdt met het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde en tussen zware en lichte arbeid. Men mag niet dulden, dat de ijzer-pletter in het hoogovenbedrijf hetzelfde loon ontvangt als de vloerveger. Men mag niet dulden, dat de machinist bij de spoorwegen hetzelfde loon ontvangt als een klerk. Marx en Lenin zeggen, dat het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid zelfs onder het socialisme zal bestaan, zelfs na de vernietiging van de klassen, dat dit onderscheid eerst onder het communisme moet verdwijnen, zodat ook onder het socialisme het „arbeidsloon” volgens het verrichte werk en niet volgens de behoeften moet worden betaald. Maar de gelijkmakers onder onze chozjaïstewenniki en vakverenigingsfunktionarissen zijn het daar niet mee eens, zij nemen aan, dat dit onderscheid reeds onder ons Sowjet-stelsel is verdwenen. Wie heeft gelijk: Marx en Lenin, of de gelijkmakers? Men moet toch wel aannemen, dat Marx en Lenin hier gelijk hebben. Maar hieruit volgt, dat hij, die thans het tariefstelsel op de „beginselen” van de gelijkmakerij opbouwt, zonder met het onderscheid tussen geschoolde en ongeschoolde arbeid rekening te houden, met het Marxisme, met het Leninisme breekt.

In iedere tak van industrie, in ieder bedrijf, in iedere werkplaats zijn leidende groepen van min of meer geschoolde arbeiders, die men in de eerste aanleg en in hoofdzaak aan het bedrijf moet binden, indien wij werkelijk in de bedrijven een vast personeel willen hebben. Deze leidende arbeidersgroepen vormen de voor-

naamste schakel van het bedrijf. Men aan het bedrijf, aan de werkplaats binden, dat betekent, het gehele personeel aan het bedrijf binden en de fluktuatie van arbeidskrachten uit te roeien. Maar hoe kunnen zij aan het bedrijf worden gebonden? Zij kunnen slechts daaraan worden gebonden door hen te bevorderen, door hun loon te verhogen, door een toonstelsel, dat de vakbekwaamheid van den arbeider recht doet wedervaren. En wat betekent hen bevorderen en hun lonen verhogen? Dat betekent, behalve al het andere, aan de ongeschoolde arbeiders een perspectief te openen en een prikkel te geven om vooruit te komen, om tot de groep der geschoolde arbeiders toe te treden. Het is u zelf bekend, dat wij thans honderdduizenden en miljoenen geschoolde arbeiders nodig hebben. Maar om geschoolde arbeiders op te leiden, moet men de ongeschoolden een aansporing geven en het vooruitzicht op bevordering, het vooruitzicht om vooruit te komen. En hoe flinker wij deze zaak aanpakken, des te beter, want hier vinden wij het voornaamste middel, om de fluktuatie van arbeidskrachten op te heffen. Hier te willen bezuinigen, betekent een misdaad begaan, betekent in strijd met de belangen van onze socialistische industrie handelen.

Maar dit is nog niet alles.

Om arbeiders aan het bedrijf te binden, is nog een verdere verbetering van de verzorging en van de woningtoestanden der arbeiders noodzakelijk. Het kan niet ontkend worden, dat er in de laatste jaren op het gebied van de woningbouw en van de verzorging der arbeiders niet weinig is gedaan. Doch dit is op geen stukken na voldoende, om de snel toenemende behoeften van de arbeiders te bevredigen. Men mag er zich niet beroepen, dat er vroeger minder woningruimte was dan nu. Men mag zich er ook niet op beroepen, dat vroeger de arbeiders veel slechter werden verzorgd dan thans en dat men met de bestaande toestand genoeg zou kunnen nemen. Slechts mufte en door en door stompzinnige liederen kunnen zich troosten met een beroep op het verleden. Men moet niet van het verleden uitgaan, maar van de toenemende behoeften van de arbeiders in het heden. Men moet begrijpen, dat bij ons de levensvoorwaarden van de arbeiders radi-

kaal zijn veranderd. De arbeider is thans niet meer dezelfde, die hij vroeger was. De huidige arbeider, onze Sowjet-arbeider, wil **al** zijn materiële en kulturele behoeften bevredigd zien: zowel wat betreft de voedselvoorziening als de woningtoestanden, de kulturele en alle andere behoeften. Hij heeft daar recht op en het is onze plicht, te zorgen, dat hij deze betere levensvoorwaarden krijgt. Weliswaar heeft hij bij ons niet onder werkloosheid te lijden, is hij vrij van het juk van het kapitaal, is hij geen slaaf meer, is hij baas in eigen huis. Maar dit is niet voldoende. Hij eist, dat al zijn, materiële en kulturele behoeften worden bevredigd en wij zijn verplicht, aan deze eis te voldoen. Vergeet niet, dat wij zelf thans bepaalde eisen aan den arbeider stellen: wij eisen van hem arbeidsdiscipline, ingespannen arbeid, wedijver, stootarbeid. Vergeet niet, dat de overweldigende meerderheid van de arbeiders deze eisen van de Sowjet-macht met grote geestdrift tegemoet komt en ze heldhaftig vervult. Verwondert U dus niet, dat de arbeiders bij het nakomen van de door de Sowjet-macht gestelde verplichtingen, hunnerzijde van haar de vervulling zullen eisen van haar verplichting tot verdere verbetering van hun materiële en kulturele toestand.

Derhalve: de fluktuatie van arbeidskrachten opheffen, aan de gelijkmakerij op het gebied van de lonen een einde maken, een juist toonstelsel scheppen, de levensomstandigheden van de arbeiders verbeteren — dat is de taak.

Zo staat het met de tweede nieuwe voorwaarde

wikkeling van onze industrie.

Gaan wij nu over tot de derde voorwaarde.

III.

DE ORGANISATIE VAN DE A'R

vplijk^{held om}

de noodz^{a*} J beiders aan

Hierboven heb ik gesproken o ffen, ^d bejders aan de fluktuatie van arbeidskrachten P

de

651

de bedriiven te binden. Met het bmde.

naamste schakel van het bedrijf. Het aan het bedrijf, aan de werkplaats binden, dat betekent, het gehele personeel aan het bedrijf binden en de fluktuatie van arbeidskrachten uit te roeien. Maar hoe kunnen zij aan het bedrijf worden gebonden? Zij kunnen slechts daaraan worden gebonden door hen te bevorderen, door hun loon te verhogen, door een toonstelsel, dat de vakbekwaamheid van den arbeider recht doet wedervaren. En wat betekent hen bevorderen en hun tonen verhogen? Dat betekent, behalve al het andere, aan de ongeschoolde arbeiders een perspectief te openen en een prikkel te geven om vooruit te komen, om tot de groep der geschoolde arbeiders toe te treden. Het is u zelf bekend, dat wij thans honderdduizenden en miljoenen geschoolde arbeiders nodig hebben. Maar om geschoolde arbeiders op te leiden, moet men de ongeschoolden een aansporing geven en het vooruitzicht op bevordering, het vooruitzicht om vooruit te komen. En hoe flinker wij deze zaak aanpakken, des te beter, want hier vinden wij het voornaamste middel, om de fluktuatie van arbeidskrachten op te heffen. Hier te willen bezuinigen, betekent een misdaad begaan, betekent in strijd met de belangen van onze socialistische industrie handelen.

Maar dit is nog niet alles.

Om arbeiders aan het bedrijf te binden, is nog een verdere verbetering van de verzorging en van de woningtoestanden der arbeiders noodzakelijk. Het kan niet ontkend worden, dat er in de laatste jaren op het gebied van de woningbouw en van de verzorging der arbeiders niet weinig is gedaan. Doch dit is op geen stukken na voldoende, om de snel toenemende behoeften van de arbeiders te bevredigen. Men mag er zich niet beroepen, dat er vroeger minder woningruimte was dan nu. Men mag zich er ook niet op beroepen, dat vroeger de arbeiders veel slechter werden verzorgd dan thans en dat men met de bestaande toestand genoeg zou kunnen nemen. Slechts mufte en door en door stompzinnige lieden kunnen zich troosten met een beroep op het verleden. Men moet niet van het verleden uitgaan, maar van de toenemende behoeften van de arbeiders in het heden. Men moet begrijpen, dat bij ons de levensvoorwaarden van de arbeiders radi-

kaal zijn veranderd. De arbeider is thans niet meer dezelfde, die hij vroeger was. De huidige arbeider, onze Sowjet-arbeider, wil al zijn materiële en kulturele behoeften bevredigd zien: zowel wat betreft de voedselvoorziening als de woningtoestanden, de kulturele en alle andere behoeften. Hij heeft daar recht op en het is onze plicht, te zorgen, dat hij deze betere levensvoorwaarden krijgt. Weliswaar heeft hij bij ons niet onder werkloosheid te lijden, is hij vrij van het juk van het kapitaal, is hij geen slaaf meer, is hij baas in eigen huis. Maar dit is niet voldoende. Hij eist, dat al zijn materiële en kulturele behoeften worden bevredigd en wij zijn verplicht, aan deze eis te voldoen. Vergeet niet, dat wij zelf thans bepaalde eisen aan den arbeider stellen: wij eisen van hem arbeidsdiscipline, ingespannen arbeid, wedijver, stootarbeid. Vergeet niet, dat de overweldigende meerderheid van de arbeiders deze eisen van de Sowjet-macht met grote geestdrift tegemoet komt en ze heldhaftig vervult. Verwondert U dus niet, dat de arbeiders bij het nakomen van de door de Sowjet-macht gestelde verplichtingen, hunnerzijde van haar de vervulling zullen eisen van haar verplichting tot verdere verbetering van hun materiële en kulturele toestand.

Derhalve: de fluktuatie van arbeidskrachten opheffen, aan de gelijkmakerij op het gebied van de lonen een einde maken, een juist loonstelsel scheppen, de levensomstandigheden van de arbeiders verbeteren — dat is de taak.

Zo staat het met de tweede nieuwe voorwaarde van de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan wij nu over tot de derde voorwaarde.

III.

DE ORGANISATIE VAN DE ARBEID.

Hierboven heb ik gesproken over de noodzakelijkheid om de fluktuatie van arbeidskrachten op te heffen, om de arbeiders aan de bedrijven te binden. Met het binden van de arbeiders aan de

bedrijven is de zaak echter niet geëindigd. Het is niet voldoende, de fluktuatie op te heffen. Men moet ook nog voor de arbeiders zulke arbeidsvoorwaarden scheppen, die het hun mogelijk maken, verstandig te werken, de productiviteit te verhogen, de kwaliteit van de produktie te verbeteren. Derhalve moet de arbeid in de bedrijven zo worden georganiseerd, dat de produktiviteit van maand tot maand, van kwartaal tot kwartaal stijgt.

Kan men zeggen, dat de feitelijke organisatie van de arbeid in onze bedrijven aan de tegenwoordige eisen van de produktie beantwoordt? Helaas, neen. In ieder geval hebben wij nog een groot aantal bedrijven, waar de organisatie van de arbeid door- en-door slecht is, waar geen orde en harmonie, maar wanorde en verwarring heersen, waar inplaats van verantwoordelijkheid voor het werk een volledig gemis aan verantwoordelijkheid, *het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid* heerst.

Wat betekent het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid? Dit betekent het ontbreken van iedere verantwoordelijkheid voor het opgedragen werk, voor de machines, de werkbanken, de werktuigen. Het is duidelijk, dat waar geen persoonlijke verantwoordelijkheid bestaat, er geen sprake kan zijn van een ietwat belangrijke toeneming van de arbeidsproductiviteit, van een verbetering van de kwaliteit van de produktie, van een zorgzame behandeling van de machines, de werkbanken en de werktuigen. Gij weet, welke gevolgen het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid bij het spoorwegtransport heeft gehad. Tot dezelfde resultaten leidt dit ook in de industrie. Bij de spoorwegen hebben wij het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid afgeschaft en daardoor hun werk verbeterd. Wij moeten in de industrie hetzelfde doen om het werk daar op een hogere trap te brengen. Vroeger kon men zich nog op de één of andere manier „redden” met die verkeerde organisatie van de arbeid, die zich met het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid voor ieder kon- kreet stuk werk zeer wel verdraagt. Thans is dit anders. Thans zijn de verhoudingen geheel anders. Bij de huidige grootse afmetingen van de produktie en het bestaan van reuzenbedrijven is het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid een gesel voor

de industrie, die al onze suksessen op het gebied van de produktie en de organisatie in de bedrijven in gevaar brengt.

Hoe kon zich dit ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid in een reeks van onze bedrijven inburgeren? Het verscheen in onze bedrijven als een ongewettigd begeleidend verschijnsel van de ononderbroken arbeidsweek. Het zou verkeerd zijn te zeggen, dat de ononderbroken arbeidsweek noodzakelijk de persoonlijke verantwoordelijkheid in de produktie uitschakelt. Bij een juiste organisatie van de arbeid, bij het instellen van de verantwoordelijkheid van een ieder voor een bepaald werk, bij het belasten van bepaalde groepen van arbeiders met het bedienen van de machines en de werkbanken — bij het op juiste wijze organiseren van de aflossing der ploegen, die in bekwaamheid en geschooldheid onderling gelijk moeten zijn — bij zulke verhoudingen leidt de ononderbroken arbeidsweek tot een geweldige stijging van de produktiviteit van de arbeid, tot een verbetering van de kwaliteit van de arbeid, tot het inburgeren van de persoonlijke verantwoordelijkheid. Zo is het b.v. thans met het spoorwegtransport gesteld, waar wij de ononderbroken arbeidsweek, maar ook de persoonlijke verantwoordelijkheid hebben. Kan men zeggen, dat wij in de industrie-bedrijven een even gunstig beeld van de ononderbroken arbeidsweek hebben? Helaas, kan men dit niet zeggen. De zaak is deze, dat men bij ons in vele bedrijven overijld tot de ononderbroken arbeidsweek is overgegaan, zonder de nodige maatregelen te hebben genomen, zonder de ploegenaflossing zó te hebben georganiseerd, dat de bekwaamheid en de geschooldheid van de ploegen aan elkaar gelijk waren, zonder ieder afzonderlijk voor het hem opgedragen konkrete werk verantwoordelijk te maken. En dit heeft er toe geleid, dat de ononderbroken arbeidsweek aan de omstandigheden werd overgelaten, dat zij het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid tot resultaat had. Als gevolg daarvan hebben wij in een reeks van bedrijven de ononderbroken arbeidsweek op papier en in woorden, maar het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid staat niet op papier, maar is werkelijkheid. Het gevolg is het ontbreken van verantwoordelijkheidsgevoel voor het werk, slordige behandeling van de machines, het bij massa's be-

schadigen van de werkbanken en het ontbreken van de prikkel tot het verhogen van de produktiviteit van de arbeid. Niet voor niets zeggen de arbeiders: „wij zouden de produktiviteit van de arbeid willen verhogen, de arbeid verbeteren, maar wie zal onze moeite waarderen, wanneer niemand voor wat ook verantwoordelijk is?”

Hieruit volgt, dat enkelen van onze kameraden hier en daar te haastig zijn geweest met de invoering van de ononderbroken arbeidsweek, die zij in hun overdreven ijver hebben verminkt, doordat zij het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid in het leven hebben geroepen. Om aan deze toestand een eind te maken, en de persoonlijke verantwoordelijkheid in te voeren zijn er twee wegen. Of men moet de ononderbroken arbeidsweek onder zulke verhoudingen ten uitvoer brengen, dat zij niet tot het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid leidt, zoals dit bij het spoorweg- transport is geschied. Of men moet in gevallen, wanneer daartoe geen gunstige omstandigheden aanwezig zijn, de ononderbroken • arbeidsweek, die op papier staat, afschaffen en tijdelijk tot de onderbroken zes-dagen-week overgaan, zoals onlangs in de traktorenfabriek van Stalingrad is geschied en de voorwaarden voorbereiden, om later tot de werkelijke, niet-papieren ononderbroken arbeidsweek terug te keren, maar dan met de invoering van de persoonlijke verantwoordelijkheid.

Een andere uitweg is er niet.

Het lijkt geen twijfel, dat onze chozjaïstwenniki dit alles voldoende begrijpen. Toch zwijgen zij. Waarom? Zeer waarschijnlijk, omdat zij de waarheid vrezen. Maar sinds wanneer vrezen bolsje- wiken de waarheid? Is het soms niet waar, dat in een reeks van bedrijven de ononderbroken arbeidsweek tot het opheffen der persoonlijke verantwoordelijkheid heeft geleid, dat de ononderbroken arbeidsweek op deze wijze volkomen is verwrongen? De vraag is: waar is zulk een ononderbroken arbeidsweek goed voor? Wie durft beweren, dat het vasthouden aan deze papieren en verminkte ononderbroken arbeidsweek hoger staat dan het belang van de juiste organisatie van de arbeid, dan het belang van de verhoging van de produktiviteit van de arbeid, dan het belang van de werkelijke ononderbroken arbeidsweek, dan het belang van onze ,654

socialistische industrie? Is het niet duidelijk, dat wij, hoe eerder wij de papieren ononderbroken arbeidsweek begraven, des te sneller de organisatie van de daadwerkelijke, niet slechts op papier bestaande ononderbroken arbeidsweek zullen bereiken?

Sommige kameraden zijn van mening, dat men het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid door bezweringen, door hoogdravende redevoeringen kan overwinnen. Ik ken tenminste een aantal chozjaïstwenniki, die in hun strijd tegen dit euvel er zich toe beperken, het in vergaderingen voortdurend te verwensen, blijkbaar in de mening, dat na zulke redevoeringen dit euvel wel van zelf, om zo te zeggen, automatisch moet verdwijnen. Zij vergissen zich zeer, als zij geloven, dat men het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid door redevoeringen en bezweringen in de praktijk zou kunnen uitbannen. Neen, kameraden, van zelf zal dit euvel nooit verdwijnen. Alleen wij zelf kunnen en moeten daaraan een einde maken, want te samen beschikken wij over de macht en te samen zijn wij verantwoordelijkheid voor alles, ook voor dit ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid. Ik meen, dat het veel beter zou zijn, als onze leidende personen in de ekonomie, inplaats van redevoeringen en bezweringen uit te spreken, een paar maanden, zeggen wij: in een mijnschacht of in een fabriek doorbrachten, om alle détails en „kleinigheden” van de organisatie van de arbeid te bestuderen, het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid daar ter plaatse uit te roeien, om dan de ervaringen van het betreffende bedrijf op de overige bedrijven over te brengen. Dit zou veel beter zijn, dit zou een daadwerkelijke strijd zijn tegen het gebrek aan persoonlijke verantwoordelijkheid, een strijd voor de juiste, bolsjewistische organisatie van de arbeid, voor de juiste verdeling van de krachten in de bedrijven.

Derhalve: het ontbreken der persoonlijke verantzuo ordelijkheid opheffen, de organisatie van de arbeid verbeteren, de krachten in de bedrijven op de juiste wijze verdelen, — dat is de taak.

Zo staat het met de derde nieuwe voorwaarde voor de ontwikkeling van onze industrie.

Gaan wij over tot de vierde voorwaarde.

IV.

HET VRAAGSTUK VAN DE BEDRIJFSTE'CHNISCHE INTELLEKTUELEN UIT DE RIJEN DER ARBEIDERSKLASSE.

Ook wat de leiding der industrie in het algemeen en het ingenieurs- en technische personeel in het bijzonder betreft, is de toestand veranderd.

Vroeger was de toestand bij ons zó, dat de hoofdbron van onze industrie de Oekraïense steenkool- en metaalbasis was. De Oekraïne verzorgde al onze industriedistrikten met metaal, het Zuiden zowel als Moskou en Leningrad. Zij leverde ook steenkool aan onze belangrijkste bedrijven in de Sowjet-Unie. Ik laat hier het Oeral- gebied buiten beschouwing, omdat de Oeral, vergeleken bij het Donets-bekken een onbetekenende grootheid was. Dienovereenkomstig hadden wij in hoofdzaak drie plaatsen voor het opleiden van ons industrieel leidend personeel: het Zuiden, het Moskouse en het Leningradse gebied. Het is duidelijk, dat wij bij deze staat van zaken met het geringe aantal ingenieurs en technische krachten, waarover ons land destijds beschikte, zo goed en zo kwaad als het ging, konden toekomen.

Zo was het nog kort geleden.

Maar thans hebben wij een geheel andere toestand. Thans is het m.i. duidelijk, dat wij, willen wij het huidige ontwikkelingstempo en de geweldige afmetingen van onze produktie handhaven, niet meer alleen met de Oekraïense steenkool- en metaalbasis kunnen toekomen. Gij weet, dat de Oekraïense steenkool en het Oekraïense metaal voor ons niet meer toereikend zijn, ondanks het stijgen van onze produktie daar. Gij weet, dat wij gedwongen zijn, een nieuwe steenkool- en metaalbasis in het Oosten te scheppen, — het Oeral- Koesnjets-bekken. Gij weet, dat wij niet zonder sukses aan deze basis werken. Maar dit is nog niet genoeg. Wij moeten bovendien nog een metaalindustrie in Siberië zelf oprichten, om de toenemende behoeften daar te bevredigen. En wij hebben dit reeds

ter hand genomen. Wij moeten bovendien een nieuwe basis voor de industrie der gekleurde metalen in Kasachstan en Toerkestan aanleggen. Tenslotte moeten wij onze spoorwegbouw op zeer grote schaal ontwikkelen. Dit eisen de belangen van de Sowjet-Unie als geheel, de belangen van de grensrepublieken zowel als die van het centrum.

Daaruit volgt echter, dat wij met het geringe aantal ingenieurs, technici en bedrijfsleiders van de industrie, waarmee wij vroeger genoegen namen, nu niet meer kunnen toekomen. Daaruit volgt, dat de bestaande instituten voor de opleiding van ingenieurs en technische krachten niet meer voldoende zijn, dat een geheel net van nieuwe gelegenheden van dien aard moet worden geschapen — in de Oeral, in Siberië, in Midden-Azië. Wij hebben thans drie- tot vijf-maal zoveel ingenieurs, technici en bedrijfsleiders voor de industrie nodig, indien wij werkelijk van plan zijn, het program van de socialistische industrialisatie der U.S.S.R. te verwezenlijken.

Toch kunnen wij niet *ieder* bedrijfsleider, ingenieur en technicus gebruiken. Wij hebben *zulke* bedrijfsleiders, zulke ingenieurs en technici nodig, die in staat zijn om de politiek van de arbeidersklasse van ons land te begrijpen, die in staat zijn, zich deze politiek eigen te maken en bereid haar strikt nauwkeurig te verwezenlijken. Maar wat betekent dit? Dit betekent, dat ons land in een ontwikkelingsfase is getreden, waarin *de arbeidersklasse haar eigen bedrijfstechnische intellektuelen moet scheppen*, die in staat zijn, voor haar belangen, die de belangen van de heersende klasse zijn, in de produktie op te komen.

Geen enkele heersende klasse heeft het zonder haar eigen intellektuelen kunnen stellen. Er is geen reden om aan te nemen, dat de arbeidersklasse van de Sowjet-Unie het wèl zou kunnen doen zonder haar eigen bedrijfstechnische intellektuelen.

De Sowjet-macht heeft met deze omstandigheid rekening gehouden en de poorten van de hogescholen in alle takken van de volkshuishouding voor de vertegenwoordigers van de arbeidersklasse open gesteld. Gij weet, dat tienduizenden jonge arbeiders en boeren thans aan de hogescholen studeren. Waren de hoge-

scholen vroeger onder het kapitalisme het monopolie van de heertjes, thans heeft daar onder de Sowjet-macht de arbeiders- en boerenjeugd de overhand. Zonder twijfel zullen wij van onze inrichtingen van onderwijs binnen korte tijd duizenden nieuwe technici en ingenieurs, nieuwe bedrijfsleiders voor onze industrie verkrijgen.

Dit is evenwel slechts één kant van de zaak. De andere kant is, dat de bedrijfstechnische intellectuelen van de arbeidersklasse niet slechts zullen voortkomen uit hen, die de hogescholen met goed gevolg hebben doorlopen, maar ook zullen worden gerekruteerd uit hen, die praktisch in onze bedrijven werkzaam zijn, uit de geschoolde arbeiders, uit de meest ontwikkelde lagen van de arbeidersklasse in de werkplaats, de fabriek en de mijn. De initiatiefnemers van de wedijver, de leiders der stootbrigades, zij, die de geestdrift voor de arbeid in de praktijk opwekken, de organisators van de arbeid bij de verschillende delen van ons opbouwwerk — dat is de nieuwe laag van de arbeidersklasse, die samen met de kameraden, die de hogescholen hebben doorlopen, de kern van de intellectuelen van de arbeidersklasse, van het leidend personeel van onze industrie moeten vormen. Onze taak bestaat hierin te zorgen, dat deze initiatief-nemende kameraden niet op zij worden geschoven, dat zij met groter durf in de leidende functies worden geplaatst, dat zij de gelegenheid krijgen om hun organisatorische talenten aan te wenden en hun kennis aan te vullen, dat de hiervoor nodige voorwaarden voor hen worden geschapen, zonder hierbij op geld te zien.

Onder deze kameraden zijn er niet weinig partijlozen. Dit kan evenwel geen beletsel zijn, om hen met groter durf een leidende functie te geven. Integendeel: juist aan deze partijloze kameraden moet bijzondere aandacht worden geschonken, zij moeten in leidende functies worden geplaatst, opdat zij er door de feiten van overtuigd worden, dat de partij bekwame en begaafde werkers weet te waarderen. Sommige kameraden zijn van mening, dat men op leidende posten in de fabrieken en bedrijven slechts partijgenoten mag plaatsen. Om deze reden wijzen zij dikwijls bekwame, tot initiatief in staat zijnde, partijloze kameraden af en brengen

partijgenoten op de voorste plaatsen, ook als die minder bekwaam zijn of geen initiatief hebben. Het is overbodig te zeggen, dat er niets dommers en reaktionairders bestaat dan een dergelijke „politiek” — met verlof gezegd. Het behoeft wel geen bewijs, dat een dergelijke „politiek” de partij slechts kan diskrediteren en de partijloze arbeiders van haar afstoten. Onze politiek bestaat geenszins hierin, de partij tot een afgesloten kaste te maken. Onze politiek bestaat hierin, dat wij tussen de leden van de partij en de partijloze arbeiders een atmosfeer van „onderling vertrouwen”, een atmosfeer van „onderlinge kontrôle” (Lenin) scheppen. Onze partij is onder de arbeidersklasse o.a. juist daarom zo sterk, omdat zij zulk een politiek voert.

Derhalve: — *Bereiken, dat de arbeidersklasse van de Sowjet- Unie haar eigen bedrijfstechische intellektuelen bezit, — dat is de taak.*

Zo staat het met de vierde nieuwe voorwaarde voor de ontwikkeling onzer industrie.

Gaan we over tot de vijfde voorwaarde.

TEKENEN VAN OMMEKEER IN DE RIJEN VAN DE OUDE BEDRIJFSTECHISCHE INTELLEKTUELEN.

Anders staat nu ook het vraagstuk van de verhouding tot de oude, burgerlijke bedrijfstechische intellektuelen.

Een jaar of twee geleden stond deze kwestie bij ons zó, dat het meest gekwalificeerde gedeelte van de oude technische intellektuelen door de sabotage-epidemie was aangetast. Ja, nog erger: saboteur zijn was destijds een soort mode. De énen waren saboteurs, de anderen dekten de saboteurs, de derden wasten hun handen in onschuld en gedroegen zich neutraal, de vierden schommelden tussen de Sowjet-macht en de saboteurs heen-en-weer. Natuurlijk ging de meerderheid van de oude technische intellek-

tuelen voort, min of meer loyaal te werken. Ik spreek hier nu niet over de meerderheid, maar over het meest geschoolde gedeelte van de technische intellectuelen.

Waardoor ontstond de sabotage-beweging, waardoor werd zij ontwikkeld? Door de verscherping van de klassenstrijd binnen de Sowjet-Unie, door de aanvalspolitiek van de Sowjet-macht tegenover de kapitalistische elementen in stad en land, door de tegenstand van deze elementen tegen de politiek van de Sowjet-macht, door het ingewikkelde van de internationale toestand, door de moeilijkheden bij de opbouw der kolchozen en sowchozen. Terwijl de aktiviteit van het militante deel der saboteurs door de interventie-plannen van de imperialisten der kapitalistische landen en door de moeilijkheden bij de graaninzameling in het binnenland werd geprikkeld, werd het overhellen van een ander deel van de oude technische intellectuelen tot de aktieve saboteurs versterkt door het tot mode geworden gepraat van de Trotskistisch-mensjewisische zwetsers, dat het „met de kolchozen en sowchozen immers toch niets gedaan is”, dat „de Sowjet-macht immers toch tot ontarding is gedoemd en haar val binnenkort is te verwachten”, dat „de bolsjewiki met hun politiek zelf de interventie bevorderen” enz. e.d.m. Bovendien, indien zelfs enige oude bolsjewiki uit de aanhangers van de rechtse afwijking niet tegen de „epidemie” bestand waren en zich in dit tijdvak van de partij afwendden, dan behoeft men zich niet te verbazen, dat een zeker gedeelte van de oude technische intellectuelen, die nooit bolsjewisme hadden geroken, met gods hulp eveneens begon te wankelen.

Het spreekt van zelf, dat bij zulk een toestand de politiek van de Sowjet-macht tegenover de oude, technische intellectuelen enkel en alleen kon bestaan in het *verpletteren* van de aktieve saboteurs, het *differentiëren* van de neutralen en het *aantrekken* van de loyalen.

Zo was het een jaar of twee geleden.

Kan men zeggen, dat de toestand thans precies dezelfde is? Neen, dat is niet het geval. Integendeel: er is thans een geheel andere toestand ontstaan. Om te beginnen hebben wij de kapitalistische elementen in stad en land verslagen en hen met sukses over

wonnen. Het spreekt van zelf, dat dit de oude intellektuelen niet kan verheugen. Het is zeer waarschijnlijk, dat zij nog altijd meegevoel met hun verslagen vrienden tonen. Maar het bestaat niet, dat de sympathiserenden en des te minder de neutralen en weifelenden vrijwillig het lot hunner aktieve vrienden zouden willen delen, nadat dezen een zware en onherstelbare nederlaag hebben geleden. Verder zijn wij de moeilijkheden met het graan te boven gekomen en niet alleen dit, wij voeren ook zulk een hoeveelheid graan uit, als nog nooit sedert het bestaan der Sowjet-macht het geval is geweest. Derhalve valt ook dit „argument” van de weifelenden weg. Verder zien thans zelfs de blinden, dat wij aan het front van de kolchos- en sowchosopbouw definitief hebben overwonnen en geweldige suksessen hebben behaald. Zo zijn dus de belangrijkste argumenten uit het „arsenaal” van de oude intellektuelen in het niet verzonken. Wat de hoop, die de burgerlijke intellektuelen op de interventie hebben gesteld, betreft, deze bleek — althans tot dusver — een op drijfzand gebouwd huis te zijn. Inderdaad: zes jaren lang beloofde men de interventie en niet één enkele keer heeft men een poging tot interventie gewaagd. Het wordt nu tijd, toe te geven, dat men onze scherpzinnige burgerlijke intellektuelen eenvoudig bij de neus heeft gehad. Ik spreek er nu niet eens over, dat het gedrag van de aktieve saboteurs zelf in het bekende Moskouse proces de sabotage-idee van haar aanzien moest beroven en dit ook inderdaad gedaan heeft.

Het spreekt vanzelf, dat deze nieuwe omstandigheden niet zonder invloed op onze oude technische intellektuelen konden blijven. De nieuwe verhoudingen moesten onder de oude technische intellektuelen nieuwe stromingen te voorschijn roepen en hebben dit ook inderdaad gedaan. Daardoor laat zich in het wezen van de zaak ook het feit verklaren, dat wij bij een zeker gedeelte van deze intellektuelen, dat vroeger met de saboteurs sympathiseerde, bepaalde tekenen van een ommekeer in de richting van de Sowjet-macht waarnemen. Het feit, dat niet slechts deze laag van de oude intellektuelen, maar zelfs besliste saboteurs van gisteren, een belangrijk gedeelte van de saboteurs van gisteren in een reeks van bedrijven en fabrieken met de arbeidersklasse begint samen te

werken, spreekt er ongetwijfeld voor, dat de ommekeer in de kringen van de oude techniscshe intellektuelen reeds begonnen is. Dit betekent natuurlijk niet, dat er bij ons geen saboteurs meer zijn. Neen, dat betekent het niet. Er zijn saboteurs en die zullen er zijn, zolang wij klassen hebben, zolang er een kapitalistische omsingeling zal bestaan. Maar het betekent, dat, wanneer een aanmerkelijk gedeelte van de oude technische intellektuelen, die vroeger op de een of andere manier met de saboteurs sympathiseerden, nu naar de kant van de Sowjet-macht zijn overgegaan, er slechts weinig aktieve saboteurs zijn overgebleven, dat zij geïsoleerd zijn en zich tot tijd en wijle in de diepste illegaliteit zullen moeten terugtrekken.

Hieruit volgt echter, dat wij onze politiek tegenover de oude technische intellektuelen ook dienovereenkomstig moeten wijzigen. Kwam in het tijdperk van het hoogtepunt der saboteurs-aktie onze verhouding tot de oude technische intellektuelen in hoofdzaak tot uitdrukking in de politiek van de verplettering, thans in het tijdperk van de wending dezer intellektuelen naar de Sowjet-macht moet onze houding tegenover hen in hoofdzaak bestaan in de politiek van hen in het werk te betrekken en voor hen te zorgen. Het zou verkeerd en ondialektisch zijn, als wij onder de nieuwe, veranderde verhoudingen de oude politiek zouden voortzetten. Het zou dom en onverstandig zijn, als wij thans in bijna iederen specialist en ingenieur van de oude school een nog niet betrapt misdadiger en saboteur zagen. „Specialistenvreterij” gold bij ons steeds als een schadelijk en schandelijk bedrijf en dit geldt ook thans nog.

Derhalve: — *De houding tegenover de ingenieiirs en technici van de oude school veranderen, aan hen meer aandacht en zorg besteden, hen met meer durf in de arbeid betrekken,* — dat is de taak.

Zo is het gestelde met de vijfde nieuwe voorwaarde voor de ontwikkeling onzer industrie.

Gaan wij over tot de laatste voorwaarde.

VI.

HET RENTABILITEITS-PRINCIPE.

Het beeld ware onvolledig, als ik niet nog een andere voorwaarde aanroerde. Het gaat hier om de accumulatie-bronnen voor de industrie en de volkshuishouding en om het versnellen van het tempo dezer accumulatie.

Waarin bestaat, gezien van het gezichtspunt van de accumulatie, het nieuwe en bijzondere in de ontwikkeling van onze industrie? Hierin, dat de oude accumulatie-bronnen voor de verdere ontplooiing van onze industrie al niet meer toereikend zijn. Hierin, dat er dus noodzakelijk nieuwe accumulatie-bronnen moeten worden gevonden, dat de oude moeten worden vergroot, willen wij het bolsjewistische tempo van de industrialisatie daadwerkelijk handhaven en nog verder ontplooiën.

Uit de geschiedenis van de kapitalistische landen is bekend, dat geen enkele jonge staat, die zijn industrie op een hoger peil wilde brengen, het zonder hulp van buiten in de vorm van kredieten of leningen op lange termijn heeft kunnen stellen. Daarvan uitgaande weigerden de kapitalisten van de Westelijke landen aan ons land alle kredieten en leningen, in de veronderstelling, dat door het uitblijven van kredieten en leningen de industrialisatie van ons land stellig zou worden ondermijnd. Maar de kapitalisten hebben zich vergist. Zij zagen over het hoofd, dat ons land, anders dan de kapitalistische landen, over zekere bijzondere accumulatie-bronnen beschikt, die voldoende zijn om onze industrie te herstellen en verder te ontwikkelen. En inderdaad, wij hebben onze industrie, onze landbouw en ons transportwezen niet alleen hersteld, maar we hebben ook reeds het grootse werk van de rekonstruktie van de zware industrie, van de landbouw en het transportwezen op gang weten te brengen. Het is duidelijk, dat wij daaraan tientallen milliarden roebels hebben besteed. Waaruit werden deze milliarden geput? Uit de lichte industrie, uit de landbouw en uit de accumulaties op het staatsbudget. Zo stond het hiermee tot voor korte tijd.

Geheel anders is het er thans mee gesteld. Waren vroeger de oude akkumulatiebronnen voor de rekonstruktie van de industrie en het transportwezen voldoende, het is thans duidelijk, dat zij reeds ontoereikend beginnen te worden. Het gaat nu niet meer om de rekonstruktie van onze oude industrie. Het komt er op aan, een nieuwe, volgens de nieuwste techniek uitgeruste industrie in de Oeral, Siberië, Kasachstan te stichten. Het gaat om het stichten van nieuwe agrarische grootbedrijven in de graan-, veeteelt- en grondstofgebieden van de Sowjet-Unie. Het gaat om het aanleggen van een nieuw spoorwegnet tussen het Oosten en het Westen van de Sowjet-Unie. Het is duidelijk, dat de oude akkumulatiebronnen voor dit grootse werk niet toereikend kunnen zijn.

Maar dit is nog niet alles. Er moet nog rekening worden gehouden met de omstandigheid, dat tengevolge van het wanbeheer in een reeks van onze bedrijven en economische organisaties het rentabiliteits-principe volkomen ondermijnd werd. Het is een feit, dat men in een aantal bedrijven en economische organisaties reeds lang met het maken van berekeningen, het kalkuleren, het opstellen van reële balansen van inkomsten en uitgaven heeft opgehouden. Het is een feit, dat in een reeks van bedrijven en economische organisaties de begrippen „zuinigheidsregiem”, „vermindering van de onproduktieve uitgaven”, „rationalisatie van de produktie” reeds lang uit de mode zijn geraakt. Blijkbaar rekenen zij erop, dat de staatsbank „ons in ieder geval de nodige sommen ter beschikking zal stellen”. Het is een feit, dat in de laatste tijd de produktiekosten in een gehele reeks van bedrijven gestegen zijn. Hun is opgedragen, de produktiekosten met 10 en meer procent te verlagen, maar zij verhogen ze. Wat betekent echter het verlagen van de produktiekosten? Gij weet, dat elk procent, waarmee de produktiekosten worden verlaagd, een akkumulatie van 150 tot 200 miljoen roebel in de industrie betekent. Het is duidelijk, dat een stijgen van de produktiekosten onder deze verhoudingen, hetzelfde betekent als het verlies van honderden miljoenen roebel voor de industrie en voor de gehele volkshuishouding.

Uit dit alles volgt, dat het niet meer aangaat, enkel en alleen op de lichte industrie, op de budget-akkumulatie, op de inkomsten 664

uit het landbouwbedrijf te steunen. De lichte industrie is een zeer rijke accumulatie-bron en zij bezit thans alle vooruitzichten op verdere ontwikkeling, maar ze is geen onuitputtelijke bron. Het landbouwbedrijf is een niet minder rijke accumulatie-bron, maar het is thans, in de periode van zijn rekonstruktie, zelf op financiële ondersteuning door de staat aangewezen. Wat de budget- accumulatie betreft, gij zelf weet, dat deze onbegrensd kan noch mag zijn. Wat rest ons dus? Ons rest de zware industrie. Men moet er dus naar streven, dat de zware industrie en vóór alles de machinebouw eveneens overschotten opleveren. Er moet dus bij gelijktijdige ontplooiing en versterking van de oude accumulatie- bronnen worden bereikt, dat de zware industrie en in de eerste plaats de machinebouw eveneens tot de accumulatie bijdragen.

Dat is de uitweg. En wat is daarvoor nodig? De opheffing van het wanbeheer, de mobilisatie van de interne hulpbronnen van de industrie, de invoering en de verankering van het rentabiliteits- principe in al onze bedrijven, de systematische verlaging van de produktiekosten, de versterking van de accumulatie in de industrie zelf in alle takken van industrie zonder uitzondering.

Dat leidt naar de uitweg.

Derhalve: — *het rentabiliteits-principe invoeren en verankeren, de accumulatie in de industrie versterken*, — dat is de taak.

VII.

OP NIEUWE WIJZE WERKEN, OP NIEUWE WIJZE LEIDEN.

Dit zijn, kameraden, de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van onze industrie.

De betekenis van deze nieuwe voorwaarden bestaat hierin, dat zij voor de industrie een nieuwe situatie scheppen, die nieuwe methoden van de arbeid, nieuwe methoden van de leiding eist. *

Derhalve:

16) Er volgt dus uit, dat men niet meer als vroeger op het automatisch toestromen van arbeidskrachten mag rekenen. Om aan de industrie arbeidskrachten te waarborgen, moet men die op georganiseerde wijze aanwerven, moet men de arbeid mechaniseren. Wie van mening is, dat men het bij ons arbeidstempo en bij onze produktie-afmetingen zonder mechanisatie zou kunnen stellen, die hoopt, dat men de zee met een lepel kan leegschepen.

17) Er volgt verder uit, dat men de fluktuatie van arbeidskrachten in de industrie niet langer mag dulden. Om ons van dit euvel te bevrijden, moet het loonstelsel worden gereorganiseerd en het personeel in de bedrijven min of meer vast worden gemaakt.

18) Er volgt verder uit, dat het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid in de produktie niet langer kan worden geduld. Om ons van dit euvel te bevrijden, moet de arbeid op nieuwe wijze worden georganiseerd, moeten de krachten zo worden verdeeld, dat iedere arbeidersgroep voor haar arbeid, voor de haar toevertrouwde machines, voor de kwaliteit van haar arbeid verantwoordelijk is.

19) Er volgt verder uit, dat het onmogelijk is om zoals vroeger met het kleine aantal oude ingenieurs en technische krachten toe te komen, dat ons door het burgerlijke Rusland als erfenis werd nagelaten. Om het huidige tempo en de huidige afmetingen van de produktie te verheffen, moeten wij bereiken, dat de arbeidersklasse haar eigen bedrijfstechische intellektuelen krijgt.

20) Er volgt verder uit, dat men niet meer zoals vroeger alle specialisten, ingenieurs en technici van de oude school over één kam mag scheren. Ten einde met de veranderde omstandigheden rekening te houden, moet ook onze politiek worden veranderd en moet er aan de specialisten, ingenieurs en technici, die zich vastbesloten naar de arbeidersklasse wendden, grote aandacht en zorg worden besteed.

21) Tenslotte volgt er uit, dat men zich niet meer met de oude bronnen van de akumulatie tevreden mag stellen. De verdere ontwikkeling van de industrie en van de landbouw eist het ontsluiten van nieuwe akumulatie-bronnen, het likwideren van alle wanbeheer, het invoeren van het rentabiliteits-principe, het vermin

deren van de produktiekosten, het verhogen van de akkumulatie in de industrie zelf.

Dat zijn de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie, die nieuwe methoden van de arbeid, nieuwe methoden van de leiding van de economische opbouw vereisen.

Wat is voor een nieuwe ordening van de leiding nodig?

Daartoe is vóór alles nodig, dat onze economische leiders de nieuwe verhoudingen begrijpen, de nieuwe ontwikkelingsvoorwaarden van de industrie konkreet bestuderen en hun werk in overeenstemming met de eisen van de nieuwe toestand op een andere wijze inrichten.

Daartoe is verder nodig, dat onze economische leiders de bedrijven niet „in het algemeen”, niet „uit de lucht”, maar konkreet, zakelijk leiden; dat zij iedere kwestie niet met algemene frasen, maar streng zakelijk aanpakken, dat zij zich niet tot een afdoening op papier of tot algemene frasen en leuzen beperken, maar in de techniek van de zaak doordringen, de détails daarvan onderzoeken, zich met de „kleinigheden” bezig houden, want uit „kleinigheden” worden thans grote dingen geschapen.

Daartoe is verder nodig, dat onze tegenwoordige plompe, soms 100—200 ondernemingen omvattende „Verenigingen” onverwijld worden verkleind en in een aantal „Verenigingen” worden verdeeld. Het spreekt van zelf, dat de voorzitter van een „Vereniging” die met 100 en meer bedrijven te maken heeft, deze bedrijven, hun mogelijkheden, hun arbeid, niet werkelijk kan kennen. Het spreekt van zelf, dat hij, zonder de bedrijven te kennen, ze ook niet leiden kan. Opdat dus de voorzitters der „Verenigingen” de mogelijkheid verkrijgen, om de bedrijven grondig te leren kennen en daaraan leiding te geven, moeten zij van het al te grote aantal bedrijven worden ontlast, d.w.z. de „Verenigingen” moeten in een aantal „Verenigingen” worden gesplitst en dichter bij de bedrijven worden gebracht.

Daartoe is verder noodzakelijk, dat onze „Verenigingen” van de kollektieve tot de individuele leiding overgaan. Thans staat het zo, dat er in de kolleges der „Verenigingen” 10—15 man zitten, die dokumenten schrijven en diskussiëren. Zo kan het beheer niet

langer worden gevoerd, kameraden. Er moet een einde worden gemaakt aan de papieren „leiding”; men moet tot feitelijke, zakelijke, bolsjewistische arbeid overgaan. Laten er aan de top van de „Vereniging” een voorzitter en enige plaatsvervangers overblijven. Zij zullen voor het beheer der „Vereniging” volkomen voldoende zijn. De overige leden van het kollege zou men beter naar omlaag, naar de fabrieken en de bedrijven kunnen sturen. Dit zou voor hen zelf en voor de zaak veel en veel beter zijn.

Daartoe is verder nodig, dat de voorzitters der „Verenigingen” en hun plaatsvervangers vaker de bedrijven bezoeken, daar langer blijven werken, nader met de plaatselijke medewerkers bekend worden en deze niet alleen onderrichten, maar ook van hen leren. Wie van mening is, dat men thans van het bureau uit, van achter de schrijftafel, ver van het bedrijf verwijderd, zou kunnen leiden, die vergist zich. Om de bedrijven te leiden, moet men herhaaldelijk met de medewerkers van de bedrijven voeling houden, moet men met hen in levendige verbinding staan.

Tenslotte enkele woorden over ons produktieplan voor 1931. Er zijn aan de buitenrand van de partij zekere filisters, die verzekeren, dat ons produktieprogram niet reëel is, dat het onuitvoerbaar is. Het zijn van die mensen als de door Ssjedrin ^{x)} geschetste „waanwijze grondelingen”, die steeds bereid zijn, om zich heen een „leegte van ondoorgrondelijkheid” te scheppen. Is ons produktieprogram reëel? Ongetwijfeld ja! Het is reëel, al was het alleen omdat wij over alle voorwaarden, die voor het ten uitvoer brengen daarvan nodig zijn, beschikken. Het is reëel, al was het alleen omdat het ten uitvoer brengen daarvan thans uitsluitend van ons zelf, van onze bekwaamheid en onze wil om van onze rijke mogelijkheden gebruik te maken, afhangt. Hoe zou men anders het feit moeten verklaren, dat een gehele reeks van bedrijven en takken van industrie hun plan reeds *méér dan vervuld* hebben? Het zou een domheid zijn te menen, dat het produktieplan bestaat in een lijst getallen en taken. Het produktieplan is in werkelijkheid de levende, praktische werkzaamheid van millioenen mensen. De

i) De bekende Russische schrijver Saltykow-Ssjedrin (1826—1889) — Vert. ■668

realiteit van ons produktieplan, dat zijn de miljoenen werkers, die het nieuwe leven scheppen. De realiteit van ons program, dat zijn levende mensen, dat zijn wij allen met elkander, dat is onze arbeids- wil, onze bereidvaardigheid om op nieuwe wijze te werken, onze vastbeslotenheid om het plan te vervullen. Bezitten wij deze vastbeslotenheid ? Ja, die bezitten wij ! Dus kan en moet ons produktie- program worden verwezenlijkt. (*Lang aanhoudende toejuichingen*).

OVER ENIGE VRAAGSTUKKEN DER GESCHIEDENIS VAN HET BOLSJEWISME.

*Brief aan de redactie van het tijdschrift
„De Proletarische Revolutie”.*

Waarde partijgenoten!

Ik protesteer ten sterkste tegen het plaatsen van het partij- vijandige en half-Trotskistische artikel van Sloetski „De bolsjewiki over de Duitse sociaal-demokratie in de periode van haar vóór- oorlogskrisis”, als discussie-artikel in het tijdschrift „De Proletarische Revolutie” (No. 6 van het jaar 1930).

Sloetski beweert, dat Lenin (de bolsjewiki) het gevaar van het *centrisme* in de Duitse sociaal-demokratie en in de sociaal-demokratie van voor de oorlog in het algemeen onderschatte, d.w.z. dat hij het gevaar van het verholen opportunisme, het gevaar van de verzoeningsgezindheid tegenover het opportunisme onderschatte. Anders gezegd, volgens Sloetski zou Lenin (de bolsjewiki) geen onverzoenlijke strijd tegen het opportunisme hebben gevoerd, want het onderschatten van het centrisme is in het wezen van de zaak het af zien van een breed-opgezette strijd tegen het opportunisme. Dat komt dus hierop neer, dat Lenin in de periode vóór de oorlog nog geen echte bolsjewiek zou zijn geweest, dat Lenin eerst in de periode van de imperialistische oorlog of zelfs pas aan het einde van deze oorlog een echte bolsjewiek zou zijn geworden. Zo licht Sloetski ons in zijn artikel in. En in plaats van deze nieuwbakken

„historikus” als lasteraar en vervalser te brandmerken, treedt gij met hem in diskussie en stelt gij hem een tribune ter beschikking. Ik kan niet nalaten te protesteren tegen het plaatsen van het artikel van Sloetski als diskussie-artikel in uw tijdschrift, omdat men het *bolsjewisme* van Lenin, de kwestie of Lenin een principiële onverzoenlijke strijd tegen het centrisme als bepaalde vorm van het opportunisme *heeft gevoerd, of niet heeft gevoerd*, of Lenin een *echte* of *geen echte* bolsjewiek was, niet tot een onderwerp van diskussie kan maken. In uw „Verklaring van de redaktie”, die op 20 Oktober aan het Centraal-Kiomitee werd toegezonden, erkent gij, dat de redaktie een fout heeft begaan, toen zij het artikel van Sloetski als diskussie-artikel plaatste. Dat is natuurlijk goed, hoewel de verklaring van de redaktie met grote vertraging verschijnt. Maar gij begaat in uw verklaring een nieuwe fout, waar gij beweert, dat „de redaktie een verder uitwerken in de kolommen van „De Proletarische Revolutie” van het gehele complex van problemen, die met de verhouding tussen de bolsjewiki en de Ilde Internationale van vóór de oorlog in verband staan, als politiek uiterst aktueel en noodzakelijk beschouwt”. Dat betekent, dat gij van plan zijt, de mensen opnieuw in een diskussie te betrekken over vraagstukken, die axioma’s voor het bolsjewisme zijn. Dat betekent, dat gij wederom van plan zijt Lenin’s bolsjewisme van een axioma tot een probleem te maken, dat een „verdere uitwerking vereist. Waarom? Op grond waarvan? Het is allen bekend, dat het Leninisme ontstond, opgroeide en sterk werd in de meedogenloze strijd tegen het opportunisme van alle schakeringen, het centrisme in het Westen (Kautsky), het centrisme bij ons (Trotski e.a.) daarbij inbegrepen. Dat kunnen zelfs rechtstreekse vijanden van het bolsjewisme niet loochenen. Dat is een axioma. Gij trekt ons echter achteruit, waar gij poogt het axioma tot een probleem te maken, dat „verdere uitwerking” behoeft. Waarom? Op grond waarvan. Misschien uit onbekendheid met de geschiedenis van het bolsjewisme? Misschien terwille van een voos liberalisme, opdat de Sloetski’s en andere leerlingen van Trotski niet zouden kunnen zeggen, dat men hun de mond snoert? Een zeer zonderling hbera-

lisme, dat op kosten van de levensbelangen van het bolsjewisme wordt toegepast...

Wat acht de redactie eigenlijk in het artikel van Sloetski waard om ter discussie te worden gesteld?

1) Sloetski beweert, dat Lenin (de bolsjewiki) geen koers zou hebben gezet naar de breuk, naar de scheuring met de opportunisten van de Duitse sociaal-demokratie, met de opportunisten van de Ilde Internationale van de periode vóór de oorlog. Gij wilt met deze Trotskistische stelling van Sloetski in discussie treden. Maar wat valt hier te discussiëren? Is het soms niet duidelijk, dat Sloetski Lenin en de bolsjewiki eenvoudig belastert? Laster moet men brandmerken, maar niet tot een onderwerp van discussie maken.

Iedere bolsjewiek weet, indien hij werkelijk een bolsjewiek is, dat Lenin reeds lang vóór de oorlog, ongeveer in 1903—1904, toen in Rusland de groep der bolsjewiki vaste vorm aannam en de linksen in de Duitse sociaal-demokratie voor het eerst van zich lieten horen, zowel bij ons in de Russische sociaal-demokratische partij, als daar ginds in de Ilde Internationale en in het bijzonder in de Duitse sociaal-demokratie, koers zette naar de breuk, naar de scheuring met de opportunisten. Iedere bolsjewiek weet, dat de bolsjewiki juist uit dien hoofde zich toen reeds (1903—1905) in de rijen van de opportunisten der Ilde Internationale de erenaam van „scheurmakers” en „desorganisators” hadden verworven. Maar wat kon Lenin, wat konden de bolsjewiki doen, als de linkse sociaal-demokraten in de Ilde Internationale en in de eerste plaats in de Duitse sociaal-demokratie een zwakke en machteloze groep waren, organisatorisch zonder vaste vorm en ideologisch niet gestaald, een groep die bang was, het woord „breuk”, „scheuring” ook maar uit te spreken? Men kon toch niet eisen, dat Lenin, dat de bolsjewiki van Rusland uit voor de linksen in de West-Europese partijen de scheuring zouden hebben tot stand gebracht. Ik laat nog terzijde, dat organisatorische en ideologische zwakheid niet alleen in de periode vóór de oorlog een kenmerk van de linkse sociaal-demokraten was. Deze negatieve trek behielden de linksen, zoals bekend is, ook in de periode na de oorlog. Allen kennen de beoordeling

van de Duitse linkse sociaal-demokraten in het bekende artikel van Lenin „Over de Junius-brochure”¹⁾, dat in Oktober 1916 werd geschreven, dus meer dan twee jaar na het begin van de oorlog, waar Lenin, nadat hij een gehele reeks zeer ernstige politieke fouten van de linkse sociaal-demokraten in Duitsland heeft gekritiseerd, over „*de zwakheden van alle Duitse linksen*” spreekt, die „*aan alle kanten in een afschuwelijk net van Kautskyaanse huichelarij, eigenwijsheid en „vriendschappelijkheid” tegenover de opportunisten verstrikt waren geraakt*”, waar hij zegt, dat „*Junius zich niet volkomen heeft vrijgemaakt van het „milieu” van de Duitse, zelfs van de linkse sociaal-demokraten, die de scheuring vrezen, die vrezen de revolutionaire leuzen tot het einde toe uit te spreken.*”

Van alle groeperingen in de Ilde Internationale waren de Russische bolsjewiki toenmaals de enige, die op grond van hun organisatorische ervaring en ideologische gestaaldheid in staat waren, iets wezenlijks in de zin van een rechtstreekse breuk, een scheuring met hun eigen opportunisten in hun Russische sociaal-democratie te ondernemen. Ja, wanneer de Sloetski's hadden getracht, ik zeg niet eens te bewijzen, maar eenvoudig te veronderstellen, dat Lenin en de Russische bolsjewiki niet al hun krachten zouden hebben ingespannen, om de scheuring met de opportunisten (Plechanow, Martow, Dan) te organiseren en de centristen (Trotski en de overige aanhangers van het Augustusblok) uit te drijven ja, dan zou men over Lenins bolsjewisme, over het bolsjewisme van de bolsjewiki kunnen diskussiëren. Maar het gaat er juist om, dat de Sloetski's geen kik durven te geven ten gunste van een dergelijke buitensporige veronderstelling. Zij wagen dit niet, omdat zij weten, dat de aan allen bekende feiten met betrekking tot de vastberaden politiek van de breuk met de opportunisten van alle schakeringen, die door de Russische bolsjewiki (van 1904—1912) werd gevoerd, op de meest nadrukkelijke wijze tegen een dergelijke veronderstelling in opstand komen. Zij wagen het niet, omdat zij weten, dat men hen reeds de volgende dag aan de schandpaal zou nagelen.

Hier rijst echter de vraag, konden de Russische bolsjewiki de

i) Junius — Rosa Luxemburg, leidster van de linksen in de Duitse sociaal-democratie.

breuk met hun eigeli opportunisten èil centrïstische „vérzóeners^h lang voor de imperialistische oorlog (1904—1912) tot stand brengen, zonder dat zij tegelijk naar de breuk, naar de scheuring met de opportunisten en de centristen in de Ilde Internationale koers hadden gezet? Wie kan er aan twijfelen, dat de Russische bolsjewiki hun politiek met betrekking tot de opportunisten en de centristen als het voorbeeld ener politiek voor de linksen in het Westen beschouwden? Wie kan er aan twijfelen, dat de Russische bolsjewiki de linkse sociaal-demokraten in het Westen, in het bijzonder de linksen in de Duitse sociaal-democratie op allerlei wijze tot de breuk, tot de scheuring, met hun opportunisten en centristen hebben aangezet? Het is niet de schuld van Lenin en van de Russische bolsjewiki, als de linkse sociaal-demokraten in het Westen niet rijp bleken om in de voetstappen van de Russische bolsjewiki te treden.

2) Sloetski verwijt Lenin en de bolsjewiki, dat zij de linksen in de Duitse sociaal-democratie niet vastberaden en onvoorwaardelijk zouden hebben ondersteund, dat zij hen slechts onder ernstig voorbehoud ondersteunden, dat fraktie-overwegingen hen verhinderd zouden hebben, de linksen tot het einde toe te ondersteunen. En gij wilt tegen dit kwakzalversverwijt, tegen dit door en door valse verwijt in diskussie treden? Maar wat valt hier eigenlijk te bediskussiëren? Is het dan niet duidelijk, dat Sloetski hier manoeuvreert en met een vals verwijt aan het adres van Lenin en de bolsjewiki, de werkelijke gebreken van de positie der linksen in Duitsland tracht te bemantelen? Is het soms niet duidelijk, dat de bolsjewiki de linksen in Duitsland, die steeds tussen het bolsjewisme en het mensjewisme heen en weer schommelden, niet *zonder* ernstig voorbehoud, niet *zonder* ernstige kritiek op hun fouten konden ondersteunen, *wilden zij geen verraad plegen* aan de arbeidersklasse en haar revolutie? Schurkachtige manoeuvres moeten worden gebrandmerkt, maar niet tot een onderwerp van diskussie worden gemaakt.

Ja, de bolsjewiki hebben de linkse sociaal-demokraten in Duitsland slechts onder zeker ernstig voorbehoud ondersteund en daarbij kritiek op hun halfmensjewistische fouten uitgebracht. Maar hiervoor moet men hen loven, maar geen verwijten maken.

Zijn er ifiensen, die hieraan twijfelen?

Wenden wij ons tot de meest bekende feiten uit de geschiedenis.

— In 1903 traden er in Rusland ernstige meningsverschillen tussen de bolsjewiki en de mensjewiki over het vraagstuk van het lidmaatschap van de partij aan den dag. De bolsjewiki wilden door hun formulering van het partij lidmaatschap een organisatorische dam op werpen tegen een overstroming van de partij met niet- proletarische elementen. Het gevaar van zulk een overstroming was toenmaals met het oog op het burgerlijk-demokratische karakter van de Russische revolutie meer dan reëel. De Russische mensjewiki verdedigden het tegenovergestelde standpunt, dat de deuren van de partij voor niet-proletarische elementen wagenwijd open zette. Met het oog op de belangrijkheid van de vraagstukken der Russische revolutie voor de revolutionaire wereldbeweging, besloten de West-Europese sociaal-demokraten, zich met de kwestie te bemoeien. Ook de linkse sociaal-demokraten in Duitsland, Parvus en Rosa Luxemburg, de toenmalige leiders van de linksen, mengden zich erin. En wat geschiedde? Beiden spraken zich tegen de bolsjewiki uit. Daarbij werd de bolsjewiki de beschuldiging van ultra-centralisme en Blanquistische neigingen naar het hoofd geworpen. Later werden deze banale en kleinburgerlijke betitelingen door de mensjewiki overgenomen en over de gehele wereld verspreid.

— In 1905 ontwikkelden zich in Rusland de meningsverschillen tussen de bolsjewiki en de mensjewiki over het karakter van de Russische revolutie. De bolsjewiki verdedigden de idee van het verbond van de arbeidersklasse met de boeren onder de hegemonie van het proletariaat. De bolsjewiki hielden vol, dat men op de revolutionair-demokratische diktatuur van het proletariaat en de boeren moest aansturen om dan van de burgerlijk-demokratische revolutie, als men zich van de steun van de arme boeren verzekerd had, onmiddellijk naar de socialistische revolutie over te gaan. De mensjewiki in Rusland verwierpen de idee van de hegemonie van het proletariaat in de burgerlijk-demokratische revolutie, zij gaven de voorkeur aan de politiek van het kompromis met de liberale bourgeoisie boven de politiek van het bondgenootschap van de arbeidersklasse met de boeren en verklaarden de revolutionair-

demokratische diktatuur van het proletariaat en de boeren voor een reaktionair, Blanquistisch schema, dat in strijd was met de ontwikkeling van de burgerlijke revolutie. Hoe stonden de linksen in de Duitse sociaal-demokratie, Parvus en Rosa Luxemburg, tegenover dit meningsverschil? Zij stelden het utopistische en half- mensjewistische schema van de permanente revolutie op (een verwrongen uitbeelding van Marx' schema van de revolutie), dat doordrongen was van het door en door mensjewistische afwijzen van de politiek van het verbond van de arbeidersklasse met de boeren en stelden dit schema tegenover het bolsjewistische schema van de revolutionair-demokratische diktatuur van het proletariaat en de boeren. Later werd dit half mensjewistische schema van de permanente revolutie door Trotski (ten dele door Martow) overgenomen en tot een wapen in de strijd tegen het Leninisme gemaakt.

— In de periode vóór de oorlog kwam in de partijen van de Hde Internationale als één van de meest aktuele vraagstukken het nationale en koloniale op de voorgrond, het vraagstuk van de onderdrukte naties en koloniën en hun bevrijding, het vraagstuk van de strijdmiddelen tegen het imperialisme, het vraagstuk van de wijze waarop het imperialisme ten val moet worden gebracht. In het belang van de ontplooiing der proletarische revolutie en de omsingeling van het imperialisme stelden de bolsjewiki voor, de bevrijdingsbeweging der onderdrukte naties en koloniën op de grondslag van de zelfbeschikking der naties te ondersteunen en ontwikkelden zij het schema van het eenheidsfront tussen de proletarische revolutie in de vooraanstaande landen en de revolutionaire bevrijdingsbeweging van de volkeren van de koloniën en de onderdrukte landen. De opportunisten van alle landen, de sociaal-chauvi- nisten en de sociaal-imperialisten van alle landen haastten zich in verband hiermede tegen de bolsjewiki van leer te trekken. De bolsjewiki werden als dolle honden nagezeten. Welk standpunt namen toen de linkse sociaal-demokraten in het Westen in? Zij ontwikkelden een halfmensjewistische theorie van het imperialisme, verwierpen het beginsel van de zelfbeschikking der naties in zijn Marxistische betekenis (de afscheiding en het vormen van zelfstandige staten daarbij inbegrepen), wezen de stelling van de grote

revolutionaire betekenis van de bevrijdingsbeweging der koloniën en onderdrukte landen, de stelling van de mogelijkheid van het eenheidsfront van de proletarische revolutie en de nationale bevrijdingsbeweging van de hand en stelden deze gehele half mensjewistische hutspot, die een volkomen onderschatting van het nationale en koloniale vraagstuk betekende, tegenover het Marxistische schema van de bolsjewiki. Het is bekend, dat Trtoski later deze half mensjewistische hutspot aangreep en als een wapen in de strijd tegen het Leninisme gebruikte.

Dat zijn de aan iedereen bekende fouten van de linkse sociaal- demokraten in Duitsland.

Ik spreek nu nog helemaal niet over andere fouten van de Duitse linksen, die in de desbetreffende artikelen van Lenin scherp werden gekritiseerd.

Ik spreek ook niet over de fouten, die zij bij de beoordeling van de politiek der bolsjewiki in de periode van de Oktoberomwenteling hebben begaan.

Waarvan getuigen deze fouten van de Duitse linksen, ontleend aan de geschiedenis van de vóóroorlogsperiode? Getuigen zij er niet van, dat de linkse sociaal-demokraten, ondanks hun linksheid, zich nog niet van de mensjewistische bagage hadden bevrijd?

Natuurlijk waren er bij de linksen in Duitsland niet alleen ernstige fouten te vinden. Zij kunnen ook op grote en belangrijke revolutionaire verdiensten bogen. Ik bedoel hun talrijke verdiensten en hun revolutionair optreden met betrekking tot de vraagstukken van de binnenlandse politiek, in het bijzonder van de strijd voor het kiesrecht, de parlementaire en buiten-parlementaire strijd, de algemene staking, de oorlog en de revolutie van 1905 in Rusland enz. Daarom juist hielden de bolsjewiki met hen als met linksen rekening, ondersteunden zij hen en dreven zij hen vooruit. Maar dat neemt het feit niet weg en kan het niet wegnemen, dat er tevens een gehele reeks van de ernstigste politieke en theoretische fouten op rekening van de linkse sociaal-demokraten in Duitsland komen, dat zij zich nog niet van de mensjewistische lading hadden bevrijd en met het oog hierop behoefte hadden aan de krachtigste kritiek van de kant der bolsjewiki.

Oordeelt thans zelf, of Lenin en de bolsjewiki, zonder de belangen van de arbeidersklasse te verraden, zonder de belangen van de revolutie te verraden, zonder het kommuniste te verraden, de linkse sociaal-demokraten in het Westen *zonder ernstig voorbehoud, zonder een ernstige kritiek* op hun fouten konden ondersteunen ?

Is het niet duidelijk dat Sloetski, die Lenin en de bolsjewiki dingen verwijt, waarvoor hij hen zou hebben moeten prijzen, als hij een bolsjewiek was, zich volkomen als een halve mensjewiek, als een vermomde Trotskist heeft onmaskerd?

Sloetski veronderstelt, dat Lenin en de bolsjewiki bij hun beoordeling van de linksen in het Westen uitgingen van hun fraktionele overwegingen en dat dus de Russische bolsjewiki de grootse zaak van de internationale revolutie aan de belangen van hun fractie ten offer brachten. Het zal wel nauwelijks nodig zijn te bewijzen, dat niets banaler en weerzinwekkender kan zijn dan deze veronderstelling. Er kan niets banalers bestaan, daar zelfs de ergste kruideniers onder de mensjewiki beginnen te begrijpen, dat de Russische revolutie geen partikuliere aangelegenheid van de Russen is, maar dat zij integendeel de zaak van de arbeidersklasse van de gehele wereld, de zaak van de proletarische wereldrevolutie is. Er kan niets weerzinwekkenders bestaan, omdat zelfs de beroepslasteraars van de Ilde Internationale beginnen te begrijpen, dat het konsekwente en tot het einde toe revolutionaire internationalisme van de bolsjewiki voor de arbeiders van alle landen een voorbeeld is van proletarisch internationalisme.

Ja, de Russische bolsjewiki hebben de fundamentele vraagstukken van de Russische revolutie, zoals de vraagstukken van de partij, van de verhouding van de Marxisten tot de burgerlijk-demokratische revolutie, van het verbond van de arbeidersklasse met de boeren, van de hegemonie van het proletariaat, van de strijd binnen en buiten het parlement, van de algemene staking, van het uitgroeien van de burgerlijk-demokratische revolutie tot de socialistische, van de diktatuur van het proletariaat, van het imperialisme, van de zelfbeschikking der naties, van de bevrijdingsbeweging van de onderdrukte naties en de koloniën, van de politiek

tot ondersteuning dezer beweging enz. op de voorgrond gebracht. Zij stelden deze vraagstukken op de voorgrond als toetssteen, waaraan zij de revolutionaire standvastigheid van de linkse sociaal- democraten in het Westen toetsten. Hadden zij daartoe het recht? Ja, dat hadden zij. Niet alleen, dat zij daartoe het recht hadden, zij waren ook verplicht aldus te handelen. Zij waren verplicht aldus te handelen, omdat al deze vraagstukken tevens kernvraagstukken van de wereldrevolutie waren, aan de taak waarvan de bolsjewiki hun politiek en tactiek ondergeschikt maakten. Zij waren verplicht aldus te handelen, omdat de revolutionaire gezindheid van deze of gene groepering in de Ilde Internationale slechts aan deze vraagstukken werkelijk kon worden getoetst. Men vraagt zich af, waarin hier het „fraktiewezen” van de Russische bolsjewiki bestaat en wat hier „fraktionele” overwegingen mee te maken hebben ?

Reeds in 1902 schreef Lenin in zijn brochure „Wat te doen?”, dat *„de geschiedenis ons thans als naastbijliggendè taak een taak heeft gesteld, die de meest revolutionaire van alle naastbijliggende taken is van het proletariaat van welk land dan ook”, dat „de vervulling van deze taak, de vernietiging n.l. van het machtigste bolwerk, niet alleen van de Europese, maar ook van de Aziatische reactie, het Russische proletariaat tot de voorhoede van het internationale revolutionaire proletariaat zou maken”*. Er zijn sinds het verschijnen van de brochure „Wat te doen?” 30 jaren verlopen. Niemand zal durven te ontkennen, dat in deze periode de gebeurtenissen Lenins woorden op schitterende wijze hebben bevestigd. Maar volgt hier niet uit, dat de Russische revolutie het knooppunt van de wereldrevolutie was (en blijft), dat de kernvraagstukken van de Russische revolutie tegelijkertijd kernvraagstukken waren (en thans zijn) van de wereldrevolutie ?

Is het niet duidelijk, dat men alleen aan zulke kernvraagstukken de revolutionaire gezindheid van de linkse sociaal-demokraten in het Westen werkelijk kon toetsen?

Is het niet duidelijk, dat mensen, die deze vraagstukken als

„fraktionele” vraagstukken beschouwen zich zelf geheel en al als filisters en afvalligen ontmaskeren?

3) Sloetski beweert, dat er nog geen voldoende aantal officiële documenten is gevonden, die van de vastberaden en onverzoenlijke strijd van Lenin (de bolsjewiki) tegen het centrisme getuigen. Met deze bureaukratische stelling opereert hij als met een onweerlegbaar argument ten gunste van de bewering, dat Lenin (de bolsjewiki) dus het gevaar van het centrisme in de Ilde Internationale heeft onderschat. Gij wilt tegen deze wartaal, tegen deze schelmachtige haarkloverij in discussie treden. Maar wat valt hier eigenlijk te bediskussiëren? Is het soms niet zo al duidelijk, dat Sloetski door gepraat over documenten de armzaligheid en leugenachtigheid van zijn z.g.n. standpunt tracht te verbergen?

Sloetski acht de bestaande partij documenten niet toereikend. Waarom? Op grond waarvan? Zijn soms de aan allen bekende documenten èn wat de Ilde Internationale èn wat de interne partijstrijd in de Russische sociaal-demokratie betreft, niet toereikend om de revolutionaire onverzoenlijkheid van Lenin en de bolsjewiki in hun strijd tegen de opportunisten en de centristen met alle duidelijkheid aan te tonen? Kent Sloetski deze eigenlijk wel? Welke documenten heeft hij nog meer nodig?

Laten wij aannemen, dat er behalve de bekende documenten, nog een massa andere documenten wordt gevonden, als laat ons zeggen, resoluties van de bolsjewiki, die nog weer eens de noodzakelijkheid van de vernietiging van het centrisme behandelen. Betekent dit dan, dat het voorhanden zijn alleen van papieren documenten voldoende is, om de werkelijke revolutionaire gezindheid en de werkelijke onverzoenlijkheid van de bolsjewiki jegens het centrisme aan te tonen? Wie, behalve hopeloze bureaukraten, kunnen zich alleen maar op papieren documenten verlaten? Wie, behalve archief ratten, kunnen niet begrijpen, dat men een partij en haar leiders in de eerste plaats aan hun *daden* en niet alleen aan hun verklaringen moet toetsen? De geschiedenis kent een niet gering aantal socialistten, die bereidwillig elke willekeurige revolutionaire resolutie ondertekenden om zich lastige critici van de hals te schuiven. Maar dat betekent nog niet, dat zij deze resoluties *ver-*

wezenlijkten. Verder; de geschiedenis kent een niet gering aantal socialisten, die met schuim op de mond van de arbeiderspartijen van *andere* landen de revolutionairst-denkbare daden eisten. Maar dat betekent nog niet, dat zij in hun eigen partij, of in hun eigen land *niet toe gaven* aan hun *eigen* opportunisten, aan hun *eigen* bourgeoisie. Leerde Lenin ons juist niet om deze reden, de revolutionaire partijen, stromingen en leiders niet aan hun verklaringen en resoluties, maar aan hun *daden* te toetsen?

Is het soms niet duidelijk, dat Sloetski, indien hij metterdaad de onverzoenlijkheid van Lenin en de bolsjewiki in hun verhouding tot het centrisme had willen toetsen, niet enkele dokumenten en twee of drie persoonlijke brieven *tot grondslag* van zijn artikel had moeten maken, maar dat hij dan de bolsjewiki aan hun *daden, hun geschiedenis, aan hun handelingen* had moeten toetsen? Waren er bij ons in de Russische sociaal-demokratie soms geen opportunisten, geen centristen? Voerden de bolsjewiki soms geen vastberaden en onverzoenlijke strijd tegen al deze stromingen? Waren deze stromingen soms niet ideologisch en organisatorisch met de opportunisten en de centristen in het Westen verbonden? Hebben de bolsjewiki de opportunisten en de centristen soms niet zo volkomen verpletterd, als geen enkele linkse groep ter wereld dit heeft gedaan? Hoe kan men na dit alles zeggen, dat Lenin en de bolsjewiki het gevaar van het centrisme hebben onderschat? Waarom heeft Sloetski deze feiten verwaarloosd, die een beslissende betekenis voor de karakteristiek van de bolsjewiki hebben? Waarom heeft hij niet de meer betrouwbare methode gebruikt om Lenin en de bolsjewiki aan hun daden en handelingen te toetsen? Waarom gaf hij de voorkeur aan de minder betrouwbare methode, die n.l. van het wroeten in toevallig bijeengeraapte papieren?

Omdat het toepassen van de meer betrouwbare methode ter toetsing van de bolsjewiki aan hun daden in een oogwenk het gehele standpunt van Sloetski onderste boven zou hebben geworpen.

Omdat het toetsen van de bolsjewiki aan hun daden zou hebben aangetoond, dat de bolsjewiki de *enige* revolutionaire organisatie ter wereld zijn, die de opportunisten en de centristen

volkomen heeft verpletterd en 2e uit de partij heeft gejaagd.

Omdat, indien hij zich met de werkelijke daden en de werkelijke geschiedenis van de bolsjewiki zou hebben beziggehouden, het zou zijn gebleken, dat de leraren van Sloetski — de Trotskisten — de *voornaamste, de hoofd-groep* waren, die in Rusland het centrisme verbreidden en daarvoor een speciale organisatie als haard voor het centrisme, in de vorm van het Augustusblok stichtten.

Omdat het toetsen van de bolsjewiki aan hun daden Sloetski definitief als vervalser van de geschiedenis van onze partij zou hebben ontmaskerd, die door lasterlijke beschuldigingen aan het adres van Lenin en de bolsjewiki, als zouden zij het gevaar van het centrisme hebben onderschat, het centrisme van het Trotskisme van de periode vóór de oorlog tracht te bemantelen.

Zó partijgenoten redakteuren, staat de kwestie met Sloetski en zijn artikel.

Gij ziet dat de redaktie een fout beging, toen zij een discussie met een vervalser van de geschiedenis van onze partij toeliet.

Wat heeft de redaktie op deze onjuiste weg kunnen brengen? Ik ben van mening, dat zij op deze weg werd gebracht door een voos liberalisme, dat thans onder een deel van de bolsjewiki een zekere verbreiding heeft gevonden. Sommige bolsjewiki menen, dat het Trotskisme een fraktie van het kommunisme is, een fraktie wel-is-waar, die het niet bij het rechte eind heeft en die een niet gering aantal domheden heeft begaan, die zo nu en dan zelfs een anti-sowjetfraktie werd, maar dan toch een fraktie van het kommunisme. Vandaar een zeker liberalisme ten opzichte van de Trotskisten en van Trotskistisch-denkende mensen. Het zal nauwelijks nodig zijn te bewijzen, dat deze opvatting van het Trotskisme ten diepste onjuist en schadelijk is. In werkelijkheid is het Trotskisme reeds lang geleden opgehouden een fraktie van het kommunisme te zijn. In werkelijkheid is het Trotskisme de voorhoede van de kontra-revolutionaire bourgeoisie, die strijd voert tegen het kommunisme, tegen de Sowjet-macht, tegen de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R.

Wie leverde de kontra-revolutionaire bourgeoisie een ideologisch wapen tegen het bolsjewisme in de vorm van de stelling over de 682

onmogelijkheid van de opbouw van hét socialisme in ons land, in de vorm van de stelling van de onvermijdelijkheid van de ontaarding der bolsjewiki enz.? Dit wapen heeft het Trotskisme haar geleverd. Men kan het niet als toeval beschouwen, dat alle anti- sowjet-groeperingen in de U.S.S.R., bij hun pogingen, om de noodzakelijkheid van de strijd tegen de Sowjet-macht te motiveren, zich beriepen op de bekende stelling van het Trotskisme van de onmogelijkheid van de opbouw van het socialisme in ons land, van de onvermijdelijkheid van de ontaarding van de Sowjet-macht en de waarschijnlijkheid van de terugkeer naar het kapitalisme.

Wie leverde de kontra-revolutionaire bourgeoisie in de U.S.S.R. een taktisch wapen in de vorm van de pogingen tot openlijke akties tegen de Sowjet-macht? Dit wapen hebben de Trotskisten haar geleverd, die op 7 November 1927 in Moskou in Leningrad anti- Sowjet-demonstraties trachtten te organiseren. Het is een feit, dat het anti-Sowjet-optreden der Trotskisten de bourgeoisie moed gaf en het sabotagewerk van de burgerlijke specialisten ontketende.

Wie leverden de kontra-revolutionaire bourgeoisie een organisatorisch wapen in de vorm van de pogingen illegale anti-Sowjet- organisaties te stichten? Dit wapen hebben de Trotskisten haar geleverd, die hun eigen anti-bolsjewistische illegale groep organiseerden. Het is een feit, dat het illegale anti-Sowjet-werk van de Trotskisten, de organisatorische aaneensluiting van anti-Sowjet-groeperingen in de U.S.S.R. vergemakkelijkt heeft.

Het Trotskisme is de voorhoede van de kontra-revolutionaire bourgeoisie.

Ziehier, waarom een liberale houding tegenover het Trotskisme, al is het ook tegenover het verslagen en gemaskeerde Trotskisme, een domheid is, die aan misdaad, aan verraad tegenover de arbeidersklasse grenst.

Ziehier waarom de pogingen van sommige „literatoren” en „historici” om verkapte Trotskistische rommel in onze litteratuur binnen te smokkelen, op het vastberaden verzet van de kant van de bolsjewiki moeten stuiten.

Ziehier, waarom men geen literaire diskussie met de Trotskistische smokkelaars mag toelaten.

Het schijnt mij toe, dat de „historici” en de „literatoren” van het slag der Trotskistische smokkelaars hun smokkelbedrijf voorlopig in twee richtingen trachten te voeren.

Ten eerste trachten zij te bewijzen, dat Lenin in de periode vóór de oorlog het gevaar van het centrisme onderschatte, waarbij het aan den onervaren lezer wordt overgelaten, te gissen, dat Lenin toen dus nog geen echte revolutionair zou zijn geweest, dat hij eerst na de oorlog een echte revolutionair zou zijn geworden, nadat hij zich met Trotski's hulp „herbewapend” had. Men kan Sloetski als een typische vertegenwoordiger van dit soort smokkelaars beschouwen. Wij hebben hierboven gezien, dat Sloetski en consorten het niet waard zijn, dat men zich lang met hen bezig houdt.

Ten tweede, trachten zij te bewijzen, dat Lenin in de periode vóór de oorlog de noodzakelijkheid niet begreep van het uitgroeien van de burgerlijke-demokratische revolutie tot de socialistische revolutie, waarbij het aan den onervaren lezer wordt overgelaten te gissen, dat Lenin toen dus nog geen echte bolsjewiek zou zijn geweest, dat hij de noodzakelijkheid van dit uitgroeien eerst na de oorlog zou hebben begrepen, nadat hij zich met behulp van Trotski „herbewapend had”. Als een typische vertegenwoordiger van dit soort smokkelaars kan men Wolosjewitsj, de schrijver van „Een cursus in de geschiedenis der K.P.S.U. (b)” beschouwen. Weliswaar schreef Lenin reeds in 1905 dat: „*wij van d.e democratische revolutie terstond zullen beginnen over te gaan naar de socialistische revolutie en wel juist naar gelang van onze kracht, van de kracht van het klassebewuste en georganiseerde proletariaat*”, dat „*wij voor d.e ononderbroken revolutie zijn*”, dat „*wij niet halverwege zullen blijven staan*”. Wel-is-waar zou men een ontzaglijk aantal feiten en dokumenten van overeenkomstige aard in de werken van Lenin kunnen vinden. Maar wat hebben de Wolosjewitsjen met feiten uit Lenins leven en werken te maken? De Wolosjewitsjen schrijven, na zich een bolsjewistisch tintje te hebben gegeven, teneinde hun anti-Leninistische smokkelwaar er door te slepen, om leugens over de bolsjewiki te verspreiden en de geschiedenis van de bolsjewistische partij te vervalsen.

Gij ziet, dat de Wolosjewitsjen voor de Sloetski's niet onderdoen.

Dat zijn de „wegen en kruiswegen” van de Trotskistische smokkelaars. Gij zult zelf begrijpen, dat het niet op de weg van de redactie ligt de smokkelaars-werkzaamheid van dergelijke „historici” te vergemakkelijken door hun een diskussietribune ter beschikking te stellen.

De taak van de redactie is naar mijn mening hierin gelegen, het onderzoek naar de geschiedenis van het bolsjewisme op de vereiste hoogte te brengen, de studie van de geschiedenis van onze partij in wetenschappelijk, bolsjewistisch vaarwater te leiden en in versterkte mate de aandacht te vestigen op de Trotskistische en aller andere vervalsers van de geschiedenis van onze partij en hun systematisch het masker van het gelaat te rukken.

Dat is des te meer noodzakelijk, omdat zelfs sommigen onzer historici — ik spreek van historici zonder aanhalingstekens, van de *bolsjewistische* historici onzer partij, — niet vrij zijn van fouten, die koren op de molen van de Sloetski's en Wolosje wits jen zijn. Helaas is ook p.g. Jaroslawski hier geen uitzondering, wiens boeken over de geschiedenis van de K.P.S.U. (b), ongeacht de verdiensten die zij hebben, een reeks fouten van principiële en historische aard bevatten.

Met kommunistische groet,

f. STALIN.

„*De Proletarische Revolutie*”

No. 6 (113) 1931.

DE RESULTATEN VAN HET EERSTE VIJFJARENPLAN.

*Referaat op het Verenigde Plenum van het Centraal-Komitee en
de Centrale kontrôle-kommissie van de K.P.S.U. (b).*

7 Januari 1933.

I.

DE INTERNATIONALE BETEKENIS VAN HET VIJFJARENPLAN.

Kameraden! Bij het verschijnen van het Vijfjarenplan hebben de mensen wel nauwelijks verondersteld, dat het van ontzaglijke internationale betekenis zou kunnen zijn. Integendeel, velen meenden, dat het Vijfjarenplan een partikuliere aangelegenheid van de Sowjet-Unie was, weliswaar een belangrijke en ernstige, maar toch een partikuliere, nationale aangelegenheid van de Sowjet-Unie.

De geschiedenis heeft echter bewezen, dat de internationale betekenis van het Vijfjarenplan onmetelijk groot is. De geschiedenis heeft bewezen, dat het Vijfjarenplan geen partikuliere aangelegenheid van de Sowjet-Unie, maar de zaak van het gehele internationale proletariaat is.

Reeds lang vóór het verschijnen van het Vijfjarenplan, in de periode, toen wij de strijd tegen de interventie hadden beëindigd en tot de economische opbouw overgingen — reeds in deze periode heeft Lenin gezegd, dat onze economische opbouw een diepgaande internationale betekenis heeft, dat iedere stap voorwaarts van de

Sowjet-macht Op de Wég van de economische opbouw sterke weerklank vindt bij de meest verschillende maatschappelijke lagen van de kapitalistische landen en de mensen in twee kampen splitst: het kamp van de aanhangers der proletarische revolutie en dat van haar tegenstanders.

Lenin zeide toenmaals:

„Thans oefenen wij onze voornaamste inwerking op de internationale revolutie door onze economische politiek uit. Allen zien naar de Russische Sowjet-republiek, alle werkers van alle landen der wereld, zonder uitzondering en zonder overdrijving. Dat werd bereikt. . . .Op dit terrein werd de strijd op wereldschaal overgebracht. Vervullen wij deze taak — dan zullen wij zeker en definitief op wereldschaal overwinnen. Daarom verkrijgen de vraagstukken van de economische opbouw voor ons een zeer bijzondere betekenis. Aan dit front moeten wij de overwinning behalen door een langzame, geleidelijke — een snelle is niet mogelijk — maar bestendige stijging en voorwaarts gerichte beweging” (Komplete Werken, Deel XXVI, blz. 410—411, Slotwoord op de Al-russische konferentie van de R.K.P. (b) op 28 Mei 1921).

Dat werd gezegd in de periode, toen wij zo juist de oorlog tegen de interventie hadden beëindigd, toen wij van de militaire strijd tegen het kapitalisme overgingen tot de strijd aan het economische front, tot de periode van de economische opbouw.

Sindsdien zijn vele jaren voorbijgegaan en iedere stap van de Sowjet-macht op het gebied van de economische opbouw, ieder jaar, ieder kwartaal bevestigde op schitterende wijze de juistheid van deze woorden van kameraad Lenin.

Maar de meest schitterende bevestiging van de juistheid van Lenins woorden gaf het Vijfjarenplan van onze opbouw, het ontstaan van dit plan, zijn groei en zijn verwezenlijking. En inderdaad, schijnt het wel, heeft geen enkele stap op de weg van de economische opbouw in ons land zulk een weerklank bij de meest verschillende maatschappelijke lagen van de kapitalistische landen van Europa, Amerika en Azië gevonden als het Vijfjarenplan, zijn ontwikkeling en zijn verwezenlijking.

In de eerste tijd werd het Vijfjarenplan van de kant der bourgeoisie en haar pers met spot en hoon overladen. Een „fantasie”, een „waandenkbeeld”, een „utopie” — zo doopten zij toenmaals ons Vijfjarenplan. Daarna toen het duidelijk begon te worden,

dat de verwezenlijking van het Vijfjarenplan reële resultaten opleverde, begonnen zij alarm te slaan, beweerden zij, dat het Vijfjarenplan het bestaan van de kapitalistische landen bedreigt, dat zijn verwezenlijking leidt tot het overladen van de Europese markten met waren, tot het versterken van de „dumping” en tot het toenemen van de werkloosheid. Daarna, toen ook deze truc, aangewend tegen de Sowjet-macht, niet de verwachte resultaten opleverde, nam de reeks van reizen van verschillende vertegenwoordigers van alle soorten van firma's, persorganen, verenigingen van allerlei aard enz. enz. naar de U.S.S.R. een aanvang, met het doel om met eigen ogen te zien, wat er nu eigenlijk in de Unie der Socialistische Sowjet-Republieken plaats vindt. Ik spreek hier niet over de arbeidersdelegaties, die sinds het eerste begin van het verschijnen van het Vijfjarenplan hun enthousiasme uitdrukten over het initiatief en de suksessen van de Sowjet-macht en die zich bereid verklaarden om de arbeidersklasse van de U.S.S.R. te ondersteunen.

Sinds deze tijd begon ook de splitsing in de zogenaamde openbare mening, in de burgerlijke pers, in de burgerlijke verenigingen van allerlei aard enz. De enen beweerden dat het Vijfjarenplan volledig was ineengestort en dat de bolsjewiki aan de rand van de ondergang staan. Anderen daarentegen waren van mening, dat er van het Vijfjarenplan bij de bolsjewiki, ofschoon zij afschuwelijke mensen zijn, toch wel iets terecht komt en dat zij hun doel wel zullen bereiken.

Het zal wellicht niet overbodig zijn, als ik uitspraken van allerlei aard van de organen der burgerlijke pers aanhaal.

Nemen we b.v. het Amerikaanse dagblad de „New-York Times” van eind November 1932:

„Een Vijfjarenplan van de industrie, dat zich ten doel heeft gesteld het gevoel voor proporties uit te dagen, dat „onafhankelijk van de kosten”, zoals Moskou dikwijls met trots pochte, naar zijn doel streeft, is in werkelijkheid geen plan. Het is een spekulatie”.

Het blijkt dus, dat het Vijfjarenplan zelfs geen plan, maar slechts een holle spekulatie is.

En zie hier een uitspraak van het t,
de „Daily Telegraph”, van eind November 1932[^] dagblad dan moeten wij
zeggen dat he[^]voMg «konomie”,

Een uitspraak van de „New-York Times” van November 1932:

Zij hee[^] Rusland „» da

p ““sprak van het burgerlijke dagblad in Polen de Gazieta Polska” uit de
zomer van 1932: ^{»uazjeta}

„De situatie schijnt wel te tonen, dat de Sowjet-regerine met haar politiek van de
kollektivisatie van het platteland ii een Lp fs gwaakf” Een, uitspraak van de Engelse
burgerlijke krant „Financial Times van November 1932:

„Stalin en zijn partij blijken als resultaat van hun politiek voor de ineenstorting van het
systeem van het Vijfjarenplan te staan en voor de mislukking van de gehele taak, die het
moest verwezenkijlen”.

Een uitspraak van het Italiaanse tijdschrift „Politica”:

„Het zou absurd zijn te menen, dat vier jaren van werken van een volk, dat 160 miljoen
mensen telt, vier jaren van bovenmenselijke economische en politieke inspanning van de
zijde van zulk een krachtig regime als het bolsjewistische, niets tot stand zouden hebben
gebracht. Integendeel, zij hebben veel tot stand gebracht.... Maar niettemin is de katastrofe
er, zij is een feit, dat aan ieder duidelijk is. Daarvan hebben zich de vrienden en vijanden,
de bolsjewiki en de anti-bolsjewiki, de opposanten van rechts en links, overtuigd”.

En tenslotte een uitspraak van het Amerikaanse burgerlijke tijdschrift
„Current History”:

„Een overzicht van de huidige stand «nz

tot de gevolgtrekking, dat het Vijfjar p betrekking tot
de gestelde doeleinden en op nog grondiger wnze met zijn fundamentele sociale
beginselen, is mislukt .

Dat zijn de uitspraken van het “^hH^Kran^ezePuit-
Het is nauweijks de moei

de moeite niet

spraken te kritiseren. Ik ^D

dat de verwezenlijking van het Vijfjarenplan reële resultaten opleverde, begonnen zij alarm te slaan, beweerden zij, dat het Vijfjarenplan het bestaan van de kapitalistische landen bedreigt, dat zijn verwezenlijking leidt tot het overladen van de Europese markten met waren, tot het versterken van de „dumping” en tot het toenemen van de werkloosheid. Daarna, toen ook deze truc, aangewend tegen de Sowjet-macht, niet de verwachte resultaten opleverde, nam de reeks van reizen van verschillende vertegenwoordigers van alle soorten van firma's, persorganen, verenigingen van allerlei aard enz. enz. naar de U.S.S.R. een aanvang, met het doel om met eigen ogen te zien, wat er nu eigenlijk in de Unie der Socialistische Sowjet-Republieken plaats vindt. Ik spreek hier niet over de arbeidersdelegaties, die sinds het eerste begin van het verschijnen van het Vijfjarenplan hun enthousiasme uitdrukten over het initiatief en de suksessen van de Sowjet-macht en die zich bereid verklaarden om de arbeidersklasse van de U.S.S.R. te ondersteunen.

Sinds deze tijd begon ook de splitsing in de zogenaamde openbare mening, in de burgerlijke pers, in de burgerlijke verenigingen van allerlei aard enz. De enen beweerden dat het Vijfjarenplan volledig was ineengestort en dat de bolsjewiki aan de rand van de ondergang staan. Anderen daarentegen waren van mening, dat er van het Vijfjarenplan bij de bolsjewiki, ofschoon zij afschuwelijke mensen zijn, toch wel iets terecht komt en dat zij hun doel wel zullen bereiken.

Het zal wellicht niet overbodig zijn, als ik uitspraken van allerlei aard van de organen der burgerlijke pers aanhaal.

Nemen we b.v. het Amerikaanse dagblad de „New-York Times” van eind November 1932:

„Een Vijfjarenplan van de industrie, dat zich ten doel heeft gesteld het gevoel voor proporties uit te dagen, dat „onafhankelijk van de kosten”, zoals Moskou dikwijls met trots pochte, naar zijn doel streeft, is in werkelijkheid geen plan. Het is een spekulatie”.

Het blijkt dus, dat het Vijfjarenplan zelfs geen plan, maar slechts een holle spekulatie is.

En zie hier een uitspraak van het Engelse burgerlijke dagblad de „Daily Telegraph”, van eind November 1932:

„Beschouwen wij het plan als toetssteen der „planmatige economie”, dan moeten wij zeggen dat het volledig is mislukt”.

Een uitspraak van de „New-York Times” van November 1932:

„De kollektivisatie is jammerlijk mislukt. Zij heeft Rusland aan de rand van de hongersnood gebracht”.

Een uitspraak van het burgerlijke dagblad in Polen de „Gazjeta Polska” uit de zomer van 1932:

„De situatie schijnt wel te tonen, dat de Sowjet-regering met haar politiek van de kollektivisatie van het platteland in een slop is geraakt”.

Een uitspraak van de Engelse burgerlijke krant „Financial Times” van November 1932:

„Stalin en zijn partij blijken als resultaat van hun politiek voor de ineenstorting van het systeem van het Vijfjarenplan te staan en voor de mislukking van de gehele taak, die het moest verwezenkijken”.

Een uitspraak van het Italiaanse tijdschrift „Politica”:

„Het zou absurd zijn te menen, dat vier jaren van werken van een volk, dat 100 miljoen mensen telt, vier jaren van bovenmenselijke economische en politieke inspanning van de zijde van zulk een krachtig regime als het bolsjewistische, niets tot stand zouden hebben gebracht. Integendeel, zij hebben veel tot stand gebracht. . . . Maar niettemin is de catastrofe er, zij is een feit, dat aan ieder duidelijk is. Daarvan hebben zich de vrienden en vijanden, de bolsjewiki en de anti-bolsjewiki, de opposanten van rechts en links, overtuigd”.

En tenslotte een uitspraak van het Amerikaanse burgerlijke tijdschrift „Current History”:

„Een overzicht van de huidige stand van zaken in Rusland leidt dus tot de gevolgtrekking, dat het Vijfjarenplan en met betrekking tot de gestelde doeleinden en op nog grondiger wijze met betrekking tot zijn fundamentele sociale beginselen, is mislukt”.

Dat zijn de uitspraken van het ene deel van de burgerlijke pers, liet is nauwelijks de moeite waard de schrijvers van deze uitspraken te kritiseren. Ik ben van mening, dat het de moeite niet

loont, omdat deze „dikkoppen** tot dat slag van mensen uit de periode der vervlogen middeleeuwen behoren, voor wie feiten geen betekenis hebben en die onverschillig hoe het Vijfjarenplan zou worden verwezenlijkt, toch hun beweringen zouden handhaven.

Gaan wij thans over tot uitspraken van andere persorganen, afkomstig uit hetzelfde burgerlijke kamp.

Ziehier een uitspraak van het bekende burgerlijke dagblad de „Temps”, van Januari 1932:

„De U.S.S.R. heeft de eerste ronde gewonnen, door zich zonder de hulp van buitenlands kapitaal te industrialiseren”.

Een uitspraak van dezelfde „Temps” uit de zomer van 1932:

„Het kommunisme voltrekt in een ontzaglijk tempo de rekonstruktie, in dezelfde tijd, dat de kapitalistische orde slechts veroorlooft, met langzame schreden vooruit te gaan. ... In Frankrijk, waar het grondbezit tot in het oneindige tussen de afzonderlijke eigenaars is verdeeld, is het onmogelijk om de landbouw te mechaniseren; de Sowjets waren echter in staat door het industrialiseren van de landbouw het probleem op te lossen. ... In de wedstrijd met ons bleken de bolsjewiki overwinnaars te zijn”.

Een uitspraak van het Engelse burgerlijke tijdschrift „Round Table”:

„De suksessen van het Vijfjarenplan zijn een verrassend schouwspel. De traktorenfabrieken in Charkow en in Stalingrad, de automobielfabriek A.M.O. in Moskou en de automobielfabriek in Nisjni-Nowgorod, de hydro-elektrische centrale aan de Dnjepr, de grootse staalgietereien in Magnitogorsk en Koesnjetsk, een geheel net van machine- en chemische fabrieken in de Oeral, die tot een Sowjet-Roergebied wordt — al deze en andere industriële suksessen in het gehele land getuigen ervan, dat welke moeilijkheden er ook mogen zijn, de Sowjet-industrie als een goed besproeid gewas groeit en sterker wordt. . . . Het vijfjarenplan heeft de grondslagen voor de toekomstige ontwikkeling gelegd en de macht van de U.S.S.R. buitengewoon versterkt”.

Een uitspraak van de Engelse burgerlijke krant de „Financial News”:

„De suksessen behaald in de machine-industrie, zijn aan geen twijfel onderhevig. Het loven van deze suksessen in de pers en in de redevoeringen is allerminst ongegrond. Men moet niet vergeten, dat Rusland vroeger alleen de allereenvoudigste machines en werktuigen vervaardigde. Weliswaar nemen ook thans de absolute cijfers van de invoer van

machines en werktuigen toe, maar het aandeel van de ingevoerde machines vermindert onophoudelijk vergeleken bij datgene, wat in de U.S.S.R. zelf wordt vervaardigd. De U.S.S.R. vervaardigt thans de gehele uitrusting, die voor haar hoogoven- en elektrische industrieën nodig is. Zij is er in geslaagd haar eigen automobielen-industrie te scheppen. Zij schiep de produktie van alle werktuigen en instrumenten, van de allerkleinste precisie-instrumenten tot aan de zwaarste persen toe. Wat betreft de landbouwmachines, is de U.S.S.R. al niet meer afhankelijk van de invoer uit het buitenland. Tegelijkertijd neemt de Sowjet-regering maatregelen om te zorgen, dat het achterblijven van de produktie van steenkool en ijzer aan de verwezenlijking van het Vijfjarenplan in vier jaren niet in de weg staat. Het lijkt geen twijfel, dat de aanbouw van geweldige fabrieken, een belangrijke toeneming van de produktie der zware industrie waarborgt”.

Een uitspraak van het Oostenrijkse burgerlijke dagblad de „Neue freie Presse”, van begin 1932:

„Men kan het bolsjewisme vervloeken, men moet het echter kennen. *Het Vijfjarenplan* is een *nieuwe kolossus* waarmee men rekening moet houden, in ieder geval in economisch opzicht”.

Een uitspraak van den Engelschen kapitalist Gibson Jarvey, voorzitter van de bank „United Dominion Trust” van Oktober 1932:

„Ik wil verklaren, dat ik noch kommunist, noch bolsjewiek ben, dai ik zeer beslist kapitalist en individualist ben. . . . Rusland gaat vooruit, tezelfdertijd dat er al te veel van onze fabrieken stilstaan en er ongeveer 3 miljoen van ons volk in wanhoop werk zoeken. Het Vijfjarenplan werd gehoond en zijn fiasko voorspeld. Maar gij kunt er verzekerd van zijn, dat men onder de verhoudingen van het vijfjarenplan meer heeft gedaan, dan men zich had voorgenomen. . . . In alle industriesteden, die ik heb bezocht, verrijzen nieuwe wijken, gebouwd naar een bepaald plan, met brede straten, versierd met bomen en pleinen, met huizen van het meest moderne type, met scholen, ziekenhuizen, arbeidersklubs en de onmisbare kinderbewaarplaatsen en kindertehuizen, waar voor de kinderen van de werkende moeders wordt gezorgd.... Probeert niet de Russische plannen te onderschatten en begaat de fout niet te hopen, dat de Sowjet-regering zou kunnen ineenstorten.. . . Het Rusland van heden is een land van geest en ideaal. Rusland is een land van overstelpende aktiviteit. Ik geloof, dat het streven van Rusland een gezond streven is. . . . Het belangrijkste is misschien dit, dat de gehele jeugd en de arbeiders in Rusland iets bezitten, wat jammer genoeg heden ten dage in de kapitalistische landen ontbreekt — n.l. hoop”.

Een uitspraak van het burgerlijke tijdschrift „Nation” in November 1932:

„De vier jaren van het Vijfjarenplan brachten werkelijk *merkwaardige suksessen*. De Sowjet-Unie werkte met een intensiteit, als in tijden van oorlog, aan de scheppende taak van het leggen van het fundament voor het nieuwe leven. *Het uiterlijk van het land verandert letterlijk tot in het onherkenbare*. . . . Dat is waar wat betreft Moskou met zijn honderden nieuw geasfalteerde straten en pleinen, zijn nieuwe gebouwen, zijn nieuwe voorsteden en het kordon van nieuwe fabrieken aan de omtrek van de stad. Dat is evenzeer waar ten opzichte van de minder belangrijke steden. Nieuwe steden verrezen in de steppen en woestijnen; niet zo maar enkele steden, maar op z'n minst 50 steden met een aantal inwoners van 50 tot 250 duizend zielen. Zij allen verrezen in de laatste vier jaren en ieder van hen is het centrum van een nieuw bedrijf of van een reeks van bedrijven, gebouwd voor het verwerken van de natuurlijke hulpbronnen. Honderden nieuwe elektrische centrales in de distrikten en een gehele reeks reuzenbedrijven van de soort van „Dnje- prostroj” verwezenlijken geleidelijk de uitspraak van Lenin: „het socialisme is Sowjet-macht plus elektrifikatie”. . . . De Sowjet Unie heeft de massale produktie ter hand genomen van een eindeloze hoeveelheid voorwerpen, die in Rusland vroeger niet werden vervaardigd: traktoren, kombines, kwaliteits-staal, synthetische rubber, kogellagers, machtige Dieselmotoren, turbines van 50.000 K.W., telefooninstallaties, elektrische mijnbouwmachines, vliegtuigen, automobielen, fietsen, elektrische lasapparaten en enige honderden types van nieuwe machines. . . . Voor het eerst in de geschiedenis delft Rusland aluminium, magnesia, apatiet, (fosforhoudende ertsen), jodium, potas en vele andere waardevolle produkten. *De wegwijzer in de Sowjetvlakte is niet meer het grote kruis en de kerkkoepel, maar de graanelevator en de silo*. De kolchozen bouwen huizen, schuren en varkensstallen. De elektriciteit dringt door in het dorp, de radio en de krant hebben het veroverd. De arbeiders leren de modernste machines te bedienen. De boerenjongen produceert en bedient landbouwmachines, die groter en gekompliceerder zijn, dan alles wat Amerika ooit liet zien. *Rusland begint „in machines te denken”*. Rusland gaat snel over van de eeuw van het hout, naar de eeuw van ijzer, staal, beton en motoren”.

Een uitspraak van de Engelse „links”-reformistische krant „Forward” van September 1932:

„Het geweldige werk, dat in de U.S.S.R. plaats vindt, springt in het oog. Nieuwe fabrieken, nieuwe scholen, nieuwe bioskopen, nieuwe klubs, nieuwe geweldige huizenblokken, overal nieuwe bouwwerken. Velen zijn reeds klaar, anderen nog door steigers omgeven. Het is moeilijk om den Engelsen lezer te vertellen, wat er in de laatste twee jaren werd gedaan en wat er verder wordt gedaan. Men moet dit alles zien, om het te geloven. Onze eigen resultaten, tijdens de oorlog zinken in het niet, vergeleken bij datgene, wat er in de U.S.S.R. wordt gedaan. De Amerikanen erkennen, dat zelfs in de periode van de heftigste opbouwkoorts in de Westelijke staten, daar niets is geweest, wat op de

koortsachtige scheppingsdrang in de U.S.S.R. geleek. In de laatste twee jaren hebben in de U.S.S.R. zoveel veranderingen plaats gevonden, dat men zich zelfs niet kan voorstellen, hoe het in dit land over nog eens 10 jaar zal zijn. . . . Zet alle fantastische, gruwelgeschiedenissen van de Engelse kranten, die zo hardnekkig en stompzinnig over de U.S.S.R. liegen uit het hoofd. Zet eveneens al die halve waarheden en verkeerde opvattingen uit uw hoofd, die op wanbegrip berusten en die in omloop werden gebracht door dilettantistische intellectuelen, die op welwillende wijze door de bril van de middenklasse naar de U.S.S.R. kijken, maar er niet het minste idee van hebben, wat daar gebeurt. ... De U.S.S.R. bouwt een nieuwe maatschappij op gezonde grondslagen op. Om dit doel te verwezenlijken moet men een risico op zich nemen, moet men werken met een enthousiasme, een energie, zoals de wereld totnutoe niet kende; er moet tegen de grootste moeilijkheden worden gestreden, die onvermijdelijk zijn bij de poging het socialisme op te bouwen in een omvangrijk land, in een land geïsoleerd van de overige wereld. Maar toen ik dit land voor de tweede maal sedert twee jaren bezocht, kreeg ik de indruk, dat het zich op de weg van duurzame vooruitgang bevindt, dat het volgens een plan werkt, dat het scheidt en bouwt en dit alles op zulk een schaal, dat het een indrukwekkende uitdaging

- is aan het adres van de vijandelijke, kapitalistische wereld”.

Van dien aard is de stemmenverscheidenheid en de splitsing in het kamp der burgerlijke kringen, waar de ene groep voor de vernietiging van de U.S.S.R. met haar zogenaamd mislukt Vijfjarenplan is, terwijl de andere groep klaarblijkelijk voor samenwerking op handelsgebied met de U.S.S.R. is en er blijkbaar op rekent, dat uit het succes van het Vijfjarenplan voor haar enig voordeel zal zijn te behalen.

Een bijzonder vraagstuk is dat van het standpunt van de arbeidersklasse van de kapitalistische landen tegenover het Vijfjarenplan en de suksessen van de socialistische opbouw in de U.S.S.R. Wij zouden ons hier tot het aanhalen van de uitspraak van één der talrijke arbeidersdelegaties kunnen beperken, die ieder jaar naar de U.S.S.R. reizen, bijvoorbeeld van de Belgische arbeidersdelegatie. Hun uitspraak is typerend voor alle arbeidersdelegaties zonder uitzondering, onverschillig of er sprake is van Engelse of Franse, Duitse of Amerikaanse delegaties of van delegaties van anderen landen. Ziehier:

„Wij zijn enthousiast over de geweldige opbouw, die wij tijdens onze reis gadesloegen. Zowel in Moskou, als in Makejewka, Gorlowka, Char- kow en Leningrad konden wij vaststellen met welk een enthousiasme

daar gewerkt wordt. Alle machines zijn van de nieuwste konstruktie. In de fabrieken is reinheid, veel lucht en licht. Wij zagen, hoe in de U.S.S.R. aan de arbeiders medische en sanitaire hulp wordt verleend. De arbeiderswoningen zijn dicht bij de fabrieken gebouwd. In de arbeiderswijken zijn scholen en kinderbewaarplaatsen georganiseerd; de kinderen worden met de grootste zorg omringd. Wij waren in de gelegenheid het verschil tussen de oude en de nieuwgebouwde fabrieken, tussen de oude en de nieuwe woningen te zien. Alles, wat wij gezien hebben, heeft ons een duidelijk beeld gegeven van de geweldige kracht van de werkers, die een nieuwe maatschappij opbouwen onder leiding van de kommunistische partij. Wij sloegen in de U.S.S.R. een grote kulturele opbloei gade, terzelfdertijd, dat er in de andere landen op alle gebied verval en werkloosheid heerst. Wij konden zien welke ontzaglijke moeilijkheden de Sowjetwerkers op hun weg ontmoeten. Wij begrijpen daarom des te beter de trots, waarmee zij ons hun overwinningen tonen. Wij zijn ervan overtuigd, dat zij alle hindernissen uit de weg zullen ruimen”.

Hier ziet gij de internationale betekenis van het Vijfjarenplan. We behoeften slechts in de loop van een jaar of twee, drie, aan de opbouw te werken, de eerste suksessen van het Vijfjarenplan behoeften zich slechts te vertonen, om de gehele wereld in twee kampen te verdelen, in het kamp van hen, die ons onvermoeid aanblaffen en in het kamp van hen, die over de suksessen van het Vijfjarenplan verbaasd staan. Om maar te zwijgen over het feit, dat wij over de gehele wereld ons eigen kamp hebben dat sterker wordt — het kamp van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen, dat zich verheugt over de suksessen van de arbeidersklasse in de U.S.S.R. en dat bereid is, haar tot schrik van de bourgeoisie der gehele wereld te ondersteunen.

Wat betekent dit?

Dit betekent, dat de internationale betekenis van het Vijfjarenplan, de internationale betekenis van zijn suksessen en resultaten aan geen twijfel onderhevig is.

Dit betekent, dat de kapitalistische landen van de proletarische revolutie zwanger zijn, en omdat zij zwanger zijn van de proletarische revolutie, juist daarom wilde de bourgeoisie aan het mislukken van het Vijfjarenplan een nieuw argument tegen de revolutie ontleen, terwijl daarentegen het proletariaat aan de suksessen van het Vijfjarenplan een nieuw argument vóór de revolutie en tegen de bourgeoisie van de gehele wereld poogt te ontleen en ook ontleent.

De suksessen van het Vijfjarenplan mobiliseren de revolutionaire krachten van de arbeidersklasse van alle landen tegen het kapitalisme — dit is een onbetwistbaar feit.

Het lijdt geen twijfel, dat de internationale, revolutionaire betekenis van het Vijfjarenplan waarlijk onmetelijk is.

Des te groter aandacht moeten wij dus over hebben voor het vraagstuk van het Vijfjarenplan, zijn inhoud en zijn fundamentele taak.

Met des te groter zorgvuldigheid moeten wij dus de resultaten van het Vijfjarenplan, de resultaten van zijn uitvoering en verwezenlijking ontleden.

II.

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan en de weg tot zijn verwezenlijking.

Laat ons over het Vijfjarenplan zelf spreken.

Wat is het Vijfjarenplan?

Waarin bestond de fundamentele taak van het Vijfjarenplan?

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan bestond hierin, om ons land met zijn achterlijke, vaak middeleeuwse techniek over te brengen op het spoor van de nieuwe, moderne techniek.

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan bestond hierin, de U.S.S.R. van een agrarisch, zwak land, afhankelijk van de grillen der kapitalistische landen, te maken tot een industrieel, machtig en volkomen zelfstandig land, dat onafhankelijk is van de grillen van het wereldkapitalisme.

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan bestond hierin om, terwijl het de U.S.S.R. tot een industrieel land maakte, de kapitalistische elementen volkomen te verdringen, het front van de socialistische economische vormen te verbreden en een economische grondslag voor de vernietiging van de klassen in de U.S.S.R., voor de opbouw van de socialistische maatschappij te scheppen.

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan bestond hierin, in ons land een industrie te scheppen, die in staat is om niet alleen de industrie in haar geheel, maar ook het transport en de landbouw op de grondslag van het socialisme opnieuw uit te rusten en te reorganiseren.

De fundamentele taak van het Vijfjarenplan bestond hierin, de kleine en verbrokkelde landbouwbedrijven over te brengen op het spoor van het grote kollektieve bedrijf, om daarmee de economische grondslag van het socialisme in het dorp te waarborgen en op deze wijze de mogelijkheid van een herstel van het kapitalisme in de U.S.S.R. te likwideren.

Tenslotte bestond de taak van het Vijfjarenplan hierin, om in het land alle noodzakelijke technische en economische voorwaarden te scheppen voor een zo gróót mogelijke weerbaarheid van het land, hetgeen de mogelijkheid verschaft om een besliste afweer te organiseren tegen alle mogelijke pogingen tot militaire interventie, tegen alle mogelijke pogingen tot militaire overvallen van buitenaf.

Waardoor werd deze fundamentele taak van het Vijfjarenplan voorgeschreven en waardoor werd zij gemotiveerd?

Door de noodzakelijkheid om de technisch-economische achterlijkheid van de Sowjet-Unie te likwideren, die haar tot een treurig bestaan veroordeelde; door de noodzakelijkheid om in het land de voorwaarden te scheppen, die het de mogelijkheid zouden schenken, niet alleen om de vooraanstaande kapitalistische landen in technisch-economisch opzicht in te halen, maar ook om hen mettertijd voorbij te streven.

Door de overweging, dat de Sowjet-macht zich niet lang op de grondslag van een achterlijke industrie staande kan houden, dat alleen een moderne grootindustrie, niet alleen niet achter staande bij de industrie van de kapitalistische landen, maar ook in staat haar mettertijd te overtreffen, als een werkelijk betrouwbaar fundament voor de Sowjet-macht kan dienen.

Door de overweging, dat de Sowjet-macht zich niet lang op twee tegenstrijdige grondslagen kan baseren, op de socialistische grootindustrie, die de kapitalistische elementen vernietigt en op 696

het kleine individuele boerenbedrijf, dat kapitalistische elementen voortbrengt.

Door de overweging, dat, zolang de landbouw niet op de grondslag van het grote bedrijf is gesteld, zolang de kleine boerenbedrijven niet tot grote kollektieve bedrijven zijn verenigd, het gevaar van een herstel van het kapitalisme in de U.S.S.R. van alle mogelijke gevaren het meest reële is.

Lenin zeide:

„De revolutie heeft tot stand gebracht, dat Rusland in enkele maanden wat betreft zijn *politiek* stelsel de vooraanstaande landen heeft ingehaald.

Maar dit is nog te weinig. De oorlog is onverbiddelijk, zij stelt de kwestie met meedogenloze scherpste: óf ten onder gaan, óf de vooraanstaande landen *ook op ekonomisch gebied* inhalen en voorbij streven. . . . Ten ondergaan, of met volle kracht vooruit streven. Zo is de vraag door de geschiedenis gesteld" (Komplete Werken, Deel XXI, blz. 291, „De dreigende katastrofe en hoe daartegen te strijden", September 1917)

Lenin zeide:

„Zolang wij in een land van kleine boeren leven, bestaat er voor h< kapitalisme in Rusland een steviger ekonomische grondslag dan vo voor het kommunisme. Dit moet men zich inprenten. Ieder, die aandachtig het leven in het dorp vergeleken bij het leven in de stad gadeslaat, weet dat wij de wortels van het kapitalisme niet hebben uitgerooid en het fundament, de grondslag van den binnenlandsen vijand niet hebben ondermijnd. Deze houdt zich staande door het kleine bedrijf en om hem te ondermijnen, bestaat er slechts een middel: de volkshuishouding, de landbouw daarbij inbegrepen, op een nieuwe technische basis over te brengen, op de technische basis van het moderne grootbedrijf. . . Slechts dan, wanneer het land zal zijn geëlektrificeerd, wanneer de industrie, de landbouw en het transport op de technische grondslag van de moderne grootindustrie zal zijn gesteld, slechts dan zullen wij definitief overwinnen". (Komplete Werken, Deel XXVI, blz. 46—47. Verslag op het VUIste Sowjet-Kongres over de werkzaamheden van de Raad der Volkskommissarissen; 22 December 1920).

Deze stellingen lagen ook ten grondslag aan de overwegingen van de partij, die tot de uitwerking van het Vijfjarenplan en tot het bepalen van de fundamentele taak daarvan hebben geleid.

Zo is het gesteld met de fundamentele taak van het Vijfjarenplan.

Maar met de verwezenlijking van een dergelijk grandioos plan

kan niet op goed geluk, met wat toevallig voor de hand ligt, worden begonnen. Om een dergelijk plan te verwezenlijken moet in de eerste plaats de voornaamste schakel van het plan worden gevonden, want slechts door het vinden en grijpen van de voornaamste schakel kan men alle overige schakels van het plan naar zich toe halen.

Wat was de voornaamste schakel van het Vijfjarenplan?

De voornaamste schakel van het Vijfjarenplan was de zware industrie en het hart daarvan, de machinebouw. Want alleen de zware industrie is in staat om de industrie in zijn geheel, alsook het transport en de landbouw te rekonstrueren en op de been te brengen. En daarmee moest bij de verwezenlijking van het Vijfjarenplan ook worden begonnen. Het herstel van de zware industrie moest dus aan de verwezenlijking van het Vijfjarenplan ten grondslag worden gelegd.

Wij bezitten ook over dit onderwerp aanwijzingen van Lenin:

„De redding van Rusland is niet alleen een goede oogst in het boerenbedrijf — dat is nog te weinig — en niet alleen een goede toestand van de lichte industrie, die de boeren verbruiksvoorwerpen levert — dat is eveneens nog te weinig — wij hebben ook een *zware* industrie nodig. . . . Zonder de redding van de zware industrie, zonder haar herstel zullen wij in het geheel geen industrie kunnen opbouwen en zonder haar zullen wij in het geheel als zelfstandig land ten ondergaan. . . . De zware industrie heeft staatssubsidies nodig. Indien wij deze niet vinden, dan zullen wij als beschaafde staat — ik zeg nog niet eens als socialistische staat — ten ondergaan” (Komplete Werken, Deel XXVII, blz. 349, Verslag op het IVde Kongres van de Komintern).

Het herstel en de ontwikkeling van de zware industrie is echter, vooral in zulk een achterlijk en niet-rijk land als het onze aan het begin van het Vijfjarenplan was, een uiterst moeilijke zaak, want, zoals bekend is, eist de zware industrie geweldige financiële uitgaven en het voorhanden zijn van een bepaald minimum aan ervaren technische krachten, zonder welke in het algemeen gesproken het herstel van de zware industrie niet mogelijk is. Wist de partij dit en heeft zij zich daarvan rekenschap gegeven? Ja, zij wist dit. Zij wist het niet alleen, maar zij verkondigde het ook wijd en zijd. De partij wist, langs welke weg de zware industrie in Engeland, in Duitsland en Amerika is opgebouwd. Zij wist, dat 698

de zware industrie in deze landen hetzij met behulp van grote leningen werd opgebouwd, hetzij door middel van het uitplunderen van andere landen, hetzij tegelijkertijd zowel langs de ene, als de andere weg. De partij wist, dat deze wegen voor ons land waren gesloten. Waar rekende zij dan op? Zij rekende op de eigen krachten van ons land. Zij rekende er op, dat wij in het bezit van de Sowjet-macht en steunend op de nationalisatie van de grond, de industrie, het transport, de banken, en de handel, het strengste regime van spaarzaamheid kunnen handhaven, ten einde voldoende middelen te accumuleren, die nodig zijn voor het herstel en de ontwikkeling van de zware industrie. De partij zeide ronduit, dat dit ernstige offers eiste en dat wij openlijk en bewust deze offers moesten aanvaarden, indien wij ons doel wilden bereiken. De partij rekende erop, deze zaak met de binnenlandse krachten van ons land tot stand te brengen, zonder woekerkredieten en leningen van buitenaf.

Ziehier wat Lenin hierover zeide:

„Wij moeten er naar streven een staat op te bouwen, waarin de arbeiders hun leiding over de boeren, het vertrouwen van de boeren zullen behouden en waarin zij onder de grootste zuinigheid uit hun maatschappelijke verhoudingen elk spoor van wat maar overbodig is verwijderen.

Wij moeten ons staatsapparaat tot de grootste zuinigheid terugbrengen. Wij moeten daaruit alle sporen van overbodige uitgaven verwijderen, waarvan er nog zoveel uit het oude tsaristische Rusland, uit zijn bureaukratisch-kapitalistisch apparaat zijn overgebleven.

Maar zal dit niet de heerschappij der boeren-bekrompenheid zijn?

Neen. Indien wij de leiding van de boeren door de arbeidersklasse handhaven, dan krijgen wij de mogelijkheid, ten koste van de grootste en allergrootste zuinigheid in de huishouding van onze staat, te bereiken, dat iedere ook de kleinste besparing gereserveerd zal worden voor de ontwikkeling van onze machinale grootindustrie, voor de ontwikkeling van de elektrifikatie, de waterkracht-stations, voor het voltooiën van de Wolchowstroi enz.

Daarin en daarin alleen ligt onze hoop. Alleen dan zullen wij in staat zijn om, figuurlijk uitgedrukt, van het ene paard op het andere over te stappen en wel van het boerenpaard, de magere knol van den moezjik, het paard der zuinigheid, berekend op een geruïneerd boerenland — op het paard, dat het proletariaat zoekt en wel moet zoeken voor zichzelf, het paard van de machinale grootindustrie, de elektrifikatie, de Wolchowstroi enz". (Komplete Werken, Deel XXVII, blz. 417, „Liever minder, maar beter").

Overstappen van den mageren knol van den moezijk op het paard van de machinale grootindustrie — zie hier het doel, dat de partij voor ogen had, toen zij het Vijfjarenplan uitwerkte en naar de verwezenlijking daarvan streefde.

Het regime van de strengste zuinigheid instellen en de middelen akkumulieren, noodzakelijk voor het financieren van de industrialisatie van ons land — dat was de weg die wij moesten inslaan, om het herstel van de zware industrie, het verwezenlijken van het Vijfjarenplan te bereiken.

Een vermetele taak? Een moeilijke weg? Maar onze partij noemt zich juist daarom de partij van Lenin, omdat zij niet het recht heeft moeilijkheden te vrezen.

Nog sterker. De overtuiging van de partij, dat het Vijfjarenplan te verwezenlijken was, en het geloof in de krachten van de arbeidersklasse waren zo sterk, dat de partij het voor mogelijk hield zichzelf tot taak te stellen, deze moeilijke zaak niet in vijf jaren, zoals het plan dit eiste, maar in vier jaren te volbrengen, of eigenlijk in vier jaren en drie maanden, wanneer men het bijzondere kwartaal er aan toevoegt.

Op de grondslag hiervan ontstond ook de beroemde leuze „Het Vijfjarenplan in vier jaren”.

En wat zien wij ?

De feiten hebben achteraf getoond, dat de partij gelijk had.

De feiten hebben getoond, dat de partij zonder deze durf en zonder dit geloof in de krachten van de arbeidersklasse de overwinning, waarop wij nu terecht trots zijn, niet had kunnen behalen.

III.

De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de industrie.

Gaan wij thans over tot de resultaten van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan.

Wat zijn de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de *industrie*?

Hebben wij op dit gebied overwinningen behaald?

Ja, dat hebben wij. Wij hebben niet alleen overwinningen behaald, maar wij deden meer dan wij zelf verwachtten, dan zelfs de grootste heethoofden in onze partij konden verwachten. Dit ontkennen thans zelfs onze vijanden niet. Des te minder kunnen onze vrienden het ontkennen.

Wij hadden geen ijzer- en staalindustrie, de grondslag voor de industrialisatie van het land. Wij hebben haar thans.

Wij hadden geen tractoren-industrie. Wij hebben haar thans.

Wij hadden geen automobiel-industrie. Wij hebben haar thans.

Wij bouwden geen draaibanken. Wij bouwen ze thans.

Wij hadden geen moderne chemische industrie van enige betekenis. Wij hebben haar thans.

Wij hadden geen industrie van werkelijke betekenis voor het vervaardigen van landbouwmachines. Wij hebben haar thans.

Wij hadden geen vliegtuig-industrie. Wij hebben haar thans.

Wat betreft de produktie van elektrische energie, stonden wij op de allerlaatste plaats. Thans zijn wij naar een van de eerste plaatsen opgeklommen.

Wat betreft de produktie van petroleum-produkten en steenkool stonden wij op de laatste plaats. Nu zijn wij op een van de eerste plaatsen gekomen.

Wij hadden slechts één enkele steenkool- en hoogovenbasis, in de Oekraïne, waarmede wij het nauwelijks klaarspeelden. Wij hebben bereikt, dat wij niet alleen deze basis omhoog brachten, maar dat wij tevens een nieuwe steenkool- en hoogovenbasis in het Oosten schiepen, die de trots is van ons land.

Wij hadden slechts één basis van de textielindustrie, in het Noorden van ons land. Wij hebben bereikt, dat wij in de allernaaste toekomst twee nieuwe bases van de textielindustrie, in Midden-Azië en in West-Siberië, zullen hebben.

En wij hebben niet alleen deze nieuwe geweldige takken van industrie geschapen, wij hebben ze ook op zulk een schaal en in zulke afmetingen gesticht, dat de omvang en de afmetingen van de Europese industrie daartegenover verbleken.

En dit alles heeft er toe geleid, dat de kapitalistische elementen

voorgoed en onherroepelijk uit de industrie werden verdrongen, dat de socialistische industrie tot de enige vorm van industrie in de U.S.S.R. is geworden.

En dit alles heeft er toe geleid, dat ons land van een agrarisch tot een industrieel land werd, want het aandeel van de industriële produktie steeg ten opzichte van dat van de landbouw van 48 % aan het begin van het Vijfjarenplan (1928) tot 70 % aan het einde van het vierde jaar van het Vijfjarenplan (1932).

En dit alles heeft er toe geleid, dat het ons aan het einde van het vierde jaar van het Vijfjarenplan is gelukt om, het program van de algemene industriële produktie, berekend op vijf jaar, voor 93,7 % te vervullen, de omvang van de industriële produktie vergeleken met het peil van voor de oorlog meer dan *driemaal* te vergroten en meer dan *tweemaal*, vergeleken met het peil van 1928. Wat betreft het produktieprogram van de zware industrie, hebben wij het Vijfjarenplan voor 108 % vervuld. Het is waar, wij zijn hier 6 % beneden het algemene programma van het Vijfjarenplan gebleven. Maar dit wordt verklaard door het feit dat wij, tengevolge van de weigering van de naburige landen om met ons niet-aanvalsverdragen te sluiten en de verwickelingen in het Verre Oosten, met het oog op de versterking van de verdediging er in der haast toe moesten overgaan om een reeks van bedrijven om te schakelen op de produktie van moderne verdedigingswapenen. Nu, door de noodzakelijkheid van een zekere voorbereidende periode, heeft deze omschakeling er toe geleid, dat deze fabrieken de produktie gedurende vier maanden moesten stopzetten, wat wel invloed moest uitoefenen op het vervullen van het algemene programma van de produktie van het Vijfjarenplan gedurende 1932. Deze operatie heeft ertoe geleid, dat wij de leemten op het gebied van de weerbaarheid van het land volledig hebben aangevuld. Maar zij kon niet zonder negatieve uitwerking blijven op het vervullen van het produktieprogram volgens het Vijfjarenplan. Het lijdt geen twijfel, dat wij zonder deze bijkomstige omstandigheid het Vijfjarenplan, wat de cijfers betreft, niet alleen zouden hebben vervuld, maar zeer zeker overtroffen.

Tenslotte heeft dit alles er toe geleid, dat de Sowjet-Unie van 702

een zwak en niet op de verdediging voorbereid land tot een land werd, machtig in zijn weerbaarheid, tot een land, voorbereid op alle gebeurtenissen, tot een land, in staat in massale omvang alle moderne verdedigingswapenen te vervaardigen en ingeval van een overval van buitenaf zijn leger er van te voorzien.

Dit zijn in het algemeen de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de industrie.

Oordeelt thans zelf — welke waarde heeft na dit alles het gepraat van de burgerlijke pers over het „fiasko” van het Vijfjarenplan op het gebied van de industrie?

En hoe staat het met de groei van de industriële produktie in de *kapitalistische* landen, die tegenwoordig een scherpe crisis doorleven.

Ziehier de algemeen bekende officiële gegevens.

Terwijl de omvang van de industriële produktie in de U.S.S.R. aan het einde van 1932 in verhouding tot het peil van voor de oorlog tot 334 % was *gestegen, verminderde* in deze periode de omvang van de industriële produktie in de Verenigde Staten tot 84 % van het peil van voor de oorlog, in Engeland tot 75 %, in Duitsland tot 62 %.

Terwijl de omvang van de industriële produktie in de U.S.S.R. aan het einde van 1932 in verhouding tot het peil van 1928 tot 219 % was *gestegen, verminderde* in deze periode de omvang van de industriële produktie in de Verenigde Staten tot 56 %, in Engeland tot 80 %, in Duitsland tot 55 % en in Polen tot 54 %.

Waarvan getuigen deze gegevens anders dan van het feit, dat het kapitalistische industriële systeem de proef in de wedstrijd met het Sowjet-systeem niet heeft kunnen doorstaan, dat het Sowjet-systeem van de industrie alle voordelen bezit boven het kapitalistische systeem.

Men zegt ons: dat is alles goed en wel, er werden vele nieuwe fabrieken gebouwd, de grondslagen voor de industrialisatie werden gelegd. Maar het was veel beter geweest af te zien van de industrialisatie-politiek, van de politiek tot uitbreiding van de produktie van produktiemiddelen, of ten minste deze zaak op de achtergrond te schuiven, ten einde meer manufakturen, schoenen, kleren en

andere verbruiksvoorwerpen te produceren. Er werden minder voorwerpen van algemeen verbruik voortgebracht dan nodig was en dat verwekt bepaalde moeilijkheden. .

Maar dan dient men te weten en er zich rekenschap van te geven, waarheen zulk een politiek om de taak der industrialisatie op de achtergrond te schuiven ons zou hebben geleid. Natuurlijk hadden wij van het anderhalf milliard roebel in buitenlandse valuta, in deze periode uitgegeven voor de uitrusting van onze zware industrie, de helft kunnen besteden aan de invoer van katoen, leer, wol, rubber enz. Wij zouden dan meer manufakturen, schoenen en kleren hebben gehad. Maar wij zouden dan geen traktoren- en automobiel-industrie hebben gehad, geen ook maar iets betekenende ijzer- en staalindustrie, noch metaal voor de produktie van machines en wij zouden ongewapend hebben gestaan tegenover de met de nieuwste techniek gewapende kapitalistische omsingeling. Wij zouden ons zelf dan de mogelijkheid hebben ontnomen, onze landbouw van traktoren en landbouwmachines te voorzien, wij zouden dus zonder brood hebben gezeten. Wij zouden ons zelf de mogelijkheid hebben ontnomen, de overwinning op de kapitalistische elementen in ons land te behalen — wij zouden dus de kansen voor de restauratie van het kapitalisme op onmetelijke wijze hebben vergroot. Wij zouden dan niet in het bezit zijn geweest van alle moderne verdedigingsmiddelen, zonder welke de staatkundige onafhankelijkheid van het land niet mogelijk is en het land tot een objekt voor militaire operaties van de buitenlandse vijanden wordt. Onze situatie zou dan min of meer gelijk zijn geweest aan die van het huidige China, dat geen eigen zware industrie bezit, noch een eigen oorlogsindustrie en dat door een ieder, die er zin in heeft, wordt aangevallen.

In één woord, in dat geval zouden wij de militaire interventie hebben gehad; geen niet-aanvalspakten, maar de oorlog, een gevaarlijke en dodelijke oorlog, een bloedige en ongelijke oorlog, want in deze oorlog zouden wij bijna ongewapend hebben gestaan tegenover vijanden, die alle moderne aanvalsmiddelen te hunner beschikking hebben.

Daar komt de zaak op neer, kameraden.

Het is duidelijk, dat een staatsmacht, die zich zelf respekteert, een partij, die zich zelf respekteert, zich niet op een dergelijke verderfelijke standpunt kon stellen.

En juist omdat de partij een dergelijk kontra-revolutionair standpunt verwierp, juist daarom heeft zij, bij de vervulling van het Vijfjarenplan op industrieel gebied, een beslissende overwinning behaald.

De partij heeft bij het verwezenlijken van het Vijfjarenplan en het organiseren van de overwinning op het gebied van de industriële opbouw een politiek gevoerd van een zo snel mogelijk tempo van de ontwikkeling der industrie. De partij zweeptte als het ware het land op en versnelde zijn stormloop.

Heeft de partij, toen zij deze politiek van het uiterst versnelde tempo voerde, juist gehandeld?

Ja, absoluut juist.

Een land, dat honderd jaar ten achter was en uit hoofde van zijn achterlijkheid met een dodelijk gevaar werd bedreigd, moest wel. worden aangedreven. Slechts op deze wijze kon het land de mogelijkheid worden gegeven, zich inderhaast op grondslag van een nieuwe techniek nieuw uit te rusten en eindelijk de brede weg te betreden.

Voorts konden wij niet weten, op welke dag de imperialisten de U.S.S.R. zouden aanvallen en onze opbouw onderbreken; maar dat zij, gebruikmakend van de technisch-ekonomische zwakheid van ons land, ons elk willekeurig ogenblik konden overvallen, daaraan kon geen twijfel bestaan. Daarom was de partij genoodzaakt het land op te zwepen om geen tijd te verliezen, om de adempauze ten volle te benutten ten einde in de U.S.S.R. de grondslagen van de industrialisatie te scheppen, die de basis zijn van haar macht. De partij had de mogelijkheid niet om te wachten en te manoeuvreren, zij moest de politiek van het uiterst versnelde tempo voeren.

Tenslotte moest de partij in de kortst mogelijke tijd een einde maken aan de zwakheid van het land op verdedigingsgebied. De verhoudingen van het ogenblik, de groei van de bewapening in de kapitalistische landen, het fiasko van de idee der ontwapening, de haat van de internationale bourgeoisie tegen de U.S.S.R., dit alles

dreef de partij er toe, de versterking van de weerbaarheid van het land, de grondslag van zijn onafhankelijkheid, te forceren.

Maar had de partij de reële mogelijkheid om een politiek van het uiterst versnelde tempo te voeren? Ja, die had zij. Zij had deze mogelijkheid niet alleen, omdat zij er in was geslaagd, het land op tijd in de geest van een snelle voorwaarde beweging wakker te schudden, maar ook en vooral, omdat zij bij de omvangrijke nieuwe opbouw metterdaad kon steunen op de oude of de vernieuwde bedrijven en fabrieken, die de arbeiders en de ingenieurs en technici reeds hadden leren bedienen en die derhalve de mogelijkheid schonken om een uiterst versneld ontwikkelingstempo vol te houden.

Ziehier op welke grondslag in de periode van het eerste vijfjarenplan bij ons de snelle groei van de nieuwe opbouw, de bezieling voor de grootse opbouw, de helden en de stootarbeiders van de nieuwe bouwwerken, de praktijk van de stormachtige tempo's der ontwikkeling ontstonden.

Kan men zeggen, dat bij het tweede Vijfjarenplan precies dezelfde politiek van de uiterst versnelde tempo's moet worden gevolgd ?

Neen, dat kan men niet zeggen.

Ten eerste hebben wij als resultaat van de geslaagde vervulling van het Vijfjarenplan zijn voornaamste taak in hoofdzaak *reeds vervuld*, — het scheppen van een basis van de nieuwe, moderne techniek voor de industrie, het transport en de landbouw. Is het hierna nog nodig, om het land op te zwepen en aan te drijven? Het is duidelijk dat dit thans niet noodzakelijk is.

Ten tweede slaagden wij er als resultaat van de geslaagde uitvoering van het Vijfjarenplan reeds in, om de weerbaarheid van ons land op de vereiste hoogte te brengen. Is het hierna nog nodig om het land op te zwepen en aan te drijven? Het is duidelijk dat dit thans niet nodig is.

Tenslotte slaagden wij er in als resultaat van de geslaagde uitvoering van het Vijfjarenplan, tientallen en honderden nieuwe, grote fabrieken en industrie-komplexen te bouwen, die een nieuwe gekompliceerde techniek hebben. Dit betekent, dat tijdens het

tweede Vijfjarenplan bij de omvang van de industriële produktie niet de oude fabrieken, wier techniek wij ons reeds hebben eigen gemaakt, de voornaamste rol zullen spelen, zoals dat in de periode van het eerste Vijfjarenplan het geval was, maar de nieuwe fabrieken, wier techniek wij ons nog niet hebben eigen gemaakt en die wij ons eigen moeten maken. Maar het leren beheersen van de nieuwe ondernemingen en de nieuwe techniek levert veel grotere moeilijkheden op, dan het gebruik maken van de oude of vernieuwde fabrieken en bedrijven, wier techniek wij reeds beheersen. Het eist meer tijd om de vakbekwaamheid van de arbeiders en de ingenieurs en technici te verbeteren en zich in te werken in het volledige gebruik van de nieuwe techniek. Is het na dit alles niet duidelijk, dat het ons niet mogelijk zou zijn, zelfs als wij het zouden willen, in de periode van het tweede Vijfjarenplan en vooral in de eerste twee, drie jaar van het tweede Vijfjarenplan, een politiek van het uiterst versnelde tempo te volgen?

Dat is de reden, waarom ik van mening ben, dat wij in het tweede Vijfjarenplan voor de groei van de industrie-produktie minder snelle tempo's zullen moeten vaststellen. In de periode van het eerste Vijfjarenplan nam de industriële produktie jaarlijks gemiddeld met 22 % toe. Ik ben van mening, dat wij voor het tweede Vijfjarenplan een jaarlijkse toeneming van de industriële produktie met gemiddeld 13—14% moeten aanvaarden. Voor de kapitalistische landen is een dergelijk groei-tempo van de industriële produktie een onbereikbaar ideaal. En niet alleen een dergelijk tempo van de toeneming der industriële produktie — zelfs een jaarlijkse groei van de industriële produktie met 5 % is voor hen een onbereikbaar ideaal. Maar daarvoor zijn het ook kapitalistische landen. Anders staat het in het Sowjetland met zijn Sowjet- systeem van de volkshuishouding. Bij ons systeem van de volkshuishouding hebben wij ten volle de mogelijkheid om een jaarlijkse groei van de produktie met 13—14 % als *minimum* te verwezenlijken en dit moeten wij ook volbrengen.

In de periode van het eerste Vijfjarenplan zijn wij er in geslaagd het enthousiasme, de bezieling voor de *nieuwe opbouw* te organiseren en hebben wij beslissende resultaten behaald. Dat is uit-

stekend. Maar dit is thans niet voldoende. Thans moeten wij dit aanvullen met het enthousiasme, de bezieling voor het *leren beheersen* van de nieuwe bedrijven en van de nieuwe techniek, met een belangrijke verhoging van de produktiviteit van de arbeid, met een aanzienlijke beperking van de produktiekosten.

Dat is thans het voornaamste.

Want slechts op deze grondslag kunnen wij er in slagen om, laat ons zeggen in de tweede helft van het tweede Vijfjarenplan, een nieuwe machtige aanloop te nemen, zowel bij de opbouw als bij de groei van de industriële produktie.

Tenslotte enige woorden over het tempo zelf en over het percentage van de jaarlijkse toeneming der produktie. Onze leiders van de industrie houden zich weinig met dit vraagstuk bezig. Intussen is het een zeer interessant vraagstuk. Wat betekent het percentage van de groei der produktie en wat verbergt zich eigenlijk achter elk procent? Nemen wij b.v. het jaar 1925, de herstelperiode. De groei van de produktie in dat jaar was 66 %. De brutoproduktie van de industrie bedroeg toen 7.700 miljoen roebel; de toeneming met 66 % bedroeg toen, uitgedrukt in absolute cijfers, iets meer dan 3 milliard. Elk procent groei was toen dus gelijk aan 45 miljoen roebel. Nemen wij nu 1928. Dit jaar gaf een groei van 26 %, d.w.z. percentsgewijze niet veel meer dan een derde van 1925. De brutoproduktie van de industrie bedroeg toen 15500 miljoen roebel. De gehele toeneming in één jaar, uitgedrukt in absolute cijfers, bedroeg toen 3280 miljoen roebel. Daaruit volgt, dat elk procent toeneming gelijk was aan 126 miljoen roebel, d.w.z. aan een bijna driemaal zo groot bedrag als in 1925, toen wij een groei met 66 % hadden. Nemen wij tenslotte het jaar 1913. Dit gaf een groei van 22 %, d.w.z. een derde van die in 1925. De brutoproduktie van de industrie bedroeg toen 30800 miljoen roebel. De gehele toeneming was, uitgedrukt in absolute cijfers, iets meer dan 5600 miljoen. Elk procent toeneming bedroeg toen dus meer dan 250 miljoen roebel d.w.z. zesmaal zoveel als in 1925, toen wij een groei hadden van 66 % en tweemaal zoveel als in 1928, toen wij een toeneming hadden met ruim 26 %.

Waar getuigt dit alles van? Dat men zich bij het bestuderen van 708

het tempo van de groei der produktie niet kan beperken tot het aantal procenten van de groei — men moet bovendien weten, wat zich achter ieder procent van die toeneming verbergt en wat de totale omvang van de jaarlijkse groei der produktie is. Nemen wij b.v. voor 1933 een toeneming van 16 % d.w.z. een vierde van die in 1925. Dit wil echter nog niet zeggen, dat de toeneming van de produktie in dat jaar eveneens een vierde van 1925 zal zijn. De groei van de produktie bedroeg in 1925, uitgedrukt in absolute cijfers, ruim 3 milliard en elk procent stond gelijk aan 45 miljoen roebel. Er bestaat geen reden te betwijfelen, dat de toeneming van de produktie in 1933, uitgedrukt in absolute cijfers, bij een norm van 16 % groei, niet minder dan 5 milliard roebel zal bedragen, d.w.z. bijna tweemaal zoveel als in 1925 en elk procent groei zal minstens gelijk zijn aan 320—340 miljoen roebel, d.w.z. minstens zevenmaal zoveel, als elk procent toeneming in 1925.

Ziehier waar het op neerkomt, kameraden, indien wij het vraagstuk van het tempo en het percentage van de groei konkreet beschouwen.

Zo staat de zaak met de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de industrie.

' IV.

DE RESULTATEN VAN HET VIJFJARENPLAN IN VIER JAREN OP HET GEBIED VAN DE LANDBOUW.

Laat ons overgaan tot het vraagstuk van de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de landbouw.

Het Vijfjarenplan op het gebied van de landbouw is het Vijfjarenplan van de kollektivisatie. Waar ging de partij van uit, toen zij de kollektivisatie voltrok ?

De partij ging hiervan uit, dat voor de konsolidatie van de diktatuur van het proletariaat en voor de opbouw van de socialistische maatschappij, behalve de industrialisatie, eveneens nodig was

de overgang van het kleine individuele boerenbedrijf naar het van tractoren en moderne landbouwmachines voorziene kollektieve groot-landbouwbedrijf, als de enige vaste grondslag voor de Sowjet-macht op het platteland.

De partij ging hiervan uit, dat het niet mogelijk was zonder de kollektivisatie ons land op de brede weg van de opbouw van het economische fundament van het socialisme te brengen en de vele miljoenen werkende boeren uit ellende en onwetendheid te be-

Lenin zeide dat:

„wij met het kleine bedrijf niet uit de nood kunnen komen”, (Deel XXIV, blz. 540, Redevoering op de iste Alrussische Konferentie over het werk op het platteland, 18 November 1919).

Lenin zeide:

„Indien wij als vanouds op kleine bedrijven zullen zitten, al is het dan ook als vrije burgers op vrije grond, dan bedreigt ons toch de onvermijdelijke ondergang”, (Deel XX, blz. 417, Redevoering op het iste Alrussische Kongres van boerenafgevaardigden, 4 Juni 1917).

Lenin zeide:

„Alleen met behulp van de gemeenschappelijke, artelsgewijze, koöperatieve arbeid kunnen wij uit het slop geraken, waarin de imperialistische oorlog ons heeft gedreven” (Deel XXIV, blz. 537, Redevoering op de iste Alrussische Konferentie over het werk op het platteland, 18 November 1919).

Lenin zeide:

„Het is noodzakelijk tot gemeenschappelijke bewerking op grote modelbedrijven over te gaan; zonder dit kan men niet uit het verval geraken, uit de welhaast wanhopige situatie, waarin Rusland zich bevindt”, (Deel XX, blz. 418, Redevoering op het iste Alrussische Kongres van boerenafgevaardigden, 4 Juni 1917).

Hiervan uitgaande kwam Lenin tot de volgende fundamentele gevolgtrekking:

„Alleen in dat geval, als het ons inderdaad gelukt om aan de boeren de voordelen van de maatschappelijke, kollektieve, koöperatieve, artelsgewijze bewerking van de grond te tonen, alleen als het ons gelukt om

de boeren door middel van het koöperatieve, artelgewijze bedrijf te helpen alleen dan zal de arbeidersklasse, die de staatsmacht in handen heeft, de boeren werkelijk bewijzen, dat zij gelijk heeft, alleen dan brengt zij werkelijk, duurzaam en op de juiste wijze de massa der vele miljoenen boeren aan haar kant, (Deel XXIV, blz. 579—580, Redevoering op het iste Kongres van de landbouw-artels, 4 December 1919).

Van deze stellingen van Lenin ging de partij uit bij de uitvoering van het program voor de kollektivisatie van de landbouw, het landbouwprogram van het Vijfjarenplan.

In verband hiermede bestond de taak van het Vijfjarenplan op het gebied van de landbouw hierin, de verspreid liggende, kleine, individuele boerenbedrijven, die van de mogelijkheid verstoken zijn tractoren en moderne landbouwmachines te gebruiken, tot grote kollektieve bedrijven, uitgerust met alle moderne werktuigen van het hoogontwikkelde landbouwbedrijf, te verenigen en om de onbebouwde grond met staatsmodelbedrijven, sowchozen te overdekken.

De taak van het Vijfjarenplan op het gebied van de landbouw bestond hierin, de U.S.S.R. van een achterlijk land van kleine boeren te maken tot een land van het grote landbouwbedrijf, dat georganiseerd is op de grondslag van de kollektieve arbeid en de hoogste overschotten oplevert voor de markt.

Wat heeft de partij bereikt bij het ten uitvoer brengen van het Vijfjarenplan in vier jaren op landbouwgebied? Heeft zij dit program vervuld of heeft zij een mislukking geboekt?

De partij heeft bereikt, dat zij in de loop van een jaar of drie meer dan 200000 kollektieve bedrijven en bijna 5000 sowchozen op het gebied van de graanbouw en de veeteelt wist te organiseren, terwijl zij tegelijkertijd in vier jaren een uitbreiding van het bezaaide oppervlak met 21 miljoen H.A. bereikte.

De partij heeft bereikt, dat de kolchozen thans meer dan van de boerenbedrijven omvatten, met meer dan 1/3 van het gehele boerenland, hetgeen betekent, dat het aantal kolchozen 1,5 keer overtroffen is.

De partij heeft bereikt, dat zij 1/3 van de landbouwproductie in handen heeft, die in de periode VIII het aantal kolchozen 1,5 keer overtroffen is.

heid heeft jaarlijks 1200—1400 miljoen poed graan inzamelen.

De partij heeft bereikt, dat de koelakken als klasse vergruizeld werden, hoewel zij nog niet geheel vernietigd zijn; dat de werkende boeren van de woeker en de uitbuiting van de koelakken werden bevrijd en dat er op het platteland een duurzame economische grondslag, de grondslag van het kollektieve bedrijf, voor de Sowjet-macht werd gelegd.

De partij heeft bereikt, dat de U.S.S.R. reeds uit een land van het kleine boerenbedrijf in een land van het grootste landbouwbedrijf ter wereld is herschapen.

Dat zijn in het algemeen de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op landbouwgebied.

Oordeelt thans zelf, welke waarde heeft na dit alles het gepraat van de burgerlijke pers over de „ineenstorting” van de kollektivisatie, over „de mislukking” van het Vijfjarenplan op landbouwgebied ?

En hoe staat het met de landbouw in de *kapitalistische* landen, die thans een scherpe landbouwkrisis doormaken?

Ziehier de aan allen bekende officiële gegevens.

Het bezaaide oppervlak werd in de voornaamste graanproducerende landen met 8—10 % ingekrompen. Het met katoen bezaaide oppervlak in de Verenigde Staten werd met 5 %, de suikerbieten in Duitsland en Tsjecho-Slowakije met 22—30 %, het vlas in Lithauen en in Letland met 25—30 % ingekrompen.

Volgens de gegevens van het Amerikaanse landbouw-departement is de waarde van de brutoproduktie van de landbouw in de Verenigde Staten van 11 milliard dollar in 1929 op 5 milliard in 1932 *gedaald*, d.w.z. met meer dan 50 %. Voor graan *daalde* daar de waarde van de brutoproduktie van 1288 miljoen dollar in 1929 tot 301 miljoen dollar in 1932, d.w.z. met meer dan 68 %. Voor katoen in hetzelfde land een *daling* van 1.389 miljoen dollar in 1929 tot 397 miljoen dollar in 1932, d.w.z. een daling van meer dan 70 %.

Getuigen al deze feiten niet van de voordelen van het Sowjet-systeem in de landbouw boven het kapitalistische systeem? Getuigen al deze feiten niet, dat de kolchozen een meer levens-

krachtiger bedrijfsvorm zijn dan de individuele en kapitalistische bedrijven? Men zegt, dat de kolchozen en sowchozen niet ten volle rendabel zijn, dat zij geweldig veel geld opslokken, dat het geen zin heeft dergelijke ondernemingen in stand te houden, dat het doelmatiger zou zijn ze op te heffen en alleen die te behouden die rendabel zijn. Maar dit kunnen alleen mensen zeggen, die van de vraagstukken van de volkshuishouding en de economie geen begrip hebben. Meer dan de helft van de textielfabrieken was enige jaren geleden niet rendabel. Een deel onzer kameraden stelde ons toen voor, deze bedrijven te sluiten. Wat zou er van ons zijn geworden, indien wij naar hen hadden geluisterd? Wij zouden de grootste misdaad jegens het land en de arbeidersklasse hebben begaan, want daardoor zouden wij onze opkomende industrie te gronde gericht hebben. Hoe hebben wij toen gehandeld? Wij hebben ruim een jaar gewacht en bereikt, dat de gehele textielindustrie rendabel werd. En onze autofabriek in de stad Gorki? Die is immers voorlopig ook niet rendabel? Wilt gij misschien ook niet, dat wij haar sluiten? Of onze ijzer- en staalindustrie, die voorlopig ook niet rendabel is? Moeten wij haar ook sluiten, kameraden? Indien wij de rentabiliteit zo opvatten, dan zouden wij overal slechts enkele takken van industrie moeten ontwikkelen, die het hoogste rendement opleveren, b.v. de suikerwerkindustrie, die meelmaalterijen, de parfumerie- en de trikotage-industrie, de industrie van kinderspeelgoed enz. Ik ben natuurlijk niet tegen de ontwikkeling van deze takken van industrie. Integendeel, zij moeten worden ontwikkeld, omdat zij voor de bevolking eveneens nodig zijn. Maar ten eerste kunnen zij niet worden ontwikkeld zonder technische uitrusting en brandstoffen, die ons de ware industrie verschaft. Ten tweede, kan de industrialisatie daarop niet worden gebaseerd. Daar gaat het om, kameraden.

Wij kunnen de rentabiliteit niet als kruideniers beschouwen, van het standpunt van het gegeven ogenblik. Men moet de rentabiliteit van het standpunt van de algemene volkshuishouding over een tijdsgewricht van enige jaren beschouwen. Slechts zulk een standpunt kan werkelijk Leninistisch, werkelijk Marxistisch ge

noemd worden. En men is niet alleen verplicht dit standpunt ten aanzien van de industrie in te nemen, maar in nog veel groter mate ten aanzien van de kolchozen en sowchozen. Bedenkt slechts: in drie jaren hebben wij meer dan 200000 kolchozen en ongeveer 5000 sowchozen gesticht d.w.z. wij hebben volkomen nieuwe grootbedrijven gesticht, die dezelfde betekenis voor de landbouw hebben als de fabrieken en bedrijven voor de industrie. Noem een land, dat in staat zou zijn in de loop van drie jaren niet 205000 nieuwe grootbedrijven, maar al was het maar 25000 dergelijke bedrijven te scheppen. Gij kunt het niet noemen, omdat zulk een land niet bestaat en niet heeft bestaan. Maar wij hebben 205000 nieuwe bedrijven in de landbouw gesticht. En ziet, er blijken op aarde mensen te zijn die eisen, dat deze bedrijven terstond rendabel worden en dat zij, als zij niet terstond rendabel zijn, worden vernietigd en ontbonden. Is het niet duidelijk, dat de lauweren van Herostratus deze meer dan zonderlinge mensen niet laten slapen ?

Als ik spreek over het niet-rendabel zijn van de kolchozen en de sowchozen, dan wil ik geenszins zeggen, dat zij allen niet-rendabel zijn. Het lijkt er niet op. Het is welbekend, dat wij thans reeds een reeks zeer rendabele kolchozen en sowchozen bezitten. Wij hebben thans reeds duizenden kolchozen en tientallen sowchozen, die volkomen rendabel zijn. Deze kolchozen en sowchozen zijn de trots van onze partij, de trots van de Sowjet-macht. De kolchozen en sowchozen zijn natuurlijk niet overal gelijk. Er zijn onder de kolchozen en sowchozen oude, nieuwe en heel jonge. Dit zijn nog zwakke, nog niet volkomen gevormde bedrijfsorganisaties. Zij doorleven in hun organisatorische opbouw ongeveer dezelfde periode, die onze fabrieken en bedrijven in de jaren 1920—'21 doormaakten. Het is begrijpelijk, dat zij voor het merendeel nog niet rendabel kunnen zijn. Maar het lijdt niet de minste twijfel, dat zij in de loop van 2 tot 3 jaar rendabel zullen worden, zoals ook onze fabrieken en bedrijven na 1921 rendabel werden. Op grond van het feit, dat zij op het gegeven oogenblik niet allen rendabel zijn, hun hulp en ondersteuning weigeren — dat betekent de grootste misdaad tegenover de arbeidersklasse en de boeren

begaan. Alleen volksvijanden en kontra-revolutionairen kunnen de kwestie van de overbodigheid der kolchozen en sowchozen opwerpen.

Bij het verwezenlijken van het Vijfjarenplan op het gebied van de landbouw heeft de partij de kollektivisatie in versneld tempo tot stand gebracht. Trad de partij op juiste wijze op, toen zij de politiek van een versneld tempo voor de kollektiviteit volgde? Ja, ongetwijfeld juist, hoewel het ook hier niet zonder enige overdrijvingen ging. Bij het doorzetten van de politiek van de likwidatie der koelakken als klasse en het uitroeien van de koelakkennesten, kon de partij niet halverwege blijven stilstaan, — zij moest haar tot het einde toe doorzetten.

Dit ten eerste.

Ten tweede, doordat de partij enerzijds over trakteren en landbouwmachines beschikte en anderzijds van het ontbreken van de partikuliere grondeigendom (de nationalisatie van de grond!) gebruik maakte, had zij de volledige mogelijkheid om de kollektivisatie van de landbouw te forceren. Eh zij heeft werkelijk op dit gebied de grootste suksessen behaald, want zij heeft het program van het Vijfjarenplan op het gebied van de kollektivisatie drie-voudig overtroffen.

Betekent dit, dat wij ook in de periode van het tweede Vijfjarenplan de politiek van een geforceerd tempo voor de kollektivisatie moeten volgen? Neen, dat betekent dit niet. De zaak is, dat wij de kollektivisatie van de voornaamste distrikten in de U.S.S.R. in hoofdzaak *reeds hebben beëindigd*. Wij hebben dus op dit gebied meer gedaan, dan verwacht kon worden. En wij hebben niet alleen de kollektivisatie in hoofdzaak beëindigd. Wij hebben tevens bereikt, dat in het bewustzijn van de overgrote meerderheid der boeren, de kolchozen tot de meest aannemelijke bedrijfsvormen zijn geworden. Dit is een ontzaglijk resultaat, kameraden. Is het hierna nog noodzakelijk, zich voor een snel tempo van kollektivisatie warm te maken? Het is duidelijk van niet.

Thans gaat het al niet meer over een versneld tempo van kollektivisatie en des te minder over de vraag of er kolchozen zullen zijn of niet — deze kwestie is reeds in bevestigende zin beslist.

De kolchozen hebben vaste voet gevat en de weg naar het oude, individuele bedrijf is voor goed afgesloten. Thans is het onze taak de kolchozen *organisatorisch* te versterken, daaruit de saboterende elementen te verwijderen, echt beproefd, bolsjewistisch kader voor de kolchozen te verzamelen en de kolchozen werkelijk bolsjewistisch te maken.

Dat is thans het voornaamste.

Zo staat het met het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de landbouw.

DE RESULTATEN VAN HET VIJFJARENPLAN IN VIER JAREN BIJ DE VERBETERING VAN DE MATERIËLE TOESTAND VAN DE ARBEIDERS EN BOEREN.

Ik sprak hierboven over de suksessen op het gebied van de industrie en de landbouw, over de opbloei van de industrie en de landbouw in de U.S.S.R. Welke resultaten brachten deze suksessen mee voor de verbetering van de materiële toestand van de arbeiders en boeren ?

Waarin bestaan de belangrijkste resultaten van onze suksessen z>p het gebied van de industrie en de landbouw, voor een grondige verbetering van de materiële toestand der werkers?

Zij bestaan ten eerste in het *opheffen van de zverkleosheid* en in de likwidatie van de onzekerheid der arbeiders over de dag van morgen.

Zij bestaan ten tweede in het betrekken van bijna alle arme boeren in de opbouw van' de kolchozen, in het verdwijnen op grondslag daarvan, van de differentiatie van de boeren in koelakken en arme boeren en in het *opheffen in verband hiermede van de verarming en het pauperisme op het platteland*.

Dit is een ontzaglijk resultaat kameraden, waarvan geen enkele burgerlijke staat, al was het de meest „demokratische” ter wereld, ook maar kan dromen.

Bij ons in de U.S.S.R. hebben de arbeiders reeds lang vergeten wat werkloosheid betekent. Drie jaar geleden waren er bij ons ongeveer 1-1/2 miljoen werklozen. En ziet, het is reeds twee jaren geleden sinds wij de werkloosheid hebben opgeheven. En de arbeiders hebben sindsdien reeds geleerd de werkloosheid, de druk en de verschrikkingen daarvan te vergeten. Ziet eens naar de kapitalistische landen, welke verschrikkingen zich daar tengevolge van de werkloosheid afspelen. In die landen zijn thans niet minder dan 30—40 miljoen werklozen. Wat zijn dat voor mensen? Men spreekt gewoonlijk over hen als over „verloren mensen”.

Zij trachten iedere dag werk te vinden, zoeken werk, zijn bereid bijna iedere willekeurige arbeidsvoorwaarde aan te nemen, maar men neemt hen niet aan, omdat zij „overbodige” mensen zijn. En dit terzelfdertijd, dat geweldige massa’s goederen en produkten verkwist worden om te voldoen aan de grillen van de door lot vertroetelde zoontjes van kapitalisten en grootgrondbezitters. Men weigert de werklozen voedsel, omdat zij niets hebben om voor het voedsel te betalen, men berooft hen van hun da, om at zij niets hebben om voor hun woning te betalen. Waarvan en waar leven zij? Zij leven van de armzalige afval van de tafel eer rij en, van het wroeten in de vuilnisbakken, waar zij resten van verro voedsel vinden, zij leven in de spelonken van de grote ste en, maar meer nog in ellendige hutten buiten de stad, die inderhaast oor de werklozen uit planken van kisten en boomschors wor en op^e trokken. Maar dat is niet alles. Onder de werkloosheid hidenii alleen de werklozen, maar ook de arbeiders, ie ver Zij lijden, omdat de aanwezigheid van het grote aan a wer voor hen in de produktie een onzekere toestand sc iep , heid over de dag van morgen. Vandaag werken zij in re J » maar zij zijn er niet van overtuigd, of zij morgen, as zij waken, niet zullen ervaren, dat zij reeds onts agen zijn.

Een van de voornaamste veroveringen van het Vijfjarenplan in vier jaren bestaat hierin, dat wij de werkloosheid hebben opgeheven en de arbeiders van de U.S.S.R. van haar verschrikkingen hebben bevrijd. .. , ..
Hetzelfde moet gezegd worden over de boeren. (Jok zij hebben

reeds de differentiatie van de boeren in koelakken en in arme boeren, de uitbuiting van de arme boeren door de koelakken, die jaarlijks honderdduizenden en miljoenen arme boeren tot de bedelstaf bracht, vergeten. 3 a 4 jaar geleden waren bij ons niet minder dan 30 % arme boeren onder de gehele boerenbevolking. Dat waren meer dan 10 miljoen mensen. En nog vroeger, vóór de Oktoberrevolutie, maakten de arme boeren niet minder dan 60 % van de boerenbevolking uit. Wat zijn arme boeren? Dat zijn mensen, die voor hun bedrijf gewoonlijk óf gebrek hadden aan zaaigoed, óf geen paard bezaten, óf geen werktuigen, of wel een tekort hadden aan al deze dingen tezamen. De arme boeren waren mensen, die voortdurend honger leden en zich in de regel in schuldsavernij bij de koelakken bevonden en in de oude tijd, zowel bij de koelakken als bij de landheren. Nog maar heel kort geleden, trokken er jaarlijks anderhalf-, ja misschien een volle twee miljoen arme boeren naar het Zuiden naar de Noord-Kaukasus en de Oekraïne, om bij de koelakken, en nog vroeger bij de koelakken en de andere landheren, als dagloners verdiensten te zoeken. Nog een groter aantal hunner kwam jaarlijks voor de fabriekspoorten en vulde de rijen werklozen aan. En niet alleen de arme boeren bevonden zich in zulk een allesbehalve benijdenswaardige toestand, maar ook meer dan de helft van de middelboeren verkeerde in dezelfde toestand, in dezelfde ellende en ontbering als de arme boeren. Dit alles hebben de boeren reeds vergeten.

Wat heeft het Vijfjarenplan in vier jaren aan de arme boeren en de onderste lagen van de middelboeren gegeven? Het heeft de koelakken als klasse ondermijnd en verslagen en de arme boeren en meer dan de helft van de middelboeren van het juk der koelakken bevrijd. Het betrok hen in de kolchozen en schiep voor hen een toestand van zekerheid. Het hief hiermee de mogelijkheid van de differentiatie van de boeren in uitbuiters-koelakken en uitgebuiten arme boeren op. Het heeft de arme boeren en de onderste lagen van de middelboeren in de kolchozen tot mensen gemaakt, die zeker zijn van hun bestaan, en maakte daarmee een eind aan het proces van het te gronde gaan en verarmen der boeren. Thans gebeurt het bij ons al niet meer, dat miljoenen boeren

jaarlijks van hun woonplaatsen worden losgerukt en naar verre streken trekken, op zoek naar verdienste. Wil men nu een boer voor werk ergens buiten zijn eigen kolchos aannemen, dan moet men een overeenkomst met de kolchos ondertekenen en bovendien aan de kolchosnik kosteloos reizen per spoor waarborgen. Thans komt het bij ons niet meer voor, dat honderdduizenden en miljoenen boeren te gronde gaan en de fabrieken en bedrijven platlopen om werk. Dat heeft plaats gehad, maar het is reeds lang voorbij. Thans is de boer zeker van zijn bestaan, lid van een kolchos, die trakteren, landbouwmachines, zaad fondsen, reservefondsen enz. enz. tot zijn beschikking heeft.

Dat heeft het Vijfjarenplan aan de arme boeren en de onderste lagen van de middelboeren gegeven.

Dat is het wezen van de fundamentele veroveringen van het Vijfjarenplan bij de verbetering van de materiële toestand der arbeiders en boeren.

Als resultaat van deze fundamentele veroveringen bij de verbetering van de materiële toestand der arbeiders en boeren hebben wij gedurende het eerste Vijfjarenplan:

16) een toeneming van het aantal arbeiders en het kantoorpersoneel van de grote industrie, tot *het dubbele* vergeleken met 1928, hetgeen een overtreffen van het Vijfjarenplan met 57 % betekent.

17) een groei van het volksinkomen, — dus een groei van het inkomen van de arbeiders en boeren, — dat in 1932 45,1 milliard roebel heeft bereikt, hetgeen vergeleken met 1928 een vermeerdering met 85 % betekent.

18) een toeneming van het gemiddelde jaarloon van de arbeiders en het kantoorpersoneel van de grootindustrie met 67 %, vergeleken met 1928, hetgeen het Vijfjarenplan met 18 % overtreft.

19) een toeneming van het sociale verzekeringsfonds met 292 % vergeleken met 1928 (4120 miljoen roebel in 1932, tegenover 1050 miljoen roebel in 1928), hetgeen het Vijfjarenplan met 111 % overtreft.

20) een toeneming van de gemeenschappelijke voeding, zodat

deze meer dan 70 % van de arbeiders in de beslissende takken van de industrie omvat, hetgeen het Vijfjarenplan zesmaal overtreft

Natuurlijk hebben wij nog niet bereikt, dat wij de materiële eisen van de arbeiders en de boeren volledig kunnen bevredigen. En dit zullen wij nauwelijks in de eerstkomende jaren kunnen bereiken. Maar wij hebben ongetwijfeld bereikt, dat de materiële toestand van de arbeiders en de boeren zich bij ons van jaar tot jaar verbetert. Hieraan kunnen slechts gezworen vijanden van de Sowjet-macht twijfelen, of misschien enige vertegenwoordigers van de burgerlijke pers, met inbegrip van een deel der korrespondenten van deze pers in Moskou, die van de ekonomie van de volkeren en van de toestand der werkers nauwelijks meer begrijpen dan, laten wij zeggen, de keizer van Abessinië van de hogere wiskunde.

Hoe is de toestand van de arbeiders en boeren in de kapitalistische landen?

Ziehier de officiële gegevens:

Het aantal werklozen is in de kapitalistische landen katastrofaal toegenomen. In de Verenigde Staten is volgens officiële gegevens alleen in de verwerkende industrie het aantal werkende arbeiders verminderd van 8½ miljoen in 1928 tot 5½ miljoen in 1932; volgens de gegevens van de American Federation of Labour bedraagt in de Verenigde Staten in de gehele industrie het aantal werklozen aan het einde van 1932 11 miljoen. In Engeland nam volgens de gegevens van de officiële statistiek het aantal werklozen toe van 1.290.000 in 1928 tot 2.800.000 in 1932. In Duitsland nam volgens de officiële gegevens het aantal werklozen toe van 1.376.000 in 1928 tot 5.5 miljoen in 1932. Een dergelijk beeld valt in alle kapitalistische landen waar te nemen, waarbij de officiële statistiek, in den regel de gegevens over de werklozen, wier aantal in de kapitalistische landen tussen de 35 en 40 miljoen schommelt, verkleint. Systematisch wordt de verlaging van het loon der arbeiders doorgezet. Volgens de officiële gegevens bereikte in de Verenigde Staten van Amerika de verlaging van het gemiddelde maandloon

35 %, vergeleken met het peil in 1928, in Engeland in hetzelfde tijdsverloop 15 % en in Duitsland zelfs 50 %. Volgens de berekeningen van de American Federation of Labour bedroeg het verlies van de Amerikaanse arbeiders als resultaat van de loonsverlaging in 1930/31 meer dan 35 milliard dollar.

Het op zich zelf reeds onbeduidende fonds van de sociale verzekering der arbeiders in Engeland en Duitsland is belangrijk ingekrompen. In de Verenigde Staten en Frankrijk ontbreekt iedere of bijna iedere vorm van verzekering tegen werkloosheid, tengevolge waarvan het aantal dakloze arbeiders en verwaarloosde kinderen, vooral in de Verenigde Staten geweldig toeneemt.

Niet beter staat het er voor met de toestand van de boerenmassa's in de kapitalistische landen, waar de landbouwkrisis het boerenbedrijf tot in de grond ondermijnt en miljoenen geruïneerde boeren en farmers tot de bedelstaf brengt.

Dit zijn de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de verbetering van de materiële toestand der werkers in de U.S.S.R.

VI.

DE RESULTATEN VAN HET VIJFJARENPLAN IN VIER JAREN, OP HET GEBIED VAN DE WARENOMLOOP TUSSEN DE STAD' EN HET PLATTELAND.

Gaan wij thans over tot het vraagstuk van de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren, ten aanzien van de toeneming van de warenomloop tussen de stad en het platteland.

De geweldige groei van de produktie in de industrie en landbouw, de toeneming van de warenoverschotten, zowel in de industrie als in de landbouw en tenslotte het toenemen van de behoeften van de arbeiders en de boeren — dit alles moest wel leiden en leidde ook werkelijk tot de opleving en uitbreiding van de warenomloop tussen de stad en het platteland.

De produktie-„smytsjka^o 1) tussen de stad en het platteland is de voornaamste vorm van de „smytsjka”. Maar de produktie- „smytsjka” alleen is niet voldoende. Zij moet nog met de waren- „smytsjka” worden aangevuld om de verbinding tussen de stad en het platteland hecht en onverbreekelijk te maken. Dat kan alleen worden bereikt, door de Sowjet-handel te ontwikkelen. Het zou onjuist zijn te menen, dat de Sowjet-handel slechts door één kanaal, b.v. door de koöperatie kan worden ontwikkeld. Voor de ontwikkeling van de Sowjet-handel is het noodzakelijk om van alle kanalen gebruik te maken: zowel van het net van de koöperaties, als van dat van de staatshandel en van de handel der kolchozen.

Sommige kameraden menen, dat het ontplooiën van de Sowjet- handel en in het bijzonder het ontplooiën van de kolchoshandel een terugkeer is tot het eerste stadium van de N.E.P. Dat is volkomen onjuist.

Tussen de Sowjet-handel, de kolchoshandel daarbij inbegrepen en de handel uit het eerste stadium van de N.E.P. bestaat een grondig onderscheid.

In het eerste stadium van de N.E.P. lieten wij de opleving van het kapitalisme toe, lieten wij de partikuliere warenomloop, de „werkzaamheid” van de partikuliere handelaars, van de kapitalisten en spekulanten toe. Dit was een min of meer vrije handel, beperkt slechts door de regulerende rol van de staat. Toen nam de privaat-kapitalistische sektor in de warenomloop van het land een tamelijk grote plaats in. Ik spreek er nog niet eens over, dat er toen bij ons niet zulk een ontwikkelde industrie bestond als thans, er geen kolchozen, geen sowchozen waren, die volgens een plan werkten en die geweldige reserves aan landbouwprodukten en stadsfabrikaten ter beschikking van de staat stelden.

Kan men zeggen, dat wij thans zulk een toestand hebben? Natuurlijk kan men dat niet zeggen.

Ten eerste, de Sowjet-handel kan men niet op één lijn stellen met de handel uit het eerste stadium van de N.E.P., ofschoon deze door de staat werd geregeld. Liet de handel uit het eerste

i) „smytsjka” — aaneensluiting.

stadium van de N.E.P. een opleving van het kapitalisme en het funktionieren van de privaat-kapitalistische sektor in de warenomloop toe, de Sowjet-handel gaat uit van de afwijzing zowel van het één als van het ander. Wat is de Sowjet-handel? De Sowjet-handel is handel zonder kapitalisten, kleine of grote, is handel zonder spekulanten — hetzij kleine of grote spekulanten. Het is een bijzonder soort van handel, die de geschiedenis totnutoe niet heeft gekend en die alleen wij, de bolsjewiki, onder de verhoudingen van de Sowjet-ontwikkeling in praktijk brengen.

Ten tweede, wij bezitten thans een voldoende ontwikkelde staatsindustrie en een geheel systeem van kolchozen en sowchozen, die de staat geweldige reserves aan landbouw- en industrieproduk- ten voor de ontwikkeling van de Sowjet-handel ter beschikking stellen. Dat bestond niet en kon niet bestaan onder de verhoudingen van het eerste stadium van de N.E.P.

Ten derde, wij hebben bereikt, dat in de laatste periode, de partikuliere handelaars, de kooplieden en de tussenpersonen var allerlei soort, volkomen uit de warenomloop zijn verdreven. Natuurlijk sluit dit niet uit, dat er in de warenomloop, volgens de wet van het atavisme, opnieuw partikuliere handelaars en spekulanten kunnen opduiken en daartoe van het voor hen geschiktste terrein, namelijk de kolchos-handel, gebruikmaken. Bovendien zijn de kolchosniki er soms zelf niet afkerig van om zich met speculatie in te laten, hetgeen hun natuurlijk niet tot eer strekt. Maar tegen deze ongezonde verschijnselen hebben wij de bij ons onlangs uitgevaardigde wet van de Sowjet-macht over de maatregelen ter verhindering van de speculatie en ter bestraffing van de spekulanten. Gij weet natuurlijk, dat deze wet niet aan bijzondere weekhartigheid lijdt. Gij begrijpt natuurlijk dat er onder de verhoudingen van het eerste stadium van de N.E.P. zulk een wet niet was en niet kon zijn.

Gij ziet dat, wie na dit alles over de terugkeer naar de handel van het eerste stadium van de N.E.P. spreekt, niets, maar dan ook niets van onze Sowjet-ekonomie begrijpt.

Men zegt ons, dat het niet mogelijk is de handel, al is het dan ook de Sowjet-handel, te ontwikkelen, zonder een gezonde geld

huishouding en een gezonde valuta en dat men in de eerste plaats de geldhuishouding en onze Sowjet-valuta, die zogenaamd generlei waarde zou hebben, gezond moet maken. Dat zeggen ons de ekonomen van de kapitalistische landen. Ik ben van mening, dat deze geachte ekonomen van staatshuishoudkunde niet meer begrip hebben dan, laat ons zeggen, de aartsbisschop van Canterbury van anti-religieuze propaganda. Hoe kan men beweren, dat onze Sowjet-valuta generlei waarde heeft? Is het soms geen feit, dat wij met deze valuta Magnitostroi, Dnjeprostroi, Koesnjetzstroi, de traktoren-fabrieken van Stalingrad en Charkow, de automobielfabrieken in Gorki en in Moskou, honderdduizenden kolchozen en duizenden sowchozen hebben opgebouwd? Geloven deze heren soms, dat al deze bedrijven uit stro of uit leem zijn opgebouwd en niet uit werkelijke materialen, die een bepaalde waarde vertegenwoordigen? Waardoor wordt de stabiliteit van de Sowjet-valuta verzekerd, wanneer men natuurlijk de georganiseerde markt, die van doorslaggevende betekenis is voor de warenomloop in het land en niet de ongeorganiseerde markt, die slechts van ondergeschikte betekenis is, op het oog heeft? Natuurlijk niet alleen door de goudvoorraad. De stabiliteit van de Sowjet-valuta wordt in de eerste plaats verzekerd door de geweldige hoeveelheid warenmassa's in handen van de staat, die tegen stabiele prijzen in omloop worden gebracht. Wie van de ekonomen kan ontkennen, dat een dergelijke waarborg, die men alleen in de U.S.S.R. vindt, een veel reëler verzekering van de stabiliteit van de valuta is, dan welke goudvoorraad dan ook? Zullen de ekonomen van de kapitalistische landen wel ooit begrijpen, dat zij met de theorie van de goudvoorraad als de enige waarborg voor de stabiliteit van de valuta, grondig in de war zijn geraakt?

Zo staat het met de vraagstukken, die met de ontwikkeling van de Sowjet-handel verbonden zijn.

Wat hebben wij als resultaat van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan op het gebied van de Sowjet-handel bereikt?

Als resultaat van het Vijfjarenplan hebben wij:

n) Een vermeerdering van de produktie van de lichte industrie, met 187 % vergeleken bij het jaar 1928.

o) een toeneming van de omzet van de koöperatieve en staatskleinhandel, die uitgedrukt in de prijzen van 1932, 39,6 milliard roebel bedraagt, d.w.z. een vermeerdering van de warenmassa's in de detailhandel tot 175 % vergeleken met 1928.

p) een uitbreiding van het net van de staats- en koöperatieve handel met 158.000 winkels en magazijnen, vergeleken met 1929.

q) Een zich steeds meer uitbreidende ontwikkeling van de handel der kolchozen en van het inzamelen van landbouwprodukten door de afzonderlijke staats- en koöperatieve organisaties.

Dat zijn feiten.

Een volkomen ander beeld geeft de toestand van de warenomloop in de *kapitalistische* landen, waar de crisis tot een katastrofale inkringing van de handel leidde, tot het bij massa's sluiten van bedrijven en tot de ondergang van de kleine- en middenhandelaars, tot het bankroet van grote handelsfirma's en de opstapeling van waren bij de handelsondernemingen, bij een voortdurende daling van de koopkracht der werkende massa's.

Dat zijn de resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de ontwikkeling van de warenomloop.

VII.

DE RESULTATEN VAN HET VIJFJARENPLAN IN VIER JAREN OP HET GEBIED VAN DE STRIJD TEGEN DE OVERBLIJFSELS VAN DE VIJANDELIJKE KLASSEN.

Als resultaat van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan op het gebied van de industrie, de landbouw en de handel, hebben wij in alle sferen van de volkshuishouding het beginsel van het socialisme wortel doen schieten en de kapitalistische elementen daaruit verdreven.

Waartoe moest dit leiden met betrekking tot de kapitalistische elementen en waar heeft het inderdaad toe geleid?

Het heeft er toe geleid, dat de laatste overblijfsels van de uit

stervende klassen: de industriëlen en hun gevolg, de handelaars en hun handlangers, de vroegere adellijken en de popen, de koelakken en hun aanhang, de voormalige witte officieren en onderofficieren, de gewezen politieagenten en gendarmes, alle mogelijke burgerlijke intellectuelen van chauvinistisch slag en alle overige anti-Sowjet-elementen, uit hun spoor bleken te zijn geslagen.

Uit het spoor geslagen en verstrooid over het gehele gebied van de U.S.S.R., doken deze „gewezen mensen” in onze fabrieken en bedrijven onder, in onze instellingen en handelsorganisaties, bij de spoorwegen en het watertransport en hoofdzakelijk in de kolchozen en sowchozen. Zij doken daar onder en verborgen zich onder het mom van „arbeiders” en „boeren”, waarbij enkelen hunner zelfs de partij binnendrongen.

Wat brachten zij met zich mede? Natuurlijk een gevoel van haat tegen de Sowjet-macht, het gevoel van de gloeiendste vijandschap tegen de nieuwe vormen van bedrijf, levenswijze en kuituur.

Tot de rechtstreekse aanval op de Sowjet-macht over te gaan, daartoe zijn deze heren reeds niet meer bij machte. Zij en hun klasse hebben reeds enige malen zulke aanvallen ondernomen, zij werden echter verslagen en verstrooid. Het enige wat hun rest, is dus, de arbeiders, de werkers in de kolchozen, de Sowjet-macht en de partij te besmeuren en schade toe te brengen. En zij schaden dan ook, waar zij maar kunnen en doen dit achterbaks. Zij steken pakhuizen in brand, beschadigen machines. Zij organiseren de sabotage. Zij organiseren die op de kolchozen, op de sowchozen, waarbij enigen hunner, onder wie zich ook professoren bevinden, in hun drang tot sabotage zover gaan, dat zij het vee in de kolchozen en sowchozen met pest en Siberisch miltvuur inenten en de verspreiding van hersenvliesontsteking onder de paarden bevorderen enz.

Maar dit is niet de hoofdzaak. Het belangrijkste deel van het „werk” dezer „gewezenen” ligt hierin, dat zij de plundering en de roof van staatsbezit, van het eigendom der koöperaties en der kolchozen in massa-omvang organiseren. Diefstal en verduistering in fabrieken en bedrijven, diefstal en verduistering van goederen bij de spoorwegen, diefstal en verduistering in de pakhuizen en

handelondernemingen en in het bijzonder diefstal en verduistering in de sowchozen en kolchozen — dat is de voornaamste „werkwijze” van deze „gewezen mensen”. Zij voelen als het ware met hun klasse-instinkt, dat de grondslag van de Sowjet-huishouding gelegen is in de maatschappelijke eigendom, dat juist deze grondslag aan het wankelen moet worden gebracht, om de gehele Sowjet- macht op een smerige manier schade toe te brengen — zij pogen dan ook metterdaad de maatschappelijke eigendom door de organisatie van diefstal en verduistering in massa-omvang aan het wankelen te brengen.

Voor het organiseren van verduisteringen maken zij gebruik van het bezittersinstinkt en de overblijfselen daarvan bij de kolchosniki, die gisteren nog individuele boeren waren en vandaag leden van de kolchos zijn. Gij als Marxisten moet weten, dat het bewustzijn van de mensen in zijn ontwikkeling bij hun feitelijke positie ten achter blijft. De kolchosniki zijn volgens hun positie al niet meer individuele boeren, maar kollektivisten, hun bewustzijn is voorlopig echter nog het oude, dat van privaat-bezitters. En zie, de „gewezen mensen” uit de rijen van de uitbuitende klassen, gebruiken deze privaat-bezitters-gewoonten der kolchosniki om het plunderen van het maatschappelijk bezit te organiseren en om daarmee het fundament van de Sowjet-opbouw — de maatschappelijke eigendom — aan het wankelen te brengen.

Velen onzer kameraden kijken gemoedelijk naar een dergelijk verschijnsel, zij begrijpen niet de zin en de betekenis van de feiten van massale diefstal en verduistering. Zij gaan als blinden aan deze feiten voorbij en menen, dat hier niets bijzonders aan de hand is. Maar deze kameraden vergissen zich ten sterkste. De grondslag van onze orde is de maatschappelijke eigendom, zoals de grondslag van het kapitalisme, de private eigendom is. Verklaarden de kapitalisten de private eigendom voor heilig en onaantastbaar en bereikten zij daarmee in hun tijd de konsolidatie van de kapitalistische orde — zoveel te meer moeten wij, kommunisten, de maatschappelijke eigendom voor heilig en onaantastbaar verklaren, om daarmee de nieuwe socialistische vormen van de huishouding op alle gebieden van de produktie en de handel te versterken. Het toelaten

van diefstal en verduistering van maatschappelijke eigendom, hetzij van staatseigendom of van de eigendom der koöperaties en kolchozen — en de veronachtzaming van dergelijke kontra-revolutionaire wantoestanden, dat betekent medewerking te verlenen aan het ondermijnen van de Sowjet-bouw, die op de maatschappelijke eigendom steunt, die hem tot grondslag heeft. Daarvan ging onze Sowjet-regering uit, toen zij onlangs de wet over de bescherming van de maatschappelijke eigendom afkondigde. Deze wet is de grondslag van de revolutionaire wettelijkheid op het huidige moment. En het is de meest elementaire plicht van iederen kommunist, van iederen arbeider en kolchosnik om deze wet ten strengste te verwezenlijken.

Er wordt beweerd, dat de revolutionaire wettelijkheid van onze tijd zich in niets van de revolutionaire wettelijkheid uit de eerste tijd van de N.E.P. onderscheidt, dat de revolutionaire wettelijkheid van onze tijd een terugkeer is tot de revolutionaire wettelijkheid uit de eerste periode van de N.E.P. Dat is volkomen onjuist. De revolutionaire wettelijkheid uit de eerste periode van de N.E.P. richtte haar scherpste hoofdzakelijk tegen de overdrijvingen van het ooriogskommunisme, tegen de „onwettige” konfiskaties en gedwongen leveranties. Zij garandeerde den privaatzakelijke, den individuen boer, den kapitalist, de onaantastbaarheid van zijn bezit, onder voorwaarde, dat zij ten strengste de Sowjet-wetten in acht namen. Met de revolutionaire wettelijkheid van onze tijd is het volkomen anders gesteld. De revolutionaire wettelijkheid van onze tijd richt haar scherpste niet tegen de buitensporigheden van het ooriogskommunisme, die reeds lang niet meer bestaan, maar tegen de dieven en de saboteurs in de maatschappij, tegen de kwaadwilligen en tegen de rovers van maatschappelijke eigendom. De voornaamste zorg van de revolutionaire wettelijkheid van onze tijd bestaat dus in het beschermen van de maatschappelijke eigendom en in niets anders. Daarom is de strijd ter bescherming van de maatschappelijke eigendom, de strijd met alle ons door de Sowjet-wetten ter beschikking gestelde maatregelen en middelen, één van de fundamentele taken van de partij.

Een sterke en machtige diktatuur van het proletariaat, — ziehier wat wij thans nodig hebben, om de laatste overblijfselen van de uitstervende klassen naar alle kanten als kaf te doen verstuiven en hun schurkachtige machinaties de kop in te drukken.

Sommige kameraden vatten de stelling over het vernietigen van de klassen, het stichten van een klassenloze maatschappij en het afsterven van de staat op als een rechtvaardiging van de luiheid en de gemoedelijkheid, als een rechtvaardiging van de kontra-revolutionaire theorie van het af stompen van de klassenstrijd en het verzwakken van de staatsmacht. Het spreekt van zelf, dat zulke mensen niets met onze partij gemeen kunnen hebben. Dat zijn ont-aarde of dubbelhartige elementen, die uit onze partij verjaagd moeten worden. De vernietiging van de klassen wordt niet door het afstompen van de klassenstrijd bereikt, maar door de verscherping daarvan. Het af sterven van de staat gaat niet langs het verzwakken van de staatsmacht, maar door de grootst mogelijke versterking daarvan, hetgeen noodzakelijk is om de overblijfselen van de stervende klassen definitief te vernietigen en om de verdediging tegen de kapitalistische omsingeling te organiseren, die nog lang niet vernietigd is en ook niet zo spoedig vernietigd zal worden.

Als resultaat van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan hebben wij bereikt, dat wij tenslotte de laatste overblijfsels van de vijandelijke klassen uit hun posities in de produktie hebben verjaagd, de koelakken hebben verpletterd en het terrein voor hun volkomen vernietiging hebben voorbereid. Dat is het resultaat van het Vijfjarenplan ten aanzien van de strijd met de laatste troepenafdelingen van de bourgeoisie. Maar dat is nog niet genoeg. Het is thans de taak, deze „gewezen mensen” uit onze eigen bedrijven en instellingen te verdrijven en hen voorgoed onschadelijk te maken.

Men kan niet beweren, dat deze „gewezen mensen” met hun saboteurs- en roversstreken in de tegenwoordige situatie der U.S.S.R. zouden kunnen veranderen. Zij zijn te zwak en te machteloos om aan de maatregelen van de Sowjet-macht tegenstand te kunnen bieden. Maar indien onze kameraden zich niet met revolutionaire waakzaamheid wapenen, indien zij niet uit de praktijk die

kleinburgerlijk-gemoedelijke houding ten opzichte van de feiten van diefstal en verduistering van de maatschappelijke eigendom verbannen, dan kunnen deze „gewezen mensen” niet weinig onheil aanrichten!

Men moet in het oog houden, dat het toenemen van de macht van de Sowjet-staat de tegenstand van de laatste overblijfselen der stervende klassen zal versterken. Juist, omdat zij sterven en hun laatste dagen beleven, zullen zij van de ene vorm van aanval tot andere en scherpere vormen overgaan, een beroep doen op de achterlijke lagen van de bevolking en hen tegen de Sowjet-macht mobiliseren. Er bestaat geen laagheid en geen laster, die deze „gewezen mensen” niet tegen de Sowjet-macht zouden aanwenden en waaromheen zij niet zouden pogen de achterlijke elementen te mobiliseren. Op deze bodem kunnen de uiteengeslagen groepen van de oude kontra-revolutionaire partijen der sociaal-revolutionairen en mensjewiki, der burgerlijke nationalist in het centrum en in de grensgebieden opleven en in beweging komen, evenals de scherven van de kontra-revolutionaire oppositie-elementen van de Trotskisten en de aanhangers van de rechtse afwijking. Dat is natuurlijk niet erg. Maar dit alles moeten wij in het oog houden, als wij snel en zonder bijzondere offers met deze elementen willen af rekenen.

Dat is de reden, waarom juist de revolutionaire waakzaamheid een eigenschap is, die de bolsjewiki thans bijzonder nodig hebben.

VIII.

ALGEMENE GEVOLGTREKKINGEN.

Dt zijn de voornaamste resultaten van de verwezenlijking van het Vijfjarenplan op het gebied van de industrie en de landbouw, van de verbetering van de levenswijze der werkers en de ontwikkeling van de warenomloop, op het gebied van de versterking van de Sowjet-macht en van de ontwikkeling van de klassenstrijd tegen de overblijfsels en resten van de afgeleefde klassen.

Dit zijn de suksessen en veroveringen van de Sowjet-macht in de laatste vier jaren.

Het zou verkeerd zijn om op grond van deze suksessen te menen, dat bij ons alles er bevredigend voorstaat. Natuurlijk staat bij ons nog niet alles er bevredigend voor. Er zijn nog genoeg tekortkomingen en fouten in ons werk. Er bestaat nog steeds wanbeheer en warhoofderij in onze praktijk. Ik kan tot mijn spijt thans niet stilstaan bij de tekortkomingen en de fouten, omdat de omvang van het mij opgedragen verslag daarvoor geen ruimte laat. Maar hierom gaat het thans niet. De zaak is, dat wij ondanks de tekortkomingen en fouten, welke bestaan niemand van ons ontkent, ernstige suksessen hebben behaald, die in de arbeidersklasse van de gehele wereld geestdrift verwekten, dat wij een overwinning hebben behaald, die een werkelijk wereldhistorische betekenis heeft.

. Wat kon de hoofdrol spelen en wat heeft er werkelijk de hoofdrol bij gespeeld, dat ondanks onze fouten en tekortkomingen, de partij toch beslissende suksessen bij het vervullen van het Vijfjarenplan in vier jaren heeft behaald?

Waar zijn de fundamentele krachten die, ondanks alles, ons deze historische overwinning hebben verzekerd?

Dat zijn, ten eerste, de aktiviteit en de zelfopoffering, de geest drift en het initiatief van de miljoenen-massa's van arbeiders er. kolchosniki, die tezamen met de ingenieurs en technici een geweldige energie hebben ontwikkeld bij de ontplooiing van de socialistische wedijver en het stootarbeidersschap. Het lijdt geen twijfel, dat wij zonder deze omstandigheid ons doel niet hadden kunnen bereiken en geen stap vooruit zouden zijn gekomen.

Dat is, ten tweede, de vaste leiding van de partij en de regering, die de massa's het „voorwaarts” toeriep en die alle moeilijkheden op de weg naar het doel uit de weg heeft geruimd.

Dat zijn, tenslotte, de bijzondere waarde en de voortreffelijkheid van het Sowjet-systeem van de volkshuishouding, dat de ontzaglijke mogelijkheden, die voor het overwinnen van alle mogelijke moeilijkheden nodig zijn, in zich bergt.

Dit zijn de drie voornaamste krachten, die de historische overwinning van de U.S.S.R. hebben bepaald.

Algemene gevolgtrekkingen:

20) De resultaten van het Vijfjarenplan hebben de beweringen van de burgerlijke en sociaal-demokratische leiders weerlegd, dat het Vijfjarenplan een fantasie, een waan, een niet te verwezenlijken droom zou zijn.

21) De resultaten van het Vijfjarenplan hebben de bekende burgerlijke „geloofsbelijdenis” stukgeslagen, dat de arbeidersklasse niet in staat is iets nieuws op te bouwen, dat zij alleen in staat is om het oude te verwoesten. De resultaten van het Vijfjarenplan hebben bewezen, dat de arbeidersklasse evengoed in staat is om het nieuwe op te bouwen, als om het oude te vernietigen.

22) De resultaten van het Vijfjarenplan hebben de stelling van de sociaaldemocraten stukgeslagen, dat het niet mogelijk is om het socialisme in één afzonderlijk genomen land op te bouwen. De resultaten van het Vijfjarenplan hebben bewezen, dat het heel wel mogelijk is de socialistische maatschappij in één land op te bouwen, want het economische fundament van zulk een maatschappij is in de U.S.S.R. reeds opgebouwd.

23) De resultaten van het Vijfjarenplan hebben de beweringen van de burgerlijke ekonomen weerlegd, dat het kapitalistische, economische systeem het beste systeem is, dat ieder ander economisch systeem niet duurzaam is en niet in staat om de beproeving van de moeilijkheden der economische ontwikkeling te doorstaan.

De resultaten van het Vijfjarenplan hebben bewezen, dat het kapitalistische economische systeem bankroet en wankelend is, dat het zijn tijd reeds heeft overleefd en zijn plaats aan een ander, een hoger, aan het socialistische Sowjet-systeem van de volkshuishouding moet afstaan, — dat het enige economische systeem, dat geen krisissen behoeft te vrezen en dat in staat is de moeilijkheden, die voor het kapitalisme onoplosbaar zijn, uit de weg te ruimen, het Sowjet-systeem is.

24) Tenslotte, de resultaten van het Vijfjarenplan hebben bewezen, dat de partij onoverwinnelijk is, *indten* zij weet, wat haar te doen staat en indien zij geen moeilijkheden vreest. (*Stormachtig, lang aanhoudend applaus, dat in een ovatie overgaat, de zaal juicht staande kameraad Stalin toe*).

OVER HET WERK OP HET PLATTELAND.

✓

Redevoering op het Verenigde Plenum van het Centraal-Komitee en de Centrale Kontrôle Kommissie van de K.P.S.V. (b), gehouden op 11 Januari 1933.

Kameraden ! Ik ben van mening, dat de sprekers de stand van het partij werk op het platteland, zijn gebreken en verdiensten, vooral zijn gebreken, juist hebben geschetst. En toch schijnt het mij toe, dat zij het voornaamste in de tekortkomingen van ons werk op het platteland niet hebben genoemd en de wortels van deze tekortkomingen niet hebben blootgelegd. Intussen is deze kant voor on: van het allergrootste belang. Veroorloof mij derhalve mijn mening te zeggen over de tekortkomingen van ons werk op het platteland en wel met de ganse openhartigheid, die aan bolsjewiki eigen is.

Wat was het hoofdgebrek van ons werk op het platteland in het afgelopen jaar, in 1932?

Het hoofdgebrek was, dat in dit jaar de graan inzamelingen bij ons met groter moeilijkheden gepaard gingen dan verleden jaar, dan in 1931.

Het gaat niet aan, dit door de slechte stand van de oogst te verklaren, omdat de oogst bij ons dit jaar niet slechter, maar beter was dan het vorige jaar. Niemand kan ontkennen, dat de bruto- graanopbrengst in 1932 groter was dan in 1931, toen de droogte in vijf van de belangrijkste gebieden van het Noord-Oosten van de U.S.S.R. de graanbalans van het land in belangrijke mate ongunstig beïnvloedde. Natuurlijk leden wij ook in 1932 een zeker

oogstverlies tengevolge van de ongunstige weersgesteldheid in Koeban en Tjerek en ook in enige gebieden van de Oekraïne. Maar er kan niet aan worden getwijfeld, dat deze verliezen nog niet de helft bedragen van de verliezen, die wij in 1931 ten gevolge van de droogte in de Noord-Oostelijke gebieden van de U.S.S.R. hebben geleden. Er was dus in 1932 meer graan in het land dan in 1931. En toch, ondanks dit feit, gingen in 1932 de graaninzamelingen bij ons met groter moeilijkheden gepaard dan in het vorige jaar.

Waar ligt dat aan? Waar zijn de oorzaken van deze tekortkomingen in ons werk? Hoe is deze wanverhouding te verklaren?

p) Dit valt in de eerste plaats te verklaren door het feit, dat onze kameraden ter plaatse, onze funktionarissen op het platteland, geen rekening wisten te houden met de nieuwe situatie op het platteland, die door het afkondigen van de kolchos-graanhandel was ontstaan. En juist omdat zij geen rekening hielden met de nieuwe situatie, is het hun niet gelukt in overeenstemming met de nieuwe situatie nieuwe wegen in te slaan. Zolang de kolchosgraanhandel nog niet bestond, zolang er nog geen twee prijzen voor graan bestonden — een staatsprijs en een marktprijs, bleef de situatie op het platteland onveranderd. Met het afkondigen van de kolchos-graanhandel moest de situatie plotseling een wijziging ondergaan, want de afkondiging van de kolchoshandel betekent het legaliseren van een marktprijs voor graan, die hoger is dan de vastgestelde staatsprijs. Het spreekt van zelf, dat deze omstandigheid een zekere terughoudendheid van de boeren bij het afleveren van graan aan de staat moest te voorschijn roepen. De boer dacht bij zich zelf als volgt: „De kolchos-graanhandel is afgekondigd, de marktprijs gelegaliseerd, ik kan op de markt voor dezelfde hoeveelheid graan meer krijgen, dan bij het afleveren aan de staat — als ik dus geen domoor ben, moet ik het graan een tijdlang vasthouden, wat minder aan de staat afleveren, wat meer voor de kolchoshandel overhouden en aldus trachten te bereiken, dat ik voor dezelfde hoeveelheid verkocht graan meer in handen krijg”.

De meest eenvoudige en natuurlijke logika!

Maar nu wil het ongeluk, dat onze plattelandsfunktionarissen, 734

in ieder geval velen hunner, deze eenvoudige en natuurlijke zaak niet hebben begrepen. Om de door de Sowjet-macht gestelde taak niet te doen mislukken, hadden de kommunisten in deze nieuwe situatie vanaf de eerste dagen van de oogst, nog in de maand Juli 1932, de graaninzamelingen op alle wijzen moeten versterken en aanmoedigen. Dat eiste de situatie. Maar hoe handelden zij in werkelijkheid? Inplaats van de graaninzamelingen aan te moedigen, moedigden zij het vormen van allerlei fondsen aan, vergrootten zij daardoor juist de terughoudendheid van hen, die graan moesten afleveren, ten aanzien van het nakomen van hun verplichtingen tegenover de staat. Doordat zij de nieuwe situatie niet begrepen, maakten zij er zich over bezorgd, niet dat de terughoudendheid van de boeren bij de graanaflevering de graaninzamelingen zou kunnen remmen, maar dat de boeren niet op de gedachte zouden komen om het graan een tijd lang vast te houden, om het dan later in de kolchoshandel op de markt te brengen en dat zij het misschien in hun hoofd zouden krijgen om al hun graan naar de elevators te brengen.

Met andere woorden: onze kommunisten op het platteland, in ieder geval de meerderheid van hen, doorzagen alleen maar de *positieve* gunstige zijde van de kolchoshandel, die zij begrepen er in zich opnamen, maar zij begrepen in het geheel niet de *negatieve* zijden van de kolchoshandel en namen die niet in zich op — zij begrepen niet, dat de negatieve zijden van de kolchoshandel de staat grote schade zouden kunnen berokkenen, als zij, d.w.z. de kommunisten, niet vanaf de eerste dagen van de graanoogst, uit alle macht de graaninzamelingskampagne zouden beginnen aan te moedigen.

En deze fout werd niet alleen door de funktionarissen in de kolchozen begaan. Ze werd ook begaan door de direktoren van de sowchozen, die op misdadige wijze het graan, dat aan de staat moest worden afgeleverd, achterhielden en het onderhands voor een hogere prijs begonnen te verkopen.

Hebben de Raad van Volkskommissarissen en het Centraal- Komitee in hun bekend besluit over het ontplooiën van de kolchoshandel met deze nieuwe situatie, die in verband met de kolchos-

graanhandel tot stand was gekomen, rekening gehouden? Ja, dat hebben zij gedaan. In dit besluit wordt ronduit gezegd, dat men de kolchos-graanhandel slechts dan kan openen, wanneer het plan van de graaninzameling in alle opzichten volkomen zal zijn vervuld en het zaad zal zijn opgeslagen. Daar wordt ronduit gezegd, dat eerst na het beëindigen van de graaninzamelingen en het opslaan van het zaad, ongeveer tegen de 15de Januari 1933 — eerst na het vervullen van deze voorwaarden, de kolchos-graanhandel zal kunnen beginnen. Met dit besluit wilden de Raad van Volkskommissarissen en het Centraal-Komitee als het ware aan onze plattelandsfunktionarissen zeggen: laat niet uw gehele aandacht door de fondsen en reserves van allerlei aard in beslag nemen, laat u niet van de hoofdzaak afleiden, ontplooi de graaninzamelingen reeds van de eerste dagen van het binnenhalen van de oogst af, en zit er achter heen, want het eerste gebod is het vervullen van het graaninzamelingsplan, het tweede gebod — het opslaan van het zaad en alleen nadat deze voorwaarden zijn vervuld, kunt ge de kolchos-graanhandel beginnen en tot ontplooiing brengen.

Het is misschien een fout van het Politieke Bureau van het C. K. en van de Raad van Volkskommissarissen geweest, dat zij niet met voldoende nadruk deze kant van de zaak hebben onderstreept, dat zij niet luid genoeg onze plattelandsfunktionarissen hebben gewaarschuwd voor de gevaren, die de kolchoshandel in zich bergt. Maar dat zij voor deze gevaren hebben gewaarschuwd en duidelijk genoeg gewaarschuwd, daaraan kan niet de minste twijfel bestaan. Het moet worden erkend, dat het C. K. en de Raad van Volkskommissarissen de Leninistische gestaaldheid en het Leninistische doorzicht van onze plaatselijke funktionarissen, niet alleen in de distrikten, maar ook in een reeks van gewesten, een weinig hebben overschat.

Had men misschien de kolchos-graanhandel niet moeten afkondigen? Is dit misschien een fout geweest, vooral wanneer men de omstandigheid in aanmerking neemt, dat de kolchoshandel niet alleen positieve, maar ook enkele negatieve zijden heeft?

Neen, dat is geen fout geweest. Geen enkele revolutionaire maatregel is tegen sommige ongunstige kanten gewaarborgd, als hij 736

op onjuiste wijze wordt uitgevoerd. Hetzelfde moet worden gezegd van de kolchos-graanhandel. De kolchoshandel is zowel voor het dorp als voor de stad, voor de arbeidersklasse en voor de boeren nuttig en voordelig. En juist omdat hij voordelig is, moest men hem invoeren.

Waardoor lieten zich de Raad van Volkskommissarissen en het Centraal-Komitee leiden, toen zij de kolchos-graanhandel invoerden ?

In de eerste plaats door de overweging, om de basis van de warenomzet tussen de stad en het platteland te verbreden en de verzorging van de arbeiders met landbouwprodukten en van de boeren met waren uit de stad te verbeteren. Het lijkt geen twijfel, dat de staats- en koöperatieve handel alleen daartoe niet voldoende waren. Deze kanalen van de warenomzet moesten door een nieuw kanaal, n.l. de kolchoshandel worden aangevuld. En wij hebben dit gedaan door de kolchoshandel in te voeren.

Zij lieten zich verder leiden door de overweging om door middel van de kolchos-graanhandel den kolchos-boer een aanvullende bron van inkomsten te verschaffen en zijn economische positie te versterken.

Zij lieten zich tenslotte leiden door de overweging om door het invoeren van de kolchoshandel den boer een nieuwe prikkel te geven om het werk van de kolchozen te verbeteren, zowel wat betreft de uitzaai, als het binnenhalen van de oogst.

Gij weet, dat al deze overwegingen van de Raad van Volkskommissarissen en het C. K. meer dan volledig door de feiten uit het leven van de kolchozen in de laatste tijd werden bevestigd. De sterkere konsolidatie van de kolchozen, het ophouden van de uittredingen uit de kolchozen, de toenemende trek van de individuele boeren naar de kolchos, het streven van de kolchos-boeren om nieuwe leden slechts na een grondig onderzoek op te nemen — dit alles en nog veel meer feiten getuigen er op onbetwistbare wijze van, dat de kolchoshandel de toestand van de kolchozen niet alleen niet heeft verzwakt, maar hem integendeel heeft versterkt.

Derhalve zijn de tekortkomingen van ons werk op het platteland niet uit de kolchoshandel te verklaren, maar uit de niet altijd

juiste manier waarop hij werd ingevoerd, uit het feit, dat wij niet in staat waren onze gelederen te reorganiseren in overeenstemming met de nieuwe situatie, die door het afkondigen van de kolchos- graanhandel was ontstaan.

q) De tweede oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland ligt hierin, dat onze kameraden ter plaatse — en niet alleen deze kameraden, — de verandering in de voorwaarden van ons werk op het platteland niet hebben begrepen, die zich in de fundamentele graandistrikten in verband met het bevestigen van de heersende positie van de kolchozen heeft voltrokken. Het heeft ons allen verheugd, dat de kolchos-bedrijfsvorm in onze graangebieden de overheersende bedrijfsvorm is geworden. Maar niet allen begrijpen, dat deze omstandigheid onze zorgen en onze verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de landbouw niet vermindert, maar vergroot. Velen denken, zodra er maar, laat ons zeggen, 70 of 80 % in dit of dat distrikt, in dit of dat gebied is gekollektiviseerd, dat daarmee alles in orde is en dat we verder de dingen hun natuurlijke loop kunnen laten, de dingen aan zich zelf kunnen overlaten, waarbij zij van de veronderstelling uitgaan, dat de kollektivisatie zelf het hare zal doen en vanzelf de landbouw op een hoger peil zal brengen. Maar dat is een ernstige dwaling, kameraden. In werkelijkheid vermindert de overgang tot het kollektieve bedrijf als de overheersende bedrijfsvorm onze zorgen voor de landbouw niet, maar vermeerdert zij die, verkleint zij de leidende rol van de kommunisten bij de verheffing van de landbouw niet, maar vergroot zij die. De dingen op hun beloop laten — dat is thans meer dan ooit gevaarlijk voor de ontwikkeling van de landbouw. De dingen op hun beloop laten — dat kan thans de gehele zaak te gronde richten.

Zolang op het platteland de individuele boer de overhand had, kon de partij haar bemoeienis met de ontwikkeling van de landbouw tot afzonderlijke gevallen van hulpverlening, raadgevingen of waarschuwingen beperken. Toen moest de individuele boer zelf voor zijn bedrijf zorgen, want er was niemand op wien hij de verantwoordelijkheid voor dit bedrijf, dat alleen maar zijn persoonlijk bedrijf was, kon afwentelen en behalve op zichzelf, kon 738

hij op niemand anders rekenen. Toen moest de individuele boer zelf zich om de uitzaai en de oogst bekommeren en in het algemeen om alle onderdelen van het landbouwwerk, wilde hij niet zonder brood blijven en aan de honger ten prooi vallen. Met de overgang tot het kollektieve bedrijf is de zaak in wezen veranderd. De kolchos is geen individueel bedrijf. De kolchos-boeren redeneren dan ook thans als volgt: „de kolchos is van mij en niet van mij, zij is van mij, maar zij behoort tegelijkertijd aan Iwan, Filip, Michaël en aan de andere leden van de kolchos, de kolchos is gemeengoed”. Thans kan hij, de kolchos-boer, de individuele boer van gisteren, en de kollektivist van vandaag — thans kan hij de verantwoordelijkheid op de andere leden van de kolchos afschuiven en op hen rekenen, omdat hij weet, dat de kolchos hem niet zonder brood zal laten. Daarom heeft hij, de kolchos-boer, thans minder zorgen dan onder het individuele bedrijf, want de zorgen en de verantwoordelijkheid voor het bedrijf worden tegenwoordig over alle kolchos-boeren verdeeld.

Wat volgt hier nu uit? Hieruit volgt, dat het zwaartepunt van de verantwoordelijkheid voor de leiding van het bedrijf thans verplaatst is van de afzonderlijke boeren naar de leiding van de kolchos, naar de leidende kern van de kolchos. Thans eisen de boeren niet van zichzelf, maar van de leiding van de kolchos zorg voor het bedrijf en een verstandige leiding van zaken, of juister gezegd, niet zozeer van zich zelf als wel van de leiding van de kolchos. En wat betekent dit ? Dit betekent, dat de partij zich thans al niet meer kan beperken tot afzonderlijke gevallen van bemoeienis met de ontwikkeling van de landbouw. Zij moet thans de leiding van de kolchozen in handen nemen, de verantwoordelijkheid voor het werk op zich nemen en de kolchos-boeren helpen, hun bedrijf op wetenschappelijke en technische grondslagen vooruit te brengen.

Maar dat is nog niet alles. De kolchos is een grootbedrijf. Een grootbedrijf kan echter niet zonder een plan worden gevoerd. Het grootbedrijf in de akkerbouw, dat honderden, ja soms zelfs duizenden hofsteden omvat, kan slechts worden gevoerd onder een planmatige leiding. Zonder deze moet het te gronde gaan en uiteenvallen. Daar hebt gij dus nog een nieuwe voorwaarde onder de kol-

chos-structuur, die zich van de voorwaarden tot voering van het individuele kleinbedrijf grondig onderscheidt. Kan men de leiding van zulk een bedrijf aan, wat men noemt, de natuurlijke gang van zaken overlaten, kan men het op zijn beloop laten? Het is duidelijk van niet. Om zulk een bedrijf te voeren, daartoe moet men de kolchos met een bepaald minimum van mensen met elementaire ontwikkeling voorzien, die in staat zijn, het bedrijf volgens een plan en georganiseerd te voeren. Het spreekt vanzelf, dat het zonder de systematische bemoeienis van de Sowjet-macht met de kolchos-opbouw, zonder haar systematische hulp niet mogelijk is, zulk een bedrijf goed op gang te brengen. En wat volgt hieruit? Hieruit volgt, dat de kolchos-bouw de zorgen en de verantwoordelijkheid van de partij en de regering voor de ontwikkeling van de landbouw niet vermindert maar vermeerdert. Hieruit volgt, dat de partij, wil zij de kolchosbeweging leiden, zich met alle details van het kolchosleven en de kolchos-leiding moet bezig houden. Hieruit volgt, dat de partij haar verbindingen met de kolchozen niet moet verzwakken maar versterken, dat zij alles moet weten, wat er in de kolchozen geschiedt, om tijdig te hulp te kunnen komen en de kolchozen voor dreigende gevaren te behoeden.

Maar wat zien wij in werkelijkheid? In werkelijkheid zien wij, dat een gehele reeks van rayon- en distrikt-organisaties los zijn komen te staan van het leven van de kolchozen en van hun behoeften. De mensen zitten in hun kanselarijen en krassen zelfvoldaan met hun pennen, zonder te bemerken, dat de ontwikkeling van de kolchozen aan de bureaucratistische kanselarijen voorbij gaat. In enkele gevallen ging dit los-staan van de kolchozen zo ver, dat sommige leden van de gewestelijke organisaties de stand van zaken in de kolchozen in hun gewest niet van de desbetreffende rayon-organisaties te weten kwamen, maar van de leden van het Centraal-Komitee in Moskou. Dat is treurig, maar het is een feit, kameraden. De overgang van het individuele bedrijf naar de kolchozen had tot de versterking van de leiding van de kommunisten op het platteland moeten leiden. Maar in werkelijkheid leidde deze overgang in een reeks gevallen ertoe, dat de kommunisten op hun

lauweren gingen rusten, met het hoge percentage der kollektivisatie schermde en de dingen aan zich zelf, aan de natuurlijke gang van zaken overlieten. Het probleem van de planmatige leiding van het kolchosbedrijf had tot de versterking van de leidende rol van de kommunisten in de kolchozen moeten leiden. Maar in werkelijkheid was in een reeks van gevallen het resultaat, dat de kommunisten niet te vinden waren en dat de kolchozen door gewezen witte officieren, gewezen aanhangers van Petljoera en in het algemeen door vijanden van de arbeiders en de boeren werden bestuurd.

Zo staat het met de tweede oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland.

r) De derde oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland ligt hierin, dat vele onzer kameraden de kolchozen als een nieuwe bedrijfsvorm hebben overschat; zij overschatten ze en maakten ze tot heiligenbeelden. Zij trokken de konklusie, dat zodra er maar kolchozen als socialistische bedrijfsvorm waren, daarmee reeds alles in orde is, dat daarmee de waarborg al is gegeven voor een juiste leiding in de kolchozen, een juiste planopstelling voor het kolchosbedrijf en het maken van de kolchozen tot socialistische modelbedrijven. Zij begrepen niet, dat de kolchozen, wat hun organisatorische structuur betreft, nog altijd zwak zijn en ernstig hulp van de kant van de partij nodig hebben, zowel ten aanzien van de voorziening met beproefde bolsjewistische kaders, als van de leiding van hun lopende zaken. Maar dat is niet alles en zelfs niet de hoofdzaak. De voornaamste tekortkoming is hier, dat velen onzer kameraden de krachten en mogelijkheden van de kolchozen zelf als een nieuwe vorm van organisatie van de landbouw hebben overschat. Zij begrepen niet, dat de kolchos op zichzelf beschouwd, hoewel het een socialistische bedrijfsvorm is, nog op geen stukken na gewaarborgd is tegen alle mogelijke gevaren en tegen het binnendringen in de leiding van de kolchos van allerlei slag kontra-revolutionaire elementen, zomin als zij gewaarborgd is tegen de mogelijkheid, dat onder bepaalde voorwaarden de kolchozen door anti-Sowjet-elementen voor hun doeleinden kunnen worden gebruikt.

De kolchos is een socialistische vorm van *ekonomische* organisatie, zoals de Sowjets een socialistische vorm van *politieke* organisatie zijn. Zowel de kolchozen als de Sowjets zijn een geweldige verovering van onze revolutie, een geweldige verovering van de arbeidersklasse. Maar de kolchozen en de Sowjets zijn slechts een *vorm* van organisatie, weliswaar een socialistische, maar toch een *vorm* van organisatie. Alles hangt van de *inhoud* af, die in deze vorm zal worden gegoten. Wij kennen gevallen, dat de Sowjets van arbeiders- en soldatenafgevaardigden in een bepaalde periode de kontra-revolutie tegen de revolutie hebben ondersteund. Dat was bij ons in de U.S.S.R. b.v. in Juli 1917 het geval, toen de Sowjets door de mensjewiki en de sociaal-revolutionairen werden geleid en de Sowjets de kontra-revolutie tegen de revolutie dekten. Dat was aan het einde van 1918 in Duitsland het geval, toen de Sowjets door de sociaal-demokraten werden geleid en zij de kontra-revolutie tegen de revolutie dekten. Het gaat dus niet alleen om de Sowjets als vorm van organisatie, ofschoon deze vorm zelf reeds een geweldige revolutionaire verovering is. Het gaat in de eerste plaats om de inhoud van het werk van de Sowjets, om het karakter van het werk van de Sowjets, het gaat er om, *wie* de Sowjets leiden — revolutionairen of kontra-revolutionairen. Daaruit valt ook immers het feit te verklaren, dat kontra-revolutionairen zich niet altijd tegen de Sowjets uitspreken. Het is b.v. bekend, dat het hoofd van de Russische kontra-revolutie Miljoekow zich tijdens de opstand te Kroonstad voor de Sowjets heeft uitgesproken, maar voor Sowjets zonder kommunisten. „Sowjets zonder kommunisten” — dat was toen de leuze van het hoofd van de Russische kontra-revolutie Miljoekow. De kontra-revolutionairen hadden begrepen^ dat het niet alleen om de Sowjets zelf gaat, maar in de eerste plaats hierom, door wie ze zullen worden geleid.

Hetzelfde moet van de kolchozen worden gezegd. De kolchozen kunnen als socialistische vorm van bedrijfsorganisatie bij de ekonomische opbouw wonderen verrichten, wanneer er werkelijke revolutionairen, bolsjewiki, kommunisten aan het hoofd staan. En omgekeerd — de kolchozen kunnen voor een bepaalde periode tot 742

dekking van allerlei soort van kontra-revolutionair gedoe worden, wanneer in de kolchozen sociaal-revolutionairen en mensjewiki, Petljoera-officieren en andere witgardisten, gewezen Denikin- en Koltsjak-aanhangers de leiding in handen zullen hebben. Hierbij moet men in het oog houden, dat de kolchozen als organisatie-vorm niet alleen niet gewaarborgd zijn tegen het binnendringen van anti-Sowjetelementen, maar dat zij zelfs in de eerste tijd enige voordelen bieden, die door de kontra-revolutionairen tijdelijk kunnen worden benut. Zolang de boeren hun individuele bedrijf voerden, waren zij versplinterd en van elkaar gescheiden, tengevolge waarvan de kontra-revolutionaire neigingen van de anti-Sowjetelementen onder de boeren geen groot resultaat konden opleveren. Een geheel ander beeld verkrijgt men bij de overgang van de boeren naar het kolchosbedrijf. Hier vinden de boeren in de vorm van de kolchozen reeds een vorm van massa-organisatie voorhanden. Dientengevolge kan het binnendringen van anti-Sowjetelementen in de kolchozen en hun anti-Sowjetwerkzaamheden een veel groter resultaat opleveren. Men moet aannemen, dat de anti-Sowjetelementen met dit alles rekening houden. Het is bekend, dat een gedeelte van de kontra-revolutionairen, b.v. in de Noord-Kaukasus zelf trachten zoiets als kolchozen te stichten om deze als legale dekmantel voor hun ondergrondse organisatie te benutten. Het is eveneens bekend, dat de anti-Sowjetelementen in een reeks van rayons, waar zij nog niet ontmaskerd en verpletterd werden, gaarne tot de kolchozen toetreden en ze zelfs prijzen, met de bedoeling om binnen de kolchozen nesten voor kontra-revolutionair werk te stichten. Het is eveneens bekend, dat een deel van de anti-Sowjetelementen zich thans zelf voor de kolchozen uitspreken, onder de voorwaarde echter, dat er in de kolchozen geen kommunisten zijn. „Kolchozen zonder kommunisten” — dat is de leuze, die thans bij de anti-Sowjetelementen opgang maakt. Het gaat hier dus niet alleen om de kolchozen zelf, als socialistische organisatievorm, maar in de eerste plaats om de inhoud, die in deze vorm wordt gegoten — het gaat er in de eerste plaats om, *wie* aan het hoofd van de kolchozen staat en *wie* ze leidt. Van het standpunt van het Leninisme zijn zowel de kolchozen

als de Sowjets, genomen als vorm van organisatie, een wapen en niets meer dan een wapen. Dit wapen kan onder bepaalde omstandigheden tegen de revolutie worden gericht. Het kan tegen de kontra-revolutie worden gericht. Het kan de arbeidersklasse en de boeren dienen. Het kan onder bepaalde omstandigheden de vijanden van de arbeidersklasse en de boeren dienen. Alles hangt er van af, in wiens handen dit wapen zich bevindt en tegen wien het zal worden gericht.

Dat beginnen de vijanden van de arbeiders en boeren, geleid door hun klasse-instinkt, te begrijpen.

Dat begrijpen helaas sommige van onze kommunisten nog niet.

En juist omdat sommige onzer kommunisten deze eenvoudige zaak niet hebben begrepen, juist daarom beleven wij thans het schouwspel, dat in een aantal kolchozen de zaken door goed gemaskeerde anti-Sowjetelementen worden beheerd, die daar opzettelijk schade aanrichten en sabotage organiseren.

s) de vierde oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland ligt in het onvermogen van een gehele reeks onzer kameraden ter plaatse, om het front van de strijd tegen de koelakken opnieuw te richten, in het niet-begrijpen van het feit, dat het aangezicht van den klassevijand in de laatste tijd veranderd is, dat de klassevijand zijn taktiek op het platteland heeft veranderd en dat onze taktiek, om sukses te behalen, dienovereenkomstig moet worden veranderd. De vijand heeft de veranderde toestand begrepen, hij heeft de kracht en de macht van de nieuwe structuur van het platteland begrepen en toen hij dit had begrepen, is hij andere wegen gaan bewandelen, is hij van taktiek veranderd, en is hij van de rechtstreekse aanval op de kolchos overgegaan tot het wroeten in het geheim. Maar wij hebben dit niet begrepen, wij hebben de nieuwe toestand niet juist ingezien en gaan voort den klassevijand daar te zoeken, waar hij al niet meer is, wij zetten onze oude taktiek van de simpele strijd tegen de koelakken voort, terwijl deze taktiek reeds lang verouderd is.

Men zoekt den klassevijand buiten de kolchozen, men zoekt hem in de gedaante van mensen met een dierlijk uiterlijk, met geweldige tanden, met een speknok, met een buks in de hand. Men zoekt 744

den koelak, zoals wij hem van de plakaten kennen. Maar dergelijke koelakken komen er sinds lang niet meer aan de oppervlakte. De tegenwoordige koelakken en hun volgers, de tegenwoordige anti- Sowjetelementen op het platteland zijn voor het merendeel „stille”, „honingzoete”, bijna „heilige” lieden. Men moet hen niet ver van de kolchozen zoeken, zij zitten in de kolchos zelf, zij bekleden daar posten als magazijnmeesters, bedrijfsleiders, boekhouders, sekretarissen enz. Nooit zullen ze zeggen „weg met de kolchozen”. Zij zijn „vóór” de kolchozen. Maar zij bedrijven in de kolchozen zulk een werk van sabotage en opzettelijke schade, dat de kolchozen er niet van op de been kunnen komen. Nooit zullen zij zeggen „weg met de graaninzamelingen”. Zij zijn „vóór” de graaninzamelingen. Zij voeren „alleen maar” een demagogische taktiek en eisen, dat de kolchos een fonds voor de veeteelt zal instellen in een omvang, driemaal zo groot als voor de zaak nodig is, zij eisen dat de kolchos een verzekeringsfonds zal instellen, in een omvang driemaal zo groot als voor de zaak nodig is, zij eisen dat de kolchos voor de gemeenschappelijke voeding 6 tot 10 pond brood per dag en per werker zal geven enz. Het spreekt vanzelf, dat na het vormen van deze „fondsen” en na de uitgaven voor de gemeenschappelijke voeding, na deze schurkachtige demagogie, de economische kracht van de kolchos wel ondermijnd moet worden en dat er voor de graaninzamelingen niets overblijft.

Om zulk een handigen vijand te doorzien en zich niet door zijn demagogie te laten bedotten, moet men over revolutionaire waakzaamheid beschikken, moet men volkomen de kunst verstaan, om den vijand te ontmaskeren en aan de kolchos-boeren zijn waar, zijn kontra-revolutionair aangezicht te laten zien. Maar hebben wij op het platteland veel kommunisten, die over deze kwaliteiten beschikken? Het komt niet zelden voor, dat de kommunisten niet alleen deze klassevijanden niet ontmaskeren, maar dat zij zich door deze schurkachtige demagogie laten bedotten en zich door hen op sleeptouw laten nemen.

Terwijl zij den klassevijand in zijn nieuwe vermomming niet bespeuren en buiten staat zijn, zijn schurkachtige machinaties aan het licht te brengen, stellen sommige onzer kameraden zich vaak

gerust, door aan te nemen, dat er zogenaamd al geen koelakken meer bestaan, dat de anti-Sowjetelementen op het platteland als resultaat van de politiek van de likwidatie der koelakken als klasse reeds vernietigd zijn en dat men derhalve met het bestaan van „neutrale” kolchozen vrede kan hebben, kolchozen die nóch bolsjewistisch, nóch anti-Sowjetgezind zijn, maar die zelf, om zo te zeggen, langs elementaire weg naar de zijde van de Sowjet-macht moeten overgaan. Dat is echter een ernstige dwaling, kameraden. De koelakken zijn verslagen, maar zij zijn nog lang niet vernietigd. Nog meer — zij zullen nog in lange tijd niet worden vernietigd, wanneer de kommunisten zullen dommelen en zich op hun gemak voelen, in de veronderstelling, dat de koelakken, als het ware uit eigen beweging, hun graf zullen graven. Wat „neutrale” kolchozen betreft, die zijn er in het geheel niet en zij kunnen er uit den aard van de zaak niet zijn. „Neutrale” kolchozen — dat is een fantasie van mensen, die ogen hebben gekregen om niets te zien. Er blijft bij een zo scherpe klassenstrijd, als er thans bij ons in het land van de Sowjets bestaat, geen ruimte over voor „neutrale” kolchozen, in zulk een situatie kunnen de kolchozen slechts *of* bolsjewistisch *of* anti-Sowjetgezind zijn. En wanneer wij in de een of andere kolchos geen leiding geven, betekent dit dat het door de anti-Sowjetelementen gebeuren zal. Daaraan kan niet de minste twijfel bestaan.

t) Tenslotte nog een oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland. Deze oorzaak bestaat uit het onderschatten van de rol en de verantwoordelijkheid van de kommunisten bij de kolchosopbouw, uit het onderschatten van de rol en de verantwoordelijkheid van de kommunisten bij de graaninzamelingen. Wanneer de kommunisten over de moeilijkheden bij de graaninzamelingen spreken, wentelen zij gewoonlijk de verantwoordelijkheid daarvoor op de boeren af en beweren zij, dat dit alles aan de boeren is te wijten. Maar dat is volkomen onjuist en zonder twijfel onrechtvaardig. Het gaat hier niet om de boeren. Als er van verantwoordelijkheid en schuld sprake is, dan valt die verantwoordelijkheid geheel en al op de kommunisten en schuld aan dit alles hebben alléén wij, de kommunisten.

Er bestaat en bestond nergens ter wereld zulk een sterke, en gezaghebbende macht als de onze, de Sowjet-macht. Er bestaalt en bestond nergens ter wereld zulk een sterke en gezaghebbende partij als de onze, de kommunistische partij. Niemand verhindert ons en niemand zal ons kunnen verhinderen de zaak van de kolchozen zo te voeren, als de belangen van de kolchozen, de belangen van de staat dit eisen. En als het ons niet altijd gelukt om de zaak van de kolchozen zó te voeren als het Leninisme dit eist, als wij vaak een reeks van de grofste, onvergeeflijke fouten maken, bij voorbeeld, bij de graaninzamelingen, dan hebben wij en wij alleen daaraan schuld.

Het is *onze* schuld, dat wij de negatieve zijden van de kolchos- graanhandel niet begrepen en een reeks van de grofste fouten maakten. Het is *onze* schuld, dat een reeks onzer organisaties los van de kolchozen zijn komen te staan, dat zij op hun lauweren rusten en zich laten leiden door de natuurlijke loop der dingen. Het is *onze* jchuld, dat een reeks van onze kameraden nog steeds de kolchozen als vorm van massa-organisatie overschatten en niet begrijpen dat het hier niet zozeer om de vorm gaat, als wel hierom, dat wij zelf de leiding van de kolchozen in handen moeten nemen en de anti-Sowjetelementen uit de leiding van de kolchozen moeten werpen. Het is *onze* schuld, dat wij de nieuwe situatie niet doorzagen en voor ons zelf de nieuwe taktiek van den klassevijand, die thans in het geheim wroet, niet duidelijk hebben gemaakt.

Men vraagt zich af: wat hebben de boeren hiermee te maken?

Ik ken gehele groepen van kolchozen, die zich ontwikkelen en bloeien, die akkuraat de opgave van de staat vervullen en die in economisch opzicht van dag tot dag sterker worden. Anderzijds ken ik ook kolchozen, die in de buurt van de eerstgenoemde kolchozen zijn gelegen en die ondanks dezelfde oogst en dezelfde objektieve voorwaarden, kwijnen en vervallen. Waar ligt de oorzaak? De oorzaak ligt hierin, dat de eerste groep van kolchozen door ware kommunisten wordt geleid en de tweede groep door slaapkoppen, al zijn het dan ook slaapkoppen met een partijboekje in hun zak, maar dan toch slaapkoppen.

Men vraag zich af: wat hebben de boeren hiermee te maken?

De onderschatting van de rol en de verantwoordelijkheid van de kommunisten heeft tot resultaat, dat men de oorzaak van de tekortkomingen in ons werk op het platteland niet zelden niet daar zoekt, waar ze gezocht moet worden en dat dientengevolge de tekortkomingen niet worden weggenomen.

De oorzaak van de moeilijkheden bij de graaninzamelingen moet men niet bij de boeren zoeken, maar bij ons zelf, in onze eigen rijen. Want wij staan aan de macht, *wij* beschikken over de middelen van de staat, *wij* zijn geroepen de kolchozen te leiden en *wij* moeten de ganse verantwoordelijkheid voor het werk op het platteland dragen.

Dat zijn de voornaamste oorzaken, waardoor de tekortkomingen in ons werk op het platteland worden bepaald.

Men zou de mening kunnen zijn toegedaan, dat ik een te donker beeld heb geschetst, dat het gehele werk op het platteland bij ons alleen maar uit tekortkomingen bestaat. Dat is natuurlijk niet juist. In werkelijkheid heeft ons werk op het platteland naast deze tekortkomingen een reeks van de meest belangrijke en beslissende suksessen te boeken. Maar ik heb reeds in het begin van mijn redevoering gezegd, dat het niet tot mijn taak behoort een karakteristiek te geven van onze suksessen, dat ik op mij had genomen alleen over de tekortkomingen van ons werk op het platteland te spreken.

Kunnen deze fouten hersteld worden? Ja, dat kan ongetwijfeld. Zullen wij ze in de naaste toekomst herstellen? Ja, dat zullen wij zeer zeker.

Daaraan kan niet de minste twijfel bestaan.

Ik ben van mening dat de politieke afdelingen van de M.T.S.^{x)} en de sowchozen, een van die beslissende middelen zijn, met behulp waarvan deze tekortkomingen binnen de kortste termijn kunnen worden uit de weg geruimd (*Stormachtig, langaaihoudend applaus*).

i) M.T.S. = machine- on traktorstations. — *Verl.*

REDEVOERING OP HET EERSTE KONGRES VAN KOLCHOSNIKI-STOOTARBEIDERS VAN DE SOWJET-UNIE.

19 Februari 1933.

Kameraden kolchosniki en kolchosnitsi!^x) Ik was niet van plan op Uw kongres het woord te nemen. Ik was dit niet van plan, omdat de sprekers, die voor mij het woord hebben gevoerd, in hun redevoeringen reeds alles hebben gezegd, wat er gezegd moest worden en dit goed en raak hebben gedaan. Loont het daarna nog de moeite het woord te voeren ? Daar gij er echter op aandringt en gij de macht in handen hebt (*langdurig applaus*) ben ik verplicht mij daaraan te onderwerpen.

Ik zal enige woorden zeggen over de afzonderlijke kwesties:

I.

DE WEG VAN DE KOLCHOZEN IS DE ENIGE JUISTE WEG.

De eerste kzcstic — is de weg, die de kolchosboeren hebben ingeslagen een juiste weg, is de weg van de kolchozen juist?

Dit is geen overbodige vraag. Gij stootarbeiders van de kolchozen

T) Kolchos-boeren en -boerinnen. — *Vcrt.*

zult er wel niet aan twijfelen, dat de kolchozen zich op de juiste weg bevinden. Het is derhalve mogelijk, dat deze vraag U overbodig toeschijnt. Maar niet alle boeren denken zoals gij. Onder de boeren — ook onder de kolchosboeren — zijn er nog heel wat, die twijfelen of de weg der kolchozen juist is. En daarin ligt niets verwonderlijks. Inderdaad, honderden jaren hebben de mensen op de oude manier geleefd, zijn zij de oude weg gegaan, hebben zij hun rug gekromd voor den koelak en den landheer, voor den woe-keraar en den spekulant. Men kan niet zeggen, dat deze oude, kapitalistische weg de goedkeuring van de boeren wegdroeg. Maar deze oude weg was het uitgetreden pad, de vertrouwde weg en niemand had nog metterdaad bewezen, dat men ook wel op andere wijze, beter zou kunnen leven. Te meer, omdat in alle burgerlijke landen de mensen nog steeds op de oude manier leven. En eensklaps dringen de bolsjewiki dit oude moeras-leven binnen, dringen er als de stormwind binnen en zeggen: het is tijd de oude weg te verlaten, het is tijd op een nieuwe manier, op kolchosmanier te gaan leven, het is tijd niet meer zo te leven als allen in de burgerlijke landen, maar op een nieuwe wijze, zoals in het artel^J). Maar wat dit voor een nieuw leven is, — wie zal dat weten. Als het maar niet slechter zal zijn dan het oude leven. In ieder geval, de nieuwe weg is geen vertrouwde weg, geen uitgetreden pad, nog niet volkomen beproefd. Zou het maar niet beter zijn op de oude weg te blijven? Zou het niet beter zijn te wachten met het overgaan op de nieuwe weg, op de weg van de kolchozen? Loont het wel de moeite dit te wagen? Ziehier welke onzekerheden een gedeelte van de werkende boeren tegenwoordig verontrusten.

Moeten wij deze onzekerheden wegnemen? Moeten wij deze onzekerheden scherp in het licht stellen en aantonen, wat zij waard zijn? Het is duidelijk, dat wij dit moeten doen.

De hierboven gestelde vraag kan men dus niet overbodig noemen. Derhalve, is de weg juist, die de kolchosboeren hebben betreden? Sommige kameraden zijn van mening, dat de overgang op de

i) Artel — productie-koöperatie.

hieuwe weg, op de weg der kolchozen bij ons drie jaar geleden begonnen is. Dat is slechts ten dele waar. Zeker, de massale opbouw van de kolchozen is bij ons drie jaar geleden begonnen. Deze overgang werd, zoals bekend is, gekenmerkt door de verplettering van de koelakken en door de beweging van de massa's van arme- en middelboeren bij miljoenen naar de kolchozen. Dit alles is juist. Opdat echter deze massale overgang naar de kolchozen kon beginnen, moesten er enige voorafgaande voorwaarden vervuld zijn, zonder welke, in het algemeen gesproken, een massale kolchos-beweging niet denkbaar is. Er moest in de eerste plaats een Sowjetmacht bestaan, die de boeren hielp en blijft helpen om de weg van de kolchozen te betreden. Wij moesten ten tweede de landheren en de kapitalisten verjagen, hun de fabrieken en de grond afnemen en die tot volkseigendom verklaren. Wij moesten in de derde plaats de koelakken aan banden leggen en hun de machines en tractoren afnemen. Wij moesten in de vierde plaats afkondigen, dat machines en tractoren alleen door de in de kolchozen aaneengesloten arme- en middelboeren kunnen worden gebruikt. Wij moesten tenslotte het land industrialiseren, een nieuwe tractorenindustrie opbouwen, nieuwe fabrieken voor landbouwmachines oprichten, teneinde de kolchosboeren overvloedig met tractoren en machines te kunnen verzorgen. Zonder deze voorafgaande voorwaarden zou er aan de massale overgang op de weg der kolchozen, die drie jaar geleden is begonnen, eenvoudig niet te denken zijn geweest.

Wij moesten dus, om op de weg van de kolchozen over te gaan, in de eerste plaats de Oktoberrevolutie voltrekken, de kapitalisten en de landheren ten val brengen, hun de grond en de fabrieken afnemen en een nieuwe industrie oprichten.

Met de Oktoberrevolutie is dan ook de overgang op de nieuwe weg, op de weg der kolchozen begonnen. Hij ontplooidde zich eerst drie jaar geleden met nieuwe kracht, omdat pas in die tijd de economische resultaten van de Oktoberrevolutie in volle omvang tot uitdrukking kwamen en het ons eerst in die tijd gahikte de industrialisatie van het land voorwaarts te stuwten.

De geschiedenis van de volkeren kent niet weinig revoluties. Zij verschillen van de Oktoberrevolutie, doordat zij alle eenzijdige

revoluties waren. De ene vorm van uitbuiting van de werkers werd door een andere vorm van uitbuiting vervangen, maar de uitbuiting zelf bleef bestaan. De ene soort van uitbuiters en onderdrukkers werd door de andere vervangen, maar de uitbuiters en onderdrukkers zelf bleven bestaan. Alleen de Oktoberrevolutie stelde zich ten doel om *iedere soort* van uitbuiting te vernietigen en *alle* uitbuiters en onderdrukkers te likwideren.

De revolutie van de slaven likwideerde de slavenhouders en hief de slavernij als vorm van uitbuiting van de werkende massa op. Maar in hun plaats stelde zij de feodale landheren en de feodale vorm van uitbuiting van de werkers. De ene soort van uitbuiters werd door de andere vervangen. Onder de slavernij veroorloofde de „wet” den slavenhouder de slaven te doden. Onder de lijfeigenschap veroorloofde de „wet” de feodale landheren, „alleen maar” de lijfeigenen te verkopen.

De revolutie van de lijfeigen boeren likwideerde de feodale landheren en schafte de feodale vorm van uitbuiting af. Maar zij stelde de kapitalisten en landeigenaars, met hun vorm van uitbuiting der werkers daarvoor in de plaats. De ene soort van uitbuiters werd door de andere vervangen. Onder de lijfeigenschap veroorloofde de „wet” het verkopen van de lijfeigen. Ondei* de kapitalistische orde veroorlooft de „wet” „alleen maar” het veroordelen van de werkers tot werkloosheid en verarming, tot de ondergang en de hongerdood.

Alleen onze Sowjetrevolutie, alleen onze Oktoberrevolutie heeft de kwestie zó gesteld, niet om de ene soort van uitbuiters door anderen te vervangen en de ene vorm van uitbuiting door een andere — maar om iedere uitbuiting, alle uitbuiters, alle rijkaards en onderdrukkers welke dan ook, zowel de oude als de nieuwe uit te roeien (*Langdurig applaus*).

Daarom is de Oktoberrevolutie de voorafgaande voor waarde en de noodzakelijke konditie voor de overgang van de boeren op een nieuwe weg, op de weg der kolchozen.

Handelden de boeren juist, toen zij de Oktoberrevolutie ondersteunden? Ja, zij handelden juist. Zij handelden juist, omdat de Oktoberrevolutie hun behulpzaam was om de landheren en de kapi- 752

talisten, de woekeraars en de koelakken, de kooplieden en de spekulanten van zich af te schudden.

Maar dat is slechts een kant van de kwestie. De onderdrukkers te verjagen, de landheren en de kapitalisten te verjagen, de koelakken en spekulanten aan banden te leggen, dat is zeer goed. Maar dat is nog niet genoeg om zich definitief van de oude ketenen te bevrijden, daartoe is het verpletteren van de uitbuiters alleen nog niet voldoende. Daartoe moet men nog een nieuw leven opbouwen en wel zulk een leven, dat aan den werkenden boer de mogelijkheid verschaft, zijn materiële en kulturele toestand te verbeteren en van dag tot dag, van jaar tot jaar op een hoger peil te komen. Daartoe moet men op het platteland een nieuwe orde, de kolchosorde instellen. Dat is de andere kant van de kwestie.

Waardoor onderscheidt zich de oude orde van de nieuwe, van de kolchosorde ?

Onder de oude orde werkten de boeren ieder op zich zelf, werkten zij op de oude manier, zoals hun voorvaders hadden gedaan, met de oude werktuigen, werkten zij voor de landeigenaars en de kapitalisten, de koelakken en de spekulanten, werkten zij, zelf een hongerbestaan leidende, om anderen te verrijken. Onder de nieuwe orde, de kolchosorde werken de boeren gemeenschappelijk, artels- wijze, met behulp van nieuwe werktuigen — tractoren en landbouwmachines, werken zij voor zich zelf en voor hun kolchozen, leven zij zonder kapitalisten en landeigenaars, zonder koelakken en spekulanten, werken zij, teneinde van dag tot dag hun materiële en kulturele toestand te verbeteren. Ginds, onder de oude orde, is de regering een burgerlijke regering en ondersteunt zij de rijken tegen de werkende boeren. Hier, onder de nieuwe orde, onder de kolchosorde is de regering een arbeiders- en boerenregering en ondersteunt zij de arbeiders en boeren tegen alle mogelijke rijken. De oude orde voert naar het kapitalisme. De nieuwe orde naar het socialisme.

Hier hebt gij de twee wegen, de kapitalistische weg en de socialistische weg — de weg voorwaarts naar het socialisme en de weg terug, naar het kapitalisme.

Er zijn mensen die menen, dat men de een of andere derde weg kan inslaan. Bijzonder gretig grijpen enige weifelende kameraden,

die nog niet ten volle van de juistheid van de kolchosweg overtuigd zijn, naar deze aan niemand bekende derde weg. Zij willen, dat wij naar de oude orde terugkeren, naar het individuele boerenbedrijf, maar zonder kapitalisten en landheren. Zij willen daarbij, dat wij „alleen maar” de koelakken en de andere kleine kapitalisten, als een gewettigd verschijnsel van onze economische orde zullen toelaten. In werkelijkheid is dit niet een derde weg, maar is het de tweede weg — de weg naar het kapitalisme. Want dat betekent de terugkeer tot het individuele boerenbedrijf en het herstel van de koelakken ? Dat betekent het herstel van de schuldlavernij bij de koelakken, het herstel van de uitbuiting van de boeren door de koelakken en het afstaan van de macht aan den koelak. Kan men echter de koelakken herstellen en tegelijkertijd de Sowjet-macht in stand houden? Neen, dat is onmogelijk. Het herstellen van de koelakken moet leiden tot het scheppen van een koelakkenmacht en tot de likwidatie van de Sowjet-macht, het moet dus leiden tot het vormen van een burgerlijke regering. En het vormen van een burgerlijke regering moet op zijn beurt leiden tot het herstel van de landeigenaars en de kapitalisten, tot het herstel van het kapitalisme. De zogenaamde derde weg is in werkelijkheid de tweede weg, de weg van de terugkeer tot het kapitalisme. Vraagt maar eens aan de boeren, of zij de schuldlavernij bij de koelakken willen herstellen, of zij naar het kapitalisme willen terug keren, de Sowjet- macht likwideren en de macht van de landheren en de kapitalisten willen herstellen? Vraagt het hen maar eens en gij zult te weten komen, welke weg de meerderheid van de werkende boeren als de enig juiste beschouwt.

Er zijn dus slechts twee wegen: *hetzij* voorwaarts, bergopwaarts — naar de nieuwe orde der kolchozen, *of* terug, bergafwaarts naar de oude orde van de koelakken en de kapitalisten.

Een derde weg bestaat er niet.

De werkende boeren hebben juist gehandeld, toen zij de kapitalistische weg afwezen en de weg van de kolchosopbouw betraden.

Men zegt, dat de weg van de kolchozen wel de juiste, maar dat het een moeilijke weg is. Dat is slechts ten dele waar. Zeker, er liggen moeilijkheden op deze weg. Het goede leven komt niet van

zelf- Maar het is een feit, dat de voornaamste moeilijkheden reeds overwonnen zijn en dat het zelfs met de moeite waard is, over de moeilijkheden, die nog' voor U staan, ernstig te spreken. In ieder geval zijn Uw tegenwoordige moeilijkheden, kameraden kolchosniki, kinderspel, vergeleken bij de moeilijkheden, die de arbeiders een 10—15 jaar geleden hadden door te maken. Uw redenaars zijn hier opgetreden en hebben de arbeiders van Leningrad, Moskou, Char- kow en Dionbas geprezen. Zij zeiden, dat zij, de arbeiders, suksessen hebben en dat gij, kolchosniki, veel minder suksessen te boeken hebt. Het schijnt mij toe, dat er in de redevoeringen van uw sprekers zelfs een zekere kameraadschappelijke afgunst dóórschemerde: hoe goed zou het zijn, als wij, boeren-kolchosniki dezelfde suksessen zouden hebben te boeken als gij, arbeiders van Leningrad, Moskou, Donbas, Charkow... Dat alles is uitstekend. Weet gij echter wel, wat deze suksessen aan de arbeiders van Leningrad en Moskou hebben gekost, welke ontberingen zij hebben doorstaan om tenslotte deze suksessen te behalen? Ik zou u enige feiten uit het leven van de arbeiders in 1918 kunnen vertellen, toen de arbeiders wekenlang geen stuk brood kregen, om van vlees en andere voedingsmiddelen maar te zwijgen. Als de beste dagen golden toenmaals de dagen, waarop het ons gelukte aan de arbeiders van Leningrad en Moskou een achtste pond zwart brood te geven en dan brood, dat voor de helft vermengd was met lijnkoeken. En dat heeft niet een maand, niet een half jaar, maar twee volle jaren geduurd. Maar de arbeiders hielden het uit en verloren de moed niet, omdat zij wisten, dat er betere tijden zouden aanbreken en da' zij beslissende suksessen zouden behalen. Welnu, zoals gij ziet, d arbeiders hebben zich niet vergist. Vergelijkt nu eens uw moeilijk heden en ontberingen met de moeilijkheden en ontberingen, die de arbeiders hebben doorstaan en gij zult zien, dat men er zelfs niet ernstig over behoeft te spreken.

Wat is nodig om de kolchosbeweging verder vooruit te stuw en de kolchosopbouw tot volle ontplooiing te brengen.

Daartoe is in de eerste plaats nodig, dat de kolchozen ten volle verzorgd zijn met voor bewerking geschikte grond. Hebt gij die? Ja, die hebt gij. Het is bekend, dat de kolchozen al de beste grond

hebben gekregen, die hun voor goed in handen werd gegeven. De kolchosniki kunnen deze grond dus naar goeddunken bewerken en verbeteren, zonder te vrezen, dat zij hem zullen verliezen en dat hij in vreemde handen zal overgaan.

Daartoe is in de tweede plaats nodig, dat de kolchosniki over tractoren en machines beschikken. Hebt gij die? Ja, die hebt gij. Het is algemeen bekend, dat onze tractorenfabrieken en de bedrijven voor de produktie van landbouwmachines in de eerste plaats en hoofdzakelijk voor de kolchozen werken en die van alle moderne werktuigen voorzien.

Daartoe is tenslotte nodig, dat de regering de kolchosboeren in alle opzichten ondersteunt, hun zowel mensen als financiële middelen ter beschikking stelt en verhindert, dat de overblijfselen van de vijandige klassen de kolchozen tot ontbinding brengen. Hebt gij zulk een regering? Ja, die hebt gij. Zij heet de Sowjet- regering van de arbeiders en de boeren. Noemt mij een land, waar de regering niet de kapitalisten en de landheren, niet de koelakken en de overige rijken, maar de werkende boeren ondersteunt. Zo'n land is er op de wereld niet en is er ook nooit geweest. Alleen bij ons, in het land van de Sowjets, bestaat een regering, die met hart en ziel voor de arbeiders en de boeren-kolchosniki, voor alle werkers van stad en land tegen alle rijken en uitbuiters opkomt (*Langdurig applaus*).

Gij hebt dus alles wat nodig is om de kolchosopbouw tot ontplooiing te brengen en om te komen tot de volledige bevrijding van de oude kluisters.

Er wordt van u slechts dit éne geëist — eerlijk te werken, de nkomsten van de kolchozen volgens de verrichte arbeid te verdelen, have en goed van de kolchos te behoeden, de machines en tractoren te verzorgen, een goede behandeling van de paarden te verzekeren, de u door uw arbeiders- en boerenregering gegeven taak te vervullen, de kolchozen te versterken en de in de kolchozen binnengedrongen koelakken en koelakkenaanhangers uit de kolchozen te werpen.

Gij zult het zeker met mij eens zijn, dat het over winnen van deze moeilijkheden, d.w.z. eerlijk te werken en have en goed van

de kolchos te behoeden, toch met al te moeilijk is. Te meer omdat uw arbeid thans niet aan de rijken en de uitbuiters ten goede komt, maar aan u zelf, aan uw eigen kolchozen.

Gij ziet, dat de weg van de kolchozen, de weg van het socialisme, de enig juiste weg voor de werkende boeren is.

II.

ONZE NAASTBIJLIGGENDE TAAK — ALLE KOLCHOSNIKI WELGESTELD TE MAKEN.

De tzveede kzvestie: wat hebben wij op de nieuwe weg, op onze kolchosweg bereikt, en wat denken wij in de komende 2—3 jaar te bereiken?

Het socialisme is een goede zaak. Een gelukkig socialistisch leven is ongetwijfeld een goede zaak. Maar dit alles is een zaak van de toekomst. De voornaamste kwestie is thans niet wat wij in de toekomst zullen bereiken. De voornaamste kwestie is wat wij in het heden reeds hebben bereikt. De boeren hebben de weg van de kolchozen betreden. Dat is uitstekend. Maar wat hebben zij op deze weg bereikt? Wat hebben wij voor tastbaars bereikt, toen wij de kolchosweg insloegen?

Wij hebben bereikt, dat wij massa's van de miljoenen arme boeren behulpzaam zijn geweest lid van de kolchozen te worden. Wij hebben bereikt, dat deze massa's van arme boeren, die tot de kolchozen toetraden en daar de beste grond en de beste werktuigen gebruiken, zich tot het peil van de middelboeren hebben opgeheven. Wij hebben bereikt, dat de massa's van de miljoenen arme boeren, die vroeger een hongerbestaan leden, thans in de kolchozen middelboeren, mensen met een verzekerd bestaan zijn geworden. Wij hebben bereikt, dat de differentiatie van de boeren in arme boeren en koelakken door ons werd opgeheven, dat wij de koelakken hebben verslagen en de arme boeren hebben geholpen om in de kolchozen baas over hun eigen werk te worden, middelboeren te worden.

Hoe stond de kwestie vier jaar geleden, vóór het tot ontplooiing komen van de kolchosopbouw? De koelakken verrijkten zich en gingen bergopwaarts. De arme boeren verkeerden in ellende, werden tot paupers en geraakten in schuldslavernij bij de koelakken. De middelboeren klauterden omhoog naar de koelakken, maar stortten telkens weer naar omlaag en vulden de gelederen van de arme boeren aan, tot vermaak van de koelakken. Het valt niet moeilijk te raden, dat van deze gehele wirwar alleen de koelakken en mogelijkwijze ook nog dezen of genen van de welgestelden voordeel hadden. Op iedere 100 boerenhofsteden op het platteland kwamen ongeveer 4—5 hofsteden van koelakken, 8—10 hofsteden van welgestelde boeren, 45—50 hofsteden van middelboeren en 35 hofsteden van arme boeren. Derhalve waren minstens 35 % van alle boerenhofsteden hofsteden van arme boeren, die genoodzaakt waren, het juk van de schuldslavernij bij de koelakken te dragen. Ik spreek niet eens over de minvermogende lagen van de middelboeren, die meer dan de helft van de middelboeren uitmaakten, die wat hun positie betreft, weinig van de arme boeren verschilden en zich in rechtstreekse afhankelijkheid van de koelakken bevonden.

Door de kolchosopbouw te ontplooien bereiken wij, dat wij deze wirwar en onrechtvaardigheid hebben opgeheven, de schuldslavernij bij de koelakken hebben vernietigd, heel deze massa van arme boeren bij de kolchozen hebben betrokken, hun daar een verzekerd bestaan hebben gegeven en tot het peil van de middelboeren hebben verheven en dat zij nu van de grond van de kolchozen, van de voorrechten ten gunste van de kolchozen en de tractoren en landbouwmachines gebruik kunnen maken.

Maar wat betekent dit? Dit betekent, dat wij niet minder dan 20 miljoen van de boerenbevolking, niet minder dan 20 miljoen arme boeren, van de ellende, de pauperisatie en de schuldslavernij bij de koelakken hebben gered en dank zij de kolchozen tot mensen met een verzekerd bestaan hebben gemaakt.

Dat is een groot sukses kameraden. Dat is een zodanig sukses, als de wereld nog niet heeft gekend en dat geen enkele staat ter wereld ooit heeft bereikt.

Hier hebt gij de praktische, tastbare resultaten van de kolchos- opbouw, de resultaten van het feit, dat de boeren de weg van de kolchozen zijn opgegaan.

Maar dit is slechts onze *eerste* schrede, ons *eerste* sukses op de weg van de kolchosopbouw.

Het zou verkeerd zijn te menen, dat wij bij deze eerste schrede, bij dit eerste sukses stil moeten blijven staan. Neen kameraden, wij kunnen niet bij dit sukses blijven stilstaan. Om verder te schrijden en de kolchozen definitief te versterken, moeten wij een *nieuw* sukses behalen. Wat is deze tweede stap? Dat is het nog verder omhoog brengen van de kolchosniki, zowel de gewezen arme boeren als de gewezen middelboeren. Dat is *het welgesteld maken van alle kolchosniki*. Ja, welgesteld maken, kameraden (*Langdurig applaus*).

Wij hebben bereikt, dat wij de arme boeren dank zij de kolchozen tot het peil van de middelboeren hebben verheven. Dat is uitstekend. Maar dit is nog niet genoeg. Wij moeten er thans in slagen, nog een stap vooruit te doen en alle kolchosniki — zowel de gewezen arme boeren als de gewezen middelboeren te helpen het peil van de welgesteldheid te bereiken. Dat kan worden bereikt en dat moeten wij tot iedere prijs bereiken. (*Langdurig applaus*). Wij hebben thans alles wat nodig is om dit doel te bereiken. Onze machines en tractoren worden thans slecht gebruikt. Onze grond wordt niet bijzonder goed bewerkt. Men behoeft slechts het gebruik van de machines en tractoren te verbeteren, men behoeft slechts de grond beter te bewerken, en wij zullen het bereiken da* wij de hoeveelheid onzer produkten zullen verdubbelen en ver driedubbelen. En dat is volkomen voldoende om alle kolchosnik tot welgestelde werkers van de kolchosvelden te maken.

Hoe stond het vroeger met de welgestelden ? Om welgesteld te worden moest men zijn burenen benadelen, moest men hun het vel over de oren halen, aan hen duurder verkopen en bij hen goedkoper inkopen, moest men den een of anderen knecht in loondienst nemen, hem behoorlijk uitbuiten, een kapitaaltje vergaren om dan, als men vaste grond onder de voeten had, tot den koelak omhoog te kruipen. Dat is dan ook de eigenlijke verklaring, waarom de

welgestelden vroeger, onder het individuele boerenbedrijf, het wantrouwen en de haat van de arme- en middelboeren opwekten. Thans staat de zaak er anders voor. Thans zijn er andere verhoudingen. Willen de kolchosniki welgesteld worden, dan is daartoe thans allerminst vereist, dat zij hun burenen benadelen of uitbuiten. En bovendien is het thans niet gemakkelijk om iemand uit te buiten, omdat de partikuliere eigendom van de grond of de pacht bij ons niet meer bestaan, de machines en tractoren aan de staat toebehoren en mensen, die kapitaal bezitten, thans in de kolchozen niet meer in de mode zijn. Eens is er zulk een mode geweest, maar ze is voor altijd verdwenen. Opdat de kolchosniki welgesteld zullen worden, daarvoor is thans slechts dit éne nodig — eerlijk in de kolchos werken, de tractoren en machines op de juiste wijze benutten, het werkvee op de juiste wijze gebruiken, de grond op de juiste wijze bewerken en de kolchos-eigendom behoeden.

Er wordt soms gezegd: indien er socialisme bestaat, waarom zullen wij dan nog werken? Wij hebben vroeger gewerkt en doen het ook nu, is het geen tijd om met werken op te houden? Zulke redeneringen zijn door en door onjuist, kameraden. Dat is een filosofie van luilakken en niet van eerlijke werkers. Het socialisme staat allerminst afwijzend tegenover de arbeid. Integendeel, het socialisme wordt op de arbeid opgebouwd. Socialisme en arbeid zijn van elkaar niet te scheiden. Lenin, onze grote leraar, zeide: „Wie niet werkt, zal ook niet eten”. Wat betekent dit, tegen wie zijn deze woorden van Lenin gericht? Tegen de uitbuiters, tegen hen, die zelf niet werken, maar anderen dwingen om te werken en die zich op kosten van anderen verrijken. Maar tegen wie nog meer? Tegen hen, die zelf de luilak uithangen en op kosten van anderen willen leven. Het socialisme eist, dat er niet geluierd wordt, maar dat alle mensen eerlijk werken, niet voor anderen, niet voor de rijken en de uitbuiters, maar voor zich zelf, voor de gemeenschap. En wanneer wij eerlijk zullen werken, voor ons zelf, voor onze eigen kolchozen zullen werken — dan zullen wij bereiken, dat wij binnen een twee- of drietal jaren alle kolchosniki, zowel de gewezen arme boeren als de gewezen middelboeren tot het peil van welgestelde boeren zullen omhoog brengen, tot het peil van

mensen, die over een overvloed van produkten beschikken en een ten volle kultureel leven leiden.

Dat is thans onze naastbij liggende taak. Dit kunnen en moeten wij tot elke prijs bereiken (*Langdurig applaus*).

III.

AFZONDERLIJKE OPMERKINGEN.

Veroorlof mij thans tot enige afzonderlijke opmerkingen over te gaan.

In de eerste plaats over onze *partijleden* op het platteland. Onder U bevinden zich partijleden, maar nog meer partijlozen. Het is uitstekend, dat op het Kongres meer partijlozen dan partijleden zijn bijeengekomen, want in de eerste plaats moeten juist de partijlozen bij onze zaak betrokken worden. Er zijn kommunisten, die op bolsjewistische wijze met partijlozen omgaan. Maar er zijn ook 'kommunisten, die zich op hun partij lidmaatschap laten voorstaan en de partijlozen op een afstand houden. Dat is verkeerd en schadelijk. De kracht van de bolsjewiki, de kracht van de kommunisten ligt hierin, dat zij onze partij met een aktieve groep van miljoenen partijlozen weten te omringen. Wij, bolsjewiki, zouden niet die suksessen hebben behaald, waarop wij thans kunnen bogen, indien wij het vertrouwen van de miljoenen partijloze arbeiders en boeren niet voor de partij hadden weten te veroveren. En wat wordt hiertoe vereist? Hiertoe wordt vereist, dat de partijleden zich niet van de partijlozen afperken, dat de partijleden zich niet in hun partij-schulp opsluiten, dat zij niet op hun partijlidmaatschap prat gaan, maar naar de stem van de partijlozen luisteren, opdat zij niet alleen de partijlozen onderrichten, maar ook van hen zullen leren.

Men dient niet te vergeten, dat de partijleden niet uit de lucht komen vallen. Men moet er aan denken, dat alle partijleden zelf eenmaal partijlozen zijn geweest. Vandaag was iemand partijloos en morgen wordt hij partijlid. Waarop kan men hier eigenlijk prat gaan? Onder ons, oude bolsjewiki, zijn niet weinig mensen, die

20 of 30 jaar in de partij werken. Maar wij zijn vroeger immers ook partijlozen geweest. Wat zou er van ons zijn terechtgekomen, indien de toenmalige partijleden, een 20—30 jaar geleden, uit de hoogte met ons waren omgesprongen en ons niet tot de partij hadden toegelaten? Mogelijk, dat wij dan voor een aantal jaren van de partij waren afgehouden. En wij — oude bolsjewiki — zijn toch niet de minsten, kameraden (*Vrolijkheid, langdurig applaus*).

Daarom moeten onze partijleden, de huidige jonge partijleden, die soms hun neus voor de partijlozen ophalen, aan dit alles denken, moeten zij er aan denken, dat niet pralerij, maar bescheidenheid den bolsjewiek siert.

Thans nog enige woorden *over de vrouwen, over de kolchosnitsi*. De vrouwenkwestie in de kolchozen, dat is een ernstig vraagstuk, kameraden. Ik weet dat velen van U de vrouwen onderschatten en zich vrolijk over haar maken. Maar dat is verkeerd kameraden, dat is een ernstige fout. Het gaat er hier niet alleen om, dat de vrouwen de helft van de bevolking uitmaken. Het gaat er in de eerste plaats om, dat de kolchosbeweging een gehele reeks uitmuntende en bekwame vrouwen op leidende posten heeft geplaatst. Kijkt naar het Kongres, naar zijn samenstelling, en gij zult zien, dat de vrouwen allang van de achterste plaats naar de voorste zijn opgeschoven. De vrouwen in de kolchozen, dat is een grote kracht. Deze kracht op de achtergrond houden, betekent een misdaad begaan. Het is onze plicht de vrouwen in de kolchozen vooruit te brengen en deze kracht voor de zaak te gebruiken.

Zeker, er heeft tussen de Sowjet-macht en de kolchosnitsi niet lang geleden een klein misverstand bestaan. Het ging om de koe. Maar thans is de kwestie met de koe geregeld en het misverstand is uit de weg geruimd (*Langdurig applaus*). Wij hebben bereikt, dat de meerderheid van de kolchosniki thans reeds één koe per hofstede heeft. Er zal nog een jaar of twee voorbij gaan en gij zult geen enkele kolchosnik vinden, die niet zijn eigen koe zal hebben. Wij, bolsjewiki, zullen zeker ons best doen, opdat bij ons alle kolchosniki een koe zullen hebben (*Langdurig applaus*).

Wat de kolchosnitsi zelf betreft, zij moeten aan de kracht en de betekenis van de kolchozen voor de vrouwen denken, zij moeten

er aan denken, dat zij alleen in de kolchozen de mogelijkheid hebben op gelijke voet met den man te komen. Zonder de kolchozen — ongelijkheid, in de kolchozen — gelijkheid van rechten. Laten de kameraden kolchosnitsi dit bedenken en laten zij de kol- chos-orde als haar oogappel behoeden! (*Langdurig applaus*).

Twee woorden over de *konisomoltsi* en de *konisomolkii*¹⁾ in de kolchozen. De jeugd is onze toekomst, onze hoop, kameraden. De jeugd moet ons, de ouden, aflossen. Zij moet ons vaandel tot het zegevierende einde dragen. Onder de boeren zijn niet weinig ouden van dagen, die een oude last te torsen hebben, die belast zijn met de gewoonten en de herinneringen aan het oude leven. Het is te .begrijpen, dat zij er niet altijd in slagen met de partij en de Sowjet- macht gelijke tred te houden. Met onze jeugd staat het anders. Zij is vrij van de oude last en het valt haar gemakkelijker zich de nalatenschap van Lenin eigen te maken. En juist omdat de jeugd zich de nalatenschap van Lenin het gemakkelijkst eigen maakt, juist daarom is zij geroepen, de achterblijvenden en weifelenden vooruit te stuwten. Weliswaar heeft zij een tekort aan kennis. Maar kennis, dat is iets wat je kunt verwerven. Vandaag heb je die nog niet, maar morgen zal je ze hebben. Daarom is de taak, telkens en telkens weer het Leninisme te bestuderen. Kameraden komsomoltsi en komsomolki! Leert het bolsjewise en stuwt de weifelenden voorwaarts! Praat wat minder en werkt wat meer en het zal bij u zeker gaan zoals het behoort (*Applaus*).

Enige woorden over de *individuele boeren*. Men heeft hier weinig over de individuele boeren gesproken. Maar dat betekent nog niet, dat er geen individuele boeren meer zijn. Neen, dat betekent het niet. Er zijn individuele boeren en men kan hen niet buiten beschouwing laten, omdat zij onze kolchsniki van morgen zijn. Ik weet, dat een deel van de individuele boeren definitief is gedemoraliseerd en bij de spekulatie is terechtgekomen. Dat is dan ook de verklaring, dat onze kolchosniki eerst na grondig onderzoek de individuele boeren in de kolchozen opnemen en hen soms in het geheel niet opnemen. Dat is natuurlijk juist en daartegen is niets

1) De jongens en meisjes van de kommunistische jeugdbond. — *Vert.*

in te brengen. Maar er bestaat een onder deel, het grootste deel van de individuele boeren, dat niet bij de speculatie is terechtgekomen en dat op eerlijke wijze zijn brood verdient. Wellicht zouden deze individuele boeren wel geneigd zijn, om in de kolchos te treden.' Maar enerzijds staan hun weifelingen in de weg ten aanzien van de juistheid van de kolchos-weg en anderzijds de verbittering, die er thans onder de kolchosniki tegen de individuele boeren heerst.

Zeker, men moet de kolchosniki begrijpen en zich in hun toestand verplaatsen. In deze jaren hebben zij niet weinig beledigingen en hoon van de kant van de individuele boeren te verduren gehad. Maar beledigingen en hoon mogen hier geen doorslaggevende betekenis hebben. Het is een slechte leider, die beledigingen niet kan vergeten en die zijn gevoelens boven de belangen van de kolchos stelt. Wilt gij leiders zijn, dan moet gij de U door enkele individuele boeren aangedane beledigingen kunnen vergeten. Twee jaren geleden ontving ik een brief uit het Wolgagebied van een boerin, een weduwe. Zij deed haar beklag, dat men haar niet in de kolchos wilde opnemen en eiste van mij, dat ik haar steunde. Ik vroeg om inlichtingen bij de kolchos. Van de kant van de kolchos antwoordde men mij, dat men haar niet in de kolchos kon opnemen, omdat zij een kolchosbijeenkomst had beledigd. Wat was het geval? Deze zelfde weduwe had, naar het blijkt op een vergadering van boeren, waar de kolchosniki de individuele boeren hadden opgeroepen tot de kolchos toe te treden, in antwoord daarop haar rokken opgetild en gezegd: „Pak aan je kolchos!” (*Vrolijkheid, gelach*). Ongetwijfeld is zij verkeerd opgetreden en heeft zij de vergadering beledigd. Maar mag men haar toe toegang tot de kolchos ontzeggen, nu zij een jaar later oprecht berouw toonde en haar fout erkende? Ik ben van mening, dat men haar niet mag afwijzen. Dit heb ik de kolchos ook geschreven. De weduwe werd in de kolchos opgenomen. En wat bleek nu? Het bleek dat zij thans in de kolchos niet in de achterste, maar in de voorste rijen werkt (*Applaus*).

Hier hebt gij dus nog een voorbeeld, dat er van getuigt, dat leiders, indien zij werkelijk leiders willen blijven, beledigingen 764

moeten kunnen vergeten, wanneer het belang van de zaak dit eist

Hetzelfde moet men zeggen van de individuele boeren in het algemeen. Ik ben er niet tegen dat men hen eerst na grondig onderzoek in de kolchozen opneemt. Maar ik ben er tegen, dat men zonder onderzoek alle individuele boeren de weg tot de kolchozen afsnijdt. Dat is niet onze politiek, dat is geen bolsjewistische politiek. De kolchosniki moeten niet vergeten, dat zij zelf kort geleden nog individuele boeren waren.

Tenslotte nog enige woorden over de *brief van de Bezentsjoekse kolchosniki*. Deze brief is gedrukt en gij zult hem wel gelezen hebben. Het was ongetwijfeld een goede brief. Hij getuigt er van, dat er onder onze kolchosniki een niet gering aantal ervaren en bewuste organisators en agitators voor de zaak van de kolchos zijn, die de trots van ons land vormen. Maar de brief bevat één onjuiste passage, waarmee men het in geen geval eens kan zijn. Het gaat hierom, dat de Bezentsjoekse kameraden hun eigen werk in de kolchos als een bescheiden en bijna onbetekenend werk afschilderen, maar het werk van de sprekers en leiders, die soms ellenlange redevoeringen houden, als groots en scheppend. Kan men het daarmee eens zijn? Neen, kameraden, daarmee kan men het volstrekt niet eens zijn. De Bezentsjoekse kameraden hebben hier een fout begaan. Het is mogelijk, dat zij deze fout uit bescheidenheid hebben begaan. Maar daarom houdt deze fout niet op, een fout te zijn. De tijden zijn voorbij, dat de leiders als de enige scheppers van de geschiedenis golden en de arbeiders en boeren niet meetelden. Het lot van de volken en van de staten wordt thans niet alleen door de leiders, maar in de eerste plaats

22) en hoofdzakelijk door de miljoenen-massa's van de werkers beslist.

23) De arbeiders en boeren, die zonder veel ophef en lawaai fabrieken «en bedrijven, mijnen en spoorwegen, kolchozen en sowchozen bouwen, die al het goede der aarde scheppen en de gehele wereld woeden en kleden — zij zijn de werkelijke helden en scheppers van het nieuwe leven. Dat hebben onze Bezentsjoekse kameraden blijkbaar vergeten. Het is niet goed, wanneer mensen hun eigen krachten overschatten en met hun verdiensten te pronken. Dat leidt tot pralerij en pralerij is geen goed ding. Maar het is nog erger,

als mensen hun eigen krachten beginnen te onderschatten en niet inzien, dat hun „bescheiden” en „onopvallende” arbeid in werkelijkheid een groots en scheppend werk is, dat het lot van de geschiedenis beslist.

Ik zou willen dat de Bezentsjoekse kameraden deze kleine correctie van mij op hun brief goedkeurden.

Laat mij hiermee eindigen, kameraden.

(Lang aanhoudend applaus, dat in een ovatie over gaat. Allen staan op en juichen kam. Stalin toe. Hoera-geroep. Uit de zaal klinken de kreten: „Leve kameraad Stalin, hoera! Leve onze beste kolchos-nik! Leve onze leider kameraad Stalin!”).

**VERSLAG AAN HET XVIIde PARTIJKONGRES OVER HET
WERK VAN HET CENTRAAL- KOMITEE VAN DE K.P.S.U.
(b).**

26 Januari 1934.

I.

DE AANHOUDEnde KRISIS VAN HET WERELD-
KAPITALISME EN DE BUITENLANDSE TOESTANF
VAN DE SOWJET-UNIE.

Kameraden! Sinds het XVIde Kongres zijn meer dan drie jaar verstreken. Een niet zeer lange periode. Een periode evenwel, voller van inhoud dan welke andere periode ook. Ik ben van mening, dat niet één van de perioden van het laatste tiental jaren, zó rijk is geweest aan gebeurtenissen als deze periode.

Op *ekonomisch* gebied waren dit jaren van aanhoudende economische wereldkrisis. De crisis omvatte niet alleen de industrie, maar ook de landbouw in zijn geheel. De crisis woedde niet alleen in de sfeer van de produktie en de handel. Zij sloeg ook over naar de sfeer van het krediet en de geldsomloop en keerde de tussen de landen ingeburgerde krediet- en valuta-betrekkingen onderste boven. Werd er vroeger hier en daar nog over getwist of er een economische wereldkrisis bestaat of niet, thans twist men daar reeds niet meer over, want al te duidelijk is het bestaan van de krisis en van haar verwoestende werking. Nu wordt er al over iets

anders getwist — kan men uit de crisis komen of is er geen uitweg en als er een uitweg is, hoe is die dan te verwezenlijken.

Op *politiek* gebied waren dit jaren van verdere verscherping zowel van de betrekkingen tussen de kapitalistische landen, als ook van die binnen deze landen. De oorlog van Japan tegen China en de bezetting van Mandsjoerije, die de verhoudingen in het Verre Oosten verscherpten; de overwinning van het fascisme in Duitsland en de triomf van de revanche-idee, die de verhoudingen in Europa verscherpten; het uittreden van Japan en Duitsland uit de Volkenbond, dat een nieuwe stoot gaf aan de toeneming van de bewapening en aan de voorbereiding tot de imperialistische oorlog; de nederlaag van het fascisme in Spanje, die nog eens weer toont, dat de revolutionaire crisis rijpt en het fascisme allerminst van eeuwige duur is — dat zijn de belangrijkste feiten uit de verslagperiode. Het is niet te verwonderen, dat het burgerlijke pacifisme op zijn laatste benen loopt en dat de tendenties naar ontwapening openlijk en rechtstreeks door de tendentie tot bewapening en steeds meer bewapening worden vervangen.

Temidden van deze bruisende golven van economische schokken en militair-politieke katastrofen staat de U.S.S.R. alleen, als een rots en zet zij haar zaak, de socialistische opbouw en de strijd voor het behoud van de vrede voort. Terwijl daarginds in de kapitalistische landen nog steeds de economische crisis woedt, vindt in de U.S.S.R. de opbloei, zowel op het gebied van de industrie als op dat van de landbouw verder voortgang. Terwijl daarginds in de kapitalistische landen een koortsachtige voorbereiding tot een nieuwe oorlog voor de nieuwe verdeling van de wereld en de invloedssferen in gang is, zet de U.S.S.R. haar systematische hardnekkige strijd tegen het oorlogsgevaar en voor de vrede voort, waarbij men niet kan zeggen, dat de krachtsinspanning van de U.S.S.R. op dit gebied generlei sukses heeft gehad.

Dat is het algemene beeld van de internationale toestand op het gegeven ogenblik.

Laat ons overgaan tot de beschouwing van de voornaamste gegevens over de economische en politieke toestand van de kapitalistische landen.

1. DE LOOP VAN DE EKONOMISCHE KRISIS IN DE KAPITALISTISCHE LANDEN.

De tegenwoordige economische crisis in de kapitalistische landen onderscheidt zich van alle overeenkomstige krisissen o.a. hierdoor, dat zij de meest aanhoudende en langgerekte crisis is. Hadden vroeger de krisissen na 1—2 jaar hun kracht verloren, de tegenwoordige crisis bevindt zich reeds in haar vijfde jaar, zij verwoest jaar in jaar uit de economie van de kapitalistische landen en zuigt daaruit alle reserves op, die in de voorafgegane jaren werden vergaard. Het valt niet te verwonderen, dat deze crisis de zwaarste van alle krisissen is.

Waaruit is het ongekend langdurige karakter van de tegenwoordige industriële crisis te verklaren?

Dat is in de eerste plaats te verklaren, doordat de industriële crisis alle kapitalistische landen zonder uitzondering heeft aangegrepen en het manoeuvreren van het ene land ten koste van de anderen heeft bemoeilijkt.

Dat is ten tweede te verklaren, doordat de industriële crisis zich met de agrarische heeft verstrengeld en alle agrarische en half- agrarische landen zonder uitzondering heeft aangegrepen, hetgeen de industriële crisis wel moest compliceren en verdiepen.

Dat is ten derde te verklaren, doordat de agrarische crisis zich in die tijd heeft verscherpt en alle takken van de landbouw, de veeteelt daarbij inbegrepen, heeft omvat, de landbouw tot degradatie heeft gebracht, heeft geleid tot het overgaan van de machines naar de handenarbeid, tot het vervangen van de traktor door het paard, tot een scherpe inkrimping en soms ook tot het volledig afzien van het gebruik van kunstmest, hetgeen de industriële crisis nog meer rekte.

Dat is ten vierde te verklaren, doordat de in de industrie heersende monopolistische kartels de hoge warenaanpakten trachten te handhaven — een omstandigheid, die de crisis bijzonder pijnlijk maakt en het wegslinken van de warenvoorraden in de weg staat.

Dat is tenslotte — en dat is het voornaamste — te verklaren, doordat de industriële crisis zich afspeelde onder de voorwaarden

van de *algemene* crisis van het kapitalisme, nu het kapitalisme zowel in de voornaamste staten, als in de koloniën en de afhankelijke landen, al niet meer die kracht en stevigheid heeft of kan hebben, die het voor de oorlog en de Oktoberrevolutie had, nu de industrie van de kapitalistische landen als erfenis van de imperialistische oorlog, voortdurend niet op volle kracht werkt en tevens opgescheept werd met het miljoenen-leger van werklozen, waarvan zij niet meer bij machte is zich te bevrijden.

Dat zijn de omstandigheden, die het zo langgerekte karakter van de tegenwoordige industriële crisis bepalen.

Uit dezelfde omstandigheden is ook het feit te verklaren, dat de crisis zich niet tot de sfeer van de produktie en de handel heeft beperkt, maar tevens het kredietsysteem, de valuta en de sfeer van de schuldverplichtingen enz. heeft aangegrepen, waardoor zij zowel de traditioneel ingeburgerde betrekkingen tussen de landen, als die tussen de sociale groepen in de landen afzonderlijk, heeft verwoest.

Een grote rol speelde hierbij de prijsdaling van de waren. Trots de tegenstand van de monopolistische kartels nam de prijsdaling met spontane kracht toe, vooral en het meest voor de waren van de ongeorganiseerde warenbezitters — de boeren, de handwerkers en de kleine kapitalisten en slechts geleidelijk en in geringere mate voor die van de georganiseerde warenbezitters — de in kartels verenigde kapitalisten. De prijsdaling heeft de toestand van de schuldenaars (de industriëlen, de handwerkers, de boeren enz.) ondragelijk gemaakt en de schuldeisers daarentegen op ongehoorde wijze bevoorrecht. Zulk een toestand moest leiden en heeft in werkelijkheid geleid tot een kolossaal bankroet van firma's en afzonderlijke ondernemers. In de loop van de laatste drie jaren zijn dientengevolge tienduizenden naamloze vennootschappen in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, in Duitsland, Engeland en Frankrijk te gronde gegaan. Op het bankroet van de naamloze vennootschappen volgde de waardevermindering van de valuta, hetgeen de toestand van de schuldenaars een weinig verlichtte. Op de waardevermindering van de valuta volgde het door de staat gelegaliseerde niet-betalen, zowel van de buitenlandse als van de binnenlandse schulden. De ineensstorting van banken als de Darm-

stadter en Dresdener Bank in Duitsland, de Kredit-Anstalt in Oostenrijk, en van concerns als het Kreuger-koncern in Zweden het Insull-koncern in de Verenigde Staten enz. is algemeen bekend' Het is te begrijpen, dat op deze verschijnselen, die de grondslagen van het kredietsysteem aan het wankelen brachten, wel het staken van de betalingen voor kredieten en buitenlandse leningen moest volgen en inderdaad ook gevolgd is, evenals het staken van de betalingen voor de intergeallieerde schulden en het stopzetten van de kapitaaluitvoer, een verdere beperking van de buitenlandse handel, een verdere beperking van de warenuitvoer, de verscherpte strijd om de buitenlandse markten, de handelsoorlog tussen de landen en — de dumping. Ja kameraden, de dumping! Ik spreek niet over de zogenaamde dumping van de Sowjets, waarover nog niet zolang geleden enige edelachtbare afgevaardigden van edelachtbare parlementen van Europa en Amerika tot hees wordens toe hebben geschreeuwd. Ik spreek over de werkelijke dumping, die thans door bijna alle „geciviliseerde” staten in praktijk wordt gebracht en waarover deze dappere en edelachtbare afgevaardigden zo verstandig zijn het zwijgen te bewaren.

Het is tevens te begrijpen, dat deze de industriële crisis begeleidende, vernietigende verschijnselen, die zich buiten de produktie-sfeer afspelen, op hun beurt op de loop van de industriële crisis wel invloed moesten uitoefenen door hem ingrijpender en gekom-pliceerder te maken.

Dat is het algemene beeld van de loop van de industriële crisis. Zie hier enige cijfers uit officieel materiaal, die de loop van de industriële crisis over de verslagperiode illustreren:

De omvang van de industriële-produktie in procenten vergeleken met het jaar 1929:

	1929	1930	1931	1932	1933
U.S.S.R.....	100,0	129,7	161,9	184,7	201,6
Ver. Staten.....	100.0	80.7	68.1	53.8	64.9
Engeland.....	100.0	92.4	83.8	83.8	86.i
Duitsland	100.0	88.3	71.7	59.8	66.8
Frankrijk	100,0	100,7	89,2	69,1	77,4

Deze tabel spreekt, zoals gij ziet, voor zichzelf.

Terwijl de industrie van de voornaamste kapitalistische landen, vergeleken met het peil van 1929, van jaar tot jaar daalde en slechts in het jaar 1933 zich een weinig begon te herstellen, waarbij echter het peil van 1929 nog lang niet werd bereikt, nam de industrie van de U.S.S.R. van jaar tot jaar toe, maakte zij een proces van onafgebroken opbloei door.

Terwijl de industrie van de voornaamste kapitalistische landen tegen het einde van 1933 vergeleken bij het peil van 1929 gemiddeld een *inkrimping* van de omvang van haar produktie met 25 % en meer toont, *nam* de industrie van de U.S.S.R. in dezelfde tijd tot meer dan het dubbele *toe*, d.w.z. met meer dan 100 % (*Applaus*¹).

Oordeelt! men naar deze tabel, dan zou het de schijn kunnen hebben, alsof van deze vier kapitalistische landen Engeland zich in de gunstigste toestand bevindt. Dat is echter niet geheel juist. Neemt men de industrie van deze landen en vergelijkt men haar met het vooroorlogspeil, dan krijgt men een enigszins ander beeld.

Ziehier de bewuste tabel.

De omvang van de industriële produktie in procenten vergeleken met het vooroorlogspeil.

	1913	1929	1930	1931	1932	1933
U.S.S.R	100	194,3	252,1	314,7	359,0	391,9
Ver. Staten..	100	170,2	137,3	115,9	91,4	110,2
Engeland	100	99,1	91,5	83,0	82,5	85,2
Duitsland ...	100	113,0	99,8	81,0	67,6	75,4
Frankrijk....	100	139,0	140,0	124,0	96,1	107,6

Zoals men ziet heeft de industrie van Engeland en Duitsland het vooroorlogspeil nog steeds niet bereikt, terwijl de Ver. Staten en Frankrijk het met enige procenten hebben overtroffen; de U.S.S.R. daarentegen heeft zijn industrieproduktie in deze periode vergeleken met het voorlogspeil met meer dan 290 % vergroot (*Applaus*).

Maar uit deze tabellen moet nog een konklusie worden getrokken.

Terwijl de industrie van de voornaamste kapitalistische landen sinds 1930 en vooral sinds 1931 voortdurend is gedaald en in het jaar 1932 haar laagste punt bereikte, begon zij zich in 1933 een weinig te herstellen en te verheffen. Neemt men de maandelijksse gegevens over de jaren 1932 en 1933, dan wordt deze gevolgtrekking nog meer bevestigd, want zij getuigen ervan, dat de industrie van deze landen, ondanks de schommelingen van haar produktie gedurende 1933, geen strekking aan de dag legde, de schommeling tot het peil van de grootste daling, die in de zomer van 1932 plaats vond, terug te brengen.

Wat betekent dit?

Dat betekent, dat de industrie van de voornaamste kapitalistische landen klaarblijkelijk reeds over het punt van de grootste daling, waartoe zij in de loop van 1933 niet meer terugkeerde, heen is.

Sommigen zijn geneigd, dit verschijnsel uitsluitend toe te schrijven aan de invloed van kunstmatige factoren, zoals een oorlogs- en inflatiekonjunktuur. Er kan niet aan worden getwijfeld, dat de oorlogs- en inflatiekonjunktuur hier geen geringe rol speelt. Dit geldt in het bijzonder voor Japan, waar deze kunstmatige faktor de voornaamste en beslissende kracht is voor een zekere opleving, hoofdzakelijk in de takken van de oorlogsindustrie. Maar het zou een grove fout zijn alles door een oorlogs- en inflatiekonjunktuur te verklaren. Zulk een verklaring is alleen reeds daarom onjuist, omdat de door mij gekarakteriseerde verschijnselen van kentering in de industrie niet in afzonderlijke of toevallige gebieden worden waargenomen, maar in alle of bijna alle industriële landen, de landen met een vaste valuta daarbij inbegrepen. Klaarblijkelijk zijn hier naast de oorlogs- en inflatiekonjunktuur tevens innerlijke economische krachten van het kapitalisme werkzaam.

Het is aan het kapitalisme gelukt de toestand van de industrie een weinig te verlichten *ten koste van de arbeiders* door middel van het versterken van hun uitbuiting door het verhogen van de intensiteit van hun arbeid — *ten koste van de farmers*, door

middel van de politiek van zo laag mogelijke prijzen voor de produkten van hun arbeid, levensmiddelen en ten dele grondstoffen — *ten koste van de boeren in de koloniën en de ekonomisch swakke landen* door middel van een nog sterkere prijsverlaging van de produkten van hun arbeid, in hoofdzaak grondstoffen en dan ook levensmiddelen.

Betekent dit, dat wij te maken hebben met de overgang van de krisis in een gewone depressie, die aan een nieuwe opleving en bloei van de industrie voorafgaat? Neen, dat betekent dit niet. In ieder geval zijn er in de tegenwoordige tijd niet zulke gegevens, direkte of indirekte, die van een intredende opleving van de industrie in de kapitalistische landen zouden getuigen. Nog meer — naar alles te oordelen kunnen er zulke gegevens, tenminste in de eerstkomende tijd, ook niet zijn. Zij kunnen er niet zijn, omdat al de ongunstige voorwaarden, die het de industrie van de kapitalistische landen niet veroorloven, zich ook maar enigszins belangrijk te verheffen, werkzaam blijven. Het gaat hier om hei voortduren van de *algemene* krisis van het kapitalisme, onder welke de *ekonomische* krisis verloopt, het gaat om het chronische niet met volle kracht werken van de bedrijven, om de chronische massale werkloosheid, de verstrengeling van de industriële krisis met de landbouwkrisis, het ontbreken van de tendentie tot een ietwat omvangrijke vernieuwing van het grondkapitaal, dat gewoonlijk aan het intreden van een nieuwe opleving voorafgaat enz. enz.

Wij hebben klaarblijkelijk te doen met de overgang van het punt van de diepste daling van de industrie, van het punt van de grootste diepte van de industriële krisis, naar de depressie — niet echter naar een gewone depressie, maar naar een depressie van bijzondere soort, die niet leidt tot een nieuwe opleving en bloei van de industrie, maar die ook niet tot het punt van de sterkste achteruitgang terugkeert.

2. DE VERSCHERPING VAN DE POLITIEKE TOESTAND IN DE KAPITALISTISCHE LANDEN.

Het resultaat van de langdurige economische crisis was een tot nu toe ongeken- de verscherping van de politieke verhoudingen in de kapitalistische landen, zowel binnen deze landen als tussen hen onderling.

De verscherping van de strijd om de buitenlandse markten, de vernietiging van de laatste overblijfselen van de vrije handel, de protektie, die invoer onmogelijk maakte, de handelsoorlog, de valuta-oorlog, de dumping en vele andere overeenkomstige maatregelen, die het uiterste *nationalisme* in de economische politiek demonstrenen, hebben de verhoudingen tussen de landen tot het uiterste verscherpt; zij vormden de grondslag voor militaire botsingen en stelden de oorlog als middel voor een nieuwe verdeling van de wereld en van de invloedssferen ten gunste van de sterkste staten aan de orde.

De oorlog van Japan tegen China, de bezetting van Mandsjoe-rij, het uittreden van Japan uit de Volkenbond en zijn opmars in Noord-China hebben de toestand nog meer verscherpt. De verscherping van de strijd om de Stille Oceaan en de toeneming van de militaire bewapening te land en ter zee in Japan, de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk zijn het resultaat van deze verscherping.

Het uittreden van Duitsland uit de Volkenbond en het spook van de revanche gaven een nieuwe stoot aan de verscherping van de toestand en aan de groei van de bewapening in Europa.

Het is niet te verwonderen, dat het burgerlijke pacifisme thans een treurig bestaan leidt en dat het gepraat over ontwapening door „zakelijke” besprekingen over bewapening en steeds meer bewapening wordt vervangen.

Weer treden als in 1914 de partijen van het militante imperialisme, de partijen van de oorlog en de revanche op de voorgrond.

Het gaat klaarblijkelijk naar een nieuwe oorlog.

Als gevolg van de werking van dezelfde factoren wordt de 'binnenlandse toestand van de kapitalistische landen nog meer ver

scherpt. Vier jaren van industriële crisis hebben de arbeidersklasse uitgeput en tot vertwijfeling gebracht. Vier jaren van landbouw- crisis hebben de niet-bezittende laag van de boeren niet alleen in de voornaamste kapitalistische landen, maar ook — en in het bijzonder — in de afhankelijke en koloniale landen compleet te gronde gericht. Het is een feit, ondanks alle mogelijke statistische spitsvondigheden, die een verkleining van het aantal werklozen ten doel hebben, dat het aantal werklozen volgens de officiële gegevens van de burgerlijke instellingen, in Engeland 3 miljoen, in Duitsland 5 miljoen, in de Verenigde Staten 10 miljoen bedraagt, om van de andere landen in Europa maar niet te spreken. Voegt men hier nog de gedeeltelijk werklozen aan toe, wier aantal de 10 miljoen te boven gaat en de massa's van de miljoenen te gronde gerichte boeren, dan zult gij bij benadering een beeld krijgen van de noden en de vertwijfeling van de werkende massa's. De volksmassa's zijn nog niet zover, dat zij tot de stormaanval op het kapitalisme overgaan, maar dat de gedachte aan de stormaanval in het bewustzijn van de massa's rijpt, daaraan kan nauwelijks getwijfeld worden. Daarvan getuigen op welsprekende wijze alleen al zulke feiten als de Spaanse revolutie, die het fascistische regime heeft omvergeworpen en de groei van de Sowjet-gebieden in China, die de verenigde kontra-revolutie van de Chinese en de buitenlandse bourgeoisie niet bij machte is tot staan te brengen.

Daardoor wordt nu ook het feit verklaard, dat de heersende klassen van de kapitalistische landen zorgvuldig de laatste overblijfsels van het parlementarisme en de burgerlijke democratie vernietigen of tot niets terugbrengen, die door de arbeidersklasse in haar strijd tegen de onderdrukkers kunnen worden gebruikt, en dat zij de kommunistische partijen in de illegaliteit jagen en tot openlijke terroristische methoden voor het handhaven van hun diktatuur overgaan.

Chauvinisme en oorlogsvoorbereiding als de voornaamste elementen van de buitenlandse politiek, het aan banden leggen van de arbeidersklasse en de terreur op het gebied van de binnenlandse politiek, als het noodzakelijke middel ter versterking van het achterland van de toekomstige oorlogsfronten — dat is het wat

thans vooral de tegenwoordige imperialistische politici bezighoudt.

Het is niet te verwonderen, dat het fascisme nu bij de militante burgerlijke politici het meest in de mode gekomen is. Ik spreek niet alleen over het fascisme in het algemeen, maar in de eerste plaats over het fascisme van het Duitse type, dat ten onrechte nationaal-socialisme wordt genoemd, want bij het meest zorgvuldige onderzoek is het niet mogelijk, daarin ook maar een atoom socialisme te ontdekken.

In dit verband moet men de overwinning van het fascisme in Duitsland niet alleen beschouwen als een teken van zwakheid van de arbeidersklasse en als het resultaat van het verraden van de arbeidersklasse door de sociaal-demokratie, die de weg voor het fascisme vrij heeft gemaakt. Men moet het tevens als een teken van zwakheid van de bourgeoisie beschouwen, als een teken, dat de bourgeoisie al niet weer bij machte is met de oude methoden van het parlementarisme en de burgerlijke democratie haar heerschappij uit te oefenen, waardoor zij genoodzaakt is tot terroristische regeermethoden in de binnenlandse politiek haar toevlucht te nemen — als een teken, dat zij niet meer bij machte is op de grondslag van een vreedzame buitenlandse politiek een uitweg uit de tegenwoordige toestand te vinden, waardoor zij genoodzaakt is tot een oorlogspolitiek haar toevlucht te nemen.

Zo is de toestand.

Zoals gij ziet gaat het naar een nieuwe imperialistische oorlog als de uitweg uit de tegenwoordige toestand.

Natuurlijk, er is geen reden te veronderstellen, dat de oorlog een werkelijke uitweg zal kunnen geven. Hij zal integendeel de toestand nog verwarder maken. Nog meer, hij zal zeer zeker de revolutie ontketenen en het bestaan zelf van het kapitalisme in een reeks landen op het spel zetten, zoals dat in de loop van de eerste imperialistische oorlog plaats heeft gehad. En mochten de burgerlijke politici, ondanks de ervaring van de eerste imperialistische oorlog zich toch aan de oorlog vastgrijpen als een drenkeling aan een strohalm, dan betekent dit, dat zij definitief in de war zijn geraakt, in een slop zijn terechtgekomen en gereed staan zich hals over kop in de afgrond te storten.

Het kan daarom geen kwaad, in het kort de plannen van de organisatie van de oorlog te beschouwen, die thans in de kringen van de burgerlijke politici worden uitbroed.

Sommige menen, dat de oorlog tegen één van de grote mogendheden moet worden georganiseerd. Zij denken haar een vernietigende nederlaag toe te brengen en hun zaak op haar kosten te verbeteren. Nemen wij aan, dat zij zulk een oorlog organiseren. Wat kan daar het gevolg van zijn? Zoals bekend is, wilde men tijdens de eerste imperialistische oorlog eveneens een van de grote mogendheden, Duitsland, vernietigen en zich op zijn kosten verrijken. Maar wat is daarvan terecht gekomen? Duitsland hebben zij niet vernietigd, maar zij hebben in Duitsland zulk een haat tegen de overwinnaars gezaaid en zulk een vruchtbare bodem voor revanche geschapen, dat zij tot nu toe nog niet in staat zijn en waarschijnlijk ook niet zo gauw in staat zullen zijn, die weerzinwekkende pap op te lepelen, die zij zelf hebben toebereid. Maar daarvoor in de plaats kregen zij de vernietiging van het kapitalisme in Rusland, de overwinning van de proletarische revolutie in Rusland en — dat is duidelijk — de Sowjet-Unie. Welke garantie is er, dat de tweede imperialistische oorlog hun „betere” resultaten zal opleveren dan de eerste? Zou het niet juist zijn, het tegengestelde te veronderstellen?

Anderen menen, dat men de oorlog tegen een van de in militair opzicht zwakke, maar als markt omvangrijke landen moet organiseren, bij voorbeeld tegen China, dat men naar het blijkt bovendien niet eens een staat in de eigenlijke zin van het woord kan noemen, maar dat slechts een „ongeorganiseerd grondgebied” is, dat er behoefte aan heeft, door krachtige staten in bezit genomen te worden. Zij willen blijkbaar China definitief verdelen en hun toestand op China's kosten verbeteren. Nemen wij aan, dat zij zulk een oorlog zouden organiseren. Wat kan daarvan het gevolg zijn? Het is bekend, dat men in het begin van de 19de eeuw Italië en Duitsland precies op dezelfde wijze beschouwde, als thans China, d.w.z. als „ongeorganiseerd grondgebied” en niet als staten en dat men ze onderdrukte. Maar wat was het gevolg? Het gevolg was, zoals bekend is, een oorlog van Duitsland en van Italië

om de onafhankelijkheid en de vereniging van deze landen tot zelfstandige staten. Het gevolg hiervan was het toenemen van de haat tegen de verslavende mogendheden in de harten van de volken van deze landen; de resultaten daarvan zijn tot nu toe nog niet gelijkwideerd en zullen ook niet spoedig worden gelijkwideerd. Men vraagt zich af, wat is de garantie, dat hetzelfde niet als resultaat van de oorlog van de imperialisten tegen China zal gebeuren ?

Derden menen, dat de oorlog moet worden georganiseerd door het „hogere ras”, zeggen wij het Duitse „ras” tegen het „lagere ras” en in de eerste plaats tegen de Slaven, dat alleen zulk een oorlog een uitweg uit de toestand kan geven, daar het „hogere ras” geroepen is het „lagere ras” te veredelen en te overheersen. Nemen wij aan, dat deze rare theorie, die even ver van de wetenschap verwijderd is, als de hemel van de aarde — nemen wij aan, dat deze rare theorie in de praktijk werd omgezet. Wat zou daarvan het gevolg kunnen zijn? Het is bekend, dat het oude Rome de voorvaderen van de tegenwoordige Duitsers en Fransen precies zo beschouwde, als thans de vertegenwoordigers van het „hogere ras” het de Slavische volksstammen doen. Het is bekend, dat het oude Rome hen behandelde als het „lagere ras”, als „barbaren” die gedoemd waren eeuwig aan het „hogere ras”, aan het „grote Rome” onderworpen te blijven, terwijl — onder ons gezegd — het oude Rome, hier enige grond toe had, hetgeen men niet van de vertegenwoordigers van het tegenwoordige „hogere ras” kan zeggen (*donderend applaus*). Maar wat was het gevolg daarvan? Dat de niet-Romeinen, d.w.z. alle „barbaren” zich tegen den gemeenschappelijken vijand verenigden en Rome onder een orkaan ten val brachten.

Men vraagt zich af: wat is de garantie, dat de pretenties van de vertegenwoordigers van het huidige „hogere ras” niet tot hetzelfde bedroevende resultaat zullen leiden? Wat is de garantie, dat de fascistische literaten-politici in Berlijn gelukkiger zullen zijn, dan de oude en ervaren veroveraars in Rome? Zou het niet juist zijn, het tegengestelde te veronderstellen?

Vierden zijn tenslotte van mening, dat de oorlog tegen de

U.S.S.R. moet worden georganiseerd. Zij denken de Sowjet-Unie te verslaan, haar grondgebied te verdelen en op haar kosten rijk te worden. Het zou verkeerd zijn te menen, dat slechts enkele militaire kringen in Japan zo denken. Het is ons bekend, dat soortgelijke plannen in de kringen der politieke leiders van enige staten van Europa worden uitgebreed. Nemen wij aan, dat deze heren van het woord tot de daad zouden overgaan. Wat zou daarvan het gevolg zijn? Er kan nauwelijks aan worden getwijfeld, dat deze oorlog voor de bourgeoisie de aller-gevaarlijkste zou zijn. Hij zal niet alleen de gevaarlijkste oorlog zijn, omdat de volken van de U.S.S.R. op leven en dood voor de veroveringen van de revolutie zullen vechten. Hij zal ook daarom voor de bourgeoisie de gevaarlijkste zijn, omdat de oorlog niet alleen aan het front, maar ook in het achterland van den tegenstander zal plaats vinden. De bourgeoisie behoeft er niet aan te twifelen, dat de talrijke vrienden van de arbeiders van de U.S.S.R. in Europa en Azië hun onderdrukkers, die een misdadige oorlog tegen het vaderland van de arbeidersklasse van alle landen op touw hebben gezet, in het achterland slagen zullen trachten toe te brengen. En laten de heren bourgeois er ons maar geen verwijt van maken, als zij op de dag na zulk een oorlog enige hun nastaaende regeringen, die tegenwoordig „bij de gratie gods”, in goede welstand heersen, minder zullen tellen (*donderend applaus*). Zoals gij u herinnert heeft er 15 jaar geleden al een zo'n oorlog tegen de U.S.S.R. plaats gehad. Zoals bekend is, heeft toen de algemeen geachte Churchill deze oorlog in de poëtische formule: „de veldtocht van 14 staten” gekleed. Gij herinnert U natuurlijk, dat deze oorlog alle werkers van ons land in één eensgezind kamp van zelfopofferende strijders aaneensmeedde, die met hun lichaam, hun eigen arbeiders- en boeren vaderland tegen de buitenlandse vijanden beschutten. Gij weet waarmee dat geëindigd is. Het is met het verjagen van de invallers uit ons land geëindigd en met het oprichten van revolutionaire „Komitees van aktie” in Europa. Er kan nauwelijks aan worden getwijfeld, dat een tweede oorlog tegen de U.S.S.R. tot de volledige nederlaag van de aanvallers zal leiden, tot de revolutie in een reeks landen in Europa en Azië en tot het

uit elkaar slaan van de regeringen van de bourgeoisie en de grootgrondbezitters in deze landen.

Dit zijn de oorlogsplannen van de in verwarring geraakte burgerlijke politici.

Zoals gij ziet, blinken zij nóch door verstand, nóch door heldhaftigheid uit (*Applaus*).

Wanneer echter de bourgeoisie de weg van de oorlog kiest, dan zal de arbeidersklasse van de kapitalistische landen, die door de vier-jarige crisis en werkloosheid tot vertwijfeling is gebracht, de weg van de revolutie betreden. Dat betekent, dat de revolutionaire crisis rijpt en rijp zal worden. En de revolutionaire crisis zal zich des te sneller ontwikkelen, hoe meer de bourgeoisie zich in haar oorlogskombinaties zal verstrikken, hoe vaker zij tot terroristische strijdmethoden tegen de arbeidersklasse en de werkende boeren haar toevlucht zal nemen.

Enige kameraden zijn van mening, dat de bourgeoisie, zodra er een revolutionaire crisis is, in een toestand zonder uitweg moet geraken, dat dus haar einde vantevoren is beslist, dat de overwinning van de revolutie daardoor reeds is verzekerd en dat zij verder niets te doen hebben dan de val van de bourgeoisie af te wachten en overwinningsresoluties te schrijven. Dat is een ernstige fout. De overwinning van de revolutie komt nooit vanzelf. Men moet haar voorbereiden en veroveren. En haar voorbereiden en veroveren, dat kan alleen een sterke proletarische revolutionaire partij. Er komen ogenblikken voor, dat de toestand revolutionair is, dat de macht van de bourgeoisie tot in haar grondvesten wankel en dat niettemin de overwinning van de revolutie uitblijft, omdat er geen revolutionaire partij van het proletariaat aanwezig is, krachtig genoeg en met voldoende autoriteit om de massa's met zich mee te voeren en de macht in handen te nemen. Het zou onverstandig zijn te menen, dat dergelijke „gevallen” niet kunnen voorkomen.

Het zou niet overbodig zijn, in verband hiermede te herinneren aan de wijze woorden van Lenin over de revolutionaire crisis, die hij op het 2de Kongres van de Komintern heeft gesproken:

„Wij zijn thans bij het vraagstuk van de revolutionaire crisis gekomen als de grondslag van onze revolutionaire aktie. En hier moet men in de eerste plaats twee veel voorkomende fouten aanwijzen. Enerzijds duiden de burgerlijke ekonomen deze crisis, volgens de elegante uitdrukking der Engelsen, eenvoudig-weg als „onrust” aan. Anderzijds trachten somtijds revolutionairen te bewijzen, dat er absoluut geen uitweg uit de crisis bestaat. Dat is een fout. Er bestaan geen toestanden, waaruit absoluut geen uitweg is. De bourgeoisie gedraagt zich als een onbeschaamd geworden rover, die zijn hoofd heeft verloren, zij begaat domheid op domheid, verscherpt de toestand en verhaast haar eigen ondergang. Dat is alles zo. Men kan echter niet „bewijzen”, dat er absoluut geen mogelijkheid bestaat, dat zij de een of andere minderheid van de uitgebuiten door de een of andere koncessies in slaap sust, dat zij de een of andere beweging of opstand, van het een of andere deel van de onderdrukten of uitgebuiten onderdrukt. Van te voren trachten te „bewijzen”, dat er „absoluut” geen uitweg is, zou holle pedanterie of een spel met begrippen en frasen zijn. Een werkelijk „bewijs” voor deze of dergelijke kwesties kan alleen de praktijk leveren. De burgerlijke orde beleeft over de gehele wereld een ontzaglijke revolutionaire crisis. Er moet thans door de praktijk van de revolutionaire partijen worden „bewezen”, dat zij voldoende bewustheid, georganiseerdheid, verbinding met de uitgebuide massa’s, vastberadenheid en bekwaamheid bezitten, om deze crisis voor het sukses en de overwinning van de revolutie te gebruiken” (*Lenin*, deel XXV bl. 340, 1920, „Referaat over de internationale toestand” op het Ilde Kongres van de Kommunistische Internationale).

3. DE BETREKKINGEN TUSSEN DE SOWJET-UNIE EN DE KAPITALISTISCHE STATEN.

Het is gemakkelijk te begrijpen, hoe moeilijk het voor de Sowjet- Unie is geweest, haar vredespolitiek in deze, door de miasmen ^{T)} der oorlogskombinaties vergiftigde atmosfeer door te zetten.

Onder de verhoudingen van deze vóóroorlogs-heksensabbat, die een gehele reeks landen heeft aangegrepen, bleef de Sowjet-Unie in deze jaren vast en onwankelbaar aan haar vredesposities vasthouden, streed zij tegen de oorlogsbedreiging, voor het behoud van de vrede, kwam zij die landen tegemoet, die op de een of andere wijze voor het behoud van de vrede zijn en toonde zij hen in hun ware gedaante, die de oorlog voorbereiden en provoceren, en rukte hun het masker af.

1) miasma — uitwaseming van rottende stoffen. — *Vert.*

Waarop rekende de Sowjet-Unie bij deze moeilijke en gekompliceerde strijd voor de vrede?

- op haar groeiende economische en politieke macht.
- op de morele ondersteuning van de miljoenen-massa's van de arbeidersklasse van alle landen, die bij het behoud van de vrede een levensbelang hebben.
- op het gezonde verstand van die landen, die uit verschillende motieven geen belang hebben bij het verstoren van de vrede en die de handelsbetrekkingen met zulk een punktuele kontraktant als de Sowjet-Unie willen ontwikkelen:
- tenslotte op ons roemrijk leger, dat bereid is het land tegen iedere aanval van buiten te verdedigen.

Op deze grondslag is onze campagne voor het sluiten van niet-aanvalsverdragen en van verdragen over de definitie van de aanvaller met de naburige staten ontstaan. Gij weet, dat deze campagne sukses heeft gehad. Zoals bekend is, werden niet-aanvalsverdragen niet alleen met de meerderheid van onze nabuurstaten in het Westen en Zuiden gesloten, Finland en Polen daarbij inbegrepen, maar ook met landen als Frankrijk en Italië, en verdragen over de definitie van den aanvaller met dezelfde nabuurstaten, de Kleine Entente daarbij inbegrepen.

Op dezelfde grondslag heeft zich de vriendschap tussen de Sowjet-Unie en Turkije gekonsolideerd, hebben zich de betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en Italië verbeterd, die ontegenzeggelijk bevredigend zijn geworden, hebben zich de betrekkinge met Frankrijk, Polen en de andere Baltische Staten verbeterd werden de betrekkingen met de Verenigde Staten, China hersteld.

Uit de reeks feiten, die het sukses van de vredespolitiek van de U.S.S.R. weerspiegelen, moeten twee feiten genoemd en onderstreept worden, die onbetwistbaar een belangrijke betekenis hebben.

1) Ik bedoel hier in de eerste plaats die ommekeer ten goede in de betrekkingen tussen de U.S.S.R. en Polen, tussen de U.S.S.R. en Frankrijk, die in de laatste tijd heeft plaats gehad. Vroeger hadden wij, zoals bekend is, met Polen geen al te goede betrek

kingen. In Polen werden vertegenwoordigers van onze staat vermoord. Polen beschouwde zich als een barrière van de Westelijke staten tegen de U.S.S.R. Op Polen rekenden allerhand imperialisten in geval van een oorlogsoverval op de U.S.S.R., als op hun voorhoede. Met de betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en Frankrijk stond het niet beter. Het is voldoende zich de historische feiten van het proces van de saboteursgroep van Ramsin in Moskou te herinneren, om zich het beeld van de onderlinge betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en Frankrijk in het geheugen te roepen. Welnu, deze ongewenste verhouding begint geleidelijk te verdwijnen. Zij wordt door een andere vervangen, die men niet anders dan een verhouding van toenadering kan noemen. De zaak is niet alleen, dat wij met deze landen niet-aanvalsverdragen hebben gesloten, hoewel deze verdragen op zich zelf van aanzienlijke betekenis zijn. Het gaat in de eerste plaats hierom, dat de met wederzijds wantrouwen vergiftigde atmosfeer begint op te klaren. Dat betekent natuurlijk niet, dat men het bedoelde proces van toenadering als voldoende duurzaam kan beschouwen om een definitief succes te waarborgen. Verrassingen en zigzags in de politiek in Polen b.v., waar de anti-Sowjet-stemmingen nog sterk zijn, kan men nog op geen stukken na als uitgesloten beschouwen. Maar de ommekeer ten goede in onze betrekkingen, onafhankelijk van de resultaten daarvan in de toekomst, is een feit, dat opgemerkt en onderstreept dient te worden, als een faktor die de zaak van de vrede begunstigt.

Waar ligt de oorzaak van deze ommekeer, waardoor wordt hij aangewakkerd ?

In de eerste plaats, door de toenemende kracht en macht van de U.S.S.R.

In onze tijd pleegt men met de zwakken niet te rekenen — men rekent enkel met de sterken. En vervolgens door enige veranderingen in de politiek van Duitsland, die de groeiende revanche- en imperialistische stemmingen in Duitsland weerspiegelen.

Enige Duitse politici zeggen naar aanleiding hiervan, dat de Sowjet-Unie zich thans naar Frankrijk en Polen oriënteert, dat zij van een tegenstander van het Verdrag van Versailles tot een

aanhangster daarvan is geworden, dat deze verandering uit het instellen van het fascistische regime in Duitsland te verklaren is. Dat is niet juist. Zeker, wij zijn er ver vandaan, ons over het fascistische regime in Duitsland te verheugen. Maar het gaat hier niet om het fascisme, al was het maar, omdat het fascisme, in Italië b.v., de Sowjet-Unie niet belette de beste betrekkingen met dit land te onderhouden. Evenmin gaat het om vermeende veranderingen in onze verhouding tot het verdrag van Versailles. Het is niet aan ons, die de schande van de vrede van Brest hebben leren kennen, een loflied op het verdrag van Versailles te zingen. Wij gaan er alleen niet mede akkoord, dat de wereld wegens dit verdrag in de maalstroom van een nieuwe oorlog zou worden gesleurd. Datzelfde moet van de vermeende heroriëntering van de Sowjet- Unie worden gezegd. Er was bij ons geen oriëntering naar Duitsland, evenmin als wij ons naar Polen en Frankrijk oriënteren. Wij oriënteren ons in het verleden en oriënteren ons tegenwoordig naar de U.S.S.R. en alleen naar de U.S.S.R. (*luid applaus*). En wanneer de belangen van de U.S.S.R. de toenadering tot deze of gene landen eisen, die bij het verstoren van de vrede geen belang hebben, dan gaan wij zonder aarzelen daartoe over.

Neen, niet daarom gaat het. Het gaat om de verandering in de politiek van Duitsland. Het gaat er om, dat er nog voor het aan de macht komen van de huidige Duitse politici, vooral echter na hun aan de macht komen, in Duitsland een strijd begonnen is tussen twee politieke lijnen, tussen de oude politiek, die haar weerspiegeling vond in de bekende verdragen van de U.S.S.R. met Duitsland en de „nieuwe” politiek, die in hoofdzaak aan de politiek van den vroegeren Duitsen keizer herinnert, die indertijd de Oekraïne bezette, een veldtocht tegen Leningrad ondernam en de Baltische landen tot een basis voor deze veldtocht maakte, terwijl deze „nieuwe politiek” op duidelijke wijze de overhand boven de oude verkrijgt. Het kan niet als toeval worden beschouwd, dat de mensen van de „nieuwe politiek” overal de overhand verkrijgen, de aanhangers van de oude politiek echter in ongenade zijn gevallen. Ook het bekende optreden van Hugenberg in Londen was geen toeval, evenmin als de bekende verklaring van Rosenberg,

den leider van de buitenlandse politiek van de regerende partij van Duitsland. Daar gaat het om, kameraden.

2) Ik heb in de tweede plaats het herstel van de normale betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de Verenigde Staten van Noord-Amerika op het oog. Er valt niet aan te twifelen dat dit feit voor het gehele systeem van de internationale verhoudingen van de grootste betekenis is. De zaak is niet alleen, dat daardoor de kansen voor het behoud van de vrede worden vergroot, dat de betrekkingen tussen beide landen worden verbeterd, de handels- betrekkingen tussen beide worden verstevigd en dat er een grondslag gelegd wordt voor een onderlinge samenwerking. De zaak is, dat dit feit een grens trekt tussen het oude, toen de Verenigde Staten in verschillende landen als het bolwerk golden voor allerlei anti-Sowjet-strekkingen en het nieuwe, nu dit bolwerk vrijwillig tot wederzijds voordeel van beide landen uit de weg wordt geruimd.

Dat zijn de twee voornaamste feiten, die de suksessen van de vredespolitiek van de Sowjet-Unie weerspiegelen.

Het zou echter niet juist te denken, dat bij ons in de verslagperiode alles van een leien dakje is gegaan. Neen, bij ons ging lang niet alles van een leien dakje.

Herinnert u bijv, slechts de druk van de kant van Engeland, het embargo, dat op onze uitvoer werd gelegd, de poging om zich in onze binnenlandse zaken te mengen en ons hier aan de tand te voelen en de kracht van onze weerstand te beproeven. Het is waar, dat deze poging op niets is uitgelopen en dat het embargo later werd opgeheven, maar het onaangename bezinksel van dit twist-zoeken laat zich nog in alles, wat de betrekkingen tussen Engeland en de Sowjet-Unie betreft, gevoelen, de onderhandelingen over het handelsverdrag daarbij inbegrepen. Men kan deze twist- zoekerij met de U.S.S.R. niet als een toeval beschouwen. Het is bekend, dat een gedeelte van de Engelse konservatieven zonder zulk gestook niet kan leven. En juist omdat het geen toe val is, moeten wij er rekening mede houden, dat men ook in de toekomst met de U.S.S.R. twist zal zoeken, haar op alle mogelijke wijze zal bedreigen, haar schade zal berokkenen enz.

Men kan ook de betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en Japan

niet buiten beschouwing laten, die een ernstige verbetering behoeven. De weigering van Japan om het niet-aanvalsverdrag te ondertekenen, dat Japan niet minder nodig heeft dan de U.S.S.R., vestigt er nog eens de aandacht op, dat op het gebied van onze betrekkingen niet alles er gunstig voorstaat. Hetzelfde moet worden gezegd over het af breken van de onderhandelingen over de Oost- Chinese spoorweg, waaraan de U.S.S.R. geen schuld heeft en tevens over het feit, dat Japanse agenten op de Oost-Chinese- spoorweg ontoelaatbare dingen doen, onwettig Sowjet-ambtenaren van de Oost-Chinese spoorweg arresteren enz. Ik spreek er nog niet eens over, dat een gedeelte van de militairen in Japan in de pers openlijk de noodzakelijkheid van een oorlog tegen de Sowjet- Unie en de roof van het Kustgebied propageert, waarbij zij door een ander deel van de militairen duidelijk worden ondersteund, en dat de regering van Japan inplaats van de oorlogsaanstichters tot de orde te roepen, doet alsof dit haar niet aangaat. Het is niet moeilijk te begrijpen, dat dergelijke omstandigheden wel een atmosfeer van onrust en onzekerheid moeten scheppen. Het spreekt vanzelf, dat wij ook in het vervolg standvastig een vredespolitiek zullen voeren en naar een verbetering van de betrekkingen met Japan zullen streven, want wij wensen een verbetering van deze betrekkingen. Maar hier hangt niet alles van ons af. Daarom moeten wij tegelijkertijd alle maatregelen nemen om ons land voor verrassingen te behoeden en tot zijn verdediging in geval van een overval gereed te zijn. (*Luid applaus*).

Zoals gij ziet hebben wij naast de suksessen van onze vredes politiek ook een reeks van ongunstige verschijnselen.

Dat is de buitenlandse toestand van de Sowjet-Unie.

Onze buitenlandse politiek is duidelijk. Zij is een politiek tot behoud van de vrede en tot versterking van de handelsbetrekkingen met alle landen. De U.S.S.R. denkt er niet aan, iemand, wie dan ook, te bedreigen, en nog minder, iemand, wie dan ook te overvallen. Wij zijn voor de vrede en verdedigen de zaak van de vrede. Maar wij zijn niet bang voor bedreigingen en staan gereed de slagen van de oorlogsaanstichters met slagen te beantwoorden. (*Luid applaus*). Wie de vrede wenst en handelsbetrekkingen met

ons wil aanknopen, zal steeds bij ons ondersteuning vinden. Maar zij, die ons land trachten aan te vallen, zullen op zulk een vernietigende tegenstand stuiten, dat hun in de toekomst de lust zal vergaan hun varkenssnoet in onze Sowjet-tuin te steken. (*Donderend applaus*).

Dat is onze buitenlandse politiek. (*Donderend applaus*).

De taak is hierin gelegen, deze politiek met alle vasthoudendheid en konsekventie ook verder te voeren.

II.

DE ZICH VOORTZETTENDE OPBLOEI VAN DE VOLKSHUISHOUDING EN DE BINNENLANDSE TOESTAND VAN DE SOWJET-UNIE.

Gaan wij thans over tot het vraagstuk van de binnenlandse toestand van de Sowjet-Unie.

Uit het gezichtspunt van de binnenlandse toestand van de Sowjet-Unie biedt de verslagperiode het beeld van een zich zowel op het gebied van de volkshuishouding als op dat van de kuituur steeds meer ontplooiende opbloei.

Deze opbloei was niet alleen een eenvoudige quantitatieve ophoping van krachten. Deze opbloei onderscheidt zich, doordat zij een principiële verandering in de structuur van de Sowjet-Unie heeft gebracht en de aanschijn van het land grondig heeft veranderd.

De Sowjet-Unie heeft in deze periode een geheel andere gedaante aangenomen en de trekken van achterlijkheid en middel- eeuwsheid van zich afgeschud. Zij werd van een agrarisch, tot een industrieel land. Zij werd van een land van het kleine individuele landbouwbedrijf tot het land van het gekollektiviseerde, grote, gemechaniseerde landbouwbedrijf. Zij werd van een achterlijk, analphabetisch en niet-kultureel land — juist, zij is bezig te worden, tot een alphabetisch en kultureel land, dat overdekt is 788

met een veelomvattend net van hoge, middelbare en lagere scholen, die in de talen van de nationaliteiten der Sowjet-Unie onderricht geven.

Er werden nieuwe produktietakken geschapen: draaibankbouw, automobiel-industrie, tractoren-industrie, chemische industrie, motoren-bouw, vliegtuigbouw, kombine-industrie, productie van turbines met hoge capaciteit en van generatoren, kwaliteitsstaal, ijzer-legeringen, synthetische rubber, stikstof, viskose enz. enz. (*langdurig applaus*).

In deze periode werden duizenden nieuwe, volledig modern ingerichte industriële bedrijven gebouwd en in gang gezet. Er werden reuzenbedrijven gebouwd als de Dnjeprostroï, Magnitostroï, Koes-njetzstroï, Tsjeljabinskstroï, Bobriki, Oeral-machinestroï, Kram-machinestroï. Duizenden oude bedrijven werden op de grondslag van de nieuwe techniek gerekonstrueerd. In de nationale republieken en in de grensgebieden van de Sowjet-Unie, in Wit-Rusland, de Oekraïne, de Noord-Kaukasus, in Transkaukasië, Centraal-Azië, Kasachstan, in Boerjato-Mongolië, de Tartarenrepubliek, in Basjkirië, de Oeral, in West- en Oost-Siberië, in het Verre Oosten enz. werden nieuwe bedrijven gebouwd en industrie-centra gesticht.

Er werden meer dan 200.000 kolchozen en 5000 sowchozen met de daarbij behorende nieuwe distriktscentra en industriële plaatsen geschapen.

Er verrezen nieuwe grote steden met een groot bevolking? aantal op bijna geheel onbewoonde gronden. De oude steden e industriële plaatsen zijn geweldig in omvang toegenomen.

De grondslagen werden gelegd van het nieuwe Oeral-Koesnjets-kombinaat dat de Koesnjets-cokes met het ijzererts uit de Oeral verbindt. De nieuwe basis van de metaalindustrie in het Oosten is dus te beschouwen als een droom, die tot werkelijkheid is geworden.

De grondslagen werden gelegd voor een nieuwe machtige petroleumbasis in de distrikten van de West- en Zuidhellingen van de Oeral-bergketen — in het Oeralgebied, in Basjkirië, in Kasachstan.

Klaarblijkelijk zijn de geweldige kapitaalbeleggingen van de

staat in alle takken van de volkshuishouding, die over de verslagperiode meer dan 60 milliard roebel hebben bedragen, niet tevergeefs geweest en beginnen zij reeds hun resultaten af te werpen.

Als resultaat van deze suksessen is het volksinkomen van de Sowjet-Unie van 29 milliard roebel in 1929 tot 50 milliard roebel in 1933 gestegen, terwijl in deze periode in alle kapitalistische landen zonder uitzondering het volksinkomen geweldig is gedaald.

Het is te begrijpen, dat al deze suksessen en heel deze groei tot de verdere versterking van de binnenlandse toestand van de Sowjet-Unie moesten leiden en daartoe ook werkelijk geleid hebben.

Hoe konden deze kolossale veranderingen in nauwelijks 3 a 4 jaren op het grondgebied van een reusachtige staat met zijn achterlijke techniek en zijn achterlijke kuituur plaats grijpen? Is dit geen wonder? Het zou een wonder zijn, wanneer de ontwikkeling zich op de basis van het kapitalisme en het individuele kleinbedrijf zou hebben voltrokken. Maar het kan geen wonder worden genoemd, wanneer men in het oog houdt, dat de ontwikkeling zich bij ons op de grondslag van de ontplooiing van de socialistische opbouw heeft voltrokken.

Het valt te begrijpen, dat deze geweldige opbloei zich slechts op grondslag van de suksesvolle opbouw van het socialisme kon ontwikkelen, op de grondslag van de gemeenschappelijke arbeid van tientallen millioenen mensen, op de grondslag van het voordeel, dat het socialistische bedrijfssysteem op het kapitalistische bedrijfssysteem en op het individuele boerenbedrijf heeft.

Het is derhalve niet te verwonderen, dat de kolossale opbloei van de ekonomie en de kuituur van de Sowjet-Unie in de verslagperiode tegelijkertijd de likwidatie van de kapitalistische elementen en het op de achtergrond dringen van het individuele boerenbedrijf betekende. Het is een feit, dat het aandeel van het socialistische bedrijfssysteem op het gebied van de industrie tegenwoordig 99 % bedraagt en op dat van de landbouw 84,5 %, wanneer men het bebouwde oppervlak van de graankultures op het oog heeft, terwijl in het geheel 15,5 % voor rekening van het individuele boerenbedrijf komt.

Hieruit volgt, dat het kapitalistische bedrijf in de Sowjet-Unie 790

reeds gelijkwideerd is en dat de sektor van het individuele boerenbedrijf op het platteland naar een tweede-rangspositie is teruggedrongen.

Lenin zeide bij het invoeren van de N.E.P., dat er in ons land elementen van 5 sociaal-ekonomische formaties zijn: 1) de patriarchale huishouding (in aanzienlijke mate goederenhuishouding) 2) de kleine warenproduktie (de meerderheid van de graanver- kopende boeren), 3) partikulier kapitalistisch bedrijf, 4) staats- kapitalisme, 5) socialisme. Lenin was van mening, dat van al deze formaties de socialistische tenslotte de overhand moest verkrijgen. Wij kunnen thans zeggen, dat de eerste, de derde en de vierde sociaal-ekonomische formatie al niet meer bestaan, dat de tweede sociaal-ekonomische formatie tot een tweede-rangspositie is teruggedrongen en dat de vijfde maatschappelijk-ekonomische formatie, de socialistische, de alleenheersende en in de gehele volkshuishouding enige bevelende kracht is. (*Luid, langdurig applaus*).

Dat zijn de resultaten.

In deze resultaten ligt de grondslag van de stevigheid van de binnenlandse toestand der Sowjet-Unie, de grondslag van de standvastigheid van haar posities aan het front en in het achterland te midden van de kapitalistische omsingeling.

Gaan wij thans over tot het beschouwen van het konkrete materiaal over de verschillende vraagstukken van de ekonomische en de politieke toestand der Sowjet-Unie.

1. DE OPBLOEI VAN DE INDUSTRIE.

Van alle takken van de volkshuishouding is de industrie bij ons het snelst gegroeid. In de verslagperiode d.w.z. sinds 1930, heeft de industrie bij ons zich meer dan verdubbeld, is zij n.l. met 101,6 % toegenomen en vergeleken met het peil van voor de oorlog is zij bijna viermaal in omvang toegenomen en wel met 291,9 %.

Dat betekent, dat de industrialisatie bij ons met volle kracht vooruit ging.

De snelle groei van de industrialisatie heeft er toe geleid, dat

de industriële produktie in de totale produktie van de gehele volkshuishouding de leidende plaats heeft ingenomen.

Ziehier de desbetreffende tabel.

Het aandeel van de industrie in de totale produktie van de volkshuishouding in procenten (volgens de prijzen van 1926—'27).

	1913	1929	1930	1931	1932	1933
21) Industrie (zonder de kleine industrie)	42,1	54,5	61,6	66,7	70,7	72,4
22) Landbouw	57,9	45,5	38,4	33,3	29,3	29,6
<i>Totaal</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Dit betekent, dat ons land duurzaam en definitief een industrieel land is geworden.

Van beslissende betekenis voor de industrialisatie is de groei van de produktie van produktiemiddelen in de totale ontwikkeling van de industrie. De gegevens over de verslageperiode tonen aan, dat het aandeel van deze post in de totale industrie een overheersende plaats heeft ingenomen.

Ziehier de desbetreffende tabel.

*Het aandeel van de twee voornaamste onderdelen van de grote industrie aan de produktie.
(volgens de prijzen van 1926—1927).*

<i>Totale produktie (in milliarden roebel)</i>					
	1929	1930	1931	1932	1933
De gehele grootindustrie	21,0	27,5	33,9	38,5	41,9
Daaronder					
Groep „A” Produktiemiddelen.....	10,2	14,5	18,8	22,0	24,3
Groep „B” Verbruiksvoorwerpen	10,8	13,0	15,1	16,5	17,6
Aandeel in %% Groep „A” Produktiemiddelen.....	48,5	52,6	55,4	57,0	58,0
Groep „B” Verbruiksvoorwerpen	51,5	47,4	44,6	43,0	42,0
<i>Totaal</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De tabel behoeft, zoals gij ziet, geen commentaar.

De industrie heeft in ons in technisch opzicht nog altijd jonge land, een bijzondere taak. Zij moet niet alleen zich zelf, niet alleen alle takken van de industrie, de lichte, de levensmiddelen- en de houtindustrie daarbij inbegrepen, op een nieuwe technische grondslag rekonstrueren; zij moet ook alle vormen van het transport en alle takken van de landbouw rekonstrueren. Zij kan deze taak echter alleen in dat geval vervullen, indien de machinebouw, — de belangrijkste hefboom van de rekonstruktie van de volkshuishouding — bij haar een overheersende plaats inneemt. De gegevens van de verslagperiode tonen, dat de machinebouw bij ons in het geheel van de industrie de leidende rol heeft veroverd.

Ziehier de desbetreffende tabel.

*Het aandeel van de afzonderlijke takken van de industrie in %%,
vergeleken met het totaal van de brutoproductie.*

De Sowjet-Unie				
	1913	1929	1932	1933
Steenkoolindustrie	2,9	2,1	1,7	2,0
Cokesindustrie	0,8	0,4	0,5	0,6
Olie-winning	1,9	1,8	1,5	1,4
Olie-verwerkende industrie	2,3	2,5	2,9	2,6
Ijzer- en staal-industrie	geen gegevens	4,5	3,7	4,0
Industrie van gekleurde metalen .	[#]	1,5	1,3	1,2
Machinebouw	11,0	14,8	25,0	26,1
Chemische grondstoffenindustrie	0,8	0,6	0,8	0,9
Katoenindustrie	18,3	15,2	7,6	7,3
Wolindustrie.....	3,1	3,1	1,9	1,8

Dit betekent, dat onze industrie zich op een gezonde grondslag ontwikkelt en dat de sleutel van de rekonstruktie — de machinebouw — zich geheel-en-al in onze handen bevindt. Het is alleen noodzakelijk, deze sleutel bekwaam en rationeel te gebruiken.

Een interessant beeld toont de ontwikkeling van de industrie volgens de sociale sectoren in de verslagperiode.

Zie hier de desbetreffende tabel.

*De totale produktie van de grote industrie volgens de sociale
sektoren (volgens de prijzen van 1926—1927).*

	<i>De totale produktie in miljoenen roebel</i>				
	1929	1930	1931	1932	1933
<i>De gehele produktie</i>	21,025	27,477	33,093	38,464	41,968
<i>Waaronder:</i>					
I. De vermaatschappelijke industrie	20,891	27,402	geen gegevens	38,436	41,940
<i>Waaronder:</i>					
a) de staatsindustrie ..	19,143	24,989	»»»	35,587	38,932
b) de kooperatieve industrie	1,748	2,413	„	2,849	3,008
II. De partikuliere industrie .	134	75	„	28	28
		<i>Ir</i>	<i>procenten</i>		
<i>De gehele produktie</i>	100	100	100	100	100
I. De vermaatschappelijke industrie	99,4	99,7	geen gegevens	99,93	99,93
<i>Waaronder:</i>					
a) de staatsindustrie	91,1	90,9	„	92,52	92,76
b) de kooperatieve industrie	8,3	8,8	„	7,41	7,17
II. de partikuliere industrie ..	0,6	0,3	„	0,07	0,07

Uit deze tabel blijkt, dat het met de kapitalistische elementen in de industrie reeds gedaan is en dat het socialistische bedrijfssysteem thans het enige en monopolistische systeem in onze industrie is (*Applaus*).

Maar uit dit alles wat de industrie in de verslagperiode heeft tot stand gebracht, moet het feit, dat zij in deze tijd duizenden nieuwe mensen en nieuwe leiders van de industrie, een gehele laag van nieuwe ingenieurs en technici, honderdduizenden jonge geschoolde arbeiders, die zich de nieuwe techniek eigen gemaakt en onze socialistische industrie vooruit hebben gebracht, heeft weten op te voeren en te stalen, als het belangrijkste resultaat worden beschouwd. Het valt niet te betwijfelen, dat de industrie zonder

deze mensen niet die suksessen zou hebben, die zij thans heeft en waar zij terecht trots op is. Volgens de gegevens heeft de industrie over de verslagperiode ongeveer 800000 meer of minder gekwalificeerde arbeiders uit de fabrieksscholen aan de produktie toegevoegd en meer dan 180000 ingenieurs en technici uit de technische hogescholen, de hogescholen en de technika. Wanneer het juist is, dat het kaderprobleem een zeer gewichtig probleem van onze ontwikkeling is, dan moet erkend worden, dat onze industrie dit probleem ernstig begint te beheersen.

Dat zijn de voornaamste suksessen van onze industrie.

Het zou echter onjuist zijn te denken, dat de industrie louter suksessen te boeken heeft. Neen, zij heeft ook haar tekortkomingen. De belangrijkste daarvan zijn:

- r) Het voortdurend ten achterblijven van de *ijzer- en staalindustrie*.
- s) De wanordelijke toestanden in de *industrie der gekleurde metalen*.
- t) De onderschatting van de geweldige betekenis van de ontwikkeling der *sekundaire steenkolengebieden* in de algemeene brandstoffenbalans van het land. (Het gebied onder Moskou, de Kaukasus, de Oeral, Karaganda, Midden-Azië, Siberië, het Verre Oosten, het Noordelijke gebied enz.).
- u) Het ontbreken van de vereiste aandacht voor de organisatie van een nieuwe *petroleum-basis* in de gebieden van de Oeral, Basjkirië en Emba.
- v) Het ontbreken van een behoorlijke zorg voor de ontplooiing van de produktie van *massaverbruiksartikelen*, zowel bij de lichte- en de levensmiddelen- als bij de houtindustrie.
- w) Het ontbreken van de vereiste aandacht voor de ontplooiing van de *plaatselijke industrie*.
- x) Een volkomen ontoelaatbare houding ten opzichte van de verbetering van de *kwaliteit der produktie*.
- y) Het bij voortduring achterblijven van de verhoging van de *arbeidsproductiviteit*, de verlaging van de *prod'uktie-kosten* en het invoeren van de *bedrijfsrentabiliteit*.
- z) De nog altijd niet gelijkwideerde slechte organisatie van de

arbeid en van het loon, het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid bij het werk en de gelijkmakerij in het loonsysteem.

aa) De nog lang niet gelijkwideerde *bureaukratische kanselarij- methode* van leiding geven in de economische volkskommissariaten en hun organen, de volkskommissariaten van de lichte- en de levensmiddelenindustrie daarbij inbegrepen.

Het zal wel nauwelijks nodig zijn, de absolute noodzakelijkheid van de snelle likwidatie van deze tekortkomingen uiteen te zetten. De ijzer- en staalindustrie en de industrie der gekleurde metalen hebben, zoals bekend is, hun plan in de loop van het eerste Vijfjarenplan niet vervuld. Zij hebben evenmin dat van het eerste jaar van het tweede Vijfjarenplan vervuld. Wanneer zij ook in de toekomst ten achter zullen blijven, kunnen zij tot een rem van de industrie en tot de oorzaak van stokkingen op dit gebied worden. Wat het stichten van nieuwe basissen voor de steenkool- en olie- industrie betreft — het is niet moeilijk te begrijpen, dat wij zonder het vervullen van deze dringende taak zowel in de industrie als bij het transport vast kunnen lopen. De kwesties van de massa- verbruiksartikelen en van de ontwikkeling der plaatselijke industrie behoeven evenmin als die van de verbetering van de kwaliteit van de produktie, het stijgen van de arbeidsproduktiviteit, de verlaging van de produktiekosten en van het invoeren van de bedrijf s- rentabiliteit verdere uitleg. Wat de slechte organisatie van de arbeid en van het loon en de bureaukratische kanselarij-methode van de leiding betreft, de geschiedenis in het Donets-bekken, evenals in de bedrijven van de lichte- en de levensmiddelenindustrie heeft getoond, dat deze gevaarlijke ziekte in alle takken van de industrie nestelt en hun ontwikkeling remt. Wordt zij niet gelijkwideerd, dan zal de industrie op twee krukken lopen.

De eerstvolgende taken zijn:

25) Het handhaven van de leidende rol van de machinebouw in het systeem van de industrie.

26) Het likwideren van het achterblijven van de ijzer- en staalindustrie.

27) De ordening in de industrie van de gekleurde metalen.

28) Het met volle kracht tot ontwikkeling brengen van het delven 796

in de sekundaire steenkolenvelden in alle reeds bekende gebieden, het organiseren van nieuwe gebieden voor het delven van steenkool, (b.v. in het Boereïski-gebied in het Verre Oosten), het maken van Koesbas tot een tweede Donbas (*Langdurig applaus*).

29) Het ernstig ter hand nemen van de organisatie van een petroleumbasis in de gebieden van de Westelijke en Zuidelijke hellingen van de bergkam van de Oeral.

30) Het uitbreiden van de produktie van massaverbruiksartikelen door alle economische volkskommissariaten.

31) Meer vrijheid geven aan de plaatselijke Sowjet-industrie, aan haar de mogelijkheid schenken initiatief te ontwikkelen bij de produktie van massaverbruiksartikelen en haar alle mogelijke hulp aan grondstoffen en geldmiddelen verlenen.

32) Het verbeteren van de kwaliteit van de geproduceerde waren, het ophouden met het leveren van onkomplete produkten en het zonder aanzien des persoons straffen van alle kameraden, die de wetten van de Sowjet-macht over de kwaliteit en het leveren van komplete produkten overtreden of ontduiken.

33) Het bereiken van een systematische groei van de arbeids- produktiviteit, een verlaging van de produktiekosten en het invoeren van de bedrijfsrentabiliteit.

34) Het volkomen af schaffen van het gemis aan persoonlijke verantwoordelijkheid voor het werk en van de gelijkmakerij in het loonsysteem.

35) Het likwideren van de bureaukratische kanselarij-methoden van de leiding in alle takken van de economische volkskommissariaten, door een systematische kontrôle op de wijze waarop de besluiten en de instrukties van de leidende centra door de lagere organen worden uitgevoerd.

2. DE OPBLOEI VAN DE LANDBOUW.

De ontwikkeling op het gebied van de landbouw heeft zich enigszins anders voltrokken. Veel langzamer dan in de industrie, maar toch sneller dan in de periode van het overheersen van het individuele bedrijf voltrok zich in de verslagperiode de opbloei van de

voornaamste takken van de landbouw. En bij de veeteelt hadden wij zelfs het tegenovergestelde proces — een vermindering van de veestapel; eerst in het jaar 1933 zijn er kentekenen van een opleving te bespeuren en dan nog alleen op het gebied van de varkens fokkerij.

Het ligt voor de hand, dat de geweldige moeilijkheden van de vereniging van de verbrokkelde kleine boerenbedrijven tot kollektieve bedrijven, dfe moeilijkheid van het scheppen van een groot aantal grote graan- en veeteeltbedrijven op zo goed als onbebouwde grond en in het algemeen de *reorganisatie-periode* van de herschepping en het leiden van het individuele landbouwbedrijf in de nieuwe kolchosbanen, hetgeen veel tijd en veel kosten heeft veroorzaakt, — dat al deze factoren, zowel het langzame tempo van de opbloei van de landbouw, als de betrekkelijk langdurige periode van terugval bij de ontwikkeling van de veestapel onvermijdelijk maakten.

De verslagperiode was in het wezen van de zaak voor de landbouw niet zo zeer een periode van snelle opbloei en machtige ontwikkeling, als wel een periode van het scheppen der voorwaarden voor zulk een opbloei, en zulk een ontwikkeling in de naaste toekomst.

Wanneer wij de gegevens over de groei van het bebouwde oppervlak van alle kultures nemen en vervolgens die van de technische kultures in het bijzonder, dan krijgen wij het volgende beeld van de ontwikkeling van de landbouw in de verslagperiode.

Het bebouwde oppervlak van alle kultures in de Sowjet-Unie.

	<i>In rmillioenen hektaren</i>					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
<i>Het gehele bebouwde oppervlak</i>	105,0	127,0	127,2	136,3	134,4	129,7
<i>Waaronder:</i>						
u) Graankultures	94,4	101,0	101,8	104,4	99,7	101,5
v) Technische kultures	4,5	10,0	10,5	14,0	14,9	12,0
w) Groenten- en meloenkwekerijen	3,8	8,0	8,0	9,1	9,2	8,6
x) Voederplanten	2,1	5,0	6,5	8,8	10,6	7,3
798						

*Het bebouwdde oppervlak van de technische kultures
in de Sowjet-Unie.*

	<i>In millioenen hektaren</i>					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
Katoen.....	0,69	1,06	1.58	2,14	2,17	2,05
Vlas (langdradig).....	1.02	1.63	1.75	2.39	2.51	2.40
Suikerbieten.....	0.65	0.77	1.04	1.39	1.54	1.21
Olieplanten.....	2,00	5,2°	5,22	7.55	7,98	5.79

Deze tabellen weerspiegelen de twee hoofdlijnen in de landbouw.

14) De lijn gericht op een alzijdige uitbreiding van het bebouwde oppervlak in de periode, toen de reorganisatie van de landbouw haar hoogtepunt bereikte, toen de kollektieve bedrijven bij tienduizenden werden geschapen, toen zij de koelakken van de grond verjoegen en de vrije grond in handen namen.

15) De lijn, gericht op het af zien van de uitbreiding van het bebouwde oppervlak in massa, en in plaats daarvan op de over- gang naar de betere bewerking van de grond, naar het invoeren van een juiste wisselbouw en van braakland, de verhoging van de oogstopbrengst en indien de praktijk dit eist, naar een tijdelijke beperking van het bestaande bebouwde oppervlak.

Zoals bekend is, werd de tweede lijn — de enig juiste lijn in de landbouw — in 1932 afgekondigd, toen de reorganisatieperiode in de landbouw ten einde liep en de verhoging van de oogstopbrengst tot een van de hoofdvragen voor de opbloei van de landbouw werd.

De gegevens over de groei van het bebouwde oppervlak kan men niet als geheel voldoende beschouwen, om de ontwikkeling van de landbouw te kenschetsen. Het komt voor, dat het oppervlak toeneemt, maar de produktie niet toeneemt of zelfs daalt, omdat de grondbewerking slechter is geworden en de oogstopbrengst per oppervlakte-eenheid is gedaald. Met het oog daarop moeten de gegevens over het oppervlak noodzakelijk met de gegevens over de totale produktie worden aangevuld.

Zie hier de desbetreffende tabel.

De totale produktie van de graan- en technische kulturen in de Sovjjet-Unie.

	<i>In miljoenen centenaar ^{x)}</i>					
	1913	1929	1930	1931	1932	1933
Graan	801,0	717,4	835,4	694,8	698,7	898,0
Katoen (ruwe vezels) .	7,4	8,6	11,1	12,9	12,7	13,2
Vlas (vezels)	3,3	3,6	4,4	5,5	5,0	5,6
Suikerbieten	109,0	62,5	140,2	120,5	65,6	90,0
Olieplanten	21,5	35,8	36,2	51,0	45,5	46,0

Uit deze tabel blijkt, dat de jaren waarin de reorganisatie van de landbouw haar hoogtepunt bereikte, 1931 en 1932, jaren van de grootste vermindering van de produktie der graankulturen waren.

Uit deze tabel volgt verder, dat het vlas en de katoen in de gebieden, waar de reorganisatie van de landbouw in minder snel tempo plaats had, bijna in het geheel niet hebben geleden en de opbloei zich hier min of meer gelijkmatig en standvastig heeft voltrokken, waarbij het hoge ontwikkelingspeil bewaard bleef.

Uit deze tabel volgt ten derde, dat terwijl de olieplantenkultuur slechts een geringe schommeling onderging, waarbij het hoge ontwikkelingspeil vergeleken met vóór de oorlog behouden bleef, de suikerbieten daarentegen, in de gebieden waarvan het snelste reorganisatie-tempo van de landbouw werd waargenomen, en die als laatsten in de reorganisatie-periode traden, in 1932, het laatste jaar van de reorganisatie de grootste achteruitgang toonden, waarbij de produktie beneden het peil van voor de oorlog daalde.

Uit deze tabel volgt tenslotte, dat 1933, het eerste jaar na het beëindigen van de reorganisatie-periode, het jaar is van de ommekeer in de ontwikkeling van de graan- en de technische kulturen.

Dat betekent, dat in de eerste plaats de graankulturen en daarop

i) i centenaar = 100 K.G. — *Vert.*

de technische kiiltures van heden af, vast éh welbewust naar een machtige opbloei zullen schrijden.

Het meest heeft de veeteelt in de reorganisatie-periode geleden.

Ziehier de desbetreffende tabel.

De veestapel in de Sowjet-Unie.

	<i>In miljoenen stuks</i>					
	1916	1929	1930	1931	1932	1933
a) Paarden	35, ¹	34» ^o	3° ₂	26,2	19,6	16,6
è) Groot hoornvee ...	58-	68,1	52,5	47,9	4° ₇	38,6
c) Schapen en geiten	115,2	147,2	108,8	77,7	52,1	50,6
d) Varkens.....	20,3	20,9	13,6	14,4	11,6	12,2

Uit deze tabel blijkt dat wij, wat de veestapel betreft, gedurende de verslagperiode geen opbloei, maar een nog steeds aanhoudende achteruitgang hebben, vergeleken met het peil van voor de oorlog. Klaarblijkelijk hebben enerzijds het feit, dat de grote-koelakken- elementen onder de takken van de landbouw het sterkst in de veeteelt waren doorgedrongen en anderzijds de heftige agitatie der koelakken voor het slachten van het vee, die tijdens de reorgani- satiejaren een gunstige bodem vond, in deze tabel hun weerspiegeling gevonden.

Uit deze tabel volgt verder, dat de achteruitgang van de veestapel reeds in het eerste jaar van de reorganisatie (1930) begon en tot en met 1933 aanhield, waarbij de achteruitgang in de eerste drie jaren de grootste afmetingen aannam en in 1933-, het eerste jaar na het beëindigen van de reorganisatieperiode, toen de graan- kultures de opleving intraden, de achteruitgang van de veestapel zijn laagste punt heeft bereikt.

Uit deze tabel volgt tenslotte, dat in de varkensfokkerij reeds het omgekeerde proces is begonnen en dat daar in 1933 reeds voortekenen van een direkte opleving werden waargenomen.

Dat} betekent, dat 1934 een jaar moet en kan worden van de ommekeer naar de opbloei van het gehele veeteelt-bedrijf.

Hoe heelt de kollektivisatie van de boerenbedrijven zich in de verslagperiode bij ons ontwikkeld?

Ziehier de desbetreffende tabel.

Kollektivisatie.

	1929	193°	1931	1932	1933
Het aantal kolchozen (in duizenden)	57»°	85.9	211,1	211,05	224,5
Het aantal boerenhofsteden in de kolchozen (in miljoenen) . .	£1,0	6,0	ü 13.0	£i4.9 ■	15.2
Het percentage van de kollektivisatie van de boerenbedrij ven	3.9	23.6	5^7	61,5 · · ^c	65,0

En hoe verdeelde zich het bezaaide sektoren graanoppervlak volgens de ?

Ziehier de desbetreffende tabel.

Het bezaaide oppervlak van de graankultures volgens de sektoren.

<i>Sektoren</i>	<i>Graanoppervlakten in mill. H.A.</i>					<i>In procenten ten opzichte van het oppervlak voor 1933</i>
	1929	1930	1931	1932	1933	
1. Sowchozen	i.5	2,9	8,1	9.3	10,8	10,6
2. Kolchozen	3.4	29.7	61.0	69.1	75.°	73.9
3. Individuele bedrijven	9i,i	69,2	35.3	21,3	15.7	15.5
De gehele uitzaai van de graankultures in de U.S.S.R	96,0	101,8	104.4	99,7	101,5	100,0

Waarvan getuigen deze tabellen?

Zij getuigen van het feit, dat de reorganisatie-periode van de landbouw, waarin het aantal kolchozen en hun ledenaantal in een stormachtig tempo toenamen, reeds in 1932 is geëindigd.

Derhalve vereist het proces van verdere kollektivisatie en geleidelijke opzinkingen en heropvoeden van de overblijfsels der individuele boerenbedrijven door de kolchozen.

Dat betekent, dat de kolchozen definitief en onherroepelijk hebben overwonnen (*stormachtig, langdurig applaus*).

Zij zeggen voorts, dat de sowchozen en de kolchozen tezamen 84,5 % van het gehele met graan bezaaide oppervlak van de U.S.S.R. in handen hebben.

Dat betekent, dat de kolchozen en sowchozen tezamen een kracht werden van zulk een omvang, dat zij voor het lot van de gehele landbouw en al zijn takken beslissend is.

Zij zeggen verder, dat de 65 % in kolchozen verenigde boerenbedrijven 73,9 % van het gehele met graan bezaaide oppervlak in handen hebben, terwijl de gehele massa van de overblijvende individuele boerenbedrijven, die 35 % van de gehele boerenbevolking uitmaken, slechts 15,5 % van het gehele met graan bezaaide oppervlak in handen hebben.

Voegt men daar nog het feit aan toe, dat de kolchozen in 1933 in alle leveringsvormen meer dan een miljard poed graan aan de staat hebben geleverd en de individuele boeren, die hun plan voor 100 % hebben vervuld, in het geheel 130 miljoen poed hebben geleverd, terwijl de individuele boeren in 1929/30 ongeveer 780 miljoen poed aan de staat leverden en de kolchozen niet meer dan 120 miljoen, dan wordt het meer dan duidelijk, dat in de verslagperiode de kolchozen en de individuele boeren hun rol volkomen hebben verwisseld, waarbij de kolchozen in deze tijd tot de heersende kracht in de landbouw zijn geworden en de individuele boeren tot een kracht van de tweede rang, die genoopt is zich aan de kolchosorde ondergeschikt te maken en zich daarbij aan te passen.

Men moet erkennen, dat de werkende boeren, onze Sowjet-boeren zich definitief en onherroepelijk onder het rode vaandel van het socialisme hebben geschaard. (*Langdurig applaus*).

Laten de sociaal-revolutionaire-mensjewistische en burgerlijk-Trotskistische praatjesmakers maar zwetsen, dat de boeren van nature kontra-revolutionair zijn, dat zij geroepen zijn om het

kapitalisme in de U.S.S.R. te herstellen, dat zij geen bonagenotert van de arbeidersklasse bij de opbouw van het socialisme kunnen zijn, dat het onmogelijk is in de U.S.S.R. het socialisme op te bouwen. De feiten getuigen, dat deze heren zowel de Sowjet-Unie als de Sowjet-boeren belasteren. De feiten getuigen, dat onze Sowjet-boeren. definitief de oevers van het kapitalisme hebben verlaten en in bondgenootschap met de arbeidersklasse voorwaarts naar het socialisme schrijden. De feiten getuigen, dat wij het fundament van de socialistische maatschappij in de Sowjet-Unie reeds hebben opgetrokken en dat ons slechts overblijft dit met de bovenbouw te bekronen — ongetwijfeld een gemakkelijker zaak dan het optrekken van het fundament van de socialistische maatschappij.

De kracht van de kolchozen en sowchozen ligt echter niet alleen in de toeneming van hun bebouwd oppervlak en hun produktie. Zij weerspiegelt zich tevens in de uitbreiding van hun traktoren- park, in hun toenemende mechanisatie. In dit opzicht zijn onze kolchozen en sowchozen ongetwijfeld ver voorwaarts geschreden.

Ziehier de desbetreffende tabel.

*Het traktorenpark in de landbouw van de U.S.S.R.
(met inachtneming van de amortisatie).*

	<i>In duizenden stuks</i>					<i>De capaciteit in 1000 P.K.</i>				
	1929	1930	1931	1932	1933	1929	1930	1931	1932	1933
Het totaal aantal traktoren .	34,9	72,1	125,3	148,5	204,1	391,4	1003,5	1850,0	2225,0	3100,0
Waaronder: a) Traktoren van de M.T.S. ¹⁾	2,4		63,3	74,8	122,3	23,9	372,5	848,0	1077,0	1782,0
ö) Traktoren in de sowchozen van alle systemen	9,7	27,7	51,5	64,0	81,8	123,4	483,1	892,0	1043,0	1318,0

i) M.T.S. — machine- en traktorenstations. — *Vert.*

Er zijn dus 204000 tractoren en 3.100.000 P.K. voor de kolchozen en sowchozen. Zoals gij ziet voorwaar geen geringe kracht, een kracht, die in staat is alle wortels van het kapitalisme op het platteland tot de laatste toe uit te rukken. Een kracht, die tweemaal het aantal tractoren overtreft, waarover Lenin indertijd als over een verafliggend perspektief sprak.

Wat het park van landbouwmachines zowel in de machine- en tractorenstations als in de sowchozen van het Volkskommissariaat voor de Staatslandbouwbedrijven betreft, wij hebben daarover gegevens in de volgende tabellen:

In de M. T. S.

	1930	1931	1932	1933
Kombines (in duizenden stuks)..	7 ex.	0,1	2,2	11,5
Motoren en lokomobielen (in duizenden stuks)	0,1	4.9	6,2	17,6
Gekompliceerde en halfgecompliceerde dorsmachines (in duizenden stuks).....	2,9	27,8	37	5°,°
Elektrische installaties voor het dorsen	168	268	551	1283
Het aantal reparatie-werkplaatsen in de M.T.S.	104	77°	1220	1933
Vrachtauto's (in duizenden stuks)	0.2	1.0	6.0	13.5
Personen-auto's (eenheden)	17	191	245	2800

In de sowchozen van het Volkskommissariaat van Staatslandbouwbedrijven.

	1930	1931	1932	1933
Kombines (in duizenden stuks). .	i,7	6.3	n,9	13.5
Motoren en lokomobielen (in duizenden stuks)	o.3	o.7	1,2	2.5
Gekompliceerde en halfgecompliceerde dorsmachines (in duizenden stuks).....	i.4	4.2	7.i	8.0
Elektrische installaties.....	42	112	164	222
Reparatie-werkplaatsen:				
<i>a) voor kapitale reparatie</i>	72	133	208	302
<i>b) voor gemiddelde reparatie ...</i>	75	160	215	476
<i>c) voor lopende reparaties</i>	205	310	578	1166
Vrachtauto's (in duizenden stuks)	2,1	3.7	6.2	10.9
personenauto's (eenheden)	118	385	625	1890

Naar ik ineen behoeven deze gegevens geen kommentaar.

Van niet geringe betekenis voor de opbloei van de landbouw was tevens het vormen van de politieke afdelingen van de M. T. S. en de sowchozen en het voorzien van de landbouw met geschoolde werkers. Thans erkent iedereen, dat de werkers van de politieke afdelingen een geweldige rol bij het verbeteren van het werk in de kolchozen en sowchozen hebben gespeeld. Het is bekend dat in de verslagperiode het Centraal-Komitee van de partij meer dan 23000 kommunisten ter versterking van de kaders van de landbouw naar het platteland heeft gezonden, waaronder meer dan 3000 specialisten op landbouwgebied, meer dan 2000 sowchos- funktionarissen, meer dan 13000 funktionarissen van de politieke afdelingen van de M. T. S. en meer dan 5000 funktionarissen van de politieke afdelingen van de sowchozen.

Hetzelfde moet worden gezegd van het voorzien van de kolchozen en sowchozen met ingenieurs, technici en landbouwkundige krachten. Het is bekend, dat in de verslagperiode meer dan 111000 funktionarissen van deze groep naar de landbouw werden gezonden.

Meer dan 1900000 traktoristen, kombine-mechaniciens, kombine-bestuurders en chauffeurs werden in de verslagperiode opgeleid, alleen al in het systeem van het Volkskommissariaat van landbouw.

Meer dan 1600000 personen werden in dezelfde periode tot voorzitters en bestuursleden van de kolchozen, brigadiers voor de akkerbouw, brigadiers voor de veeteelt en boekhouders opgeleid en verder geschoold.

Dat is natuurlijk nog te weinig voor onze landbouw. Maar het is in ieder geval een en ander.

Zoals gij ziet heeft de staat al het mogelijke gedaan om het werk voor de organen van het Volkskommissariaat van Landbouw en het Volkskommissariaat van de Staatslandbouwbedrijven, wat de leiding van de opbouw der kolchozen en sowchozen betreft, te verlichten.

Kan men zeggen, dat van deze mogelijkheden in de vereiste mate gebruik is gemaakt?

Jammer genoeg kan men dat niet zeggen.

Om te beginnen, zijn deze Volkskommissariaten in hogere mate dan de andere Volkskommissariaten besmet met de ziekte van de bureaukratische-ambtenarij-houding ten opzichte van het werk. Zij beslissen kwesties, maar denken er niet aan om de uitvoering te controleren, de overtreders van de aanwijzingen en verordeningen der leidende organen tot de orde te roepen en de eerlijke en plichtsgetrouwe uitvoerders te bevorderen.

Het voorhanden zijn van een geweldig traktoren- en machinepark, zou naar het schijnt de landbouw-organen moeten verplichten, deze waarde volle machines in goede staat te houden, ze tijdig te repareren en bij het werk op een min of meer behoorlijke wijze te gebruiken. Wat wordt er door hen op dit gebied gedaan? Jammer genoeg, zeer weinig. Het onderbrengen van de traktoren en machines is onbevredigend. De reparatie is eveneens onbevredigend, daar men tot op heden nog niet wenst te begrijpen, dat de lopende en middelmatige reparatie het voornaamste is en niet de kapitale reparatie. Wat het gebruiken van de traktoren en machines betreft, hier is de onbevredigende stand van zaken zo duidelijk en algemeen bekend, dat er geen bewijzen nodig zijn.

Een van de eerstvolgende taken van de landbouw bestaat in het invoeren van een juiste wisselbouw, in de uitbreiding van het gezuiverde braakland en de verbetering van het zaad in alle takken van de landbouw. Wat wordt er op dit gebied gedaan? Jammer genoeg voorlopig nog zeer weinig. De kwestie van het zaaizaad voor graan en katoen is zo verward, dat er een lange tijd nodig zal zijn, om haar te ontwarren.

Een van de doeltreffendste middelen om de oogstopbrengst van de technische kultures te doen toenemen is de voorziening met bemestingsstoffen. Wat wordt er op dit gebied gedaan? Voorlopig nog zeer weinig. Er zijn bemestingsstoffen, maar de organen van het Volkskommissariaat van Landbouw weten ze niet te keuren en nadat zij ze gekeurd hebben, besteden zij er geen zorg aan om ze op tijd naar de plaats van bestemming te brengen en rationeel te gebruiken.

Wat de sowchozen betreft dient te worden gezegd, dat zij nog altijd niet op de hoogte van hun taak staan. Het ligt mij verre, de grote revolutionerende betekenis van onze sowchozen te onderschatten. Wanneer men echter de enorme kapitaalbelegging van de staat in de sowchozen tegenover de tegenwoordige praktische resultaten van het werk stelt, dan krijgt men een geweldige wanverhouding, die niet ten gunste van de sowchozen uitvalt. De voornaamste oorzaak van deze wanverhouding bestaat in de omstandigheid, dat onze graan-sowchozen te plomp zijn, de directeuren het niet met de geweldige sowchozen klaarspelen, de sowchozen zelf te veel gespecialiseerd werden, dat zij geen wisselbouw en braakland en geen elementen van veeteelt in hun bedrijf hebben opgenomen. Het is klaarblijkelijk noodzakelijk om de sowchozen kleiner te maken en hun overdreven specialisatie op te heffen. Men zou kunnen menen, dat het Volkskommissariaat der Staatslandbouwbedrijven deze kwestie op tijd zou hebben gesteld en tot oplossing gebracht. Maar dit is niet waar. Deze kwestie werd gesteld en tot oplossing gebracht op initiatief van mensen, die in geen enkele betrekking tot het Volkskommissariaat der Staatslandbouwbedrijven staan.

Tenslotte de kwestie van de veeteelt. Ik heb reeds verslag uitgebracht over de moeilijke toestand waarin de veeteelt zich bevindt. Men zou menen, dat onze landbouworganen een koortsachtige activiteit tot likwidatie van de crisis in de veeteelt aan de dag zouden leggen, dat zij alarm zouden slaan, alle werkers zouden mobiliseren en het probleem van de veeteelt stormenderhand zouden oplossen. Jammer genoeg is iets dergelijks niet gebeurd en gebeurt het ook niet. Zij slaan niet alleen geen alarm naar aanleiding van de moeilijke toestand waarin de veeteelt verkeert, integendeel, wij trachten de kwestie te verdoezelen en pogen soms zelfs in hun verslagen de werkelijke toestand in de veeteelt voor de openbare mening van het land te verbergen, hetgeen voor bolsjewiki volkomen ontoelaatbaar is. Na dit alles te hopen, dat de landbouworganen in staat zullen zijn, de veeteelt in juiste banen te leiden en tot de vereiste hoogte te verheffen, dat zou betekenen op drijfzand te bouwen. De gehele partij, al onze funktionarissen, 808

aowel de partijleden als de partijlozen moeten de zaak van de veeteelt in handen nemen, omdat thans het probleem van de veeteelt een zelfde eerste-rangs-probleem is, als dit gisteren het reeds met sukses tot oplossing gebrachte graanprobleem was. Het is niet nodig te bewijzen, dat de sowjet-mensen, die meer dan een ernstige hindernis op de weg naar het doel hebben genomen, in staat zullen zijn, ook deze hindernis te nemen. (*Donderend applaus*).

Dat is een korte en lang niet volledige opsomming van de tekortkomingen, die moeten worden gelijkwideerd en een opsomming van de taken, die in de naaste toekomst vervuld moeten worden.

Maar de zaak is hiermede niet ten einde. Er zijn nog andere taken op het gebied van de landbouw, waarover enige woorden gezegd zouden moeten worden.

Men moet in de eerste plaats in het oog houden, dat de oude verdeling van onze gebieden in industriële en agrarische gebieden, reeds veranderd is. Er bestaan bij ons geen uitsluitend-agrarische gebieden meer, die de industriegebieden van brood, vlees en groenten zouden voorzien, zomin als er bij ons nog uitsluitend industriële gebieden bestaan, die er op zouden kunnen rekenen, alle nood- * zakelijke produkten van buitenaf, uit de andere gebieden te betrekken. De ontwikkeling leidt er toe, dat alle gebieden bij on.' meer of minder tot industriële gebieden worden en hoe verde. wij komen, des te meer zal dit het geval zijn. Dat betekent, dat de Oekraïne, de Noord-Kaukasus, het Centrale gebied van de Zwarte Aarde en andere vroegere agrarische gebieden al niet meer zoveel produkten aan de industriële centra kunnen uitvoeren en af leveren, als zij vroeger deden, omdat zij genoodzaakt zijn hun eigen steden en hun eigen arbeiders te voeden, wier aantal zal toenemen. Hieruit volgt echter, dat ieder gebied zelf zijn eigen landbouwbasis moet scheppen, om zijn eigen groenten, aardappelen, boter, melk en, in zekere mate, zijn eigen brood en vlees te hebben, indien het niet in een moeilijke toestand wenst te geraken. Gij weet, dat dit zeer goed te verwezenlijken is en ook reeds verwezenlijkt wordt.

De taak is hierin gelegen, deze zaak tot iedere prijs volledig te voltooien.

Verder dient de aandacht te worden gevestigd op het feit, dat de bekende verdeling van onze gebieden in verbruikende en voortbrengende gebieden eveneens haar absoluut karakter begint te verliezen. Zulke „verbruikende” gebieden als het Moskouse en het Gorki-gebied, hebben dit jaar ongeveer 80 miljoen poed graan aan de staat geleverd. Dat is natuurlijk geen kleinigheid. In de z.g.n. verbruikende zóne zijn ongeveer 5 miljoen H.A. maagdelijk, met struiken begroeid land. Het is bekend, dat het klimaat in deze zóne niet slecht is, er is niet weinig neerslag en droogte komt niet voor. Wanneer dit land van struiken wordt gezuiverd en er een reeks maatregelen van organisatorische aard zullen worden genomen, dan zal men een geweldig gebied voor graankultures kunnen verkrijgen, dat bij de grote oogstopbrengst die deze streken gewoonlijk hebben, niet minder marktgraan zal leveren, dan thans de gebieden van de Beneden- en de Midden-Wolga. Dat zou voor de Noordelijke industriële centra een grote hulp zijn.

De taak bestaat klaarblijkelijk in het vormen van een groot gebied voor graankultures in de verbruikende zóne.

Tenslotte het vraagstuk van de bestrijding van de droogte in het Wolga-gebied. De aanplanting van bossen en beschermende boszónes in de Oostelijke distrikten van het Wolga-gebied heeft een geweldige betekenis. Dit werk wordt, zoals bekend is, reeds ter hand genomen, hoewel men niet kan zeggen dat dit met voldoende intensiteit gebeurt. Wat de bevoeiing van het Wolga-gebied betreft — en dat is ter bestrijding van de droogte het voornaamste — men kan niet toelaten, dat deze zaak op de lange baan wordt geschoven. Zij werd weliswaar door enige uitwendige omstandigheden, die een menigte van krachten en middelen absorbeerden, enigszins geremd, maar thans bestaat er geen reden meer, haar nog verder uit te stellen. Wij kunnen het niet stellen zonder een flinke en volkomen stabiele, van de toevalligheden van het weer onafhankelijke basis voor de graanproduktie aan de Wolga, die jaarlijks 200 miljoen poed marktgraan levert. Dat is absoluut noodzakelijk, wanneer wij enerzijds rekening houden met de groei

van de steden aan de Wolga en anderzijds met allerlei mogelijke komplikaties op het gebied van de internationale verhoudingen.

De taak is hierin gelegen, op ernstige wijze voor de organisatie van de bevoeiing van het Wolga-gebied aan het werk te gaan (*Applaus*).

3. DE VERBETERING VAN DE MATERIËLE TOESTAND EN VAN DE KULTUUR DER WERKERS.

Wij hebben dus een schets gegeven van de toestand van onze industrie en onze landbouw, van hun ontwikkeling gedurende de verslagperiode en hun toestand op het gegeven ogenblik.

Als resultaat zien wij:

n) Een machtige opbloei van de produktie, zowel in de industrie als bij de voornaamste takken van de landbouw.

o) Op de grondslag van deze opbloei, de definitieve overwinning van het socialistische systeem' van de huishouding, op het kapitalistische systeem, zowel in de industrie als in de landbouw, waarbij het socialistische systeem tot het enige systeem van de gehele volkshuishouding wordt en de kapitalistische elementen uit alle sferen van onze volkshuishouding verdrongen worden.

p) Het definitief verlaten van het kleine warenproducerende individuele bedrijf door de overgrote meerderheid van de individuele boeren, hun vereniging tot kollektieve bedrijven op de grondslag van de kollektieve arbeid en van de kollektieve eigendom van de produktiemiddelen, de volledige overwinning van het kollektieve bedrijf op het kleine, warenproducerende individuele bedrijf.

q) Het voortschrijdende proces van de verdere uitbreiding der kolchozen ten koste van de individuele boerenbedrijven, waarvan het aantal op deze wijze van maand tot maand daalt en die in het wezen van de zaak, tot een hulpkracht voor de kolchozen en sowchozen worden.

Het is duidelijk, dat deze historische overwinning op de uitbuiters wel moest leiden tot een grondige verbetering van de mate-

riële toestand etl van de gehele levenswijze der werkers.

De likwidatie van de parasitaire klassen leidde tot het verdwijnen van de uitbuiting van de ene mens door de andere. De arbeid van den arbeider en den boer is van de uitbuiting bevrijd. De inkomsten, die door de uitbuiters uit de arbeid van het volk werden geperst, blijven thans in handen van de werkers en worden ten dele voor de uitbreiding van de produktie en het betrekken van nieuwe afdelingen van werkers in de produktie gebruikt, ten dele voor de rechtstreekse verhoging van de inkomsten van de arbeiders en boeren.

De werkloosheid, deze gesel van de arbeidersklasse, is verdwenen. Terwijl in de burgerlijke landen miljoenen werklozen nood en ellende lijden omdat zij geen werk hebben, zijn er bij ons geen arbeiders meer, die geen werk of loon hebben.

Met het verdwijnen van de knechtschap tegenover de koelakken is ook de armoede op het platteland verdwenen. Iedere arbeider, kolchosboer of individuele boer heeft thans de mogelijkheid menselijk te leven, wanneer hij maar eerlijk wil werken en niet luilakt, niet zwerft en zich niet aan have en goed van de kolchos vergrijpt.

De vernietiging van de uitbuiting, de vernietiging van de werkloosheid in de stad, het verdwijnen van de armoede op het land — dat zijn historische verbeteringen in de materiële toestand van de arbeiders van een aard, waarvan de arbeiders zelfs van de meest „demokratische” burgerlijke landen niet kunnen dromen.

Veranderd heeft zich het uiterlijk van onze grote steden en industrie centra. Het onvermijdelijke kenteken van de grote steden der burgerlijke landen zijn de vervallen hollen, de zogenaamde arbeiderswijken aan de rand van de steden, die een massa van donkere, vochtige woningen, voor het grootste deel kelderwoningen en halfbouwvallige krotten vormen, waar de onvermogene lieden gewoonlijk huizen, zich in het vuil wentelen en hun lot vervloeken. De revolutie in de Sowjet-Unie heeft er toe geleid, dat deze armen-wijken bij ons verdwenen zijn. Zij werden door nieuw gebouwde, goede en lichte arbeiderswijken vervangen, terwijl in vele gevallen de arbeiderswijken er bij ons beter uitzien dan het centrum van de stad.

Nog meer heeft zich het uiterlijk van het dorp veranderd. Het oude dorp met zijn kerk op de meest in het oog vallende plek, met de beste huizen voor den wachtmeester, den priester en den koelak op de voorgrond, met de half-vervallen hutten van de boeren op de achtergrond, begint te verdwijnen. In zijn plaats treedt een nieuw dorp met zijn gemeenschaps- en bedrijfsgebouwen, zijn klubs, radio, bioskoop, scholen, bibliotheken en kinderbewaarplaatsen, met zijn trakteren, kombines, dorsmachines en automobielen. Verdwenen zijn tevens de oude „notabelen”¹, de koelak-uitbouter, de woekeraar-bloedzuiger, de koopman-spekulant en vadertje-wachtmeester. Thans zijn de funktionarissen van de kolchozen en sowchozen, van de scholen en de klubs, de eerste-klas traktoristen en kombine-voerders, de brigadiers bij de akkerbouw en de veeteelt, de beste stootarbeiders en stootarbeidsters van de kolchosvelden, de „notabelen”.

De tegenstelling tussen stad en land verdwijnt. De stad houdt in de ogen van de boeren op het middelpunt van hun uitbuiting te zijn. Steeds sterker worden de draden van de economische en kulturele „smytsjka” tussen de stad en het platteland. Het platteland verkrijgt thans hulp van de stad en haar industrie, in de vorm van tractoren, landbouwmachines, automobielen, mensen en middelen. Ja, het dorp zelf heeft thans ook zijn industrie in de vorm van machine- en tractorenstations, reparatiewerkplaatsen, alle mogelijke industriebedrijven van de kolchozen, kleine elektrische centrales enz. De afgrond in kuituur tussen de stad en het platteland wordt gedempt.

Dat zijn de voornaamste suksessen van de werkers op het gebied van de verbetering van hun materiële toestand, hun levenswijze en hun kuituur.

Op grond van deze suksessen hebben wij in de verslagperiode :

XXI. Een toeneming van het volksinkomen van 35 milliard in 1930 tot 50 milliard in 1933 waarbij bijna het gehele volksinkomen, daar het aandeel van de kapitalistische elementen in het volksinkomen, de koncessionarissen daarbij inbegrepen, tegenwoordig minder dan een half procent bedraagt, onder de arbeiders, de

beambten ¹⁾, de werkende boeren, de koöperaties en de staat wordt verdeeld.

XXII. Een toeneming van de bevolking van de Sowjet-Unie van 160,5 miljoen aan het einde van 1930 tot 168 miljoen aan het einde van 1933.

XXIII. De groei van het aantal arbeiders en beampten van 14.530.000 in 1930 tot 21.883.000 in 1933, waarbij het aantal personen, dat fysieke arbeid verricht, in deze periode van 9.489.000 tot 13.797.000 is gestegen, het aantal arbeiders in de grootindustrie, die van het transport daarbij inbegrepen, van 5.079.000 tot 6.882.000 personen, het aantal arbeiders in de landbouw van 1.426.000 tot 2.519.000 en het aantal arbeiders en beampten in de handel van 814.000 tot 1.497.000.

XXIV. Een stijging van het fonds van het arbeidsloon der arbeiders en beampten van 13.597.000.000 roebel in 1930 tot 34.280.000.000 roebel in 1933.

XXV. Een toename van het gemiddelde jaarloon van de industrie- arbeiders van 991 roebel in 1930 tot 1.519 roebel in 1933.

XXVI. Een verhoging van het fonds voor sociale verzekering voor de arbeiders en beampten van 1.810 miljoen roebel in 1930 tot 4.610 miljoen roebel in 1933.

XXVII. Het overgaan van de gehele bovengrondse industrie naar de zeven-urige werkdag.

XXVIII. Hulp aan de boeren door de staat, in de vorm van het voor hen organiseren van 2.860 machine- en traktorenstations met een kapitaalbelegging daarin van 2 milliard roebel.

XXIX. Hulp aan de boeren door de staat, in de vorm van krediet aan de kolchozen ten bedrage van 1.600 miljoen roebel.

XXX. Hulp aan de boeren door de staat in de vorm van zaad- en levensmiddelenleningen, gedurende de verslagperiode ten bedrage van 262 miljoen poed graan.

XXXI. Hulp aan onvermogenende boeren door de staat in de vorm ⁱ⁾

i) Tot de beampten worden in de Sowjet-Unie ook gerekend de ingenieurs, de technici, de artsen, de landbouwkundigen, het kantoorpersoneel, de winkelbedienden enz. enz. — *Verl.*

van korting op belastingen en verzekeringskosten, tot een bedrag van 370 miljoen roebel.

Wat de kulturele ontwikkeling van het land betreft, hebben wij in de verslagperiode:

- r) Het invoeren over de gehele Sowjet-Unie van de algemene leerplicht voor de lagere school en de verhoging van het percentage voor hen die lezen en schrijven kunnen van 67 procent aan het einde van 1930 tot 90 procent aan het einde van 1933.
- s) Een toeneming van het aantal leerlingen in alle scholen van 14.358.000 in 1929 tot 26.419.000 in 1933, daaronder op de *lagere scholen* van 11.697.000 tot 19.163.000, op de *middelbare scholen* van 2.453.000 tot 6.674.000; op de *hoge scholen* van 207.000 tot 491.000 personen.
- t) Een toeneming van het aantal kinderen, bij de bewaarscholen van 838.000 in 1929 tot 5.917.000 in 1933.
- u) Een toeneming van het aantal instellingen van hoger onderwijs, zowel algemene als speciale, van 91 in 1914 tot 600 in 1933.
- v) Een toeneming van het aantal instellingen voor wetenschappelijk onderzoek van 400 in 1929 tot 840 in 1933.
- w) Een toeneming van het aantal instellingen van het klub- type van 32.000 in 1929 tot 54.000 in 1933.
- x) Een toeneming van het aantal bioskooptheaters, film-instal- laties in de klubs en verplaatsbare bioskopen van 9.800 in 1929 tot 29.200 in 1933.
- y) Een toeneming van de dagelijkse oplage der kranten van 12.500.000 in 1929 tot 36.500.000 in 1933.

Het kan misschien geen kwaad er op te wijzen, dat het aandeel van de arbeiders onder de studenten op de hogescholen bij ons 51,4 % bedraagt, het aandeel van de werkende boeren 16,5 % terwijl b.v. in Duitsland het aandeel van de arbeiders onder de studenten van de hogescholen in het leerjaar 1932—1933 slechts 3,2 % bedroeg en dat van de kleine boeren slechts 2,4 %.

Als een verheugend feit en als een teken van de groei van het kulturele leven in het dorp dient de toenemende aktiviteit van de vrouwelijke leden der kolchozen op het gebied van het maatschappelijke organisatorische werk te worden genoemd. Het is b.v. be-

kend, dat tegenwoordig Ongeveer 6000 vrouwen voorzitters van kolchozen zijn, meer dan 60.000 vrouwen bestuursleden van de kolchozen, meer dan 28.000 brigadiers, 100.000 vrouwen zijn organisatoren van een groep, 9.000 leidsters van warenfarms van de kolchozen, 7.000 vrouwen zijn traktoristen. Natuurlijk zijn deze gegevens bovendien niet volledig. Maar ook het weinige, dat in deze gegevens is omvat, spreekt duidelijk genoeg van de sterke groei van het kulturele leven op het platteland. Deze omstandigheid is van geweldige betekenis, kameraden. Zij is daarom van geweldige betekenis, omdat de vrouwen de helft van de bevolking van ons land uitmaken, omdat zij een geweldig leger van de arbeid vormen en geroepen zijn onze kinderen op te voeden, ons toekomstig geslacht, d.w.z. onze toekomst.

Daarom kunnen wij niet toelaten, dat dit geweldig leger van arbeidende vrouwen in duisternis en onwetendheid vegeteert!

Daarom moeten wij de groeiende maatschappelijke activiteit van de werkende vrouwen en hun bevordering tot de leidende posten verwelkomen als een ontwijfelbaar teken van onze kulturele groei (*langdurig applaus*).

Tenslotte dient nog op een feit te worden gewezen, een feit evenwel van negatief karakter. Ik heb hier het ontoelaatbaar verschijnsel op het oog, dat de paedagogische en medische „fakul- teiten” bij ons nog altijd worden verwaarloosd. Dat is een grote tekortkoming, die grenst aan het schenden van de belangen van de staat. Aan dit tekort moet onherroepelijk een einde worden gemaakt. En hoe sneller dit zal worden gedaan, des te beter.

4. DE ONTWIKKELING VAN DE WARENOMZET EN HET TRANSPORT.

Wij hebben dus:

12) Een toeneming van de industrieproductie, de productie van massaverbruiksartikelen daarbij inbegrepen.

13) Een toeneming van de productie van de landbouw.

14) Een toeneming van de behoeften en de vraag naar produk- 816

tefl en fabrikaten van de kant van de arbeidersmassa's van stad en land.

Wat is er nog meer vereist, om deze voorwaarden samen te vatten en de gehele massa van verbruikers de garantie te schenken, dat zij de nodige waren en produkten zullen ontvangen?

Sommige kameraden zijn van mening, dat het voorhanden zijn van deze voorwaarden voldoende is om het economische leven van het land als een bron te doen opwellen. Dat is een grote dwaling. Men kan zich voorstellen, dat al deze voorwaarden voorhanden zijn. Wanneer echter de waren den verbruiker niet bereiken, kan het economische leven niet alleen niet als een bron opwellen, maar zal het integendeel tot in de grond worden verstoord en gedesorganiseerd. Men moet eindelijk begrijpen, dat de waren in laatste instantie niet voor de produktie, maar voor het verbruik worden geproduceerd. Er zijn bij ons gevallen voorgenomen, dat er waren en produkten in niet geringe hoeveelheid bestonden, dat zij den verbruiker echter niet alleen niet bereikten, maar dat zij jarenlang in de bureaucratische zijgangen van het zogenaamde warenafzet-net, en ver van den verbruiker bleven zwerven. Het is te begrijpen, dat onder zulke verhoudingen de industrie en de landbouw iedere prikkel om de produktie uit te breiden verloren, het waren-afzet-net oververzadigd werd, maar de arbeiders en boeren zonder waren en produkten bleven. Het resultaat was een storing van het economische leven van het land, ondanks het voorhanden zijn van waren en produkten. Er moet, wil het economische leven van het land als een bron opwellen, willen industrie en landbouw een prikkel bezitten tot het verder vergroten van hun produktie, nog een voorwaarde vervuld worden en wel, een ontwikkeld *warenverk.eer* tussen de stad en het land, tussen de distrikten en de gebieden van het land, tussen de verschillende takken van de volkshuishouding. Het is noodzakelijk het land met een omvangrijk net van handelsdepôts, winkels en kramen te overdekken. Het is noodzakelijk dat de waren onophoudelijk van de plaats, waar zij geproduceerd worden, door de kanalen van deze depôts, magazijnen, kramen, naar den verbruiker stromen. Het is noodzakelijk dat hierbij zowel het

staatshandelsnet als het kooperatie-handelsnet, de plaatselijke industrie, de kolchozen en de individuele boeren worden betrokken.

Dat is wat men bij ons de ontplooiing van de *sowjethandel* noemt, een handel *zonder* kapitalisten, een handel *zonder* spekulanten.

Zoals gij ziet is de ontwikkeling van de sowjethandel de aktuele taak, die vervuld moet worden om te kunnen voortschrijden.

En toch moest de partij, hoewel deze waarheid zonneklaar is, gedurende de verslagperiode een reeks van hindernissen op de weg tot de ontplooiing van de sowjethandel te boven komen, die men in het kort zou kunnen formuleren als het resultaat van de hersenloosheid bij een deel van de kommunisten, ten aanzien van de noodzakelijkheid en de betekenis van de sowjethandel.

Om te beginnen heerst er in de rijen van een deel van de kommunisten nog altijd een hooghartige, geringschattende houding ten aanzien van de handel in het algemeen en de sowjethandel in het bijzonder. Deze kommunisten, met verlot gezegd, beschouwen de sowjethandel als een zaak van de tweede rang, die van geen belang is en de funktionarissen bij de handel, als mensen, die afgedaan hebben. Deze lieden begrijpen klaarblijkelijk niet, dat zij met hun verwaande houding ten aanzien van de sowjethandel geen bolsjewistische opvattingen tot uitdrukking brengen, maar de opvattingen van kale jonkers met grote ambitie, maar zonder ammunitie. (*Applaus*). Deze lieden begrijpen niet, dat de sowjethandel onze bloed-eigen bolsjewistische zaak is en de funktionarissen bij de handel, de winkelbedienden daarbij inbegrepen, als zij maar eerlijk werken, de uitvoerders van onze revolutionaire, bolsjewistische zaak zijn. (*Applaus*). Het is duidelijk, dat de partij deze kommunisten, met verlot gezegd, ietwat moest af straffen en hun adellijke vooroordelen op de vuilnisbelt werpen. (*Langdurig applaus*).

Er moesten verder vooroordelen van andere aard worden overwonnen. Het gaat hier om het „linkse” gebazel, dat onder een deel van onze funktionarissen gangbaar was en wel, dat de sowjethandel reeds een overwonnen étappe is, dat wij de rechtstreekse produktenruil moeten organiseren, dat het geld spoedig afgeschafte zal worden, omdat het zogenaamd tot eenvoudige verrekenings-

biljetten is geworden, dat het geen zin heeft om de handel te ontwikkelen, indien de rechtstreekse produktenruil reeds aan de poort klopt. Het dient te worden gezegd, dat dit „links”-kleinburgerlijk gebazel, dat de kapitalistische elementen, die er naar streven de ontplooiing van de sowjethandel te doorbreken, in de kaart speelt, niet alleen onder een deel van de rode professoren gangbaar is, maar ook onder enige funktionarissen van de handel. Het is natuurlijk belachelijk en vermakelijk dat deze mensen, die niet in staat zijn de eenvoudigste zaak van de sowjethandel te organiseren, zwetsen over hun bereidheid om de nog ingewikkelder en moeilijker zaak van de rechtstreekse produktenruil te organiseren. Maar Don-Quichottes worden juist daarom Don Quichottes genoemd, omdat zij van het elementaire aanvoelen van het leven verstoken zijn. Deze mensen, die evenver van het Marxisme af staan als de hemel van de aarde, begrijpen klaarblijkelijk niet, dat het geld bij ons nog lang zal blijven bestaan en wel tot aan het beëindigen van het eerste stadium van het kommuniste, d.i. het socialistische stadium van de ontwikkeling. — Zij begrijpen niet, dat het geld een instrument van de burgerlijke economie is, dat de Sowjet- macht in handen heeft genomen en aan de belangen van het socialisme aangepast om de sowjethandel ten volle tot ontplooiing te brengen en daarmee juist de voorwaarden voor de rechtstreekse produktenruil voor te bereiden. Zij begrijpen niet, dat de produktenruil alleen als de opvolging en het resultaat van een voorbeeldig geregelde sowjethandel kan komen, die er bij ons nog lang niet • en er ook niet spoedig zal zijn. Het is duidelijk, dat de partij b haar streven om de volledig ontplooiende sowjethandel te organiseren het voor noodzakelijk heeft gehouden, ook deze „linkse” misbaksels te treffen en hun kleinburgerlijk gebazel naar alle vier windstreken te verstrooien.

Verder moesten de ongezonde gewoonten van de funktionarissen van het handelsapparaat om de waren op mechanische wijze te verdelen, worden overwonnen en hun geringschatting tegenover de eisen van het assortiment en van den verbruiker worden gelijkwaardig; moest het mechanisch verzenden van de waren en het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid in de handel worden

gelikwideerd. Tot dit doel werden er gebieds- en interrayónè- handelsdepóts en tienduizenden nieuwe winkels en kramen geopend.

Verder moest de monopolistische positie van de koöperatie op de markt worden gelijkwideerd, in verband waarmee wij alle volks- kommissariaten hebben verplicht hun eigen waren in de handel te brengen, terwijl het Volkskommissariaat van de Voedselvoorziening werd verplicht een omvangrijke vrije handel met landbouwprodukten tot ontplooiing te brengen, hetgeen enerzijds tengevolge van de wedijver tot de verbetering van de handel in de koöperatie leidde en anderzijds tot de daling van de prijzen op de markt, tot het gezond maken van de markt.

Verder hebben wij een omvangrijk net van eethuizen met verlaagde prijzen voor de af te leveren waren geschapen („maatschappelijke voeding”), wij organiseerden afdelingen voor de arbeidersvoorziening („O. R. S.”) bij de fabrieken en bedrijven, waarbij elementen, die niet in betrekking tot de fabriek staan, van de bedrijfsvoorziening werden uitgesloten; hetgeen alleen al binnen het systeem van het Volkskommissariaat van de Zware Industrie tot het uitsluiten van niet minder dan 500000 daartoe niet behorende elementen heeft geleid.

Wij hebben één gecentraliseerde bank voor krediet op korte termijn georganiseerd, een staatsbank met 2200 distriktsfilialen ter plaatse, die in staat zijn de handelsoperaties te financieren.

Als resultaat van deze maatregelen hebben wij in de verslagperiode :

- i) Een toeneming van het net van winkels en verkoopplaatsen van 184662 eenheden in 1930 tot 277974 in 1933.
- j) Een nieuw gevormd net van gebieds-handelsdepóts ten getale van 1011 eenheden en interrayonale handelsdepóts ten getale van 864 eenheden;
- k) Een nieuw gevormd net van afdelingen voor de arbeiders- voorziening „O. R. S.” ten getale vari 1600 eenheden;
- l) Een toeneming van het net van de vrije staatswinkels voor de verkoop van brood, dat in de tegenwoordige tijd 330 steden omvat;

m) Een toeneming van het net van de eetzaal voor de maatschappelijke voeding, dat tegenwoordig 19.800.000 konsumenten omvat;

n) Een toeneming van de warenomzet op staats- en koöperatief gebied, met inbegrip van de eetzaal voor de maatschappelijke voeding, van 18.900 miljoen roebel in 1930 tot 49.000 miljoen roebel in 1933.

Het zou foutief zijn te menen, dat heel deze ontplooiing van de sowjethandel voldoende is, om de behoeften van onze economie te bevredigen. Integendeel, thans wordt het meer dan ooit duidelijk, dat de tegenwoordige toestand van de warenomzet onze behoeften niet kan bevredigen. Daarom is onze taak hierin gelegen, de sowjethandel verder te ontplooien, de plaatselijke industrie bij deze zaak te betrekken, de kolchosboeren-handel te versterken en nieuwe beslissende successen bij de opbloei van de sowjethandel te behalen.

Het is echter noodzakelijk op te merken, dat de zaak zich niet tot het ontplooiën van de sowjethandel alleen kan beperken. Steunt de ontwikkeling van onze economie op de ontwikkeling van de warenomzet van de sowjethandel, dan steunt de ontwikkeling van de sowjethandel op haar beurt op de ontwikkeling van ons transport, zowel op het spoorweg- en watertransport als het automobiel-transport. Het kan gebeuren, dat er waren zijn en men volkomen de mogelijkheid heeft om de warenomzet te ontplooien, maar dat het transport de ontwikkeling van de warenomzet niet bijhoudt en weigert, goederen te vervoeren. Zoals bekend is, gebeurt dat bij ons heel vaak. Daarom is het transport die hindernis, waarover onze gehele economie en in de eerste plaats onze warenomzet, kan struikelen, ja, reeds begint te struikelen.

Het is waar, dat ons spoorwegtransport zijn goederenvervoer van 133,9 milliard ton-kilometer in 1930 tot 172 milliard ton-kilometer in 1933 heeft verhoogd. Maar dat is voor ons, voor onze economie te weinig, veel te weinig.

Het watertransport heeft zijn goederenvervoer van 45,6 milliard ton-kilometer in 1930 tot 59,9 milliard ton-kilometer in 1933 ver- hoofd. Maar dat is voor onze economie te weinig, veel te weinig.

Ik spreek nog niet eens over het automobieltransport, welks materiaal zich van 8800 automobielen (vrachtauto's en personenauto's) in 1913 tot 117800 automobielen aan het einde van 1933 heeft uitgebreid. Dat is zó weinig voor onze volkshuishouding, dat men zich zelfs schaamt er over te spreken.

Er is niet aan te twijfelen, dat al deze vormen van transport veel beter zouden kunnen werken, indien de transportorganen niet aan de bekende ziekte, de zogenaamde bureaucratische kanselarij- methode bij de leiding, zouden lijden. Derhalve is het zaak, behalve het transport te helpen met mensen en middelen, ook de bureaucratische kanselarij-manier van werken van de transportorganen uit te roeien en hen meer operatief te maken.

Kameraden! Wij hebben bereikt, dat de voornaamste vraagstukken van de industrie op de juiste wijze zijn beslist en de industrie staat thans stevig op haar benen. Wij hebben bereikt, dat de voornaamste vraagstukken van de landbouw eveneens op de juiste wijze zijn beslist, en de landbouw — wij kunnen dat ronduit zeggen — staat thans eveneens op stevige voeten. Maar wij kunnen van deze suksessen worden beroofd, wanneer onze warenomzet begint te hinken en het transport een blok aan ons been gaat worden.

Daarom is de taak van het ontplooiën van de warenomzet en de besliste verbetering van het transport, die eerstkomende en aktuele taak, zonder welker vervulling wij niet vooruit kunnen gaan.

III.

DE PARTIJ.

Ik ga thans tot het vraagstuk van de partij over.

Het huidige Kongres heeft plaats onder de vaan van de volledige overwinning van het Leninisme, onder de vaan van de likwidatie van de overblijfsels der anti-Leninistische groeperingen.

Verslagen en verstrooid is de anti-Leninistische groep der Trotskisten. Haar organisators slingeren thans in het buitenland 822

rond, in de dienstbodenvertrekken van de burgerlijke partijen.

Verslagen en verstrooid is de anti-Leninistische groep van de dragers der rechtse afwijking. Hun organisators hebben reeds lang geleden met hun opvattingen gebroken en trachten thans op allerlei wijze hun zonden tegenover de partij weer goed te maken.

Verslagen en verstrooid zijn de groeperingen van de nationale afwijking. Hun organisators hebben zich óf definitief met de interventionistische emigratie aaneengesloten óf hebben boete gedaan.

De meerderheid van de aanhangers van deze kontra-revolutionaire groepen was gedwongen, de juistheid van de lijn van de partij te erkennen en kapituleerde voor de partij.

Was het op het XVde Kongres nog nodig de juistheid van de lijn van de partij te bewijzen en strijd te voeren tegen bepaalde anti-Leninistische groeperingen, en op het XVIde Kongres om de laatste aanhangers van deze groeperingen definitief te verslaan, op dit Kongres valt er niets te bewijzen en ook wel niemand te verslaan. Iedereen ziet, dat de lijn van de partij heeft overwonnen. (*Donderend applaus*).

Overwonnen heeft de politiek van de industrialisatie van het land. Haar resultaten zijn thans voor iedereen zonneklaar. Wat kan men tegen dit feit inbrengen?

Overwonnen heeft de politiek van de likwidatie van de koelakken en de volledige kollektivisatie. Haar resultaten zijn eveneens voor iedereen zonneklaar. Wat kan men tegen dit feit inbrengen ?

Bewezen werd aan de hand van de ervaring van ons land, dat de overwinning van het socialisme in één, afzonderlijk genomen land ten volle mogelijk is. Wat kan men tegen dit feit inbrengen?

Het is duidelijk, dat al deze suksessen en vooral de overwinning van het Vijfjarenplan alle anti-Leninistische groeperingen, welke ook, definitief hebben gedemoraliseerd en volkomen hebben verbrijzeld.

Men moet erkennen dat onze partij thans tot een eenheid is aaneengesmeed als nooit tevoren. (*Stormachtig, lang aanhoudend applaus*).

1. VRAAGSTUKKEN VAN DE IDEOLOGISCH-POLITIEKE LEIDING.

Betekent dit echter, dat de strijd is geëindigd en dat een verder offensief van het socialisme als een overbodige zaak wegvalt?

Neen, dat betekent dit niet.

Betekent dit, dat bij ons in de partij alles van een leien dakje gaat, dat bij ons geen enkele afwijking meer zal voorkomen en dat men dus thans op zijn lauweren kan rusten?

Neen.

Wij hebben de vijanden van de partij, de opportunisten van alle schakering, de aanhangers van de nationale afwijking van alle soort, verslagen. Maar overblijfselen van hun ideologie leven nog in de hoofden van bepaalde leden en laten niet zelden van zich horen. Men kan de partij niet beschouwen als iets, dat los staat van de haar omringende mensen. Zij leeft en beweegt zich binnen het haar omringende milieu. Het is niet te verwonderen, dat er in de partij niet zelden van buitenaf ongezonde stemmingen binnendringen. En een terrein voor zulke stemmingen is ongetwijfeld in ons land aanwezig, al was het alleen, omdat bij ons nog altijd zekere tussenlagen van de bevolking bestaan, zowel in de stad als op het platteland, die een voedingsbodem voor zulke stemmingen vormen.

De XVIIde Konferentie van onze partij heeft gezegd, dat een van de voornaamste politieke taken bij de verwezenlijking van het tweede Vijfjarenplan bestaat in het „overwinnen van de overblijfsels van het kapitalisme in de ekonomie en in het bewustzijn der mensen”. Dat is een volkomen juiste gedachte. Maar kan men zeggen, dat wij alle overblijfsels van het kapitalisme in de ekonomie reeds hebben overwonnen? Neen, dat kan men niet. Des te minder kan men zeggen, dat wij de overblijfsels van het kapitalisme in het bewustzijn van de mensen hebben overwonnen. Men kan dit niet alleen niet zeggen, omdat het bewustzijn van de mensen in zijn ontwikkeling bij hun ekonomische toestand ten achter blijft, maar ook omdat er nog altijd een kapitalistische omsingeling bestaat, die de overblijfsels van het kapitalisme in de ekonomie en in het bewustzijn van de mensen in de U.S.S.R. tracht te doen op-

leven en te ondersteunen en waartegen wij, bolsjewiki, voortdurend ons kruut droog moeten houden.

Het is te begrijpen, dat deze overblijfselen wel een gunstig terrein moeten zijn voor het doen opleven van de ideologie van de verslagen anti-Leninistische groeperingen in de hoofden van bepaalde leden van onze partij. Voeg hier aan toe het niet zeer hoge theoretische peil van de meerderheid van de leden van onze partij, het zwakke ideologische werk van de partij organen, het over- belast-zijn van onze partijfunktionarissen met zuiver praktische arbeid, hetwelk hen van de mogelijkheid berooft hun theoretische bagage aan te vullen, en gij zult begrijpen waar de warwinkel ten opzichte van een reeks vraagstukken van het Leninisme in de hoofden van bepaalde leden van de partij vandaan komt, die niet zelden in onze pers doordringt en het opleven van de resten der ideologie van de verslagen anti-Leninistische groepen vergemakkelijkt.

Dat is de reden waarom men niet kan zeggen, dat de strijd geëindigd is en dat er geen politiek van het offensief van het socialisme meer nodig is.

Men zou een reeks vraagstukken van het Leninisme kunnen nemen en daaraan demonstreren, hoe zeer de overblijfsels van de ideologie der verslagen anti-Leninistische groepen onder enkele leden van de partij nog leven.

Neem bijvoorbeeld het vraagstuk van de opbouw van de *klassenloze socialistische maatschappij*. De XVIIde Partijkonferentie heeft gezegd, dat wij gaan naar de schepping van de klassenloze maatschappij. Het is te begrijpen, dat de klassenloze maatschappij niet, om zo te zeggen, uit eigen beweging kan komen. Men moet haar veroveren en met de krachten van alle werkers opbouwen, door middel van het versterken van de organen van de diktatuur van het proletariaat, door de ontplooiing van de klassenstrijd, door de vernietiging van de klassen, door middel van de likwidatie van de overblijfsels van de kapitalistische klassen, in de strijd met de vijanden, zowel de binnenlandse, als de buitenlandse.

De zaak schijnt duidelijk.

Maar wien is het intussen niet bekend, dat het verkondigen

van deze duidelijke en elementaire stelling van het Leninisme niet weinig verwarring in de hoofden, en een ongezonde stemming onder een deel van de partijleden heeft doen ontstaan? De stelling over ons voortbewegen naar de klassenloze maatschappij, die gegeven is als leuze, hebben zij als een van-zelf gaand proces opgevat. En zij overlegden bij zich zelf: een klassenloze maatschappij, wel, dat betekent dat wij de klassenstrijd kunnen verzwakken, de diktatuur van het proletariaat kunnen verzwakken en in het algemeen een einde maken aan de staat, die toch in de naaste toekomst moet afsterven. En zij geraakten in een kinderlijke vreugde in de verwachting, dat er spoedig generlei klassen meer zullen zijn — dat er dus geen klassenstrijd meer zal zijn, dus geen zorgen en opwinding meer — dat men dus de wapens kan strekken en zich ter ruste begeven — gaan slapen in afwachting van de komst van de klassenloze maatschappij. (*Algemeen gelach in de gehele zaal*).

Het valt niet te betwijfelen, dat deze verwarring in de hoofden en deze stemmingen als twee druppels water gelijken op de bekende opvatting van de aanhangers van de rechtse afwijking, krachtens welke het oude van zelf tot het nieuwe moet uitgroeien en wij ons op een goede dag ongemerkt in de socialistische maatschappij moeten bevinden.

Zoals gij ziet zijn de overblijfsels van de ideologie der verslagen anti-Leninistische groepen zeer wel in staat om weer op te leven en hebben zij hun levensvatbaarheid nog lang niet verloren.

Het is duidelijk dat, indien deze verwarring in de opvattingen en deze niet-bolsjewistische stemmingen de meerderheid van onze partij zouden aangrijpen, de partij gedemobiliseerd en ontwapend zou staan.

Nemen wij verder het vraagstuk van het landbouwar/^Z en de landbouw&ommim[^]. Thans geeft iedereen toe, dat het artel onder de huidige verhoudingen de enig juiste vorm van de kolchos- beweging is. En dit is ten volle begrijpelijk: a) het artel verenigt op de juiste wijze de persoonlijke, dagelijkse belangen van de kolchosboeren met hun maatschappelijke belangen, b) het artel past op gelukkige wijze de persoonlijke, dagelijkse belangen aan de maatschappelijke belangen aan, vergemakkelijkt daardoor de op

voeding van den individuelen boer van gisteren in de geest van het kollektivisme.

Anders dan in het artel, waar alleen de produktiemiddelen zijn vermaatschappelijkt, waren in de kommune tot voor kort niet alleen de produktiemiddelen, maar ook de levenswijze van ieder lid van de kommune vermaatschappelijkt, d.w.z. in tegenstelling tot de leden van het artel, hadden de leden van een kommune geen kippen, klein vee, geen koe, geen graan of moestuin in hun persoonlijk bezit. Dit betekent, dat in de kommunes niet zo zeer met het persoonlijke en dagelijkse belang van de leden rekening werd gehouden, om deze met de maatschappelijke belangen te verenigen, als wel dat zij door deze laatsten in de dienst van een kleinburgerlijke gelijkmakerij werden verstikt. Het is duidelijk dat deze omstandigheid de zwakste zijde van de kommunes uitmaakt. Daaruit is het dan ook te verklaren, dat de kommunes geen grote verbreiding hebben en dat zij slechts bij eenheden en tientallen zijn te tellen. Uit dezelfde redenen zagen de kommunes, om hun bestaan te verdedigen en niet uit elkaar te vallen, zich genoodzaakt de vermaatschappelijking van de levenswijze op te geven, beginnen zij volgens de arbeidsdag te werken, zijn zij begonnen hun leden graan te geven, het partikuliere bezit van gevogelte, klein vee, een koe, enz. toe te staan. Daaruit volgt echter, dat de kommunes feitelijk naar het statuut van de artels zijn overgegaan. En daarin steekt niets kwaads, want de belangen van een gezonde ontwikkeling van de massale kolchosbeweging vereisen dit.

Dit betekent natuurlijk niet, dat de kommune in het geheel niet nodig is, dat zij niet langer een hogere vorm van de kolchosbeweging is. Neen, de kommune is nodig en zij is natuurlijk een hogere vorm van de kolchosbeweging; niet echter de huidige kommune, die op de grondslag van een niet-ontwikkelde techniek en een tekort aan produkten is ontstaan en die zelf naar het statuut van de artels overgaat, maar de kommune van de toekomst, die op de grondslag van een meer ontwikkelde techniek en een overvloed aan produkten zal ontstaan. De huidige landbouwkommune is ontstaan op de grondslag van een weinig ontwikkelde techniek en een tekort aan produkten. Daarin ligt ook de eigenlijke reden, dat zij de gelijk

makerij in praktijk bracht en weinig rekening hield met de persoonlijke en dagelijkse belangen van haar leden, tengevolge waarvan zij thans genoodzaakt is naar het statuut van het artel over te gaan, waar op verstandige wijze de partikuliere belangen met de gemeenschappelijke belangen van de kolchosniki zijn verenigd. De toekomstige kommune zal uit het ontwikkelde en welvarende artel opgroeien. De toekomstige landbouwkommune zal dan ontstaan, wanneer op de akkers en de farms van het artel een overvloed van graan, vee, gevogelte, groente en allerlei andere produkten voorhanden zal zijn, wanneer bij de artels gemechaniseerde was- en strijkinrichtingen, moderne keukens en eethuizen, broodfabrieken enz. zullen zijn ingericht, wanneer de kolchosnik zal zien, dat het voor hem voordeliger is vlees en melk van de farm te ontvangen, dan zijn eigen koe en kleinvee te houden, wanneer de kolchosboerin zal zien, dat het haar voordeliger uitkomt in het eethuis te eten, het brood bij de broodfabriek te nemen en de was uit de gemeenschappelijke was- en strijkinrichtingen te ontvangen, dan dit zelf te doen. De toekomstige kommune zal ontstaan op de grondslag van een meer ontwikkelde techniek en een meer ontwikkeld artel, op de grondslag van een overvloed van produkten. Wanneer zal dit gebeuren? Natuurlijk niet spoedig. Maar het zal gebeuren. Het zou een misdaad zijn, het proces van het uitgroeien van het artel tot de toekomstige kommune kunstmatig te versnellen. Dat zou alle kaarten door elkaar werpen en de zaak voor onze vijanden vergemakkelijken. Het proces van het uitgroeien van het artel tot de toekomstige kommune moet geleidelijk plaats vinden, naar gelang *alle* kolchos-leden van de noodzakelijkheid van dit uitgroeien overtuigd zullen geraken.

Zo staat de zaak met het artel en de kommune.

Het schijnt, dat het een duidelijke en bijna elementaire zaak is. Intussen bestaat er met betrekking tot dit vraagstuk onder een deel van de leden van de partij een behoorlijke verwarring.

Men meent daar, dat de partij, door het artel voor de hoofdvorm van de kolchosbeweging te verklaren, zich van het socialisme heeft verwijderd, van de kommune, als een hogere vorm van de kolchosbeweging, naar een lagere is teruggegaan. Waarom, vraagt

frieh zich af? Omdat er, haar het blijkt, in het artel geên gelijkheid bestaat, omdat daar het onderscheid in de behoeften en het persoonlijke leven van de leden van het artel bewaard blijft, terwijl er in de kommune gelijkheid heerst, omdat daar gelijkheid van de behoeften en de persoonlijke levenswijze van de leden bestaat. Maar ten eerste bestaan er bij ons zulke kommunes niet meer, waar op het gebied van de behoeften en de persoonlijke levenswijze nivellering, gelijkmakerij bestaat. De praktijk heeft getoond, dat de kommunes met zekerheid te gronde zouden zijn gegaan, wanneer zij de gelijkmakerij niet zouden hebben opgegeven en in feite tot het statuut van het artel waren overgegaan. Men kan zich dus helemaal niet beroepen op iets, dat al niet meer bestaat. In de tweede plaats is het aan iederen Leninist bekend, indien hij maar een werkelijk Leninist is, dat de gelijkmakerij op het gebied van de behoeften en het persoonlijke leven een reaktionaire kleinburgerlijke ongerijmdheid is, die bij de een of andere primitieve sekte van asketen past, maar niet bij een Marxistisch georganiseerde socialistische maatschappij; want men kan niet eisen dat alle mensen dezelfde behoeften en dezelfde smaak hebben, dat alle mensen in hun persoonlijk leven naar hetzelfde voorbeeld leven. En tenslotte: blijft er soms bij de arbeiders geen verschil bestaan, zowel in de behoeften als in hun persoonlijk leven? Betekent dit, dat de arbeiders verder van het socialisme af staan dan de leden van de landbouwkommune ?

Deze mensen menen klaarblijkelijk, dat het socialisme gelijkmakerij, effening, nivellering van de behoeften en het persoonlijke leven van de leden der maatschappij eist. Wij behoeven niet te zeggen, dat een dergelijke veronderstelling niets met het Marxisme, met het Leninisme gemeen heeft. Het Marxisme verstaat onder gelijkheid niet de gelijkmakerij op het gebied van de persoonlijke behoeften en het persoonlijke leven, maar het vernietigen van de klassen, d.w.z.: a) de gelijke bevrijding van alle werkers van de uitbuiting, nadat de kapitalisten omvergeworpen en onteigend zijn; b) het gelijke af schaffen voor allen van de partikuliere eigendom van de produktiemiddelen, nadat zij in eigendom aan de gehele maatschappij zijn overgedragen; c) de gelijke verplichting voor

allen om naar hun bekwaamheid te werken en het gelijke recht van alle werkers om daarvoor naar hun arbeid te ontvangen (de *socialistische* maatschappij); d) de gelijke verplichting voor allen om naar hun bekwaamheid te werken en het gelijke recht voor allen om daarvoor naar hun behoeften te ontvangen (de *kommunistische* maatschappij). Het Marxisme gaat hierbij uit van het feit, dat de smaak en de behoeften van de mensen noch in de periode van het socialisme, noch in de periode van het kommunisme, naar kwaliteit of kwantiteit eender en gelijk zijn of kunnen zijn.

Ziehier het Marxistische begrip van de gelijkheid.

Het Marxisme erkende en erkent geen enkele andere gelijkheid.

Daaruit de konklusie te trekken, dat het Marxisme gelijkmakerij eist, effening, nivellering van de behoeften van de leden van de maatschappij, nivellering van hun smaak en van hun persoonlijk leven, dat volgens het Marxisme allen in hetzelfde kostuum moeten lopen en dezelfde gerechten moeten eten in dezelfde hoeveelheid — dat betekent dwaasheden zeggen en het Marxisme belasteren.

Het is tijd in zich op te nemen, dat het Marxisme een vijand van de gelijkmakerij is. Marx en Engels hebben reeds in het „Kommunistische Manifest" het primitieve utopische socialisme geïmponeerd, dat zij wegens zijn propageren van „een algemene askese en een grove gelijkmakerij" reaktionair noemden. Engels wijdde in zijn „Anti-Dühring" een geheel hoofdstuk van geselende kritiek aan het „radikale gelijkmakende socialisme", dat Dühring in tegenstelling tot het Marxistische socialisme verdedigde.

„De reële inhoud van de proletarische gelijkheidseisen —zeide Engels — komt op de eis neer van de afschaffing van de klassen. Iedere gelijkheidseis, die verder gaat, leidt onvermijdelijk tot ongerijmdheden".

Hetzelfde zegt Lenin:

“ „Engels had duizendmaal gelijk toen hij schreef: het begrip van de ' gelijkheid *buiten* de opheffing van de klassen, is een buitengewoon dom en zot vooroordeel. Burgerlijke professoren poogden ons met betrekking tot het begrip van de gelijkheid in de schoenen te schuiven, dat wij iedere mens aan de ander gelijk willen maken. Zij poogden

de socialisten van deze onzin te beschuldigen, die zij zelf hebben uitgedacht. In hun onwetendheid wisten zij echter niet, dat de socialisten en juist de stichters van het moderne wetenschappelijke socialisme, Marx en Engels, gezegd hebben, dat de gelijkheid een holle frase is, wanneer men onder gelijkheid niet het vernietigen van de klassen verstaat. Wij willen de klassen vernietigen, in dit opzicht zijn wij voor de gelijkheid. Maar er aanspraak op maken, dat wij alle mensen aan elkaar gelijk zullen maken, dat is een holle frase en een dom intel- lektuelen-bedenksel (Lenins redevoering: „*Over het bedriegen van het volk met de leuzen van vrijheid en gelijkheid*”).

Dat schijnt duidelijk te zijn.

De burgerlijke schrijvers stellen het Marxistische socialisme gaarne voor als een oude tsaristische kazerne, waar alles aan het „beginsel” van de gelijkmakerij ondergeschikt was gemaakt. Maar de Marxisten kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor de onwetendheid en de stompzinnigheid van burgerlijke schrijvers.

Het valt niet te betwijfelen, dat deze verwarring in de opvattingen van enkele leden van de partij met betrekking tot het Marxistisch socialisme en hun neiging tot de gelijkmakende tendentiën van de landbouwkommune, als twee druppels water gelijken op de kleinburgerlijke opvattingen van onze linksdoende botterikken, die bij hun idealisering van de landbouwkommunes een tijdlang zo ver zijn gegaan, dat zij zelfs in de bedrijven en op de fabrieken kommunes wilden stichten, waar geschoolde en ongeschoolde arbeiders, die ieder in hun beroep werkten, hun loon in een gemeenschappelijke pot moesten storten en daarna gelijkelijk onder elkaar verdelen. Het is bekend welke schade deze kwajongensachtige gelijkmakerij-oefeningen van „linkse” botterikken aan onze industrie hebben toegebracht.

Zoals gij ziet, hebben de overblijfsels van de ideologie der verslagen partij vijandige groepen een tamelijke levensvatbaarheid.

Het is te begrijpen, dat indien deze „linkse” opvattingen in de partij zouden hebben gezegevierd, zij opgehouden zou hebben een Marxistische partij te zijn en de kolchosbeweging volledig gedesorganiseerd zou zijn geworden.

Of nemen wij bijvoorbeeld de kwestie van de leuze: „*alle kol- chosniki welgesteld maken*”. Deze leuze betreft niet alleen de kol- chosniki. Zij betreft nog meer de arbeiders, omdat wij alle arbeiders

tot welgestelde mensen, die een welvarend en ten volle kultureel leven leiden, willen maken.

Het schijnt, dat de zaak duidelijk was. Waartoe zouden wij dan in Oktober 1917 het kapitalisme omvergeworpen hebben en in de loop van jaren het socialisme bouwen, indien wij niet zullen bereiken, dat bij ons de mensen in welstand leven? Het socialisme betekent niet ellende en ontbering, maar het opheffen van de ellende en de ontbering, het organiseren van het welvarende en kulturele leven voor alle leden van de maatschappij.

Maar intussen heeft deze duidelijke en in het wezen van de zaak elementaire leuze allerlei misverstanden, verwarring en wanbegrip bij een deel van de leden van de partij verwekt. Is deze leuze — zeiden zij — niet het terugkeren tot de oude door de partij afgewezen leuze: „verrijkt U” ? Indien allen welvarend zouden worden, vervolgen zij en de arme boeren zouden ophouden te bestaan, — op wie zouden wij, bolsjewiki, dan bij ons werk kunnen steunen hoe zullen wij dan zonder arme boeren kunnen werken?

Dit is misschien belachelijk, maar het bestaan van dergelijke naïeve en anti-Leninistische opvattingen onder een deel van de leden der partij is een onbetwistbaar feit, waarmee men wel rekening moet houden.

Deze mensen begrijpen klaarblijkelijk niet, dat er tussen de leuze „verrijkt U” en de leuze „alle kolchosniki welvarend maken” een ware afgrond ligt. Ten eerste kunnen zich alleen *afzonderlijke* personen of groepen verrijken, terwijl de leuze van het welvarende leven niet *afzonderlijke* personen of groepen, maar *alle* kolchosniki betreft. Ten tweede verrijken *afzonderlijke* personen of groepen zich om de overige mensen aan zich te onderwerpen en hen *tcit te buiten*, terwijl de leuze van het welvarende leven van *alle* kolchosniki, bij het bestaan van de vermaatschappelijking van de produktiemiddelen in de kolchozen, elke mogelijkheid tot uitbuiting van de enen door de anderen *uitsluit*. Ten derde werd de leuze „verrijkt U” in de periode van het beginstadium van de N. E. P. uitgesproken, toen het kapitalisme zich gedeeltelijk herstelde, toen de koelakken sterk waren, in het land het individuele boerenbedrijf overheerste en het bedrijf van de kolchozen zich in een 832

kiemtoestand bevond, terwijl de leuze „alle kolchosniki welvarend maken” in het laatste stadium van de N. E. P. werd uitgegeven, toen de kapitalistische elementen in de industrie vernietigd en de koelakken op het platteland verpletterd waren, nadat het individuele boerenbedrijf op de achtergrond gedrongen was en de kolchozen tot de overheersende vorm in de landbouw waren geworden. Ik laat nog terzijde, dat de leuze „alle kolchosniki welvarend maken” niet geïsoleerd, maar in onverbreekelijk verband met de leuze, „alle kolchozen bolsjewistisch maken” werd uitgegeven.

Is het niet; duidelijk, dat de leuze „verrijkt U” in het wezen van de zaak een oproep tot het *herstel* van het kapitalisme betekende, terwijl de leuze „alle kolchosniki welvarend maken” de oproep betekent, om de laatste overblijfsels van het kapitalisme definitief te verslaan door de economische macht van de kolchozen te versterken en alle leden der kolchozen tot welgestelde werkers te maken? (*Uitroepen: juist!*).

Is het niet duidelijk, dat deze leuzen niets met elkaar gemeen hebben of kunnen hebben? (*Uitroepen: juist!*).

Wat de bewering betreft, dat zonder het bestaan van arme boeren nóch de bolsjewistische arbeid, nóch het socialisme denkbaar zouden zijn, dit is zulk een domheid, dat het zelfs pijnlijk is erover te spreken. De Leninisten steunen op de arme boeren, wanneer er kapitalistische elementen zijn en arme boeren, die door de kapitalisten worden uitgebuit. Maar wanneer de kapitalistische elementen zijn verpletterd en de arme boeren van de uitbuiting zijn bevrijd, is de taak van de Leninisten niet gelegen in het consolideren en handhaven van de armoede en van de arme boeren, wier bestaansvoorwaarden reeds zijn opgeheven, maar in het opheffen van de armoede en het omhoog brengen van de arme boeren tot een welvarend bestaan. Het zou een domheid zijn te menen, dat het socialisme op de grondslag van ellende en ontberingen kan worden opgebouwd, op de grondslag van het inkrimpen van de persoonlijke behoeften, het verlagen van het levenspeil van de mensen tot het levenspeil van de arme boeren, die bovendien zelf niet langer in deze toestand willen blijven en die omhoog streven naar een welvarend leven. Wie heeft een dergelijk — met verlot

gezegd — socialisme nodig? Dat zou geen socialisme, maar een karikatuur op het socialisme zijn. Het socialisme kan alleen worden opgebouwd op de grondslag van de onstuimige groei van de produktiekrachten der maatschappij, op de grondslag van een overvloed van produkten en waren, op de grondslag van een welvarend leven van de werkers en van een onstuimige groei van de kuituur. Want het socialisme, het Marxistische socialisme, betekent niet het beperken van de persoonlijke behoeften, maar de alzijdige uitbreiding en opbloei daarvan, niet het beperken of het afzien van het bevredigen van die behoeften, maar de alzijdige en volledige bevrediging van alle behoeften van de kultureel-ontwikkelde arbeidende mensheid.

Het kan niet worden betwijfeld, dat deze verwarring in de opvattingen van enige leden der partij aangaande de arme boeren en de welvarendheid, een afspiegeling is van de opvattingen van onze „linkse” botterikken, die de arme boeren onder alle omstandigheden als het eeuwigdurend steunpunt van het bolsjewisme idealiseren en de kolchozen beschouwen als de arena van de heftigste klassenstrijd.

Zoals ge ziet hebben ook hier bij dit vraagstuk de overblijfsels van de ideologie van de verslagen partij vijandige groepen nog steeds hun levensvatbaarheid niet verloren.

Het is duidelijk, dat indien dergelijke botte opvattingen in onze partij zouden hebben overwonnen, de kolchozen niet die suksessen zouden hebben behaald, die zij in de laatste twee jaren behaalden en dat zij binnen zeer korten tijd zouden zijn uiteengevallen.

Of nemen wij bijvoorbeeld het *nationale vraagstuk*. Ook hier, op het gebied van het nationale vraagstuk, bestaat er, evenals bij andere vraagstukken, onder een deel van de partij een verwarring in de opvattingen, die een zeker gevaar oplevert. Ik heb over de levensvatbaarheid van de overblijfselen van het kapitalisme gesproken. Het moet gezegd worden, dat de overblijfsels van het kapitalisme in het bewustzijn der mensen een veel grotere levensvatbaarheid hebben op het gebied van het nationale vraagstuk, dan op enig ander gebied. Zij hebben een grotere levensvatbaarheid, omdat zij de mogelijkheid hebben zich in een nationaal kostuum

uitstekend te vermommen. Velen denken, dat de zondeval van Skrypnik een uitzonderingsgeval is, een uitzondering op de regel. Dat is niet waar. De zondeval van Skrypnik en van zijn groep in de Oekraïne is geen uitzondering. Dergelijke afdwalingen vallen ook bij bepaalde partijgenoten in de andere nationale republieken op te merken.

Wat betekent de afwijking naar het nationalisme, of het riu de afwijking naar het Grootrussische, of naar het plaatselijke nationalisme betreft? De afwijking naar het nationalisme is de aanpassing van de internationale politiek van de arbeidersklasse aan de nationalistische politiek van de bourgeoisie. De afwijking naar het nationalisme weerspiegelt de pogingen van de „eigen”, „nationale” bourgeoisie om het sowjet-systeem te ondermijnen en het kapitalisme te herstellen. De bron van beide afwijkingen is zoals gij ziet, dezelfde. Dat is het *verlaten* van het Leninistische internationalisme. Wanneer gij beide afwijkingen onder vuur wilt nemen, dan moet gij in de eerste plaats deze bron bestoken, dan moet gij hen treffen die het internationalisme de rug toekeren, of het nu de afwijking naar het plaatselijke nationalisme, of de afwijking naar het Grootrussische nationalisme betreft. (*Onstuimig af plans*).

Er wordt over getwist welke afwijking het hoofdgevaar vormt, de afwijking naar het Grootrussische, of die naar het plaatselijke nationalisme. Onder de huidige verhoudingen is dit een formeel en daarom hol getwist. Het zou dom zijn, een voor alle tijden en Verhoudingen deugdelijk kant-en-klaar recept over het voornaamste en het niet-voornaamste gevaar te willen geven. Zulke recepten bestaan er in de gehele wereld niet. Het hoofdgevaar is die afwijking, waartegen men opgehouden heeft te strijden en die men dus de gelegenheid heeft gegeven tot een de staat bedreigend gevaar uit te groeien. (*Langdurig applaus*).

In de Oekraïne was nog maar kort geleden de afwijking naar het Oekraïense nationalisme niet het hoofdgevaar; toen men echter ophield, dit gevaar te bestrijden en het de gelegenheid gaf zozeer te groeien, dat het zich met de interventionisten aaneensloot, werd deze afwijking tot het hoofdgevaar. De kwestie van het hoofd

gevaar in het nationale vraagstuk wordt niet door dorre formele discussies beslist, maar door de Marxistische analyse van de stand van zaken op het gegeven ogenblik en door het onderzoek van de fouten, die op het gebied werden begaan.

Hetzelfde moet ook van de *rechtse* en de „linkse” afwijking op het gebied van de algemene politiek worden gezegd. Ook hier bestaat er, evenals op andere gebieden, niet weinig verwarring in de opvattingen bij bepaalde leden van onze partij. Soms laat men bij de strijd tegen de rechtse afwijking de „linkse” afwijking met rust en verzwakt men de strijd daartegen, in de veronderstelling dat zij niet gevaarlijk of weinig gevaarlijk is. Dit is een ernstige en gevaarlijke fout. Dit is een concessie aan de „linkse” afwijking, die voor een lid van de partij ontoelaatbaar is. Des te meer ontoelaatbaar, omdat in de laatste tijd de „linksen” definitief bij de positie van de rechtsen te land gekomen zijn en in het wezen van de zaak in niets meer van hen verschillen.

Wij hebben steeds verklaard, dat de „linksen”, die hun rechts standpunt in linkse frasen hullen, hetzelfde als de rechtsen zijn. Thans bevestigen de „linksen” zelf deze verklaring van ons. Neemt de nummers van het Trotskistisch „Bulletin” van verleden jaar. Wat eisen en waarover schrijven de heren Trotskisten daar, waarin komt hun „links” program tot uiting? Zij eisen: *het opheffen van de sowchozen, als onrendabel, het ontbinden van een groot deel van de kolchozen, als kunstmatig opgezwollen. Het opgeven van de Politiek tot likividatie van de koelakken, de terugkeer tot de politiek der concessies en het in concessie geven van een gehele reeks van onze industriële bedrijven, als onrendabel.*

Hier hebt gij het program van deze verachtelijke lafaards en kapitulanten, het kontra-revolutionaire program tot herstel van het kapitalisme in de U.S.S.R.!

Waarin verschilt dit program van dat van de uiterste rechtsen? In niets, dat is duidelijk. Het blijkt, dat de „linksen” zich openlijk met het kontra-revolutionaire program van de rechtsen hebben verenigd, ten einde met hen een blok te vormen en een gemeenschappelijke strijd tegen de partij te voeren.

Hoe kan men hierna zeggen, dat de „linksen” niet gevaarlijk

of weinig gevaarlijk zijn? Is het niet duidelijk dat mensen, die zulk een onzin praten, koren op de molen van de doodsvijanden van het Leninisme brengen?

Zoals gij ziet hebben ook hier, of het nu de afwijkingen in de algemene politiek of die in het nationale vraagstuk betreft, de overblijfsels van het kapitalisme in het bewustzijn van de mensen, het bewustzijn van enige leden van de partij daarbij inbegrepen, een tamelijke levensvatbaarheid.

Ziehier enige ernstige en aktuele vraagstukken van onze ideologische en politieke arbeid, waarover in bepaalde lagen van de partij onklare opvattingen, verwarring en zelfs een rechtstreeks afwijken van het Leninisme aanwezig zijn. En dat zijn waarlijk niet de enige vraagstukken, waarbij men verwarring in de opvattingen bij bepaalde leden van de partij kan konstateren.

Kan men hierna zeggen, dat bij ons in de partij alles gunstig staat ?

Het is duidelijk, dat men dit niet kan zeggen.

Onze taak op het gebied van de ideologische en politieke arbeid is de volgende:

- e) Het theoretische peil van de partij op de vereiste hoogte brengen.
- f) De ideologische arbeid in alle geledingen van de partij versterken.
- g) Een onvermoeide propaganda voor het Leninisme in de rijer, van de partij voeren.
- h) De partij organisaties en de hen omringende partijloze aktivisten in de geest van het Leninistische internationalisme opvoeden.
- i) Het afwijken van enige partijgenoten van het Marxisme- Leninisme niet verdoezelen, maar onvervaard kritiseren.
- j) De ideologie en de overblijfsels van de ideologie van de aan het Leninisme vijandige stromingen systematisch ontmaskeren.

2. VRAAGSTUKKEN VAN DE ORGANISATORISCHE LEIDING.

Ik heb over onze suksessen gesproken. Ik heb gesproken over de overwinning van de lijn van de partij, zowel op het gebied van

de volkshuishouding en van de kuituur als op dat van het te boven komen van de anti-Leninistische groeperingen in de partij. Ik heb gesproken over de wereldhistorische betekenis van onze overwinning. Dat betekent echter niet, dat overal en in alles de overwinning werd behaald en dat alle vraagstukken reeds zijn opgelost. Zulke suksessen en overwinningen bestaan er op de wereld in het geheel niet. Niet-opgeloste vraagstukken en tekortkomingen van allerlei aard blijven er bij ons nog in een niet gering aantal bestaan. Voor ons liggen een massa opgaven, die een oplossing vereisen. Maar dat betekent ongetwijfeld, dat het grootste deel van de spoedeisende, aan de orde zijnde taken reeds met sukses werden vervuld eh in dit opzicht valt er aan de ontzaglijke overwinning van onze partij niet te twifelen.

Maar dat is de kwestie! Hoe is deze overwinning tot stand gekomen, hoe werd zij in de praktijk behaald, door welke strijd, door welke inspanningen ?

Sommigen zijn van mening, dat het voldoende is om een juiste lijn voor de partij uit te werken, die luidkeels te verkondigen, in algemene stellingen en resoluties neer te leggen en met algemene stemmen aan te nemen, opdat de overwinning vanzelf, om zo te zeggen uit eigen beweging, zal komen. Dit is natuurlijk onjuist. Dit is een grote dwaling. Zo kunnen alleen onverbeterlijke bureau-kranten en kanselarij mensen denken. In werkelijkheid werden deze suksessen en overwinningen niet verkregen door de dingen op hun beloop te laten, maar door middel van een verbitterde strijd voor de uitvoering van de lijn van de partij. De overwinning komt nooit vanzelf — men pleegt haar te veroveren. Goede resoluties en verklaringen voor de generale lijn van de partij — dat is slechts het begin van de zaak, want zij betekenen slechts dat men de overwinning wenst, maar niet de overwinning zelf. Nadat de juiste lijn is gegeven, nadat de juiste beslissing der vraag is genomen, hangt het sukses van de zaak van het organisatorische werk af, van de organisatie van de strijd voor de uitvoering van de partijlijn, van het op de juiste wijze uitkiezen van de mensen, van de kontrolé op de uitvoering van de besluiten der leidende organen. Zonder dit lopen de juiste lijn van de partij en de juiste besluiten

de kans, ernstige schade te lijden. Nog sterker! Nadat de juiste politieke lijn is gegeven, is het organisatorische werk beslissend voor alles, en ook voor het lot van de politieke lijn zelf — haar uitvoering of haar mislukking.

In werkelijkheid werd de overwinning behaald en veroverd door de systematische en verbitterde strijd tegen allerlei soort van moeilijkheden op de weg naar de verwezenlijking van de lijn van de partij, door het overwinnen van die moeilijkheden, door de partij en de arbeidersklasse voor het overwinnen van die moeilijkheden te mobiliseren, door de strijd voor het overwinnen van de moeilijk- te organiseren, door ondeugdelijke funktionarissen te vervangen en door de beste funktionarissen, die de bekwaamheid bezitten om de strijd tegen de moeilijkheden te voeren, uit te kiezen.

Wat zijn dit voor moeilijkheden en waar schuilen zij?

Het zijn de moeilijkheden van ons organisatorisch werk, de moeilijkheden van onze organisatorische leiding. Zij schuilen in ons zelf, in onze leidende funktionarissen, in onze organisaties, in de apparaten van onze partij-organisaties, en van de organisaties der sowjets, de economische, vakverenigings-, kommunistische jeugd- en allerlei andere organisaties.

Men moet begrijpen, dat de kracht en de autoriteit van onze partij-, sowjet-, economische-, en allerlei andere organisaties en van hun leiders in ongekende mate is gegroeid. En juist omdat hun kracht en autoriteit in ongekende mate zijn gegroeid, hangt van hun werk thans alles of bijna alles af. Een beroep op de zogenaamde objektieve voorwaarden is niet gerechtvaardigd. Nadat de juistheid van de politieke lijn van de partij door de ervaring van een reeks van jaren werd bevestigd en de bereidheid van de arbeiders en de boeren om deze lijn te ondersteunen geen twijfel meer verwekt, is de rol van de zogenaamde objektieve voorwaarden tot een minimum herleid, terwijl de rol van onze organisaties en hun leiders van beslissend en uitzonderlijk gewicht is geworden. Maar wat betekent dit? Het betekent, dat de verantwoordelijkheid voor onze mislukkingen en tekortkomingen in het werk, van nu af voor negen tienden op ons zelf en alleen op ons zelf rust en niet op de „objektieve” voorwaarden.

Wij hebben in de partij meer dan twee miljoen leden en kandidaten. Wij hebben in de kommunistische jeugdorganisaties meer dan vier miljoen leden en kandidaten. Wij hebben meer dan drie miljoen arbeiders- en boerenkorrespondenten. Er zijn bij ons in de Osoaviachim ^{x)} meer dan twaalf miljoen leden. De vakverenigingen tellen meer dan 17 miljoen leden. Aan deze organisaties hebben wij onze suksessen te danken. En als wij, ondanks het voorhanden zijn van zulke organisaties en zulke mogelijkheden, die het behalen van suksessen vergemakkelijken, een niet gering aantal tekortkomingen in het werk en een niet gering aantal mislukkingen hebben, dan staan alléén wij, ons organisatorisch werk, onze slechte organisatorische leiding, daaraan schuldig.

Bureaucratisme en kanselarij-gedoe van de bestuursapparaten; gepraat over „leiding in het algemeen”, in plaats van een levende en konkrete leiding; funktionele ^{1 2)} opbouw van de organisaties en het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid; geen verantwoordelijkheid voor eigen werk en gelijkmakerij in het loonsysteem; het ontbreken van een systematische kontróle op de uitvoering; de vrees voor zelfkritiek — ziehier waar de bronnen van onze moeilijkheden zijn gelegen, ziehier waar thans onze moeilijkheden schuilen.

Het zou naïef zijn te menen, dat men deze moeilijkheden met behulp van resoluties en verklaringen kan te boven komen. De bureaukraten en kanselarij-mensen hebben zich reeds lang een grote handigheid verworven om met woorden de juistheid van de besluiten van partij en regering te demonstreren, maar ze in werkelijkheid in een laatje op te bergen. Om deze moeilijkheden te overwinnen moest men het achterblijven van onze organisatorische

1) Osoaviachim — Vrijwillige vereniging tot ondersteuning van de landsverdediging, de luchtvaart en de chemie. — *Vert.*

2) „Funktionalisme” — een organisatievorm, waarbij ieder bestuursapparaat verdeeld is in een zeer groot aantal afdelingen en onderafdelingen, apart voor iedere functie, zodat per slot van rekening voor de gang van zaken in zijn geheel niemand verantwoordelijk is en voor de beslissing van een kwestie vaak alle afdelingen en onderafdelingen moeten worden geraadpleegd, zonder dat een van hen een beslissing in zijn geheel kan nemen. — *Vert.*

arbeid bij de vereisten van de politieke lijn van de partij likwideren, moest men het peil van de organisatorische leiding in alle sferen van de volkshuishouding op het peil van de politieke leiding brengen, moest men bereiken dat ons organisatorisch werk de praktische verwezenlijking van de politieke leuzen en besluiten der partij waarborgde.

Om deze moeilijkheden te overwinnen en suksessen te behalen, moest men de strijd voor het te boven komen van deze moeilijkheden *organiseren*, moest men de massa van de arbeiders en de boeren in deze strijd betrekken, moest men de gehele partij mobiliseren, en de partij en de economische organisaties zuiveren van onbetrouwbare, onstandvastige en ontaarde elementen.

Wat was hiertoe vereist?

Wij moesten organiseren:

149.9 Het ontplooien van de zelfkritiek en het blootleggen van de tekortkomingen in ons werk.

149.10 Het mobiliseren van de partij-, de sowjet-, de economische-, vakverenigings- en kommunistische jeugd-organisaties voor de strijd tegen deze moeilijkheden.

ó) Het mobiliseren van de massa der arbeiders en boeren tot de strijd, om de leuzen en besluiten van de partij en de regering tot levende werkelijkheid te maken.

4. Het ontplooien van de socialistische wedijver en het stoot- arbeidersschap onder de arbeiders.

5. Een omvangrijk net van politieke afdelingen bij de M. T. S. en de sowchozen en het nader brengen van de partij- en de sowjet- leiding tot het dorp.

6. Het verkleinen van de Volkskommissariaten, de hoofd- direkties en de trusts en het nader brengen van de economische leiding tot het bedrijf.

7. De opheffing van het ontbreken van persoonlijke verantwoordelijkheid en het likwideren van de gelijkmakerij in het loonsysteem.

8. Het opheffen van het „funktionalisme”, het versterken van de persoonlijke verantwoordelijkheid en het koers nemen op het likwideren van de kolleges.

9. Het versterken van de kontrôle op de uitvoering en het koers nemen op het reorganiseren van de C. K. K. en de R. K. I. ¹⁾ in de geest van een verdere versterking van de kontrôle op de uitvoering.

10. Het zenden van geschoolde funktionarissen uit de kantoren naar de produktie.

11. Het ontmaskeren van onverbeterlijke bureaukraten en kanselarij-mensen om hen uit de bestuursapparaten te verjagen.

12. Het van hun posten verwijderen van de overtreders der partij- en regeringsbesluiten, van de bedriegers en de praatjesmakers en het brengen van nieuwe mensen op hun plaats — mensen van de daad, bekwaam om de konkrete leiding van het opgedragen werk te waarborgen en de partij- en sowjet-discipline te versterken.

13. De zuivering van de sowjet- en economische organisaties en het inkrimpen van hun personeel.

14. Tenslotte de zuivering van de partij van onbetrouwbare en ontaarde mensen.

Ziehier in hoofdzaak de middelen, die de partij aan *moest* grijpen om de moeilijkheden te overwinnen, het peil van onze organisatorische arbeid tot het peil van de politieke leiding te verheffen en op deze wijze het verwezenlijken van de lijn van de partij te verzekeren.

Gij weet, dat het Centraal-Komitee van onze partij in de verslagperiode juist ook op deze wijze zijn organisatorisch werk heeft uitgevoerd.

Het C. K. liet zich daarbij door de geniale gedachte van Lenin leiden, dat het voornaamste in het organisatorische werk, *het uitkiezen van de mensen en de kontrôle op de uitvoering is*.

Ik zou enige woorden willen zeggen over het uitkiezen van mensen en het af zetten van hen, die niet hebben voldaan.

Afgezien van onverbeterlijke bureaukraten en kanselarij-mensen, over wier verwijdering bij ons geen enkel meningsverschil bestaat, zijn er bij ons nog twee typen van funktionarissen, die ons werk

i) C. K. K. en R. K. I. — de Centrale Kontrôle Kommissie van de partij en de Arbeiders en Boereninspektie. — *Vert.*

remmen, ons bij ons werk in de weg staan en ons hinderen om vooruit te komen.

Een van deze types, dat zijn de mensen met zekere verdiensten in het verleden, mensen die hoogwaardigheidsbekleders zijn geworden, mensen, die van opvatting zijn, dat de partij- en sowjet- wetten niet voor hen zijn geschreven, maar voor de domkoppen. Dat zijn dezelfde mensen, die zich niet verplicht achten te besluiten van de partij en de regering ten uitvoer te brengen en die dus de grondslagen van de partij- en staatsdiscipline schenden. Waar rekenen zij op, wanneer zij de partij- en sowjetwetten overtreden? Zij verwachten dat de Sowjet-macht niet zal besluiten hen aan te pakken en wel wegens hun oude verdiensten. Deze verwaten hoogwaardigheidsbekleders zijn van mening, dat zij onvervangbaar zijn en dat zij straffeloos de besluiten van de leidende organen kunnen overtreden. Wat moet men met zulke funktionarissen doen? Zij moeten zonder aarzelen van hun leidende posten worden gezet, zonder rekening te houden met hun verdiensten in het verleden (*uitroepen: juist!*). Men moet hen verwijderen en op lagere posten plaatsen en dat in de pers publiceren (*uitroepen: juist!*). Dat is noodzakelijk om de verwatenheid uit deze aanmatigende bureaukra- tische hoogwaardigheidsbekleders te kloppen en hen op hun plaats te zetten. Dat is noodzakelijk om de partij- en sowjet-discipline in ons gehele werk te versterken (*uitroepen: juist! Applaus*).

Nu echter over een tweede type van funktionarissen. Ik heb het type van de praatjesmakers op het oog, ik zou zeggen van de eerlijke praatjesmakers (*gelach*), van eerlijke mensen, die de Sowjet-macht zijn toegedaan, maar die niet in staat zijn om leiding te geven of om ook maar iets te organiseren. Ik heb verleden jaar een onderhoud met zulk een kameraad gehad, een zeer geachte kameraad, maar een onverbeterlijke praatjesmaker, die in staat is welke levende zaak ook met zijn gebazel te verstikken. Ziehier mijn gesprek met hem.

Ik: Hoe staat het bij jou met de uitzaai?

Hij: Met de uitzaai kameraad Stalin?

Wij hebben ons gemobiliseerd (*gelach*).

Ik': Nu en wat verder?

Hij': Wij hebben de vraag zeer scherp gesteld (*gelach*).

Ik: Nu, en dan?

Hij: Er is bij ons een wending, kameraad Stalin, er zal spoedig een wending komen (*gelach*).

Ik: Hoe staat het nu precies?

Hij: Er zijn bij ons kenteringen te bespeuren (*gelach*).

Ik: Nu, maar hoe staat het nu eigenlijk met de uitzaai?

Hij: Met de uitzaai klopt het bij ons voorlopig nog helemaal niet, kameraad Stalin (*Algemeen gelach*).

Hier hebt gij de fysionomie van den praatjesmaker. Zij hebben zich gemobiliseerd, de vraag scherp gesteld, er valt bij hun een wending te bespeuren en kenteringen, maar toch komt de zaak niet van haar plaats.

Precies zo als onlangs een Oekraïense arbeider de toestand in een organisatie karakteriseerde, toen men vroeg of er een lijn in het werk van een der organisaties was: „Zeker, een lijn... een lijn is er natuurlijk, alleen is er van werk niets te merken” (*Algemeen gelach*). Deze organisatie heeft klaarblijkelijk eveneens haar eerlijke praatjesmakers.

En wanneer men zulke praatjesmakers van hun posten neemt en hen zover mogelijk van het operationele werk verwijderd, heffen zij de armen ten hemel en kunnen het niet begrijpen: „Waarom verwijderd men ons van onze posten? Hebben wij soms niet alles wat nodig is voor de zaak, gedaan, hebben wij soms geen konferenties van stootarbeiders bijeengeroepen, hebben wij op de konferentie der stootarbeiders de leuzen van de partij en de regering niet verkondigd, hebben wij soms niet het complete politieke bureau van het Centraal-Komitee in het erepresidium gekozen (*algemeen gelach*), hebben wij soms kameraad Stalin geen begroeting gezonden, — wat wilt ge nog meer van ons?” (*Algemeen gelach*).

Wat moet men met deze onverbeterlijke praatjesmakers doen? Laat men hen op hun operationeel werk, dan zijn zij in staat, welke levende zaak ook, in een stroom van waterige en eindeloze redevoeringen te verdrinken. Het is duidelijk, dat men hen van hun

leidende posten moet verwijderen en op ander, niet-operatief werk moet plaatsn. Voor praatjesmakers is geen plaats bij het operatieve werk. (*Vitroepen*. juist! *Applaus*).

In welke richting het C. K. het uitkiezen van mensen voor de sowjet- en de ekononimsche organisaties heeft geleid en hoe het de kontróle op de uitvoering heeft versterkt — daarover heb ik reeds in het kort gesproken. Daarover zal p.g. Kaganowitsj bij het 3de punt van de agenda van het Kongres uitvoerig spreken.

Wat het verdere werk ter versterking van de kontróle op de uitvoering betreft, daarover zou ik nog enige woorden willen zeggen.

De juiste organisatie van de kontróle op de uitvoering is van beslissende betekenis voor de strijd tegen het bureaucratisme en het kanselarij-gedoe. Worden de besluiten van de leidende organisaties uitgevoerd of worden zij door de bureaukraten en kanselarij-mensen in de kast gelegd? Worden zij juist uitgevoerd of verwrongen? Werkt het apparaat eerlijk en op bolsjewistische wijze of draait het in de lucht, — dit alles kan men slechts door een goed georganiseerde kontróle op de uitvoering op tijd te weten komen. Een goed georganiseerde kontróle op de uitvoering, dat is de schijnwerper die helpt om de stand van het werk van het apparaat te allen tiide te belichten en de bureaukraten en kanselarij-mensen aan den dag te brengen. Men kan met volle overtuiging zeggen, dat negen tienden van onze bressen en mislukkingen uit het ontbreken van een goed georganiseerde kontróle op de uitvoering te verklaren zijn. Het valt niet te betwijfelen, dat bij het aanwezig- zijn van zulk een kontróle op de uitvoering, bressen en mislukkingen zeer zeker voorkomen zouden kunnen worden.

Maar opdat de kontróle op de uitvoering haar doel zal bereiken, moeten minstens twee voorwaarden vervuld worden: ten eerste, dat de kontróle op de uitvoering systematisch en niet van tijd tot tijd zal geschieden, ten tweede, dat in alle geledingen van de partij-, sowjet- en ekonomische organisaties aan het hoofd van de kontróle op de uitvoering geen tweede-rangspersonen zullen staan, maar mensen met voldoende autoriteit, n.1. de leiders van de organisaties zelf.

De grootste betekenis heeft de juiste organisatie van de kontrôle op de uitvoering voor de centrale leidende instellingen. De R. K. I. kan volgens haar structuur niet aan de eisen van een goed ingestelde kontrôle op de uitvoering voldoen. Enige jaren geleden, toen ons economisch werk eenvoudiger en minder bevredigend was en toen men met de mogelijkheid kon rekenen, het werk van alle Volkskommissariaten en alle economische organisaties te *inspckteren*, was de R. K. I. op haar plaats. Maar thans, nu ons economisch werk zich heeft ontwikkeld en ingewikkelder is geworden en nu er nóch de noodzakelijkheid, nóch de mogelijkheid meer bestaat, om het van een centrum uit te *inspckteren*, moet de R. K. I. worden gerekonstrueerd. Wij hebben thans geen inspektie nodig, maar een toezicht op de uitvoering van de besluiten van het centrum — wij hebben thans een *kontrôle* op de uitvoering van de besluiten van het centrum nodig. Wij hebben thans zulk een organisatie nodig, die zich niet de inspektie van alles en nog wat als universeel doel stelt, maar die haar gehele aandacht kan concentreren op het werk van de kontrôle, op het toezicht op de uitvoering van de besluiten der centrale instellingen van de Sowjet-macht. Zulk een organisatie kan alleen de Kommissie van Sowjet-kontrôle bij de Raad van Volkskommissarissen van de Sowjet-Unie zijn, die in opdracht van de Raad van Volkskommissarissen werkt en ter plaatse haar vertegenwoordigers heeft, onafhankelijk van de plaatselijke 'organen. En opdat zij een voldoende autoriteit zal hebben en in geval van noodzaak iederen verantwoordelijken funktionaris tot verantwoording zal kunnen roepen, is het noodzakelijk, dat de kandidaten voor het lidmaatschap van de Kommissie van Sowjet-kontrôle door het Partij-kongres worden aangewezen en door de Raad van Volkskommissarissen en het Centrale Uitvoerende Komitee van de Sowjet-Unie worden bekrachtigd. Ik ben van mening, dat slechts zulk een organisatie de Sowjet-kontrôle en de Sowjet-discipline zal kunnen versterken.

Wat de C. K. K. betreft, het is bekend, dat zij in de eerste plaats en in hoofdzaak werd gesticht om een scheuring in de partij te voorkomen. Gij weet, dat er een tijd was, dat bij ons werkelijk het gevaar voor scheuring bestond. Gij weet dat het aan de

C. K. K. en haar organisaties is gelukt het gevaar voor scheuring af te wenden. Maar thans bestaat er bij ons geen gevaar voor scheuring meer. Thans evenwel bestaat bij ons de dringende noodzakelijkheid van een organisatie, die haar hoofdaandacht op het werk van de kontrôle op de uitvoering van de besluiten van de partij en haar Centraal-Komitee zou kunnen concentreren. Zulk een organisatie kan alleen de Kommissie van Partij-kontrôle bij het C. KL van de K. P. S. U. (b) zijn, die in opdracht van de partij en haar C. K. werkt en van de plaatselijke organisaties onafhankelijke vertegenwoordigers ter plaatse heeft. Het is begrijpelijk, dat zulk een verantwoordelijke organisatie een grote autoriteit moet hebben. Opdat zij voldoende autoriteit zal hebben en iederen verantwoordelijken funktionaris, die zich aan iets heeft schuldig gemaakt, ter verantwoording kan roepen, de leden van het C. K. daarbij inbegrepen, is het nodig, dat de leden van deze Kommissie alleen door het hoogste orgaan van de partij, door het Partij-kongres kunnen worden gekozen en vervangen. Er is niet aan te twijfelen, dat zulk een organisatie volkomen in staat zal zijn de kontrôle op de uitvoering van de besluiten der centrale partij-organen te waarborgen en de partijdiscipline te versterken.

Zo staat het met de vragen van organisatorische leiding.

Onze taak op het gebied van het organisatorische werk bestaat uit het volgende:

9) Het aanpassen, ook in de toekomst, van onze organisatorische arbeid aan de eisen van de politieke lijn van de partij;

10) Het verheffen van de organisatorische leiding tot het peil van de politieke leiding;

11) Te bereiken, dat de organisatorische leiding het verwezenlijken van de politieke leuzen en besluiten van de partij ten volle zal waarborgen.

Ik eindig mijn verslag kameraden.

Welke konklusies moeten er uit worden getrokken?

Thans erkennen allen reeds, dat onze suksessen groot en buiten

gewoon zijn. Het land werd in betrekkelijk korte tijd op de weg van de industrialisatie en de kollektivisatie overgebracht. Het eerste Vijfjarenplan is met sukses verwezenlijkt. Dat verwekt een gevoel van trots en versterkt het geloof in hun kracht bij onze funktio- narissen. Dat is natuurlijk goed. Maar suksessen hebben soms ook hun schaduwzijde. Zij verwekken soms enige gevaren die, als men ze tot ontwikkeling laat komen, de gehele zaak op losse schroeven kunnen zetten.

Er bestaat b.v. het gevaar, dat sommige kameraden de suksessen naar het hoofd zullen stijgen. Zulke gevallen zijn er bij ons geweest, zoals bekend is. Er bestaat het gevaar, dat dezen of genen van onze kameraden, dronken van het sukses, totaal overmoedig worden en zich in slaap zullen laten wiegen met pralerijen van het slag dat „ons de zee maar tot de knieën reikt”, dat „wij naar iedereen met onze petten kunnen gooien” enz. Dat is volstrekt niet uitgesloten, kameraden. Niets is gevaarlijker dan zulke stemmingen, want zij ontwapenen de partij en demobiliseren haar gelederen. Indien zulke stemmingen in onze partij de overhand krijgen, kunnen wij voor het gevaar komen te staan, al onze suksessen verliezen.

Zeker, het eerste Vijfjarenplan hebben wij met sukses vervuld. Dat is waar. Maar daarmee is de zaak nog niet afgelopen kameraden en kan zij niet afgelopen zijn. Wij staan voor het tweede Vijfjarenplan, dat ook moet worden vervuld en ook met sukses. Gij weet, dat de plannen in de strijd tegen de moeilijkheden, in de loop van het over winnen der moeilijkheden worden vervuld. Dat wil zeggen, er zullen moeilijkheden, er zal ook strijd daartegen zijn. De p.g. Molotow en Koeibysjew zullen voor U over het tweede Vijfjarenplan refereren. Uit hun referaten zult gij zien, welke grote moeilijkheden wij bij de verwezenlijking van dit grandioze plan zullen hebben te over winnen. Dat betekent, dat wij de partij niet in slaap moeten wiegen, maar haar waakzaamheid scherpen, haar niet in slaap sussen, maar haar in de toestand van bereidheid tot de strijd moeten houden, haar niet ontwapenen, maar bewapenen, niet demobiliseren, maar haar in de toestand van mobilisatie voor de verwezenlijking van het tweede Vijfjarenplan moeten houden.

Daaruit volgt de eerste konklusie: *zich niet door de bereikte suksessen laten meeslepen en niet overmoedig worden.*

Wij hebben suksessen behaald, omdat wij een juiste leidende lijn van de partij hadden en de massa's voor het verwezenlijken van deze lijn wisten te organiseren. Het behoeft niet te worden gezegd, dat wij zonder deze voorwaarden niet de suksessen zouden hebben, die wij thans bezitten en waar wij terecht trots op zijn. Maar een juiste lijn bezitten en hem weten te verwezenlijken — dat is een grote zeldzaamheid in het leven van regerende partijen.

Ziet eens naar de omringende landen: vindt gij daar veel regerende partijen, die een juiste lijn bezitten en hem verwezenlijken? Eigenlijk bestaan er zulke partijen niet op de wereld, want zij leven allen zonder perspektieven, verwarren zich in de chaos van de krisis en zien geen weg om uit het moeras te komen. Alleen onze partij weet waarheen zij haar zaak moet voeren en doet dit met sukses. Waaraan heeft onze partij deze hare superioriteit te danken? Hieraan, dat zij een Marxistische, een Leninistische partij is. Zij heeft het te danken aan het feit, dat zij zich bij haar werk door de leer van Marx, Engels en Lenin laat leiden. Er is geen twijfel aan, dat wij, zolang wij deze leer trouw blijven, zolang wij dit kompas bezitten, sukses zullen hebben bij ons werk.

Men zegt, dat in het Westen in enige staten het Marxisme reeds vernietigd is. Men zegt, dat een burgerlijk-nationalistische stroming fascisme genaamd, het Marxisme zou hebben vernietigd. Dat is natuurlijk onzin. Zo kunnen alleen mensen spreken, die de geschiedenis niet kennen. Het Marxisme is de wetenschappelijke formulering van de fundamentele belangen van de arbeidersklasse. Om het Marxisme te vernietigen, moet men de arbeidersklasse vernietigen. Maar het is onmogelijk, de arbeidersklasse te vernietigen. Meer dan 80 jaar zijn er verlopen, sinds het Marxisme het strijdperk binnentrad. Gedurende deze tijd hebben tientallen en honderden burgerlijke regeringen getracht het Marxisme te vernietigen. Wat is daar van terecht gekomen? De burgerlijke regeringen kwamen en gingen, het Marxisme echter bleef. (*Onstuimig applaus*). Nog sterker — het Marxisme heeft bereikt, dat het op een zesde deel van de wereld de volledige overwinning heeft

behaald; waarbij het de overwinning behaalde in een land, waar men het Marxisme definitief vernietigd achtte. (*Onstuimig applaus*). Men kan het geen toeval achten, dat het land, waar het Marxisme de volledige overwinning heeft behaald, thans het enige land in de wereld is, dat geen krisissen en geen werkloosheid kent, terwijl in alle overige landen, de landen van het fascisme daarbij inbegrepen, er reeds vier jaren crisis en werkloosheid heersen. Neen kameraden, dat is geen toeval. (*Langdurig applaus*).

Ja, kameraden, wij danken onze suksessen aan het feit, dat wij onder het vaandel van Marx, Engels en Lenin hebben gewerkt en gestreden.

Hieruit volgt de tweede konklusie: *Tot aan het einde het grootse vaandel van Marx, Engels en Lenin trouw blijven.* (*Applaus*).

De arbeidersklasse van de Sowjet-Unie is sterk, niet alleen omdat zij een in de strijd geharde Leninistische partij heeft. Zij is verder sterk, niet alleen omdat zij door de massa's van de miljoenen werkende boeren wordt ondersteund. Zij is bovendien sterk, omdat het wereldproletariaat haar steunt en helpt. De arbeidersklasse van de Sowjet-Unie is een deel van het wereldproletariaat, is zijn voorhoede en onze republiek is het kind van het wereldproletariaat. Er is niet aan te twijfelen dat zij, indien zij niet de steun zou hebben gehad van de arbeidersklasse van de kapitalistische landen, de macht niet in handen had kunnen houden, de voorwaarden voor de socialistische opbouw niet zou hebben vervuld en dus ook niet die suksessen zou hebben behaald, die zij thans bezit. De internationale verbindingen van de arbeidersklasse van de Sowjet-Unie met de arbeiders van de kapitalistische landen, het broederlijk verbond van de arbeiders van de Sowjet-Unie met de arbeiders van alle landen — dat is een van de hoekstenen van de kracht en de macht van de Sowjet-Republiek.

De arbeiders van het Westen zeggen, dat de arbeidersklasse van de Sowjet-Unie de stootbrigade van het wereldproletariaat is. Dat is uitstekend. Dat betekent, dat het wereldproletariaat bereid is ook in de toekomst de arbeidersklasse van de U.S.S.R. naar gelang van krachten en mogelijkheden te ondersteunen. Maar dat legt ons ernstige verplichtingen op. Dat betekent, dat wij de ere naam

van stootbrigade van de proletariërs van alle landen met onze arbeid moeten rechtvaardigen. Dat verplicht ons, beter te werken en beter voor de definitieve overwinning van het socialisme in ons land, voor de overwinning van het socialisme in alle landen te strijden.

Daaruit volgt de derde konklusie:

De zaak van het proletarische internationalisme, de zaak van het broederlijk verbond van de proletariërs van alle landen tot het einde toe trouw te zijn. (Applaus).

Dat zijn de konklusies.

Leve het grootse en onoverwinnelijke vaandel van Marx, Engels en Lenin!

(Stormachtig, langdurig applaus van de gehele zaal. Het Kongres brengt kam. Stalin een ovatie. Zingen van de Internationale". Na de „Internationale" herhaalt zich de ovatie met vernieuwde kracht. Uitroepen : „Hoera voor Stalin", „Leve Stalin", „Leve het C. K. van de Partij").

INPLAATS VAN HET SLOTWOORD.

Kameraden! De discussie op het Kongres heeft de volledige eenheid van opvattingen van onze partijleiders, men kan zeggen in alle kwesties van de partijpolitiek, aan het licht gebracht. Tegenwerpen tegen het verslag zijn er, zoals gij weet, niet geweest. Er is dus een buitengewone ideologisch-politieke en organisatorische geslotenheid van de rijen van onze partij aan het licht getreden. *(Applaus)*. De vraag rijst of er hierna een slotwoord nodig is? Ik ben van mening, dat daar geen behoefte aan is. Veroorloof mij derhalve van het slotwoord af te zien. *(Stormachtige ovatie, het Kongres verrijst van de zetels, donderend hocra-geroep, één gemeenschappelijke kreet van „Leve Stalin!" Het kongres zingt staande de Internationale- Na het zingen van de Internationale opnieuw een ovatie. De kreten weerklinken: „Hoera", „Leve Stalin", „Leve het C. K.!").*

EEN ONDERHOUD MET DEN ENGELSEN SCHRIJVER H. G. WELLS.

23 Juli 1934.

Wells. Ik ben U zeer dankbaar Mr. Stalin, dat U er in hebt toegestemd mij te ontvangen. Ik ben onlangs in de Verenigde Staten geweest, waar ik een langdurig onderhoud met president Roosevelt heb gehad en getracht heb vast te stellen, wat zijn leidende ideeën zijn. Thans ben ik bij U gekomen, om U te vragen, wat U doet om de wereld te veranderen...

Stalin. Niet zo heel veel...

Wells. Ik dwaal soms over de aardbol rond als een eenvoudig sterveling, om te zien, wat er om mij heen gebeurt.

Stalin. Belangrijke mensen als U zijn geen „eenvoudige stervelingen”. Natuurlijk kan alleen de geschiedenis aantonen, hoe groot de betekenis van deze of gene belangrijke figuur is, maar in ieder geval beschouwt U de wereld niet met het oog van een „eenvoudig sterveling”.

Wells. Het is niet mijn bedoeling, mij bescheiden voor te doen. Ik wil zeggen, dat ik mijn best doe om de wereld te zien met de ogen van een eenvoudig sterveling en niet met die van een partij- politikus of van een verantwoordelijk staatsman. Mijn bezoek aan de Verenigde Staten heeft een overweldigende indruk op mij gemaakt. De oude financiële wereld stort ineen, het economische leven van het land krijgt nieuwe vormen. Lenin heeft indertijd gezegd, dat men „handel moet leren drijven” en dat men dit

bij de kapitalisten moet leren. Heden moeten de kapitalisten bij U leren om de geest van het socialisme te begrijpen. Het schijnt mij toe, dat er in de Verenigde Staten sprake is van een diepgaande reorganisatie, van het scheppen van een planmatige, dus van een socialistische economie. U en Roosevelt gaan van twee verschillende uitgangspunten uit. Bestaat er echter geen ideologisch verband, geen ideologische verwantschap tussen Washington en Moskou? Mij sprong b.v. in Washington hetzelfde in het oog, wat zich hier voltrekt: de uitbreiding van het bestuursapparaat, het scheppen van een reeks van nieuwe regulerende staatsorganen, de organisatie van een alomvattende sociale dienst. Evenals in Uw land, schiet ook bij hen het juiste vermogen om te leiden te kort.

Stalin. De Verenigde Staten hebben een ander doel dan wij in de Sowjet-Unie. Het doel, dat de Amerikanen nastreven, is ontstaan op de bodem van een economische wanorde, van de economische crisis. De Amerikanen willen zich op de grondslag van de privaatkapitalistische werkzaamheid van de crisis bevrijden, zonder de economische basis te veranderen. Zij streven er naar, het verval, de schade, die door het bestaande economische systeem worden veroorzaakt, tot een minimum terug te brengen. Bij ons daarentegen werd, zoals U weet, inplaats van de verwoeste, oude economische basis, een geheel andere, een nieuwe economische basis geschapen. Zelfs indien het die Amerikanen, over wie U spreekt, zal gelukken, hun doeleinden gedeeltelijk te verwezenlijken, d.w.z. deze schade tot een minimum terug te brengen, dan zullen zij ook in dit geval niet de wortels vernietigen van de anarchie, die aan het bestaande kapitalistische stelsel eigen is. Zij zullen de economische structuur handhaven, die noodzakelijkerwijze tot anarchie in de produktie moet leiden en die daar dan ook toe leidt. Derhalve zal er in het beste geval sprake zijn — niet van een herschepping van de maatschappij, noch van de vernietiging van de oude maatschappelijke orde, die anarchie en krisissen baart — maar van de beperking van enige van haar ongunstige uitwerkingen, van de beperking van enige van haar uitwassen. Subjektief denken ‘deze Amerikanen misschien, dat zij de maatschappij herscheppen, maar objektief blijft de tegenwoordige basis van de maatschappij

bij hen gehandhaafd. Daarom komt er objectief in het geheel geen herschepping van de maatschappij tot stand.

Evenmin zal er een planmatige economie kunnen zijn. Wat betekent immers planmatige economie, wat zijn haar kenmerken? Een planmatige economie streeft naar de opheffing van de werkloosheid. Nemen wij aan, dat het onder handhaving van het kapitalistische stelsel gehikt, de werkloosheid tot een zeker minimum terug te brengen. Maar geen enkele kapitalist zal er immers ooit in toestemmen, voor wat ook ter wereld, de werkloosheid volkomen te likwideren, het reserveleger van werklozen te vernietigen, welks bestemming is om druk op de arbeidsmarkt uit te oefenen en goedkoper betaalde arbeidskrachten te verschaffen. Hier hebt U reeds één defekt in de „planmatige economie” der burgerlijke maatschappij. Verder veronderstelt een planmatige economie, dat de produktie in die takken van de industrie wordt uitgebreid, welke produkten voor de volksmassa's in de eerste plaats noodzakelijk zijn; U weet echter, dat onder het kapitalisme de uitbreiding van de produktie volgens geheel andere motieven plaats heeft, dat het kapitaal zich op die takken van de huishouding werpt, waar de winstvoet het hoogst is. Nooit zult U er een kapitalist toe kunnen dwingen om zich zelf schade te berokkenen en om ter bevrediging der volksbehoeften in een lagere winstvoet toe te stemmen. Zonder dat ge U van de kapitalisten bevrijdt, zonder dat ge met het beginsel van de partikuliere eigendom van de produktiemiddelen breekt, zult ge geen planmatige economie scheppen.

Wells. Ik ben het in vele opzichten eens met hetgeen U hebt gezegd. Ik zou er echter de nadruk op willen leggen, dat wanneer een land in zijn geheel het beginsel der planmatige economie aanvaardt, wanneer de regering geleidelijk, stap voor stap, dit beginsel konsekwent in praktijk begint te brengen, dat dan de financiële oligarchie tenslotte vernietigd zal worden en het socialisme zal worden ingesteld, in de zin zoals de Angel-Saksische wereld dit opvat. Roosevelt's leuzen van de „New Deal” hebben een kolossale uitwerking en volgens mij zijn het socialistische leuzen. Het schijnt mij toe, dat men in de huidige situatie, inplaats van de nadruk

te leggen óp de tegenstelling tussen twee werelden, er naar zou moeten streven een gemeenschappelijke taal te vinden tussen alle konstruktieve krachten.

Stalin. Wanneer ik zeg, dat het niet mogelijk is om onder handhaving van de economische basis van het kapitalisme de beginselen ener planmatige economie te verwezenlijken, dan wil ik daarmee geenszins de voortreffelijke persoonlijke eigenschappen van Roosevelt verkleinen — zijn initiatief, zijn moed en zijn vastberadenheid. Ongetwijfeld is Roosevelt van alle leidende personen der huidige kapitalistische wereld de krachtigste figuur. Derhalve zou ik er nogmaals de nadruk op willen leggen, dat mijn overtuiging, dat er geen planmatige huishouding onder de verhoudingen van het kapitalisme mogelijk is, geenszins betekent, dat ik de persoonlijke eigenschappen, het talent en de moed van president Roosevelt in twijfel trek. De meest talentvolle veldheer kan echter, wanneer de situatie hem niet gunstig is, het doel, waarover U spreekt, niet bereiken. Theoretisch is het natuurlijk niet uitgesloten, dat men onder de verhoudingen van het kapitalisme, geleidelijk, stap voor stap, het doel nadert, dat U „socialisme in de Angel-Saksische opvatting van dit woord” noemt. Maar wat zal dit „socialisme” betekenen? In het beste geval — een zekere beteugeling van de meest teugelozen onder de vertegenwoordigers van de kapitalistische winstmakerij, een zekere versterking van het regelende beginsel in de volkshuishouding. Dit alles is goed. Zodra echter Roosevelt of een der andere leidende figuren van de huidige burgerlijke wereld in ernst iets tegen de grondslagen van het kapitalisme zal willen ondernemen, zal hij onvermijdelijk volledig schipbreuk lijden. Roosevelt heeft immers de banken niet in handen, hij heeft de industrie, de grote bedrijven, de grote ondernemingen niet in handen. Dat alles is immers partikuliere eigendom. En de spoorwegen en de handelsvloot bevinden zich in handen van partikulieren. En tenslotte het leger van de gekwalificeerde arbeid, de ingenieurs, de technici — zij staan immers ook niet ter beschikking van Roosevelt, maar van partikuliere eigenaars, zij werken voor hen. Men mag de functies van de staat in de burgerlijke wereld niet vergeten. Hij is een instituut ter organisatie van de ver

dediging van het land, ter organisatie van het handhaven van de „orde”, een apparaat voor het heffen van belastingen. De economie in de eigenlijke betekenis van het woord raakt de kapitalistische staat echter weinig, bevindt zich niet in zijn handen. Integendeel, de staat bevindt zich in handen van de kapitalistische economie. Derhalve vrees ik, dat Roosevelt ondanks al zijn energie en bekwaaamheden, het doel, waarover gij spreekt, niet zal bereiken, indien hij zich dit doel wel heeft gesteld. Het is misschien mogelijk, dat men over enige geslachten iets nader tot dit doel zou kunnen komen, maar persoonlijk acht ik ook dit weinig waarschijnlijk.

Wells. Misschien geloof ik sterker dan U in de economische interpretatie van de politiek. Dank zij de uitvindingen en de moderne wetenschap zijn er geweldige krachten in werking gesteld, die tot een betere organisatie, tot een beter functioneren van het mensen-kollektief, d.w.z. tot het socialisme voeren. De organisatie en het regelen van de individuele werkzaamheden zijn, onafhankelijk van de sociale theorieën, een mechanische noodzakelijkheid geworden. Als men met de staatskontrôle over de banken begint, dan tot de kontrôle over het transport, de zware industrie, de industrie in het algemeen, de handel enz. overgaat, dan zal zulk een alomvattende kontrôle gelijk staan aan staatseigendom van alle takken van de volkshuishouding. Dat zal tevens het proces van de socialisatie zijn. Het socialisme enerzijds en het individualisme anderzijds, zijn immers niet zulke tegenvoeters, als zwart en wit. Daartussen liggen vele tussenstadia. Er is een individualisme, dat aan banditisme grenst en er is gedisciplineerdheid en georganiseerdheid, die gelijk staan aan socialisme. De verwezenlijking van de planmatige economie hangt in belangrijke mate af* van de organisatoren der economie, de technisch gekwalificeerde intellectuelen, die men stap voor stap voor de socialistische organisatie- beginselen kan winnen. En dat is de hoofdzaak. Want eerst komt dé organisatie en daarna het socialisme. De organisatie is de belangrijkste faktor. Zonder organisatie blijft de idee van het socialisme slechts een idee.

Stalin. Er bestaat en er behoeft geen onverzoenlijk contrast te

bestaan tussen het individu en het kollektief, tussen de belangen van de afzonderlijke persoonlijkheid en de belangen van het kollektief. Dit contrast behoeft er niet te zijn, aangezien het kollektivisme, het socialisme de individuele belangen niet ontkent, maar ze met de belangen van het kollektief verenigt. Het socialisme kan niet van de individuele belangen afzien. Alleen de socialistische maatschappij kan deze persoonlijke belangen volkomen en ten volle bevredigen. Nog sterker, de socialistische maatschappij is de enige hechte waarborg voor de bescherming van de belangen der persoonlijkheid. In deze zin bestaat er geen onverzoenlijk contrast tussen het „individualisme” en het socialisme. Maar kan men wel het contrast tussen de klassen ontkennen, tussen de bezittende klasse, de klasse der kapitalisten en de klasse der werkers, de klasse ‘der proletariërs? Enerzijds de klasse der bezitters, in wier handen zich de banken, de fabrieken, de mijnen, het transport, de plantages in de koloniën bevinden. Deze mensen zien niets anders dan hun eigenbelang, hun streven naar winst. Zij onderwerpen zich niet aan de wil van het kollektief, zij streven er naar elk kollektief aan hun wil te onderwerpen. Anderzijds, de klasse van de armen, de klasse van de uitgebuiten, die geen fabrieken, geen bedrijven, geen banken bezitten, die gedwongen zijn van de verkoop van hun arbeidskracht aan de kapitalisten te leven en die verstoken zijn van de mogelijkheid om hun meest elementaire behoeften te bevredigen. Hoe kan men dergelijke tegenovergestelde belangen en doeleinden verzoenen? Voor zover ik weet, is het Roosevelt niet gelukt een weg te vinden om deze belangen te verzoenen. Dit is dan ook niet mogelijk, zoals de ervaring leert. Overigens bent U beter met de toestand in de Verenigde Staten op de hoogte dan ik, aangezien ik daar nooit ben geweest en de Amerikaanse aangelegenheden in hoofdzaak in de literatuur volg. Maar ik heb wat ervaring in de strijd voor het socialisme en deze ervaring zegt 'mij: indien Roosevelt werkelijk poogt de belangen van de klasse der proletariërs ten koste van de klasse der kapitalisten te bevredigen, dan zullen deze laatsten hem door een anderen president vervangen. De kapitalisten zullen zeggen: presidenten komen en gaan, maar wij kapitalisten blijven; wanneer deze of gene president

ónze belangen niet verdedigt, dan zullen wij een anderen vinden. Wat kan de president tegenover de wil van de klasse der kapitalisten stellen?

Wtlls. Ik verzet mij tegen deze vereenvoudigde klassifikatie van de mensheid in armen en rijken. Er bestaat natuurlijk een categorie van mensen, die uitsluitend naar winst streven. Maar worden deze mensen niet, precies als hier, als een hindernis beschouwd? Zijn er soms niet vele mensen in het Westen, voor wie de winst geen doel is, die over bepaalde middelen beschikken, deze willen beleggen, daarvan winst krijgen, maar daarin allerminst het doel van hun werkzaamheid zien? Deze mensen beschouwen het beleggen van hun middelen als een pijnlijke noodzakelijkheid. Zijn er soms niet vele talentvolle en toegewijde ingenieurs, organisators van de economie, wier werkzaamheid door geheel andere prikkels wordt gedreven dan door winstzucht? Volgens mij bestaat er een talrijke klasse van eenvoudigweg bekwame mensen, die zich bewust zijn, dat het tegenwoordige systeem niet bevredigend is en die geroepen zijn om in de toekomstige socialistische maatschappij een grote rol te spelen. Ik heb mij de laatste jaren zeer veel bezig gehouden met de noodzakelijkheid van de propaganda voor de idee van het socialisme en het kosmopolitisme in de brede kringen van de ingenieurs, de vliegeniers, in militair-technische kringen enz. en daarover veel nagedacht. Het heeft geen doel tot deze kringen met rechtstreekse propaganda voor de klassenstrijd te komen. In deze kringen begrijpt men in welke toestand de wereld zich bevindt, die tot een bloedig moeras is geworden, maar men houdt daar Uw primitief antagonisme van de klassenstrijd voor nonsens.

Stalin. U verzet zich tegen de vereenvoudigde klassifikatie van de mensen in rijken en in armen. Zeker, er zijn middenlagen, er zijn ook intellectuelen en technici, over wie U hier spreekt en onder wie zeer goede, zeer eerlijke mensen zijn. Er zijn in dit milieu ook oneerlijke, slechte mensen. Er zijn er van allerhande soort. De mensen-maatschappij is echter in de eerste plaats, in rijken en armen verdeeld, in bezitters en uitgebuiten en deze hoofd-indeling en de tegenstelling tussen armen en rijken buiten acht te laten,

dat betekent dat men het voornaamste feit buiten acht laat. Ik ontken niet dat er tussenliggende middenlagen bestaan, die zich hetzij aan de kant van een van deze beide strijdende klassen plaatsen, hetzij in deze strijd een neutraal of half-neutraal standpunt innemen. Maar ik herhaal, dat het voorbijzien van deze hoofdindeling van de maatschappij en van deze fundamentele strijd tussen de beide fundamentele klassen, het voorbijgaan aan de feiten betekent. Deze strijd wordt gevoerd en zal worden gevoerd. Over de uitslag van deze strijd beslist de klasse van de proletariërs, de klasse van de werkers.

Maar zijn er dan niet vele mensen, die niet arm zijn en die werken en produktief werken?

Stalin. Zeker, er zijn ook kleine grondbezitters, handwerkers, kleine handelaars, maar niet deze mensen beslissen over het lot van het land, doch de werkende massa's, die al het nodige voor de maatschappij produceren.

Wells. Maar er zijn immers zeer verschillende kapitalisten. Er zijn kapitalisten, die alleen aan het profijt, aan de winst denken en er zijn ook anderen, die tot offers bereid zijn. Bijvoorbeeld de oude Morgan: die dacht alleen maar aan de winst, hij was gewoonweg een parasiet op het lichaam van de maatschappij, hij hoopte alleen maar rijkdom in zijn handen op. Maar neem nu Rockefeller: hij is een schitterend organisator, hij heeft een voorbeeld gegeven van de organisatie van de afzet van petroleum, dat navolging verdient. Of Ford: natuurlijk heeft Ford alleen zichzelf op het oog, hij is een egoïst; maar is hij niet een hartstochtelijke organisator van een rationele produktie, bij wien ook U in de leer gaat? — Ik zou er de nadruk op willen leggen, dat er in de Angel-Saksische landen in de laatste tijd met betrekking tot de Sowjet-Unie een gewichtige ommekeer in de openbare mening heeft plaats gehad. De oorzaak daarvan is in de eerste plaats de houding van Japan en de gebeurtenissen in Duitsland. Er zijn echter ook andere oorzaken, die niet alleen uit de internationale politiek voortvloeien. Er is een diepere oorzaak: de bewustwording in brede kringen, dat het stelsel, dat op partikuliere winst berust, ineenstort. En onder deze verhoudingen schijnt het mij toe, dat het antagonisme

tussen de beide werelden niet breed uitgemeten moet worden, maar dat men er naar moet streven om alle konstruktieve bewegingen, alle konstruktieve krachten op een zo ruim mogelijke schaal tot samenwerking te brengen. Het schijnt mij toe, dat ik linkser ben dan U, Mr. Stalin, omdat ik van mening ben, dat de wereld reeds dicht is genaderd tot de afschaffing van het oude stelsel.

Stalin. Wanneer ik spreek over kapitalisten, die alleen maar naar profijt, naar winst streven, dan wil ik daarmee volstrekt niet zeggen, dat dit onbetekenende mensen zijn, die tot niets anders in staat zijn. Velen van hen bezitten ongetwijfeld grote organisatorische talenten, die ik in het geheel niet van plan ben te ontkennen. Wij Sowjet-mensen leren veel bij de kapitalisten. Ook Morgan, van wien U zulk een ongunstige karakteristiek heeft gegeven, was ongetwijfeld een goede, bekwame organisator. Wanneer U echter over mensen spreekt, die bereid zijn om de wereld te rekonstrueren, dan zijn die natuurlijk niet te vinden onder hen, die met hart en ziel de zaak van de winst toegedaan zijn. Wij en deze mensen staan aan tegenovergestelde polen. U spreekt over Ford. Natuurlijk, hij is een bekwaam organisator van de produktie. Maar is zijn houding tegenover de arbeidersklasse U niet bekend, weet U dan niet, hoeveel arbeiders hij naar willekeur op straat gooit? De kapitalist is aan de winst gekluisterd en niets is bij machte hem daarvan los te maken. En het kapitalisme zal niet door de „organisators” van de produktie worden vernietigd, niet door de intellektuelen en de technici, omdat deze tussenlaag geen zelfstandige rol speelt, maar door de arbeidersklasse. Een ingenieur, een organisator van de produktie werkt immers niet zoals hij dat zou willen, maar zoals het hem bevolen wordt, zoals het belang van den eigenaar dit eist. Er zijn natuurlijk uitzonderingen. Er zijn mensen uit deze tussenlaag, die zich van de bedwelming van het kapitalisme hebben bevrijd. Onder bepaalde omstandigheden kunnen de intellektuelen-technici „wonderen” verrichten en de mensheid groot nut brengen. Maar zij kunnen de mensheid ook grote schade toebrengen. Wij Sowjet-mensen hebben onze eigen en niet geringe ervaring met de technische intellektuelen. Na de Oktoberrevolutie wilde een bepaald gedeelte van de technische intellek-

tuelen met aan de opbouw van de nieuwe maatschappij deelnemen, zij verzetten zich tegen deze opbouw, saboteerden hem. Op elke wijze hebben wij getracht de technische intellectuelen bij deze opbouw te betrekken en hebben het nu eens op deze, dan weer op die manier met hen geprobeerd. Er is niet weinig tijd verstreken voordat onze technische intellectuelen het nieuwe stelsel actief hulp begonnen te verlenen. Op het ogenblik bevindt zich het beste gedeelte van hen in de voorste rijen bij de opbouw van de socialistische maatschappij. Wij, die deze ervaring hebben opgedaan, zijn er ver van verwijderd om hetzij de gunstige of de ongunstige kanten van de technische intellectuelen te onderschatten en wij weten, dat zij zowel schade kunnen toebrengen als „wonderen” verrichten. De zaak zou er natuurlijk anders voorstaan, als men de technische intellectuelen met een slag geestelijk van de kapitalistische wereld zou kunnen losrukken. Maar dat is een utopie. Zijn er onder de technische intellectuelen wel veel mensen te vinden, die zullen besluiten met de burgerlijke wereld te breken en zich aan de rekonstruktie van de maatschappij te wijden? Zijn er, volgens Uw mening, laat ons zeggen, in Engeland of Frankrijk veel van dergelijke mensen te vinden? Neen, er zijn weinig liefhebbers voor, om met hun meesters te breken en met de rekonstruktie van de wereld te beginnen 1

Bovendien, kan men dan uit het oog verliezen, dat men om de wereld te hervormen, de *macht* moet hebben? Het schijnt mij toe Mr. Wells, dat U het vraagstuk van de macht sterk onderschat, dat in het algemeen dit vraagstuk uit uw conceptie wegvalt. Immers wat kunnen mensen doen, zelfs als zij de beste bedoelingen hebben, indien zij niet in staat zijn de vraag van de machtsgreep te stellen, indien zij de macht niet in handen hebben? In het beste geval kunnen zij aan die nieuwe klasse medewerking verlenen, die de macht in handen neemt, maar zelf kunnen zij de wereld niet ten onderste boven keren. Daartoe is een grote klasse vereist, die de klasse van de kapitalisten zou kunnen vervangen en een even soevereine heerser zou kunnen worden als zij. Zulk een klasse is de arbeidersklasse. Natuurlijk is het nodig, de hulp van de technische intellectuelen aan te nemen en hun wederzijds hulp te ver

lenen. Maar men moet niet denken, dat deze technische intellectuelen een zelfstandige historische rol kunnen spelen. De herschepping van de wereld is een groot, ingewikkeld en smartelijk proces. Voor deze zaak is een grote klasse vereist. Een groot schip vereist een grote navigatie.

Wells. Ja, maar voor een grote navigatie zijn een kapitein en een stuurman nodig.

Stalin. Inderdaad, maar voor een grote navigatie-kunst is in de eerste plaats een groot schip vereist. Wat betekent een stuurman zonder schip? Een mens zonder werk.

• *Wells.* Het grote schip — dat is de mensheid, maar niet de klasse.

Stalin. U Mr. Wells, gaat blijkbaar van de veronderstelling uit, dat alle mensen goed zijn. Maar ik vergeet niet, dat er veel kwaadaardige mensen zijn. Ik geloof niet in de goedheid van de bourgeoisie.

Wells. Ik herinner mij, hoe het enige tientallen jaren geleden met de technische intellectuelen stond. Toen waren er weinig technische intellectuelen, maar er was veel werk en iedere ingenieur, technikus, intellectueel vond aanwending voor zijn kennis. Daarom was dit de minst revolutionaire klasse. Tegenwoordig ziet men evenwel een teveel aan technische intellectuelen en hun stemming is sterk veranderd. De geschoolde intellectueel, die vroeger niet eens naar revolutionaire gesprekken zou hebben geluisterd, stelt daarin nu zeer veel belang. Onlangs was ik uitgenodigd op een lunch van het „Koninklijk Genootschap”, ons grootste Engelse wetenschappelijke genootschap. De voorzitter hield een redevoering ten gunste van de sociale planmatigheid en de wetenschappelijke leiding. Een dertigtal jaren geleden zou men daar zelfs niet hebben geluisterd naar wat ik te zeggen heb. En thans staat aan het hoofd van dit genootschap een man met revolutionaire opvattingen, die op wetenschappelijke reorganisatie van de mensen-maatschappij aandringt. Uw propaganda voor de klassenstrijd heeft met deze feiten geen rekening gehouden. De stemmingen veranderen.

Stalin. Ja, dat weet ik en dat is te verklaren uit het feit, dat de kapitalistische maatschappij zich thans in een slop bevindt. De

kapitalisten zoeken en kunnen maar geen uitweg uit dit slop vinden, die met de waardigheid van deze klasse, met de belangen van deze klasse in overeenstemming is. Zij kunnen zich ten dele op handen en voeten uit deze crisis opwerken, maar een uitweg, waarbij zij met opgeheven hoofd uit de crisis te voorschijn zouden kunnen treden en die de belangen van het kapitalisme niet in de grond zou aantasten, kunnen zij niet vinden. Dit voelen natuurlijk brede kringen van de technische intellektuelen. Een aanmerkelijk deel van hen begint zich bewust te worden van hun gemeenschappelijke belangen met de klasse, die in staat zal zijn de uitweg uit het slop te wijzen.

Wells. Mr. Stalin, U weet beter dan wie ook, wat een revolutie is en U weet het uit de praktijk. Verheffen de massa's zich ooit vanzelf? Acht U het niet een vaststaande waarheid, dat alle revoluties door een minderheid worden gemaakt?

Stalin. Voor de revolutie is een leidende revolutionaire minderheid vereist, maar de meest talentvolle, toegewijde en energieke minderheid zal hulpeloos zijn, indien zij niet de ondersteuning, al was het maar de passieve steun, van miljoenen mensen zal genieten.

Wells. Desnoods de passieve steun? Misschien ook de onderbewuste steun ?

Stalin. Gedeeltelijk ook de half-instinctieve en de half-bewuste ondersteuning; maar zonder de steun van miljoenen is de beste minderheid krachteloos.

Wells. Ik volg de kommunistische propaganda in het Westen en het schijnt mij toe, dat deze propaganda onder de tegenwoordige omstandigheden zeer ouderwets klinkt, omdat zij een propaganda van gewelddadige actie is. Deze propaganda van de gewelddadige omverwerping van het maatschappelijke stelsel was op haar plaats, toen er sprake was van de onbeperkte heerschappij van deze of gene tyrannie. Maar onder de tegenwoordige omstandigheden, nu het heersende stelsel tóch ineens stort en toch al in staat van ontbinding verkeert, zou men de klemtoon niet op de opstand moeten leggen, maar op de doeltreffendheid, op de competentie en op de produktiviteit. Dat geschermd met opstand lijkt mij verouderd. Op

konstruktief denkende mensen maakt de kommunistische propaganda in het Westen de indruk van een hindernis.

Stalin. Natuurlijk stort het oude stelsel in elkaar, verkeert het in staat van ontbinding. Dat is waar. Maar het is eveneens waar, dat er nieuwe krampachtige pogingen worden gedaan om met andere methoden en met alle middelen dit ondergaande stelsel te verdedigen en te redden. Uit hetgeen door U juist werd gekonstateerd hebt U een onjuiste gevolgtrekking gemaakt. U heeft terecht gekonstateerd, dat de oude wereld in elkaar stort. Maar U heeft geen gelijk, wanneer U meent, dat zij vanzelf in elkaar stort. Neen, het vervangen van het ene maatschappelijke stelsel door een ander maatschappelijk stelsel is een ingewikkeld en langdurig revolutionair proces. Dat is niet eenvoudig een elementair proces, maar dit is strijd, dit is een proces, dat verbonden is met de botsing van klassen. Het kapitalisme is verrot, maar men kan het niet eenvoudig met een boom vergelijken, die zo verrot is, dat hij van zelf op de grond moet vallen. Neen, de revolutie, het vervangen van de ene maatschappelijke orde door een andere was steeds een strijd, een smartelijke en hardvochtige strijd, een strijd op leven en dood. En iedere keer, dat de mensen van de nieuwe wereld aan de macht kwamen, moesten zij zich verdedigen tegen de pogingen van de oude wereld om door middel van geweld de oude orde te doen terugkeren. Zij, de mensen van de nieuwe wereld, moesten altijd op wacht staan en bereid zijn de aanvallen van de oude wereld op de nieuwe orde af te slaan.

Ja, U heeft gelijk als U zegt, dat het oude maatschappelijke stelsel in elkaar zal storten, maar het stort niet vanzelf in elkaar. Nemen wij b.v. het fascisme. Het fascisme is een reaktionaire kracht, die door middel van geweld de oude wereld tracht te handhaven. Wat zult U met de fascisten doen? Hen overreden? Hen overtuigen? Maar dat heeft immers niet de minste invloed op hen. De kommunisten idealiseren geenszins de methode van het geweld. Maar zij willen niet onverhoeds worden overvallen, zij kunnen er niet op rekenen, dat de oude wereld van zelf van het toneel zal verdwijnen, zij zien, dat de oude orde met geweld wordt verdedigd en derhalve zeggen de kommunisten tot de arbeidersklasse: bereidt S64

u voor om geweld met geweld te beantwoorden, doet alles, opdat *ge* niet verdrukt wordt door het oude ten onder gaande stelsel, •staat niet toe, dat het uw handen boeit — de handen waarmee gij dit stelsel moet omverwerpen. Zoals U ziet is het proces van het vervangen van het ene maatschappelijke stelsel door het andere voor de kommunisten niet eenvoudig een elementair en vreedzaam proces, maar een ingewikkeld, langdurig en gewelddadig proces. De kommunisten moeten wel rekening houden met de feiten,

Wells. Maar let eens op wat er thans in de kapitalistische wereld geschiedt. Dat is immers niet eenvoudig de ineensstorting van een stelsel. Dat is een uitbarsting van reaktionair geweld, dat rechtstreeks in banditisme ontaardt. En het schijnt mij toe, dat de socialisten, indien het om conflicten met deze reaktionaire en stompzinnige geweldenaars gaat, een beroep moeten doen op de wet en in plaats van de politie als een vijand te beschouwen haar in de strijd tegen de reaktionairen moeten steunen. Het schijnt mij toe, dat men niet eenvoudig met de methoden van het oude, starre opstands-socialisme kan optreden.

Stalin. De kommunisten gaan van een uiterst rijke historische ervaring uit, die hen leert, dat klassen, die zich hebben overleefd, niet vrijwillig van het historische toneel verdwijnen. Herinnert U de geschiedenis van Engeland in de XVIIde eeuw. Zeiden toen ook niet velen, dat het oude maatschappelijke stelsel verrot was? Maar was er niettemin geen Cromwell nodig om dit met geweld stuk te slaan?

Wells. Cromwell steunde bij zijn actie op de Konstitutie en trad op, in naam van de konstitutionele orde.

Stalin. In naam van de Konstitutie nam hij zijn toevlucht tot geweld, bracht hij den koning ter dood, joeg hij het parlement uiteen, arresteerde hij de enen en onthoofde hij de anderen!

Nemen wij echter een voorbeeld uit onze geschiedenis. Was het soms niet sinds lange tijd duidelijk, dat het tsaristische stelsel in staat van ontbinding verkeerde, dat het ineensstortte? Hoeveel bloed is er echter nodig geweest om het omver te werpen!

En de Oktoberrevolutie? Waren er soms niet vele mensen, die wisten, dat alleen wij, bolsjewiki, de enig juiste uitweg wezen?

Was het soms niet duidelijk, dat het Russische kapitalisme in staat van ontbinding verkeerde? Maar weet U hoe groot de tegenstand was, hoeveel bloed er vergoten is om de Oktoberrevolutie tegen alle vijanden, binnenlandse en buitenlandse, te verdedigen.

Of nemen wij Frankrijk aan het einde van de XVIIIde eeuw. Lang voor het jaar 1789 was het velen duidelijk, hoezeer de koninklijke macht en de feodale orde in staat van ontbinding verkeerden. Maar men heeft het niet zonder volksopstand, zonder botsingen der klassen kunnen stellen en dat kon ook niet anders zijn.

Wat is evenwel de kwestie? De kwestie is, dat de klassen, die van het historische toneel moeten verdwijnen, er het laatste van overtuigd worden, dat hun rol uitgespeeld is. Het is niet mogelijk hen daarvan te overtuigen. Het schijnt hun toe, dat de scheuren in het verrotte gebouw van het oude stelsel kunnen worden bijgepleisterd, dat het ineenslopende gebouw van de oude orde opgeknapt en gered kan worden. De ten-ondergaande klassen nemen daarom de wapens op en beginnen met alle middelen hun bestaan als heersende klasse te verdedigen.

Wells. Maar aan het hoofd van de Grote Franse Revolutie stond een niet gering aantal advocaten.

Stalin. Ontkent U soms de rol van de intellectuelen in de revolutionaire bewegingen? Was de Grote Franse revolutie soms een advocaten-revolutie en geen volksrevolutie, die overwonnen heeft, doordat zij geweldige volksmassa's tegen het feodalisme in opstand bracht en de belangen van de Derde Stand verdedigde? En handelden de advocaten onder de leiders van de Grote Franse Revolutie soms volgens de wetten van de oude orde, voerden zij soms niet de nieuwe burgerlijke, revolutionaire wettelijkheid in?

Een rijke historische ervaring leert ons, dat totnutoe geen enkele klasse vrijwillig de weg voor een andere klasse heeft vrijgegeven. Er bestaat geen dergelijk voorbeeld in de wereldgeschiedenis. En de kommunisten hebben zich deze historische ervaring eigen gemaakt. De kommunisten zouden het vrijwillig afstand doen van de bourgeoisie toejuichen. Maar zulk een keer van zaken is onwaarschijnlijk, zoals de ervaring leert. De kommunisten willen derhalve op het ergste voorbereid zijn en roepen de arbeidersklasse tot

waakzaamheid en strijdvaardigheid op. Waartoe dient een veldheer, die de waakzaamheid van zijn leger in slaap sust, een veldheer, die niet begrijpt, dat de tegenstander zich niet zal overgeven, maar dat men hem moet verslaan? Als men een dergelijk veldheer is, dan betekent dit, dat men de arbeidersklasse bedriegt, haar verraadt. Daarom meen ik, dat datgene wat U ouderwets toeschijnt in werkelijkheid een maatregel van revolutionaire doelmatigheid voor de arbeidersklasse is.

Wells. Ik ontken allerminst de noodzakelijkheid van geweld, maar ik ben van mening, dat de strijdvormen zo dicht mogelijk moeten staan bij de mogelijkheden, die de bestaande wetten geven, die men tegen reaktionaire aanvallen moet beschermen. De oude orde behoeft men reeds daarom niet te desorganiseren, omdat zij in voldoende mate zich zelf desorganiseert. Daarom juist schijnt het mij toe, dat de strijd tegen de orde, de strijd tegen de wet, iets verouderds, iets ouderwets is. Overigens overdrijf ik opzettelijk, teneinde de waarheid duidelijker aan het licht te brengen. Ik kan mijn standpunt als volgt formuleren. Ten eerste ben ik een voorstander van de orde. Ten tweede val ik het bestaande stelsel aan, omdat het de orde niet waarborgt; ten derde ben ik van mening, dat de propaganda van de idee van de klassenstrijd juist die ontwikkelde kringen, die het socialisme nodig heeft, van het socialisme kan verwijderd houden.

Stalin. Om een grote, ernstige, maatschappelijke zaak tot stand te kunnen brengen, daartoe moet een hoofdkracht, een steunpunt, een revolutionaire klasse voorhanden zijn. Verder is het nodig, dat de hulp voor deze hoofdkracht wordt georganiseerd; deze hulp is in het gegeven geval de partij, waartoe ook de beste krachten van de intellectuelen zullen toetreden. U heeft zo juist over „de ontwikkelde kringen” gesproken. Maar welke ontwikkelde mensen had Ü op het oog? Was het aantal ontwikkelde mensen, die aan de kant van de oude orde stonden, in de XVIIde eeuw in Engeland, aan het einde van de XVIIIde eeuw in Frankrijk en in het tijdvak van de Oktoberrevolutie in Rusland, soms niet groot? De oude orde had vele zeer ontwikkelde mensen aan haar zijde en in haar dienst, die het oude stelsel verdedigden en zich tegen het nieuwe

stelsel verzetten. Ontwikkeling — dat is immers een wapen, welks uitwerking afhangt van dengene, die het in handen heeft en van dengene, dien men met dit wapen wil treffen. Natuurlijk, het proletariaat, het socialisme hebben hoog ontwikkelde mensen nodig. Het is immers duidelijk, dat schaapskoppen het proletariaat in de strijd voor het socialisme en de opbouw van de nieuwe maatschappij niet kunnen helpen. Ik onderschat de rol van de intellektuelen niet, ik leg integendeel de nadruk op hun rol. Het gaat er alleen om, welke intellektuelen er worden bedoeld, omdat er intellektuelen van verschillende soort zijn.

Wells. Er is geen revolutie mogelijk zonder grondige wijziging in het systeem der volksopvoeding. Twee voorbeelden zijn daartoe voldoende: het voorbeeld van de Duitse republiek, die het oude stelsel van opvoeding niet heeft aangetast en daarom nooit een republiek geworden is, en dat van de Engelse Labour Party, die het aan vastberadenheid ontbreekt om op een radikale wijziging van het systeem der volksopvoeding aan te dringen.

Stalin. Dit is een juiste opmerking.

Veroorloof mij thans Uw drie punten te beantwoorden.

Ten eerste. Het voornaamste voor de revolutie, dat is de aanwezigheid van een sociaal standpunt. Voor de revolutie is dit steunpunt de arbeidersklasse.

Ten tweede. Er is een hulpkracht nodig, datgene, wat de kommunisten de partij noemen. Daartoe zullen èn de intelligente arbeiders, èn die elementen van de technische intellektuelen toetreden, die nauw verbonden zijn met de arbeidersklasse. De intellektuelen kunnen alleen een kracht vormen, als zij zich met de arbeidersklasse verenigen. Wanneer zij tegen de arbeidersklasse ingaan worden zij tot niets.

Ten derde. De macht is nodig als hefboom voor de rekonstruktie. De nieuwe macht schept een nieuwe wettelijkheid, een nieuwe orde, die een revolutionaire orde is.

Ik ben niet voor elke orde. Ik ben voor zulk een orde, die aan de belangen van de arbeidersklasse beantwoordt. Indien enige wetten van het oude stelsel in het belang van de strijd voor de nieuwe orde kunnen worden gebruikt, dan moet men ook deze

oude wettelijkheid gebruiken. Tegen Uw stelling, dat men het bestaande stelsel moet aanvallen, voor zover het voor het volk de noodzakelijke orde niet waarborgt, heb ik niets in te brengen.

En tenslotte heeft U ongelijk, indien U meent, dat de kommunisten verliefd zijn op het geweld. Zij zouden met genoegen de methode van geweld laten varen, indien de heersende klassen er in zouden toestemmen, hun plaats aan de arbeidersklasse af te staan. Maar de ervaring der geschiedenis spreekt tegen zulk een veronderstelling.

Wells. De geschiedenis van Engeland kent evenwel een voorbeeld van vrijwillige overgave van de macht door de ene klasse aan de andere. In het tijdvak tussen 1830 en 1870 voltrok zich, zonder enige hardvochtige strijd het proces van de vrijwillige overgave van de macht door de aristocratie — wier invloed aan het einde van de XVIIIde eeuw nog zeer groot was — aan de bourgeoisie, die uit gevoelsoverwegingen de monarchie stemde. Deze overgang van de macht leidde later tot het instellen van de heerschappij der financiersolarchie.

Stalin. Maar U bent ongemerkt van de vraagstukken der revolutie naar die der hervorming overgegaan. Dat is niet hetzelfde. Denkt U niet, dat de Chartistenbeweging bij de hervormingen in Engeland in de XIXde eeuw een grote rol heeft gespeeld?

Wells. De Chartisten hebben weinig gedaan en zijn verdwenen zonder sporen achter te laten.

Stalin. Ik ben het niet met U eens. De Chartisten en de door hen georganiseerde stakingsbeweging hebben een grote rol gespeeld en de heersende klassen gedwongen over te gaan tot een reeks van concessies ten aanzien van het kiesstelsel, tot opheffing van de zogenaamde „rotten boroughs”, tot verwezenlijking van enige punten van het „Charter”^x). Het Chartisme heeft geen geringe historische rol gespeeld en het heeft een gedeelte van de heersende klasse er toe gebracht enige concessies te doen en hervormingen in te voeren, ten einde grote schokken te vermijden.

i) „Rot ten boroughs” — kiesdistrikten met een zeer gering aantal kiezers, die geheel in de hand van de landeigenaren waren. „Charter” — het program van eisen der Chartistenbeweging.

In het algemeen moet men zeggen, dat van alle heersende klassen, de heersende klassen van Engeland, zowel de aristocratie als de bourgeoisie van het gezichtspunt hunner klassenbelangen en van de handhaving van hun macht, het verstandigst en meest elastisch zijn gebleken. Nemen wij maar een voorbeeld uit de moderne geschiedenis : de algemene staking in 1926 in Engeland. Iedere willekeurige bourgeoisie zou tegenover deze gebeurtenissen, toen de Generale Raad van de Trade-Unions tot de staking opriep, in de eerste plaats de leiders van de Trade-Unions hebben gearresteerd. De Engelse bourgeoisie deed dit niet en trad verstandig op, gezien van uit het oogpunt harer belangen. Nóch in de Verenigde Staten van Amerika, nóch in Duitsland, nóch in Frankrijk kan ik mij zulk een elastische klassestrategie van de kant der bourgeoisie voorstellen. In het belang van de konsolidatie hunner heerschappij zijn de heersende klassen van Engeland er nooit voor teruggeschrokken om kleine koncessies te doen en hervormingen in te voeren. Maar het zou verkeerd zijn te menen, dat deze hervormingen een revolutie betekenen.

Wells. U hebt een hogere mening van de heersende klassen van mijn land dan ik. Maar is er in het algemeen wel een groot onderscheid tussen een kleine revolutie en een grote hervorming, is een hervorming niet een kleine revolutie?

Stalin. Als resultaat van de druk van onderenop, van de druk der massa's kan de bourgeoisie soms tot deze of gene partiële hervorming overgaan en daarbij op de grondslag van het bestaande maatschappelijk-ekonomische stelsel blijven. Zij meent, als zij zo optreedt, dat deze koncessies in het belang van de handhaving van haar eigen klasseheerschappij noodzakelijk zijn. Dat is het wezen van de hervormingen. Een revolutie betekent evenwel de overgang van de macht van de ene klasse aan een andere. Derhalve mag men hervormingen welke dan ook, geen revolutie noemen.

Dat is de reden, waarom men er niet op mag rekenen, dat de wisseling van de maatschappelijke stelsels als een onmerkbare overgang van het ene stelsel naar het andere kan plaatsvinden, langs de weg van hervormingen, langs de weg van koncessies van de heersende klasse.

Wells. Ik ben U zeer dankbaar voor dit onderhoud, dat voor mij een zeer grote betekenis heeft. U heeft zich, terwijl U mij Uw uiteenzettingen gaf, waarschijnlijk herinnerd, hoe U voor de revolutie in de illegale studiekringen de grondslagen van het socialisme moest uiteenzetten. Er zijn in de wereld tegenwoordig slechts twee persoonlijkheden, naar wier mening en naar wier woorden miljoenen luisteren: U en Roosevelt. Anderen kunnen zoveel prediken als zij willen, het wordt niet gedrukt, er wordt niet naar hen geluisterd. Ik kan nog niet beoordelen, wat er in Uw land is gedaan, aangezien ik pas gisteren hier ben gekomen. Maar ik heb reeds gelukkige gezichten van gezonde mensen gezien en ik weet, dat er bij U iets gedaan wordt, dat zeer grote betekenis heeft. Vergeleken bij het jaar 1920 is de tegenstelling verbazingwekkend.

Stalin. Er zou nog meer kunnen gedaan zijn, indien wij, bolsje- wiki, wat knapper waren.

Wells. Neen, indien de mensen in het algemeen knapper waren. Het zou niet kwaad zijn een vijfjarenplan uit te denken voor de rekonstruktie van de menselijke hersenen, waaraan klaarblijkelijk vele deeltjes ontbreken, die nodig zijn voor de volmaakte maatschappij-orde. (*Gelach*).

Stalin. Bent U niet van plan het Kongres van de Bond van Sowjet-schrijvers mee te maken?

Wells. Tot mijn spijt heb ik verschillende verplichtingen en ik kan slechts een week in de U.S.S.R. blijven. Ik ben gekomen om U te ontmoeten en ik ben door ons onderhoud ten zeerste bevredigd. Maar ik ben van plan met de Sowjet-schrijvers, die ik kan ontmoeten, te spreken over de mogelijkheid, dat zij lid van de P.E.N.-klub worden. Dat is de internationale organisatie van schrijvers, die door Galsworthy is gesticht, en waarvan ik na zijn dood voorzitter geworden ben. Deze organisatie is nog zwak, maar heeft toch in vele landen afdelingen; en wat nog belangrijker is, de uitlatingen van haar leden worden in de pers op ruime schaal besproken. Deze organisatie dringt aan op het recht van vrije meningsuiting, ook voor oppositionele meningen. Ik reken er op met Maxim Gorki over dit onderwerp te spreken. Ik weet echter niet of hier zulk een ruime vrijheid kan worden toegestaan.

Stalin. Dat noemt men bij ons bolsjewiki, „zelfkritiek”. Deze wordt in de Sowjet-Unie op ruime schaal toegepast.

Wanneer U de een of andere wens koestert, zal ik U gaarne helpen.

Wells. Ik dank U ten zeerste.

Stalin. Ik dank U voor het onderhoud.

Opgetekend door *K. Oemanski.*

INHOUD.

Blz.

OVER DE GRONDSLAGEN VAN HET LENINISME.

(Voordrachten gehouden aan de Swerdlow-universiteit in Moskou, begin April 1924) 8

190,6	De historische wortels.....van het Leninisme	11
190,7 De methode	18
c)	De theorie	26
33,6	De diktatuur van het proletariaat	44
33,7	Het boerenvraagstuk.....	56
33,8	Het nationale vraagstuk.....	70
33,9	Strategie en taktiek.....	80
33,10	De Partij.....	97
33,11 De stijl van het werk	

112

DE OKTOBER-REVOLUTIE EN DE TAKTIEK DER RUSSISCHE KOMMUNISTEN.

(Voorrede bij het boek „Op weg naar Oktober”) 115

- f) De buitenlandse en binnenlandse verhoudingen waaronder de Oktoberrevolutie plaats vond..... 115
- g) Over twee bijzonderheden van de Oktoberrevolutie, of de Oktober en de theorie van de permanente revolutie van p.g. Trotski
- h) Over enige bijzonderheden van de taktiek der bolsjewiki in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie . . . 135
- d) De Oktoberrevolutie als het begin en de voorwaarde van de wereld-revolutie..... *..... 149

BIJDRAGE TOT DE VRAAGSTUKKEN VAN HET LENINISME

42,6 De definitie	
	155
		873

Blz.

42,8	Het vraagstuk van de „permanente" revolutie.....	160
42,9	De proletarische revolutie en de diktatuur van het proletariaat	162
42,10 De partij en de arbeidersklasse in het systeem van de diktatuur van het proletariaat	172
42,11	Het vraagstuk van de overwinning van het socialisme in één land.....	197
42,12	De strijd voor de overwinning van de socialistische opbouw .	211

OVER DE DRIE VOORNAAMSTE LEUZEN VAN DE PARTIJ MET BETREKKING TOT HET BOERENVRAAGSTUK.

{Antwoord aan p.g. Jan-ski}.....<.....224

OVER DE LEUZE VAN DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT EN DE ARMSTE BOEREN IN DE PERIODE VAN DE VOORBEREIDING VAN DE OKTOBER.

{Antwoord aan p.g. S. Pokrowski} . , 238

ONDERHOUD MET DE EERSTE AMERIKAANSE ARBEIDERS- DELEGATIE.

{9 September 1927}..... , 250

7) Vragen van de delegatie en antwoorden van partijgenoot Stalin 250

8) Vragen van partijgenoot Stalin en antwoorden van de gedelegeerden286

HET INTERNATIONALE KARAKTER VAN DE OKTOBERREVOLUTIE.

{Bij het tienjarige bestaan van de Oktoberrevolutie}..... 297

AAN HET GRAANFRONT.

{Uit het onderhoud met de studenten van het Instituut van het Rode Professoraat, van de Kommunistische Akademie en van de Swerdlow- Universiteit op 28 Mei 1928}... 307

LENIN EN HET VRAAGSTUK VAN HET BONDGENOOTSCHAP MET DEN MIDDELBOER

{Antwoord aan partijgenoot S.}..... 322

OVER HET RECHTSE GEVAAR IN DE K.P.S.U. (b).

{Redevoering op het Plenum van het Moskouse Komitee en de Moskouse Kontrôle Kommissie, gehouden op 19 Oktober 1928)..... 335

OVER DE RECHTSE AFWIJKING IN DE K.P.S.U. (b).

{Uit de redevoering op het Plenum van het Centraal-Komitee van de K.P.S.U. (b) in April 1929)..... 350

- 7) De klassenverschuivingen en onze meningsverschillen 350
- 8) De meningsverschillen inzake de Komintern.....358
- 9) Meningsverschillen inzake de binnenlandse politiek.....365
 - a.) Over de klassenstrijd.....366
 - 9) Over de verscherping van den klassenstrijd.....372
 - 10) Over.....deboeren 376
 - 11) Over deN.E.P. en de marktverhoudingen 379
 - 12) Over het ontwikkelingstempo van de industrie en de nieuwe vormen van de „Smytsjka”.....384
 - /) Partijgenoot Boecharin als theoretikus395
 - e) Het vijfjarenplan of het tweejarenplan404
 - f) Het vraagstuk van de bebouwde oppervlakte.....407
 - g) Over de graaninzamelingen.....410
 - 10) Over de strijd tegen de rechtse afwijking.....416

HET JAAR VAN DE GROTE OMMEKEER

*{Bij de twaalfde herdenking van de Oktoberrevolutie).....*419

- 4) Op het gebied van de produktiviteit van de arbeid420
- 5) Op het gebied van de opbouw van de industrie421
- 6) Op het gebied van de opbouw van de landbouw425
- Konklusie.....433

BIJDRAGEN TOT DE VRAAGSTUKKEN DER AGRARISCHE POLITIEK IN DE U.S.S.R.

{Redevoering gehouden op de konferentie der Marxistische landbouw kundigen op 27 December 1929)..... 434

- 4) De theorie van het „evenwicht”..... 436

	Blz.
7) De stad en het platteland	447
8) Over de aard der kolchozen	451
9) De klassenverschuivingen en de wending in de politiek van de partij.....	455
10) Gevolgtrekkingen	459

BIJDRAGE TOT HET VRAAGSTUK VAN DE POLITIEK DER LIKWIDATIE
VAN DE KOELAKKEN ALS KLASSE. ... 461

DUIZELIG VAN HET SUKSES

<i>(Bijdrage tot de vraagstukken van de kollektivisatie)</i>	467
--	-----

ANTWOORD AAN DE KAMERADEN KOLCHOSBOEREN ... 475 HET POLITIEK
VERSLAG VAN HET CENTRAAL-KOMITEE

OP HET XVII DE KONGRES VAN DE K.P.S.U. (b) <i>(Referaat en slotwoord. 27 Juni—2 Juli 1930)</i>	499
--	-----

I. De toenemende crisis van het wereldkapitalisme en de buitenlandse toestand van
de U.S.S.R

1. De economische wereldcrisis	501
2. De verscherping van de tegenstellingen van het kapitalisme. 510	
3. De betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de kapitalistische staten.....	516

II. De stijgende opbloei van de socialistische opbouw en de binnenlandse
toestand van de Sowjet-Unie

1. De groei van de volkshuishouding als een geheel	522
2. De suksessen van de industrialisatie.....	524
3. De leidende rol van de socialistische industrie en haar groeitempo	527
4. De landbouw en het graanvraagstuk.....	532
5. De wending van de boeren naar het socialisme en het ont- wikkelingstempo van de opbouw der sowchozen en kolchozen. 538	
6. De verbetering van de materiële en de kulturele toestand van de arbeiders en de boeren	546
7. De moeilijkheden van de groei, de klassenstrijd en het offensief van het socialisme aan het gehele front	554
8. Het kapitalistische of het socialistische economische systeem. 569	
9. De taken, die aan de orde zijn	576

	Blz.
III. De partij	588
1. Vraagstukken van de leiding van de socialistische opbouw.	591
2. Vraagstukken van de leiding bij de interne partijzaken.	599
Slotwoord.....	618

OVER DE TAAK VAN DE CHOZJAÏSTWENNIKI

<i>{Redevoering op de eerste Al-Russische konferentie van funktionarissen van de socialistische industrie, 4 Februari 1931)</i>	632
---	-----

NIEUWE VERHOUDINGEN — NIEUWE TAKEN VAN DE EKONOMISCHE OPBOUW

<i>{Redevoering op de konferentie van de Chozjaistwenniki, 23 Juli 1931)</i>	644
I. De arbeidskrachten	645
II. De lonen der arbeiders	647
III. De organisatie van de arbeid	651
IV. Het vraagstuk van de bedrijfstechnische intellectuelen uit de rijen der arbeidersklasse	656
V. Teken en van ommekeer in de rijen van het oude bedrijfstechnische intellect	659
VI. Het rentabiliteits-principe	663
VII. Op nieuwe wijze werken, op nieuwe wijze leiden	665

OVER ENIGE VRAAGSTUKKEN DER GESCHIEDENIS VAN HET BOLSJEWISME

<i>{Brief aan de redaktie van het tijdschrift „De Proletarische Revolutie“)</i>	670
---	-----

DE RESULTATEN VAN HET EERSTE VIJFJARENPLAN

<i>{Referaat op het Verenigde Plenum van het Centraal-Komitee en de Centrale Kontrôle-Komniissie van de K.P.S.U. {b), 7 Januari 1933)</i>	686
I. De internationale betekenis van het vijfjarenplan	686
II. De fundamentele taak van het Vijfjarenplan en de weg tot zijn verwezenlijking	695
III. De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de industrie	700
IV. De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de landbouw	709

- V. De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren bij de verbetering van de materiële toestand van de arbeiders en boeren. 716
- VI. De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de warenomloop tussen de stad en het platteland. 721
- VII. De resultaten van het Vijfjarenplan in vier jaren op het gebied van de strijd tegen de overblijfsels van de vijandelijke klassen..... 725
- VIII. Algemene gevolgtrekkingen 730

OVER HET WERK OP HET PLATTELAND

- (Redevoering op het Verenigde Plenum van het Centraal-Komitee en de Centrale Kontrôle-Kommissie van de K.P. &Ki - 5 & 11 Januari 1933)* 733

REDEVOERING OP HET EERSTE KONGRES VAN KOLCMOS- NIKI-STOOTARBEIDERS VAN DE SOWJET-UNIE

- (19 Februari 1933)* 749
- I. De weg van de kolchozen is de enige juiste weg..... 749
 - I. De naastbij liggende taak — alle kolchosniki welgesteld te maken. 757
 - 9) Afzonderlijke opmerkingen..... 761

VERSLAG AAN HET XVIIIDE PARTIJKONGRES OVER HET WERK VAN HET CENTRAAL-KOMITEE VAN DE K.P.S.U. (b)

- (26 Januari 1934)* 161
- I. De aanhoudende crisis van het wereldkapitalisme en de buitenlandse toestand van de Sowjet-Unie 767
 - 1. De loop van de economische crisis in de kapitalistische landen 769
 - 2. De verscherping van de politieke toestand in de kapitalistische landen ..775
 - 3. De betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de kapitalistische staten..... 782
 - II. De zich voortzettende opbloei van de volkshuishouding en de binnenlandse toestand van de Sowjet-Unie..... 788
 - 1. De opbloei van de industrie 791
 - 2. De opbloei van de landbouw 797



	Blz.
3. De verbetering van de materiële toestand en van de kuituur der werkers.....	811
4. De ontwikkeling van de warenomzet en het transport. .	816
190,8.....	I
e partij.....	822
1. Vraagstukken van de ideologisch-politieke leiding	824
2. Vraagstukken van de organisatorische leiding 837	
Inplaats van het slotwoord.....	851

EEN ONDERHOUD MET DEN ENCEL SEN SCHRIJVER H. C.